BULLARUM
PRIVILEGIORUM AC DIPLOMATUM
Romanorum Pontificum
AMPLISSIMA COLLECTIO

Cui accessere Pontificum omnium Vitæ, Notæ, & Indices opportuni.

OPERA ET STUDIO

CAROLI COCQUELINES

TOMUS QUINTUS
PARS TERTIA

Ab Anno XII. CLEMENTIS VIII. usque ad Annum VI. PAULI V. scilicet ab Anno 1603., usque ad 1610.

ROMÆ MDCCLIII.

TYPIS, ET SUMPTIBUS HIERONYMI MAINARDI.

SUPERIORUM FACULTATE, ET PRIVILEGIO SANCTISSIMI.

Eminentissimo, ac Reverendissimo Principi

C A M M I L L O

TITULI SS. JOANNIS, ET PAULI

PRESBYTERO CARDINALI

P A U L U T I O.

HIERONYMUS MAINARDUS

PERPETUAM FELICITATEM.

SI quos unquam acceptorum beneficiorum recordatio ad referendam pro viribus gratiam solicitavit; Tua, PRINCEPS EMINENTISSIME, humanitas,

atque beneficentia erga me ita ſibi debitum hoc officii genus vindicabat, ut cum par ſolvendo nullo modo eſſe poſſem, eo acerbiori afficerer dolore, quo majores in dies debendi tituli accedebant. Occaſionem igitur ſpiculis quærenti, quod ſolvere non poteram debitum, ſaltem Tibi ſignificandi, licuit tandem, nec ſine maxima animi mei jucunditate, publicè profiteri. Nam cum Typis meis in lucem daturus eſſem Tomi Quinti Partem Tertiam Collectionis Pontificiarum Conſtitutionum, illam nomine tuo inſcriptam volui. Quamvis enim, quæ tua fermè ſunt, Tibi retribuo, ea tamen præditus es benignitate, ut vel ipſam mercedem beneficii loco habeas. Cui enim magis, quam Tibi, ea conveniunt Monumenta, quæ hoc volumine comprænhenduntur? Si Ruthenæ Genti vel a CLEMENTE VIII. vel a PAULO V. conceſſa beneficia conſideremus, ſi procuratam Polonis tranquillitatem; uberrima hæc profectò laudum tuarum materia. Parvi etenim pendenda ſunt beneficia, niſi conſerventur, populique parta ſibi quiete diutiſſime perfruantur. Nemo eſt qui ignoret, quo ſtudio, qua diligentia Polonica fungens Legatione curaveris, ne quid damni paterentur Ruthenorum jura, privilegia, atque eccleſiaſtica potiſſimùm libertas: ſublataque animorum disjunctione, quæ Monachos Baſilitas angebat,

bat , in id Præsules omnes incumberent , ut firmatis inter eos , quos unitos vocant , catholicæ fidei dogmatibus , restitutisque monasticis institutionibus , ad S. R. E. gremium Schismatici reducerentur . Tynecense Monasterio propter Abbatis electionem in magnam rerum perturbationem adducto , Sigismundi Regis , aliorumque omnium juribus consultum voluit Paulus Pontifex . Per Te , PRINCEPS EMINENTISSIME , factum est , ut non modò Monasterii Tynecensis Cœnobitæ Benedictinorum Congregationi sese addicerent , verum etiam ut omnes Regni illius Monachi suos juxtà Sacrorum Canonum sanctiones Abbates eligerent . Neque enim hoc loco recensendum puto , qua prudentia , qua sedulitate , qua industria turbatis Polonorum rebus consulueris , cum de eligendo Rege actum est . Illorum temporum difficultates , animorum motus , bellorum discrimina nota omnibus sunt ; rerum autem summa cum laudatione a Te gestarum gloria fusiori calamo seris posteris prædicabitur . Si quas pro ecclesiastica disciplina in Germaniam reducenda sanxerunt leges vigilantissimi Pontifices , inspiciamus , eæ ut exequutioni demandarentur , evicisti , quum apud Aulam Cæsaream Nuncii Apostolici munere fungereris : servataque inter Sacerdotium , & Imperium perpetua concordia , utraque gens

beni-

benignitatem ſine humilitate, & ſine faſtu majeſtatem in Te uno laudavit. Si demùm animi magnitudinem expendamus, qua Clemens Ferrariam ineluctabili jure ad Romanam Eccleſiam pertinentem vindicavit, ſi ſtudium, quo Civitatis illius procurationem ſapientiſſimis legibus firmavit, Civium tranquillitati, ac bono conſuluit, vel Magiſtratibus inſtitutis, ampliſſimiſque auctis privilegiis, vel imminutis vectigalibus; Si Pauli providentiam, ne urbes ſuo creditæ regimini frugum caritate premerentur; Maximam hinc laudem in Te derivari, nemo eſt, qui non videat. Etenim ſi utiles populis leges ſunt; ex earum tamen cuſtodia veram deduci utilitatem apud omnes eſt in confeſſo: eas veros tunc ſanctè cuſtodiri, cum qui Populis præſunt, violari illas minimè patiuntur. Jure itaque optimo Ferrarienſes comitatem, doctrinam, juſti, rectibue amorem, pietatem denique tuam conſiderantes, in Te tamquam in amantiſſimum patrem intuebantur, Teque Provinciæ illius felicitatem, ac decus prædicabant. Atque utinam patiatur modeſtia tua, ſingula a me referri. Sed quamvis laudem virtutibus tuis mereri cures, laudari recuſes; erit tamen aliquando ſcriptor aliquis ea prædicaturus, quæ nunc non pateris recenſeri.

Acci-

Accipe interim benigno , quo ſoles , animo munus hoc , quantulum illud eſt , nullo adulationis fuco ad gratiam captandam adumbratum , ſed animi mei Tibi devinctiſſimi teſtem . Quod cum concedi mihi magnoperè cupio , purpuream veſtem obſequentiſſimè exoſculor .

Dabam prid. Kal. Novembres *1753*.

IN.

INDEX
CHRONOLOGICUS
ET
ALPHABETICUS
PONTIFICUM

Quorum Bullæ in hac Tomi Quinti Parte Tertia continentur.

I N D E X
RUBRICARUM BULLARUM
ET PRIVILEGIORUM OMNIUM,
Quæ in hac Tomi Quinti Parte Tertia continentur.

Quæ hoc Indice ☞ *designantur, erant in Editione Cherubini.*

Index Rubricarum.

APPENDIX.

LEO XI.

Am-

IN-

INDEX
INITIALIS BULLARUM
Quæ in hoc Volumine referuntur.

No-

IMPRIMATUR,

Si videbitur Reverendissimo Patri Magistro Sacri Palatii Apostolici,

F. M. de Rubeis Patriarcha Constantinop. Vicesg.

IMPRIMATUR,

Fr. Joseph Augustinus Orsi Ordinis Prædicatorum Sacri Palatii Apostolici Magister.

CON-

CONSTITUTIONES CLEMENTIS VIII.

ANNO XII.

CCXCVIII.

Innovatio Constitutionis Pauli IV. contra negantes Trinitatem, aut Divinitatem Jesu Christi, vel ejus Conceptionem de Spiritu Sancto, vel mortem pro nostra redemptione, aut Virginitatem Beatissimæ Virginis Mariæ, adjecta forma, ipsam Constitut. publicandi, ne de cætero illius ignorantia allegari possit.

Hanc Pauli IV. Constitut. V. Cum quorumdam, *habes Tom. IV. Par. I. fol. 322.*

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Dominici gregis divina providentia Nobis, licet meritis imparibus, commissi, solicitudo postulat, ut Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum Constitutiones, quæ præsertim ad fidei Catholicæ integritatem conservandam, & impios homines, ac pravarum hæresum assertores debitis pœnis plectendos pertinent, innovemus, ne qui ejusmodi errorom labe infecti sunt, earumdem Constitutionum, & pœnarum in eis inflictarum ignorationem ullo modo prætendere, aut quavis ratione excusare se posse, præsumant.

Pauli IV. Constitut. recensetur.

§.1. Cum itaque fel. rec. Paulus Papa Quartus Prædecessor &c. *Omittitur insertio hujus Bullæ, quoniam eam habes in loco citato in rubrica.*

Nonnulli ignorantiam illius allegabant.

§.2. Eo tamen hujusmodi impiorum hominum prorupit temeritas, ut prætextu ignorationis hujusmodi Constitutionis, ac pœnarum in eadem Constitutione inflictarum, se illis minime subjacere, nec obnoxios esse putent, ac propterea se ab eisdem pœnis liberari, & absolvi posse prætendant.

Eam innovans intra hujusmodi errorum assertores tam quam contra relapsos in heresim animadverti decernit.

§.3. Nos igitur animadvertentes, ut idem quoque Paulus Prædecessor bene animadvertit, hujusmodi errores tam graves, ac nefandos existere, ut illi, qui in eos incidunt, nullam prorsus excusationem habeant, sed subversi potius, & immanes, quam hæretici merito dici possint, propterea ut illi debita animadversione omnino puniantur, nec a præfatis erroribus ulla excusatione de cætero se tueri valeant, Motu proprio, & ex certa scientia, ac matura deliberatione nostra, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, hac nostra perpetuo valitura Constitutione, dicti Pauli Prædecessoris vestigiis inhærentes, ac ejus Constitutionem prædictam, quoad pœnas in ea contentas innovantes, ac perpetuo confirmantes, & approbantes, supradictos omnes, & singulos, qui hactenus in similes errores, aut eorum aliquem lapsi sunt, aut in posterum prolabentur, attenta dictorum errorum gravitate, & enormitate, cujuscumque dignitatis, gradus, ordinis, vel conditionis existant, nulla illis etiam ignorantiæ supradictæ Constitutionis excusatione suffragante, pro subversis, & relapsis in hæresim haberi, tamquam relapsos Curiæ sæculari tradi, ac per eamdem Curiam debitis pœnis in relapsos statutis puniri posse, auctoritate Apostolica tenore præsentium perpetuo statuimus.

Contrariis non obstantibus.

§.4. Non obstantibus omnibus illis, quæ prædictus Paulus Prædecessor voluit non obstare, cæterisque contrariis quibuscumque.

Præsentem Constitutionē jubet publicari Romæ.

§.5. Ut autem hujusmodi Constitutionis ignorantia de cætero allegari, aut prætendi nunquam possit, atque ut præsentes omnibus innotescant, volumus illas ad valvas Ecclesiæ Lateranensis, & Basilicæ Principis Apostolorum, & in acie Campi Floræ, more solito, publicari, & affigi, atque iis inde amotis earumdem exempla, etiam impressa, ibi affixa relinqui, factaque publicatione hujusmodi omnes, qui in Urbe

post mensem, qui vero extra eam, & citra montes, post quatuor menses, & qui demum ultra montes fuerint, post decem menses a die publicationis hujusmodi computandos, perinde afficere, & arctare, acsi eorum cuilibet personaliter intimatæ fuissent.

Et ubilibet ab Inquisitoribus & locorum Ordinariis.

§.6. Et nihilominus, ut ipsæ præsentes literæ eo notiores fiant, & omnibus magis innotescant, nec non pro potiori cautela, volumus, ut Inquisitores contra hæreticam pravitatem, in iis Civitatibus, Terris, & locis in quibus constituti sunt, ubi vero hujusmodi Inquisitores non sunt, locorum Ordinarii publicationem præsentium, ut infra dicetur, fieri curent, ac propterea universis, & singulis Venerabilibus Fratribus Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, Episcopis, & aliis locorum Ordinariis, nec non dilectis filiis Inquisitoribus præfatis contra hæreticam pravitatem ubilibet constitutis, per easdem præsentes committimus, & in virtute sanctæ obedientiæ districte præcipiendo mandamus, ut per se, vel alium, seu alios hasce nostras literas, postquam earum exemplum receperint, seu earum notitiam habuerint, semel, aut plures, prout eis magis expedire visum fuerit, ipsi quidem Patriarchæ, Primates, Archiepiscopi, & Episcopi, & alii locorum Ordinarii in eorum Cathedralibus, & majoribus respective Ecclesiis Civitatum, Oppidorum, & locorum quorumcumque eorum Diœcesum, ubi Inquisitores non fuerint, ubi vero Inquisitores fuerint, ipsimet Inquisitores in eisdem Ecclesiis, dum in eis major populi multitudo ad divina convenerit, solemniter publicent, & publicari, auctoritate nostra mandent, & faciant.

§.7. Cæterum, quia difficile foret &c.

Dat. die 3. Februar. 1603 An. XII.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris, die tertia Februarii 1603. Pontificatus nostri Anno XII.

CCXCIX.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Mandatum Collectori Portugalliæ nunc, & pro tempore existenti, ut Ordinarios locorum commoneat, illisque præcipiat, ut certum numerum Monialium in Monasteriis Regnorum Portugalliæ, ubi præfixus non est juxta Concilii Tridentini Decreta, præscribant.

Dilecto filio Spoliorum, ac Jurium Cameræ nostræ Apostolicæ debitorum in Portugalliæ, & Algarbiorum Regnis Collectori generali.

CLEMENS PAPA VIII.

Dilecte fili salutem, & Apostolicam benedictionem.

In nonnullis Monasteriis Monialiū numerus præfinitus non erat

§.1. CUM, sicut ad Nos perlatum est, in quampluribus Monialium Monasteriis diversorum Ordinum in Civitatibus, Oppidis, & locis Regnorum Portugalliæ, & Algarbiorum consistentibus tam locorum Ordinariis, quam Regularibus subjectis, certus Monialium numerus juxta Concilii Tridentini decreta nondum præfinitus existat.

Mandatum de quo in Rubrica.

§.2. Nos pro Nostri Pastoralis muneris debito Monasteriorum eorumdem statui opportune consulere cupientes, ac de tua prudentia, & religionis zelo plurimum in Domino confisi, ex voto etiam Venerabilium Fratrum nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium super Consultationibus, & negotiis Episcoporum, & Regularium præpositorum, Tibi per præsentes committimus, & mandamus, ut Venerabiles Fratres Archiepiscopos, & Episcopos, ac alios locorum Ordinarios nomine nostro commoneas, illisque præcipias, ut in singulis quorumvis Ordinum Monialium Monasteriis eorum curæ, & gubernio subjectis, quilibet eorum certum Monialium numerum juxta Concilii Tridentini Decreta præscribat, ultra quem numerum sic præscribendum deinceps in eisdem respective Monasteriis aliquæ Moniales absque speciali nostra, & Apostolicæ Sedis licentia recipi minime possint.

Hoc idem perficiendum ab Ordinariis tāquam delegatis S.S. in Monasteriis Regularibus subjectis.

§.3. Utque iidem locorum Ordinarii tamquam nostri, & Apostolicæ Sedis Delegati in Monasteriis Monialium Regularium quorumvis Ordinum curæ, & gubernio subjectis, simul cum eisdem Superioribus Regularibus certum similiter Monialium numerum, quem de cætero absque simili nostra, & Apostolicæ Sedis licentia nullatenus cuiquam excedere liceat, præscribere curent: Atque super hoc opportunam facultatem, auctoritate nostra Apostolica, eisdem locorum Ordinariis concedas, eisdem, aut locorum Ordinariis, & aliis Superioribus Regularibus dictorum Monasteriorum, ut super hujusmodi numero dispensare, illumve quovis modo transgredire non valeant, eadem auctoritate prohibeas.

Derogatio contrariorum

§.4. Non obstantibus quibusvis eorumdem Monasteriorum, & illorum Ordinum etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eisdem locorum Ordinariis, & aliis Superioribus Regularibus eorumdem Monasteriorum in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, & singulis, eorum tenores, præsentibus pro expressis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 8. Martii 1603. An. XII.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris die 8. Martii 1603. Pontificatus nostri Anno XII.

Ap-

CCC.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Approbatio explicationis Kalendarii Gregoriani a Christoforo Clavio Bambergensi e Societate Jesu editæ cum abrogatione aliorum Kalendariorum.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Prooemium.

Quæcumque a Romanis Pontificibus Prædecessoribus Nostris ad communem totius Catholicæ Ecclesiæ utilitatem diuturno studio, & longa deliberatione piè, sapienterque sancita, & decreta sunt, debent à Nobis non solum omni ope ab iniquorum hominum impugnatione defendi, sed etiam, quantum in Domino, licet auctoritate Apostolica confirmari.

Gregor. XIII. Kalendarium emendari curat.

§. 1. Cum itaque fe. re: Gregorius Papa XIII. Prædecessor Noster Kalendarium Romanum, atque annum Ecclesiasticum, qui ob minuta quædam neglecta progressu temporis ita à vero deflexerat, ut nisi idem Gregorius opportune providisset, sacrum Paschæ diem plerumque extra legitimum tempus à Sacris Conciliis, & Patribus constitutum, in posterum exhibuisset celebrandum, tanta cura, & foelicitate in pristinum statum restituerit, ut prædictum Kalendarium nulli umquam mutationi amplius expositum esse videatur: quia tamen nonnulli improbi homines eo audaciæ prorupe-

Sed nonnulli falsum Kalendarium suppo nunt.

runt, ut hoc magni laboris opus, tantorum Virorum industria, & studio confectum oppugnare, & calumniis lacessere, idque illi obiicere præsumpserint, quod non semper motibus coelestibus ad unguem respondeat, quasi vero ejusmodi Kalendarii forma excogitari possit, quæ una, & eadem cum omnium, qui subsequuntur annorum decursu semper conveniat, & nullo umquam tempore a motibus coelestibus, vel minime discrepet, ac præcipue quidam Franciscus Vieta in tantam imprudentiam devenerit, ut Kalendarium quoddam a se compositum plenum erroribus, & Gregoriano plane contrarium Gregorianum tamen inscribere, & edere ausus sit, eique prædicti Gregorii Prædecessoris literas emendationis, & restitutionis Kalendarii præposuerit, ut proposita palam veri specie falsæ suæ doctrinæ venenum instillaret.

Clemens explicationem ejusdem Kalendarii Christoforo Clavio committit

§. 2. Nos attendentes hujusmodi Kalendarium a prædicto Gregorio Prædecessore Nostro summa diligentia, & sedulitate, adhibitis in hoc opus Viris harum rerum peritissimis, esse restitutum, illudque perfectum, perpetuumque Jure optimo inscribi potuisse, quod semper suis præcipuis partibus integrum persistat, nec mirandum esse, quod Cyclus nostrarum Epactarum in dies Kalendarii distributus interdum in Noviluniis, ac Lunis XIV. Paschalibus non omnino cum motibus coelorum consentiat, cum hoc in omni Cyclo necessario eveniat, satisque sit quod error hic, qui vitari nequit multo rarior deprehendatur in novo hoc Kalendario, quàm in ullo alio; propterea ad majorem illius declarationem, & ad omnem ejus impugnandi occasionem, cæterasque difficultates tollendas, dilecto filio Christoforo Clavio Bambergen. Societatis Jesu religioso viro hac in re versatissimo, & qui insignem in ejusdem Kalendarii emendatione operam sub eodem Gregorio navavit, mandavimus, ut explicationes in prædictum Kalendarium ederet, tum ad confirmandas ejusdem Kalendarii, ac Gregorii rationes, tum ad omnium adversariorum commenta infringenda, qui tandem post multas lucubrationes hunc librum diù desideratum Nobis obtulit, eumque Romani Kalendarii a Gregorio XIII. Pontifice Maximo restituti explicationem jussu Nostro editam nuncupavit, in quo adversariorum errores perspicue confutantur, docetur que hoc Kalendarium futurum perpetuum, itaut nulli umquam ne minimæ quidem mutationi, quod ad dispositionem Epactarum attinet, obnoxium sit, quamquam post plurima elapsa sæcula alia Solaris anni, & Lunaris æquatio fortassis instituenda sit.

Eã approbat, aliorumque Kalendariorũ usum vetat.

§. 3. Quare Nos, ne de cætero contra dictum Kalendarium aliquid obiici, aut confingi possit, opportune providere volentes, dicti Kalendarii explicationem a prædicto Christoforo Clavio editam per præsentes approbamus; Cætera vero Kalendaria à quibusvis jam confecta, huic aliqua ratione contraria, quæ mendosissima Ecclesiæ obtruduntur, præsertim illud, quod dictus Franciscus Vieta propria auctoritate edidit, & a Gregoriano præter alia discernitur, quod in illo ad primam diem Jannarii Epacta XXX., sive hoc signo * notata sicuti in Kalendariis habetur, non adscripta sit, ut in Gregoriano, annusque cum Epacta XXIX. ab octava die Martii incipiat, quæ res inaudita est, & Patribus Niceni Concilii prorsus contraria, nec non quacumque alia forsan in posterum edenda in universo Christiano Orbe perpetuo abrogamus, eorumque usum ubique interdicimus, ac prohibemus.

Clausulæ.

§. 4. Sicque ab omnibus censeri, & ita per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos judicari, & definiri debere: irritum, & inane, quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Præsentes publicari præcipit.

§. 5. Præcipientes in virtute Sanctæ obedientiæ universis Venerabilibus Fratribus Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, Episcopis, & aliis locorum Ordinariis, eorumque Vicariis in spiritualibus generalibus, ut præsentes nostras literas in eorum quisque Ecclesiis, Civitatibus, & Dioecesibus publicari, & observari curent, & faciant.

Derogat contrariis.

§. 6. Non obstantibus Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac statutis, & consuetudinibus, etiam Juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis in contrarium præmissorum hactenus quomodolibet concessis,

confirmatis, & approbatis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Transumptis danda fides. Dat. die 17. Martii 1603. An. XII.

§.7. Volumus autem, ut præsentium transumptis, etiam impressis manu Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides habeatur, quæ præsentibus ipsis haberetur, si essent exhibitæ, vel ostensæ.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 17. Martii 1603. Pontificatus Nostri anno duodecimo.

CCCI.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Mandat Episcopo Ceneten., ut unum Vicarium in spiritualibus, & temporalibus in parte inferiori ipsius Civitatis in loco ab Episcopali Palatio separato constituat, & unum Auditorem apud se habeat, cui causas in gradu appellationis a sententiis prolatis a dicto Vicario committat.

Ven. Fratri Episcopo Ceneten.

CLEMENS PAPA VIII.

Ven. Frater salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Mandat Episcopo ut Vicarium, de quo in Rubrica, constituat.

§.1. Cupientes commoditati Civium, & Incolarum, habitatorumque istius Civitatis Ceneten., illiusque universi Territorii Comitatus, ac Jurisdictioni, quæ in temporalibus etiam Fraternitati tuæ, & pro tempore existenti Ecclesiæ Ceneten. Præsuli subest, pro Apostolici muneris, quo Ecclesiis omnibus præsidemus, debito opportune consulere, justis etiam, ac rationabilibus causis suadentibus; Motu proprio, & ex certa scientia, & matura deliberatione Nostra, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, eidem fraternitati tuæ per præsentes injungimus, ut in parte inferiori ejusdem Civitatis in loco ab Episcopali Palatio separato, unum Vicarium Generalem in spiritualibus, & temporalibus Virum fide, doctrina, & integritate præstantem, cum convenienti provisione, itaut pro sui officii qualitate se decenter sustentare valeat, & eo pacto a sordibus, & muneribus abstineat, deputes, & constituas, qui omnes, & singulas causas Civiles, Criminales, & mixtas omnium, & quorumcumque Civium, Incolarum, Comitativorum, & habitatorum, necnon Communitatis, Universitatis, & cujusvis Collegii, seu Congregationis dictæ Civitatis, Comitatus, Territorii, & Jurisdictionis Ceneten., vel alias quoquo modo Ecclesiæ Ceneten. subditorum, & ad forum, ac Jurisdictionem temporalem Ceneten. quomodolibet spectantes, & pertinentes, audiat, cognoscat, & fine debito, prout Juris fuerit, terminet, & decidat.

Et Auditorem pro cognoscendis causis appellationum.

§.2. A cujus sententiis, si appellari, reclamari, de nullitate dici, seu adversus illas recursum, vel in integrum restitutionem, prout de Jure peti contigerit, in iis casibus, in quibus de Jure communi, vel ex dispositione statutorum dictæ Civitatis Ceneten. non erit prohibitum, appellare, reclamare, de nullitate dicere, recursus, vel restitutionem in integrum petere, Tu causas appellationum, reclamationum, nullitatum, recursuum, vel restitutionum in integrum hujusmodi Auditori uno viro similiter, fide, doctrina, & integritate conspicuo, quem apud Te habere debeas, per ipsum Auditorem tuum in secunda instantia audiendas, cognoscendas, fineque debito terminandas, & decidendas, per commissionem Ordinariam, tuumque rescriptum committas, ipseque Auditor in causis hujusmodi sententias ab eo ferendas subscribat.

§.3. Quod si contigerit, per ipsum Auditorem sententias a Vicario prædicto in prima Instantia latas, revocari, vel primæ minime conformes proferri, tunc tu causas easdem per te ipsum, tam tua Ordinaria auctoritate, quam etiam tamquam Noster, & Apostolicæ Sedis Delegatus, audias, cognoscas, & fine debito pro Justitia termines, & decidas.

Ita tamen, ut duæ conformes faciant rem judicatam.

§.4. Nos enim in omnibus, & singulis causis supradictis ad Jurisdictionem, & potestatem Ceneten. in temporalibus, ut supra quovis modo spectantibus, & pertinentibus, duas conformes facere rem judicatam, & illas fore, & esse exequutioni per Judicem ultimam proferentem omni, & quacumque appellatione postposita demandandas, ita quod utrique partium semel tantum, & non ulterius liceat appellare juxta formam, tenorem, continentiam, & dispositionem statutorum dictæ Civitatis decernimus.

Qualitates in Vicario, & Auditore requirendas designat.

§.5. Volumus tamen, ac Tibi injungimus, ut Vicarium, & Auditorem hujusmodi non solum iis, quos diximus, virtutibus ornatos, sed etiam alienigenas, & si fieri poterit, ex Apostolicæ Sedis subditis, itaut Nos in eos, quatenus, quod absit, aliquando in officio deliquerint, debita animadversione procedere valeamus, deligere procures.

Opportunas ad hoc Episcopo facultates concedit.

§.6. Cæterum Tibi præmissa omnia, & singula faciendi, ipsisque abs Te constituendis Vicario, & Auditori hujusmodi causas prædictas, ut præmissum est, audiendi, cognoscendi, fineque debito terminandi, & decidendi, aliaque in præmissis, & circa ea necessaria, seu quomodolibet opportuna faciendi, gerendi, & exequendi plenam, amplam, & opportunam facultatem, & auctoritatem concedimus, & impertimur.

Vicario, & Auditori prædictis obedientiam præstari mandat.

§.7. Mandantes propterea tam Communitati, Universitati, Collegiis, & Congregationibus quibuscumque, quam omnibus, & singulis Civibus, Incolis, Comitativis, & quovis modo habitatoribus dictæ Civitatis, Comitatus, Territorii, & Jurisdictionis Ceneten. sub excommunicationis etiam latæ sententiæ, aliisque censuris, & pœnis Ecclesiasticis ipso facto incurrendis, in casu contraventionis in causis appellationum, reclamationum, recursuum, nullitatum, & re-

& restitutionis in integrum prædictarum, ne alium quavis auctoritate fungentem, quam supradictum Auditorem tuum, & Te ipsum ordine, & forma supra expressis quovis quæsito colore, vel prætextu adire audeant, seu præsumant.

Clausula. §.8. Sicque, & non aliter in præmissis omnibus, & singulis de cætero perpetuis futuris temporibus observari debere, ac ita per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S.R.E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus, statuimus, & ordinamus.

Derogatio contrariorum. §.9. Non obstantibus Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac dictæ Ecclesiæ Ceneten., illiusque Civitatis, etiam Juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 12. Aprilis 1603. An. XII. Datum Romæ apud S. Marcum sub Annulo Piscatoris die 12. Aprilis 1603. Pontificatus Nostri Anno XII. (a)

CCCII.

Ex Regest. in Secret. Brev. Dismembratio Curæ Animarum ab Ecclesia Sancti Trifonis de Urbe, quæ unitur Ecclesiæ S. Augustini cum Stationum translatione.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. EX injuncto Nobis Apostolici muneris debito, ad ea libenter intendimus, per quæ Christifidelium Animarum curæ, & divini cultus augmento opportunius consulatur, prout in Domino salubriter conspicimus expedire.

Dismembratio, & unio de quibus in Rubrica. §.1. Cum itaque Ecclesiam Sancti Trifonis in Regione Campi Martii de Urbe Monasterio Fratrum Sancti Augustini de eadem Urbe Ordinis Eremitarum ejusdem S. Augustini contiguam existere, & curam Animarum eidem Ecclesiæ Sancti Trifonis incumbentem, necnon reliquiarum ejusdem Ecclesiæ Sancti Trifonis per dilectos filios Priorem, & Fratres dicti Monasterii Sancti Augustini, quod insigne existit, & Fratrum numero, & sufficientia ad hujusmodi curam exercendam referta est, commodius, & facilius, quam per alios Sacerdotes exerceri posse consideraverimus, ex his, & aliis rationabilibus causis animum Nostrum moventibus, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine ab eadem Ecclesia Sancti Trifonis curam animarum hujusmodi, auctoritate Apostolica, tenore præsentium perpetuo abdicamus, & dismembramus, ac ad Ecclesiam prædicti Monasterii Sancti Augustini perpetuo transferimus, itaut per aliquam, seu aliquos ejusdem Monasterii Fratres ad id a dilecto filio nostro in Alma Urbe Vicario approbatos exerceri possit, & debeat.

Reliquiæ ab Ecclesia Sancti Trifonis ad S. Augustini transferenda. §.2. Nec non etiam Reliquias omnes in eadem Ecclesia Sancti Trifonis existentes, ad ipsam Ecclesiam Sancti Augustini, in qua decentius custodiri, & conservari poterunt, similiter transferimus, seu dictis Priori, & Fratribus illas transferendi licentiam, & facultatem impertimur.

Fructus quoque omnes, & redditus eidē Ecclesiæ attribuit. §.3. Insuper eisdem Priori, & Fratribus, ut omnia, & singula fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, & emolumenta quæcumque etiam incerta ad prædictam Ecclesiam Sancti Trifonis ratione exercitii curæ animarum spectantia, & pertinentia, ita tamen, ut ipsi Prior, & Fratres onera omnia eidem Ecclesiæ Sancti Trifonis incumbentia supportare teneantur, auctoritate, & tenore prædictis perpetuo concedimus, & assignamus.

Transfert etiam indulgentias Stationum. §.4. Ulterius, ut diebus, in quibus Stationes in prædicta Ecclesia Sancti Trifonis haberi consueverunt, Christifideles Ecclesiam prædictam Sancti Augustini visitantes, easdem Indulgentias Stationum, quas in prędicta Ecclesia S. Trifonis consequerentur, cumulative consequantur, perinde ac si eamdem met. S. Trifonis Ecclesiam visitarent, similiter concedimus, & indulgemus.

Clausula. §.5. Decernentes præsentes literas perpetuo validas, firmas, & efficaces existere, & fore, nec a quoquam quavis auctoritate, & occasione impugnari, rescindi, vel retractari ullatenus posse. Sicque, & non aliter per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos ubique judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, quidquid secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum. §.6. Non obstantibus Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, præsertim Nostra de non concedendis Indulgentiis ad instar, ac dictæ Ecclesiæ Sancti Trifonis etiam Juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 14. Aprilis 1603. An. XII. Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris die 14. Aprilis 1603. Pontificatus Nostri Anno XII.

(a) Hac eadem die Clemens suis Literis in forma Brevis, quibus initium est: *Quæ pro Ordinis vestri*, confirmavit Privilegia omnia ab Antecessoribus Pontificibus concessa Ordini S. Pauli Primi Eremitæ.

De-

CCCIII.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Declarantur Dubia nonnulla ab Episcopo Egitaniensi proposita.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

DEcet Romanum Pontificem in his, quæ ad Ecclesiarum omnium, præsertim Cathedralium optimum regimen, & utiliora servitia pertinent, auctoritatem suam interponere, ac dubia quæcumque desuper emergentia, opportuna declaratione è medio tollere, ac alias desuper providere, prout in Domino salubriter conspicit expedire.

Non residentibus Episcopis nonnulli errores, & abusus irrepserant.

§. 1. Sane, sicut venerabilis Frater Nonnius Episcopus Egitanien. Nobis exponi fecit, ex eo, quod a quadraginta, & pluribus lapsis annis bo: mem: Episcopi Egitanienses ejus Antecessores, frequentem, seu continuatam apud dictam Ecclesiam, ut tenebantur, residentiam nedum non fecerunt, sed eorum aliqui Regis Portugalliæ Curiam sequuti fuerunt, quidam vero in Urbe, & alii in diversis locis extra Diœcesim prædictam residere consueverunt, multi tam in ipsa Cathedrali Ecclesia, quam in ejus Diœcesi errores, & abusus irrepserint, ac plurimæ laudabiles, ac piæ consuetudines ex eorum Prælatorum absentia, minusque diligenti cura in desuetudinem abierint, ac multa denique evellenda, nonnulla vero moderanda, & reformanda sint, ac in his Apostolicam auctoritatem sibi præsto esse oporteat. Ac propterea infrascripta dubia Nobis proposuerit, & super quibus per Nos de opportunæ declarationis remedio sibi provideri desideret.

Episcopus aliqua dubia proponit.

De residentia Canonicorum.

§. 2. Primo siquidem, an præsupposita consuetudine, quod suæ Ecclesiæ Canonici possint ab ea longiori tempore, quam a Concilio Tridentino præscribitur abesse, ipse Episcopus talem usum, seu consuetudinem ad præscriptum prædicti Concilii possit reducere.

An tempore vacationum possint omnes simul abesse.

Secundo, an tempore vacationis Canonicis eisdem concessæ, possint omnes per id tempus sibi concessum ab Ecclesia simul, an vero alii post alios abesse, ne servitium Ecclesiæ, tempore vacationis, notabiliter defraudetur.

An teneantur per se satisfacere.

Tertio, an Canonici præsentes, & non impediti, teneantur per se ipsos suis oneribus, & officiis satisfacere, vel per substitutos.

An Episcopus possit eos cogere ut in Choro vocem extollant.

Quarto, an prædictus Episcopus possit cogere Canonicos in Choro, ut vocem extollant, maxime eos, qui culpabiles sunt, nec volunt cum aliis communicare in cantu.

An Canonici possint sacris operari tempore horarum Canonicarum.

Quinto, an dum celebratur Missa solemnis, sive Conventualis, vel prædicatur, & Horæ Canonicæ in Choro cantantur, possit aliquis Canonicus private, celebrandi causa, a Choro recedere, & nihilominus quotidianas distributiones lucrari.

An Canonicus Fabricæ præpositus possit per integrum annum abesse.

Sexto, an Canonicus Fabricæ administrationi deputatus, propter hanc causam, toto anno ab Ecclesiæ servitio eximatur, & nihilominus distributiones integrè lucretur.

An Laici a servitio Chori sint arcendi.

Septimo, an Pueri in privatis Missis, Sacristiæ, & Choro cum Cottis intervenientes, debeant saltem Ordines Minores, vel primam Tonsuram habere, & pure laicos ab hujusmodi ministerio arcere.

An Canonici Episcopum celebraturum debeant associare.

Octavo, se scire cupere, an quoties cum Cappa ad Ecclesiam, ut divina Officia celebret, seu illis assistat, progreditur, Canonici, & Capitulum eum a loco suæ habitationis, quæ parvo spatio ab Ecclesia distat, in eundo, & redeundo associare teneantur.

An ei in aliis Ecclesiis celebranti debeat adesse.

Nono, contingere posse, ut ipse Episcopus extra Civitatem, in ejus tamen suburbiis Pontificalia exerceat, proindeque dubitare, an aliquos de Capitulo, ut sibi assistant, remanentibus aliis in Choro, qui ad Divina celebranda sufficiant, secum possit ducere.

Qui locus Vicario in Choro competat.

Decimo, si aliquando per Diœcesim, seu aliter in Civitate impedito commoranti, opus esset Vicarium, seu Officialem generalem pro negotiis urgentibus tractandis, ad Capitulum destinari, seu mitti, ubi cum primo dicto Vicario locus certus hactenus destinatus, seu determinatus non fuerit, licet in Processionibus præcedere soleat, quem locum obtinere deberet, pariter dubitare.

An a noviter proviso aliquid Capitulū queat exigere.

Undecimo, dubitare insuper, an prohibere possit Capitulo, ne pro admittendis ad Ecclesiam de aliqua dignitate, Canonicatu, vel beneficio noviter provisis, summa pecuniarum, vel Chyrotecæ, seu alia exigantur, prout hactenus exigi consueverunt.

An laicis ad Processiones accedentibus certus locus possit designari.

Duodecimo, an Laicorum Vexillum, & Ministros Sæculares locorum, qui ad Processiones, quæ per Civitatem, & Loca Diœcesis fiunt, confuse, & sine ordine accedunt, possit debito loco constituere, & dictos Laicos cogere, ut ordinate, & cum Candelis procedant, vel potius, ut ad Processiones non accedant, compellere valeat.

Prædicta Dubia declarat Clemens.

§. 3. Nos igitur precibus ejusdem Nonnii Episcopi Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, ejusque justis petitionibus annuere volentes, ex voto Venerabilium Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium super Sacris Ritibus, & cæremoniis deputatorum, quibus præmissa dubia diligenter examinanda commisimus, harum serie declaramus.

Ad Primum.

Circa primum, ipsum Episcopum posse talem usum, & consuetudinem ad præscriptum Tridentini Concilii reducere.

Ad Secundū.

Circa secundum, non debere omnes Canonicos, & Beneficiatos simul abesse tempore vacationis, sed alios post alios, ordine servato, itant Ecclesia servitio non defraudetur.

Ad Tertium.

Circa tertium, Canonicos per se ipsos servire, ac sua munia exercere, non vero per substitutos debere.

Ad Quartum.

Circa quartum decere, ut Canonici voce

voce non impediti alte cauant in Choro, coadjuvantes alios, & posse Episcopum illos ad id faciendum hortari,

Ad Quintum. Circa quintum, licitum esse Canonicis, celebrandi causa a Choro recedere, nec ob id distributiones quotidianas perdere.

Ad Sextum. Circa sextum, teneri Canonicum administrationi Fabricæ deputatum Ecclesiæ inservire, sicut omnes alii Canonici, & si id facere contemnat, mulctandum esse in amissione distributionum, sicut alios non servientes.

Ad Septimũ. Circa septimum, convenire prædictos Pueros, saltem Primam Tonsuram habere, dummodo per ætatem ejusdem Tonsuræ sint capaces.

Ad Octavum. Circa octavum, Canonicos, & Capitulum ad id teneri, dummodo distantia, prout præsupponitur, brevis sit.

Ad Nonum. Circa nonum, inhærendo Decretis, & resolutionibus alias in simili casu factis, & S.R.E. Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum voto sæpius dato, Episcopum id posse, declaramus.

Ad Decimum. Circa decimum, Vicario generali convenire Locum super omnes Capitulares, tam in Congregationibus capitularibus, & sessionibus, quam in Processionibus, dummodo ibi Canonici sacris vestibus parati non incedant.

Ad Undecimum. Circa undecimum, Episcopum id prohibere non posse, si pecuniæ in utilitatem, vel servitium Ecclesiæ, seu sacristiæ vertantur; si vero vertantur in Canonicorum, seu aliorum privatam utilitatem, posse prohibere.

Ad Duodecimum. Circa duodecimum, Episcopum non posse cogere, sed hortari.

Alia proposita Dubia. §.4. Præterea alia etiam infrascripta dubia idem Nonnius Episcopus Nobis declaranda proposuit, videlicet: Primo statuta dictæ Ecclesiæ Cathedralis Egitanien., quæ nec auctoritate Apostolica, immo nec ordinaria, approbata huc usque extiterant, incorrecta, & inordinata esse, eorumque plurima in ipsius Ecclesiæ præjudicium, ac detrimentum tendere, Canonicos circa divinorum celebrationem, quod sibi suavius, & minus laboriosum esse poterat, ordinare, circa eorum absentias largius, quam par erat, disponere, mulctas sibi invicem sæpe remittere, punctaque in Horis, divinis Officiis, & Ecclesiæ servitio minimi valoris assignare, & statuere, ordinem in Choro servandum, qui omnino necessarius videbatur præfigere, differre, in aliisque prædictæ Ecclesiæ servitium concernentibus, eorum arbitrio, & remisse, inordinateque procedere.

Secundo, uno ex eisdem statutis sancitum esse, ut qui aliquam dignitatem, Canonicatum, vel inferius Beneficium obtinens, Ecclesiæ per quadraginta annorum spatium inservierit, eo ipso emeritus, vulgo *Jubilado*, censeatur, ad ulterioris que temporis servitium non teneatur, & nihilominus fructus, redditus, & proventus, jura, obventiones, & emolumenta quæcumque, ac distributiones quotidianas, etiam extra Civitatem, & Diœcesim integre percipiat; quod si ita, ut Canonici volebant, intelligendum, ac servandum esset, multi parum post tempus ab Ecclesia recederent, illaque debitis, ob Ministrorum subtractionem, fraudaretur obsequiis, ac divinus cultus notabiliter minueretur.

Tertio, in eadem Ecclesia unam Cappellam de Quebrada nuncupatam, a quodam Episcopo, ut creditur, ab antiquo jam tempore, sub certis modo, & forma, ac cum certo Missarum, aliorumque onerum numero institutam, & sic semper administratam a Capitulo, cui dictæ Cappellæ administratio incumbit, nuper divisam, ac per duos Cappellanos distributam, ejusque onera, & obligationes absque nostra, & Apostolicæ Sedis auctoritate divisas, & separatas fuisse, quod Episcopi Testatoris voluntati, & antiquæ institutioni contrariatur, idque per Capitulum, sine auctoritate prædicta fieri non potuisse, cum ad solum Romanum Pontificem ultimarum voluntatum commutationem, & interpretationem pertinere, de jure constaret.

Quarto necessarium esse prohibere Canonicis, ne ad Capitulum congregari, seu capitulares Congregationes habere possint, dum in Ecclesia Horæ Canonicæ, & Missa major celebrantur, observata hactenus in contrarium consuetudine non obstante.

Quinto dubitare, an contra delinquentes in exilium, quando eorum crimina, & excessus id postulant, condemnatos, ut loca exilio destinata petant, si exequutio realis, vel personalis in eos fieri non potest, per censuras, & earum aggravationem procedere, ac eos ab eorum Parochiis, & locis, ubi deliquerunt, arceri valeant.

§.5. Nos item, quoad supradicta Nobis proposita dubia, quæ similiter Venerabilibus Fratribus nostris Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus super Episcoporum, & Regularium negotiis, & consultationibus a Nobis deputatis diligenter examinanda commisimus, harum serie declaramus. Declaratio dd. Dubiorũ.

Quoad primum videlicet, licet satis per decretum Concilii Tridentini cap. 15. session. 24. de Reformatione, provisum sit, posse tamen Episcopum, si opus fuerit, nova statuta cum consilio Capituli edere, & illa edita, referendo, in quibus differunt ab antiquis, ad Congregationem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium negotiis, & consultationibus Episcoporum, & Regularium præpositam transmittere, ut ab ea examinentur, & approbentur.

Quoad secundum, non videri interim aliquid super hoc innovandum, sed cum casus particulares evenerint, posse Episcopum eamdem Congregationem consulere.

Quoad tertium Capitulo Egitanien. non licuisse voluntatem Testatoris, seu primam fundationem, inconsulta Sancta Sede Apostolica, commutare, vel alterare, & ideo censemus, omnia in pristinum ad formam primæ fundationis restituenda esse.

Quoad

Quoad quartum, Episcopum posse prohibere, juxta aliam similem declarationem factam ab eadem Sacra Congregatione sub die 17. Novembris 1600., in qua declaravit, non esse habendum Capitulum, dum Missa, seu Horæ Canonicæ in Ecclesia celebrantur, idque etiam fuit decretum in Conciliis Basileen., Colnnien., Mediolanen., & aliis, itaut Canonici contravenientes in amissione quotidianarum distributionum, nisi adesset urgentissima causa, vel maxima necessitas, puniantur.

Quoad vero quintum, non expedire aliud, quam a Concilio statutum est.

Alia quoque proposita dubia.

§.6. Demum prædictus Nonnius Episcopus reliqua alia, etiam infradicenda dubia Nobis declaranda proposuit: scilicet,

Primo Ecclesiam prædictam Egitanien. inter cæteras Portugalliæ insignem esse, in eaque triginta Præbendas, & septem Dignitates, ultra Pontificalem, extare; Canonicos vero circa ejusdem Ecclesiæ administrationem, & servitium in aliquibus minus ordinate, ut præmissum est, procedere, multaque circa idem servitium, reformatione indigere: cumque singulæ Præbendæ ad valorem quingentorum ducatorum monetæ illarum partium, ut plurimum, ascendant, omnesque earum redditus in distributionibus quotidianis consistant, ipsos Canonicos ita easdem distributiones dividere, ut principalioribus Horis, & Missæ majori minimi valoris puncta, scilicet unius, trium, & sex quatrenorum respective assignent, unde oriebatur, ut ipsi Canonici, cum parum amittant, eisdem Horis, & Missæ interesse negligant, segniterque circa Ecclesiæ prædictæ servitium se habeant: quare petebat, ut in hac etiam parte juxta hanc rationem procedat, cum in aliis Regni Cathedralibus, puncta per Horas, & Missas, secundum redditum quantitatem sint assignata, distributionesque æqualiter, attenta Horæ, Missæ, & Festi qualitate, dividantur.

Secundo Thesaurarium duo millia ducatorum, vel circa, fructus percipere, tenerique ex creatione duos, vel tres pueros in Sacristia pro ejus, ac Missarum servitio, nec non sacristam ipsum solvere, eique competentem portionem, seu salarium assignare; nihilominus tamen modernum Thesaurarium nec dictos Pueros conducere, nec sacristæ honestam, & congruam portionem solvere, nec alia sibi incumbentia onera adimplere, ex quo Ecclesiæ sordide, & negligenter serviebatur, ipseque Thesaurarius officii sui oblitus his incommodis providere differebat.

Tertio sibi declarari oportere, an tertiæ partis fructuumDignitatum, Canonicatuum, Personatuum, portionum, & officiorum Ecclesiæ Cathedralis in distributiones conversæ, seu convertendæ, sic præsentes, & interessentes comparticipes fieri debeant, & absentes per illos tres menses, quibus, vigore Concilii, & statuti Ecclesiæ, Canonici abesse possunt, hujusmodi distributiones ullo modo applicari, aut ad eos extendi possint.

Quarto in generali Diœcesis prædictæ visitatione plerumque contingere, ut dum Episcopus, vel ejus Visitatores eidem incumbunt officio, a delinquentibus ad impunitatem consequendam, uti suspecti allegentur, seu recusentur: cum vero juxta leges, seu consuetudinem Regni in inquisitione, & cognitione criminum ulterius procedere nequeant, exinde oriri, & ut delicta, pessimo exemplo, impunita sæpe remaneant, & delinquentes, non sine scandalo, libere juvant: facultatem igitur sibi, ut hujusmodi frivolo impedimento a quavis persona quantumvis potente, ecclesiastica, vel sæculari, opposito, non obstante, ulterius inquirere, & procedere quoad emendationem, correctionem, & punitionem possit, concedi postulabat.

Responsio.

§.7. Nos denique hæc quoque supradicta dubia, quæ Venerabilibus Fratribus nostris Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus Sacri Concilii Tridentini interpretibus mature discutienda, & declaranda commisimus, per præsentes declaramus, videlicet:

Circa primum debere Episcopum, secundum ea, quæ proponuntur, tertiam partem fructuum Dignitatum, Canonicatuum, Personatuum, portionum, & officiorum Cathedralis separare, ac in distributiones quotidianas convertere ad præscriptum Concilii cap. 3. sess. 21.

Circa secundum, si Thesaurario, ut proponitur, id onus incumbit, utique, ut illi exacte satisfaciat, esse ab Episcopo compellendum.

Circa tertium, hujusmodi tertiam partem, quæ ad præscriptum Concilii ejusdem in distributiones quotidianas fuerit conversa, ab his tantum percipi debere, qui statis horis interfuerint; minimeque ad alios, etiam per tempus sibi concessum, absentes extendi posse.

Circa quartum, Episcopum in visitatione uti suspectum allegari, seu recusari non posse.

Committitur Episcopo, ut quæ hic declarantur, observari studeat.

§.8. Quare eidem Nonnio moderno, & pro tempore existenti Episcopo Egitanien., per præsentes committimus, & mandamus, ac opportunam desuper facultatem concedimus, ut in omnibus, & singulis dubiis supradictis juxta declarationes nostras procedat, ac ab aliis, ad quos spectat, & in futurum spectabit, procedi curet, & faciat: Contradictores quoscumque per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

§.9. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Ecclesiæ Egitanien., & aliarum ejusdem Diœcesis Ecclesiarum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, usibus, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis quibusvis dictæ Ecclesiæ Egitanien., ac aliarum ejusdem Diœcesis Ecclesiarum Canonicis, Beneficiatis, Rectoribus, ac omnibus aliis tam Eccle-

Ecclesiastica, quam temporali dignitate, & auctoritate præfulgentibus, Præfectis, Magistratibus, ac aliis quibuslibet personis, & eorum cuilibet quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua mentio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, eorum tenores præsentibus pro expressis, & ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 21. Maii 1603. An. XII. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris die 21. Maii 1603. Pontificatus nostri Anno XII.

CCCIV.

Ex Regest. in Secret. Brev. Aliæ Declarationes nonnullorum aliorum Dubiorum ab eodem Egitaniensi Episcopo propositorum.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Prooemium. Decet Romanum Pontificem in his, quæ ad Ecclesiarum omnium, præsertim Cathedralium, optimum regimen, & utiliora servitia pertinent, auctoritatem suam interponere, ac dubia quæcumque desuper emergentia, opportuna declaratione è medio tollere, ac aliàs desuper providere, prout in Domino salubriter conspicit expedire.

Egitanien. Episcopus nonnulla alia Dubia proponit. §.1. Sanè, cum, sicut Venerabilis Frater Nonuius Episcopus Egitanien. nobis exponi fecit, a nonnullis jam ab hinc retroactis annis, propter Episcoporum Egitanien. ejus Antecessorum ab ipsa Ecclesia, & Dioecesi longam, & continuatam absentiam, multi tam in ipsa Cathedrali Ecclesia, quàm in ejus Dioecesi errores, & abusus irrepserint, ac ex eorumdem Prælatorum minus diligenti cura plurimæ laudabiles, ac piæ consuetudines abierint, ac multa denique evellenda, nonnulla verò moderanda, & reformanda sint, ac in his Apostolicam auctoritatem sibi præsto esse oporteat. Ac propterea infrascripta dubia nobis proposuerit, & super illis per Nos de opportunæ declarationis remedio sibi provideri desideret.

Dubia. §.2. Primum siquidem, in Oppido de Abrantes suæ Dioecesis, duas existere Parochiales Ecclesias, quarum utriusque Rectores, & Parochiani, quod Episcopus a sua Ecclesia visitationem incipere debeat, prætendebant, dubitare, an visitationem ab ea Ecclesia, quæ sibi magis placuerit, posset incipere, dictarum duarum Ecclesiarum, seu earum Rectorum, & Parochianorum prætensione non obstante.

Secundò, aliquos esse Parochialium Ecclesiarum Rectores, qui Vinum, Hostias, Paramenta, & cætera ad celebrandum necessaria, Presbyteris in eorum Parochia commorantibus, & in eorum Ecclesiis celebrare volentibus, juxta antiquam consuetudinem subministrare recusabant, dubitareque similiter, an eos ad id opportunis remediis cogere posset.

Tertiò. In Ecclesiis Parochialibus, Oppidi de Castello bianco suæ Dioecesis, duo Tabernacula lignea in aere pendentia, fere supra Altaria, ubi Missæ celebrantur, fabricata esse, in eisque rumores, & strepitus fieri cum scandalo Populi, ac proinde dubitare, an possit ea ad formam non scandalosam, & in eo Regno solitam, reduci facere.

Quartò, dubitare, an possit prohibere, ne Commendator, & Præfectus de Castello bianco, ac Præfectus de Abrantes sedes apud Altare Cappellæ majoris portari faciant, ibique sedeant, adstantibus undique suis Familiaribus divinis Officiis interessentibus, cum scandalo Populi, non obstante quacumque consuetudine pro dictis Commendatore, & Præfectis in contrarium faciente.

Quintò, etiam dubitasse, an pro statuendis Legibus Synodalibus, seu Dioecesanis, attenta aeris intemperie, & sanitati ipsius Episcopi nociva, in alium locum pro ejusdem Episcopi salute commodiorem, duos Capitulares Procuratores Capituli, & duos alios Procuratores Cleri ad se evocare posset; cumque Nos ex voto Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium super sacris Ritibus Deputatorum respondissemus, Episcopum id posse, dummodo dicti Procuratores de Capitulo, longiori tempore, quam a Concilio præscripto ab Ecclesia non abessent, super eodem dubio apud Nos instare fecit pro longioris temporis concessione, cum id a Concilio statutum pro statuendis Legibus non sufficeret, in quibus determinandis diù non laborabatur, & omnia coram eisdem Episcopo, ac Procuratoribus, aliisque Doctoribus exactè, diligenterque discutiantur, & examinentur, maxime cum dictæ Leges publicam Dioecesis utilitatem respiciant.

§.3. Nos igitur, precibus ejusdem Nonnii Episcopi nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, ejusque justis petitionibus annuere volentes, ex voto eorumdem Venerabilium Fratrum nostrorum S.R.E. Cardinalium super iisdem sacris Ritibus, & Cæremoniis Deputatorum, quibus præmissa dubia diligenter examinanda commisimus, barum serie declaramus. Circa primum, Episcopum posse visitationem incipere ab ea Ecclesia, quæ sibi magis placuerit, reservatis juribus, & sine præjudicio prætensionis alterius Ecclesiæ. Circa secundum, Episcopum non posse cogere prædictos Rectores, sed hortari, & monere, & Rectores rectè facturos, si monitionibus, & hortamentis Episcopi pareant. Clemens ea solvit ex Voto Congregationis Rituũ.

Circa tertium, Episcopum posse id facere, vel in generali visitatione, vel prout melius sibi videbitur.

Circa quartum, Episcopum posse id facere ad tollendum scandalum, vel in visitatione generali, vel prout melius sibi vi-

debitur, maxime si sedes prædictæ locantur in Præsbyterio, prout præsupponitur.

Circa quintum, tempus indefinitum non esse concedendum dictis Canonicis, sed attentis ultimò narratis, tempus sex mensium posse concedi.

Episcopus proponit alia dubia.

§.4. Præterea alia etiam infrascripta dubia idem Nonnius Episcopus Nobis declaranda proposuit, videlicet.

Primo, In Oppido de Abrantes eam perniciosam corruptelam, seu abusum vigere, ut, qui hodie in una Parochia vixit, si sequenti die, seu quolibet tempore, ex causa qualibet, aut absque ea ad aliam Parochiam velit transire, in eademmet Domo novam portam, seu novum caminum, aut focum mutando, eo ipso tantum, ad quam velit Parochiam, mutatus censeatur; exindeque oriri, ut Rectores, & Parochi officium suum libere exercere, male viventes admonere, & corrigere nequeant, Decimæque, ac redditus Ecclesiarum varias mutationes patiantur; dubitare igitur, an hujusmodi mutationes prohibere possit.

Secundò eamdem Egitanien. Diœcesim longam esse, amplamque continere Provinciam, ac trecentas fere Ecclesias, quæ singulis annis visitari solebant, pro officio verò visitationis personas auctoritate, doctrina, prudentia, & literis præstantes, assumi; Secretarii verò, seu Notarii visitationis munus, etiam Præsbyteris vita, moribus, & fidelitate probatis deferri debere; Cum verò aliquæ harum personarum Ecclesias, seu alia Beneficia residentiam requirentia habeant, a nobis humiliter postulabat, ut pro tribus, vel quatuor ex prædictis personis per sex menses, dummodo extra Adventum, & Quadragesimam, occupare posset, facultatem, & opportunam licentiam concedere dignaremur.

Tertio, Communitatem, & Magistratum Egitanien. Civitatis, ab antiquissimo tempore, ad Ecclesiam B. Mariæ de Açores, sex milliaribus, vel circa distantem, singulis annis accedere consuevisse, vel ex voto illius Civitatis facto, vel ex Testamento cujusdam mulieris, quæ propterea eidem Communitati certas Possessiones, seu Prædia perpetuo legavit, ut omnium nunc viventium, & majorum memoria testabatur; cumque Communitas eadem a pauco tempore citra ab hujusmodi voto, seu Testamenti observatione cessaverit, ac per eorum ad dictam Ecclesiam non accessum devotio, & concursus Fidelium decreverit, quid agere, aut exequi deberet in præmissis, sibi petiit responderi.

Quartò Parochos complurium Ecclesiarum ejusdem Diœcesis, ipsum Episcopum sæpe interpellare, ut eis contra molestias Regularium de opportuno remedio provideat, ex quo iidem Regulares Parochianorum corpora ad suas Ecclesias Regulares, non vocatis, & invitatis Parochis, deferebant, ac insuper tertiam partem Funeralium omnium, Parochiæ debitam, solvere recusabant, ac usurpabant. A nobis igitur humiliter postulavit, ut dictos Regulares, cujuscumque Ordinis sint, etiam Minores, Ecclesiarum Parochos vocare, & invitare, & Parochiæ tertiam partem, seu id, quod tenuerit consuetudo Loci, solvere debere, declarare dignaremur, prout in supradictis omnibus, & singulis dicti Nonnii Episcopi petitionibus, & consultationibus plenius continebatur.

Ea solvit Clemens ex voto Congregationis Episcoporum, & Regularium.

§.5. Nos circa hæc quoque dubia, quæ Venerabilibus Fratribus nostris S.R.E. Cardinalibus super negotiis, & consultationibus Episcoporum, & Regularium, deputatis, examinanda commisimus, ita per præsentes declaramus.

Circa Primum, novæ portæ, seu novi camini, vel foci constructionem, seu mutationem ad hoc, ut censeatur mutata Parochia, notificari debere Ordinario, & etiam antiquo Parocho.

Circa Secundum, concedimus per tres menses cujuslibet anni.

Circa Tertium, Episcopum posse, etiam, digna correctione adhibita, monere Magistratum Egitaniensem, ut, juxta solitum, seu obligationem, quolibet anno visitet Ecclesiam Sanctæ Mariæ de Açores, nisi pro parte ejusdem Magistratus deducatur allegata dispensatio, vel aliud, per quod jure excusari possit.

Circa Quartum, Regulares cujuscumque Ordinis sint, etiam Minores, Ecclesiarum Parochos vocare, & invitare debere, priusquam personarum non Regularium Cadavera ad Ecclesias suas Regulares sepelienda deferant, & Parochiæ tertiam partem Funeralium, seu id, quod tenuerit consuetudo Loci, solvere debere.

Episcopo injungit, ut juxta hujusmodi declarationes procedat.

§.6. Quocirca eidem Nonnio moderno, & pro tempore existenti Episcopo Egitanien, per præsentes committimus, & mandamus, ac opportunam desuper facultatem concedimus, ut in omnibus, & singulis dubiis supradictis, juxta declarationes nostras ad unguem procedat, ac ab aliis, ad quos spectat, & in futurum spectabit, procedi curet, & faciat: Contradictores quoscumque per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Contraria tollit.

§.7. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac Ecclesiæ Egitanien., ac aliarum ejusdem Diœcesis Ecclesiarum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, usibus, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & Literis Apostolicis Egitanien. prædictæ, ac aliarum quarumcumque Ecclesiarum Diœcesis prædictæ Canonicis, Beneficiatis, Rectoribus, Curatis, Præsbyteris, ac aliis, tam Ecclesiastica, quam temporali, vel mundana dignitate fulgentibus, & auctoritate, & potestate suffultis ejusdem Egitanien., aliarumque Civitatum, Terrarum, Oppidorum, & Locorum Gubernatoribus, Præfectis, Magistratibus, aliisque Officialibus, & Ministris, ac aliis quibuslibet personis

sonis, & eorum cuilibet, etiam motu proprio, & consistorialiter, ac aliàs quomodolibet in contrarium facien., seu aliàs quomodocumque disponentibus, concessis, confirmatis, & invocatis. Quibus omnibus, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua mentio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, eorum tenores, præsentibus pro expressis, & ad verbum insertis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 24. Maii 1603. An. XII. Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die 24. Maii 1603. Pontificatus nostri Anno XII.

CCCV.

Approbatio Confraternitatum sub invocatione Sanctissimi nominis JESU, in provinciis Regni Perù institutarum, & instituendarum, cum Indulgentiarum elargitione.

Primævam hujusmodi Sodalitatis institutionem in Regnis Hispaniarum, & ejus ad alia loca extensionem, vide in Pii IV. Const. XCII. Injunctum *To. IV. Par. II. fol.* 175.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Quamplures Confraternitates SS. Nominis Jesu fuerant jam erectæ. CUM, sicut accipimus, in diversis Civitatibus, Oppidis, Castris, Terris, seu locis Perualibus in Indiis Occidentalibus existentibus, nonnulli Christifideles earumdem partium, quamplures utriusque sexus Christifidelium Confraternitates ob maximam eorum devotionem, quam erga Sanctissimum nomen JESU gerunt, sub titulo seu invocatione ejusdem Sanctissimi Nominis, in parochialibus, vel aliis Ecclesiis, seu Oratoriis ibidem existentibus, de licentia & auctoritate Ordinariorum ac alias canonice jam instituerint, & in futurum quamplures alias similiter instituere, sub eodem Sanctissimo Nomine, intendant.

Clemens Confratribus enuciatas hic concedit Indulgentias. §. 1. Nos pro nostro Pastorali officio cupientes, ut Christifideles illarum partium omnibus diebus in diversis operibus piis, atque exercitationibus divinis versentur, & quæ ad excitandam pietatem, mores informandos, & æternam salutem procurandam pertinent, utque Confratres hujusmodi eo majora in dies suscipiant incrementa, quo uberius Christifideles inde cælestium munera gratiarum consequi posse cognoverint, de Omnipotentis DEI misericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, supplicationibus quoque pro parte venerabilium fratrum Episcoporum illarum Provinciarum Regni del Perù nobis humiliter porrectis inclinati, omnibus, & singulis utriusque sexus Christifidelibus, qui hujusmodi Confraternitates sub invocatione Sanctissimi Nominis Jesu jam institutas, & pro tempore canonice, ut præfertur, instituendas de cetero in perpetuum ingredientur, & in consortium earumdem Confraternitatum describentur, die primo eorum ingressus, & descriptionis, si vere pœnitentes, & confessi Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum sumpserint, plenariam; Ac tam ipsis nunc, & pro tempore describendis, quam jam in eisdem Confraternitatibus descriptis confratribus in cujuslibet eorum mortis articulo, si pariter vere pœnitentes, & confessi, sacraque communione refecti, vel quatenus id facere nequiverint saltem contriti, Nomen Jesu ore, si potuerint, sin autem corde devote invocaverint, etiam plenariam.

Alias Indulgentias Christifidelibus earum Ecclesias visitantibus proponit. §. 2. Nec non omnibus utriusque sexus Christifidelibus etiam vere pœnitentibus, & confessis, ac sacra communione refectis, qui Ecclesias, seu Capellas, Oratoria, & Altaria dictarum confraternitatum die festo Circumcisionis Domini Nostri Jesu Christi a primis vesperis usque ad occasum Solis ejusdem diei singulis annis devote respective visitaverint, & ibi pro Christianorum Principum concordia, hæresum extirpatione, ac Sanctæ Matris Ecclesiæ exaltatione, pias ad Deum preces effuderint, quo ad Confratres earumdem Confraternitatum, Plenariam similiter omnium peccatorum suorum indulgentiam, & remissionem misericorditer in Domino concedimus: Quoad alios vero non Confratres, viginti annos, & totidem quadragenas de injunctis eis, seu alias quomodolibet debitis pœnitentiis, in forma Ecclesiæ consueta relaxamus.

Alias quoque Confratribus designata hic opera facientibus. §. 3. Insuper eisdem Confratribus similiter vere pœnitentibus, & confessis, sacraque communione refectis, qui Ecclesias, seu Capellas, Oratoria, & Altaria prædicta in primo Pentecostes, Conceptionis, & Assumptionis B. Mariæ Virginis, ac Dominica in Albis festis diebus, a primis vesperis, ut præfertur, etiam respective visitaverint, & oraverint; quo die prædictorum aliquid egerint, viginti annos, & totidem quadragenas, ut supra relaxamus. Quoties vero prædicti Confratres Missis, & aliis divinis officiis in dictis Ecclesiis, seu Cappellis, Oratoriis, & Altaribus prædictis pro tempore celebrandis, & recitandis, seu Congregationibus publicis, vel privatis earumdem Confraternitatum ubivis faciendis interfuerint, aut pauperes hospitio susceperint, vel pacem cum inimicis propriis, seu alterius composuerint, vel componi fecerint, seu procuraverint, necnon etiam qui corpora defunctorum, tam confratrum dictarum Confraternitatum, quam aliorum ad sepulchrum associaverint, vel quascumque per ipsas Confraternitates processiones de licentia Ordinariorum faciendas, dictumque Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum, tam in processionibus, quam ad infirmos, aut alias ubicumque, & quomodocumque pro tempore defertur, comitati fuerint, aut si ad hoc impediti, campanæ ad

ad id signo dato semel Orationem Dominicam, & Salutationem Angelicam dixerint, aut etiam quinquies Orationem Dominicam, & Salutationem Angelicam pro animabus defunctorum dictarum Confraternitatum recitaverint, aut devium aliquem ad viam salutis reduxerint, aut ignorantes præcepta ea, quæ ad salutem sunt, docuerint, aut quodcumque aliud pietatis, vel charitatis opus exercuerint, toties pro quolibet prædictorum operum centum dies de injunctis, seu alias ut supra relaxamus.

Limitatio temporis hujusce concessionis. §.4. Præsentibus pro dictis Confratribus earumdem Confraternitatum, perpetuis futuris temporibus, pro aliis vero non confratribus ad viginti annos a die publicationis præsentium inchoan. valituris.

Clausulæ. §.5. Volumus autem, quod si alias aliquibus ex dictis Confraternitatibus jam erectis præmissa peragen. aliquam aliam indulgentiam, perpetuo vel ad tempus nondum elapsum duraturam concesserimus, præsentes quoad illas Confraternitates nullæ sint.

Fides danda transumptis. §.6. Et quia difficile foret præsentes literas ad singula quæque loca opportuna deferre, volumus, & decernimus, quod earumdem transumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ munitis, ubique eadem prorsus fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ.

Dat. die 30. Junii 1603. An.XII. Datum Romæ apud Sanctum Marcum, sub annulo Piscatoris, die trigesima Junii, millesimo sexcentesimo tertio, Pontificatus nostri Anno duodecimo.

CCCVI.

Ex Regest. in Secret. Brev. Declaratio super jure conferendi Beneficia Collegiatæ Ecclesiæ Sancti Jacobi de Calaff Vicensis Diœcesis.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. Pastoralis nostri muneris ratio exposcit, ut ad pacem, & quietem inter Ecclesiasticas personas, præsertim Pontificali, & alia dignitate præditas, conservandam, ea, quæ per Nos statuta, & ordinata fuerunt, ex quorum dubia interpretatione tranquillitatis, & quietis effectus turbari posset, nostræ declarationis ministerio dilucidemus, prout in Domino salubriter conspicimus expedire.

Vicensis Episcopus collationem Ecclesiæ S. Jacobi de Calaff ad se pertinere putat attenta ejusdem Ecclesiæ reductione ad statum sæcularem. §.1. Expositum siquidem nobis nuper fuit pro parte dilecti filii Francisci Ferran Abbatis Collegiatæ, & sæcularis Ecclesiæ S. Vincentii de Cardona Urgellen. Diœcesis, quod cum Collegiata Ecclesia Sancti Jacobi de Calaff Vicen. Diœcesis, quæ antequam nos ad supplicationem clar: me: Philippi II. Hispaniarum Regis Catholici, ordinem Canonicorum Regularium S. Augustini in Ecclesiis, & Monasteriis tunc ejusdem Ordinis, Principatus Cathaloniæ, illiusque statum, & essentiam regularem in eisdem Ecclesiis, & Monasteriis perpetuò suppressimus, & extinximus, ipsasque Ecclesias, & Monasteria ad statum, & essentiam sæcularem reduxerimus, prout in nostris desuper expeditis Literis plenius continetur, Ordinis prædicti existebat, a primodicta Collegiata Ecclesia S. Vincentii de Cardona dependens, seu illius membrum sit, & occurrente vacatione Canonicatuum, Præbendarum, & aliorum Officiorum dictæ Collegiatæ Ecclesiæ S. Jacobi, semper ab immemorabili tempore citra, salvis tamen reservationibus, & affectionibus Apostolicis in Mensibus Locorum Ordinariis reservatis, ab Abbate Collegiatæ Ecclesiæ S. Vincentii de Cardona pro tempore existente, de illis disponi consueverit, nunc vero post reductionem ad sæcularitatem hujusmodi, Venerabilis Frater Episcopus Vicen. prætendat, collationem illorum in dictis Mensibus Ordinarii ad se spectare: & propterea facile evenire possit, ut aliqua exinde controversia inter ipsum Episcopum Vicen., & prædictum Abbatem S. Vincentii de Cardona suboriatur idcirco d. Franciscus modernus Abbas, nobis humiliter supplicari fecit, ut super hoc de opportunæ declarationis remedio providere, de benignitate Apostolica, dignaremur.

Clemens declarat per suppressioné regularitatis nil jure præjudicium irrogatum fuisse Abbati S. Vincétii de Cardona. §.2. Nos igitur omnem controversiæ occasionem inter Ecclesiasticas personas e medio tollere, & jus suum unicuique conservare volentes, prædictarum Literarum nostrarum tenorem, præsentibus pro expresso habentes, ipsumque Franciscum a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, declaramus, prout alias etiam declaravimus, nostræ intentionis numquam fuisse, aut esse per reductionem Ecclesiarum, Monasteriorum, Dignitatum, & Beneficiorum Ordinis, & Principatus prædictorum ad sæcularitatem, ab eisdem Ecclesiis, Monasteriis, Dignitatibus, & Beneficiis jurisdictiones, prærogativas, præeminentias, privilegia, aliaque jura, & concessiones auferre, sed regularitatem tantum in eis supprimere, illaque ad sæcularitatem hujusmodi reducere, salvis semper in suo robore permanentibus jurisdictionibus, prærogativis, præeminentiis, privilegiis, & aliis supradictis, sic etiam nostræ mentis, & intentionis non fuisse per reductionem ad sæcularitatem Collegiatæ Ecclesiæ S. Jacobi de Calaff supradictæ in aliquo præjudicare juri conferendi, quod ante dictam reductionem ad prædictum Abbatem S. Vincentii de Cardona legitime spectabat.

Clausulæ pro hujusce Constitutionis firmitate. §.3. Decernentes propterea dictum modernum, & pro tempore existentem Abbatem S. Vincentii de Cardona per Episcopum Vicen., seu quoscumque alios, præmisso-

rum occasione molestari, perturbari, inquietari, vel impediri nullatenus posse, præsentesque Literas, etiam ex eo, quod dictus Episcopus, seu aliis quicumque in præmissis jus habere prætendentes ad hoc vocati, & auditi non fuerint, & ex quavis alia causa, de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ, vel alio quocumque defectu notari, impugnari, aut infringi, retractari, invalidari, vel ad terminos juris reduci, seu in jus, vel controversiam revocari nullo umquam tempore posse, sed illas semper validas, & efficaces existere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere: sicque, & non aliter per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Exequutores designat. §. 4. Quocirca dilectis filiis Causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ Generali Auditori, ac nostro, & Sedis Apostolicæ in Regnis Hispaniarum Nuncio, per præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel alter eorum per se, vel alium, seu alios, præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte dicti Abbatis fuerint requisiti, solemniter publicantes, illique in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant, auctoritate Nostra, illum præmissorum eorumdem effectu pacifice frui, & gaudere, non permittentes illum desuper per dictum Episcopum Vicen. aut quoscumque alios quomodolibet indebite molestari, contradictores quoscumque per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Derogat contrariis. §. 5. Non obstantibus fel. recor. Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris Nostri de una, & in Concilio generali edita de duabus Dietis, dummodo ultra tres Dietas aliquis auctoritate præsentium ad judicium non trahatur, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 15. Julii 1603. An. XII. Datum Romæ apud S. Marcum sub Annulo Piscatoris, die 15. Julii 1603. Pontificatus Nostri Anno XII.

CCCVII.

Ex Regest. in Secret. Brev. Universitas, & Homines loci Rysch partis Territorii Lucernen. Constantien. Diœcesis eximuntur à solutione minorum Decimarum Rectori Parochialis Ecclesiæ dicti loci.

Ven. Fratri Joanni Episcopo Veglen. Nostro, & Apostolicæ Sedis apud Helvetios Nuncio.

CLEMENS PAPA VIII.

Ven. frater salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Ad obviandū frequentibus litibus, quæ ex solutione Decimarum oriebantur. §. 1. Expositum Nobis nuper fuit, pro parte dilectorum filiorum Universitatis, & Hominum loci Rysch partis Territorii Lucernen. Diœces. Constantien., quod cum sæpe inter dilectum filium Rectorem Parochialis Ecclesiæ dicti loci, & ejus Parochianos occasione Decimarum, ut vocant Minorum, quas solvunt quolibet Anno, quæ Decimæ Minores sunt ex fructibus Arborum, Raparum, & Canapis, & Lini controversia, & differentia oriri contigerit, & in futurum contingere possit, ex eo quod jam a centum annis circiter, ut asseritur, quædam Prædia, quæ hujusmodi Decimas persolvebant, ab illarum solutione redempta fuerunt, sed confusim, ac ex diuturnitate temporis, incuria Rectorum pro tempore existentium, aut malitia Possessorum dictorum bonorum termini remoti fuerint, sicque distingui non possit, quæ bona Decimarum solutioni obnoxia, & quæ ab illis exempta sint; Homines dicti loci ad evitandas hujusmodi lites, & controversias, Deeimas hujusmodi redimere, & illarum loco, quæ annuatim, distractis expensis, ad scuta quindecim monetæ circiter ascendebant, reddituum annuum scutorum triginta unius similium in quodam perpetuo censu valoris in proprietate mille ducentorum quadraginta florenorum assignare intendant, si opportuna ad hoc eis Nostra, & Apostolicæ Sedis licentia suffragetur.

Communitas loci Rysch eas redimere curat.

Pontifex Nuncio Apostolico hujusmodi negocium committit. §. 2. Quare Nobis humiliter supplicari fecerunt, ut in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur eorum desiderio, ac precibus benigne annuentes, & eorum quemlibet a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, Fraternitati tuæ per præsentes committimus, & mandamus quatenus veris existentibus prænarratis, & accedente Parochi, & alterius cujuscumque in præmissis interesse habentis consensu, & facta per dictos Universitatem, & Homines, aut alios, quorum intererit, assignatione dd. red-

dd. redditus annui scutorum triginta unius, aut solutis per eos Florenis mille ducentis quadraginta illarum partium, quæ in emptionem similis census, aut redditus perpetui, vel bonorum stabilium eidem Parochiali Ecclesiæ utilium arbitrio tuo unico contextu convertantur, universos, & singulos ejusdem Parochialis Ecclesiæ Parochianos a solutione Decimarum occasione fructuum Arborum, Raparum, Canapis, & Lini, & similium, auctoritate Nostra Apostolica perpetuo liberes, & eximas, ac liberos, & exemptos deinceps fore decernas, ita quod Jus exigendi hujusmodi Decimas in laicos nullatenus transferatur.

Derogat contrariis.

§. 3. Non obstantibus, quatenus opus sit, fel. recor. Pauli Secundi, & aliorum Romanorum Pontificum Prædecessorum Nostrorum de rebus Ecclesiæ non alienandis, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac dictæ Ecclesiæ etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, & consuetudinibus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 18. Julii 1603. An XII.

Dat. Romæ apud S. Marcum sub Annulo Piscatoris die 18. Julii 1603. Pont. Nostri Anno XII.

CCCVIII.

Quando locorum Ordinarii Regularibus licentiam possint impertiri novos Conventus construendi.

Hanc facultatem Sedi Apost. antea reservatam à Bonifacio VIII. in cap. 1. de Excessib. Prælat. in 6. Ordinariis postea concessit Concilium Trident. sess. 25. cap. 3.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Causæ hujusce declarationis.

QUoniam ad institutam Regularium locorum, & personarum reformationem promovendam, & conservandam maxime pertinet, ut in quibusque Dominibus, & Monasteriis is tantum numerus Religiosorum, qui commode ibidem alii possit, contineatur, ac eo pariter spectat, ut in quibusque Civitatibus, & locis, novæ Domus, & Monasteria, præsertim Mendicantium, non erigantur, nisi in eisdem Civitatibus, & locis, aliarum Domorum, & Monasteriorum in eis existentium habita ratione, commode sustentari posse dignoscatur.

Ordinarii licentiam Regularibus cōstruendi novas Domos concedere nequeunt, nisi constiterit, eas posse sustentari.

§. 1. Hac igitur nos consideratione ducti, & in præmissis pro Nostro Pastorali munere opportune providere volentes, Motu proprio, & ex certa Nostra scientia, ac matura deliberatione, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, ex voto etiam venerabilium fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium super consultationibus, & negociis Episcoporum, & Regularium præpositorum, harum serie declaramus, locorum Ordinarios non posse licentiam ad novos Conventus, cujusque Mendicantium Ordinis, in Civitatibus, & locis eorum ordinariæ Jurisdictioni subiectis erigendos impertiri, nisi vocatis, & auditis aliorum in eisdem Civitatibus, & locis existentium Conventuum Prioribus, seu Procuratoribus, & aliis interesse habentibus, & causa servatis servandis cognita constiterit, in eisdem Civitatibus, & locis novos hujusmodi erigendos Conventus, sine aliorum detrimento commode sustentari posse.

Regulares vero possunt appellare ad S. Sedem a sententiis Ordinariorum.

§. 2. Si vero ab eorum in hujusmodi causis sententiis, ad Nos, & Apostolicam Sedem provocari, & appellari contigerit, ipsos Ordinarios tamdiu erectionem novorum Conventuum suspendere debere, quousque a Nobis, & Apostolica Sede in eadem causa pronunciatum extiterit, irritum nihilominus, & inane decernentes, quicquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Commissio ordinariis hāc observādi Cōstitutionem.

§. 3. Quo circa universis Venerabilibus fratribus Nostris Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, Episcopis, & aliis locorum Ordinariis per præsentes in virtute sanctæ obedientiæ districtè præcipiendo mandamus, ut præsentes Nostras literas observent, & observari curent, & faciant.

Quibuscumq; non obstantibus.

§. 4. Non obstantibus quibusvis Apostolicis, ac in universalibus, provincialibus, Synodalibus Conciliis, editis generalibus, vel spiritualibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ac quibuscumque Statutis, & consuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, & singulis, eorum tenores præsentibus pro expressis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Transumptis danda fides.

§. 5. Volumus autem, ut præsentium transumptis etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. die 23. Julii 1603. An. XII.

Datum Romæ apud S. Marcum sub Annulo Piscatoris, die 23. Julii, millesimo sexcentesimo tertio, Pontificatus Nostri Anno XII.

Con-

CCCIX.

Confirmatio Decreti Cardinalis Matthæi contra occultantes bona ad Conventus Ordinis Minorum Reformatorum pertinentia.

Nonnulla de Fratribus Reformatis vide in Constitut. XV. Clementis VII. quæ incipit: Nuper. Tom. IV. Par. I. fol. 62.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. Decet Romanum Pontificem, ea quæ pro indemnitate, & utilitate Ordinum, illorumque Monasteriorum, seu Conventuum per Superiores provide facta sunt, ut inviolate observentur, Apostolicæ firmitatis robore communiri.

Card. Matthæjus suo decreto providet securitati rerum ad Conventus Reformatorum spectantium. §. 1. Cum itaque, sicut accepimus, dilectus filius Noster Hieronymus tit. S. Pancratii Præsbyter Cardinalis Matthæjus nuncupatus, totius Ordinis Fratrum Minorum S. Francisci de Observantia Protector, pro omnium Fratrum Reformatorum ejusdem Ordinis, nunc, & pro tempore ubilibet existentium indemnitate, utilitate, & prosperitate, infrascriptum Decretum ediderit, tenoris sequentis, videlicet.

Decreti tenor. §. 2. Nos Hieronymus miseratione Divina tituli S. Pancratii S.R.E. Presbyter Cardinalis Matthæjus, totius Ordinis Fratrum Minorum S. Francisci de Observantia Protector, Corrector, & Gubernator. Cupientes indemnitati, utilitati, & prosperitati omnium Fratrum strictioris observantiæ Reformatorum nuncupatorum dicti Ordinis, nunc, & pro tempore ubilibet existentium, ac in primis animarum saluti, quantum cum Domino possumus, consulere, ac providere, præsentis Decreti vigore, omnibus, & singulis Ministris Provincialibus, aliisque tam Prælatis, quam subditis Nostræ protectioni, & gubernio concreditis, in virtute sanctæ obedientiæ præcipimus, ac mandamus, ne deinceps quis illorum, cum contigerit Monasterium, seu Conventum aliquem pro reformatione introducenda, Fratribus Reformatis, ut præfertur, de mandato Superiorum effective concedi, tradi, ac assignari, sive antequam effective assignetur, de hujusmodi assignatione facienda notitiam quoquo modo habuerit, audeat, vel præsumat, per se, vel alium quomodolibet directe, vel indirecte, sub quovis prætextu, aut quæsito colore, detinere, auferre, abscondere, aut aliis, sive intra, sive extra Ordinem tradere, aut secum deferre, quicquam attinens, vel pertinens, quovis titulo, modo, aut forma, ad publicam utilitatem, commoditatem, & communitatem dictorum Conventuum, seu Monasteriorum Reformatis concedendorum, eorumque Ecclesias, Choros, Sacristias, Dormitoria, Valetudinaria, Cellas, Bibliothecas, Refectoria, Cellaria, Coquinas, illasve Officinas, vel ad alicujus Officii functionem, aut ad ipsorum Conventuum, seu Monasteriorum suppellectilem, eleemosynas, scripturas, vel libros, spectans, nec ad id efficiendum consilium, auxilium, vel favorem alicui, directe, vel indirecte, ut prædicitur, ullo modo præbere. Qui secus fecerit, eo ipso omnibus officiis, dignitatibus, & honoribus Ordinis, ac utraque voce in perpetuum privatus existat, & pro qualitate delicti, carceribus etiam mancipetur, ac in subsidium pœna excommunicationis mulctetur. Et ut nullus de præmissis ignorantiam prætendere valeat, sub eisdem pœnis, omnibus, & singulis Provinciarum Ministris, seu Commissariis expresse mandamus, ut cum primum de hujusmodi Nostro Decreto transumptum habuerint, teneantur per omnes suarum Provinciarum Conventus illud cum effectu legi, & publicari facere, ac de publicatione hujusmodi Nos statim certiores reddere. Et ita decernimus, statuimus, & ordinamus, non solum isto, sed, & omni alio meliori modo &c. In quorum fidem &c. Datum Romæ in Palatio Nostro, die ultima mensis Junii 1603.

Apostolica confirmatione roboratur. §. 3. Propterea Nos, ut Decretum prædictum deinceps observetur providere volentes, præinsertum Decretum cum omnibus, & singulis in eo contentis auctoritate Apostolica, tenore præsentium, perpetuo confirmamus, & approbamus, illique perpetuæ, & inviolabilis Apostolicæ firmitatis robur adiicimus, ac omnes, & singulos tam juris, quam facti defectus, si qui in eo intervenerint, supplemus, ac ab omnibus, & singulis Ministris Provincialibus, aliisque tam Prælatis, quam subditis dictæ protectioni subjectis, sub pœnis in præinserto decreto contentis, perpetuo observari, ac in singulis Capitulis Provincialibus publicari debere, præcipimus, & mandamus.

Derogatio contrariorum. §. 4. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac dicti Ordinis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Transumptorum fides. §. 5. Volumus autem, ut præsentium transumptis, etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo dicti Cardinalis Protectoris, aut alterius personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem, quæ præsentibus haberetur, fides habeatur.

Dat. die 24. Julii 1603. An. XII. Datum Romæ apud S. Marcum, sub Annulo Piscatoris, die vigesima quarta Julii millesimo sexcentesimo tertio, Pontificatus Nostri Anno XII.

CCCX.

Ex Regest. in Secret. Brev. Declarat per avocationem Causarum, quæ occasione Dotationis Parochiarum pro Mauris ad Fidem Christianam conversis erectarum subortæ sunt, hujusmodi Parochiarum erectionem, & dotationem non esse retardandam.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Erectas, dotatasque in Diœcesi Valentin. a Gregorio XIII. Parochias pro Mauris noviter conversis recenset. §. 1. Aliàs ad Nos perlato, quod fel. rec. Gregorius Papa XIII. Prædecessor noster, juxta prudentem, & maturam consultationem a Venerabili Fratre Archiepiscopo Valentin. de ordine clar. memor. Philippi II. Hispaniarum Regis Catholici, factam, ad instruendos in Fide Catholica eos, qui de genere Maomethanorum, seu Moriscorum in dicto Regno Valentiæ Christianam Fidem receperant, nec satis firmi in ea fide manebant, diversas Parochiales Ecclesias in locis, in quibus dicti Morisci inhabitabant, erigendas mandaverat, seu erectiones a dicto Archiepiscopo hujusmodi Parochialium Ecclesiarum factas, confirmaverat, & pro earumdem de novo erectarum Parochialium Ecclesiarum dote, illarumque Rectorum congrua sustentatione nonnullas taxas super fructibus Mensæ Archiepiscopalis, nec non Dignitatum, Canonicatuum, & aliorum Beneficiorum Ecclesiasticorum, & a nonnullis etiam particularibus Diœcesis Valentinæ personis, quæ decimarum, sive primitiarum dictorum locorum participes sunt, persolvendas imposuerat, prout in diversis ejusdem Gregorii Prædecessoris Literis plenius continetur: nihilominus non deerant multi, quos in hujusmodi contributionem, juxta dictam taxam concurrere oportebat, qui contributionem ad eos pro rata Decimarum, vel primitiarum, quas percipiebant, spectantia, sub prætextu, quod aliquæ istarum Parochialium erectarum, absque contributione prædicta, sufficientes centum librarum monetæ illarum partium annuos redditus designatos habebant, licet aliàs numero quinquaginta ex dictis Parochialibus fructus ad summam centum librarum hujusmodi ascendentes, non habere faterentur, facere recusabant. Cumque id malo exemplo esset, ac in maximum earumdem Parochialium Rectorum præjudicium vergeret, fructusque salutis animarum, quarum causa, tanta in earumdem Parochialium Ecclesiarum erectione, & dotatione, diligentia adhibita fuerat, consequutioni non modicum afferretur impedimentum. Idcirco pro parte charissimi in Christo filii Nostri Philippi III. Hispan. Regis Catholici, Nobis humiliter supplicato, ut in præmissis opportune providere, de benignitate Apostolica dignaremur.

Commissamque Nuncio Apostolico, exequutionē. §. 2. Nos Literarum dicti Gregorii Prædecessoris tenores, & Datas tunc pro expressis habentes, illasque confirmantes, & approbantes; hujusmodi supplicationibus inclinati, dilecto filio Nostro, & Apostolicæ Sedis in Regno Hispaniarum Nuncio, per alias nostras in forma Brevis Literas dedimus in mandatis, quatenus per se, vel alium, seu alios, quos ad id duxisset deputandos, quoad quinquaginta quinque Parochiales Ecclesias prædictas, quarum fructus ad summam prædictarum librarum centum non ascenderent ad exequutionem, taxæ supradictæ pro concurrenti quantitate ejus summæ, quæ tunc deerat, ad conficiendam summam librarum centum pro unaquaque ex dictis Parochialibus Ecclesiis, auctoritate Apostolica procedi curaret, & faceret, ac quoscumque illorum, qui, juxta Literarum dicti Gregorii dispositionem in hujusmodi Parochialium dotationem contribuere tenebantur, ac contributionem debitam, & quæ pro tempore deberetur taxæ trinæ ad illos spectantis pro concurrenti quantitate pariter, omni, & quacumque appellatione remota, procedi curaret, & faceret. Pro aliis vero Parochialibus Ecclesiis, quarum fructus, ut asserebant iidem, qui contribuere tenebantur, ascendebant ad summam librarum centum, terminum unius anni illis ad docendum præmissa, præfigi mandavimus, quo termino præfixo, & elapso, si nihil, quod relevaret, deduceretur, exequutionem, & exactionem taxæ supradictæ noluimus retardare: voluimusque etiam, ut interim non retardaretur exequutio quoad eos, qui tunc taxam persolvebant. Verùm, si facta liquidatione constitisset proprios fructus aliquarum ex dictis Parochialibus libras centum excedere, respectu harum Parochialium aliqua contributio non fieret: si vero fructus una cum taxæ contributione dictam summam librarum centum excederent, tunc iidem fructus una cum taxæ contributione ad dictas libras centum reduceretur; Nostræ enim intentionis erat, ut illis Parochialibus, quas sine hujusmodi taxæ contributione redditum annuum centum librarum habere constaret, hujusmodi contributio minime fieri deberet, ex illarum tum Parochialium propriis fructibus, si qui essent, qui tunc, absque dicta contributione summam prædictam excederent, nihil prorsus ex eadem summa excedente, pro dotatione aliarum Parochialium detrahi voluimus; sed totum id, quod dictam summam centum librarum excederet cujuslibet ex iisdemmet Parochialibus Ecclesiis beneficio cederet. Sicque in præmissis ab omnibus, & singulis censeri, ac ita, & non aliter per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, ac etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane quid quid secus super his a quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari: super quibus omnibus, & singulis plenam, & liberam eidem Nuncio facultatem, & auctoritatem concessimus, prout in eisdem Literis sub Datum die 13. Septembris 1601., Pontificatus nostri Anno Decimo desu-

desuper expeditis etiam plenius continetur.

Avocatasque ad se causas omnes inde exortas.

§. 3. Cum autem postea per alias nostras literas sub Data die 30. Aprilis 1602., Pontificatus nostri Anno Undecimo expeditas, nos, qui aliàs ante prædictarum literarum expeditionem, ad supplicationem dilectorum filiorum Dignitatum, Canonicorum, Præpositorumque Ecclesiæ Valentinæ, ac aliorum litis consortium, causam, & causas, quas supradicti habebant, habereque volebant, & intendebant contra, & adversus Rectores Ecclesiarum Parochialium in Diœcesi Valentina pro instructione Maurorum ad Christianam Fidem noviter conversorum erectarum, & erigendarum, ac omnes alios interesse habentes super dotatione, & assignatione reddit
uum dictarum Parochialium, dilecto filio Magistro Horatio Lancellotto Cappellano Nostro, & Causarum Palatii Apostolici Auditori audiendas, cognoscendas, & terminandas per speciale Nostrum rescriptum commiseramus, opportune providere volentes, ne aliqua lis, occasione prædictæ commissionis causæ, seu causarum hujusmodi prædicto Horatio Lancellotto, ut præfertur, per Nos factæ, aut alia quacumque de causa super præmissis oriretur, supplicationibus ejusdem Philippi Regis, super hoc quoque nobis humiliter porrectis inclinati, causam, & causas hujusmodi a prædicto Horatio, & aliis quibusvis Judicibus ad Nos, harum serie avocaverimus, illasque circumscriptis literis nostris, per d. Nuncium exequutioni demandandis, perpetuo extinxerimus, ac perpetuum super illis tam prædictis dignitatibus, Præpositis, & Canonicis, quam aliis quibuscumque silentium imposuerimus, prout in eisdem literis pariter continetur.

Declarat hinc minime retardandâ esse exequutionem literarum super dotatione Parochiarum.

§. 4. Cumque, sicut accepimus, ex illis verbis in ultimo dictis literis nostris appositis, videlicet: *Circumscriptis literis nostris prædictis per dictum Nuncium exequutioni demandandis*, dilectus filius Sebastianus de Covarruvias Subexequutor, a dicto Nuncio in Regno Valentiæ deputatus, asserat, priores literas nostras supradictas dicto Nuncio directas, revocatas existere, ac ad exequutionem literarum Gregorii Prædecessoris, nulla habita secundo dictarum literarum nostrarum ratione, procedere curet. Nos volentes, ut par est, ut mandata nostra debitæ exequutioni demandentur, singularum literarum prædictarum tenores præsentibus pro expressis habentes, harum serie declaramus, per ultimo dictas literas nostras super extinctione dictarum causarum emanatas, anterioribus literis prædictis Nuncio nostro directis, super exequutione prædictæ taxæ emanatis, minime derogatum extitisse, nec esse, aut censeri posse: quinimo volumus, atque auctoritate Apostolica, tenore præsentium statuimus, & ordinamus, ut eædem literæ nostræ primodictæ, illarum forma in omnibus, & per omnia servata, a prædicto Nuncio, illiusque Subexequutoribus, tam hactenus deputatis, quam deinceps deputandis quibuscumque, debitæ exequutioni omnino demandentur.

Clausulæ.

§. 5. Irritum nihilominus, & inane decernentes quid quid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum

§. 6. Non obstantibus præmissis, ac omnibus illis, quæ in prioribus literis nostris prædictis voluimus non obstare, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 2. Augusti 1603. An. XII.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris die 2. Augusti 1603. Pontificatus nostri Anno XII.

CCCXI.

Declarat Præsules Ecclesiasticos Regni Poloniæ, qui Comitiis, Consiliis, & Judiciis Regni ex munere Senatorio interesse debent, suam sententiam dicere possint absque Censurarum, & irregularitatis incursu &c.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Charissimo in Christo Fili Nostro Sigismundo Poloniæ, & Suetiæ Regi Illustri.

CLEMENS PAPA VIII.

Charissime in Christo Fili Noster salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Declaratio de qua in rubric.

§. 1. Securitati conscientiæ Venerabilium Fratrum Archiepiscoporum, & Episcoporum, ac aliorum Prælatorum Ecclesiasticorum Regnorum, & Dominiorum tuorum, qui pro eorum Senatorio munere in Senatu, Comitiis, Consiliis, & Judiciis eorumdem Regnorum interesse, & sententiam dicere solent, ac debent opportune consulere cupientes, Majestatis Tuæ supplicationibus in hac parte Nobis humiliter porrectis inclinati, omnibus, & singulis Archiepiscopis, Episcopis, & aliis Prælatis prædictis, ut in eisdem Senatu, Comitiis, Consiliis, & Judiciis, quandocumque de rebus, & negotiis Bellicis, & Sententiis, ac Causis Criminalibus tractabitur, eorum sententiam dicere, libere, & licite sine aliquo conscientiæ scrupulo, aut Censurarum Ecclesiasticarum, & irregularitatis incursu, etiamsi inde aliquorum mors, aut membrorum mutilatio subsequatur, dummodo ipsimet sanguinis sententiam non ferant, & a subscriptione sententiarum abstineant, nisi forsan ex officio hujusmodi, etiam sententias subscribere teneantur, quo casu, ut illas etiam subscribere possint, auctoritate Apostolica tenore præsentium gratiose concedimus, & indulgemus.

Derogatio contrariorum

§. 2. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 9. Augusti 1603. An. XII.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris die 9. Augusti 1603. Pontificatus nostri Anno XII.

CCCXII.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Commissio Nuncio Apostolico apud Sigismundum Poloniæ Regem commoranti, ut unionem, Apostolica auctoritate, factam Ecclesiæ Metropolitanæ Chiovien. de Archimandria, seu Abbatia Pieczaren. dissolvat.

Venerabili Fratri Claudio Episcopo Regien. apud Charissimum in Christo Filium Nostrum Sigismundum Poloniæ, & Svetiæ Regem Illustrem, Nostro, & Apostolicæ Sedis Nuncio.

CLEMENS PAPA VIII.

Venerabilis Frater salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Abbatia Pieczarensis unita fuerat Mensæ Chioviensi.

§.1. Significavit Nobis nuper charissimus in Christo filius noster Sigismundus Poloniæ, & Svetiæ Rex Illustris, in proximis Regni sui Comitiis, Ruthenos Nuncios, summa contentione flagitasse, ut Archimandriæ, seu Abbatiæ Pieczaren. unio, quæ aliàs Apostolica nostra auctoritate, ipso Sigismundo Rege petente, Mensæ Archiepiscopali Chiovien. facta fuit, dissolveretur, ac veris Patronis jus suum ad eamdem Archimandriam, seu Abbatiam restitueretur, ab ipsisque Ruthenis Nunciis demonstratum fuisse jus patronatus ejusdem Archimandriæ, seu Abbatiæ non ad ipsum Sigismundum Regem, sed ad certas illius Ritus familias omnino pertinere: & ideo ipsum Sigismundum Regem pro sui Regni tranquillitate maxime cupere, ut unio præfata omnino dissolvatur.

Commissio de qua in Rubrica.

§.2. Nos igitur ejusdem Sigismundi Regis petitionibus in præmissis annuere volentes, ac literarum nostrarum super dicta unione expeditarum, aliarumque desuper confectarum scripturarum tenores, præsentibus pro expressis habentes, supplicationibus ejusdem Sigismundi Regis super hoc Nobis humiliter porrectis inclinati, fraternitati tuæ, per præsentes committimus, & mandamus, ut unionem dictæ Archimandriæ, seu Abbatiæ Pieczaren. prædictæ Mensæ Archiepiscopali Chiovien., seu Ecclesiæ Metropolitanæ Chiovien., auctoritate Apostolica factam, data tamen eidem Mensæ, seu Ecclesiæ Chiovien. aliqua congrua compensatione, arbitrio Tuo, ab eodem Sigismundo Rege assignanda, eadem auctoritate Apostolica, dissolvas, ac omnia in pristinum, & eum, in quo ante unionem prædictam erant, statum restituas, reponas, & plenarie reintegres, super quibus tibi plenam, & liberam facultatem concedimus, & impertimur. Ipsum autem Sigismundum Regem in Domino hortamur, ut, pro sua pietate, & Catholicæ Religionis zelo, curet, ut ad Archimandriam, seu Abbatiam præfatam, nonnisi vir Catholicus, & pius, per eos, ad quos spectat, præsentetur, & instituatur.

Obstantium derogatio.

§.3. Non obstantibus prædicta unione, aliisque præmissis, ac Apostolicis Constitutionibus, & Ordinationibus, cæterisque contrariis quibuscumque. Per præsentes autem non intendimus jus patronatus prædictum in aliquo approbare.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris die 9. Augusti 1603. Pontificatus nostri Anno XII.

Dat. die 9. Augusti 1603. An. XII.

CCCXIII.

Declarat Congregationem Fratrum Discalceatorum Ordinis Beatæ Mariæ de Monte Carmelo, esse ex Ordinibus Mendicantium, eorumque gratiis omnibus perfrui.

De hac Congregat. vid. in ejus Const. LXXVI. Pastoralis. Tom. V. Par. II. fol. 468.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

Romanum Pontificem decet, pacem, & unitatem, maxime inter Dei Ministros, omni solicitudine tueri. Quamobrem ægre tulimus eos, quorum est evangelizare pacem, & bona, & quibus a Domino sæpe jubetur, pacem, & unitatem diligere, veritatem apertissimam perperam, & sine fundamento impugnando, pacem non absque scandalo pusillorum scindere. Ad aures enim Nostras pervenit, nonnullos Religiosos in partibus Indiarum, non obstantibus habitu, regula, professione, ac titulo a Summis Pontificibus Prædecessoribus Nostris, & a Nobis, ac etiam ab universo Populo Christiano, ubique dari solito dilectis filiis Reformatis Discalceatis Ordinis Beatissimæ Virginis Mariæ de Monte Carmelo, ausu temerario contendere, illos Carmelitas non esse, neque unum ex quatuor Ordinibus Mendicantibus. Nos qui justitiam, & veritatem colere tenemur, hujus rei, licet adeo esset manifesta, majorem certitudinem, habita in Nostra Congregatione super Reformatione, & Visitatione Regularium constituta, matura deliberatione, Nostra declaratione patefacere deliberavimus.

Declarat Congregationem hanc esse unu ex Ordinibus Mendicantiu.

§.1. Quo circa Motu proprio, & ex certa scientia Nostra, deque Apostolicæ Potestatis plenitudine, Ordinem, & Congregationem dilectorum filiorum Reformatorum Discalceatorum Ordinis Beatissimæ Virginis Mariæ de Monte Carmelo, unum esse ex quatuor Ordinibus Mendicantibus, Ordinem, scilicet Carmelitarum, cujus Religiosi strictius Regulam a bon: mem: Alberto Patriarcha Hierosolymitano habitantibus in Monte Carmelo traditam, a fel. recor. Innocentio Papa IV. Prædecessore Nostro confirmatam profitentur, & observant.

Et anathemate ferit huic declarationi contradicentes.

§.2. Ipsisque omnia ad prædictum Ordinem tam de jure, quam ex privilegiis attinentia, tamquam propria competere, auctoritate Apostolica tenore præsentium declaramus, cui declarationi nostræ siquis con-

tra-

tradicere præsumpserit, illum anathematis vinculo innodamus.

Declarat etiā ei locum, & præeminentiā Ordini Carmelitarū convenientem competere.

§. 3. Et licet dicti Religiosi, ut accepimus, Evangelicæ humilitatis æmulatores, consilium Dominicum sectantes, infimum locum tam in processionibus, quam Congregationibus, & aliis quibuscumque eventibus elegerint, & eligant. Nos tamen, qui Domini vices gerentes in terris, omnium jura tueri tenemur, ipsos nullo modo decursu temporis, aut alio præscriptionis modo, locum, & præeminentiam, aut aliam prærogativam Ordini Carmelitarum competentem perdere, in toto nec in parte, neque umquam in dubium revocari, ita ut quoties, quæ per humilitatem prætermittunt, ob justitiæ ordinem repetere voluerint, propria auctoritate, possint, & valeant, auctoritate, & tenore prædictis perpetuo statuimus, volumus, & ordinamus.

Nec compelli posse ad Processiones.

§. 4. Præterea illos, licet ob ædificationem fidelium, maxime noviter ad fidem venientium, propriæ quieti cedentes, ad processiones tam privatas, quam generales exierint, vel exeant, cum in strictiori clausura perpetuo, juxta regulam, quam profitentur, degant, ad processiones generales compelli numquam posse.

Clausula.

§. 5. Sicque per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Deputat executores.

§. 6. Quo circa venerabili Fratri Archiepiscopo Mexican. necnon dilectis filiis Decano, & Archidiacono Ecclesiæ Mexican. per præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte dictorum Religiosorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, illisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra illos præmissorum omnium, & singulorum effectu, pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos desuper a quoquam, quavis auctoritate quomodolibet indebite molestari. Contradictores quoscumque per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Contraria tollit.

§. 7. Non obstantibus fel. record. Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris nostri de una, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad judicium non trahatur, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac ejusdem Ordinis etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis eidem Ordini, ejusque Superioribus, Religiosis, & quibusvis aliis personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, ac irritantibus, & aliis Decretis, in genere, vel in specie, ac aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, & singulis, eorum tenores præsentibus pro expressis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Transumptis credi jubet.

§. 8. Volumus autem, ut præsentium transumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides habeatur, quæ ipsis præsentibus haberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. die 20. Augusti 1603. An. XII.

Datum Romæ apud S. Marcum, sub Annulo Piscatoris, die 20. Augusti, millesimo sexcentesimo tertio, Pont. Nostri Anno XII.

CCCXIV.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Declaratio super oblatione Incensi, & Osculo Pacis in Missæ Majoris celebratione, Gubernatori in temporalibus pro Rege Christianissimo in Civitate Tullen.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Decet Romanum Pontificem lites, & controversias, quæ inter personas Ecclesiasticas, & sæculares oriri possunt, non solum e medio tollere, sed etiam, ut quies, & tranquillitas conservetur, opportuna declaratione illis obviare, prout in Domino salubriter conspicitur expedire.

Gubernator Tullen. Incensum, & Pacis osculum post Episcopum sibi dari præsumit.

§. 1. Expositum siquidem nobis nuper fuit pro parte dilectorum filiorum Decani, & Capituli Cathedralis Ecclesiæ Tullen., dilectum filium Subpræfectum, seu Gubernatorem in temporalibus pro Charissimo in Christo filio Nostro Henrico Francorum Rege Christianissimo in Civitate Tullen., contra solitas, antiquas, ac laudabiles Ecclesiæ Tullen. consuetudines, Thus, sive Incensum, ac Evangelii Textum, & Pacis Osculum in Missæ majoris celebratione in dicta Ecclesia, sibi post Venerabilem Fratrem Episcopum Tullen. privatim danda, seu offerenda esse contendere, sub eo prætextu, quod nonnullæ Ecclesiæ vicinæ id, quod ipse Gubernator petit, aliis similibus Regiis Gubernatoribus a paucis annis citra dederint, seu obtulerint, & in eadem expositione subjunctum, an id, quod Gubernator prædictus postulat, præstare debeant.

Clemens servari solitum jubet.

§. 2. Nos pro nostri Pastoralis muneris debito omnem in præmissis difficultatem tollere volentes, supplicationibus eorumdem Decani, & Capituli Nobis in hac parte humiliter porrectis inclinati, ex voto Vene- rabi-

rabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium super Sacris Ritibus, & Cæremoniis Deputatorum, quibus hoc negocium examinandum duximus, nihil circa præmissa innovari, & antiquas, ac laudabiles prædictæ Ecclesiæ consuetudines observari debere, ac ita per quoscumque Judices Ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores judicari, & definiri debere, irritum, & inane quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari, auctoritate Apostolica, tenore præsentium decernimus, & declaramus.

Derogat contrariis. §. 3. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac dictæ Ecclesiæ etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, & consuetudinibus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 21. Augusti 1603. An. XII. Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris die 21. Augusti 1603. Pontificatus Nostri Anno XII.

CCCXV.

Confirmatio Unionis Militiarum SS. Mauritii, & Lazari, Innovatioque Hospitalis in locis S. Lazari, cum aliquorum Indultorum declaratione.

De Militia Sancti Lazari, vide in Constitut. XLIII. Pii V. Sicuti. *Tom. IV. Par. II. fol. 336. Institutionem autem Militiæ Sancti Mauritii a Duce Sabaudiæ erectæ, vide in Constitut. VIII. Gregorii XIII.* Christiani. *Tom. IV. Par. III. fol. 236. Et utriusque Militiæ unionem habes in ejusdem Gregorii Constitut. X.* Pro commissa. *ibidem fol. 239.*

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium. DEcet Romanum Pontificem, in supremo Militantis Ecclesiæ solio, & Apostolicæ potestatis plenitudine, immensa Redemptoris nostri benignitate constitutum, attente considerationis suæ aciem in agri Dominici ejus curæ commissi circuitu vigilis Pastoris more revolvere, ac inter cætera quid pro Militiarum, & Hospitalium quorumlibet, præsertim sub Regularibus Institutis, ac sua, & Apostolicæ Sedis protectione, ad ejusdem Redemptoris nostri gloriam, Ecclesiæ prædictæ exaltationem, fidei Catholicæ defensionem, illius hostium, & aliorum infidelium iniurias propulsandas, simulque pietatis, & charitatis opera exercenda institutorum, nec non personarum illis sub salutiferæ Crucis signo adscriptarum felici directione, profectibus, & commoditatibus conferat, diligenter prospicere, ac Prædecessorum suorum gesta ad id tendentia, ut firma, & illibata persistant, nedum approbationis suæ præsidio communire, sed eorum etiam aliqua temporis successu ex apparentibus causis labefactata, atque subrogata pristino statui restituere, & alias in his providentiæ suæ partes favorabiliter interponere, prout Militiarum, & Hospitalium hujusmodi qualitatibus, Catholicorum quoque Principum illis Præfectorum insignibus erga Ecclesiam, & Sedem prædictam meritis, ac rerum, & temporum circumstantiis debite pensatis, conspicit in Domino salubriter expedire.

Pius IV. Militiam S. Lazari sub protectione Sedis Apostolicæ recepit. §. 1. Cum itaque alias, postquam fel. rec. Pius Papa Quartus Prædecessor noster Hospitalitatem Pauperum Leprosorum S. Lazari Hierosolymitani, priscis quidem temporibus florentem, & illustrem, sed tunc iniuria temporum non parum imminutam, & quasi prolapsam, illiusque Militiam, Magnum Magistrum, Conventum, Milites, & personas, eorumque Ecclesias, Domos, Hospitalia, Præceptorias, loca, membra, subditos, vassallos, colonos, animalia, prædia, res, & bona quæcumque sub Beati Petri, ac sua, atque Sedis protectione suscepe rat.

Et privilegia omnia ei confirmavit. §. 2. Omniaque, & singula illis per diversos Romanos Pontifices Prædecessores suos concessa Privilegia, exemptiones, & a Jurisdictione Ordinariorum libertates, Immunitates, & a contributione, & solutione Decimarum, & onerum facultates, præhemimentias, prærogativas, Jurisdictiones, Indulgentias, gratias, & Indulta spiritualia, & temporalia benigne concessa, & elargita, Motu proprio, & ex certa ejus scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine confirmaverat, approbaverat, & innovaverat.

Dedit que facultatem Militibus retinendi pensiones etiam post initum matrimonium. §. 3. Ac novæ etiam facultatis pro singulis Militibus, ac Presbyteris Cappellanis Hospitalis, & Militiæ hujusmodi, tunc, & pro tempore existentibus, unam, vel plures pensiones annuas, usque ad summam quingentorum ducatorum auri de Camera novorum, super quibusvis fructibus, redditibus, proventibus, juribus, obventionibus, emolumentis, distributionibus etiam quotidianis, & rebus Ecclesiasticis sibi alias canonice reservatas, seu reservandas, aut illarum loco fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, emolumenta, distributiones, & res hujusmodi illis assignata, & assignanda, usque ad summam prædictam quoad viverent, & si ipsi Milites Matrimonium juxta Hospitalis, & Militiæ hujusmodi instituta, & stabilimenta, contraxissent retinendi, & percipiendi concessionem ampliaverat.

Nonnulla rescindit Pius V. §. 4. Piæ mem. Pius Papa V. etiam Prædecessor noster quibusdam ex eis recisis, ac eliminatis, ac alias modo, & forma tunc expressis, & præscriptis per quasdam suas literas sub dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1566. septimo Kalen. Februarii, Pontificatus sui Anno Secundo, approbaverit, & innovaverit, quarum literarum formam, & tenorem hic de verbo ad verbum pro expressis, & insertis plenarie haberi, & quandocumque etiam ad partem ad omnem simplicem requisitionem Magni Magistri, Conventus, ac cujuslibet Militis, Præceptoris, & alterius interesse habentis, exprimi, & extendi posse, & ubique

que in judicio, & extra fidem facere volumus, decernimus, & mandamus.

Ac præcipue privilegiū percipiendi pensiones per conjugatos.

§. 5. Postmodum autem idem Pius V. sua perpetua Constitutione quinto idus Septembris, ejusdem Pontificatus sui Anno Tertio edita, quæ incipit, *Sacrosanctum*, inter alia revocaverit, & aboleverit omnia, & quæcumque privilegia, facultates, dispensationes, & Indulta ejusdem Sancti Lazari, ac omnibus, & singulis aliis Hospitalibus, Militiis, eorumque Militibus, Fratribus, & personis, de pensionibus, fructibus, & aliis rebus Ecclesiasticis per ipsos Milites obtinendis, percipiendis, ac etiam in alium, vel alios transferendis per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores suos, ac ipsummet Pium V., & dictam Sedem, etiam Motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, & pro fidei Catholicæ, aut dictæ Sedis defensione, & quibusvis aliis causis quantumvis gravibus, urgentibus, & onerosis, concessa, & confirmata, ac etiam multiplicatis vicibus innovata, ita quod dicti Milites, sive Coniugati, sive Bigami, sive Clerici, aut Presbyteri forent, nullas de cætero reciperent, sed eas solas, quas tunc habebant, citra facultatem ipsas transferendi, retinerent, & illæ quoque per futurum contractum Matrimonii extinctæ censerentur.

Gregor. XIII. Sabaudiæ Duces renunciat perpetuos Magistros Militiæ S. Mauritii.

§. 6. Deinde vero rec. mem. Gregorius Papa XIII. similiter Prædecessor noster ad Omnipotentis Dei laudem, & gloriam, dictæque fidei in Sabaudiæ, & Pedemontis regionibus defensionem, Militiam Sancti Mauritii Martyris, sub regula Cisterciensi, cujus suprema Sedes, & conventus in loco ad id a bon. mem. Emanuele Philiberto Sabaudiæ Duce, tunc in humanis agente in ipsa regione Sabaudiæ assignando, & statuendo perpetuo esset, & in ea unum Magistratum Magnum nuncupandum supremam illius dignitatem pro uno Magistro cum militum, & ministrorum numero sibi beneviso, ac mensa magistrali, Officiis, juribus, jurisdictionibus, & insignibus consuetis, ad aliarum huiusmodi Militiarum instar per quasdam erexerit, & instituerit, ac Magistratum prædictum a primæva illius erectione huiusmodi tunc vacantem prædicto Emanueli Philiberto Duci, ejusque successoribus Sabaudiæ Ducibus, qui Duces pariter, & magni Magistri essent, concesserit, & assignaverit.

Et utramque Militiam unit

§. 7. Et subinde diligenti meditatione considerans sic de novo erectam, & institutam Militiam, magnos procul dubio fructus tali præsertim ductore, fidei prædictæ allaturam esse, sed multo tamen majores si aliis adiumentis, & auxiliis fulcita, & munita foret, Militiam Hospitalis Sancti Lazari prædictam, tunc Magistri regimine, & ex magna parte pristinis suis privilegiis, honoribus, & præeminentiis destitutam, cum ejus Magistratu, Prioratibus, Præceptoriis, Hospitalibus, & aliis beneficiis regularibus, eorumque membris, grangiis, castris, villis, domibus, possessionibus, proprietatibus, fructibus, & bonis tam mobilibus, quam immobilibus, ac semoventibus, juribus, & actionibus universis, necnon Ecclesiis, Cappellis, terminis, & pertinentiis quibuscumque ad illam spectantibus quæcumque, qualiacumque, & ubicumque forent, exceptis tamen iis, quæ in regno, & dominiis tunc existentis Hispaniarum Regis Catholici consistebant, dictæ Militiæ S. Mauritii. Ita quod ipsa deinceps in perpetuum militia Sanctorum Mauritii, & Lazari nuncuparetur, ac prædictus Emanuel Philibertus, & pro tempore existens Sabaudiæ Dux, & militiæ Sancti Lazari hujusmodi Magister esset, & appellaretur, necnon Prioratus, Præceptoriæ, & alia beneficia ejusdem militiæ Sancti Lazari, & illa obtinentes, aliique milites, Cappellani, & personæ, curæ, gubernio, & jurisdictioni ipsius Ducis, & magni Magistri, in omnibus, & per omnia subessent, prout antea suberant, sibique tamquam membra Capiti obedirent, & obsequerentur, ac alias sub certis modo, & forma, & cum facultatibus tunc expressis, ac onere quod idem Emanuel Philibertus, & pro tempore existens Dux, & magnus Magister duas triremes militibus prædictis instructas pro Romani Pontificis pro tempore existentis, dictæque Sedis contra hæreticos, piratas, & alios illius hostes defensione continuo manutenere teneretur, per quasdam alias sub dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo septuagesimo secundo, idibus Novembris Pontificatus sui Anno primo, perpetuo univerit, annexerit, & incorporaverit.

Subiicitque M. Magistro.

A Militia vero S. Lazari Beneficia omnia in Regnis Hispaniarum existentia disjungens Rom. Pontificis collationi reservat.

§. 8. Ac per reliquas suas sub eadem posteriori data confectas literas statuit essentiam, dependentiam, & instituta omnia regularia dicti Hospitalis Sancti Lazari, in omnibus, & quibuscumque Prioratibus, Magistratibus, Præceptoriis, Hospitalibus, Ecclesiis, Cappellis, & aliis beneficiis regularibus, necnon membris, grangiis, & locis eiusdem militiæ Sancti Lazari, & ab ea quomodocumque dependentibus, in Regnis, & Dominiis prædicti Philippi Regis consistentibus, & ab hujusmodi unione, ut præfatur exceptis, sine præjudicio illa obtinentium, etiam perpetuo, suppresserit, & extinxerit, ac ad statum sæcularem omnino reduxerit, illaque omnia cum suis castris, villis, domibus, proprietatibus, rebus, & bonis immobilibus, & semoventibus, juribus, actionibus, & pertinentiis universis ubicumque, ac cujuscumque qualitatis, quantitatis, speciei, naturæ, & annui valoris existentibus, ab eodem Hospitali Sancti Lazari, ejusque, & aliorum quorumcumque ipsius locorum dependentia, correctione, visitatione, auctoritate, & dispositione, etiam per fundationem, privilegium, Statutum inveteratum, præscriptamque consuetudinem, ac alias quomodocumque pertinentium, similiter perpetuo exemerit, & liberaverit, sibique, & dictæ Sedi immediate subiecerit, eademque omnia, si tunc vacabant, & quoties cumque, & ubicumque in perpetuum vacarent, suæ, & Romani Pontificis pro tempore existentis, ac ejusdem Sedis Apostolicæ dispositioni dumtaxat specialiter, & expresse

presse reservaverit, Inhibitione, ac irritanti, & aliis Decretis desuper appositis, prout in singulis literis, & Constitutione prædictis plenius continetur.

Causæ confirmandi privilegia.

§. 9. Dicta autem Militia Sanctorum Mauritii, & Lazari hujusmodi successoris regimine, & directione multiplicata, & strenuorum Militum Cruce ejusdem Redemptoris Domini Nostri signatorum numero, tamquam fœcundo fœtu non parum adaucta, ac propagata noscatur, & si Ecclesiæ, Hospitalia, atque loca tamquam membra a suo Capite, ut præfatur divisa, distracta, & sæcularia effecta, ad jus, & proprietatem Militiæ Sanctorum Mauritii, & Lazari hujusmodi reducerentur, aliaque infrascripta fierent, & ordinarentur, sperandum omnino sit, ut illa majora in dies, tam in spiritualibus, quam in temporalibus suscipiat incrementa, illiusque M. Magister, Milites, & aliæ personæ, eo promptius, & ferventius ad egregiã, & fidelem operam pro d. Sedis Apost., & Populorum illi subditorum defensione perpetuo navandam, accendantur, & animentur.

Ea itaque confirmat Clemens firma remanente Constitutione Pii Quinti de non obtinendis Pensionibus per Milites conjugatos

§. 10. Nos de præmissis omnibus, & singulis plenissime informati, tam Carolum Emanuelem Ducem, & Magnum Magistrum, qui præter sui generis ex clarissimis Imperatoribus deducti splendorem, & eximiæ erga Ecclesiam, & Sedem Apostolicam prædictam devotionis, & fidei fervorem, non sine summa animi pietate, & fortitudine, ac flagranti tuendæ, & propagandæ Religionis Catholicæ zelo gerere comprobatur, suorumque Progenitorum exemplo antiquam illorum æstimationem, ac perpetuam virtutis, & gloriæ hæreditatem, quasi per manus traditam feliciter conservare contendit, quam Milites prædictos singulari nostræ benignitatis, & munificentiæ favore prosequi, ac aliàs prædictæ Militiæ Sanctorum Mauritii, & Lazari indemnitati, decori, & ornamento consulere, dispendiisque occurrere volentes, his, & aliis rationabilibus causis adducti eumdem Carolum Emanuelem Ducem, & magnum Magistrum a quibusvis excommunicationis suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, Motu proprio non ad ipsius Caroli Emanuelis Ducis, & magni Magistri, vel alicujus alterius pro eo Nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed de mera liberalitate, & certa scientia nostra, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, omnia, & singula privilegia, exemptiones, immunitates, libertates, præeminentias, prærogativas, facultates, jurisdictiones, indulgentias, gratias, & indulta spiritualia, & temporalia Hospitalis Sancti Lazari, illiusque Militiæ magno Magistro, Conventui, Prioribus, Præceptoribus, Militibus, fratribus, & personis, eorumque Ecclesiis, domibus, Hospitalibus, præceptoriis, locis, membris, rebus, & bonis per Pium Quintum, ac quoscumque alios Romanos Pontifices Prædecessores nostros, dictamque Sedem Apostolicam, ut præfertur, vel alias quomodolibet, etiam per modum communicationis, & extensionis, in genere, vel in specie, concessa, approbata, & innovata, nec non omnes, & singulas literas Apostolicas desuper confectas, salvis tamen quoad facultatem obtinendi pensiones limitatione nostra infrascripta, & etiam aliis limitationibus, modificationibus, reductionibus expressis, & contentis in literis Pii Quinti Prædecessoris hujusmodi, sub data prædicta vii. Kalendas Februarii, Pontificatus sui Anno secundo confectis prædictis, ac juxta illarum formam, normam, continentiam, & tenorem, quas hic pro plenarie, sufficienter, & de verbo ad verbum expressis, ac insertis haberi volumus, non tamen quoad ea, quæ primo, & secundo dicti Gregorii Prædecessoris super Militiæ Sancti Mauritii erectione, & institutione, ac illi de Militia Sancti Lazari hujusmodi facta unione, necnon prædicti Emanuelis Philiberti, ac pro tempore existentis Sabaudiæ Ducis in magnum Magistrum ejusdem Militiæ Sanctorum Mauritii, & Lazari constitutione, & deputatione confectis præsentibus literis contrariantur, illorum omnium, & singulorum, ac literarum hujusmodi tenores, formas, continentiam, causas, circumstantias, & occasiones, præsentibus pro plene, & sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, Apostolica auctoritate, tenore earumdem præsentium, præsertim illas PiiV. sub dicta Data 7. Kalend. Februarii anno II. perpetuo approbamus, confirmamus, & perpetua roboris firmitate communimus, ac etiam de novo concedimus.

Restituit bona, Præceptorias, Beneficia &c. iis exceptis, quæ dictus Pius V. Rom. Pontif. dispositioni reservavit.

§. 11. Ipsamque Militiam Sanctorum Lazari, & Mauritii, necnon illius magnum Magistrum, Conventum, Priores, Præceptores, Milites, fratres, & personas, ac eorum Ecclesias, domos, Hospitalia, prioratus, præceptorias, loca, membra, res, & bona quæcumque adversus quascumque illorum, & cujuslibet eorum revocationes, abrogationes, cassationes, annullationes, derogationes, & alias contrarias dispositiones a dicto Pio Quinto Prædecessore post eamdem diem septimo Kalend. Februarii emanatas, & specialiter prædictam illius Constitutionem, necnon status, essentiæ, & insignium Regularium, Hospitalis, & Militiæ Sancti Lazari hujusmodi, in prioratibus, magistratibus, præceptoriis, Hospitalibus, Ecclesiis, Cappellis, & aliis beneficiis regularibus, necnon membris, grangiis, & locis dicti Hospitalis, seu etiam Militiæ Sancti Lazari, & ab illa, vel ab illo dependentibus, in Regnis, & Dominiis dicti Philippi Regis consistentibus, & ab unione prædicta exceptis, suppressionem, & extinctionem, illorumque ad statum sæcularem reductionem, & Rom. Pontificis pro tempore existentis, dictæque Sedis Apostolicæ liberæ dispositioni reservationem, libera-

berationem, & subjectionem ab eisdem a dicto Gregorio Prædecessore, ut præfertur, factas literas desuper confectas prædictas, & in eis contenta quæcumque, necnon in pristinum, & eum, in quo antea quomodolibet erant statum, usum, naturam, regimen, administrationem, possessionem, & consuetudinem, in omnibus, & per omnia, perinde ac si numquam emanassent, sine tamen præjudicio modernorum possessorum eorumdem prioratuum, præceptoriarum, Hospitalium, Ecclesiarum, Capellarum, & aliorum sic ad secularitatem reductorum, ita ut illa cum primum, per cessum, aut decessum ipsorum modernorum possessorum, vel alias quovis modo, aut quandocumque, & ubicumque etiam apud Sedem Apostolicam prædictam vacaverint, eorumque res, & bona, ad jus, & proprietatem dictæ Militiæ Sanctorum Lazari, & Mauritii eo ipso absque aliqua declaratione, vel citatione, ac cujusvis Judicis Decreto, seu ministerio, ac spolii, & attentatorum vitio reducantur, atque ad illius magni Magistri pro tempore existentis, liberam, & omnimodam dispositionem spectent, & pertineant, & deinceps, ut ante suppressionem, extinctionem, & reductionem hujusmodi regi, & gubernari, & administrari, exceptis dumtaxat Præceptoriis Capuæ, & Œphænæ, olim dicti Hospitalis, & militiæ Sancti Lazari, quæ juxta posteriorum literarum Gregorii Prædecessoris hujusmodi formam, & continentiam sæculares, & dictæ Sedis dispositioni reservatæ remaneant, auctoritate, & tenore prædictis restituimus, reponimus, & plenarie reintegramus.

Ratamque habet utriusque Militiæ unionem.

§.12. Ac unionem de Militia Sancti Lazari, Militiæ Sancti Mauritii hujusmodi, ut præfertur factam etiam ad hoc, ut nedum una alteri particulariter, vel accessorie, sed ambæ invicem æque principaliter cum suis respective privilegiis, exemptionibus, immunitatibus, libertatibus, prærogativis, præeminentiis, facultatibus, jurisdictionibus, honoribusque, favoribus, indulgentiis, indultis, concessionibus, & gratiis quibuscumque perpetuo unitæ, & donec proprius, atque determinatus locus pro sua Sede conventuali a Magno Magistro stabilitus fuerit, illam in loco solitæ residentiæ dicti Ducis, & magni Magistri haberi censeatur, ac pro tempore existens magnus Magister, Conventus, Priores, Præceptores, Milites, fratres, & personæ, etiam quod firmam, & propriam Sedem Conventualem non habeant, ut præfertur, eorumque Ecclesiæ, domus, Hospitalia, prioratus, præceptoriæ, loca, membra, res, & bona illis, omnibus, & singulis eorumque usufructu, commodo, & possessione, uti, frui, potiri, & gaudere possint, & debeant, equæ pariter absque ulla prorsus differentia, & distinctione, in omnibus, & per omnia, perinde ac si ab exordio institutionis Hospitalis, & Militiæ Sancti Lazari, & etiam dicta Militia Sancti Mauritii instituta, & ambæ invicem, & æque principaliter, ac conformi regula, observantia, disciplina, eisdemque legibus, & institutis unitæ, ac privilegia, exemptiones, indulta, & alia præmissa utrique Militiæ specifice, & nominatim, junctim, indistincte, & expresse, concessa, & elargita fuissent, eisdem auctoritate, & tenore extendimus, & ampliamus.

Milites Presbyteros pensionum facit capaces.

§.13. Facultatem tamen obtinendi pensiones militibus Presbyteris, & Cappellanis prædictis, Hospitalis, & Militiæ prædictorum, usq; ad summam quingentorum ducat. auri de Camera concessam, ad summam quadrigentorum ducat. similium limitamus, reducimus, & moderamur.

Clausulæ.

§.14. Decernentes præsentes literas, & in eis contenta hujusmodi, etiam ex eo, quod causæ, propter quas emanarunt, coram locorum Ordinariis, etiam tamquam a Sede prædicta delegatis, vel alias quomodolibet examinatæ, justificatæ, verificatæ, & approbatæ, ipsique Ordinarii, ac Prioratus, Præceptorias, Hospitalia, Ecclesias, Cappellas, & alia beneficia, sub suppressione, extinctione, & ad statum sæcularem reductione, per dictum Gregorium Prædecessorem factis prædictis compræhensa, ut præfertur, ad præsens obtinentes, & quicumque alii quomodolibet interesse habentes ad id legitime vocati non fuerint, neque in præmissis consenserint, aut quovis alio, etiam enormis, & enormissimæ læsionis capite, vel prætextu, & ex alia causa quantumvis legitima, urgenti, & juridica, de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ, vel quocumque alio defectu notari, impugnari, invalidari, retractari, in jus, vel in controversiam revocari, ad terminos juris reduci, aut adversus eas quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium impetrari, aut etiam motu simili concedi nullo umquam tempore posse, neque sub quibusvis unionum, annexionum, incorporationum, suppressionum, extinctionum, dismembrationum, & effectum non sortitarum, aliarumque similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, limitationibus, modificationibus, suspensionibus, aut aliis contrariis dispositionibus, etiam a Nobis, vel quibuscumque aliis Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris, ac dicta Sede, etiam in crastinum assumptionis eorumdem Successorum nostrorum ad summum Apostolatus apicem, vel alias motu, scientia, & potestatis plenitudine paribus, etiam consistorialiter, & alias quomodocumque, & qualitercumque pro tempore emanatis, quibuscumque formulis conceptæ, ac alias, & decretis irritantibus suffultæ fuerint, ac si de eisdem præsentibus, & earum toto tenore, ac data specialis, specifica, expressa, & de verbo ad verbum mentio fiat, compræhendi, sed tamquam in Religionis, & Fidei Catholicæ favorem, defensionem, & propagationem concessa, semper, & omnino ab illis excepta, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum, & validissimum, ac eum, in quo antea quomodolibet erant statum, restituta, reposita, & plenarie reintegrata, ac de novo, etiam sub quacumque posteriori, etiam no-

nova data per prædictum Carolum Emanuelem, & pro tempore existentem Ducem, & magnum Magistrum eligenda concessa, validaque, & efficacia fore, & esse, ac suos plenarios, & integros effectus sortiri, & vim validi, & efficacis contractus inter Nos, & dictam Sedem ex una, ac prædictum Carolum Emanuelem Ducem, & magnum Magistrum, ac Conventum prædictos ex altera partibus rite initi, stipulati, ac etiam utrinque jurati habere, & perpetuo obtinere, ac ab omnibus ad quos spectat, & pro tempore spectabit inviolabiliter observari.

§.15. Sicque per quoscumque Judices Ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac prædictos Cardinales, etiam de latere Legatos, dictæque Sedis Apostolicæ Nuncios, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, in quavis causa, & instantia judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane, si secus super his a quocumque, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executores designat.

§.16. Quocirca Venerabilibus Fratribus nostris Taurinen., & Tarentasien. Archiepiscopis, ac dilecto Filio causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ generali Auditori per præsentes motu simili mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se vel alium, seu alios easdem præsentes, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte pro tempore existentium Ducis, & magni Magistri, ac Conventus, priorum, præceptorum, & militum prædictorum, seu alicujus eorum desuper fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra præsentes, & in eis contenta hujusmodi, ab omnibus, ad quos spectat, & pro tempore spectabit inviolabiliter observari, ac singulos quos ipsæ literæ concernunt illis pacifice frui, & gaudere, non permittentes ipsos, vel eorum quempiam desuper quomodolibet molestari. Contradictores quoslibet, & rebelles, per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, ac etiam pecuniarias, aliaque opportuna remedia juris, & facti, appellatione postposita compescendo, necnon legitimis super his habendis servatis processibus censuras, & pœnas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando; invocato etiam adhoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Obstantia tollit.

§.17. Non obstantibus præmissis, & similis mem. Bonifacii Papę VIII. etiam Prędecessoris nostri, qua cavetur, ne quis extra suam Civitatem, vel Diœcesim, nisi in certis exceptis casibus, & in illis ultra unam dietam a fine suæ Diœcesis ad judicium evocetur, seu ne Judices ab Apostolica Sede prædicta deputati extra Civitatem, & Diœcesim, in quibus deputati fuerint, contra quoscumque procedere, aut alii, vel aliis vices suas committere audeant, vel præsumant, & in Concilio Generali edita de duabus dietis, & Lateran. Concilii novissime celebrati uniones perpetuas, nisi in casibus a jure præmissis fieri prohibentis, ac nostra, quatenus opus sit, de unionibus committendis ad partes vocatis interesse habentibus, ac exprimendo vero annuo valore secundum communem æstimationem, tam beneficiorum uniendorum, quam illorum, quibus uniuntur, necnon Pii V. hujusmodi, per quam inter alia voluit gratias hujusmodi suis non valere temporibus, & quod sibi licere non est passus, id suis Successoribus indicavit, necnon Sixti Prædecessorum hujusmodi super habitu, & tonsura clericalibus per obtinentes pensiones, aliasque res Ecclesiasticas ultra certam tunc expressam summam desuper. & præfata Constitutione Pii Quinti sub dat. 5. Idus Septembris, anno tertio sui Pontificatus, cujus tenorem, formam, & continentiam de verbo ad verbum hic pro plene, & sufficienter expressum haberi volumus, cui etiam in specie pro hac vice tantum derogamus, & omnino derogatum esse volumus, & mandamus, aliisque Apostolicis, ac in Provincialibus, Synodalibus, & universalibus Conciliis editis specialibus, vel generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon Regnorum, Dominiorum prædictorum, ac etiam Ecclesiarum, & locorum quorumcumque etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus etiam quantumvis longissimo tempore observatis, ac legibus etiam municipalibus, & pragmaticis, aliisque sanctionibus. Privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, illis eorumque Superioribus, & personis cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, & conditionis existentibus, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis per prædictos, & quoscumque alios Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac Nos, & dictam Sedem, & motu, scientia, & potestatis plenitudine prædictis, etiam consistorialiter in genere, vel in specie, ac alias quomodolibet etiam iteratis vicibus concessis, approbatis, & innovatis; quibus omnibus, & singulis, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda esset, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus; necnon omnibus illis, quæ singuli Prædecessores prædicti, in suis quisque literis voluerunt non obstare, cæterisque contrariis quibuscumque: aut si Ordinariis, aut aliis prædictis, vel quibusvis aliis communiter, vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

§.18. Volumus autem quod idem Carolus Emanuel, ac pro tempore existens Dux

Dux & magnus Magister, duas Triremes militibus prædictis instructas pro Romani Pontificis pro tempore existentis contra Hæreticos, & Piratas, ac alios illius hostes defensione, juxta literarum Gregorii Prædecessoris hujusmodi formam, manutenere teneatur.

Transumptis danda fides.

§.19. Quodque præsentium transumptis, etiam impressis, manu Notarii publici, & sigillo ipsius militiæ Sanctorum Lazari, & Mauritii, seu illius pro tempore existentis magni Magistri, ac alterius personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur in judicio, & extra, quæ ipsis præsentibus originalibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. die 9. Septem. 1603. An. XII.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum, sub Annulo Piscatoris die 9. Septemb. 1603. Pontificatus nostri Anno XII.

CCCXVI.

Institutio duorum Monasteriorum pro Monachis Reformatis Ordinis Sancti Basilii in Regnis Hispaniarum, cum facultate recipiendi Novitios, & nova loca. Ac præfinitio Constitutionum dictæ Reformationis.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Altissimi dispositione, cujus inscrutabili providentia ordinationem suscipiunt universa, ad Apostolicæ dignitatis apicem, licet immeriti, sublimati, ad ea soliciti semper intendimus, per quæ Religiosorum statui, paci, & tranquillitati opportune consulitur. In his vero, quæ ad primitivæ Sanctorum Patrum Religionis institutorum Regulæ observantiam aliquatenus collapsam, seu perturbatam, in pristinum restituendam pertinent, auctoritatem nostram libenter interponimus, prout in Domino salubriter conspicimus expedire.

Gregor. XIII. Eremos del Tardon, & de Galliguillos univit in Congregationem.

§.1. Sane cum fe. record. Gregor. XIII. Prædecessor noster duo Eremitoria, alterum Eremi del Tardon Corduben., alterum Vallis de Galliguillos Hispalen. Diœcesis, ambo fundata a Matthæo quodam de la Fuente de Almiruete Toletanæ Diœcesis, qui cum quibusdam sociis Deo placere, & Sanctorum Patrum in solitudinibus errantium, vivendi institutum imitari cupientibus, ad illa se receperat, ibique omnes divinæ dediti contemplationi, proprio labore victum parantes, pauperem vitam ducebant, vilibusque, & asperrimis vestibus corpus domantes, neque eleemosynas petierunt, neque oblata receperunt, in Monasteria Ordinis Sancti Basilii Magni erexisset.

Et subdidit Generali Congregat. Hispano Italicæ.

§.2. Ac illa cum alio Monasterio Sanctæ Mariæ de Oviedo Giennen. Diœces. a fel. record. Pio IV. prius erecto, in unam Provinciam Sancti Basilii Hispaniarum nuncupandam, necnon aliis Monasteriis in Hispaniarum Regnis in posterum construen. (ut de facto in Regnis Castellæ, & in Boetica Regione postea erecta fuere) univisset, atque sub obedientia futuri Abbatis Monachorum in Italia existentium Generalis incorporasset, aliaque plurima statuisset, prout in literis ab ipso datis Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo septuagesimo septimo, octavo Kal. Julii, Pontificatus sui Anno sexto, plenius continetur.

Ortæ contentiones, quia Monachi manuum labore vivebant;

§.3. Cumque ex dicta unione multæ contentiones inter dictæ Provinciæ Monachos super modo vivendi exortæ fuissent, propterea quod omnia alia Monasteria illis duobus a dicto Matthæo fundatis unita ex eleemosynis, licet nonnulla partim ex ipsis, partim ex industria victitarent.

Componi non poterant.

§.4. Multisque ad tales contentiones sedandas Visitatoribus, & Reformatoribus Apostolicis per Nuncios nostros missis, nullus umquam eas omnino sedaverit, neque dictum institutum Sancti Basilii de laborando manibus, & non petendis eleemosynis in aliis Monasteriis potuerit omnino introducere.

Monasterium autem de Galliguillos a primo instituto defecerat.

§.5. Cum immo in uno illorum duorum de Valle de Galliguillos nuncupato, mutatis ad illud aliorum Monasteriorum Monachis, & Prælatis, necnon suffragiis Monachorum Laicorum, qui illa fundaverant, in universum sublatis pro magna parte, quidam ex dictis Visitatoribus fecerit deservere.

Hoc vero cautum in Monasterio del Tardon Literis Clem. VIII.

§.6. Quod idem in alio del Tardon contigisset, nisi divino auxilio, & piorum Monachorum industria tueretur, sicut hodie nostris ad id literis Anno 1599. die 13. Decembris, Pontificatus nostri Anno octavo datis, quibus sub excommunicationis, & aliis pœnis, ne dicti Monasterij institutum de labore manuum impediri, neque Monachi ad illud necessarij ab ipso auferri, seu alii introduci possint, interdiximus, inviolabiliter tuetur, & conservatur.

Corduben. Episcopus alia ejusdem generis Monasteria condere.

§.7. Cum præterea ultimus ex dictis Reformatoribus a nostris Nunciis missis Episcopus Corduben. non solum dictum institutum, sed & reliquam Monasticam disciplinam magna ex parte in aliis Monasterijs labefactatam, necnon multos pios Monachos, qui illam quantum commode possint, optabant restituere, comperiisset, non solum dictum Monasterium del Tardon, quod Regulis S. Basilii magis semper adhæsit, sed & alia duo assignavit, in quæ se reciperent, qui quasdam ab ipso conditas strictiores, quam antea, constitutiones voluissent observare.

Card. S. Severinæ Constitutiones pro iis efformat.

§.8. Quæ quidem Constitutiones cum bonæ memoriæ Julio Antonio Card. S. Severinæ nuncupato, pro tunc ejusdem Ordinis apud Nos, & Apostolicam Sedem Protectori minime probarentur, iisdem recisis, alias novas constituit, quas a Nobis, & Apostolica Sede petiit confirmari, sicut de facto confirmavimus, prout ex nostris literis ad id datis, die undecima Februarii 1602. Pontificatus nostri Anno undecimo latius apparebit.

Idem Clemens earum exequutionem Episc. Giennensi committit.

§. 9. Quarum exequutionem cum multis aliis potestatibus, & facultatibus, Venerabili Fratri nostro Sanctio Episcopo Giennen. commisimus, prout etiam in literis ad ipsum eadem die datis plenius continetur.

Ex iis nonnullas moderari Monachi petunt.

§. 10. Postea vero cum ipse Episcopus, sicut ex illius literis accepimus, super dictis Constitutionibus exequendis eum Monachis multis dictæ Provinciæ tractasset, fere omnes iisdem contradixere, atque de aliquibus principalioribus (præcipue qua parte Monacis Laicis suffragia, & præcedentiæ locorum concedebantur, quaque vestitum ex sajal, & excalciatos pedes in aliquibus domibus deferri, necnon eleemosynas petere, confessiones Sæcularium audire, & verbum Dei extra proprias Ecclesias omnes prædicare prohibebantur) super quibus a nobis dispensari, & contraria constitui, ac super aliis omnibus facultatem dispensandi dicto Episcopo committi postularunt.

Clemens reducit eas ad verum Regulæ S. Basilii institutum.

§. 11. Nos igitur attendentes eos Monachos, qui talia petunt, nullatenus in vocatione Monachalis Regulæ Sancti Basilii, qua vocati sunt, velle permanere, sed sub dictæ Regulæ Monachalis professione Mendicantium institutum sequi, & ita in alienam segetem (cum Dominus non miserit eos) falcem mittere desiderare, cupientesque, atque nostra paterna, Pastoralique cura affectantes, Sancti Basilii Regulam cum suo laudabili de labore manuum instituto, in sua propria, & primitiva Sanctorum Patrum observantia stabiliri, & perpetuo conservari, peritorum in hac parte virorum usi opera, dictas Constitutiones iterum satis mature examinavimus, easdemque non ad Mendicantium, ut petebatur, sed ad verum Regulæ Sancti Basilii vitæ contemplativæ, & Monachalis, laborisque manuum institutum (quatenus his temporibus nostris Occidentis Regionibus, & Ecclesiæ Latinæ moribus congruit) contemperavimus, reduximus, & emendavimus.

Monasteria del Tardon, & Galliguillos designat pro Monachis Reformatis.

§. 12. Et in primis, ut tandem dictis contentionibus super modo vivendi ex supradicta unione exortas, finem imponamus, dicta duo Monasteria Sancti Basilii Eremi del Tardon, ac etiam Sancti Antonii Vallis de Galliguillos, a supradicto Matthæo cum tali de labore manuum instituto, & cum multis immo fere omnibus Monachis Laicis, juxta primævum Sancti Basilii institutum, fundata in Monasterio Reformationis, & veræ, ut prædiximus, Regulæ observantiam deputamus, constituimus, & separamus.

Et pro iis sequentes condit Constitutiones.

§. 13. Ad quæ se recipiant omnes quotquot in dicta Provincia, Monachi zelo Dei, & Spiritu Sancto ducti, tanti Patriarchæ præcepta, & instituta desiderant observare. Quæ juxta sequentes Constitutiones jubemus in omnibus, & per omnia practicari.

Constitutiones Reformationis.

Sacrosancti Concilii Tridentini de Regularium Reformatione vestigiis inhærentes, ut Monachi Sancti Basilii ad regulam, quam professi sunt, vitam instituant, & componant, atque in primis, quæ ad suæ professionis perfectionem veluti obedientiæ, paupertatis, & castitatis, ac alia suæ Religionis peculiaria vota, & præcepta, necnon ad communem vitam, victum, & vestitum concernentia fideliter observent: in primis declaramus D. Basilii institutum Monachale esse, & non solum cum cæteris in tribus substantialibus votis convenire, sed etiam peculiaria præcepta suam essentiam concernentia quædam habere; quorum præcipua duo sunt, alterum in oratione, alterum in manuum laboribus ad necessaria comparanda exercitatio, quibus etiam alia accedunt ad communem vitam, victum, & vestitum concernentia, de quorum omnium, & singulorum reformatione agendum est.

C A P. I.

De vita Communi.

Quoniam autem finis præcepti charitas est, præcipimus, ut omnes Monachi in præsenti reformatione, charitatem, & communem, consimilemque vitam in omnibus observent, juxta Regulam quam professi sunt, & Monastica instituta, tam in oratione, Choro, & labore, quam in cibis, vestimentis, calceamentis, & reliqua Regularis disciplinæ observantia. Unusquisque tamen juxta officium, & vocationem suam, in ordinem ad unam consimilem, perfectissimamque communitatem, & charitatem.

C A P. II.

De numero Monachorum.

Quæ quidem vita communis, & Regularis observantia, ut rectius, & strictius inter multos possit observari: Volumus, ut omnes Conventus, numerosam Monachorum multitudinem habere procurent, nec in unoquoque Monasterio minor vigintiquatuor Monachorum numerus haberi possit. Cum autem tempore D. Basilii paucissimi fuissent Sacerdotes, immo fere omnes Laici extiterint, excepto Abbate, qui etiam aliquando Laicus fuisse reperitur, & ita omnes communiter psallerent, quod nostris temporibus propter majorem intelligendi nunc Latinam, quam tunc Græcam linguam difficultatem, majoremque officii Romani in Choro prolixitatem fieri non potest, mediam, & nostris temporibus congruentiorem vitam sequentes, licet majorem, & principaliorem partem Monachorum, ex Laicis esse velimus, prout per præsentes volumus, & ordinamus, sufficientes tamen Choristas, & Sacerdotes ad Chori, & Divinorum Officiorum ministeria haberi permittimus, ut ita alii aliorum opera adjuventur. Choristæ quidem, qui magis in Choro, & spiritualibus occupantur, a laboribus non quidem omnino, sed pro Chori, & necessarii Cultus Divini frequentatione Prælati arbitrio aliquantulum relevandi,

vandi, Laicos in spiritualibus adjuvabunt Laici vero, qui magis a Choro, & spiritualibus relevantur, manuum operibus, & laboribus plus dediti Choristas Fratres in temporalibus pro parte etiam adjuvabunt, atque ita in charitate alter alterius onera portantes, legem Domini adimplebunt.

CAP. III.

De Oratione, & Choro.

Omnes vero, tam Laici, quam Choristæ, media nocte ad confitendum Domino surgent, quo tempore Matutinum Officium cum Laudibus Choristæ recitabunt: diluculo vero in ipso diei crepusculo, vel paulo ante, maxime hyemis tempore, omnes tam Laici, quam Choristæ per singulos dies pariter ad Orationem consurgent, & in Choro congregati per dimidiam saltem horam Orationem mentalem habebunt, ut primi animi motus Domino consecrentur, & in ipsius obsequium omnes diei dirigantur actiones; oratione expleta, dum Choristæ recitant Primam, Laici Missam audiant, quam Tertia a Choristis recitanda sequatur, cui etiam Laici omnes juxta D. Basilii præceptum, interesse debent, & his finitis, unusquisque ad opus suum exibit. Choristæ vero statutis ab Ecclesia temporibus ad Chorum Romanum Officium, & reliquas horas Canonicas semper clare, distincte, & devote recitaturi accedent, quas nec omnes, nec illarum quamlibet cantabunt, exceptis diebus festivis, quibus ab opere in Religione cessari solet: idque minime cantu figurato, seu aliquo alio arte addiscendo, sed modesta, parique voce aliquantum elatiori cantare consuescent. Tempore autem Completorii omnes iterum, & Laici, & Choristæ in Choro congregabuntur. Quo finito, per dimidiam saltem horam iterum orationem habebunt, in qua conscientiam suam quisque examinabit. Reliquis vero orationis temporibus Laici, ubicumque fuerint, ibidem orabunt. Missæ vero solum similiter festivis diebus regulariter cantabuntur, reliquis tamen omni cum devotione celebrentur, quod ut Sacerdotes melius faciant, eosdem a matutino tempore usque ad prandium solummodo a manuum laboribus excusamus. Ne autem contra Sanctum Basilium ob psalmodiæ simulationem, & Officii prolixitatem, labor manuum aliquatenus fugiatur, in Choro nihil aliud recitari volumus, quam quod ex Breviario Romano Sacerdotes communiter ex præcepto extra Chorum tenentur recitare, quod ob dicti laboris rationem, Apostolica benignitate indulgemus.

CAP. IV.

De labore manuum.

Quærendi victus solertia (ut verba Sancti Basilii de Institutionibus Monachorum sermone primo referamus) his, qui in hujusmodi vitæ genere degunt, an maxime conveniens judicanda est, quæ præscripta est ab Apostolo, nimirum, ut manibus laborantes, panem suum honeste manducent. Ex quo, & aliis dicti Patris locis, declaramus Monachos Sancti Basilii ex peculiari suæ Regulæ Instituto, ad victum manibus propriis parandum saltem in communi teneri. Atque ita juxta præsentis Reformationis statuta jubemus observari in illis artibus, quas etiam Sanctus Basilius concedit, præcipue quæ intra domum exerceri possunt, velut texendi, plectendi, suendi, sarciendi, ac aliis secundum locorum, & temporum exigentiam. Cum autem Sanctus Basilius agriculturam, quia ea facillime res ad usum necessariæ haberi possunt, concedat, modo ea, neque a vicinis, neque ab accolis tumultus afferat, aut turbas, Nos eamdem ad frumentum, vinum, vel oleum, & cæteros agri fructus comparandos permittimus. Monachos tamen in Domino exhortamur, ut dictas Sancti Basilii conditiones circa vicinorum, & accollarum tumultus, & turbas, atque Monachorum distractiones observent, & quantum fieri possit, intra domum se exerceant, ut ita vere, ut ajunt, recollecti diei possint.

CAP. V.

De esu Carnium.

Esum carnium non omnino prohibemus: siquidem, nec S. Basilius expresse prohibet: quia tamen illas ad condimentum tantummodo videtur concedere, Nos easdem diebus Dominicis, & tertiis, & quintis feriis, non ad gustum oblectandum, sed vires, & valetudinem conservandum, extra Adventum, Quadrages., & dies ab Ecclesia prohibitos, ibique semel in die tantummodo in meridiana comestione, permittimus: poterit tamen Superior ex causa circa dierum rationem, cum particularibus dispensare; nullo tamen modo cum omnibus in communi.

CAP. VI.

De vestitu, Calceamento, & Zona.

Præcipimus quoque, ut omnes Monachi tam Choristæ, quam Laici, eodem vestitu, & habitu induantur, omnesque similibus calceis ex vili corio confectis, pedibus undequaque coopertis, calceati incedant. Quoniam tamen forma habitus à D. Basilio expressa non reperitur, ne amplius possit variari, definimus quod debent in primis gestare tunicam clausam, zona pellicea, sive ex corio nigro præcinctam, a collo ad talos usque dimissam; cujus fimbriæ sexdecim, manicæ vero, qua latiores, trium palmorum circuitum non excedant. Insuper caputium, sive cucullа, quæ caput contegat, & ad collum cum patientia, sive scapulari sarciatur, & adnetur; quæ patientia duorum tantum pal-

palmorum latitudine, a fronte, & a tergo defluens, priusquam tunica per quatuor digitos finiatur, a fronte tamen, sive ante pectus ex caputio super scapulari pars nulla pendeat, a tergo vero in solita puncta eat. Deinde mantum sine collari, plicis, vel elegantia ante collum ligatum; cujus longitudo priusquam scapulare per quatuor digitos finiatur. Materia autem totius supradicti exterioris vestitus sit vilis, crassa, & omnium infima, ut jubet D. Basilius: Declaramus tamen laneam esse debere, qualis in Hispania reperitur, quæ ibidem vocatur Sajal, ex quo necessario confici jubemus. Cum vero idem Sanctus Pater vestitum alium ad forensem ostentationem, alium ad domesticum usum partum, itemque ad diurnum alium, alium ad nocturnum tempus distributum Monachos habere expresse prohibeat, Nos juxta ipsius mentem, omne a supra expresso diversum exterioris vestimenti genus, quale est illud, quod apud Benedictinos cucullam, & Hispane cogulla vocari solet, quæ Regulæ Sancti Basilii manifeste contrariant, seu aliam quamvis formam, vel materiam, omnimode prohibemus.

C A P. VII.

De vitandis his quæ possunt Institutum impedire.

Cum D. Basilii Institutum Monasticum sit, quicquid ipsius quietem, & tranquillitatem impedire potest, aut perturbare, veluti eleæmosynas petere, confessiones sæcularium audire, Verbum Dei populo prædicare, Collegia ad Philosophiam, vel Theologiam, seu alias scientias addiscendas habere, seu Religiosos ad Universitates studiorum causa mittere, omnino prohibemus, ne istarum rerum studio dediti laudabile manuum laboris Institutum deserant. Poterunt tamen Sacerdotes, sive Choristæ in suis Monasteriis necessarios conscientiæ ad se gubernandum casus, & Sacræ Scripturæ interpretationem addiscere. Quorum unus a laboribus liber studio vacabit, ut quotidie per dimidiæ saltem horæ spatium Religiosos omnes de præceptis Domini, & ad salutis animæ, virtutisq; progressum, & perfectionem, necessaria ex Sacra Scriptura pro conscientiæ, instructione, possit (ut necessario debebit) edocere, necnon festivis diebus pro Prælati arbitrio currentia Evangelii loca in suis Ecclesiis, & non extra declarare. Ne tamen advenientium ad Monasterium fidelium necessitati, vel devotioni charitatem, & consolationem denegemus, unum tantum in quovis Monasterio, qui sæcularium confessiones audiat, permittimus.

C A P. VIII.

De situ, & fundatione Monasteriorum.

Mandamus quoque quod Monasteria non propius ab Oppidis, quam per duo milliaria, neque cum minori, quam viginti quatuor Monachorum numero denuo fundentur; & quod in unoquoque perpetua sit filiatio; neque ex uno ad aliud Monasterium Monachi mutari possint, nisi ad Prælaturas, seu novas fundationes, vel si forte alicujus delicta, & subsequens scandalum, aut diuturna, & gravis, dummodo dolus non subsit, infirmitas aliud postulaverit.

C A P. IX.

De receptione Novitiorum.

Poterit unusquisque Abbas de consensu sui Capituli Novitios, servata Conc. Trid. & aliarum Apostolicarum sanctionum forma, ad habitum, & professionem admittere; ita tamen, ut in eorum receptione declaretur, quisnam in Choristam, vel in Laicum Monachum recipiatur. Siquis autem in Laicum receptus, sive professus, postea, vel ex Superioris licentia, vel alias quomodolibet, sacris initietur, tam ipse ordinatus, quam Superior, qui talem licentiam dederit, perpetuam ab ordinibus suspensionem, & vocis activæ, & passivæ privationem, non aliter quam per Sedem Apostolicam dispensandi, ipso facto incurrant, aliis pœnis arbitrio Superiorum infligendis. Volumus tamen quod Monachi laici, qui vigintiquinque ætatis, & quartum professionis annum adimpleverint, eamdem vocem activam habeant, acsi in sacris fuissent ordinati, passivam quoque in his omnibus officiis, ac muneribus, quibus spiritualis jurisdictio necessario (velut Abbatum, Priorum, Novitiorum Magistri, & similium) annexa non est. In Diffinitores vero, sive Consiliarios semper dimidia pars ex laicis, reliqui ex Sacerdotibus eligantur. Capitula autem tam Provincialia (in quibus ad minus viginti Monachi congregari debent, non quidem per antiquitatem, sed per aliorum suffragia eligendi) quam Conventualia taliter celebrentur, ut semper major pars, vel saltem æqualis suffragium ferentium sit ex laicis, & aliter factum nullius sit momenti. Circa locum autem, & alias præcedentias, volumus Sacerdotes omnibus præferri; Inter laicos vero, & Choristas, etiam Decanos extra Chorum, & alia cultus Divini ministeria, nulla sit differentia, sed unusquisque secundum suæ professionis antiquitatem præferatur.

C A P. X.

De Constitutionibus faciendis, & approbandis.

Concedimus etiam prædictis Monachis Reformatis, ut ad præsentium executionem, & declarationem, nec non ad Divi Basilii Regulæ Observantiam, Constitutiones concernentes, & alias quascumque ad commodiorem, & feliciorem ipsorum in virtute, & Religione progressum, constituere, mutare, & innovare, ac declarare libere, & licite possint; dummodo præsentibus, vel reliquo D. Basilii Instituto, seu Regulæ, Sacro Concilio Triden-

dentino, seu Apostolicis aliis sanctionibus contraria non sint, easdemque exequutioni statim mandare, ita tamen, ut illas saltem intra quinquennium a Sede Apostolica faciant confirmari.

Confirmatio prædictaConstitutionum.

§. 14. Quas Constitutiones, Regulas, & statuta, seu Reformationem, & Regulæ S. Basilii innovationem, interpretationem, & dispensationem, Motu proprio, & ad nullius petitionis instantiam, sed ex certa nostra scientia, & de Apostolicæ potestatis plenitudine, tenore præsentium confirmamus, statuimus, & ordinamus, ac omnes, & singulos, tam juris, quam facti defectus, siqui desuper quomodolibet intervenerunt, in illis supplemus.

Pœna excommunicationis hujusmodi reformationem impedientibus comminata.

§. 15. Desiderantesque illas sic practicari, recipi, & introduci, omnibus, & singulis dicti Ordinis Monachis, seu aliis quibuscumque personis Ecclesiasticis, seu sæcularibus, quacumque dignitate fulgentibus, sub excommunicationis pœna, prohibemus, ne illarum introductionem, seu dictæ Reformationis augmentationem, & propagationem, directe, vel indirecte prohibere, retardare, seu quocumque modo impedire, vel Monachos, seu Monachum aliquem volentem illam acceptare, dissuadere audeant, vel præsumant.

Episcopo Giennen. demandata exequutio.

§. 16. Quapropter venerabili fratri nostro Sanctio Episcopo Giennen. (eoque deficiente dilecto filio nostro, & Apostolicæ Sedis in Regnis Hispaniarum Nuncio) per præsentes mandamus, quatenus ipse infra duos menses a die præsentationis harum literarum computandos, dictam Reformationem in omnibus dictæ Provinciæ Monasteriis faciat publicari, atque illos Monachos, qui illam acceptare voluerint, ad illa duo Monasteria del Tardon, & S. Antonii vallis de Galleguillos recipi, & reduci: siqui autem in illis inveniantur, quibus Reformatio minus placeat, ad alia non reformata transire.

Capitulum Provinciale cogendum.

§. 17. Deinde Capitulum Provinciale Monachorum Reformatorum in Monasterio S. Basilii Eremi del Tardon, celebrari, in quo ipse per se, vel si negociis præpeditus fuerit, per alium probum, & Religiosum virum præsideat, & Visitatorem Provincialem, Diffinitores, Monasteriorum Abbates, & reliquos dictæ Congregationis Reformatæ Officiales, ex ipsis, & per ipsos Reformatos, libere, & sine ulla personarum restrictione eligi faciat, necnon de omnibus aliis ad felicem Reformationis progressum tractari.

Eoque peracto Episcopi, & Nuncii delegatio expiret.

§. 18. Quo primo dictæ Congregationis reformatæ Capitulo finito, omnem ejusdem Episcopi, seu Nuncii potestatem, jurisdictionem, seu superintendentiam, circa d. Reformatos, volumus expirare.

Reformati subsunt soli Abbati Generali Congregationis Hispanico-Italicæ.

§. 19. Eosdemque Abbati dicti Ordinis Generali taliter subiacere, ut ipse per se, non vero per alium, nisi forte ex eadem Congregatione reformata Monachum, possit illos tam in capite, quam in membris visitare, corrigere, & emendare, non vero in aliquo contra supradictam Reformationem, seu Constitutiones ab ipsis faciendas, & Sede Apostolica approbandas, in communi, vel cum aliquo particulari dispensare, vel quidquam aliud mutare, seu innovare, neque Monachos Reformatos a suis Monasteriis ad alia quacumque de causa auferre, seu alios ab ipsis etiam ad breve tempus recipi facere, vel aliud quidquam ordinare, seu statuere, in quo ipsos possit perturbare, seu quomodolibet inquietare.

Possunt tamen Romæ habere Procuratoré.

§. 20. Poteruntque dicti Monachi Reformati Procuratorem ad Romanam Curiam eligere, & ibidem pro dictæ Congregationis negociis tractandis, quam diu voluerint, habere.

Qui Reformationi nomen dare nolunt distinctis Superioribus subsint.

§. 21. Alios autem in Hispaniis existentes Monachos, qui dictam Reformationem acceptare, & ad dicta duo Monasteria transire noluerint, permittimus juxta illorum antiquum vivendi modum in aliis eorum Monasteriis cum suis distinctis Superioribus permanere: quos tamen ulterius crescere seu aliquos Novitios, aut nova loca recipere prohibemus. Decernentes irritum, & inane, si secus ab ipsis fuerit attentatum.

Reformata Monasteria possunt Novitios recipere.

§. 22. Solummodoque dicta duo Monasteria, cum aliis ab eorum Monachis reformatis denuo juxta præsentem Reformationem fundandis, volumus Novitios recipere, augeri, & augmentari.

Derogatio contrariorum.

§. 23. Non obstantibus quibusvis juris communis impedimentis, vel inhabilitatibus, necnon constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac Ordinis, & Provinciæ prædictorum etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eidem Ordini, ejusque Abbati Generali, necnon dictæ Provinciæ, ejusque Superioribus, & Monachis, sub quibuscumq; tenoribus, & formis, ac clausulis, & decretis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, & singulis, eorum tenores præsentibus pro expressis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Transumptis danda fides.

§. 24. Volumus autem, ut præsentium transumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiast. constitutæ munitis, eadem fides habeatur, quæ præsentibus ipsis haberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. die 23. Sept. 1603. An. XII.

Datum Tusculi sub Annulo Piscatoris, die 23. Septembris 1603. Pontificatus Nostri Anno XII.

De-

CCCXVII.

Definitio Habitus Fratrum Prædicatorum Ordinis S. Dominicis, & Fratrum Eremitarum Ordinis S. Augustini.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

EX injuncto Nobis Pastoralis muneris debito, Religiosorum hominum, qui contemptis illecebris sæculi divinis se obsequiis manciparunt, quieti, & tranquillitati præcipua quadam, & singulari solicitudine providere tenemur, ut iis omnibus sublatis, quæ illorum in via Domini progressum retardare possunt, majori alacritate divinis laudibus persolvendis, & Christi fidelium saluti promovendæ incumbant.

Controversias exortas inter utrumque Ordinem occasione vestis albæ;

§. 1. Alias siquidem cum inter dilectos filios Fratres Ordinis Prædicatorum S. Dominici, & Fratres Ord. Eremitarum S. Augustini de habitus albi delatione, quo ita consimiles viderentur, ut si absque veste Superiori nigra incedant vix alter ab altero discerni queat, controversiæ non sine ipsorum Fratrum perturbatione, & Laicorum offensione sæpius ortæ fuissent, nonnullæ Rom. Pontificum prædecessorum nostrorum, præsertim vero fel. record. Alexandri Papæ Quarti Constitutiones super ea prodierunt.

Ac præcipue in Hispania, & Portugallia;

§. 2. Et nuper eadem pene controversia in Regnis Portugalliæ, & Algarbiorum insurgente, ac Fratribus S. Dominici, de præjudicio ab Ordine S. Augustini ipsum habitum, & etiam extra Claustra deferente, sibi illato conquerentibus.

Clemens suis literis tollere curaverat.

§. 3. Nos ejusdem Alexandri, & aliorum Romanorum Pontificum privilegia desuper concessa per literas nostras sub datum Romæ apud S. Petrum, die 12. Martii 1597. servari mandavimus, prout in illis continetur.

Augustiniani album vestem suo Ordini conformem esse contendunt.

§. 4. Verum quia sequuta ipsarum literarum promulgatione, dilectus filius noster Antonius tit. S. Mariæ Transtyberim Presbyter Card. Saulius Protector, dilectus filius Magister Franciscus Pereira Assistens pro Ultramontanis Provinciis ejusdem Ordinis S. Augustini Nobis nomine prædicti Ordinis S. Augustini exposuerunt, neque per nostrorum prædictorum prædecessorum Constitutiones, neque per hujusmodi nostras literas suis Fratribus interdici amictum proprio instituto congruentem, & ab ineunte fere Ordine gestari solitum, atque etiam ab eo, quo Fratres S. Dominici utuntur, si uterque Ordo intra suos limites consistat, valde dissimilem, ac exhibitis sui Ordinis Constitutionibus, & juribus nuper Nobis humiliter supplicarunt, ut huic tam diutinæ quæstioni, & molestiæ auctoritate nostra Apost. finem tandem imponere de benignitate Apostolica dignaremur.

Quod idem afferunt Judicees adhoc a Pontifice delegati.

§. 5. Propterea Nos jussimus utriusque Ordinis privilegia, Constitutiones, ac statuta per dilectos filios nostræ Visitationi, & Reformationi Apostolicæ Præfectos diligentius examinari, partiumque ipsarum jura, & prætensiones audiri, ac maturius ponderari. Qui Reformatores auditis Magistro Ferdinando de Castro Procuratore Provinciæ Portugalliæ Ordinis Prædicatorum, ac supradicto Francisco, & Constitutionibus, aliisque juribus utrinque deductis Nobis retulerunt, comperisse, vestes albas, tamquam interiores per amborum Ordinum Fratres, ex propriis institutis deferri posse, neque ullam inde oriri confusionem, si superiorem illam nigram, qua inter seoptime distinguuntur, singuli juxta proprias institutiones gestarent:

Clemens designat habitum utrique Ordini proprium.

§. 6. Nos controversiæ hujusmodi perpetuum silentium imponere, & utriusque Ordinis prædictorum, ex quibus in Ecclesia Dei uberes in dies fructus prodire solent, quieti prospicere volentes, Motu proprio, non ad dictorum fratrum, aut aliorum instantiam, sed ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, harum serie statuimus, & ordinamus, ut perpetuis futuris temporibus dicti Fratres Prædicatores Sancti Dominici cum cappa nigra; Fratres vero Eremitæ S. Augustini cum Tunica etiam nigra ad instar propriarum Constitutionum, non solum in dictis Regnis, sed ubique locorum, tam in propriis Conventibus, & Ecclesiis eos actus exerceant, in quibus habitum nigrum Constitutiones jubent adhiberi, præcipue vero in Ecclesia, dum Confessiones audiunt, Conciones, seu Lectiones ad Populum habent, quam extra Claustra in quibuscumque actionibus, & functionibus, etiam in itinere, & ad prædia licet Urbibus, Oppidis, aut Monasteriis vicinioria, animi gratia accedentes, semper incedere debeant, & teneantur. Ac propterea in virtute sanctæ obedientiæ sub indignationis nostræ pœna eisdem utriusque Ordinis Fratribus districtius inhibemus, ne absque habitu nigro utrique Ordini constituto, ac propriæ professionis protestativo, etiam dum in Conventibus, & Ecclesiis supradictas actiones exercent, neque extra claustra, præterquam in Ædibus, & Viridariis Prædiorum suorum, ullo umquam tempore, aut quovis prætextu patenter deambulare, & ulterius dictorum Ordinum Superioribus, & Fratribus universis, & singulis sub excommunicationis latæ sententiæ pœna eo ipso incurrenda mandamus, ne deinceps in perpetuum, super hoc litem, aut molestiam aliquam Superiores nimirum, & Fratres Ordinis Prædicatorum Superioribus, & Fratribus Ordinis Eremitarum, nec vicissim Superiores, & Fratres Ordinis Eremitarum ipsis Superioribus, & Fratribus Ordinis Prædicatorum hujusmodi inferre audeant, seu præsumant.

Partibus perpetuum indicit silentium.

§. 7. Nos enim quamcumque litem super hoc motam ad Nos harum serie avocamus, illamque penitus extinguimus, ac utrique parti per hanc nostram Constitutionem perpetuum silentium imponimus, ac impositum esse volumus, & declaramus.

Clausula pro hujus Constitutionis firmitate.

§. 8. Ac præsentes literas nullo umquam tempore de subreptionis, vel obreptionis vitio, seu intentionis nostræ, vel quo-

quopiam alio defectu, ex eo qood dicti Fratres ad hoc vocati non fuerint, notari, impugnari, invalidari, aut ad terminos iuris reduci, seu in jus, vel controversiam revocari. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, & S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & definiri debere, nec non irritum, & inane quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Exequutores designat. §. 9. Quo circa Venerabilibus Fratribus Archiepiscopis, Episcopis, & aliis locorum Ordinariis, ac dilecto filio causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ Generali Auditori per præsentes Motu simili mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel per alium, seu alios, præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte dictorum Fratrum, seu alicujus eorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra omnia, & singula præmissa inviolabiliter observari. Contradictores quoslibet, & rebelles, ac præmissis non parentes, per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Contraria tollit. §. 10. Non obstantibus Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac utriusque Ordinis prædictorum etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis in contrarium præmissorum eisdem Ordinibus, aut cuicumque illorum concessis, confirmatis, & approbatis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Fides danda transumptis. §. 11. Volumus autem, ut præsentium transumptis, etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis &c.

Dat. die 2. Octobr. 1603. An. XII. Dat. Tusculi sub Annulo Piscatoris die 2. Octobris, 1603. Pontificatus nostri Anno XII.

CCCXVIII.

Ex Regest. in Secret. Brev. Fratres Tertii Ordinis Sancti Francisci Regni Franciæ subjiciuntur Ministro Generali Ordinis Sancti Francisci de Observantia, & Commissario Generali Ultramontanæ familiæ prædicti Ordinis, nec non Commissario Generali Nationali Franciæ.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium. EX injuncto Nobis Pastoralis muneris debito Religiosorum quorumcumque statui prospere dirigendo libenter prospicimus, prout in Domino salubriter conspicimus expedire.

Declaratio de qua in Rubrica. §. 1. Volentes igitur prospero statui, & fœlici regimini Fratrum Tertii Ordinis Sancti Francisci in Regno Franciæ existentium, quantum in Domino possumus, opportune prospicere, Motu proprio, & ex certa Nostra scientia, ac mera deliberatione, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, Universos Fratres dicti Tertii Ordinis Sancti Francisci Regni Franciæ, eorumque Conventus, seu Domos quoscumque, dilecto filio Ministro Generali Ordinis S. Francisci de Observ. ac Commissario Generali Ultramontanæ familiæ prædicti Ordinis, nec non Commissario Generali Nationali Franciæ, quem prædictus Minister Generalis, vel Commissarius Generalis pro tempore deputaverit, qui, ut accepimus, in ipsorum Ministri, & Commissarii Generalis absentia septem Provincias dicti Ordinis Minorum de Observantia Regni Franciæ gubernare solet, auctoritate Apostolica tenore præsentium perpetuo subjicimus: ipsisque Ministro, ac Commissario Generalibus Ultramontanæ familiæ, necnon Commissario Generali Nationali Franciæ respective, ut eorum singuli per se, vel alios sui Ordinis Fratres ad hoc idoneos ab eis respective Deputandos Domos, & Conventus, ac Fratres Tertii Ordinis S. Francisci supradictos, tam in Capite, quam in Membris visitare, corrigere, reformare, & castigare, necnon electionem Ministri Provincialis, ut infra faciendam; servata forma Decretorum Concilii Tridentini, facere, & confirmare possint, facultatem concedimus, & impertimur.

Provincialis ab hisce Fratribus eligendus. §. 2. Præterea cum modo prædicti Tertii Ordinis Fratres Ministrum Provincialium non habeant, volumus, & eadem auctoritate statuimus, & ordinamus, quod Fratres prædicti Tertii Ordinis, seu eorum Conventuum Superiores, & alii Vocales in unum congregentur, jussu dicti Ministri Generalis Ordinis Sancti Francisci de observantia, seu Commissarii Nationalis Franciæ, & ex se ipsis unum Ministrum Provincialem per vota secreta eligant, qui sic electus ab eodem Ministro Generali, vel Commissario nationali Franciæ, aut alio, qui eorum nomine hujusmodi electioni præfuerit, confirmari debeat, ac omnibus privilegiis, facultatibus, & auctoritate super omnes dicti Tertii Ordinis Conventus, & Fratres Regni Franciæ, quibus alii Ministri Provinciales, aliarum Provinciarum Tertii Ordinis Sancti Francisci hujusmodi ubilibet existen. frui, & gaudere possunt, & poterunt quomodolibet in futurum, sine aliqua different.a frui, & gaudere possit, & debeat, prout ei ad hoc nominatim facultatem concedimus, & impertimur.

Prius tamen petendus Visitator. §. 3. Volumus etiam, quod singulis bienniis, seu trienniis iidem Fratres vocales Tertii Ordinis prædicti Capitulum Provinciale celebrent, ante cujus celebrationem tunc existens Minister eorum Provincialis teneatur a dicto Generali Ministro

stro Fratrum de Observantia, vel a Commissario Generali Ultramontanæ familiæ, seu a Commissario Generali Nationali Franciæ ejusdem Ordinis de Observantia Visitatorem petere, qui eorum Provinciam visitet, & electionem novi Ministri Provincialis, ut supra faciat, & confirmet.

Qui nisi post duos menses accesserit, Capitulum Provinciale cogatur.

§. 4. Verum si hujusmodi Visitator intra duos, aut tres Menses ad summum non accesserit, supradicti Fratres Tertii Ordinis ad celebrationem Capituli, & electionem novi Ministri Provincialis absque interventu dicti Visitatoris procedere valeant; de qua electione Visitatorem postea accedentem, qui eam confirmare teneatur, certiorem facere debeant. Sed si post factam hujusmodi electionem, & dictis Superioribus notificatam, electio prædicta intra sex Menses ab eis confirmata, vel infirmata non fuerit, ipsa electio Apostolica auctoritate censeatur confirmata eo ipso.

Clausulæ.

§. 5. Decernentes sic, & non aliter perpetuo observari debere, ac irritum, & inane quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 6. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac dicti Tertii Ordinis S. Francisci etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, & Consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eidem Ordini, illiusque Superioribus, & personis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, & singulis eorum tenores, præsentibus pro expressis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 2. Octobr. 1603. An. XII.

Datum Tusculi sub Annulo Piscatoris die 2. Octobris 1603. Pontificatus Nostri Anno XII.

CCCXIX.

Confirmatio literarum Sixti V. super Officio Sanitatis Civitatis Anconitanæ.

Dilectis filiis Antianis, ac Communitati, & Hominibus Civitatis nostræ Anconitan.

CLEMENS PAPA VIII.

Dilecti filii salutem, & Apostolicam benedictionem.

Prooemium.

Sinceræ fidei, & devotionis affectus, quem erga Nos, & Apostolicam Sedem gerere comprobamini, Nos inducit, ut ea, quæ a Prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus Vobis concessa sunt, ut perpetuo firma, & illibata persistant, Apostolicæ confirmationis robore muniamus.

Refert Sixt. V. literas.

§. 1. Alias siquidem a fel. record. Sixto Papa V. Prædecessore Nostro emanarunt literæ Vobis directe tenoris subsequentis videlicet: *A tergo* Dilectis filiis Antianis, ac Communitati, & Hominibus Civitatis Nostræ Anconitanæ: *intus vero*, Sixtus Papa V. Dilecti filii salutem, & Apostolicam benedictionem. Fidei, ac devotionis Vestræ sinceritas, quæ semper hanc Apostolicam Sedem coluistis, promeretur, ut ea, quæ legitime ad vos, vestramque Communitatem spectant, & aliquando, temporum injuria præter, & contra libertates, consuetudinesque vestras sublata fuerunt, vobis restitui, ac in juribus, & libertatibus vobis competentibus, & per dictam Sedem respective concessis, manuteneri, ac defendi, necnon in illis reintegrari curemus. Sane per dilectos filios Comitem Joannem Baptistam quon. Hieronymi de Ferrettis utriusque Juris Doctorem, ac egregios viros Franciscum Todinum, & Julium etiam de Ferrettis Cives, & Oratores vestros ad Nos, dictamque Sedem destinatos Nobis exponi fecistis, quod ab immemorabili tempore Officium sanitatis dictæ Nostræ Civitatis per illius Cives originarios, ac Officiales suos ad hoc per eos pro arbitrio eligi, deputari, & amoveri, consuetos, regi, & gubernari, nec non administrari consueverat, & pro ejusdem officii libero, & commodiori exercitio, vos, Communitatemque vestram duo loca in Arsenali Portus dictæ Civitatis, Duæ Navettæ nuncupatæ, ubi Naves collocare, mercesque extraneas de Sanitate suspectas, tempore debito expurgare, habere, & possidere consueveratis, quæ annis retroactis, dum pro subventione ejusdem Sedis scutum unum pro centenario super Datiis mercium, & aliarum rerum dictæ Civitatis imponeretur, a Vobis, Vestraque Communitate hujusmodi de facto sublata fuerunt, supplicarique Nobis curastis, ut de opportuno remedio providere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur in hac nostra ad Summi Apostolatus apicem Assumptione perpendentes Civitatibus nostris potissimum maritimis pro illarum, Civiumque suorum conservatione circa Sanitatis regimen præcipue providendum esse, idque commodius, & salubrius, quam per illarummet Cives fieri non posse, & propterea, sublato jam per Nos dicto subsidio unius scuti pro centenario, vos, vestramque Communitatem amplioribus gratiis decorare, & quod suum est, cuique tribuere, necnon quæ de facto processerunt, ad pristinum statum restituere volentes, dictum Sanitatis Officium in eumdem statum, in quo ante impositionem prædictam quomodolibet erat, plenarie reintegramus, & reponimus, illiusque liberum exercitium per Vos, & Ministros Vestros prædictos juxta consuetum usum antiquum faciendum una cum omnibus, & singulis honoribus, oneribus, emolumentis etiam ad dictam impositionem haberi, & possideri, ac uti consuetis, & in specie dicta duo loca, seu duas Navettas pro ejusdem Officii servitio, & usu Vobis, & Communitati Vestræ hujusmodi pro dicti Officii pro tempore præfectis prout sunt, & se habent, aut esse, & se habere possunt, & hactenus consueverunt,

runt, concedimus, & assignamus, Vosque, & Communitatem vestram hujusmodi in vestra antiqua possessione reponimus, restituimus, & plenarie reintegramus. Sicque, & non aliter per quoscumque Judices, & Commissarios, etiam S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & definiri debere, ac quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus. Quo circa Ven: Fratribus Anconitan. & Asculan., ac Maceraten. Episcopis per Apostolica scripta mandamus quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando, ac quoties opus fuerit, & pro parte vestra fuerint requisiti, seu unus eorum fuerit requisitus, solemniter publicantes, vobisque, & Deputatis Vestris in præmissis omnibus, & singulis efficacis defensionis præsidio assistentes vos auctoritate nostra eisdem præsentibus literis, omnibus, & singulis in eis contentis pacifici frui, & gaudere faciant, non permittentes vos, aut deputatos vestros, seu vestrum aliquem, contra præsentium tenorem, etiam per Gubernatorem pro tempore, ac omnes dictæ Civitatis Officiales, & ministros quomodolibet indebite molestari, perturbari, vel inquietari; Contradictores quoslibet, & rebelles, etiamsi Episcopali, vel majori præfulgeant dignitate, per quascumque censuras, & pœnas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato, etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis. Non obstantibus præmissis, ac quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac quibusvis etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, Auditoribus, Commissariis, & aliis quibusvis personis, ac locis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, etiam motu proprio quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, eorum tenores, acsi de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de Indulto hujusmodi mentionem. Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die 22. Junii 1585. Pont. Nostri Anno primo.

Petita Confirmatio.

§. 2. Cum autem, sicut Nobis nuper exponi fecistis vos pro majori præinsertarum literarum validitate cupiatis, illas Apostolicæ Nostræ confirmationis robore communiri; Nobis propterea humiliter supplicari fecistis, ut in præmissis vobis indulgere de benignitate Apostolica dignaremur.

§. 3. Nos igitur vos specialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes, & quemlibet vestrum a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & Interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a Jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, præinsertas literas, omniaque, & singula in illis contenta, auctoritate Apostolica, tenore præsentium perpetuo confirmamus, & approbamus, illisque perpetuæ, & inviolabilis Apostolicæ firmitatis robur adjicimus, easque perpetuo validas, & efficaces existere, & fore, ac suos plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac ab omnibus, & singulis, ad quos spectat, & in futurum spectabit, inviolabiliter observari debere, decernimus, & declaramus.

Exequutores designati.

§. 4. Quo circa Ven. Fratribus Anconitan., Asculan., & Maceraten. Episcopis per præsentes committimus, & mandamus quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel per alium, seu alios præinsertas, ac præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte vestra fuerint requisiti, seu unus eorum fuerit requisitus, solemniter publicantes, vobisque, & Deputatis vestris in præmissis omnibus, & singulis efficacis defensionis præsidio assistentes faciant auctoritate Nostra vos præmissorum, & singulorum effectu pacifice frui, & gaudere, non permittentes vos, aut Deputatos vestros, seu vestrum aliquem contra præinsertarum, ac præsentium tenorem etiam per Gubernatorem pro tempore existen., ac omnes dictæ Civitatis Officiales, & Ministros quomodolibet indebite molestari, perturbari, vel inquietari: Contradictores quoslibet, & rebelles per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna Juris, & facti remedia appellatione postposita compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Obstantium derogatio.

§. 5. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac dictæ Civitatis etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, nec non omnibus illis, quæ dictus Sixtus Prædecessor in suis literis prædictis voluit non obstare, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 25. Octobr. 1603. Ap. XII.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris die 25. Octob. 1603. Pont. Nostri Anno XII.

CCCXX.

Ex Regest. in Secret. Breu.

Confirmatio, & Declaratio Capituli de affrancandis Bonis Precariatis Monasterii Sancti Silvestri Terræ Nonantulæ, pro Duce Mutinæ.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium.

ROmani Pontificis Dignitati maxime convenit, non solum pacta, & conventiones inter ipsum, & Sedem Apostolicam ex una, ac Principes Viros ex altera partibus inita servare, sed cum opus est, concessiones, & gratias in ipsis conventionibus factas, nominatim confirmare, & declarare, prout occasio postulat, & ipse alias in Domino conspicit expedire.

In tractatu inito inter Card. Aldobrandinum, & Cæsarem Estensem.

§. 1. Cum itaque inter alia Capitula conventionum inter dilectum filium nostrum Petrum S. Nicolai in Carcere Diaconum Cardinalem Aldobrandinum nuncupatum, Nostrum, secundum carnem, ex Fratre Germano Nepotem, tunc supremum Moderatorem Exercitus Ecclesiastici pro recuperatione Civitatis, & Ducatus Ferrarien., comparati, ac etiam, prout nunc quoque existit negotiorum S. R. E., ac totius Status Ecclesiastici Generalem Superintendentem, Nostro, & Apostolicæ Sedis nomine ex una, ac bo. mem. Lucretiam Urbini Ducissam, procuratorio nomine dilecti filii Nobilis Viri Cæsaris Estensis Mutinæ, ac Regii Ducis ex alia partibus, super restitutione Civitatis, & Ducatus Ferrarien. Nobis, & eidem Sedi tunc facta, initarum, infrascriptum Capitulum initum, & conventum fuerit, videlicet:

Conventum fuit ut expedientur literæ Apostolicæ super Bonis Precariatis Monast. Nonantulani.

§. 2. *Che per li Beni Precariati della Badia di Nonantula, Sua Santità si degni di concedere alla Città di Modena, ed a quei di Nonantula una Bolla graziosa, conforme alla Bonifaciana, o almeno conceda di poterli appropriare con liberarli dalla detta Badia a cinque per cento del valore di essi, da stimarsi da' Periti.*

Possidentibus bona d. Monasterii in emphyteusim concessitus facultas ea affrancandi soluto pretio a Peritis designando.

§. 3. Cumque Nos, sequuta dictæ Civitatis Ferrarien. recuperatione, Capitula omnia prædicta de Fratrum nostrorum consilio, & assensu, perpetuo confirmaverimus, & approbaverimus: nunc vero dictus Cæsar Dux cupiat super dicto Capitulo speciales nostras literas expediri: Nos præmissa, ut par est, observare, ipsumque Cæsarem Ducem opportunis favoribus, & gratiis prosequi volentes, & a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, motu proprio, & ex certa scientia, ac mera deliberatione nostris, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, omnibus, & singulis Civibus, & Incolis Mutinen., & Terræ Nonantulæ, earumque Comitatuum, & Districtuum, qui Possessiones, Villas, Prædia, & quævis alia Bona Stabilia in Civitate Mutinæ, aut Terra Nonantulæ, vel in earum Comitatibus, & Districtibus, aut alibi ubienmque existentia sub nomine Precarii, seu Precariatus, vel Emphytheusis, sive alterius similis contractus titulo comprænhensa, seu eadentia, &, ut alia sibi, & eorum Antecessoribus universalibus, vel singularibus sub Precariatus, vel Emphytheusis, sive alterius similis contractus sit, ut præfertur, a Monasterio Sancti Sylvestri de Nonantula, Ordinis Sancti Benedicti, nullius Diœcesis, ejusque Abbatibus, vel Commendatariis, aut aliis Præsidentibus, Administratoribus, seu Reservatariis, necnon Priore, & Conventu conjunctim, vel divisim concessa habent, & possident, seu deinceps habuerint, & possederint eadem bona quandocumque ipsis Precarii, seu Precariatus, vel Emphytheusis, sive alterius similis contractus titulo possidentibus, videbitur, & placuerit, ante tamen finitum tempus hujusmodi concessionum, quacumque præscriptione etiam contraria non obstante, a jure proprietatis, & directi dominii ejusdem Monasterii, illiusque Mensæ tam Abbatialis, quam Conventualis, solutis pro eis in numerata pecunia ad rationem scutorum quinque pro quolibet centenario valoris in proprietate eorumdem bonorum per Peritum, vel Peritos communiter eligendos æstimandorum, liberare, & affrancare, illaque sibi ipsis, necnon filiis, ac hæredibus, & Successoribus suis quibuscumque in infinitum appropriare, & pleno jure acquirere, & super his quæcumque Instrumenta necessaria, & opportuna celebrare, libere, & licite possint, & valeant, Apostolica auctoritate, tenore præsentium perpetuo concedimus, & indulgemus.

§. 4. Ac in hujusmodi concessionis, & Indulti exequutionem, potestatem facimus singulis Precarii, seu Precariatus, vel Emphytheusis, sive alterius similis contractus titulo bona prædicta possidentibus, qui eadem bona pro tempore affrancare, & liberare voluerint, dilectos filios Abbatem, vel Commendatarium, aut Administratorem, seu Reservatarium, aut alium Præsidentem nunc, & pro tempore existentem prædicti Monasterii, vel si sua specialiter intersit, illius Priorem, & Conventum, aut ibidem Vicarium, aliumve Agentem, seu Agentes, etiamsi dictus Abbas, seu Commendatarius, Administrator, Reservatarius, aliusve Præsidens S. R. E. Cardinalis fuerit, propterea adeundi, ac ubi ad eorum notitiam etiam extrajudicialiter deduxerint, seu deduci fecerint, se bona, de quibus agitur, affrancare, & liberare velle, de Perito, seu Peritis eorumdem bonorum Æstimatoribus, conveniendi, ac in eventum discordiæ, unum, seu plures hinc inde pro qualibet parte, circa hoc deputandos, nominandi. Et Superiores Monasterii cõveniendi pro eligendis Peritis.

§. 5. Declarantes Abbatem, seu Commendatarium, aut Administratorem, seu Reservatarium, aut alium Præsidentem, vel Vica- Et etiam in judicio cogendi.

Vicarium, aliumve Agentem, seu Agentes prædictos pro eorum, & prædicti Monasterii parte, ad similem unius videlicet, vel plurium Peritorum nominationem, & conventionem, de illis, cum eisdem bona prædicta precarii, seu precariatus, vel emphytheusis, sive alterius similis contractus titulo possidentibus, faciendam teneri, & efficaciter obligatos existere, immo etiam invitos ad hoc, omnibus juris, & facti remediis opportunis, cogi, & compelli posse:

Et necessaria instrumenta conficiendi.

§.6. Facta autem deinceps ab hujusmodi periti, vel peritis æstimatione, & illius relatione pecuniæ ex pretio affrancationis, ad eam, quæ dicta est, rationem, videlicet quinque pro quolibet centenario provenientes, seu solvendæ in moneta Mutinensi, si bona prædicta in Civitate Mutinensi, vel Terra Nonantulæ, aut in earum Comitatibus, & Districtibus sita fuerint, alias in moneta Bononiensi, penes publicum Campsorem, seu Nummularium in Civitate Bononiensi communiter approbandum per singulos dicta bona precarii, seu precariatus, vel emphytheusis, sive alterius similis contractus titulo possidentes, absque tamen cujusque eorum damno, respectu differentiæ utriusque hujusmodi monetæ, deponi debeant: volentes, & eadem auctoritate etiam perpetuò statuentes, quod hujusmodi pecuniis per prædictos bona prædicta precarii, seu precariatus, vel emphytheusis, sive alterius similis contractus titulo possidentes, hoc pacto solutis, ac in deposito existentibus, statim atque ipsi fidem, vel attestationem, aut cedulam talis solutionis, & depositi, Abbati, seu Commendatario, aut Administratori, seu Reservatario, aut alteri Præsidenti, vel si sua specialiter intersit, Priori, & Conventui, aut Vicario, seu Agenti, vel Agentibus prædictis exhibuerint, ad confectionem unius, vel plurium Instrumentorum publicorum, & super singulis affrancationibus pro tempore faciendis, utrinq; procedi, ac in eisdem clausulæ, obligationes, renunciationes, & Decreta necessaria, & opportuna, ac alias solita, & consueta, apponi, & adhiberi possint, & etiam debeant; bonaque de quorum liberatione, & affrancatione agetur, eo ipso, realiter, & de facto, penitùs, & omnino liberata, & affrancata, ac singulis dicta bona precarii, seu precariatus, vel emphytheusis, sive alterius similis contractus titulo possidentibus: necnon eorum filiis, hæredibus, & Successoribus prædictis appropriata, applicata, & acquisita sint, & esse censeantur, ac ad illos pleno jure spectent, & pertineant. Si autem Abbas, vel Commendatarius, aut Administrator, seu Reservatarius, aut alius Præsidens, vel alii pro Monasterio Agentes prædicti, confectioni hujusmodi Instrumentorum intervenire, ac eisdem consentire noluerint tunc, & eo casu singulæ cedulæ pecuniarum per singulos dicta bona precarii, vel precariatus, vel emphytheusis, sive alterius similis contractus titulo possidentes solvendarum, & ut supra deponendarum vim, formam, effectum, & auctoritatem talium Instrumentorum obtineant, ipsæque liberationes, & affrancationes sufficienter arguant, ac illas etiam absque alia attestatione, & alterius probationis adminiculo, tam in Judicio, quam extra illud, ac alias ubicumque plene, & concludenter probent in omnibus, & per omnia, perinde, ac si, eadem Instrumenta rite, & recte utrinque confecta, & stipulata forent.

Pecuniæ ex hujusmodi affrancatione provenientes omnino a Superioribus Monasterii investiendæ.

§.7. Cæterum partes erunt nunc, & pro tempore existentis Abbatis, seu Commendatarii, aut Administratoris, seu Reservatarii, aut alterius Præsidentis dicti Monasterii, ubi, & quoties pecuniæ ex pretio hujusmodi affrancationum provenientes, ac in deposito existentes, ad summam quingentorum scutorum, habita ratione ad valorem, ac æstimationem dictæ monetæ Mutinensis, seu Bononiensis, ut præfertur, ascenderint, vel illam excesserint, procurare, ut eædem pecuniæ in emptionem aliquorum bonorum stabilium in illis partibus, vel tot Locorum Montium non Vacabilium, hic in Urbe pro dicto Monasterio Sancti Sylvestri de Nonantula, quanto citiùs convertantur, & investiantur, prout eidem Abbati, Administratori, seu Reservatario, aut alteri Præsidenti dicti Monasterii, ut dictas pecunias in emptionem dictorum bonorum stabilium, vel Locorum Montium non Vacabilium, ut præfertur, unico contextu, convertant, & investiant, & interim inde illas sub pœna privationis Abbatiæ, administrationis, seu reservationis, ac præsidentiæ, ipso facto, absque alia declaratione, incurrenda, non amoveant, nisi ad hunc effectum, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, præcipimus, & mandamus, & nihilominus ad illorum restitutionem de suo proprio teneantur, & ad id cogi possint, ac debeant; singuli vero, qui hujusmodi bona pro tempore affrancaverint, ad verificationem, quod pecuniæ per ipsos solutæ, & in deposito relictæ, seu dimissæ in emptionem bonorum stabilium, aut Locorum Montium pro dicto Monasterio, seu alium illius usum, aut utilitatem deinceps cesserint, & conversæ fuerint, nullatenus teneantur, minusque ipsi, eorumque filii hæredes, & successores, ac jus, vel causam ab eisdem habentes in infinitum propterea, aut ex quovis alio prætextu a quoquam desuper, ullo umquam tempore molestari, inquietari, ut alias quomodolibet impediri possint: sed totum onus conversionis, & investituræ hujusmodi pecuniarum ad Abbatem, vel Commendatarium, aut Administratorem, vel Reservatarium, aut alium Præsidentem prædictum solummodo pertineat, itaut statim ubi eædem pecuniæ depositatæ fuerint, illarum periculum penes ipsum versetur, ejusque conscientia ex tunc circa hoc onerata pariter, & gravata remaneat, & singuli prædicta bona precarii, seu precariatus, vel emphytheusis, sive alterius similis contractus titulo possidentes, ad nihil aliud teneantur, neque obligati sint, quinimò singulas affrancationes, & liberationes hujusmodi bonorum ex nunc,

prout es tunc, postquam, ut præfertur, vigore, & in exequutione præsentium factæ fuerint, & è contra, dicta auctoritate, etiam perpetuo approbamus, & confirmamus, ac perpetuæ, & inviolabilis Apostolicæ firmitatis robore communimus.

Clausula. §.8. Decernentes illas omnes, & earum singulas perpetuò validas, firmas, & efficaces existere, & fore, ac suos plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac ab omnibus, ad quos spectat, & pro tempore spectabit firmiter observari debere in omnibus, & per omnia, perinde ac si super singolis bonis hujusmodi cum expressione denominationum, situationum, confinium, qualitatum, quantitatum, verique, & annui valoris eorumdem, necnon etiam nominum, & cognominum singulorum dicta bona precarii, seu precariatus, vel emphytheusis, sive alterius similis contractus titulo possidentium, aliorumque necessariorum specialis licentia, & particulare eisdem possidentibus indultum ad præmissa omnia, & singula a Nobis, dictaque Sede concessum, & obtentum fuisset.

Præsentium literarum firmitas. §.9. Præsentes quoque literas de subreptionis, vel obreptionis, seu nullitatis vitio, aut intentionis nostræ, aut quovis alio defectu notari, impugnari, aut infringi, retractari, invalidari, aut in jus, vel controversiam revocari, seu adversus illas quodcumque iuris, vel facti, aut gratiæ remedium impetrari, nullatenus posse, quin etiam illas vim realis, validi, & efficacis, ac utrinque juramento vallati contractus, pactique, & solemnis conventionis, prout revera est, habere, &, ut tales, in considerationem, & favorabilem pro dictis emphytheusis exequutionem cadere.

Clausula sublata. §.10. Sicque, & non aliter per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, quavis auctoritate fungentes, ac S. R. E. Cardinales, etiam de latere Legatos, dictæque Sedis Nuncios, necnon Palatii Apostolici Causarum Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique, & in quavis instantia judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Exequutores deputati. §.11. Quocirca Venerabilibus Fratribus Mutinen., & Regien. Episcopis, ac dilecto filio Causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ Generali Auditori per præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios, præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, quando, & quoties opus fuerit, solemniter publicantes, atque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra, præmissa omnia, & singula suum plenarium effectum consequi, & obtinere, ac per eos, ad quos spectat, & spectabit quomodolibet in futurum, inviolabiliter, ac inconcusse perpetuò observari: Contradictores quoscumque per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Obstantium derogatio. §.12. Non obstantibus fel. recor. Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris nostri de una, & in Concilio Generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad judicium non trahatur, ac Pauli II., & aliorum quorumcumque Romanorum Pontificum etiam Prædecessorum nostrorum de rebus Ecclesiæ non alienandis, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon quibuscumque pactis, & conditionibus, etiam juramento vallatis, de quibus in Investiturarum Instrumentis, ac etiam Monasterii, & Ordinis prædictorum, etiam Juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, stabilimentis, usibus, & naturis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eisdem Monasterio, & Ordini, eorumque Superioribus, & personis, necnon Abbati, seu Commendatario, aut Administratori, vel Reservatario, aut alio Præsidenti, ac Conventui prædictis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis: Quibus omnibus, & singulis, eorum tenores præsentibus pro expressis habentes, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Restrictio, seu declaratio præsentis concessionis. §.13. Cæterum quantum attinet ad bona ea Civitatum Mutinæ, & Terræ Nonantulæ, illarumque Comitatus, & Districtus existentia, salvis præmissis, declaramus, præsentes literas in illis dumtaxat bonis extra loca prædicta existentibus locum habere, &, quoad illa tantummodo Civibus, Incolis, & personis supradictis suffragari debere, quæ nimirum per eos, tempore initorum Capitulorum, & Conventionum inter Petrum Cardinalem, & Cæsarem Ducem prædictos acquisita, & possessa reperiebantur, aut etiam post Capitulationem ipsam, sed ab aliis Civibus, Incolis, & personis Civitatis Mutinæ, Terræque Nonantulæ eorumque Comitatuum, & Districtuum cum effectu acquisita fuerint: quo vero ad illa bona extra loca prædicta existentia, quæ per dictos Cives, Incolas, & personas post Capitulationem prædictam ab exteris acquisita fuerunt, ipsas præsentes literas effectum minime sortiri debere decernimus.

Dat. die 20. Octob. 1603. An. XIII. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris die 20. Octob. 1603. Pontificatus nostri Anno XII.

Trans-

CCCXXI.

Translatio oneris Missarum ex piorum dispositionibus in Monasteriis Monialium sub regimine Fratrum Minorum Sancti Francisci de Observantia existentium celebrandarum ad loca eorumdem Fratrum.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

EX debitn Pastoralis Officii, cui disponeute Domino, meritis licet imparibus præsidemus, ad ea libenter intendimus, quæ ad Regularium personarum statum, & quietem, ac spiritualem consolationem pertinere dignoscimus.

Causa faciēdę translationis.

§. 1. Saue, sicut accepimus, cum in totius Italiæ, cæterisque Cismontanis Regionibus, & præsertim in Gallia Cisalpina, plurima sanctimonialium Monasteria sub cura, regimine, & correctione dilectorum filiorum Fratrum Minorum Sancti Francisci de Observantia nuncupat. reperiantur, quibus quamplurima Missarum onera ex diversis piorum dispositionibus, & Legatis incumbunt, quæ cum per Fratres ejusdem Ordinis in Ecclesiis Monialium celebrari soleant, hinc fit, ut non solum Ecclesiæ Fratrum debito servitio destitutæ sæpius remaneant, sed Fratres ipsi exinde per Civitates cum sæcularium scandalo vagandi, necnon cum eisdem Sanctimonialibus magis frequenter, & crebrius quam deceat, conversandi, occasionem sumant.

Translatio de qua in rubric.

§. 2. Quibus omnibus, quantum cum Domino possumus, occurrere volentes, ex Venerabilium Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium Congregationis Episcoporum, & Regularium Voto, onera hujusmodi Missarum ab Ecclesiis singulis Monialium in Ecclesias Fratrum ejusdem Ordinis, in locis eisdem respective existentibus, auctoritate Apostolica tenore præsentium transferimus.

Moniales tāmen non tenētur solvere nisi eleemosynā manualem.

§. 3. Volumus tamen, ut remaneant ipsis Monasteriis Monialium omnes annuæ perpetuæ, seu temporales præstationes, legata, redditus, ac bona quæcumque, pro dictis oneribus data, seu relicta, aut imposterum relinquenda, itaut Moniales non teneantur ullo umquam tempore solvere Fratribus, nec ipsi Fratres recipere possint pro celebratione Missarum, nisi id quod dari solet pro regionis, & cujusque loci more, & consuetudine, pro eleæmosyna unius, vel plurium respective Missarum.

Numerus Missarum in Monialium Ecclesiis diebus singulis celebrandarum.

§. 4. Volumusque etiam, ut pro Monialium servitio in Monasteriis, in quibus numerum octuaginta excedunt, Missæ duæ in diebus feriatis, tres vero in diebus Dominicis, & festivis, & in Monasteriis, in quibus minor quinquaginta Monialium numerus existat, Missa una in diebus feriatis, duæ vero Dominicis, & festivis, per Fratres ejusdem Ordinis celebrari debeant: reliquas vero Missas ex dispositionibus, & legatis prædictis Monialibus quomodolibet incumbentes, in Ecclesiis Fratrum in futurum, perpetuis futuris temporibus, assignata, & tradita, ut supra, ipsis Fratribus debita eleemosyna, per eosdem celebrari volumus, non obstantibus testatorum, legantium, aut alias disponentium voluntatibus, quas ad hunc effectum specialiter commutamus.

Quibus de causis licitum sit Fratribus ad Monasteria accedere.

§. 5. Præcipientes nihilominus eisdem Fratribus, sub privationis vocis activæ, & passivæ, perpetuæque inhabilitatis pœna, ne ad Monasteria Monialium, præterquam ad celebrandas Missas prædictas de Superiorum licentia, & in diebus festivitatum Monasteriorum hujusmodi, vel tempore receptionis, & professionis Novitiarum, sive obitus alicujus Monialis pro funere, & officio, ut moris est, peragendo, ullo modo, & sub quovis prætextu, vel colore accedere audeant, sive præsumant. Prohibentesque Ministro Generali, & aliis eorum Superioribus, ne hujusmodi licentias concedere possint, nisi ad effectum prædictum, & in cæteris firmo remanente Decreto Congregationis S. R. E. Cardinalium super negociis Regularium præpositæ, quo prohibetur, ne Regulares accedant ad Monesteria Monialium sine speciali licentia ejusdem Congregationis, & eisdem etiam Superioribus mandantes, ne ad Missas celebrandas, & alia prædicta adimplenda, nisi Fratres provectæ ætatis, & probatæ vitæ mittant.

Moniales occasione hujusce translationis molestari nequeunt ab Ordinariis.

§. 6. Decernentes, Monasteria Monialium prædicta occasione translationis hujusmodi Missarum per locorum Ordinarios, aut alios quoscumque molestari, vel perturbari nullatenus posse.

Clausula.

§. 7. Præsentesque literas, & in eis contenta quæcumque nullo umquam tempore de subreptionis, vel obreptionis vitio, seu quovis alio defectu notari posse, sicque per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, quicquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Exequutores designati.

§. 8. Quocirca dilectis filiis Curiæ causarum Cameræ Apostolicæ generali Auditori, ac locorum Ordinariis per præsentes districte præcipimus, & mandamus, ut ipsi, vel alter eorum, per se, vel alium, seu alios ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte dictorum Fratrum, vel alicujus eorum fuerint requisiti, præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra eosdem Fratres præmissorum omnium, & singulorum effectu pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos desuper a quoquam quavis auctoritate quomodolibet indebite molestari. Contradictores quoscumque per censuras, & pœnas ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita compescendo, invoca-

vocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Obstantium derogatio.

§. 9. Non obstantibus Constitutionibus, & determinationibus Apostolicis, & quorumvis Monasteriorum hujusmodi, etiam juramento, confirmatione Apostolica, val quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, eisdem Monasteriis, & illorum Ordinibus in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, & singulis, eorum tenores præsentibus pro expressis, & ad verbum insertis habentes. illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 8. Novem. 1603 An. XII.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris, die 8. Novembris, millesimo sexcentesimo tertio, Pontificatus nostri Anno XII.

CCCXXII.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Commissio Ordinariis locorum, Indiarum Occidentalium, eorumque in spiritualibus Officialibus, ut tollant abusum Parochorum, qui eleemosynam duplo, aut aliqua parte majorem ab iis, qui sepeliuntur in Ecclesiis Regularium exigunt, quam ab iis, qui in propriis Ecclesiis sæcularium sepeliuntur.

CLEMENS PAPA VIII.

Universis, & singulis Venerabilibus fratribus Archiepiscopis, Episcopis, & aliis locorum Ordinariis in Partibus Indiarum Occidentalium existentibus, ac dilectis filiis eorum Officialibus salutem, & Apostolicam Benedictionem:

Refert abusũ, de quo in rubrica.

§. 1. Perlatum est ad Nos non sine animi nostri molestia, in istis partibus Indiarum Occidentalium quemdam inolevisse abusum, ut Parochi, seu Rectores Ecclesiarum Parochialium, eleemosynam duplo, seu aliqua parte majorem ab iis, qui in Ecclesiis Fratrum Ordinis Sancti Francisci de Observantia sepeliuntur, quam ab iis, qui in ipsis Parochialibus Ecclestis, pro eorum juribus exigere, seu extorquere consueverint, in eorum animarum perniciem, & scandalum plurimorum.

Commissio.

§. 2. Nos igitur, qui pro nostra Pastorali cura, & solicitudine abusus quoscumque inter personas Ecclesiasticas tolerare non debemus, præmissis, quantum in Domino possumus, occurrere cupientes, Decreto etiam Sancti Gregorii Papæ, quo vetuit, ne pro Ecclesiastica sepultura quidquam peti, aut exigi possit, sed tantummodo a sponte dantibus, eleemosyna pro Ecclesiæ luminaribus recipi valeat, inhærentes, ex Voto etiam Venerabilium Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium super Consultationibus, & negociis Episcoporum, & Regularium deputatorum, vobis, & cuicumque vestrum per præsentes committimus, & mandamus, ut omnino provideatis, ne diutius hujusmodi abusus in vestris Civitatibus, & Diœcesibus toleretur, ac auctoritate etiam Nostra Apostolica decernatis, ne Parochi pro sepultura Christifidelium in Ecclesiis quibuscumque Regularium facien., quicquam petere, vel exigere possint, sed a sponte dantibus eam tantum eleemosynam recipere valeant, quæ pro sepulturis, quæ in propriis, aut aliorum Clericorum sæcularium Ecclesiis fiunt, recipi potest, contradictores quoscumque per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia appellatione postposita compescendo.

Derogatio contrariorum

§. 3. Non obstantibus præmissis, & quibusvis prætensis Statutis, & Consuetudinibus etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, cæterisque contrariis quibuscumque. Quia vero difficile foret, præsentes literas ad singula loca, ad quæ opus esset deferri, volumus, & præsentium auctoritate decernimus, ut earum transumptis, etiam impressis, manu alicuius Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in Ecclesiastica dignitate constitutæ munitis, eadem in Judicio, & extra fides ubique habeatur, quæ eisdem præsentibus haberetur, si essent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. die 17. Novem. 1603 An. XII.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 17. Novembris millesimo sexcentesimo tertio, Pontificatus nostri Anno XII.

CCCXXIII.

In Idem Argumentum.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Fratres Min. de Observantia abusum, de quo supra referunt.

Expositum Nobis nuper fuit pro parte dilectorum filiorum Matthæi de Recalde Vicecommissarii, necnon Provincialium totius Ordinis Fratrum S. Francisci de Observantia Indiarum Occidentalium, quod Rectores Parochialium Ecclesiarum Indiarum jam pridem hunc abusum introduxerunt videlicet, quod eleemosynas duplo majores ab iis, qui in Ecclesiis Domorum ejusdem Ordinis S. Francisci de Observantia, quam qui in Parochialibus hujusmodi sepeliuntur, exigere præsumpserunt, & ut dicitur in hoc Ordinariorum suorum, qui partem eleemosynarum hujusmodi percipiunt, consilio, & assensu nitantur.

Damnumque sibi inde promanans.

§. 1. Cum autem, sicut eadem expositio subjungebat, plerique Christifideles in dictarum Domorum Ecclesiis ob difficultatem jus adeo onerosum persolvendi, sepelire se facere non possint, quo fit, ut Ecclesiæ hujus-

hujusmodi mortuorum sepulturis, & consequenter eleemosynis in dies fieri consuetis propemodum priventur.

Tollique petuut.

§. 2. Idcirco pro parte eorumdem Matthæi Vicecommissarii, & Provincialium Nobis humiliter supplicatum fuit, ut in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Clemens majorem eleemosynam recipi prohibet sub pœna excommunicationis.

§. 3. Nos igitur hujusmodi abusus omnino tollere, atque dicti Ordinis commoditatibus, & propagationi, quantum cum Domino possumus, prospicere cupientes, hujusmodi supplicationibus inclinati, ex voto Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinal. super consultationibus, & negociis Episcoporum, & Regularium deputatorum, omnibus, & singulis Parochialium Ecclesiarum universarum Indiarum Occidentalium Rectoribus, nunc, & pro tempore existentibus harum serie interdicimus, & prohibemus, ne sub excommunicationis majoris latæ sententiæ pœna, a qua non nisi a Nobis, seu Romano Pontifice pro tempore existente, præterquam in mortis articulo absolvi possint, ex nunc deinceps perpetuis futuris temporibus, majorem eleemosynam ab iis, qui in dd. domorum, quam Parochialibus Ecclesiis hujusmodi sepeliuntur, quovis prætextu, aut occasione, etiam de consilio, consensu, seu mandato suorum Ordinariorum, exigere debeant, seu præsumant.

Derogat obstantibus.

§. 4. Non obstantibus præmissis, ac quibusvis Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac Ecclesiarum, Domorum, & Ordinis hujusmodi, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis eisdem Ecclesiis, Domibus, & Ordini, earumque Rectoribus, Superioribus, & Fratribus, ac quibusvis aliis personis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, & singulis, eorum tenores præsentibus pro expressis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Transumptis credi jubet.

§. 5. Volumus autem, ut præsentium transumptis, etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ ipsis præsentibus haberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. die 28. Januar. 1604. An.XIII.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris, die 28. Januarii, millesimo sexcentesimo quarto, Pontificatus nostri Anno XII.

CCCXXIV.

Forma observanda a Fratribus Minoribus Ordinis Sancti Francisci strictioris Observantiæ super receptione Novitiorum.

Custodi cum voto 1. Guardianorum, & 2. Discretorum licet Novitios recipere.

SAnctissimus D. N. D. Clemens Papa Octavus supplicationi Fratrum Reformatorum Ordinis Minorum de Observantia Sancti Francisci inclinatus, bonum propositum cujusque ad ipsam Reformatorum Religionem transire, in eaque Altissimo famulari cupientis, fovere volens, Custodi ejusdem Ordinis cum unanimi duorum Guardianorum, & dictorum Discretorum cujuscumque Custodiæ Voto, plenam potestatem facit recipiendi, & admittendi ad habitum sui Instituti Novitios quovis tempore, etiam extra Capitulum. Non obstantibus Decretis generalibus Sanctitatis Suæ eo de genere editis, & aliis Constit. & Ordin. Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Examinatis prius illorum qualitatibus.

§. 1. Ita tamen, ut prius examinentur diligenter per ipsos Custodem, Guardianos, & Discretos recipiendorum, & admittendorum qualitates, juxta Ordinis Regulam, Decreta, & Constitutiones Apostolicas.

Omniaque in futuro Capitulo referre.

§. 2. Et Custos sub pœna privationis vocis activæ, & passivæ teneatur in proximo, tunc futuro Capitulo Custodiali, vel ejus loco, Congregatione etiam Custodiali singulis annis habenda, referre quot acceperit Novitios, ac illorum qualitates, & in quibus Monasteriis recepti commorentur, & approbationem, & confirmationem receptionis, & admissionis ante professionis emissionem obtinere, alias supradicta omnia ex nunc, prout ex tunc irrita esse voluit, & hujus Decreti auctoritate declaravit.

Dat. die 23. Novem. 1603 An.XII.

Datum Romæ die Dominico, 23. Novembris 1603.

CCCXXV.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Committitur Nuncio Sabaudiæ, ut prohibeat, ne in locis Pinerolii, & aliis circumvicinis Parentes inposterum filios Nutricibus Hæreticis educandos tradant.

Ven. Fratri Paulo Episcopo Bovinen. Nostro, & Apostol. Sedis apud dilectum filium Nobilem Virum Carolum Emanuelem Sabaudiæ Ducem Nuncio.

CLEMENS PAPA VIII.

Ven. Frater salutem, & Apostolicam benedictionem.

Catholici nutricibus Hæreticis filios committebat.

§. 1. PErlatum est ad Nos, non sine animi Nostri molestia, in Oppido Pinerolii, & aliis locis convicinis a nonnullis proprios filios Infantulos, cum primum in lucem editi, & a Baptismatis Fonte levati sunt, ad Mulieres hæreticas in proximis Vallibus hæresis labe infectis habitantes, lactandos mitti, indeque, ut plurimum eveni-

evenire, quod ipsi Infantes apud dictas Hæreticas Nutrices educati, quorum aliqu usque ad ætatem septem, vel octo annorum apud ipsasNutrices remanent illarum etiam Hæreticis moribus imbuantur, & dubium esse, ne simul cum lacte, quod non solum in sanguinem, sed in naturam pueri quodammodo convertitur, hæresis quoque venenum ebibant.

Commissio de qua in Rubrica.

§. 2. Nos itaque pro Nostro Pastorali munere huic malo, quantum cum Domino possumus, occurrere volentes, fraternitati tuæ per præsentes committimus, & mandamus, ut sub excommunicationis, & aliis arbitrio tuo imponendis pœnis, auctoritate Nostra Apostolica in prædictis Pinarolii, & convicinis aliisque quibuscumque locis tuæ Legationis, prohibeas, ne parentes imposterum filios Nutricibus, quæ re vera Catholicæ non sint, & in Catholicorum locis non habitent, alendos tradant, ita ut ejusmodi abusus omnino tollatur: qua in re omnem abs Te diligentiam adhiberi cupimus. In contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque.

Dat. die 18. Februar. 1604 An. XIII.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 18. Febr. 1604. Pont. Nostri Anno XIII.

CCCXXVI.

Declaratio, quod Monachi Congregationis Beatæ Mariæ Fuliensis, Sancti Bernardi Cisterciensis Ordinis, ad aliam Religionem transeuntes, ad eandem nequaquam absque Sedis Apostolicæ licentia recipiantur.

Institutionem hujus Congregationis vide in Const. XLIV. Sixti V. Religiosos *Tom. IV. Par. IV. fol. 221.*

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

PRO nostro Pastorali munere ad ea libenter intendimus, per quæ Religiosorum quieti opportune consulitur.

Monachi Fulienses, qui ad alios Ordines transierant ad suam Congregationem revertebantur,

§. 1. Sane, cum sicut accepimus, nonnulli ex Monachis olim in Congregatione Fuliensi Ordinis Sancti Bernardi professi, qui ex illa ad alias Religiones, etiam de Superiorum licentia transierunt, iterum in eamdemCongregationem Fuliensem reverti procurent, qui si iterum reciperentur, ex eo quod extra illam diversa Regularia instituta, & diversam vivendi formam servarunt, sed etiam ex eo, quod licentius, quam Religiosos dictæ Congregationis decet, vitam duxerunt, ipsius Congregationis quietem facile, sicuti in aliis expertum est, perturbare possent.

Hujusmodi regressum fieri prætat Pontifex absque Sedis Apostolicæ licentia.

§. 2. Nos huic malo, quantum cum Domino possumus, occurrere volentes, motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac mera deliberatione, harum serie statuimus, & ordinamus, eos Religiosos in dicta Congregatione hactenus, aut imposterum professos, qui ex quacumque causa, etiam de Superiorum licentia, ex eadem Congregatione ad aliam quamcumque Religionem hactenus transiverunt, vel imposterum transiverint, in eamdem Congregationem per quoscumque illius Superiores, aut etiam per Capitulum Generale iterum recipi, & admitti nullatenus posse, nisi expressam nostram, & Apostolicæ Sedis, specialemque facultatem ad eorum Matrem redeundi habuerint, irritumque decernimus, & inane, quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Obstantibus derogat.

§. 3. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac ejusdem Congregationis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Transumptis credi jubet.

§. 4. Volumus autem, ut præsentium transumptis, etiam impressis, manu Generalis, & sigillo ejusdem Congregationis, aut alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem fides, ubique habeatur, quæ ipsis præsentibus haberetur.

Dat. die 17. Martii 1604. An. XIII.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris die 17. Martii 1604. Pontificatus nostri Anno XIII.

CCCXXVII.

Congregationem Sanctorum Vitoni, & Hydulphi Ordinis Sancti Benedicti erigit, ad instar Congregationis Casinensis, eique ejusdem Congregationis Casinensis Privilegia communicat. [a]

Ex Regest. in Secret. Brev.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

QUantum ex Monasteriis pie institutis, & recte administratis in Ecclesia Dei splendoris, atque utilitatis oriatur perpendentes, id unum ex debito Pastoralis Officii præstare cupimus, ut vetus, & regularis disciplina, ubi collapsa est, restauretur, & constantius, ubi conservata est, perseveret; ac Regulares personæ ad Regulæ, quam professæ sunt, præscriptum, vitam suam instituant, & componant.

Episcopus Virdunensis Reformationem in hanc Congregationē inducit.

§. 1. Cui rei alias, sicuti accepimus, cum Venerabilis Frater noster Henricus Episcopus Verdunensis diligenter incumberet superioribus annis, Divini Numinis providentia, ac cura, & diligentia dicti Henrici Epi-

(a) Hæc Constitutio refertur etiam a Margarino in Bullar. Casinen. tom. 2. pag. 644.

Causæ efformandi Congregationē ex duobus hisce Monasteriis.

Episcopi in Sancti Vitoni Virdunen., quod unitum est Mensæ Episcopali Virdunen., & Sancti Hydulphi Loci Mediani, Monasterii Tullen., seu nullius Diœcesis, quod ipse Henricus Episcopus, ex concessione, & dispensatione Apostolica in Commendam ad sui vitam obtinet, Ordinis Sancti Benedicti Monasteriis Reformatio observantiæ Regularis juxta Instituta, & Constitutiones Congregationis Montis Casinensis introducta fuit, ac Monachi utriusque Monasterii hujusmodi, etiam sponte acceptaverunt, omnibusque hujusmodi Institutis, & Constitutionibus hactenus sese exacte conformaverunt, & in futurum confirmare intendunt. Cum autem credibile non sit, hujusmodi Reformationem fore diuturnam, nisi annuis visitationibus excolatur, quæ tamen fieri non possunt, nisi inter illos aliqua Congregatio, in qua Superiores deputentur, qui hujusmodi munera, & alia ad observantiam, & reformationem conservandam necessaria subeant, instituatur, pro parte Henrici Episcopi, ac dilectorum filiorum Priorum, & Conventuum dictorum Monasteriorum nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus Congregationem dictorum duorum Monasteriorum erigere, instituere, aliasque in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Erectio Congregationis, de qua in Rubrica.

§.2. Nos igitur pium, ac numquam satis laudandum propositum Henrici Episcopi, ac Priorum, & Conventuum prædictorum plurimum in Domino commendantes, ac eos, & eorum quemlibet a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, ex sententia reformationi Præfectorum, quibus hoc universum negotium diligenter examinandum, & Nobis referendum commisimus congregationem perpetuam dictorum Monasteriorum Sancti Vitoni, & Sancti Hydulphi, ad instar Congregationis Cassinensis, seu Sanctæ Justinæ de Padua, Apostolica auctoritate tenore præsentium erigimus, & instituimus, itaut Generale Capitulum, & ab eo electi Præsides, vel Visitatores eamdem habeant auctoritatem in dictæ Congregationis Monasteria prædicta, ac Regulares in eis commorantes, quam alii Præsides, ac Visitatores in dicta Congregatione Montis Cassinensis, seu Sanctæ Justinæ de Padua, teneanturque suæ Congregationis Monasteria frequenter visitare, & illorum reformationi incumbere, & ea observare, quæ in Sacris Canonibus, & Concilio Tridentino sunt decreta.

Et facultatum concessio ejus Præsidibus.

Communicatio indulgentiarum, & privilegiorum, quibus fruitur Congregatio Cassinensis.

§.3. Necnon eidem Congregationi per præsentes sic erectæ, & institutæ, omnia, & singula Privilegia, gratias, Indulgentias, immunitates, exemptiones, libertates, favores, & indulta prædictæ Congregationi Montis Cassinensis, seu Sanctæ Justinæ, illisque singulis Monasteriis per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, & Sedem Apostolicam, aut alias quomodolibet concessa, & in futurum concedenda, eisdem auctoritate, & tenore concedimus, & impertimur, ac omnibus, & singulis dictorum duorum Monasteriorum personis, ac Præsidentibus, & Visitatoribus, ut illis uti, potiri, & gaudere, necnon quæcumque alia Monasteria illarum partium, quorum Conventus, & Monachi Regularis disciplinæ observantiam, seu reformationem acceptare, illamque subire voluerint, eidem Congregationi per præsentes erectæ aggregare, illisque omnia, & singula Privilegia, gratias, Indulgentias, immunitates, exemptiones, libertates, favores, & indulta eis concessa, & concedenda communicare libere, & licite valeant indulgemus.

Præsidi dicta facultas dispensandi a legibus statutis circa iis, qui ad officia eligendi sunt.

§.4. Et quamvis etiam, sicut accepimus, quodam statuto ejusdem Congregationis caveatur, & expresse prohibeatur, ne quis ad aliquem gradum Superioritatis assumi possit, nisi completo septennio post Sacerdotium in Congregatione susceptum, aut ad curam Novitiorum, nisi completo novennio, neque illi, qui Sacerdotes ad Congregationem venerint, nisi decimo sexto, & decimo octavo anno respective in Congregatione completo, & nemo in Priorem, aut Abbatem promoveri possit, nisi quinquennio in Decanatu, aut Prioratu respective laudabiliter vixerit, nihilominus, quia nulli, vel saltem pauci adhuc sint juxta dictum statutum qualificati, & difficile est, ut in futurum semper reperiantur, Præsidenti futuro Congregationis, per præsentes erectæ hujusmodi, ac Successoribus suis super hujusmodi statuto dispensandi, quoties necesse erit, facultatem tribuimus, & potestatem.

Clausulæ ad hujusce Constitutionis firmitatem.

§.5. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & definiri debere, necnon irritum, & inane decernimus, quidquid secus super his a quocumque quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executores deputati.

§.6. Quocirca dilectis filiis Causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ Generali Auditori, ac Decano Ecclesiæ Virdunen., & Præposito Ecclesiæ Collegiatæ Sancti Deodati Tullen., seu nullius Diœcesis, per præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, solemniter publicantes, faciant auctoritate nostra præmissa omnia observari, Contradictores quoslibet, & rebelles, & præmissis non obtemperantes per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Derogatio contrariorum. §. 7. Non obstantibus felicis recordationis Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris nostri de una, & Concilii Generalis de duabus Dietis, dummodo quis vigore præsentium ad judicium ultra tres Dietas non trahatur, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon prædictis, & aliis dicti Ordinis statutis, & Consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & Decretis in genere, vel in specie quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis: quibus omnibus, etiamsi de illis specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda foret, illorum tenores præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 7. Aprilis 1604. An. XIII. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris die 7. Aprilis 1604. Pontificatus nostri Anno XIII.

CCCXXVIII.

Ex Regest. in Secret. Brev. Terram Campli in Civitatem, & Ecclesiam Parochialem Beatæ Mariæ in Cathedralem erigit, & perpetuo cum Hortensi unit. (a)

CLEMENS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Utilitas erectionum Ecclesiarum. PRo excellenti præeminentia Sedis Apostolicæ, in qua post beatum Petrum Apostolorum Principem quamquam imparibus meritis, pari tamen auctoritate constituti sumus, dignum quin potius debitum arbitramur, in irriguo militantis Ecclesiæ agro novas Episcopales Sedes, Ecclesiasque plantare, ut per hujusmodi novas plantationes populorum devotio augeatur, animarum salus semotis litium dispendiis subsequatur, & humilia loca dignoribus titulis decorentur, ac illarum habitatores, & incolæ honorati Præsulis assistentia, & regimine suffulti votivis, & prosperis successibus gratulentur, ipsarum quoque Ecclesiarum statui, etiam per ministerium unionis accommodæ, prout illarum utilitatis, ac locorum, & temporum qualitas exigit, efficaciter provideatur.

Causæ faciendæ erectionis. §. 1. Sane cum alias inter dilectos filios Universitatem, & Homines Terræ Campli Aprutinæ, & Montis Alti Diœcesis ex una, necnon Communitatem, & Homines Aprutin. ex altera partibus plures, diversæque differentiæ, & controversiæ vigerent, ac ex illis multa in dies scandala orirentur, ipsique Universitas, & homines Camplenses terram hujusmodi in tribus oppidis videlicet Campli, & Nucellæ, ac Castri novi consistentem, & unico generali vocabulo Camplum nuncupatam, quæ inter alias qualitates requisitas, etiam districtum, & Comitatum circiter viginti duarum villarum, ac totidem Parochias habet, & in qua una sub invocatione Beatæ Mariæ nuncupatæ, & tres aliæ Collegiatæ, ac una Parochialis Sancti Salvatoris, & duodecim sine cura Ecclesiæ, necnon quinque tam virorum, quam mulierum Monasteria, & unum Hospitale Peregrinorum, pluresque Laicorum Confraternitates esse noscuntur, in Civitatē, ipsam vero Ecclesiam Beatæ Mariæ, in qua duodecim Canonicatus, & sex Præbendæ, necnon sexdecim perpetuæ Cappellaniæ, seu perpetua simplicia Beneficia Ecclesiastica, cum Sacrario omnibus ad divini cultus usum necessariis referto instituta reperiuntur, in Cathedralem Ecclesiam erigi summopere desiderarent, & desuper Romano Pontifici tunc existenti humiliter supplicassent. Communitas vero, & homines Aprutin. prædicti, ac etiam dilecti filii Capitulum, & Clerus, necnon tunc Episcopus Aprutin. contradicerent, ac propterea negotium erectionis hujusmodi per tunc existentem Romanum Pontificem ad Congregationem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium super rebus Consistorialibus Deputatorum remissum, ibidemque pluries spatio quatuordecim annorum tractatum, & diligenter discussum, ac tandem per eosdem Cardinales Nobis relatum fuisset, eorumdem Universitatis, & hominum Camplensium votis annuendum fore.

Novæ Diœcesis Camplensis extensio. §. 2. Nos habita super his cum prædictis, & aliis ejusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus Venerabilibus Fratribus nostris matura deliberatione, de illorum consilio, & assensu, ac Apostolicæ potestatis plenitudine tenore præsentium eam dictæ Terræ partem, quæ Campli, & Castri novi oppida continet, necnon Villas Campaguelani, Morcii, Ficherii, Floriani, Molviani, Galliani, Paterni, Fesinani, Campigliæ, Massariorum, Gartani, Collicelli, Rojani, Venalii, Garruffi, Guzzani, & Bissari ab Aprutin., etiam si Venerabilis Fratris nostri moderni Episcopi Aprutin., cujus indemnitati aliunde provisum fuit, ad hoc non accedat assensus; alteram vero ejusdem Terræ partem in qua dictum oppidum Nucellæ consistit, ac Villas, seu loca Battagliæ, Palanæ, Ancherani, Cameræ Ripæcandoni, Paduli Castiglioni, & Pennæ, Floriani cum illarum districtibus, Territoriis, Clericis, personis, Ecclesiis, Monasteriis, Prioratibus, Piis Locis, & Beneficiis Ecclesiasticis cum cura, & sine cura Sæcularibus, ac quorumvis Ordinum, & Militiarum Regularibus, ac Montis Alti Episcopatibus, & Diœcesibus, in quibus illa respective consistebant, Venerabilis Fratris nostri moderni Episcopi Montis Alti expresse ad hoc accedente consensu, perpetuò dismembramus, & separamus, illaque sic dismembrata, & sepa-

(a) Legitur etiam in Italia Sacra Ughelli edit. Venet. Tom. 4. fol. 778.

separata ab omni, & quacumque jurisdictione, superioritate, correctione, visitatione, & potestate nunc, & pro tempore existentium Episcoporum, ac dilectorum filiorum Capitulorum Aprutin., & Montis Alti, eorumque Vicariorum, ac quorumcumque aliorum Ordinariorum etiam inferiorum, necnon solutione quorumcumque jurium, seu Decimarum, & Quarteriarum Episcopis, & Capitulis prædictis, ac illorum singulis ratione jurisdictionis, & superioritatis prædictarum respective debitorum, ac per ipsos, & eorum quemlibet percipi solitorum, penitus etiam perpetuò eximimus, & totaliter liberamus, ipsamque Terram Campli in Civitatem Camplen. nuncupandam, & Ecclesiam Beatæ Mariæ hujusmodi in Cathedralem Ecclesiam cum dignitate, sede, mensa, & aliis insignibus Episcopalibus, necnon omnibus, & singulis privilegiis, honoribus, & juribus debitis, & consuetis pro uno Episcopo Camplen. nuncupando, qui in eadem Ecclesia Camplen. resideat, & jurisdictionem Episcopalem, omniaque, & singula alia, quæ ordinis, jurisdictionis, & cujuscumque alterius muneris Episcopalis sunt, habeat, & exerceat sine præjudicio prætensionum, & jurium Abbatiæ Sæcularis, & Collegiatæ Ecclesiæ Sanctorum Mariani, & Jacobi de Camplo, sed illis semper salvis, similiter perpetuò erigimus, & instituimus.

Erectio Terræ in Civitatem, & Collegiatæ Ecclesiæ in Cathedralem.

§.3. Ac ipsi Ecclesiæ sic in Cathedralem erectæ Terram Campli præfatam in Civitatem, ut præfertur, erectam pro Civitate, illiusque incolas, & habitatores pro Civibus, & Villas, Territoria, Districtum, & Comitatum hujusmodi pro Diœcesi, necnon Ecclesiasticos pro Clero, & sæculares personas in Civitate, & Diœcesi Camplensi hujusmodi degentes pro populo pariter perpetuò concedimus, & assignamus.

Assignatio Cleri, & Populi.

§.4. Necnon prædictæ Mensæ Episcopali Camplen. pro ejus dote quatringentos ducatos monetæ Metropolitanæ per eosdem Communitatem, & homines Camplen. super eorum bonis stabilibus publico perpetuæ donationis instrumento assignatos ultra domum satis amplam, & commodam similiter ab eis pro futuri Episcopi Camplen. habitatione perpetuò donatam, ac alios fructus, redditus & proventus illi debitos itidem perpetuò applicamus, & appropriamus.

Dos Episcopo constituta.

§.5. Insuper Ecclesiam sic in Cathedralem erectam, ac pro tempore existentem Episcopum dictæ Apostolicæ Sedi immediate, Civitatem vero, & Diœcesim Camplensem, earumque Clerum, & populum hujusmodi eidem Episcopo Camplen. pro tempore existenti mediate subjicimus. Nec non Capitulo, Clero, Civitati, & Diœcesi Camplen., illarumque Civibus, incolis, & habitatoribus, ut omnibus, & singulis privilegiis, exemptionibus, libertatibus, immunitatibus, gratiis, favoribus, & Indultis, quibus alii Episcopi, & aliarum Cathedralium Ecclesiarum Capitula, aliæque Civitates, & Diœceses, ac earum Cle-

Privilegiorũ Concessio.

rus, incolæ, & habitatores in genere, vel in specie, ac alias quomodolibet utuntur, fruuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, frui, potiri, & gaudere possunt, & poterunt quomodolibet in futurum, uti, frui, potiri, & gaudere libere, & licite valeant, similiter perpetuo indulgemus.

§.6. Insuper attendentes fructus, redditus, & proventus Mensæ Episcopalis Camplen. hujusmodi tenuiores esse, quam ut pro tempore existens Episcopus Camplensis juxta Pontificalis dignitatis exigentiam sustentari valeat, ac Horten., cui Venerabilis Frater noster Alexander Episcopus Hortensis præesse dignoscitur, & præfatam Camplen. Ecclesiam per unum Episcopum commode regi, & gubernari posse; his, & certis causis adducti, Camplen. à primæva illius erectione hujusmodi apud dictam Sedem vacantem, de cujus provisione nullus præter Nos hac vice, pro eo quod Nos dudum provisiones Ecclesiarum omnium apud Sedem eamdem tunc vacantium, & in antea vacaturarum dispositioni, & ordinationi nostræ reservavimus, ac decrevimus, ex tunc irritum, & inane quidquid secus super his per quoscumque, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, se intromittere potuerit, sive possit, reservatione, & Decreto obsistentibus supra dictis, & Horten. Ecclesiam hujusmodi, cum omnibus juribus, & pertinentiis suis invicem, itaut ambæ Ecclesiæ hujusmodi deinceps perpetuis futuris temporibus per unum Episcopum Camplen., & Horten. nuncupandum regantur, pariter perpetuò unimus, annectimus, & incorporamus.

Unio Camplen. cum Horten. Ecclesia.

§.7. Et nihilominus eidem Ecclesiæ Camplen. de persona dicti Alexandri Episcopi dicta auctoritate providemus, ipsumque illi in Episcopum præficimus, & pastoralem curam, & administrationem ejusdem Ecclesiæ Camplen. sibi in spiritualibus, & temporalibus plenarie committendo, ita quod per hoc dictæ Ecclesiæ Horten. præesse non desinat, sed illius, ac ejusdem Ecclesiæ Camplen. verus Episcopus, & Præsul existat.

Cura Camplen. Ecclesiæ Episcopo Hortensi commissa.

§.8. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Ecclesiarum prædictarum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis quibusvis personis quomodolibet concessis. Quibus omnibus, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, eorum, ac dicti Instrumenti tenores, ac si de verbo ad verbum exprimerentur, & insererentur, necnon Terræ, Oppidorum, Villarum, Locorum, Territoriorum, Districtuum, Comitatus, & aliorum præmissorum veriores qualitates, confines, denominationes, nuncupationes, & vocabula, aliaque in præmissis,

Derogatio contrariorum

missis, & circa ea quomodolibet necessaria, & opportuna præsentibus pro plene, & sufficienter insertis, & expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat harum serie specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque, firmaque spe, fiduciaque conceptis, quod gratia Domini præfato Alexandro Episcopo assistente propitia, dicta Ecclesia Camplen. sub suo felici regimine regetur utiliter, & prospere dirigetur, ac grata in eisdem spiritualibus, & temporalibus suscipiet incrementa.

Utriusque Ecclesiæ onera sustinenda.

§.9. Volumus autem, quod propter unionem, & annexionem, & incorporationem prædictæ Ecclesiæ Horten., & Camplen. hujusmodi in spiritualibus, & temporalibus detrimenta non sustineant, sed earum congrue supportentur onera consueta.

Si dissolutio fiat, Camplensis Ecclesiæ Dos augenda.

§.10. Quodque in eventum dissolutionis dictæ unionis Communitas, & homines Camplen. præfati teneantur augere dotem dictæ Episcopalis Mensæ Camplen. usque ad annuum valorem mille scutorum juxta dispositionem Decretorum Concilii Tridentini, alias Terra Camplen., ac Villæ, Territoria, Districtus, & Comitatus hujusmodi, ut præfertur dismembrata ad pristinum eum in quo ante erectionem, & dismembrationem hujusmodi erant, statum revertantur.

Exortatio ad Episcopum, ut suo muneri satisfaciat.

§.11. Quocirca eidem Alexandro Episcopo per Apostolica scripta mandamus, quatenus onus curæ, & administrationis dictæ Ecclesiæ Camplen. sic exercere studeat solicite, fideliter, & prudenter, quod exinde sperati fructus proveniant, & suæ bonæ famæ odor ex suis laudabilibus actibus latius diffundantur, ac dicta Ecclesia Camplen. Gubernatori provido, & fructuoso Administratori gaudeat se commissam, ipseque Alexander Episcopus præter æternæ retributionis præmium, nostram, ac dictæ Sedis Apostolicæ benedictionem, & gratiam, exinde uberius consequi mereatur.

Clausulæ pœnales.

§.12. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ dismembrationis, separationis, exemptionis, liberationis, erectionis, institutionis, applicationis, appropriationis, subjectionis, indulti, unionis, annexionis, incorporationis, provisionis, præfectionis, derogationis, voluntatis, & mandati infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

† Dat. die 15. Maii 1604. An. XIII.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo sexcentesimo quarto, Idibus Maii, Pontificatus nostri Anno Decimotertio.

CCCXXIX.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Injuncta Philippi III. Hispaniarum Regi lege restituendi bona ab Ecclesiis a Philippo II. alienata ex concessione a Greg. XIII. obreptitie obtenta, ejusdem Philippi II. anima a censuris absolvitur.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Gregor. XIII. Philippo II. Regi pro classe contra Christianæ fidei hostes comparanda concessit, ut nonnulla Oppida, Arces &c. ad Ecclesias, Monasteria pertinentia, data tamen compensatione, in proprios usus converteret.

§.1. Cum alias fel. rec. Gregorius Papa XIII. Prædecessor noster accepisset, cl. mem. Philippum Hispaniarum Regem Catholicum immensos, & fere intolerabiles sumptus pro Christianæ Reipublicæ, fideique defensione continuo facere, & ingentem, ac validam Classem quotannis contra Turcas instruere, magnosque in Belgio exercitus adversus Hæreticos alere, atque hisce tot, tamque gravibus expensis proprium ærarium non sufficere, ideoque majoribus ei subsidiis opus esse; Idem Gregorius Prædecessor considerans, hujusmodi sumptuum, atque expensarum causas ad conservationem quoque Regnorum dicti Philippi Regis pertinere, & non modo laicis, verum etiam Clericis universis eidem Regi subditis communes esse, licet jam ob prædictas, & alias causas Clero Regnorum Hispaniarum per Sedem Apostolicam nonnulla subsidia, videlicet quadringentorum, & viginti millium ducatorum, & solutionis primæ decimæ imposita, & eidem Philippo Regi, ut dictas expensas facilius ferre posset, assignata essent, ipseque Philippus Rex a personis sæcularibus dictorum Regnorum, diversa adjumenta quæreret, ut quadraginta suæ ordinariæ, & sexaginta Ecclesiasticæ classis triremes, sicut ex propria obligatione, in fœdere tunc contra Turcas inito, facta tenebatur, commodius instrueret: tamen advertens, admodum convenire, ut personæ Ecclesiasticæ Hispaniarum, ultra subsidia supradicta, adhuc partem aliquam bonorum ecclesiasticorum jurisdictionalium, quo minori fieri posset Ecclesiarum dispendio, eidem Philippo Regi, in ejus subventionem conferrent, exemplo rec. mem. Clementis VII., & Pauli III., ac Julii etiam III. Romanorum Pontificum, suorum, & nostrorum Prædecessorum, qui alienandi bona jurisdictionalia Militiarum, & personarum Regularium in dictis Regnis existentium, ad summas tunc expressas, inclytæ memoriæ Carolo V. Romanorum Imperatori ejusdem Philippi Regis Genitori, per diversas eorum literas, facultatem concesserant, adductus, motu ejus proprio eidem Philippo Regi, ut per se, vel alium, seu alios, ad id per eum toties, quoties, & quandocumque sibi videretur, deputandum, seu deputandos, tot Oppida, Arces, Fortalitia, Villas, Terras, & loca, quot valorem annuum quadraginta millium ducatorum auri largorum, secundum communem æstimationem non excederent, ad quascumque Cathedrales, etiam Metropolita-

litanas, ac Primitiales, Collegiatas, necnon Parochiales Ecclesias, ac Monasteria tam virorum, quam mulierum, Prioratusque, Præposituras, Capitula, Conventus, Dignitates etiam Conventuales, ac majores, & principales administrationes, & officia, cæteraque Beneficia Ecclesiastica, & loca, cum cura, & sine cura, sæcularia, & Sancti Benedicti, Sancti Augustini, Cluniacen., Cistercien., Præmonstraten., Sancti Hieronymi, ac quorumcumque aliorum Ordinum Regularia, eorumque Conventuales mensas in temporalibus pleno jure, quocumque titulo, causa, seu occasione, & quovis modo spectantia, & pertinentia in dictis Hispaniarum Regnis consistentia, cum suis vassallis, & tam civilibus, quam criminalibus jurisdictionibus, nec non mero, & mixto imperio, fructibusque, redditibus, & proventibus, obventionibus, & emolumentis quibuscumque, omnibusque aliis juribus, & pertinentiis in prædictis, & circa ea, & illorum occasione quomodolibet competen., spectantibus, ac pertinentibus, ab eisdem Ecclesiis, Monasteriis, Prioratibus, Præposituris, Capitulis, Conventibus, Dignitatibus, Officiis, Mensis, Ordinibus, & locis, postquam æquivalentem recompensam annuorum fructuum, redditnum, & proventuum eorumdem Oppidorum, Arcium, Fortalitiorum, Villarum, Terrarum, & locorum ex communi æstimatione quinque annorum ex tunc proxime præteritorum, computando, in tot bonis immobilibus, & aliis rebus, seu redditibus suis, tutis, & securis, super quo ipsius Philippi Regis conscientiam oneravit, realiter, & cum effectu assignavisset, perpetuo, sine consensu Præsulum, Abbatum, Abbatissarum, Priorum, Præpositorum, Rectorum, Conventuum, Capitulorum, & aliarum personarum ea obtinentium, dismembrandi, & separandi, ipsaque Oppida, Arces, Fortalitia, Villas, & loca cum illorum omnium vassallis, jurisdictionibus, mero, & mixto imperio, fructibus, redditibus, proventibus, obventionibus, emolumentis, ac juribus, & pertinentiis prædictis sibi appropriandi, applicandi, & incorporandi, ac eorum fructus, redditus, proventus, & emolumenta, pariter sine consensu prædictorum Præsulum, Abbatum, Abbatissarum, Priorum, Præpositorum, Rectorum, Conventuum, Capitulorum, & aliarum personarum ea obtinentium, etiam perpetuo per se, vel alium, seu alios ab eo pro tempore deputatum, seu deputatos percipiendi, exigendi, & levandi, ac in suos usus, & utilitatem convertendi, plenam, & liberam licentiam, ac omnimodam facultatem, & potestatem, Apostolica auctoritate concessit, & elargitus fuit.

Itaut ea vendere etiam posset.

§.2. Ac ex tunc, prout ex eo tempore postquam idem Philippus Rex æquivalentem recompensam hujusmodi eisdem Ecclesiis, Monasteriis, Prioratibus, Præposituris, Capitulis, Conventibus, Dignitatibus, Officiis, Mensis, Ordinibus, & locis, ut præfertur, assignavisset, & e contra Oppida, Arces, Fortalitia, Villas, Terras, & loca prædicta eum vassallis, jurisdictionibus, meroque, & mixto imperio, ac fructibus, redditibus, proventibus, obventionibus, emolumentis, ac juribus, & pertinentiis suis, auctoritate, & tenore prædictis, perpetuo dismembravit, & separavit, ac eidem Philippo Regi, ita, quod de illis omnibus, tamquam de suis propriis bonis, libere, & licite disponere, & facere, ac illis uti, necnon Oppida, Arces, Fortalitia, Villas, Terras, & loca prædicta, cum illorum vassallis, Jurisdictionibus, mero, & mixto imperio, ac fructibus, redditibus, proventibus, obventionibus, emolumentis, ac juribus, & pertinentiis in quoscumque, quos ipse Philippus Rex voluisset, quocumque titulo, etiam perpetuæ alienationis, venditionis, & concessionis pro pretio, seu pretiis reperibili, aut reperibilibus, & alias sibi benevisis in prædictum effectum, & ad communem ipsius Christianæ Religionis salutem converten., transferre, alienare, concedere, & assignare, ac pretium, seu pretia inde provenieus, & provenientia recipere, & in usum prædictum convertere; ita tamen, quod bona Ecclesiastica Monasteriorum, Prioratuum, Præpositurarum, Dignitatum, & aliorum supradictorum, quæ tempore separationis, & alienationis, vigore dictæ facultatis faciendæ, essent vacantes, aut Pastore carerent, nullatenus separarentur, neque alienarentur, donec suos Pastores, Abbates, & Rectores habuissent, libere, & licite valeret, dicta auctoritate, perpetuo applicavit, appropriavit, & incorporavit, ac dismembrata, appropriata, applicata, & incorporata esse voluit, decrevit, & declaravit.

Dictasque faciendas appropriationes, & venditiones, tamquam factas approbavit.

§.3. Et pro potiori cauthela alienationes, venditiones, translationes, concessiones, & assignationes, omniaque, & singula alia supradicta per Philippum Regem, & ab eo deputandum, seu deputandos prædictos, vigore dictæ facultatis de Oppidis, Arcibus, Fortalitiis, Villis, Terris, & locis, ac aliis præmissis faciendas, ex tunc pariter, prout ex eo tempore, postquam facta forent, & e contra, eadem auctoritate approbavit, & confirmavit, ac approbata, & confirmata esse voluit, supplens omnes, & singulos præmissos tam juris, quam facti, & quarumcumque solemnitatum in alienationibus bonorum ecclesiasticorum, observari debitarum defectus, si qui forsan intervenissent in eisdem; ac decernens dismembrationem, separationem, appropriationem, applicationem, incorporationem, necnon alienationes, venditiones, translationes, concessiones, & assignationes, ac omnia, & singula alia, quæ in vim dictæ facultatis, ut præfertur, fieri contigisset, perpetua roboris firmitate subsistere, suosque plenarios effectus sortiri, ac per Episcopos, Archiepiscopos, Primates, Abbates, Priores, Abbatissas, Priorissas, Præpositos, Capitula, Conventus, & alios quoscumque supradictos, cæterosque alios, ad quos, ea quovis mo-

modo pertinerent, & pertinere possent, perpetuis futuris temporibus inviolabiliter observari debere, perinde ac si ab eodem Gregorio Prædecessore, & Apostolica Sede, pro ejusdem Sedis urgentissimis necessitatibus, cum solemnitatibus a jure requisitis, & aliis necessariis dismembrata, separata, appropriata, applicata, incorporata, alienata, vendita, & translata fuissent, necnon tam illa, quam ejusdem Gregorii Prædecessoris literas desuper expeditas, ex quavis causa, de nullitatis, aut subreptionis, & obreptionis vitio, seu intentionis ipsius Gregorii Prædecessoris defectu, notari, vel impugnari, ac Episcopos, Archiepiscopos, Primates, Abbates, Priores, Præpositos, Capitula, Conventus, & alios prædictos a præmissis, & aliis eorum vigore faciendis, quovis etiam enormissimæ læsionis prætextu, aut ex quacumque alia, etiam justissima causa quomodolibet appellare, seu reclamare, ac illis aliqua privilegia, etiam per dictam Sedem, sub quacumque forma, & verborum expressione concessa, seu concedenda ad hoc, ut dismembrationem, separationem, applicationem, appropriationem, incorporationem, alienationes, venditiones, translationes, concessiones, & assignationes hujusmodi, aliaque per ipsum Philippum Regem, & ab eo deputandum, seu deputandos pro tempore facta ex quavis causa, seu occasione, etiam enormissimæ læsionis hujusmodi, aut non servatarum solemnitatum a jure requisitarum, annullare, invalidare, & retractare, seu impugnare valerent, suffragari non posse, ac alias, prout in ejusdem Gregorii Prædecessoris literis desuper in forma Brevis sub datum die 6. Aprilis 1574. Pontificatus sui Anno II. expeditis, latius continetur.

Philippus Rex nonnullis acceptis stabilibus, nonnulla etiam ipsis reliquit Ecclesiis accepto æquivalenti pretio.

§. 4. Quarum literarum vigore, sicut accepimus, dictus Philippus Rex nonnulla ex Castris, Fortalitiis, Villis, Terris, & locis Jurisdictionalibus hujusmodi ad quasdam Cathedrales, etiam Metropolitanas, ac Primatiales, Collegiatas, & Parochiales Ecclesias, ac ad Monasteria tam Virorum, quam Mulierum, Prioratus, Præposituras, Capitula, Conventus, Dignitates etiam Conventuales, ac majores, & principales administrationes, & officia, cæteraque Beneficia Ecclesiastica in eisdem Regnis Hispaniarum consistentia, respective spectantibus cum suis Jurisdictionibus, & cum mero, & mixto imperio, fructibusque, & redditibus, proventibus, obventionibus, emolumentis, juribus, & pertinentiis quibuscumque ab eisdem Ecclesiis, Monasteriis, Prioratibus, Præposituris, Capitulis, Conventibus, Dignitatibus, officiis, ac Beneficiis, eorumque Mensis, Ordinibus, & Locis respective, assignata prius cuilibet eorum pro ratione redituum annuorum ex Castris, Fortalitiis, Villis, Terris, & Locis, ad illa respective spectantibus, juxta æstimationem prædictam percipi solitorum, æquivalenti, & tutissima in eisdem Diœcesibus consistenti aliorum reddituum annuorum recompensa, dismembravit, ac ex illis quædam, nimirum titulo permutationis, in tertias personas transtulit, pro quibus, seu quorum loco, alia bona stabilia, prout a Duce Medinæ Cœli in permutationem Oppidorum Urelle, & Almanez, quasdam Salinas, quas Regiæ Coronæ incorporavit, recepit: quædam vero aliis similiter tertiis personis, pretio convento, in perpetuum vendidit, & alienavit: horum autem sic, ut præfertur venditorum, & alienatorum redditus annui ad summam novem millium, & quingentorum circiter Ducatorum, ut accepimus, ascendunt, quædam alia Coronæ suæ Regali simpliciter incorporavit, quædam vero, a quorum Universitatibus certas pecuniarum summas recepit, nonnullis eisdem concessis privilegiis, eidem Coronæ suæ immediate subjecit, reliqua, quorum Universitates, ne in alios transferrentur, certam pecuniarum quantitatem ipsi Philippo Regi persolverunt, seu Prædia, vel alia bona stabilia loco pecuniarum eidem Regi assignarunt sub eisdem Ecclesiis, seu Monasteriis, vel Prioratibus, aut aliis Beneficiis Ecclesiasticis, ad quæ pertinebant, dimisit, prout in diversis Instrumentis, & documentis, ac aliis scripturis publicis, Regiisque Diplomatibus super præmissis confectis, & expeditis, plenius, dicitur contineri.

Postea vero scrupulo ductus testamento decrevit cuique Ecclesiæ sua bona restitui.

§. 5. Cum autem, sicut etiam accepimus, postea idem Philippus Rex, considerans forsitan, ex eo, quod Gregorio Prædecessori expositum non fuerat, pridem recor: mem: Pium Papam V. etiam Prædecessorem Nostrum ipsimet Philippo Regi facultatem concessisse alienandi similia bona jurisdictionalia, ad Ecclesias, Monasteria, & Beneficia Ecclesiastica Regnorum Hispaniarum, de consensu tamen Præsulum, & aliorum Monasteria, & Beneficia hujusmodi obtinentium, & assignata eisdem Ecclesiis, Monasteriis, & Beneficiis, ad quæ ipsa bona jurisdictionalia pertinerent, duplici recompensa illorum annui valoris, & etiam ex eo, quod etiam eidem Gregorio Prædecessori, forsan præsuppositum fuerat, redditus bonorum jurisdictionalium ad Ecclesias, Monasteria, & Beneficia prædicta pertinentes, valorem annuum quadraginta millium scutorum prædictorum longe excedere, cum tamen, ut postea compertum fuerat, ad illum valorem vix ascenderent, his de causis facultatem sibi ad hoc a prædicto Gregorio Prædecessore concessam, subreptionis vitio subjacere, & tum ex prædictis causis, tum etiam ex eo, quod ipse Philippus Rex formam dictæ facultatis non servasset, & pecunias ex venditionibus, & alienationibus prædictis receptas, in usus expressos non convertisset, conscientiæ stimulis agitatus, in ejus ultimo Testamento, seu Codicillis, duas clausulas apposuerit, per quas disposuit, ut aliqua ratio, seu forma iniretur restituendi Ecclesiis, Monasteriis, & aliis hujusmodi Beneficiis Ecclesiasticis dictorum Regnorum Oppida, Castra, Fortalitia, Villas, Terras, & Loca supradicta ab eis in vim facultatis Apost. dismembrata, & alienata.

Et

Philippus III. prudentibus viris rem examinandam committit.

§. 6. Et propterea Chariſſimus in Chriſto filius Noſter Philippus III. Hiſpaniarum Rex Catholicus, ejuſdem Philippi II. filius, & Succeſſor, conſiderans negocium hoc maximi momenti exiſtere, Congregationem graviſſimorum ſcientia, & probitate Virorum, ut negocium prædictum mature conſiderarent, & ipſi referrent, nominatim deputaverit.

Qui Philippi Secundi mentem exequutioni demandari non Poſſe putant.

§. 7. Cumque in dicta Congregatione, maturo conſilio, conſideratum fuerit, cauſas, propter quas dictus Gregorius Prædeceſſor facultatem ſupradictam conceſſit, tam neceſſarias, & utiles Chriſtianæ Reipublicæ, & eas quidem veriſſimas fuiſſe, & eſſe, ac venditiones, & alienationes prædictas, auctoritate Apoſtolica, & ſub fide publica ſine dolo, & fraude, dataque Eccleſiis, Monaſteriis, & Beneficiis hujuſmodi recompenſa, juxta formam literarum d. Gregorii Prædeceſſoris factas fuiſſe, & ſi nunc venditiones hujuſmodi reſcinderentur, inde profecto maximæ in Hiſpaniarum Regnis perturbationes orirentur; quandoquidem Emptores, qui bona fide Oppida, Caſtra, & loca juriſdictionalia prædicta emerant, in illis, tamquam proprii Domini, maximas impenſas, & melioramenta Eccleſiarum, Monaſteriorum, Domorum, & Arcium fecerunt, Terras emerunt, Molendina, & Aquæ-ductus, aliaque opera ſumptuoſa contraxerunt: quæ omnia, cum omnibus damnis, & intereſſe, quæ paſſi fuerunt, quæ ad inæſtimabilem pecuniarum ſummam aſcenderent, illis de jure refici, & reſtitui oporteret, juxta obligationes a prædicto Philippo II. Rege in vim dictarum Gregorii literarum factas, unde infinitæ lites, differentiæ, moleſtiæ, & perturbationes in prædictis Regnis ſuſcitarentur: præterquam quod id exequutioni difficillime demandari poſſet ob reſiſtentiam Emptorum, quibus invitis, ſine injuria, jus, & Dominium, juſto titulo, & bona fide, per viam contractus acquiſitum, adimi non poſſet, conſideratum præterea fuit, ipſum Philippum III. Regem hujuſmodi reſtitutionem, hoc præſertim tempore, facere non poſſe, cum ſua Regna, & Patrimonium Regale ob alias expenſas, quas ejuſdem Chriſtianæ Reipublicæ, & fidei Catholicæ cauſa, facere coactus fuit, valde exhauſta ſint.

Philippus III. petit ſuæ, & patris conſcientiæ conſuli.

§. 8. Quare ipſe Philippus III. Rex cupiens, tum ſuæ, tum Philippi II. ejus Genitoris ſaluti conſulere, nobis humiliter ſupplicari fecit, ut in præmiſſis opportune providere, de benignitate Apoſt. dignaremur.

Clemens jubet bona hujuſmodi, vel Regio Ærario addicta, vel ab Eccleſiis in compenſationem accepta, Eccleſiis, Monaſteriis &c. reſtitui.

§. 9. Nos igitur, qui ejuſdem Philippi III. Regis ſummam pietatem, religionem, eximia in omnes ſuorum Regnorum Eccleſias, & perſonas Eccleſiaſticas, atque adeo in univerſam Chriſtianam Rempublicam merita, nota, & perſpecta habemus: Propterea illius piis votis, quantum cum Domino poſſumus annuere, illumque amplioribus in dies favoribus, & gratiis proſequi volentes, ac prædictarum Gregorii Prædeceſſoris literarum, & quorumcumque Inſtrumentorum, contractuum, & aliarum ſcripturarum ſuper permutationibus, venditionibus, & alienationibus quorumcumq; Caſtrorum, Oppidorum, Arcium, Fortalitiorum, Villarum, Terrarum, & Locorum ſupradictorum per prædictum Philippum II., ut præmittitur factis, celebratorum, & confectarum, tenores, eorumdemque Caſtrorum, Oppidorum, Arcium, Fortalitiorum, Villarum, Terrarum, & Locorum, Eccleſiarumque, Monaſteriorum, Prioratuum, Præpoſiturarum, Capitulorum, Conventuum, Dignitatum, Officiorum, Menſarum, Ordinum, & Locorum Eccleſiaſticorum, ad quæ reſpective pertinebant, denominationes, titulos, jura, vocabula, ſituationes, confines, qualitates, Diœceſes, & veros etiam annuos valores, cæteraque neceſſaria, præſentibus pro expreſſis habentes, ipſius Philippi III. Regis ſupplicationibus inclinati, ac ex certa ſcientia, ac matura deliberatione noſtra, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, volumus, & harum ſerie decernimus, ut idem Philippus III. Rex ſuæ, ac Philippi II. ejus Genitoris ſaluti conſulat, quoad præmiſſa teneatur, ea quidem Oppida, Caſtra, Arces, Fortalitia, Villas, Terras, & Loca ex ſupradictis, quæ Coronæ ſuorum Regnorum dictus Philippus II. Rex ſimpliciter incorporavit, nec non ea etiam, quorum Univerſitates, ne in alias perſonas alienarentur, certa pecuniarum quantitate ipſi Philippo II. perſoluta, ſeu forſan, loco pecuniarum, bonis aliquibus ſtabilibus ipſi Philippo II. Regi aſſignatis, ab illo quædam privilegia obtinuerunt, & ſuæ Coronæ Regali immediate ſubjecta fuerunt, ſalvis ipſis Univerſitatibus, & integris remanentibus quibuſcumq; privilegiis, gratiis, & Indultis per d. Philippum II. eiſdem Univerſitatibus propterea conceſſis, Eccleſiis, Monaſteriis, Prioratibus, Præpoſituris, Capitulis, Conventibus, Dignitatibus, Officiis, Menſis, Ordinibus, & Locis Eccleſiaſticis, ad quæ reſpective antea pertinebant, cum illorum Vaſſallis, Juriſdictionibus, ac mero, & mixto imperio, fructibuſque, redditibus, proventibus, obventionibus, emolumentis, ac juribus, & pertinentiis ſuis quibuſcumque omnino reſtituere, & reintegrare teneatur, & debeat, & ab eiſdem Eccleſiis, Monaſteriis, Prioratibus, Præpoſituris, Capitulis, Conventibus, Dignitatibus, Officiis, Menſis, Ordinibus, & Locis bona, quæ dictus Philippus II. illis, pro recompenſa aſſignavit, recipere, ſibique reſtitui facere poſſit: quo vero ad ea Oppida, Caſtra, Arces, Fortalitia, Villas, Terras, & Loca ex prædictis, quæ per dictum Philippum II. in alios, titulo permutationis tranſlata fuerunt, pro quibus nimirum ipſi Philippo II. Regi alia bona, videlicet, quædam Salinæ in permutationem Oppidorum Utrellæ, & Almanez a Duce Medinæ Cœli aſſignata fuerunt, ipſe Philippus III. teneatur Eccleſiis, Monaſteriis, Prioratibus, Præpoſituris, Capitulis, Conventibus, Dignitatibus, Officiis, Menſis, Ordinibus, & Locis Eccleſiaſticis, ad quæ reſpective ſpectabant, vel eademmet bona, & præſertim Salinas prædictas, quæ ipſe Philippus II. habuit, aſſignare,

Pro iis vero, quæ in laicorum manus devenere primus dominis compenſare.

re, & eo casu ab eisdem Ecclesiis, Monasteriis, & aliis Beneficiis supradictis bona, quæ illi pro recompensa a prædicto Philippo II. Rege data fuerunt, recipere, & sibi restitui facere possit, seu si ipse Philippus III. Rex præmissa facere non potuerit, teneatur saltem, & debeat, ultra bona per Philippum II., pro æquivalenti recompensa Ecclesiis, Monasteriis, & aliis Beneficiis Ecclesiasticis prædictis, concessa alia bona, juxta declarationem a nostro, & Apostolicæ Sedis Nuncio, apud ipsum Philippum III., residente faciendam, assignare, illis autem Universitatibus, & Locis, quæ dicto Philippo II. pecunias, seu bona stabilia, ad effectum, quod non venderentur, tribuerunt, & sub eisdem Ecclesiis, Monasteriis, & Beneficiis Ecclesiasticis, remanserunt, ipse Philippus III. Rex teneatur aliquam recompensam, arbitrio ejusdem Nuncii, pariter assignare: ubi vero præmissa adimpleverit, ex nunc, prout ex tunc, & e contra, quoad ea Oppida, Castra, Arces, Fortalitia, Villas, Terras, & Loca ex prædictis, quæ venditionis titulo per d. Philippum II. perpetuo realiter, & cum effectu vendita, & alienata fuerunt, ut præfertur, venditiones, & alienationes hujusmodi, perpetuo validas, & firmas remanere volumus, easque, & instrumenta, seu alias scripturas desuper confectas, & in eis contenta, & inde sequuta quæcumque, auctoritate, & tenore prædictis, perpetuo confirmamus, & approbamus, illisque perpetuæ, & inviolabilis Apostolicæ firmitatis robur adjicimus.

Clausulæ.

§. 10. Ac omnes, & singulos, tam juris, quam facti, & quarumcumque solemnitatum in alienationibus bonorum Ecclesiasticorum observari debitarum, etiam substantialium, aliosque defectus, si qui forsan intervenerint in eisdem, supplemus, ac venditiones, & alienationes hujusmodi, ac Instrumenta desuper celebrata, & in eis contenta, & inde sequuta quæcumque, perpetuo valida, firma, & efficacia fore, & esse, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac per Archiepiscopos, Primates, Episcopos, Abbates, Priores, Abbatissas, Priorissas, Præpositos, Capitula, Conventus, & alios quoscumque supradictos, & quos spectat, perpetuis futuris temporibus, inviolabiliter observari debere, nec ab ipsis, aut quibusvis aliis quavis auctoritate fungentibus, & functuris, etiam prætextu Testamenti, seu Codicillorum, aut alterius ultimæ voluntatis prædicti Philippi II. super illorum restitutione facien., aut quavis alia occasione rescindi, retractari, annullari, aut de ipsarum venditionum validitate quomodolibet opponi nullatenus posse; præsentes quoque literas de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ defectu notari, vel impugnari, aut adversus illas quodcumque gratiæ, vel justitiæ remedium impetrari minime posse.

§. 11. Sicque per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, & S. R. E. Cardinales, etiam de Latere Legatos, ac etiam Nuncios Apostolicæ Sedis, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

§. 12. Ipsum vero Philippum III. Regem a quacumque restitutione Oppidorum, Castrorum, Arcium, Fortalitiorum, Villarum, Terrarum, & locorum venditorum, & alienatorum prædictorum, Ecclesiis, Monasteriis, Prioratibus, Præposituris, Mensis, Capitulis, Conventibus, & locis Ecclesiasticis quibuscumque, ad quæ spectabant, & pertinebant, facienda, aut aliqua ulteriori recompensa illis assignanda, Muto, scientia, & potestatis plenitudine similibus, penitus absolvimus, & liberamus, & absolutum, & liberum existere, & fore declaramus: voluntatemque prædicti Philippi II., quoad hæc, specialiter, & expresse commutamus.

Absolvit Philippum Regē a quacumque ulteriori restitutione.

§. 13. Ejusdem autem Philippi II. Regis Animam, quantum divinæ bonitati placuerit, a quibuscumque censuris, & pœnis Ecclesiasticis, per eum, occasione venditionum, & alienationum, ac permutationum, & incorporationum supradictarum, etiam ex eo quod, ut præmissum est, prædicto Gregorio Prædecessori suppositum fuerit, redditus bonorum jurisdictionalium supradictorum summam annuam quadraginta millium ducatorum longe excedere, cum postea compertum extiterit, omnes in simul ad prædictam summam non ascendere, vel etiam, ex eo, quod ipsi Gregorio Prædecessori expositum non fuerit, pridem recol. mem: Pium Papam V., etiam Prædecessorem Nostrum, aliam facultatem alienandi bona jurisdictionalia, de consensu tamen Præsulum, & aliorum possessorum Ecclesiarum, Monasteriorum, Prioratuum, Præpositurarum, & Beneficiorum Ecclesiasticorum, ad quæ pertinebant, & assignata recompensa dupli valoris annui redditiuum eorumdem bonorum Jurisdictionalium, concessisse, aut alias quomodolibet forsan incursis, gratiose pariter absolvimus, & liberamus.

Philippum II. animam a censuris liberat.

§. 14. Quocirca Venerabilibus Fratribus Dominico Archiepiscopo Sypontin. moderno, & pro tempore existenti Nostro, & Apostolicæ Sedis apud ipsum Philippum Tertium Regem, Nuncio, & Palentin., & Vallisoletan. Episcopis, per præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios, præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte dicti Philippi Tertii Regis, aut aliorum quorumcumque in præmissis interesse habentium fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra omnia, & singula præmissa debitæ executioni demandari, ipsumque Philippum Tertium Regem, aliosque interesse habentes prædictos, eorumdem præmissorum effectu respective pacifice frui, & gaudere: non permittentes eos desuper a quoquam quavis auctoritate quomodolibet indebite molestari: contradictores

Executores deputat.

ctores quoscumque, eisque auxilium, consilium, vel favorem publice, vel occulte, directe, vel indirecte quomodolibet præstantes, per censuras, & poenas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Derogat obstantibus. §. 15. Non obstantibus fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. de una, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad judicium non trahatur, & Symmachi, Pauli II., Pauli III., & aliorum Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum de rebus, & bonis Ecclesiasticis, nisi sub certa forma, non alienandis, nec non Apostolicis, ac in Synodalibus, & Provincialibus, & quibusvis aliis Conciliis editis specialibus, vel generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus, nec non Ecclesiarum, Monasteriorum, Prioratuum, Præpositurarum, Capitulorum, Conventuum, Dignitatum, Officiorum, Mensarum, Ordinum, & locorum prædictorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eisdem Ecclesiis, Monasteriis, Prioratibus, Ordinibus, locis, & aliis supradictis, eorumque Superioribus sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, ac irritantibus, & aliis decretis, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, aut consistorialiter, & de consilio, & assensu Venerabilium Fratrum nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, aut ad instantiam Imperatoris, Regum, Reginarum, & aliarum illustrium personarum, etiam pro remuneratione laborum, aut in vim pacti, & initi contractus inter ipsos, & Sedem prædictam, aut alias quomodolibet concessis, confirmatis, approbatis, & innuvatis, etiam disponen. Oppida, Arces, Fortalitia, Villas, Loca, & alia Bona prædicta ab ipsis Ecclesiis, Monasteriis, & aliis supradictis dismembrari, & separari non posse, & illorum dismembrationes, separationes, & alienationes, etiam per Romanos Pontifices, & alios pro tempore factas, nullius roboris, vel momenti esse, & fore, & eisdem privilegiis, indultis, concessionibus, & literis, nonnisi certis in eis expressis modo, & forma observatis, ac toto illorum tenore de verbo ad verbum inserto, derogari non posse, & aliter factam eorum derogationem nemini suffragari: quodque Oppida, Arces, Fortalitia, Villæ, & loca, & alia bona dismembrata, & separata hujusmodi, Ecclesiis, Monasteriis, Ordinibus, & locis, & aliis prædictis, relicta, aut donata fuerint, & testamentariis dispositionibus, aut Codicillis, seu ultimis voluntatibus, aut aliis contractibus caveatur expresse, quod illa in alterius, quam Ecclesiarum, Monasteriorum, Prioratuum, Præpositurarum, Capitulorum, Conventuum, Dignitatum, & aliorum prædictorum usus, & utilitatem converti, seu aliter alienari nequeant, & in eventum hujusmodi alienationis alteri certo pio loco, ex dictorum contractuum, seu ultimarum voluntatum dispositione applicari debeant; Quibus omnibus illorum tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro expressis, & ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si Episcopis, Archiepiscopis, Primatibus, Prioribus, Abbatibus, Abbatissis, Priorissis, Præpositis, Capitulis, Conventibus, & aliis supradictis ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas, non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem,

Dat. die 28. Maii 1604. An. XIII. Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die 28. Maii 1604. Pontificatus nostri Anno XIII.

CCCXXX.

Ex Regest. in Secret. Brev. Quod Prothonotarii Apostolici Titulares in Regnis Castellæ, & Legionis cedere debeant locum digniorem Officialibus Episcopi, Dignitatibus, & Canonicis Cathedralium.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium. Decet Romanum Pontificem suæ declarationis ministerio providere, ne inter Ecclesiasticas personas ulla controversiæ occasio relinquatur, prout in Domino conspicit salubriter expedire.

Prothonotarii Titulares Canonicis &c. præcedere prætendebant. §. 1. Cum igitur, sicut ad Nos perlatum est, in Regno Castellæ, & Legionis nonnulli adsint Nostri, & Apostolicæ Sedis Notarii, Prothonotarii nuncupati, ex Apostolicæ Sedis gratia speciali creati, non tamen de numero nostrorum, & ejusdem Sedis Notariorum Participantium vocatorum, cumque ii licet sine Præbenda, vel aliqua Ecclesiastica dignitate reperiantur, nihilominus non solum Canonicis, & aliis Præbendatis, ac etiam dignitates obtinentibus, verum etiam ipsismet Episcoporum Officialibus, præcedere prætendant, & exinde quandoque controversiæ occasio oriatur.

Declaratio de qua in rubrica. §. 2. Nos huic incommodo, ut par est, occurrere cupientes, ex voto Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium super Sacris Ritibus, & Cœremoniis deputatorum, quibus hoc negotium examinandum, & Nobis referendum commisimus, harum serie declaramus, ipsos Apostolicæ Sedis Notarios Titulares, & non de Collegio, nec numero participantium prædictorum, tam in Sessionibus in Ecclesia, quam in Processionibus debere cedere locum digniorem Officialibus Episcopi, ac dignitates obtinentibus, & Canonicis Ecclesiarum Cathedra-

thedralium, prout in libro Cœremoniali prædictorum declaratur.

Clausula. §. 3. Sicque, & non aliter per quoscumque Judices ordinarios, & Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac eosdem S. R. E. Cardinales judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Exequutorum designatio. §. 4. Quocirca dilectis filiis Causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ Generali Auditori, ac Toletan., & Vallisoletan. Officialibus per præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios, ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte Canonicorum, Dignitatum, & aliorum prædictorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, illisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes faciant auctoritate nostra illos præmissorum omnium, & singulorum effectu pacifice frui, & gaudere; non permittentes eos desuper a quoquam quavis auctoritate quomodolibet indebite molestari; Contradictores quoscumque per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia appellatione postposita compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Derogatio contrariorum. §. 4. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, quibusvis statutis, & consuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, & singulis, eorum tenores præsentibus pro expressis habentes, specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 28. Maii 1604. An. XIII. Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris die 28. Maii 1604., Pontificatus nostri Anno XIII.

CCCXXXI.

Ex Regest. in Secret. Brev. Declaratur non licere Laicis, dum Divina Officia in Ecclesia Compostellan. celebrantur, inter Canonicos, & alios Præbendatos, ac Ministros in Choro, vel Presbyterio stare, neque Magistratibus, & Judicibus Laicis, Dignitatum Sedes, vel Canonicorum stalla occupare.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium. Romanum decet Pontificem, in his auctoritatem suam interponere, per quæ congrua tum Ecclesiasticis, tum Laicalibus personis loca in Ecclesia constituantur, itaut omnis inter illas confusionis occasio removeatur.

§. 1. Cum igitur in Ecclesia Dei alia Ministrorum in Divinis inservientium, alia populi Divina audientis loca esse debeant; Nos supplicationibus dilectorum filiorum Decani, & Capituli Ecclesiæ Compostellan. nomine Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, ac ex voto Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium super Sacris Ritibus, & Cœremoniis Deputatorum, harum serie declaramus, non licere, neque permitti debere Laicis, dum Divina Officia in Ecclesia prædicta Compostellana celebrantur, inter Canonicos, & alios in Ecclesia Præbendatos, ac Ministros in Choro, vel Presbyterio stare, vel sedere, neque licere Magistratibus, aut Judicibus Laicis proprias Dignitatum sedes, aut Canonicorum Stalla in Choro prædicto, aut Presbyterio occupare, etiamsi aliquando id eis permissum fuerit, necnon id ipsum non solum in Ecclesia Metropolitana Compostellan., sed etiam in processionibus, & in aliis Ecclesiis, ad quas ire, seu assistere Capitulum, & Canonicos prædictæ Ecclesiæ Compostellan. contigerit, observandum esse. Declaratio de qua in Rubrica.

§. 2. Sicque, & non aliter per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari decernimus. Clausulæ.

§. 3. Quocirca dilectis filiis Cantori Ecclesiæ Compostellan., ac nostro, & Apostolicæ Sedis in Regnis Hispaniarum Nuncio, ac causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ generali Auditori per præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte dictorum Decani, & Capituli fuerint requisiti, solemniter publicantes, illisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra illos præmissorum omnium, & singulorum effectu pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos desuper a quoquam quavis auctoritate quomodolibet indebite molestari; Contradictores quoscumque per censuras, & pœnas ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia appellatione postposita compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis. Exequutores designati.

§. 4. Non obstantibus fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris nostri de una, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad Judicium non trahatur, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Compostellan., & aliarum Ecclesiarum etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, & singulis eorum tenores præsentibus pro expressis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse dero- Obstantium derogatio.

derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 31. Maii 1604. An.XIII. Datum Romæ apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris, die 31. Maii millesimo sexcentesimo quarto, Pontificatus nostri Anno XIII.

CCCXXXII.

Ex Regest. in Secret. Brev. Decreta nonnulla pro manutentione Aggerum Fluminis Rhodani, Jurisdictione Consulum Politiæ, & Militibus præsidiariis Avenionen.

Dilecto Filio Nostro, & Apostolicæ Sedis in Civitate Avenionen. Vice-Legato.

CLEMENS PAPA VIII.

Dilecte Fili salutem, & Apostolicam benedictionem.

Affignatio nonnullorum redditu pro manutentione Aggerum. §.1. Dilectorum filiorum Syndicorum, & Consilii, ac Communitatis, & hominum Civitatis nostræ Avenionen. sublevationi, & commodis, quantum cum Domino possumus, pro nostra paterna in illos charitate, prospicere cupientes, ac supplicationibus eorum nomine per dilectum Filium Laurentium Dreperium U.J.D. Assessorem, & eorum apud Nos Oratorem, nobis humiliter porrectis inclinati, tibi, de cujus fide, prudentia, & integritate plurimum in Domino confidimus, per præsentes committimus, & mandamus, ut pro manutentione, & restauratione Aggerum Fluminis Rhodani, & ad obviandum alluvionibus, quas in Agrum Avenionen. quandoque facere solet, eisdem Communitati, & Hominibus facultatem exigendi gabellam duorum juliorum pro singulo Equo eorum, per quos Navigia mercibus quibuscumque onusta, averso flumine trahuntur, dummodo pecunias inde redigendas in restaurationem, & reparationem Aggerum prædictorum fideliter converti faciant, auctoritate nostra Apostolica concedas: necnon eisdem Communitati, & Hominibus auctoritatem locandi piscationem piscium Copporum nuncupat. in dicto flumine Rhodani, quam, ut asserunt, pridem habebant, sed novissime in favorem Cameræ nostræ Apostolicæ tu locasti, restituas, quatenus tamen eadem Camera nostra ultra redditum annuum duodecim scutorum exinde non amittat.

Consulum jurisdictio super Politia circa res ad victum spectantes. §.2. Præterea, cum ad eosdem Communitatem, & Homines administratio, & jurisdictio Politiæ circa res ad victum spectantes usque ad pœnam quatuor scutorum auri in auro spectet, ordinationes superestantium ipsius Politiæ Consulum, aut Magistrorum victualiæ ad commodum Populi ejusdem Civitatis faciendas, diligenter observari cures, & facias. illisque concessionem jurisdictionis dictæ Politiæ, auctoritate Apostolica eis factam conserves, ac ubi opus fuerit, eisdem faveas, & assistas, ac opportunum favorem, & auxilium efficaciter præstes.

Milites præsidiarii non debent esse incolæ Avenionenses. §.3. Demum, quia non intendimus, quod Milites Præsidiarii Civitatis prædictæ esse possint ex Incolis ejusdem Civitatis, propterea volumus, & ordinamus, ut, eadem auctoritate nostra, prohibeas, ne aliquis ex iis, qui domicilium in eadem Civitate contraxerunt, etiamsi sint Nationis Italicæ, nec ullus penitus ex Civibus Avenionen. in Milites præsidiarios hujusmodi adscribi possint; super quibus omnibus, & singulis plenam, & amplam tribuimus facultatem.

Derogatio contrariorum. §.4. Non obstantibus quibuscumque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, præsertim de rebus Cameræ nostræ non alienandis, necnon ejusdem Cameræ, & dictæ Civitatis Avenionen., etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis quibusvis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis; quibus omnibus, & singulis eorum tenores, præsentibus pro expressis, & ad verbum insertis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, exterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 19. Julii 1604. An.XIII. Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris die 19. Junii 1604., Pontificatus Nostri Anno XIII.

CCCXXXIII.

Ex Regest. in Secret. Brev. Suppressio nonnullarum Ecclesiarum, Cappellarum, & Prioratuum Ducatus Sabaudiæ, & Principatus Pedemontium, & applicatio, ac unio ipsorum Militiæ SS. Mauritii, & Lazari.

CLEMENS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam.

Ordines Militares pro defensione fidei catholicæ instituti. Superni dispositione consilii in supereminenti Apostolicæ dignitatis specula meritis licet imparibus constituti, circa Militiarum quarumlibet ad Catholicorum Principum instantiam per Prædecessores nostros Romanos Pontifices pro fidei Catholicæ defensione adversus continuas infidelium vexationes institutarum salubrem directionem, & profectum, ac Præceptoriarum, aliorumque Beneficiorum suorum propagationem juxta pastoralis officii debitum solicite vigilantes, nonnunquam aliqua Beneficia Ecclesiastica sæcularia, & regularia supprimimus, & illorum loco Præceptorias Militiarum hujusmodi pro illarum Fratribus Militibus, qui Bella Domini exercituum pro sanctæ fidei suæ defensione strenue gerant, ad ejusdem Orthodoxæ fidei conservationem, & augmentum, ac ipsarum Militiarum decorem, & venustatem erigimus, aliasque disponimus, prout a Nobis nobilium Principum vota exposcunt, ac rerum, & temporum, personarumque qualitate

pensata conspicimus in Domino salubriter expedire.

Carolus Emanuel Hæreticis ad Catholicã fidem adductis.

§.1. Sane pro parte dilecti Nobilis Viri Caroli Emanuelis Sabaudiæ Ducis, & Pedemontium Principis, qui etiam Militiæ Sanctorum Mauritii, & Lazari sub Regula Sancti Augustini institutæ Magister Apostolica auctoritate deputatus existit, Nobis nuper exhibita petitio continebat, quod ipse provide, & pie considerans alias cl. me. Emanuelem Philibertum genitorem suum, ac etiam semetipsum ad Dei laudem, dictæque Fidei exaltationem, ac Christianorum commodum plura Beneficia, loca, & bona Ecclesiastica è faucibus Hæreticorum, qui illa detinebant, vindicasse, necnon Regiones, & Populos hæretica labe infectos ad veræ Fidei Catholicæ cognitionem, & S.R.E., ac Sedis Apostolicæ obedientiam reduxisse, ac ut in ea continerentur, Verbi Dei Prædicatores, Parochos, & alios idoneos operarios ibidem introduxisse, illisque & de proprietatibus, & bonis dictæ Militiæ providisse, ac eam in curam in dies peramplius invigilare. Hincque eidem Militiæ compensationem aliquam a Sede Apostolica loco bonorum sic distractorum merito impendi debere. Si igitur in Beatæ Mariæ Consolationis nuncupatæ cujus L. ac Sancti Andreæ Taurinen., cujus LX., & Sancti Christophori, cujus C. ac Sanctæ Fidei Vercellen., cujus XL. necnon Sancti Jacobi de Moncalerio, cujus LXX., ac Sancti Laurentii de Pinarolio cujus CXX., ac Sancti Germani de Bra cujus LX., ac Sanctæ Mariæ de Sepulchro, cujus L. necnon ejusdem Sancti Jacobi de Cherio, cujus C., & Sancti Laurentii de Carpes alias de Sivillano Taurinen. cujus LXX., ac Sancti Benigni de Cuneo, cujus LX., & Sancti Marci de Clavesio Ipporegien., & Vercellen. Dioecesi. respective, cujus LX., ac Sancti Secundi de Turre Rubea Asten., cujus L. necnon Sanctæ Mariæ de Nevve Alben., cujus CX., & ejusdem Sanctæ Mariæ de Virgis nuncupatæ, cujus LX., & Sancti Gervasii de Hospello, ac de Gordollon. alias Lantosca, cujus CX. necnon Sanctissimæ Trinitatis de Tenda Vintimilien., cujus LX., & Sancti Antonii de Chirasco Taurinen., cujus L. Ecclesiis, seu Cappellis, Præposituris, aut alias nuncupatis, necnon inde Allos Vicariæ Barcelonettæ, cujus, & seu ejusdem Vicariæ alias de Molar Ebredunen. cujus CX., & de Lemens supra Camberiacum Granopolitan. cujus L., ac de Allonda, cujus L. necnon de Ugina Tharentasien., cujus L. & S. Mariæ de Evion. Gebennen., seu alterius, cujus L., ac Sanctæ Helenę locorum, seu Oppidorum, vel Terrarum Prioratibus Sancti Benedicti, seu aliorum Ordinum Mauriamen Dioecesi. respective, cujus ultimodicti, illis forsan annex. respective, & L. ducat. auri de Camera fructus, redditus, & proventus secundum communem æstimationem valorem annuum non excedunt, ut idem Carolus Emanuel Dux asserit, cum primum per cessum etiam ex causa permutationis, vel decessum seu quamvis aliam dimissionem, vel amissionem illas, & illos obtinentium, aut alias quibusvis modis, & ipsorum Prioratuum Commendis cessantibus, vacare contigerit, nomina, tituli, & denominationes Ecclesiarum, seu Cappellarum, ac Prioratuum hujusmodi, necnon in ipsis Prioratibus, eorumque Ecclesiis, ædificiis, membris, & pertinentiis quibuscumque Sancti Benedicti, & seu alii ordines, quorum existunt, omnis status, natura, essentia, & dependentia Regulares perpetuò supprimerentur, & extinguerentur, ac Ecclesiæ, seu Cappellæ, & Prioratus hujusmodi sic suppressi sine tamen illos, & illas ad præsens quomodolibet obtinentium præjudicio ex nunc, prout ex tunc, & è contra in totidem Præceptorias dictæ Militiæ ad aliarum illius Præceptoriarum instar, de quibus tam hac prima vice, quam deinceps illarum vacatione etiam apud dictam Sedem occurrente per pro tempore existentem magnum ejusdem Militiæ juxta illius statuta, & stabilimenta provideri, & disponi debeat erigerentur, & instituerentur, illæque sic erectæ eidem Militiæ etiam perpetuò unirentur, annecterentur, incorporarentur, applicarentur, & appropriarentur, ex hoc profecto dictæ Militiæ, quæ potissimum adversus Infideles instituta est decori, suorumque Militum imposterum subventioni opportune consuleretur.

Militiæ Sanctorum Mauritii, & Lazari unitu petit.

§.2. Quare pro parte dicti Caroli Emanuelis Ducis, & Magistri Nobis fuit humiliter supplicatum, ut in Ecclesiis, seu Cappellis, & Prioratibus hujusmodi nomina, titulos, denominationes, ordines, omnemque statum, essentiam, & dependentiam regulares perpetuò supprimere, & extinguere, ac eas in totidem Præceptorias erigere, & instituere, illasq; eidem militiæ unire, annectere, incorporare, applicare, & appropriare, aliasq; in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Unit Clemens & in Præceptorias erigit.

§.3. Nos igitur, qui dudum inter alia voluimus, quod petentes Beneficia Ecclesiastica aliis uniri, tenerentur exprimere verum annuum valorem secundum æstimationem prædictam, & Beneficii, cui aliud uniri peteretur, alioquin unio non valeret, & semper in unionibus commissio fieret ad partes, vocatis quorum interesset, quique nuper certa privilegia, concessiones, Indulta, Indulgentias, præeminentias, facultates, & gratias alias eidem Militiæ, & illius Magistro pro tempore existenti a diversis Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris concessa, ac etiam unionem Militiæ Sancti Mauritii hujusmodi confirmavimus, & approbavimus, ac de novo concessimus, & univimus, prout in nostris sub Annulo Piscatoris desuper confectis literis plenius continetur, eidem Militiæ, ut onera sibi incumbentia decentius imposterum supportare possit, pro singulari Catholicæ Fidei zelo, & sincera erga hanc Sanctam Sedem observantia, & devotione, quibus tam ipsius Caroli Emanuelis Ducis progenitores, quam etiam ipsemet Carolus Emanuel emicuerunt, providere volentes, ipsumque Carolum Ema-

Emanuelem Ducem a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, ac dictarum literarum, & aliarum unionum dictæ Militiæ hactenus factarum tenores, fructuum, redditiuum, & proventuum dictæ Militiæ veros annuos valores, præsentibus pro expressis habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, in Ecclesiis, seu Cappellis, quæ sine cura sunt, ac qui etiam cura, & Conventu carent, ac illi, & Ecclesiæ, seu Cappellæ hujusmodi personalem residentiam non requirunt, Prioratibus prædictis, cum primum illas, & illos per cessum etiam ex causa permutationis etiam in manibus Romani Pontificis pro tempore existentis, vel decessum, seu privationem, aut quamvis aliam dimissionem, vel amissionem illas, & illos quomodolibet obtinentium simul vel successive etiam in aliquo ex mensibus, in quibus vacantium Beneficiorum Ecclesiasticorum dispositio Nobis, aut Romano Pontifici pro tempore existenti, & dictæ Sedi per Constitutiones Apostolicas, seu Cancellariæ Apostolicæ Regulas nunc editas, & pro tempore edendas reservata extiterit, seu fuerit, aut ordinariis Collatoribus per easdem similes Constitutiones, aut Regulas, seu literas alternativarum, vel alia privilegia, & indulta Apostolica concessis hactenus, & imposterum concedendis, aut jure ordinario, vel alias competen., & competituris vacare contigerit, etiamsi actu nunc præmissis, aut aliis quibusvis modis, & ex illos, & illas obtinentium, vel quorumvis aliorum personis vacent, & dispositioni Apostolicæ, ut præfertur, vel ex eo, quod dicti obtinentes nostri, seu quorumcumque aliorum Romanorum Pontificum etiam Prædecessorum nostrorum, aut S. R. E. Cardinalium etiam viventium, & in dicta Curia præsentium familiares, continui commensales, aut dictæ Sedis Notarii, jurium, & proventuum eidem Cameræ debitorum Collectores, vel unici Subcollectoris, aut quicumque Romanæ Curiæ, & dictæ Sedis Officiales præsentes, & futuri quocumque nomine nuncupati, seu ex quavis alia causa specialiter, vel alias generaliter reservati, seu ex generali reservatione Apostolica affecti existant, super eis quoque inter aliquos lis, cujus statum etiam præsentibus haberi volumus pro expresso, pendeat indecisa, nomina, titulos, & denominationes Ecclesiarum, seu Cappellarum, ac Prioratuum, necnon in ipsis Prioratibus, eorumque Ecclesiis, ædificiis, membris, & pertinentiis quibuscumque S. Benedicti, & seu alium Ordinum, quorum existant, ut præfertur, omnemque statum, naturam, essentiam, & dependentiam regulares Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuo supprimimus, & extinguimus, ac Ecclesias, seu Cappellas, & Prioratus hujusmodi (sine tamen illas, & illos ad præsens quomodolibet obtinentium præjudicio) ex nunc prout ex tunc, & è contra in totidem Præceptorias dictæ Militiæ, ad aliarum illius Præceptoriarum instar, de quibus tam a primæva earum erectione, quam deinceps illarum vacatione etiam apud Sedem pro tempore occurrente, per pro tempore existentem magnum Magistrum ipsius Militię juxta illius statuta, & stabilimenta provideri, & disponi debeat, eisdem auctoritate, & tenore, etiam perpetuo erigimus, & instituimus, illasque sic erectas, & institutas, eidem Militiæ, ita quod liceat futuris pro tempore existentibus Præceptoriarum erectarum hujusmodi Præceptoribus per se, vel alium, seu alios ejus, & ipsarum Præceptoriarum nominibus, postquam suppressio, & erectio hujusmodi suum sortitæ fuerint effectum, nec antea corporalem possessionem propria auctoritate libere apprehendere, & retinere, necnon illarum fructus, redditus, & proventus percipere, exigere, levare, & in suos, ac earumdem Præceptoriarum usus, & utilitatem convertere, ordinariorum locorum, vel quorumvis aliorum licentia minime requisita, auctoritate, & tenore prædictis similiter perpetuo unimus, annectimus, incorporamus, applicamus, & appropriamus.

§.4. Decernentes præsentes literas, & in eis contenta quæcumque sub quibusvis similium, vel dissimilium suppressionum, extinctionum, unionum, annexionum, & incorporationum perpetuarum suum effectum non sortitarum, aliarumque gratiarum revocationibus, limitationibus, modificationibus, suspensionibus, aut aliis contrariis dispositionibus etiam a Nobis, vel quibuscumque aliis Romanis Pontificibus etiam Prædecessoribus nostris, ac dicta Sede etiam in crastinum assumptionis eorumdem Successorum nostrorum ad summi Apostolatus apicem, vel alias etiam motu proprio, & consistorialiter, ac alias quomodocumque, & qualitercumque pro tempore emanatis, quibuscumque formulis conceptæ, ac etiam decretis irritantibus suffultæ fuerint, etsi de eisdem præsentibus, & earum toto tenore, ac data specialis, specifica, & expressa, ac de verbo ad verbum mentio fiat, minime comprahendi, sed tamquam in religionis, & fidei Catholicæ defensionem, & propagationem concessa semper, & omnino ab illis excepta, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum, & validissimum, ac eum, in quo antea quomodolibet erant statum, restituta, reposita, & plenarie reintegrata, ac de novo sub quacumque posteriori, novaque data per prædictum Carolum Emanuelem, ac pro tempore Ducem, & Magistrum eligenda concessa, validaque, & efficacia fore, & esse, ac suos plenarios, & integros effectus sortiri debere, irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Clausulæ.

§.5. Quocirca Venerabilibus Fratribus no- Deputat executores.

nostris Archiepiscopo Taurinen., & Montis Regalis, ac Asten. Episcopis per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios præsentes literas, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Caroli Emanuelis, & pro tempore existentis Sabaudiæ Ducis, & Militiæ hujusmodi Magistri fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra Militiam, & illius Præceptores præfatos, postquam suppressio, & erectio hujusmodi suum sortitæ fuerint effectum, ut præfertur, possessiones Ecclesiarum, seu Cappellarum, ac Prioratuum, annexorum eorumdem, omnibusque, & singulis aliis præmissis perpetuo pacifice frui, & gaudere. Non permittentes eorum quempiam per quoscumque desuper quomodolibet indebite molestari; Contradictores quoslibet, & rebelles per censuras, & pœnas ecclesiasticas, ac alia juris, & facti remedia opportuna appellatione postposita compescendo, legitimisque super his habendis servatis processibus, censuras, & pœnas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Derogat contrariis.

§.6. Non obstantibus priori voluntate nostra prædicta, & Lateranen. Concilii celebrati uniones perpetuas nisi in casibus a jure permissis fieri prohibentis, ac piæ memoriæ Bonifacii Papæ VIII. etiam Prædecessoris nostri etiam illa, qua cavetur, ne quis extra suam Civitatem, vel Diœcesim nisi in certis exceptis casibus, & in illis ultra unam a fine suæ Diœcef. ad judicium evocetur, seu ne Judices a Sede prædicta deputati contra quoscumque procedere, aut alii, vel aliis vices suas committere præsumant, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad judicium non trahatur, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, nec non Prioratus, & Ordinum prædictorum, ac Monasteriorum, a quibus dicti Prioratus dependent, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis illis, eorumque Superioribus, & personis per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac Nos, & Sedem prædictam sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, & insolitis clausulis, irritantibus quoque, & aliis decretis quomodolibet concessis, approbatis, & etiam iteratis vicibus innovatis; Quibus omnibus, & singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat harum serie specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si aliqui super provisionibus, seu Commendis sibi faciendis de Prioratibus, ac hujusmodi specialies, vel aliis Beneficiis Ecclesiasticis in illis partibus generales dictæ Sedis, vel Legatorum ejus literas impetrarint, etiamsi per eas ad inhibitionem, reservationem, & decretum, vel alias quomodolibet sit processum, quas quidem literas, & processus habitos per easdem, & inde sequuta quæcumque, ad Ecclesias, seu Cappellas, & Prioratus hujusmodi volumus non extendi, sed nullum per hoc eis quoad assequutionem Prioratuum, vel Beneficiorum aliorum præjudicium generari, & quibuslibet aliis privilegiis, indulgentiis, & literis Apostolicis specialibus, vel generalibus, quorumcumque tenorum existant, per quæ præsentibus non expressa, vel totaliter non inserta, effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda sit in nostris literis mentio specialis. Proviso, quod Ecclesiæ, seu Cappellæ, & Prioratus hujusmodi debitis propterea non fraudentur obsequiis, sed eorum congrue supportentur onera consueta.

Clausulæ poenales.

§.7. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum absolutionis, suppressionis, extinctionis, erectionis, institutionis, unionis, annexionis, incorporationis, applicationis, appropriationis, decreti, mandati, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Dat. die 15. Julii 1604. An. XIII.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ millesimo sexcentesimo quarto, decimo septimo Kalendas Julii, Pontificatus nostri Anno Decimotertio.

CCCXXXIV.

Missalis Romani a Pio V. editi, iterata restitutio, & approbatio.

Missalis reformationem, vide in Pii V. Constitut. CXLVII. Quo primum. *Tom. IV. Par. III. fol.* 116.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad futuram rei memoriam.

Idem Ritus in Missæ sacrificio servandus.

CUM Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum, quo nos Christus Dominus Sacri sui Corporis participes efficit, atque apud Nos, usque ad consummationem sæculi, permanere decrevit, maximum sit omnium Sacramentorum, illudque in Sacro Missæ Sacrificio pro peccatis totius Populi Deo Patri offeratur, sane omnino conveniens est, ut qui omnes unum sumus in suo

ſuo corpore, quod eſt Eccleſia, & de uno Corpore Chriſti participamus, una, & eadem illud Sacrificium celebrandi ratione, uniuſq; Officii, & Ritus obſervatione in hoc ineffabili, & tremendo Sacrificio utamur.

Pius V. Miſſale Romanum emendati, & imprimi curat.

§. 1. Quod cum Romani Pontifices Prædeceſſores Noſtri ſemper optarint, atque in hoc diu multumque deſudarint, tum in primis fel. record. Pius Papa V. Miſſale Romanum ex Decreto Sac. Concilii Tridentini ad veterem, & emendatiorem normam reſtitui, Romæque imprimi curavit.

Nonnulli poſtmodum in illud errores irrepſerant.

§. 2. Qui etſi multis propoſitis pœnis ſeveriſſime caverit, ne quid illi, vel adderetur, vel ulla ratione demeretur, tamen progreſſu temporis, ſive Typographorum, ſive aliorum temeritas, & audacia effecit, ut hia ſuperioribus Annis multi in ea, quæ excudebantur Miſſalia, errores irrepſerint, quibus vetuſtiſſima illa ſacrorum Bibliorum verſio, quæ etiam ante Sancti Hieronymi tempora, celebris habita eſt in Eccleſia, & ex qua omnes fere Miſſarum introitus, & quæ dicuntur Gradualia, & Offertoria accepta ſunt, omnino ſublata eſt, Epiſtolarum, & Evangeliorum textus, qui hucuſque in Miſſarum ſolemnis lectus eſt, multis in locis perturbatus, ipſis Evangeliis diverſa, & prorſus inſolita præfixa initia, plurima denique paſſim pro arbitrio immutata ſint, cujus rei prætextus fuiſſe videtur, ut omnia ad præſcriptum ſacrorum Bibliorum vulgatæ editionis revocarentur, quaſi id alicui propria auctoritate, atque Apoſtolica Sede inconſulta, facere licitum ſit.

Clemens illud corrigi mandat.

§. 3. Quod Noa animadvertentes, pro Noſtra paſtorali ſolicitudine, qua omnibus in rebus, & præcipue in ſanctæ Eccleſiæ Ritibus, optimam eamque veterem normam ſtudemus tueri, & conſervare, primodicta Miſſalia impreſſa ſub ipſo Pio V. edita integre ex omnibus prohiberi, & abrogari, eorumque uſum in celebratione Miſſæ interdici juſſimua, niſi ad præſcriptum exemplum emendarentur; deinde mandavimus nonnullis Ven. Fratribus noſtris Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, in ſacris literis verſatis, & Eccleſiaſticæ antiquitatis peritis, ut curam, Miſſale ad priſtinam, & quam maxime emendatam formam reſtituendi ſuſciperent, qui pro ſua erga Nos fide, & in Romanam Eccleſiam pietate, & ſtudio, adhibitis etiam aliis rerum Eccleſiaſticarum peritis, & eruditis, ſapientibus viris, & veteribus Miſſalibus, aliiſque præterea Libris, qui ad eam rem opportuni videbantur, accurate perquiſitia, & diligenter inſpectis, Miſſale Romanum ſuæ integritati reſtituere, ac ipſius Pii V., & eorum qui ab eo delecti fuerant, laborem, & diligentiam confirmare, & comprobare curarunt. Verum in eo munere peragendo factum eſt, ut nonnulla es diligenti librorum antiquorum collatione, in meliorem formam redacta, & in regulis, & Rubricis aliqua uberius, & clarius expreſſa ſint, quæ tamen ex illorum principiis, & fundamentis quaſi deducta, illorum ſenſum imitari potius, & ſupplere, quam aliquid novi afferre videntur.

Emandatumque imprimi jubet.

§. 4. Miſſale itaque, quod idem Pius V. ediderat, ſic recognitum in noſtra Typographia Vaticana quam emendatiſſime imprimi, & ad communem utilitatem publicari juſſimus.

Typographis pœnas indicit illud imprimentibus non ſervatis iis, quæ hic præſcribuntur.

§. 5. Ut autem illius uſus in omnibus Chriſtiani Orbis partibus perpetuis futuria temporibus conſervetur, ipſum Miſſale in Alma Vrbe noſtra in eadem Typographia tantum, & non alibi, imprimi poſſe decernimus. Extra Urbem vero juxta esemplar in dicta Typographia nunc editum, & non aliter, hac lege imprimi poſſe permittimus, ut nimirum Typographis quibuſcumque illud imprimere volentibus id facere liceat, requiſita tamen prius, & in ſcriptis obtenta, dilectorum filiorum Inquiſitorum hæreticæ pravitatis, in iis locis, in quibus fuerint, ubi vero non fuerint, Ordinariorum locorum licentia. Alioquin ſi abſque hujuſmodi licentia, dictum Miſſale ſub quacumque forma, de cætero ipſi imprimere, aut Bibliopolæ vendere præſumpſerint, Typographi, & Bibliopolæ extra Statum noſtrum Eccleſiaſticum exiſtentes, escommunicationis latæ ſeutentiæ, a qua niſi a Romano Pontifice, præterquam in mortis articulo conſtituti, abſolvi nequeant, in Alma vero Urbe, ac reliquo Statu Eccleſiaſtico commorantes, quingentorum ducatorum auri de Camera, ac amiſſionis librorum, & Typorum omnium Cameræ prædictæ applicandorum pœnas, abſque alia declaratione irremiſſibiliter incurrant eo ipſo.

Caveteque, ne aliter impreſſa Miſſalia uſu recipiantur.

§. 6. Et nihilominus eorumdem Miſſalium per eos de cætero abſque hujuſmodi licentia imprimendorum, aut vendendorum uſum ubique locorum, & gentium, ſub eiſdem pœnis perpetuo interdicimus, & prohibemus.

Pœnæ contra Inquiſitores, & Ordinarios ſarcitas hic leges non ſervantes.

§. 7. Ipſi autem Inquiſitores, ſeu Ordinarii locorum, antequam hujuſmodi licentiam concedant, Miſſalia ab ipſis Typographis imprimenda, & poſtquam impreſſa fuerint, cum hoc Miſſali auctoritate noſtra recognito, & nunc impreſſo, diligentiſſime conferant, nec in illis aliquid addi, vel detrahi permittant, nec in præmiſſis prætextu incuriæ Typographorum, aut non factæ per correctores, vel alios ab ipſis forſan deputandos diligentiæ, ſe aliquo modo excuſare, quodque in infraſcriptas pœnas non incurrerint allegare valeant, & in ipſa licentia originali de collatione facta, & quod omnino concordent, manu propria atteſtentur, cujus licentiæ copia initio, vel in calce, cujuſque Miſſalis ſemper imprimatur. Quod ſi ſecus fecerint, Inquiſitores videlicet, privationia ſuorum Officiorum, ac inhabilitatis ad illa, & alia impoſterum obtinenda, Antiſtites autem, & Ordinarii locorum, ſuſpenſionis a divinia, ac interdicti ab ingreſſu Eccleſiæ, eorum vero Vicarii privationis ſimiliter Officiorum, & beneficiorum ſuorum, & inhabilitatis ad illa, & alia impoſterum obtinenda, ac præterea excommunicationis, abſque alia declaratione, ut præfertur, pœnas incurrant eo ipſo.

§. 8. Cæterum pauperum Eccleſiarum,

Quæ prohibita non sunt, vendi adhuc, & retineri permittit.

Clericorum, & personarum Ecclesiasticarum, ac Typographorum, & Bibliopolarum quorumcumque indemnitatis; ex benignitate Apostolica, rationem habentes, eisdem Missalia hactenus impressa penes se habentibus, (iis dumtaxat exceptis, quæ auctoritate nostra, ut supradictum est interdicta, & abrogata fuerunt), ut ea retinere, & illis uti, eaque vendere respective possint, similiter permittimus, & indulgemus.

Obstantias tollit.

§. 9. Non obstan. licentiis, indultis, & privilegiis quibuscumque Typographis hactenus per Nos, seu Romanos Pontifices Prædecessores nostros, Missale prædictum Pii V. imprimendi concessis, quæ per præsentes expresse revocamus, & revocata esse volumus, necnon constit., & ordinat. Apostolicis generalibus, vel specialibus in contrarium præmissorum quomodocumque concessis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, & expressa mentio habenda esset, tenores hujusmodi præsentibus pro expressis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Transumptis credi jubet.

§. 10. Volumus autem, ut præsentium transumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides habeatur, quæ ipsis præsentibus haberetur, si essent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. die 7. Julii 1604. An.XIII.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris die septima Julii 1604. Pontificatus nostri Anno XIII.

CCCXXXV.

Erectio Collegii Clementini de Urbe.

CLEMENS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Clemens initio sui Pontificatus scholas puerorum visitari curat.

§. 1. UBI primum ad Summi Apostolatus apicem divina clementia nullis nostris meritis, sed sola misericordiæ suæ dignatione Nos evexit, eminentiori animi cura de morum tam Ecclesiasticorum, quam sæcularium personarum reformatione in Urbe Nostra instituenda serio cogitari cœpimus, delectisque aliquot Romanæ Curiæ Prælatis morum gravitate, rerumque usu, & experientia præditis, qui Reformationi hujusmodi præessent, eos statim scholas omnes adolescentium, & Puerorum dictæ Urbis perlustrare, & quæ in illis educandis, erudiendisque ratio ibi servaretur, quæ disciplina adhiberetur, sedulo inquirere, & ad Nos deinde referre præcepimus. Ex quo sane non absque animi mœrore deprehendimus eam ætatem, quæ ad vitia, & voluptates sequenda prona est, nisi severiori disciplina cohibeatur, & ad pietatem, & Religionem informetur in scholis ipsis, sublata, imo vero dissoluta disciplina, seposito Domini timore, corruptam, nihil, ut plurimum, vel sane parum in bonis moribus, & literariis exercitationibus proficere. Quamobrem illius statui intimo sensu condolentes decrevimus omnino in ipsa Urbe locum situ, & amplitudine opportunum ad Puerorum, & adolescentium Nobilium tam Indigenarum, quam exterorum quorumcumque receptionem, & educationem primo quoque tempore destinare, illisque spectatæ pietatis, & doctrinæ Viros, qui nullo quæstu temporali, sed solo Dei obsequio, & animarum beneficio ducti pueros, & adolescentes ipsos æque in pietatis, & Religionis studiis, ac scientiarum disciplinis, erudirent, præficere. Et Nobis attentius animo revolventibus, quibus ea Provincia, cum fructu, & utilitate præcipue demandari posset, occurrerunt peropportune dilecti Filii Clerici Regulares Congregationis Somaschæ, educationi Juventutis ex professo, & peculiari Instituto vacare soliti, multisque experti documentis, eos in pluribus Italiæ Civitatibus, & Locis egregiam in eo munere operam multis jam annis cum laude, & publica commoditate, impendisse, & præsertim in Civitate Venetiarum binis illius puerorum Seminariis, alteri videlicet Ecclesiastici in exequutionem Concilii Tridentini, alteri vero Laici Ordinis pro solicitudine, & impensa Reipublicæ Venetæ erectis cum summo Juventutis bono, & ipsius Congregationis commendatione præfuisse, & adhuc præesse; illos idoneos judicavimus, quos ad onus hoc grave, & arduum assumeremus. Hincque primo inducti institutionem, & fundationem dictæ Congregationis sub Anno Domini millesimo quingentesimo nonagesimo Quarto Apostolica auctoritate approbavimus, & confirmavimus, eamque amplis Decretis, & privilegiis ornavimus, deinde vero de Anno ejusdem Domini Millesimo quingentesimo nonagesimo quinto dictis Prælatis videlicet ædes in Urbe ad hoc nostrum cœptum capaces, & opportunas sub pensione annua conducere, ac Puerorum, & adolescentium in eis recipiendorum curam Clericis dictæ Congregationis committere curarent, injunximus, simulque summam mille scutorum monetæ, ex quibus pensio hujusmodi solveretur, & ædes ipsæ suppellectilibus ad domesticos usus necessariis instruerentur, ex Chirographo nostro donavimus. Fueruntque hoc pacto ædes eorum de Jacobatiis in Platea Sciarræ dictæ Urbis sub pensione annua trecentorum, & octuginta scutorum similium conductæ, ac in eis habitatio Clericorum, & Puerorum prædictorum adinstar Collegii primum constituta. Verum crescente in dies inibi convictorum numero necesse fuit, etiam numerum Magistrorum, Præfectorum, & famulorum augere, ob quod tum nec dictæ ædes eos amplius commode capere, nec solæ pensiones menstruæ ab eisdem Convictoribus pendi solitæ ad graves sumptus tam pro eorum, ac Magistrorum, & Præfectorum prædictorum sustentatione, quam

Collegium pro pueris Nobilibus statuit erigere.

Illudque Clericis Regularibus de Somascha committere.

Cujus institutionem approbavit an.1594

Ædem pro Collegio in Platea Sciarræ conduci, puerosque ibi collocari studet.

quam dictarum ædium locatione, & alias diversimode jugiter subeundos sufficere possent, Nos Palatium de Popilis nuncupatum in Platea Nicosia ad Flumen Tyberim juxta suos fines situm, & subhastationi ex Decreto Curiæ suppositum a dilecto filio Cameræ Nostræ Apostolicæ Commissario Generali ejusdem Cameræ nomine, pretio undecim mille scutorum similium, via subhastationis hujusmodi emi, & deinde pro instituendo ibidem Collegio *Clementino* nuncupando pro usu, & habitatione sæcularium, & Convictorum in eo introducendorum per dilectum filium Nostrum Paulum Emilium Tit. Sancti Marcelli, tunc pro dilecto etiam filio Nostro Petro Sancti Nicolai in Carcere Diacono Cardinali Aldobrandino nuncupat. S. R. E. Camerario, & Nostro secundum carnem ex fratre Nepote, qui Sedis Apostolicæ de Latere Legati munere in Regno Franciæ, pro gravissimo componendæ inter Principes Christianos pacis negocio detinebatur, ejusdem S.R.E. ViceCamerarium, ex simili Chirographo Nostro perpetuo, & irrevocabiliter donari jussimus, & seu donavimus, prout in Nostris super confirmatione hujusmodi confectis literis, ac ipso Chirographo, & publicæ donationis hujusmodi Instrumento plenius continetur. Inde sublata aliquantulum ipsius Collegii angustia, compositoque illius statu in meliorem statum, & numerus Convictorum ibi dietim augeri conspectus, & res dicti Collegii facilius, & prosperius magna animi nostri delectatione progredi visa fuit. Quapropter non obscuris argumentis Deum optimum maximum, huic Nostræ qualiscumque est, instituendæ Juventutis solicitudini favere acceptis Nostris adesse deprehendentes ipsi uni operi sedulo Nobis insistendum, & ut quanto citius perficiatur, indefesso studio elaborandum, illique de opportunis redditi tuum, & proventuum annuorum subsidiis, quibus ejus quotidiana onera facilius perferri possint, providendum esse existimavimus, fore confidentes, ut qui Nobis in eo suscipiendo, promovendoque auctor, fautorque extitit, idem in eo perficiendo, conservandoque propitius adjutor esse debeat.

Ampliori domo empta Collegium Clementinum in ea instituit.

Emptionem Domus, erectionem Collegii, cæteraque omnia rata habet, & confirmat.

§. 2. Nos igitur, qui dudum inter alia voluimus, statuimus, & ordinavimus, quod semper in unionibus commissio fieret ad partes, vocatis quorum interesset, omnium, & singulorum Chirographorum instrumentorum prædictorum, ac quarumcumque literarum, vel aliarum scripturarum super præmissis, & earum singulis publice, vel privatim, aut alias quomodolibet confectarum, & emanatarum, ac in eis contentorum, & inde sequutorum quorumcumque tenores, ac Palatii hujusmodi veriores situationes, confines, vocabula, denominationes, qualitates, circumstantias, quantitates, & veros etiam annuos valores, præsentibus pro expressis habentes, donationes prædictas, & instrumenta desuper confecta, & omnia in eis contenta, perpetuo approbantes, & confirmantes, rataque, grata, & accepta habentes, & quatenus opus sit, innovantes, omnes, & singulos juris, & facti, ac solemnitatum quantumvis substantialium, aliosque defectus, si qui intervenerint in eisdem, etiamsi tales sint, vel fuerint, qui in generali sermone non comprehendantur, sed nota, & explicatione speciali indigeant supplentes, ac singulares personas Congregationis hujusmodi a quibusvis excommunicationis, suspensioni, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatæ existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, motu proprio, non ad alicujus desuper Nobis oblatæ petitionis instantiam, sed de certa scientia, meraque deliberatione nostris, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine in ædibus dicti Palatii unum Collegium Clementinum nuncupandum cum Cappella, Oratorio, Refectorio, Mensa communi, Sigillo, Bibliotheca, Archivio, cæterisque Collegialibus insigniis, ac membris, & officinis necessariis pro perpetuis receptione, usu, & habitatione quorumcumque puerorum, & adolescentium nobilium, seu de nobili genere procreatorum tam ex Urbe, & tota reliqua Italia, quam ex cæteris quibuscumque Christiani Orbis, Regionibus, & Provinciis oriundorum inibi propriis eorum expensis, soluta quolibet mense octo scutorum, aut aliqua alia pro rerum, & temporum qualitate competenti pensione educandorum, sub perpetuis cura, disciplina, gubernio, & administratione dictorum Clericorum, & aliorum quorumcumque sæcularium, vel regularium per Protectorem ipsius Collegii pro tempore existentem pro libero, & absoluto ipsius voluntatis arbitrio ponen., & amovendorum, qui Collegiales ejusdem Collegii non solum in bonis moribus, & pietatis christianæ studiis instruere, sed etiam grammaticam, rethoricam, logicam, physicam, aliasque humaniores, & liberales disciplinas docere debeant, & teneantur, dicta auctoritate tenore præsentium perpetuo erigimus, & instituimus: illique sic erecto, & instituto pro perpetuis ejusdem Collegii Rectoris, & Collegialium suorum pro tempore existentium residentia, usu, & habitatione, dictum Palatium cum omnibus, & singulis illius ædificiis, structuris, situ, ambitu, juribus, pertinentiis, & dependentiis quibuscumque ultra mille scuta ad emptionem suppellectilium a Nobis, ut præfertur, donata, seu ipsa suppellectilia, & alia mobilia quæcumque ex eis empta, & quoad ipsum Palatium sub omnibus, & singulis decretis, declarationibus, subrogationibus, obligationibus, pactis, conditionibus, firmitatibus, cauthelis, & clausulis, & aliis Chirographo, & Instrumento hujusmodi contentis, & appositis, & alias desuper necessariis, & opportunis de novo pro potiori cauthela auctoritate, & tenore præmissis, etiam perpetuo, & irrevocabiliter donamus, & concedimus.

Ei unit Monasterium S. Angeli de Lanulis:

§.3. Præterea eidem Collegio pro congrua, & competenti ejus Dote, seu Dotis subsidio, onerumque illi incumbentium faciliori, & commodiori supportatione, Monasterium S. Angeli de Lanulis S. Benedicti, seu alterius Ordinis nullius Diœcesf. Provinciæ Urbinat., quod bo: me: Hieronymus tit. S. Pancratii Presbyter Cardinalis Matthæjus nuncupatus in Commendam ad sui vitam, ex concessione, & dispositione Apostolica, dum viveret, obtinebat, & quod Conventu caret, cujusque, & illi forsan annexi fructus, redditus, & proventus trecentorum ducatorum de Camera secundum communem existimationem valorem annuum, ut accepimus, non excedunt, Commenda prædicta per obitum dicti Hieronymi Cardinalis nuper apud Sedem Apostolicam defuncti cessante adhuc, eo quo ante Commendam ipsam vacabat, vel alias quovis modo, & ex cujuscumque persona, seu per liberam cessionem cujusvis de illius regimine, & administratione in Romana Curia, vel extra eam etiam coram Notario publico, & Testibus sponte factam, vacans, etiamsi tanto tempore vacaverit, quod ejus provisio juxta Lateranen. Statuta Concilii, aut alias canonicas Sanctiones ad Sedem prædictam legitime devoluta existat, illaque ex quavis causa ad Sedem eamdem specialiter, vel generaliter pertineat, ac de illo Consistorialiter disponi consueverit, seu debeat super eo quoque, ac regimine, & administratione præ lictis inter aliquos lis, seu illarum possessio, vel quasi molestia, cujus litis statum, verumque, & ultimum dicti Monasterii vacationis modum, etiamsi ex illo quævis etiam generalis reservatio, etiam in corpore Juris clausa resultet, etiam præsentibus haberi volumus pro expresso, pendeat indecisa, dummodo tempore datæ præsentium eidem Monasterio de Abbate provisum, aut illud alteri Commendatum canonice non existat, cum annexis hujusmodi, nec non Ecclesiam S. Cæsarei de Urbe in Via ad Portam Appiam S. Sebastiani nuncupatam tendente sitam, quæ nuper in suis structuris, & ædificiis vetustate consumptis, & ruinam minantibus, sumptu nostro instauratam, ornatamque, ac quæ dilecto filio Nostro Silvestro ejusdem S. Cæsarei Diacono Cardinali Nostro Secundum Carnem Pronepoti pro denominatione sui Cardinalatus concessa extitit, cum omnibus, & singulis suis ædificiis, Domibus, ædibus, bonis, proprietatibus, Villis, Terris, agris, possessionibus, fundis, Pratis, Pascuis, Silvis, Hortis, fructibus, redditibus, proventibus, juribus, obventionibus, emolumentis, Jurisdictionibus, membris, annexis, pertinentiis suis universis, in quibusvis rebus consisten., & undecumque provenien., Vineam quoque dictæ Ecclesiæ Sancti Cæsarei contiguam, & in via prædicta juxta alios suos veriores confines sitam, ac per Nos, etiam nuper a dilectis filiis hæredibus quon. Camilli Crescentii Civis Romani, dum vixit pretio bis mille, & quingentorum scutorum emptam, eadem auctoritate, & tenore unimus, annectimus, incorporamus, applicamus, & assignamus: ita quod liceat Rectori, & Collegialibus dicti Collegii nunc, & pro tempore existen. corporalem, realem, & actualem illorum omnium, & singulorum possessionem per se, vel alium, seu alios eorum, ac dicti Collegii nominibus propria auctoritate, etiam absque Judicis mandato, vel Decreto, ac sine spolii, & attentatorum vitio, ex nunc appræhendere, & appræhensam perpetuo retinere, fructus quoque, redditus, proventus, jura, obventiones, & emolumenta ex eis provenientia quæcumque percipere, exigere, levare, recuperare, locareque, & arrendare, ac in communem dicti Collegii usum, & utilitatem convertere, nec non Monasterium Sancti Angeli, & Ecclesiam Sancti Cæsarei prædicta in spiritualibus, & temporalibus regere, & administrare, eisdemque S. Cæsarei, & ipsius Monasterii Ecclesiis, per quoscumque Presbyteros sæculares, vel de Superiorum suorum licentia, cujusvis Ordinis Regulares idoneos, inibi juxta Statuta a Protectore, seu Rectore d. Collegii præscribenda ponendos, & amovendos in divinis, prout eis videbitur, & eorum arbitrio, sic tamen, ut ad aliquod onus, seu servitium in d. Ecclesia S. Cæsarei, seu pro illa subeundum, vel præstandum præterquam ad dictam Ecclesiam S. Cæsarei, illiusque ædificia in debito, & decenti statu conservandum, ac sarta tecta tenendum, minime teneantur, nec ad id cogi, aut compelli valeant, deservire faceret, ac reliquiarum ibidem pro tempore existentium curam, & administrationem perpetuo habere, ipsius S. Cæsarei Diaconi, seu Presbyteri Cardinalis, ac Ordinariorum locorum, & Vicarii dictæ Urbis, necnon Superiorum dicti Ordinis, & quorumvis aliorum licentia, seu consensu minime requisitis: neque deinceps dictus Sylvester Cardinalis, nec quicumque alius in dictam Ecclesiam S. Cæsarei pro denominatione, seu titulo sui Cardinalatus pro tempore assignari contigerit, per se, vel alium, seu alios in regimine, & administratione, & gubernio dictæ Ecclesiæ S. Cæsarei, ac illius bonorum, fructuum, redditum, proventuum, jurium, actionum, rerum, pertinentiarum, Sacrarum reliquiarum ornamentorum, & supellectilium quorumcumque, quovis prætextu, colore, vel ingenio, se se ingerere, seu intromittere, vel Altaria, aut quidquam aliud ibidem immutare, aut reliquias ipsas alio transferre, vel aliquam jurisdictionem, & Superioritatem, seu jurisdictionis, seu Superioritatis, ac tam in ipsam Ecclesiam S. Cæsarei, illiusque Presbyteros, & Ministros pro tempore existen. exercere, sed tantummodo ipse Diaconus, seu Presbyt. Cardin. S. Cæsarei pro tempore existens ad eamdem Ecclesiam S. Cæsarei in illius festivitatis, & stationis, ac aliis quibuscumq; diebus accedere, ac Missis, & Vesperis ibi assistere, ac illas si ei libuerit celebrare possit. Præterea omnes, & quascumq; alias uniones de d. Ecclesia S. Cæsarei, illiusque juribus, rebus, bonis, dependentiis, annexis, & perti-

Ecclesiam S. Cæsarei de Urbe.

Vineam prope dictam Ecclesiam positam:

Cum omni jure &c.

nen-

nentiis prædictis cuicumque alteri Ecclesiæ, vel Capitulo, aut mensæ Capitulari, ac, vel alias quomodocumque, & qualitercumque forsan factas, ac sub quibuscumque clausulis, & verborum formis, atque expressionibus conceptas similiter perpetuo paribus auctoritate, & tenore revocamus, cassamus, annullamus, & dissolvimus.

Prædicta omnia, quacumque superiorirate, & onere liberat.

§. 4. Insuper ipsum Collegium, illiusque pro tempore existentes Rectorem, Scholares, Cappellanos, œconomos, Officiales, Ministros, & personas, ac tam Collegii, quam Monasterii, & Ecclesiæ S. Cæsarei, aliarumque illis annexorum, & membrorum bona mobilia, & immobilia præsentia, & futura cujuscumque qualitatis, generis, & speciei existentia ab omni, & quacumque pro tempore existentium ejusdem S. Cæsarei Diaconorum, seu Presbyterorum Cardinalium, ac dictæ Urbis Gubernatoris, Senatoris, Conservatorum, Reformatorum, ac nostri, & Rom: Pont. pro tempore existen. in eadem Urbe, & illius Districtu in spiritualibus Vicarii, necnon causarum Cameræ Apostolicæ Generalis Auditoris, ac quorumcumque nostrorum, & dictæ Sedis de Latere Legatorum, ac Archiepiscoporum, Episcoporum, etiam tamquam ejusdem Sedis Delegatorum, eorumque loca tenentium, Vicesgerentium, Vicariorum, Officialium, Judicum, necnon Superiorum dicti Ordinis, ac quarumcumque aliarum personarum ubilibet constitutarum, ac quavis auctoritate, & dignitate tam ecclesiastica, quam mundana, etiam Cardinalatus honore fulgentium visitatione, correctione, jurisdictione, dominio, Superioritate, & potestate, necnon annatarum, quindenniorum, Communium, minutorum, & aliorum jurium, & servitiorum dictæ Cameræ, & quibusvis, etiam ejusdem S. R. E. Cardinalibus, & dictæ curiæ Officialibus, & in annatis, quindenniis communibus, munitis, ac juribus prædictis participantium, eorumque Collegiis ratione prædictarum, & quarumcumque aliarum unionum, applicationum, & concessionum eidem Collegio de prædicto, & quibuscumque aliis Monasteriis, Hospitalibus, Ecclesiis, Beneficiis, rebusque, & Bonis Ecclesiasticis hactenus, & deinceps quomodolibet debitorum, & tam per ipsum Collegium in propriis suis bonis, & rebus præsentibus, & futuris, quam illius ratione Rectores, scholares, Cappellanos, œconomos, Officiales, & Ministros prædictos, ac cum eis contrahentes a quorumcumque pedagiorum, Datiorum, vectigalium, Gabellarum, angariarum, bullettinorum, taliarum, Custodiarum, Taxarum equorum tam vivorum, quam mortuorum, Collectarum, Præbendarum, ponderum, portarum molendinorum farinæ, trium pro Centenario, ac quatuor juliorum pro quolibet vegete Vini solui solitorum, ac quorumcumque aliorum similium, vel dissimilium onerum, & gravaminum tam ordinariorum, quam extraordinariorum, & realium, personalium, & mixtorum quibuscumque nominibus, & vocabulis nuncupatorum, etiam hic de necessitate exprimendorum per Nos, & quoscumque alios Romanos Pontifices prædecessores, & successores nostros, ac Sedem, & Cameram prædictas, ipsiusque Sedis Legatos, Vicelegatos, Gubernatores, Commissarios, & quoscumque alios quavis auctoritate, & potestate fungentes, & etiam adinstar Cameralium, etiam ratione Ripettæ, Dohanæ Terræ, & etiam grassiæ nuncupatæ Urbis prædictæ, etiam pro ortodoxæ fidei defensione, ac Status S. R. E. conservatione, divinique cultus augmento, necnon Basilicæ Principis Apostolorum Fabrica, Cruciata Sancta, & expeditione contra Infideles, & rebelles, necnon Ecclesiarum, murorum, Pontium viarum, & stratarum constructione, & restauratione aquarum fontium, & fluminum deductione, pauperumque subventione, necnon Sedis, & Cameræ prædictorum necessitatibus, & ex quibuscumque aliis cogitatis, inexcogitatis, etiam quantumvis maximis, urgentissimis, & privilegiatis causis, etiam Sedis, & Cameræ, earumdem, ac quarumcumque Provinciarum conducendorum, ac etiam cum ad dictam Urbem conductorum, & in ea existentium, & pro eodem Collegio in magna, sive parva quantitate, tam in barchis, quam in Magazinis, & alias ubilibet emendorum cujuscumque generis, quantitatis, qualitatis, valoris, & speciei, fuerint, exactione, solutione, præstatione, & contributione, necnon quorumcumque aliorum, etiam juxta Concilii Trid. Decreta ubilibet institutorum, & instituendorum Collegiorum, & piorum locorum subventione, auctoritate, & tenore prædictis pariter perpetuo eximimus, & liberamus, ac sub Beati Petri, & dictæ Sedis, atque nostræ, ac pro tempore existen. Roman. Pontificis protectione, & inviolabili conservatione suscipimus, Nobisque, & eidem Sedi immediate subiicimus, & exemptionem, liberationem, susceptionem hujusmodi in quacumque foro, & Tribunali, ac dicta Camera, etiam respective cujuscumque solutionis illi faciendæ semper favorabiliter censeri debere, & de illis in quacumque causa, lite, & controversia eam interpretationem extensivam habendam esse, quæ pro alia quantumvis pia, & privilegiata, ad pios usus destinata, & applicata causa fieri posset, declaramus.

Caeterorum Urbis Collegiorum privilegia ei concedit.

§. 5. Ipsi quoque Collegio, ac illius Rectori, Scholaribus, Cappellanis, Æconomis, Officialibus, Ministris, & personis, ut omnibus, & singulis privilegiis, exemptionibus, libertatibus, Immunitatibus, prærogativis, antelationibus, præheminentiis, concessionibus, Indultis, favoribus, cæterisque gratiis Universis, tam spiritualibus, quam temporalibus, quibus alia Collegia, & pia loca in dicta Urbe instituta, illorumque Rectores, Scholares, Cappellani, Æconomi, Officiales, Ministri, & personæ de jure, usu, consuetudine, privilegio, vel alias quomodolibet utuntur, fruuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, frui, potiri, & gaudere possunt, & poterunt quomodolibet in futurum, non solum ad eorum instar, sed æque

æque principaliter, & pariformiter in omnibus, & per omnia uti, frui, potiri, & gaudere, nec non tam ipsi, quam eorum Coloni, Arrendatarii, Livellarii, Conductores, & Emphiteutæ prædicti Vinum, Triticum, Ordeum, Legumina, Blada, frumenta, & cujusvis generis fruges, & grana ex quibuscumque proprietatibus, possessionibus, & bonis dicti Collegii, illiusque membrorum, & annexorum quorumcumque provenientia, de quibuscumque provinciis, Terris, & Locis Nobis, & Romanæ Ecclesiæ mediate, vel immediate subjectis cujusvis licentia desuper minime requisita, & absque alicujus pecuniæ, vel alterius rei solutione, & præstatione perpetuo facienda, aut Censuræ, vel pœnæ incursu extrahere, aut extrahi facere, ac ad dictum Collegium pro illius usu conducere, & etiam illa in dicta Urbe, illiusque districtu, nec non Universo Statu Ecclesiastico vendere, distrahere, & de illis ad eorum libitum disponere, libere, & licite valeant ejusdem auctoritate, & tenore similiter perpetuo indulgemus.

Illiusque Coloni &c. libertatem dat fruges asportandi, vendendi &c. absque ullo onere.

§.6. Districtius quoque in virtute sanctæ obedientiæ inhibemus Legatis, Archiep. scopis, Episcopis, & aliis Locorum Ordinariis Uicelegatis, Locatenentibus, Vicariis, Judicibus, & aliis prædictis ejusdem S. R. E. Camerario, & dictæ Cameræ Thesaurario, Clericis, Præsidentibus, Commissario, nec non Annonæ Præfectis, ac Pedagiorum, Datiorum, Vectigalium, Gabellarum, Angariarum, Bullettinorum, Decimarum, Talearum, Taxarum, & aliorum onerum, ac subsidiorum prædictorum Appaltatoribus, Duhaneriis, Vicedohaneriis, Exactoribus, Datiariis, & quibusvis aliis personis cujuscumque status, gradus, ordinis, conditionis, & præeminentiæ existentibus, ac quacumque Auctoritate, & potestate fungentibus, ne quorumcumque privilegiorum, Indultorum eis sub quibusvis tenoribus, & formis concessorum, & concedendorum, seu etiam Annonæ, seu Abundantiæ, aut cujusvis necessitatis, vel quovis alio prætextu, Collegium, illiusque Rectorem, Scholares, Cappellanos, Œconomos, & Ministros, ac personas hujusmodi, seu eorum aliquem super præmissis quomodolibet molestare, perturbare, vel inquietare audeant, seu præsumant.

Inhibet quibuscumque Ministris, ne illos audeant perturbare.

§.7. Ut autem ipsius Collegii Clementini bono regimini, gubernio, & conservationi opportune consulatur, dictum Petrum Cardinalem, & eo vita functo, alium ejusdem Romanæ Ecclesiæ Cardinalem ex Nostra familia, aut parentela, vel in ejus defectum, quemcumq; alium ex ejusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, quem Prælatus si adsit, vel laicus Primogenitus de familia, seu Parentela Nostra prædicta, vel iis omnibus deficientibus Rector, & scholares prædicti, seu eorum major pars duxerit eligendum ejusdem Collegii Clementini, illiusque personarum, rerum, bonorum, jurium, & privilegiorum Protectorem, defensorem, & Conservatorem, ac Judicem Ordinarium, cujus consilio, & ope omnia supradicta, & quæcumque alia in eis, & circa ea necessaria, & opportuna statuantur, & ordinentur, sic tamen, ut cum primum aliquis de familia, & Parentela, ad Cardinalatus honorem assumptus fuerit, statim, & eo ipso dicti Collegii Protector sit, & esse censeatur, & alter Cardinalis externus in Protectorem, ut supra electus a munere, & officio Protectoris hujusmodi vacet, constituimus, & deputamus.

Cardinalem Protectorem ei assignat ex familia Aldobrandinorum eligendum.

§.8. Necnon eidem Petro Cardinali, ac pro tempore existenti Protectori Collegii Clementini hujusmodi, illius Rectorem, Cappellanos, Œconomos, Officiales, Advocatos, Protectores, cæterosque Ministros pro libero, & absoluto ejus voluntatis arbitrio deputandi, & amovendi, ac loco amovendorum alios sufficiendi, necnon quæcumque statuta, ordinationes, Capitula, & Decreta, ad ejusdem Collegii Clementini, illiusque personarum, rerum, & bonorum spiritualium, & temporalium curam, regimen, & gubernium, directionem, administrationem, ac Scholarium prædictorum receptionem, admissionem, ætatem, qualitatem, victum, amictum, instructionem, disciplinam, ac studii cursum pertinentia licita tamen, & honesta, ac Sacris Canonibus, & dicti Concilii Decretis non contraria, quæ eo ipso Apostolica auctoritate confirmata, & approbata sint, & esse censeantur, ac ab omnibus, ad quos pro tempore spectabit, etiam sub pœnis in contravenientes statuendis observari debeant, faciendi, & edendi, & illa quoties pro eorum, & temporum qualitate, seu alias expediens videbitur, immutandi, corrigendi, moderandi, reformandi, & etiam alia ex integro condendi, omnesque, & singulas lites, causas, & differentias, tam Civiles, quam Criminales, & mixtas, dictum Collegium Clementinum, illiusque res, & bona, ac personas quomodolibet concernentia tam active, quam passive, etiam contra alia Collegia, & pia loca, & æque, vel magis privilegiata, eorumque res, bona, personas, vel è converso, ac ultro citroque ad invicem, vel alias quomodolibet motas, & movendas, ac etiam per appellationem, & in quacumque instantia, coram quibusvis Judicibus introductas, indecisas, ac pendentes, etiam illas ab ipsis Judicibus avocando, per se, vel ejus Vice-Protectorem, aut alium, seu alios, quos ad hoc duxerit deputandos, etiam summarie, simpliciter, & de plano, & sine strepitu, ac figura Judicii, sed sola facti veritate inspecta, ac etiam manu regia, cum omnibus, & singulis suis incidentibus, dependentibus, emergentibus, annexis, & connexis, totoque negotio principali, etiam privative quoad omnes, & singulos alios Judices ordinarios, & delegatos, eorumque Curias, & Tribunalia Ecclesiastica, vel Sæcularia, audiendi, cognoscendi, & fine debito terminandi, necnon quoscumque interesse habentes tam in dicta Curia, quam extra eam etiam per Edictum publicum, constito sibi summarie de non tuto accessu, citandi, & quibusvis aliis ejusdem

Cui dat facultatem Ministros deputandi;

Statuta condendi;

Immutandi;

Causas ad Collegiū spectantes cognoscendi.

dem Curiæ Judicibus, & personis, quibus, & quoties opus fuerit sub sententiis, censuris, & pœnis Ecclesiasticis, ac etiam pecuniariis de quibus sibi videbitur, inhibendi, & in eventum non paritionis ad declarationem incursus sententiarum, censurarum, & pœnarum hujusmodi procedendi, ac sententias desuper ferendas debitæ exequutioni demandandi, seu demandari faciendi: Contradictores quoslibet, & Rebelles per similes sententias, censuras, & pœnas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, compescendo, ac etiam auxilium brachii sæcularis ad hoc invocando. Necnon quæcumque dubia, difficultates, si quæ præmissorum occasione quomodolibet oriri contigerit, declarandi, & interpretandi, omniaque, & singula in eisdem præmissis, & circa ea quomodolibet necessaria, & opportuna faciendi, dicendi, gerendi, exercendi, & exequendi, etiam omni, & quacumque appellatione remota, plenam, liberam, & omnimodam facultatem, & auctoritatem pariter perpetuo tribuimus, & elargimur.

Clausulas ad hujusce Constitutionis perpetuam firmitatem apponit.

§.9. Decernentes præsentes literas, ac in eis contenta quæcumque, etiam ex eo quod Superiores dicti Ordinis, & quicumque alii in præmissis quomodolibet interesse habentes, vel habere prætendentes, illis non consenserint, ad eaque vocati, & causæ, propter quas hæc omnia facta fuerint, coram dictæ Urbis Vicario, & locorum Ordinariis, etiam tamquam a Sede Apostolica delegatis, vel alibi examinatæ, verificatæ, & justificatæ non fuerint, neque in eis quæcumque solemnitates, & alia de jure, vel consuetudine, vel privilegio, seu juxta statuta, Ordinationes, & Constitutiones Urbis, & Cameræ prædictar., aut alias quomodolibet requisita, & in similibus necessaria intervenerint, seu etiam enormis, & enormissimæ læsionis, aut alio quovis prætextu, seu alias ex quibusvis causis quantumvis legitimis, & juridicis, de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ, vel quopiam alio defectu notari, impugnari, retractari, in jus, vel controversiam vocari, ad terminos juris reduci, vel adversus illas quodcumque juris, vel facti remedium impetrari nullatenus umquam posse, neque sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum, ac unionum, applicationum, etiam effectum suum plenarium nondum sortitarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, aut aliis contrariis dispositionibus per Nos, vel alios Romanos Pontifices Successores nostros, etiam in crastinum assumptionis Successorum nostrorum ad hujusmodi Apostolatus apicem sub quibuscumque verborum expressionibus, & formis, etiam motu, & potestatis plenitudine similibus, pro tempore factis comprehendi, sed tamquam pro fundatione, & seu pro dotatione dicti Collegii Clementini ad bonarum artium cultum instituti concessas, semper ab illis excipi, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum, & eum, in quo antea quomodolibet erant statum, restituta, reposita, & plenarie reintegrata, ac de novo, & sub Dat. per Protectorem, Rectorem, & Scholares pro tempore existentes prædictos quandocumque eligenda, de novo concessa fore, & esse, suumque plenarium effectum sortiri, & obtinere, nec quemquam ad easdem præsentes literas in Camera prædicta juxta Constitutionem piæ me. Pii Papæ IV. Prædecessoris nostri desuper editam, aut alias quomodolibet præsentandum, insinuandum, & registrari faciendum teneri, neque illas propterea irritas esse, sed omnino valere, & suffragare, perinde ac si Constitutio prædicta, vel alia contraria minime emanasset, seu juxta eamdem Constitutionem in dicta Camera præsentatæ, insinuatæ, & registratæ fuissent: sicque per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac ejusdem S.R.E. Cardinales, etiam de latere Legatos, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & definiri debere: irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Exequutores deputat.

§.10. Quocirca Venerabilibus Fratribus nostris Ostien., & Portuen. Episcopis, ac dilecto filio Causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ Generali Auditori per Apostolica scripta motu simili mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios præsentes literas, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Protectoris, Rectoris, & Collegialium prædictorum, aut aliorum in præmissis interesse habentium fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra easdem præsentes literas, & in eis contenta quæcumque firmiter observari, ac illos præmissis omnibus, ac singulis pacifice frui, & gaudere. Non permittentes eos desuper per quoscumque quomodolibet indebite molestari: Contradictores quoslibet, & Rebelles per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia appellatione postposita compescendo, legitimisque super his habendis servatis processibus, sententias, censuras, & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Contraria tollit.

§.11. Non obstantibus priori voluntate, ac ordinatione hujusmodi, ac nostra de non tollendo jure quæsito, ac Lateranen., & aliorum generalium Conciliorum novissime celebratorum uniones perpetuas, nisi in casibus a jure permissis fieri, & Beneficia unius Diœcesis cum aliis Beneficiis, Ecclesiis, Collegiis, vel locis alterius Diœcesis uniri prohibentium, ac prædicti Pii Prædecessoris de gratiis interesse Cameræ prædictæ concernentibus intra certum tunc expressum tempus in dicta Camera registrandis, ac fe. rec. Bonifacii Papæ VIII. etiam Prædecessoris nostri, qua cavetur, ne quis extra suam Civitatem, vel Diœces. nisi in certis exceptis casi-

casibus, & in illis ultra unam dietam a fine suæ Diœcesf. ad judicium evocetur, seu ne Judices a Sede prædicta deputati extra Civitatem, vel Diœcesf. in quibus deputati fuerint, contra quoscumque procedere, aut alii, vel aliis vices suas committere quoquo modo audeant, seu præsumant, & de duabus dietis in Concilio generali edita, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad judicium non trahatur, aliisque quibusvis Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus, universalibusque Conciliis editis, specialibus, & generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus, necnon Cameræ, Urbis, Civitatum, Provinciarum, Locorum, Ecclesiarum, Monasteriorum, & Ordinis prædictorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, etiam immemorabilibus, legibus etiam municipalibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis illis, necnon Sancti Cæsarei Diacono, seu Presbytero Cardinali pro tempore existenti, ac Legatis, Archiepiscopis, Episcopis, Ordinariis, Vice-Legatis, Locatenentibus, Vicariis, Officialibus, Judicibus, Camerario, Gubernatori, Auditori, Senatori, Conservatoribus, Præsidentibus, Clericis, Thesaurariis, Commissariis, Appaltatoribus, Dohaneriis, Datiariis, Præfectis, Exactoribus, & aliis prædictis, necnon ipsius Monasterii, & Ordinis superioribus Conventibus, & dilectis filiis Populo Romano, cæterisque personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusq; & aliis Decretis in genere, vel in specie, per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac Nos, & Sedem hujusmodi, etiam motu, scientia, ac potestatis plenitudine similibus, ac etiam consistorialiter, etiam ad Imperatoris, Regum, Reginarum, Ducum, & aliorum Principum instantiam, vel aliorum contemplatione, aut intuitu, seu alias quomodolibet, etiam iteratis vicibus, etiam contra exemptos concessis, approbatis, & innovatis, etiamsi in eis caveatur expresse, quod illis etiam vigore, etiam implicitæ derogationis latissime extendendæ, ultra quam in supplicatione desuper signata expressum fuerit per quascumque literas Apostolicas etiam quasvis clausulas generales, vel speciales, etiam derogatoriarum derogatorias, efficaciores, & insolitas, ac etiam irritantia, & alia Decreta sub quacumque verborum expressione in se continentes nullatenus derogari, neque derogatum censeri possit, nisi illorum tenore de verbo ad verbum nihil penitus omisso inserto, ac hujusmodi derogationes consistorialiter, ac de ejusdem S. R. E. Cardinalium consilio, ac cum expressione causarum in hujusmodi privilegiis, & indultis, ac desuper confectis literis expressarum factæ, & per trinas literas eumdem tenorem in se continentes tribus distinctis vicibus iis, quorum interest, legitime intimatæ, & insinuatæ fuerint, ac tunc demum ipsorum interesse habentium ad id expressus accesserit assensus, & aliter factæ derogationes nemini suffragentur. Quibus omnibus, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus specialis mentio habenda esset, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice specialiter, & expresse derogamus, ac sufficienter derogatū esse decernimus, contrariis quibuscumque. Aut si Camerario, Thesaurario, Clericis, Præsidentibus, Dohaneriis, & aliis prædictis, vel quibusvis aliis communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultū, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

§. 11. Volumus autem, quod propter unionem, annexionem, & incorporationem hujusmodi, dictum Monasterium in spiritualibus non lædatur, & in temporalibus detrimenta non sustineat, sed illius congrue supportentur onera consueta. *Onera Monasterii ferri vult.*

§. 12. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostræ absolutionis, erectionis, & institutionis, donationis, concessionis, unionis, annexionis, incorporationis, applicationis, assignationis, revocationis, cassationis, annullationis, dissolutionis, exemptionis, liberationis, susceptionis, subjectionis, declarationis, indulti, inhibitionis, constitutionis, deputationis, tributionis, elargitionis, mandati, derogationis, Decretorum, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum. *Clausulæ pœnales.*

Datum Romæ apud Sanctum Marcum Anno Incarnationis Dominicæ millesimo sexcentesimo quarto, Non. Julii, Pontificatus nostri Anno XIII. *Dat. die 5. Julii 1604. An. XIII.*

CCCXXXVI.

Suppressio Prioratus S. Jacobi Oppidi de Fixa cum erectione Collegii Societatis Jesu. *Ex Regest. in Secret. Brev.*

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Laboriosam, & indefessam operam, quam Societas Jesu in militantis Ecclesiæ agro excolendo &c. expedire. *Exordium.*

§. 1. Dudum siquidem omnes Prioratus, cæteraque beneficia Ecclesiastica sæcularia, & quorumvis ordinum regularia apud Sedem Apostolicam &c. reservavimus. Decernentes &c. attentare.

§. 2. Cum itaque postmodum Prioratus Sancti Jacobi Oppidi de Fixa alias de la Fleche Ordinis Sancti Augustini Canonicorum Regularium Andegaven. Diœcesis per libe- *Causæ supprimendi Monasterii, & erigendi in eo Collegii.*

ram

ram resignationem dilecti filii Petri Pilochet nuper ipsius Prioratus Prioris de illo, quem tunc obtinebat, in manibus nostris sponte factam, & per Nos admissam apud Sedem &c. ad præsens nullusque de illo præter Nos &c. supradictis. Et sicut charissimus in Christo filius noster Henricus Francorum Rex Christianissimus Nobis nuper exponi fecit, ipsius Prioratus, qui Conventualis, & electivus existit, ac in quo tres dumtaxat Canonici Regulares Ordinem hujusmodi inibi professi remanserunt, situs, ædes, & ædificia pro instituendo ibidem Collegio Societatis Jesu valde apta, & commoda existunt, si tribus Canonicis præfatis inde ad Monasterium Sancti Joannis Mollinen. Ordinis, & Diœcesis præfatorum, quod competenti Canonicorum pro cultu divino in ejus Ecclesia, uti convenit, peragendo destitutum reperitur, cujusque Abbas, & Conventus dilecti filii illos recipere parati existunt, translatus titulus, & denominatio Prioratus hujusmodi, ac in eo dictus Ordo, illiusque status, essentia, & dependentia regulares perpetuo supprimerentur, & extinguerentur, ac in situ, ædibus, & ædificiis præfatis unum Collegium ejusdem Societatis etiam perpetuo erigeretur, & institueretur, aliaque infrascripta fierent, ex hoc profecto Religiosorum ipsius Societatis in piis, & laudabilibus officiis, ministeriis, & exercitiis exequendis commoditati, necnon juventus dicti Oppidi, & finitimorum locorum in fide, pietate, bonis moribus, scientiis, & disciplinis, cæterisque Christiano nomine dignis virtutibus instructioni, & ædificationi, & publicæ utilitati, & saluti plurimum consuleretur.

Henrici Regis Galliæ preces

§.2. Quare idem Henricus Rex asserens Prioratus hujusmodi, & illi forsan annexorum fructus, redditus, & proventus viginti quatuor ducatorum auri de Camera secundum communem æstimationem valorem annuum non excedere, Nobis humiliter supplicari fecit, quatenus præmissis, & aliis infrascriptis annuere, ac desuper opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Erectio Collegii, de quo in Rubrica.

§.3. Nos igitur, qui dudum inter alia voluimus, quod petentes Beneficia Ecclesiastica aliis uniri, tenerentur exprimere verum annuum valorem secundum æstimationem præfatam etiam beneficii, cui aliud uniri peteretur, alioquin unio non valeret, & semper in unionibus commissio fieret ad partes, vocatis quorum interesset, idemque observaretur in quibusvis suppressionibus, & perpetuis concessionibus de quibuscumque fructibus, & bonis Ecclesiasticis, hujusmodi supplicationibus inclinati in dicto Prioratu, cui cura Animarum Parochianorum non imminet, sive præmisso, sive &c. factam, aut assequutionem &c. vacet, etiamsi tanto tempore &c. devoluta, ipseque Prioratus dispositioni Apostolicæ specialiter, vel alias &c. existat, ac inter aliquos lis indecisa, dummodo &c. pertineat nomen, titulum, & denominationem Prioris, & dignitatis Prioratus, necnon Ordinem Sancti Augustini præfatum illiusque statum, essentiam, & dependentiam Regulares Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuo supprimimus, & extinguimus, ac in istius Prioratus sic suppressi situ, ambitu, ædibus, & ædificiis, ac aderentiis unum Collegium Clericorum, seu Presbyterorum dictæ Societatis per unum Rectorem juxta ejusdem Societatis institutum regendum, gubernandum, & administrandum, cum omnibus privilegiis, exemptionibus, libertatibus, immunitatibus, prærogativis, favoribus, indultis, cæterisque gratiis tam spiritualibus, quam temporalibus, quibus alia ejusdem Societatis Collegia, illorumque Rectores Clerici, Presbyteri, Sęcolares, Collegiales, & personæ de jure, vel consuetudine, seu ex privilegio, vel alias quomodolibet utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere possunt, & poterunt quomodolibet in futurum, auctoritate, & tenore præfatis, etiam perpetuo erigimus, & instituimus.

Cui bona omnia Monasterii adjudicantur.

§.4. Illique sic erecto, & instituto pro ejus dote, ac futurorum illius Rectoris, & Collegialium usu, habitatione, substentatione, & commoditatibus, oneruműque ipsis incumbentium supportatione, situm, ædes, & ædificia suppressi Prioratus hujusmodi cum illius Ecclesia, Claustris, Refectorio, Dormitorio, ambitu, circuitu, necnon omnibus, & singulis suis membris annexis, Villis, Prædiis, Possessionibus, Terris, Agris, Fundis, Vineis, Censibus, Jurisdictionibus, Silvis, Paschulis, Hortis, Pratis, Decimis, fructibus, redditibus, & proventibus, juribus, actionibus, obventionibus, emolumentis, & pertinentiis universis, cæterisque mobilibus, immobilibus, & semoventibus, ac etiam feudalibus, & allodialibus bonis tam intus, quam extra dictum Oppidum ubilibet consistutis eorumque proprietate, & dominio, ac sacris, prophanis, & communibus suppellectilibus ad dictum Prioratum suppressum, ejusque Conventum, & Ecclesiam etiam ex Imperatorum, Regum, Reginarum, Ducum, Principum, vel aliorum utriusque sexus fidelium fundatione, dotatione, donatione, largitione, vel alias quocumque jure, titulo, & causa pertinentibus cujuscumque qualitatis, quantitatis, pretii, vel valoris sint, ac in quibuscumque rebus etiam rei vocabulo latissime sumpto consistant, etiamsi intuitu, & contemplatione dicti Ordinis Sancti Augustini, illiusque Religiosorum, & quamdiu ipsi ibidem permanserint, donata, relicta, erogata, & elargita fuerint. Ita quod liceat pro tempore existentibus Rectori, & Collegialibus præfatis per se, vel alium, seu alios eorum, & ipsius Collegii nominibus corporalem illorum omnium possessionem propria auctoritate libere apprehendere, & perpetuo retinere, ac fructus, jura, obventiones, & emolumenta quæcumque inde provenientia percipere, colligere, exigere, levare, arrendare, locare, dislocare, ac oneribus suppressi Prioratus hujusmodi in spiritualibus debite, sup-

supportatis in suos, dictique Collegii communes usus, utilitatem, & necessitates convertere, Diœcesani loci nunc, & pro tempore existentis licentia desuper minime requisita, eisdem auctoritate, & tenore similiter perpetuo concedimus, assignamus, applicamus, & appropriamus.

Onera Prioratus in ministeria Soc. Jesu commutantur

§.5. Omnia vero Prioratus ejusdem suppressi, & illius Ecclesiæ onera spiritualia in solita dictæ Societatis ministeria, & exercitia commutamus, præfatosque tres Canonicos Regulares suppressi Prioratus hujusmodi de illo, ejusque ædibus, & ædificiis præfatis ad dictum Monasterium, itaut inibi ad illius Canonicorum deficentium loca, & Canonicales portiones, aliaque jura, & emolumenta recipi, & admitti, ac sincera in Domino charitate tractari debeant in omnibus, & per omnia, perinde ac si ordinem præfatum ibidem ab initio professi fuissent, auctoritate, & tenore similibus transferimus.

Clausula pro perpetua hujusce Constitutionis firmitate.

§.6. Decernentes præsentes literas etiam ex eo quod causæ propter quas præmissa fiunt, vel facta sunt coram Loci Ordinario, etiam tamquam a dicta Sede Delegato, vel alias examinatæ, verificatæ, & justificatæ, ac Abbas, & Conventus Monasterii, vel alterius Regularis Loci, a quo suppressus Prioratus hujusmodi forsan dependebat, dictique Ordinis Superiores, & quicumque alii interesse habentes, vel prætendentes ad hoc vocati non fuerint, nec præmissis consenserint, vel alias ex quocumque alio capite, vel causa quantumvis juridica, & legitima de subreptionis, vel obreptionis, seu nullitatis vitio, aut intentionis nostræ, vel quopiam alio defectu notari, impugnari, retractari, invalidari, in jus, vel controversiam vocari, ad viam, & terminos juris reduci, seu adversus eas quodcumque juris, gratiæ, vel facti remedium impetrari nullatenus umquam posse, neque sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, aut aliis contrariis dispositionibus per Nos, seu alios quoscumque Romanos Pontifices Successores nostros, dictamque Sedem, etiam in crastinum assumptionis ipsorum Successorum ad Summi Apostolatus apicem, vel alias etiam motu proprio, & ex certa scientia etiam consistorialiter, & de Apostolicæ potestatis plenitudine quandocumque pro tempore faciendis, compræhendi, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum, & eum in quo antea quomodolibet erant statum, restitutas, repositas, & plenarie reintegratas, ac de novo etiam sub quacumque posteriori data per Rectorem, & Collegiales præfatos quandocumque eligenda concessas, ac semper, & perpetuo validas, & efficaces esse, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, sicque ab omnibus censeri, atque ita, & non alias per quoscumque Judices etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, etiam de latere Legatos, & Vice-Legatos, ac dictæ Sedis Nuncios sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate ubique judicari, & definiri debere, necnon quoad suppressionem, extinctionem, concessionem, assignationem, & applicationem præfatas, prout est si attentatum forsan est, hactenus, vel imposterum, quo vero ad alia præmissa ex nunc irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum

§.7. Non obstantibus priori voluntate nostra præfata, & Lateranensis Concilii novissime celebrati uniones perpetuas, nisi in casibus a jure permissis fieri prohibentis, ac felicis recordationis Bonifacii Papæ Octavi Prædecessoris nostri, & aliis Apostolicis Constitutionibus, necnon Prioratus suppressi, & Ordinis, ac Monasteriorum præfatorum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, privilegiis, quoque indultis, & literis Apostolicis illis, eorumque Abbatibus, Superioribus, Conventibus, & personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque, efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis in genere, vel in specie, etiam motu, & scientia similibus etiam consistorialiter, ac alias quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generalis idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata inserti forent præsentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes illis alias in suo robore permansuris hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si aliqui super provisionibus sibi faciendis de Prioratibus hujusmodi speciales, vel aliis Beneficiis Ecclesiasticis in illis partibus generales dictæ Sedis, aut Legatorum ejus literas impetrarint, etiamsi per eas ad inhibitionem, reservationem, & decretum, vel alias quomodolibet sit processum, quas quidem literas, & processus habitos per easdem ac inde sequuta quæcumque ad dictum Prioratum suppressum volumus non extendi, sed nullum per hoc eis, quoad assequutionem Prioratuum, vel Beneficiorum aliorum præjudicium generari, & quibuslibet aliis privilegiis, indulgentiis, & literis Apostolicis quorumcumque tenorum existant, per quæ præsentibus non expressa, vel totaliter non inserta effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda sit in nostris literis mentio specialis. Nulli &c. incursurum.

Dat. die 10. Julii 1604. An. XIII.

Datum Romæ apud S. Marcum Anno Incarnationis Dominicæ millesimo sexcentesimo quarto Idus Julii, Pontificatus nostri Anno XIII.

Con-

CCCXXXVII.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Confirmatio Transactionis initæ inter Communitatem Avenionen., & Ministros Regis Christianissimi super Signo, seu Bullo apponendo Pannis sericis, per Galliæ Regnum transvehendis, ibique vendendis.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

QUÆ ad Nostrorum Subditorum utilitatem cedere dignoscuntur, ea libenter approbamus, ac Apostolicæ confirmationis robore communimus, prout in Domino salubriter conspicimus, expedire.

Galliæ Ministri sericas merces in Statu Avenionensi confectas Regio addicebant.

§. 1. Nuper siquidem dilectorum filiorum Consulum, & Communitatis Civitatis Nostræ Avenionen. nomine, per dilectum filium Laurentium Draperium V. I. D. illorum Assessorem, & apud Nos Oratorem, Nobis expositum fuit, quod, cum a multis annis, deficiente fere omni alio commercio, & eadem Civitate, tam per Apostolicas concessiones, quam per alios varios modos, ars conficiendi Pannos sericos vix retenta esset: nihilominus a quibusdam annis citra, eidem etiam arti magnum allatum est detrimentum, ex eo quod Ministri Regni Galliæ ingressum Pannorum sericorum in prædicta Nostra Civitate confectorum, in dictum Regnum prohibitum asserentes, quotiescumque illos intra ditionem Gallicam reperiebant, tamquam forenses, & extraneos Regio Fisco addicebant, in vim quarumdam Regiarum Constitutionum, quibus cautum asserebant, non licere, Pannos sericos forenses per Galliæ Regnum transvehere, nec venales deferre, quin prius Lugdunum delati extitissent, ibique quoddam Symbolum, seu Bullum accepissent, cujus medio postmodum per totum Galliæ Regnū transvehi, & vendi tuto, & libere valerent, & alio etiam prætextu merces prædictas in pœnam dictarum Constitutionum incidisse dicebant: quod scilicet materia, seu seta, qua prædicti serici panni pro majori parte confecti erant, ipsatum rigori subjaceret, & cum seta ex Italia, & Hispania in prædictam Civitatem transportari nequicant, nisi per Provincias ejusdem Regni, ideo Lugdunū transvehendas esse, antequam in Pannos transmutarentur, & licet præfata Civitas adversus prædicta multa opponeret, non minus propterea dictam vexationem patiebatur: unde post multos, magnosque sumptus in hujusmodi lite collatos, & post magnam ex mercium confiscationibus jacturam, nihil magis expedire visum fuit, quam vel setas, & pannos Lugdunum transportare cum intolerabilium sumptuum onere, vel nullos omnino pannos sericos conficere, & sic artem sericam ab annis infinitis retentam, cum tertia parte Habitatorum, & Incolarum amittere.

Quod maximam hujusmodi arti, & commercio damnum afferebat.

§. 2. Quapropter rem sæpe alias, & per viginti annos, aut circa frustra tentatam aggressi, cum Redemptoribus, & Ministris Regiis tractare cœperunt de prædicto signo, seu Bullo in Civitate Lugdunen. imponi solito, in prædicta Nostra Civitate Avenionen. imponendo, cum solutione jurium Regio Redemptori, seu Appaltatori, ratione dicti Bulli debitorum, & tandem super præmissis, præsentibus dilecto filio Nostro Carolo S. R. E. Presbytero Cardinali de Comitibus nuncupat., tunc in eadem Civitate Vice-Legato, necnon in toto Statu prædicto Legationis Avenionen. Gubernatore Generali, ac reservato Nostro, & Apostolicæ Sedis beneplacito, inter Consules prædictæ Civitatis, ac Appaltatores prædictos transactio inita, ac Nobis nuper exhibita fuit, per quam Avenionensibus datur facultas, ut dictis Regiis Constitutionibus non obstantibus, merces sericas in quascumque Galliæ partes deferre, & vendere possint, itaut, licet prædicto Appaltatori, medio cujusdam Institoris, jura prædicti Bulli solvantur, cujus ope Panni serici prædictæ Civitatis per totum Galliæ Regnum, ac si Lugduni impositum esset, deferri, ac vendi possunt; nihilominus tamen omnis Jurisdictionis auctoritas, & causarum inde provenientium decisio, nec non, & confiscationis jura ad Nostros Justitiæ Ministros, Cameræque nostræ Apostolicæ Fiscum, spectent, & pertineant; ac prædictus etiam Institor pro exigendo dicti Bulli, seu Signi jure præstito prius juramento de fideliter exercendo in manibus præfati Vice Legati, literas ab eodem super hoc obtinere teneatur, nullam ex se nisi privati hominis causam habens, prout in dicta transactione, cujus tenorem præsentibus pro expresso haberi volumus, plenius dicitur contineri.

Consules Avenionenses transactionem cū dd. Ministris ineunt.

Cui se opponunt Consules Comitatus Venaysini.

§. 3. Cum autem Consules, & Communitas prædicti novissime Nobis humiliter supplicari fecissent, ut transactionem prædictam approbare dignaremur; contra vero, quia ex certis ipsius transactionis capitibus, ac ex quorumdam proclamatum, auctoritate præfati Vice Legati factorum, tenore, & præcipue ex consignatione quadam mercium in Civitate Nostra Cavallicen. vulgo Bufellum nuncupat. stabilita, dilecti etiam filii Consulatus Comitatus Nostri Venayssini, se gravatos esse prætendentes, licet prius coram prædicto Vice-Legato adversus prædictam Transactionem, & Proclamata se opposuissent, & ipse Vice-Legatus causam, & Partes ad Nos, ratione præmissorum remiserit, per eorum Agentes, & Procuratores, annullationem, & cassationem dictæ transactionis humiliter petiissent: Nos, auditis sæpius in contradictorio Partibus, tandem utrorumque utilitati consulere volentes, & prædictos Consules, Communitatemque, & homines Civitatis Nostræ Avenionen. a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & Interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium, dumtaxat consequen-

dum, harum ferie absolventes, & absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, & ad effectum, ut prædicta Ars serici in eadem Civitate, pro solatio Populi, & subditorum Nostrorum, præsertim pauperum sustentatione retineatur, & augeatur, Translationem prædictam, omniaque in ea contenta, & inde sequuta quæcumque, prædicti tunc Vice-Legati, aut ejus Auditoris auctoritate, & assensu legitime munita, auctoritate Apostolica, tenore præsentium confirmamus, & approbamus, illique inviolabilis Apostolicæ firmitatis robur adjicimus, ac omnes, & singulos tam juris, quam facti defectus, si qui desuper intervenerint, supplemus. Ab ipsa tamen Translatione, ejusque, & Proclamatum prædictorum vinculis, Comitatum Venaysinum universum, ac ejus incolas, & personas quascumque penitus eximimus, & liberamus, ac exemptos, & liberos esse volumus, & mandamus, eosque in eodem, in quo ante tempus Translationis, & Proclamatum prædictorum statum, restituimus, reponimus, & plenarie reintegramus; itaut, nec ratione Setarum, tam in dictoComitatu, quam aliunde provenientium, nec ratione Pannorum sericorum cujuscumque conditionis existant, aliquid solvere, aut dare prædicto Appaltatori teneantur, & ideo prædictam Cavallicensem consignationem, Busellum vocatam, eximi præcipimus, & mandamus, illamque in Territorium Avenionen., si ita prædictis Consulibus, & Communitati, cum interventu Vice-Legati videbitur, transferimus.

Clemens tamen eam confirmat.

Ab eaque Comitatum Venaysinum excipit.

§. 4. Volumus præterea, ut in ea parte Pannorum sericorum, seu Sarcinarum eorumdem, in qua Insignia, & Arma dictæ Civitatis apponi solent, nostra quoque, & Successorum Nostrorum Romanorum Pontificum, eo, quo decet loco, apponantur; utque prædictæ Translationis, aut aliarum similium confirmatio a Nobis, Successoribusq; Nostris prædictis, per dictos Consules, & Communitatem de triennio in triennium petatur; ita quod, si elapso triennio hujusmodi, absque nova Nostra confirmatione, jura prædicti Bulli exigantur, tales exigentes, & Consilium ejusdem Civitatis, in pœnam scutorum decem millium auri Cameræ Nostræ Apostolicæ applicandorum ipso facto incurrant.

Pannis sericis Pontificia arma vult apponi.

Et confirmationem translationis quolibet triennio peti.

§. 5. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Obstantia tollit.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris die 14. Julii. 1604. Pont. Nostri Anno XIII.

Dat. die 14. Julii 1604. An. XIII.

CCCXXXVIII.

Fratribus Ordinis Cruciferorum, ambitus dignitatum, & Officiorum ejusdem Ordinis interdicitur.

De hoc Ordine vid. in Constitut. Urbani III. cui initium Cum Antecessorum. *Tom. III. fol. 25.*

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Quoniam nemo debet sibi assumere honorem, nisi vocatus a Deo tamquam Aaron, & a regularis vitæ instituto valde alienum est, ut Religiosi viri, quos honorum, & dignitatum gradus, sanctitate vitæ, ac aliis Religiosis virtutibus potius promereri, quam appetere, eosque gradus, cum ad eos assumuntur, obedienter suscipere, susceptosque humiliter administrare decet, mendicatis sæcularium præsertim personarum studiis, ad eos sibi aditum patefacere contendant, unde magna in Ecclesia Dei pernicies afferri solet. Nos qui pro muneris nostri debito, in hoc potissimum laborare non desistimus, ut Ecclesiastica, regularisque disciplina pristino candori restituatur, huic malo opportunum remedium adhibendum censuimus.

Ambitus in Ecclesia valde perniciosus.

§. 1. Cum itaque, sicut accepimus, quidam in Ordine Congregationis Cruciferorum, professionis, & regulæ, quam professi sunt, penitus immemores, nimiaque dignitatum, & officiorum Ecclesiasticorum in dicta Congregatione consequendorum ambitione ducti, pro iis consequendis, Ecclesiasticorum, & sæcularium Principum studia requirant, & a S. R. E. Cardinalibus, aliisque Prælatis commendatitias literas, aliosque favores, & gratias expetant, quibus adinti, quos ipsi ex se promeruisse minime confidunt gradus, & dignitates, in eadem Congregatione consequi valeant, sicque eiusdem Congregationis quietem, non sine animarum suarum periculo, perturbent.

Inter Crucife ros irrepserat.

§. 2. Nos malum hoc ab eodem Ordine, & Congregatione, cujus prosperum regimen, & incrementum ad Ecclesiæ sanctæ utilitatem sinceris exoptamus affectibus, pro Nostra Pastorali solicitudine propellere summopere cupientes, Motu proprio, & ex certa Nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, eos omnes, & singulos Fratres dicti Ordinis, & Congregationis cujuscumque status, gradus, conditionis, præeminentiæ, qualitatis, & dignitatis existentes, qui de cætero ad Prælaturas, gradus, honores, dignitates, administrationes, functiones, & alia officia dicti Ordinis, & Congregationis assequenda intenti ad Principum, & Prælatorum, ac aliarum quarumcumque personarum tam sæcularium, quam Ecclesiasticarum de gremio dictæ Congregationis non existentium, etiam Cardinalatus honore, ac quacumque sæculari dignitate, & excellentia,

Pontifex favores ad Dignitates obtinendas quærentes;

tia, etiam Imperiali, Regali, & Ducali fulgentium favores recurrerint; Vel etiam pactis, pollicitationibus, aliisque viis directe, vel indirecte, palam, vel occulte, ad Prælaturas, gradus, honores, dignitates, administrationes, functiones, & alia officia prædicta obtinenda aspiraverint, vel aliis minus legitimis, & honestis rationibus ea obtinere quæsiverint, aut etiam sponte oblatis, & minime conquisitis usi fuerint, illorumque complices, & fautores, ad quascumque Prælaturas, dignitates, & officia, gradusque, honores, administrationes, & munera in ipsa Congregatione obtinenda perpetuo inhabiles declaramus, ac obtentis per eos Prælaturis, gradibus, honoribus, dignitatibus, administrationibus, functionibus, & officiis hujusmodi, eo ipso privamus, ac privatos voce, tam activa, quam passiva carere decernimus, & declaramus.

Vel sponte oblatas favores sæcularium acceptantes ad easdem reddit inhabiles.

§. 3. Atque in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub excommunicationis latæ sententiæ pœna, omnibus dicti Ordinis, & Congregationis Fratribus, Superioribusque, & Prælatis quocumq; titulo nuncupatis, etiam Priori Generali, præsentibus, & futuris, præcipimus, districteque mandamus, ne quempiam ullo tempore precibus, literis, vel favoribus adducti, vel alias ad instantiam, seu requisitionem, vel contemplationem Principum, vel Prælatorum, aut aliorum quorumcumque tam sæcularium, quam Ecclesiasticorum, extra dictum gremium existentium, etiam Cardinalium, Imperatoris, Regum, Ducum, ad cujusvis generis Prælaturas, gradus, honores, dignitates, administrationes, functiones, & officia prædictæ Congregationis promovere, vel pœnas aliquas remittere audeant, vel præsumant.

Pœnas eligentibus dd. ambientes infligit.

§. 4. Decernentes electiones, & promotiones ad Monasteria, seu Prioratus, vel officia dicti Ordinis, & Congregationis contra præsentium dispositionem, quod absit, quandocumque faciendas, & pro tempore obtentas, nullas prorsus, invalidasque fore, & esse, nullisque viribus subsistere. Ac omnes, & singulos, in præmissis delinquentes nulla alia monitione præcedente, & absque processu desuper habendo, sententias, & pœnas præmissas irremissibiliter eo ipso incurrere, & ad illos sententias, & pœnas præmissas damnabiliter incurrisse legitime probandum, & omnino convincendum, solas præmissarum personarum instantias, preces, & favores, etiam oretenus porrectas, plenam, & indubiam, & sufficientem in Judicio, & extra fidem, facere, nec ad id probationis alterius adminiculum requiri.

Electiones factas irritat.

§. 5. Et ita per quoscumque Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, & S. R. E. Cardinales sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, ac irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clausulas apponit.

§. 6. Non obstantibus quibusvis Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ac Ordinis, & Congregationis hujusmodi juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, eorum tenores præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si prædictis Fratribus, vel quibusvis aliis communiter, vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de Indulto hujusmodi mentionem.

Derogat contrariis.

§. 7. Ut autem harum literarum notitia ad omnes d. Ordinis, & Congregationis Fratres facilius deveniat, volumus illas in Generali Capitulo dictæ Congregationis publice legi, illasque in dicto Capitulo lectas sic arctare, ac si legitime unicuique intimatæ fuissent, illarumque exemplis etiam impressis manu scribæ dicti Capituli, vel Notarii publici subscriptis, & sigillo Prioris Generalis ipsius Congregationis, vel alterius personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ obsignatis, eamdem prorsus fidem haberi, quæ præsentibus haberetur, si exedem exhiberentur.

Præsentes in Capitulo Generali legi mandat.

Datum Romæ apud S. Marcum, sub Annulo Piscatoris die vigesimatertia Julii 1604. Pontificatus nostri Anno XIII.

Dat. die 23. Julii 1604. An. XIII.

CCCXXXIX.

Confirmatio declarationis Literarum Pauli III., quibus Castra Ursariæ, & S. Vincentii Parentin. Diœcesis a superioritate, & dominio Nuncii Venetiarum, & quorumvis aliorum eximuntur, & Episcopo Parentin. tantum, necnon Romano Pontifici pro tempore existen., & Apostolicæ Sedi immediate subjiciuntur.

Ex Regist. in Secret. Brev.

Ven. Fratri Episcopo Parentin.

CLEMENS PAPA VIII.

Ven. Frater salutem, & Apostolicam benedictionem.

§. 1. Cum sicut Nobis nuper exponi fecisti, Ursariæ, & quod ad præsens in feudum retinetur, S. Vincentii, Castra tuæ Diœcesis Parentin. jam tunc a tempore, quod ejus initii hominum memoria non habetur, ad Mensam Episcopalem Parentin. pertinuerint, nec ab eodem tempore citra Nostri, aut Sedis Apostolicæ in Civitate Venetiarum, etiam cum potestate Legati de latere, Nuncii, seu quivis alii Superio-

Castra Ursariæ, & S Vincentii ab immemorabili sub sola Episcopi Parentin., & Sedis Apostolicæ jurisdictione fuere.

periores in eisdem Castris aliquem actum superioritatis exercuerint, seu de illorum causis, tam primæ, quam secundæ, aut ulterioris instantiæ, se intromiserint, sed Castra prædicta, & eorum Universitates sub Episcopi Parentin. pro tempore existen., & post eum immediate Romani Pontificis, & dictæ Sedis protectione continuo remanserint, & perseveraverint, ac ultra Episcopos Parentin., qui pro tempore fuerunt, neminem alium, quàm Romanum Pontificem pro tempore existentem, ac Sedem eamdem recognoverint, & propterea ab omni jurisdictione, superioritate, dominio, & potestate quorumcumque aliorum exempta, ac soli Romano Pontifici, ac Sedi prædictæ post eumdem Episcopum subjecta esse dignoscantur: quam quidem superioritatem fæ. rec. Paulus Papa III. Prædecessor noster per suas in forma Brevis desuper expeditas literas, quarum tenorem præsentibus pro expresso haberi volumus, confirmavit, ipsaque Castra Episcopo Parentin., ac Romano Pontifici, & Sedi hujusmodi tantum subjecta remansisse, & remanere decrevit, & declaravit.

Quod confirmavit Paulus Tertius.

§.2. Cum autem, sicut eadem expositio subjungebat, firmiora sint ea, quæ Sedis prædictæ patrocinio muniuntur, cupiasque jurisdictionem prædictam per Nos confirmari: Nobisque propterea humiliter supplicari feceris, ut tibi, & Ecclesiæ tuæ prædictæ in præmissis opportune providere, de benignitate Apostolica dignaremur.

Idem iterum confirmari petit Episcopus.

§.3. Nos igitur, qui pro nostri pastoralis officii munere singularum Ecclesiarum, & præsertim Cathedralium indemnitati, quantum cum Domino possumus, libenter consulimus, hujusmodi supplicationibus inclinati, jurisdictionem, & superioritatem prædictam, ac literas dicti Pauli Prædecessoris, cum omnibus, & singulis in illis contentis, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, confirmamus, & approbamus, illisque inviolabilis Apostolicæ firmitatis robur adjicimus, ac omnes, & singulos, tam juris, quam facti defectus, si qui in eisdem intervenerint, supplemus, ipsaque Castra, ut prius, ab omni jurisdictione, superioritate, dominio, & potestate ejusdem Sedis in dicta Civitate Venetiarum Nuncii, ac quorumcumque aliorum, præterquam tui, & nostri, ac pro tempore existen. Episcopi Parentin., & Romani Pontificis, ac dictæ Sedis, exempta, tibique, & Nobis, & dictæ Sedi dumtaxat subjecta remansisse, & remanere, auctoritate, & tenore prædictis decernimus, & declaramus.

Confirmat Clemens.

§.4. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon facultatibus, & indultis, Nuncio prædicto in dicta Civitate Venetiarum nunc, & pro tempore existenti concessis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Obstantia tollit.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris, die 27. Julii 1604., Pontificatus nostri Anno XIII.

Dat. die 27. Julii 1604. Ann. XIII.

CCCXL.

Episcopus Herbipolensibus conceditur facultas tres Canonicatus pro Theologis a Julio Papa III. reservatos, conferendi Doctoribus Juris Canonici.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Venerabili Fratri Julio Episcopo Herbipolen.

CLEMENS PAPA VIII.

Venerabilis Frater salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Exigunt tuæ Fraternitatis merita, ut votis tuis, quantum cum Domino possumus, libenter annuamus.

Exordium.

§.1. Alias siquidem fel. re. Julio Papæ III. Prædecessori nostro pro parte bonæ memoriæ Episcopi Herbipolen. tunc existentis exposito, quod si unus, & una Sancti Joannis Evangelistæ novi Monasterii intra, & unus, ac una Sancti Joannis in Haugiis, nec non reliquus, & reliqua Sancti Burchardi trans pontem extra muros Civitatis Herbipolen. Sæcularium, & Collegiatarum Ecclesiarum Canonicatus, & Præbendæ, quos primo simul, vel successive vacare contigisset, tunc, & etiam quoties deinceps vacassent, tribus Clericis Sæcularibus in Theologia Doctoribus, qui illos pro tempore obtinentes, in Herbipolen., ac prædictis, & aliis quibuscumque Civitatis, & Diœcesis Herbipolen. Ecclesiis, Clero fermones facere, ac Populo verbum Dei prædicare, ac lectiones in Theologia legere tenerentur, conferendi, dicti tunc, & pro tempore existentis Episcopi Herbipolen. collationi, & dispositioni reservati, & ad hoc deputati fuissent, ex hoc profecto in Civitate, & Diœcesi prædictis animarum saluti per amplius consultum fuisset, & ne ibidem Luterana, & aliæ damnatæ hæreses quemadmodum in aliis Germaniæ partibus invaluerant, invaluissent, obviari, & si quæ excitari cæpissent, facilius extirparentur, ac pro parte dicti Episcopi eidem Julio Prædecessori nostro humiliter supplicato, ut in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaretur, ipse Julius Prædecessor hujusmodi supplicationibus inclinatus, unum, & unam Sancti Joannis Evangelistæ novi Monasterii intra, ac alium, & aliam Sancti Joannis in Haugiis, necnon reliquum, & reliquam Sancti Burchardi trans pontem extra muros Herbipolen. Ecclesiarum prædictarum Canonicatus, & Præbendas, quos cum quibusvis tam juxta concordata Nationis Germaniæ cum Sede Apostolica inita Apostolicis, quam ordinariis mensibus nuncupatis primo simul, vel successive per cessum, vel decessum, seu quamvis aliam dimissionem illos obtinentium, aut alias quovis modo extra Romanam Curiam vacare contigisset, etiamsi dispositioni Apostolicæ specialiter, vel ex quavis causa, præterquam ratione vacationis illorum apud Sedem

Julius III. tres Canonicatus, qui hic retenfentur, collationi Episcopi Herbipolen. reservavit.

Apo-

Apoſtolicam, aut familiaritatis continuæ, Commenſalitatis ipſius Julii Prædeceſſoris, aut alicujus S. R. E. Cardinalis viventis, cujus conſenſus requirendus foret, generaliter reſervati, aut ex generali reſervatione Apoſtolica affecti fuiſſent, tunc, & etiam quoties deinceps perpetuis futuris temporibus vacaviſſent, tribus Clericis Sæcularibus dictæ Nationis Germanicæ in Theologia Doctoribus Catholicis in aliqua approbata Univerſitate ſtudii generalis cum rigore examinis promotis, qui illos pro tempore obtinentes juxta providam deſuper per dictum tunc, & pro tempore exiſtentem Epiſcopum Herbipolen. faciendam ordinationem tam in Herbipolen., & prædictis, quam aliis quibuſcumque dictarum Civitatis, & Diœceſ. Herbipolen. Eccleſiis Clero ſermones facere, & Populo verbum Dei prædicare, ac in locis, ad hoc congruis, & convenientibus per ipſum tunc, & pro tempore exiſtentem Epiſcopum Herbipolen. deſignandis, lectiones in Theologia legere tenerentur cum plenitudine Juris Canonici conferendi, prædicti tunc, & pro tempore exiſtentis Epiſcopi Herbipolen. collationi, & diſpoſitioni, dummodo dilectorum filiorum Sancti Joannis novi Monaſterii, & Sancti Joannis in Haugiis, ac Sancti Burchardi Eccleſiarum prædictarum Capitulorum, ad quos ipſarum Eccleſiarum, Canonicatuum, & Præbendarum collatio, proviſio, & quævis alia omnimoda diſpoſitio de antiqua, & approbata, eatenuſque pacifice obſervata conſuetudine, ſpectare aſſerebatur, quoad Canonicatus, & Præbendas in menſibus ordinariis hujuſmodi vacaturos, ad hoc expreſſus accederet aſſenſus, auctoritate Apoſtolica perpetuo reſervavit, & ad hoc deputavit: diſtrictius inhibens eiſdem Capitulis, ne ipſi ulterius aliquibus, ac prædicto tunc, & pro tempore exiſtenti Epiſcopo Herbipolen., ne ipſe Canonicatus, & Præbendas, ut præfertur, reſervatos, aliis, quam perſonis, ut ſupra qualificatis, conferre, & de illis providere quoquo modo præſumerent: ac decernens ex tunc eoſdem Canonicatus, & Præbendas, ut præfertur reſervatos, & pro Clericis Doctoribus prædictis deputatos tam ea prima vice, quam etiam quoties deinceps perpetuis futuris temporibus extra dictam Curiam, etiam illarum Commendis ceſſantibus, ſi Commendati, ac unionibus diſſolutis, ſi uniti, ac Commendæ, & uniones hujuſmodi de tunc apud Sedem prædictam vacantibus factæ fuiſſent ſub quibuſvis gratiis, expectativis ſpecialibus, vel generalibus, aut etiam menſalibus reſervationibus, primariis precibus, nominationibus, & nominandi, ac etiam nominatis conferendi mandatis, facultatibus, indultis, collationibus, proviſionibus, Commendis, & quibuſvis aliis diſpoſitionibus etiam per ipſum Julium Prædeceſſorem, & Sedem prædictam, aut ejus Legatos de latere, etiam motu proprio quibuſvis perſonis etiam dicti Julii Prædeceſſoris, & Succeſſorum ſuorum Romanorum Pontificum pro tempore exiſtentium antiquis, & deſcriptis familiaribus continuis commenſalibus, & quibuſvis prædictæ Sedis, & Romanæ Curiæ Officialibus, etiam officia ſua actu exercentibus, ac aliis quibuſcumque perſonis cujuſcumque etiam dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, vel præeminentiæ exiſtentibus, aliter quam, ut præfertur qualificatis ſub quacumque forma, & expreſſione verborum, & cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque fortioribus, efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis etiam Imperatoris, Regum, Ducum, & aliorum Principum contemplatione, vel intuitu conceſſis eatenus, & imposterum concedendis nullatenus compræhendi, nec compræhenſos cenſeri, nec illorum prætextu acceptari, aut de illis cuiquam provideri poſſe quoquo modo, ſed ipſum tunc, & pro tempore exiſtentem Epiſcopum Herbipolen. de illis providere debere perſonis, ut præfertur qualificatis, in omnibus, & per omnia perinde acſi gratiæ expectativæ ſpeciales, vel generales, aut etiam menſales reſervationes, primariæ preces, nominationes, mandata, facultates, indulta, collationes, proviſiones, Commendæ, & aliæ diſpoſitiones hujuſmoel a dicto Julio Prædeceſſore, & Sede prædicta, ac ejus Legatis, ac etiam de latere nullatenus emanaſſent, nec apparerent, nec per qualcumque literas ejuſdem Sedis, vel Legatorum ejus literis dicti Julii nullatenus cenſeri derogatum, nec acceptationes, collationes, proviſiones, Commendas, & qualvis alias diſpoſitiones de illis etiam quibuſvis perſonis aliter quam, ut præfertur qualificatis etiam per dictum Julium Prædeceſſorem, & Sedem prædictam, aut Legatos hujuſmodi pro tempore factas, & faciendas, nullius roboris, vel momenti exiſtere, nullumque per eas jus alicui queri, vel etiam coloratum titulum poſſidendi tribui poſſe; Sicque per quoſcumque Judices ordinarios, & delegatos etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter interpretandi, definiendi, & judicandi facultate, & auctoritate, interpretari, definiri, & judicari debere, nec non irritum, & inane quidquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate etiam per dictum Julium Prædeceſſorem, & Sedem prædictam, & ejus Legatos etiam de latere, ac Nuncios, ſcienter, vel ignoranter contigiſſet attentari, ac alias prout in ejuſdem Julii Prædeceſſoris literis in forma Brevis ſub data die 20. Junii 1554. Pontificatus ſui anno quinto deſuper expeditis plenius continetur.

Ut tribus Theologis conferrentur.

§. 2. Cum autem ſicut pro parte tua Nobis nuper expoſitum fuit, ex Collegio a Te fundato multi Theologiæ Doctores in dies prodeant, pauciſſimi vero juris Canonici periti in iſtis partibus reperiantur, quorum tamen opera Eccleſiis videtur non modo utilis, ſed etiam neceſſaria, quod Tu in Eccleſia tua potiſſimum experiris; propterea, ut ſubditos Eccleſiæ tuæ ad juris Canonici ſtudium invitare poſſis, cupis, ſupradictos Cano-

Epiſcopus petit concedi poſſe, ut eos conferre queat etiam Doctoribus Juris canonici.

Canonicatus, & Præbendas non solum tribus Sacræ Theologiæ, sed etiam totidem Canonici Juris Doctoribus, prout magis expedire judicaveris, libere conferre posse. Quare nobis humiliter supplicari fecisti, ut super hoc tibi indulgere de benignitate Apostolica dignaremur.

Concedit Clemens. §.3. Nos igitur prædictarum Julii Prædecessoris literarum tenorem, acsi de verbo ad verbum insereretur, præsentibus pro expresso habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, Tibi, ac Successoribus tuis Ecclesiæ Herbipolen. Præsulibus, ut succedente prædictorum trium Canonicatuum, & Præbendarum pro Magistris in sacra Theologia a prædicto Julio Prædecessore reservatorum, & deputatorum vacatione, illos non solum Magistris in Theologia, sed etiam Doctoribus in jure Canonico, catholicis tamen, & servata in reliquis earumdem Julii Prædecessoris literarum forma, libere conferre, & de illis providere valeatis, perinde acsi iidem tres Canonicatus, & Præbendæ non solum pro Magistris in Theologia, sed etiam pro Doctoribus in Jure Canonico ab eodem Julio Prædecessore nominatim reservati, & deputati fuissent, auctoritate Apostolica tenore præsentium facultatem concedimus, & indulgemus.

Itaut collationes hujusmodi eandē vim habeant. §.4. Atque collationes, & provisiones de dictis Canonicatibus, & Præbendis pro tempore vacantibus, Doctoribus in jure Canonico per Te, aut Successores tuos prædictos pro tempore faciendas, eamdem vim, & robur obtinere, quam si Magistris in Theologia juxta dictarum Julii Prædecessoris literarum seriem collati fuissent, obtinerent.

Clausula. §.5. Nec a quoquam quovis prætextu impugnari ullatenus posse, sicque, & non aliter per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum §.6. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon omnibus illis, quæ dictus Julius Prædecessor in suis literis voluit non obstare, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 31. Julii 1604. An. XIII. Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris die 31. Julii 1604. Pontificatus nostri Anno XIII.

CCCXLI.

Reductio ad viam juris literarum facultatis obligandi fructus Mensarum Magistralium Militiarum S.Jacobi de Spatha, de Alcantara, & Calatrava claræ me. Philippo II. Regi Catholico concessæ. Ex Regest. in Secret. Brev.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad futuram rei memoriam.

Alias pro parte Cla. me. Philippi II. Hispaniarum Regis Catholici Nobis exposito, quod cum ipse occasione bellorum, quæ annis tunc præteritis, etiam in Belgii, sive inferioris Germaniæ Provinciis, ac novissime in Franciæ Regno sustinuerat, & tunc sustinebat, maximos sumptus fecisset, eosque tunc quoque facere non desisteret, & propterea æs alienum ad ingentem summam ascendens contrahere coactus fuisset, & iis, qui in præmissis sibi presto fuerant, & Pecuniam crediderant, ut par erat, satisfacere, eorumque indemnitati prospicere cuperet, cumque etiam pro conscientiæ suæ exoneratione, & securitate ingravescente præsertim tunc ætate nonnulla legata facere, & onera imponere, & pro æris prædicti solutione, & legatorum, atque onerum præmissorum satisfactione, atque exequutione, de omnibus, & singulis fructibus, redditibus, & proventibus, ac juribus, obventionibus, & emolumentis universis Mensarum Magistralium Militiarum Sancti Jacobi de Spatha Ordinis Sancti Augustini, nec non de Alcantara, & Calatrava, Ordinis Cistercien., quæ Coronis Regnorum Castellæ, & Legionis, sive aliorum Regnorum Hispaniarum Apostolica auctoritate perpetuo unita erant, & quarum Militiarum ipse Philippus, tamquam dictorum Regnorum Rex, perpetuus Administrator eadem auctoritate Apostolica deputatus existebat, tam vita illius durante, quam post obitum illius decurrendis omni via, modo, & jure, quibus melius, & efficacius potuisset disponere, nec non pro ejusdem æris alieni integrali solutione, & Legatorum, atque onerum omnimoda satisfactione, atque exequutione eorum pariter fructus, redditus, & proventus, ac jura, obventiones, & emolumenta universa dictarum Mensarum, ut præfertur decurrendos, & decurrenda, specialiter, & expresse applicare, obligare, & hipothecare desiderabat, ac propterea Nobis ejusdem Philippi Regis nomine humiliter supplicato, ut super præmissis opportunam facultatem illi concedere de benignitate Apostolica dignaremur. Philippus rationes, quæ hic indicantur, petierat dari sibi facultatē hypothecandi fructus mensarum Magistralium Militiarum de Spatha &c.

Concesserat Clemens. §.2. Nos illum specialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes eidem Philippo Regi, ut quandocumque illi visum fuisset, & placuisset, per viam cujuscumque dispositionis, tam inter vivos, quam ex causa mortis, seu alterius cujuscumque, etiam in mortis articulo quomodocumque faciendæ declarationis de omnibus, & singulis fructibus, redditibus, & proventibus, juribus, obventionibus, & emolumentis quibuscumque Men-

Mensarum Magistralium trium Militiarum prædictarum, etiam post obitum ipsius Philippi Regis decurrendis pro solutione æris alieni prædicti, & usque ad totalem illius solutionem, & integram prædictorum Legatorum satisfactionem, circa cujus quidē æris alieni verificationem, & liquidationem, creditorumque graduationem, seu prioritatem, & posterioritatem, soli verbo, & simplici declarationi per ipsum Philippum Regem, si ipse vivus id declaravisset, vel per eos, quibus ipse Philippus Rex pariter in mortis etiam articulo id mandavisset, vel ad quos jura, & administratio præmissorum legitime delata fuisset, vel qui alias ad eam per Judicem deputarentur quocumque faciendi omni meliori, & efficaciori modo disponere, eosdemque fructus, redditus, & proventus, ac jura, obventiones, & emolumenta universa pro integrali ejusdem æris alieni solutione, & creditorum satisfactione perpetuo applicare, obligare, & hipothecare, adeo ut dispositio hujusmodi ejusdem Philippi in dictis Hispaniarum Regnis, Militiarumque Administrationibus successores ita arctaret, & afficeret, ut quæcumque pro dicti æris alieni solutione per ipsum Philippum Regem disposita fuissent, ea exequi, & adimplere, & applicationi, obligationi, & hipothecæ prædictis stare omnino tenerentur, necnon præmissa directe, vel indirecte per se, vel alios venire, vel quovis quæsito colore, vel prætextu sese opponere auderent, aut præsumerent.

Itaut dd. fructus hypothecati remanerent etiam post Philippi obitum.

§. 3. Necnon eidem Philippo Regi, etiam ut omnia, & quæcumque sibi beneplacita, seu visa omni, & quocumque meliori, & efficaciori modo, ac via facere, relinquere, & imponere, & pro illorum satisfactione, & exequutione de supradictis omnibus fructibus, redditibus, & proventibus, ac juribus, obventionibus, & emolumentis quibuscumque trium Mensarum Magistralium Militiarum prædictarum, etiam post obitum illius decurrendis ad favorem cujuscumque personæ tam Ecclesiasticæ, quam sæcularis, necnon Ecclesiarum, Monasteriorum, Hospitalium aliorum piorum locorum tam sæcularium, quam cujusvis Ordinis, etiam Militaris, & Congregationis, etiam mendicantium, ac cujuscumque instituti Regularium, & Universitatum, etiam Studiorum Generalium, ac Collegiorum, & Seminariorum per viam similiter cujuscumque dispositionis, tam inter vivos, quam ex causa mortis, & alterius cujuscumque, etiam in mortis articulo faciendæ declarationis disponere, eosdemque fructus, redditus, & proventus, ac jura, obventiones, & emolumenta universa pro prædicta legatorum, atque onerum satisfactione, & usque ad illorum omnimodam exequutionem similiter applicare, obligare, & hipothecare libere, & licite posset, & valeret auctoritate Apostolica facultatem concessimus.

Et etiamsi ille ex aliis pecuniis æs alienū, & Legata persolvisset.

§. 4. Et nihilominus si idem Philippus Rex hujusmodi æs alienum declaravisset, Legata fecisset, & onera imposuisset, & tamen de dictis fructibus, redditibus, & proventibus, ac juribus, obventionibus, & emolumentis, vel in toto, vel in aliqua parte minime disposuisset, nec eos, aut ea applicavisset, obligavisset, & hipothecavisset, ut præfertur, voluimus, disposuimus, atque decrevimus, ut ipsi in prædictis Regnis, Militiarumq; Administrationibus successores pro prædicta æris alieni solutione, & pro omnium legatorum prædictorum satisfactione, & exequutione integrali perpetuo obligati essent, & esse censerentur: quodque etiam prædicti omnes fructus, redditus, & proventus, ac jura, obventiones, & emolumenta universa similiter applicata, obligata, & hipothecata perpetuo remanerent, & remanere deberent, donec prædicti tam Creditores, quam Legatarii, atque ii, in quorum favorem onera prædicta componerentur, integre satisfacti fuissent, prout auctoritate Apostolica eis tunc specialiter, & expresse applicavimus, obligavimus, & hypothecavimus, ac applicatos, obligatos, & hypothecatos esse decrevimus. Dantes eidem Philippo Regi omnimodam auctoritatem, & facultatem prædictos creditores, legatarios, & eos, ad quorum favorem prædicta onera imponerentur, in possessionem prædd. omnium fructuū, redditū & proventuum, ac jurium, obventionum, & emolumentorum universorum, etiam præveniendo mortis articulum, etiam per viam constituti ponen., qui omnes eosdem fructus, redditus, & proventus, ac jura, obventiones, & emolumenta universa, a quibuscumque personis Ecclesiasticis, & sæcularibus, ac cujusvis Ordinis, & prædictarum Militiarum, & Instituti Regularibus, nec non Ecclesiis, Cappellis, Monasteriis, Hospitalibus, & aliis piis locis, & Conventibus tam sæcularibus, quam Regularibus, etiam post obitum ipsius Philippi Regis decurrendos usque ad integralem ipsorum satisfactionem, & exequutionem absque vitio spolii, & attentatorum, ac etiam absque ipsius Philippi Regis in dictis Regnis, Militiarumque Administrationibus successorum, vel aliorum quorumcumque licentia, consensu, aut scitu exigere, levare, & percipere, ac in dicti æris alieni solutionem, & legatorum satisfactionem, onerumque exequutionem convertere libere, & licite possent, & valerent, ac suspendentes quoad hunc effectum tantum, quatenus opus esset, etiam pro efficaciori remedio, & præmissorum omnium validitate, & firmitate toto hoc tempore trium mensarum Magistralium prædictarum unionem Coronis dictorum Regnorum, ut præfertur, auctoritate Apostolica factam, ita ut quousque præmissa adimpleta, & exequutioni demandata non fuissent, prædicti fructus, redditus, & proventus, ac jura, obventiones, & emolumenta universa in alios, quam in præfatos usus, etiam per prædictos dicti Philippi in dictis Regnis, Militiarumque Administrationibus successores quoscumque aliquo modo, via, jure, causa, seu quovis quæsito colore, & prætextu converti minime possent, & deberent: postquam autem præmissa omnia adim-

Additis amplissimis facultatibus.

Ita tamen, ut cessantibus concessionis causis omnia pristino statui restituantur necessariis ad hoc appositis clausulis.

adimpleta, & executioni demandata fuissent, ipsius Philippi Successores prædicti in aliquo ulterius obligati non essent, nec esse censerentur, nec non dicti fructus, redditus, & proventus, ac jura, obventiones, & emolumenta quæcumque ab hujusmodi applicatione, obligatione, & hypotheca prædictis prorsus libera, & exempta remanerent, nec non prædicta unio, ac quæcumque alia in pristinum, atque eum, in quo antea fuerant, & tunc erant statum redirent, & reverterentur eo ipso, ac prædicti ipsius Philippi in dictis Regnis, & Administrationibus successores de fructibus, redditibus, & proventibus, ac juribus, obventionibus, & emolumentis universis prædictis, juxta tamen earumdem Militiarum statuta, ac stabilimenta, necnon secundum facultates ipsis auctoritate Apostolica concessas tantum, & non ultra in omnibus, & per omnia disponere, illosque, & illa sicut prius exigere, & percipere, ac in ipsorum usus, & utilitatem convertere simili modo libere, & licite possent, & valerent.

Quibus de causis administratio harum Militiarum concessa Hispaniarum Regibus.

§. 4. Nec non mandantes in virtute sanctæ obedientiæ, & sub indignationis nostræ, & in subsidium excommunicationis majoris latæ sententiæ pœnis ejusdem Philippi in dictis Regnis militiarumque administrationibus successoribus, & aliis quibuscumque ad quos quomodolibet spectaret, ut donec præmissa modo, & forma per ipsum Philippum Regem declarandis, seu alias, ut præfertur adimpleta, & executioni demandata fuissent in executione, & perceptione dictorum fructuum, redditiuum, & proventuum, ac jurium, obventionum, & emolumentorum quorumcumque nullatenus se intromitterent, nec creditores, Legatarios, ac alios, in quorum favorem onera prædicta imponerentur, seu alios quoscumque ab ipsis causam habituros aliquo modo perturbare, molestare, inquietare, vel alias impedire auderent, seu præsumerent, ac decernentes Nostras desuper in forma Brevis confectas literas de subreptionis, vel obreptionis vitio, seu intentionis nostræ defectu ex quavis causa, & occasione, aut quovis prætextu, seu quovis quæsito colore notari, seu impugnari, aut ad viam juris reduci non posse, neque debere, ac ita in omnibus, & singulis præmissis per quoscumque Judices Ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, prout in Nostris in hujusmodi forma Brevis sub data die 5. Maii 1593. Pontificatus Nostri Anno secundo confectis literis plenius continetur.

Quibus de causis administratio harum Militiarũ concessa fit Hispaniarum Regibus.

§. 5. Cum autem fæl. record. Adrianus Papa VI. Prædecessor Noster ea potissimum de causa Coronis Regnorum Castellæ, & Legionis, sive aliorum Regnorum Hispaniarum administrationem Magistratuum trium supradictarum Militiarum Sancti Jacobi de Spatha, Alcantaræ, & Calatravæ perpetuo univerit, & incorporaverit, ut nimirum clar. mem. Carolus Quintus Romanorum tunc Imperator, & Hispaniarum Rex, ejusque in dictis Regnis Successores cum eorumdem Magistratuum redditibus, introitibus, atque proventibus majores vires in Catholica fide tuenda, hæresibus extirpandis, & Christianæ Religionis hostibus reprimendis, & debellandis haberent, & licet idem Carolus Imperator a clar. mem. Clemente Papa VII. etiam Prædecessore nostro, qui unionem prædictam confirmaverat, facultatem obtinuisset, redditus, introitus, atque proventus dictorum Magistratuum pro solutione suorum debitorum ad decennium, seu alias certum tunc expressum tempus obligandi, eaque facultas per similis. mem. Paulum Papam III. similiter Prædecessorem Nostrum confirmata extitisset, nihilominus supradictus Philippus Secundus Rex de eisdem redditibus, introitibus, atque proventibus libere semper disposuit, ac pro solutione æris alieni, tum dicti Caroli Imperatoris, tum etiam inclitæ mem. Ferdinandi, & Elisabethæ Regum Catholicorum, & aliarum regalium personarum defunctarum applicavit quosdam annuos redditus XX. mill. circiter ducatorum liberos ad ejus dispositionem supra dictis Magistratuum redditibus, introitibus, atque proventibus remanentibus.

Damna ex supradicto indultu promanantia.

§. 6. Cumque sicut etiam accepimus Charissimus in Christo filius Noster Philippus III. Hispaniarum Rex Catholicus, qui pro summo ejus Christianæ Religionis zelo in illa tuenda, & defendenda suorum maiorum vestigia sectari non desinit, gravissimos ea de causa sumptus assidue facere cogatur, & propterea redditus dictorum Magistratuum ipsi ad eum, ad quem destinati sunt finem, potissimum necessarii sint; & si juxta tenorem prædictarum Nostrarum literarum fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, & emolumenta Mensarum Magistralium hujusmodi prædicti Philippi Secundi debitis, legatis, & oneribus persolvendis usque ad finalem eorum solutionem, & satisfactionem obnoxia, & obligata remanerent, idem fere esset, ac si ab eisdem Mensis Magistralibus perpetuo dismembrata extitissent, nec deinceps ullo quasi tempore in usus prædictos, ad quos destinata fuerant converti possent.

Clemens dictam suam concessionem ad terminos juris reducit.

§. 7. Nos considerantes, ipsum Philippum Tertium Regem pro sua in dictum Philippum Secundum ejus parentem optimum pietate aliunde curaturum, ut creditoribus dicti Philippi ejus Genitoris, ac legatis, & oneribus ab eo relictis cumulate satisfiat, scientesque ipsum Philippum Tertium post dicti Philippi Secundi ejus Genitoris obitum ultra sex decies centena millia nummorum aureorum diversis ejusdem Philippi Secundi Genitoris sui creditoribus persolvisse; ac præterea in animo habere assignationem cautam, & securam annui redditus 20. mil. ducatorum monetæ dictorum Regnorum creditoribus dicti Philippi Regis ejus Genitoris,

toris, ac pro solven. legatis, & aliis oneribus ab eo relictis initio Anni 1605. incipiendam, & usque ad integram eorum satisfactionem decurrendam facere, Ac attendentes etiam, nimium supradictis Mensis Magistralibus damnum, & præjudicium ex illarum fructuum, redditurum, proventuum, & aliorum supradictorum, tam longa, & perpetua quodammodo obligatione provenire posse. Idcirco supradictis, & aliis rationabilibus causis animum nostrum moventibus Motu proprio, & ex certa Nostra scientia, ac matura deliberatione, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, supradictas Nostras literas, & omnia in eis contenta, salvis tamen remanentibus quibuscumq; obligationibus, & hypotecis per dictum Philippum SecundumRegem in vim supradictarum literarum de hujusmodi redditibus, introitibus, atque proventibus, nec non fructibus, juribus, obventionibus, & emolumentis universis dictarum Mensarum Magistralium nominatim,& in specie factis,quibus aliquo modo per præsentes præjudicare non intendimus, quoad cæteros creditores, qui alias dicti Philippi Secundi Regis fidem sequuti fuerunt,necnon quoad legata in qua cumque ultima, sive alia dispositione relicta, & alia onera per dictum Philippum Regem, non tamen super fructibus, juribus, obventionibus, & emolumentis dictarum mensarum Magistralium vigore dictarum literarum specialiter, & expresse imposita,auctoritate Apostolica,tenore præsentium, ad terminos juris reducimus.

Clausulæ. §. 7. Decernentes præsentes literas, etiam ex eo, quod quicumque interesse habentes, seu prætendentes vocati, & auditi non fuerint,de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis Nostræ, vel aliquo quocumque defectu notari, impugnari, redargui, aut in jus, vel controversiam vocari nullatenus posse: sicque, & non aliter per quoscumque Judices ordinarios, & Delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum. §. 8. Non obstan., quatenus opus sit Nostra de non tollendo jure quæsito, ac supradictis literis nostris, ac quibusvis aliis etiam derogatoriarum derogatoriis, ac irritantibus, & aliis decretis in illis appositis, nec non quibusvis aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis,ceterisq; in contrarium facientibus quibuscumque.

Dat. die 3. August. 1603. An. XII. Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris die 4. Augusti 1603. Pont. Nostri Anno XII.

CCCXLII.

Absolutio, & venia generalis pro conversis a Judaismo ad fidem Christianam, iisque, qui ab iis descendunt in locis Regi Portugalliæ subjectis, *Ex Regest. in Secret. Brev.*

CLEMENS PAPA VIII.

Ad futuram rei memoriam.

Proœmium. Postulat a Nobis officii pastoralis ratio, ut Dominico gregi invigilantes non solum assidua illum custodia tueamur, sed omni etiam studio curemus, ut Christifideles, qui callidissimi Dœmonis arte decepti a recto veritatis tramite recesserunt, pravis erroribus relictis, in viam salutis redeant, & ad ovile Christi primo quoque tempore reducantur.

Cũ nonnullis in Judaismum relapsis; §. 1. Cum itaque, sicut accepimus, in Portugalliæ, & Algarbiorum Regnis, ac Provinciis, Dominiis, & locis charissimo in Christo filio nostro Philippo Portugalliæ, & Algarbiorum Regi Catholico, & eorumdem Regnorum Coronæ subjectis, post editas a fel. rec. Clemente VII., & deinde a Paulo III. Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris literas super generali venia, & absolutione per eosdem Prædecessores omnibus, & singulis utriusque sexus ex Hebraica perfidia, ad Christi fidem conversis, eorumque filiis, & descendentibus ex Regnis præfatis Portugalliæ, & Algarbiorum oriundis, ac in eis degentibus, forensibus, exteris, & alienigenis super apostasia a fide, hæresibus, & aliis quibuscumque criminibus, excessibus, & delictis contra Catholicam fidem per eos commissis modo, & forma in eisdem literis contenta attributa, & concessa, nonnulli ex genere hujusmodi oriundi Hebraicam perfidiam rursus sectari, aliaque contra fidem Catholicam crimina, & delicta committere non dubitaverint in Dei offensam, Christifidelium scandalum, & suarum perniciem animarum.

Philippus Rex mitius agi petit. §. 2. Cumque ii omnes, tum quia graves contra hæc delicta perpetrantes pœnæ sunt inflictæ, ac per Tribunal Inquisitionis hæreticæ pravitatis eorumdem Regnorum adversus delinquentes severe, & absque remissione exequutioni demandantur, tum quia omnem ulterioris veniæ spem sibi præclusam esse existimant, in deterius prolabantur, & peccata quotidie peccatis cumulent, unde graviora non solum eisdem Regnis, & Dominiis, sed aliis damna inferri possent, nisi huic malo salutari, & benigno aliquo remedio quam primum occurratur, immo si eisdem novæ alterius, & generalis remissionis obtinendæ ratio proponatur, procul dubio sperandum est brevi fore, ut hi omnes ad cor reversi saniora consilia suscipiant, & ad eadem Regna, cultu Catholicæ fidei retento, sub ejusdem Philippi Regis id summopere desiderantis, & a Nobis exposcentis, ac enixe postulantis, obedientia revertantur.

§. 3. Idcirco Nos eius vestigiis inhæren-

Clemens Absolutionem, & veniam concedit, de quibus in Rubrica.

rentes, qui miserator, & longanimis, & multum misericors est, quique interdum eo consilio dissimulat peccata hominum, ut resipiscant, & salutarem pœnitentiam amplectantur, ac gravissimis etiam causis ad fidei Catholicæ conservationem, & dictorum Regnorum tranquillitatem pertinentibus, atque eorumdem Prædecessorum nostrorum exemplo adducti, motu proprio, & ex certa scientia, ac matura deliberatione nostris, omnes, & singulos utriusque sexus de hujusmodi genere quovis modo ex dd. Regnis, et dominiis oriundos, qui sive in eisdem Regnis, & Dominiis nunc degant, sive ab illis jam recesserint, & in quacumque mundi parte tam in Terris Christianorum, quam etiam in locis infidelium, & hæreticorum, aliorumque Christianæ, & Catholicæ fidei hostium, commercii, seu negotiationis, vel quacumque alia causa, commorantur, dummodo tamen habitum, & nomen Christianorum retineant, & pro Christianis se gerant (alioquin si constiterit eos habitum, & nomen Christianorum ubicumque commorati fuerint, non retinuisse, & pro Christianis se non gessisse, sed palam, & publice a fide Christiana apostatasse, in hisce nostris literis comprehensi minime sint, & præsenti gratia perfrui minime valeant) etiamsi eorum aliqui ex dictis Regnis, & Dominiis Coronæ Portugalliæ occasione prædictorum delictorum, seu metu pœnarum in eos, qui hæc delicta committunt infligtarum, aut alia quavis de causa recesserint, & ex dictis Regnis exules fuerint, necnon etiam alios quoscumque noviter conversos, & de hujusmodi Hæbreorum, ut præfertur genere procreatos, vel ab eis quovis modo originem traheotes, etiam forenses, exteros, & alienigenas, in prædictis tamen Portugalliæ, & Algarbiorum Regnis, aliisque Provinciis, Dominiis, & locis eidem Philippo Regi, & Coronæ Portugalliæ præfatis subjectis commorantes, ac in illis domicilium, vel habitationem quovis modo habentes, aut illorum filios, nepotes, & descendentes, quoad præsentes, videlicet in Regnis, & Dominiis ex nunc prout ex tunc, cum primum præsentes literæ in eisdem Regnis, & Dominiis modo, & forma infrascriptis publicatæ fuerint: quo vero ad absentes ex nunc pariter, prout ex tunc, cum primum ad Regna, & Dominia præfata in illis de cætero mansuri, reversi fuerint, dummodo illi scilicet, qui in Italia, Gallia, Germania, & aliis Europæ Regionibus, Provinciis, & locis quibuscumque commorantur, intra annum; qui vero extra Europam intra biennium ad summum a die publicationis præseotium in eisdem Regnis, & Dominiis faciendæ computan., ad Regna, & Dominia præfata revertantur, cujuscumque illi status, gradus, ordinis, & conditionis fuerint, tam laici, quam clerici, etiam in sacris ordinibus constituti, sæculares, vel cujusvis ordinis, etiam Militaris regulares, & in quacumque dignitate constituti fuerint, etiamsi præsentes in dictis Regnis, & Dominiis, usque in diem prædictæ publicationis, aut ab illis absentes etiam deinceps, supradictis respective annis durantibus, in Regnis, & Dominiis præfatis, vel extra illa pro hæreticis habiti, & ut tales declarati, ac pro talibus accusati, inquisiti, diffamati publice, vel occulte extiterint, ac etiamsi eorum aliqui judicialiter abjuraverint, nec non etiam carcerati, non tamen ex causa secundi lapsus, vel sub cautionibus relaxati reperiantur, & etiamsi contra illos sit lata sententia cum bonorum confiscatione, dummodo talis sententia non sit publicata, & executioni demandata, & dummodo etiam ipsi carcerati, vel sub cautionibus relaxati, qoi de hæresi, vel apostasia a fide condemnati fuerint, aut confessi, vel convicti extiterint, abjurationem coram Inquisitoribus hæreticæ pravitatis dictorum Regnorum, ac illorum Notario, & duobus saltem testibus in illorum Tribunali facere teneantur: qua abjuratione facta, etiam absque aliqua publica pœnitentia per eos facienda relaxari, & præsenti gratia, etiam quoad remissionem pœnarum temporalium, & bonorum, ut præfertur, gaudere debeant, ab omnibus, & singulis per eosdem hactenus, & quoad absentes deinceps dictis annis respective durantibus, perpetratis etiam hæreses, & ab eadem fide apostasias, & alius quuscumque impios errores redolentibus, cæterisque quantumvis gravibus, gravissimis, enormibus, & enormissimis, ac alias qualificatis peccatis, criminibus, delictis, & excessibus hujusmodi, etiamsi illa sub generali expressione non veoirent, & specialem notam requirerent, nec non a quibusvis excommunicationum, suspensionum, interdictorum, & aliis Ecclesiasticis, temporalibus, corporalibus, etiam capitalibus sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine, & a quibuscumque contra hæreticam pravitatem Inquisitoribus præmissorum, & alia quavis occasione, vel causa latis, & promulgatis, etiamsi in illis per plures annos insorduerint, & eorum absolutio Nobis, & Apostolicæ Sedi per quascumque Constitutiones Apostolicas, ac etiam per literas die Cœnæ Domini legi solitas specialiter, vel alias quomodolibet generaliter reservata existat, quorum omnium, & singulorum qualitates, quantitates, & circumstantias etiam aggravantes pro expressis haberi volumus, ab hæreticæ videlicet pravitatis hujusmodi in foro civili, criminali, & contentioso, ut præfertur penitus, & plenarie, in foro autem conscientiæ tam a prædictis, quam a reliquis etiam criminibus, aliisque excessibus hæreticam pravitatem hujusmodi minime redoleotibus ex nooc prout ex tunc, postquam, ut infra dicetur, sacramentaliter confessi fuerint, ac hæreses, & apostasias a fide in eadem sacramentali confessione anathematizaverint, & detestati fuerint, injunctis pœnitentiis salutaribus, & aliis, quæ de jure fuerint injungeoda, & e contra, auctoritate Apostolica tenore præsentiom gratiose absolvimus, & liberamus, ac hujusmodi

juſmodi ſententias, cenſuras, & pœnas illis, & cuilibet eorum remittimus, & condonamus, ac illis univerſis, & ſingulis generalem a præmiſſis omnibus, & quibuſcumque peccatis, exeeſſibus, criminibus, & delictis veniam, abſolutionem, & remiſſionem concedimus, & impertimur.

A quibuſcumque pœnis, & infamia liberat.

Nec non eoſdem carecratos, & alios detentos, ae etiam exules a carceribus, & exiliis, quibus oceaſione criminum, hæreſis, & Apoſtaſiæ hujuſmodi detenti, & eondemnati exiſtunt, ac quoad abſentes in ſuturum dictis annis reſpective durantibus extiterint, relaxamus, liberamus, ae liberos dimittimus, ae relaxari, liberari, ac liberos dimitti mandamus, necnon omnem infamiæ maculam, ſive notam contra eos præmiſſorum oceaſione tam ex propriis, quam ex parentum, conſanguineorum, & affinium culpis, & aliàs quovis modo inſurgentes ab eis penitus, & omnino abſtergimus, & abolemus, & ulterius bonorum confiſcationes hactenus ſactas, quorum tamen poſſeſſio pro eodem Fiſeo apprehenſa noo fuerit, necoon proceſſus eontra eos formatos, & ſententias latas, non tamen publicatas, & exequutioni demandatas, ae quoad abſentes dictis annis reſpective durantibus ſormandos, & ſerendas, etiam quoad bona, quorum poſſeſſio per Fiſeum appræhenſa non fuerit, neenon informationes, & alia quæeumque acta, & geſta ordinaria, & extraordinaria in Judicio, & extra contra eos hactenus facta, & quoad abſentes eiſdem annis, ut præfertur, reſpective durantibus faeienda, quorum omnium tenores, ſtatus, & merita ſimiliter haberi volumus pro expreſſis, caſſamus, irritamus, abolemus, & annullamus, atque caſſa, irrita, abolita, & annullata fore, & eſſe dceernimus, ipſaque bona ſic confiſeata, & eonfiſcanda, ſi, ut dictum eſt, illorum poſſeſſio per Fiſcum appræhenſa non fuerit, illis, quibus fuerint coofiſcata, remittimus, donamus, & reſtituimus, illos tamen ad dignitates, benefieia, & offieia tam Eecleſiaſtica, quam temporalia obtinenda diſpenſare, aut habilitare per præſentes nullo modo intendimus.

Non tamen Beneficiorum ecclesiaſticorum capaces reddit.

§.4. Præterea illorum conſcientiarum ſecuritati conſulere volentes, univerſis, & ſingulis Confeſſoribus in præfatis Regnis, & Dnminiis exiſtentibus ex approbatis ab Ordinariis locorum per ſupradictos eligendis, eorum ſingulos a præmiſſis exeeſſibus, criminibus, peccatis, & delictis, confeſſionibus illorum diligenter auditis, ac injuncta euilibet eorum arbitrio pœnitentia ſalutari, ut præfertur, in foro conſeicntiæ abſolvendi plenariam, & generalem facultatem, ac poteſtatem eoncedimus, & impertimur.

Confeſſariis eligendis amplam eis abſolvendi dat facultatem.

§.5. Decernentes, quod omnes, qui in ſingulis caſibus ſupradictis reſpective præmiſſa adimpleverint, in foro temporali, civili, & criminali, etiam cootentioſo a quibuſeumque criminibus ſupradictis plenarie abſoluti ſint, & eſſe intelligantur. Ac volentes, quantum ad forum fori, quod illi ad aliquam publieam confeſſionem, abjurationem, renuneiationem, purgationem, pœnitentiam, paritionem, & diligentiam ſaciendam non teneantur: & nihilominus, præſens gratia illis, quoad hæreſis, Apoſtaſiæ a fide, & alia præſata crimina etiam in foro eivili, eriminali, & contentioſo, & etiam, quoad omnia alia delicta, & exceſſus pravitatem hujuſmodi non redolentia, quæcumque, quotcumque, & qualiacumque fuerint, in foro conſeientiæ tantum, dummodo eorum errata, & exceſſus alicui per eos eligendo Confeſſario, ut ſupra dictum eſt, in dictis Regnis, & Domioiis exiſtenti ex approbatis per Ordinarios loeorum, ut præfertur, ſaeramentaliter corde eontriti, & ore confeſſi fuerint, abſque aliqua publica pœnitentia illis injungenda in omnibus, & per omnia pleniſſime ſuffragetur.

Sic abſolutos in nullo foro conveniri poſſe decernit.

§.6. Atque ſtatuentes, ut illi omnes, qui judieialiter, ut præfertur, hæreſes non abjuraverint, reeonciliati non cenſeantur, etiam ex eo quod præſenti venia generali potiti fuerint, nec etiamſi forſan in aliquem præfatorum errorum, quod abſit, iterum poſtea inciderint, vel alias quomodolibet ineidiſſe depræhenſi fuerint, relapſi reputentur, vel pro relapſis habeantur, nec inde aliquod indicium deinceps etiam minimum eontra eos oriri, allegari, vel deduei in Judieio, vel extra illud valeat, ac Indulgentia, remiſſio, & alia prædicta in damnum, notam, injuriam, vel aliud ineommodum illorum retorqueri nequeant. Cæteri vero, earcerati nimirum, vel ſub cautionibus relaxati, confeſſi, vel convicti, qui ut præſenti gratia potiantur, ut dictum eſt, coram Inquiſitoribux abjurationem fecerint, nec non alii etiam omnes, qui, ut præfertur, alias judieialiter abjuraverint, & ob hæreſes, in quas de novo ineurrerunt, præſenti venia generali potiti fuerint, ſi poſtea iterum quod abſit, in hæreſes labantur, relapſi ſint, & pœnis relapſorum puniantur.

Qui judicialiter non abjuraverint, relapſi non ſunt reputandi.

Relapſorum vero pœnis puniendi, qui poſt abjurationem, relabentur.

§.7. Diſtrictius iohibentes omnibus, & ſingulis etiam Judicibus Eccleſiaſtieis, & Sæcularibus, ac Prælatis Inquiſitoribus, Ordinariis, ſeu Delegatis quacumque auctoritate, poteſtate, & dignitate, etiam Pontificali, Archiepiſeopali, Primitiali, & Patriarehali, ae ſtatu, gradu, eonditione, ae præeminentia, etiam Cardinalatus honore fulgentibus, & tali qualitate, de qua expreſſa mentio fieri deberet, pollentibus, etiam a Nobis, ſeu Sede præfata, etiam ad inſtantiam eiuſdem Regis deputatis, & pro tempore deputandis ſub excommunieationis, ſuſpenſionis, & interdicti ſententiis, & benefieiorum, & officiorum per eos obtentorum privationis pœnis eo ipſo, niſi paruerint, ineurrendis, ne aliquos de hæreſi, apoſtaſia a fide, & aliis præmiſſis eulpabilex, aut ſuſpectos, qui gratiis præſatis juxta præſentium tenorem gaudere debent, ſi quos ſub aliqua cuſtodia, vel carcere teneant, amplius in careere detineant, aut contra eos ad ulteriora procedant, immo eaptos relaxent, & exules ad Patriam, & in eum ſtatum, in quo fuerunt, & ante accuſationes, condemnationes, carcerationes, & exi-

Mandatum Inquiſitoribus, ordinariis &c. de relaxandis eos, qui carceribus detinentur.

& exilia hujusmodi existebant, reponant, & plenarie restituant. Accusatoribus vero, Denunciatoribus, Testibus, Inquisitoribus, Judicibus, Promotoribus, & aliis quibuscumque sub similibus censuris, & pœnis, ne contra supradictos, occasione, prætextu delictorum hæresim, a fide apostasiam redolentium hactenus commissorū, aut quoad absentes deinceps dictis aonis respective, ut præfertur, durantibus committendorum se intromittere, nec aliquos ad testificandum, vel accusandum, seu denunciandum inducere, vel illos super præmissis alias molestare quoquo modo audeant, seu præsumant. Ac decernentes omnes, & singulos in præmissis inobedientes, vel contravenientes easdem sententias, censuras, & pœnas eo ipso incurrere, & Beneficia per eos obtenta vacare, & a Nobis, & a quibusvis illorum ordinariis Collatoribus impetrari, & conferri posse, ipsasque impetrationes, collationes, & alias dispositiones alioquin legitime factas valere, plenamque roboris firmitatem obtinere.

Et non recipiendo delationibus per hæresim.

Statutis contra non obedientes pœnis.

Clausulæ pro perpetua hujusce Constitutionis firmitate.

§. 8. Ac easdem præsentes literas de subreptionis, vel obreptionis vitio, seu intentionis nostræ defectu notari, vel impugnari non posse, nec sub quibusvis revocationibus, modificationibus, limitationibus, & suspensionibus quarumcumque similium, vel dissimilium literarum, ac etiam per Nos, & Sedem eamdem factis, & faciendis ullatenus comprehendi, sed ab illis semper exceptas esse, & quoties revocatæ, vel limitatæ fuerint, toties in pristinum,& eum, in quo in præsenti existunt statum restitutas, & reintegratas existere, necnon illorum transumptis manu Notarii publici subscriptis eamdem prorsus tam in Judicio, quam extra illud fidem adhiberi debere, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ; sicque in præmissis omnibus per prædictos, & quoscumque alios Inquisitores, & Judices etiam S.R.E. Cardinales in quacumque instantia, & judicio coram eis, etiam nunc, & in futurum pendente judicari, sententiari, & definiri debere, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, sententiandi, & definiendi facultate, ac irritum, & inane, quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executores deputantur.

§. 9. Quocirca Venerabili Fratri Archiepiscopo Ulixbonen., ac dilectis filiis Inquisitori generali contra hæreticam pravitatem in eisdem Regnis, necnon spoliorum, & jurium Cameræ Apostolicæ debitorum in dictis Regnis Collectori generali per præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios easdem præsentes pro majori præfatorum notitia, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando, ac quoties opus fuerit, publicantes, & in præmissis efficaciter assistentes, faciant præsentes, & in eis contenta quæcumque firmiter observari, ac singulos, quos ipsæ præsentes concernunt, illorum effectu pacifice gaudere. Non permittentes eos desuper per Inquisitores, & Judices præfatos, seu quoscumque alios quomodolibet impediri, molestari, vel perturbari;Contradictores quoslibet, & rebelles per censuras,& pœnas Ecclesiasticas, & alia juris opportuna remedia,appellatione postposita compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Contraria omnia tolluntur.

§. 10. Non obstantibus præmissis, ac etiam fæ. rec. Bonifacii Papæ VIII., aliorumque Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum, & aliis Apostolicis, necnon in generalibus, & Provincialibus, & synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, etiam ab eisdem Prædecessoribus, vel a Nobis etiam pluries emanatis, legibus quoque Imperialibus, & Regiis, nec non Juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, officii Inquisitionis, & Ecclesiarum, & Regnorum, & Dominiorum præfatorum, illorumque Civitatum, & locorum, etiam municipalibus statutis, & consuetudinibus, sententiis quoque, ac privilegiis, & indultis in corpore juris clausis, ac etiam in forma Brevis, & aliis Apostolicis literis etiam per Nos, & Prædecessores nostros, ac Sedem hujusmodi, etiam Inquisitoribus præfatis, etiam ad instantiam ipsius Philippi, & aliorum quorumcumque Regum, & Reginarum, aut etiam motu proprio, & de S.R.E. Cardinalium consilio, etiam de Apostolicæ potestatis plenitudine, ac cum quibusvis derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, ac irritantibus, & aliis Decretis concessis, approbatis, & innovatis, etiamsi in eis caveatur expresse, quod illis nullatenus, aut non nisi sub certis inibi expressis modis, & formis derogari possit. Quibus omnibus etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis, illorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma adhoc servanda foret, tenores hujusmodi, acsi de verbo ad verbum, & forma in illis tradita observata, inserti forent, pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat harum serie motu, scientia, & potestatis plenitudine præfatis specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Seu si Inquisitoribus, & Judicibus præfatis, vel quibusvis aliis communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Præsentes publicari præcipit.

§. 11. Ut autem præsentes literæ ad omnium, quos concernunt notitiam facilius deducantur, volumus, ac eisdem Archiepiscopo Ulixbonen., ac Inquisitori, & Collectori generalibus in virtute sanctæ obedientiæ districte præcipiendo mandamus, ut ipsi, vel quilibet eorum per se, vel

vel alium, seu alios, cum præsentium earumdem transumpta, aut exempla acceperint, illa statim absque ulla mora, retardatione, vel impedimento, aut limitatione in dicta Civitate Ulixbonen. in Ecclesia Metropolitana intra Missarum solemnia, dum Populi multitudo ad divina officia convenerit, & per affixionem exempli, seu transumpti earumdem præsentium ad valvas dictæ Ecclesiæ Metropolitanæ publicent, & divulgent, ac publicari, & divulgari faciant.

Exemplis dida fides. §.12. Ipsarumque præsentium transumptis, vel exemplis etiam impressis manu Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eamdem fidem habendam esse decernimus, quæ ipsismet originalibus haberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. die 23. August. 1604. An. XIII. Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris die 23. Augusti 1604. Pontificatus nostri Anno XIII.

CCCXLIII.

Ex Regest. in Secret. Brev. Derogatio Statuti Militiæ Sancti Jacobi de Spatha, quod Thesaurarii, seu Sacristæ Ecclesiarum dictæ Militiæ pro tempore deputandi, habitum Fratrum Cappellanorum ejusdem Militiæ suscipere non teneantur.

Charissimo in Christo filio nostro Philippo, Portugalliæ, & Algarbiorum Regi Catholico.

CLEMENS PAPA VIII.

Charissime in Christo fili noster salutem, & Apostolicam benedictionem.

Statutum fuerat per Sacristas habitum Cappellanorū deferri. §.1. MAjestatis tuæ nomine Nobis nuper expositum fuit, quod aliàs in Capitulo generali Militiæ Sancti Jacobi de Spatha Regni Portugalliæ a clar. mc. Sebastiano Portugalliæ, & Algarbiorum Rege in Civitate Ulixbonen. de anno 1564. celebrato, inter alia ordinatum fuerit, quod omnes Thesaurarii, aliàs Sacristæ Ecclesiarum dictæ Militiæ habitum per illius Fratres Cappellanos gestari solitum, facta prius probatione de eorum vita, & moribus suscipere deberent, quod hactenus succedentibus vacationibus Thesaurariorum hujusmodi observatum fuit: Sed quia, sicut ea- Quod tamen aliquale inducebat inconveniens. dem expositio subjungebat, experientia compertum est, quod prædicti Thesaurarii tum quia sunt ad nutum amovibiles, tum quia eorum salaria ad decentem eorum sustentationem non sufficiunt, ut plurimum qualitates ad suscipiendum habitum prædictum requisitas habere non possunt, Tuo nomine Nobis humiliter supplicatum fuit, ut prædicto Statuto ad effectum, quod deinceps prædicti Thesaurarii, seu Sacristæ habitum hujusmodi suscipere non teneantur, derogare de benignitate Apostolica dignaremur.

§.2. Nos igitur Majestatis Tuæ supplicationibus ducti, harum serie statuimus, & ordinamus, ut deinceps Thesaurarii, seu Sacristæ Ecclesiarum Ordinis Militaris Sancti Jacobi de Spatha hujusmodi pro tempore deputan., habitum prædictum suscipere non teneantur, & ad hunc effectum Statuto prædicto specialiter, & expresse derogamus. Abrogatur a Clemente.

§.3. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac ejusdem Militiæ, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, stabilimentis, usibus, & naturis, cæterisque contrariis quibuscumque. Derogatio contrariorum

Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris die 6. Septemb. 1604. Pontificatus nostri Anno XIII. Dat. die 6. Septem. 1604. Ann. XIII.

CCCXLIV.

Interdicitur Fratribus Ordinis Beatæ Mariæ de Monte Carmelo, ad Tribunalia sæcularia, quominus recurrant, sed ad Priorem Generalem, vel Protectorem Ordinis, vel ad Summum Pontificem.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad futuram rei memoriam.

QUoniam Nostro Pastorali potissimum incumbit Officio, ut ea, quæ per regulares personas contra eorum regularia Instituta temere attentantur, quantum Nobis ex alto conceditur, opportunis remediis compescamus, & amoveamus. Exordium.

§. 1. Proinde, quia nuper dilecto filio Magistro Henrico Silvio Henrico Priore Generali Ordinis Beatæ Mariæ de Monte Carmelo, non sine animi Nostri molestia referente, accepimus, quod nonnullæ dicti Ordinis, etiam utriusque sexus, regulares personæ, Dei timore postposito, & suæ professionis immemores, ut in eorum malefactis, & inobedientia se diutius confoveant, ab iis, quæ per Prælatos ejusdem Ordinis, & Priores Provinciales, & alios Superiores ab ipso Priore Generali pro tempore deputatos, acta sunt, & decreta, ad Tribunalia sæcularia appellare, & ad ea temere confugere consueverunt, in non modicâ Jurisdictionis ipsorum Superiorum læsionem, & regularis Instituti alterationem, ac scandalum plurimorum. Causæ faciendæ prohibitionis.

§. 2. Nos præmissis obviare volentes, universis, & singulis dicti Ordinis utriusque sexus regularibus personis cujuscumque dignitatis, status, gradus, & conditionis existentibus, Apostolica auctoritate tenore præsentium præcipimus, & mandamus, eisque sub excommunicationis latæ sententiæ pœna, a qua non nisi a Nobis, seu Romano Pontifice pro tempore existente, præterquam in mortis articulo absolvi possint, nec non privationis perpetuæ officiorum per eos obtentorum, ac inhabilitatis ad illa, & alia quæcumque dicti Ordinis officia exercenda, Prohibitio, de qua in Rubrica.

ac

ac vocis tam activæ, quam passivæ, eo ipso absque alia declaratione incurren. pœnis, districtius inhibemus, ne ad ipsa Tribunalia sæcularia quovis prætextu, ant quæsito colore appellare, vel ad illa confugere, aut ea propterea quoquo modo adire audeant, vel præsumant. Sed si se a Prælatis gravari prætendant, ad Priorem Generalem ipsius Ordinis, seu illius Protectorem, aut Viee-Protectorem in Romana Curia, vel ad Nos, sive Romanum Pontificem pro tempore existentem supremum in Ecclesia Dei Judieem, sicut antiquitus semper facere consueverunt, reeursum habeant, unde illis brevi manu justitia ministrabitur.

Inobedientiū pœnæ. §. 3. Volentes, & ita declarantes, quod nedum dicti Ordinis regulares personæ contra facientes, verum etiam eorum quomodolibet directe, vel indirecte fautores, & consultores, easdem pœnas eo ipso omnino incurrant. Decernentes irritum, & inane, quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum §. 4. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac quibusvis etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, & consuetudinibus, privilegiis qnoque, indultis, ac literis Apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, eorum tenores, ae si de verbo ad verbum exprimerentur, & insererentur, præsentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat ad effectum præsentium specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Transumptis danda fides. §. 5. Volumus autem, ut præsentium transumptis, etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. die 20. Septem. 1604. An. XIII. Datum Romæ apud Sanctum Marcum, sub Annulo Piscatoris die 20. Septembris, 1604. Pontificatus nostri Anno XIII.

CCCXLV.

Ne qnis in Italia habitum externum, similem ei, qoem gestant Fratres Reformati, seu Discaleeati Ordinis Eremitarum S. Augustini, deferat. Et nemo ex ipsis ad alium Ordinem, quam Carthusianorum transeat.

De toto Ordine Eremitarum vide in Constitut. XXIX. Alex. IV. Licet *Tom. III. fol.* 373.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad futuram rei memoriam.

Proœmium. Pastoralis officii ratio postulat, ut Religiosorum, maxime strictioris observantiæ, quieti, profectui, bonoque nomini indefesse consulamus.

Causæ prohibitionis. §. 1. Cum igitur sicut accepimus, habitu, quo dilecti filii Religiosi Congregationis S. Augustini Reformatorū, seu Discalceatorum nuncupati, utuntur, plures extra eam induti, confusionem, & aliqui etiam scandalum in præjudicium prædictæ Congregationis generent.

Prohibitio, de qua in Rubrica. §. 2. Nos, ut hæc, & alia inconvenientia omnino evitentur, opportune providere volentes, Motu proprio, & ex certa scientia nostra, ac de Apostolieæ potestatis plenitudine, districtè præcipimus in virtute sanctæ obedientiæ, & sub pœna excommunicationis majoris latæ sententiæ ipso facto incurrenda, nequis in Italia habitum externum tam in materia, quam in forma similem (ita, ut ex prædictis discalceatis existimari possit) gestare præsumat, nisi prædictæ Congregationis membrum actualiter existat, aut a Congregatione Galliæ, aut Hispaniæ pro negociis gerendis huc adveniat.

Pœnæ contra inobedientes. §. 3. Quod si quis scienter, vel ignoranter secus fecerit, illum a quolibet prædictæ Congregationis Religioso habitu, & sandalis privari posse decernimus, ac illos Congregationis prædictæ usui ex nunc appropriamus.

Exequutores deputati. §. 4. Quocirca venerabilibus Fratribus Archiepiscopis, Episcopis, & aliis locorum Ordinariis, eorumque Vicariis in spiritualibus Generalibus, per præsentes committimus, & mandamus, quatenus quilibet eorum, ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte Religiosorum dictæ Congregationis, aut cujuslibet eorum fuerit requisitus, præsentes literas, & in eis contenta quæcumque solemniter publicans, ae prædictis Religiosis dictæ Congregationis in præmissis efficaeis defensionis præsidio assistens, faciat auctoritate nostra illas in ejus quisque Civitate, & Diœcesi inviolate observari. Contradictores quoscumque per censuras, & pœnas prædictas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, invocato, etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Prohibetur transitus. §. 5. Præterea sub eisdem censuris, & pœnis præcipimus, quod nullus prædictæ Congregatioois professus in aliqua alia Provincia, aut Congregatione Ordinis S. Augustini, aut cujusvis alterius Religionis, præterquam Cartusianorum, absque nostra, & Sedis Apostolicæ, aut Superintendentis licentia recipiatur, & si receptus fuerit, statim prædictæ Congregationi restituatur.

Derogatio contrariorum §. 6. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolieis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Exemplis danda fides. §. 7. Volumus autem, ut præsentium transumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo &c.

Dat. die 25. Septem. 1604. An. XIII. Datum Tusculi sub Annulo Piscatoris, die 25. Septembris, 1604. Pontifieatus nostri Anno XIII.

Quud

CCCXLVI.

Ex Regest. in Secret. Brev. Quod personæ Ordinis, seu Congregationis Cœlestinorum utriusque sexus ad alia Tribunalia sæcularia appellare, vel ad illa confugere minime valeant.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad futuram rei memoriam.

Exordium. QUoniam Nostro Pastorali potissimum incumbit officio, ut ea, quæ per Regulares personas contra eorum Regularia Instituta temere attentantur, quantum Nobis ex alto conceditur, opportunis remediis compescamus, & amoveamus.

Causa faciendæ prohibitionis. §.1. Proinde, quia nuper dilecto filio Domno Petro Capuccitto ab Agellis Abbate Generali Monachorum Ordinis Sancti Benedicti Congregationis Cœlestinorum non sine animi Nostri molestia referente, accepimus, quod nonnullæ dicti Ordinis, & Congregationis, etiam utriusque sexus regulares personæ, Dei timore postposito, & suæ professionis immemores, ut in eorum malefactis, & inobedientia se diutius confoveant, ab iis, quæ per Prælatos ejusdem Ordinis, & Congregationis, etiam Visitatores generales, & alios Superiores a Definitoriali Capitulo, & Abbate generali pro tempore deputatos, acta sunt, & decreta, ad Tribunalia sæcularia appellare, & ad ea temere confugere consueverunt in non modicum Jurisdictionis ipsorum Superiorum læsionem, Regularis Instituti alterationem, atque scandalum plurimorum.

Prohibitio. §.2. Nos præmissis obviare volentes, universis, & singulis dicti Ordinis, & Congregationis utriusque sexusRegularibus personis cujuscumque dignitatis, Status, gradus, & conditionis existentibus Apostolica auctoritate, tenore præsentium,præcipimus, & mandamus, eisque sub excommunicationis latæ sententiæ pœna, a qua non nisi a Nobis, seu a Romano Pontifice pro tempore existente, præterquam in mortis articulo, absolvi possint, necnon privationis perpetuæ officiorum per eos obtentorum, & inhabilitatis ad illa, & alia quæcumque dicti Ordinis, & Congregationis officia exercenda, ac vocis tam activæ, quam passivæ, eo ipso absque alia declaratione incurrendis pœnis districtius inhibemus, ne ad ipsa Tribunalia sæcularia, quovis prætextu, aut quæsito colore appellare, vel ad illa confugere, aut ea quoquo modo adire audeant, vel præsumant.

Appellationes ad quem sint faciendæ. §.3. Sed si se a Prælatis gravari prætendant ad Visitatores generales quisque in suis quarteriis, intra quorum fines existunt, & ab his ad Abbatem Generalem ipsius Ordinis, & Congregationis, seu illius Protectorem, aut Vice-Protectorem in Romana Curia, vel ad Nos, sive Romanum Pontificem pro tempore existentem Supremum in Ecclesia Dei Judicem, sicut antiquitus facere consueverunt, recursum habeant, unde illis brevi manu justitia ministrabitur.

Pœnæ inobedientibus præfixæ. §.4. Volentes, & ita declarantes, quod nedum dicti Ordinis, & Congregationis Regulares personæ contrafacientes, verum etiam eorum quemlibet directe, vel indirecte fautores, & Consultores, easdem pœnas eo ipso omnino incurrant.

Clausulæ. §.5. Decernentes irritum, & inane, quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum. §.6. Non obstantibus Constitutionibus,& Ordinationibus Apostolicis, ac dictorum Ordinis, & Congregationis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis in contrarium quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus eorum tenores, ac si de verbo ad verbum exprimerentur, præsentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat ad effectum præsentium specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Datum Tusculi sub Annulo Piscatoris die 5. Octobris 1604. Pontificatus nostri Anno XIII. Dat. die 5 Octobr. 1604 An. XIII.

CCCLXVII.

Approbatio Statutorum editorum ab Ordine Fratrum Beatæ Mariæ de Mercede Redemptionis Captivorum, ad Reformationem ipsius Ordinis.

Hujus Ordinis Institutionem habes in Constitut. XLII. Greg. IX. Devotionis. *T. III. f.* 284.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium. DEcetRomanum Pontificem,ea,quæ pro Religiosorum quorumlibet statu prospere dirigendo provide statuta, & ordinata sunt, ut inviolate observentur, Apostolicæ firmitatis robore communire, prout in Domino salubriter conspicit expedire.

In Capitulo Generali facta Provinciarum divisio. §. 1. Expositum siquidem Nobis nuper fuit pro parte dilecti filii Bernardi de Vargas Procuratoris Generalis Ordinis Beatæ Mariæ de Mercede Redemptionis Captivorum, nomine etiam dilecti filii Alphonsi de MonroyMagistri Generalis dicti Ordinis, & infrascriptarum Provinciarum, quod in Capitulo Provinciali dicti Ordinis in Oppido del Olivar Cæsaraugust. Diœcesis die 10. Junii Anni 1603. celebrato vigore Nostrarum literarum in forma Brevis sub datum die 4. Martii ejusdem Anni expeditarum, Provincia Aragoniæ dicti Ordinis de consensu vocalium in tres partes divisa fuit. Ex quatuor vero Regnis Hispaniæ, videlicet Aragoniæ, Valentiæ, Navarræ, ac Principatus Cathaloniæ, duæ Provinciæ factæ fuerunt, altera Provincia Valentiæ, cujus subjecta

jecta fuerint Monasteria ejusdem Regni, nec non Monasteria Tortosæ, Tarraconæ, Trevel, Sarrion, Majoricæ, & Oram cum suis attinentiis, & Jurisdictionibus, altera Provincia Aragoniæ, cui subjacerent Monasteria ejusdem Regni, & Navarræ, & Principatus Cathaloniæ.

Nonnullaque edita Statuta.

§. 2. Et ulterius pro salubri ejusdem Ordinis, & dictarum Provinciarum, ac etiam Provinciæ Italiæ, cujus tertia Provincia fieri debebat, quod quam primum exequutioni demandabitur, directione, ac prospero regimine nonnulla Statuta, Constitutiones, & Ordinationes per Religiosos dicti Ordinis perpetuo observan. condita, & conditæ fuerunt tenoris sequentis, videlicet.

In Missis dicenda Oratio pro Papa.

§. 3. Primu fuit præceptum in virtute sanctæ obedientiæ, quod ultra communia, & particularia suffragia, & orationes præcepta a Constitutionibus Ordinis, deinceps pro felici statu Sanctissimi Domini Nostri Papæ cantetur, seu dicatur oratio pro Papa in Missis tam cantatis, quam planis pro felici statu Sanctitatis Suæ, ac pro conservatione, & augumento suæ sanctæ Sedis, quoties non contrariabitur Rubricis Missalis Romani, & in orationibus particularibus, & secretis omnes Religiosi eamdem faciant commemorationem.

Commendatores Choro adsint.

§. 4. Secundo, quod Commendatores tam in celebratione Missarum, quam in recitatione divini officii in Choro maximam adhibeant diligentiam, & punctualitatem, ut omnes legitimo impedimento non impediti assistant, & quod numquam omittatur oratio mentalis, & quod in omnibus Monasteriis (si commode fieri potest) Missa quotidie cantetur.

Omnesque Orationē mentalem faciant.

Pia Legata ad implenda.

§. 5. Tertio, fuit præceptum, quod maxima abhibeatur diligentia, ut adimpleantur legata pia benefactorum, & suffragia pro Defunctis.

Missa pro FF. defunctis celebranda.

§. 6. Ac etiam, quod decedente aliquo Religioso, teneantur omnes Religiosi Sacerdotes suæ Provinciæ, sequenti die, postquam habuerint notitiam obitus illius celebrare unam Missam planam pro illius Anima, & Monasteria singula singulas cantent Missas, nisi ratione diei debeat transferri, dummodo non omittatur.

Nullum privilegium contra Constitutiones Ordinis concedendum.

§. 7. Quarto, fuit præceptum in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub pœna excommunicationis majoris, quod nullus Religiosus possit uti aliquo privilegio a quovis dicti Ordinis Superiore sibi concesso, nec in futurum concedi a quoquam possit contra dicti Ordinis Constitutiones; quod si concedatur, ex nunc nullius roboris esse censeatur, ac eo utentes eisdem pœnis subjiciantur.

Licentia egrediendi è Monasterio.

§. 8. Quinto, fuit præceptum Commendatoribus, quod non possent suis subditis dare licentiam exeundi extra Civitatem ultra quatuor dies, & non nisi ex rationabili, & honesta causa, & quam rarius possit; & qoando ex aliqua necessitate, & urgenti causa concedenda esset licentia alicui, non nisi a Provinciali concedatur, cujus conscientia fuit onerata, ne sine justa, & honesta causa hujusmodi licentias impertiatur; sed si casus advenerit ita præcisus, ut non possit de facili haberi recursus ad Provincialem, in mora esset periculum, tunc Commendator Monasterii de consilio Consiliariorum licentiam concedere possit, transmittendo Provinciali statim copiam informationis, & causæ propter quam fuit motus cum ipsorum Consiliariorum consilio ad eam concedendam. Circa vero licentias exeundi e Monasterio ad Civitatem, fuit onerata conscientia Prælatorum, ne de facili illas concedat, sed solum ex necessitate.

Et pernoctandi in domibus Sæcularium, quando, & quomodo danda.

§. 9. Sexto, quod nullus Prælatus sub pœna suspensionis sui officii per duos menses permittat, ut aliquis Fratrum tam Conventualium, quam non Conventualium, extra Monasterium possit in Domibus sæcularium pernoctare, etiam quod ejus essent consanguinei, aut parentes, nisi de licentia speciali Generalis Magistri, aut saltem Provincialis; excepto casu, in quo ad infirmos in extremis laborantes vocarentur, & tunc non nisi associati remanere ibi possint.

De Novitiis.

§. 10. Septimo, quod Prælati sub pœna suspensionis suurum Officiorum per sex menses, non possint, nec valeant recipere aliquem ad habitum Religionis, nisi habeat requisitas a Constitutionibus qualitates, & conditiones; ac sub eisdem pœnis fuit præceptum, ne Commendatores, vel Novitiorum Magistri permittant, quod aliquis Novitiorum exeat è Novitiatu ad inserviendum Commendatori, vel alicui Fratri quacumque dignitate, aut officio insignito.

§. 11. Octavo, quod Novitii durante anno probationis, non possint ad scientias incumbere, sed solum ediscere res essentiales, ac cœremoniales Ordinis.

§. 12. Nono, quod Novitii habeant separatum Dormitorium ab illo Professorum, ubi singuli singulos habeant lectos.

De Ordinandis.

§. 13. Decimo, quod Commendatores non possint exponere aliquem Fratrem ad ordines suscipiendos, nisi prius sibi constiterit per diligens examen, quod sit habilis, & idoneus, quoad mores, vitam, & sufficientiam; quod examen Commendator cum voto Fratrum Conventualium facere debeat, ac transmittere Provinciali, qui considerare debeat attente, an omnes qualitates requisitæ concurrant, & tunc, & non aliter licentiam concedere possit.

Pœnæ contra male promotos.

§. 14. Undecimo, si autem aliquis, quod Deus avertat, sine legitima Prælatorum licentia Ordines suscipere fuerit ausus, ultra pœnas Canonum, si talis Frater clericus fuerit ad triremes per triennium condemnetur, si vero conversus per sexennium: hanc autem pœnam Generalis Magister, Provinciales, vel eorum Vicesgerentes exequutioni non demandantes, sint suspensi a divinis in utroque foro.

De residentia facienda in Commendis, & pœnis non residentium.

§. 15. Duodecimo, quod nullus Prælatus possit abesse a sua Commenda per aliquod spatium notabile temporis, nisi ex speciali licentia Provincialis, cujus conscientia fuit onerata ne de facili hujusmodi licentias concedat, nisi ex causa urgenti, & necessitate, & tunc non excedat terminum duorum mensium,

sium. Quapropter fuit declaratum, quod si Commendator ultra 60. dies absuerit a sua Commenda, quamvis pro servitio Provinciæ, aut sui Conventus, ipso jure ejus Commenda vacet absque alia declaratione, & tunc Provincialis in ea novum Commendatorem præficiat, nisi ad Generalem Magistrum, juxta Const. Ordinis hujusmodi provisio spectaret.

Qui ad Præsentaturam concurrere possint.

§.16. Decimotertio, quod nemo ad præsentaturā exponi possit, qui non legerit ultra tres annos Logicæ, ac Philosophiæ duos alios annos theologiæ scholasticæ, assistendo conferentiis, & aliis actibus, sicut de Magistris dicetur, & qui saltem 33. ætatis suæ annū compleverit, quod docere debeat per fidem baptismi.

De assumendis ad Magisterium.

§.17. Decimoquarto, quod nullus possit in Magistrum assumi, qui non legerit quotidie unā lectionem theologiæ scholasticæ per spatium sex annorum, postquam fuerit confirmatus in præsentatura, & quod de sero semper adfuerit conferentiis, aut præsidendo, aut replicando, & unoquoque Anno præsederit alicui actui publico, seu publicis disputationibus: ita, & taliter, quod si fuerint tres Lectores, primus in principio Anni, secundus in medio, & tertius in fine, præsideat. Possint tamen dicti Lectores, si prædictorum aliquid omiserunt, sine licentia Commendatoris (cujus conscientia oneratur, ne absque causa cum eis dispenset) supplere in primo, reliquerit honeste reparatum, & notabiliter vel sequentibus annis, nec propterea adscribatur in numero Magistrorum nisi 40. ætatis suæ annum compleverit, quod per fidem baptismi docere debeat, fuit declaratum supradictas qualitates in Magistris, & Præsentatis requisitas, solū extendi ad eos, qui post confirmationem harum Const. legere incipient.

Provinciales nequeunt per duos menses ante Capitulum quemquā voce privare.

§.18. Decimoquinto, quod Provinciales ante celebrationem Capituli Provincialis per duos Menses, non possint Commendatores, nec alios vocales in dicto Capitulo Provinciali vocem habentes privare, sed solum de eorum delictis inquirere, & facere informationem in scriptis, ad hoc, ut in dicto Capitulo examinentur, & rei castigentur.

Eleemosynæ pro redemptione Captivorum collectæ in alios usus non convertendæ.

§.19. Decimosexto, quod eleemosynæ, & bona pro Redemptione captivorum a fidelibus largita, & largien. non possint ad alios usus applicari, quam ad redimendos captivos, neque ex peconiis hujusmodi possit emi equus, aut mulus, nisi pro quærentibus, & procuran. dictam eleemosynam, quæ animalia ad usum Conventus deservire non debeant, nisi Conventus tertiam partem pretii illorum exbursaverit.

Vestes ad formam Regulæ ferendæ.

§.20. Decimoseptimo, quod Fratres non possint gestare ullo umquam tempore profana vestimenta, & contra dicti Ordinis Constitutiones, sub pœna reclusionis duorū mensium pro prima vice, & pro secunda, & tertia sex mensium, quorum duo sint gravioris culpæ, quam pœnam Provinciales in suis Provinciis, & Commendat. in suis Commendis exequutioni demandabont sine remissione.

§.21. Decimooctavo, fuit preceptum sub pœna excommunicationis majoris latæ sententiæ, & privationis activæ, & passivæ vocis per sex Annos, ac suspensionis exercitii Sanctorum Sacramentorum, quod totum in foro interiori obliget, & liget, quod nullus Superior Monasterii possit alienare, aut expendere legitimas, aut hæreditates Monasteriorum sine expressa licentia in scriptis Magistri Generalis, nec sufficiat Provincialis; quod si secus factum fuerit Superior Conventus delinquens, ipso facto sit privatus, & subditi illius possint ab eo auferre obedientiam, & illam dare Vicario, vel antiquiori Monasterii. Ac sub eisdem pœnis fuit præceptum, ne novi census sine licentia Generalis Magistri super bonis Monasterii fundarentur.

Hæreditates quæ Monasteriis relinquuntur, non alienandæ.

De rationibus reddendis, & computis faciendis.

§.22. Decimonono, quod nullus Commendator sub pœna obedientiæ, & privationis Officii, ac vocis activæ, & passivæ per tres Annos possit ullo prætextu solus expendere, vel etiam recipere aliquid ad Monasterium pertinen. sine præsentia, vel scientia Depositariorum. Quod si Depositarii abessent, tunc teneatur vocare aliquem ex senioribus, & sub eisdem p[redacted] fuit præceptum, ne Commendator per seipsum solum faciat computum, nec etiam Procuratore associatus: sed hoc computum fiat publice ad sonum Campanæ, itaut possint omnes, quotquot voluerint, adesse, sed necessario assistere debeant Commendator, Depositarii, Sacrista, Procurator, & Expenditor, vel eorum major pars, qui sub pœna excommunicationis majoris non permittere debent, quod expensæ confuse adnotentur, sed distincte scribantur, tam res emptæ, quam receptæ, exprimendo nomina personarum, a quibus supradictæ res emptæ, vel receptæ fuerunt: & sub eisdem pœnis præcipitur Depositariis, ne in libris computorum apponant, vel apponi permittant, seu scribi aliquid, quod realiter, & vere coram ipsis non fuerit enumeratum, & consignatum, & in capsa depositi repositum: & fuit onerata conscentia Commendatoris, quod conetur quotidie facere computum horis, & tempore magis opportuuis, & commodis.

De eleemosynis Missarum.

§.23. Vigesimo, insuper fuit præceptum, sub pœna excommunicationis majoris latæ sententiæ, & privationis Officii, quod nullo modo possint Commendatores pecunias pro Missis celebrandis largitas e capsa communi depositi extrahere, nisi prius sibi constiterit satisfactum fuisse obligationi, & Missas fuisse celebratas, nec possint dictæ Missarum eleemosynæ de uno Conventu ad alium transferri sine licentia expressa in scriptis Provincialis ad minus.

Quid dandum sit Provinciali in actu Visitationis.

§.24. Vigesimoprimo, quod Provinciali non detur ultra quatuor julios, seu regales quotidie pro suis, ac suis expensis, commorando, vel visitando aliquod Monasterium.

Quæ secum asportare possint Fratres a Monasteriis discedentes.

§.25. Vigesimosecundo fuit præceptum, quod nullus Frater possit discedendo ab aliquo Monasterio secum deferre, nisi solum libros, quos habebit, Imagines, & habitus ad ipsius usum: reliqua vero, videlicet sedilia, lectum, scabella, & alia hujusmodi relinquere debet ad usum Conventus, a quo discesserit: si autem ad idem Monasterium redire contigerit, poterit tunc Commendator

dator eidem Fratri magis supradicta, quam alteri ad usum consignare.

Commendatori vetitum, quominus pecunias a communi deposito accipiat.

§.26. Vigesimotertio, fuit præceptum sub pœna excommunicationis majoris latæ sententiæ, quod nullus Commedator possit accipere pecunias, quas Religiosi sui Monasterii in communi capsa depositi habent, nec ab eis mutuo petere.

Bona unius Provinciæ ad aliam non transferenda.

§.27. Vigesimoquarto, fuit præceptum juxta breve Sanctissimi Domini Nostri Clementis Papæ Octavi, sub datum Romæ, die 19. Januarii 1601. ne bona unius Provinciæ possint ad aliam transferri, sub pœnis etiam in dicto Brevi contentis.

Bona defunctorum Monasterio danda, cujus illi erant filii.

§.28. Et, quod bona ob mortem alicujus Fratris pertineant ad Monasterium, cujus erat filius, & non ad Conventum, in quo emiserat professionem, ubicumq; decesserit, & propterea professio ubicumque emittatur, intelligatur emissa ad favorem Monasterii, cujus erat filius.

Quarta, & sexta feria disciplina facienda.

§.29. Vigesimoquinto, fuit præceptum omnibus Fratrib[illegible] quod iv., & vi. Feriis Quadragesimæ de se[illegible] debeant convenire in Choro, & ibi communem facere disciplinam.

Qui possint iterum eligi in Commendatores.

§.30. Vigesimosexto, fuit præceptum in virtute sanctæ obedientiæ Provincialibus, & aliis Superioribus, ad quos de jure spectat, quod nullo modo possint transacto triennio, Commendatorem iterum de alia Commenda providere in sequenti triennio, nisi Monasterium, cujus erat Commendator reliquerit honeste reparatum, & notabiliter meliloratum, ac provisum de necessariis secundum vires Monasterii usque ad proximam futuram messem.

Redemptores Aragoniæ, & Valentiæ pares inter se.

§.31. Vigesimoseptimo, fuit statutum, quod Redemptores Provinciarum Aragoniæ, & Valentiæ, dum ad redimendos captivos proficiscuntur, simul eant, nec aliqua inter eos sit superioritas, sed unusquisque suum librum deferat, ubi adnotabit omnia ad redemptionis munus pertinentia, sicut redemptores Provinciarum Castellæ, & Beticæ faciunt.

Qui sit in Priorem Barchinonensem eligendus.

§.23. Vigesimo octavo, fuit statutum, quod in Monasterio Barchinonensi, quod caput totius Ordinis est, non eligeretur in Priorem, nisi Religiosus magisterii dignitate, vel ad minus præsentatura insignitus, electio autem aliter facta ex nunc nullius valoris declaratur.

In electione Provincialis Aragoniæ alternativa servanda.

§.33. Vigesimo nono, fuit statutum, quod in Provincia Aragoniæ circa electionem Provincialis, servaretur alternativa, ita & taliter, quod una vice Provincialis sit ex Cathalonia, & alia vice ex Regno Aragoniæ, & Navarræ, dummodo reperiretur persona habilis, & requisita habeos ad officium Provincialis exercendum.

Novi Magistri & Præsentati electi in unaquaque ex Provinciis noviter erectis.

§.34. Causa, & occasione supradictæ divisionis, & erectionis harum novarum Provinciarum necesse fuit aliquos Magistros, & Præsentatos de novo creare, ut in electione Provincialium adesset sufficiens numerus vocalium, supplendo in eis aliquas requisitas qualitates, & pro Provincia Aragoniæ fuerunt creati sequentes.

§.35. Pro Provincia Aragoniæ fuit in Magistrum electus Frater Joannes de Casanova, ad Præsentaturam Frater Laurentius Altava, Frater Joannes Navarro, Fr. Leonardus Spino, Fr. Michael Ortiz de Sada, Fr. Hieronymus de Rojas, Fr. Joannes Saviraque, Fr. Marcus Ruiz, Fr. Didacus de Pamplona, Fr. Martinus de Spinal, Fr. Dominicus de Suaviaga, Fr. Joannes Pardo de la Casta, Fr. Thomas Vasquez, Fr. Paulus Ferriol, Fr. Matthæus Llaneras, post hos præsentatos fuit nominatus in præsentatum de unanimi consensu, Fr. Stephanus Rodriguez tamquam idoneus.

§.36. Pro Valentiæ Provincia fuerunt nominati in præsentatos Fr. Michael Selma, Fr. Hieronymus Campos, Fr. Jacobus Torner, Fr. Nicolaus Saucho, Fr. Caspar Fito, Fr. Joannes Ribera, Fr. Andreas Vellester, Fr. Aotonius Vidal, Fr. Augustinus Spinosa.

Prædictorum omnium petitur confirmatio.

§.37. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, prædictus Bernardus Procurator cupiat pro majori statutorum, & ordinationum hujusmodi subsistentia, illis Apostolicæ nostræ confirmationis robur accedere; Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Confirmat Clemens.

§.38. Nos igitur dicti Ordinis pro nostra pastorali sollicitudine, quantum cum Domino possumus, prospicere volentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, ex voto Venerabilium Fratrum nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium super consultationibus, & negociis Episcoporum, & Regularium deputatorum, quibus statuta, & ordinationes hujusmodi videnda, & examinanda, ac Nobis referenda commisimus, prædicta statuta, constitutiones, & ordinationes, ut præfertur inserta, & inserias, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, perpetuo confirmamus, & approbamus, illisque perpetuæ, & inviolabilis Apostolicæ firmitatis robur adjicimus, ac omnes, & singulos, tam juris, quam facti defectus, si qui in eisdem intervenerint, supplemus, ac in prædictis Provinciis, & Ordine, a Superioribus, & Fratribus universis ejusdem Ordinis, prout quempiam eorum concernunt, perpetuo inviolabiliter observari debere statuimus, & ordinamus.

Et observari mandat.

§.39. Mandantes propterea eisdem Alphonso Magistro, & Bernardo Procuratori Generalibus, ac Definitoribus, Superioribus, & Fratribus universis dicti Ordinis, nunc & pro tempore existentibus, in virtute sanctæ obedientiæ, ut præinserta statuta, ordinationes, & constitutiones hujusmodi perpetuo observent, ac observari curent, & faciant.

Clausulæ.

§.40. Decernentes præsentes literas de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ, vel alio quocumque defectu notari, impugnari, redargui, aut quovis modo infringi, annullari, vel retractari nullatenus posse, sicque ab omnibus censeri, & ita per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam causarum

rarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Exequutores designati. §. 41. Quocirca dilectis filiis Causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ generali Auditori, & Cæsaraugustan., & Valentin. Officialibus, per præsentes committimus, & mandamus, ut præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, per se, vel alium solemniter publicari, & præinserta statuta, & ordinationes hujusmodi in prædicto ordine perpetuo inviolate observari faciant. Contradictores quoscumque, ac præmissis non parentes, per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo.

Derogatio contrariorum. §. 42. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Provinciarum, & Ordinis hujusmodi, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eisdem Provinciis, & Ordini, ac Superioribus, & Fratribus quibuscumque in contrarium præmissorum, quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis, quibus omnibus, & singulis, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio habenda esset, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro expressis, & ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 25. Octobr. 1604. An. XIII. Datum Romæ apud S. Marcum sub Annulo Piscatoris, die 25. Octob. 1604. Pontificatus nostri Anno XIII.

CCCXLVIII.

Præscripta forma appellationum interponendarum a Fratribus Ordinis Eremitarum Sancti Augustini, prohibetur, quominus recurrant ad Tribunalia Sæcularia.

Plura de isto Ordine videri possunt sup. apud Alexandrum IV. Constitut. XXIX. Licet. Tom. III. fol. 373.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. Quoniam Nostro Pastorali potissimum incumbit Officio, ut ea, quæ per regulares personas contra eorum regularia Instituta temere attentantur, quantum Nobis ex alto conceditur, opportunis remediis compescamus, & amoveamus.

Nonnulli Fratres ad Laicorum Tribunalia confugiebant. §. 1. Proinde, quia nuper dilecto filio Magistro Hyppolito Ravennati Priore Generali Ordinis Eremitarum Sancti Augustini, non sine animi Nostri molestia referente, accepimus, quod nonnullæ dicti Ordinis, etiam utriusque sexus regulares personæ, Dei timore postposito, & suæ professionis immemores, ut in eorum malefactis, & inobedientia se diutius confoveant, ab iis, quæ per Prælatos ejusdem Ordinis, & Priores, Provinciales, & alios Superiores ab ipso Priore Generali pro tempore deputatos, acta sunt, & decreta, ad Tribunalia sæcularia appellare, & ad ea temere confugere consueverunt, in non modicam jurisdictionis ipsorum Superiorum læsionem, & Regularis Instituti alterationem, ac scandalum plurimorum.

Cavetur sub pœnis hic expressis. §. 2. Nos præmissis obviare volentes, universis, & singulis dicti Ordinis utriusque sexus regularibus personis, cujuscumque dignitatis, status, gradus, & conditionis existentibus Apostolica auctoritate tenore præsentium præcipimus, & mandamus, eisque sub excommunicationis latæ sententiæ, a qua nonnisi a Nobis, seu Romano Pontifice pro tempore existente, præterquam in mortis articulo absolvi possint, necnon privationis perpetuæ officiorum per eos obtentorum, ac inhabilitatis ad illa, & alia quæcumque dicti Ordinis officia exercenda, ac vocis tam activæ, quam passivæ, eo ipso absque alia declaratione incurren. pœnis, districtius inhibemus, ne ad ipsa Tribunalia sæcularia quovis prætextu, aut quæsito colore appellare, vel ad illa confugere, aut ea propterea quoquo modo adire audeant, vel præsumant.

Forma recursum præscribitur. §. 3. Sed si a Prælatis se gravari prætendant, ad Priorem Generalem ipsius Ordinis, seu illius Protectorem, aut Vice-Protectorem in Romana Curia, vel ad Nos sive Romanum Pontificem pro tempore existentem supremum in Ecclesia Dei Judicem, sicut antiquitus semper facere consueverunt recursum habeant, unde illis brevi manu justitia ministrabitur.

Eisdem pœnis subjiciuntur fautores. §. 4. Volentes, & ita declarantes, quod nedum dicti Ordinis regulares personæ contrafacientes, verum etiam eorum quomodolibet directe, vel indirecte, fautores, & consultores, easdem pœnas eo ipso omnino incurrant. Decernentes irritum, & inane quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum. §. 5. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac quibusvis etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, ac literis Apostolicis in contrarium quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, eorum tenores, ac si de verbo ad verbum exprimerentur, & insererentur, præsentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat ad effectum præsentium speciali-

cialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 23. Novem. 1604. Ann. XIII. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris, die 23. Novembris 1604. Pontificatus nostri Anno XIII.

CCCXLIX.

De Ambitu Fratribus Eremitis Ordinis Sancti Augustini interdicto.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Ambitus in Ecclesia Dei valde perniciosus. QUoniam nemo debet sibi assumere honorem, nisi vocatus a Deo tamquam Aaron, & a regularis vitæ instituto valde alienum est, ut Religiosi viri, quos honorum, & dignitatum gradus, sanctitate vitæ, ac aliis Religiosis virtutibus potius promereri, quam appetere, eosque gradus cum ad eos assumuntur, obedienter suscipere; susceptosque humiliter administrare decet; mendicatis, sæcularium præsertim personarum studiis, ad eos sibi aditum patefacere contendant, unde magna in Ecclesia Dei pernicies adferri solet. Nos, qui pro muneris nostri debito, in hoc potissimum laborare non desistimus, ut Ecclesiastica, regularisque disciplina pristino candori restituatur, huic malo opportunum remedium adhibendum censuimus.

Causæ facienda prohibitionis. §.1. Cum itaque sicut accepimus, quidam in Ordine Eremitarum Sancti Augustini professionis, & regulæ, quam professi sunt, penitus immemores, nimiaque dignitatum, & officiorum Ecclesiasticorum in dicta Religione consequendorum ambitione ducti, pro iis consequendis, Ecclesiasticorum, & Sæcularium Principum studia requirant, & a Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, aliisque Prælatis commendatitias literas, aliosque favores, & gratias propterea expetant, quibus adjuti, quos ipsi ex se promeruisse minime confidunt, gradus, & dignitates in eadem Religione consequi valeant. Sicque ejusdem Religionis quietem, non sine animarum suarum periculo, perturbant.

Pœnæ contra ambientes. §.2. Nos malum hoc ab eodem Ordine, & Religione, cujus prosperum regimen, & incrementum ad Ecclesiæ Sanctæ utilitatem sinceris exoptamus affectibus, pro nostra pastorali solicitudine propellere summopere cupientes, motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, eos omnes, & singulos Fratres dicti Ordinis, & Religionis cujuscumque status, gradus, conditionis, præeminentiæ, qualitatis, & dignitatis existentes, qui de cætero ad Prælaturas, gradus, honores, dignitates, administrationes, functiones, & alia officia dicti Ordinis, & Religionis assequenda intenti, ad Principum, & Prælatorum, ac aliarum quarumcumque personarum, tam Ecclesiasticarum, quam Sæcularium de gremio dictæ Religionis non existentium, etiam Cardinalatus honore, ac quacumque sæculari dignitate, & excellentia, etiam Imperiali, Regali, & Ducali fulgentium favores recurrerint; vel etiam pactis, pollicitationibus, aliisque viis, directe, vel indirecte, palam, vel occulte ad Prælaturas, gradus, honores, dignitates, administrationes, functiones, & alia officia prædicta obtinenda aspiraverint, vel aliis minus legitimis, & honestis rationibus ea obtinere quæsiverint, aut etiam sponte oblatis, & minime conquisitis usi fuerint, illorumque complices, & fautores, ad quascumque Prælaturas, dignitates, & officia, gradusque, honores, administrationes, & munera in ipsa Religione obtinenda, perpetuo inhabiles declaramus, ac obtentis per eos Prælaturis, gradibus, honoribus, dignitatibus, administrationibus, functionibus, & officiis hujusmodi, eo ipso privamus, ac privatos voce tam activa, quam passiva carere decernimus, & declaramus.

Cavetur quominus Superiores illos promoveant. §.3. Atque in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub excommunicationis latæ sententiæ pœna, omnibus dicti Ordinis, & Religionis Fratribus, Superioribusque, & Prælatis quocumque titulo nuncupatis, etiam Priori Generali, præsentibus, & futuris præcipimus, districteque mandamus, ne quempiam ullo tempore, precibus, literis, vel favoribus adducti, vel alias ad instantiam, seu requisitionem, vel contemplationem Principum, vel Prælatorum, aut aliorum quorumcumque, tam Sæcularium, quam Ecclesiasticorum extra dictum gremium existentium, etiam Cardinalium, Imperatoris, Regum, Ducum, ad cujusvis generis Prælaturas, gradus, honores, dignitates, administrationes, functiones, & officia prædictæ Religionis promovere, vel pœnas aliquas remittere audeant, vel præsumant.

Promotiones si fiant, nullæ sunt. §.4. Decernentes, electiones, & promotiones ad Monasteria, seu Prioratus, vel officia dicti Ordinis, & Religionis contra præsentium dispositionem, quod absit, quandocumque faciendas, & pro tempore obtentas, nullas prorsus, invalidasque fore, & esse, nullisque viribus subsistere.

Ambitus, solâ petentiû precibus probatur. §.5. Ac omnes, & singulos in præmissis delinquentes nulla alia monitione præcedente, & absque processu desuper habendo, sententias, & pœnas præmissas irremissibiliter eo ipso incurrere, & ad illos sententias, & pœnas præmissas damnabiliter incurrisse legitime probandum, & omnino convincendum, solas præmissarum personarum instantias, preces, & favores, etiam oretenus porrectas, plenam, indubiam, & sufficientem in judicio, & extra fidem facere, nec ad id probationis alterius adminiculum requiri.

Clausulæ. §.6. Et ita per quoscumque Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere

debere, ac irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum. §.7. Non obstantibus quibusvis Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis, generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ac Ordinis, & Religionis hujusmodi, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, eorum tenores præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si prædictis Fratribus, vel quibusvis aliis communiter, vel divisim, ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Præsentes quomodo sint publicandæ. §.8. Ut autem harum literarum notitia ad omnes dicti Ordinis Eremitarum Fratres facilius deveniat; volumus illas in Capitulis Provincialibus, seu Congregationibus, & postea in Capitulo Generali publice legi, illasque in dictis Capitulis Provincialibus, seu Congregationibus, & Capitulo Generali lectas sic arctare, acsi legitime unicuique intimatæ fuissent.

Exemplis danda fides. §.9. Illarumque exemplis etiam impressis manu Scribæ dicti Capituli, vel Notarii publici subscriptis, & sigillo Prioris Generalis ipsius Religionis, vel alterius personæ in dignitate Ecclesiastica constitutę obsignatis, eamdem prorsus fidem haberi, quæ præsentibus haberetur, si eædem exhiberentur.

Dat. die 1. Decem. 1604. An. XIII. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris, die prima Decembris 1604. Pontif. nostri Anno XIII.

CCCL.

Præscriptio formæ, qua Ordines Regulares, & Confraternitates Sæculares, de cætero uti debent, in erigendis, & aggregandis Congregationibus, & Confraternitatibus; Et in communicatione suarum indulgentiarum, & indultorum, eleemosynarumque collectione, & Confessorum electione.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium. QUæcumque a Sede Apostolica ad promovendam Christifidelium salutem aliquando concessa sunt, etsi ea maturo consilio, magnaque prudentia, & cautione sancita, & decreta sint, tamen cum Romanus Pontifex de animarum salute solicitus, progressu temporis animadvertit sensim aliquos abusus in eisdem statutis, & decretis observandis provenire, debet pro sui Pastoralis officii munere illis opportuna ratione occurrere, & quantum cum Domino potest, adhibito salutari remedio providere.

Ex communicatione Indulgentiarũ &c. prave expressa nonnulli abusus irrepserant. §.1. Cum itaque a pluribus Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris, & forsan etiam a Nobis, nonnullis regularibus Ordinibus, Religionibus, & institutis, ac etiam Christifidelium Sæcularium Archiconfraternitatibus, & Congregationibus diversarum Nationum, nominum, & institutorum, tam in Alma Urbe nostra, quam in aliis Civitatibus, & locis Christiani Orbis institutis, facultas erigendi, & instituendi in eorum, & aliis Ecclesiis, & Collegiis, necnon etiam sibi aggregandi Confraternitates, & Congregationes in eadem Urbe, & in aliis locis existentes, eisque privilegia, indulgentias, facultates, aliasque spirituales gratias, & indulta sibi concessa respective communicandi attributa fuerit, ac nulla certa forma, vel ratio præscripta sit, quæ in hujusmodi erectionibus, institutionibus, aggregationibus, & communicationibus faciendis servari debeat; propterea sive negligentia Superiorum Ordinum, Religionum, & institutorum, vel Officialium Archiconfraternitatum, & Congregationum erigentium, instituentium, aggregantium, & communicantium, quæ Confraternitatibus, & Congregationibus erigendis, instituendis, & aggregandis, & quibus communicationes privilegiorum, indulgentiarum, aliarumque gratiarum prædictarum fiunt, non servant formam in hujusmodi erectionibus, institutionibus, aggregationibus, & communicationibus servari debitam, neque præscribunt modum, quo privilegia, indulgentias, facultates, aliasque spirituales gratias, & indulta prædicta consequi debeant, seu ipsarum Confraternitatum, & Congregationum incuria, quæ non inquirunt ea, quæ præstare oportet, ut illa consequantur, nonnullæ pravæ consuetudines irrepserunt, multaque incommoda inde provenerunt.

Regularibus unam tantum Congregat. fuis in Ecclesiis de consensu Ordinarii erigendi sit potestas. §.2. Quibus Nos pro commisso Nobis Apostolicæ solicitudinis officio, paternaque erga omnes Christifideles caritate prospicere volentes, hac nostra Constitutione perpetuo valitura decernimus, atque statuimus, ut imposterum tam hujus Almæ Urbis nostræ, quam aliarum Civitatum, & locorum totius Christiani Orbis Regularium Ordinum, Religionum, & institutorum, quibus in eorum, & quibuscumque aliis Ecclesiis, & Collegiis Confraternitates Sæcularium erigendi, & instituendi facultas concessa est, necnon etiam Archiconfraternitatum, & Congregationum, cujusvis Nationis, nominis, & instituti illæ sint, & in quibuscumque Ecclesiis, Domibus, & Oratoriis, tam Sæcularium, quam ut præfertur quorumcumque, etiam Mendicantium Ordinum, Religionum, & institutorum Regularium, quavis tam ordinaria, quam Apostolica auctoritate erectæ, ac institutæ existant, seu alias quovis modo introductæ reperiantur, quibus alias Confraternitates, & Congregationes

nes instituendi, erigendi, ac sibi aggregandi, illisque privilegia, indulgentias, facultates, aliasque spirituales gratias, & indulta prædicta elargiendi, & communicandi potestas a Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris, vel a Nobis, & Apostolica Sede attributa fuit, Magistri, Priores, Præpositi, Rectores, Gubernatores, Præceptores, Primicerii, Prælati, Custodes, Guardiani, Præfecti, Administratores, & alii Officiales, seu Superiores quovis modo nuncupati, Regularium siquidem Ordinum, Religionum, & institutorum, unam tantum Confraternitatem, & Congregationem, de consensu tamen Ordinarii loci, & cum literis ejus testimonialibus, quibus Confraternitatis, & Congregationis erigendæ, & instituendæ pietas, christianæ caritatis officia, quæ exercere cupit, apud eos commendentur, in eorum, & quibuscumque aliis Ecclesiis, & Collegiis erigere, & instituere.

Archiconfraternitatibus au em unam pariter Confraternitatem aggregandi in singulis Civitatibus prævio eadem ordinarii consensu.

§.3. Cæterarum vero Archiconfraternitatum, & Congregationum in singulis Civitatibus, Oppidis, vel locis, unam etiam Confraternitatem, & Congregationem dumtaxat, quæ Apostolica, vel Ordinaria auctoritate prius erecta, ac nulli alteri Ordini, Religioni instituto, Archiconfraternitati, & Congregationi ejusdem, vel alterius Nationis, nominis, & instituti aggregata sit, prævio similiter loci Ordinarii consensu, & cum ejus literis testimonialibus, quibus ejusdem Confraternitatis, & Congregationis aggregandæ institutum, pietas, & christianæ caritatis officia, quæ exercere consuevit, apud eos commendentur, sibi adjungere, & aggregare possint.

Eique sibi in specie concessa indulta communicandi.

§.4. Huic vero Confraternitati, & Congregationi erigendæ, instituendæ, seu aggregandæ, ea tantum privilegia, indulgentias, facultates, aliasque spirituales gratias, & indulta, quæ ipsi Ordini, Religioni, instituto erigenti, instituenti, ac communicanti, seu Archiconfraternitati, & Congregationi aggreganti nominatim, & in specie, non autem quæ per extensionem, vel communicationem sibi quovis modo concessa sunt, & illa qnidem non sub generali forma verborum, vel ad instar, sed expresse, & in specie communicare valeant.

Statuta vero ab Ordinariis debent approbari, ejusque subjacent correctioni.

§.5. Statuta autem pro regimine Ordinum, Religionum, & Institutorum erigentium, & instituentium, ac communicantium, seu Archiconfraternitatum, & Congregationum aggregantium edita, Confraternitatibus, & Congregationibus erigendis, instituendis, & aggregandis, & quibus communicationes privilegiorum, & aliorum prædictorum fiunt, impertiri non possint, nisi ea prius ab Episcopo Diœcesano examinata, & pro ratione loci approbata fuerint, quæ nihilominus ejusdem Episcopi decretis, ac moderationi, & correctioni in omnibus semper subjecta remaneant.

Aggregationes faciendæ juxta formulã a Clemente Octavo præscriptam.

§.6. Insuper volumus, & ordinamus, nt prædicti Ordines, Religiones, Instituta erigentia, instituentia, ac communicantia, nec non Archiconfraternitates, & Congregationes aggregantes certam erigendi, instituendi, aggregandi, & communicandi formulam a Nobis novissime approbatam diligenter observent, secundum quam privilegia, indulgentias, facultates, aliasque spirituales gratias, & indulta ipsis Ordinibus, Religionibus, institutis erigentibus, instituentibus, & communicantibus, seu Archiconfraternitatibus, & Congregationibus aggregantibus, nominatim, & expresse, non autem per communicationem, neque ad instar, ut supra concessa, ipsis Confraternitatibus, & Congregationibus erigendis, instituendis, & aggregandis, & quibus communicationes fiunt, communicare possint.

Indulgentiæ &c. prævia recognitione Ordinarii promulgandæ.

§.7. Quibus Confraternitates, & Congregationes ejusdem dumtaxat Nationis, & nominis, Ordinis, Religionis, & instituti Archiconfraternitatis, & Congregationis, cui aggregantur, tam hactenus aggregatæ, quam imposterum aggregandæ utantur, potiantur, & gaudeant, itaut dictarum Confraternitatum, & Congregationum erectarum, institutarum, & aggregatarum, ac quibus communicationes factæ sunt, Ministri, & Officiales, & alii supradicti privilegia, indulgentias, facultates, aliasque spirituales gratias, & indulta hujusmodi, prævia tamen recognitione Ordinarii loci, qui adhibitis duobus de ejusdem Ecclesiæ Capitulo, illa juxta Sacri Concilii Tridentini decretum promulganda decernat, debitis temporibus promulgare valeant.

De modo quærendi eleemosynas, easque erogandi.

§.8. Quibus etiam Ministris, Officialibus, & aliis prædictis eleemosynas, & alia oblata christianæ caritatis subsidia, juxta modum, & formã per Ordinarium loci præscribendam, remotis tamen mensis, pelvibus, & capsis, quæ in Ecclesiis, & Oratoriis dictarum Confraternitatum, & Congregationum publice ad hoc exponi consueverunt, excipiendi, potestas detur. Atque hoc ipsum Ordines, Religiones, instituta erigentia, instituentia, ac communicantia, seu Archiconfraternitates, & Congregationes aggregantes, tam Almæ Urbis nostræ, quam aliarum Civitatum, & locorum quorumcumque juxta modum a Vicario Urbis, & ab Ordinariis locorum respective præscribendum, observare teneantur. Eleemosynas autem sic collectas in reparationem, & ornatum Ecclesiarum, tam Ordinum, Religionum, institutorum erigentium, instituentium, & communicantium, ac Archiconfraternitatum, & Congregationum aggregantium, quam Confraternitatum, & Congregationum erigendarum, instituendarum, & aggregandarum, & quibus communicationes fient, aut in alios earum pios usus, arbitrio ejusdem Vicarii nostri in Urbe, nec non Ordinariorum locorum respective, fideliter exponere, atque erogare procurent, ut omnes intelligant cœlestis Ecclesiæ thesauros, non quæstus, aut alicujus lucri causa, sed pietatis, & caritatis excitandæ gratia ex Apostolicæ Sedis benignitate Christifidelibus aperiri.

§.9. Præteres volumus, ut Confessarii, qui

Confessarii quomodo sint eligendi:

qui vigore privilegiorum ipsis Ordinibus, Religionibus, institutis erigentibus, instituentibus, & communicantibus, seu Archiconfraternitatibus, & Congregationibus aggregantibus concessorum, ac Confraternitatibus, & Congregationibus aggregandis communicandorum pro tempore eligi possunt, & poterunt sæculares, scilicet in Alma Urbe a prædicto nostro Vicario, extra Urbem vero a locorum Ordinariis: Regulares autem non solum a prædicto Vicario nostro, & a locorum Ordinariis respective, sed etiam a suis Superioribus approbati sint: utque Confratres confitentes a criminibus, casibus, & censuris, juxta dictorum privilegiorum (quatenus tamen sint in usu, & Sacris Concilii Tridentini decretis, ac Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum, & nostris Constitutionibus non adversentur, nec revocata, aut sub aliquibus revocationibus compræhensa sint) formam, & tenorem dumtaxat absolvere valeant. Decernimus insuper, ut iidem Confessarii prædictos Confratres cujuscumque gradus, status, conditionis, & præeminentiæ, etiamsi speciali nota dignæ fuerint, a casibus contentis in literis, quæ die Cœnæ Domini legi consueverunt, necnon violationis, immunitatis, & libertatis Ecclesiasticæ, & clausuræ Monasteriorum Monialium, si videlicet sine necessaria, & urgenti causa, ac sine Superiorum licentia, vel etiam si causa, & licentia concessa abutentes, prædicta Monasteria ingressi fuerint, necnon violentæ manus injectionis in Clericum, & singularis certaminis, seu duelli, ac ab aliis etiam casibus, tam a Nobis, quam a prædicto nostro in Urbe Vicario, & locorum Ordinariis respective reservatis, & pro tempore reservandis, & etiam a quavis excommunicatione ab homine lata absolvere, & super irregularitatibus, tam ex aliquo defectu provenientibus, quam occasione delicti contractis cum aliquo dispensare prætextu dictorum privilegiorum nullo modo possint.

Qui tamen in casibus hic expressis nequeant absolvere.

Confraternitates aggregatæ suæ aggregationis renovationem obtinere teneantur.

§.10. Demum statuimus, & pariter ordinamus, ut Confraternitates, & Congregationes ubivis locorum, quavis auctoritate, ut præfertur, erectæ, & institutæ, & quibus communicationes prædictæ factæ sunt, ac cuicumque ex dictis Ordinibus, Religionibus, institutis, Archiconfraternitatibus, & Congregationibus ubilibet existentibus hactenus aggregatæ, ab eisdem respective Ordinibus, Religionibus, institutis, Archiconfraternitatibus, & Congregationibus, novas erectionum, institutionum, communicationum, & aggregationum literas, juxta formam a Nobis novissime approbatam, infra annum, si in Europa sint, & si extra Europam fuerint, infra biennium a die publicationis præsentium in Romana Curia faciendæ computandos impetrare teneantur, alioquin dicto tempore elapso, erectiones, institutiones, & quæcumque communicationes privilegiorum, facultatum, indulgentiarum, aliarumque spiritualium gratiarum, & indultorum, & aggregationes illarum vigore ipsis concessæ, nullius sint roboris, & momenti, ac revocatæ, & abolitæ censeantur eo ipso.

§.11. Erectionum autem, institutionum, communicationum, & aggregationum, tam hactenus factarum, quam deinceps faciendarum literæ, ab ipsis Ordinibus, Religionibus, institutis, seu Archiconfraternitatibus, & Congregationibus gratis omnino, ac nulla prorsus mercede, etiam a sponte dantibus accepta, expediri, & concedi debeant.

Pœnæ contra inobedientes.

§.12. Quod si Ministri aliqui, Superiores, vel Officiales quocumque nomine nuncupati Ordinum, Religionum, institutorum, seu Archiconfraternitatum, Congregationum, & Confraternitatum hujusmodi, quavis auctoritate, vel privilegio, & officio fungantur, & præfulgeant, contra præmissa in aliquo venire, vel facere præsumpserint, erectiones, institutiones, & communicationes privilegiorum, indulgentiarum, facultatum, spiritualiumque gratiarum, & indultorum, aliorumque præmissorum concessiones, nec non aggregationes per ipsos faciendæ, seu renovandæ, nullius sint roboris, & momenti, & quilibet eorumdem Ministrorum, Superiorum, Officialium, & aliorum prædictorum privationis officiorum, quæ obtinet, ac inhabilitatis ad illa, & alia imposterum obtinenda pœnam, quæ ab alio, quam a Nobis, vel a Romano Pontifice pro tempore existente remitti non possit, incurrant eo ipso.

Clausulæ.

§.13. Decernentes præsentes literas perpetuo validas, & efficaces existere, & fore, ac ab omnibus, & singulis, ad quos spectat, inviolabiliter observari debere, sicque nostræ mentis, & intentionis existere, & ita, & non aliter per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, etiam de latere Legatos, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, quicquid super his a quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum

§.14. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac quorumcumque Ordinum, Religionum, & institutorum, seu Archiconfraternitatum, Congregationum, & Confraternitatum sæcularium, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, etiam mare magnum, ac bulla aurea nuncupatis, Regularibus Ordinibus, Religionibus, institutis, seu Archiconfraternitatibus, Congregationibus, & Confraternitatibus sæcularium, eorumque Superioribus, & aliis quibusvis personis cujuscumque status, gradus, ordinis, conditionis, dignitatis, & præeminentiæ existentibus, sub quibuscumque verborum formis,

mis, & tenoribus, ac derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, nec non irritantibus, & aliis decretis, in genere, vel in specie, etiam Motu proprio, & consistorialiter, & alias quomodolibet in contrarium præmissorum, etiam pluries concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores, ac si ad verbum exprimerentur, & insererentur, præsentibus pro plene sufficienter expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat harum serie specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Præsentes literæ publicandæ in valvis Locis Romæ.

§.15. Ut autem præsentes literæ ad omnium, quos concernunt, notitiam facilius deveniant, volumus illas ad valvas Basilicarum Sancti Joannis Lateranensis, & Principis Apostolorum de Urbe, & in acie Campi Floræ more solito publicari, & affigi, atque iis inde amotis earumdem exempla etiam impressa ibi affixa relinqui, factaque publicatione hujusmodi, omnes Regulares Ordines, Religiones, Instituta, & Archiconfraternitates, Congregationes, & Confraternitates sæcularium, quæ in Urbe quidem post mensem, quæ vero in Europa, post decem menses, quæ demum extra Europam fuerint, post octodecim menses a die publicationis hujusmodi computandos, perinde afficere, & arctare, acsi earum cuilibet nominatim insinuatæ fuissent.

Ac in suis Diœcelibus ab Episcopis.

§.16. Et nihilominus, ut ipsæ præsentes literæ notiores fiant, magisque omnibus inotescant, universis, & singulis Venerabilibus Fratribus Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, Episcopis, & aliis locorum Ordinariis per easdem præsentes committimus, & mandamus, ut per se, vel alium, seu alios hasce nostras literas, postquam earum exemplum receperint, seu earum notitiam habuerint, semel, aut pluries, prout eis magis expedire visum fuerit, in suis Cathedralibus, & majoribus respective Ecclesiis, Civitatum, Oppidorum, & locorum quorumcumque eorum Diœcesum, dum in eas major populi multitudo ad divina convenerit, solemniter publicent, & publicari auctoritate nostra mandent, ac faciant.

Transumptis eadem fides.

§.17. Cæterum, quia difficile foret, easdem præsentes ad singula loca, ubi opus esset, deferri, volumus, & simili auctoritate decernimus, ut earum transumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ munitis, eadem ubique fides habeatur, quæ ipsismet literis haberetur, si essent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. die 7. Decem. 1604. An. XIII.

Dat. Romæ apud S.Petrum, sub Annulo Piscatoris, die 7. Dec. 1604. Pont. nostri Anno XIII.

CCCLI.

Statutum, ut Capitulum Generale Ordinis Cistercien. Regularis Observantiæ in Regnis Castellæ tertio quoque anno celebretur. (a)

Ex Regest. in Secret. Brev.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Ex injuncto Nobis Apostolicæ servitutis officio, ad ea solicito studio semper intendimus, per quæ Regularium reformationi, ac prospero, & felici gubernio opportune consulitur, prout in Domino salubriter expedire conspicimus.

Capitulum Generale quo liber triennio celebrandum.

§.1. Cupientes itaque, ut Congregatio Sancti Bernardi Hispaniarum Ordinis Cisterciensis, ad antiquam regularem Observantiam, & debitam reformationem reducatur, motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac matura deliberatione, harum serie perpetuo statuimus, & ordinamus, ut deinceps pro ejusdem Congregationis prospero regimine, Capitulum Generale tertio quoque anno celebretur.

Et vacante Generalatu.

§.2. Et si forte intra dictum triennium Generalatus officium, seu administratio nem hujusmodi vacare contigerit, Capitulum justa dicti Ordinis Constitutiones, & laudabiles consuetudines pro novi Generalis electione de novo celebretur.

Reformatoris Generalis qua litates quæ esse debeant.

§.3. In quo Capitulo Reformator Generalis ad residuum ejusdem triennii, & non ultra eligatur, itaut tertio quoque anno novus Reformator Generalis constituatur a tota Congregatione libere, & sine restrictione ad determinatas personas eligendas, qui ex legitimo matrimonio procreatus, quadraginta annis maior sit, & vitæ probitate, ac doctrinæ præstantia, ac rerum agendarum peritia, atque experientia facile cæteris antecellat; ac ea corporis valetudine sit, ut Religionis onera, muneraque facile præstare possit, & præcipue ad Chorum, & mensam communem convenire, & ad Regulæ, quam omnes dicti Ordinis Religiosi profitentur, præscriptum vitam ducere, sitque Sacerdos, & qui in Religione annum decimum sextum professionis expleverit, Abbatisque munus per triennium saltem obierit, ac alias conditiones juxta ejusdem Ordinis Constitutiones requisitas habeat: qui tamen ultra dictum triennium confirmari non possit, sed ab hujusmodi Generalis Reformatoris administratione per totidem annos, vel plures, si ita Constitutiones ejusdem Ordinis requirunt, omnino abstineat.

Vocales Capituli Generalis qui sint.

§.4. Ad meliorem tamen directionem eorum, quæ in Capitulis Generalibus ordinanda sunt, Monachi, qui prædicto officio Generalis Reformatoris perfuncti fuerint vocem

(a) Vide etiam apud Henriquez Regula Ordin. Cisterc. pag 380.

vocem activam, & passivam in eisdem Capitulis Generalibus habebunt excepto Generali Capitulo immediato, in quo a prædicti officii Generalis functione vacabunt.

Abbatiæ quolibet triennio vacant.

§.5. Abbatiæ item munus, necnon Præsidentiæ tertio quoque anno in Capitulo Generali vacet, oec ultra Abbates, nec Præsidentes in earum administratione confirmari possint. In eorum quoque electione formam secundum Constitutiones ejusdem Ordinis hactenus præscriptam servari decernimus.

Conditiones requirendæ in promovendis ad Abbatias.

§.6. Qui tamen ita electi, ex legitimo matrimonio procreati sint, & etiam munus Abbatis, seu Prioris, vel Magistri Novitiorum, aut sacrarum literarum obierint, ac ea ætate, & corporis habitudine existant, ut onera Monastica ad regularem observantiam, & cultum divinum, & ad communem vitam, victum, & vestitum retinendum pertinentia fideliter exequantur, & observent, ac alias Ordinationes a Constitutionibus præscriptas habeant: qui ita canonice electi toto sequenti triennio dicti Monasterii administrationem habeant.

Post Abbatis obitum nova electio infra triennium facienda.

§.7. Etsi forte per Abbatis obitum, seu privationem, vel aliàs intra triennium nova electio fiet, Abbas qui conditiones supradictas omnino habeat, per Monachos ipsius Monasterii coram Commissario a Reformatore Generali deputato eligatur, necnon ab eodem Commissario nomine ejusdem Reformatoris Generalis confirmetur, qui ejusdem Monasterii administrationem, jurisdictionemque toto illo triennio residuo, non ultra tamen illud triennium, gerat, & exerceat.

De Procuratorum Capituli Generalis electione.

§.8. In electione tandem Procuratorum Capituli Generalis servetur itidem eadem forma, secundum laudabiles Constitutiones dictæ Congregationis hucusque solitas.

Abbatum, Visitatorum &c. officium triennio concludendum.

§.9. Abbates vero, ac etiam Visitatores, Consiliarii, Procuratores, cæterique Officiales Ministri omnes, qui in Capitulo Generali eligi solent, per triennium tantum sint in suo quisque officio, & potestate, Diffinitoribus exceptis, quorum munus tempore prædicti Capituli Generalis durat: qui vero perfuncti fuerint triennio, per illud saltem triennium vacent, eorumque potestas, & officium ad alios in sequenti Capitulo eligendos transferatur. Liceat tamen si ita Capitulo visum fuerit, ad majorem Ordinis utilitatem, Procuratorem in Urbe ultra trienoium confirmare.

Nec nisi in Capitulo Generali revocandum.

§.10. Absoluto igitur triennio, Reformator Generalis, ac Definitores eligant Religiosos Monachos hisce qualitatibus præditos, qui hujusmodi munera fideliter præsteot: cæterum revocari non possint, nisi in Capitulo Geoerali singulo triennio celebrando, & non in eo, quod aliquando intra triennium ob officii Generalis vacationem iotercedit, nisi aliquod officium tunc temporis vacet, quo casu illud ad alium Monachum per Capitulum eligendum transferri possit illo triennio tantum duraturum; & non ultra, istorumque electio fiat tempore statuto in Definitionibus Ordinis.

Visitatores eligendi quales esse debeant.

§.11. Visitationis muneri ii præficiantor Monachi, qui non solum vitæ probitate, & doctrinæ præstantia, sed etiam Regularis observantiæ, & disciplinæ monasticæ studio, & experientia, cæteris præcellant, & qui in Monasteriis totius Ordinis regularia, & canonica instituta inviolabiliter observari faciant, nec aliquod officium incompatibile, & maxime Abbatiæ, Præsidentiæve habeant, ut munus visitationis toto illo triennio semel obire valeant, ac item sæpius, si necessitas, aut Decretorum executio illam expostulet.

De Choro.

§.12. Monachi omnes conveniant ad Chorum, nec quis prætextu cujusque privilegii, vel superioritatis, etiam Generalatus a servitio Chori censeatur immunis, nisi pro tempore, quo quis in proprio officii munere actu fuerit occopatus.

Et quia possint ab eo dispensandi.

§.13. Cum Lectoribus, aut etiam Prædicatoribus, iis tantum diebus, quibus legere, & prædicare solent, dispensare possint, idem quoque præstare valeant cum ægrotis, & studiorum causa legitime impeditis.

Dispensatio autem a Definitore a Cap. Gen. concedenda.

§.14. Si tamen aliàs necessarium visum fuerit, dispensare cum aliquo in Choro, vel aliis observantiis Ordinis, prædicta dispensatio non possit fieri ab Abbatibus in suis Monasteriis, immo nec ab ipso Generali Reformatore, sed hoc pertineat ad Patres Definitores Capituli Generalis, vel ad Capitulum, quod intra triennium celebratur.

Nemo quidquam tamquam proprium retineat.

§.15. Ut Tridentini Concilii decreta, & paupertatis votum custodiendo fidelius observentur, non liceat alicui ex Monachis, etiamsi Superior sit, bona aliqua etiam mobilia, aut pecuniam, proventus, census, eleemosynam, sive ex concionibus, sive ex lectionibus, aut Missis tam in propria Ecclesia, quam alibi ubicumque celebrandis, aliove ipsorum justo labore, & causa, & quocumque nomine acquisita, etiamsi subsidia consanguineorum, aut piorum largitiones, legata, aut donationes fuerint, tamquam propria, aut etiam nomine Conventus possidere, sed ea omnia statim Superiori tradere teneantur, & Conventui incorporentur, ut communis inde victus, & vestitus omnibus suppeditari possit.

Vestitus, & supellectilis de communi pecunia comparanda.

§.16. Monachorum item vestitus, & supellex cellarum ex communi pecunia comparetur, & omnino conformis sit Monachorum, & quorumcumque Superiorum statui, paupertatem, quam professi sunt, præseferat, itaot nihil superflui admittatur, nihil etiam quod sit necessarium, alicui denegetur. Monachorum vestes, quæ laneæ etiam esse debent, omnisque alia supellex, in aliquem commodum locum deferantur, ibique ab uno, vel duobus Monachis huic muneri a Superiore deputatis diligenter custodiantur, ut inde Superioris arbitrio, prout unicuique opus fuerit, tradi, & subministrari opportune possint.

Cibus, potusque singulis communis.

§.17. Monachi autem omnes etiam Superiores, quicumque sint, etiam Reformator, eodem pane, eodem vino, endemque obsonio, sive eadem (ut ajunt) pitantia in communi mensa prima, vel secunda, nisi infir-

infirmitatis causa impediti fuerint, vescantur, neque singulare aliquid, quo privatim quilque comedat, ullo modo afferri possit.

Ad Confessiones subditorum excipiendas, confessarii deputandi.

§. 18. Non liceat Superioribus, Sancto Paschate Resurrectionis excepto, Subditorum confessiones audire, nisi ipsimet Subditi sponte, & proprio motu id ab eis petierint, sed in singulis Monasteriis deputet duos, vel tres, aut plures Confessarios, pro Subditorum numero majori, vel minori, iique sint docti, prudentes, & Regularis Observantiæ amatores, ac charitate præditi, qui Monachorum subditorum Confessiones, etiam vigore privilegiorum Cruciatæ, sicut Ordinis decus, & Disciplinæ Monasticæ nervus exposcit, audire possint, & debeant.

Quibus in Monasteriis Novitii recipi.

§. 19. Novitii, qui auctoritate Capituli pro tempore recipi debent, in his dumtaxat Monasteriis, in quibus viget Regularis Observantia, ac numerus Monachorum ad Chori usum præscriptus est, imposterum recipiantur, alantur, & educentur.

Præsentia statuta ab omnibus observanda.

§. 20. Quocirca dilectis filiis Reformatori Generali, aliisque Abbatibus, Definitoribus, Superioribus, & Monachis universis ejusdem Congregationis sub pœnis privationis dignitatum, & officiorum, quæ obtinent, ac vocis activæ, & passivæ, nec non perpetuæ inhabilitatis ad illa, & alia imposterum consequenda, districte præcipientes mandamus, ut decreta nostra, & ordinationes supradictæ reformationis in eadem Congregatione, ac in singulis illius Monasteriis respective recipiant, admittant, ac perpetuo observari procurent.

Derogatio contrariorum.

§. 21. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, etiam per Nos, vel Prædecessores nostros Romanos Pontifices in contrarium concessis, ac Ordinis, & Congregationis præfatorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eidem Congregationi Hispaniarum, eorumque Superioribus, Monachis, & aliis personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, & cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, ac irritantibus, & aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliàs quomodolibet in contrarium præmissorum concessis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, & singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & ad verbum expressa mentio habenda esset, illorum tenores præsentibus pro expressis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Transumptis danda fides.

§. 22. Volumus autem, ut præsentium transumptis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem fides adhibeatur, quæ præsentibus ipsis haberetur.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die 14. Decembris 1604. Pont. nostri Anno XIII.

Dat. die 14. Decem. 1604. An. XIII.

CCCLII.

Cedula Consistorialis super Status Ecclesiarum Ravennaten., & Bononien., suffraganearum assignatione.

Ex Regest. in Secret. Brev.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Gregor. XIII Ecclesiam Bononiensem erexit in Archiepiscopatum.

§. 1. Hodie in Consistorio nostro Secreto pro Pastorali Nostro munere considerantes, ac animo, & memoria repetentes, quod alias fel. recor. Gregorius XIII. Prædecessor Noster multis, magnisque Ecclesiæ Bononien. erga Sedem Apostolicam meritis adductus, ac singulari in Patriam suam amore incensus, ut illa ominium tanto magis ad bene de prædicta Sede merendum incitaretur, quanto majoribus beneficiis ab eo se affectam esse cognosceret, tum etiam pio bon: mem: Gabrielis olim S. R. E. Cardinalis Paleotti nuncupati, qui tunc in humanis agens dictæ Ecclesiæ Bononien. ex dispensatione Apostolica præerat, desiderio, necnon dilectorum filiorum Regiminis, & aliorum Civitatis Bononien. Magistratuum supplicationibus, aliisque gravibus causis, tunc expressis motus, post habitam cum fratribus suis ejusdem S.R.E. Cardinalibus maturam deliberationem, de illorum consilio, & Apostolicæ potestatis plenitudine, prædictam Ecclesiam Bonon. in Metropolitanam, & illius Sedem Episcopalem in Archiepiscopalem, ac Archiepiscopi, & Metropolitani Sedem, atque Provinciæ caput, pro ejus Archiepiscopo pro tempore existente, qui Palii, & Crucis usum more aliorum Archiepiscoporum haberi, omnibusque aliis Insignibus Archiepiscopalibus, nec non privilegiis, honoribus, & prærogativis aliis Archiepiscopis debitis, & concessis, gauderet, per suas literas perpetuo erexerit, & instituerit, ac titulo, & honore Archiepiscopali, & Metropolitano decoraverit, nec non Placentin., Parmen., Regien., Mutinen., Imolen. Cervien., & Cremen., Ecclesias, earumque omniom, & singularum Civitates, & Diœceses cum omnibus, & singulis suis Territoriis, Cleris, populis, ac Collegiatis, Parochialibus, & aliis Ecclesiis, nec non Monasteriis utriusque sexus; cæterisque Beneficiis, & officiis Ecclesiasticis, cum cura, & sine cura sæcularibus, & quorumvis Ordinum regularibus, ac Hospitalibus, Domibus, Collegiis, & locis Religiosis quibuscumque ab ejusdem Sedis Apostolicæ immediate, sive alterius cujuscumque, etiam Metropolitani subjectione, etiam perpetuo diviserit, & separaverit, illasque, nec non earum Civitates, & Diœceses deinceps in Provincia Bononien. consistere, neque in alia Provincia censendas, & numerandas esse decreverit, & declaraverit, & quatenus alteri

Eique enunciatas hic Ecclesias assignavit in suffraganeas.

alteri Provinciæ, seu Archiepiscopo, etiam Mediolanen., & Ravennaten. tam antiquo jure, consuetudine, privilegio, vel alterius Metropolis erectione, sive Institutione, quam jure electionis ex Sacri Concilii Tridentini decreto facto, vel alias quavis ratione, & causa antea adjunctæ, atque subjectæ, in toto, vel in parte essent, vel censerentur, sive in illius possessione, vel quasi se esse prætenderent, ab omni illius, seu alterius Provinciæ, vel Archiepiscopi etiam Mediolanen., & Ravennaten., aut illorum Capitulorum jure Metropolitico correctione, visitatione, subjectione, & quacumque alia Jurisdictione, & superioritate, si quæ forsan occasione illius competiisset, vel competeret, similiter perpetuo exemerit, & liberaverit, nec non dictæ Ecclesiæ Bononien. prædictas Placentin., Parmen., Regien., Mutinen., Imolen., Cervien., & Cremen., Civitates, & Diœceses pro sua Metropolitana Provincia, ac Placentin., Parmen., Regien., Mutinen., Imolen., Cervien., & Cremen. Ecclesias prædictas, earumque singulares Præsules, tunc, & pro tempore existentes pro suis, ac pro tempore existentis Archiepiscopi Bononien. suffraganeas, qui, nec non earum singularum Capitula quocumque privilegio suffulta, tamquam membra Capiti, eidem Archiepiscopo Bononien. jure Metropolitico subessent, pariter perpetuo subjecerit, certis etiam facultatibus tunc expressis ipsi Archiepiscopo Bononien. attributis, ac irritanti Decreto desuper apposito, prout in dictis literis, in quibus, quod ipsa Ecclesia Bononien. prædict. Romanæ Ecclesiæ primogenita, & exempta, & dictæ Sedi Apostolicæ immediate subjecta erat, expressum fuit, plenius continetur.

Ravennates literas Gregorii obreptionis, & subreptionis vitio notant.

§. 2. Postmodum autem ejusdem Prædecessoris bon: mem: Christophorus olim Archiepiscopus, & Clerus, seu dilecti filii Communitas, & Homines Ravennaten., sumpta occasione, quod tempore datæ dictarum literarum, & antea ipsa Ecclesia Bononien., Ecclesiæ Ravennaten., illiusque loci Episcopo pro tempore existenti Metropolitico jure, non autem dictæ Sedi Apostolicæ immediate subjecta existeret, & sub diversis aliis prætextibus ad piæ me: Sixtum Papam Quintum, etiam Prædecessorem Nostrum recursum habuerint, dictasque literas tamquam subreptitias, & obreptitias, ac præter mentem, & intentionem dicti Gregorii Prædecessoris, nec ejus Motu proprio, sed ad Gabrielis Cardinalis, nec non Regiminis, & aliorum Magistratuum prædictorum prætextu in grave Jurisdictionis, præheminentiæ, & auctoritatis dictæ Ecclesiæ Ravennaten., & illius pro tempore existentis Præsidis præjudicium emanatas impugnare, ac irritari, & retractari facere tentaverint, dictusque Sixtus Prædecessor negocium hujusmodi nonnullis ex ipsius Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, de quorum numero tunc eramus, & forsan Congregationi ipsorum Cardinalium super novarum Ecclesiarum Cathedralium, & Metropolitanarum erectionibus, ac inter eas etiam tunc erectas Ecclesias incidentibus controversiis deputatorum, tum etiam in Palatii Apostolici Auditorio diligenter examinandum, sibique ad hoc, ut desuper, quod justum foret, statueretur, referendum commiserit, nec illud hactenus decisum, & resolutum fuerit, quodque idem Archiepiscopus Ravennaten., etiam Ecclesiæ Ariminen., & Ferrarien. sub ejus Provincia compræhendi, sibique jus Metropoliticum in illis antiquitus competiisset; Episcopus vero Ariminen. in vim literarum a recor. mem: Lucio II., & Innocentio III. Romanis Pontificibus similiter Prædecessoribus Nostris emanatarum, & per nonnullos alios Romanos Pontifices pariter Prædecessores Nostros confirmatarum, & innovatarum, dictam Ecclesiam Ariminen., nulli alteri Metropoli, nisi tantum prædictæ S. R. E. subesse, vel etiam in Provincia Romana compræhendi, illiusque Præsules pro tempore existentes a nullo, præterquam a Romano Pontifice pro tempore existente, vel de ejus licentia consecrari debere, & similiter Episcopus Ferrarien. pro tempore existen. prædictam Ecclesiam Ferrarien., licet illa olim sub Ravennaten., vel potius Mediolanen. Provinciis prædictis forsan comprætensa fuisset; tamen temporis progressu a Ravennaten., & Mediolanen. Provinciis hujusmodi exemptam, dictæque Sedi Apostolicæ immediate subjectam prætendebant, & exinde graves lites, & discordiæ, nisi illis congruæ provisionis remedio occurreretur, succedere poterant.

Clemens hujusmodi, aliasque controversias ad avocat;

§. 3. Et propterea cupientes more providi, & vigilis pastoris Officii Nostri partes desuper interponere, ac tam Ravennaten., quam Bononien. Ecclesiarum prædictarum statui, & indemnitatibus aliqua accomoda ratione prospicere, earumque Præsules a litium, & controversiarum hujusmodi incommodis, & dispendiis explicare, ac in pacis, ac quietis amœnitate consovere, de præmissis omnibus, & singulis, eorumque circumstantiis, nec non partium prædictarum juribus, rationibus, & prætensionibus universis plene, & sufficienter instructi, post maturam deliberationem super his cum fratribus Nostris habitam, Motu proprio, & ex certa Nostra scientia, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, ac eorumdem fratrum consilio, & unanimi assensu, omnes, & singulas lites, & controversias super eisdem præmissis, & illorum occasione, in dicta Congregatione, vel alibi coram prædictis Cardinalibus, aut quibuscumque aliis Judicibus ordinariis, vel delegatis, etiam causarum dicti Palatii Auditoribus tam inter Metropolitanas invicem, quam inter ipsas Metropolitanas, & suffraganeas Ecclesias hujusmodi vel illarum Præsules motas, & indecisas pendentes in quibuscumq; statu, & terminis reperirentur, ad Nos avocavimus, easque penitus cassavimus, & extinximus, ac Ecclesiam Ravennaten. prædictam, & illius Præsules pro tempore existentes adversus tam literas Gregorii

Prædecessoris hujusmodi quoad ea, quæ Imolen., & Cervien., Ecclesias in umbelico dictæ Provinciæ Ravennaten. consistentes. earumque Præsules, Capitula, Clerum, & populum. Civitates, & Diœceses afficiunt. ejusdem Gregorii Prædecessoris literis quoad cætera in eis contenta alias salvis, ac in suo robore permanentibus, quam omnes. & qualcumque de illis, nec non Ferrarien. & Ariminen. Ecclesiis prædictis per præfatos, & quoscumque alios Romanos Pontifices Prædecessores Nostros, dictamque Sedem Apostolicam ab Ecclesia, & Provincia Ravennaten. hujusmodi factas separationes, & segregationes, divisiones, dismembrationes, distractiones, & exemptiones, ac etiam literis Lucii & Innocentii, aliorumque Romanorum Pontificum hujusmodi, nec non forsan subsequutas declarationes, & * annovationes, ac denique in pristinum, & eum, in quo antea quomodolibet erant statum, in omnibus, & per omnia. perinde. acsi nullatenus emanassent, restituimus, reposuimus, & plenarie reintegravimus, & nihilominus literas Gregorii Prædecessoris hujusmodi, ac omnia, & singula in illis contenta, exceptis dumtaxat iis, quæ Imolen., & Cervien. Ecclesias prædictas, earumque Præsules, Capitula, Civitates, Diœceses, Territoria, Terminos, & Populum concernunt, nec præsentibus contrariantur, approbavimus, & confirmavimus, ac perpetuæ, & inviolabilis firmitatis Apostolicæ præsidio communivimus, easque a data literarum Gregorii Prædecessoris hujusmodi valere, & plenam roboris firmitatem obtinere, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, necnon ipsis Ecclesiæ, & Archiepiscopo Bononien. suffragari voluimus, & decrevimus in omnibus, & per omnia, perinde acsi Motu proprio dicti Gregorii Prædecessoris emanassent, ipsaque Ecclesia Bononien tempore datę literarum Gregorii Prædecessoris hujusmodi Sedi Apostolicæ, non autem Ecclesiæ, & Archiepiscopo Ravennaten. prædictis immediate subiecta, ac in eisdem nulla de dictis Imolen., ac Cervien. Ecclesiis mentio facta fuisset, omnes quoque, & singulos prædictos, ac quoscumque alios tam juris, quam facti, necnon solemnitatum, etiam substantialium defectus, si qui quomodolibet intervenissent in eisdem, etiamsi tales essent, vel forent, qui in generali verborum sermone non compræhenderentur, sed nota, & expressione speciali indignerent, supplevimus, ac pro potioris cautelæ suffragio, prædictam Ecclesiam Bononien. in Metropolim cum dignitate, & Sede Archiepiscopali, ac jurisdictione, & Superioritate Metropolitica, necnon Pallii, & Crucis, ut moris est, delatione, reliquisque omnibus, & singulis insignibus ornamentis, honoribus, privilegiis, exemptionibus, juribus, & facultatibus aliis Metropolitanis Ecclesiis de jure, vel consuetudine, aut alias quomodolibet competentibus, de novo etiam perpetuo ereximus, & instituimus, ac tam Bononien., Placentin., Parmen., Regien., & Mutinen. a Ravennaten., quam Imolen., & Cervien. a Bononien. Provinciis hujusmodi; Ferrarien. vero, Ariminen., & Cremen. prædictas; necnon quæ infra Civitates Placentin., & Parmen consistit, & pridem per Nos a Collegiata tunc nullius Diœcesis in Cathedralem erecta, dictæque Sedi immediate subjecta fuit, Burgi Sancti Donini Ecclesia ab immediata subiectione ejusdem Sedis Apostolicæ, & quatenus ipsæ Ecclesiæ Placentin., Parmen., Regien., Mutinen. Cremen., Burgi Sancti Donini, Ferrarien., Ariminen., Imolen., & Cervien., vel earum aliquæ Mediolanen. prædictæ, vel cuicumque alteri Metropolitanæ Provinciæ quavis occasione, & causa, etiam in illarum erectione, & institutione, seu de jure antiquo, aut ex statuto, vel consuetudine, seu dicti Concilii Decreto facta erectione, & alias quomodolibet subiectæ, concessæ, adscriptæ, seu adjunctæ fuissent, vel censerentur, aut in possessione etiam immemorabili, seu quasi esse reperirentur, vel prætenderentur, a Mediolanen., & quibuscumque aliis Metropolitanis Provinciis hujusmodi, ac omni, & quacumque illius Præsidis pro tempore existentis Metropolitica jurisdictione, visitatione, superioritate, correctione, & obedientia illis, ut præfertur, vel alias quomodolibet forsan competente, similiter perpetuo penitus eximimus, & totaliter liberavimus, easque, & illarum quamlibet Placentin., videlicet, ac Parmen., Regien. Mutinen., Cremen., & Burgi Sancti Donini Ecclesias, earumque singularum Præsules, Capitula, Civitates, & Diœceses, nec non Cleros, Populos, & utriusque sexus personas tam sæculares, quam Ecclesiasticas earumdem, cum omnibus, & singulis Ecclesiis cum cura, & sine cura, & Collegiatis quantumvis exemptis, etiam nullius, intra fines Provincię Metropolitanæ Bononiensis existentibus, Monasteriis quoque, Hospitalibus, locis Piis, & Religiosis utriusque sexus dictæ Ecclesiæ Bononien. pro suis suffraganeis, & Provincialibus, ac alias, juxta tenorem literarum Gregorii Prædecessoris hujusmodi, ac modo, & forma in illis expressis, & contentis, quæ omnia etiam ad dictam Ecclesiam Sancti Donini extensa, & ampliata censeantur, perinde acsi in eisdem de illa specialis, & specifica mentio facta foret, pariter perpetuo concessimus, & assignavimus; Ferrarien. vero, & Arimineo. Ecclesias, etiamsi non appareret, neque probari posset, quod illæ aliquando sub dicta Provincia Ravennaten. compræhensæ, aut illi subjectæ fuissent, necnon Imolen., & Cervien. Ecclesias prædictas similiter, cum suis Episcopis, Capitulis, Civitatibus, Diœcesibus, Terris, Territoriis, Cleris, Populis, Collegiatis, Parochialibus, & aliis Ecclesiis, nec non Monasteriis, Collegiis, Hospitalibus, locis Piis, & Religiosis utriusque sexus, etiam exemptis, & quocumque privilegio fulfultis, ac omnibus, & singulis Beneficiis Ecclesiasticis cum cura, & sine cura sæcularibus, & quorumvis Ordinum Regularibus, Ecclesiæ, Provinciæ, & Archie-

* Sic.

Confirmatisque Gregorii literis quoad ea, quæ hic exprimuntur;

Atque iterum erectæ ecclesiæ Bononiensis in Archiepiscopatum.

Abjudicatisq; Ecclesiis hic expressis a superioritate Archiep. Mediolanensis.

Et Bononiensi Ecclesiæ additis;

Alias Ecclesias Ravennatensi suffrahaneas declaravit.

chiepiscopo Ravennaten, prædictis ultra Ecclesias Adrien., Comaclen., Faventin., Forolivien., Brittinorien., Cæsenaten., Sarsinaten., & alias, si quæ sint, ipsius Ecclesiæ Ravennaten. Suffraganeas Metropolitico Jure, itaut idem Archiepiscopus Ravennaten, pro tempore existens in illis omnibus, & singulis Jus Metropoliticum sibi vendicato, ac Ferrarien., Ariminen., Imolen., & Cervien. Ecclesiarum hujusmodi Episcopos, uti ejusdem Ecclesiæ Ravennaten. Suffraganeos consecrare, & ad ejus Sinodum Provinciale evocare, cæteraque omnia ad Archiepiscopale munus, & Officium de Jure, vel consuetudine, ac alias quomodolibet spectantia, & pertinentia facere, exercere, procurare, administrare, & exequi libere, & licite valeret, dictique Episcopi Ferrarien., Arimineo., Imolen., & Cervien., nunc, & pro tempore existentes prædicto Archiepiscopo Ravennaten., tamquam membra capiti obsequentes, ad omnia, & singula tenerentur, & essent obligati ad quæ alii Suffraganei suis Ecclesiis Metropoliticis, & Archiepiscopis Metropolitanis de Jure, vel consuetudine, ac alias quomodolibet tenebantur, & obligati erant, itidem perpetuo subjecimus, ac deinceps perpetuis futuris temporibus Ferrarien., Ariminen., Imolen., & Cervien. Ecclesias prædictas inter alias Suffraganeas dictæ Ecclesiæ Ravennaten. connumerandas, & censendas, ac tam eas, quam illarum singularum Civitates, & Diœceses sub ipsa Provincia Ravennaten. compræhensas, & nullatenus ab ea exemptas, nec dictæ Sedi Apostolicæ immediate, neque ulli alteri, nisi tantum Ravennaten. Ecclesiæ, & illius Archiepiscopo prædictis, quoad Archiepiscopalia, Metropolitica, ac provincialia Jura, & Jurisdictiones subjectas esse, & fore; Præsentes quoque, & desuper conficiendas literas nullo onquam tempore ex eo, quod dictarum Ecclesiarum Præsules, & Capitula, vel quicumque alii in præmissis interesse quomodolibet habentes, eisdem præmissis non coosenserint, nec ad id vocati, aut requisiti, neque forsan omnes causæ, propter quas eadem præmissa emanarint, in Consistorio prædicto, vel alibi vocatis vocandis præviis debitis tractatibus, ac servatis, & adhibitis solemnitatibus, & aliis de jure, consuetudine, vel juxta Constitutiones, & Ordinationes Apostolicas, aut Ecclesiarum, & Provinciarum hujusmodi statota, privilegia, & Indulta, etiam confirmatione Apostolica, vel alia quavis firmitate roborata, aot alias quomodolibet requisitis, & in similibus necessariis examinatæ, verificatæ, & approbatæ fuerint, seu etiam enormis, vel enormissimæ, & totalis læsionis, aut alio quovis prætextu, & ex quocumque capite, ac quavis causa, vel occasione quantumcumque notabili, & juridica, etiam necessario exprimenda de subreptionis, vel obreptionis, aot nullitatis vitio, seu inteotion is nostræ, vel alio quopiam defectu notari, impugnari, in toto, vel in parte rescindi, retractari, annullari, in jus, vel controversiam revocari, ad terminos juris reduci, seu adversus illa quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium impetrari posse, minusque sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum, & concessionum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, modificationibus, derogationibus, & aliis contrariis dispositionibus a Nobis, seu quibusvis aliis Romanis Pontificibus Successoribus Nostris, ac dicta Sede, & etiam Moto, scientia, & potestatis plenitudine similibus, ac Consistorialiter pro tempore emanatis nullatenus compræhendi, nec compræhensas censeri, sed semper ab illis exceptas, & qnoties illæ emanabunt, toties in pristinum, ac validissimum, & eum, antequam emanarent, erant statum, in omnibus, & quo ad omnia restitutas, repositas, & plenarie reintegratas, ac etiam sub quacumque data, etiam posteriori per quoscumque interesse habentes pro tempore eligenda de novo concessas, ac contra, & adversus quascumque exceptiones, etiam quantumvis justas, & juridicas, ac quorumvis impugnationes, si quas pro tempore fieri contigerit, omnino, & semper valid is, & efficaces esse, fore, & censeri, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & partibus ipsis perpetuo suffragari in omnibus, & per omnia, perinde ac si vocatis omnibus, & singulis, quorum intererat, & de illorum consensu, necnon debitis tractatibus, & solemnitatibus, cæterisque ad id requisitis plene servatis, & adhibitis emanassent, neque ipsarum Ecclesiarum Ravennaten, & Bononien Præsules pro tempore existentes, vel alios quoscumque ad superius expressa in toto, vel in parte verificandum, seu probandum nullo unquam tempore teneri, nec ad id quavis necessitate cogi, aut compelli posse; sed solam narrativam prædictam absque alia verificatione, vel probatione sufficere, eique in Judicio, & extra illud stari, nec aliquam probationem, seu exceptionem cujuscumque naturæ, & speciei illa sit, vel fuerit in contrarium adduci, vel admitti; sicque, & non aliter per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam causarum dicti Palatii Auditores, ac prædictos, & alios Cardinales, etiam de latere Legatos nunc, & pro tempore existentes, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate in quavis causa, & iostantia judicari, & definiri debere; irritum quoque, & inane quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoraoter contigerit attentari decrevimus, & declaravimus, ac desuper omnibus, & singulis Episcopis, Archiepiscopis, & aliis prædictis perpetuum silentium imposuimus.

Appositisque necessariis clausulis pro hujus declarationis firmitate.

Perpetuum silentium partibus impositum.

Derogatio contrariorum

§. 4. Non obstantibus præmissis, ac nostra de non tollendo Jure quæsito, & similis me. Pauli II., & quorumcumque aliorum Romaoorū Pōtificum itidem Prædecessorū Nostrorum de rebus Ecclesiæ non alienandis, aliisque Apostolicis, nec non in universalibus, provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis specialibus, vel generalibus Con-

Constitutionibus, & Ordinationibus, nec non singularum Ecclesiarum, & Provinciarum prædictarum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, consuetudinibus, stabilimentis, usibus, & naturis, erectionibus, institutionibus, & exemptionibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, illis, earumq; Præsulibus, Præsidentibus, Capitulis, & personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, nec non irritantibus, & aliis decretis, etiam vim contractus habentibus, seu inducentibus per prædictos, & quoscumque alios Romanos Pontifices similiter Prædecessores Nostros, ac etiam Nos, & dictam Sedem etiam Motu, scientia, consilio, & potestatis plenitudine paribus, ac ex certis tunc expressis etiam Consistorialiter propositis, & diligenter examinatis, etiam per modum perpetui Statuti, sanctionis, & Ordinationis in genere, vel in specie, ac alias quomodolibet, etiam iteratis, & multiplicatis vicibus concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, eorum tenores præsentibus pro plene, & sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse, ac latissime derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque: cum clausulis opportunis, & consuetis. Insuper volumus literarum Gregorii Prædecessoris hujusmodi, & aliorum præmissorum, ac inde sequutorum quorumcumque tenores, nec non litium, & controversiarum prædictarum causas, & occasiones, earumque statum, & merita, ac Cardinalium, & aliorum Judicum nomina, & cognomina, nec non quorumcumque interesse habentium Jura, & actiones, rationes, & prætensiones singularum Ecclesiarum, & Provinciarum prædictarum qualitates, situationes, confines, & denominationes, cæteraque omnia, & singula in præmissis, & circa ea necessaria exprimenda in dictis literis super præsentibus conficiendis haberi pro expressis, seu in toto, vel in parte exprimi, ac easdem literas simul, vel ad partem, etiam cum præmissorum omnium, & singulorum, etiam qualitatum, invocationum, nuncupationum, denominationum, situationum, circumstantiarum, etiam aggravantium, aliorumque necessariorum majori, & veriori specificatione, & expressione etiam viam perinde valere, ubi, & quando opus fuerit, etiam in una non facta mentione de alia, vel aliis, expediri posse.

Publicatio, registrumque faciendum. §. 5. Quod literæ Nostræ hujusmodi ut amplius innotescant, non solum in Cancellaria Apostolica, sed etiam ad valvas Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, & Acie Campi Floræ publicentur, earumque exempla in eisdem locis affixa dimittantur, ac omnes, & singulos, quos illa concernunt, a die publicationis hujusmodi, perinde arctent, ac si ipsis personaliter intimatæ fuissent, hujusmodi quoque exemplis etiam impressis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & dictæ Cancellariæ Regentis pro tempore existentis, vel alterius Prælati Romanæ Curiæ, seu personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ Sigillo munitis eadem prorsus fides ubique in Judicio, & extra illud adhibeatur, quæ eisdem originaliter Nostris literis adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ: mandantes illas in librum Quinternum appellatum ejusdem Cancellariæ Apostolicæ ad perpetuam rei memoriam referri, & describi, ac in literis Apostolicis, quæ super dictarum Suffraganearum provisionibus pro tempore fient, inviolabiliter observari.

Datum Romæ sub Annulo Piscatoris die 14. Decembris 1604. Anno XIII. *Dat. die 14. Decem. 1604. An. XIII.*

CCCLIII.

Ex Regest. in Secret. Brev. Declaratio quod Ecclesiastici Regni Castellæ teneantur contribuere Gabellæ, seu Sitæ impositæ pro præstandis superadditionalibus servitiis Regi Catholico oblatis a Regnis Castellæ prædictis juxta declarationem in ultimis Comitiis factam, præterquam quoad ea, quæ pro usibus propriis consumuntur, & prorogatio sexennii ad aliud triennium, intra quod tamen, si tota summa congesta fuerit, eo ipso gratia expiret.

Charissimo in Christo filio Nostro Philippo Hispaniarum Regi Catholico.

CLEMENS PAPA VIII.

Charissime in Christo fili Noster salutem, & Apostolicam benedictionem.

Comitia Regni Castellæ subsidium sexennale Philippo Regi ob tulerant. §. 1. Alias eum accepissemus Regna tuæ Coronæ Castellæ in Comitiis, seu Curiis, tunc novissime habitis animadvertere Majestatem tuam pro Catholicæ Religionis defensione, & obedientiæ S.R.E. conservatione in tuis, ac exteris Ditionibus, & Regnis, gravissimis quotidie sumptibus urgeri, itaut ærariis clar. me: Philippi Secundi Hispaniarum Regis Catholici Genitoris tui, ac tuis fere consumptis, tu illos, nisi aliquo subsidio a tuis Subditis subleveris, ulterius ferre non posses: propterea quædam superadditionali servitia, sive subsidia ad sexennium duratura super Vino, & alio in prædictis Regnis colligendis, & consumendis præstare libenter obtulisse.

Illud ab Ecclesiasticis etiam conferri Clemens permisit. §. 2. Nos propterea eorumdem Regnorum, & Subditorum tuorum in Majestatem tuam voluntatem, & devotionem, & quod alacri animo proprias facultates, & substantias pro Catholicæ Religionis conservatione

ne conferre proposuissent, tunc summopere commendantes, tuæque in præmissis attestationi, ut par erat, fidem adhibentes, pro faciliori servitiorum, seu subsidiorum hujusmodi præstatione, illa per Ecclesiasticas etiam personas coadjuvanda esse censuimus.

Et ab omnibus persolvi, quoddam vectigal hac de causa impositum mandavit.

§. 3. Ac propterea Motu proprio, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, omnes, & singulas Ecclesiasticas personas tam seculares, quam cujusvis etiam exempti, & Apostolicæ Sedi immediate subjecti Ordinis Regulares, nec non Monasteria utriusque sexus, Conventus, Collegia, & Ecclesiarum Capitula eorumdem Regnorum, & in eisdem Regnis commorantes, & consistentes ad conferendum, & contribuendum proportionabiliter, prout laici in dictis superadditionalibus servitiis, seu subsidiis, & ad solvendum Gabellam, seu Sitam eorum occasione super Vino, & Oleo in prædictis Regnis colligendis, & consumendis imponendam, seu forsan impositam adinstar laicorum, durante d. sexennio, & non ultra teneri, & obligatos existere voluimus, atque mandavimus, & quatenus opus esset, opportunis Juris, & facti remediis, etiam per exactores dictorum superadditionalium servitiorum, seu subsidiorum, aut eorum occasione imponendæ, seu impositæ Gabellæ, sive Sitæ hujusmodi ad tui libitum constituendos, & removendos cogi, & compelli posse concessimus, prout in Nostris desuper in forma Brevis sub dat. die 23. Januarii 1601. Pont. Nostri Anno Nono.

EademComitia d. vectigal ad carnes extendi petiit.

§. 4. Et deinde per Nos pariter accepto, quod in Comitiis, seu Curiis eorumdem tuorum Regnorum, tunc proxime celebratis, consideratum fuerat superadditionalia servitia, seu subsidia supradicta Tibi ad sexennium oblata, & ut præfertur præstanda, quæ in totum ad decem, & octo decies centena millia aureorum nummorum ascendere debebant, & ex quibus tria decies centena millia similiter nummorum aureorum quot annis præstanda erunt ex Gabella, seu Sita super Vino, & Oleo in prædictis Regnis colligendis, & consumendis imposita, sine magno, & excessivo populorum gravamine colligi non posset, & propterea pro minori eorumdem Populorum detrimento, plurimum expedire, ut hujusmodi Gabella, seu Sita ad carnes in eisdem Regnis vendendas extenderetur, ita tamen ut propterea summa prædicta nullo modo cresceret, & ipsa Gabella, seu Sita super Vino, & Oleo imposita cum effectu non augeretur, & ex istis tribus rerum speciebus tota summa prædicta tantummodo congereretur, ideoque de hujusmodi extensione Gabellæ, seu Sitæ ad carnes facienda inter eos mature resolutum fuerat: Et quia hæ Gabellæ, seu Sitæ ad tertiam carnium speciem prædictam extensio, summam nullo modo augebat, atque ab ipsis, etiam Ecclesiasticis facilius solvi, & ferri poterat.

§. 5. Nos Majestati tuæ ampliorem gratiam facere volentes, Motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, omnes, & singulas Ecclesiasticas personas tam seculares, quam cujusvis etiam exempti, & Apostolicæ Sedi immediate subjecti Ordinis Regulares, nec non Monasteria utriusque sexus, Conventus, Collegia, ac Ecclesiarum Capitula Regnorum prædictorum, & in eisdem Regnis commorantes, & consistentes pro contributione per eos, ut in aliis supradictis literis concesseramus, proportionabiliter, prout laici in dictis superadditionalibus servitiis, seu subsidiis facienda ad solvendum Gabellam, seu Sitam hujusmodi a Vino, & Oleo præfatis, ad carnes etiam, ut præfertur extendendam, ita tamen, ut nec summa prædicta augeretur, nec tempus sexennii jam currentis protraheretur, æque, ac laicos teneri, & obligatos esse voluimus, & statuimus, & ordinavimus, & quatenus opus esset, opportunis Juris, & facti remediis, etiam per Exactores dictorum superadditionalium servitiorum, seu subsidiorum, & Gabellarum, seu Sitarum eorum occasione, ut præfertur impositarum, ad tui libitum constituendos, & removendos cogi, & compelli posse concessimus.

Approbavit Clemens, & sub eadem lege Ecclesiastici comprehendi voluit.

§. 6. Sed ne aliqua Laicis in Ecclesiasticos jurisdictio, seu facultas illos compellendi concessa censeretur, declaravimus, nostræ intentionis fuisse, & esse, ut exactores prædicti Ecclesiasticos recusantes, non per se ipsos, aut alios seculares Ministros, sed adhibita Ordinariorum locorum auctoritate, & coram eisdem Ordinariis, quibus districtè præcipiendo mandavimus, ut contra recusantes Ecclesiasticos, & Regulares, etiam exemptos, nobisque, & Apostolicæ Sedi immediate subiectos ad quamcumque simplicem eorumdem exactorum requisitionem, exequutive, quacumque appellatione remota, auctoritate nostra procederent, compellere valerent, & deberent, prout in aliis sub datum XI. Augusti 1603. Pontificatus nostri Anno duodecimo in simili forma Brevis expeditis literis plenius continetur.

Ita tamen, ut renuentes ab Ordinariis locorum compellerentur.

§. 7. Cum autem, sicut Majestatis tuæ nomine Nobis nuper expositum fuit, in ultimo dictis Comitiis, seu Curiis, in quibus Gabella, seu Sita prædicta prius super Vino, & Oleo imposita ad Carnes extensa fuerit, ex eo, quod istæ rerum species fint valde universales pro divitibus, & pauperibus ad effectum, ut omnes minus gravarentur, declaratum fuerit, ut in prædicta Gabella, seu Sita Vini, & Olei contribuere deberent non solum ementes, & vendentes, sed ii etiam, qui illa perciperent ex propriis Terrenis, aut ex affictibus, aut emerent in Uvis, aut Olivis, seu colligerent pro Decimis, aut etiam dono acciperent, vel aliàs ex quovis alio redditu, & introitu haberent, & consumerent in propriis Domibus, & pro eorum, & familiarum suarum usibus, & similiter, quod non solum de Vino, sed etiam de musto, aquato, & aceto intelligeretur, & ulterius, quod eadem Gabella, seu Sita usque ad integram exactionem dictæ summæ

Sexennii tempus prorogari petit Rex.

decem,

decem, & octo decies centenorum millium nummorum aureorum durare deberet, & quia prædictæ declarationes in nostris literis prædictis expressæ non fuerunt, ideo Majestas tua cupiat ad tollendam omnem dubitandi occasionem, id per Nos declarari, ac etiam tempus dicti sexennii extendi, & prorogari.

Declarat Clemens omnes eque ad solutionem teneri.

§.8. Nos votis tuis, quantum cum Domino possumus, annuere volentes, ac singularum literarum prædictarum tenores præsentibus, acsi ad verbum inserti forent, pro expressis habentes, tuis in hac parte supplicationibus inclinati, harum serie decernimus, & declaramus, Ecclesiasticas personas sæculares, & regulares, ac Monasteria, Conventus, Collegia, & Capitula supradicta ad solvendum Gabellam, seu Sitam prædictam juxta declarationem supradictam, quo ad rerum species, non tamen quo ad eas, quæ pro eorum propriis, & familiarum suarum usibus consumunt, itaut pro illorum, & suarum familiarum usibus supradictis sint omnino immunes, & exempti, ad instar Laicorum in omnibus, & per omnia juxta seriem, & tenorem ultimo dictarum literarum, quoad reliqua de cætero teneri, ac perinde in futurum cogi, & compelli posse, acsi in eisdem literis de hujusmodi declaratione specialis mentio habita fuisset.

Tempus extendit.

§.9. Præterea tempus dicti sexennii ad aliud triennium a fine ipsius sexennii computandum, quo tantum durante, si prædicta summa decem, & octo decies centenorum millium nummorum aureorum congesta non fuerit, adhuc Gabellas, seu Sitas hujusmodi persolvere teneantur; sed si ante lapsum dicti triennii hujusmodi summa congesta fuerit, ab hujusmodi solutione liberi sint eo ipso absque alia declaratione desuper facienda, auctoritate, & tenore prædictis extendimus, & prorogamus.

Recusantes a Locorum Ordinariis compelli mandat.

§.10. Volumus autem, & earumdem præsentium tenore decernimus, ut Exactores dictæ Gabellæ, seu Sitæ non per se ipsos, seu per alios Ministros sæculares, sed adhibita locorum Ordinariorum Ecclesiasticorum auctoritate compellere valeant: quibus locorum Ordinariis districte præcipiendo mandamus, ut contra Ecclesiasticos recusantes, etiam Regulares, & exemptos, nobisque, & Apostolicæ Sedi immediate subjectos, & ad executiones contra ipsos ad quamcumque simplicem eorumdem exequutorum requisitionem, quacumque appellatione remota, auctoritate nostra procedant.

Contraria tollit.

§.11. Non obstantibus omnibus illis, quæ in singulis literis præfatis voluimus non obstare, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 17. Decem. 1604. An. XIII.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 17. Decembris 1604. Pontificatus nostri Anno XIII.

CCCLIV.

Confirmatio Erectionis Ecclesiæ Bononiensis in Archiepiscopatum, & restitutio nonnullarum Ecclesiarum Archiepiscopatui Revennatensi.

Hanc Erectionem fecit Gregor. XIII. ut in ejus Constit. CXLII. Universi. *Tom. IV. Par. IV. fol. 20.*

CLEMENS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

Romanus Pontifex Beati Petri Apostolorum Principis Successor, in supremo militantis Ecclesiæ Solio, & Apostolicæ potestatis plenitudine supra universas Orbis Ecclesias, & Provincias, ut juxta verbum propheticum noxia evellat, & destruat, ac utilia, & salubria ædificet, & plantet, divina dispositione constitutus, tamquam de summo vertice Montis in omnes agri Dominici partes, præsertim sibi nedum spirituali, sed etiam temporali jurisdictione subjectas, more vigilis Pastoris attentæ considerationis dirigens intuitum, pro exactiori ejusdem agri cultura, & uberiori fruge novas Sedes, & Ecclesias tam Episcopales, quam Archiepiscopales in locis congruis plantare, & plantatas spiritualibus irrigationibus, & adjumentis confovere, ac iis, quæ Metropolicæ dignitatis, & jurisdictionis insignibus sunt decoratæ, proprias, & distinctas Provincias, nec non competentem suffraganeorum numerum, ad visitationis, correctionis, & justitiæ ministerium fructuosius exercendum assignare, litibusque, & controversiis de medio sublatis, pacem, & concordiam inter ipsarum Ecclesiarum Præsules, & alios Christifideles omni, qua potest, industria conciliare satagit, ac alias in his suæ sollicitudinis, & providentiæ studium, etiam Prædecessorum suorum gesta, nunc confirmando, & innovando, nunc aliqua ex eis alterando, & in melius commutando interponit, prout Ecclesiarum, Provinciarum, & locorum hujusmodi qualitatibus, & circumstantiis debite pensatis, illorum felici statui, & directioni, ac etiam publicæ commoditati, & saluti conspicit in Domino salubriter expedire.

Recenset Gregorium XIII. Ecclesiam Bononiensem erexisse in Archiepiscopatum.

§.1. Hinc est, quod Nos ad ejusdem Apostolicæ dignitatis apicem, & potestatis plenitudinem divinæ dispositionis operante clementia, meritis licet imparibus, assumpti, provide considerantes, ac memoria, & animo revolventes, quod alias felicis recordationis Gregorius Papa Decimustertius Prædecessor noster, multis, magnisque Ecclesiæ Bononien. erga Sedem Apostolicam meritis adductus &c. *Omittitur narrativa hujus bullæ, siquidem eam habemus loco citato in rubrica.*

§.2. Post obitum autem ejusdem Prædece

decessuris bo: me: Christophorus olim Archiepiscopus, & seu dilecti filii Clerus, ac Communitas, & homines Ravennaten. sumpta occasione, quod tempore datæ dictarum literarum, & antea, ipsa Ecclesia Bononien. Ecclesiæ Ravennaten., illiusque Archiepiscopo pro tempore existenti, Metropolitico jure, non autem dictæ Sedi Apostolicæ immediate subjecta existeret, & sub diversis aliis prætextibus ad piæ memoriæ Sixtum Papam Quintum etiam Prædecessorem nostrum recursum habuerint, dictasque literas tamquam subreptitias, & obreptitias, ac præter mentem, & intentionem dicti Gregorii Prædecessoris, nec ejus Motu proprio, sed ad Gabrielis Cardinalis, nec non Regiminis, & aliorum Magistratuum prædictorum preces, in grave jurisdictionis, præeminentiæ, & auctoritatis dictæ Ecclesiæ Ravennaten., ac illius pro tempore existentis Præsulis præjudicium emanatas impugnare, & irritari, & retractari facere tentaverint, dictusque Sixtus Prædecessor negocium hujusmodi nonnullis ex ipsius Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, de quorum numero tunc eramus, & forsan Congregationi ipsorum Cardinalium super novarum Ecclesiarum Cathedralium, & Metropolitan. erectionibus, ac inter eas, & jam tunc erectas Ecclesias incidentibus controversiis deputatorum, tum etiam in Palatii Apostolici Auditorio diligenter examinandum, sibique ad hoc ut desuper, quod justum foret, statueretur, referendum commiserit, nec illud hactenus decisum, & resolutum fuerit, quodque idem Archiepiscopus Ravennatensis, etiam Ecclesias Ariminensem, & Ferrariensem sub eius Provincia comprehendi, sibique jus Metropoliticum in illis antiquitus competiisse, Episcopus vero Ariminensis in vim literarum recolendæ memoriæ Lucio Secundo, & Innocentio Tertio Romanis Pontificibus similiter Prædecessoribus nostris emanatarum, & per nonnullos alios Romanos Pontifices pariter Prædecessores nostros confirmatarum, & innovatarum, dictam Ecclesiam Ariminensem nulli alteri Metropoli, nisi tantum prædictæ Sanctæ Romanæ Ecclesiæ subesse, vel etiam in Provincia Romana comprehendi, illiusque Præsules pro tempore existentes, a nullo, quam a Rom. Pontifice pro tempore existente, vel de ejus licentia consecrari debere, & similiter Episcopi Ferrarien. pro tempore existentes prædictam Ecclesiam Ferrarien. licet olim sub Ravennaten., vel potius Mediolanen. Provinciis forsan comprehensa fuisset, temporis tamen processu a Ravennaten., & Mediolanen. Provinciis hujusmodi exemptam, dictæque Sedi Apostolicæ immediate subjectam prætendant, vel etiam sint, & exinde graves lites, & discordiæ, nisi illis congruæ provisionis remedio occurratur, succedere possint, ac propterea in præmissis pro pastoralis officii nostri debito providere, ac tam Ravennaten., quam Bononien. Ecclesiarum prædictarum statui, & indemnitatibus aliqua accomoda ratione prospicere, earumque Præsules a litium, & controversiarum hujusmodi incommodis, & dispendiis explicare, atque in pacis, & quietis amænitate confovere, cupientes, nec non literarum Gregorii Prædecessoris hujusmodi, & aliorum præmissorum, ac inde sequutorum quorumcumque datas, & tenores dictarum litium, & controversiarum causas, & occasiones, ac earum statum, & merita, nec non Cardinalium, & aliorum Judicum nomina, & cognomina, ac quorumcumque interesse habentium jura, actiones, rationes, & prætensiones, singularumque Ecclesiarum, & Provinciarum prædictarum qualitates, situationes, confines, denominationes, cæteraque omnia, & singula in præmissis, & circa ea necessario exprimenda, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, de eisdem præmissis omnibus, & singulis, eorumque circumstantiis, necnon partium prædictarum juribus, rationibus, & prætensionibus universis, plene, & sufficienter instructi, post maturam deliberationem super his cum Fratribus nostris habitam, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, ac eorundem Fratrum consilio, & unanimi assensu, omnes, & singulas lites, ac controversias, tam inter Metropolitan. invicem, quam inter ipsas Metropolitan., & suffraganeas Ecclesias hujusmodi, illarumque Præsules super iisdem præmissis, & illorum occasione in dicta Congregatione, vel alibi coram prædictis Cardinalibus, aut quibuscumque aliis Judicibus ordinariis, vel delegatis, etiam causarum d. Palatii Auditoribus motas, & indecisas pendentes, in quibuscumq; statu, & terminis reperiantur, ad Nos harum serie advocamus, easq; penitus cassamus, & extinguimus.

Exortas inde controversias Clemens ad se advocat, & extinguit.

§. 3. Ac Ecclesiam Ravennatensem prædictam, illiusque Præsules pro tempore existentes, adversus tam literas Gregorii Prædecessoris hujusmodi, quoad ea, quæ Imolen., & Cervien. Ecclesias in umbilico dictæ Provinciæ Ravennaten. consistentes, eorumque Præsules, Capitula, Clerum, & Populum, Civitates, & Diœceses afficiunt, ejusdem Gregorii Prædecessoris literis, quoad cætera in eis contenta, alias salvis, & in suo robore permanentibus, quam omnes, & quascumque de illis, nec non Ferrarien., & Arimnen. Ecclesiis prædictis per prædictos, & quoscumque alios Romanos Pontifices Prædecessores nostros dictamque Sedem Apostolicam ab Ecclesia, & Provincia Ravennaten. hujusmodi factas separationes, segregationes, divisiones, dismembrationes, distractiones, & exemptiones, ac etiam literas Lucii, & Innocentii, aliorumque Romanorum Pontificum hujusmodi, nec non forsan subsequutas declarationes, & enunciationes, ac denique in pristinum, & eum, in quo antea quomodolibet erant statum, in omnibus, & per omnia, perinde ac si nullatenus emanassent, Apostolica auctoritate tenore præsentium restituimus, reponimus, & plenarie reintegramus.

Ecclesiæ Ravennatensi jus restituit super Ecclesias Imolen., & Cervien.

In reliquis Gregorii literas ratas habet.

§.4. Et nihilominus literas Gregorii Prædecessoris hujusmodi, ac omnia, & singula in illis contenta, exceptis dumtaxat iis quæ Imolen., & Cervien. Ecclesias prædictas, earumque Præsules, Capitula, Civitates, Diœceses, Territoria, terminos, Clerum, & Populum concernunt, nec eisdem præsentibus contrariantur, auctoritate, & tenore prædictis, approbamus, & confirmamus, ac perpetuæ, & inviolabilis firmitatis Apostolicæ præsidio communimus, eaque a dat. literarum Gregorii Prædecessoris hujusmodi valere, & plenam roboris firmitatem obtinere, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, nec non ipsis Ecclesiæ, & Archiepiscopo Bononien. suffragari volumus, & decernimus, in omnibus, & per omnia, perinde ac si Motu proprio prædicti Gregorii Prædecessoris emanassent, ipsaque Ecclesia Bononien. tempore dat. literarum Gregorii Prædecessoris hujusmodi Sedi Apostolicæ, non autem Ecclesiæ, & Archiepiscopo Ravennaten. prædictis immediate subjecta, ac in iisdem nulla de dictis Imolensis, & Cerviensis Ecclesiis mentio facta fuisset, omnes quoque, & singulos prædictos, ac quoscumque alios, tam juris, quam facti, nec non solemnitatum etiam substantialium defectus, siqui quomodolibet intervenerint in eisdem, etiamsi tales sint, vel fuerint, qui in generali verborum sermone non comprehendantur, sed nota, & expressione speciali indigeant, supplemus.

Bononiensem Ecclesiam de novo erigit in Archiepiscopatum.

§.5. Ac pro potioris cautelæ suffragio prædictam Ecclesiam Bononien. in Metropolim, cum dignitate, & Sede Archiepiscopali, ac jurisdictione, & superioritate Metropolitica, nec non Pallii, & Crucis, ut moris est, delatione, reliquisque omnibus, & singulis insignibus, ornamentis, honoribus, privilegiis, exemptionibus, juribus, & facultatibus aliis Metropolitan. Ecclesiis, de jure, vel consuetudine, aut alias quomodolibet competentibus de novo ejusdem auctoritate, & tenore, etiam perpetuo erigimus, & instituimus: ac tam Bononien., Placentin., Parmen., Regien., & Mutinen., a Ravennaten., quam Imolen., & Cervien., a Bononien. Provinciis hujusmodi Ferrarien. vero Ariminen., & Cremen. prædictas, nec non quæ infra Civitates Placentin., & Parmen. consistit, & pridem per Nos de Collegiata, tunc nullius Diœcesis in Cathedralem erecta, dictæque Sedi immediate subjecta fuit Burgi Sancti Donnini Ecclesias ab immediata subjectione ejusdem Sedis Apostolicæ, & quatenus ipsæ Ecclesiæ Placentin., Parmen., Regien., Mutinen., Cremen., Burgi Sancti Donnini, Ferrarien., Ariminen., Imolen., & Cervien., vel earum aliquæ Mediolanen. prædictæ, vel cuicumque alteri Metropolitan. Provinciæ, quavis occasione, & causa, etiam in earum erectione, & institutione, seu de jure, statuto, aut ex antiqua consuetudine, seu dicti Concilii decreto facta electione, & alias quomodolibet subjectæ, concessæ, adscriptæ, seu adjunctæ fuerint, vel censeantur, aut in possessione etiam immemorabili, seu quasi esse reperiantur, vel prætendantur, a Mediolanen., & quibuscumque aliis Metropolitan. Provinciis hujusmodi, ac omni, & quacumque illius Præsidis pro tempore existentis Metropolitica jurisdictione, visitatione, superioritate, correctione, & obedientia, illis, ut præfertur, vel alias quomodolibet forsan competente, auctoritate, & tenore prædictis similiter perpetuo penitus eximimus, & totaliter liberamus, easque, & illarum quamlibet, Placentin. videlicet, ac Parmen., Regien., Mutinen., Cremen., & Burgi S. Donnini Ecclesias, earumque singularum Præsules, Capitula, Civitates, & Diœceses, necnon Cleros, Populos, & utriusque sexus personas, tam Sæculares, quam Ecclesiasticas earumdem dictæ Ecclesiæ Bononien. pro suis Suffraganeis, & Provincialibus, ac alias juxta tenorem literarum Gregorii Prædecessoris hujusmodi, ac modo, & forma in illis expressis, & contentis, quæ omnia, etiam ad dictam Ecclesiam Burgi Sancti Donnini extensa, & ampliata censeantur, perinde ac si in eisdem de illa specialis, & specifica mentio facta foret, auctoritate, & tenore similibus pariter perpetuo concedimus, & assignamus. Ferrarien. vero, & Ariminen. Ecclesias, etiamsi non appareat, neque probari possit, quod illæ aliquando sub dicta Provincia Ravennaten. comprehensæ, aut illi subjectæ fuerint;

Ravennatensis Ecclesiæ fines designat.

§.6. Necnon Imolen., & Cervien. Ecclesias prædictas similiter cum suis respective Episcopis, Capitulis, Civitatibus, Diœcesibus, Terris, Territoriis, Cleris, Populis. Collegiatis, Parochialibus, & aliis Ecclesiis, necnon Monasteriis, Collegiis, Hospitalibus, Locis Piis, & Religiosis utriusque sexus, etiam exemptis, & quocumque privilegio suffultis, ac omnibus, & singulis beneficiis Ecclesiasticis, cum cura, & sine cura, Sæcularibus, & quorumvis Ordinum Regularibus Ecclesiæ, Provinciæ, & Archiep. Ravennaten. prædictis ultra Ecclesias Adrien., Comaclen., Faventin., Forolivien., Britinorien., Cesenaten., Sarsinaten., & alias, si quæ sint, ipsius Ecclesiæ Ravennaten. suffraganeas Metropolitico jure, ita ut idem Archiepiscopus Ravennaten. pro tempore existens in illis omnibus, & singulis jus Metropoliticum sibi vendicare, ac Ferrarien., Ariminen., Imolen., & Cervien. Ecclesiarum hujusmodi Episcopos, uti ejusdem Ecclesiæ Ravennaten. suffraganeos consecrare, & ad ejus Synodum Provincialem evocare, cæteraque omnia ad Archiepiscopi munus, & officium, de jure, vel consuetudine, aut alias quomodolibet spectautia, & pertinentia facere, exercere, procurare, administrare, & exequi, libere, & licite valeat, dictique Episcopi Ferrarien., Ariminen., Imolen., & Cervien., nunc, & pro tempore existentes prædicto Archiepiscopo Ravennaten., tamquam membra capiti obsequentes, ad omnia, & singula teneantur, & sint obligati, ad quæ alii suffraganei suis Ecclesiis Metropoliticis, & Archie-

chiepiscopis Metropolitanis de jure, vel consuetudine, aut alias quomodolibet tenentur, & obligati existunt itidem perpetuo subijcimus. Et deinceps perpetuis futuris temporibus Ferrarien., Ariminen., Imolen., & Cervien. Ecclesias prædictas, inter alias suffraganeas dictæ Ecclesiæ Ravennaten. connumerandas, & censendas, ac tam eas, quam illarum singularum Civitates, & Dioeceses sub ipsa Provincia Ravennaten. comprehensas, & nullatenus ab ea exemptas, nec dictæ Sedi Apostolicæ immediate, neque ulli alteri, nisi tantum Ravennaten. Ecclesiæ, & illius Archiepiscopo prædictis, quoad Archiepiscopalia, Metropolitica, ac Provincialia jura, & jurisdictiones, subjectas esse, & fore.

Clausulæ præservativæ.

§.7. Prædictas quoque literas nullo umquam tempore, etiam ex eo, quod dictarum Ecclesiarum Præsules, & Capitula, vel quicumque alii in præmissis interesse quomodolibet habentes eisdem præmissis non consenserint, nec ad id vocati, aut requisiti, neque forsan omnes causæ, propter quas eadem præmissa emanarint in Consistorio nostro, vel alibi vocatis vocandis, & præviis debitis tractatibus, ac servatis, & adhibitis solemnitatibus, & aliis de jure, vel consuetudine, vel juxta Constitutiones, & Ordinationes Apostolicas, aut Ecclesiarum, & Provinciarum hujusmodi statuta, privilegia, & indulta, etiam confirmatione Apostolica, vel alia quavis firmitate roborata, aut alias quomodolibet requisitis, & in similibus necessariis examinatæ, verificatæ, ac approbatæ fuerint, seu etiam enormis, vel enormissimæ, & totalis læsionis, aut alio quovis prætextu, & ex quocumque capite, ac quavis causa, vel occasione quantumcumque notabili, & juridica etiam necessario exprimenda, de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ, vel alio quopiam defectu notari, impugnari, in toto, vel parte rescindi, retractari, annullari, invalidari, in jus, vel controversiam vocari ad terminos juris reduci, seu adversus illa quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium impetrari posse, minusque sub quibusvis similium, & dissimilium gratiarum, & concessionum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, modificationibus, derogationibus, & aliis contrariis dispositionibus, a nobis, seu quibusvis aliis Romanis Pontificibus Successoribus nostris, ac dicta Sede, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, ac consistorialiter pro tempore emanatis nullatenus comprehendi, nec comprehensas censeri, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum, ac validissimum, & eum, in quo, antequam emanarent, erant statum, in omnibus, & quoad omnia restitutas, repositas, & plenarie reintegratas, ac etiam sub quacumque dat. etiam posteriori per quoscumque interesse habentes pro tempore eligenda de novo concessas, ac contra, & adversus quascumque exceptiones, etiam quantumvis justas, & juridicas, ac quorumvis impugnationes, si quas pro tempore fieri contigerit, omnino, & semper validas, & efficaces fore, esse, & censeri, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & partibus ipsis perpetuo suffragari in omnibus, & per omnia, ac si vocatis omnibus, & singulis quorum interest, de illorum consensu, nec non debitis tractatibus, & solemnitatibus, cæterisque ad hoc requisitis plene servatis, & adhibitis emanassent, neque ipsarum Ecclesiarum Ravennaten., & Bononien. Præsules pro tempore existentes, vel alios quoscumque ad superius expressa in toto, vel in parte verificandum, seu probandum nullo umquam tempore teneri, nec ad id quavis necessitate cogi, aut compelli posse; sed solam narrativam prædictam absque alia verificatione, vel probatione sufficere, eique in judicio, & extra illud stari, nec aliquam probationem, seu exceptionem cujusque naturæ, & speciei illa sit, vel fuerit, in contrarium adduci, vel admitti.

Itaque sic semper debeat judicari.

§.8. Sicque, & non aliter per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam causarum dicti Palatii Auditores, ac prædictos, & alios Cardinales, etiam de latere Legatos, nunc, & pro tempore existentes, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, in quavis causa, & instantia, judicari, & definiri debere, ac quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus, & declaramus, ac desuper omnibus, & singulis Archiepiscopis, Episcopis, & aliis prædictis perpetuum silentium imponimus.

Derogatio contrariorum.

§.9. Non obstantibus præmissis, ac nostra de non tollendo jure quæsito, & similis memoriæ Pauli Secundi, & quorumcumque aliorum Romanor. Pontificum itidem Prædecessorum nostrorum de rebus Ecclesiæ non alienandis, aliisque Apostolicis, ac in universalibus, Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis, specialibus, vel generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus, necnon singularum Ecclesiarum, & Provinciarum prædictarum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, consuetudinibus, stabilimentis, usibus, naturis, erectionibus, institutionibus, & exemptionibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, illis, earumque Præsulibus, Præsidentibus, Capitulis, & personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, etiam vim contractus habentibus, seu inducentibus, per prædictos, & quoscumque alios Romanos Pontifices similiter Prædecessores nostros, ac etiam Nos, & dictam Sedem, etiam motu, scientia, consilio, & potestatis plenitudine paribus, ac ex certis tunc expressis, etiam consistorialiter propositis, & diligenter examinatis, etiam per modum statuti, & perpetuæ sanctionis, & ordinationis, in genere, vel in specie, ac alias

alias quomodolibet etiam iteratis, & multiplicatis vicibus concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione alias de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata, inserti essent, præsentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse, ac latissime derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Præsentium publicatio; §.10. Volumus autem, quod præsentes nostræ literæ, ut amplius innotescant, non solum in Cancellaria Apostolica, sed etiam ad valvas Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, & in acie Campi Floræ publicentur, earumque exempla in iisdem locis affixa dimittantur, ac omnes, & singulos, quos illæ concernunt, a die publicationis hujusmodi perinde arctent, ac si ipsis personaliter intimatæ fuissent.

Exemplisque danda fides. §. 11. Hujusmodi quoque exemplis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & Cancellariæ prædictæ Regentis pro tempore existentis, vel alterius Prælati Romanæ Curiæ, seu personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ sigillo munitis, eadem prorsus fides habeatur, quæ iisdem præsentibus originalibus literis nostris adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Mandantes illas in librum Quinternum appellatum ejusdem Cancellariæ ad perpetuam rei memoriam referri, & describi.

Clausulæ. §.12. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum advocationis, cassationis, extinctionis, restitutionis, repositionis, reintegrationis, approbationis, confirmationis, communitionis, supplctionis, erectionis, institutionis, exemptionis, liberationis, concessionis, assignationis, subjectionis, declarationis, impositionis, voluntatum, decreti, & mandati infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursurum.

Dat. die 15. Decem 1604. An.XIII. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo sexcentesimo quarto, decimo octavo Kal. Januar. Pont. nostri Anno XIII.

✠ Ego Clemens Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

Protector noster aspice Deus.

Subscriptiones. ✠ *Ego Ptolomæus Episcopus Ostien. Card. Comen.*

✠ *Ego Alex. Episcopus Prænestin. Card. Florentin.*

✠ *Ego Hieron. Episcopus Portuen. Card. Simoncellus.*

✠ *Ego Fr. Hieron. Episcopus Albanen. Card. Asculan.*

✠ *Ego Franciscus Episc. Sabinen. Card. de Jojosa.*

✠ *Ego Ant. Mar. tit. S. Prax. Presb. Card. Gallus.*

✠ *Ego Ant. tit. S. M. Transt. Presb. Card. Saulius.*

✠ *Ego Evangelista tit. S. Laurentii in Lucina Presb. Card. Cusentinus.*

✠ *Ego Marianus tit. SS. Marcell. & Petri Presb. Card. de Camerino.*

✠ *Ego F. Gregorius tit. S. Augustini Presb. Card. de Montelparo.*

✠ *Ego Paulus Presbyter Cardinalis Sanctæ Cæciliæ.*

✠ *Ego Benedictus tit. S. Priscæ Presb. Card. Justinian.*

✠ *Ego Franc. Maria tit. S. Mariæ in Ara-Cæli Presb. Card. a Monte.*

✠ *Ego Octav. tit. S. Alexii Presb. Card. Paravicinus.*

✠ *Ego Oct. tit. SS. Jo: & Pauli Presb. Card. de Aquaviva.*

✠ *Ego Fl. tit. S. Mariæ de Pace Presbyt. Card. Platus.*

✠ *Ego Anton. Presbyt. Cardin. Sanctorum Quatuor.*

✠ *Ego Petrus tit. S. Pancratii Presb. Card. Aldobrand. S.R.E. Camer.*

✠ *Ego Franc. Maria tit. S. M. super Min. Presb. Card. Senensis,*

✠ *Ego Oct. tit. S. Sabinæ Presb. Card. Bandinus.*

✠ *Ego P. Anna tit. S. Susannæ Presb. Card. Giury.*

✠ *Ego Cam. tit. S. Chrysog. Presb. Card Burghesius.*

✠ *Ego Cæs. tit. SS. Ner. & Ach. Presb. Card. Baronius.*

✠ *Ego Laur. tit. S. Laurentii in Pane, & Perna Presb. Card. Blanchettus.*

✠ *Ego Fran. tit. S. Cruc. in Hierus. Presb. Card. Avila.*

✠ *Ego Franc. tit. S. Mariæ de Pop. Presb. Card. Mantuanus.*

✠ *Ego Pomp. tit. S. Balbinæ Presb. Card. Arigonius.*

✠ *Ego Bonif. tit. S. Hieron. Illyric. Presb. Card. Bevilacqua.*

✠ *Ego Dominicus Episc. Tusculan. Card. Pinellus.*

✠ *Ego Dom. tit. S. Honuphr. Presb. Card. Tuscus.*

✠ *Ego P. Æmilius Presbyt. Card. Sancti Marcelli.*

✠ *Ego Seraph. tit. S. Salv. in Lau. Presb. Card. Oliverius.*

✠ *Ego Ion. tit. S. Thom. in Par. Presb. Card. de Bubalo.*

✠ *Ego Jo: tit. S. Matt. in Mer. Presb. Card. de Vico.*

✠ *Ego Jac. tit. S. Steph. in Mont. Cœl. Presb. Card. San.*

✠ *Ego Her. tit. S. M. Transp. Presb. Card. Valentius.*

✠ *Ego Hier. Aguc. Presb. Card. S. Petri ad Vinc.*

Ego

✠ *Ego Hier. tit. S. Blasii de Ann. Presb. Card. Pamphilius.*
✠ *Ego F. Ansel. tit. S. Petri in Monte Aureo Presb. Card. Monopolitanus.*
✠ *Ego Alex. S. Laur. in Dam. Diac. Card. Montaltus S.R.E. Vice-Canc.*
✠ *Ego Cynt. Diac. Card. S. Georg. ad Velum Aur.*
✠ *Ego Bart. S. Mariæ in Port. Diac. Card. Cæsius.*
✠ *Ego Andr. S. Aug. in Fer. Pisc. Diacon. Card. Perettus.*
✠ *Ego Jo. Bapt. S. Mariæ in Cosm. Diac. Card. Det.*
✠ *Ego Sylv. Diacon. Cardin. Sancti Cæsarei.*
✠ *Ego Carol. Eman. S. Nic. in Carc. Tulliano Diac. Card. Pius.*

CCCLV.

Innovatio, & declaratio Constitutionum editarum ab Innocentio VIII., & Julio Tertio super jure, & modo, quo Prior Generalis Fratrum Eremitarum Ordinis Sancti Augustini visitare possit loca, & personas Congregationis Lombardiæ ejusdem Ordinis.

Congregationem istam sejunxit Eugenius IV. in sua Constit. XXX. Regimini. Tom. III. Par. III. fol. 44.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. EX injuncto Nobis Apostolici muneris debito controversiis, & differentiis inter Religiosos vertentibus finem imponere, ac desuper de opportuno remedio providere tenemur, prout jus, & ratio postulat, ac aliàs in Domino salubriter conspicimus expedire.

Orta controversia super modo visitandi Congregationem Lombardiæ; §.1. Cum itaque dudum inter dilectos filios Priorem Generalem Ordinis Fratrum Eremitarum Sancti Augustini, ejusque Assistentes ex una, & Vicarium Generalem, & Fratres Congregationis, seu Societatis Lombardiæ ejusdem Ordinis ex altera partibus, controversiæ, ac differentiæ super jure, modo, & forma visitandi, rebusque aliis viguerint;

Clemens Innocentii VIII. literas innovat. §.2. Nosque illas in Congregatione Reformationis, & Visitationis Apostolicæ mature discuti, & examinari fecerimus, & in eadem Congregatione ambæ partes pluries fuerint auditæ; Nunc hujusmodi differentias, & controversias e medio tollere, ac utriusque partis quieti prospicere volentes, ac Priorem Generalem, Assistentes, & Vicarium Generalem, & Fratres universos Ordinis, & Congregationis prædictorum, a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, siquibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, Motu proprio, & ex certa scientia, ac matura deliberatione nostris, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, declarantes in primis, & ante omnia, mentis, & intentionis nostræ non fuisse, nec esse, in literis nostris in forma Brevis sub datum die 13. Julii præsentis anni 1604. expeditis super visitatione per Priorem Generalem facienda in Domibus Congregationis Lombardiæ, quarum tenorem præsentibus pro expresso haberi volumus, recedere a dispositione, & privilegio fel. record. Innocentii Papæ Octavi Prædecessoris nostri super eadem visitatione emanatis, & ab eisdem partibus receptis, & acceptatis in concordia de anno 1551. inter eas inita, quarum etiam tenores præsentibus pariter pro expressis haberi volumus, sed ejusdem nostræ mentis, & intentionis fuisse, & esse, statuere, & decernere, prout in dictis privilegio, & concordia continetur, & nihilominus prædictas nostras ad præscriptum privilegii, & concordiæ hujusmodi reducentes, harum serie perpetuo statuimus, & decernimus.

§.3. Quod liceat Priori Generali, quoties ei placuerit, per se insimul cum uno ex Visitatoribus Societatis hujusmodi, quem ad hoc duxerit eligendum, vel per Vicarium ejusdem Societatis dumtaxat, & non per alium, unam, vel plures Domum, vel Domos, ac ipsam Societatem visitare. Et declarat dictam Congregationem visitandam esse a Generali cũ Socio.

§.4. Ac ulterius volumus, & mandamus, ut in Visitatione hujusmodi Prior Generalis, tam in præcedentia, quam in aliis quibuscumque actibus publicis, vel privatis in locis, & Domibus Congregationis prædictæ, habeatur, recipiatur, & honoretur ut Caput, Gubernator, & Administrator totius Ordinis Sancti Augustini ab ipso Vicario Generali Congregationis, Visitatoribus, Provincialibus, Prioribus, & omnibus aliis Fratribus. Et debeant in eadem visitatione, primum ipse Vicarius Generalis, deinde Visitatores, Provinciales, Priores, & alii supradicti Fratres præstare illi cum effectu omnem obedientiam, ut suo Superiori. Cui obediendum est tamquam Congregationis Administratori.

§.5. Teneatur Vicarius Generalis, Visitatores, & alii quicumque Fratres Congregationis subire, & recipere prædictam Visitationem, nedum quo ad loca, Domus, & Conventus Congregationis, verum etiam quoad proprias cujusque ipsorum personas, & debeant universi, ac illorum unusquisque obedientiam præstare Priori Generali in his, quæ per ipsum in Visitatione fuerint ordinata, necnon subjacere pœnis, & correctionibus, quas juxta Constitutiones dictæ Congregationis Prior Generalis illis visitando injunxerit, & imposuerit, illasque omnino adimplere, & exequi debeant. Ille vero personas etiam Vicarii Generalis, Provincialium &c. potest visitare

§.6. Visitator Congregationis, qui vocatus a Priori Generali intererit visitationi, vel Vicarius Generalis ipse, si quando reperietur in Conventu, ubi fiet visitatio, assistat Visitator Generalis Congre[illegible] Visitat[illegible] Prio[illegible] Gen[illegible] non ha[illegible]

sistat ipsi Priori Generali, ut illum informet, ac certiorem faciat de statu, & negociis Domorum visitandarum, vitaque, & moribus Fratrum. Verum nullam habeat vocem activam in ipsa visitatione, & non possit ferre, aut prætendere votum, nisi consultivum in his omnibus, quæ Prior Generalis voluerit decernere.

Nec interesse potest examini faciendo.

§.7. Neque etiam possit, aut debeat interesse scrutinio, aut examini secreto, habendo per Priorem Generalem visitantem, de Fratribus Congregationis, cui scrutinio, seu examini ipse solus Prior Generalis debebit interesse.

Prior vero Generalis cum suo voto assistentium Ordinis.

§.8. Assistentes Ordinis comitentur, & associent Priorem Generalem in visitatione Congregationis, & perpetuo eidem assistant, & ipse Prior Generalis absque eorum Consilio nihil decernere possit, juxta formam a nobis præscriptam in literis in forma Brevis super deputatione eorumdem Assistentium expeditis.

Qui Vicarium, aliosque Fratres Congregationis.

§.9. Iidem Assistentes, dum eo munere in dicta visitatione funguntur, in quibuscumque locis, & actibus ejusdem Congregationis locum habeant, præsente Priore Generali, ante Vicarium Generalem Congregationis, ac Visitatores, Procuratorem, Provinciales, Priores, & alios quoscumque Fratres dictæ Congregationis.

Prior autem Gen. Visitatorem admoneat ante mensem.

§.10. Teneatur Prior Generalis saltem per mensem ante visitationem denunciare Visitatori, quem voluerit eligere, visitationem faciendam, ejusque locum, & tempus. Etsi Visitator vocatus recusaverit, aut neglexerit in loco, aut Monasterio visitando intervenire, liceat eidem Priori Generali vocare ad eumdem officium de propinquiori Monasterio Priorem, vel eo absente Vicarium, & illis adhuc accedere recusantibus, absque eorum interventu dicta loca visitare.

De præmissis observandis.

§.11. Quocirca utrisque partibus prædictis in virtute sanctæ obedientiæ, & sub indignationis nostræ, aliisque arbitrii nostri pœnis districte præcipiendo mandamus, quatenus præmissa omnia, & singula inviolate observent, & per eos, ad quos spectat, & spectabit in futurum, observari curent, & faciant.

Facultatibusque d. Priori Generali concessis.

§.12. Et nihilominus eidem Priori Generali, prædictos Vicarium Generalem, Visitatores, Priores, & Fratres dictæ Congregationis Lombardiæ ad observationem præmissorum per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, cogendi, & compellendi, ac inobedientes quoscumque etiam voce activa, & passiva, perpetuo, vel ad tempus arbitrio suo privandi, & contra illos censuras, & pœnas supradictas, servata juris, & Sacrorum Canonum forma, proferendi, & promulgandi, facultatem impertimur, ac sententias, sive pœnas præmissas, quas rite tulerit, seu statuerit in rebelles, ratas habebimus, & faciemus, auctore Domino, usque ad satisfactionem condignam inviolabiliter observari.

§.13. Non obstantibus literis nostris supradictis de mense Julii præsentis anni expeditis, ac etiam prædicti Innocentii Prædecessoris privilegio, & concordia in his, quæ præsentibus adversantur, ac aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon Ordinis, & Congregationis prædictorum etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eidem Congregationi, ejusque Vicario Generali, aliisque Superioribus, & Fratribus sub quibuscumque tenoribus, & formis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, & singulis, eorum tenores præsentibus pro expensis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Derogatio contrariorum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris, die 22. Decembris 1604. Pont. nostri Anno XIII.

Dat. die 22. Decem. 1604. An. XIII.

CCCLVI.

Capitulo, & Canonicis Ecclesiæ Sancti Nicolai Barensis perpetuum silentium imponitur super facultate Regi Poloniæ concessa nominandi quosdam Cappellanos in eadem Ecclesia.

Ex Regest. in Secret. Brev.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Gratias à Nobis piorum Regum intuitu, & in illorum favorem emanatas, ne aliquo tempore impugnari possint, ampliori firmitate roborandas censemus, prout eorumdem Regum vota, & merita exposcunt, ac alias in Domino conspicimus expedire.

Exordium.

§.1. Alias siquidem charissimi in Christo filii nostri Sigismundi Poloniæ, & Svetiæ Regis Illustris nomine nobis exposito, quod cum alias claræ memoriæ Bona de Vice-Comitibus, dum viveret Regina Poloniæ, & Ducissa Bari in Regno Neapolitano, vitæ suæ diem clausisset extremum, similis mem. Anna Jagellonia, etiam dum viveret Regina Poloniæ ejus filia curavit, corpus dictæ Bonæ, ejus Matris sepeliri in Ecclesia Sancti Nicolai Civitatis Baren., ac ibidem etiam sepulturam marmoream erexit, cum sedilibus marmoreis pro Canonicis, totamque Cappellam principalem auro, & picturis exornavit, aliis etiam adhibitis ornamentis ad maximum dictæ Ecclesiæ decorem, & splendorem Regia magnificentia dignissimum facta impensa tredecim millium ducatorum, & ultra, & insuper ordinavit, ut emerentur Census perpetui pro tribus Cappellanis, quorum singuli duas Missas in hebdomada pro anima dictæ Bonæ Reginæ ad Altare Majus dictæ Ecclesiæ è Regione dictæ sepulturæ situm celebrare tenerentur.

Anna Jagellona tres Cappellanos in Eccles. Baren. fieri mandat.

§.2. Et in eadem expositione subjuncto, quod

Exequi curat Sigismundus Rex, & Capellanos petit a se nominari.

quod cum dicta Anna Regina ante factam supradictæ suæ voluntatis, & ordinationis exequutionem ab humanis decessisset, ipse Sigismundus Rex ejus Nepos, & Hæres, ac Donatarius omnium bonorum, & jurium, quæ in prædicto Regno Neapolitano dicta Anna Regina possidebat, volens piam intentionem ipsius Annæ Reginæ ad effectum deducere, per suos Ministros transegerat cum dilectis filiis Sindicis, & Communitate dictæ Civitatis, ut acciperent ter mille, & sexcentos ducatos monetæ Neapolitanæ cum pacto de retrovendendo, & ex illis solverent in singulos annos dictis tribus Capellanis ad rationem ducatorum septem pro quolibet centenario cum supradicto onere duarum Missarum pro singulis in hebdomada pro anima dictæ Bonæ Reginæ, quodque cupiebat dictorum Cappellanorum deputationem ad sui nutum fieri.

Clemens erectionem prædictam confirmavit.

§.3. Nos ipsius Sigismundi votis annuentes, ac supplicationibus ejus nomine Nobis desuper porrectis inclinati, fundationem, & dotationem per dictam Bonam Reginam, ut præmittitur factas, & inde sequuta quæcumque, ac prout illa concernebant, omnia, & singula in publicis desuper confectis Instrumentis contenta, Apostolica auctoritate perpetuo confirmavimus, & approbavimus, illisque plenariæ, & inviolabilis Apostolicæ firmitatis robur adjecimus, necnon omnes, & singulos tam juris, quam facti defectus, si qui forsan intervenerint in eisdem, supplevimus.

Et Cappellanos a Rege nominari concesserat.

§.4. Præterea eidem Sigismundo Regi, ac suis Successoribus quibuscumque in perpetuum, ut per se, vel Procuratores suos pro celebratione Missarum supradictarum tres Sacerdotes dictæ Ecclesiæ Canonicos toties, quoties sibi videretur, eligere, & deputare, & deinde ad suum, & Successorum suorum nutum amovere, ac eorum loco alios substituere, quibus de Censu annuo sic instituto pro rata temporis, & servitii per eos præstiti responderi deberet libere, & licite posset, concessimus, & indulsimus, prout in nostris desuper in forma Brevis sub Dat. die 15. Octobris 1597. Pont. nostri Anno sexto expeditis literis plenius continetur.

Prædicta revocari petit Capitulum.

§.5. Cum autem novissime pro parte dilectorum filiorum Capituli, & Canonicorum ejusdem Ecclesiæ Sancti Nicolai apud Nos in Signatura nostra procuratum fuerit, ut literas nostras prædictas revocaremus, licet Nos illorum petitionem rejecerimus;

Clemens perpetuum silentium illi imponit.

§.6. Propterea ne imposterum aliquo umquam tempore prædicti Capitulum, & Canonici, aut alii quicumque prædictas literas nostras quoquo modo impugnare possint opportune providere volentes, easdem literas, omniaque, & singula in illis contenta auctoritate Apostolica tenore præsentium perpetuo confirmantes, & approbantes, prædictis Capitulo, & Canonicis, & quibusvis aliis perpetuum super præmissis silentium imponimus.

Derogat contrariis.

§.7. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon omnibus illis, quæ in prædictis literis voluimus non obstare, cæterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris die 3. Januarii 1605. Pont. nostri Anno XIII.

Dat. die 3. Januar. 1605. An. XIII.

CCCLVII.

Confirmatio donationis, & assignationis decimarum Agrorum Capitaneatus Lucovien. ad Mensam Episcopalem Cracovien. spectantium pro manutentione Vini, Ceræ, & Olei per Præsulem Ecclesiæ prædictæ illi factæ.

Ex Regest. in Secret. Brev.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

QUæ pro divini cultus conservatione piorum Antistitum liberali largitione sunt assignata, ea Nos, pro illorum perpetua firmitate, libenter confirmamus, prout in Domino salubriter conspicimus expedire.

Episcopus Cracovien. decimas Capitulo pro usu, de quo in rubrica, concedit.

§.1. Cum itaque, sicut pro parte dilecti filii nostri Bernardi Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Presbyteri Cardinalis Macziejovvsky nuncupati Ecclesiæ Cracovien. ex dispensatione Apostolica Præsulis Nobis nuper expositum fuit, ipse Bernardus Cardinalis, & Præsul considerans, hac nostra ætate ita crevisse, & in dies magis, ac magis crescere pretia rerum, ut pro vino, cera, & oleo, quorum usus est in laudibus divinis persolvendis potissimus, proventus, & redditus per ejus Antecessores Episcopos Cracovien. assignati nullatenus sufficerent, sufficereque possent, & valerent, præsertim cum major eorum pars ex decimis Villarum Militarium proveniat, quæ per Nobiles Regni Poloniæ temere non solvuntur. Idcirco communicato Consilio cum Decano, & Capitulo Ecclesiæ prædictæ Cracovien. de eorum consensu, Decimas manipulares omnis grani, & seminis de Agris, & araturis regalium Villarum, videlicet: Daliæ Zdzarii Wolka, Gzovvka, Klinilei, Krinka, Biardi, Kovvnatki, Brzozavvieza, Rusxa, Wola, Debovvierzchi, Lipnialci, Zaleovva, Wola, Zbuezin, Rovvezc, Wisnion, Stozzck, Kaczorii, Cziosna, Baranik, & Mercha, Molendinum Wolka, Advocati Molendinatoris Minera ferraria, alias Kuznieka, Domaniezæ, Prhevvorii, Chechii, Kopoje, Capitaneatus Lucovien. ad mensam Episcopalem Cracovien. ex antiquo provenientes, & spectantes pro usu prædictæ Ecclesiæ Cathedralis, & nominatim pro vino, cera, & oleo in perpetuum assignaverit, converterit, dederit, & donaverit, nihil juris, proprietatis, & dominii, quantum ad dictam Mensam Episcopalem attinet, sibi, & Successoribus suis Episcopis Cracovien. super eisdem Decimis reservando: verum illud totum, & integrum in Capitulum ejusdem

dem Eccleſiæ Cracovien., cujus curæ per Anteceſſores ſuos Epiſcopos Cracovien. proviſio vini, ceræ, & olei ex antiquo commendata eſt, & commiſſa transfundendo: Ita quod ex tunc idem Capitulum vigore dictæ donationis, Decimis hujuſmodi ex agris, & araturis ſupradictarum Villarum, Molendinorum, & Mineræ ferri Capitaneatus Lucovien., quæ eatenus ad Menſam Epiſcopalem quomodolibet ſpectabunt, & pertinebunt, per dictum Bernardum Cardinalem, & Præſulem modo præmiſſo pro uſu Eccleſiæ prædictæ aſſignatas, conceſſas, datas, & donatas, haberet omnimodam facultatem, & poteſtatem ab eis, a quibus competeret, decimam exigendi, tollendi, percipiendi, & jure mediante, in quantum neceſſaria foret, repetendi, exactaſque, & repetitas, in vinum, ceram, oleum, & alios uſus præfatæ Eccleſiæ Cracovien. præſertim vero pro eorum ſubſiſtentia competenti, citra cujuſque contradictionem convertendi temporibus perpetuis, & æviternis, prout in ejuſdem Bernardi Cardinalis, & Præſulis patentibus literis ſub Dat. Cracoviæ die 30. Julii 1604. deſuper expeditis, plenius dicitur contineri.

Donationemque hujuſmodi petit confirmari.

§.2. Cumque dictus Bernardus Cardinalis, & Præſul cupiat aſſignationem, & donationem dictarum Decimarum ab ipſo prædictæ ſuæ Eccleſiæ, ut præfertur factas, pro illarum majori validitate Apoſtolicæ noſtræ confirmationis præſidio communiri.

Confirmat Clemens.

§.3. Nos illius pietatem ſummopere in Domino commendantes, ac ejus piis votis annuere cupientes, patentiumque illius literarum prædictarum tenorem, acſi ad verbum insereretur, præſentibus pro expreſſo habentes, ſupplicationibus ipſius Bernardi Cardinalis ſuper hoc Nobis humiliter porrectis inclinati, aſſignationem, & donationem ſupradictas, ac patentes ejus literas deſuper confectas hujuſmodi, & in illis contenta, & inde ſequuta quæcumque auctoritate Apoſtolica tenore præſentium perpetuo confirmamus, & approbamus, ac perpetuæ, & inviolabilis Apoſtolicæ firmitatis robore communimus, ac omnes, & ſingulos tam juris, quam facti defectus, ſi qui deſuper in illis intervenerint, ſupplemus, illaſque perpetuo validas, firmas, & efficaces exiſtere, & fore, ſuoſque plenarios, & integros effectus ſortiri, & obtinere, ac per Succeſſores ejuſdem Bernardi Epiſcopi Cardinalis dictæ Eccleſiæ Cracovien. Præſules, vel Adminiſtratores, & alios quoſcumque, ad quos ſpectabit, inviolate obſervari debere.

Clauſulæ.

§.4. Sicque, & non aliter per quoſcumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, quidquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Contraria tollit.

§.5. Non obſtan. quatenus opus ſit, fel. rec. Pauli Secundi, & quorumcumque aliorum Romanorum Pontificum Prædeceſſorum noſtrorum de rebus Eccleſiæ non alienandis, aliiſque Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac ejuſdem Eccleſiæ Cracovien. etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Datum Romæ apud S.Petrum ſub Annulo Piſcatoris die 15. Januarii 1605. Pontificatus noſtri Anno XIII. Dat. die 15. Januar. 1605. An. XIII.

CCCLVIII.

Adhortatio ad Monachi Dominum, ut Epiſcopo Vintimilien. opem ferat ad uſuras in ſua ditione extirpandas. *Ex Regeſt. in Secret. brev.*

Dilecto Filio Nobili Viro Herculi Honorato Monachi Domino.

CLEMENS PAPA VIII.

Dilecte Fili Nobilis Vir ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem.

Monaci uſuræ exercebantur.

§.1. Non mediocri dolore nuper affecti ſumus, cum intelleximus, in tua Monachi ditione, paſſim uſuram, non ſine fidei Catholicæ dedecore, multorumque ſcandalo exerceri.

Clemens Epiſcopum Vintimilien. monet, ut eas extirpet.

§.2. Quæ, cum chriſtianæ charitati, atque humanis, divinisque legibus omnino repugnet, atque ad eam extirpandam Venerabili Fratri Stephano Epiſcopo Vintimillien., ut toto pectore in hujus ſceleris extirpationem incumbat, mandaverimus.

Hortaturque Dominum temporalem, ut ei opem ferat.

§.3. Nos pro noſtra paſtorali ſolicitudine, qua vitia ex hominum mentibus evelli, virtuteſque inſeri optamus, ex voto etiam Venerabilium Fratrum noſtrorum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium Sacri Concilii Tridentini interpretum, Te hortamur, ut pios hoſce conatus, tua auctoritate, non ſolum fulcire, & defendere, ſed etiam promovere, & adjuvare velis; ſic enim pauperum tibi ſubditorum, quorum ſanguis, & ſudores iſto iniquo fœnore, quaſi hirudine ab avariſſimis hominibus exſuguntur, miſeriam ſublevabis, eorumque erga te amorem conciliabis, atque apud Deum gratiam promereberis.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum ſub Annulo Piſcatoris, die 26. Jan. 1605. Pontificatus noſtri Anno XIII. Dat. die 26. Januar. 1605. An. XIII.

CCCLIX.

Ex Regest. in Secret. Brev.

In idem Argumentum Duci, & Gubernatoribus Reipublicæ Genuensis.

Dilectis Filiis Nobilibus Viris Duci, & Gubernatoribus Reipublicæ Januen.

CLEMENS PAPA VIII.

Dilecti Filii Nobiles Viri salutem, & Apostolicam benedictionem.

Usura divinis humanisq; legibus proscripta.

QUam perniciosa sit in omni Republica bonis temperata legibus, omnis iniqui fœnoris exercitatio, non humanæ solum, sed etiam Divinæ leges sæpissime Nos docent, quæ procul ab hominum consortio ejusmodi crimen arcendum esse statuerunt.

Mandatum Episcopo Ventimiliensi ut eam ex sua Diœcesi arceat.

§.1. Quare non mediocriter præteritis hisce diebus doluimus, cum intelleximus in Civitate Ventimilien., ac per totam fere illius Diœcesim, instigante humani generis adversario usuram non sine multorum scandalo, animarum periculo, & pauperum detrimento exerceri, quam cum Nos pro pastorali sollicitudine, & paterna nostra in omnes Christifideles charitate funditus tolli, penitusque extirpari optemus, atque Venerabili Fratri Stephano Episcopo Ventimilien., ut in hoc omni adhibita diligentia incumbat, mandaverimus.

Genuenses monentur, ut ei opē ferant.

§.2. Tamen, quia id sine vestro auxilio commode præstare non potest; propterea ex voto Venerabilium Fratrum nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium Sacri Tridentini Concilii interpretum vos in Domino hortamur, ut quotiescumque opus fuerit, & idem Stephanus Episcopus postulaverit, opera necessaria in istius exitiosi fœnoris extirpationem ei afferre studeatis. Sic enim Reipublicæ vestræ subditis, qui ab avarissimis istis hominibus opprimuntur consuletis, fidemque vestram erga Deum manifestabitis, ac Nobis gratissimum feceritis.

Dat. die annoque eisdem

Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 26. Januarii 1605. Pontificatus nostri Anno XIII.

CCCLX.

Ex Regest. in Secret. Brev.

In idem Argumentum Duci Sabaudiæ.

Dilecto Filio Nobili Viro Emanueli Philiberto Sabaudiæ Duci.

CLEMENS PAPA VIII.

Dilecte Fili Nobilis Vir salutem, & Apostolicam benedictionem.

Ducis zelus, & pietas commendatur.

TAnta est totius Orbis Christiani, & nostra de nobilitatis tuæ pietate, atque in Religione Catholica fide, & zelo, existimatio, ut cum agitur, aut de eadem religione conservanda, aut de vitiis, & sceleribus, quæ huic adversantur, extirpandis, opem tuam Nobis certo affuturam esse promittamus.

Mandatum Episcopo Ventimiliensi fœnus a sua Diœcesi arceat.

Cum igitur nuper non sine animi nostri dolore audiverimus, in nonnullis locis tuæ ditionibus subjectis sub Episcopatu Ventimilien. usuras contra Sacrorum Canonum constitutiones non sine fidelium scandalo, & magno eum detrimento pauperum exerceri, eumque Venerabili Fratri Stephano Episcopo Ventimilien. ante omnia mandaverimus, ut populum fidei, & custodiæ suæ commissum ab isto flagitio revocare studeat, neque id sine Nobilitatis tuæ auxilio facere possit, hac de causa, ex voto etiam Venerabilium Fratrum nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium Sacri Concilii Tridentini interpretum, te hortamur, & obsecramus in Domino ut pro tua in Deum fide, in subditos tuos amore, atque erga Nos, & Sedem Apostolicam observantia eidem Episcopo in hoc unum totis viribus laboranti auxilium præbere, tuaque auctoritate adjuvare, ac renitentes minis, pœnisque ad hoc impellere velis. Quo maximam de tua pietate apud omnes existimationem vehementer auxeris, Nobisque gratissimum feceris.

Monetur Dux ut ei præsto sit.

Dat. die, & anno, quibus supra.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 26. Januarii 1605. Pontificatus nostri Anno XIII.

CCCLXI.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Sequitur ad Dominum Dulcis Aquæ.

Dilecto Filio Nobili Viro Imperiali Doria Dulcis Aquæ Domino.

CLEMENS PAPA VIII.

Dilecte Fili Nobilis Vir salutem, & Apostolicam benedictionem.

NUper intelleximus in tua Dulcis Aquæ ditione fœnus contra omnis humani, divinique juris æquitatem exerceri: quæ tua ditio cum sub Vintimilien. Ecclesiæ ditione posita sit, atque Venerabili Fratri Stephano Episcopo dictæ Ecclesiæ, ut pro pastorali officio, quo animas lucrifacere, atque a vitiis revocare tenetur, ad eam extirpandam, funditusque tollendam totis animi, corporisque viribus incumbat, mandaverimus; Nos pro nostra paterna erga te, tuosque subditos caritate, ex voto etiam Venerabilium Fratrum nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium Sacri Concilii Tridentini interpretum, Nobilitatem tuam hortamur in Domino, ut eum in hoc unum laborantem, non solum tua auctoritate tueri, sed etiam auxilio, atque omni ope juvare velis, ut communi consensu, conjunctisque viribus, vitium istud Deo, & hominibus exosum ex ista Provincia expellas, tuosque subditos ad virtutem, & justitiam colendam excites, quo & pauperes istius ditionis tuæ gravissimo onere oppressos libera-

berabis, & gratiam apud Nos, atque apud Deum Omnipotentem tibi comparabis.

Dat. die 26. Januar. 1605. Ann. XIII.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 26. Januarii 1605. Pontificatus nostri Anno XIII.

CCCLXII.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Monasteria omnia Monialium Ordinis S. Benedicti, in Partibus Prussię Poloniæ, & Lithuaniæ existentia, Locorum Ordinariis subiiciontor, cum Privilegiorum, ac Indulgentiarum concessione.

Dilectis in Christo Filiabus Magdalenæ à Mortang Abbatissæ, & Conventui Monasterii Ordinis S. Benedicti Civitatis Culmen.

CLEMENS PAPA VIII.

Dilectæ in Christo filiæ, salutem, & Apostolicam benedictionem.

Monasteria Culmense, & Torunense ad nihil, trimum redacta statu.

§. 1. Vestro nomine Nobis nuper expositum fuit, quod in Regno Poloniæ ab anno usque 1265. primum Monasterium sub regula S. Benedicti in Prussia, Diœcesis Culmen, erectum fuit, necnon de Anno 1415. in eadem Diœcesi aliud Monasterium ex prædicto Culmensi, a quo primarie regulam vivendi suscepit in Oppido Toruniæ, productum extitit: Verum, subsequutis bellis, & sæpissime in ea Provincia grassante peste, & novissime subortis hæresibus, ambo hæc Monasteria suis possessionibus ita spoliata, & eo redacta fuerint, ut Anno 1578. in Monasterio Culmensi una tantum Virgo dicti Ordinis S. Benedicti remanserit, Torunense vero Monasterium, mortuis omnibus Monialibus, ab hæreticis plane devastatum fuerit, omnia privilegia sublata, & omnia bona in hæreticorum potestatem redacta extiterint.

Culmense restauratum a Magdalena Murtang.

§. 2. Hoc in deplorando statu cum reperirentur dicta Monasteria, tu filia Magdalena de nobili genere nata, invito parente, ac spretis nuptiis, & sponso tibi jam præparatis, ad Culmense Monasterium desolatum confugisti, & in eo cum nonnullis aliis Virginibus, quas tecum duxeras, sub Regula S. Benedicti ad perpetua obsequia Deo bonorum omnium auctori mancipari voluisti.

Episcopus eā Abbatissam eligit.

§. 3. Venerabilis vero Frater Episcopus Culmen. Loci Ordinarius, tam sancto tuo desiderio motus, tecum aliis duodecim Virginibus Deo consecravit, teque Abbatissam creavit.

Restitutum etiam Monasterium Torunense.

§. 4. Deinde adeo crevit istud Monasterium Culmense, quod de Anno 1587. ex auctoritate dicti Loci Ordinarii, tu viginti octo puellas Religiosas ex eodem Monasterio ad Monasterium Torunense, ereptis prius de manibus hæreticorum summa cum difficultate Possessionibus, misisti, ubi nunc, benedicente Domino, quadragiuta numerum excedunt.

§. 5. Porrò ex Apostolicæ Sedis auctoritate, ad instantiam venerabilis Fratris Episcopi Wladislavien, Anno 1590. vigioti tres Moniales consecratæ ad novum Mooasterium Zarnoveciæ extructum, deducuntur, ubi modo triginta tres Moniales numerantur.

Erectum quoque Monasterium Zarnoveciæ.

§. 6. In Lituaniam quoque ex eadem Apostolicæ Sedis auctoritate, supplicante dilecto filio Nnbili Viro Nicolao Duce Olicensi, decem Moniales professæ, pro novi Monasterii in Oppido Niedvicii erecti instructione missæ fuerunt, ac alia plura ejusdem Ordinis Monasteria tamquam a primario fonte emanarunt.

Et in Oppido Niedvicii.

Ea omnia sub eadem regula, & Ordinariorum jurisdictione regi petitur.

§. 7. Cum autem, sicut eadem expositio subjungebat, vos pro vestra in Deum pietate, & Religionis zelo cupiatis, tam vestrum Monasterium, quam alia quæcumque, quæ ex illo in prædicto Poloniæ Regno emanarunt, & deinceps erigeotur sub una, & eadem regulæ observantia, sub Locorum Ordinariorum cura, & regimine, perpetuo gubernari.

Clemens Monasteria omnia Ord. S. Benedicti in Polonia, & Lithuania curæ ordinariorum committit.

§. 8. Nos pium hoc vestrum desiderium summopere in Domino commendantes, vosque, & aliorum singulorum Monasteriorum prædictorum Abbatissas, & Conventus, specialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes, ac vestrum, & earum singulas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatæ existitis, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutas fore censentes, supplicationibus vestro nomine Nobis per dilectum filium Joannem Krajevvsky concionatorem vestri Monasterii, nobis super hoc humiliter porrectis, inclinati, vestrum Culmen., ac Torunen., Zarnoveicen., Niesvviezien.. & alia quæcumque Ordinis S. Benedicti Monasteria ubilibet in Regno Poloniæ instituta, & pro tempore instituenda, curæ, gubernio, & regimini tam in spiritualibus, quam in temporalibus Ordinariorum Locorum, in quorum Diœcesibus respective constituta sunt, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, perpetuo subiicimus, & supponimus, itaut ab aliorum quorumcumque etiam ejusdem Ordinis S. Benedicti Religiosorum superioritate, & obedientia, perpetuo libera, & exempta sint, & esse censeantur.

Mandatque Abbatissis, & Monialibus, eis pareant.

§. 9. Mandantes in virtute S. Obedientiæ tam vobis, quam singulorum Monasteriorum prædictorum Abbatissis, & Conventibus, ut ipsos Locorum Ordioarios in vestros superiores recognoscatis, eisque obedientiam, & reverentiam debitas, & devotas prompte exhibeatis.

Institutumq; reformationis Nuncio Apostolico approbandum committit.

§. 10. Ut autem omnia Monasteria supradicta sub una, & eadem regulari observantia, ut par est, perpetuo degant, volumus; & ordinamos, ut institutum reformationis vestri Monasterii per dilectum filium nostrum, & Apostolicæ Sedis in Regno Poloniæ Nuncium, seu ab eo subdelegandum, adhibitis etiam piis, & Religiosis viris, diligenter examinandum, & quatenus Sacris

Cano-

Canonibus, & Concilii Tridentini Decretis, & Regulæ S. Benedicti, juxta rationabilem consuetudinem septentrionalium, conforme existat, per illius Diploma probandum, si, & postquam approbatum fuerit, in singulis Monasteriis prædictis recipiatur, & perpetuo observetur.

Hisce Monasteriis privilegia omnium Monasteriorum Ord. S. Benedicti concedit.

§. 11. Cæterum omnibus, & singulis Monasteriis prædictis, quæ institutum reformationis hujusmodi, ut præfertur, Apostolica auctoritate approbatum, acceptaverint, & observaverint, earumque Abbatissis, Conventibus, Monialibus, Conversis, Famulis, & personis quibuscumque, ut omnibus, & singulis gratiis, exemptionibus, libertatibus, immunitatibus, prærogativis, privilegiis, Indultis, & Indulgentiis, quibus alia ejusdem Ordinis S. Benedicti Monialium Monasteria, etiam sub cura, & gubernio Monachorum ejusdem Ordinis existentia, de Jure, usu, consuetudine, privilegio, aut alias quomodolibet utuntur, fruuntur, & gaudent, ac uti, frui, & gaudere possunt, & poterunt quomodolibet in futurum, sine aliqua prorsus differentia uti, frui, & gaudere possint, & debeant, auctoritate, & tenore prædictis, perpetuo concedimus, & indulgemus,

Indulgentiæ Virginibus in iis Monasteriis degentibus elargitur.

§. 12. Insuper universis, & singulis, tam in vestro, quam in aliis supradictis Monasteriis degentibus Virginibus sæcularibus educationis, vel alia causa, & in spiritualibus exercitiis, seu in Oratorio, seu in Ecclesia, ex modo ab eadem Magistra præscribendo, se exercentibus, semel in anno, uno die per dictam Magistram respective eligendo, si vere pœnitentes, & confessæ, ac Sanctissimo Eucharistiæ Sacramento refectæ fuerint, pro primo anno, Plenariam omnium peccatorum suorum Indulgentiam, & remissionem misericorditer in Domino concedimus: pro reliquis vero annis, usque ad annum Jubilæi exclusive, quindecim annos, & totidem quadragenas de injunctis eis, seu alias quomodolibet debitis penitentiis, in forma Ecclesiæ consueta, relaxamus.

Horum omnium exequutionem Nuncio Apostolico, & Episcopis Culmen., & Uladislavien. delegat.

§. 13. Quocirca dicto nostro, & Apostolicæ Sedis in Regno Poloniæ Nuncio, ac Venerabilibus Fratribus Culmen, & Uladislavien. Episcopis, per præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte vestra, aut aliquarum ex Monasteriis prædictis Abbatissarum, & Monialium fuerint requisiti, solemniter publicantes, vobisq; & eis in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra, vos, & alias prædictas, eorumdem præmissorum effectu pacifice frui, & gaudere, non permittentes vos, & illas desuper a quoquam, quavis auctoritate, quomodolibet indebite molestari: Contradictores quoscumque per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Contraria tollit.

§. 14. Non obstantibus fel. re. Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris nostri de una, & in Concilio generali edita de duabus Dietis, dummodo ultra tres Dietas aliquis, auctoritate præsentium, ad Judicium non trahatur, ac nostra de non concedendis Indulgentiis ad instar, aliisque Apostolicis Constitutionibus, & Ordinationibus, ac Monasteriorum, & Ordinum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis quibusvis in contrarium præmissorum, sub quibuscumque tenoribus, & formis, & cum quibusvis clausulis, ac irritantibus, & aliis Decretis quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis: quibus omnibus, & singulis eorum tenores, præsentibus pro expressis habentes, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris, die 4. Februarii 1605. Pontificatus nostri Anno XIII.

Dat. die 4. Februar. 1605 Ann. XIII.

CCCLXIII.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Militiis Regularibus Regnorum Portugalliæ, & Algarbiorum, quibus Gregor. XIII. indulserat, ut causæ appellationum ab earum Conservatore in Romana tantum Curia cognosci possent, conceditur, ut eæ tantum causæ appellationum in Romana Curia cognoscantur, quæ sunt magni momenti, & in quibus de perpetuo ipsarum Militiarum præjudicio agitur.

Charissimo in Christo filio nostro Philippo Portugalliæ, & Algarbiorum Regi Catholico.

CLEMENS PAPA VIII.

Charissime in Christo fili noster salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Gregor. XIII. Militibus concessit, ut a dd. Militiarum Conservatorum sententiis ad Roman. Pontificem duntaxat possint appellare.

MAjestatis tuæ nomine Nobis nuper expositum fuit, quod alias clar. mem: Sebastianus Portugalliæ, & Algarbiorum Rex a fel. rec. Gregorio Papa XIII. Prædecessore Nostro, speciale indultum obtinuit, per quod ipse Gregorius Prædecessor dicto Sebastiano Regi Militiarum Jesu Christi, Sancti Jacobi de Spatha, & de Avis Cistercien., & Sancti Augustini respective Ordinum Regnorum Portugalliæ, & Algarbiorum, tunc perpetuo Administratori, dictisque Militiis inter alia concessit, ut a Generalis illarum Conservatoris sententiis non posset appellari ad Legatos, & Nuncios Apostolicæ Sedis, sed ad ipsum immediate Romanum Pontificem, & Apostolicam Sedem, prout pridem rec. mem. Pius Papa V. Prædecessor Noster inclytæ memoriæ Philippo II. Hispaniarum Regi Catholico, ac Militiis Regularibus Regnorum Castellæ, concesserat, seu Indultum hujusmodi a Pio

Quinto Prædecessore dictis Philippo Regi, & Militiis Regni Castellæ concessum, ad Sebastianum Regem, & Militias Portugalliæ per communicationem extendit, prout in literis dicti Gregorii Prædecessoris desuper expeditis plenius continetur.

Nonnullæ tamen sententiæ a dictis Conservatoribus contra sententias Ordinariorum prolatæ sunt.

§. 2. Licet autem hujusmodi Indultum occasione bellorum, pestis, & aliarum perturbationum dictorum Regnorum Portugalliæ, & Algarbiorum, quæ diu viguerunt, ab initio usu recipi non potuerit, postea tamen, illis sedatis, cum ad notitiam Ministrorum dictarum Militiarum devenisset, ac Prelatis eorumdem Regnorum solemniter intimatum fuisset, & Conservatores earumdem Militiarum pro tempore existentes super violentiis personis, & rebus earumdem Militiarum factis varias sententias protulissent, ab iisque partes adversæ appellassent, Procurator Generalis earumdem Militiarum, pro parte Majestatis tuæ, quę dictarum Militiarum perpetuus Administrator, Apostolica auctoritate, deputatus existis, a prædictis Conservatoribus instantissime petiit, ut prædictum Indultum Apostolicum, juxta illius tenorem, observarent, nec de cætero appellationes prædictas, nisi immediate ad Romanum Pontificem, & Apostolicam Sedem admitterent.

Plures tamen controversiæ obortæ sunt inter has ratione dicti privilegii Conservatores, & Collectorem spoliorum Cam. Ap.

§. 3. Sed quia dilectus filius Spoliorum, ac jurium Cameræ Nostræ Apostolicæ in eisdem Regnis Collector generalis, vigore facultatum sibi per Nos concessarum, nonnullas causas appellationum hujusmodi, prędicto Indulto non obstante, Auditori suo commisit, propterea inter ipsos Conservatores ex una, & Auditorem dicti Collectoris ex altera partibus, graves discordiæ, dissensionesque exortæ, ac plures inhibitiones hinc inde emanatæ, & censuræ Ecclesiasticæ vicissim promulgatæ, magno cum Christifidelium illarum partium scandalo, extiterunt.

Clemens eidē Collectori cō. cesserat, ut causas appellationum cognosceret.

§. 4. Nos vero per nostras in forma Brevis literas eidem Collectori specialem facultatem concessimus, ut causas appellationum a sententiis, decretis, & mandatis quibuscumque Conservatoris, seu Conservatorum Militiarum prædictarum ad Nos, & Apostolicam Sedem tam eatenus interpositarum, quam deinceps interponendarum, audire, cognoscere, & prout juris foret, terminare valeret, prout in eisdem Nostris literis etiam plenius continetur.

Philippus Rex Gregorii privilegium petit confirmari.

§. 5. Cum autem, sicut eadem expositio subjungebat, Majestas Tua cupiat, hujusmodi Indultum a Gregorio Prædecessore concessum, seu communicatum Militiis Regnorum Portugalliæ pro earumdem Militiarum conservatione, & totius Regni quiete ex Nostra permissione, & approbatione deinceps perpetuo observari, cum præsertim experientia doceat, ex simili Indulto, quod in Regnis Castellæ in viridi observantia existit, Militias dictorum Regnorum, magna cum pace, & concordia, gubernari, neque aliquas dictorum Regnorum personas, super hoc unquam conqueri; contra verò dictis Militiis Portugallię multa damna, & incommoda in rebus, & jurisdictionibus earum inferri ob ejusdem Indulti inobservantiam: propterea Nobis ejusdem Majestatis tuæ nomine fuit humiliter supplicatum, ut in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Clemens concedit prout in Rubrica indicatur.

§. 6. Nos igitur, qui honestis Majestatis tuæ votis, ob ejus eximia in Nos, & Apostolicam Sedem merita, quantum cum Domino possumus, libenter annuimus, literarum Gregorii Prædecessoris, ac nostrarum supradictarum tenores, præsentibus pro expressis habentes, Motu proprio, ac ex certa nostra scientia, & matura deliberatione præhabita, & tota etiam te cum dilectis filiis nostris Camillo Sancti Chrysogoni Burghesio, ac Pompejo Sanctę Balbinæ Titulorum S.R.E. Cardinalium, diligenter communicata, ex illorum voto, ac sententia, Indultum prædictum a Gregorio Prædecessore concessum, quoad infrascripta confirmantes, & innovantes, Majestati tuæ, ac prædictis Militiis Regnorum Portugalliæ, & Algarbiorum, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, perpetuo concedimus, & indulgemus, ut causæ appellationum, quæ a sententiis Conservatoris, seu Conservatorum dictarum Militiarum ad Nos, & Apostolicam Sedem interponuntur, eæ nimirum, in quibus agitur de perpetuo præjudicio, & quæ non sint modici momenti, in Romana Curia cum effectu cognosci, & terminari debeant, ita ut in illis tam Collector generalis, quam Nuncius, & etiam de latere Legatus Sedis Apost. in eisdem Regnis pro tempore existens, vigore facultatum sibi concedendarum nullatenus sese intromittere possint, nullam in illis audiendis, & cognoscendis auctoritatem, vel facultatem habeant; hac tamen adjecta lege, quod pendente appellatione, ipse Collector, seu Nuncius, aut Legatus dicto Conservatori, a quo appellatum fuerit, sub censuris, & pœnis inhibere valeat, ne pendente appellatione, seu termino dato a jure ad appellandum, vel ad appellationem prosequendam, aliquid attentet; quodque, si Conservator ipse aliquid attentaverit, tunc Collector, seu Nuncius, aut Legatus prædictus, ne aliquid innovetur providere, ac omnia, & quæcumque attentata revocare, omniaque in pristinum, ac in eisdem, in quibus antea erant statum, & terminum, restituere, libere valeat.

In causis vero levioris momenti a Conservatoribus ad Collectorē prædictū vult appellari.

§. 7. Et ulterius, ne indifferenter quæcumque causæ, etiam modici momenti, cum magno partium dispendio in Romana Curia sint prosequendæ, ut ipse Collector, vel Nuncius, seu Legatus cæteras causas appellationum a sententiis dicti Conservatoris, in quibus non agitur de perpetuo præjudicio, & eas etiam, quæ modici fuerint momenti, infra valorem nimirum triginta ducatorum auri de Camera inclusive, licet in his de perpetuo præjudicio agatur, cognoscere, & terminare possit,

super

super quibus omnibus, & singulis plenam, liberam, & amplam illis facultatem, & auctoritatem impertimur.

Clausulæ. §. 8. Decernentes supradictum Indultum Gregorii Prædecessoris ad præsentium præscriptum moderatum, & declaratum esse, & censeri, ac ita, & non aliter in præmissis causis appellationum ab omnibus, ad quos spectabit, observari debere, præsentesque literas de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis Nostræ, vel alio quocumque defectu notari, impugnari, redargui, aut ullo umquam tempore infringi, retractari, revocari, suspendi, limitari, aut in jus, vel controversiam vocari posse, sed semper, ac perpetuo validas, & efficaces existere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere; ac ita per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum. §. 9. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac prædictis literis Nostris, nec non omnibus illis, quæ prædictus Gregorius Prædecessor in ejus literis prædictis voluit non obstare, cæterisq; contrariis quibuscumq;. Cæterum per easdem præsentes non intendimus, nostras, ac Successorum Nostrorum Romanorum Pontificum manus ligare, quominus aliquas ex eisdem causis appellationum, quandocumq; Nobis, vel ipsis expedire visum fuerit, Collectori, aut Nuncio, vel Legato Sedis Apostolicæ, aut alio cuicumque Judici in partibus audiendas, cognoscendas, & fine debito terminandas, per speciale rescriptum committere, valeamus.

Dat. die 4. Februar. 1605. An. XIII. Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris, die 4. Februarii 1605. Pontificatus Nostri Anno XIII.

CCCLXIV.

Jurisdictio Vicarii Papæ in Urbe cognoscendi quascumque causas Archihospitalis S. Spiritus in Saxia.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Causa hujus Constitutionis. CUM, sicut accepimus, Archihospitale nostrū S. Spiritus in Saxia de Urbe, Ordinis S. Augustini, maximum damnum patiatur, dum coram diversis Judicibus litigare cogitur, cum ejus Procuratores, ac Advocati sæpe, ac sæpius, una, & eadem hora, coram pluribus Judicibus comparere pro defensione causarum d. Archihospitalis teneantur, quo fit, ut plueries ob eorum non comparitionem retardentur expeditiones, seu etiam quandoque in eorum contumacia accelerentur, in non leve damnum dicti Archihospitalis. Et licet felicis record. Clemens Septimus, & Paulus Quartus Romani Pontifices Prædecessores Nostri tunc existentes, suos in Alma Urbe Vicarios in Judice causarum d. Archihospitalis deputaverint, nihilominus hoc privilegium in desuetudinem venerit.

Jurisdictio Vicarii Papæ cognoscendi omnes causas interesse Archihospitalis ejusque personarum concernen. §. 1. Nos ejusdem Archihospitalis utilitati, & commoditati prospicere, & ut ejus bona, & jura quæcumque conserventur, ac in pauperum infirmorum, & alios pios, prout deputata esse noscuntur, & non alios usus, debite convertantur, salubriter providere volentes, Motu proprio, & ex certa Nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, literas, seu Motus proprios dictorum Clementis, & Pauli Prædecessorum harum serie confirmantes, & innovantes, omnes, & singulas causas civiles, beneficiales, matrimoniales, & spirituales, ac profanas, Criminales, & mixtas, ac alias quascumque inter dictum Archihospitale, illiusque Præceptorem, fratres, Ministros, Factores, Agentes, vel alios quoquo modo d. Archihospitali inservientes, nec non projectos, seu expositos, vel expositas in eodem Archihospitali degentes, seu qui, vel quæ inde egressæ sunt, & nuptui traditæ ex una, & quascumq; alias personas, cujuscumque status, gradus, dignitatis, ordinis, conditionis, & præeminentiæ existentes, Universitates, Societates, Congregationes, Monasteria, & alia loca pia, & suos Judices particulares, etiam ex concessione, seu speciali commissione, vel deputatione nostra, vel aliorum Romanorum Pontificum Prædecessorum Nostrorum habentes, seu habentia, & alios quoscumque tam active, quam passive vertentes, a quibuscumque Judicibus, Cameræ Auditore, etiam si agatur vigore obligationis Cameralis, Vicario, Gubernatore, Senatore Urbis, illorumque Locatenentibus, Collateralibus, & Judicibus, ac dictæ Urbis causarum appellationum Capitaneo, & a quibusvis Consulibus, etiam Artis Agriculturæ, Camerarin, Ripæ, & Ripettæ, Burgi Gubernatore, & Sacri Palatii causarum Auditoribus, & ejusdem S. R. E. Cardinalibus, etiam cujusvis Collegii, Societatis, Universitatis, Monasterii, seu alterius cujusvis loci Pii, etiam Neophytorum Protectoribus specialiter deputatis, aliisque Judicibus ordinariis, seu delegatis quibuscumque motas, & pendentes, de, & super statu, & bonis stabilibus, mobilibus, semoventibus, juribus, & actionibus quibuscumqne, etiam occasione damnorum datorum tam prædicti Hospitalis, quam Fratrum dicti Ordinis, expositorum, infirmorum in dicto Archihospitali decedentium, qui aliquid dicto Archihospitali, sive per viam institutionis, vel legati, seu ab intestato, vel alio quocumque titulo reliquerint, aliorumqne Ministrorum, Agentium, Factorum, aliorumqne dicto Archihospitali quoquo modo inservientes, ac quibuscumque locationibus, venditionibus, legatis, Fideicom-

deicommissis, Testamentis, Hæreditatibus ac illorum discussionibus, atque quorumcumque jurium, & actionum cessionibus, aliisque inter vivos contractibus, etiam vigore obligationis in forma Cameræ, exequutionibus, & revocationibus, bonis, rebus, juribus, & actionibus ad dictum Archihospitale spectantes, & in quibus ipsum Archihospitale, seu personæ supradictæ quoquo modo interesse habent, seu prætendunt, tam in Romana Curia, quam extra eam ubivis locorum, quorum omnium, & singulorum status, & merita, ac nomina, & cognomina Judicum, & Collitigantium præsentibus pro expressis haberi volumus, in quacumque instantia, ac in eisdem statu, & terminis, in quibus reperiuntur, ad Nos harum serie avocamus.

Si per eum cognoscitur non datur appellatio, si cognoscantur ab ejus delegato ad ipsum Vicarium semel appellatur.

§. 2. Illasque, necnon alias in futurum quandocumque perpetuis futuris temporibus movendas, cum omnibus, & singulis illarum inciden. dependen. annexis, & connexis, tibi moderno, & pro tempore existenti Nostro in Alma Urbe, ejusque districtu Vicario, per te ipsum, seu per Prælatum doctrina, & integritate præditum a te deputan., & toties, quoties tibi videbitur, removendum, & alium in ejus locum subrogan., qui tamen non sit tuus Vicesgerens, neque Locumtenens, qui aliis variis negociis impediti dictarum causarum expeditioni, singulis horis, prout necessitas requirit, vacare non poterunt, quoad causas minores movendas summarie, simpliciter, de plano, sola facti veritate inspecta, & nullis etiam terminis substantialibus servatis, & sine registri confectione, etiamque de quacumque summa excedente tuam Jurisdictionem agatur, ac alias juxta ordinarias facultates, & jurisdictionem tibi per Nos attributas, & secundum justitiam, & æquitatem, & quacumque etiam appellatione remota, si causæ hujusmodi a te ipso cognoscentur, & terminabuntur, si autem hujusmodi causæ a Prælato a te deputando cognoscentur, & causæ ipsæ erunt appellabiles, semel tantum ad te recursum haberi liceat, & causæ hujusmodi per viam revisionis per te ipsum, vel alium a te deputan. terminari debeant, cognoscen. deciden., fineque debito terminan. privative quoad alios quoscumque Judices supradictos, & quemlibet ipsorum committimus, & mandamus.

Alteri committi non possunt.

§. 3. Et ne de cetero causæ Archihospitalis, & illius Præceptoris, & Conventus, ac personarum hujusmodi activæ, vel passivæ alteri. quam tibi, committi possint, & quidquid secus a quocumque quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

Facultas in Curia, & extra eam citandi, inhibendi, & inhibentes coercendi.

§. 4. Et insuper tibi per te, vel Prælatum a te deputan. prædictum quoscumque, quorum interest, tam in Romana Curia, quam extra eam etiam per Edictum publicum, constito tibi summarie, & extrajudicialiter de non tuto accessu, citandi, ac illis, necnon quibuslibet toties, quoties opus fuerit, etiam simili Edicto, etiam sub sententiis Ecclesiasticis, ac etiam pecuniariis pœnis arbitrio tuo moderan., & applican., inhiben., ac in eventum non paritionis ad declarationem incursus censurarum, & pœnarum hujusmodi, illarumque aggravationem, & reaggravationem, necnon invocationem brachii sæcularis auxilii, & interdicti relaxationem.

Testes ad perhiben. testimonium cogendi. Sententias exequendi.

§. 5. Necnon testes ad perhiben. testimonium veritatis sub similibus censuris, & pœnis cogen., & compellen. ac sententias per te, vel per Prælatum a te deputan. latas, necnon omnia, & singula per te, aut illum pro tempore decisa, & terminata decreta, quibusvis exceptionibus, & appellationibus non obstan., etiam per tuum simplex mandatum exequtivum tuo etiam sub parvo sigillo regula contraria non obstan. decernen., & exequen.

Expensas taxandi.

§. 6. Expensasque taxan., & fructus liquidan., & exequutioni debitæ demandandi, seu demandari facien.

Contradictores compescendi.

§. 7. Et contradictores quoscumque, & rebelles per easdem censuras, & pœnas, & alia juris remedia appellatione postposita compescen.

Remissorias dandi.

§. 8. Literasque remissoriales ad partes quoties, & quando necesse, & tibi alias visum fuerit, tuo arbitrio, etiam sub simili sigillo, regula pariformiter contraria non obstan., decernen.

Notarium deputandi.

§. 9. Necnon unum ex quatuor Notariis tui Tribunalis arbitrio Præceptoris dicti Archihospitalis eligen. in causis hujusmodi deputandi.

Singulis diebus proceden. di.

§. 10. Ac in eisdem causis singulis diebus feriatis, præterquam Dominicis, & aliis festivis de præcepto, & quando videlicet dictum Archihospitale erit actor procedendi, ac omnia, & singula, in præmissis, & circa ea necessaria, seu quomodolibet opportuna facien., geren., & exequen. Motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus plenam, & liberam facultatem concedimus, & impertimur.

Per Cursores, & Mandatarios citandi.

§. 11. Statuentes, quod citationes in causis prædictis exequi possint per quoscumque Cursores, & Mandatarios Urbis juxta placitum Procuratoris dicti Archihospitalis.

Dilationibus, & significationibus aliorum Judicum non obstantibus, mandata exequendi.

§. 12. Quodque nullæ inhibitiones, non gravetur, supersessoriæ, dilationes etiam quinquennales, & in vim Motus proprii Pii V. a quibusvis Judicibus etiam causarum Cameræ Apostolicæ Auditore, & a Præsidente Visitationis Carcerum, sub quibusvis tenoribus, & formis, præterquam a te concessæ, aliquibus suffragentur, sed illis minime obstantibus exequutio mandatorum ad favorem ejusdem Archihospitalis concessorum fieri valeat.

Clausulæ præservativæ.

§. 13. Ac decernentes præsentes literas de subreptionis, & obreptionis, seu nullitatis vitio, aut intentionis nostræ, vel alio quocumque defectu notari, impugnari, redargui, aut infringi, revocari, retractari, suspendi, vel limitari nullatenus posse, sed semper validas, firmas, & efficaces existere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, sicque, & non aliter per quoscumque Judices Ordinarios, & delega-

tos

tos etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ſublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, quicquid ſecus ſuper his a quocumque quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſulæ derogatoriæ.

§. 14. Non obſtant. præmiſſis, ac fel. recor. Bonifacii Papæ Octavi Prædeceſſoris Noſtri de una, & in Concilio Generali edita de duabus dietis, & quibuſvis aliis Conſtitutionibus, Ordinationibus, & præſertim Motu proprio Populo Romano conceſſo, ſtatutiſque novis Urbis, reformationibus, privilegiis quoque, Indultis, & literis Apoſtolicis dictæ Urbi, ac quibuſcumque aliis perſonis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, efficaciſſimis, & inſolitis clauſulis, ac irritantibus, & aliis decretis, etiam Motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, etiam per vim, & modum contractus, & Capitulorum, & in forma Motus proprii, etiam in favorem Curſorum Noſtrorum, ſtylo Palatii, feriis generalibus de mandato fel. recor. Pauli Papæ Quarti, etiam Prædeceſſoris Noſtri uſque ad Kalendas Octobris indictis, & in futurum indicendis, ac omnibus aliis, & ſingulis in contrarium præmiſſorum quomodolibet conceſſis, confirmatis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & ſingulis, etiam ſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecifica, expreſſa, & individua, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio habenda eſſet, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum infererentur, præſentibus pro expreſſis, & ad verbum inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, cæteriſque contrariis, quibuſcumque.

Dat. die 14. Februar. 1605. An. XIV.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub Annulo Piſcatoris, die decima Februarii, milleſimo ſexcenteſimo quinto, Pont. Noſtri Anno XIV.

APPENDIX.

CCCLXV.

Ex Regeſt. in Secret. Brev.

Inſularum Philippinarum Præſidibus gratulatur de propagata illis in oris fide Chriſtiana, eos hortatur, ut cum Chriſtianis humaniter agant, & Apoſtolicam Sedem ſuis in neceſſitatibus conſulant.

Ven. Fratri Epiſcopo, ac dilectis filiis Gubernatori, Clero, Religioſis, Senatui, Magiſtratibus, Nobilibus, Commendatariis, & univerſo Populo Philippinarum Inſularum.

CLEMENS PAPA VIII.

Venerab. Frater, & Dilecti Filii ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem.

Fidei propagationem, Eccleſiarum erectiones, omniumque Ordinum Inſularum Philippinarum zelum, & pietatem commendat.

§. 1. EXcelſa divinæ potentiæ opera, quæ corporeis in rebus non humana, ſed Cæleſti virtute fiunt, dum eduntur, ſe ſe pateſacere ſæpius, conſueverunt; ipſe vero res, quæ divina ſapientia duce, ac magiſtra ad ſpiritualem finem, animarum nempe ſalutem tendunt, ſic interdum latent, aut ſi qua emergunt, tam exigua ſui parte initio extare videntur, ut ne oculatiſſimi quidem videre eas ſatis poſſint, donec per clariſſimos earum effectus, ad id maxime excitentur. Quod cum alias ſæpe, tum hoc tempore in novi Orbis, necnon utrarumque Indiarum, & Inſularum præſertim Philippinarum ad Evangelicam veritatem converſione apparet. In qua peruberrimi rerum geſtarum proventus ad ea perpendenda, quæ divina ſapientia a prima dictarum Regionum inventione latenter exorta eſt, in magnam Nos admirationem rapiunt. Intellexeramus id quidem Nos antea ex multorum literis, & fama; nunc vero cum divina bonitas humilitatem noſtram, ad Apoſtolicæ dignitatis faſtigium evexit, ex Legatione, qua dilectus filius Alphonſus Sanchez Preſbyter Societatis Jeſu profeſſus, veſtro nomine primum apud ſæ. re. Sixtum Papa V. deinde apud reliquos, qui ſubſequuti ſunt, Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, & noviſſime apud Nos laudabiliter functus eſt, & ex privato ſermone, quem cum eodem ſæpius habuimus, apertius cognovimus. Abſtruſa enim, & quæ humana mens aſſequi vix poteſt, divina conſilia, & inexplicabilem erga Indicas, & veſtras potiſſimum Regiones, Dei providentiam agnovimus, qua tot Provinciæ, ac Regna tam late patentia, tot Reges, & Principes Chriſtianam Religionem, his temporibus ſuſceperunt. Numquam certe tot novi Orbis locorum ad fidem converſio, tum eorum, quæ propter Inſularum multitudinem paſſim ſunt Mari circumfuſa, tum eorum, quæ ſita ſunt in Africæ, atque Aſiæ, in continentis etiam novæ Hiſpaniæ, Americæ, Braſiliæ, Peruenſium, totiuſque immenſi reliqui tractus adjacentis, obſcuriſſimis quondam Regionibus, neque earum omnium rerum, quæ ad Chriſtianæ Religionis inductionem, conſervationemque pertinent, procuratio tam exiguis, tamque imparibus cauſis ſine manifeſta divini numinis ope, & auxilio perfici potuiſſent. Benedictus itaque Deus, qui ſecundum magnam miſericordiam ſuam nunc etiam novis quibuſdam rationibus vocare non deſinit, homines ex filiis iræ in ſpem vivam, & agnitionem filii ſui Jeſu Chriſti Domini noſtri. Ex ejuſdem etiam Alphonſi colloquio intelleximus, veſtra, & cæterorum ſtudia, & officia, quæ in Eccleſiarum erectionem, divini cultus amplificationem, indigenarum diſciplinam, Scholarum Inſtitutionem, bonarum artium exercitationem, Magiſtratuum deſignationem, Evangelizantium defenſionem, Neophitorum protectionem, iſtarum denique rerum publicarum, quæ ex novi, & veteris Orbis quaſi quorumdam membrorum, ac partium conjunctione conſtant, ſtabilitatem contuliſtis. Hinc Ven. Frater Epiſcope Manilenſis, tuorum laborum pro

pro Ecclesiæ dignitate susceptorum utilitas colligitur: Hinc nobilis, & præstans Gubernator, prudentis solicitudinis tuæ egregiis operum monumentis testata pietas cognoscitur; Hinc Clerici, & Religiosi viri Deo, Nobisque charissimi sanctæ, ac sedulæ actiones vestræ in Evangelica administratione probantur. Hinc, insignis Senatus, & Magistratus provida vestra vigilantia laudatur. Hinc, nobiles viri, virtutis vestræ præstantia commendatur; Hinc, egregii Duces, pii vestri labores in nova ista Ecclesia tuenda digni laude censentur. Hinc singularis vestra ad veram fidem amplectendam, atque colendam propensio elucescit, nova, ac Deo grata germina, viri Philippini.

Missumque ad se fuisse legatú Alphonsum Sanchez gaudet.

§.2. Vestram igitur in Romanam Ecclesiam fidem, & erga Nos, & Sedem Apostolicam obedientiam, & hoc ipsum Legationis officium, quod idem Alphonsus magna cum fide, prudentia, atque solicitudine præstitit, tanti fecimus, quanti quæ a talibus nostri nimirum, & Sedis Apostolicæ observantissimis proficiscuntur, fieri debere omnes intelligunt.

Eisque benedictioné Apostolicam, & Indulgentias nonnullas elargitur.

§.3. Ut autem nunc aliquod specimen hujus vestræ in Nos charitatis, & benevolentiæ habeatis, ac nonnullum vestrorum studiorum, & laborum præmium reportetis, auctoritate Omnipotentis Dei, atque Sanctorum Apostolorum Petri, & Pauli, ac Nostra, vos omnes, & singulos, vestraque universa tenore præsentium in nostram, & Sedis Apostolicæ fidem, ac protectionem recipimus, vobisque nostram, & Apostolicam benedictionem per eumdem Alphonsum transmittimus, de inexhausto insuper Thesauro, cujus Dispensatores facti sumus, mittimus vobis insignes quasdam Indulgentias, quemadmodum ex aliis nostris literis cognoscetis.

Eosque hortatur, ut in bonis operibus perseverent.

§.4. Hortamur præterea vos pro eximia Christi in omnes charitate, ut in hujusmodi obedientia, & fide in Romanam Ecclesiam, & in Nos constanter perseveretis, & ut vestra omnia studia, consilia, cogitationes, & actiones ad infidelium, qui in erroribus miserè versantur, conversionem, ac salutem prompto, libentique animo conferatis.

Et cum omnibus humanitet agant.

§.5. Quoniam vero ad vitæ cujusque vestrum exemplar nationes istæ (vetustiores Christianos alloquimur), ut videtis, suas tamquam Christianis, atque Catholicis institutis consentaneas vivendi rationes facile conformaturæ sunt, a vobis requirimus, ut vestram humanitatem, benignitatemque tum Christianis, tum cæteris ad fidem nondum conversis, illis, ut confirmentur, his, ut ad veram Religionem alliciantur, quibuscumque in rebus poteritis impertiri velitis.

Apostolicam Sedem suis in necessitatibus consulant.

§.6. Ubicumque autem vestrum omnium tum antiquiorum, tum recentiorum fidelium res postulaverint, expectabimus, ut ad Nos, & Apostolicam Sedem confidenter recurratis, vestrasque necessitates cum spirituales, tum temporales Nobis exponatis: Nostrum enim, & ejusdem Sedis auxilium vobis præsertim, qui a Regionibus istis oriundi novissime Christianam fidem amplexi estis, cum opus fuerit, minime defuturum pollicemur.

Philippo Hispaniarú Regi obediant.

§.7. Commendamus denique vobis, quantum cum Domino possumus, fidem, & obedientiam erga charissimum in Christo filium nostrum Philippum Hispaniarum, Indiarumque Regem Catholicum Principem vestrum, cui Sedes Apostolica in procuranda istarum Nationum salute, in quam sola ipsa talibus ipsius, & Ministrorum suorum sibi non sociatis laboribus incumbere, non ita facile potuisset officii, ac potestatis suæ munus commisit: Et quibus, Regi videlicet, Ministrisque præfatis, vos multa debetis, & plura in dies Deo daute, debebitis. Id enim idem Philippus Rex præcipue curat, ut universæ istæ Regiones, explosis impiæ superstitionis erroribus, quibus misere tenebantur, & vos Christo Deo, cui & ipse inservit, & cui servire regnare est, morem geratis, & libere serviatis.

Cætera a dicto Alphonso se accepturũ significat.

§.8. A vobis præterea omnibus petimus, ut de vestris piis, felicibusque progressibus, quorum in nostris sacrificiis, atque orationibus quotidie memores erimus, sæpe ad Nos scribatis. Cætera quæ unumquemque vestrum pro suo cujusque statu, gradu, & conditione scire cupimus, cum literis complecti non ita facile possimus, ex dicti Alphonsi verbis, vel scriptis uberius cognoscetis; cui eam fidem adhibere poteritis, quam Nobis, si præsentes vobiscum ageremus, adhiberetis. Deus benedictus piis vestris ad animarum salutem, & statûs constitutionem cæptis benigne faveat, vobisque copiosam præsentium in hac vita bonorum, in æterna vero perennem Cœlestium præmiorum retributionem largiatur. Apostolicam interea benedictionem vobis impertimur, & propitia, ac fælicia omnia a Domino deprecamur.

Dat. die 25. Martii 1592. An. I.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die 25. Martii 1592. Pont. nostri Anno Primo.

CCCLXVI.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Altare Privilegiatum ad instar Altaris Sancti Gregorii de Urbe conceditur Ecclesiæ Ordinis Prædicatorum in Insulis Philippinis per eorum Provincialem eligendæ.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium.

Salvatoris Domini Nostri Jesu Christi, qui pro humani generis salute, in ara Crucis immolari voluit, vices quamvis immeriti in terris gerentes, fidelium omnium salutem, quantum cum Domino possumus, procurare tenemur, quam ut facilius ipsi fideles, ii præsertim, qui longiore a Sede Apostolica distant intervallo, ejusdem Salvatoris nostri, Sanctæ Mariæ semper Virginis, ac Sanctorum meritis adjuti, consequi

qui

qui valeant, cœlestes Ecclesiæ thesauros, quorum ipse nuper nos dispensatores esse voluit, libenter erogamus.

Altare Privilegiatum in Ecclesia a Fratribus Ordinis Prædicatorum eligenda, concedit.

§.1. Cum itaque, sicut ex dilecti filii Alphonsi Sanchez Presbyteri professi Societatis Jesu, qui novissime ex Insulis Philippinis a Venerabili Fratre Episcopo, dilectisque filiis Gubernatore, Clero, Religiosis, Senatu, universoque Populo earumdem Insularum ad Sedem Apostolicam missus fuit, relatione accepimus, Christiana Religio in illis partibus magnos progressus facere dignoscatur, & Christifidelium, quorum numerus ibidem, Deo dante, in dies augetur, maxima sit erga Sedem Apostolicam, & Romanum Pontificem fides, & devotio, illorum pietatem specialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes, supplicationibus ejusdem Alphonsi ipsorum nomine Nobis porrectis inclinati, de Omnipotentis Dei misericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus, ac nostra auctoritate confisi, Superioribus Regularium Ordinis Sancti Dominici in eisdem Insulis existentibus, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, facultatem tribuimus, ut in aliqua eorum Regulari Ecclesia Sacerdotum Missas, & alia Divina officia in ea jugiter celebrantium numero, quantum fieri poterit, referta, quam ex omnibus maluerint, & deputandam duxerint, unum Altare eligere valeant, in quo, postquam electum, & decenter ornatum fuerit, deinceps in perpetuum, quotiescumque aliquis Sacerdos, sive Sæcularis, sive cujuscumque sit Ordinis, vel Instituti Regularis Missam Defunctorum pro anima cujuscumque fidelis, quæ Deo in charitate conjuncta ab hac luce migraverit, celebrabit, ipsa anima de Thesauro Ecclesiæ indulgentiam consequatur, itaut Domini Nostri Jesu Christi, ac Gloriosissimæ Virginis Mariæ, ac Sanctorum omnium meritis suffragantibus a Purgatorii pœnis liberetur, perinde ac si idem Sacerdos in Altari Sancti Gregorii de Urbe ad hoc specialiter deputato Missam hujusmodi celebraret.

In ea vero Ecclesia aliud simile Altare esse non debet.

§.2. Volumus autem, ut hujusmodi Altare in Ecclesia, in qua aliud Altare taliter Privilegiatum hactenus concessum fuerit, eligi minime possit.

Derogatio contrariorum.

§.3. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac regula nostra de non concedendis Indulgentiis ad instar, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 25. Martii 1592. An. I.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris die 25. Martii 1592. Pont. nostri Anno Primo. (a)

(a) Eadem die Clemens similia Altaria concessit Ecclesiis Ordinis S. Francisci, Societatis Jesu, & etiam S. Augustini. Episcopo vero, & ejus Vicario Generali pro Ecclesia per eosdem eligenda. Quæ quidem ideo recensenda putavimus; quod specialia admodum sint, nec nisi urgentissimis exigentibus causis indefinite soleant concedi.

CCCLXVII.

Prohibitio appellandi per Religiosos Ordinis Fratrum Servorum Beatæ Mariæ Virginis a Prælatis ejusdem Ordinis ad Tribunalia sæcularia. Permissioque habendi recursum ad Priorem Generalem, Protectorem, seu Vice-Protectorem, aut ad Romanum Pontificem.

Alia de hoc Ordine, vide in Const. CCLXIV. Decet hujusce Pontificis Tom. V. Par. II. fol. 304.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad futuram rei memoriam.

Procemium.

Quoniam nostro pastorali potissimum incumbit officio, ut ea, quæ per regulares personas contra eorum regularia instituta temere attentantur, quantum Nobis ex alto conceditur, opportunis remediis compescamus, & amoveamus.

Causæ hujus Constitutionis.

§.1. Proinde, quia nuper dilecto filio Magistro Lælio Balliono de Florentia Priore Generali Ordinis Fratrum Servorum Beatæ Mariæ, non sine animi nostri molestia, referente accepimus, quod nonnullæ dicti Ordinis etiam utriusque sexus regulares personæ, Dei timore postposito, & suæ professionis immemores, ut in eorum malefactis, & inobedientia se diutius confovcant, ab iis, quæ per Prælatos ejusdem Ordinis, & Priores Provinciales, & alios Superiores ab ipso Priore Generali pro tempore deputatos, acta sunt, & decreta, ad Tribunalia sæcularia appellare, & ad ea temere confugere consueverunt, in non modicum jurisdictionis ipsorum Superiorum læsionem, & regularis instituti alterationem, & scandalum plurimorum.

Prohibitio, de qua in Rubrica.

§.2. Nos præmissis obviare volentes, universis, & singulis dicti Ordinis utriusque sexus regularibus personis cujuscumque dignitatis, status, gradus, & conditionis existentibus, Apostolica auctoritate, tenore præsentium præcipimus, & mandamus, eisque sub excommunicationis latæ sententiæ pœna, a qua non nisi a Nobis, seu Romano Pontifice pro tempore existente, præterquam in mortis articulo absolvi possint, nec non privationis perpetuæ officiorum per eos obtentorum, & inhabilitatis ad illa, & alia quæcumque dicti Ordinis officia exercenda, ac vocis tam activæ, quam passivæ eo ipso absque alia declaratione incurrendis pœnis, districtius inhibemus, ne ad ipsa Tribunalia sæcularia, quovis prætextu, aut quæsito colore appellare, vel ad illa confugere, aut ea propterea quoquomodo adire audeant, vel præsumant, sed si se a Prælatis gravari prætendant, ad Priorem Generalem ipsius Ordinis, seu illius Protectorem, aut Vice-Protectorem in Romana Curia, vel ad Nos, sive Romanum Pontificem pro tempore existentem, supremum in Ecclesia Dei Judicem, sicut antiquitus semper facere consueverunt, recursum habeant,

beant, unde illis brevi manu justitia ministrabitur.

Extensio ad Fautores.

§.3. Volentes, & ita declarantes, quod nedum dicti Ordinis regulares personæ contrafacientes, verum etiam eorum quomodolibet, directe, vel indirecte fautores, & consultores, easdem pœnas eo ipso omnino incurrant.

Decretum irritans.

§.4. Decernentes irritum, & inane, quiequid secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter cootigerit attentari.

Clausulæ derogat.

§.5. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac quibusvis etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis in contrarium quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis; Quibus omnibus, eorum tenores, acsi de verbo ad verbum exprimerentur, & insererentur, præsentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat ad effectum præsentium, specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 15. Februar. 1593 An. II.

Datum Romæ apud S.Petrum sub Annulo Piscatoris, die 15. Februarii 1593., Pontificatus nostri Anno II.

CCCLXVIII.

Protomedici, & Collegii Physicorum de Urbe jurisdictio, & facultates.

De his habes etiam in Constit. XXXI. Julii Tertii Meritis. *Tom. IV. Par. I. fol.* 303. *& Gregorii XIII. Constit. LIX.* Io Apostolicæ. *Tom. IV. Par. III. fol.* 323.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

QUo viri, qui tum salubribus Artis Medicinæ præceptis, & singulari methodo, tum diuturna experientia, quæ ubique plurimum valet, sapienter instructi in medendis humanis corporibus occupantur, & ab eis in hac alma Urbe, & omnibus Status nostri Ecclesiastici Civitatibus infirmitates omnes depellere continuo procurant, sanitati, & incolumitati hominum consulentes, quibuscumque difficultatibus superatis id ipsum facilius, & promptius exequi, & operari valeant, privilegia per Romanos Pontifices Prædecessores nostros illis concessa conservanda, ac per eos desuper statuta, & ordinata, ut inviolabiliter observentur, confirmanda esse judicamus, prout melius totius Reipublicæ valetudini oovimus expedire.

Sixtus IV. cujus bullam non posui confirmavit statuta hujus Collegii.

§.1. Sane dilecti filii Sigismundus Brumanus Cremonensis Artium, & Medicinæ Doctor, ac Romani Collegii pariter Artium, & Medicinæ Doctorum Prior, ac dictæ Urbis, & totius Status Ecclesiastici Protomedicus Generalis, nec non Antonius Portus Firmanus, & Odoardus Lopius Romanus pariter Artium, & Medicinæ Doctores consiliarii, tam suo, quam ipsius Collegii nominibus, Nobis nuper exponi fecerunt, quod alias, postquam fel. rec. Sixtus Papa Quartus Prædecessor noster, nonnulla per tunc existentes Protomedicum, & Priorem, ac Collegium hujusmodi, ad obviandum erroribus, qui in Arte Medicinæ a plerisque, qui sibi nomen Medici usurpabant, committebantur, ac periculis mortis, quæ sæpissime infirmis inde sequebantur, statuta, & ordinata perpetuo approbaverat, & confirmaverat.

§.2. Et deinde, tam piæ memoriæ Clemens Papa VII. etiam Prædecessor noster, qui præfata, ac alia etiam per tunc existentes Protomedicum, & Collegium hujusmodi de novo statuta, & ordinata, quæ suis sub plumbo confectis literis de verbo ad verbum inseri voluit, quam recolendæ memoriæ Julius III., Pius IV., Pius V., & Gregorius XIII. Romani Pontifices etiam Prædecessores nostri, ea omnia etiam perpetuo confirmaverant, & approbaverant, ac per omnes, & singulos Artis Medicinæ hujusmodi professores, & Aromatarios in Urbe, ac toto Statu hujusmodi commorantes, ac alios, quos illa concernebant, inviolabiliter observari mandaverant, ac quamplura gratias, facultates, concessiones, privilegia, & indulta Protomedico, Priori, & Collegio prædictis, tam super approbatione Physicorum, & Chirurgorum, ac Aromatariorum in Urbe, & aliis Civitatibus, Terris, & locis Sanctæ Romanæ Ecclesiæ subjectis; ac examine simpliciorum, vel compositorum medicinalium humanis corporibus exhibendorum, ac Aromatariæ medicinalis exercitio, quam super facultate, & potestate promovendi ad magisterii, vel Doctoratus gradum, illorumque insignia dandi, nec non jurisdictione Protomedici, & Collegii prædictorum, cognoscendi quascumque causas civiles, & criminales eorum, ac Aromatariorum, aliorumque mederi, seu medicinalia cujuscumque generis fuerint, tradere, & exhibere volentium exercitium concernentia, privative etiam quoad alia tribunalia quæcumque. ac procedendi contra quoscumque inobedientes, etiam ad pecuniarias, aliasque pœnas, nec non visitandi, & corrigendi quoscumque Aromatarios, eorumque Aromatarias in Urbe, & toto Statu Ecclesiastico hujusmodi, ut præfertur, existentes; ac ad id Commissarios, aliosque deputatos destinandi, & deputandi, ac denique omnia, & singula in præmissis necessaria statuendi, faciendi, ordinandi, & exequendi similiter perpetuo concesserant.

Clemens VII. ea confirmavit, & privilegia multa Protomedico, & Collegio tribuit.

Super approbatione Physicorum, Chirurgorum, & Aromatariorum.

Examine Simplicium, & Compositorũ medicinaliũ.

Exercitio Aromatoriæ.

Facultateque promovendi ad gradus.

Jurisdictione causas cognoscendi civiles, & criminales.

Correctione Aromatariorum, & visitatione Aromatariorum.

§.3. Protomedicus, & Prior, ac Consiliarii, & Collegium hujusmodi decori, & utilitati ipsius Collegii, ac incolarum Urbis, & Status hujusmodi incolumitati, quantum in eis est, studentes, antiqua statuta prædicta, prout temporum ratio expostulat, in melius reformarunt, aliaque de novo super

Protomedicus & Collegium incolumitati incolarum status Ecclesiastici intendentes, statuta reformarunt, & alia pro sali.

ciori Collegii regimine statuerunt.

per præmissis; ac alias debitum exercitium artis hujusmodi, necnon felix ipsius Collegii regimen concernentia, & disponentia, ac alias salubria, & honesta ediderunt, prout in singulis ipsorum Prædecessorum literis desuper confectis, ac statutis plenius continetur.

Et pro prædictorum omnium confirmatione Papæ supplicarunt.

§.4. Cum autem Protomedicus, & Collegium prædictum cupiant literas prædictas, ac singula statuta hujusmodi pro illorum subsistentia firmiori per Nos perpetuo approbari, & confirmari, Nobis humiliter supplicari fecerunt, quatenus eorum desiderio hujusmodi annuere, aliasque in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Qui prædictas gratias, & statuta confirmat.

§.5. Nos igitur, qui fidelium quorumlibet vota, præsertim saluti, & incolumitati Nobis subditorum consulentia, ad exauditionis gratiam libenter admittimus, ac attendentes, statuta de novo edita prædicta nonnisi pro bono regimine, & salubri directione dicti Collegii horum temporum ita suadente ratione facta fuisse, ipsumque Collegium, ac illius singulares personas, quæ pro universali hominum salute continuo laborant, specialibus quoque favoribus, & gratiis prosequi volentes, ac singularum literarum, & statutorum hujusmodi tenores etiam veriores, ac si de verbo ad verbum exprimerentur, & insererentur, præsentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, singulas literas prædictas, ac statuta per Protomedicum, & Collegium hujusmodi condita, atque edita, ac omnia, & singula in eis contenta, ac inde sequuta, & sequenda quæcumque Apostolica auctoritate tenore præsentium, quatenus licita, & honesta, & Sacris Canonibus, & Decretis Concilii Tridentini contraria non sint, perpetuo approbamus, & confirmamus, illisque perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adjicimus, omnesque, & singulos juris, & facti, aliosque defectus, si qui intervenerint in eisdem, supplemus, eaque omnia, & singula ab omnibus quos illa concernunt, & concernere poterunt quomodolibet in futurum, similiter perpetuo, & inviolabiliter observari, ac ad illorum omnium observationem omnibus juris, & facti remediis cogi, & compelli posse.

Clausulas apponit.

§.6. Decernentes sic, & non aliter per quoscumque Judices quavis auctoritate fungentes, etiam S. R. E. Cardinales etiam de latere Legatos, & causarum Palatii Apostolici Auditores, ac singularum Provinciarum, Civitatum, Terrarum, & Locorum dicti Status Ecclesiastici, Vice-Legatos, Gubernatores, Potestates, & alios Judices, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executores hujus Constit. deputat.

§.7. Et nihilominus dilecto filio moderno, & pro tempore existenti Curiæ causarum Cameræ Apostolicæ generali Auditori, per præsentes committimus, & mandamus, quatenus per se, vel alium, seu alios Protomedico, & Collegio prædictis in præmissis efficacis defensionis præsidio assistens, faciat auctoritate nostra præsentes, ac singulas literas, & statuta hujusmodi perpetuo, & inviolabiliter observari. Contradictores quoslibet, & rebelles, ac præmissis non parentes per sententias, & censuras Ecclesiasticas, ac etiam pecuniarias pœnas, aliaque opportuna juris, & facti remedia appellatione postposita compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Contraria omnia tollit.

§.8. Non obstantibus similis mem. Bonifacii Papæ Octavi similiter Prædecessoris nostri de una, & Concilii Generalis de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad judicium non trahatur, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac omnibus illis, quæ dicti Prædecessores in singulis eorum literis voluerunt non obstare, contrariis quibuscumque; aut si Aromatariis, & aliis prædictis, vel quibusvis aliis communiter, aut divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Dat. die 10. Novem. 1593. An. II.

Datum Romæ apud S. Marcum, sub Annulo Piscatoris die 10. Novemb. 1593. Pont. Nostri Anno II.

CCCLXIX.

Facultas Congregationi Clericorum Ministrantium Infirmis recipiendi Novitios ad habitum, non expectato Capitulo Generali, nec Provinciali, conceditur.

Istam Congregationem primo approbavit Sixtus V. in sua Constit. XXXV. Ex omnibus *Tom. IV. Par. IV. fol. 191.*

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Assidua pietatis, & charitatis opera, quæ dilecti filii Præpositus, & Clerici, aliique Religiosi Congregationis Ministrantium Infirmis circa infirmorum tum corporalem, tum spiritualem curam, ut accepimus, continuo exercent, merito Nos inducunt, ut eorum Religiosis conservationi, & augmento libenter prospiciamus.

Facultas de qua in Rubrica.

§.1. Proinde supplicationibus eorum nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, ac de Venerabilium Fratrum nostrorum Cardinalium Congregationi super Consultationibus Episcoporum, & Regularium deputatæ Præpositorum sententia, dictis Præposito, & Religiosis perpetuo concedimus, & indulgemus, ut in qualibet eorum domo, ubicumque locorum existente, tres ex antiquioribus Patribus à Capitulo Conven-

tuali deputari possint, qui eamdem habeant facultatem, & potestatem in admittendis Novitiis, quæ commissa fuit Capitulis Generalibus, & Provincialibus, aliisque deputandis juxta constitutionem super Novitiorum receptione a fel.rec.Sixto Papa V. Prædecessore nostro editam sub Dat. sexto Kal. Decemb. anno tertio, & alteram ejus declarationem sub Dat. 12. Kal. Novembris anno quarto ejus Pontificatus, dummodo in reliquis earumdem Constitutionum formam servent. Ad hocque plenam, & amplam dictis Deputatis facultatem, & auctoritatem impertimur.

Derogatio contrariorum.

§.2. Non obstantibus prædicti Sixti V., & aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 31. Martii 1564. An.III.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris, die 31. Martii 1594. Pont. nostri Anno III.

CCCLXX.

Approbatio, & nova Institutio Congregationis Clericorum Sæcularium in communi viventium, sub invocatione Beatæ Mariæ, dudum ab Alexandro Episcopo Lucano, in ea Civitate erectæ, cum Indultorum concessione, & facultate alia ubique loca recipiendi.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

Ex quo Divina Majestas ad Pastoralis officii fastigium Nos quamquam immeritos evexit, illa, quantum in Nobis semper fuit, superno auxilio freti facere conati sumus, ut Confraternitates, seu Societates, aut Congregationes piorum hominum, quæ ad Divini Cultus augmentum, & animarum salutem institutæ sunt, & in observatione institutorum suorum pie, & religiose persistunt, magis quotidie in illo suo pio, & sancto proposito confirmarentur.

Alexander Episcopus Lucan. de anno 1581. hanc Congregationem instituit.

§.1. Cum itaque, sicut accepimus, Venerabilis Frater Alexander Episcopus Lucanus jamdudum Confraternitatem, seu Societatem, aut Congregationem Clericorum Sæcularium, & Laicorum in communi viventium, sub invocatione, & vexillo Beatæ, & Gloriosæ, semperque Virginis Mariæ, in Ecclesia Sanctæ Mariæ Curtis Orlandigorum Lucan. erexerit, ac dictæ Confraternitatis, seu Congregationis Confratribus, ut unum ex eis, qui aliis præesset, ac rerum & bonorum ipsius Confraternitatis, seu Congregationis curam, & administrationem gereret, cuique ipsi Confratres parere tenerentur, eligere, ac Constitutiones per eum approbandas condere possent, facultatem concesserit, prout in patentibus literis ipsius Alexandri Episcopi de Anno Domini millesimo quingentesimo octuagesimo tertio desuper confectis plenius contineri dicitur, ac ejus Confraternitatis, seu Congregationis Confratres Sacramentorum Ecclesiasticorum administratione, divini verbi prædicatione, & aliorum bonorum operum exemplo proximum juvare totis viribus intendant.

Eam approbat Clemens.

§.2. Nos, ut ipsi Confratres in suo laudabili proposito magis confoveantur, & ad hujusmodi pia, & sancta opera exercenda promptiores reddantur, ac fructus, quos in Vinea Domini plurimos hactenus, & maturos, ac dulces locatori Domino obtulerunt, eosdem longe dulciores, & maturiores, ac uberiores imposterum offerant, motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, erectionem Confraternitatis, seu Societatis, aut Congregationis Clericorum sæcularium, in dicta Ecclesia ab eodem Alexandro Episcopo, ut præfertur factam, nec non omnia, & singula in dictis patentibus literis erectionem hujusmodi concernentia contenta, quorum tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur præsentibus haberi volumus pro expressis, contenta, & inde sequuta quæcumque, Apostolica auctoritate, tenore præsentium approbamus, & confirmamus, illisque perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adjicimus, ac omnes, & singulos, tam juris, quam facti, & solemnitatum in eis forsan omissarum defectus, siqui intervenerint in eisdem, supplemus.

Et de novo instituit.

§.3. Et nihilominus eamdem Confraternitatem in Congregationem Clericorum sæcularium sub titulo, seu invocatione ejusdem Beatæ Mariæ Virginis, cum eisdem regulis, institutis, & facultatibus in dicta Ecclesia auctoritate, & tenore præmissis perpetuo erigimus, & instituimus.

Facultatem, ordinationes, & statuta ad bonum ejus regimen edendi concedit.

§.4. Nec non nunc, & pro tempore existentibus Rectori, & Sociis dictæ Congregationis, ut quæcumque statuta, & ordinationes, felix regimen, & gubernium ipsius Congregationis concernentia, ac Sacris Canonibus, & Decretis Concilii Tridentini, ac Romanorum Pontificum Constitutionibus non adversantia condere, quæ tamen condita ab Ordinario loci approbentur.

Confessoribusque confessiones audiendi potestatem elargitur.

§.5. Quodque Confessores dictæ Congregationis, qui ab Ordinario approbati fuerint, confessiones quorumcumque ad eos accedentium quocumque anni tempore audire, & debitam illis pœnitentiam pro modo culpæ injungere.

Prælatis Congreg. absolvendis subditos a censuris S. A. reservatis.

§.6. Superiores autem ipsius Congregationis, per se, vel alium, seu alios ex ipsis jam approbatis, suos subditos a censuris in casibus Sedi Apostolicæ reservatis, non tamen contentis in literis die Cœnæ Domini legi solitis absolvere, & etiam debitam illis pœnitentiam injungere.

Inobedientes expellendi.

§.7. Nec non Superior dictæ Congregationis, receptos inobedientes, & illius Constitutionum transgressores punire, & pœnitentia pro modo culpæ ejus arbitrio, servata tamen semper dictarum Constitutionum forma, eosdem afficere, & si sibi videbitur cum assensu majoris partis dictæ Congregationis culpabiles eiicere, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio Episcopi, seu

seu brachii sæcularis libere, & licite valeant, eisdem auctoritate, & tenore concedimus.

Qui recipiuntur præstare debent juramentum expensas reficiendi si discedant, vel dimittantur.

§.8. Quodque recipiendi in Congregatione hujusmodi, tam Clerici, quam Laici, teneantur, ubi aliter Congregationi visum non fuerit remittendum, promittere etiam cum juramento, se refecturos expensas pro ipsis ab eadem Congregatione factas, si quando contigerit, ut sponte, vel justa de causa expulsi ab eadem Congregatione discedant.

Quæ sit Ordinarii jurisdictio super Congregationem.

§.9. Demum, quod Congregatio hæc sit, & perpetuo remaneat sub protectione hujus Sedis Apostolicæ, non tamen exempta ab ordinaria jurisdictione Episcoporum Lucanorum, qui pro tempore erunt, quoad visitationem, & reformationem, si opus fuerit, juxta Constitutiones ejusdem Congregationis tantum, nec alias aliter, nec alio modo, nullo tamen casu, pretextuve, aut quæsito colore aliquos ex Sociis præfatis ab eadem Congregatione sine expresso consensu ejusdem unquam extrahere, nec ab observantia instituti distrahere valeant, perpetuo statuimus, & ordinamus.

Clausulæ.

§.10. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, ac definiri debere, nec non irritum decernimus, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Transumptis hujus Bullæ credi jubet.

§.11. Volumus autem, quod præsentium transumptis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Quibuscumque non obstantibus.

§.12. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 13. Octobr. 1595. An. IV.

Datum Tusculi, sub Annulo Piscatoris, die 13. Octobris 1595. Pontificatus nostri Anno IV.

Sequitur facultas alia ubique loca recipiendi.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Illos Apostolicæ benignitatis favoribus libenter prosequimur, qui sub suavi Christi jugo gratum Altissimo famulatum præstantes, in militanti Ecclesia ad Christifidelium salutem optatos in Domino fructus afferunt.

Suam approbationem recenset.

§.13. Alias siquidem Nos Congregationis Clericorum Sæcularium Beatæ Mariæ Lucan. institutum approbavimus, ipsamque Congregationem sub nostra, & Apostolicæ Sedis protectione suscepimus, illique diversa privilegia, indulta, & gratias concessimus, ita tamen, ut visitationi loci Ordinarii juxta Constitutiones ipsius Congregationis tantum subesset.

Traditamque huic Congregationi Ecclesiam S. Mariæ de Porticu.

§.14. Et deinde eidem Congregationi Ecclesiam Sanctæ Mariæ in Porticu de Urbe, ut apud illam unus Præpositus, & aliquot ejusdem Congregationis personæ habitare, & in ipsa Ecclesia Divina Officia celebrare, & Ecclesiastica Sacramenta ministrare valerent, de consensu dilecti filii nostri Bartholomæi Sanctæ Mariæ in Porticu Diaconi Cardinalis Cesii nuncupati concessimus, prout in diversis nostris in forma Brevis desuper expeditis literis plenius continetur.

Modo alia loca ubique de licentia Ordinariorum recipiendi facultatem concedit.

§.15. Cum autem, sicut accepimus, Congregatio prædicta uberes in Ecclesia Dei fructus ad Animarum Christifidelium salutem proferat, & illius Clerici sub nonnullis Constitutionibus, & Regulis a dilecto filio nostro Cæsare Tituli SS. Nerei, & Achillei Præsbytero Cardinale Baronio nuncupato, ipsius Congregationis apud Nos Protectore, examinatis, & auctoritate nostra Apostolica approbatis, laudabilem vitam agant, & in via Domini non mediocres progressus faciant, & si illis, ut alia loca, domos, & Ecclesias ubique recipiendi, & in illis juxta prædictas Constitutiones, & Regulas degendi, ac Divina Officia celebrandi, Ecclesiasticaque Sacramenta ministrandi facultas concederetur, inde profecto Christifidelium animarum salus valde promoveretur, ac spiritualis consolatio magis augeretur; Nos ejusdem Congregationis propagationi consulere, ac illam, & ejus personas specialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes, necnon singularum nostrarum literarum prædictarum tenores præsentibus pro expressis habentes, & singulares ejusdem Congregationis personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatæ existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolvendas, & absolutas fore censentes, motu proprio, & ex certa scientia, & mera deliberatione nostra, deque Apostolicæ potestatis plenitudine eidem Congregationi, ejusque Præposito Generali, & Clericis, ut loca, domos, & Ecclesias illis in quibusvis Civitatibus, & Diœcesibus de licentia Ordinariorum concedendas recipere, & in illis habitare, ac Divina Officia celebrare, & Ecclesiastica Sacramenta ministrare, ac omnibus, & singulis privilegiis, gratiis, indultis, exemptionibus, libertatibus, & immunitatibus, ipsis Congregationi, Præposito, & Clericis, per Nos in primo dictis literis concessis, ubique frui, potiri, & gaudere, libere, & licite possint, & valeant, servata tamen forma in primo dictis nostris literis expressa, & in prædictis Constitutionibus, ut præfertur, jussu nostro examinatis, & approbatis contenta, auctoritate Apostolica tenore præsentium concedimus, & indulgemus. Illosque desuper a quoquam quavis auctoritate impediri, molestari, perturbari, vel inquietari nullatenus posse, & irritum, & inane quidquid secus super his a

Indulgentiasque, & Privilegia communicat.

Clausulæ.

quo-

quoquam qnavis anctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Exequutores, & defensores deputat.

§.16. Quo circa dilectis filiis nostris Cesari Presbytero Cardinali Baronio, moderno, & pro tempore existenti ejusdem Congregationis Protectori, ac Vicario Urbis, necnon causarum Curiæ Cameræ Apost. Generali Auditori, per præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios, præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte dictorum Præpositi, & Clericorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, illisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra illos eorumdem præmissorum effectu pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos desuper a quoquam quavis auctoritate quomodolibet indebite molestari. Contradictores quoslibet per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Contrariis derogat.

§.17. Non obstantibus fel. rec. Bonifacii Papæ Octavi Prædecessoris nostri de una, & in Concilio Generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad judicium non trahatur, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, atque omnibus illis, quæ in præmissis literis voluimus non obstare, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 24. Junii 1604. An. XIII.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris, die 24. Junii 1604. Pontif. nostri Anno XIII.

CCCLXXI.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Commissio Archiepiscopo Valentin., & Episcopis Dertusen., Segobricen., & Oriolen. erigendi, dotandique Parochias, in quibus Mauri ad Christianam fidem conversi commorantur, referendique Apostolicæ Sedi pro rerum gestarum confirmatione obtinenda.

Ven: Fratribus Archiepiscopo Valentin., & Episcopis Dertusen. Segobricen, & Oriolen.

CLEMENS PAPA VIII.

Ven. Fratres salutem, & Apostolicam benedictionem.

Necessitas dotandi Parochias erectas, & erigendas.

§.1. Exponi Nobis nuper fecit charissimus in Christo filius noster Philippus Hispaniarum Rex Catholicus, quod licet pro instructione Moriscorum, seu a Mauris ad Christianam fidem jamdudum conversis descendentium Regni Valentiæ alias complures jam fuerint in eodem Regno Parochiales Ecclesiæ, & Vicariæ erectæ, & dotatæ etiam vigore literarum fe. re. Gregorii Papæ XIII. Prædecessoris nostri die 16. Julii 1576., ac 30. Augusti Mensium 1577. Annorum Domini in forma Brevis expeditarum. Quia tamen pro meliori, ac commodiori eorumdem Moriscorum, seu noviter conversorum, eorumque descendentium in Catholica fide, & doctrina educatione, & institutione expedit alias itidem de novo erigere, & dotare Parochiales Ecclesias, & Vicarias in vestris Diœcesibus, ac præsertim Dertusen., Segobricen., & Oriolen., ac jam erectas, & minus congrue dotatas, dotibus, seu redditibus, & proventibus augere, prout fraternitates vestræ, vel ad id per eas deputandæ personæ idoneæ magis opus, & expediens esse cognoverint: idcirco idem Rex Nobis humiliter supplicari curavit, ut in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Commissio, de qua in Rubrica.

§.2. Nos igitur pium ejusdem Philippi Regis zelum plurimum in Domino Commendantes, ac quarumcumque ejusdem Gregorii Prædecessoris, & aliarum desuper forsan expeditarum literarum tenores præsentibus pro expressis habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, eisdem Fraternitatibus vestris Apostolica auctoritate nostra, tenore præsentium, committimus, & mandamus, quatenus quilibet vestrum in suis respective Diœcesibus, Terris, & locis, in quibus Morisci, seu a Mauris descendentes prædicti inhabitant, ubi Parochiales Ecclesiæ, seu Vicariæ nondum erectæ sunt, & alias erigere, dotare, dividere, seu dotes adaugere, & fundare oportebit, seu expedire visum fuerit, erectiones, fundationes, divisiones, distinctiones, applicationes, taxas, & taxationes, Dotationes, dotiumque jam factarum, & tributarum, ac redditLuum, & proventuum adauctiones hujusmodi, sive juxta earumdem Gregorii Prædecessoris literarum formam, sive juxta aliam per Vos simul, vel seorsim facien., & præscriben., prout Vobis magis, & melius expedire videbitur, designetis, & particulariter specificetis, illasque sic designatas, & specificatas, ac in scriptis diligenter redactas, ad Nos, & hanc Sanctam Apostolicam Sedem transmittatis, ut quod magis ad Dei laudem, & ipsorum Moriscorum, seu noviter conversorum instructionem, & utilitatem, ac aliarum Ecclesiarum indemnitatem spectare cognoverimus, statuere, decernere, & ordinare valeamus.

Necessariæ facultatum concessio.

§.3. Dantes, & concedentes Vobis in præmissis omnibus, & singulis auctoritate Nostra prædicta plenam, & liberam facultatem, & potestatem.

Obstantium derogatio.

§.4. Non obstantibus præmissis, ac quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 28. Februarii 1597. An. VI.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris, die 28. Februarii 1597. Pontif. nostri Anno VI.

Ere-

CCCLXXII.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Erectio Domus Albergamentum nuncupat. omnium scientiarum, ac Artium in Oppido Tononii Gebennen. Dioecesis, cum Privilegiorum, & Indulgentiarum concessione.

CLEMENS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Prooemium.

REdemptoris, & Salvatoris Nostri Jesu Christi, qui, ut miseros mortales in profunda errorum caligine demersos, ad lumen veritatis attolleret, ac tamquam oves deperditas, ad Beatorum gregem reduceret, ad hæc infima descendere, & mortale corpus inducere dignatus est, vices licet immeriti gerentes in Terris, inter multiplices curas, quibus ex Pastoralis Officii munere assidue premimur, illa Nos potissimum urget, ut ad ea, quæ pro militantis Ecclesiæ agro fructuose colendo, ac Vepribus, & Zizaniis expurgando, salutarisq; disciplinæ sementis instaurando, & a noxiis præservando maxime profutura noscuntur, omni, qua possumus, ratione, ac diligentia intendamus, & sicut humani generis antiqui hostis malitia ad destructionem semper inhiat, ita reparationem Nostra sedulo operetur industria.

Quamplurimi Gebennenses, eisque finitimi fidem catholicam amplexi fuerant.

§. 1. Accepimus siquidem, summo cum animi Nostri gaudio, quod proxime lapsis mensibus non solum totius Ducatus Chablasii, sed etiam Balliagii de Ternier, quod Civitati Gebennen., ita vicinum, & annexum est, ut vix ab ea separari queat, Incolæ, & habitatores a sexaginta tribus annis citra, Hæreticæ pravitatis Sectatores, divina cooperante gratia, & misericordia, ac Sancti Spiritus afflatu, tamquam e gravissimo, in quo tamdiu dormitaverant, peccati somno experrecti, ad Catholicæ, seu Apostolicæ, Romanæque fidei consortium, & communionem magno cum devotionis fervore, suarumque animarum consolatione unanimiter convolarunt, pristinumq; jam suum apertis oculis errorem agnoscentes, Dominumque in lacrymis collaudantes Pseudo Prophetarum, & Ministrorum fallacias, & mendacia toto ore, cordeque detestantes: seque indissolubili obligationum nodo dilecto filio Nobili Viro Carolo Emanueli Sabaudiæ Duci, qui tam præclaro operi obeundo ultro incubuit, adstrictos agnoscunt, illorumque conversio hujusmodi maximum, & foecundissimum hæreticis cum in Germaniæ, tum in Galliæ Provinciis commorantibus, fructum propterea attulit, quia plurimi ex eis dictam Civitatem, illiusque falsos Ministros tot personarum, sibi adeo vicinarum conversioni resistere non potuisse videntes, ad similem conversionem, quam facillime incitantur, imo, & Gebennenses ipsi exinde commoti in suos, seu potius Dæmonis Ministros, dolosaque eorum dogmata murmurare inceperunt, & nonnulli ex eis Catholicæ Religionis zelo accensi cum tota eorum familia de Civitate prædicta, relictis omnibus, quibus ibi potiebantur, fortunis, se ad Tononii dicti Ducatus Chablasii Oppidum insigne contulerunt; aliqui vero sub spe similis eorum ad Deum conversionis delitescentes, se ejusdem intentionis, & propositi esse declararunt, ac fidem Catholicam professuros, & amplexuros affirmarunt, dummodo Gebennæ pro dictis bonis omnibus suppetat illis, unde, mediante tamen sua arte, & industria vivere queant, prout etiam aliquorum Ministrorum prædictorum voluntas, & intentio ipsam Civitatem, ut præfertur relinquen. per aliquos Verbi Dei concionatores nuper explorata fuit. Unde Nobis tamquam gregis Dominici solicito Pastori summæ curæ esse debet, personas hactenus conversas in ipsius fidei sinceritate, & constantia tueri, nec non alias ad Ovile Dominicum aspirantes, & quæ a dira humani hostis, cui inserviunt, formidine, redimi desiderant, in tam laudabili proposito confovere, reliquosque omnes a Christi fide abjurantes ad veri luminis splendorem agnoscendum incitare, & provocare.

Multa tamen obstabant, ne reliqui ad bonam frugem converterentur.

§. 2. Sed eo Sathanæ Ministrorum malignitas pervenit, ut diurnas, nocturnasque insidias tanto pio operi struere, & parare, eidemque omne impedimentorum genus opponere neutiquam desinat. Cum enim Civitas prædicta ex vicinorum præcipue Catholicorum ad eam concursu, infinitis potiatur commoditatibus temporalibus, ut vicini ipsi in emendo, seu vendendo vix eius Commercio carere queant; quandoquidem res venales vix alibi recuperari possunt, quam in Civitate prædicta, vel quæ ab ea parum distat, & alterum hæreticorum receptaculum existit in Civitate Lausanen., quo fit, ut iidem Populi, & illi maxime, qui in Catholica Religione sunt recentes, cum hujusmodi commoditatibus indigeant, & aliorum, quam ipsorum hæreticorum auxiliis juvari non possint, ab iisdem hæreticis de Christiana fide relinquenda, & ad falsa eorum Sectæ dogmata redeundo quotidie tententur, & incitantur: Alii vero circumvicini, qui numerum centum millium personarum excedunt, si Artem aliquam mecanicam adiscere, vel alicujus servitiis insistere cupiant, ad Civitates prædictas tamquam omnibus iis rebus affluentes confugere, ac adolescentes eorumdem Populorum, ac Pueri pro scientiis, & artibus capessendis eo mitti consueverunt. Quodque omnium illarum retium, quibus Catholicorum corpus, & Animam venantes insequuntur, periculosius, & damnabilius est, si quispiam salutis æternæ oblitus à fide prædicta recedens, ad dictam Civitatem Gebennen. se contulerit, bona, Uxor, aliæque temporales commoditates ipsi suppeditantur, prout è converso, si quis ipsius Civitatis Gebennen. incola ejusdem fidei lumen agnoscat, omnia ejus bona Civi-

Civitati Gebennen. prædictæ confiscantur, & exinde ingens eorumdem circumvicinorum populorum numerus præ annonæ caritate, bellique, & aliis temporum calamitatibus, ad dictam Civitatem Gebennen. confugerunt, ibique cum aliunde non habeant, quo vivant, adhuc de præsenti commorantur, qui tamen, ac alii innumeri in ea commoditatibus prædictis fruendi gratia tantum degentes, si illas alibi haberent, pie, & Catholicè vivere pollicentur.

Cogitatum itaque scientiarum, & artium universitatem in Oppido Tunonii erigere.

§. 3. Et propterea si in dicto Oppido Tunonii una Domus Albergamentum nuncupanda omnium scientiarum, & Artium sub Invocatione Beatę Marię Compassionis, seu Septem Dolorum, quæ per unum Præfectum, & septem Presbyteros sæculares probatæ, & exemplaris vitæ existentes, ac juxta Ritus, & Instituta dilectorum filiorum Presbyterorum sęcularium Congregationis Oratorii de Urbe regi, & gubernari, & in qua tamquam publica omnium scientiarum, & Artium Universitate, ad instar aliarum publicarum, & famosarum Universitatum, omnes scientias, & Artes præcipue Theologiæ Scholasticæ, controversiæ, casus conscientiæ, Sanctorum Patrum Traditiones, & Sacræ Scripturæ publice doceri, & legi, ac omnes è densis hæresis tenebris ad lucis splendorem accedentes recipi, & educari, ac fidei Catholicæ præceptis, omnibusque scientiis, & Artibus pro cujusque ingenii acumine imbui, & instrui debeant, illique sic edocti, & imbuti, juxta cujusque capacitatem, & industriam fructum eidem Domui adferant, ex quo merces, & alia venalia comparentur, & qui ad eas comparandas Gebennam petebant, pro majori eorum commoditate, Tononium, & ad dictam Domum, rebus hujusmodi tunc circumfluentem se conferant, ac in eamdem Societatem cujusvis generis, sexus, conditionis, & professionis personæ, catholicè tamen viventes recipiantur, & in ea quisque suæ Artis, aut Scientiæ talentum exerceat, variosque modos ad hæreticorum conversionem excogitet, perpetuo erigeretur, & institueretur, illique sic erectæ, & institutę pro ejusdem Domus, illiusque Alumnorum, & habitatorum sustentatione, & manutentione, tres Prioratus Conventuales, videlicet Sancti Jorii, quem Gregorius tituli Sancti Augustini Presbyter Cardinalis de Montelparo nuncupatus noster, & Nantuaci, quem Tyberius Mutus, ac Contamine locorum, seu Oppidorum Sancti Benedicti, seu alterius Ordinis Gebennen. prædictæ, & Gratianopolitan., seu alterius Dioecesis, quem Philippus Butius Clerici dilecti filii ex concessione, seu dispensatione Apostolica in Commendam ad eorum vitam obtinent, etiam perpetuo unirentur, annecterentur, & incorporarentur, ex hoc profecto ipsorum Hæreticorum conatibus, & vestitiis obviaretur, ac illorum conversioni, nec non fidei propagationi, Animarumque prædictarum saluti, & securitati plurimum consuleretur; nec in dictis Prioratibus divinus cultus minueretur.

Eique nonnullos Prioratus unire.

Dictam Universitatem erigit Clemens.

§. 4. Nos igitur personarum, quæ verum iter salutis agnoscunt, Animarum saluti, fidei Catholicæ exaltationi, hæresumque evulsioni consulere, ac alias in præmissis opportune providere volentes; Motu proprio, non ad alicujus Nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex certa scientia, & mera deliberatione Nostra, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, in dicto Oppido Tunonii, & loco jam ad hoc per dictum Carolum Emanuelem Ducem concesso, ac per Ven. Fratrem Nostrum Claudium Episcopum Gebennen. benedicto, unam Domum Albergamentum nuncupat. omnium scientiarum, & artium sub dicta Invocatione Beatæ Mariæ Compassionis, seu septem Dolorum pro uno Præfecto, & septem Presbyteris sæcularibus vitam, & Instituta prædictorum Presbyterorum dictæ Congregationis Observantibus, per quos ipsa Domus, ejusque Incolæ, & habitatores regi, & gubernari, ac illorum bona administrari, nec non in eadem Domo personæ de novo ad Christi fidem conversæ, & reversæ cujuscumque gradus, status, Ordinis, conditionis sint, recipi, & educari, ac Doctrina Christiana, scientiis, aliisque artibus, & omnibus demum virtutibus ad Dei Optimi Maximi, Beatissimæque ejusdem Matris honorē tendentibus per Lectores, Magistros, aliosque artium, & scientiarum hujusmodi peritos inibi constituendos, & deputandos imbui, & juxta ejusdem Domus Statuta etiam degere, ac in ea, tamquam publica omnium scientiarum Universitas, scientiæ præsertim supradictæ, & omnes etiam Artes doceri, & publice legi, & instrui debeant cum omnibus, & singulis privilegiis, Immunitatibus, Indultis, Indulgentiis, concessionibus, & gratiis ad instar aliarum publicarum, & præsertim Nostrarum Bononię, & Perusiæ, aliarumque Italiæ Universitatum, & prout illarum Scholares, Alumni, Magistri, Lectores, & alii habitatores quomodolibet fruuntur, & gaudent, Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuo, sine alicujus præjudicio, erigimus, & instituimus.

Eique dictos unit Prioratus

§. 5. Eidemque Domui sic erectæ, & institutæ Prioratus prædictos ex nunc, prout ex tunc, & e contra, cum primum illos per cessum, etiam ex causa permutationis, vel decessum, seu quamvis aliam dimissionem, vel amissionem Gregorii Cardinalis, ac Tyberii, & Philippi prædictorum respective in Romana Curia, vel extra eam vacare, seu Commendas ipsas cessare contigerit; Ita quod liceat pro tempore existentibus Præfecto, & Presbyteris prædictis eorumdem Prioratuum, & cujuslibet eorum, postquam vacaverint, ut præfertur, corporalem, realem, & actualem possessionem per se, vel alium, seu alios apprehendere, & perpetuo retinere, illorumque fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, & emolumenta quæcumque percipere, exigere, levare, dislocare, ac in suos, & Prioratuum, & Domus hujusmodi, nec non Alumnorum, & habitatorum ejusdem Domus utilita-

litatem, & usum convertere, Diœcesani loci, vel alterius cujusvis licentia desuper minime requisita, auctoritate, & tenore prædictis, etiam perpetuo unimus, annectimus, & incorporamus: prædictamque Domum cum illius annexis, & dependentiis hujusmodi, nec non personis, & aliis ejus Alumnis, & habitatoribus sub nostra, & Sedis Apostolicæ, necnon unius ex venerabilibus Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus per eumdem Præfectum pro tempore eligendi, & pro hac vice sub dilecti filii nostri Cæsaris tituli Sanctorum Nerei Achillei, & Domitillæ Præsbyteri Cardinalis Baronii nuncupati protectione, & auspiciis suscipimus.

Præfecto Domus facultate concedit statuta condendi.

§.6. Ejusdem Præfecto, & Præsbyteris, ut pro Domus prædictæ, illiusque personarum salubriori directione, quæcumque statuta*, & Ordinationes licita, & honesta, sacrisque Canonibus, ac Concilii Tridentini Decretis minime contraria tam super receptione personarum ad dictam Domum venientium, & recipiendarum, quam divinorum inibi, & in annexis Prioratibus hujusmodi celebratione, ac scientiarum, Artiumque liberalium, & Mechanicarum lectura, doctrina, & institutione, & alias, prout eisdem Præfecto, & Præsbyteris benevisum, dictæque Domus regimini, & administrationi magis consultum fuerit, iisdem prius dicto Cardinali Protectori ostensis, & communicatis, condere, & condita, quoties opus fuerit, immutare, limitare, & corrigere, ac secundum rerum, & temporum qualitatem interpretari, & illorum loco alia statuta, & Ordinationes, quoties eis placuerit, & visum fuerit, de novo edere, & condere, ad quorum observationem singuli de dictæ Domus gremio existentes adstricti sint, & esse censeantur, plenam, & omnimodam auctoritatem, potestatem, & facultatem, Apostolica auctoritate, & tenore similibus concedimus, & impertimur.

Franciscum de Sales Præfectum deputat.

§.7. Insuper dilectum filium Franciscum de Sales Præpositum Ecclesiæ Gebennen. in dictæ Domus sic erectæ Præfectum pro hac prima vice, eisdem auctoritate, & tenore, constituimus, & deputamus.

Ei domum intrantibus nonnullas indulgentias largitur.

§.8. Præterea de Omnipotentis Dei Misericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, omnibus, & singulis utriusque sexus Christifidelibus dictam Domum intrantibus, qui vere pœnitentes, & confessi, ac Sacra Communione refecti ejus Ecclesiam singulis Beatæ Mariæ Festivitatum diebus a primis vesperis usque ad occasum solis dierum hujusmodi visitaverint, & inibi pro pace inter Principes Christianos conservanda, ac Sanctæ Matris Ecclesiæ exaltatione, hæresumque extirpatione, pias ad Deum preces fuderint, quo dierum prædictorum id fecerint, plenariam omnium peccatorum suorum Indulgentiam, & remissionem, auctoritate, & tenore prædictis misericorditer in Domino concedimus, & elargimur.

Clausulæ.

§.9. Decernentes præsentes literas nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, seu nullitatis vitio, aut intentionis Nostræ, seu quopiam alio defectu notari, impugnari, invalidari, ad terminos juris reduci, in jus, vel controversiam revocari, neque sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, modificationibus, aut aliis contrariis dispositionibus comprehendi posse, sed illas perpetuo validas, & efficaces existere, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum statum restitutas, repositas, & plenarie reintegratas, ac de novo etiam sub quacumque posteriori data per Præfectum, & Præsbyteros hujusmodi pro tempore eligenda concessas esse, ac censeri; sicque per quoscumque Judices Ordinarios, & delegatos etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & definiri debere.

Executores deputati.

§.10. Quocirca venerabilibus Fratribus Nostris pro tempore existenti Gebennen., & Bellicen., ac Maurianen. Episcopis per Apostolica scripta, Motu simili, mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Præfecti, & Præsbyterorum prædictorum, vel alicujus eorum fuerint requisiti solemniter publicantes, ac eis in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra præsentes literas, & in eis contenta hujusmodi plenum effectum sortiri, ac ab omnibus, ad quos spectat, & pro tempore spectabit, inviolabiliter observari; necnon Præfectum, & Præsbyteros prædictos illis pacifice frui, & gaudere; non permittentes ipsos, aut eorum quempiam contra earumdem præsentium tenorem quomodolibet indebite molestari: contradictores quoslibet, & rebelles per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita compescendo, ac legitimis super his habendis servatis processibus, sententias, censuras, & pœnas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

Derogatio contrariorum.

§.11. Non obstantibus nostra, quatenus opus sit, de unionibus committendis ad partes, vocatis quorum interest, & Lateranen. Concilii novissime celebrati unionès perpetuas, nisi in casibus a jure permissis fieri prohibentis, nec non fæ: rec: Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris nostri, qua cavêtur expresse, nequis extra suam Civitatem, vel Diœcesim, nisi ex certis exceptis casibus, & in illis ultra unam dietam a fine suæ Diœcesis ad judicium evocetur: Seu ne judices a Sede prædicta deputati extra Civitatem, vel Diœcesim, in quibus deputati fuerint, contra quoscumque procedere, aut alii, vel aliis vices suas committere audeant, vel præsumant, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad Judicium non trahatur, aliisque Constitutionibus, & Ordinationi-

tionibus Apostolicis, necnon Prioratuum, & Ordinum prædictorum, ac Monasteriorum, a quibus Prioratus ipsi forsan dependent juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis illis, eorumque superioribus, & personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritan. & aliis decretis in genere, vel in specie, ac alias quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda esset, tenores hujusmodi, acsi de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata inserti forent, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Aut si aliqui super provisionibus sibi faciendis de Prioratibus hujusmodi speciales, vel aliis Beneficiis Ecclesiasticis in illis partibus generales dictæ Sedis, vel Legatorum ejus literas impetrarint, etiamsi per eas ad inhibitionem, reservationem, & decretum, vel alias quomodolibet sit processum: quas quidem literas, & processus habitos per easdem, ac inde sequuta quæcumque, ad Prioratus prædictos volumus non extendi, sed nullum per hoc eis quo ad assecutionem Prioratuum, vel Beneficiorum aliorum præjudicium generari. Seu si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de Indulto hujusmodi mentionem, & quibuslibet aliis privilegiis, Indultis, & literis Apostolicis generalibus, vel specialibus, quorumcumque tenorum existant, per quæ præsentibus non expressa, vel totaliter non inserta effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque tenoribus habenda sit in nostris literis mentio specialis.

Oneribus Prioratuum satisfaciendum. §. 12. Proviso, quod propter unionem, annexionem, & incorporationem hujusmodi Prioratus prædicti debitis non fraudentur obsequiis, & in eis Animarum cura, si qua illis immineat, nullatenus negligatur, neque Monachorum, & Ministrorum numerus minuatur, sed Prioratuum hujusmodi, & Conventuum eorumdem congrue supportentur onera consueta.

Et insuper ex nunc irritum decernimus, & inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clausulæ pœnales. §. 13. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostræ erectionis, institutionis, unionis, annexionis, incorporationis, susceptionis, concessionis, impartitionis, constitutionis, deputationis, elargitionis, mandati, derogationis, voluntatis, & decretorum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo nonagesimo nono, Kalendis Aprilis Pontificatus nostri Anno VIII. Dat. die 1. Aprilis 1599. An. VIII.

CCCLXXIII.

Unio Prioratus, ac Parochialis Ecclesiæ de Fenovillet Ordinis Sancti Benedicti Carcassonen., & Tholosan. Diœcesum Seminario Tholosan. *Ex Regest. in Secret. Brev.*

CLEMENS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei.

Ad futuram rei memoriam.

Exordium. Ad exequendum Pastoralis Officii debitum paternis, & solicitis Studiis vigilantes circa statum Seminariorum Ecclesiasticorum, in quibus Adolescentes a teneris annis ad pietatem, & religionem informantur, & ex quibus docti, & strenui Catholicæ Fidei defensores prodeunt, salubriter dirigendum libenter intendimus, ac illis, ut personæ in eis degentes in suis necessitatibus releventur, de congrua dote per unionem Beneficiorum Ecclesiasticorum, ac alias providemus, prout in Domino conspicimus salubriter expedire.

Card. Gioyosa Seminarium Tholosanum erigit. §. 1. Sane dilectus filius noster Franciscus tituli Sancti Petri ad Vincula presbyter Cardinalis de Gioyosa nuncupatus, qui Ecclesiæ Tholosanæ ex concessione, & dispensatione Apostolica præesse dignoscitur, Nobis nuper exposuit, quod alias ipse provide considerans in Civitate Tholosana Seminarium Ecclesiasticum juxta dispositionem Sacrorum Canonum, nondum erectum fuisse; his vero temporibus hujusmodi Seminarium in prædicta Civitate, & illius Diœcesi apprime necessarium esse, ideo pro suo Pastorali Officio in prædicta Civitate unum Seminarium Ecclesiasticum, in quo pueri Civitatis, & Diœcesis prædictarum recipi, & in liberalibus disciplinis, ac pietatis, & virtutis studio informari deberent, tam sua Ordinaria, quam sibi ab eisdem Sacris Canonibus ad id attributa, & delegata auctoritate perpetuo sub certis modo, & forma, tunc expressis erexit, & instituit, prout in scripturis, seu documentis desuper forsan confectis plenius dicitur contineri.

Eique Beneficia, de quibus in Rubrica, uniri petit. §. 2. Cum autem, sicut eadem expositio subjungebat, dicto Seminario aliqua dos saltem pro onerum illi incumbentium supportatione sufficiens nequaquam adhuc assignata fuerit; In Civitate vero, & Diœcesi hujusmodi Beneficia simplicia, quæ eidem Semi-

Seminario uniri, & incorporari commode possint, minusque ex fructibus, redditibus, & proventibus ipsorum simplicium, & aliorum Beneficiorum Ecclesiasticorum in eisdem Civitate, & Diœcesi consistentium propter Cleri inopiam aliqua portio ad sustentationem, & manutentionem ipsius Seminarii, detrahi possit: Si igitur Prioratus de Fenovillet Ordinis Sancti Benedicti dictæ Diœcesis, qui cura, & Conventu caret, ac a Monasterio de Frassa, alias dela Crasse dicti Ordinis, Carcassonen., quod dictus Franciscus Cardinalis in Commendam ad sui vitam ex concessione, & dispensatione similibus obtinet, dependere dignoscitur, nec non de Fenovillet hujusmodi, ac de Saisse ejusdem Tholosan. Diœcesf. Parochiales Ecclesiæ ex nunc, prout postquam illum, & illas quovis modo vacare contigerit, dicto Seminario per Nos perpetuo unirentur, & in corporarentur, ac in primodicta una, & in secundo dicta Parochialibus Ecclesiis altera perpetuæ Vicariæ pro totidem presbyteris sæcularibus futuris inibi perpetuis Vicariis, qui curam animarum Parochianorum earumdem Parochialium Ecclesiarum exercere debeant, erigerentur, & instituerentur, ac portio Decimarum secundo dictæ Parochialis Ecclesiæ, quæ ad Mensam Archiepiscopalem prædictæ Ecclesiæ Tholosan. spectat, & per illius Prælulem pro tempore existentem, aut ejus Agentes propria auctoritate percipi consuevit, ab ipsa Mensa, necnon tot, ex quibus octuaginta a primodicta, & tot aliæ proprietates, & bona, ex quibus etiam octuaginta ducat. auri de Camera annuatim commode percipi possint a secundo dicta Parochialibus Ecclesiis dismembrarentur, & separarentur, & portio Decimarum, quæ: ad valorem annuum quingentorum scutor. auri similis, vel circa ascendit, Seminario proprietates vero, & bona dismembrata hujusmodi prædictis Vicariis pro congrua illarum dote, & Vicariorum hujusmodi sustentatione distincte, ut infra applicarentur, & appropriarentur, hac ratione dicto Seminario de congrua dote satis opportune provisum foret, & cura Animarum prædicta nullatenus negligeretur, sed eque diligenter, & fructuose, vel etiam melius, & utilius, quam antea, exerceretur. Quare dictus Franciscus Cardinalis asserens, Prioratus sexcentorum, & primodictæ ducentorum, nec non detracta portione Decimarum prædictarum secundodictæ Parochialium Ecclesiarum hujusmodi, & aliis forsan annexorum quingentorum ducatorum auri de Camera fructus, redditus, & proventus secundum communem estimationem valorem annuum non excedere, Nobis humiliter supplicavit, quatenus præmissis annuere, ac alias in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

UnitClement. §. 3. Nos igitur, qui dudum inter alia voluimus, quod petentes Beneficia Ecclesiastica aliis uniri, tenerentur exprimere verum annuum valorem secundum æstimationem prædictam etiam Beneficii, cui aliud uniri peteretur, alioqnin unio non valeret, & semper in unionibus commissio fieret ad partes, vocatis, quorum interesset, nec non aliarum unionum eidem Seminario hactenus forsan quomodolibet factarum tenores præsentibus pro expressis habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, Prioratum, & Parochiales Ecclesias hujusmodi cum primum illum, & illas per cessum, etiam permutationis causa, vel decessum, seu quamvis aliam dimissionem, vel amissionem, seu privationem, aut Religionis ingressum, illum, & illas ad præsens obtinentium, vel alias quovis modo, etiam apud Sedem Apostolicam, etiam in aliquo ex Mensibus Nobis, & Romano Pontifici pro tempore existenti, aut Sedi prædictæ per quascumque Constitutiones Apostolicas, ac Cancellariæ Apostolicæ Regulas nunc, & pro tempore reservatis, aut Ordinariis Collatoribus per Constitutiones, & Regulas hujusmodi, seu literas Alternativarum, aut alia privilegia, & Indulta concessis hactenus, & imposterum concedendis, simul, vel successive vacare contigerit, etiamsi actu nunc quovis modo, quem etiamsi ex illo quævis generalis reservatio, etiam in corpore Juris clausa resultet, etiam præsentibus haberi volumus pro expresso, & ex quorumcumque personis, seu per liberas resignationes illum, & illas ad præsens obtinentium, vel quorumvis aliorum de illis in Romana Curia, vel extra eam, etiam coram Notario publico, & Testibus sponte factas, aut Parochiales Ecclesiæ hujusmodi per Constitutionem fel. recor. Joannis XXII. prædecessoris Nostri, quæ incipit :: *Execrabilis*, ac tam illæ, quam Prioratus hujusmodi per assequutionem alterius Beneficii Ecclesiastici quavis auctoritate collati vacent, etiamsi tanto tempore vacaverint, quod eorum collatio juxta Lateranen. Statuta Concilii, ad Sedem prædictam legitime devoluta, ac Prioratus, & Parochiales Ecclesiæ hujusmodi dispositioni Apostolicæ specialiter, vel ex quavis causa generaliter reservati existant, & ad Prioratum hujusmodi consueverit quis per electionem assumi, eique cura Jurisdictionalis dumtaxat immineat, super eo quoque, aut Parochialibus Ecclesiis hujusmodi inter aliquos lis, cujus statum etiam præsentibus haberi volumus pro expresso pendeat indecisa, dicto Seminario una cum eorum juribus, annexis, membris, & pertinentiis universis Apostolica auctoritate, tenore præsentium, perpetuo unimus, annectimus, & incorporamus.

§. 4. Ac ex nunc, prout ex tunc, & e contra, postquam unio hujusmodi effectum suum sortita fuerit, in primodicta unam, & in secundodicta Parochialibus Ecclesiis hujusmodi alteram perpetuas Vicarias, de quibus tam a primæva earum erectione, & institutione, quam alias quocumque modo pro tempore vacantibus, in concursu provideri, & disponi debeat pro duobus presbyteris sæcularibus futuris inibi perpetuis Vicariis, qui curam Animarū prædictam unusquisque eorum in sua Ecclesia exercere, ac omnia, & singula Parochialia onera Rectoribus Parochialium Ecclesiarum hujusmodi ad — In eis; duas Vicarias pro duobus Presbyteris sæcularibus erigit.

ad præsens existentibus respectivè imminentia, & alia ad effectum Parochi hujusmodi quomodolibet spectantia, & pertinentia omnino subire, & perferre teneantur, auctoritate, & tenore præmissis, ibidem, etiam perpetuo, sine alicujus præjudicio, erigimus, & instituimus.

Fructus inter Seminarium, & Vicarias dividit.

§. 5. Nec non ab eadem Mensa dictam Decimarum portionem, & a primo dicta tot, ex quibus octuaginta, & secundo dicta vero Parochialibus Ecclesiis tot alia proprietates, & bona Stabilia, ex quibus etiam octuaginta ducati auri similes proventus annui commode arbitrio, & Judicio dicti Francisci Cardinalis percipi possint, etiam perpetuo dismembramus, & separamus, illaque sic dismembrata, & separata portionem Decimarum videlicet Seminario pro uberiori ejus subventione, proprietates vero, & bona hujusmodi Vicariis prædictis pro congrua illarum dote, & Vicariorum hujusmodi manutentione, onerumque illis incumbentium supportatione, distincte tamen & separatim, sicut unicuique ipsarum Vicariarum illa bona cedere debeant, quæ ab ipsa Ecclesia, in qua erecta est, dismembrata fuerint, & quoad portionem quidem Decimarum prædictam ex nunc; quoad cætera vero proprietates, & bona hujusmodi, etiam ex nunc, prout postquam unio, & erectio hujusmodi effectum suum sortitæ fuerint, auctoritate, & tenore similibus, etiam perpetuo applicamus, & appropriamus; Ita quod liceat modernis, & pro tempore existentibus ipsius Seminarii Rectoribus, seu Administratoribus Prioratus, & Parochialium Ecclesiarum, ac portionis Decimarum, juriumque, annexorum, membrorum, & pertinentiarum suorum, ac Vicariis prædictis, etiam pro tempore existentibus bonorum, & proprietatum dismembratorum, & applicatorum hujusmodi corporalem, realem, & actualem possessionem per se, vel alium, seu alios eorum, ac Seminarii, & Vicariorum prædictorum nominibus propria auctoritate respective libere, etiam ex nunc, quoad ipsam Decimarum portionem, appræhendere, & appræhensam perpetuo retinere, fructus quoque, redditus, proventus, jura, obventiones, & emolumenta inde provenientia quæcumq; prout ad eos, & eorum singulos spectaverit, percipere, exigere, levare, recuperare, arrendare, & locare, ac Rectoribus, seu Administratoribus, videlicet in dicti Seminarii, Vicariis vero prædictis, & cuilibet eorum in suos proprios usus, & utilitatem respective convertere, Diœcesanorum locorum, vel quorumvis aliorum licentia desuper minime requisita.

Clausulæ pro harum literarum firmitate

§. 6. Decernentes præsentes literas, etiam ex eo, quod moderni Prioratus, & Parochialium Ecclesiarum hujusmodi Possessores, aliique interesse prætendentes præmissis non consenserint, & ad illa vocati, & causæ, propter quas præmissa fiant, aut facta sint coram locorum Ordinariis, etiam tanquam a Sede prædicta delegatis, vel alias examinatæ, verificatæ, & justificatæ non fuerint, seu alias ex quocumque alio capite, seu causa, quantumvis legitima, & juridica, de subreptionis, vel obreptionis, seu nullitatis vitio, aut intentionis nostræ, seu alio quocumque defectu notari, impugnari, retractari, annullari, vel invalidari, seu in jus, aut controversiam vocari, sive adversus illas quodcumque juris, gratiæ, vel facti remedium impetrari nullatenus umquam posse, illasque sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, derogationibus, aut aliis contrariis dispositionibus per Nos, aut alios Rom: Pontifices successores nostros, & Sedem prædictam sub quibuscumque verborum expressionibus, & formis, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine pro tempore factis minime compræhendi, vel confundi, sed illas tanquam pro dotatione dicti Seminarii ad Religionis, & piorum operum augmentum erecti concessas ab illis semper excipi, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum, & eum, in quo antea quomodolibet erant statum, restitutas, repositas, & plenarie reintegratas, ac de novo etiam sub quacumque posteriori data per Rectores, seu Administratores dicti Seminarii nunc, & pro tempore existentes quandocumque eligenda concessas esse, & fore, suosque plenarios effectus sortiri, & obtinere: sicque per quoscumque Judices Ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, etiam de latere Legatos, & Vicelegatos, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 7. Quocirca dilectis filiis Præposito, & Archidiacono majori nuncupato Ecclesiæ Tholosan., ac Officiali Tholosan. per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte prædicti Francisci Cardinalis, seu Rectorum, vel Administratorum, seu Vicariorum prædictorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra, literas prædictas, & in eis contenta hujusmodi firmiter observari, non permittentes eas, vel eorum aliquem per quoscumque contra earumdem præsentium tenorem quomodolibet indebite molestari: Contradictores quoslibet per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia appellatione postposita, compescendo, ac legitimis super his habendis servatis processibus, sententias, censuras, & pœnas hujusmodi, etiam iteratis vicibus aggravando: invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Executores deputat.

§. 8. Non obstantibus voluntate nostra præ-

Obstantia tollit.

prædicta, ac piæ memoriæ Bonifacii Papæ VIII. etiam Prædecessoris nostri, & Lateranen. Concilii novissime celebrati uniones perpetuas nisi in casibus a jure permissis fieri prohibentis, aliisque Apostolicis, ac in Provincialibus, universalibusque Conciliis editis specialibus, vel generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus, necnon Monasterii, & Prioratus, ac Ordinis prædictorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, & naturis, privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis illis, & quibusvis eorum superioribus, & personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis in genere, vel in specie, etiam Motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, ac consistorialiter, & alias in contrarium forsan quomodolibet concessis. Quibus omnibus, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, acsi de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata, inserti forent, præsentibus pro plene, & sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat harum serie specialiter, & expresse derogamus contrariis quibuscumque,

Aut si aliqui super provisionibus sibi faciendis de Prioratibus hujusmodi, vel aliis Beneficiis Ecclesiasticis in illis partibus speciales, vel generales dictæ Sedis, vel Legatorum ejus literas impetrarint, etiamsi per eas ad inhibitionem, reservationem, Decretum, vel alias quomodolibet sit processum. Quas quidem literas, & processus habitos per easdem, & inde sequuta quæcumque ad Prioratum, & Parochiales Ecclesias hujusmodi volumus non extendi, sed nullum per hoc eis quoad assequutionem Prioratuū, vel Beneficiorum aliorum præjudicium generari: Et quibuslibet aliis Indulgentiis, privilegiis, & literis Apostolicis generalibus, vel specialibus quorumcumque tenorum existant, per quæ præsentibus non expressa, vel totaliter non inserta effectus eorum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus habenda sit in nostris literis mentio specialis.

Prioratus, & Parochialium unitarū oneribus satisfieri præcipit.

§.9. Volumus autem, quod propter unionem, annexionem, incorporationem, & dismembrationem prędictas, Prioratus, & Parochiales Ecclesiæ hujusmodi debitis non fraudentur obsequiis, & animarum cura prædicta nullatenus negligatur, sed illarum, & Prioratus hujusmodi congrue supportentur onera consueta.

Clausulæ pœnales.

§.10. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ unionis, annexionis, incorporationis, erectionis, institutionis, dismembrationis, separationis, applicationis, appropriationis, decreti, mandati, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Datum Romæ apud S. Marcum Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo nonagesimo nono. Nonis Maii Pontificatus nostri Anno VIII.

Dat. die 7. Maii 1599. An. VIII.

CCCLXXIV.

Hospitali Trecentorum Cœcorum Parisiis a S. Ludovico Franciæ Rege erecto confirmantur privilegia omnia, & præsertim facultas Quæstores instituendi pro colligendis eleemosynis, servata tamen forma a Sacro Concilio Tridentino præscripta.

Ex Regest. in secret. Brev.

CLEMENS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium.

Salutis nostræ amator, & author Dominus noster Jesus Christus, qui adveniente temporis plenitudine, carnem nostræ mortalitatis in forma servi assumere dignatus est, ex omnibus christianæ charitatis, misericordiæ, & pietatis officiis, pauperes suos verbis, & operibus confovendos evangelico præconio commendat. Unde Nos ejus vices licet immeriti gerentes in terris pro injuncto Nobis Apostolicæ solicitudinis officio, ad ea, per quæ Hospitalium, ac in eis degentium pauperum, & miserabilium personarum præsertim oculorum lumine orbatarum congruæ sustentationi consulitur, & necessitatibus providetur, propensis studiis intendentes, ea, quæ propterea ex Sedis Apostolicæ benignitate, ac Regum, & aliorum Principum munificentia liberaliter concessa, & approbata reperiuntur, ut perpetuis futuris temporibus eo firmius illibata perdurent, quo sæpius dictæ Sedis fuerint auctoritate communita, etiam approbationis nostræ præsidio, prompta benevolentia consolidamus, ac desuper ejusdem officii nostri partes favorabiliter imponimus, prout conspicimus in Domino salubriter expedire.

S. Ludovicus Hospitale cœcorum Parisiis erigit, & Apostolica auctoritate confirmari studet.

§.1. Sane charissimus in Christo filius noster Henricus Francorum Rex Christianissimus tam suo, quam dilectorum filio rum Sindicorum, Gubernatorum, & Administratorum Hospitalis trecentorum pauperum cœcorum Sancti Remigii Parisien. nominibus Nobis nuper exponi fecit, quod alias cum Sanctus Ludovicus eorumdem Francorum Rex tunc in humanis agens, magna Militum, & Armigerorum multitudine Comitatus ad partes Infidelium, ut ab eorum manibus Terram Sanctam eriperet, se transtulisset, ipsique Infideles trecentus ex ipsis

ipsis Militibus captivis oculos eruissent, eosque totaliter excæcassent, dictus Ludovicus Rex in suum Regnum Franciæ reversus, ad præmissorum perpetuam memoriam in Civitate Parisien: Hospitale prædictum fundavit, & instituit, ac hujusmodi trecentis pauperibus cœcis in eodem Hospitali pro tempore degentibus signum Lilii in pectore deferendi, nec non pro eorumdem vitæ subsidiis per dictum Regnum exquirendis Nuncios, & Quæstores deputandi licentiam concessit, nec non Archiepiscopis, Episcopis, aliisque Prælatis ejusdem Regni, ut Nuncios, & Quæstores hujusmodi admitterent, Apostolica auctoritate, mandari obtinuit, ipsumque Hospitale pluribus privilegiis, gratiis, immunitatibus, & libertatibus per Sedem Apostolicam approbatis, insigniri curavit: sed morte præventus, illud, prout decebat, dotare non potuit,

Sixtus IV. pro eorum alimonia quæstum fieri permisit.

§.2. Postmodum vero fel. rec. Sixtus Papa IV. Prædecessor noster, adhuc ut pauperes in eodem Sancti Remigii, ac illi unitis Sancti Spiritus prope Civitatem Rothomagensem, & Sancti Michaelis Hospitalibus degentes, fidelium eleemosynis amplius adjuvarentur, Magistris, Administratoribus, servitoribus, ac aliis personis pro tempore existentibus tam Sancti Remigii, quam illi unitorum Hospitalium prædictorum, illorum fructus, redditus, proventus, eleemosynas, quæstuas, & oblationes pro ipsis Hospitalibus, eorumque servitoribus, pauperibus, & ministris elargiendas recipiendi, illasque secundum Deum, & eorum conscientiam in usus, & utilitatem eorumdem Hospitalium convertendi, nec non in Ecclesiis, Monasteriis, & locis Regni Franciæ, ac illi adjacentium Civitatum, & Oppidorum, ad quæ dicti Quæstores nomine Hospitalium, & Pauperum prædictorum admitterentur, receptores, & capsas pro eleemosynis recipiendis, & conservandis deputandi, ac circa ea, quæ in utilitatem, commodum, & conservationem Hospitalium, & pauperum prædictorum cederent, statuendi, & ordinandi, nec non super eleemosynis colligendis, indulgentiisque, & gratiis dictis Hospitalibus concessis publicandis, & acquirendis cum locorum Ordinariis, prout utilitati, & necessitatibus Hospitalium, & pauperum prædictorum expediens foret, conveniendi, & concordandi facultatem etiam concessit.

Dictoque Hospitali postea nonnulla concessa sunt privilegia.

§.3. Ac tam dictus Sixtus, quam diversi alii Romani Pontifices Prædecessores sui, & dictæ Sedis Legati, nec non Francorum Reges, & aliæ personæ quamplurima alia privilegia, indulta, indulgentias, libertates, concessiones, & gratias eisdem Hospitalibus communiter, vel divisim, auctoritate prædicta similiter concesserunt.

Quorum aliqua hic recensentur.

§.4. Insuper piæ memoriæ Julius Papa II. etiam Prædecessor noster tunc Cardinalatus honore fungens, & Episcopus Sabinen., ac in partibus illis prædictæ Sedis Legatus sufficienti ad id, ut asserebat, per literas dictæ Sedis facultate suffultus, illius vigore inter alia Confratribus, benefactoribus, servientibus, & personis eorumdem Hospitalium, & ad illa certis temporibus confluentibus, ut servitiorum, Missarum, Orationum, & suffragiorum in Ecclesiis, Monasteriis, Prioratibus, & locis infra limites suæ legationis consistentibus faciendorum, & celebrandorum participes efficí mererentur, eadem auctoritate etiam perpetuo concessit; Et deinde rec. mem. Alexander Papa VI. similiter Prædecessor noster inter alia voluit, & declaravit, quod dictorum Hospitalium Magistri, Administratores, Nuntii, Confratres, Servitores, Benefactores, & personæ utriusque sexus, eorumque parentes vivi, & defuncti de Missis, & aliis piis suffragiis totius Ecclesiæ Militantis participes efficerentur, ipsique Magistri, Administratores, Confratres, ac ab iis pro tempore deputati Quæstores, & Receptores bis in quolibet anno in singulis Ecclesiis, aliisque locis dicti Regni, & Provinciarum illi adjacentium capsas, seu truncos a primis Vesperis diei præcedentis, usque ad occasum solis diei sequentis permanentes, in quibus fidelium eleemosynæ pro subventione pauperum, & aliis necessitatibus Hospitalium prædictorum reponerentur, & conservarentur, deputare possent. Quodque singuli ex Magistris, Administratoribus, Confratribus, Nunciis, & Servitoribus hujusmodi unam, vel duas Ecclesiam, vel Ecclesias illarum partium, in quibus constituti forent, visitandi, & in unaquaque Ecclesia septies orationem Dominicam, & toties Salutationem Angelicam devote dicendo, omnes, & singulas indulgentias, ac peccatorum remissiones consequerentur, & quilibet eorum consequi posset, quas consequerentur, & consequi possent, si quadragesimalibus, & aliis anni temporibus, illas, quæ pro stationibus deputatæ existebant, Ecclesias in Urbe, & extra eam personaliter visitarent. Quodque infirmi, senes, valetudinarii, & alii impotentes, simili indulgentia potirentur, dicta auctoritate concessit, & indulsit, districtius inhibendo universis, & singulis locorum Ordinariis, Archiepiscopis, Episcopis, Abbatibus, Capitulis, Conventibus, & aliis Prælatis, & personis Ecclesiasticis tam secularibus quacumque etiam dicta Apostolica auctoritate fungentibus, quam Ordinum quorumcumque etiam Mendicantium Regularibus exemptis, & non exemptis, sub excommunicationis latæ sententiæ pœna, quam inobedientes Episcopis inferiores incurrere voluit. Nec es tunc deinceps Magistros, Administratores, Confratres, Nuntios, Receptores, aut Servitores dictorum Hospitalium, vel ab eis deputatos, seu deputandos pro tempore, super deputatione capsarum, seu truncorum hujusmodi, aut alias contra formam facultatum eis desuper a dicta Sede concessarum, molestare, seu perturbare præsumerent. Præterea idem Julius Prædecessor singulas suas, dum legationis officio fungeretur, ac Sixti, & Alexandri

xandri Prædecessorum prædictorum literas, facultates, & concessiones, omniaque, & singula in eis contenta, nec non inde sequuta quæcumque, Apostolica auctoritate dicta ex certa scientia approbavit, & confirmavit, ac omnes, & singulos tam juris, quam facti defectus, si qui forsan intervenerint in eisdem, supplevit, illaque omnia, & singula, prout per ipsum Julium tunc Legatum, ac prædictos Sixtum, & Alexandrum Prædecessores concessa fuerant, de novo concessit. Et etiam successivè similis memoriæ Leo X., & Clemens VII. etiam Romani Pontifices Prædecessores nostri omnia, & singula privilegia, indulta, libertates, immunitates, indulgentias, remissiones, & gratias a Sixto IV., Alexandro VI., Julio II., aliisque Romanis Pontificibus Prædecessoribus suis dicto Hospitali Sancti Remigii, illiusque Magistris, Administratoribus, Confratribus, Servitoribus, Nuntiis, & Benefactoribus, nec non libertates, & exemptiones sæcularium exactionum a Regibus, & Principibus, aliisque Christifidelibus concessa, eadem Apostolica auctoritate pariter perpetuo approbavit, & confirmavit, prout in singulis Prædecessorum Julii, & Legati prædictorum literis desuper confectis plenius continetur.

Prædicta privilegia confirmari petit Henricus IV. Rex.

§. 5. Cum autem, sicut eadem expositio subjungebat, temporum malignitate, & vigentibus multorum annorum serie in universa Gallia Bellorum tempestatibus effectum sit, ut Christiana charitas admodum neglecta, ac numerus cœcorum, & pauperum in dicto Hospitali Sancti Remigii auctus fuerit, & exinde tam pium opus a prædicto Sancto Ludovico Rege charitatis affectu institutum facile deperire possit, nisi piorum fidelium eleemosynis adjuvetur: Hujusmodi vero auxilium parum proficuum, & utile fit e vasurum, nisi ad eleemosynarum collectas personæ particulares per totum Regnum prædictum deputentur, & licet per Decreta Concilii Tridentini propter pravos eleemosynarum Quæstorum abusus, statutum sit, eorum nomen, atque usum penitus aboleudum, nec ipsos ad effectum hujusmodi exercendum ullatenus admittendos, in eis tamen eleemosynarum Hospitalibus, in quibus hospitalitas actu exercebatur, ad eorum sustentationem a devotis Christifidelibus erogari solitarum perquisitio, & collectio ab honestis personis, honestoque modo facta non prohibeatur. Quare dictus Henricus Rex asserens, se a Regali, & Christiano stemmate ejusdem Sancti Ludovici originem ducere, propter illius vestigia ad Hospitale Sancti Remigii prædictum singularem devotionis affectum gerege, ac Sindicos, Gubernatores, & Administratores dicti Hospitalis ex primariis Civibus dictæ Civitatis, Parlamenti Parisien. existere, nominibus prædictis Nobis humiliter supplicari fecit, quatenus eisdem privilegiis, indultis, libertatibus, concessionibus, & gratiis pro illarum firmiori subsistentia, robur confirmationis Apostolicæ adiicere, ac alias in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Confirmat Clemens.

§. 6. Nos igitur, qui piis fidelium quorumlibet, præsertim Regum, desideriis ad Hospitalium, & pauperum in illis degentium subventionem, & sustentationem pertinentibus libenter annuimus, eaque favoribus prosequimur opportunis, Sindicos, Gubernatores, & Administratores prædictos, eorumque singulos a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, nec non singularum literarum prædictarum tenores præsentibus pro expressis habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, omnia, & singula privilegia, indulta, libertates, immunitates, indulgentias, remissiones, concessiones, & gratias ab eisdem Sixto IV., Alexandro VI., Julio II. etiam, dum legationis munere fungeretur, Leone X., & Clemente VII., aliisque Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris, Hospitali Sancti Remigii, illiusque Magistris, Administratoribus, Confratribus, Servitoribus, Nuntiis, & Benefactoribus prædictis communiter, vel specialiter, nec non libertates, & exemptiones sæcularium exactionum a Regibus, & Principibus, aliisque Christifidelibus concessa, & elargita, dummodo quoad præsentibus non expressa illa sint in usu, ac licita, & honesta, sacrisque Canonibus, & dicti Concilii Tridentini decretis minime contraria.

Ac præcipue eleemosynas quærendi ad formam tamé Concilii Tridentini.

§. 7. Nec non quoad facultatem habendi capsam, seu truncos bis quolibet anno in singulis dicti Regni Ecclesiis, quatenus id etiam sit in usu dicta Apost. auctoritate tenore præsentium perpetuo approbamus, & confirmamus, ac illis plenariæ, & inviolabilis firmitatis robur adiicimus, omnesque, & singulos tam juris, quam facti defectus, si qui forsan intervenerint in eisdem, supplemus, & nihilominus nunc, & pro tempore existentibus Sindicis, Gubernatoribus, & Administratoribus Hospitalis Sancti Remigii hujusmodi, ut de cætero perpetuis futuris temporibus, petita, & obtenta in primis, annis singulis locorum Ordinariis in scriptis licentia, quam ipsi Ordinarii omnino gratis dare debeant, eleemosynas, & quæcumque alia charitatis subsidia per personas honestæ vitæ ad id ab ipsis Sindicis, Gubernatoribus, & Administratoribus pro tempore deputatas, ad usum dicti Hospitalis Sancti Remigii, illiusque pauperum in universo Regno prædicto, ac singulis ejus Provinciis, Civitatibus, Terris, Burgiis, Villis, & locis exquiri, & colligi facere, illasque, & illa recipere, & levare libere, & licite valeant; Ita tamen, quod hujusmodi eleemosynæ in usum dicti Hospitalis, ad illius pauperum necessitates sublevandas dumtaxat convertantur, auctoritate, & tenore

re

re prædictis etiam perpetuo concedimus, & indulgemus.

Inhibent, quominus quæstores molestentur.

§.8. Decernentes Sindicos, Gubernatores, & Administratores prædictos, & ab eis ad receptionem eleemosynarum hujusmodi deputatas personas per locorum Ordinarios, seu eorum Vicarios in spiritualibus generales, aut officiales, nec non Fabricæ Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, & Cruciatæ sanctæ, ac Ordinis Beatæ Mariæ Redemptionis Captivorum deputatos, vel quoscumque alios quavis auctoritate fungentes molestari, perturbari, vel inquietari non posse.

Clausulæ.

§.9. Sicque per quoscumque Judices Ordinarios, & delegatos, aut Commissarios, & causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, etiam de latere Legatos, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executores designati.

§.10. Quocirca Venerabilibus Fratribus nostris Archiepiscopis Remen., & Rothomagen., ac Episcopo Parisien. committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Henrici Regis, necnon pro tempore existentium Sindicorum, Gubernatorum, & Administratorum prædictorum, vel alicujus eorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra præsentes literas, & in eis contenta hujusmodi ab omnibus, ad quos spectat, & pro tempore spectabit, inviolabiliter observari, ac Sindicos, Gubernatores, & Administratores prædictos, omnesque alios, quos præsentes ipsæ concernunt, & concernent in futurum, illis pacifice frui, & gaudere, non permittentes ipsos, vel eorum quempiam per quoscumque desuper contra earumdem præsentium tenorem quomodolibet indebite molestari; Contradictores quoslibet, & rebelles per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia appellatione postposita compescendo, necnon legitimis super his habendis servatis processibus, sententias, censuras, & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus, aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Derogatio contrariorum

§.11. Non obstantibus præmissis, & Sanctæ memoriæ Bonifacii Papæ VIII. itidem Prædecessoris nostri, qua cavetur, ne quis præter suam Civitatem, vel Diœcesim, nisi in certis expressis casibus, & in illis ultra unam dictam a fine suæ Diœcesis ad Judicium evocetur. Seu ne Judices a Sede prædicta deputati extra Civitatem, vel Diœcesim, in quibus deputati fuerint, contra quoscumque procedere, aut alii, vel aliis vices suas committere audeant, vel præsumant, ac in Concilio Generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad Judicium non trahatur, aliisque Apostolicis, necnon in Sinodalibus, Provincialibus, & universalibus Conciliis editis, specialibus, vel generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Modus in quæstuationibus servandus.

§.12. Volumus autem, ac per easdem præsentes decernimus, quod personæ ad collectionem eleemosynarum hujusmodi pro tempore deputatæ, eo majus sine dolo, & modeste fungantur, Quæstorum nomen non gerant, nullas indulgentias divulgent, nec per se, vel alium prædicent, privilegia sua non ostentent, Reliquias, cartas, Imagines, aliave similia ad Christifideles excitandos, aut ulla instrumenta, vel quorumcumq; Quæstorum insignia non circumferant, minas, & imprecationes ad extorquendas pecunias, aut alia bona non intentent, nihil quasi debitum, & consuetum petant, nulla arte utantur, sed simpliciter pie, & modeste pro subventione dicti Hospitalis petendo, id quod sponte offertur, tantum accipiant, nullamque super dictis eleemosynis quovis nomine conventionem etiam in dicti Hospitalis utilitatem faciant; Ordinarii autem locorum pro præmissorum præcisa observatione, non solum ex aliorum delatione, sed ex suo etiam officio inquirant, si qua fraus ab ipsis Collectoribus præsertim adversus leges, eis præscriptas committatur, quos si Reos vere repererint, pro modo culpæ arbitrio suo puniant, eosdemque statim a collectione eleemosynarum hujusmodi amoveant, ac alios, qui boni, & idonei sint, ab eisdem Superioribus curent sufficiendos.

Transumptis danda fides.

§.13. Quodque earumdem præsentium transumptis etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ sigillo munitis, ea prorsus ubique in Judicio, & extra fides adhibeatur, quæ ipsis originalibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Clausulæ.

§.14. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostræ absolutionis, approbationis, confirmationis, adjectionis, voluntatis, & Decretorum infringere, vel ei ausu temerario contraire; Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Dat. die 7. Maii 1599. An. VIII.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo nonagesimo nono, Nonis Maji, Pont. nostri Anno VIII.

Con-

CCCLXXV.

Decretum Congregationis S. Officii, quo cavetur, quominus aliquis Litaniis, vel Sanctorum, vel B. M. V. utatur, quæ a Congregatione Sacrorum Rituum non fuerint approbatæ.

De hac Congregatione habes Constitut. 117. Sixti V. Immensa Tom. IV. Par. IV. fol. 392. Congr. V.

Nonnulli Litanias proprio marte evulgarant.

SAnctissimus Dominus Noster Clemens Papa VIII. Quoniam multi hoc tempore privati etiam homines, prætextu alendæ devotionis, novas quotidie Litanias evulgant, ut jam prope innumerabiles formæ Litaniarum circumferantur, & in nonnullis ineptæ sententiæ, in aliis (quod gravius est) periculosæ, & errorem sapientes inveniantur, pro sollicitudine sua pastorali providere volens, ut animarum devotio, Deique, ac Sanctorum invocatio, sine ullius detrimenti spiritualis periculo foveatur;

Clemens 'eas Congregationi Rituum examinandas tradi mandat.

§.1. Præcipit, & mandat, ut retentis antiquissimis, & communibus Litaniis, quæ in Breviariis, Missalibus, Pontificalibus, ac Ritualibus continentur, necnon Litaniis de Beata Virgine, quæ in Sacra Æde Lauretana decantari solent; quicumque alias Litanias edere, vel jam editis in Ecclesiis, sive Oratoriis, sive Processionibus, uti voluerint, eas ad Congregationem Sacrorum Rituum recognoscendas, & si opus fuerit, corrigendas mittere teneantur, neque sine licentia, & approbatione prædictæ Congregationis, eas in publicum edere, aut publice recitare præsumant, sub pœnis (ultra peccatum) arbitrio Ordinarii, & Inquisitoris severe infligendis.

§.2. Præsens Decretum factum fuit in Generali Congregatione Sanctæ Romanæ, & universalis Inquisitionis, habita in Palatio Apostolico in Monte Quirinali, coram prædicto Sanctissimo Domino Nostro, ac Illustrissimis, & Reverendissimis Dominis Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, ad versus hæreticam pravitatem generalibus Inquisitoribus, octavo Idus Septembris, Anno a Nativitate Domini Nostri Jesu Christi 1601.

Dat. die 6. Septemb. 1601

LEO UNDECIMUS

PAPA CCXXXIV.

AN. CH. MDCV.

ALexander Mediceus electus est in Romanum Pontificem Kalendis Aprilis anno 1605., & Leonis XI. nomen assumpsit. V. autem Kalendas Majas defunctus, septimo supra vicesimum Pontificatus sui die, imperante Rodulpho II. sepultus est ad Sanctum Petrum. Vacavit Sedes dies xviii.

I.

Declarat per Sæcularizationem Ecclesiæ S. Vincentii de Cardona Ordinis Canonicorum S. Augustini Urgellen. Diœcesis nullum præjudicium illatum fuisse Abbati, quoad jurisdictionem civilem, & criminalem super Canonicos ejusdem Ecclesiæ, & Collegiatæ S. Jacobi de Calaff Vicen. Diœcesis.

Ex Regest. in Secret. Brev.

LEO PAPA UNDECIMUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

EX injuncto Nobis Apostolici muneris debito jus suum unicuique conservare tenemur, & ad hunc effectum dubia quæcumque, quæ ex concessionibus, & gratiis a Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris emanatis oriri possunt, ne inde lites postea inter Ecclesiasticas præsertim personas oriantur, opportuna de-

declaratione e medio tollere curamus, prout in Domino salubriter conspicimus expedire,

Clem. VIII sæcularizatam Ecclesiam S. Vincentii de Cardona in Collegiatam erexit.

§.1. Cum itaque alias fel. rec. Clemens Papa VIII. Prædecessor noster claræ memoriæ Philippi II. Hispaniarum Regis Catholici supplicationibus adductus, Monasteria, Dignitates, & Beneficia Ordinis Canonicorum Regularium Sancti Augustini in Principatu Cathaloniæ, & Comitatu Rossilionis, & Ceritaniæ existentia ex causis tunc expressis, Ordine prædicto in illis perpetuo suppresso, & extincto, ad sæcularitatem in omnibus, & per omnia, & quoad omnia perpetuo reduxerit, & deinde aliqua ex eisdem Monasteriis, & præsertim Ecclesiam olim Monasterium Sancti Vincentii Oppidi de Cardona Urgellen. Diœcesis in Collegiatas insignes erexerit, prout in diversis ejusdem Clementis literis desuper expeditis plenius continetur.

Abbas Sancti Vincentii antea Jurisdictionem civilem, & criminalem exercebat super Canonicos hujus Ecclesiæ, & Sancti Jacobi de Calaff.

§.2. Cumque, sicut accepimus, Abbas ejusdem Collegiatæ Ecclesiæ ab immemorabili tempore citra habuerit, & exercuerit Jurisdictionem civilem, & criminalem, etiam in criminibus extra Regulam tam in Canonicos ejusdem Ecclesiæ, quam etiam in Priorem, & Canonicos sæcularis, & Collegiatæ, olim etiam regularis dicti Ordinis, Ecclesiæ Sancti Jacobi Oppidi de Calaff Vicen. Diœcesis, quæ membrum, & dependens ab ipsa Ecclesia Collegiata Sancti Vincentii de Cardona existit, ac prædicti Prior, & Canonici Ecclesiæ Sancti Jacobi de Calaff prædicto Abbati Sancti Vincentii de Cardona canonicam obedientiam præstare soliti sint, & de hoc post reductionem ad sæcularitatem earumdem Ecclesiarum in possessione dictus Abbas reperiatur.

Episcopi hanc Jurisdictionem ad se devolutam asserebant.

§.3. Verum quia Venerabiles Fratres Urgellen., & Vicen. Episcopi prætendunt, quod post reductionem ad sæcularitatem earumdem Ecclesiarum, jurisdictio supradicta in easdem Ecclesias, ac Priorem, & Canonicos ad eos respective pertineat: quam tamen numquam antea habuerunt, sed solum jus visitandi Ecclesias prædictas, quæ etiam Parochiales existunt, habuerunt, dubitandum sit, ne aliquæ lites, & differentiæ super præmissis inter prædictos Episcopos ex una, & Abbatem prædictum ex altera partibus oriantur, seu jam forsan subortæ extiterint.

Leo Abbati adjudicat

§.4. Nos omnem controversiarum occasionem inter Ecclesiasticas personas præcidere, & jura sua unicuique conservare volentes, ac literarum prædictarum ejusdem Prædecessoris tenorem præsentibus pro expresso habentes, & dilectum filium Franciscum Ferrau modernum Abbatem dictæ Ecclesiæ Sancti Vincentii de Cardona specialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes, & a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, supplicationibus ejus nomine Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, declaramus, prout alias sæpe ipsum Clementem Prædecessorem declarasse accepimus, ipsius Clementis Prædecessoris intentionis numquam fuisse, per reductionem Ecclesiarum, Monasteriorum, Dignitatum, & Beneficiorum Ordinis, & Principatus prædictorum ad sæcularitatem ab eisdem Ecclesiis, Monasteriis, Dignitatibus, & Beneficiis, Jurisdictiones, prærogativas, præeminentias, privilegia, aliaque jura, & concessiones auferre, sed regularitatem tantum in eis supprimere, illaque ad sæcularitatem hujusmodi reducere, salvis semper in suo robore permanentibus jurisdictionibus, prærogativis, præeminentiis, privilegiis, & aliis supradictis, & sic etiam ejusdem mentis, & intentionis non fuisse, per reductionem ad sæcularitatem dictarum Collegiatarum Ecclesiarum Sancti Vincentii de Cardona, & Sancti Jacobi de Calaff in aliquo præjudicare Jurisdictioni civili, & criminali supradictæ, quam dictus Abbas Ecclesiæ Sancti Vincentii de Cardona, tam in ejusdem Ecclesiæ Canonicos, quam in Priorem, & Canonicos Ecclesiæ Sancti Jacobi de Calaff antea, ut præfertur, habebat, sed hujusmodi Jurisdictionem eidem Abbati ut antea salvam, & illæsam remansisse, & remanere, ac tam prædictum Franciscum modernum, quam pro tempore existentem Abbatem Sancti Vincentii de Cardona super hujusmodi Jurisdictione, & illius libero exercitio per dictos Episcopos Urgellen., & Vicen., aut quoscumque alios, quovis prætextu, causa, & occasione impediri, molestari, perturbari, vel inquietari nullatenus posse.

§.5. Præsentesque literas, etiam ex eo quod dicti Episcopi, seu alii quicumque in præmissis jus habere prætendentes ad hoc vocati, & auditi non fuerint, & ex quavis alia causa de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ, aut alio quocumque defectu notari, impugnari, aut infringi, retractari, invalidari, vel ad terminos juris reduci, seu in jus, vel controversiam revocari nullatenus posse, sed illas semper validas, & efficaces existere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere; Sicque, & non aliter per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos etiam causarum Palatii Apostolici Auditores judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, quid quid secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari decernimus. Et quatenus aliqua lis super præmissis inter Episcopos, & Abbatem prædictos hactenus orta fuerit, illam ad Nos harum serie avocamus, ac penitus extinguimus, perpetuumque partibus ipsis desuper silentium imponimus. Clausulæ.

Executorum deputatio.

§.6. Quocirca dilectis filiis causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ generali Auditori, ac nostro, & Sedis Apostolicæ in Regnis Hispaniarum Nuncio, & Abbati Beatæ Ma-

Mariæ del Real Elnen. Diœcesis nunc, & pro tempore existenti per præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel alter eorum per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte dicti Francisci Abbatis fuerint requisiti, solemniter publicantes, illique in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra illum præmissorum omnium, & singulorum effectu pacifice frui, & gaudere: Non permittentes illum desuper per dictos Episcopos Urgellen., & Vicen., aut quoscumque alios quomodolibet indebite molestari; Contradictores quoscumque per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Derogatio contrariorum. §.7. Non obstantibus fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris nostri de una, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad judicium non trahatur, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 15. Aprilis 1605. An.I. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris die 15. Aprilis 1605. Pontificatus nostri Anno I.

II.

Ex Regest. in Secret. Brev. Declarat per Sæcularizationem Prioratus Beatæ Mariæ de Cornella Ordinis Canonicorum Regularium S. Augustini Elnen. Diœcesis nullum præjudicium illatum fuisse Priori ejusdem Ecclesiæ super collatione Canonicatuum.

LEO PAPA UNDECIMUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium. Pastoralis nostri muneris ratio exposcit, ut ad pacem, & quietem inter Ecclesiasticas personas, præsertim Pontificali, & alia dignitate præditas conservandam, ea, quæ per Apostolicam Sedem statuta, & ordinata fuerunt, ex quorum dubia interpretatione tranquillitatis, & quietis effectus turbari possit, nostræ declarationis Ministerio dilucidemus, prout in Domino salubriter conspicimus expedire.

Post suppressam in Ecclesia de Cornella regularitatem Canonicatus conferri solebant a Priore. §.1. Expositum nobis nuper fuit pro parte dilecti filii Hyppoliti Frigola Prioris Collegiatæ Ecclesiæ Beatæ Mariæ de Cornella Elnen. Diœcesis, quod ipsa Ecclesia antequam fæ:re:Clemens Papa VIII. Prædecessor noster ad supplicationem clar: me: Philippi Secundi Hispaniarum Regis Catholici Ordinem Canonicorum Regularium Sancti Augustini in Ecclesiis, & Monasteriis tunc ejusdem Ordinis Principatus Cathaloniæ, illinsque statum, & essentiam regularem ex eisdem Ecclesiis, & Monasteriis perpetuo suppresserit, & extinxerit, ipsasque Ecclesias, & Monasteria, ad statum, & essentiam sæcularem reduxerit, prout in ipsius Prædecessoris desuper expeditis literis plenius continetur, Ordinis prædicti existebat, & occurrente vacatione Canonicatuum, & Præbendarum, & aliorum Officiorum dictæ Collegiatæ Ecclesiæ, semper ab immemorabili tempore citra, salvis tamen reservationibus, & affectionibus Apostolicis, a Priore dictæ Collegiatæ Ecclesiæ pro tempore existente de illis disponi consueverit.

Asserente vero Episcopo ad se in suis mensibus illorum collationem pertinere, Prior Pontificiam declarationem petit interponi. §.2. Nunc vero post reductionem ad sæcularitatem hujusmodi, Ven: Frater Episcopus Elnen. prætendat collationem illorum in Mensibus Ordinarii ad se spectare, & propterea facile evenire possit, ut aliqua exinde controversia inter ipsum Episcopum Elnen., & prædictum Priorem suboriatur. Idcirco dictus Hyppolitus modernus Prior Nobis humiliter supplicari fecit, ut super hoc de opportunæ declarationis remedio providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Leo declarat, Clementis intentionis fuisse nemini præjudicare in jure conferendi Beneficia &c. §.3. Nos igitur omnem controversiæ occasionem inter Ecclesiasticas personas e medio tollere, ac jus suum unicuique conservare volentes, prædictarum literarum Clementis Prædecessoris tenorem præsentibus pro expresso habentes, ipsumque Hyppolitum a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, auctoritate Apostolica tenore præsentium declaramus, prout etiam alias ipsum Clementem Prædecessorem declarasse accepimus, ipsius Clementis Prædecessoris intentionis nunquam fuisse, per reductionem Ecclesiarum, Monasteriorum, Dignitatum, & Beneficiorum Ordinis, & Principatus prædictorum ad sæcularitatem, ab eisdem Ecclesiis, Monasteriis, Dignitatibus, & Beneficiis, jurisdictiones, prærogativas, præeminentias, privilegia, aliaque jura, & concessiones auferre, sed regularitatem tantum in eis supprimere, illaque ad sæcularitatem hujusmodi reducere; salvis semper in suo robore permanentibus jurisdictionibus, prærogativis, præeminentiis, privilegiis, & aliis supradictis; sic etiam mentis, & intentionis Clementis Prædecessoris non fuisse, per reductionem ad sæcularitatem dictæ Collegiatæ Ecclesiæ in aliquo præjudicare juri conferendi, quod ante dictam reductionem ad prædictum Priorem legitime spectabat.

Clausulæ. §.4. Decernentes propterea dictum Hyppolitum modernum, & pro tempore existentem Priorem dictæ Collegiatæ Ecclesiæ per dictum Episcopum Elnen., seu quoscumque alios præmissorum occasione molestari, perturbari, inquietari, vel impediri, præsentesque literas etiam ex eo, quod dictus Episcopus, seu alii quicumque in præmissis jus habere prætendentes ad hoc vocati,

eati, & auditi non fuerint, & ex quavis alia causa de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ, vel alio quocumque defectu notari, impugnari, aut infringi, retractari, invalidari, aut ad terminos juris reduci, seu in jus, vel controversiam revocari nullatenus posse, sed illas semper validas, & efficaces existere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere: sicque, & non aliter per quoscumque Judices Ordinarios, & delegatos etiam causarum Palatii Apostolici Auditores judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executorum deputatio.

§.5. Quocirca dilectis filiis causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ generali Auditori, ac nostro, & Apostolicæ Sedis in Regnis Hispaniarum Nuncio, necnon Abbati Beatæ Mariæ del Real ejusdem Elnen. Diœcesis nunc, & pro tempore existen. per præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte dicti Hyppoliti moderni, & pro tempore existentis dictæ Collegiatæ Ecclesiæ Prioris fuerint requisiti, solemniter publicantes, illique in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra illum præmissorum omnium, & singulorum effectu pacifice frui, & gaudere, non permittentes illum desuper per dictum Episcopum Elnen. aut quoscumque alios quomodolibet indebite molestari: Contradictores quoscumque per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia appellatione postposita compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Derogatio contrariorum.

§. 6. Non obstantibus fel. recor. Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris Nostri de una, & in Concilio Generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad judicium non trahatur, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 16. Aprilis 1605. Ann. I.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 16. Aprilis 1605. Pont. Nostri Anno Primo.

III.

Ex Regest. in secret. Brevi.

Similis Declaratio super jurisdictione civili, & Criminali eidem Priori Collegiatæ Ecclesiæ B. Mariæ de Comella in Cauonicos prædictæ Ecclesiæ competente.

LEO PAPA UNDECIMUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

EX injuncto Nobis Apostolici muneris debito jus suum unicuique conservare tenemur, & ad hunc effectum dubia quæcumque, quæ ex concessionibus, & gratiis a Sede Apostolica emanatis oriri possunt, ne inde lites postea inter Ecclesiasticas præsertim personas oriantur, opportuna declaratione e medio tollere curamus, prout in Domino salubriter conspicimus expedire.

Secularizationem Ecclesiæ de Cornella a Clemen. VIII. factam recenset.

§.1. Cum itaque alias fe: re: Clemens Papa VIII. Prædecessor noster clar: me: Philippi Secundi Hispaniarum Regis Catholici supplicationibus adductus Monasteria, Dignitates, & Beneficia Ordinis Canonicorum regularium S. Augustini in Principatu Cathaloniæ, & Comitatu Rossilionis, & Ceritaniæ existentia ex causis tunc expressis, Ordine prædicto in illis perpetuo suppresso, & extincto, ad sæcularitatem in omnibus, & per omnia, & quoad omnia perpetuo reduxerit, & deinde aliqua ex eisdem Monasteriis in Collegiatas insignes erexerit, prout in diversis ipsius Prædecessoris literis desuper expeditis plenius continetur.

Priorem vero in possessione fuisse jurisdictionem civilem, & criminalem super Canonicos exercendi.

§.2. Cumque, sicut accepimus, Prior Collegiatæ Ecclesiæ Beatæ Mariæ de Cornella Elnen. Diœces. ab immemorabili tempore citra habuerit, & exercuerit jurisdictionem Civilem, & Criminalem etiam in Criminibus extra regulam in Canonicos ejusdem Ecclesiæ, qui prædicto Priori Canonicam obedientiam præstare soliti sint, & de hoc post reductionem ad sæcularitatem ejusdem Ecclesiæ in possessione dictus Prior reperiatur.

Episcopum vero Elnensem illam sibi vindicare.

§.3. Verum quia Ven: Frater Episcopus Elnen. prætendit, quod post reductionem ad sæcularitatem dictæ Ecclesiæ, jurisdictio supradicta in eamdem Ecclesiam, ejusque Canonicos ad ipsum pertineat, quam tamen nunquam antea habuit, sed solum jus visitandi Ecclesiam prædictam, quæ etiam Parochialis existit, habuit, dubitandum sit, ne aliquæ lites, & differentiæ super præmissis inter dictum Episcopum ex una, & Priorem prædictum ex altera partibus oriantur, seu jam forsan subortæ exiterint.

Declaratio, de qua in Rubrica.

§.4. Nos omnem controversiarum occasionem inter Ecclesiasticas personas præcidere, & jura sua unicuique conservare volentes, ac literarum suarum prædictarum tenorem præsentibus pro expresso habentes, & dilectum filium Hyppolitum Frigolam modernum dictæ Ecclesiæ de Cornella Priorem specialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes, & a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, supplicationibus ejus nomine Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, auctoritate Apostolica tenore præsentium declaramus, prout alias sæpedictum Clementem prædecessorem declarasse accepimus, ejusdem Clementis Predecessoris intentionis nunquam fuisse, aut esse, per reductionem Ecclesiarum, Monasteriorum, Dignitatum,

tatum, & Beneficiorum Ordinis, & Principatus prædictorum ad ſæcularitatem, ab eiſdem Eccleſiis, Monaſteriis, Dignitatibus, & Beneficiis, juriſdictiones, prærogativas, præeminentias, privilegia, aliaque jura, & conceſſiones auferre, ſed regularitatem tantum in eis ſupprimere, illaque ad ſæcularitatem hujuſmodi reducere, ſalvis ſemper in ſuo robore permanentibus juriſdictionibus, prærogativis, præeminentiis, privilegiis, & aliis ſupradictis, & ſic etiam dictæ mentis, & intentionis non fuiſſe per reductionem ad ſæcularitatem dictæ Eccleſiæ Beatæ Mariæ de Cornella in aliquo præjudicare juriſdictioni Civili, & Criminali ſupradictæ, quam dictus Prior Eccleſiæ Beatæ Mariæ de Cornella in ejuſdem Eccleſiæ Canonicos antea, ut præfertur habebat, ſed hujuſmodi juriſdictionem eidem Priori, ut antea, ſalvam, & illæſam remanſiſſe, & remanere, ac tam prædictum Hyppolitum modernum, quam pro tempore exiſtentem Priorem dictæ Eccleſiæ Beatæ Mariæ de Cornella ſuper hujuſmodi juriſdictione, & illius libero exercitio per dictum Epiſcopum Elnen., aut quoſcumque alios quovis prætextu, cauſa, & occaſione impediri, moleſtari, perturbari, vel inquietari nullatenus poſſe.

Clauſulæ.

§.5. Præſenteſque literas etiam ex eo, quod dictus Epiſcopus, aut alii quicumque in præmiſſis jus habere prætendentes ad hoc vocati, & auditi non fuerint, & ex quavis alia cauſa de ſubreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ, aut alio quocumque defectu notari, impugnari, aut infringi, retractari, invalidari, vel ad terminos juris reduci, ſeu in jus, vel controverſiam revocari nullatenus poſſe, ſed illas ſemper validas, & efficaces exiſtere, & fore, ſuoſque plenarios, & integros effectus ſortiri, & obtinere, ſicque, & non aliter per quoſcumque Judices Ordinarios, & delegatos, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, quidquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari decernimus, & quatenus aliqua lis ſuper præmiſſis inter Epiſcopum, & Priorem prædictos hactenus orta fuerit, illam ad Nos harum ſerie avocamus, ac penitus extinguimus, perpetuumque partibus ipſis deſuper ſilentium imponimus.

Exequutorum deputatio.

§.6. Quocirca dilectis filiis cauſarum Curiæ Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori, ac noſtro, & Apoſtolicæ Sedis in Regnis Hiſpaniarum Nuncio, & Abbati Beatæ Mariæ del Real ejuſdem Diœceſis nunc, & pro tempore exiſten. per præſentes committimus, & mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum per ſe vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte dicti Hyppoliti Prioris fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, illique in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra, illum præmiſſorum omnium, & ſingulorum effectu pacifice frui, & gaudere, non permittentes illum deſuper per dictum Epiſcopum Elnen., aut quoſcumque alios quomodolibet indebite moleſtari; Contradictores quoſcumque per cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Derogatio contrariorum

§.7. Non obſtantibus fæ: re: Bonifacii Papæ VIII. Predeceſſoris noſtri de una, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres Dietas aliquis auctoritate præſentium ad Judicium non trahatur, aliiſque Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Dat. die 18. Aprilis 1605 An.I.

Datum Romæ apud S. Petrum ſub Annulo Piſcatoris die 18. Aprilis 1605. Pontificatus noſtri Anno I.

IV.

Ex Regeſt. in Secret. Brev.

Avocatio, & extinctio Litium pendentium inter Capitula, & Clerum Regnorum Hiſpaniarum, & Societatem Jeſu ſuper ſolutione Decimarum Parochialibus, aliiſque Eccleſiis de jure debitarum, cum declaratione, quod PP. d. Societ. loco Decimæ vigeſimam pro Bonis acquiſitis, pro Bonis tamen deinceps emptionis titulo acquirendis, integram Decimam ſolvere debeant.

LEO. PAPA UNDECIMUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

IMpoſiti Nobis Apoſtolici muneris debitum expoſcit, ut in his noſtræ auctoritatis partes libenter interponamus, per quæ differentiis, & controverſiis inter Eccleſiaſticas perſonas vigentibus, e medio ſublatis, earum quieti opportune conſulamus.

Paulus III. Soc. Jeſu a cujuſcumque oneris ſolutione liberans declaravit, ab ea Decimas non eſſe ſolvendas, niſi in literis impoſitionis Decimarum hujuſmodi expreſſa de ipſa Societate mentio fieret.

§.1. Cum itaque alias fæ. rec. Paulus Papa III. Prædeceſſor noſter Societati Jeſu ab ipſo inſtitutę, & approbatæ, ejuſque Sociis inter alia conceſſerit, ut de eis, quæ in ornamentis, aut pro eis, aut Libris, Fabrica, Luminaribus, ſeu pro victu, & indumentis eorum, necnon pro annuis Cenſibus redimendis, ad quorum ſolutionem aliquæ Domus Societatis prædictæ obligatæ forſan exiſtebant, ac de Domibus, & Collegiis, & eorum Prædiis, Hortis, aliiſque locis eiſdem Sociis haberi conceſſis, aut de his, quæ ſibi pro hujuſmodi rebus, Domibus, Collegiis, Locis, & Hortis emendis, per quaſcumque perſonas pro tempore legari, aut relinqui contigiſſet, & aliis bonis quibuſcumque per dictam Societatem, & ipſius Collegia poſſeſſis, & obtentis, aliquam decimam etiam Papalem ſolvere, ſeu Canonicam portionem exhibere, ſeu ad præſtationem procurationum Legatorum prædictę Sedis, vel Nunciorum ipſius, aut Ordinariorum Locorum, & exactionem Collectarum, ſeu ſubſidiorum, vel proviſionum quorumcumque minime tenerentur, nec

ad

ad id per Literas ejusdem Sedis, aut Legatorum, vel Nunciorum, seu Diœcesanorum prædictorum, cujuscumque tenoris forent, ullo umquam tempore compelli possent, nisi ipsæ literæ Apostolicæ plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto, & concessione hujusmodi, ac de eorum Ordine mentionem fecissent, & si forte per ipsum Paulum Prædecessorem, vel dictam Sedem de piis Legatis dispositis, & relictis in genere, vel in specie, Decima, vel alia portio, seu Quarta alteri piæ, vel non piæ causæ quomodolibet eatenus concessæ fuissent, vel illam imposterum concedi, seu solvi, aut dari, mandari contigisset, Socios dictæ Societatis, ac illorum Domos, & Bona quæcumque, & eis legata, & relicta, aut alias in eorum favorem disposita in concessionibus, & mandatis hujusmodi minime comprehendi decreverit, & voluerit, nisi de ipsis, ac prædicto Decreto, & voluntate, non per clausulas generales idem importantes, sed vera, & expressa, atque specifica mentio fieret in eisdem, & alias prout in literis Apostolicis ejusdem Pauli Prædecessoris sub Datum Anno Incarnationis Dominicæ 1549., decimo quinto Kalend. Novembris Pontificatus sui Anno Decimoquinto expeditis.

Pius IV in hujusmodi exemptione Domos etiã Probationis, & Collegia comprehendi declaravit.

§. 2. Cumque deinde re. mem. Pio Papæ IV. pro parte Præpositi Generalis, & universæ Societatis prædictæ exposito, quod quamvis dictus Paulus Prædecessor eamdem Societatem, ejusque personas a Decimarum, & aliarum quarumcumque impositionum solutione exemisset, quia tamen id disertis verbis non videbatur explicatum, nec non in exemptione illis concessa hujusmodi de Domibus probationis, & Collegiis ejusdem Societatis, non tamen Professorum Domibus, quæ juxta regularia illius instituta bona stabilia habent, aut habere possunt, specialis mentio facta fuerat, molestiam ipsis inferri, ac Domos probationis, & Collegia ipsius Societatis super exemptione hujusmodi perturbari posse, tempore procedente, timebant: ideireo supplicationibus Præpositi Generalis, & Societatis prædictorum inclinatus, privilegia, & exemptionem, & cum omnibus, & singulis in eis contentis clausulis, literas Pauli Prædecessoris prædictas, & illarum vigore Domos, & Collegia ejusdem Societatis ubilibet constituta, & inde sequuta quæcumque, juxta tenorem literarum earumdem, Apostolica auctoritate ex certa scientia confirmaverit, & approbaverit, ac etiam plenarie innovaverit, & de novo, quatenus opus esset, concesserit, nec non illis perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adjecerit, omnesque, & singulos juris, & facti defectus, si qui forsan intervenissent in eisdem suppleverit.

Et de novo Societatem, ejusque bona omnia exempta esse voluit.

§. 3. Et nihilominus pro potiori cautela, universam Societatem, omniaque, & singula illius Domos Probationis, & Collegia ubilibet existentia, præsentia, & futura, eorumque personas, fructus, redditus, proventus, & bonorum Ecclesiasticorum Sæcularium, & Regularium quorumcumque illis pro tempore unitorum, aliaque res, & bona quæcumque a quibusvis decimis etiam Papalibus, prædialibus, personalibus, quartis, medietatibus, & aliis ordinariis oneribus, etiam pro expeditione contra Infideles, defensione Patriæ, & aliis quibuscumq; etiam ad Imperatorum, Regum, Ducum, & aliorum Principum instantiam pro tempore impositis, etiamsi quod in illorum Impositione caveretur, quod nulla prorsus exemptio cuique adversus illa suffragetur: Ita quod Societas, ejusque Domus, Collegia, fructus, res, & bona prædicta semper ab illis absque declaratione desuper facienda exempta essent, & esse censerentur, perpetuo liberaverit, & exemerit, ac alia fecerit, prout in ejusdem Pii Prædecessoris in forma Brevis literis sub Datum die 19. Augusti 1561. Pontificatus sui Anno Secundo.

Hac de causa Greg. XIII. Constitutioni Innocent. III. plenissime derogavit.

§. 4. Et cum demum piæ mem. Gregorio Papæ XIII. etiam Prædecessori nostro pro parte tunc existentis Præpositi Generalis ejusdem Societatis Jesu pariter exposito, quod licet prædictus Paulus III. Prædecessor volens dictam Societatem per eum Apostolica auctoritate institutam, & approbatam, illiusque Socios favore prosequi gratiæ specialis, inter alia eidem Societati, & Sociis supramemoratam exemptionem a Decimis concessisset, & Indulsisset, & successive Pius IV. literas ipsius Pauli III., ut supra dictum est, confirmasset, & approbasset, & alia concessisset, prout in singulis supradictis Pauli, & Pii Prædecessorum literis plenius continebatur; Nihilominus quia in illis nulla de Constitutione re. me. Innocentii Papæ III. similiter Prædecessoris nostri in Concilio Generali super decimis edita, quæ incipit *Nuper*, expressa, & specifica mentio facta, nec ei specialiter, & expresse derogatum fuerat, idem Præpositus dubitabat, singulas literas prædictas de subreptionis, seu nullitatis vitio notari, & Societati, illiusque Domibus, Collegiis, & personis prædictis minus utiles reddi, aut illa super exemptione hujusmodi molestari, vel perturbari posse tempore procedente. Idem Gregorius Prædecessor quarumcumque litium, & causarum super præmissis jam forsan motarum statum, & merita, ac nomina, & cognomina Judicum, & Collitigantium, ac titulos, & jura eorum pro expressis habens, & ipsius Præpositi Generalis supplicationibus ea in parte inclinatus, voluerit, ac Societati, illiusque Domibus etiam probationum, Collegiis, & personis prædictis auctoritate Apostolica concesserit, quod singulæ literæ prædictæ cum exemptionibus, cæterisque omnibus, & singulis in eis contentis clausulis, & decretis, processusque habiti per eosdem, & inde sequuta quæcumque valerent, plenamque roboris firmitatem obtinerent, ac eis, quibus concessa existebant, perpetuo suffragarentur in omnibus, & per omnia, perinde ac si in illis de Constitutione Innocentii Prædecessoris, & seu Concilii Generalis hujusmodi specifica, & expressa mentio facta, eique specialiter, & expresse derogatum fuisset, prout idem Gre-

Gregorius Prædecessor dictæ Constitutioni ad effectum præmissum specialiter, & expresse derogavit, decernens ita in quibuscumque causis pendentibus, & futuris per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigisset attentari, & alias prout in ejusdem quoque Gregorii Prædecessoris in forma Brevis sub Datum die prima Januarii 1578., Pontificatus sui Anno Sexto expeditis literis plenius continetur.

Orta tamen lis est inter eamdem Soc. & Præsules Regnorum Castellæ, & Legionis super Decimis Parochiis solvendis,

§. 5. Cumque, sicut accepimus, ex eo, quod occasione prædictorum Privilegiorum Religiosi dictæ Societatis se, eorumque Domos etiam Probationum, Collegia, & Loca, ac Prædia, res, & bona quæcumque a solutione etiam Decimarum, quæ Parochialibus, & aliis Ecclesiis de jure, vel consuetudine, seu quovis alio titulo, vel causa debentur, exemptos esse; Contra vero Metropolitanarum, & Cathedralium, ac aliarum Ecclesiarum Archiepiscopi, Episcopi, & alii Præsules Venerabiles Fratres, & Capitula, & Parochialium Ecclesiarum Rectores Regnorum Castellæ, & Legionis dilecti filii, ipsos Religiosos Societatis Jesu tali exemptione in maximum illorum præjudicium abuti prætendunt, inter illos dudum super hoc diversæ lites, seu controversiæ ortæ, & in causa, seu causis hujusmodi, ad aliquos actus deventum fuerit, & licet deinum de ineunda inter ipsas Partes aliqua concordia tractatum, & in Congregatione Generali Capitulorum totius Cleri dictorum Regnorum in Civitate Vallisoletana de anno 1602. habita diversæ propositiones hinc inde inter ipsas partes ad effectum hujusmodi concordiam ineundi factæ fuissent, nihilominus aliquid conclusum non extiterit, sed utraque Pars negotium istud ad Romanum Pontificem remiserit.

Leo hujusmodi litem a se avocans, & Partibus silentium imponens,

§. 6. Nos, qui inter Ecclesiasticas personas pacem, & quietem perpetuo vigere, & conservari sincero desideramus affectu, remissionem hujusmodi acceptantes, negotium hujusmodi jussu fæ. re. Clementis Papæ VIII. Prædecessoris nostri mature discussum, & examinatum, pro æquitate terminare, ac omnem ulterioris controversiæ, & discordiæ inter dictas partes occasionem præcidere statuimus; Idcirco singularum Pauli, Pii, & Gregorii Prædecessorum, & aliarum quarumcumque in favorem prædictæ Societatis super hujusmodi exemptione expeditarum literarum veriores, & totos tenores, & datas, præsentibus pro plene, & sufficienter expressis, & ad verbum insertis habentes, nec non quascumque lites, & causas præmissorum occasione hactenus inter Venerabiles Fratres Archiepiscopos, Episcopos, & alios Præsules Fratres nostros, & quasvis Metropolitanas, Cathedrales, Collegiatas, Parochiales, & alias Ecclesias, earumque Capitula, Collegia, Rectores, & alias Ecclesiasticas personas, dictorum Regnorum ex una, & dictam Societatem, & quasvis illius Domos, etiam Professorum, necnon Collegia, Domos probationis, & alia loca quæcumque ex altera partibus coram quibuscumque Judicibus, etiam nostri Sacri Palatii Apostolici Rotæ Auditoribus, ac etiam S. R. E. Cardinalibus, & in quacumque instantia tam conjunctim, quam divisim pendentes, quarum status, & merita, ac nomina, & cognomina Judicum, & Collitigantium, præsentibus similiter pro expressis haberi volumus, in eisdem statu, & terminis, in quibus reperiuntur, ad Nos harum serie revocantes, illasque penitus extinguentes, & quascumque sententias, literas executoriales ad favorem Societatis, seu illius Domorum, seu Collegiorum, aut alicujus illorum quomodolibet latas, & relaxatas, & etiam forsan executas, & alias quascumque provisiones quomodolibet, & quandocumque ad earumdem favorem expeditas revocantes, & ad præsentium præscriptum reducentes, ac perpetuum partibus ipsis super præmissis omnibus, & singulis silentium imponentes, salvis tamen quibuscumque concordiis, seu transactionibus inter Partes initis, quas in suo robore remanere volumus.

Declarat ibidem solvendã esse vigesimã pro bonis quæ actu eadem Soc. possidet,

§. 7. Motu proprio, & ex certa scientia, ac matura deliberatione nostris, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, harum serie perpetuo statuimus, decernimus, & ordinamus, ut ex nunc deinceps perpetuis futuris temporibus prædicta Societas, & illius Domus etiam Probationum, atque Collegia, & Loca quæcumque ubivis Locorum in prædictis Regnis Castellæ, & Legionis existentia, ratione Prædiorum, Possessionum, Vinearum, Olivetorum, Terrarum, Hortorum, & Bonorum quorumcumque, quæ nunc possident quomodocumque, & undecumque ad eos perventa, aut per eos acquisita fuerint, & etiam eorum, quæ imposterum perpetuis futuris temporibus ex novis Domorum, seu Collegiorum fundationibus, aut aliis largitionibus, donationibus, Legatis, Testamentis, Codicillis, seu ultimis voluntatibus dumtaxat acquirent, & non solum eorum, quæ locare, & arrendare solent, sed etiam eorum, quæ per proprios Colonos, ac propriis quoque manibus excolunt, loco Decimæ, vigesimam scilicet ex singulis viginti unum eorum fructuum cujuscumque generis, & speciei, quos in illis colligunt, necnon Pecorum, & aliorum animalium, quæ in illis enutrient, Piscationom, Avium, aliarumque rerum, & specierum, de quibus de jure, vel consuetudine decimari solet Ecclesiis, quibus alioquin circumscriptis dictis privilegiis decima persolvi deberet, persolvere teneantur, & obligati existant.

Decimam vero pro bonis, quæ imposterum ementur per ipsam, vel locabuntur.

§. 8. Et quia evenire poterit, ut Religiosi dictæ Societatis alia Prædia, Possessiones, Terras, & Bona emptionis titulo imposterum acquirant, aut Prædia, Terras, & Bona extraneorum excolant, vel per eorum Colonos excoli faciant: Nos, ne super bonis imposterum acquirendis, aut excolen-

colendis hujusmodi, & aliis supra deductis, nova controversia deinceps oriatur, declaramus, & pariter statuimus, ac ordinamus, quod, ratione eorum Prædiorum, Possessionum, Terrarum, & Bonorum, quæ emptionis titulo acquirent, aut quæ titulo locationis ab aliis conduxerint, ipsi colent, aut coli facient, non vigesimam, sed integram Decimam iis Ecclesiis, quibus, & prout antequam ipsi Religiosi illa tenerent, debebatur, pariter solvere teneantur, & obligati existant.

Nonnulla tamen Viridaria, Hortosq; ab hujusmodi solutione eximit.

§.9. Ab hujusmodi autem vigesimæ, seu Decimæ solutione, Hortos, seu Viridaria, quæ apud eorum Domos, seu Collegia intra Civitates, & Oppida habuerint, nec non etiam unum tantum Prædiolum in agro pro unaquaque Domo, seu Collegio, quod tamen muris circumdatum sit, & quatuor Fanegarum illarum partium mensuram non excedat, exempta esse volumus, & ordinamus.

Ad statutas solutiones Soc. compelli posse declarat.

§.10. Decernentes ipsos Societatis Jesu Religiosos ad mediæ Decimæ, seu vigesimæ, & integræ Decimæ hujusmodi respective solutionem faciendam de cætero tamen teneri, & ad id censuris, & pœnis Ecclesiasticis, aliisque opportunis juris, & facti remediis æque, ac non exemptos cogi, & compelli posse, neque ab hujusmodi mediæ Decimæ seu vigesimæ, vel integræ Decimæ solutione, prædictarum Pauli, Pii, & Gregorii, aut aliorum Pontificum Prædecessorum literarum, aut alio quovis prætextu, causa, vel occasione resilire, vel deficere ullatenus posse; ipsos vero Archiepiscopos, Episcopos, ac Præsules, & Capitula, & Rectores Ecclesiarum prædictarum, & alias personas Ecclesiasticas, quibus hujusmodi mediæ, & integræ Decimæ respective debebuntur, earum solutione, prout a Nobis, ut præfertur, statutum est, contentos esse debere.

Clausulas apponit.

§.11. Præsentes quoque literas ex eo, quod partes ipsæ præmissis non consenserint, aut alio quovis prætextu, de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ, vel alio quocumque defectu notari, impugnari, redargui, aut infringi, suspendi, limitari, retractari, revocari, aut in jus, vel controversiam vocari, seu ad terminos juris reduci, aut adversus illas quodcumque gratiæ, vel justitiæ remedium impetrari nullatenus posse, sed semper, ac perpetuo validas, & efficaces existere, ac fore, ac illis omnibus, & singulis, quos concernunt, plenissime suffragari, ac ab illis respective observari debere: Sicque, & non aliter per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales etiam de latere Legatos, ac Sedis Apostolicæ Nuncios, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executores designat.

§.12. Quocirca Venerabili Fratri Archiepiscopo Toletano, ac dilectis filiis Causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ Generali Auditori, ac Nostro, & Apostolicæ Sedis in Regnis Hispaniarum Nuncio per præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios, præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte tam Societatis, quam Capitulorum, & aliorum prædictorum, seu alicujus eorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, illisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra illos, & eorum singulos eorumdem præmissorum effectu pacifice frui, & gaudere, non permittentes illos, aut aliquos eorum desuper a quoquam quavis auctoritate, quomodolibet indebite molestari: Contradictores quoscumque, ac præmissis non parentes, eisque auxilium, consilium, vel favorem publice, vel occulte, directe, seu indirecte quomodolibet præstantes, per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Obstantibus derogat.

§.13. Non obstantibus prædictis Pauli, Pii, Gregorii, & aliorum Pontificum Prædecessorum literis, ac similis mem. Bonifacii Papæ VIII. etiam Prædecessoris nostri de una, & in Concilio Generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad judicium non trahatur, aliisque Apostolicis, ac in universalibus, Provincialibusque, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ac Regulis Cancellariæ nostræ, & præsertim de jure quæsito non tollendo, necnon tam ipsius Societatis, quam quarumcumque Ecclesiarum Metropolitanarum, Cathedralium, Collegiatarum, Parochialium, & aliarum etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis illis, eorumque Superioribus, & personis in genere, vel in specie, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, ac irritantibus, & aliis decretis etiam in forma Brevis tam per Nos, quam quosvis Prædecessores nostros, ac etiam dictæ Sedis Legatos, etiam ad quorumvis Imperatorum, Regum, Ducum instantiam, aut etiam motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, aut etiam consistorialiter, etiam per viam generalis legis, & statuti perpetui quomodolibet concessis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis, etiam Mari Magno, Bulla aurea, aut alias nuncupatis. Quibus omnibus, & singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clau-

clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda esset, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque.

Seu si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint, per literas Apostolicas, non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Transumptis fidem vult adhiberi.

§.14. Volumus autem, ut præsentium transumptis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. die 23. Aprilis 1605. Anno I.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris die 23. Aprilis 1605 Pont. nostri Anno I.

PAULUS QUINTUS

PAPA CCXXXV.

AN. CH. MDCV.

Duodevicesimo post Leonis XI. mortem die electus est in summum Pontificem Camillus Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Tituli Sancti Chrysogoni Presbyter Cardinalis Burghesius, qui Paulus V. voluit appellari. Sacra redimitus Thiara die 28. Maii sedit Ann.XV. Menses VIII. dies XIII. temporibus Rodulphi II. Imperatoris. Vita functus die 28. Januarii an. 1621. sepultus est ad Sanctum Petrum. Corpus postea translatum fuit ad Basilicam Liberianam, conditumque in Sacello, quod vivens erexerat. Vacavit Sedes dies XI.

I.

Literæ in forma *Provisionis Nostræ*, quibus confirmantur aliæ similes Clem. VIII. super facultate Metropolitæ Ruthenorum concessa instituendi, & consecrandi Episcopos suæ Nationis. *Ex Regest. in Secret. Brev.*

Facultas Metropolitæ Ruthenorum concessa legitur in Volumine præcedenti pag. 94. & Brevi initium est: Decet.

PAULUS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei

Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

Provisionis nostræ debet provenire subsidio, ut jus suum cuilibet conservetur.

Joseph Metropolita transcribi, confirmarique Clementis literas petit.

§.1. Hinc est, quod Nos tenorem quarumdam literarum fel. rec. Clem. Papæ Octavi Prædecessoris nostri in registro ipsius Prædecessoris repertum, pro eo, quod sicut exhibita nobis nuper pro parte Venerabilis Fratris nostri Josephi moderni Archiepiscopi Metropolitæ Kiovien., & Halicien., ac totius Russiæ petitio continebat, ipse harum tenore, & ex certis causis, sicut asserit, indiget de registro ipso de verbo ad verbum transcribi, & ad ipsius Josephi Archiepiscopi Nobis propterea supplicantis instantiam, præsentibus annotari fecimus qui est talis: Clemens Episcopus, Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Decet &c. *Cætera omittuntur; legera enim est loco cit. in Rubrica.*

Literis sic exemplatis credi jubet Paulus.

§.2. Cæterum, ut earumdem literarum tenor prædictus sic insertus omnimodam rei, ac facti certitudinem faciat, auctoritate Apostolica, decernimus, ut illud idem robur, eamdemque vim, & eumdem vigorem dictus tenor in omnibus, & per omnia habeat, quæ haberent literæ originales supradictæ, & eadem prorsus ipsi tenori fides adhibeatur quandocumque, & ubicumque, sive in judicio, sive alibi, ubi fuerit exhibitus, & ostensus, & eidem tenori stetur firmiter in omnibus, & per omnia, sicut eisdem literis originalibus staretur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Per hoc autem nullum jus de novo cuiquam acquiri volumus, sed antiquum tantummodo conservari.

Clausulæ.

§.3. Nulli ergo omnino hominum liceat

ceat hanc paginam nostri decreti, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire: Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursurum.

Dat. die 29. Maii 1605. An.I. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1605. quarto Kalendas Junii, Pont. nostri Anno I.

II.

Ex Regest. in Secret. Brev. Sub pœna excommunicationis latæ sententiæ cavetur, quominus Rectores Parochialium Ecclesiarum Indiarum Occidentalium, imposterum majorem eleemosynam ab iis, qui in Ecclesiis Ordinis Eremitarum Sancti Augustini, quam in Parochialibus hujusmodi sepeliuntur, exigant.

PAULUS PAPA V.

Ad futuram rei memoriam.

Invehitur abusus exigendi duplo plus ab iis, qui sepeliuntur in Ecclesiis FF. Eremitarum S. Augustini. §.1. EXpositum Nobis nuper fuit pro parte dilectorum filiorum Gasparis de Chaves Procuratoris, necnon Provincialium totius Ordinis Fratrum Eremitarum Sancti Augustini Indiarum Occidentalium, quod Rectores Parochialium Ecclesiarum Indiarum prædictarum jam pridem hunc abusum introduxerunt, videlicet, quod eleemosynas duplo majores ab iis, qui in Ecclesiis Domorum ejusdem Ordinis Eremitarum Sancti Augustini, quam qui in Parochialibus hujusmodi sepeliuntur, exigere præsumpserunt, & ut dicitur, in hoc Ordinariorum suorum, qui partem eleemosynarum hujusmodi percipiunt, consilio, & assensui nituntur.

Petitur a Pontifice remedium. §.2. Cum autem, sicut eadem expositio subjungebat, plerique Christifideles in dictarum Domorum Ecclesiis ob difficultatem jus adeo onerosum persolvendi sepeliri se facere non possint, quo fit, ut Ecclesiæ hujusmodi mortuorum sepulturis; & consequenter eleemosynis in dies fieri consuetis propemodum priventur. Idcirco pro parte eorumdem Gasparis Procuratoris, & Provincialium Nobis humiliter supplicatum fuit, ut in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Pontifex eleemosynam majorem ab his, qui sepulturam eligunt in Ecclesiis hujus Ordinis exigi vetat sub pœna excommunicationis Romano Pontifici reservatæ. §.3. Nos igitur hujusmodi abusus omnino tollere, ac dicti Ordinis commoditatibus, & propagationi, quantum cum Domino possumus, prospicere cupientes, hujusmodi supplicationibus inclinati, ex voto Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium super Consultationibus, & negotiis Episcoporum, & Regularium deputatorum, omnibus, & singulis Parochialium Ecclesiarum universarum Indiarum Occidentalium Rectoribus nunc, & pro tempore existentibus, harum serie interdicimus, & prohibemus, necnon sub excommunicationis majoris latæ sententiæ pœna, a qua nonnisi a Nobis, seu Roman. Pontifice pro tempore existen., præterquam in mortis articulo absolvi possint, ex nunc deinceps perpetuis futuris temporibus majorem eleemosynam ab iis, qui in Domorum prædictarum, quam in Parochialibus Ecclesiis hujusmodi sepelirentur, quovis prætextu, aut occasione etiam de consilio, consensu, seu mandato suorum Ordinariorum exigere debeant, seu præsumant.

Derogat contrariis. §.4. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Ecclesiarum, Domorum, & Ordinis hujusmodi etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eisdem Ecclesiis, Domibus, & Ordini, earumque Rectoribus, Superioribus, & Fratribus, ac quibusvis aliis personis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, & singulis eorum tenores præsentibus pro expressis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Transumptis credi jubet. §.5. Volumus autem, ut præsentium transumptis etiam impressis manu Notarii publici subscriptis, & sigillo alicuius personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. die 6 Junii 1605. An.I. Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die 6. Junii 1605., Pont. nostri Anno I.

III.

Jubilæi Indictio, ad divinam opem, pro salutari Ecclesiæ Catholicæ regimine, ejusque necessitatibus implorandam.

PAULUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI.

Universis Christifidelibus, ad quos præsentes literæ pervenerint, Salutem, & Apostolicam benedictionem.

Exordium. QUod in omni vita summis votis à totius bonitatis auctore Deo semper optavimus, ut universæ cogitationes, & actiones nostræ a singulari ejus benignitate profectæ in viam æterni beneplaciti sui dirigerentur, & non ad alicujus privati, vel temporalis boni commoditatem, sed ad communis, & æternæ beatitudinis felicitatem divina favente gratia perducerentur, id hoc tempore, quo immensa illius largitas, cujus voluntas potentia, cujus opus misericordia est, nos nihil hujusmodi cogitantes in hoc supremo dignitatis Apostolicæ gradu nullis nostris meritis, sed sola miseratione sua, & admirabili providentia collocavit, suppliciter ab eo postulandum duximus, ut in difficillimo munere obeundo, virium nostrarum imbecillitatem, auxilii sui virtute sustentare, ac tueri velit.

Cum

Causa indicendi Jubilaeum.

§. 1. Cum enim in ea eurarum mole, in qua versamur, tum ob rerum quae nos circumdant, multitudinem, tum ob negociorum quibus urgemur, difficultatem, plane cognitum non habeamus, quo gradiamur, & unde initium sumamus, aut quid agere debeamus; id nobis consilii superest, atque hoc solum habemus residui, ut oculos nostros ad eum dirigamus, qui tunc maxime cum opus est, summis in difficultatibus super domum David, hoc est super Nos,& ceteros Ecclesiarum moderatores, ac super habitatores Hierusalem, videlicet super fideles, ac subditos populos non solum orationis, & precum dona, quibus petita impetrentur, placabilis, & benignus effundit, sed caelestis etiam gratiae suae spiritum, ac virtutem elargitur, qua nos Catholicam Ecclesiam ceterarum Matrem, & Magistram, sancte, & feliciter regere, & qui in partem sollicitudinis nobiscum vocati sunt, ceteras quoque Ecclesias bene administrare, ac tandem desiderata bona consequi, & recte omnia perficere valeamus. Magna est enim vis concordis, & perseverantis orationis, praesertim cum & ii, qui ceteris praesunt, igne perfectae caritatis incensi, apud Deum pro populo intercedunt, & qui superioris imperio parent, unanimes in spiritu humilitatis, & animo contrito pro suo Duce, ac Rectore deprecantur, nihilque adeo est, quod fideles (si convertantur ad Deum in corde perfecto, & prosternant preces suas in conspectu ejus) communibus votis tandem non obtineant, & jam impetratum diutius non conservent. Sic olim Deus Salomoni in ipso regni sui exordio sapientiam per orationem postulanti ad discernendum judicium, dedit cor sapiens, & intelligens. Sic Beatum Petrum Apostolorum Principem, & Christi in terris Vicarium oratio, quae ab Ecclesia sine intermissione pro eo fiebat, eripuit de manu Herodis, & de omni expectatione plebis Judaeorum: & Christus Dominus dum cum hominibus conversaretur, Apostolis suis dixit: *quicquid petieritis patrem in nomine meo, dabit vobis: Et, si duo ex vobis consenserint super terram, de omni re, quamcumque petierint, fiet illis a Patre meo, qui in caelis est*. Jure igitur optimo nos, qui nihil aliud in administratione universalis Ecclesiae nuper nobis commissa spectare debemus, quam ipsius Ecclesiae Catholicae salutem, Christianorum Principum pacem, totiusque orbis Christiani tranquillitatem, ut in hoc onere arduo,atque gravissimo sustinendo, iis,quae cupimus, & quibus maxime indigemus, praesidiis a Deo, qui postulantibus a se sapientiam dat omnibus affluenter, ut confidimus, adjuvemur, hoc nostri Pontificatus initio pium, & laudabilem nonnullorum Romanorum Pontificum Praedecessorum nostrorum morem hac in re sequuti,ad communem totius populi Christiani deprecationem, indictis ea de causa per Catholicum Orbem supplicationibus, & salutaribus Indulgentiis promulgatis, primo quoque tempore confugiendum esse decrevimus. Haec enim una est, & communis illa Populi Christiani oratio, quae concordibus omnium fidelium voluntatibus, per verae poenitentiae remedium cum jejunio,& eleemosyna conjunctum, in primis hominum mentes a vitiis purgat, tum sublevat ad caelestia, & ad salutem, ac vitam aeternam dirigit, desiderata deinde dona ex Deo bonorum omnium fonte deducit, ipsos denique homines ad illa consequenda capaces, & dignos efficit. Quanquam nos ad hanc deliberationem ineundam non ideo solum adducimur, quod Ecclesiae gubernaculis manum admoturi praecipuo quodam divini numinis auxilio praemuniri cupiamus, sed quod existimemus hoc tempore idipsum ad communem Dominici gregis incolumitatem pertinere, quodque Catholicae Ecclesiae, & Christianae Reipublicae in difficultatibus constitutae admodum salutare, atque opportunum fore judicemus. Immanissimus enim Turcarum Tyrannus perpetuus Christiani nominis hostis, insana illa dominandi libidine, qua orbis imperium temere jam sibi despondit, excaecatus, ac summo Christianae religionis odio incensus, innumeras clades non modo finitimis populis erumpendo, sed remotis quoque gentibus omnia invadendo jamdiu attulit: superioribus vero annis saevo,diuturnoque bello in Hungariam excitato, licet aliquot ibi egregias Civitates, & loca insignia, quae occupaverat, quaeque postea ex illius manibus erepta, & recuperata fuerunt, amiserit, plerasque tamen, tum in ipsa Hungaria, tum in locis illi contiguis nobilissimas ditiones, & munitissimas arces in suam potestatem redegit: novissime autem hoc anno (quod sine gravi dolore commemorare non possumus) perditi etiam, ac profligati homines, carissimi nimirum in Christo filii nostri Rodulphi Romanorum Regis Illustris in Imperatorem electi in eadem Hungaria rebelles ipsis Turcis per exitiale scelus adjuncti, & per summam impietatem suis intestinis tumultibus, ac seditionibus confirmatis, atque auctis, humana, divinaque cuncta perturbant, & adhibitis simul armis, omnibus ipsius Rodulphi dominiis nefariam direptionem, & vastitatem minantur. Quae quidem mala cum non tam armis, quam assiduis apud Deum precibus propulsari debeant, quod ab ipsius ira in homines propter illorum peccata, & iniquitates contra provenerint; hac ipsa de causa ad communem quoque totius Christiani populi obsecrationem recurrendum esse censuimus, cujus tanta ad inimicorum impetus propulsandos virtus, & efficacia est, ut illorum fortissimos exercitus, qui alioquin armis expugnari non possent, ipsa facile dissipet, atque prosternat. Quod non obscure divina sacrae scripturae eloquia nos docent, dum fideles populos, qui adversus hostes praeliaturi ad Deum per assiduam orationem, & poenitentiam confugiunt, illiusque nomen invocant, & misericordiam implorant, non tam ferro, quam lingua, & labiis pugnare, & arma in verbis, ac precibus habere stan-

ftantur. Quod, ut quamprimum Rudulpho, ejusque piis ac fidelibus fubditis, & militaribus copiis eveniat, ipfi vehementer cupimus, & a Deo nuncupatis votis optamus. Id autem ab ipfo mifericordiarum Patre, & Deo totius confolationis facile nos impetraturos confidimus: ficut enim fupremam illius majeftatem homines, ubi eam offenderint, tunc maxime propter ejus potentiam timere debent, ita femper iis, qui per pœnitentiam refipuerint, ejufque gratiam, & auxilium pie, ac devote poftulaverint, optime de fumma illius benignitate fperandum eft: fecundum enim magnitudinem ipfius, fic & mifericordia illius cum ipfo eft.

Forma confequendi Jubilæum.

§.2. Cum igitur ceteras Civitates, Terras, & loca ubique exiftentia exemplo Almæ Urbis noftræ ad falutarem hanc, & unanimem orationem permovere cupiamus, ab eadem Urbe initium fumentes, folemnes proceffiones ad ejufdem Urbis Bafilicas, Principis nimirum Apoftolorum in Vaticano, necnon B. Mariæ Majoris proxima hebdomada, quæ erit prima menfis Julii proxime futuri, feria quarta, & Sabbato indicimus, ad quas Bafilicas nos cum omni demiffione, & humilitate mentis, & corporis una cum Ven. Fratrib. noftris S.R.E. Cardinalibus necnon Patriarchis, Archiepifcopis, atque Epifcopis, quos in Romana Curia adeffe contigerit, ac Chriftianorum Regum, & Principum Oratoribus apud nos exiftentibus, aliifque Prelatis, atque Officialibus Romanæ Curiæ, & Magiftratibus Populi Romani, univerfoque Clero, & Populo comitante accedere, dictafque proceffiones, & fupplicationes habere, & celebrare decrevimus. Ut vero divina bonitas optata bona fuo populo fupplicanti copiofius largiatur, omnes utriufque fexus Chriftifideles in Urbe, & in cunctis Orbis Terrarum Regnis, Dominiis, Regionibus, & locis exiftentes, per vifcera mifericordiæ Dei noftri hortamur, atque obfecramus, ut qui in eadem Urbe dicta hebdomada, vel faltem altera fequente, qui vero extra urbem fuerint, proxima, aut altera item fequente hebdomada, poftquam præfentes literæ ibi fuerint publicatæ, vel fi aliquibus in locis ex quavis caufa publicatæ non fuerint, poftquam ad eorum notitiam quocumque modo pervenerint, falutari pœnitentiæ facramento ad præteritas culpas diluendas fe præparent, Deumque orent, ut nos fingulari virtutis fuæ præfidio tueri, & pares fufcepto muneri vires nobis fufficere, Ecclefiæ Catholicæ fidem longe, lateque propagare, impios hæreticorum errores undique evellere, & Hungariæ Regnum a Turcarum armis defendere, eique optatam tranquillitatem reftituere dignetur. Et ii quidem, qui in eadem Urbe fuerint prædictas Bafilicas, five earum alteram, quam maluerint, qui vero extra Urbem, Ecclefiam, vel Ecclefias per locorum Ordinarios, feu eorum Vicarios, aut Officiales, vel de eorum mandato, & eis deficientibus per eos, qui ibi curam exercent animarum, nimirum poftquam præfentes noftræ ibidem fuerint publicatæ; ubi vero publicatæ non fuerint, poftquam ad eorum notitiam pervenerint, Ecclefias fimiliter, feu Cappellas five Oratoria, aut alia quæcumque pia loca etiam per folum Confeffarium ab ipfis eligendum, fingulis eorum deputandas, feu deputanda, quocumque die, vel quibufcumque diebus ejufdem, vel fequentis hebdomadæ, faltem femel vifitent, & quarta, & fexta feria, & Sabbato ejufdem, vel fequentis hebdomadæ jejunent: præterea pauperibus, & indigentibus perfonis, aut Ecclefiis vel locis piis eleemofynas arbitrio fuo erogent, atque intra hoc tempus tam primæ, quam fecundæ hebdomadæ alicui Presbytero ab Ordinario loci approbato, peccata fua confiteantur, & Dominica prima vel fecunda, vel alio dictæ prioris, vel fequentis hebdomadæ die Sanctiffimum Eucharistiæ Sacramentum devote fufcipiat. Qui autem in navigatione, vel itinere fuerint, peracta navigatione, vel itinere confecto, hæc omnia ut fuperius dictum eft, faciant, & exequantur. Regularibus vero perfonis utriufque fexus in clauftris perpetuo degentibus, necnon aliis quibufcumque tam fæcularibus, quam regularibus in carcere, aut captivitate exiftentibus, aut aliqua corporis infirmitate, vel alio quocumque impedimento detentis, qui fuperius expreffa, vel eorum aliqua præftare nequiverint, Presbyter Confeffarius, ut præmittitur, approbatus, quem elegerint, prædicta omnia, & fingula, vel eorum aliqua in alia pietatis opera commutare, vel in aliud proximum tamen tempus prorogare poffit, qui etiam aliis Chriftifidelibus in eifdem Regnis, Dominiis, Regionibus, & locis exiftentibus, in quibus præfentes noftræ literæ publicatæ non fuerint, ea dumtaxat injungere valeat, quæ ipfi Chriftifideles efficere poterunt.

Jubilæi conceffio.

§.3. Quæ omnia ut ipfi Chriftifideles eo libentius præftare ftudeant, quo uberius fpiritualibus muneribus, & gratiis fe refectos effe cognoverint; de omnipotentis Dei mifericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoftolorum ejus auctoritate confifi, ex illa ligandi, ac folvendi poteftate, quam Deus nobis licet indignis contulit, Thefauros Ecclefiæ copiofe aperientes, univerfis, & fingulis Chriftifidelibus utriufque fexus prædictis, qui præmiffa modo, & forma fuperius expreffis fecerint, & ut fupradictum eft, Deum oraverint, pleniffimam omnium peccatorum fuorum Indulgentiam, veniam, & remiffionem, ficut in Anno Jubilæi vifitantibus certas Ecclefias extra, & intra Urbem concedi confuevit, tenore præfentium, damus, concedimus, & elargimur. Necnon eifdem Chriftifidelibus utriufque fexus tam laicis, quam Ecclefiafticis, fæcularibus, vel etiam cujufvis Ordinis, & Congregationis, feu inftituti regularibus, concedimus, & indulgemus, ut fibi eligere poffint quemcumque Presbyterum Confeffarium, tam fæcularem, quam cujufvis Ordinis vel inftituti regularem ex ap-

approbatis tamen ab Ordinariis locorum, qui eos ab omnibus excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, & censuris a jure vel ab homine, quovis modo, & causa latis, seu inflictis, necnon ab omnibus peccatis, excessibus, criminibus, & delictis quantumvis gravibus, & enormibus, etiam in casibus tam locorum Ordinariis, quam Nobis, & Sedi Apostolicæ, etiam in literis die Cœnæ Domini legi consuetis, atque alias, etiam per quascumque Rom. Pontificum Prædecessorum Nostrorum Constitutiones, quorum tenores præsentibus haberi volumus pro plene, & sufficienter expressis, acsi ad verbum insererentur, quomodocumque reservatis, in foro tantum conscientiæ hac vice solum absolvere. Et insuper vota quæcumque (Religionis, & Castitatis exceptis) in alia pia, & salutaria opera commutare, injuncta tamen eis, & eorum cuilibet in supradictis omnibus casibus pœnitentia salutari, ac aliis ejusdem Confessarii arbitrio injungendis, possit, & valeat.

Jussio illud publicandi.

§. 4. Quapropter tenore præsentium mandamus, & in virtute sanctæ obedientiæ districte præcipimus omnibus, & quibuscumque Ven. Fratribus Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & aliis Ecclesiarum Prælatis, & quibusvis Ordinariis locorum, ut cum præsentium literarum transumpta, aut exempla acceperint, illa statim absque ulla mora, retardatione, vel impedimento, aut limitatione per suas Ecclesias, Civitates, Oppida, Terras, Loca, Diœceses, & Provincias publicent, & evulgent, ac publicari, & evulgari faciant. Clerisque, & Populis sibi subjectis solemnes processiones, & supplicationes indicant, & celebrent. Quod si præmissa omnia, & singula præstare neglexerint, vel eo aliquo, & prætextu illa exequi prætermiserint, præter peccatum transgressionis, in quod incurrent, sciant nihilominus præsentes nostras literas, cum ad Christifidelium notitiam quovis modo, ut supradictum est, pervenerint, ubique eamdem vim, ac robur habituras, ac eisdem Christifidelibus perinde profuturas, ac si modo, & forma præmissis publicatæ, & evulgatæ, & solemnes processiones propterea indictæ, & celebratæ fuissent. Per præsentes autem super aliqua irregularitate publica, vel occulta, nota, defectu, incapacitate, aut inhabilitate quoquo modo contracta dispensare, vel aliquam facultatem tribuere dispensandi, etiam in foro conscientiæ, non intendimus, ac declaramus has ipsas præsentes quoad absolutionem in foro conscientiæ, & pœnitentiali tantum, non autem in foro fori, seu contentioso consequendam, neque etiam quoad dictum forum conscientiæ, qui ab aliquo Judice excommunicati, suspensi, vel interdicti, seu alias in sententias, & censuras incidisse declarati, vel publice denunciati fuerint, nisi intra tempus celebrationis hujusmodi Jubilæi satisfecerint, aut cum partibus concordaverint, ullo modo suffragari posse, aut debere.

Clausula derogatoria.

§. 5. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, præsertim quibus absolvendi facultas in certis tunc expressis casibus ita Romano Pontifici pro tempore existenti reservatur, ut nec etiam similes vel dissimiles Jubilæi, Indulgentiarum, aut facultatum hujusmodi concessiones, nisi de illis expressa mentio, aut specialis derogatio fiat, cuiquam suffragari queant, necnon regula nostra de non concedendis Indulgentiis ad instar, ac quorumcumque Ordinum, & Congregationum, sive Institutorum Regularium, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eisdem Ordinibus, & Congregationibus, atque institutis quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, aut expressio habenda, vel quævis alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores præsentibus pro plene, & sufficienter expressis, ac forma in illis tradita penitus pro servata habentes, hac vice specialiter nominatim, & expresse ad effectum præsentium derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumptorum fides.

§. 6. Volumus autem ut præsentium transumptis, vel exemplis etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, ubique locorum, & gentium eadem prorsus fides habeatur, quæ haberetur his ipsis literis, si forent exhibitæ vel ostensæ.

D. P. An. 1. die 28. Junii.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo sexcentesimo quinto, iv. Kalend. Julii, Pontificatus nostri Anno primo.

I V.

Privilegia Abbreviatorum majoris Præsidentiæ literarum Apostolicarum.

Collegii Abbreviatorum institutionem, munus, & privilegia, attende supra in Martini V. Constit. IV. In Apostolicæ. *To. III. Par. II. fol.* 428. *Sixti IV. Constit. XIX.* Divina, *Tom. III. Par. III. fol.* 165. *ac Leonis X. Constit. XV.* Summi *ibidem fol.* 412.

PAULUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Romani Pontificis providentia circumspecta libenter intendit, ut personis, quæ plus laboris, & obsequii, in ejusdem Pontificis, & Apostolicæ Sedis honorem ac

ac universalis Ecclesiæ utilitatem jugiter perferre, & impendere non desistunt, amplioribus etiam gratiis, & honoribus, ac dignitatum prærogativis decorentur.

Causæ motivæ hujus Constitutionis.

§. 1. Quapropter dilectos filios literarum Apostolicarum majoris Præsidentiæ Abbreviatores, qoi in concessiouibus gratiarum, quas pro tempore ab ejusdem Pontificis benignitate emanare contigit, interpretandis, dilucidandisque egregias operas, quod nos etiam iu minoribus constituti, dum Abbreviatoris earumdem literarum munere fungeremur, plurium annorum experimento cognovimus, sollicitis studiis navare noscuntur, ut quo specialibus favoribus, & gratiis se noverint prosequutos, eo alacriores ad similia, & in dies majora, pro nostro, & Sedis prædictæ incremento perferenda reddantur, condignis honoribus confovere, benevolentiæque nostræ perpetuum testimonium eis præbere volentes, eosdemque Abbreviatores, ac eorum singulares personas, a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, a Jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, siquibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, necnon omniom, & singulorum privilegiorum, exemptionum, indultorum, & gratiarum tam Abbreviatoribus, quam utriusque Signaturæ Romani Pontificis Referendariorum Collegiis, quomodolibet concessorum, tenores præsentibus pro expressis habentes.

Abbreviatores eo ipso, utriusque Signaturæ Papæ Referendarii deputantur, & peracto triennio Abbreviatores esse desinunt. Referendarii tamen remanent.

§. 2. Motu proprio noo ad ipsorum Abbreviatorum, vel alicojus eorum, aut alterius pro eis nobis desuper oblatæ petitionis instantiam, sed de Nostris mera liberalitate, certaque scientia, ac de Apostolicæ potestatis pleuitudine eosdem Abbreviatores modernos videlicet ex nunc, si nondum sint, futuros vero, si ante eorum ad officium Abbreviatoriæ literarom hujusmodi receptionem, & admissionem non erunt, in Nostra, & pro tempore existentis Roman. Pontificis, utraque Signatura Referendarii ex nunc, prout ex tunc, & è contra, cum primum ad officium Abbreviatoriæ hujusmodi recepti, atque admissi fuerint, & quo ad Signatnram Justitiæ solitum in illius Præfecti pro tempore existentis manibus prævio examine juxta formam Constitutionis a fæl. record. Sixto Papa V. Prædecessore Nostro super reformatione Referendariorum oltimo editæ faciendo, juramentum præstiterint, in utriusq; Signaturæ hujusmodi Referendarios, quoad vixerint, etiamsi Abbreviatores esse desierint, dummodo in Officio Abbreviatoriæ hujusmodi saltem per triennium se exercoerint, Apostolica auctoritate, tenore præsentium creamus, constituimus, & deputamus, ac dilectorum filiorum aliorum utriosqne Signaturæ hujusmodi Referendariorum numero, & consortio, favorabiliter aggregamus, ac pro veris, indubitatis, & non fictis utriusque Signaturæ Referendariis haberi, & reputari volumus, & mandamus.

Privilegia Referendariorũ eis communicantur.

§. 3. Ac eisdem Abbreviatoribus, ut omnibus privilegiis, exemptionibos, & Immonitatibus, libertatibus, prærogativis, antelationibus, honoribos, favoribus, Indultis, facultatibus, concessionibos, & gratiis, tam spiritualibus, qoam temporalibus, quibus cæteri Referendarii utriusque Signaturæ hujusmodi de jure, Statuto, consuetudine, seu alias quomodolibet utuntur, potiuntur, fruuntor, & gaudent, ac uti, potiri, frui, & gaudere possunt, & poterunt quomodolibet in futurum, tam in Judicio, quam extra, ubicomque locorum, absqoe alia prorsus differentia, non ad illorum instar, sed pariformiter, & eqne principaliter, iu omuibus, & per omnia, perinde, ac si illa ipsis Abbreviatoribus, nunc, & pro tempore existentibus, eorumque Collegio, & personis, specialiter, & expresse per præsentes literas concessa fuissent, uti, froi, potiri, & gaudere.

Unus ex Abbreviatoribus locum semper habet in Signatura Papæ.

§. 4. Quodque unus ex Abbreviatoribus prædictis, qoi in receptione, & admissione hujusmodi antiquior fuerit, seu eo absente, vel impedito, alius ex eisdem Abbreviatoribus ad id ab eorum Collegio hojusmodi, seu Cancellariæ Apostolicæ Regente, pro tempore depuiaudus, singulis nostris, ac pro tempore existentis Rom. Pontificis Signaturis, nomine hojusmodi Abbreviatorum, continuo intervenire, & assistere possit, & valeat, auctoritate, & tenore prædictis, etiam perpetuo concedimus, & indulgemus.

Portio panis singulis conceditur.

§. 5. Præterea singulis Abbreviatoribus prædictis, nunc, & pro tempore existentibus, unam portionem panis, ex Palatio Apostolico dietim habendam, percipiendam, & consequendam, quæ æqualis, & prorsus conformis existat ei, quam dilecti filii causarum dicti Palatii Auditores, ex eodem Palatio habere, & percipere consueverunt, similiter perpetuo assignamus, & concedimus.

Præsentes non indigent registro.

§. 6. Decernentes præsentes literas semper validas, ac efficaces esse, & fore, neque eosdem Abbreviatores, tam præsentes, quam futuros, nec quemquam alium eorum nominibus ad illas in Camera Apostolica juxta Constitutionem piæ mem. Pii Papæ IV. etiam Prædecessoris nostri sub dat. videlicet octavo Kal. Augusti, Pontificatus sui Anno sexto editam, qua inter alia cavetur, quod quæcumque gratiæ ejusdem Cameræ interesse quomodolibet concernentes, in ipsa Camera infra certum tunc expressum tempus præsentari, insinuari, & registrari debeant, alioquin nollius roboris, vel momenti existant, præsentandum, insinuandum, & registrari faciendum, minime teneri, nec ad id ulla unquam ratione, vel necessitate cogi posse, neque propterea easdem præsentes viribus carere, sed Abbreviatoribus prædictis, eorumque singulis in omnibus, & per omnia, perinde, ac si juxta Constitutionem Pii Prædecessoris hujusmodi

præ-

præfentatę, infinuatæ,& regiftratæ, omniaque alia ad id neceffaria plene adimpleta fuiffent fuffragari.

Claufulæ. §.7. Sicque per noftros S. R. E. Vice-Cancellarium, & Camerarium, necnon utriufque Signaturæ hujufmodi, ac etiam noftræ, & pro tempore exiften. Rom. Pontificis Domus Præfectos, dictæque Cameræ Thefaurarium, Clericos, Præfidentes, Commiffarium generalem dilectos filios, aliofque Miniftros, pro tempore exiftentes, necnon quofcumque Judices, Commiffarios, & delegatos, quavis auctoritate fungentes, etiam caufarum Palatii, & generalem Cameræ hujufmodi Auditores, necnon ejufdem Romanæ Ecclefiæ Cardinales, fublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere: irritum quoque, & inane quicquid fecus fuper his a quoquam quavis auctoritate, fcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executorũ defignatio. §.8. Mandantes in virtute Sanctæ Obedientiæ Camerario, Thefaurario, Clericis, Præfidentibus, & Commiffario prædictis, eorumque fingulis, quatenus eafdem præfentes, fi defuper requifiti fuerint, in dicta Camera admittant,& in illius libris defcribi, & regiftrari, ac debitæ exequutioni demandari, patentefque literas, & fcripturas, ac mandata opportuna defuper expediri. Non permittentes ipfos, vel eorum quempiam defuper per quofcumque contra eorumdem præfentium tenorem, quomodolibet indebite moleftari, impediri, aut inquietari. Necnon tam illis, quam Vice-Cancellario, Camerario, Præfectis, & Auditoribus prædictis, ut ipfi per fe vel alium, feu alios, eifdem Abbreviatoribus in præmiffis efficacis defenfionis præfidio affiftentes faciant, præfentes literas hujufmodi, ac in eis contenta quæcumque ab omnibus, & fingulis ad quos fpectat, ac pro tempore fpectabit, inviolabiliter obfervari, ipfofque Abbreviatores illis omnibus, & fingulis, eorumque ufu, & commodo pacifice frui, & gaudere: Contradictores, & rebelles quoslibet per fententias, cenfuras, & pœnas Ecclefiafticas, auctoritate noftra prædicta, appellatione poftpofita compefcendo, ligitimifque fuper his habendis, fervatis proceffibus, eafdem fententias, cenfuras, & pœnas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato ad hoc, fi opus fuerit, brachii fecularis auxilio.

Derogatio contrariorum. §.9. Non obftantibus præmiffis, ac Pii, & Sixti Prædecefforum hujufmodi, necnon quatenus opus fit, de rebus Ecclefiæ non alienan., aliifque Conftitutionibus, & Ordinationibus Apoftolicis, necnon Cameræ Urbis, & Palatii prædictorum, etiam juramento, confirmatione Apoftolica, vel quavis firmitate alia roboratis, ftatutis, & confuetudinibus, ufibus, decretis, & reformationibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoftolicis, illis, eorumque Officialibus, & Miniftris, cęterifque perfonis, jus, & intereffe in præmiffis, vel circa ea, aut eorum aliqua, nunc, & pro tempore quomodolibet habentibus, & prætendentibus, per prædictos, & quofcumque alios Rom. Pontifices Prædeceffores noftros, ac etiam nos, Sedemque, & Cameram prædictas, fub quibufcumque tenoribus, & formis, ac cum quibufvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliifque efficacioribus, & infolitis claufulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, etiam vim contractus rite, & legitime ftipulati habentibus, feu inducentibus, etiam Motu, fcientia, & poteftatis plenitudine fimilibus, etiam confiftorialiter, & alias quomodolibet conceffis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiam fi de illis, eorumque totis tenoribus, fpecialis, fpecifica, expreffa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per claufulas generales idem importantes, mentio, feu quævis alia expreffio habenda, aut aliqua alia exquifita forma ad hoc fervanda foret, tenores hujufmodi, acfi de verbo ad verbum, nihil penitus omiffo, & forma in illis tradita, & obfervata inferti forent, præfentibus pro expreffis habentes, illis alias in fuo robore permanfuris, hac vice dumtaxat harum ferie fpecialiter, & expreffe derogamus, cęterifque contrariis quibufcumque. Aut fi aliquibus communiter, aut divifim ab eadem fit Sede indultum, quod interdici, fufpendi, vel excommunicari non poffint per literas Apoftolicas, non facientes plenam, & expreffam, ac de verbo ad verbum de indulto hujufmodi mentionem.

§.10. Volumus autem, quod earumdem præfentium tranfumptis, feu exemplis, etiam impreffis, manu alicujus Notarii publici fubfcriptis,& figillo prædicti Vice-Cancellarii, feu Regentis, aut alterius perfonæ in dignitate Ecclefiaftica conftitutæ, vel Romanæ Curiæ Prælati munitis, eadem prorfus fides tam in Judicio, quam extra, ubique adhibeatur, quæ ipfis originalibus adhiberetur, fi forent exhibitæ vel oftenfæ. Fides tranfumptorum.

§.11. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam &c. Siquis autem hoc attentare &c. Sanctio pœnalis.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millefimo fexcentefimo quinto, Kalen. Julii, Pontificatus noftri Anno I. Dat. die 1. Julii 1605. An.I.

In-

V.

Indulta, & privilegia pro Conclavistis postremorum Conclavium, in quorum primo, Leo XI., & in secundo Paulus V. electi fuere.

Similes gratias quisque Pontifex elargiri solet, sed hanc dumtaxat & aliam Clementis VIII. Constit. XLIII. Æquitati, To.V. Par.I. fol.401. ponendas duxit Cherubinus.

PAULUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

ROmanum decet Pontificem, ut erga personas de se, ac Sede Apostolica benemeritas se munificum exhibeat, & liberalem, easque ad altiores honorum gradus evehat, & attollat, quas amplioribus obsequiis, & meritis decoratas agnoscit.

Causa hujus concessionis, & donationis.

§. 1. Hinc est, quod Nos volentes dilectos filios infrascriptos Conclavistas, qui in Conclavi, in quo divina favente clementia ad summi Apostolatus apicem assumpti fuimus, Nobis, & Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus uti familiares commensales inserviendo interfuerunt, eosque qui laborum, & incommodorum participes fuerunt, amplioribus etiam honorum prærogativis pro cujusque merito condecorare.

Donatio scutor. auri decem millium.

§.2. Ipsusque Conclavistas, & eorum singulos ab omnibus, & singulis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, etiam si in illis per annum continuum insorduerint, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutos fore censentes; Motu proprio non ad ipsorum Conclavistarum, vel aliorum pro eis Nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed de nostra mera liberalitate, deque Apostolicæ potestatis plenitudine eisdem Conclavistis tot Loca Montium nunc vacantia, seu vacatura, usque ad summam decem millium scutorum auri in auro per tres ex prædictis Cardinalibus singulos in quolibet ordine antiquiores, inter ipsos Conclavistas, & per capita singulorum Conclavistarum, non autem singulas cellulas æquis portionibus distribuenda, gratiose, & irrevocabiliter Apostolica auctoritate tenore præsentium donamus.

Concessio privilegiorum Nobilitatis, Civitatis, Familiaritatis, &c.

§.3. Ipsosque Conclavistas in veros, indubitatos, & non fictos familiares, continuos commensales nostros, ac eos, qui ex illis Clerici esistunt, seu Militiæ Clericali adscribi desiderant, quosque tres hujusmodi Cardinales, gradu, nobilitate, & aliis meritis dignos tali dignitate judicaverint, in nostros, & Apostolicæ Sedis Notarios, sine tamen præjudicio dilectorum filiorum Notariorum de numero participantium recipimus, ac tam illos, quam alios Conclavistas singulos, qui sigillatim ab eisdem tribus Cardinalibus digni tali honore approbati fuerint, Sacri Palatii, & Aulæ Lateranen. Comites, & Milites, ac tam illos, quam omnes, & quoscumque alios Conclavistas indistincte, qui Nobiles non sunt, Nobiles quique Urbis, vel alicujus alterius ex Civitatibus temporali dominio, & dictæ Romanæ Ecclesiæ mediate, vel immediate subjectis, Cives esse voluerint, singulos in ea ipsa Civitate, quam sigillatim quisque eorum elegerit, & ad quam ab eisdem Cardinalibus se admitti petierit, veros Cives ad instar, & nulla prorsus differentia inter eos, & singulos alios veros originarios, & antiquissimos etiam Nobiles, & participantes Cives ipsius Urbis, vel Civitatis, ita ut ipsum jus Civitatis ad quoscumque illorum hæredes eodem modo transeat, creamus, constituimus, & assignamus, ac nobilitatis, & civilitatis titulo, honore, & insignibus decoramus, aliorumque familiarium, continuorum commensalium Nobis actu in Palatio nostro Apostolico servientium, & in illius tinello comedentium, & bibentium, ac nostrorum, & Sedis præfatæ Notariorum, Palatiique, & Aulæ prædictorum Comitum, Militum, & Nobilium, ac Civium hujusmodi originariorum numero, & consortio favorabiliter aggregamus, ac pro veris, indubitatis, ac non fictis familiaribus, continuis commensalibus, ac Notariis nostris, Comitibusque, Militibus, Nobilibusque, ac Civibus deinceps haberi, & reputari volumus, ac mandamus. Eisque ut in quibuscumque impetrationibus, concessionibus, & literis, tam gratiam, quam justitiam concernentibus se familiares, continuos commensales nostros, & Comites, Milites, nobiles, ac Cives etiam originarios nominare, nec propterea impetrationes, concessiones, & literæ ipsæ subreptionis vitio subjaceant, sed validæ, & efficaces existant. Necnon ex nunc deinceps in perpetuum omnibus, & quibuscumque, ac prorsus similibus antelationibus, antelationum prærogativis, privilegiis, libertatibus, immunitatibus, esemptionibus, decretis, declarationibus, derogationibus, mandatis, suspensionibus, favoribus, gratiis, privilegiis, indultis, ac juribus, quibus alii nostri familiares tempore dictæ assumptionis nostræ ad summum Apostolatus apicem, ac quibus alii ejusdem Sedis Notarii, etiam de numero participantium existentes, etiam si habitum, & rocchettum Notariorum ipsius Sedis non deferant, Palatiique, & Aulæ prædictorum Comites, & Milites, & Nobiles, necnon etiam originarii, & antiquissimi Cives ejusdem Urbis, vel Civitatis, quam, ut præfertur, elegerint, quicumque ex utroque parente vere Nobili, & Cive originario, & antiquissimo procreati de jure, statuto, consuetudine, vel alias ex aliquo speciali privilegio, seu alias quomodolibet etiam quoad assequutionem quorumcumque

que beneficiorum etiam Ecclesiasticorum, etiam per quascumque literas, seu Constitutiones Apostolicas pro tempore editas, utuntur, fruuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, frui, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, ubique locorum in judicio, & extra, sine tamen eorumdem Notariorum de numero participantium praejudicio uti, frui, potiri, & gaudere libere, & licite valeant, realiter, & integre in omnibus, & per omnia, etiamsi in Urbe, & Civitate hujusmodi non habitaverint, perinde ac si de vere nobili genere ex utroque parente nobili originario, & antiquissimo Cive procreati forent, & hujusmodi praerogativae, privilegia, exemptiones, gratiae, favores, concessiones, indulta, & jura, quae pro aliis Nobilibus, & Civibus originariis emanarunt, & quae ratione nobilitatis, & civilitatis naturalis, & originariae aliis competunt, pro eisdem Conclavistis in specie emanassent, seu emanarent, & eis naturaliter de jure, statuto, consuetudine, fundatione, vel alias competerent, auctoritate, & tenore similibus indulgemus.

Remissio fructuum male perceptorum ob non recitationem horarum Canonicarum.

§.4. Ipsisque Conclavistis singulis quoscumque fructus, redditus, & proventus Ecclesiasticos, ac tam occasione pensionum annuarum ipsis, vel eorum alicui reservatarum ratione omissionis recitationis horarum Canonicarum indebite perceptos, cujuscumque quantitatis fuerint, gratiose remittimus, & condonamus, ac cum eis super inhabilitate per eos propterea quomodolibet contracta, vel etiam ex eo, quod censuris hujusmodi ligati Missas, & alia divina officia, non tamen in contemptum clavium, celebraverint, aut alias divinis se immiscuerint, ut illa, & aliis praemissis non obstan. ad omnes, etiam sacros, & presbyteratus ordines alias rite promoveri, & in illis, ac in susceptis per eos alias rite ordinibus, etiam in Altaris ministerio ministrare, etiam libere, & licite valeant, dispensamus.

Legitimatio Conclavistarum, & habilitatio ad successiones, honores, & dignitates.

§.5. Necnon eosdem Conclavistas, si qui eorum defectum Natalium ex quocumque damnato, & illicito coitu, etiam si ex nobilissimis parentibus, & vilibus foeminis forsan procreati sint, etiam si legitimati alias existant, legitimamus, omnemque ab illis genitura hujusmodi maculam, sive notam abstergimus, & abolemus, ac Natalibus restituimus. Necnon cum eorum singulis, ut in quibuscumque bonis paternis, & maternis, & aliorum consanguineorum, seu cognatorum, vel aliorum quorumcumque, sine tamen praejudicio venientium ab intestato, vel ex fideicommisso, seu alias de jure valida dispositione, succedere, & illa donationis, vel alio quovis titulo consequi, & habere, ac ad aequales portiones cum legitimis succedere, & ad omnia jura, legitimas successiones ex testamento, vel ab intestato haereditates, legata, libertates restituendo, & reintegrando realiter, & cum effectu, necnon ad dignitates, honores, & quaecumque alia officia saecularia publica, vel privata, etiam assumi, illaque gerere, & exercere in omnibus, & per omnia, ac si de legitimo matrimonio procreati forent, ac eodem defectu non obstante si aliud canonicu impedimentu eis non obsistat, ut Clericali caractere, qui illo nondum insigniti sunt, insigniri, ac ad omnes etiam sacros, & presbyteratus ordines, si nondum ad illos promoti sunt, promoveri, ac postmodum caractere, & ordinibus hujusmodi, illorumque privilegiis uti, ac in eisdem ordinibus, etiam in Altaris ministerio ministrare, necnon quaecumque, & qualiacumque cum cura, & sine cura Beneficia Ecclesiastica, etiamsi Personatus, administrationes, & officia, etiam curata, & electiva in Cathedralibus, & Metropolitanis, vel Collegiatis Ecclesiis, seu Parochiales Ecclesiae, vel earum perpetuae Vicariae, ac Canonicatus, & praebendae, necnon dignitates, non tamen principales, in Collegiatis Ecclesiis hujusmodi fuerint, si sibi alias canonice conferantur, aut ipsi eligantur, praesententur, vel alias assumantur ad illa, & instituantur in eisdem, recipere, & retinere libere, & licite valeant.

Applicatio quorumdam Beneficiorum Sede vacante vacantium, praedictis Conclavistis.

§.6. Necnon omnia, & quaecumque Beneficia Ecclesiastica cum cura, & sine cura saecularia, & quorumvis Ordinum regularia, in quibusvis Civitatibus, Dioecesibus, & locis quorumcumque Regnorum, Provinciarum, & Dominiorum, ac Insularum, & alias ubilibet consistentia, & ad quorumcumque collatorum saecularium, & quorumvis Ordinum regularium collationem, provisionem, electionem, praesentationem, seu quamvis aliam dispositionem pertinentia, etiamsi saecularia, Canonicatus, & Praebendae, Dignitates etiam majores Personatus, administrationes, & officia etiam curata, & electiva in Cathedralibus etiam Metropolitan., Parochialibus, vel aliis Ecclesiis, ac praestimonia, seu praestimoniales portiones, & perpetua, ac simplicia, etiam servitoria beneficia Ecclesiastica, non tamen Parochiales Ecclesiae, vel earum perpetuae Vicariae: ita tamen, ut si super illarum fructibus, redditibus, & proventibus pensiones aliquae imponantur, in favorem Conclavistarum, & non aliorum reservari debeant: regularia vero, Prioratus, praepositurae, praepositatus, praeceptoriae, dignitates, non tamen conventuales, personatus, administrationes, vel officia, non tamen claustralia, ac curata, & electiva, aut loca, & canonicales portiones in Ecclesiis Cathedralibus, etiam Metropolitanis, vel aliis, aut Monasteriis, seu aliis locis regularibus, aut alia beneficia fuerint, quae vacante Sede praedicta vacabant, & usque ad diem assumptionis nostrae ad Pontificatum vacaverunt, etiamsi dispositioni Apostolicae specialiter, vel etiam ratione mensium, in quibus vacaverint, aut vacationis illorum apud Sedem praedictam, aut familiaritatis nostrae, seu Praedecessorum nostrorum, aut quorumvis S. R. E. Cardinalium defunctorum, aut etiam ad Ecclesiae militantis regiminis assumptionem, etiamsi ex personis Sedis praedictae Notariorum, Collectorum, vel aliorum Officialium, aut etiam dictorum Cardinalium, seu alias ex quacumque re-

reservatione, etiam de necessitate, & dispositivè exprimenda generaliter reservata, & affecta existant, & eidem dispositioni Apostolicæ non reservata, nec affecta, annuum tamen valorem ducentorum ducatorum auri de Camera non excedentia, & de quibus Ordinarii Collatores, tempore assumptionis nostræ hujusmodi, nullo modo, vel nulliter, & de facto disposuerunt, inter ipsos Conclavistas, aliasve personas ab eisdem Conclavistis, seu per illos deputatis nominan., & non alias distribuenda, juxta providam distributionem, & divisionem per Deputatos a Conclavistis hujusmodi faciendam, ea ratione habita, ut Beneficia ipsa idoneis Conclavistis conferantur, si habiles reperiantur, qui tunc in omnibus Beneficiis hujusmodi quibuscumque aliis non Conclavistis præferantur: quod si Conclavistæ idonei ad eadem beneficia obtinenda defuerint, seu illa acceptare noluerint, tunc pensiones annuæ super fructibus, redditibus, & proventibus, ac etiam distributionibus quotidianis, aliisque rebus, & juribus, & etiam incertis beneficiorum hujusmodi, quæ eas supportare poterunt, Conclavistis omnino reserventur, auctoritate, & tenore similibus præcipimus, & mandamus.

Annullatio Collationum illis factarum &c.

§.7. Decernentes quascumque provisiones, collationes, commendas, uniones, annexiones, & incorporationes, aliasque dispositiones de ipsis beneficiis, ut præfertur, vel alias vacantibus, aut pensiones super fructibus beneficiorum hujusmodi, seu fructuum, reddituum, & proventuum ipsorum, vel illorum partis reservationes per quoscumque quavis auctoritate, aut etiam per Nos, & Sedem eamdem, etiam motu simili, & certa scientia nostra, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, ac consistorialiter in aliorum, quam eorumdem Conclavistarum, vel personarum ab eisdem Conclavistis nominandarum conjunctim factas, & faciendas, nullas, & invalidas, nulliusque roboris, & momenti, ac præter, & contra mentem nostram concessas fuisse, & esse, nec alicui, seu aliquibus, etiamsi Cardinales fuerint, de dictis beneficiis vacantibus per Nos sub præsenti gratia comprehensis in præjudicium dictorum Conclavistarum, quavis etiam Apostolica, vel ordinaria, aut quacumque alia auctoritate provideri, vel alias quomodolibet disponi de illis potuisse, neque posse, nec collationes, provisiones, commendas, aut alias dispositiones de illis aliter factas, cuiquam nullatenus suffragari debuisse, neque debere, nullumque illis, etiamsi dispositioni Apostolicæ affecta, aut reservata antea non essent, dummodo de illis per Collatores prędictos tempore dictæ assumptionis nostræ legitime provisum non fuerit, post id temporis quovis prætextu disponere potuisse, neque posse, ac de illis provisis jus in illis, vel ad illa quæsitum, & sic per præsentes ablatum non fuisse, nec esse, neque regulæ nostræ de non tollendo jure quæsito locum fuisse dici, aut censeri posse.

Expeditio literarum Apostolicar. pro eisdem gratis fiant.

§.8. Quodque omnes, & quæcumque gratiæ, provisiones, commendę, & quævis aliæ literę Apostolicæ, ac etiam in forma Brevis pro illis expediendis, gratis ubique expediantur, tam de capienda possessione nomine Cameræ Apostolicæ, quam in favorem literarum Apostolicarum, ubi illis super provisionibus quorumcumque beneficiorum Ecclesiasticorum dari poterunt, prout nostris familiaribus, continuis commensalibus etiam gratis dentur, & concedantur, ac dari, & concedi omnino debeant, etiam præcipimus, & mandamus.

Indultum Conclavistarum circa pensiones &c.

§.9. Necnon Conclavistis, & eorum singulis, ut quicumque loci Ordinarii, vel Canonici Metropolitan., seu aliarum Ecclesiarum, aut personæ, quæcumque Ecclesiasticæ, tam in Romana Curia, quam extra eam ad id per eos, & eorum singulos eligendi, seu eligendæ, quascumque pensiones annuas, eis, & eorum singulis super quibuscumque fructibus, redditibus, & proventibus quorumcumque beneficiorum Ecclesiasticorum cum cura, & sine cura Saecularium, & quorumvis Ordinum Regularium, seu fructus, redditus, & proventus hujusmodi beneficiorum reservatos, usque ad summam centum ducatorum similium in toto, vel in parte, ac etiam in mortis articulo cassare, & extinguere, ac postquam cassatæ fuerint, alias similes pensiones annuas, seu fructus, redditus, & proventus hujusmodi usque ad summam prædictam uni, vel pluribus aliis personis Ecclesiasticis per eosdem Conclavistas, & eorum singulus nominandis, etiam quæcumque, quotcumque, & qualiacumque beneficia Ecclesiastica obtinentibus, & expectantibus similiter eis quoad vixerint, vel eorum Procuratoribus legitimis eisdem modo, & forma, quibus eisdem Conclavistis reservatæ, seu reservati fuerint, etiam absque beneficia ipsa obtinentium consensu integre persolvendas, aut per eos propria auctoritate percipiendos, exigendos, & levandos reservare, constituere, concedere, & assignare valeant, etiam concedimus, & indulgemus. Decernentes ipsas translationes, & novas reservationes, constitutiones, & assignationes pensionum, seu fructuum, & reddituum, proventuum hujusmodi plenam roboris firmitatem obtinere, ipsosque beneficia, super quorum fructibus, redditibus, & proventibus reservatæ fuerint, obtinentes ad illas persolvendas efficaciter obligatos fore. Necnon cum eisdem Conclavistis, quod ratione quarumcumque pensionum eis, & eorum cuilibet super quibuscumque beneficiis Ecclesiasticis, ut præfertur, vel alias quomodolibet qualificatis, non tamen ultra summam ducentorum ducatorum partium pro quolibet nunc, & pro tempore reservatarum, & reservandarum, habitum, & tonsuram Clericales gestare, & in illis dummodo alias ipsi habitum decentem, & honestum deferant, incedere minime debeant, nec ad id a quoquam desuper cogi, seu compelli, minusque aliquas sententias, censuras, & etiam privationis, seu cessationis ipsarum pensionum pœnas occa-

occasione præmissorum incurrere possint, sed easdem pensiones ad prædictam summam ducentorum ducatorum ascendentes, & reservatas, ut profertur, etiamsi matrimonium contraxerint, cum unica tamen, & Virgine, retinere.

Spolia que.

§. 10. Postremo, quod bona quæcumque ad dictos Conclavistas, & eorum quemlibet spectantia, & per eos etiam ratione quorumcumque beneficiorum Ecclesiasticorum per eos alias obtentorum, & obtinendorum, aut alias quomodolibet, & quovis quæsito colore, vel ingenio, seu eorum industria licite tamen acquisita, & acquirenda, & in Urbe, ejusque districtu, ac ubique existentia, spoliis minime subjaceant, sed Conclavistæ prædicti, etiamsi Religioni alicujus Militiæ, etiam S. Joannis Hierosolymitani adscripti fuerint, de illis in favorem quarumcumque personarum, etiamsi Curiales esse desierint, & in quocumque loco quantumvis remoto, eos decedere contigerit, testari, & alias disponere, iisque ab intestato decedentibus legitime eorum hæredes quicumque succedere libere, & licite valeant, simili modo concedimus, & indulgemus.

Exequutorum deputatio.

§. 11. Præcipientes, ac mandantes dilectis filiis nunc, & pro tempore existentibus S. R. E. Camerario, & Thesaurario, Præsidentibus, Clericis Cameræ Nostræ Apostolicæ, & quibusvis aliis spoliorum hujusmodi Collectoribus, & Subcollectoribus, nec non Militiarum prædictarum Officialibus, aut Procuratoribus, ne in hujusmodi bona manus apponant, neque hæredes prædictorum Conclavistarum desuper molestare audeant, seu præsumant, ac etiam decernentes donationes etiam per viam testamenti, & codicillorum per ipsos Conclavistas de eorum bonis hujusmodi semper, & perpetuo validas, & efficaces existere.

Registratio in Camera remittitur.

§. 12. Nec eosdem Conclavistas, eorumve aliquem ad præsentes literas in dicta Camera insinuandum, aut admitti, & registrari petendum teneri, nec illas, etiamsi intra tempus legitimum insinuatæ, admissæ, seu registratæ non fuerint, propterea minus validas censeri, sed suos plenarios effectus sortiri debere,

Clausula præservativa.

§. 13. Ac easdem præsentes, & in eis contenta quæcumque sub quibusvis revocationibus, suspensionibus, limitationibus, modificationibus, decretis, & Constitutionibus Apostolicis, gratiarum revocatoriis, vel quæ eas limitarent, vel moderarent, quæ a Nobis, & dicta Sede pro tempore, & ex quibusvis causis etiam urgentissimis, etiam in favorem Fidei, & Divini Cultus augmentum, etiam consistorialiter, vel alias quavis auctoritate hactenus, vel imposterum emanaverint, minime compræhensas esse, sed quoties illæ emanabunt, toties easdem præsentes in pristinum statum repositas, & reintegratas esse, & censeri.

Clausula sublata.

§. 14. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate in quavis causa, & instantia judicari, & definiri debere. Irritum quoque, & inane quidquid secus super his, &c. ignoranter contigerit attentari.

Jussio, quod Officiales gratis expediant.

§. 15. Et insuper dilectis filiis Rescribendario, & Computatori literarum Apostolicarum, & aliis, ad quos spectat, in virtute sanctæ obedientiæ, & sub pœna indignationis Nostræ motu simili mandamus, ut literas prædictas super præmissis omnibus, & singulis tam conjunctim, quam divisim, ac pro singulis, quibus concessa fuerunt, ac seorsim, & separatim cum omnibus, & quibuscumque derogationibus, decretis, & clausulis in eis contentis, gratis de mandato Nostro ubique in omnibus etiam Abbreviatorum, Sollicitatorum, Secretariorum, plumbique, & Registri officiis absque aliqua pecuniarum exactione, etiam per viam compositionis facienda, omni contradictione, & dilatione cessantibus signent, expediantque, & expediri faciant.

Clausula derogatoria.

§. 16. Non obstantibus præmissis, ac de certo eorumdem Notariorum numero, etiamsi ad illum nondum sit deventum, cui per hoc alias non intendimus derogare, ac una de insordescentibus, & altera Nostris de præstando consensu in pensionibus, nec non fel. rec. Pii Papæ IV. Prædecessoris Nostri de similibus, vel dissimilibus gratiis in Camera Apostolica infra tres menses præsentandis, & registrandis, necnon re. me. Pii Papæ V. Prædecessoris Nostri contra illegitimos, necnon Pictaven. Concilii, & aliis Apostolicis, ac etiam in universalibus, provincialibusque Conciliis editis specialibus, vel generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus, necnon Ecclesiarum, Monasteriorum, Ordinum etiam Sancti Joannis Hierosolymitani, ac etiam Urbis Romæ, & aliarum Civitatum, Oppidorum, & Terrarum, necnon Cameræ prædictæ, & quarumvis Universitatum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, stabilimentis, usibus, naturis, decretis, & etiam novis reformationibus, nec non etiam legibus tam Pontificiis, quam Imperialibus, Regiis, & Ducalibus, etiam sacris Canonibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis superioribus, & personis, ac locis quibuscumque in genere, vel in specie sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, etiam vim contractus, & statuti perpetui continentibus, ac etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, ac etiam consistorialiter, & alias in contrarium quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis, illis præsertim, quibus inter alia caveri dicitur expresse, quod beneficia Urbis non nisi personis sub certis modo, & forma inibi qualificatis, & oriundis ex certis locis, ac trium Ordinum, & Militiarum expresse professis conferri, & commendari possint, disponentibus. Quibus omnibus, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus

ribus, specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata inserti forent, præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, harum serie specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, aut divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas &c. mentionem.

Indultorum concessio pro Conclavistis primi Conclavis.

§.17. Volumus autem, quod Conclavistæ, qui in Conclavi, in quo piæ me. Leo Papa XI. similiter Prædecessor noster, ad summi Apostolatus apicem assumptus fuit, in præsenti gratia, non tamen quoad provisionem beneficiorum, & distributionem decem millium scutorum hujusmodi comprehendantur, perinde ac si illis hæc omnia concessa fuissent, prout illis omnibus, & singulis pariformiter, ac principaliter concedimus, & impertimur.

Transumptorum fides.

§.18. Volumus etiam, quod præsentium transumptis, etiam impressis, & sigillo, ac manu alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, & subscriptis, eadem fides tam in judicio, quam extra adhibeatur, quæ ipsis originalibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Nomina autem Conclavistarum, qui in utroque Conclavi hujusmodi interfuerunt, sunt hæc, videlicet.

Nomina Conclavistarum.

VEnerabilis Frater noster Angelus Episcopus Tagastensis Sacrista, necnon dilecti filii Paulus Alaleo, Guido Ascanius Prævostus, Jo. Paulus Mucantius Magistri Cæremoniarum, Mutius Riccerius Clericus Camerinensis Secretarius Collegii, Robertus Ubaldinus Clericus Florentinus, Petrus Jacobus Cima Clericus Auximan. Diæc. ipsius Leonis Prædecessoris dum Cardinalatus honore fungebatur. Petrus Pavonius Clericus Ariminensis, Marcus Antonius Fanus Clericus Ferentinus nostri etiam dum Cardinalatus honore fungebamur. Annibal Minalis Clericus Januensis Frater Hospitalis S. Joannis Hierosolymitani, Franciscus Vicedominus Clericus Comensis, Alexander Coraldinus Fulginatensis, Ptolomei Ostien. Comen., Julius Cæsar Cantavena Clericus Asten., Raynaldus Magnanus Clericus Sarsinat.; Dominici Portueo Pinelli. Scipio Cobellutius Clericus Viterbien., Alexander Benreceptus Presbyter Mantuanos. Hieronymi Albanen. Asculan., Petrus Pocchier, Lodovicos etiam Pocchier, Paulus Castellus Clerici Tholosan., Francisci Sabinen. de Giojosa. Octavius Mancinus Clericus Romanus, Jo. Baptista Rezzanus Presbyter Veroneo., Augustini Valerii Præenestin. de Verona. Julius Bellus Clericus Justinopolitanus, Franciscus Mansius Clericus Amerin. Diæc. Marcus Antonius Carretus Presbyter Albinganen. Diæc, Antonii Mariæ Tusculan. Venerabilium Fratrum nostrorum Episcoporum Galli. Horatius Sylvestrius Presbyter Verulan. Hector Octoous Clericus Camerinen. Diæc., Antonii S. Mariæ Transtiberim, Saulii. Marcus Antonius de Magistris Clericus S. Severini, Jacobus Dunus Clericus Novarien. Miles Militiæ S. Lazari. Evangelistæ S. Laurentii in Lucina de Cusentia. Lelius Carluccius Clericus Civitatis Ducalis, Felix Persicus Clericus Spoletan., Martinos Fabrius Clericus Gebennen., Mariani Perbeodicti SS. Marcellini, & Petri de Camerino. Aurelius Adrianos Clericus Montis Alti, Honoratus Laversanus Presbyter Fundan.; Constantioos Naimolus Presbyter Campaoien., Gregorii S. Augustini de Montelparo, Torquatus Loscus Clericus Vincent., Jo. Baptista Cusinus Clericus Mutinen. Pauli. Ceciliæ Sfoodrati. Nereus Dragomannus Clericus Aretio. Diæc., Franciscus Bovarellus Clericus Eugubinus. Benedicti S. Priscæ Justiniani. Pyrrhus Nutus Clericus Eugubinus, Antinoros Ubaldinus Laicus Pisauren. Francisci Mariæ S. Mariæ de Aracæli a Monte, Octavius Garimbertus Clericus Romanus, Geminianus de Madonna Clericos Sarzanen. Diæc. Octavii S. Alexii Paravicini. Romulus Cerrinus Clericus Romanus, Jo. Franciscus Canfaloocrius Clericus Recanaten.. Octavii S. Praxedis de Aquaviva. Augustus Barbolus Presbyter Cremonen., Gaspar Ghirellus, Bartholomeus Belluccius Clericus Mutinen., Flaminii S. Mariæ de Pace Plati. Jo. Baptista Cantonus Laicus Mediolaneo., Joanoes Antonios Aliprandius Clericus Mediolanen., Hieronymus Ponzonos laicus Medioianeo., Federici S. Mariæ Angelorum Borromæi. Alesander Scappius Clericus Bononien., Hieronymus Roncallius Clericus Bononien., Aotonii Sanctorum Quatuor Coronatorum Fachinetti, Laurentius Bernardinus Presbyter Lucen, Bernardinus de Lupis de Sancto Edicto Presbyter nullius Diæc. Alexander de Magistris Clericus Ferracioen. Diæc, Sebastianus Fotius Clericos Ioteramneo., Petri Sanctorum Joannis, & Pauli Aldobrandini. Franciscus Leonellus Clericus Forosempronien., Dominicus Roncius laicus Sutrin. Diæc, Cynthii S. Petri ad Vincula S. Georgii, Lucas Antonius Eustachius Clericus Trojan., Nicolaus Maurus Presbyter Ripanus, Septimius Anglera Clericus Cremooen., Petrus Riccius Presbyter Romanus, Alesander Ricciardos laicus Politianen Phisicus, Francisci Mariæ S. Mariæ supra Mioervam Taurusii, Franciscus Cavalcantes laicus Florentinos, Bartholomeus Dunus Clericus Romanus. Octavii S. Sabinæ Bandini, Nicolaus de Escalle Clericos Tollen., Jacobus de Foraja. Annæ S. Susannæ de Giory. Reginaldus Cruolenus Clericus Clusin. Diæc. Josephus Chechius Clericus Interamnen, Clemens Ossattus Persa laicus, Cæsaris Sanctorum Nerei, & Achillei Baronii. Cnotes Ciaja Clericus Senen., Secundus Odinus Clericus Asten., Laurentii S. Laurentii in Pane, & Perna Blanchetti. Christophorus de Trivinno Clericus Abulen., Joannes de Almaraz Clericus Placentinus, Ferdinandus de Ribera Clericus Caurien. Dioc. Francisci S. Crucis in Hierusalem Avilæ. Emilius Florius Clericus Valven Sulmonen. Diæc. Dominicus Carmistalins Presbyter Reatyn., Bernardinus Zampa Clericus Camerinen. Diæc. Francisci S. Mariæ de Populo Manticæ. Nicolaos Speronus Presbyter Vintimilien., Urbanus Ceulus Pisanus, Bernardus Bassus Clericus nollius Diæc. Pompei S. Balbinæ Arrigonii, Alphonsus Sfondratos Clericus Cremonen., Ludovicus Rondinellus Clericus Imolensis, Bonifacii S. Hieronymi Illiiricorum Bevilacquæ, Hieronymus Bassus Presbyter Imolen-

lensis, Pompejus Andreoccius Clericus Aretin. Diœc. Alphonsi S. Sixti Vicecomitis. Angelus Miraldus Clericus Nucerin. Diœc., Josephus Geggius Clericus Spoletan. Diœc. Joannes Genius Lotharingus laicus. Dominici S. Honufrii Tusci. Jacobus Oliverius Clericus Romanus Miles Militiæ Jesu Christi, Hyppolitus Blancus Ferrariensis S. Francisci, S. Silvestri Dietrichstein. Josephus Vignanesius Clericus Politianen., Petrus Guidottus Presbyter Pientin., Ludovicus Arregatius Clericus Politianen., Roberti S. Mariæ in Via Belarminii. Jacobus Mojard Presbyter Carnoten. Diœc. Mattheus de Puis Clericus Parisien., Francisci Sanctorum duodecim Apostolorum de Sourdis, Ludovicus Beccatellus Clericus Bonouien., Joannes Thomas Malpicus Clericus Senogallien., Natalis Morbiolus laicus Bononien., Seraphini S. Salvatoris in Lauro Olivarii. Hieronymus Mezzamicus Presbyter Imolen., Emilius Sperellus laicus Assisien, Dominici S. Pancratii Gimnasii, Severus Durinotius Clericus Seneo., Hieronymus Musitanus Clericus Justinopolitanus, Jo. Mengotius Clericus Furolivien., Marcus Antonius Mozzarellus Clericus Mutinen. Philippi S. Bartholumæi in Insula Spinelli. Rodericus lional de Paz Clericus Salamantin., Josephus Perez Clericus Tirasonen, Antonii S. Matthæi in Merulana Zappatæ, Balduinus Massa Romanus, Jacobus Honoratus Laicus Anconitanus. Caroli S. Clementis de Comitibus. Camillus Sinibaldus Clericus Auximanus, Jacobus Francischinus de Bertinoro laicus Veronen., Benedictus Averinus laicus Volaterran. Phisicus. Carolis S. Thomæ in Parione Madrutii. Joannes de Saletta Presbyter Lascuren., Claudius Calamart Clericus Parisien. Jacobi S. Agnetis de Peron. Livius Sala Spoletan. Miles dicti Hospitalis, Augustinus Jojosius Clericus S. Severini, Jo. Fideretus laicus Sarzanen., Innocentii S. Marcelli de Bubalis, Jacobus Benedictus Presbyter Nicosien., Josephus Peiorellus Utinen., Franciscus Gambertus laicus Florentinus, Joannis Sancti Marci Delfini. Urbanus Paleonus Glericus Reatin. Diœc. Gaspar Tantus Clericus Firmanus, Jacobi Sancti Stephani in Monte Cellio Sannesii. Laurentius Nicolosius Presbyter Lucen., Jacobus Broccardus laicus Nicien., Herminii Sanctæ Mariæ Transpontinæ de Valentibus. Polidorus de Polidoris Urbevetan. Miles dicti Hospitalis, Jo. Nicolaus Ferronus Clericus Beneventanus. Hieronymi Sancti Blasii de Annulo Pamphilii. Joannes Baptista Vulpius Presbyter Papien., Joannes Nicolaus Righettus Presbyter Senogallien., Ferdinandi Sancti Eusebii Tabernæ. Joannes Baptista Ubertus Presbyter Civitatis Castelli, Ascanius Felix a Sancto Angelo in Vado, Anselmi Sancti Petri in Monte Aureo titulorum Presbyterorum Menopolitan. nuncupatorum. Tullius Cicero Clericus Comen., Cambius Artusinus Clericus Forolivien., Francisci Sanctæ Mariæ in via lata Sfortiæ. Rogerius Tritonius Presbyter Utinen., Plinius Bonjoannes laicus Firman. Diœc., Alexandri Sancti Laurentii in Damaso de Montalto. Alphonsus Carandinus Clericus Mutinen. Miles Militiæ Jesu Christi, Nicolaus Bonarellus Clericus Anconitanus, Joannes de Royas Clericus Toletan. Odoardi S. Eustachii Farnesii. Joannes Prosper Turritanus laicus Alatrinus, Crispoltus Matthejus Clericus Assisien. Diœc. Bartolomei Sanctæ Mariæ in Porticu Cesii. Petrus Fanciscus Booioannes Presbyter Firman. Diœc., Josephos Baronius laicus Montis Alti. Andreæ Sancti Angeli io foro piscium Peretti. Josephus Fontanella Regien., Petrus Rodulphus Arlottus Clericus Regien., Nicolaus Castel Vetrus Clericus Mutinen., Alexandri Sanctæ Mariæ Novæ Estensis. Joannes Baptista Schiaffinatus Clericus Mediolanen., Nicolaus Accursinus Clericus de Sancta Flora, Ennius Torellus Clericus Spoletan. Diœc,. Jo. Baptistæ Sanctæ Mariæ in Cosmedin Deti. Germanicus Fidelis Presbyter Ripan. Romalus Clarutius Clericus Montis Alti, Paulus Emilius Petrutius Presbyter Firmanus, Sylvestri S. Cesarei Aldobrandini. Horatius Mancinus Presbyter Perusinus, Martinus Martinez de Androsal Clericus, Joannes Baptista Spinola laicus Januen. Jannettini de Auria. Octavius Monesius Clericus Mutinen. Diœc., Octavianus Albinellus laicus Ferrarien., Prosper Marzanus Phisicus laicus. Caroli Emanuelis Sancti Nicolai in Carcere Pii Diaconorum S. R. E. Cardinalium etiam nuncupatorum, necnon Antonius a Turre Clericus Casalen., Bernardinus Eusebius Presbyter Ipporegien., Fabius de Amicis Clericus Camerinen. bo. me. Francisci S Clementis. Antonius Cicalottus Clericus Sabinen., Joannes Natalis Clericus Sarzanen., Franciscus Petius Clericus Cornetan. Pauli Emilii S Marcelli. Hieronymus Racanus Anconitanus Miles prædicti Hospitalis, Joannes Furnus, Joannes Franciscus Martini Clerici Faventin. Civitatis, vel Diœc. Hieronymi Sancti Petri ad Vincula similiter titulorum ejusdem S. R. E. Cardinalium defunctorum, necnon Frater Aloysius Bononien. Ordinis Sancti Augustini Magister in Theologia cum dicto Angelo Episcopo, Frater Petrus de Matre Dei Ordinis Carmelitarum Discalceatorum Confessarius, Rodulphus Silvestrius, Vincentius Balduccius. Petrus Simon Faustus Phisici, Julianus Cecchinus Chirurgus, Propertius Sixtus, Gentiles Gentilis Aromatarii, Bartholomeus Venturuccius, Ludovicus Sexto Gallus, Propertius Sixtus, Benedictus Gasparinus eorum Adiutores, Joannes Baptista Camosinus Clericus Novarien. Custos fontis, Franciscus Pedonius Secretarii Auditor, Jubentius de Angelis, Blasius Zucchius Barbitonsores, Alexander Bettinius, Aristoteles Gattai, Julius Cæsar Rotius eorum Adjutores, Angelus Pezzus Cementarius, Nicolaus Varisius, Jo Volfretta Fabri lignarii, Franciscus Mediolanen., Thomas de Dohana, Jacobus Comensis, Jacobus de Voltulina, Joannes Receta, Andreas Schemnus, Vincentius Guarinus, Joannes Sorci, Donatus Marchesolus, Joannes Venetus, Dominicus de Voltulina, Jacobus Polus, Joannes de Remedio, Joannes Simonetta, Thomas Susanna, Vincentius ad Corallum, Simon Tridentinus, Dominicus alias Bologna, Petrus de Petrolis, Dominicus Gutius, Marcus Antonius Ferrus Scopatores Conclavis.

§.19. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ absolutionis, donationis, receptionis, constitutionis, decorationis, aggregationis, voluntatis, mandati, indulti, remissionis, condonationis, dispensationis, legitimationis, abstersionis, abolitionis, restitutionis, præceptionis, concessionis, derogationis, & impartitionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum. Sanctio pœnalis.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum Anno Incarnationis Dominicæ Millesimo sexcent. 5. Pridie Kal. Augusti Pontificatus Nostri Anno 1. Dat. die 31. Julii 1605.

Exem-

V I.

Exemptio Fratrum Ordinis Beatæ Mariæ de Monte Carmelo a solutione Quartæ funeralium, cum declaratione Conc. Trident. sess. 25. cap. 13.

Alia de hoc Ordine videre est in Constitut. LXXVIII. Honorii III. Ut vivendi *To.III. fol.*242. *& alibi*.

PAULUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

DEcet Romanum Pontificem, quæ sacris Ordinibus a Sede Apostolica indulta concessa sunt, sarta rectaque tueri.

Privilegium Sedis Apost. & Conc. Trident. circa solutionē Quartæ funeraliū.

§.1. Inter quos adest Ordo Beatæ, & Gloriosæ, semperque Virginis Mariæ de Monte Carmelo, cui inter alia, sicut accepimus, diversi Romani Pontifices concesserunt illius Domos, seu Monasteria ante annos quadraginta ædificata non teneri ad solutionem Quartæ Funeralium, idque etiam a Concilio Tridentino de prædicto, & aliis sacris Ordinibus decretum fuit.

Declaratio Congregationis Card. interpretum dicti Conc. circa privilegiū.

§.2. Cum autem quæreretur, an eadem postea a quadraginta annis ædificata deberent dictam Quartam solvere, Venerabiles Fratres Nostri S. R. E. Cardinales Decretorum dicti Concilii interpretes censuerunt, Monasteria ædificata a quadraginta annis citra non teneri ad solutionem Quartæ Funeralium hujusmodi, si modo sint ejus Religiosis, cui a dicta Sede ante Quadragiota annos indultum sit, ut eamdem Quartam non teneantur solvere Episcopo.

Pontificis decretum super illius executione.

§.3. Quare, ne dicti Ordinis Carmelitani Monasteria, seu Domus in diversis Mundi partibus a quadraginta annis ædificata indebite cogantur solvere dictam Quartam Funeralium, eorumque indemnitati prospicere cupientes, ac teneres literarum concessionum hujusmodi forsan coefectarum præsentibus pro expressis habentes, dilecti filii Procuratoris Generalis dicti Ordinis Carmelitani illius nomine Nobis porrectis supplicationibus adducti, volumus, mandamus, decernimus, & declaramus omnia, & singula hujus Ordinis Beatæ Mariæ de Monte Carmelo Monasteria, seu Domos in quibuscumque Mundi partibus a quadraginta annis ædificata, illorumque Conventus, & Fratres nullo modo, nullave ratione teneri ad solutionem dictæ Quartæ Funeralium, & ob non solutionem hujusmodi aliquas sententias, censuras, & pœnas incurrere posse.

Jussio non molestandi Ordinem super dicta exequutione.

§.4. Inhibentes in virtute sanctæ obedientiæ omnibus, & singulis Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & Parochialium Ecclesiarum Rectoribus, ac aliis, quos id concernit, ne ab ipsis Fratribus Monasteriorum, seu Domorum a quadragiota annis ædificatorum dicti Ordinis Carmelitani Quartam Funeralium hujusmodi quoquo modo exigere, aut eos desuper molestare audeant, seu præsumant. Quod si quis contradicere præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus noverit se incursurum.

Itaque & non aliter judicandi.

§.5. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, ac definiri debere, necnon irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Deputatio Exequutor.

§.6. Quocirca dilectis filiis Causarom Curiæ Cameræ Apostolicæ generali Auditori, & nunc, & pro tempore existentibus Nostris, ac dictæ Sedis Nunciis in Regnis, seu locis, aut Terris, ubi dictæ domus ædificatæ fuerint existentibus, mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios, præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, solemniter publicantes, ac Fratribus prædictis in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes faciant præmissa omnia observari, nec permittant eos desuper a quoquam molestari. Contradictores quoslibet, & rebelles, & præmissis non parentes per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia appellatione postposita compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Derogatio contrariorum.

§.7. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis in genere, vel in specie, ac alias in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiam si de illis, illorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda foret, illorum teneres præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque: aut si aliquibus communiter, vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Fides transumptorum.

§.8. Et quia difficile foret, easdem præsentes ad singula quæque loca deferri, volumus, & etiam declaramus, quod earum transumptis etiam impressis manu alicujus Notarii publici subscriptis, ac sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, ac si præsentes forent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. die 20. Augusti 1605. An.I.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum, sub Annulo Piscatoris, die 20. Augusti, millesimo sexcentesimo quinto, Pontificatus nostri Anno I.

Ere-

VII.

Erectio Collegii, vel Seminarii Colimbriensis in Regnis Hispaniarum, pro Religiosis Militiarum S. Jacobi de Spatha, & S. Benedicti de Avis.

Militiam S. Jacobi approbavit Alexander III. in sua Const. LXXX. Benedictus *Tom. II. fol. 436. ejus administrationem Regi Hispaniarum concessit Adrianus VI. Constitut. IV.* Dum intra *Tom. IV. Part. I. fol. 9. Indultum eidem Regi subdelegandi Judicem conservatorem in causis dd. Hospitalium concessit Clemens VIII. Constit. CLXXIV.* Majestatis *Tom. V. Par. II. fol. 206. Alia privilegia concessa d. Militiæ a Clem. VIII. habes in præcedenti Tomo.*

PAULUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium

EX injuncto nobis pastoralis officii debito, quo Ecclesiarum, & Ordinum quorumcumque Regularium etiam Militiarum regimini, divina disponente clementia præsidemus, in bis auctoritatis nostræ partes libenter interponimus, per quæ Ecclesiarum, & Ordinum prædictorum personæ, ac Ministri sacrarum literarum studiis incumbere, & ita utiliores Ecclesiæ Dei evadere possint.

Quamplurimæ Parochiæ a Militibus harum Militiarum regi solebant.

§.1. Cum itaque (sicut carissimi in Christo filii nostri Philippi Portugalliæ, & Algarbiorum Regis Catholici nomine, nobis nuper expositum fuit) magna pars Ecclesiarum Parochialium Regnorum Portugalliæ, & Algarbiorum præsertim in Ulisbonensi, Elborensi, Colimbriensi, Elnensi, Pharaonensi, Portalegrensi, & aliis forsan diœcesibus constet, ex Præceptoriis, seu commendis Militiarum S. Jacobi de Spatha sub Regula S. Augustini, ac S. Benedicti de Avis sub Regula ejusdem S. Benedicti, quæ Parochiales Ecclesiæ, tam quoad animarum curam, quam quoad alia necessaria, per presbyteros ordinum earumdem militiarum respective professos, a prædicto Philippo Rege, qui etiam militiarum prædictarum perpetuus administrator apostolica auctoritate deputatus existit, pro tempore præsentandos, & ab Ordinariis locorum respective instituendos gubernari solent.

Nonnullæ etiam per eos collegialiter.

§.2. Et multæ illarum in Civitatibus, & Oppidis præcipuis eorumdem Regnorum existant, & propterea non solum per Priores, & Rectores, sed etiam per diversos alios earumdem militiarum beneficiatos collegialiter deserviri soleant, quod quidem non nisi adhibito magno idoneorum ministrorum numero fieri potest.

Quare eædẽ Militiæ indigebant majori numero habilium personarum.

§.3. Et licet in Conventibus dictarum militiarum multi tum Grammaticæ, tum morali Theologiæ operam navent, nonnulli vero in Colimbriensi, & Elborensi Universitatibus Studiorum generalium, expensis dictarum militiarum, seorsim tamen, & separatim, & absque aliqua clausura, & regularis disciplinæ observantia literarum studiis incumbant, ut postea de Prioratibus, ac aliis beneficiis earum militiarum provisi dictis Ecclesiis inserviant: quoniam tamen prædictæ militiæ pro ipsarum Ecclesiarum regimine, & administratione majori eruditorum numero indigent;

Philippus Rex statuit Militare Collegium Colimbriense erigere.

§.4. Propterea idem Philippus Rex, & administrator de consilio Præsidentis, & Deputatorum mensæ conscientiæ nuncupatæ, ad eorumdem militiarum regimen Apostolica auctoritate institutæ reservato nostro, & Apostolicæ Sedis beneplacito decrevit, ut in Universitate Colimbriensi novum Collegium, seu Seminarium erigeretur, & fundaretur, in quo aliqui ex qualibet dd. militiarum Religiosi, sub clausura, & regulari obedientia, sacræ Theologiæ, aut Juris Canonici studiis operam darent, qui Collegiales, facto prius inter eos, qui admittendi sunt, concursu, admitti deberent eodem modo, ac stylo, quo Collegio Regali S. Pauli ejusdem Universitatis, quoad sanguinis puritatem, generis, & familiæ nobilitatem, & qualitatem dd. Collegialium observatur. Quod quidem militare Seminarium, ac illius Collegiales prædicti, statutis, & regulis suorum Ordinum, & aliis ad id formandis, & edendis gubernarentur, ea conditione adiecta, ut prædicti Collegiales per concursum, ut præfertur eligendi, prius quam ad d. Collegium, seu Seminarium admitterentur, in Conventibus dd. militiarum regularem earum habitum susciperent, & si dicto Philippo Regi nunc & pro tempore earumdem militiarum Administratori videretur, etiam regularem, ac solemnem emitterent professionem,

Seminarii fabricæ prosecutioni, & Collegialium sustentationi, providit de redditibus beneficiorum dictarum Militiarum.

§.5. Præterea ut d. Collegii fabrica, & Collegialium congrua sustentatio nullo unquam tempore deficere, aut desiderari posset, ex dd. Militiarum Prioratibus, Præceptoriis, Commendis, & beneficiis, eorumque redditibus, proventibus, juribus, & emolumentis quibuscumque ea quantitas, & portio eidem Collegio, seu Seminario applicaretur, & attribueretur, quæ arbitrio ipsius Philippi Regis nunc, & pro tempore existentis administratoris hujusmodi taxanda, & applicanda, & attribuenda videretur. Cum autem, sicut eadem expositio subjungebat, ipse Philippus Rex, & Administrator cupiat erectionem, & fundationem d. Collegii, seu Seminarii quantocitius ad felicem, & optatum effectum perduci, atque ut Priores, Præceptores, Commendatarii, & alii beneficiati dictarum militiarum onus contributionis per eos faciendæ in subventionem Collegii, seu Seminarii erigendi hujusmodi, facilius perferre valeant, illos quocumque alia contributione aliis Seminariis Ecclesiasticis per Ordinarios locorum ex decreto sacri Concilii Tridentini erectis facienda, attento maxime, quod Seminaria illarum partium satis uberes redditus habent, & non existunt in quasi possessione exigendi contributionem a beneficiis militiarum, auctoritate Apostolica eximi desideret, & propterea Nobis humiliter supplicari fecerit, ut in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Et absolutionibus aliis Seminariis faciendis eximi petit.

§.6. Nos

Paulus d. Seminarium erigit, pro dictis militiarum religiosis.

§.6. Nos igitur ejusdem Philippi Regis, & administratoris piis votis, ac supplicationibus, in his præsertim, quæ divini cultus augmentum, & ministrorum virtutem alendam, & literarum studia promovenda pertinent, benigne annuere volentes, ejus in hac parte supplicationibus inclinati, ex voto Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium sacri Concilii Tridentini interpretum, quibus hoc negotium examinandum, & nobis referendum commisimus, in prædicta universitate studii generalis Colimbrien. unum Collegium, seu Seminarium militiarum prædictarum, in quo sub unius Rectoris a prædicto Philippo Rege moderno, & pro tempore existente earumdem militiarum Administratore, seu Magno Magistro ad nutum deputan. & amovendi cura, & gubernio, aliqui prædictarum Militiarum religiosi sub regulari clausura, ac obedientia sacræ Theologiæ seu Juri Canonico operam dare debeant, auctoritate Apost. tenore præsentium perpetuo erigimus, & instituimus, ac eidem Philippo Regi, & Administratori nunc, & pro tempore existen. præfato, ut per personas earumdem militiarum ab eo deputandas, locum pro fabrica d. Collegii in eadem Universitate designare, necnon ut pro eadem fabrica, & pro manutentione Rectoris, & Collegialium ejusdem Collegii, qui pro tempore fuerint, contributionem a singulis Prioribus, Præceptoribus, Commendatariis, & aliis beneficiatis earumdem militiarum pro rata fructuum, reddituum, emolumentorum, & jurium suarum Præceptoriarum, & Prioratuum, Commendarum, & beneficiorum respective faciendam taxare, statuere, & determinari, & persolvi facere possit, facultatem impertimur.

Regulis approbari, & Collegiales per concursum ab Ordinario juber admitti.

§.7. Præterea ut prædictum Collegium, seu Seminarium militare, & Collegiales in illud pro tempore admitten. juxta statuta, & regulas suorum Ordinum, & alias pro felici illius gubernio de novo faciendas, dummodo licitæ, & honestæ, ac sacris canonibus, & Concil. Trident. decretis, & Constit. Apostolicis conformes existant, & ab Ordinario loci tamquam Apost. Sedis delegato prius examinentur, & approbentur, regi, & gubernari, utque prædicti Collegiales per concursum, ut præfertur, pro tempore eligendi, priusquam ad Collegium, seu Seminarium admittantur, in Conventibus dd. militiarum regularem earum habitum suscipere, & si d. Regi, & administratori ita etiam visum fuerit, regularem, & solemnem professionem emittere debeant, statuimus, & ordinamus.

Seminario contribuentes ab aliis contributionibus exemit.

§.8. Ut autem Præceptores, Commendatarii, Priores, Rectores, & alii beneficiati, & milites dd. militiarum onus contributionis faciendæ pro manutentione d. Collegii, seu Seminarii facilius perferre possint, illos universos, & singulos a quacunque alia contributione Seminariis Ecclesiasticis in quibusvis Civitatibus, & Diœcesibus, attenta eorumdem Seminariorum illarum partium redditnum ubertate, quodque ipsa Seminaria non sunt in quasi possessione exigendi contributionem a dd. militiis, auctoritate, & tenore prædictis eximimus, & liberamus, ac liberos, & exemptos fore, & esse: sicque ab omnibus censeri, ac ita per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos etiam causarum Palatii Apost. Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Executores hujus bullæ deputat.

§.9. Quo circa dilectis filiis Curiæ causarum Cameræ Apost. generali Auditori, & spoliorum, & jurium Cameræ nostræ Apost. debitorum in Portugalliæ, & Algarbiorum Regnis Collectori Generali, & Officiali Colimbrien. per præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, & quoties pro parte d. Philippi Regis, & pro tempore existentis administratoris, ac aliorum prædictorum, seu alicujus eorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra illos, & eorum quemlibet eorumdem præmissorum effectu respective pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos desuper a quoquam quavis auctoritate quomodolibet indebite molestari. Contradictores quoscumque per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Contrariisque derogat.

§.10. Non obstan. præmissis ac fel. rec. Bonif. Papæ viii. Prædec. nostri de una, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad judicium non trahatur, aliisque Apost., ac in universalibus, Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus constitut., & ordinat. Apost., necnon militiarum prædictarum, & quarumcumque Ecclesiarum etiam juramento, confirmatione Apost., vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apost. eidem Collegio, ejusque Rectori, Collegialibus, aliisque personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis in genere vel in specie, ac alias in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, & singulis, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad

ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, acsi de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat harum serie specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si prædictis, vel quibusvis aliis communiter vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Dat. die 23. Augusti 1605. An. I.

Dat. Romæ apud S. Marcum sub annulo Piscatoris die 23. Augusti 1605. Pontificatus nostri Anno I. (a).

VIII.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Hortatur Pro-Regem Siciliæ, ne pauperes Ecclesiasticos ejusdem Regni, ad contributionem nonnullarum pecuniarum *Donativa Servitia* nuncupat. compelli sinat.

Dilecto filio nobili viro Laurentio de Figueroa Duci Feriæ Regni Siciliæ ultra Pharum Pro-Regi.

PAULUS PAPA V.

Dilecte fili nobilis vir salutem, & Apostolicam benedictionem.

Pontifex concesserat ab Ecclesiasticis Siciliæ nonnullas exigi pecunias.

§.1. Cum Nos hodie per nostras in forma Brevis literas carissimo in Christo filio nostro Philippo Hispaniarum Regi Catholico, suisque in Siciliæ Regno Ministris rationabilibus de causis facultatem concesserimus, certas pecuniarum summas, *Donativo Servitia* nuncupat. exigendi ab Ecclesiasticis personis ejusdem Regni, prout in dictis literis desuper confectis plenius continetur,

Adhortatio, de qua in Rubrica.

§.2. Volentes etiam providere, ne pauperes Ecclesiastici ad contributionem hujusmodi graventur, Te hortamur attente, ac in virtute sanctæ obedientiæ Tibi mandamus, quatenus eosdem pauperes Ecclesiasticos, qui in redditibus annuis nihil, aut parum etiam usque ad valorem decem unciarum, scuta viginti quinque monetæ illius Regni constituentium, inclusive habent, ad contributionem prædictam per quoscumque, quavis auctoritate fungentes, cogi, aut compelli nullo modo permittas.

Exactionem vero per ipsos Ecclesiasticos fieri mandat.

§.3. Volumus autem, quod exactio pecuniarum hujusmodi contra personas Ecclesiasticas, per personas Ecclesiasticas tantum ab eodem Rege, seu a Te in dicto Regno Pro-Rege deputandas, fieri debeat, invocato etiam, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis. Quod si secus in aliquo præmissorum factum fuerit, qui contravenerint, in pœnas, & censuras incurrant, perinde acsi prædictæ literæ non emanassent.

Dat. die 3. Sept. 1605. An. I.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris die 3. Septemb. 1605 Pont. nostri Anno I.

IX.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Commissio Nuncio Apostolico apud Poloniæ Regem, ut Processum conficiat in causa vertente inter Regem, & Monachos Monasterii Tinecensis Ordinis Sancti Benedicti super Abbatis electione, & ad Sanctam Sedem remittat.

Ven. Fratri Claudio Episcopo Regien., Nostro, & Apostolicæ Sedis apud charissimum in Christo filium nostrum Sigismundum Poloniæ, & Svetiæ Regem Illustrem Nuncio.

PAULUS PAPA V.

Ven. Frater salutem, & Apostolicam benedictionem.

Vacante Monasterio Monachi Abbatem elegerant.

§.1. Cum sicut accepimus, nuper Monasterio Sanctorum Petri, & Pauli de Tinetia Ordinis Sancti Benedicti Cracovien. Diœcesis Abbatis regimine destituto, dilecti filii ejusdem Monasterii Conventus capitulariter congregati, & servatis juxta eorum Ordinis Regulam servandis, dilectum etiam filium Albertum Baranoschium ejusdem Ordinis, & Monasterii Monachum professum, in ipsius Monasterii Abbatem, ut asseritur, canonice elegerint.

Rex tres Monachos præsentare contendi

§.2. Sed quia charissimus in Christo Filius noster Sigismundus Poloniæ Rex Illustris nominationem trium personarum, ex quibus unus in Abbatem dicti Monasterii, dum pro tempore vacat, ab ipsis Conventu, & Monachis eligatur, ad se spectare prætendit, electionem supradictam nullam, & invalidam esse, ac nulliter factam fuisse asserat.

Unde controversia orta est

§.3. Ac propterea orta inter prædictum Sigismundum Regem ex una, & Albertum Electum, ac Conventum ipsius Monasterii, prætendentes ipsum Sigismundum Regem jus nominandi personam eligendam non habere, sed illi tantummodo jus præsentandi Ordinario personam electam, ut ab illo confirmetur, competere, ex altera partibus desuper differentia, Albertus Electus, atque Conventus præfati ad Nos recursum habuerunt, & Nobis humiliter supplicarunt, ut in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Pontifex Partium jura cognoscere mandat Nuncio Apostolico, ad se remittenda

§.4. Nos igitur tam ipsius Sigismundi Regis, si illi competat, quam Alberti Electi, & Conventus prædictorum jura diligenter audire, & jus suum unicuique tribuere volentes; Fraternitati tuæ per præsentes committimus, & mandamus, ut utriusque partis jura quæcumque, vocatis vocandis, & servatis de jure servandis, diligen-

---

(a) Prima die sequentis Septembris hic idem Pontifex Privilegia omnia a suis Antecessoribus concessa Hospitali S. Joannis Hierosolymitani rata habuit sua Constitutione cui initium *Pastoris æterni*, & quæ legi potest in corpore Diplomatico S. hujus Militaris Ordinis.

ligenter audias, & recipias documenta, & scripta ad hujusmodi causam spectantia, & hinc inde producenda recognoscas, Testes quoscumque hinc inde inducendos super articulis, & interrogatoriis a partibus dandis per Te ipsum diligenter examines, eorumque dicta absque aliqua diminutione, vel additione in scriptis redigi facias, & super his omnibus Processum authenticum conficias, & ad Nos tuo sub sigillo clausum quamprimum transmittas.

Opportunam eidem tribuit facultatem.

§.5. Dantes Tibi plenam, amplam, & omnimodam potestatem, quos, & quibus opus fuerit, etiam per censuras, & poenas Ecclesiasticas, & per Edictum publicum, constito de non tuto ad illos accessu, citandi, & inhibendi, & quascumque tam publicas, quam privatas scripturas, instrumenta, & documenta per aliquam ex dictis partibus petita ad hanc causam quomodolibet facientia exhibendum, ac Testes quoscumque ad perhibendum veritati testimonium, etiam per similes censuras, & poenas Ecclesiasticas cogendi, & compellendi, ac alia omnia, & singula in praemissis, & circa ea necessaria, seu quomodolibet opportuna usque ad praedicti processus consummationem, & perfectionem, citra tamen causae hujusmodi ulteriorem cognitionem, & decisionem, quam Nobis ex justis causis, & Sedi Apost. definiendam, & decidendam reservamus, faciendi, gerendi, mandandi, ordinandi, & exequendi.

Contraria tollit.

§.6. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac stilo Curiae, & Palatii, caeterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 3. Sept. 1605. An. I.

Datum Romae apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris die 3. Septemb. 1605 Pont. nostri Anno I.

X.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Facultas Ecclesiasticis Regni Siciliae persolvendi sine censurarum incursu pecunias nonnullas Regi per eos oblatas, quae *Donativa Servitia* nuncupantur.

Charissimo in Christo filio nostro Philippo Hispaniarum Regi Catholico.

PAULUS PAPA V.

Charissime in Christo fili noster salutem, & Apostolicam benedictionem.

Ecclesiastici Regni Siciliae obtulerunt Regi nonnulla Donativa Servitia, reservato tamen S.A. beneplacito.

Exponi Nobis fecisti, quod cum nuper dilecti filii tres hominum status, seu tria brachia Ecclesiasticum, Militare, & Demaniale nuncupata Regni Siciliae ultra Pharum, cujus tu Rex existis, quibusdam rationabilibus de causis eorum animos moventibus de offerendo Tibi certas pecuniarum summas *Donativa Servitia* nuncupatas sub certis terminis, ac modo, & forma exigendas inter se tractaverint, Venerabiles Fratres Archiepiscopi, Episcopi, & dilecti filii Archimandrita, & aliae personae Ecclesiasticae dicti Regni certam ratam dare statuerunt in Parlamentis ordinariis habitis de annis 1600., & 1603., & extraordinario habito de anno 1604., ipsique Archiepiscopi, & Episcopi, Archimandrita, & aliae personae eorum ratam hujusmodi, accedente ad hoc Nostro, & Sedis Apostolicae beneplacito, persolvere Regiis Ministris obtulerunt, & promiserunt.

Rex hujusmodi petit beneplacitum.

§.2. Cum autem, sicut eadem expositio subjungebat, ex eo, quod per Lateranen. Concilium novissime celebratum, diversisque alias canonicas sanctiones sub diversis censuris, & poenis caveatur expresse, ne Reges, Principes, & alii Potentatus ab Archiepiscopis, Episcopis, Abbatibus, & aliis personis Ecclesiasticis, etiam sponte offerentibus aliquam pecuniarum summam sive subventionem recipiant, Majestas Tua, & tui illius Regni Ministri dubitetis, ratam praedictam recipiendo, censuras, & poenas praedictas incurrere; Et propterea Nobis humiliter supplicari feceris pro tuae, & dictorum Ministrorum conscientiae quiete, quatenus praemissis nostram, & hujus Sanctae Sedis auctoritatem interponere dignaremur.

Concedit Pontifex, censurasque Canonum id vetantium tollit.

§.3. Nos supplicationibus hujusmodi inclinati, oblationi, & promissioni per Archiepiscopos, Episcopos, Archimandritam, & alias Ecclesiasticas personas factis pro hac vice tantum nostram, & dictae Sedis auctoritatem interponimus per praesentes; Et nihilominus Archiepiscopis, Episcopis, Archimandritae, & aliis Ecclesiasticis personis praedictis, ut ratam hujusmodi per eos, ut praefertur, oblatam, & promissam persolvere, ac Tua Majestas, & tui Ministri eam petere, & recipere absque conscientiae scrupulo, seu censurarum, & poenarum praedictarum incursu libere, & licite possint, concedimus, & indulgemus, ipsosque Archiepiscopos, Episcopos, Archimandritam, & alias personas Ecclesiasticas, & earum singulas, quatenus ipsi dictam ratam jam promiserint, necnon eamdem Majestatem tuam, & tuos Ministros praedictos si eamdem ratam jam perceperint, ab omnibus, & singulis censuris, & poenis per eos propterea quomodolibet incursis, eadem auctoritate absolvimus, & absolutos fore censemus, & declaramus.

Ad easque persolvenda Ecclesiasticos teneri declarat.

§.4. Decernentes, quod omnes, & singuli Pensionarii, seu ii, quibus loco pensionum fructus in totum, vel in partem reservati existant, cujuscumque dignitatis, vel conditionis sint, exceptis tamen S. R. E. Cardinalibus, ad hujusmodi ratae solutionem in omnibus, & per omnia, perinde acsi nominatim ratam eamdem se soluturos obtulissent, clausulis, & decretis in literis Apostolicis reservationum pensionum, & fructuum hujusmodi, etiam consistorialiter appositis, etiam quod dictae pensiones ab omni decima, subsidio caritativo, & quovis alio onere tam ordinario, quam extraordinario, quavis auctoritate, etiam pro expeditione tam offensiva, quam defensiva contra Turcas, & alios Infideles, ac Reipublicae

blicæ Christianæ ab illorum conatibus defensione, seu inexcogitabili causa a Romano Pontifice pro tempore existente, etiam ad Imperatoris, Regum, Ducum, vel aliorum instantiam, illorumque contemplatione, & intuitu, etiam motu proprio, & ex certa scientia impositis, & imponendis, aut alias qualitercumque exemptæ sint, nequaquam obstan. teneantur, & efficaciter astricti sint, ipsique Archiepiscopi, Episcopi, Archimandrita, & aliæ personæ, quarum Ecclesiarum, Monasteria, & alia Beneficia Ecclesiastica annuis pensionibus, auctoritate Apostolica assignatis gravata, & onerata sunt, ratam Pensionariorum suorum, seu eorum, quibus fructus hujusmodi sint reservati, solvere, & illud, quod pro ipsis Pensionariis, seu iis, quibus fructus hujusmodi sunt reservati, vere, & realiter, ac quacumque fictione cessante, persolverint, sua propria auctoritate postmodum penes se retinere possint; Nec propterea sententias, censuras, & poenas in eisdem pensionum reservationibus contentas incurrant.

Contraria tollit.

§.5. Non obstantibus præmissis, ac quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon Ecclesiarum, Monasteriorum, & Beneficiorum hujusmodi, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & exemptionibus, immunitatibus, etiam in corpore juris clausis, ac literis Apostolicis quibusvis generaliter, vel specialiter concessis, necnon literis reservationum, pensionum, & fructuum hujusmodi, ac quibusvis obligationibus, etiam in forma Cameræ, etiam cum juramento, & censurarum, & mandati exequutivi susceptione, vel alias desuper factis, etiamsi de illis, illorumque totis tenoribus de verbo ad verbum mentio, seu quævis alia expressio habenda sit, & in eis caveatur expresse, quod per hujusmodi clausulas generales, etiam specialem mentionem importantes eis derogatum esse non censeatur, aut derogari non videatur, nisi certis modo, & forma in illis expressis plene observatis. Quibus omnibus, illorum tenores pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Transumptis credi jubet.

§.6. Volumus autem, præsentium transumptis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eamdem prorsus fidem in judicio, & extra in omnibus, & per omnia adhiberi, quæ eisdem præsentibus adhiberetur, si essent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. die 5. Sept. 1605. An.I.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris die 5. Septemb. 1605 Pont. nostri Anno I.

X I.

Confirmatio Indulti Regi Christianissimo nominandi personas idoneas ad Cathedrales, & Metropolitanas Ecclesias, ac Monasteria in Ducatu Britanniæ, & Provincia Provinciæ eidem a Summis Pontificibus concessi.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Charissimo in Christo filio nostro Henrico Francorum, & Navarræ Regi Christianissimo.

PAULUS PAPA V.

Charissime in Christo fili noster salutem, & Apostolicam benedictionem.

Nonnulli Roman. Pontifices Regi Gallorum jus, de quo in Rubrica, concesserunt.

§.1. CUm, sicut accepimus, fe. recor. Clemens Papa VIII. Prædecessor noster accepto per eum, quod nonnulli Rom. Pontifices Prædecessores sui aliquibus Francorum Regibus Christianissimis, ob eorum præclara in Sedem Apostolicam merita, jus nominandi personas idoneas ad Cathedrales, etiam Metropolitanas Ecclesias, ac Monasteria in Ducatu Britanniæ, & Provincia Provinciæ, quorum ipsi Reges Domini in temporalibus existebant, pro tempore vacantia ad cujuslibet ipsorum Regum vitam tantum reservaverant, concesserant, & indulserant, prout in diversis eorumdem Prædecessorum, & præsertim re. me. Sixti Papæ V. sub data die 15. Novembris 1586. Pontificatus sui anno Secundo expeditis literis plenius continetur. Majestatem tuam ob ejus singularem pietatem, Religionis zelum, ac in ipsum Clementem Prædecessorem, & Apostolicam Sedem observantiam, aliaque præclara merita, specialibus favoribus, & gratiis prosequi, ac singularum literarum prædictarum tenores, & datas pro expressis haberi volens, motu ejus proprio, non ad tuam, vel alterius pro te sibi desuper oblatæ petitionis instantiam, sed ex ejus mera liberalitate, ac certa scientia, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, Majestati tuæ, quoad viveres jus nominandi ipsi Clementi Prædecessori, & pro tempore existentibus Romanis Pontificibus Successoribus suis personas probatas boni nominis, & secundum Sacrorum Canonum dispositionem idoneas ad quascumque Cathedrales, & Metropolitanas Ecclesias, & Monasteria quorumcumque Ordinum in Ducatu Britanniæ, & Provinciæ Provinciæ prædictis consistentia, quoties illa quibusvis modis, & ex quorumcumque personis, non tamen per obitum apud Sedem eamdem vacare contigisset, per ipsum Clementem Prædecessorem, ac Successores prædictos ad nominationem hujusmodi Ecclesiis, & Monasteriis prædictis præficiendas Apostolica auctoritate reservaverit, concesserit, & assignaverit. Decernens jus nominandi hujusmodi ad Ecclesias, & Monasteria prædicta tibi quamdiu viveres competere debere, neque sub quacumque quantumvis speciali derogatione compre-

hendi, vel ei quovis modo, & ex quacumque causa derogari, & si ei derogari contingeret, derogationem hujusmodi minime suffragari posse, & nihilominus quarumcumque Ecclesiarum, & Monasteriorum hujusmodi provisiones, commendas, & alias de eis dispositiones, etiam cum juris nominan. hujusmodi derogatione contra dicti Clementis Prædecessoris literarum tenorem, etiam per ipsum Clementem Prædecessorem, & ejus Successores prædictos, & Sedem eamdem absque tuis nominationibus, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus quovis modo pro tempore facien., & desuper confectas literas, ac inde sequuta quæcumque nulla, & invalida, nulliusque roboris, & momenti esse, & fore, Teque ad docendum de literis aliorum Prædecessorum prædictis, seu illas ostendendum, & in eis contenta quæcumque justifican. minime teneri, sed literis ipsius Clementis Prædecessoris tantum uti posse, illisque tam in Judicio, quam extra illud adstari debere: Sicque, & non aliter per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane quidquid super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari; Ac alias prout in ipsius Clementis Prædecessoris sub data die 23. Junii 1597. Pontif. sui Anno Sexto expeditis plenius continetur.

Confirmat Paulus. §.2. Nos eamdem Majestatem tuam, cujus eximiam pietatem, Catholicæ Fidei zelum, & singularem in Nos, & Apostolicam Sedem observantiam cognitam, & exploratam habemus, non minori favoris gratia prosequi volentes, ac literarum prædicti Clementis Prædecessoris veriorem, ac totum tenorem præsentibus pro expresso habentes, motu etiam proprio, non ad tuam, vel alterius pro Te Nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex mera liberalitate, & certa scientia nostris, deque Apostolicæ potestatis plenitudine; Indultum prædictum nominandi personas idoneas ad Ecclesias, & Monasteria Ducatus Britanniæ, & Provinciæ Provinciæ pro tempore extra Romanam Curiam quomodolibet, ut præfertur, vacantia, Nobis, & Successoribus nostris Romanis Pontificibus Tibi per eumdem Clementem Prædecessorem, ut præfertur, concessum, ac literas ejusdem Clementis Prædecessoris desuper expeditas, cum omnibus, & singulis in eis contentis clausulis, decretis, & derogationibus ad tui vitam Apostolica auctoritate tenore præsentium approbamus, & confirmamus, illisque inviolabilis Apostolicæ firmitatis robur adjicimus, ac omnes, & singulos tam juris, quam facti defectus, si qui in eisdem intervenerint, supplemus, eaque valida, firma, & efficacia esse, & fore, Tibique quoad vixeris plenissime suffragari debere decernimus.

§.3. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac omnibus illis, quæ dictus Clemens Prædecessor in suis literis voluit non obstare, cæterisque contrariis quibuscumque. *Contraria tol lit.*

Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris die 10. Septembris 1605. Pont. nostri Anno I. *Dat. die 10. Sept. 1605. An. I.*

X I I.

Gubernatorem Mediolani hortatur, ut attentata per Senatum Mediolanen. in Causa Feudi Chignoli revocari faciat. *Ex Regest. in Secret. Brev.*

Dilecto filio nobili viro Petro Hernandez de Azevedo Comiti de Fuentes Gubernatori Mediolani.

PAULUS PAPA V.

Dilecte fili nobilis vir salutem, & Apostolicam benedictionem.

§.1. Perlatum est ad Nos, non sine animi nostri molestia, superioribus diebus, defuncto quondam Joanne Cusano, qui Terram Chignoli Papien., seu Lauden. Diœcesi. ejusque bona in Feudum ab Apostolica Sede obtinebat, dilectam in Christo filiam Flaminiam Cusanam ipsius Joannis sororem germanam, & forsan alios prætendentes in dictis Terra, & Bonis Feudalibus a prædicto Joanne possessis succedere posse, ad Senatum Mediolani, seu alios Judices Sæculares recursum habuisse, ac Senatum, seu Judices ipsos Sæculares hujus causæ cognitionem, licet nulliter suscepisse, ac sub prætextu evitandi scandala, possessionem dictorum bonorum Feudalium a dicto olim Joanne possessorum forsan ad se avocasse, ac alios actus fecisse in Nostræ, & Apostolicæ Sedis jurisdictionis præjudicium. *Causæ faciendæ adhortationis.*

§.2. Cum autem in Causa Feudi Ecclesiastici neque Senatus, neque alius quisquam Judex Sæcularis se ingerere potuerit, nec debuerit, cum illius cognitio privative quoad alios quoscumque Judices, etiam quoad summariissimum possessorium, ad Judicem Ecclesiasticum pertineat, facere non potuimus, quin ipsius Senatus, & ejus Judicis, qui se in ea Causa ingessit, consilium improbaremus. Injunximus itaque Venerabili Fratri Claudio Episcopo Placentino Mediolani, cui alias fel. rec. Clemens Papa VIII. Prædecessor noster prædictæ Terræ, & bonorum Feudalium Chignoli regimen specialiter demandavit, ut negocium hoc Nobilitati tuæ iterum nostro nomine referat, & cum ea serio agat, ac petat, ut attentata quæcumque per dictum Senatum, aut quoscumque alios Judices Sæculares circa Feudum prædictum Chignoli, illiusque bona statim revocari, ac omnia in pristinum restitui mandet, ac re ipsa faciat. Speramus autem Te, quem Justitiæ præcipuum Cultorem esse scimus, cujusque summam pieta- *Adhortatio.*

pietatem, ac in Nos, & Apostolicam Sedem observantiam exploratam habemus, æquissimæ nostræ petitioni hac in re cumulate satisfacturum. Quod tamen, ut omnino facias, vehementer a Te petimus, Teque paterne in Domino requirimus. Cæterum dicto Claudio Episcopo hac de re tecum agenti eamdem fidem habere Te volumus, quam Nobis ipsis haberes, si tecum coram ageremus.

Dat. die 17. Sept. 1605. An. I. Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris die 17. Septem. 1605 Pont. nostri Anno I.

XIII.

Ibidem. In idem Argumentum ad Præsidem, Senatumque Mediolanensem.

Dilectis filiis Præsidenti, & Senatui Mediolanen.

PAULUS PAPA V.

Dilecti Filii salutem, & Apostolicam benedictionem.

Quod nuper post obitum quond. Joannis Cusani, qui Terram Chignoli Papien., seu Lauden. Diœces. prope tamen, seu intra limites Status Mediolani, ac illius bona in Feudum nobile, & honorificum ab Apostolica Sede obtinebat, Vos, aut certe quidem Sæcularis Judex, vobis suadentibus, vel mandantibus, in causa dicti Feudi, ejusque bonorum, quorum cognitio privative quoad alios omnes, etiam quoad summariissimum possessorium ad Judicem Ecclesiasticum, sicut notorium est, pertinet, ingerere, & possessionem forsan dictorum bonorum Feudalium sub prætextu evitandi scandali ad vos avocare non dubitaveritis, graviter profecto, & æque ac debuimus, moleste tulimus. Propterea Vos in Domino hortamur, & monemus, ut statim nulla interposita mora, omni, & quacumque excusatione postposita, attentata quæcumque tam a Vobis, quam ab alio, vel aliis quibuscumque Judicibus circa causam dicti Feudi revocetis, ac omnia in pristinum restituatis. Quod si hoc facere neglexeritis, vel aliquo modo distuleritis, existimare debetis, Nos pro tuenda nostra, & Apostolicæ Sedis Jurisdictione nihil prætermissuros, quod ad injunctum Nobis Apostolicæ sollicitudinis officium pertinere aliquo modo cognoverimus. Interim quæ circa ejusmodi negotium fieri oportere judicavimus, a Ven. Fratre Claudio Episcopo Placentin., cui causam hanc auctoritate Apostolica delegavimus, cognoscetis; ejusque verbis eam fidem adhibebitis, quam Nobis ipsis adhiberetis, si hac ipsa de re vobiscum præsentes ageremus.

Dat. die, anno que eisdem. Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris die 17. Septembris 1605. Pont. nostri Anno I.

XIV.

Ibidem. Commissio Episcopo Placentin., ut Senatui Mediolanen., & Judicibus sæcularibus inhibeat, ne in causa Feudi Chignoli, se intromittat, & causam hujusmodi cognoscat, & definiat.

Ven: Fratri Claudio Episcopo Placentin.

PAULUS PAPA V.

Ven. Frater Salutem, & Apostolicam benedictionem.

Facti series. §.1. Cum, sicut accepimus, defuncto nuper quon. Joanne Cusano, qui Terram Chignoli, & illius bona prope, vel intra limites status Mediolani in Diœcesi Papiensi, seu Laudensi consistentia in feudum nobile, & honorificum ab Apostolica Sede obtinebat, orta fuerit inter dilectos filios Octavium, Marcum Antonium, & Augustinum de Cusanis Fratres germanos ex una, & dilectam in Christo filiam Flaminiam Cusanam dicti Joannis defuncti sororem ex alia partibus differentia, seu materia quæstionis, ex eo scilicet, quod prædicta Flaminia se dicto Joanni in Terra, & bonis feudalibus præfatis succedere posse, ipsi vero Octavius, Marcus Antonius, & Augustinus se in investitura hujus Feudi ex pacto, & providentia primi investientis comprehensos esse, & propterea ad eos, exclusis omnibus aliis, bona feudalia prædicta perveniant, prætendunt: cumque prædicta Flaminia ad Senatum, seu alium Judicem sæcularem temere recursum habuerit, & ipsi Senatus, vel alius Judex causam hanc de facto susceperint, & ad nonnullos actus in illa devenerint, & jam forsan possessionem dictorum bonorum feudalium a prædicto Joanne, dum viveret, ex investitura Sedis Apostolicæ pro bonis feudalibus Ecclesiasticis possessorum ad se similiter de facto avocaverint, licet Senatus, vel alius quispiam Judex sæcularis in dicta causa, cujus cognitio, privative etiam quoad summariissimum possessorium, ad Judicem Ecclesiasticum, ut notorium est, pertinet, sese intromittere nec potuerit, nec debuerit.

Commissio, de qua in Rubrica. §.2. Nos id, ut par est, minime dissimulare, ac Nostram, & Apostolicæ Sedis jurisdictionem, & auctoritatem conservare, ac tueri, aliasque in præmissis opportune providere volentes, de tuæ Fraternitatis, quam pridem fe: re: Clemens Papa VIII. Prædecessor noster ad curam, gubernium, & regimen dicti Feudi Ecclesiastici Chignoli, illiusque bonorum deputavit, prudentia, fide, integritate, doctrina, & singulari erga Nos, & Apostolicam Sedem fide, ac devotione plurimum in Domino confisi, & quarumcumque investiturarum Terræ, & bonorum Chignoli prædictorum hactenus factarum tenores, ipsorumque Terræ, & bonorum situationes, confines, vocabula, Diœces. qualitates, & veros etiam annuos valores, necnon litis hujusmodi statum, & merita, ac nomina, & cognomina Judicum, & collitigantium, cæteraque necessaria, præsentibus pro expressis habentes, ac cau-

sam,

sam, & causas super præmissis hactenus motas, & inchoatas, ac movendas, & inchoandas, in eisdem statu, & terminis, in quibus reperiuntur, ad Nos harum serie avocantes, illain, & illas cum omnibus illarum incidentibus, dependentibus, emergentibus, annexis, & connexis, ac in to negocio principali tibi per te tanquam Nostrum, & Sedis Apostolicæ delegatum, aut per alium, seu alios a te subdelegandos, summarie, simpliciter, & de plano sine strepitu, & figura Judicii, sola facti veritate inspecta, ac terminis substantialibus non servatis, audiendas, cognoscendas, decidendas, & fine debito, prout juris fuerit, terminandas committimus.

Concessio necessariarum facultatum.

§.3. Dantes tibi plenam, liberam, & amplam facultatem, & auctoritatem in primis, & ante omnia cuicumque, & quibuscumque Judicibus sæcularibus, & etiam ipsimet Senatui, sub excommunicationis latæ sententiæ, aliisque censuris, & pœnis Ecclesiasticis per te infligendis, & declarandis, etiam per edictum publicum, constito de non tuto accessu, inhibendi, ne audeant, seu quisque eorum audeat, se in hujusmodi causa vel causis directe, vel indirecte, aut quovis quæsito colore, vel ingenio, neque etiam evitandi scandala, aut alio quovis cogitato, vel incogitato prætextu intromittere, ingerere, vel quoquo modo procedere, ac se immiscere, quinimo si hactenus ipsi Senatus, vel alius quicumque Judex sæcularis ad aliquos actus in hujusmodi causa, præsertim circa avocationem ad se possessionis dictorum bonorum feudalium quoquo modo processerint, statim, nulla interposita mora, omnique excusatione cessante, hujusmodi possessionem uti nulliter, de facto, & sine aliqua auctoritate adeptam, dimittere, ac alia attentata quæcumque revocare, & annullare, ac omnia in pristinum statum restituere, & reponere, necnon etiam inhibendi quibusvis aliis, & citandi, quos opus fuerit, etiam similiter per edictum publicum constito de non tuto accessu: quatenus autem Senatus, seu alius Judex sæcularis inhibitioni tuæ non paruerint, contra illos, & illorum quemlibet ad declarationem incursus excommunicationis, & censurarum prædictarum, & ad omnes actus quomodolibet de jure permissos juxta Sacrorum Canonum dispositionem procedendi, necnon possessionem eorumdem bonorum ad te tamquam Nostrum, & Apostolicæ Sedis Delegatum avocandi, illamque apprehendendi, & donec causa hujusmodi per te terminata fuerit, retinendi, ac alia denique omnia, & singula, quæ in præmissis, & circa ea necessaria fuerint, seu quomodolibet opportuna faciendi, gerendi, & exequendi.

Obstantium derogatio.

§.4. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac stilo Curiæ, & Palatii, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 27. Sept. 1605. An. I.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris die 27. Septembris 1605. Pontificatus nostri Anno I.

X V.

Quod Capitulum generale Fratrum S. Francisci de Paula, quolibet sexennio celebretur: Munusque Correctoris generalis, ejusque Collegarum ac Procuratoris Ordinis, sexennio, Provincialium triennio, Correctorumque domorum, anno expleatur.

Hunc Ordinem probavit Sixtus IV. in Const. VI. Sedes *Tom. III. Par. III. fol. 136. Et B. Franciscum inter Sanctos retulit Leo X. in Const. XLI.* Excelsus *ibidem fol. 475.*

PAULUS PAPA V

Ad perpetuam rei memoriam.

Causa hujus Constitut.

CUM, sicut accepimus, ex regula seu constitutione Ordinis Fratrum Minimor. S. Francisci de Paula a Rom. Pont. prædecessor. nostris, Sanctaque Sede Apost. hucusque confirmata disponatur, quolibet triennio, & in festo Sanctissimæ Pentecostes d. Ordinis Capitulum generale celebrari, & in eo illius Corrector generalis, ejusque Collegæ, ac etiam ipsius Ordinis Zelosus, seu Procurator generalis in loco deputato, ut moris est, omnibus d. Ordinis Provincialibus, eorumque Commissis congregatis eligi debeant, prout in hujusmodi festo die penultima mensis Maii proxime præteriti observato, d. Capitulum generale celebratum, & in eo Corrector generalis, ejusque Collegæ, & Zelosus seu Procurator generalis prædicti electi fuerunt, nihilominus cum d. Ordo, illiusque domus regulares non solum in Italia, sed etiam in Gallia, & Hispania in dies propagentur, ac etiam amplientur, ipsi Generales, eorumque Collegæ suas integras in prædictis Nationibus Visitationes nullo modo infra dictum triennium, prout ipsorum regularis Ordo requirit, efficere possint. Immo vero quæ ab eis in aliqua prædictarum Nationum Visitatione efficiuntur, ita festinanter propter temporis eis præscipti brevitatem fiunt, ut in suum Ordinem nullum, vel saltem minimum, possit inde resultare emolumentum, itaut nedum ex incommodis hujusmodi, verum, etiam ex ipso triennali, sic ut præfertur, totius Ordinis prædicti Provincialium, eorumque Commissorum ad Capitulum generale hujusmodi celebrand. Conventu ingentes sumptus, gravesque molestias d. Ordo subiro cogatur. Quibus, & aliis forsan causis per nos provide consideratis, & re ipsa a dilectis filiis Prælatis Congreg. Reformationis mature discussa, ad evitan. hujusmodi sumptus, & expensas, ac incommoda, quæ præmissorum occasione oriri possunt, modo infrascripto providendam esse duximus.

Capitulum generale quolibet sexennio celebr. in loco. Cor-

§.2. Nos igitur in supremo dignitatis culmine divina favente clementia constituti, ad ea, per quæ Religiosorum piæ vitæ, divinique numinis obsequiis sub regularis obser-

Rector generalis, illiusque Collegæ, ac Procurator generalis eligendi.

observantiæ norma vacantium, status salubriter dirigi valeat, libenter attenden. Motu proprio, & ex certa scientia ac mera deliberatione nostra, deque Apost. potestatis plenitudine, quod de cetero perpetuis futuris temporibus d. Capitulum generale non quolibet triennio, prout hactenus observatum fuit, sed de sexennio in sexennium celebretur, in eoque Corrector generalis, illiusque Collegæ, ac Zelosus seu Procurator generalis prædicti Ordinis Provincialibus, eorumque Commissis congregatis, ac reliquis observari solitis servatis, ad hujusmodi sexennium eligantur, ac celebrari, & eligi debeant.

Eorumque officia sexennio concludenda.

§.3. Itant electio dilecti filii Stephani Augerii moderni d. Ordinis Correctoris generalis, ejusque Collegarum ac dilecti etiam filii fratris Hieronymi Durandi Zelosi seu Procuratoris generalis a die Festivitatis Sanctissimæ Pentecostes hujusmodi proxime præterita computan. duret, prout nos illam ad hujusm. sexennium extendimus, & ampliamus. Quo quidem sexennio durante ipsi, & eorum quilibet eisdem privilegiis, prærogativis, antelationibus, favoribus, auctoritate, officio, præeminentia, & jurisdictione, aliisque gratiis tam spiritualibus, quam temporalibus, quibus d. Ordinis Corrector generalis, ejusque Collegæ, & Zelosus seu Procurator generalis hactenus usi, potiti, & gavisi fuerint, ac quibus de jure, usu, consuetudine, privilegio, aut alias quomodolibet utuntur, potiuntur, & gaudēt, ac uti, potiri, & gaudere possunt, & poterunt quomodolibet in futurum, ipsi pariter, & pariformiter absque ulla prorsus differentia utantur, potiantur, & gaudeant, dictoque sexennio elapso, & non antea, d. Capitulum generale celebretur, & celebrari debeat, in eoque, quæ de more fieri sulent, dicto triennio penitus escluso, fiant, & observentur.

Alii auti Officiales, Provinciales, eorumque Collegæ ad triennium, & Correctores domorum ad annum eligendi.

§.4. Alii vero Officiales, Provinciales, eorumque Collegæ de triennio in triennium, ac Correctores domorum d. Ordinis de anno in annum, prout ex regula d. Ordinis disponitur, creentur, & deputentur, perpetuo statuimus, & ordinamus.

Contravenientes multas pœnas incurrunt.

§.5. Et ita sub indignationis nostræ, necnon privationis vocis activæ, & passivæ, ac inhabilitatis ad quæcumque d. Ordinis dignitates, præeminentias, officia, & munia recipien., & retinen. ipso facto incurren. pœna per quoscumque dicti Ordinis fratres, & regulares, ac quosuis alios observari præcipimus, & mandamus.

Clausula hujus concessionis præservativæ.

§.6. Decernentes præsentes literas de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, aut intentionis nostræ, vel quopiam alio defectu notari, vel impugnari, aut alias quomodolibet infringi, vel retractari, seu invalidari, aut ad viam, & terminos juris reduci, seu in jus, vel controversiam vocari, aut adversus eas quodcumque juris, & facti, vel justitiæ, aut gratiæ remedium intentari, impetrari, vel concedi nullatenus umquam posse.

Ac decretum irritans.

§.7. Sicque per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apost. Auditores, ac S. R. E. Cardinales, dictæque Sedis de latere Legatos, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Exequutores deputati.

§.8. Quocirca dilectis filiis nostris, & Apost. Sedis in Regnis Franciæ, & Hispaniarum Nunciis, & causarum Curiæ Cam. Apostolicæ generali Auditori per præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte Correctoris generalis, ejusque Collegæ, ac Procuratoris prædictorum, aut alicujus eorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, illisque, & cuilibet eorum in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra illos, & eorum quemlibet præmissorum omnium, & singulorum effectu pacifice frui, & gaudere, non permitten. illos, aut eorum quemlibet desuper a quoquam quavis auctoritate quomodolibet indebite molestari. Contradictores quoslibet, & rebelles, ac præmissis non parentes per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia appellatione postposita compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Contrariorum derogatio.

§.9. Non obstan. fel. rec. Bonifac. Papæ VIII. Prædec. Nostri de una, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad judicium non trahatur aliisque constit., & ordinat. Apost. ac prædicti Ordinis etiam juramento, confirmatione Apost., vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apost. eidem Ordini, illiusque Correctori, Collegis, Procuratoribus, aliisque Superioribus, & personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, ac irritantibus, & aliis decretis in genere, vel in specie, ac alias in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, & singulis, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia esquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, acsi de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro expressis, & ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus. ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumptis danda fides.

§.10. Volumus autem, quod præsentium transumptis, etiam impressis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus

jus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides in judicio, & extra illud adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

D. die 1. Oct. 1605. An. 1.

Dat. Romæ apud Sanctum Marcum sub annulo Piscatoris die 1. Octob. 1605. Pont. Nostri Anno I. (a)

XVI.

Restitutio, & innovatio Festivitatis S. Ubaldi, Episcopi Eugubini, Ordinis Canonicorum Regularium Lateranensium, pro die 16. Maii.

Hunc Sanctum canonizavit, & festivitatem instituit Cælestinus III. in sua Constitutione VI. Benedictus *Tom. III. fol.* 47.

PAULUS PAPA V.

Servus Servorum Dei

Exordium.

EX injuncto nobis Apostolici muneris debito ad ea libenter intendimus, per quæ Sanctorum veneratio, & Christifidelium devotio augetur, cum præsertim pia virorum Principum vota id exposcunt, ac alias in Domino conspicimus salubriter expedire.

Supplicatio Ducis Urbini & Abbatis Ordinis Canonicorum Regularium.

§. 1. Piis igitur, ac devotis supplicationibus dilecti filii nobilis viri Francisci Mariæ Urbini Ducis, & dilectorum filiorum Abbatis generalis, & universæ Congregationis Canonicorum Regularium Lateranensium Ordinis S. Augustini nominibus, nobis humiliter porrectis inclinati, ac ex voto venerabilium Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium super sacris ritibus, & ceremoniis deputatorum, ut Christifidelium veneratio erga Sanctum Ubaldum olim Episcopum Eugubinum magis augeatur, quem ob insignia miracula, quæ illius intercessione, ut pie creditur, Omnipotens Deus operari dignatus est, & in dies operari dignatur, maxime in liberandis a Dæmone obsessis, & ob celebrem in universo Orbe illius vitæ sanctitatem, fel. rec. Cœlestinus Papa III. Prædecessor Noster in Sanctorum numerum retulit, & erga quem dictus Franciscus Maria Dux ob speciales gratias a Deo ipsius Sancti Ubaldi meritis, & intercessione, ut similiter pie creditur, susceptas, & eadem Canonicorum Regularium Congregatio, cujus Ordinis institutum, & vivendi rationem ipse Sanctus Ubaldus in Canonica Portuensi apud Ravennam suscepit, singularem gerunt affectum.

Restitutio festivitatis.

§. 2. Harum serie perpetuo statuimus, & ordinamus, ut ipsius S. Ubaldi Pontificis, & Confessoris dies festus in Kalendario Romano ad diem decimum sextum mensis Maji adscribatur, & de eodem S. Ubaldo Pontifice, & Confessore in universo Orbe a Clericis sæcularibus, & regularibus quibuscumque, qui divinum officium recitare tenentur, eo die commemoratio, tanquam de festo simplici fieri debeat.

Claus. derog.

§. 3. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 26. Octob. 1605. An. 1.

Dat. Romæ apud S. Marcum sub annulo Piscatoris, die 26. Octobris 1605. Pont. nostri Anno 1. [b]

XVII.

Approbatio Collegii sub invocatione Sancti Hieronymi, a S. R. E. Cardinale Matthæjo Romæ instituti, ad piam egenorum Scholarium, ad Sacrarum Literarum, & Juris Canonici studium incumbentium, educationem cum gratiarum, & Privilegiorum concessione.

PAULUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei.

Dilecto filio nostro in Urbe ejusque districtu Vicario in spiritualibus generali, salutem, & Apostolicam benedictionem.

Proœmium.

ALtitudo divinæ providentiæ, a qua bona, & sancta opera omnia procedunt, ea suorum fidelium animis frequenter suggerit, quæ ad Collegiorum, & aliorum piorum locorum propagationem, ac pauperum studii literarum incumbere volentium manutentionem, & instructionem, bonorumque per eos emeritorum promotionem noscantur pertinere, unde nos, quibus eadem providentia universalis Ecclesiæ regimen est commissum, ipsorum fidelium præsertim S. R. E. Cardinalium pias voluntates ad id tendentes, ut votivos sortiantur effectus, cum a nobis petitur, Apostolici favoris suffragio libenter prosequimur, ac in his officii nostri partes favorabiliter interponimus, prout conspicimus salubriter expedire.

Hieronymus Cardin. Matthæjus Collegium S. Hieronymi pro Scholaribus institui jussit, ab ejus Fratribus, & hæredibus, & subsidium hic indicatum assignavit.

§. 1. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Cyriaci, & Hasdrubalis de Matthæis Domicellorum Rom. petitio continebat, quod alias bo. me. Hieronymus tit. S. Pancratii Presbyter Cardinalis Matthæjus nuncupatus, cordi habens Religionis augmentum, & decorem, piamque Juventutis eruditionem, in ultimo a se condito testamento, sub cujus dispositione ab humanis decessit, & ad gloriam Omnipotentis Dei, & honorem divi Hieronymi Advocati sui, Cyriaco, & Hasdrubali præfatis ejus fratribus, & heredibus universalibus,

(a) Paucos ante dies, scilicet 14. Septemb. Paulus sua Constitutione, cui initium, *Ex injuncto nobis* Clementis VIII. Literas, quibus declaravit Congregationem FF. Reformatorum Discalceatorum Ord. B. M. V. de Carmelo inter Mendicantium Ordines esse computandum, extendit. Eam omittimus, cum nihil peculiare habeat.

(b) Pridie hujus diei confirmatæ leguntur in forma communi Constitutiones Clericorum Regularium Minorum Brevi, cui initium: *Decet Rom. Pontificem*, & quod legitur in Compendio Privilegiorum hujusce Congregationis Romæ edito 1716. & quidem pag. 30.

bus, inter alia centum, & quinque diversorum Montium de Urbe loca non vacabilia, & decem mille scuta monetæ in emptionem tot aliorum locorum montium non vacabilium, etiam de urbe, seu censuum annuorum, tuto, & bene impositorum, aut bonorum stabilium eorum arbitrio eroganda prælegavit, seu reliquit. Insuper voluit, & mandavit, quod post factam emptionem hujusmodi quinque usque ad sex mille scuta intra sex menses, a die obitus sui computandos, in emptionem alicujus domus, seu loci eisdem Cyriaco, & Hasdrubali benevisæ, seu benevisi, converti, ibique Collegium S. Hieronymi nuncupandum erigi, & institui, & quatenus pro emptione domus, seu loci hujusmodi erogaretur minor summa dd. sex mille scutis, habita ratione ad illius pretium, & fabricam, siqua facienda esset pro constructione, & usu d. Collegii, id totum quod superesset, in emptionem similium locorum, sive censuum, aut bonorum ad commodum, & beneficium d. Collegii investiri; Ipsum autem Collegium, ac bona illi pro ejus dote assignanda, de proprietate, & jurepatronatus Cyriaci, & Hasdrubalis prædictorum, ac filiorum, nepotum, pronepotum, & aliorum ex eis descendentium in infinitum, unius scilicet post alium esse, ac illis omnibus deficientibus, omnes alii in primogenitura per eum super successione partis Castrorum Jovis, Rocchæ Sinibaldæ, & Belmontis ratione donationis per eumdem antea prædictis Cyriaco, & Hasdrubali factæ instituta, comprehensi, exclusis semper fœminis, & alias juxta ejusdem primogenituræ formam, seriem, & continentiam, eis succedere, & quatenus elapsis d.l. sex mensibus, domus, seu locus hujusmodi empta, vel emptus non esset, tunc per Cyriacum, & Hasdrubalem præfatos aliqua idoneæ domus ad hunc effectum conduci.

Ejus regimen Ciriaco, & Asdrubali fratribus, & Præposito Cōgregationis Clericorum Regularium S. Pauli commisit, cum facultate statuta opportuna condendi.

§.2. Ipsique Cyriacus, & Hasdrubal, ac eorum primogeniti, una cum Præposito Domus S. Blasii de Anulo etiam de Urbe, Congregationis Clericorum Regularium S. Pauli Decollati pro tempore existente d. Collegium, gubernare, & administrare, ac Magistrum seu Rectorem, Scholares, famulos, servientes ut infra qualificatos in d. Collegio introducendos, eligere, & admittere, eosque expellere, & removere, ac alios sufficere, statutaque, ordinationes, & constitutiones pro illius felici statu, & prospera directione facere, condere, & compilare deberent, illaque, prout occasio se offerret, & eis videretur reformare, & corrigere, ac eisdem addere, & detrahere possent, ac denique liberam ipsius Collegii administrationem haberent, omni, & quacumque superioritate, & superintendentia omissa, rogans, & hortans Cyriacum, & Hasdrubalem, ac Præpositum prædictos, quatenus in opportunis ordinationibus hujusmodi faciend. ex quibus rerum conservatio pendebat, omni eum diligentia, & fedulitate uti vellent, hac una inter cæteras addita, ac inviolabiliter, & perpetuo observanda, videlicet quod tam Magister, seu Rector, quam Scholares, & servientes dicti Collegii prima Dominica cujuslibet mensis, sua peccata confiteri, & sacrosanctam Eucharistiam sumere tenerentur, ut eodem tempore Deo servire, scientias edisceere, & gratias de beneficiis receptis referre valerent.

Rectorem ab eis deputari jussit.

§.3. Et propterea statuit, & ordinavit, quod unus Magister, seu Rector Sacerdos a Cyriaco, & Hasdrubale, ac successoribus, necnon Præposito præfatis eligendus, dicto Collegio præesset, ac Scholarium, & famulorum, seu servientium prædictorum curam gereret,

Introituum administrationem præscripsit.

§.4. Ea tamen conditione, quod Cyriacus, & Hasdrubal, ac successores prædicti de per se soli curam, & administrationem dotis, & pecuniarum ejusdem Collegii, necnon facultatem loca Montium, & censuus, seu bona stabilia hujusmodi emendi, & in eventum illorum extinctionis pretium inde proventurum, prout eis videretur, & inferius ordinatur, reinvestiendi haberent, sed in expeditione mandatorum, manus dicti Præpositi intervenire, & deliberationes magni momenti super rebus dicti Collegii similiter cum ejus interventu fieri deberent.

Scholarium qualitates admittendorum designavit.

§.5. Quodque in eodem Collegio tot, quot ex introitibus illius dotis ibi manutenerı possent, Scholares Romani originarii, seu etiam cives ex privilegio de nobili genere procreati, & pauperes receiperentur. Ita tamen, ut unus, vel duo ex Nonatulæ, & unus ex Famularum terris nullius diœcesis Provinciarum Bononien. & Urbinaten. respective oriundi, siqui adessent, qui dd. Scholarium muneri, & consortio adscribi instarent, dd. Romanis præferrentur, dummodo idonei, & acceptabiles forent; sub hoc autem principio dilecti filii Prosper Bonus ex terra S. Angeli sub dominio Ducatus Urbini, Joannis Francisci Fagnani, qui sibi a Secretis negotiis Congreg. Conc. Trident. spatio tresdecim annorum, & ultra inservierat, consanguineus loco illius qui de dicta terra Famularum admittendus esset, necnon Victorius Piccinus Francisci etiam Piccini Trident. Civis tamen Romanus obsequiis d. Cyriaci insistentis natus, in Scholares ejusdem Collegii etiam recipetentur, ceteris omnibus circa d. Collegium dispositis, quibus in aliquo ea vice dumtaxat excepta derogari voluit, firmius remanentibus.

De ætate scholarium.

§.6. Omnes vero Scholares præfati, tempore eorum receptionis in dicto Collegio, decem & septem annorum ad minus suæ ætatis, ac in literis humanioribus sufficienter instructi essent.

Studia sacræ paginæ, & Juris Canonici tantum permisit.

§.7. Nec aliis quam Sacræ paginæ, & Juris Canonici studiis incumbere possent.

Habitum ordinavit.

§.8. Vestesque Clericales, scilicet nigri coloris, & uniformes eis, sumptibus dicti Collegii deferrent.

Scholares usque ad annum 25. & non ultra retineri jussit.

§.9. Ac in ipso Collegio usque ad vigesimum quintum ejusdem suæ ætatis annum retineri, & educari, completoque an-

anno hujusmodi, locum aliis cedere tenerentur.

Bona Collegio assignata nunquam volunt alienari.

§.10. Quodque loca Montium, seu census, aut bona, ad opus d. Collegii, ut præfertur assignata, & deinceps emenda, pro dote, & sustentatione d. Collegii perpetuo affecta, & hypothecata remanerent, nec in alium usum converti possent, & in eventum illorum extinctionis, pretium inde redigendum, statim apud Montem Pietatis de Urbe deponeretur, cum mentione, seu enunciatione, quod pecuniæ hujusmodi pro dicto Collegio destinatæ existebant, neque ex eodem Monte, nisi ad effectum illud in emptionem aliorum locorum Montium non vacabilium, sive cculuum bene, & secure impositorum, aut rerum stabilium, prout Cyriacus, & Hasdrubal, ac eorum successores præfati, una cum d. Præposito magis expedire cognoscerent, amoveri posset, ac in literis patentibus desuper expedien., seu in celebratione instrumentorum desuper conficiendorum, semper expressa, & specifica mentio fieret, pecunias hujusmodi ad præfatum Collegium ex dispositione ipsius Hieronymi Card. spectare, illasque hujusmodi oneribus, & conditionibus, nempe pro dote, & sustentatione dicti Collegii subjacere, & hoc toties, quoties casus contingeret, atque ita perpetuis futuris temporibus dos hujusmodi d. Collegio, isto, & omni alio meliori modo conservari, fructus autem locorum, censuum, seu bonorum hujusmodi donec erectio dicti Collegii sequeretur decurrendi, ad commodum, utilitatem, & augmentum ejusdem Collegii investiri, factaque congerie dotis hujusmodi ex omnibus, & quibuscumque illius fructibus singulis annis in perpetuum trecenta scuta monetæ detrahi, ac illa in tot locis Montium non vacabilium, vel censibus annuis, aut bonis stabilibus ad commodum, & augmentum ejusdem Collegii investiri deberent, ad hoc ut facta investitura hujusmodi dictum Collegium, fructibus inde percipien. uti, & frui posset, pro ut in dicto testamento plenius dicitur contineri.

Hæredes Cardin. Matthæi ejus mentem exequuti pontificia auctoritate petunt roborari.

§.11. Cum autem, sicut eadem petitio subjungebat, Cyriacus, & Hasdrubal præfati piam d. Hieronymi Card. dispositionem ad effectum quantocius perduci desiderantes, ex dicta summa decem mille scutorum ab eo, ut præfertur, legata quandam domum in via, quæ tendit ad Ecclesiam S. Nicolai sub Monte Quirinali sitam, ad usum Collegii hujusmodi satis opportunam, & commodam ab hæredibusque Pamphilii de Desideriis, quinque millium scutorum, & censum annuum sortis principalis aliorum quinque millium scutorum a Hieronymo Serlupio dilectis filiis, & nuperrime sequuta d. census, pro summa bis mille scuto rum, redemptione, seu extinctione ex ipsis bis mille scutis, & de fructib. ex dote dicti Collegii eatenus decursis, alia viginti novem loca Montis Farnesii etiam de Urbe emerint, & in domo præfata Collegium hujusmodi erigi cupiant, illique pro sua dote, sub hoc primordio residuum census hujusmodi, quod est ter mille scutorum, ac viginti novem prædicta, necnon alia centum, & quinque diversorum Montium non vacabilium per eos jam ad hunc effectum destinata, & designata loca assignare intendant, pro parte Cyriaci, & Hasdrubalis prædictorum nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus præmissis annuere, & desuper opportune providere de benignitate Apostol. dignaremur.

Paulus rem suo in Urbe Vicario committit.

§.12. Nos igitur Cyriacum, & Hasdrubalem præfatos, ac eorum quemlibet, a quibusvis excommunic., suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, nec non dicti testamenti, ac quarumcumque aliarum scripturarum super præmissis, & eorum singulis, publice, & privatim, ac alias quomodolibet confectarum, & in illis contentorum, ac inde sequutorum quorumcumque tenores, necnon domus seu domorum hujusmodi veriores situationes, confines, earumque, ac locorum montium, & census præfatorum veros etiam annuos valores præsentibus pro sufficienter, & totaliter expressis haben. hujusmodi supplicationibus inclinati, circumspectioni tuæ per Apost. scripta mandamus, quatenus auctoritate nostra de præmissis te diligenter informes, & si per informationem hujusmodi, ita esse repereris, in præfata, vel alia per Cyriacum, & Hasdrubalem prædictos ad hunc effectum forsan emenda domo, Collegium S. Hieronymi nuncupandum, cum Cappella, seu Oratorio, Refectorio communi, Sigillo, Bibliotheca, Archivio, cæterisque Collegialibus insignibus, ac membris, & officinis necessariis pro perpetuis receptione, usu, & habitatione unius Magistri seu Rectoris habilis, & idonei, qui Presbyter existat, & Scholarium famulorum, seu servientium ejusdem Collegii curam gerat, & ipsi Collegio juxta traditam ab eodem Hieronymo Card. formam, & non alias præsit, ac tot quot ex d. Collegii proventibus, & redditibus annuis, deducta ex eis in primis, & ante omnia trecentorum scutorum summa quotannis in utilitatem, & augmentum dicti Collegii juxta prædicti Hieronymi Card. dispositinnem investienda, pro tempore commode sustentari, & manuteneri poterunt, Scholarium juxta dispositionem, & ordinationem dicti Hieronymi Card., ut præfertur factas, qualificatorum, eligendorum, recipiendorum, educandorum, retinendorum, ac etiam expellendorum, & removendorum, sub perpetuis cura, gubernio, regimine, & administratione Cyriaci, & Hasdrubalis, ac suorum primogenitorum prædictorum, qui per se solos omnimodam dotis, & pecuniarum d. Collegii curam, & administrationem habere debeant, cum facultatibus, oneribus, conditionibus, modo, & forma

a di-

a dicto Hieronymo Card. præscriptis perpetuo (sine tamen alicujus præjudicio) erigas, & instituas, illique sic erecto, & instituto, pro ejus dote, ac Magistri, seu Rectoris, ac Scholarium prædictorum, usu, habitatione, & sustentatione, bonorumque illis incumbentium supportationem prædictam, vel aliam, seu alias domos, ut præfertur emendas, cum omnibus, & singulis illarum ædificiis, structuris, situ, ambitu, juribus, pertinentiis, & dependentiis quibuscumque, ac residuum prædicti census, necnon omnia, & singula loca Montium per Cyriacum, & Hasdrubalem præfatos tam empta, & assignata, quam emenda, & assignanda, ut præfertur, ita quod liceat Cyriaco, & Hasdrubali ac primogenitis prædictis corporalem, realem, & actualem illorum omnium possessionem, per se, vel alium, seu alios eorum, & dicti Collegii nominibus, propria auctoritate libere appræhendere, & appræhensam perpetuo retinere, fructus quoque, redditus, proventus, jura, obventiones, & emolumenta quæcumque ex eis, seu dote hujusmodi provenientia, percipere, exigere, levare, recuperare, locare, & arrendare, ac in communes dicti Collegii usus, & utilitatem convertere, cujusvis licentia desuper minime requisita, etiam perpetuo applices, & appropries.

Et a superioritate, & jurisdictione quarumcumque Officialium &c. eximat.

§. 13. Insuper ipsum Collegium, ac illius pro tempore existentes Magistrum, seu Rectorem, Scholares, Collegiales, Œconomos, Officiales, Ministros, & personas, eorumque res, & bona mobilia præsentia, & futura, cujuscumque quantitatis, qualitatis, generis, & speciei existentia, ab omni, & quacumque pro tempore existentium d. Urbis Gubernatoris, Senatoris, Conservatorum, Reformatorum, & Nostri, ac Rom. Pont. pro tempore existentis in eadem Urbe, & illius districtu, spiritualibus Vicarii, necnon causarum curiæ Cameræ Apost. generalis Auditoris, & quorumcumque Nostrorum, & Sedis Apost. de latere Legatorum, ac Vicelegatorum, & quarumcumque aliarum personarum ubilibet constitutarum, & quavis auctoritate, & dignitate, tam ecclesiastica, quam mundana etiam Cardinalatus honore fungentium, visitatione, correctione, jurisdictione, dominio, superioritate, & potestate, similiter perpetuo eximas, & liberes.

Et sub tutela Sedis Apost. recipiat.

§. 14. Ac sub Nostra, & pro tempore existentis Romani Pontificis protectione, & inviolabili conservatione suscipias, eidemque Sedi immediate subjicias.

Heredes prædictos Collegii administratores constituat.

§. 15. Necnon Cyriacum, & Hasdrubalem, & ab eis descendentes primogenitos præfatos, in dicti Collegii, illiusque Magistri, seu Rectoris, Scholarium, Collegialium, Œconomorum, Officialium, Ministrorum, & personarum, necnon bonorum, & rerum quorumcumque Protectores, & generales administratores, quatenus opus sit, pariter perpetuo constituas, & deputes.

Collegio, & ejus personis indulta aliorũ in Urbe Collegiorum cõmunicet.

§. 16. Necnon eisdem Collegio, illiusque Magistro, & Rectori, Scholaribus, Collegialibus, Œconomis, Officialibus, Ministris, & personis, ut omnibus, & singulis privilegiis, libertatibus, immunitatibus, prærogativis, antelationibus, præeminentiis, concessionibus, indultis, favoribus, cæterisque gratiis universis tam spiritualibus, quam temporalibus, quibus alia Collegia, & pia loca in dicta Urbe instituta, illorumque Magistri, seu Rectores, Scholares, Collegiales, Œconomi, Officiales, Ministri, & personæ de jure, usu, consuetudine, privilegio, vel alias quomodolibet utuntur, fruuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, frui, potiri, & gaudere possunt, & poterunt quomodolibet in futurum, similiter, & pariformiter, ac æque principaliter absque ulla prorsus differentia, uti, frui, potiri, & gaudere libere, & licite valeant, itidem perpetuo indulgemus.

Eisdem heredibus, ac Præposito Congregationis Clericorum S. P. Decollati, facultatem edẽdi ordinationes, & statuta d Collegii cõcedendi.

§. 17. Necnon Cyriaco, & Hasdrubali, ac primogenitis, una cum Præposito prædictis quæcumque statuta, ordinationes, constitutiones, capitula, & decreta, ad ejusdem Collegii, illiusque personarum, rerum, & bonorum spiritualium, & temporalium curam, regimen, gubernium, directionem, & administrationem, ac Scholarium prædictorum nominationem, receptionem, admissionem, expulsionem, ætatem, qualitatem, victum, vestitum, instructionem, disciplinam, ac Studii cursum, ceteraque ad hujusmodi curam, & administrationem pertinentia, licita tamen, & honesta, ac sacris Canonibus, & Concilii Tridentini decretis, ipsiusque Hieronymi Cardinalis dispositioni, & menti non contraria, & a te approbanda, quæ eo ipso Apostolica auctoritate confirmata, & approbata sint, & esse censeantur, ac ab omnibus, ad quos pro tempore spectabit, etiam sub pœnis in contravenien. statuendis observari debeant, omni, & quacumque superioritate, & superintendentia omissa faciendi, & edendi, ac illa, quoties pro eorum, & temporum qualitate, seu alias expediens videbitur, mutandi, corrigendi, moderandi, reformandi, aut alia ex integro condendi, plenam, & absolutam licentiam, & facultatem impertiaris.

Præposito prædicto onus & munus præfatum perpetuo retinere præcipiat.

§. 18. Ceterum quia de facili evenire potest, ut modernus, vel pro tempore existens Præpositus præfatus, onera, & munera sibi a dicto Hieronymo Cardinali, circa statum, & gubernium dicti Collegii, ut prænarratur, injuncta, aliquo modo detrectare tentet, eidem Præposito tam moderno, quam pro tempore existenti, ut omni, & quocumque tempore, omnia onera, & munera hujusmodi, prout sibi a dicto Hieronymo Cardinale injuncta sunt, prompta animi devotione suscipere, & exequi, numquam autem quovis colore, prætextu, vel ingenio detrectare debeant, præcipias, & mandes.

Juspatronatus dicti Collegii ad heredes Car dinalis Matthæi juxta illius dispositionem spectare declarat.

§. 19. Postremo Collegium per præsentes erectum, illiusque dotem hujusmodi, de proprietate, & jurepatronatu Cyriaci, & Hasdrubalis, ac suorum filiorum, nepotum, pronepotum, & aliorum descendentium prædictorum, unius scilicet post alium, & illis

illis omnibus deficientibus, aliorum ad dictam primogenituram vocatorum juxta illius formam, & tenorem esse, & fore, ac juspatronatus hujusmodi illis ex primæva, integra, & omnimoda fundatione, atque dotatione, de bonis mere patrimonialibus facta, & alias in omnibus, & per omnia juxta prædicti Hieronymi Card. testamentum, dispositionem, & ordinationem competere.

Clausulas hujus Constit. apponat.

§.20. Præsentes quoque literas sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, aut aliis contrariis dispositionibus, per Nos, vel alios Romanos Pontifices Successores Nostros, etiam in crastinum assumptionis Successorum hujusmodi ad summi Apostolatus apicem, sub quibuscumque verborum expressionibus, & formis, etiam motu proprio pro tempore factis, minime comprehendi, sed tamquam pro fundatione, & dotatione d. Collegii S. Hieronymi, ad bonarum artium cultum instituti concessas, semper ab illis excipi, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum, & eum, in quo antea quomodolibet erant statum, restitutas, repositas, & plenarie reintegratas, ac de novo etiam sub data per Administratores pro tempore existentes præfatos quandocumque eligenda, concessa esse, & fore, suumque plenarium effectum sortiri, & obtinere.

Clausulā sublatā &c. addat.

§.21. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, ac causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales etiam de latere Legatos in quavis instantia judicari, & definiri debere, ac quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernas.

Contrariis quibuscumq; hic Pontifex derogat.

§.22. Non obstantibus præmissis, ac quibusvis Apostolicis, necnon in Provincialibus, & Synodalibus, Universalibusque Conciliis editis, specialibus, & generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus, nec non dictæ Urbis etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus etiam immemorabilibus, & legibus municipalibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eidem Urbi, ac dilectis filiis Populo Romano, necnon Camerario, Vicario, Gubernatori, Auditori, Senatori, cæterisque Superioribus, & personis præfatis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis in genere, vel in specie per quoscumque Rom. Pontif. Prædecessores Nostros, ac Sedem prædictam etiam motu simili, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine etiam consistorialiter, ac alias concessis, & confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut alia exquisita forma ad hoc servanda foret, eorum tenores, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata, exprimerentur, & insererentur, præsentibus pro plene, & sufficienter expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, & sufficienter derogatum esse decernimus: Cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 16. Novem. 1605. An. I.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, 1605. 16. Kal. Decemb. Pontificatus nostri Anno I.

Sequitur decretum erectionis dicti Collegii editum a Cardinali Pamphilio PP. Vicar.

Decretum S.R.E. Card. Pamphilii, super institutione Collegii in exequutionem præinsertarum literarum.

§.23. Illustrissimus, & Reverendissimus D. Hieronymus Cardinalis Pamphilius Vicarius, & Judex, ut supra deputatus dictis literis Apostolicis ea, qua decuit reverentia, receptis, illisque visis, & contentis in eis bene auditis, & intellectis, visoque testamento, ut supra exhibito, & producto, & demum visis videndis, & consideratis considerandis, volens ad præfatarum literarum exequutionem procedere, Collegium de quo in dictis literis erexit, & instituit cum appropriatione, & applicatione bonorū, facultatibus, & declarationibus, ac modo, & forma a dicto bon. me. Hieronymo Cardinali præscriptis, ac cum exemptione, liberatione, subiectione, indulto, deputatione, licentia, facultate, impertitione, concessione, præcepto, reservatione, assignatione, & decreto, ac alia in omnibus, & per omnia juxta earumdem literarum Apostolicarum formam &c., & tenorem &c. non solum præmisso sed etiam omni alio meliori modo &c.

Stipulatio decreti.

Actum Romæ in Palatio solitæ residentiæ dicti Illustriss., & Reverendiss. D. Cardinalis Vicarii, præsentibus ibidem DD. Francisco Romanlo Clerico Romano, & Mutio Passarino de Nursia Clerico Spoletanæ Diœcesis Curiæ Connotariis testibus ad præmissa omnia, & singula habitis, vocatis, principaliter, atque rogatis.

Cardinalis subscriptio.

Hieronymus Cardinalis Pamphilius S. D. N. Papæ Vicarius.

Notarius rogatus.

Faustus de Barberiis d. Curiæ Notarius rogatus.

Sequitur deputatio Vicarii Papæ in Judicem causarum dicti Collegii Matthæi.

PAULUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Superna dispositione illios, cujus inscrutabili providentia ordinationem suscipiunt universa, in eminenti Apostolicæ dignitatis specula, meritis licet imparibus constituti, ad ea, per quæ personis quibuslibet, præsertim illis, qui adolescentes in literarum studiis, bonis moribus, ac disciplinis in-

instruunt, ipsisque adolescentibus, ac studiosis justitia minori cum eorum dispendio administretur, libenter attendentes, illa eis propterea benigne concedimus, quæ eorum indemnitati, fore conspicimus opportuna.

Enunciatio institutionis Collegii Matthæj.

§.24. Alias siquidem nos supplication. dilectorum filiorum Cyriaci, & Hasdrubalis de Matthæis domicellorum Romanorum, & Marchionum Jovis, & Roechæ Sinibaldæ castrorum pro eorum parte Nobis porrectis inclinati, pro complemento ultimæ voluntatis bonæ memoriæ Hieronymi, dum vixit, tituli Sancti Pancratii, S. R. E. Præsbyteri Cardinalis Matthæi nuncupati, dictorum Cyriaci, & Hasdrubalis Fratris germani, qui in ultimo suo testamento eosdem Cyriacum, & Hasdrubalem, hæredes sibi universales instituerat, & inter alia, de quibus tune disposuerat, in Alma Urbe nostra, & domo, seu loco dictis Cyriaco, & Hasdrubali benevisa, seu beneviso, unum Collegium Scholarium Sancti Hieronymi nuncupan. erigi, & illi etiam tunc expressa bona in dotem applicari mandaverat, in quadam per dictum Cyriacum, & Hasdrubalem empta, vel alia, seu aliis domibus ad hunc effectum emenda vel emendis, unum Collegium Sancti Hieronymi, ut præfertur nuncupandum, pro perpetuis usu, & habitatione unius Rectoris, & nonnullorum Scholarium, sub perpetuis quoque cura, regimine, & administratione dictorum Cyriaci, & Hasdrubalis, & primogenitorum suorum, ac alias certis aliis modo, & forma, similiter tunc expressis, Apostolica auctoritate perpetuo ereximus, & instituimus, illique sic erecto, & instituto pro congrua illius dote domum, seu domos hujusmodi, ac quædam loca Montium non vacabilium ad eum finem, & effectum tum empta, tum resignata, dispositioni testamētariæ ejusdē Hieronymi Card. inhærendo applicavimus, appropriavimus, & insuper ipsum Collegium, illiusq; Rectorem, Professores, Lectores, Præceptores, Scholares, Collegiales, œconomos, Officiales, Ministros, & personas, necnon res, & bona quæcumque ab omni, & quacumque dictæ Urbis Gubernatoris, Senatoris, Conservatorum, Reservatorum, ac in eadem Urbe, & illius districtu Vicarii Nostri in spiritualibus generalis, necnon Curiæ causarum Cameræ nostræ Apostolicæ generalis Auditoris, dilectorum filiorum, & quorumcumque Nostrorum, & Sedis prædictæ de Latere Legatorum, & Vicelegatorum, ac quarumvis aliarum personarum quavis auctoritate, & dignitate etiam Cardinalatus honore fulgentium visitatione, correctione, & jurisdictione perpetuo eximimus, ac sub Beati Petri, & dictæ Sedis, necnon Romani Pontificis pro tempore existentis protectione, & inviolabili conservatione suscepimus, eidemq; Sedi immediate subiecimus, prout in literis Apostolicis desuper sub Dat. videlicet sextodecimo Kalendas Decembris, Pont. nostri Anno I. expeditis plenius continetur.

Supplicatio Cyriaci, & Hasdrubalis

§.25. Cum autem, sicut nobis nuper exponi fecerunt Cyriacus, & Hasdrubal prædicti, experientia, & usu compertum sit, similia Collegia, ut plurimum, litigiis, & controversiis judicialibus exerceri, & nisi eis speciales Judices constituantur, passim huc, & illuc coram diversis Tribunalibus magno eorum incommodo, & dispendio trahi, videque ad hoc inconveniens a dicto Collegio propellendum, & ejus opportunitatibus hac in parte consulentes, dicti exponentes plurimum cupiant, peculiarem eidem Collegio Judicem, coram quo trahere, & trahi tantummodo possint, per Nos, & Sedem prædicto modo, & forma infrascriptis constitui, & deputari, Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt exponentes prædicti, quatenus in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

pro deputatione Judicis specialis causarum d. Collegii.

Deputatio Vicarii Papæ in Judicem.

§.26. Nos igitur testamenti, ac literarum hujusmodi tenorem præsentibus pro expressis habentes, dictosque exponentes specialis gratiæ favore prosequi volentes, nec non eos, & eorum quemlibet a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati prædictum, & pro tempore existentem dictæ Urbis Vicarium in specialem, perpetuum, irrevocabilem Judicem, omnium, & singularum litium, causarum, & differentiarum, tam civilium quam (præterquam, quæ fidem orthodoxam concernunt) criminalium, & mixtarum, etiam earum, in quibus exequutive in vim obligationis, in forma Cameræ prædictæ factæ agi contigerit, tam inter dictum Collegium, illiusque Rectorem, Præceptores, Magistros, Scholares, Officiales, Ministros, & alias personas quascumque nunc, & etiam pro tempore existentes, quæ inter eosdem, & Studii generalis dictæ Urbis Rectorem, ac quascumque alias personas, tam sæculares, quam Ecclesiasticas, cujuscumque status, gradus, ordinis, dignitatis, & conditionis, ac præeminentiæ existen. Universitates, Societates, Congregationes, Collegia, Capitula, ac tam Virorum, quam Mulierum Monasteria, Hospitalia, & pia loca, tam conjunctim, quam divisim, ac tam active, quam passive, ultro citroque ad invicem, vel alias quomodolibet jam forsan motarum, & deinceps movendarum.

Facultas procedendi summarie.

§.27. Cum facultate illas per se, vel ejus Vicesgerentem, seu Locatenentes, aut alium, seu alios, quem, vel quos ad hoc duxerit deputandos, etiam summarie, simpliciter, & de plano, & sine strepitu, & figura judicii, sed sola facti veritate inspecta, ac etiam manu regia, cum omnibus, & singulis suis incidentibus, dependen., emergen., annexis, & connexis, totoque negotio principali, etiam privative quoad omnes, & singulos alios Judices ordinarios, & delegatos, eorumque Curias, & tribunalia Ecele-

clesiastica, vel sæcularia, audien. cognoscen. deciden. fineque debito terminandi.

Citandique in Curia, & extra, ac omnibus Judicibus jubendi.

§. 28. Necnon quoscumque interesse habentes, tam in Romana Curia, quam extra eam, etiam per Edictum publicum, constito sibi summarie de non tuto accessu, citandi, ac quibusvis etiam ejusdem Curiæ Judicibus, & personis, quibus, & quoties opus fuerit, sub sententiis, censuris, & pœnis Ecclesiasticis, ac etiam pecuniariis, de quibus videbitur inhibendi, & in eventum non paritionis, ad declarationem incursus censurarum, & pœnarum hujusmodi procedendi, ac sententias desuper ferendas debitæ exequutioni demandandi, seu demandari faciendi.

Contradictores coercendi.

§. 29. Contradictores quoslibet, & rebelles per similes censuras, & pœnas, aliaque opportuna juris, & facti remedia compellendi, ac etiam auxilium brachii sæcularis ad hoc invocandi.

Dubia in præmissis interpretandi &c.

§. 30. Necnon quæcumque dubia, & difficultates, si quæ præmissorum occasione quomodolibet oriri contigerit, declarandi, & interpretandi, omniaque, & singula in eisdem præmissis, & circa ea quomodolibet necessaria, & opportuna facien., geren., mandan., exercen., & exequen., etiam omni, & quacumque appellatione remota, auctoritate prædicta, tenore præsentium perpetuo constituimus, & deputamus, ac perpetuo constitutum, & deputatum esse, & fore.

Clausula hujus concessionis præservativa.

§. 31. Præsentes quoque nostras literas de subreptionis, seu nullitatis vitio, notari, impugnari, retractari, annullari, vel invalidari, seu in jus, vel controversiam vocari, vel ad viam, & terminos juris reduci, aut adversus illas quodcumque juris, gratiæ, vel facti remedium impetrari, aut concedi nullatenus umquam posse, sed semper, & perpetuo dicto Collegio, illiusque Præceptoribus, Magistris, Scholaribus, Ministris, & aliis personis prædictis perpetuo suffragari.

Clausula sublata &c.

§. 32. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam causarum dicti Palatii Auditores, ac ejusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales judicari, & definiri debere, irritumque, & inane, auctoritate, & tenore prædictis decernimus, si secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clausulæ contrariorum derogatoriæ.

§. 33. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon facultatibus Cameræ prædictæ generali Auditori concessis, seu statutis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, ac consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis quibusvis Superioribus, & personis, sub quibuscumque tenoribus, ac formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis in genere, vel in specie, etiam motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, etiam consistorialiter, ac alias in contrarium forsan quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus habenda esset in nostris literis mentio specialis, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque, aut si alicui communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas, non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Dat. die 20. Novemb. 1606. Ann. II.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 20. Novembris 1606. Pont. nostri Anno II. (a)

XVIII.

De certo Religiosorum numero cuicumque Monasterio, Conventui, ac Domui Regulari præfigendo.

Similem legem sanxerat Clem. VIII.

§. 1. Sanctissimus in Christo Pater, & Dominus Noster Dominus Paulus Divina providentia Papa Quintus. Cum ex plurimis, iisque gravissimis Decretis, quæ fæl. record. Clemens VIII. ad regularem disciplinam restituendam, & augendam condidit, illud maximi momenti esse animadvertit, quod a Sacro Concilio Tridentino multo ante cautum etiam fuerat, ut is tantum Religiosorum hominum numerus in singulis Monasteriis, Conventibus, & Domibus Regularibus constitueretur, qui vel propriis redditibus, & obventionibus, vel consuetis emolumentis, ac eleemosynis ali commode posset, magnamque fortasse observantiæ regularis jacturam inde factam esse, quod Ordinum Superiores illud exequi nimium distulerunt, ut hoc etiam adhibito remedio, hujusmodi incommodo prospiceret, aditumque iis Prælatis Regularibus præcluderet, qui plures ad suam Religionem admittentes, quam Monasteriorum, & Conventuum census, eleemosynæ, & qualitates ferant, non levem subditis vitæ claustralis relaxandæ occasionem præbere videntur.

Concil. Trident. sess. 25. cap. 3.

Præceptum præfigendi numerum certum Religiosorum per ejus Superiores.

§. 2. Decrevit, & præcepit, ac præsentis Decreti virtute præcipit, & mandat, omnibus, & singulis Generalibus, Provincialibus, Commissariis, Ministris, Præsidentibus, Abbatibus, Prioribus, Præpositis, Guardianis, Vicariis, & quibuscumque aliis Superioribus Monasteriorum, Conventuum, & Domorum, quovis nomine nuncupentur, Ordinum, Congregationum, & Institutorum, tam Monachorum, quam Mendicantium, & non Mendicantium Regularium quorumcumque existentium intra fines

(a) Die 8. hujus Mensis confirmavit Paulus privilegia a Prædecessoribus suis concessa Congregationi Canonicorum Lateranensium Ordinis Sancti Augustini suo Brevi quod incipit *Paterna nostra* &c.

fines Italiæ, & Insularum adjacentium, ut singuli, ad quos pertinet, in qualibet Provincia, adhibitis duobus, aut tribus Monachis Fratribusve sui Ordinis, vel Congregationis probatioribus, & rerum usu peritioribus, bona immobilia, census, redditus, & proventus omnes, consuetas item eleemosynas, & obventiones, tam communes Monasteriorum, Conventuum, & Domorum ejusdem Provinciæ, quam etiam singularibus personis Religiosis assignatas, seu permissas in communem usum deinceps conferendas, decem annorum diversorum habita ratione diligenter, ac mature recognoscant, iis omnibus detractis, quæ reparationes, præstationes, grandines, sterilitates, aliave cujuslibet generis onera consueverunt absorbere, eaque omnia in scripto fideliter exarata idem Superior, cujus interest, in primo Capitulo, seu Congregatione Provinciali coram tribus Judicibus ab ipsomet Capitulo, vel Congregatione deligendis proponat, qui computatis hujusmodi redditibus, eleemosynis, & obventionibus universis, ac oneribus, ut superius detractis, sedulo examinent, quot Religiosi homines in unoquoque Monasterio, Conventu, & Domo Regulari, juxta Religionis, & proprii Instituti morem, victum, & vestitum in communi habentes competenter valeant sustentari. Tum eorumdem bonorum, redditnum, eleemosynarum, & onerum præcisam notam ipsimet Congregationi, Capitulove Provinciali exhibeant, ut in illo diligenter omnibus discussis, cuicumque familiæ, Conventus, Monasterii, & Domus regolaris quovis nomine nuncupatæ in singula quaque Provincia certus earum tantum personarum numerus communi Patrum Capitularium voto præfigatur, quæ redditibus, eleemosynis, & obventionibus, ut superius, sufficienter ali possint.

Tempus unius anni ad prædicta exequenda.

§.3. Ne vero Superiores, qui id præstare debent, serius, aut remissius, quam par est, muneri suo satisfaciant, mandavit, ac mandat Sanctitas Sua, ut infra annum a die dati præsentis Decreti computandum, omnia hoc de genere capitulariter gesta in authenticam formam redacta ad Congregationem Reformationis Apostolicæ singuli mittant, numerumque familiæ singulorum Conventuum, Monasteriorum, & Domorum hujusmodi Regularium, Capituli, vel Congregationis Provincialis sententia, & auctoritate præfinitum iidem Superiores Ordinum, Congregationum, & Institutorum quorumcumque tam Generales, & Provinciales, quam locales omnes perpetuo servare omnino teneantur.

Superioribus inobedientibus pœnæ infliguntur.

§.4. Eos autem Superiores cujuscumque status, gradus, & conditionis existant, qui prædicta omnia præfixo termino non præstiterint, vel numerum hujusmodi præscriptum quovis modo augere præsumpserint, privationis omnium officiorum, quæ tunc temporis obtinebunt, vocisque activæ, & passivæ, ac ad omnia suæ Religionis officia, & gradus inhabilitatis perpetuam pœnam eo ipso incurrere, atque aliis etiam gravioribus ad Sanctitatis Suæ, & Successorum suorum arbitrium infligendis pœnis subjacere voluit, & declaravit.

Exemplorum fides.

§.5. Vult præterea Sanctitas Sua per hoc Decretum ejusdem Congregationis Reformationis Apostolicæ Secretarii manu subscriptum, consuetisque Almæ Urbis locis affixum, & publicatum, omnes, & singulos Ordinum Regularium Superiores, ad quos spectat, perinde affici, ac si fuisset cuilibet personaliter intimatum.

Clausulæ derogatoriæ.

§.6. Non obstantibus Constitutionibus Apostolicis, privilegiis, statutis, indultis, necnon aliis contrariis quibuscumque.

Dat. die 4. Decem. 1605. An. I.

Datum Romæ apud S. Petrum, die 4. Decembris 1605. Pont. ejusdem S. D. N. Anno I.

XIX.

Quod Fratres Ordinis Carmelitarum Discalceatorum possint ubique de sola licentia Ordinarii nova construere Monasteria.

Consonat Conc. Trident. sess. 25. cap. 3. in fin.

De Ordine Carmelitarum vide in Constit. LXXVIII. Honorii III. Ut vivendi *Tom. III. fol. 242.*

PAULUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

AD Ecclesiæ militantis, (cujus regimini, licet immeriti Divina disponente clementia, præsidemus) amplitudinem, nihil magis necessarium, quam perfectorum Militum Christi multitudinem existimamus.

Causæ hujus Constit.

§.1. Cum igitur, sicut magno cum spirituali gaudio nostro accepimus, dilecti filii Religiosi Ordinis Beatæ Mariæ de Monte Carmelo, Carmelitæ Discalceati nuncupati, tam in Hispaniarum Regnis, quam in Italiæ, & novi Orbis, aliisque Mundi partibus pergant assidue Deo, & Ecclesiæ Sanctæ suæ perfectum exhibere famulatum non solum ipsi Deo per orationem, & contemplationem sedulo vacantes, verum etiam animarum salutem exemplo, & doctrina solicite procurantes, cumque in dies fructus uberiores ex dictæ Religionis propagatione, benedicente Domino, sperandi sint.

Carmelitæ possunt ubiq. domos ædificare, de solo consensu Ordinariorum.

§.2. Nos ad ea, quæ Religiosorum eorumdem augmento cedere possunt, concedenda adque ea, quæ illis in hoc impedimentum aliquod afferre dignoscuntur removenda merito propensiores sumus. Quare motu proprio, & ex certa scientia, ac mera deliberatione nostra, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, ejusdem Ordinis Carmelitarum Discalceatorum Superioribus, & Religiosis, ut ubique locorum cuilibet in districtu suo, juxta literarum fel. record. Clementis Papæ VIII. Prædecessoris nostri super erectione Congregationis Italiæ

præ-

prædicti Ordinis, sub data die 13. Novembris Anni Domini 1600. Pontificatus sui Anno IX. expeditarum formam, & tenorem, quem præsentibus pro expresso haberi volumus, Domos, & Monasteria, juxta Concilii Tridentini decreta, de sola licentia Ordinariorum, nullo aliarum personarum cujusvis Ordinis, etiam Regularium, requisito consensu, condere, fundare, & erigere valeant, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, licentiam, ac facultatem concedimus, & indulgemus.

Contrariorum derogatio.

§.3. Non obstantibus ejusdem Clementis Prædecessoris, quæ incipit, Quoniam ad institutam, sub dat. Romæ apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris die 23. Julii 1603. Pontificatus sui Anno XII. aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, & cujusvis alterius Ordinis etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis quibusvis aliis Ordinibus, ac eorum Superioribus, & personis sub quibuscumque verborum formis, & tenoribus in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, & singulis, eorum tenores præsentibus pro expressis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ac derogatum esse volumus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Transumptorum fides.

§.4. Volumus autem, ut præsentium transumptis, etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. die 12. Decemb. 1605. An. I.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris die 12. Decembris 1605. Pont. nostri Anno I.

XX.

Ex Regest. in Secret. Brevi.

Erectio Banchi Depositorum Sancti Spiritus in Saxia de Urbe.

PAULUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Conturbationibus Mercatoribus, indacta necessitate erigendi mensam nummulariam in Archihospitali S. Spiritus.

§.1. A Pontificatus Nostri primordio, clamores, quos a multis annis citra in hac Alma Urbe nostra a Viduis, Pupillis, Locis Piis, & Curialibus, qui eorum pecunias ob decoctionem Mercatorum, & publicorum capsorum amiserunt, vel eas cum maxima jactura, & non sine ingenti bus expensis mediante discussione bonorum recuperare nituntur, intelleximus, ita mentis nostræ dolores excitaverunt, ut cum hec notabile damnum rei privatæ, ac publicæ attulerint, & afferant, eis aliquod remedium dare cogitaverimus, & proinde in Archihospitali nostro Sancti Spiritus in Saxia de eadem Urbe, quod bona stabilia magni valoris possidet, & in quo diversa pia opera in educandis infantibus ibi expositis, ac curandis Infirmis ibi recursum habentibus, ac aliis quampluribus exercentur, in eo etiam hocpium opus exerceri posset, publicum Bancum Depositorum pro commoditate ibidem sponte pecunias suas deponentium, ad hoc ut mediante obligatione bonorum dicti Archihospitalis pro dictis depositis indemnitati deponentium tute provideatur, erigere, & instituere duximus, dictoque negotio etiam diu pro indemnitate dicti Archihospitalis cum dilecto filio Octavio Tassano illius moderno Præceptore, ac aliis probis, & expertis viris examinato, ipsi in eam, ut ex præmissis magna dicto Archihospitali resultaret utilitas, descenderunt sententiam, si eidem Octavio Præceptori partem dictarum pecuniarum, ut præfertur, deponen., in emptionem Locorum Montium non Vacabilium, quæ semper, & illico pro commoditate suas pecunias repetentium in eventum illarum repetitionis pecunia numerata deficien. in promptu essent, & vendi possent converten. facultatem concederemus, & auctoritatem.

Hypothecatis pro depositis indemnitate ejus bona.

Datque facultatem emendi Loca Montium non Vacabilium.

Paulus d. mensam nummulariam erigit.

§.2. Nos igitur in Supremo Militantis Ecclesiæ Solio divina dispositione constituti ad ea, per quæ publicæ, & privatæ utilitati, dictæque Urbis Curialium, & aliarum personarum indemnitati valeat salubriter providere, libenter intendimus: Motu proprio non ad alicujus Nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, in dicto Archihospitali, & loco inibi, vel alibi, prout melius videbitur, ad publicam commoditatem deputan., unum Bancum perpetuum Depositorum nuncupan. per Capserium, & alios illius Ministros, qui Ordinem Sancti Spiritus sub Regula Sancti Augustini, cujus dictum Archihospitale existit, professi fuerint, regendum, & gubernandum, in quo omnes, & singulæ pecuniarum summæ, etiam cujusvis quantitatis existentes, ab eas deponere volentibus gratis, & absque aliqua pecuniarum etiam minimæ partis a dictis personis pro hujusmodi depositis exactione deponantur, & tute conserventur, sine aliquo præjudicio Montis Pietatis de Urbe perpetuo erigimus, & instituimus.

Capsam pecuniarum tribus clavibus obseratam penes Præceptorem custodiri mandat.

§.3. Illoque sic erecto, & instituto, ut illud aliquo servato ordine recte, & feliciter ad quorumcumque satisfactionem administretur, quod de cætero perpetuis futuris temporibus in dicto Archihospitali una capsa in Camera prædicti Octavii, & pro tempore existentis d. Archihospitalis Præceptoris conservan., in qua pecuniæ prædicti Banchi reponantur, conficiatur, eaque tribus differentibus clavibus, quarum unam dictus Præceptor, aliamque prædicti Archihospitalis Domus Magister, & reliquam claves hujusmodi dicti Banchi Thesaurarius, seu Capserius pro tempore existentes habeant, obseratur, ac Præceptor, oecnon Magister Domus, ac Thesaurarius, seu Capserius prædicti dictam capsam conjunctim,

& non

& non ſeparatim, ac de per ſe, aut unus abſque alio aperire, nec alter alteri clavem ſuam confidere, aut accommodare,

Pecunias in alios uſus diſtrahi vetat.

§.4. Minuſque pecunias in dicto Banco pro tempore exiſtentes, aut etiam minimam illarum partem, ſeu quantitatem ad alios quantumvis neceſſarios, & utiles uſus, quam in emptionem Locorum Montium non Vacabilium hujuſmodi convertere, aut ſuper eis etiam pro urgentiſſimis ipſius Archihoſpitalis neceſſitatibus ſub pœna illorum nullitatis aliquos contractus inire, aut conficere poſſint, nec debeant, ac proinde dictæ pecuniæ ex pecuniis, & redditibus dicti Archihoſpitalis provenien., ne in alios, quam prædictos uſus convertantur, aut invicem confundantur, ſeparentur.

§.5. Et in dicta capſa, ad hoc ut promptę pecuniæ occurrentibus eas dietim repetentibus neceſſitatibus habeantur, quædam, eaque conveniens pecuniarum quantitas ſemper, & continuo conſervetur, & ob id bis mille ſcuta circiter in manibus d. Theſaurarii, ſeu Capſerii pro quotidianis minoribus ſolutionibus faciendis dumtaxat relinquantur, itaut dum aliqua major ſolutio facienda erit, id ad prædicti Præceptoris, & Magiſtri Domus notitiam deveniat.

Duo millia ſcutor. ſemper penes Capſerium relinquenda.

Semel in hebdomada rationes per eũ reddendæ.

§.6. Semelque ſaltem in hebdomada, & ſæpius, prout dicto Præceptori videbitur, per Præceptorem, ac Magiſtrum Domus prædictos computa depoſitorum tunc factorum, ad hoc ut a prædicto Theſaurario, ſeu Capſerio pecuniæ, ſi plures, quam opus fuerit, habuerit, auferantur, & in Capſa, ut ſupra, reponantur, aut ipſi aliæ pecuniæ, prout temporis exegerit neceſſitas, tribuantur, revideantur.

Certiorato de omnibus ſemel in anno Summo Pontifice per Præceptorem.

§.6. Dictuſque Præceptor quolibet anno Nos, & Romanum Pontificem pro tempore exiſtentem de emolumentis præmiſſorum occaſione factis certiorare, & notificare teneatur.

Computa ſingulo trimeſtri in Congregatione generali examinanda.

§.7. Dictæque Capſæ computa ſingulis ſaltem tribus menſibus, vel alias, prout etiam expediens videbitur dicto Præceptori pro tempore exiſtenti ab univerſa dicti Archihoſpitalis Congregatione qualibet hebdomada coram dicto Præceptore cum interventu non ſolum principalium illius Officialium, verum etiam Procuratoris, ac Advocati, & Notarii fieri ſolita, revideantur.

Nullum aliud negociationis genus exercendum.

§.8. Quodque ipſius Banchi Capſerius pro tempore exiſtens, ac Præceptor, & Magiſter Domus, ſeu alii Miniſtri cambia, recambia, incettas, d. cedulas, & nullum aliud genus negociationis exercere, ſeu admittere poſſint, ſed prædictus Theſaurarius, ſeu Capſerius dicti Banchi merus Depoſitarius eſſe, nec de dictis pecuniis diſponere, aut illas in alios uſus, quam Locorum Montium emptionem, & alius hujuſmodi convertere debeat.

Libris, partitiſque integra danda fides.

§.9. Et libris, in quibus prædicta depoſita deſcribentur, eadem prorſus fides in judicio, & extra judicium adhibeatur, quodque partitæ ex dictis libris extractæ, & a Præceptore, & Magiſtro Domus, necnon Theſaurario, ſeu Capſerio prædictis, vel duobus ex ipſis ſubſcriptæ in judicio, & extra fidem faciant, perinde acſi parte citata, & cum decreto Judicis extractæ fuiſſent, dictuſque Theſaurarius, ſeu Capſerius, & quicumque alii dicti Banchi Miniſtri ad omnem dictorum Deponentium, vel intereſſe habentium requiſitionem partitas ex dictis libris Depoſitorum hujuſmodi ad effectum exhibendi in judicio, & extra illud pro creditorum ſuorum conſequutione, vel alia opportuna probatione tradere, & extrahere.

Bona omnia Archihoſpit. pro Depoſitorum ſecuritate, hypothecata.

§.10. Ac pro hujuſmodi pecunias deponentium ſecuritate quæcumque dicti Archihoſpitalis immobilia, mobilia, ac ſemoventia bona in ampliori Cameræ, & quacumque alia juris valida forma obligata, & hypothecata ſint, & intelligantur, illaque ſic obligata, & hypothecata exiſtant, dictique deponentes ad illa promptam, & paratam exequutionem, acſi Inſtrumenta publica obligatione Camerali vallata eſſent, habere, & in eventum non reſtitutionis pecuniarum ab eis pro tempore depoſitarum dictorum bonorum realem, corporalem, & actualem poſſeſſionem, ſeu quaſi abſque vitio ſpolii, & attentatorum, ac alicujus Judicis, ſeu Curiæ decreto, vel mandato pro concurrenti pecuniarum eis tunc reſtituendarum quantitate apprehendere, & apprehenſam continuare, & retinere, illa que quibuſvis perſonis ſub quibuſcumque pactis, & conditionibus, & precio ſibi beneviſo locare, arrendare, ac illorum fructus, & emolumenta percipere, exigere, levare, dictaque bona vendere, & alienare, ac de eis libere diſponere poſſint, & valeant.

Pecuniæ depoſitæ ſequeſtro non ſubjacent.

§.11. Quodque pecuniæ in dicto Banco pro tempore deponendæ, quamdiu in eo fuerint, a quoquam cujuſvis crediti occaſione ſequeſtrari non poſſint, & quocumque ſequeſtro non obſtante, prædictus Capſerius ad omnem, & ſimplicem illorum, qui eas depoſuerint, requiſitionem eis etiam abſque aliqua pœna, & periculo iteratæ ſolutionis ſolvere, & reſtituere poſſit, & valeat, itidem perpetuo ſtatuimus, & ordinamus.

Pœnæ ſpirituales, & corporeæ contra Miniſtros prædicta non obſervantes.

§.12. Et pro præmiſſorum inviolabili obſervatione dicti Archihoſpitalis Præceptori, ac Magiſtro Domus, necnon ipſius Banchi Theſaurario, ſeu Capſerio, aliiſque illius Miniſtris, & perſonis, ac quibuſcumque aliis, ad quos nunc ſpectat, & pro tempore quomodolibet ſpectabit, quoſque dictum negotium tangit, aut tangere poterit quomodolibet in futurum, ne ultra alias pœnas a jure communi inflictas, ſub privationis quorumcumque beneficiorum, & officiorum per eos pro tempore obtentorum, ac inhabilitatis ad alia impoſterum obtinenda, ac etiam perpetuæ infamiæ, necnon excommunicationis majoris latæ ſententiæ, a qua nonniſi a Nobis, vel Romano Pontifice pro tempore exiſtente, ac in mortis articulo abſolutionis beneficium conſequi poſſint, ipſo facto incurrendæ pœna præmiſſis in toto, vel in parte contradicere, aut ab eis, ſeu illorum aliquo quovis prætextu, cauſa, vel occaſione recedere audeant, ſeu præ-

præsumant, sed ea, ac eorum singula inviolabiliter, & inconcusse observare, & adimplere, ac ab aliis, quantum in se erit, observari, & adimpleri mandent, & faciant, itidem perpetuo præcipimus, & mandamus.

Data facultas emendi Loca Montium non Vacabilium.

§.13. Dictique Archihospitalis Præceptori, & aliis illius Ministris prædictis, quod prædictas pecunias pro tempore, ut præfertur, deponendas, seu earum partem in emptionem tot Locorum Montium non Vacabilium, ad hoc ut illarum restitutionis tempore adveniente dicta loca quantocitius vendi, dictæque pecuniæ, quibus debentur, restitui possint, convertere, & fructus interim ex eis provenientes, percipere, exigere, & levare, ac in dicti Archihospitalis usus, & utilitatem convertere.

Data facultas statuta condendi, publicandi &c.

§.14. Quodque pro felici, & salubri dicti Banchi, ac illius personarum, & rerum suarum regimine, & directione quæcumque statuta, & ordinationes, Capitula, & Decreta licita tamen, & honesta, ac sacris Canonibus, & Concilii Tridentini decretis non contraria condere, & quoties sibi opportunum videbitur, condita mutare, alterare, & declarare, ac pro eorum arbitrio Edicta publicare, imprimi, & affigi facere, ac subscribere, aliaque in præmissis, & circa ea necessaria, seu quomodolibet opportuna facere, dicere, gerere, & exequi possint, & valeant, similiter perpetuo concedimus, & indulgemus.

Clausulæ.

§.15. Decernentes præsentes, & desuper conficiendas literas de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, aut intentionis nostræ, vel quopiam alio defectu notari, seu impugnari, aut alias quomodolibet infringi, vel retractari, seu invalidari, aut ad viam, & terminos juris reduci, seu in jus, vel controversiam vocari, aut adversus eas quodcumque juris, & facti, vel justitiæ, aut gratiæ remedium intentari, impetrari, vel concedi nullatenus umquam posse, sed illa semper, & perpetuo validas, & efficaces fore, & esse, ac ab omnibus, ad quos spectat, & in futurum quomodolibet spectabit inviolabiliter observari debere; Sicque ab omnibus, & singulis censeri, & ita per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Obstantium derogatio.

§.16. Non obstantibus præmissis, nec non fel. rec. Pauli II., ac aliorum Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum de rebus Ecclesiæ non alienandis, quatenus opus sit, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon etiam dictorum Archihospitalis, & Ordinis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eisdem Archihospitali, & Ordini, ejusque Præceptori, ac Superioribus, & personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus clausulis, ac irritantibus, & aliis decretis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, & singulis eorum tenores præsentibus pro expressis, & ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Transumptis danda fides.

§.17. Volumus autem, ut præsentium transumptis, etiam impressis, & manu alicujus Notarii publici subscriptis, ac sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. die 13. Decem. 1605. An. I.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die 13. Decembris 1605. Pont. nostri Anno I.

XXI.

Revocatio exemptionum omnium a solutione onerum Reverendæ Cameræ Apostolicæ quibuscumque concessarum, cum innovatione Constitutionum desuper a Prædecessoribus editarum.

Specialem revocationem exemptionum, quo ad solutionem Subsidii triennalis, habes notatam in Const. XXIX. Pauli IV. Cupientes Tom. IV. Par. I. fol. 358. Aliam autem revocationem generalem, vide in Const. VI. Sixti V. Inter varias Tom. IV. Par. IV. fol. 133.

PAULUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

IN maximis rerum difficultatibus, & in iis redditum Cameræ nostræ Apostolicæ angustiis, in quibus ob ingentes sumptus, tum ex causa bellorum, quæ contra Turcas in Hungaria superioribus annis gesta sunt, tum etiam ex caritate Annonæ, qua Urbs Roma, & Status noster Ecclesiasticus diu, multumque laboravit, per Sedem Apostolicam, & Cameram prædictam præcipue factos, eadem Camera nunc constituta reperitur, aliquod ipsi Cameræ levamen, & subsidium afferre cupientes, ea interdum facere cogimur, quæ libenter prætermitteremus, si alia ratione nostris, & prædictæ Cameræ, ac Sedis necessitatibus consulere valeremus.

Causæ hujus revocationis.

§.1. Cum itaque, præter diversas introituum Sedis, & Cameræ prædictorum alienationes, & pignorationes, sive in perpetuum, sive ad tempus nonnullis de causis a nostris Prædecessoribus Romanis Pontificibus factas, plures immunitates, ac exemptiones a solutionibus Dohanarum, & gabella-

bellarum, onerum, impositionum, & vectigalium Cameræ nostræ Apostolicæ debitorum, nec non pleræque aliæ concessiones, & gratiæ infrascriptæ diversis Communitatibus, Universitatibus, Baronibus, Domicellis, & aliis nostris, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Feudatariis, & subditis etiam qualificatis, ab eisdem Prædecessoribus nostris, ac a Nobis forsan, & Sede, Cameraque prædictis, nec non a Legatis, & aliis Officialibus, Communitatibus, & Universitatibus, sive in perpetuum, sive ad tempus concessæ reperiantur, & hisque non solum ejusdem Cameræ, & Sedis Apostolicæ redditus, & proventus non modicam patiantur diminutionem, sed etiam ut plurimum id, quod divitibus, & bonis temporalibus affluentibus, per exemptiones, & concessiones hujusmodi ex oneribus publicis ab eis debitis remittitur, in aliorum minus divitum, & affluentium gravamen redundet, contra omnem juris, & æquitatis rationem, & impositionum dictorum onerum naturam, quæ omnes æqualiter pro rata bonorum, & rerum, quæ possident, comprehendere deberet. Qua de causa multæ pauperum, atque Communitatum, & Universitatum Status nostri Ecclesiastici querelæ ad Nos delatæ fuerunt. Nos ut omnibus in præmissis Justitia æqualiter tribuatur, & Cameræ nostræ necessitatibus subveniatur, ab æquitate minime alienum esse existimavimus, ut ea, quæ ex gratia, & privilegio ab eadem Sede, & Camera, & aliis quibuscumque ejus Officialibus, & Ministris, atque Communitatibus, & Universitatibus, diversis personis concessa fuerunt, & subtracta eidem Sedi, & Cameræ, Communitatibusque, & Universitatibus, a quibus onera eidem Cameræ persolvuntur, & cætera publica onera supportantur (justitia, & æquitate, ac dictæ Sedis, & Cameræ difficultatibus ita exigentibus) restituamus, quinimmo id æquius ferendum esse, quam si novis impositionibus Populos Nobis subditos, sicut in similibus occasionibus, alias nostros Prædecessores prædictos fecisse accepimus, gravaremus.

Innovatio bullarum editarum super revocatione exemptionum

§.2. Propterea motu proprio, & ex certa scientia, ac matura deliberatione nostra, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, nonnullorum etiam Prædecessorum nostrorum, & præsertim fel. recor. Pauli Tertii, Julii Tertii, Pii Quinti, & Clementis Octavi Romanorum Pontificum in similibus, non tam forsan gravibus necessitatibus, vestigiis inhærentes, quascumque eorumdem, & aliorum Romanorum Pontificum, & præsertim ipsius Pii Quinti, quæ incipit, *Et si ea*, sub Dat. Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris, die 8. Junii 1566. Pontificatus sui Anno Primo, editas Constitutiones, hujusmodi exemptionum, & immunitatum revocatorias, quarum tenores præsentibus pro expressis, ac de verbo ad verbum insertis, & registratis haberi volumus, confirmantes, approbantes, & innovantes.

Revocatio exemptionum

§.3. Hac nostra perpetuo valitura Constitutione, omnes, & quascumque exemptiones, & immunitates a solutione Subsidii triennalis, quatreni carnis, taxarum equorum, Tallearum, Censuum, Archivii, Fogliettæ, Triremium, Utensilium, nec non Dohanarum, Gabellarum, Datiorum, Impositionum, & aliorum onerum Cameralium quorumcumque, & quæ etiam per Communitates, & Universitates pro eorumdem onerum Cameralium solutione, & publicorum munerum supportatione indicta, & imposita existunt, ac exigi solita sunt.

omnium, a solutione onerũ Cameralium.

Concessionũque de pœnis maleficiorum & aliis redditibus Cameræ

§.4. Necnon cæteras gratias, & concessiones, ac provisiones, & assignationes super Cameræ præfatæ redditibus, & juribus, pœnarum quoque maleficiorum applicationes, appropriationes, ac illarum, & Cancellariarum, sive Bancharum, tam civilium, quam criminalium, ac Secretariarum, & illarum emolumentorum, ac bonorum, & jurium ipsius Cameræ, cujusvis qualitatis, & quantitatis in præjudicium ipsius Cameræ per quoscumque Prædecessores nostros, ac Nos, & Sedem Apostolicam etiam motu proprio, & consistorialiter, ac S. R. E. Camerarium, & Cameram prædictas, seu etiam Legatos, Vicelegatos, Gubernatores, Officiales, & Ministros quibusvis Communitatibus, Universitatibus, nec non Familiis nobilibus, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, & quibolvis aliis personis quacumque dignitate fulgentibus, etiam ratione Guberniorum, & aliorum officiorum, & munerum eis commissorum, & ex quavis causa, etiam in recompensam laborum, damnorum passorum, expensarum, vel meritorum, seu illorum intuitu; & alia quantumvis urgentissima, ac de necessitate exprimenda causa, sub quibuscumque verborum formis, & tenoribus, & cum quibusvis clausulis, & decretis, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, etiam si in appaltuum, seu locationum Cameralium instrumentis promissum, & cautum sit eas observari debere, Appaltatoresque, & Conductores ad illarum observationem teneri, ac illas quomodocumque, & qualitercumque hactenus, in genere, vel in specie concessas, datas, factas, & emanatas, & inde sequuta quæcumque, etiam auctoritate Judicis, perpetuo revocamus, cassamus, tollimus, abrogamus, & annullamus, ac viribus, & effectu prorsus evacuamus, ac revocata, cassa, sublata, abrogata, & annullata, viribusque, & effectu vacua perpetuo fore, & esse, neque in possessorio, neque in petitorio cuiquam suffragari posse, seu debere.

Qui omnes Cameræ restituti censeantur.

§.5. Ac provisiones, assignationes, pœnas maleficiorum, emolumenta, vectigalia, & alias res, bona, & jura prædicta ex hujusmodi nostra revocatione restituta eidem Cameræ, & non aliis, quibus forsan locati, & appaltati reperiuntur, redditus, & proventus dictæ Cameræ, licet, antequam exemptiones, concessiones, & assignationes supradictæ emanassent, aliter dispositum fuerit, omnino deberi, ac ad illa omnia, & singula Cameram ipsam, necnon Communi-

munitates, & Universitates pro gabellis, ac datiis ab eis exigi solitis pro dictorum onerum Cameralium, & publicorum solutione, & supportatione, eo ipso absque alia adepta, seu recuperata possessione, restitutam, & reintegratam fore, & esse, & censeri.

Clausulæ præservativæ.

§.6. Ac præsentes nostras literas perpetuo validas, & efficaces existere, nec ex eo, quod quicumque interesse habentes, & prætendentes, vocati, & auditi non fuerint, de nullitatis vitio, aut intentionis nostræ, seu alio quocumque defectu notari, impugnari, redargui, aut alias quovis prætextu infringi, revocari, aut adversus illas quodcumque gratiæ, vel justitiæ remedium impetrari ullatenus posse.

Clausula sublata &c.

§.7. Sicque, & non aliter per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales etiam de latere Legatos, ac ipsum S. R. E. Camerarium, Cameræque Apostolicæ Clericos Præsidentes, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus, & declaramus.

Præservatio exemptionum de jure competentium.

§.8. Volumus autem, ac per easdem præsentes declaramus, nostræ intentionis non esse, revocare exemptiones, & immunitates quibusvis personis Ecclesiasticis, tam sæcularibus, quam regularibus de jure competentes.

Legatisque, seu Gubernatoribus præsentibus concessarum.

§.9. Neque concessiones pœnarum maleficiorum S. R. E. Cardinalibus ratione Legationum, & Guberniorum illis commissorum, nominatim, & in specie factas, quas unumquemque Legationibus, seu Guberniis præsentibus dumtaxat durantibus, juxta concessiones eis respective factas, percipere posse permittimus.

Et ex causa onerosa datarum.

§.10. Præterea a præsenti nostra revocatione excipimus, & exceptas esse volumus, & declaramus, immunitates, exemptiones, ac alias concessiones quibusvis Communitatibus, Universitatibus, aut aliis particularibus personis ex causa vere onerosa, videlicet congruæ, & effectualis solutionis pecuniarum concessas, quas tamen ipsæ Communitates, Universitates, & particulares personæ in eadem Camera, citato Commissario Generali, verificare, & in ipsa Camera examinari, & admitti facere teneantur, nisi alias pro talibus verificatæ, examinatæ, & admissæ fuerint, quia dicto casu ad novam probationem, & verificationem eas teneri nolumus.

Vel ratione appaltuum.

§.11. Excipimus etiam exemptiones, & immunitates ratione appaltuum concessas.

Aut Cardinalibus, vel Cameralibus, sive Curialibus competentiũ.

§.12. Necnon S. R. E. Cardinalibus ratione dignitatis Cardinalatus, & Cameralibus, qui in eadem Camera sederunt, concedi solitas, ac etiam exemptiones, quibus ad præsens Prælati, & Officiales Romanæ Curiæ, & Prælati domestici, Cubicularii secreti, & Secretarii nostri gaudent.

Ob numerũque duodecim filiorum.

§.13. Ac demum illas ob numerum duodecim filiorum concessas, quas tamen ad terminos Constitutionis ejusdem Pii IV. & aliorum Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorũ super similium exemptionum declaratione editarum, & ad illas tantum, & pro eo tempore, & personis, ac eo modo, & forma, quibus de jure communi illis competit, ac alias juxta ipsius juris communis, & supradictarum, ac aliarum Apostolicarum Constitutionum dispositionem reducimus, neque aliter quam ut præfertur, illis, sive in petitorio, sive in possessorio suffragari volumus, ac decernimus.

Præceptum, quod Legati & Gubernatores, servent Bullam Sixt. V.

§.14. Districtius inhibentes Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, & Officialibus prædictis, & aliis quibuscumque, ad quos spectat, & in futurum spectabit, ne ex pœnis maleficiorum, seu aliis Cameræ prædictæ juribus quibuscumque, quidquam capiant, seu percipiant, sed provisionibus eis assignatis contenti sint, & circa pœnas maleficiorum Constitutionem rec. mem. Sixti Papæ V. etiam Prædecessoris nostri desuper editam omnino attendant, & observent.

Inhibitio Cameralibus, ne alias exemptiones admittant.

§.15. Appaltatoribus vero, Thesaurariis, Vice Thesaurariis, Depositariis, Commissariis, Exactoribus, & cæteris Agentibus, & Ministris dictæ Cameræ ne contra præsentium formam, provisiones, concessiones, assignationesque prædictas de cætero solvant, aut exemptiones, gratias, & immunitates, nisi ut supra exceptas, & eas quas in eadem Camera Apostolica ex causa onerosa prædicta concessas fuisse, citato ejusdem Cameræ Commissario Generali, verificatum, & quæ pro talibus in eadem Camera admissæ fuerint, admittant, & si secus solverint, vel admiserint solutiones hujusmodi, ac exemptiones ipsas nulli eorum in eorum computis, in eadem Camera admitti volumus, sed eorum damno cessuras esse declaramus.

Exequutorum deputatio.

§.16. Quocirca dilectis filiis Camerario, Vicecamerario, Thesaurario, & Clericis Præsidentibus Cameræ præfatæ, cæterisque ad quos spectat, committimus, & mandamus, quatenus præsentem nostram Constitutionem, & in ea contenta quæcumque, firmiter, & inviolabiliter observent, & faciant ab aliis observari.

Clausula derogatoria.

§.17. Non obstantibus præmissis, & quatenus opus sit, nostra de non tollendo jure quæsito, ac quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon statutis, privilegiis, indultis, concessionibus exemptionibus, immunitatibus, & literis Apostolicis sub quibuscumque verborum formis, & tenoribus, & cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, ac irritantibus, & aliis decretis, etiam in vim contractus, & quovis alio robore, & cautela firmatis, editis, emanatis, & seu factis, ac pluries, & iteratis vicibus confirmatis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiam si in eis caveatur expresse, quod nullo umquam tempore sub similium,

vel

vel dissimilium exemptionum immunitatum, & gratiarũ revocationibus, suspensionibus, limitationibus, aut aliis quibuscumque contrariis dispositionibus pro tempore edendis comprehendantur, sed semper ab illis exceptæ, & quoties illæ emanarent, toties in pristinum, & validissimum statum etiam sub posteriori Data per eos, quibus concessæ sunt, eligenda, restitutæ, repositæ, & plenarie reintegratæ, & denuo concessæ sint, & esse censeantur, necnon pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, acsi de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata, inserti forent, præsentibus pro plene, & sufficienter expressis habentes, specialiter, & expresse, ac latissime derogamus, ac derogatum esse volumus.

Jussio publicandi.

§.18. Cæterum, ut præsentes literæ ad omnium notitiam facilius deveniant, volumus, & simili auctoritate decernimus, ut ad Valvas Basilicæ Principis Apostolorum, & Cancellariæ Apostolicæ, ac in acie Campi Floræ per aliquem ex Cursoribus nostris publicari, & illarum exempla ibidem affixa relinqui, quæ sic publicatæ, & affixæ, omnes, & singulos quos concernunt, perinde afficiant, & arctent, ac si illorum unicuique personaliter notificatæ, & intimatæ fuissent.

Transumptorum fides.

§.19. Utque earumdem præsentium transumptis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem fides in Judicio, & extra habeatur, quæ ipsis præsentibus haberetur, si essent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. die 23. Decem. 1605. An.I.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 23. Decembris 1605. Pontificatus nostri, Anno I.

XXII.

Innovatio, & extensio Constitutionum Pii IV. Pii V. Gregorii XIII., & Clem. VIII. contra extrahentes de Statu Ecclesiastico Terrisque ei etiam mediate subiectis frumenta, blada, legumina, animalia, & alia Annonam, & Grasciam concernentia, cum revocatione Indultorum omnium, & licentiarum quomodolibet similia extrahendi concessarum.

PAULUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

INter gravissimas curas, quas pro nostro munere assidue sustinemus, illa postrema non est, in quam Nobis totis viribus incumbendum esse ducimus ut nimirum Almam Urbem nostram, & universam Ecclesiasticam ditionem Annonæ caritate, jam diu, graviterque laborantem, quantum cum Domino poterimus, liberemus, utque frumentorum, & aliarum rerum ad communem vitæ usum, & sustentationem pertinentium copia in ipsa Urbe, & Ecclesiastica ditione conservari, Populosque Nobis subditos fertilitate, quæ eis a Domino conceditur, perfrui posse procuremus.

§.1. Ad quæ præstanda tum præcipua nostra erga ipsos subditos nostros caritate inducimur, tum nonnullorum piæ me. Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum, qui in hanc ipsam curam diligenter incubuerunt, exemplo movemur. Dudum siquidem provide, ac prudenter fel. record. Pius Papa IV. ad prædictis opportune consulendum per suam editam Constitutionem sub Dat. Romæ apud S. Marcum idibus Augusti, Anno sexto, quæ incipit, Inter multiplices curas. Omnes, & quascumque licentias, & facultates extrahendi frumenta, blada, & legumina ex Provinciis, Civitatibus, Terris, & locis S. R. E. mediate, vel immediate subiectis, præterquam ex causa vere onerosa, videlicet solutionis, & exbursationis pecuniarum eatenus quomodolibet quibusvis concessas revocando, ne de cætero a dictis Provinciis, Civitatibus, Terris, & locis, frumenta, blada, & legumina aliqui, præterquam ex dicta causa extrahentes, sub certis pœnis expresse prohibuit.

Pius IV. prohibuit extractionem frumentorum. Constit. 917. *Inter multiplices* To.4. P.1. fol.241.

§.2. Quam revocationem, prohibitionem, necnon alia in dicta Constitutione contenta sanctæ me. Pius Papa V. per aliam suam Constitutionem, quæ incipit, Romani Pontificis providentia circumspecta, confirmavit, & innovavit, ac illam, & illa ad licentias, & facultates quodcumque genus Grasciæ, etiam in carnibus, ovibus, agnis, & aliis animalibus, necnon oleo, ac rebus aliis quibuscumque consistentis extendit, & ampliavit.

Pius V. innovavit, & extendit Const. 159. *Romani* Tom.4. P.3. fol.122.

§.3. Et deinde Piæ me. Gregorius Papa XIII. per quasdam suas sub Dat. die decima octava Decembris 1576. Pontificatus sui Anno sexto. Omnibus, & singulis Communitatibus, Universitatibus, ac quibuscumque personis in virtute sanctæ obedientiæ, & sub indignationis suæ, ac excommunicationis latæ sententiæ pœnis inhibuit, ne quovis prætextu, directe, vel indirecte cujusvis generis frumenta, blada, legumina, atque animalia quæcumque extra statum Ecclesiasticum extrahere, & asportare auderent, seu præsumerent. Eos vero, qui contra inhibitionem hujusmodi commisissent, ultra prædictas, etiam amissionis frumentorum, bladorum, leguminom, & animalium prædictorum, necnon quinque scutorum pro qualibet salma frumenti, bladorum, & leguminom hujusmodi, & duorum scotorum pro quolibet capite animalis pœnas, Fisco, & Cameræ Apostolicæ applicandas, ipso facto incurrere voluit, ac decrevit. Et deinde per alias ejus in forma brevis literas sub Dat. die prima Maii 1578. eodem sui Pontificatus Anno sexto. Quod nulli sibi, & S. R. E. mediate, vel immediate subiecti, cujuscumque status, gradus, ordinis

Gregorius deinde XIII. utramque Bullam ampliavit Constit. 80. *Volentes* T.4. P.4. fol. 294.

nis, & conditionis exiſterent, etiam ſi Barones, Domicelli, Comites, Marchiones, vel Duces, & Domini temporales exiſterent, ſub excommunicationis majoris, ac læſæ Majeſtatis criminis, Dominorum, & bonorum ſuorum confiſcationis, feudorum amiſſionis, & quorumvis privilegiorum ſuſpenſionis, & aliis etiam pecuniariis arbitrio ſuo imponendis, ac etiam in publicis edictis, & proclamatibus per Annonæ Præfectos pro tempore tam eatenus editis, & emiſſis, quam in futurum edendis, & imittendis contentis cenſuris, & poenis triticum, ordeum, legumina, ac omnis generis frumenta, & fruges a Terris, & locis dicti ſtatus Eccleſiaſtici abſque expreſſa ipſius Gregorii Prædeceſſoris, & ab eo obtenta in ſcriptis, & ejus manu ſignata licentia extrahere, vel extrahi facere, nulliquee x prædictis eorum Subditos, & Vaſſallos, aut alias quaſcumque perſonas, quo minus triticum, ordeum, legumina, frumenta, fruges prædicta a quibuſvis locis eis ſubiectis, quovis prætextu, etiam molituræ, aut cujuſvis alterius oneris ſolutionis, ad Almam Urbem afferrent, prohibere, aut per ſe, vel alium, ſeu alios, directe, vel indirecte impedire auderent, quin potius illis ſic afferentibus omnem opem, & favorem præſtarent: ac inſuper nulli aliquam tritici, ordei, & leguminum, omniſque generis frumentorum, & frugum quantitatem, niſi pro ſuo, ſuarumque familiarum unius anni dumtaxat uſu emere valerent, & contrafacientes poenas prædictas incurriſſe declararentur, & aggravarentur ipſo facto, ſtatuit, atque decrevit. Non obſtan. etiam privilegiis, indultis, literis, & gratiis Apoſtolicis quibuſvis perſonis, Civitatibus, Terris, & locis, in genere, vel in ſpecie, etiam ex cauſa onerosa conceſſis.

Clem. VIII. easdem bullas approbavit dempta excommunicationis ſententia. vid. Conſtit. 58. Fragmenti Tom. 5. Par. 2. fol. 270

§. 4. Demum rec. mem. Clemens Papa Octavus prædictas Conſtitutiones, dempta ex illis excommunicationis poena, approbavit, & confirmavit, prout in eiſdem Conſtitutionibus, & literis reſpective quarum omnium, & ſingularum totus tenores, cum omnibus, & ſingulis ibidem contentis, & diſpoſitis, pro expreſſis haberi volumus, plenius continetur.

Sed plerique dictis Conſtitutionibus variis ob prætextus contra veniunt.

§. 5. Cum autem licet per prædictas, & alias deſuper editas Conſtitutiones, & prohibitiones, ſatis præmiſſis proviſum eſſe videatur; nihilominus quia ſicut accepimus aliqui propriæ ſalutis immemores tot Conſtitutionibus, prohibitionibuſque, ac poenis in illis appoſitis, non obſtantibus, frumenta, blada, legumina, animalia, oleum, & alia id genus tam Annonæ, quam Graſciæ concernentia extra Statum noſtrum Eccleſiaſticum abſque licentia extrahere non verentur; alii vero prætextu diverſorum privilegiorum, licentiarum, & facultatum eis conceſſarum frumenta, aliaque prædicta ita continuo extrahunt, ut per continuas, & immoderatas extractiones hujuſmodi Statum prædictum, & illius Loca exhauriant, & exhauſta relinquant, in maximum Populorum, & Subditorum noſtrorum damnum, & præjudicium, cumque experientia compertum ſit ad conſervandam tam in Alma Urbe noſtra, quam in reliqua Eccleſiaſtica ditione Annonæ copiam maxime conducere, ut nimia facilitas extrahendi ex dicta Urbe, & ditione frumenta, blada, legumina, oleum, & animalia reprimatur, ac memoratæ ſupradictorum noſtrorum Prædeceſſorum Conſtitutiones diligenter, & ſine ulla exceptione obſerventur.

Hic ideo Pontifex eas innovat, etiam quoad poenas excommunicationis circa extractionem frumentorum &c.

§. 6. Nos pro paterna noſtra erga noſtros, & Apoſtolicæ Sedis ſubditos charitate, eorum utilitati, & commodis in præmiſſis opportune proſpicere cupientes, motu proprio, & ex certa ſcientia, ac matura deliberatione noſtris, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes, & ſingulas ſupradictas Pii IV., Pii V., & Gregorii XIII., ac Clementis VIII. Prædeceſſorum noſtrorum Conſtitutiones, & literas in quibuslibet earum partibus, etiam quoad excommunicationis, & alias Eccleſiaſticas cenſuras, quantum attinet ad frumentorum, bladorum, leguminum, & olei extractionem tantum, & quoad cæteras poenas quaſcumque in eiſdem Conſtitutionibus, & literis contentas, non ſolum in quantum ad præmiſſorum, ſed etiam in quantum ad aliarum rerum ad Annonam, & Graſciam pertinentium extractionem attinet, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium perpetuo innovamus, confirmamus, & approbamus, illaſque adverſus quaſcumque revocationes, ſuſpenſiones, limitationes, & moderationes in priſtinum, & eum in quo antequam illæ emanarent, erant ſtatum, reſtituimus, reponimus, & plenarie reintegramus, illaſque, & earum ſingulas ab omnibus, & ſingulis, quos concernunt, inviolabiliter de cætero obſervari debere ſub temporalibus, & Eccleſiaſticis poenis, & cenſuris prædictis in illis contentis præcipimus, ſtatuimus, & ordinamus.

Indultaque omnia, & licentias revocat, præterquam ex cauſa vere onerosa, aut ratione locationum Cameralium conceſſa.

§. 7. Præterea ad hunc effectum motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus hac noſtra perpetuo valitura Conſtitutione, omnia, & ſingula, ac quæcumque privilegia, licentias, & facultates, frumenta, blada, legumina, animalia, oleum, & alia id genus tam Annonam, quam Graſciam concernentia, etiam in propriis eorum prædiis, poſſeſſionibus, agris, & terrenis pro tempore recollecta ex quibuſcumque Status noſtri Eccleſiaſtici temporalis, Provinciis, ac Civitatibus, Terris, Caſtris, & Locis, eorumque Territoriis, & Diſtrictibus, Nobis, ditionique noſtræ Eccleſiaſticæ, mediate, vel immediate quomodolibet ſubjectis, extrahendi quibuſvis Communitatibus, Univerſitatibus, & perſonis cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, præeminentiæ, vel conditionis exiſtentibus, etiam ratione Legationum, Guberniorum, & aliorum officiorum, & munerum eis commiſſorum, & per quoſvis Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, ac Nos, Sedemque, & Cameram Apoſtolicam, & quoſvis alios, & etiam noſtra auctoritate,

aut

aut alias ex quavis causa etiam in r ecompensam laborum, damnorum passorum, & ipsorum laborum, damnorum, vel meritorum intuitu, & alia etiam quantumvis rationabili, juridica, & privilegiata causa sub quibuscumque tenoribus, & formis, etiam in vim contractus, & cum quibusvis clausulis, & decretis, etiam irritantibus, etiam quantumvis praegnatibus insolitis, & de necessitate exprimendis, etiam motu, scientia, & potestate similibus, aut alias quomodocumque, & qualitercumque (praeterquam dumtaxat ex causa vere onerosa, videlicet congruae solutionis, & exbursationis pecuniarum, & aut ratione appaltuum, & locationum, introituum, juriumque, & bonorum Sedis, & Camerae praedictorum) hactenus concessa, approbata, confirmata, & innovata, illorum omnium, & singulorum tenores, veros, plenarios, & integros, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso insererentur praesentibus pro sufficienter expressis, insertis, & registratis habentes, auctoritate, & tenore praedictis perpetuo revocamus, cassamus, annullamus, ac viribus vacuamus, ac revocata, annullata, cassata, invalida, viribusque, & effectu vacua esse, & fore, ac nemini ullatenus suffragari posse, aut debere.

Clausulas hujus Bullae praeservativas apponit.

§.8. Praesentes quoque literas, etiam ex eo quod interesse habentes, seu praetendentes ad hoc vocati, & auditi non fuerint, de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae, vel alio quocumque defectu notari, impugnari, redargui, aut propterea revocari, retractari, suspendi, limitari, aut in jus, vel controversiam vocari, aut adversus illas quodcumque gratiae, vel justitiae remedium impetrari nullatenus posse.

Indultaque hujusmodi alias in Camera non verificata, verificari debere decernit.

§.6. Omnes praeterea, & singulos similes facultates, & licentias extrahendi ex causa, ut praefertur onerosa sibi concessas esse allegantes, & praetendentes, antequam ipsi de caetero ullo umquam tempore illismet facultatibus, & licentiis uti possint, illas in Camera Apostolica, citato ejusdem Camerae Commissario generali verificari debere, nisi alias pro talibus verificatae, examinatae, & admissae fuerint, quia dicto casu, ad novam probationem, & verificationem teneri nolumus.

Formamque utendi dictis Indultis praescribit.

§.10. Ac deinceps perpetuis futuris temporibus nullos quarumcumque licentiarum, & facultatum hujusmodi, nisi ex causa onerosa, ut praefertur, concessarum, vel concedendarum vigore, etiamsi extractionem propria auctoritate faciendi illis permissum sit, extractiones frumentorum, & aliorum praedictorum extra Statum nostrum praedictum aliquo pacto facere, nec etiam similes extrahendi licentias, & facultates imposterum concedi posse, aut debere, nisi Chirographo manu nostra, aut Romani Pontificis pro tempore existentis, quoties extractio facienda erit, subsignato praecedente, alioquin licentias, & facultates hujusmodi, aliasque Chirographo praedicto non praecedente pro tempore concedendas, & extractiones faciendas, nullas, nulliusque roboris, & momenti fore, & esse, ac ipsos extrahentes in poenas supradictas incidere, & ad illarum executionem contra illos irremissibiliter procedi posse, & debere.

Et ita, & non aliter judicari jubet.

§.11. Sicque per Sanctae Romanae Ecclesiae Camerarium, Thesaurarium, Annonae Praefectum, & quosvis alios Judices ordinarios, & delegatos, etiam Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales, etiam de latere Legatos, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus, declaramus, statuimus, & ordinamus.

Quibuscumque non obstantibus.

§.12. Non obstantibus praemissis, ac quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, nec non statutis, & consuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, concessionibus quoque, licentiis, facultatibus, privilegiis, & literis Apostolicis, Communitatibus, Universitatibus, & aliis etiam particularibus personis praedictis, etiam, ut praefertur, qualificatis, & quibusvis aliis quomodolibet, etiam consistorialiter, & de Venerabilium Fratrum nostrorum Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium consilio, & assensu, & sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, ac irritantibus, & aliis decretis, etiam inexcogitabilibus, & necessario exprimendis, ac alias quomodolibet in contrarium praemissorum concessis, confirmatis, & approbatis: Quibus omnibus, & singulis etiamsi in eis caveatur expresse, quod sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, aut aliis quibuscumque contrariis dispositionibus pro tempore edendis minime comprahendantur, sed semper ab illis exceptae, & quoties illae emanarent, toties in pristinum, & validissimum statum restitutae, repositae, & plenarie reintegratae, & de novo etiam sub posteriori data, per eos quibus concessae fuerunt eligenda, de novo concessae censeantur, & quod illis nullatenus, aut non nisi certis modo, & forma in illis expressis derogari possit, & aliter factae derogationes nullae sint, quodque pro sufficienti illorum derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, ac de verbo ad verbum nihil penitus omisso expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quaevis alia expressio habenda, aut aliqua exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, ac forma in illis tradita, plene, & ad unguem observata inserti forent, praesentibus pro expressis habentes, ad effectum praemissorum specialiter, & expresse derogamus, ac derogatum esse

esse volumus; nec non omnibus illis, quæ supradicti Prædecessores nostri in eorum literis voluerunt non obstare, cæterisque contrariis quibuscumque.

Hanc Bullam publicari mandat.

§.13. Ut autem præmissa ad omnium notitiam deducantur, & ne aliquis de eis ignorantiam prætendere possit, volumus, quod præsentes literæ per aliquem, seu aliquos ex Cursoribus nostris ad Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, & Cancellariæ Apostolicæ valvas, & in acie Campi Floræ affigantur, & publicentur, & cum inde amovebuntur, earum exempla in eisdem locis affixa dimittantur, utque singuli Legati, Vice-Legati, Gubernatores, & alii supradictorum locorum Officiales illas in eorum locis respective publicari faciant, quæ sic publicatæ, & affixæ, omnes, & singulos, quos concernunt, perinde afficiant, & arctent, acsi unicuique illorum personaliter intimatæ, & notificatæ fuissent.

Transumptisque credi præcipit.

§.14. Utque illarum transumptis, etiam impressis manu Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem fides in judicio, & extra ubique adhibeatur, quæ ipsismet præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. die 23. Decem. 1605. An. I.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris, die 23. Dec. 1605., Pontificatus nostri Anno I.

Sequitur declaratio.

Quod ab immediate subjectis ad mediate subjecta loca, & a mediate subjectis locis extra Statum Ecclesiasticum frumenta, blada, & legumina, etiam tempore nundinarum, & emporiorum, asportari non possint.

PAULUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

Pro peculiari, ac paterno quem in subditos nostros gerimus charitatis affectu propensius intendentes, ut in statu nostro temporali hoc præcipue anno, quo sterilitatis rumor increbuit, & illius prætextu frumenti pretium augeri dignoscitur, subditi ipsi, ac pauperes ab omni Annonæ angustia releventur, quæ præjudicio, & impedimento esse possunt, ea sollicito studio removemus.

Præcedentem Constitutionem recenset.

§.1. Sane licet alias pro manutentione, & conservatione Annonæ in Statu nostro prædicto satis opportune providerimus per nostras literas inter cætera Prædecessorum nostrorum Romanorum Pontificum Constitutiones proclamata, & bannimenta super Annona, & frumenta, blada, legumina a Provinciis, Civitatibus, Terris, & locis Sanctæ Romanæ Ecclesiæ mediate, vel immediate subjectis extrahendi prohibitione eatenus facta, & emanata quæcumque confirmando, & ne in futurum illa, ut præfertur extraherentur expresse, & sub gravissimis censuris, & pœnis prohibendo, ac quascumque licentias, & facultates (præterquam titulo vere oneroso scilicet congruæ solutionis, & exbursationis pecuniarum, aut ratione appaltuum, & locationum, introituum, juriumque, & bonorum Sedis, & Cameræ Apostolicæ concessas) revocando, prout in eisdem literis sub datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die vigesima tertia Decembris 1605. Pontificatus nostri Anno Primo latius continetur, a nemineque dubio vertendum sit per nostras, aliasque literas, & provisiones prædictas, quin frumenta, blada, legumina, & id Annonæ genus, etiamsi in propriis bonis in Statu Ecclesiastico existentibus essent recollecta, a locis Sedi Apostolicæ immediate subjectis, ad loca eidem Sedi mediate subjecta, & a dictis locis sic mediate subjectis, ad alia loca extra dictum Statum asportentur, & conducantur etiam prohiberi. Nihilominus quia a nonnullis super his accepimus dubitari, eoque, ac diversorum etiam privilegiorum, licentiarum, & facultatum prætextu frumenta, & alia Annonam concernentia, a Statu prædicto extrahi in literarum, & provisionum prædictarum, ac populorum, & subditorum nostrorum maximum præjudicium.

Quam declarat, & excitata dubia summovet.

§.2. Igitur omnem dubitationis materiam e medio tollere, ac nostra declaratione opportune desuper providere volentes, motu simili, ac ex certa nostra scientia, & de Apostolicæ potestatis plenitudine earumdem literarum nostrarum tenorem præsentibus pro expresso, & inserto habentes, sub prohibitione literisque nostris supradictis quæcumque loca eidem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ mediate subjecta comprehendi, & comprehensa fuisse, & esse declaramus, & quatenus opus sit illas cum omnibus in eis contentis ad loca prædicta extendimus. Ita quod de cætero etiam nec liceat quibusvis Communitatibus, Universitatibus, & personis etiam qualificatis, & cujusvis status, gradus, & præeminentiæ existant sub eisdem prioribus nostris literis expressis, & contentis pœnis, & censuris, etiam prætextu quorumvis privilegiorum, & indultorum etiam Apostolicorum, & a Nobis, & Sede prædicta concessorum, & confirmatorum, ac etiam favore publicarum nundinarum, emporiorum, seu alias quoquo modo emanatorum, frumenta, blada, & legumina etiam propria, & in propriis possessionibus, & bonis eorum existentia, seu recollecta, a quibusvis Provinciis, Civitatibus, Terris, & locis eidem Romanæ Ecclesiæ immediate subjectis, ad Civitates, Terras, & loca eidem Ecclesiæ mediate subjecta, etiam ipsarum nundinarum, & emporiorum tempore, seu alias minusque a dictis Civitatibus, & locis sic mediate subjectis, extra Statum Ecclesiasticum juxta formam, & tenorem earumdem nostrarum literarum, asportare, conducere, seu asportari, & conduci, facere, per se, vel alium, seu alios, quovis prætextu, vel obtentu, absque speciali Chirographo a Nobis, & pro tempore existente Romano Pontifice sub-

subsignato, sicque &c., sublata &c., irritum &c.

Clausulæ derogatoriæ.

§.3. Non obstantibus præmissis, & omnibus, & singulis, quæ in prioribus nostris literis voluimus non obstare, & quibusvis privilegiis, concessionibus, indultis, ac literis Apostolicis, etiam motu, scientia, & potestate similibus, & cum quibusvis clausulis, & decretis, etiam irritan., ac derogatoriarum derogatoriis, posterioremque datam concedentibus, ac alias quomodolibet quibusvis concessis, factis, & emanatis, & pluries etiam confirmatis, approbatis, & innovatis; Quibus &c. etiamsi &c. illorum tenores &c. specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Sola Signatura sufficit.

§.4. Volentes quoque præsentis solam Signaturam sufficere etiam absque alia data, & registratura, regula quacumque contraria pariter non obstante.

Exemplis dicta fides.

§.5. Et illius transumptis etiam impressis, & sigillo alicujus in dignitate Ecclesiastica constituti, publicique Notarii manu subscriptis, plenam in judicio, & extra fidem adhiberi.

Subscriptio Papæ.

Placet Motu proprio C.

XXIII.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Facultas Episcopo Wratislaviensi cogendi eos, qui ex Decreto Concilii Tridentini tenentur, ad solutionem subsidiorum pro erectione Seminarii Diœcesani.

Ven. fratri Episcopi Wratislavien.

PAULUS PAPA V.

Ven. frater salutem, & Apostolicam benedictionem.

Facultas, de qua in Rubrica.

§.1. CUm, sicut accepimus, nonnullæ personæ Ecclesiasticæ tuæ Civitatis, & Diœcesis Wratislavien. Seminario Puerorum ecclesiastico in dicta Civitate juxta Concilii Tridentini Decreta instituto subventionem ex eorumdem Concilii Decretorum præscripto debitam contribuere recusent, Nos ejusdem Seminarii iodemnitati prospicere cupientes, Fraternitati Tuæ per præsentes committimus, & mandamus, ac plenam, & amplam Apostolica auctoritate facultatem concedimus, ut omnes, & singulas personas Ecclesiasticas tam Seculares, quam cujusvis Ordinis, & Instituti regulares cujuscumque status, gradus, qualitatis, & dignitatis fuerint, quæ ad hujusmodi contributionem dicto Seminario faciendam ex ejusdem Concilii Decretorum ordinatione tenentur, ad eamdem contributionem faciendam etiam per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, dicta auctoritate nostra Apostolica cogas, & compellas.

Derogatio contrariorum

§.2. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac quarumvis Ecclesiarum, Monasteriorum, & Ordinum quorumcumque etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis; Quibus omnibus, & singulis, eorum tenores, præsentibus pro expressis habentes hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris, die 23. Dec. 1605. Pontificatus nostri Anno I.

Dat. die 23. Decem. 1605. An. I.

XXIV.

Confirmatio Constitutionis Pii V. de Civitatibus, Terris, & Locis Sanctæ Romanæ Ecclesiæ non infeudandis, & declarationis Innocent. IX. hac super re editæ.

Pii V. Constitutio est num. LIII. Admonet. *Tom. IV. Par. II. fol. 364. Et Innoc. IX. est num. I.* Quæ. *Tom. V. Par. I. fol. 324. Videnda quoque est Constitutio II. Clem. VIII.* Ad Romani. *ibid. fol. 334.*

PAULUS EPISCOPUS

SERVOS SERVORUM DEI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

INter cætera, quæ Romanum Pontificem pro officii sui munere decet omni studio providere, illud locum præcipuum censemus obtinere, quod ad temporalis Sanctæ Romanæ Ecclesiæ ditionis conservationem pertinet. Atque ideo Nos, quæ a Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris hanc ob causam provide sancita fuerunt, ea non solum ipsi inviolate curabimus custodire, sed etiam ab aliis perpetuo observari debere statuemus.

Pius V. edidit Bullā de non infeudandis.

§.1. Dudum siquidem a felicis recordationis Pio Papa V. Prædecessore nostro editæ fuerunt literæ hujus tenoris: Pius Episcopus servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. *Admonet nos suscepti cura regiminis universalis Ecclesiæ &c. ut in loco cit. in rubr.*

Successores confirmarunt.

§.2. Quæ quidem constitutio, veluti optima, & ad conservandam S. R. E. jurisdictionem, & dignitatem plane salutaris, approbata, confirmata, & innovata fuit ab iis, qui eidem Pio V. successerunt re: me: Prædecessoribus nostris Gregorio XIII., Sixto V., Gregorio XIV., Innocentio IX.

Innocent. IX. eam declaravit.

§.3. Qui etiam de Fratrum suorum tunc Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium consilio, & assensu declaravit, eadem Constitutione prohibitam fuisse, & prohiberi omnem, & quamcumque infeudationem, ac alienationem Civitatum, Terrarum, Oppidorum, & locorum Sedi Apostolicæ tam mediate, quam immediate subjectorum; non

non ſolum ne fiat, neve attentetur poſt eorum devolutionem, ſed etiam antequam dictæ Civitates, Terræ, Oppida, & loca præfata devolvantur, ac omnes, & quamcumque in perpetuum, vel ad tempus prorogationem, ac extenſionem, infeudationem, inveſtiturarum, & conceſſionum de dictis Civitatibus, Terris, Oppidis, & locis nondum finitarum, quorumque incorporationem, quo ad effectum impediendæ infeudationis, alienationis, prorogationis, & extenſionis hujuſmodi non a die eorum devolutionis, ſed a die ipſius conſtitutionis, etiam antequam illa devolvantur, ipſo jure cum omnibus clauſulis, & decretis in prædicta Conſtitutione contentis, Cameræ, & Sedi Apoſtolicæ factam cenſeri, adjecto etiam decreto, & declaratione, ut promiſſio, & juramentum præſtitum, & præſtandum, de ſervanda eidem Pii Prædeceſſoris præfati Conſtitutione, per ipſum Innocentium, & Succeſſores ſuos Romanos Pontifices, ac prædictos S.R.E. Cardinales intelligatur de ipſa Pii V. Prædeceſſoris Conſtitutione per eum, ut ſupra declarata, & ſecundum hujuſmodi declarationem eamdem Conſtitutionem ad unguem, & inviolabiliter obſervari oportere, ac debere, ſicuti etiam ſe ſervaturum eſſe promiſit, ac ſancte, & ſolemni more juravit, prout in ejuſdem Innocentii Prædeceſſoris, ſub dat. pridie nonis Novembris Pontificatus ſui anno primo, expeditis literis latius continetur.

Clem. VIII. approbavit.

§.4. Et noviſſime a Clemente VIII. juxta eamdem Innocentii IX. declarationem, confirmata, approbata, & innovata fuit.

Hic Pontifex eaſdem Bullas approbat, jurat, & vovet.

§.5. Quare Nos eum primum ad Apoſtolicæ dignitatis gradum Divina providentia vocati ſumus, id ipſum ad exequendum noſtri paſtoralis officii debitum, præcipue pertinere exiſtimantes, præinſertas Pii Prædeceſſoris literas, ac omnia in eis contenta, etiam juxta declarationem prædictam per ipſum Innocentium Prædeceſſorem factam, ac deſuper confectarum literarum continentiam, & tenorem, quem pariter præſentibus haberi volumus pro expreſſo, ac ad verbum inſerto, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium comprobamus, confirmamus, & innovamus, eaſque firmiter, & inviolate, ac juxta declarationem prædictam Nos ſimiliter ſervaturos eſſe promittimus, & juramus, atque per eos, ad quos ſpectat, pariter perpetuo obſervari præcipimus, & mandamus.

Nulli ergo omnino hominum hanc paginam &c.

Dat. die 10. Decem. 1605. An. I.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo ſexcenteſimo quinto, tertio Kalendas Januarii, Pontificatus noſtri Anno I.

XXV.

De vocalium electione, & votis in Diffinitoriis, & Dietis generalibus Congregationis Canonicorum Regularium Lateranenſium, deque Abbatis generalis, ac Procuratoris electione, Novitiorumque receptione.

De hujuſmodi Congregatione habes in Conſtit. XXIX. Paſchalis II. Tom. II. fol. 134.

PAULUS PAPA V.
Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

PAſtoralis noſtri muneris ratio poſtulat, ut in illis auctoritatem noſtram interponamus, per quæ Congregationum, & Ordinum Regularium quieti, & proſpero ſtatui opportune conſulatur, prout in Domino ſalubriter conſpicimus expedire.

In electione Prælatorum, & Officialiũ æqualitatem vocaliũ ſtabiliendam Pontifex duxit.

§.1. Ad Congregationem itaque Lateranenſem Canonicorum Regularium Ordinis S. Auguſtini mentis noſtræ aciem convertentes, & attente conſiderantes, maxime convenire, ut in electione Prælatorum, Superiorum, & Officialium ipſius Congregationis, omnes illius Canonici Regulares (nulla Nationum, aut perſonarum acceptione, vel exceptione, habita) partem habere debeant; æqualitatem votorum, & ſuffragiorum in Diffinitorio, tam in Capitulo, quam in Dietis generalibus ſtabiliendam duximus.

In Definitorio igitur, quinque vocales eligi jubet.

§.2. Motu igitur proprio non ad alicujus nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex certa ſcientia, & matura deliberatione noſtra, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, harum ſerie ſtatuimus, & ordinamus, ut de cætero, pro hujuſmodi votorum æqualitate in eodem Diffinitorio, unus ex Marchiæ Eccleſiaſticæ, alius ex ſtatus, & Ducatus Mediolani; alius ex Marchiæ Triviſanæ; alius ex Principatus Pedemontium conjuctim una cum Monaſteriis Placentiæ, Parmæ, Mantuæ, Regii, Mutinæ, & Vignolæ; & alius ex Hetruria, Regni Neapolis, & Genuæ, Monaſteriis ejuſdem Congregationis, qui reſpective ſic ad hunc effectum pro una vice ex dictis Monaſteriis Hetruriæ, & Genuæ, & pro alia ex Neapolis, perpetuis futuris temporibus eligi debeat.

Qui in omnibus Capit., & Dietis Generalibus vocem habeant.

§.3. Eligendi Canonici vota in quibuſcumque Capitulis, & Dietis generalibus dictæ Congregationis habeant.

Quinque vota Definitorium novum conſtituant, cum aliis quatuor Diffinitorii antiqui in dd. Capit., & Dietis.

§.4. Quæ quinque vota Diffinitorium novum conſtituunt, & ſimul cum quatuor votis Diffinitorii antiqui, novem votorum numerum conſtituunt, quæ omnia intervenire debent in omnibus determinationibus in ipſis Dietis, & Capitulis generalibus faciendis.

Abbas generalis ad trienniũ alternatim ex Provinciis hic relatis eligatur.

§.5. Præterea ut Abbas generalis totius Congregationis, juxta formam literarum in forma brevis fel. record. Gregorii Papæ XIII. Prædeceſſoris noſtri, ad Triennium, & cum diſtinctione præſcripta in Conſtitutionibus dictæ Congregationis per dictas literas confirmatis, videlicet, quod pro uno triennio ex Provinciis vocatis juxta antiquum

quum usum Marchiæ Ecclesiasticæ, & Trivisanæ, & pro alio triennio ex Provinciis juxta eumdem antiquum usum nuncupatis Lombardiæ videlicet Ducatus, & status Mediolani, Pedemontium, Parmæ, Placentiæ, Mutinæ, Regii, Vignolæ, ac Hetruriæ, Regni Neapolis, & Genuæ, & ex his Provinciis respective alternis vicibus juxta distinctionē prædictā perpetuo eligi debeat, absq; aliqua Nationum, & Provinciarum illius partis, ad quam pro tempore spectabit exceptione.

Procurator generalis triennio eligatur ex altera parte, ex qua Abbas generalis illo triennio eligi debet.

§.6. Procurator vero generalis, qui in Romana Curia residere solet, & insimul Abbas Monasterii Beatæ Mariæ de Pace de Urbe existit, semper eligatur pro uno itidem triennio, ex altera parte duarum supradictarum ex qua dicto triennio Abbas generalis eligi non debet; illo autem triennio, quo Procurator generalis, & Abbas dicti Monasterii de Pace ex Provincia Lombardiæ extiterit, Provinciæ Ecclesiasticæ unum Monasterium paris qualitatis Monasterii prædicti de Pace, arbitrio Diffinitorii assignari debeat.

Divisio Monasteriorum, & Abbatiarū, inter quasdam Nationes factas revocatur & Prælaturæ Congregationis idoneis per fora, absque Nationum, & personarū distinctione conferantur.

§.7. Cum autem æquum sit, & rationi consonum, ut ii qui sub eadem Regula militant, æqualiter onera sustineant, ac honoribus, & Prælaturis fruantur, Nos menti, & intentioni rec. me. Clementis Papæ VIII. etiam Prædecessoris nostri super hoc editæ inhærentes, divisionem Monasteriorum, & Abbatiarum, & Prælaturarum, inter quasdam Nationes, ut accepimus, factam, auctoritate Apostolica tenore præsentium perpetuo revocamus, cassamus, & annullamus. Utque de cætero Monasteria, Abbatiæ, Præpositura, Prioratus, & cæteræ Prælaturæ ipsius Congregationis, Canonicis cujuscumque Nationis, & Provinciæ, meritis suffultis, absque aliqua Nationum, & personarum exceptione assignari, & ad eas Canonici hujusmodi virtute, ac meritis præstantes, ac idonei juxta dictam Clementis intentionem eligi debeant, perpetuo pariter statuimus, & ordinamus.

Novitii qui, quot, & quomodo recipiendi erunt in futurum.

§.8. Ulterius, ut in quacumque Natione, & Provincia Novitii juxta capacitatem, qualitatem, & redditus cujusque Monasterii recipiantur decernimus, ut in posterum in qualibet Natione, & Provincia is tantum Novitiorum numerus admittatur, & recipiatur, qui pro implemento cuiusque Monasterii præscriptus, & in Tariffa assignatus fuit, ac in illis Nationibus, & Provinciis, earumque Monasteriis, in quibus numerus præfixus exceditur, recipi nequeant aliqui Novitii donec ad numerum præscriptum pro singulo Monasterio tam Canonici, quam Conversi redacti fuerint. Verumsi in ipsis Provinciis, & Nationibus, in quibus jam numerus præscriptus completus, & etiam ultra dictum numerum Novitii recepti reperiuntur, alicujus personæ literarum scientia, vitæque, ac morum integritate, ac sanctitate maxime præditæ, quæ in ipsam Congregationem admitti postulaverit, occasio oblata fuerit, illam cum voto Diffinitorii pro duabus saltem partibus concordis, non tamen ultra sex personas in totum, donec Canonici, & Conversi in dictis Monasteriis ad præscriptum numerum redacti fuerint, absque præjudicio Monasteriorum, in quibus numerus præscriptus, & assignatus completus non fuerit, recipiendi facultatem concedimus.

Novitiatus hic enunciati comprobantur & in eis Novitios juxta decreta Clementis VIII. recipi decernitur.

§.9. Et ad hunc effectum Novitiatus institutos, videlicet in Marchia Ecclesiastica Cæsenæ, & Montis Bellii: in statu, & Ducatu Mediolani in Monasterio Casoretti in Mediolanensi sito, ac in Dominio Venetorum Veronæ, & in Hetruria Fesulis, & in Regno Neapolis in Monasterio Beatæ Mariæ de Pedegriptæ, confirmamus, & approbamus, ac in illis Novitios, juxta præsentium, ac Ordinationum decretorum jussu dicti Clementis Prædecessoris factorum, tenorem, & numerum præscriptum recipi posse concedimus.

Abbas generalis in depositione sui Officii in Procuratorem generalem neque Procurator Ordinis in Abbatem eligi possit, nisi lapso triennio post peractum ab eis officium.

§.10. Præterea non modernorum Abbatis, & Visitatorum, ac Procuratoris generalium causa, qui alloqui, & præsertim ipse Abbas generalis, cum officiis hactenus laudabiliter functi sint, neque propter aliqua eorum præterita demerita, sed, ut hæc nostra constitutio in ipsa Congregatione de cætero perpetuo observanda, hoc tempore sine alicujus exceptione initium sumat, Volumus, ac pari motu, & auctoritate statuimus, ut neque Abbas generalis, qui pro tempore fuerit, finito ejus officio, & facta electione alterius Abbatis, officium generale, videlicet Visitatoris, aut Procuratoris generalis, neque item e converso Procurator generalis pro tempore in Abbatem generalem, nisi absoluto triennio post peractum respective utrumque officium eligi possit.

Nullus ex Visitatoribus generalibus in Abbatem generalem eligatur pro sequenti immediate triennio.

§.11. Utque etiam nullus ex Visitatoribus generalibus finito triennio sui officii Visitatoris generalis in Abbatem generalem pro sequenti immediato triennio eligi valeat.

Observantia prædictorum omnibus præcipitur.

§.12. Præcipientes in virtute sanctæ obedientiæ, omnibus, & singulis ejusdem Congregationis generali, ac aliis Abbatibus, Diffinitoribus, Prælatis, & Canonicis, cæterisque ad quos spectat, & in futurum spectabit, ut præsentes nostras literas observent, & observari curent, & faciant. Irritum nihilominus, & inane decernentes quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Contrariisque derogatur.

§.13. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac dictæ Congregationis etiam juramento confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis quibusvis ejusdem Congregationis superioribus, & Canonicis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac alias quomodolibet in contrarium præmissorum concessis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, & singulis, eorum tenores præsentibus pro expressis habentes, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus, cæterisq; contrariis quibuscumq;

Dat. die 30. Decem. 1605. An I.

Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris, die 30. Decembris 1605. Pontificatus nostri Anno I.

XXVI.

Confirmatio unionis Congregationis Fratrum S. Ambrosii, & Congregationis Fratrum S. Barnabæ, sub Regula S. Augustini viventium. Et approbatio Constitutionum pro earum bono regimine editarum, omniumque privilegiorum eisdem concessorum.

De prima Congregatione vide supra in Constit. XXII. Gregor. XI. Cupientes Tom. III. Par. II. fol. 362. Et de secunda vide Constit. VI. Alexandri VI. Piæ vitæ *Tom. III. Par. III. fol.* 236.

PAULUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

PAstoralis nostri muneris debitum exposcit, ut ad ea libenter intendamus, per quæ Religiosorum statui, & prospero gubernio opportune prospicitur, prout in Domino salubriter conspicimus expedire.

Unio Congregationis Sancti Ambrosii, & S. Barnabæ a Sixto V. præscripta fuit in Const. edita die 15. Augusti 1589., quam præter mitti, quia simpliciter unionem hic relatam continet.

§. 1. Volentes itaq; Congregationes S. Ambrosii ad Nemus Mediolanensis & S. Barnabe Provinciæ Marchiæ, & Januæ, sub Regula Sancti Augustini, alias a fel. rec. Sixto Papa V. Prædecessore nostro invicem unitas, specialibus favoribus, & gratiis benigne prosequi, ac earumdem Congregationum Superiores, & Religiosos, universos, & singulos a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, supplicationibus eorum nomine Nobis super hoc humiliter porrectis, inclinati.

Confirmatio Constitutionū & indultorū, ut in rubr.

§. 2. Ex voto Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium, super Consultationibus, & negociis Episcoporum, & Regularium deputatorum, Constitutiones pro ipsarum Congregationum, & earum Monasteriorum, seu domorum, & Religiosorum prospero gubernio, & regimine editas, & in eadem Congregatione jussu nostro diligenter examinatas, & approbatas, nec non etiam quæcumque privilegia, gratias, exemptiones, libertates, immunitates, concessiones, indulgentias, & indulta eisdem Congregationibus, illarumque Monasteriis, Domibus, Superioribus, Fratribus, & aliis Religiosis in genere, vel in specie, per quoscumque Rom. Pont. Prædecessores nostros & Apost. Sedem concessa, quatenus sint in usu, & non sint revocata, neque sub aliquibus revocationibus compræhensa, ac Sacris Canonibus, & Concilii Tridentini decretis non adversentur, auctoritate Apostolica, tenore præsentium perpetuo confirmamus, & approbamus, illisque perpetuæ, & inviolabilis Apostolicæ firmitatis robur adjicimus, ac omnes, & singulos, tam juris, quam facti defectus, siqui in eisdem intervenerint, supplemus.

Derogatio contrariorū.

§. 3. Non obstantibus, quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac dictarum Congregationum, & earum Monasteriorum, seu domorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia, roboratis statutis, & consuetudinibus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 21. Januar. 1606. Ann. I.

Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris, die 21. Januarii, 1606. Pontificatus nostri Anno I.

XXVII.

Quod Fratres Congregationis Jesuatorum S. Hieronymi, Ordinem Sacerdotalem a quocumque Episcopo idoneo, servatis servandis assequi generatim valeant, & exercere, prohibitionibus quibuscumque abrogatis. Nonnullas tamen Ordinationes observare teneantur.

Isti Fratres vocabantur Pauperes Jesuati, quorum Congregationem approbavit Martinus V. in Const. XXII. Piæ *To. III. Par. II. fol.* 460. *Nomen autem Jesuatorum S. Hieronymi sortiti sunt tempore Alexandri VI. in Const. XI.* Ad sacram *Tom. III. Par. III. fol.* 243. *Eisque Clemens VII. dedit privilegia Ordinis S. Augustini, cujus Regulam profitentur, ut in ejus Const. XLIV.* Sacræ *To. IV. Par. I. fol.* 102. *Quinimo Pius V. omnium Mendicantium privilegia eis communicavit, & inter eos connumerari declaravit in sua Const. LIX.* Romanus *Tom. IV. Par. II. fol.* 397.

PAULUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

REligiosos viros, qui sub suavi Religionis jugo, Dei obsequiis mancipati, majori pietatis studio, ac ardentiori charitatis affectu in holocaustis, sacrificiis, & divinis obsequiis ultro illi placere, ac magis gratum exhibere cupiunt famulatum, benigni favoris patrocinio libenter complectimur, ac gratiis prosequimur opportunis, prout illorum pia vota expostulant, ac alias in Domino salubriter conspicimus expedire.

Congregationis hujus Religiosi etiam post emissam professionem, sacris initiari non consueverunt.

§. 1. Cum itaque sicut dilectorum filiorum Visitatorum, & aliorum Superiorum, & fratrum Congregationis Jesuatorum nomine, Nobis expositum fuit; licet Religiosi dictæ Congregationis ex vetustissimo, semperque observato instituto, etiam post emissam per eos in dicta Congregatione professionem regularem, Sacris ordinibus initiari non consueverint: & licet dudum bo. mem. Gabriel Episcopus Albanensis Car-

Cardinalis Palenttus; & Nicolaus tituli sanctæ Praxedis Presbyter Cardinalis Senonensis nuncupati, ac Venerabilis frater Cæsar Episcopus Cremonensis, qnibus fel. recordat. Gregorius Papa XIV. Prædecessor Noster, hoc negocium commiserat, ex causis tunc expressis, per quoddam eorum decretum statuerint, ut dictæ Congregationis religiosi, qui eo tempore ad Sacros ordines promoti reperiebantur, ab illorum execu tione in perpetuum suspensi forent, & Superiores, qui literas dimissorias, & alias quascumque concesserunt, aut aliter quovis modo opitulatus fuerat fratribus dictæ Congregationis, ut ad ordines promoverentur, ab eorum officiis depositi in posterum ad ea, & alia in dicta Congregatione obtinenda inhabiles essent, & esse intelligerentur. Quodque de cætero sub pœna perpetui carceris ad hujusmodi ordines quisquam dictorum fratrum promoveri, aut ad hunc effectum literas dimissorias concedere non posset; & ulterius nec eniquam ex eisdem fratribus liceret gradum in sacra Theologia, vel alia facultate adipisci. Quod decretum a prædicto Gregorio XIV. necnon a piæ me. Clemente Papa VIII. etiam Prædecessore Nostro confirmatum fuit, prout in dicto decreto, & in literis eorumdem Prædecessorum desuper expeditis plenius continetur.

Sed ex causis hic expressis alte Pont. Fratres initiatos & deinde ab exercitio Sacrorum Ordinum suspensos habilitat usque ad numerum centū Sacerdotum.

§.2. Nihilominus tum quia nonnulli ex illis, qui ut præfertur Sacris ordinibus initiati ab illorum executione suspensi fuerunt, adhuc superstites sint, & alii etiam in d. Congregatione reperiuntur, ad Sacros ordines suscipiendos apti, tum etiam quia multi libentius in eamdem Congregationem ingrederentur, si eis ad sacros ordines suscipiendos, & divinorum ministrationem aditus pateret, tum demum quia divinus cultus majorem in ipsa Congregatione susciperet incrementum, si ejus religiosis ab ignobili otio, & a turpi ignorantia sejunctis, Sacros ordines suscipere, ac in illis ministrare, ac divinis laudibus, & obsequiis vacare liceret, propter præmissas, & alias rationabiles causas cupiant supradicti Visitatores, & fratres aliquibus ex eis, Apostolica nostra auctoritate licentiam Sacros ordines suscipiendi, ac in illis etiam in Altaris ministerio ministrandi, & sacris servitiis se mancipandi benigne concedi. Nos illorum pium desiderium hujusmodi ad divini cultus augmentum, & eorum Congregationis decorem, & incrementum intendens summopere in Domino commendantes, considerantesque non posse religiosos majori cum fructu Dei obsequiis vacare, quam per divinarum literarum scientiam, per Altaris ministerium, & divinorum officiorum usum, & propterea piis eorum votis favorabiliter annuere, illosque specialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes, necnon decreti, & literarum Gregorii, & Clementis prædictarum, totos tenores perinde, ac si de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro plene, & sufficienter expressis, ac ad verbum insertis habentes, necnon singulares ejusdem Congregationis personas, a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, siquibus quomodolibet innodatæ existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes; Supplicationibus eorumdem Visitatorum, Superiorum, & Religiosorum nomine, per dilectum filium Isidorum Venetum, Fratrem, & Procuratorem generalem dictæ Congregationis, Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati: Ex voto Venerabilium Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium, super Consultationibus, & negotiis Episcoporum, & Regularium deputatorum, quibus hoc negotium examinandum, & Nobis referendum commisimus, in primis, & ante omnia decretum, & literas Gregorii, & Clementis Prædecessorum supradictas, in quantum præsentibus adversantur, auctoritate Apostolica tenore præsentium perpetuo revocamus, & annullamus, & suspensionem ab executione ordinum, ut præfertur, factam omnibus, & singulis ejusdem Congregationis religiosis, qui ad ordines etiam Sacros, & Presbyteratus, alias tamen rite promoti extiterunt, ita, ut qnilibet eorum in susceptis ordinibus deinceps, quoad vixerint etiam in Altaris ministerio ministrare, & non susceptos suscipere, & in illis pariter ministrare libere possint, auctoritate Apostolica tenore præsentium gratiose relaxamus, ac illos omnes, & singulos ad ministrandum in susceptis ordinibus, atque ad ascendendum ad superiores, & non susceptos ordines rehabilitamus. Præterea, ut comprehensis supradictis, jam ad Sacros ordines promotis, alii ejusdem Congregationis religiosi usque ad completum numerum centum, dumtaxat in tota Congregatione prædicta ad omnes etiam Sacros, & Presbyteratus ordines ab infrascriptis Antistibus statutis a jure temporibus, sed hac prima vice, etiam non servatis interstitiis a Concilio Tridentino designatis, & anni circulo minime expectato promoveri, ac promoti in illis etiam in Altaris ministerio ministrare, dummodo tamen prævio diligenti examine, ad hoc idonei reperti fuerint, auctoritate, & tenore prædictis, licentiam concedimus, & indulgemus, ac cum illis super hoc opportune dispensamus: ac infrascriptis Antistibus dictis religiosis ordines hujusmodi conferendi facultatem impertimur.

Non promotos ad sacros Ordines, eisdem gradibus cum promotis perfrui statuit.

§.3. Volumus autem, & pari auctoritate statuimus, & ordinamus, ut religiosi dictæ Congregationis, tam hactenus recepti, quam in futurum recipiendi, qui in eadem Congregatione ad ordines non ascenderint, a nullis propterea honoribus, gradibus, & ministeriis dictæ Congregationis excludantur, quinimo promiscue cum promotis vocem activam, & passivam, in omnibus actibus, & negotiis, sine aliqua prorsus differentia habere possint, & debeant, & æquo cum eisdem promotis jure, honoribus,

gra-

gradibus, ministeriis prædictis, cæterisque ipsius Congregationis privilegiis, & prærogativis gaudeant, & perfruantur.

Promotis decedentibus alii sufficiantur.

§.4. Quodque in tota Congregatione prædicta, ultra numerum centum, ad Sacros ordines promoveri non possint, sed quandocumque aliqui ex numero promotorum ab hac vita migraverint, alii idonei in corumdem demortuorum locum sufficiantur; ita ut sic ordinatorum numerus in tota Congregatione perpetuo retineatur.

Antistites a quibus promoveri possint, designat.

§.5. Quodque illi, qui ad ordines promovendi erunt, literas dimissorias a suis Superioribus, ad aliquem ex infrascriptis Antistibus directas habeant, a quibus Antistibus in eorum propriis Civitatibus, vel Diœcesibus tantum, & non ab aliis hujusmodi ordines suscipiant: videlicet in Urbe a dilecto filio Vicario nostro, vel de illius licentia a quocumque Catholico Antistite, gratiam, & communionem Sedis Apostolicæ habente, ac in dicta Urbe Pontificalia exercente, necnon a Venerabilibus fratribus Mediolanensi, Bononiensi, & Senensi Archiepiscopis, ac Episcopo Patavino, vel ab aliis similibus Antistibus, de ipsorum Archiepiscoporum, & Episcopi licentia, in illorum respective Civitatibus, & Diæcesibus Pontificalia exercentibus, quibus, & cuilibet eorum prædictos religiosos, ut præmissum est, ad omnes etiam Sacros, & Presbyteratus ordines promovendi, licentiam, & facultatem concedimus.

Promotos ad recitationes sacrarum Horarum obligat, imo omnes idoneos.

§.6. Præterea statuimus, & ordinamus, ut Sacerdotes, & alii ad Sacros ordines, hoc pacto pro tempore promoti, ex peculiari cujusque obligatione horas Canonicas in Choro statuto ab Ecclesia tempore recitare debeant: in illis scilicet Conventibus, in quibus quatuor saltem fratres reperientur in Sac. ordinibus constituti, in aliis autem Conventibus ubi pauciores quatuor erunt Sacris ordinati, possint eas etiam privatim recitare.

Eosdem promotos ad Orationem Dominicam, & Salutationem Angelicam non teneri declarat.

§.7. Ipsi vero fratres ad Sacros ordines promoti, nullatenus in posterum teneantur ad recitationem Orationis Dominicæ, & Salutationis Angelicæ, in illis temporibus, in quibus ad eam priusquam easdem Horas Canonicas recitare deberent, ex præscripto suarum constitutionum loco earumdem Horarum erant obligati.

Missarum celebrationis modum præscribit.

§.8. Missas vero submissa voce recitare contenti sint, & a solemnium celebratione abstineant, nisi sicubi ipsi solemniter celebrare jam hoc tempore consuevissent.

Secularium confessiones audire prohibet.

§.9. Quodque ad Sacerdotium promoti, neque ullius secularis personæ, neque alterius Ordinis regularis ullo tempore, etiam de cujuscumque Episcopi, vel Superioris regularis licentia confessiones audire possint, sed tantum illis Sacerdotibus, qui ad confessiones audiendas idonei reperti, & ab Ordinariis locorum approbati fuerint, liceat aliorum ipsius Congregationis religiosorum, de sui Superioris licentia confessiones audire.

Distillationẽ aquarum sacris initiatis vetat.

§.10. Quodquod fratres ipsi aliquo Sacro ordine initiati suæ dignitatis memores, exercitio distillationis aquarum nullo pacto vacent, neque earum venditionibus sese immisceant.

Eas mulieribus vendi, aut venales haberi interdicit.

§.11. Imo cæteri ejusdem Ordinis regulares, qui ad ordines promoti non fuerint, quibusque id exercitum non adimitur, ejusmodi aquas distillatas, quod hactenus fecerunt, mulieribus deinceps nullo prætextu vendere, aut alias tradere debeant, neque venales habere, seu exponere, sed tantum eas seorsum ab aliis possint vendere Aromatariis, vel aliis particularibus personis.

Studiorum institutionem concedit.

§.12. Insuper, ut religiosi dictæ Congregationis magis fructuosi in Ecclesia Dei ministri evadere possint, eidem Congregationi, & illius Superioribus, & religiosis, ut in eorum Conventibus, ubi hoc commode fieri poterit, literarum exercitationes, seu studia erigere, & instituere possint, in quibus tum humaniores literæ, ac disciplinæ, tum Philosophia, ac Theologia legantur, ipsique iis operam dare valeant, auctoritate, & tenore prædictis, licentiam, & facultatem concedimus, & indulgemus.

Clausula præservativa.

§.13. Decernentes præsentes literas nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ, vel alio quopiam defectu, quavis de causa, & occasione, vel prætextu notari, vel impugnari, infringi, suspendi, limitari, vel retractari, aut revocari ullatenus posse, sed semper validas, & efficaces existere, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere.

Clausula sublata &c.

§.14. Sicque & non aliter per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clausula derogatoria.

§.15. Non obstantibus literis Gregorii, & Clementis Prædecessorum prædictorum, & quibusvis aliis prohibitionibus, necnon constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac dicti Ordinis, & Congregationis Jesuatorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, & singulis, eorum tenores præsentibus pro expressis, & ad verbum insertis habentes, hac vice dumtaxat, & ad effectum præmissorum, specialiter, & expresse, ac latissime derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Transumptorum fides.

§.16. Volumus autem, ut præsentium transumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem prorsus fides adhibeatur ubique, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. die 18. Febr. 1606. An. 1.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris, die 18. Februarii 1606, Pontif. nostri Anno I,

Se-

Sequitur declaratio præinsertæ Constitutionis.

PAULUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

SEdis Apostolicæ providentia circumspecta, quandoque religiosam vitam agentibus, ea concedit, & indulget, quæ regularibus eorum institutis vetita erant, prout maturo desuper habito consilio eorum animarum saluti, & religionis propagationi in Domino judicat expedire.

Constitutionem præcedentem enunciat.

§.1. Sane cum alias Fratres Congregationis &c. *Omittitur narrativa præcedentis Bullæ.*

Et ad supplicationem Congregationis,

§.2. Cum autem, sicut dilecti filii Visitatores, & alii Superiores, ac fratres dictæ Congregationis per dilectum etiam filium Isidorum Venetum, fratrem, & Procuratorem generalem ejusdem Congregationis Nobis nuper exponi fecerunt, pro divini cultus in ipsa Congregatione augmento maxime expediat, ut aliqui ex illius fratribus ad Subdiaconatus, & Diaconatus Sacros Ordines promoveantur, qui gradatim in locum demortuorum Presbyterorum statim sufficiantur. Ideo Visitatores, & Superiores, ac fratres prædicti Nobis humiliter supplicari fecerunt, ut in præmissis providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Habilitat alios viginti quatuor Fratres ad Subdiaconatus, & Diaconatus Ordinem respective. Vide hic infra, generalem habilitationem.

§.3. Nos igitur prædictarum literarum tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, de eorumdem S. R. E. Cardinalium consilio, ut ultra centum dictæ Congregationis fratres in Presbyteratus ordine constitutos, alii duodecim ad Subdiaconatus, ac alii etiam duodecim ad Diaconatus Sacros ordines de Superiorum suorum licentia modo, & forma in prioribus nostris literis expressis promoveri, & promoti in illis, etiam in Altaris ministerio ministrare: ita quod quando aliqui ex numero promotorum hujusmodi e vivis decesserint, alii in mortuorum locum substituantur, Apostolica auctoritate tenore præsentium licentiam concedimus, & indulgemus.

Derogatio contrariorum.

§.4. Non obstantibus literis Gregorii, & Clementis Prædecessorum prædictorum, & quibusvis aliis prohibitionibus, necnon constitutionibus,& ordinationibus Apostolicis, ac dictæ Congregationis etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus,privilegiis quoque,indultis, & literis Apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, & singulis eorum tenores præsentibus pro expressis, & ad verbum insertis habentes, hac vice dumtaxat, & ad effectum præmissorum specialiter, & expresse, ac latissime derogamus,cæterisque contrariis quibuscumque.

Exemplorum fides.

§.5. Volumus autem, ut præsentium transumptis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur ubique, quæ præsentibus adhiberetur si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris die 13. Martii 1608. Pontificatus nostri Anno III.

Dat. die 13. Martii 1608. An. III.

Sequitur declaratio circa personas hujus Ordinis, recitationi Horarum Canonicarum addictas.

PAULUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

MInisterio sacri Apostolatus officii licet immeriti præsidentes, ad ea per quæ divinus cultus, & devotio augetur, libenter intendimus, & quæ propterea ordinata fuisse dicuntur, Apostolici muniminis firmitate, cum a Nobis petitur, roboramus.

Statuit hic Pontifex promotos ad Sacros Ordines ad recitationem Horarũ Canonicarum teneri, ut sup.

§.1. Alias siquidem statuimus, & ordinavimus, ut fratres Congregationis Jesuatorum ad Sacros Ordines pro tempore promoti, ex peculiari cujusque obligatione Horas Canonicas in Choro, statuto ab Ecclesia tempore recitare deberent, in illis scilicet Conventibus, in quibus quatuor saltem fratres reperirentur in Sacris Ordinibus constituti; in aliis autem Conventibus, ubi pauciores quatuor essent Sacris ordinati, possent eas etiam, sed privatim recitare, ipsi vero fratres ad Sacros Ordines promoti nullatenus impostertum tenerentur ad recitationem Orationis Dominicæ, & Salutationis Angelicæ in illis temporibus, in quibus ad eam, priusquam easdem Horas Canonicas recitare debebant, ex præscripto suarum Constitutionum, loco earumdem Horarum erant obligati, prout in nostris in simili forma Brevis desuper expeditis literis plenius continetur.

In Capitulo Generali postea visum fuit magis expediens, quod omnes Fratres recitationi Horarũ idonei, ad earum recitationem teneantur, ideo supplicatur Papæ pro comprobatione hujus statuti.

§.2. Et sicut dilecti filii Isidorus a Venetia, Visitator Generalis, ac Definitores, aliique Vocales ejusdem Congregationis Nobis nuper exponi fecerunt, illi subinde animadvertentes ex recitatione Horarum Canonicarum hujusmodi, cum spirituales fructus ipsi Congregationi provenire, tum Christifideles recitationi earumdem Horarum interessentes ad devotionem excitari provida deliberatione desuper habita, in eorum Capitulo generali novissime celebrato, reservato nostro, & Sedis Apostolicæ beneplacito, ordinarunt, & statuerunt, quod ex tunc de cætero quicumque ex fratribus dictæ Congregationis recitationi dictarum Horarum idonei essent, illi ad recitationem earumdem Horarum tenerentur, & per Horarum recitationem hujusmodi recitationi Orationis Dominicæ, ex regularibus eorum institutis præscriptæ satisfacere censerentur. Cum autem, sicut eadem expositio subjungebat, Isidorus, & Definitores, ac alii Vocales prædicti plurimum cupiant ordinatio-

tionem, & ſtatutum hujuſmodi pro ejus ſubſiſtentia per Nos Apoſtolica auctoritate confirmari, & approbari, ideo Nobis humiliter ſupplicari fecerunt, ut in præmiſſis providere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Hic ideo Pontifex illud cōfirmat.

§.3. Nos igitur Iſidorum, ac Definitores, & alios Vocales prædictos, necnon ſingulos dictæ Congregationis Fratres ſpecialis gratiæ favore proſequi volentes, & a quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Ecclefiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, a jure, vel ab homine, quavis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, de Venerabilium Fratrum Noſtrorum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, negotiis, & conſultationibus Epiſcoporum, & Regularium præpoſitorum conſilio, ordinationem, & ſtatuta prædicta Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium perpetuo confirmamus, & approbamus, illiſque perpetuæ, & inviolabilis Apoſtolicæ firmitatis robur adjicimus, ac ab omnibus dictæ Congregationis Fratribus inviolabiliter obſervari mandamus.

Idemque iterum ſtatuit.

§.4. Et nihilominus, quod de cætero perpetuis futuris temporibus, quicumque ex dictæ Congregationis Fratribus recitationi Horarum Canonicarum habiles, & idonei erunt, illi ad earumdem Horarum recitationem perpetuo teneantur, & obligati exiſtant, ac per recitationem Horarum Canonicarum, recitationi Orationis Dominicæ, & Salutationis Angelicæ, ad quam juxta regularia eorum inſtituta tenentur, ſatisfaciant, & ſatisfacere cenſeantur, ſimiliter perpetuo ſtatuimus, & ordinamus.

Derogatio contrariorum

§.5. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, nec non dictæ Congregationis, etiam juramento confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, eidem Congregationi, illiuſque Viſitatori generali, ac Fratribus, & aliis Superioribus, & perſonis, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus clauſulis, & decretis, in genere, vel in ſpecie, ac alias in contrarium præmiſſorum quomodolibet conceſſis, confirmatis, & approbatis; Quibus omnibus, & ſingulis, eorum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Tranſumptorum fides.

§.6. Volumus autem, ut præſentium exemplis etiam impreſſis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ ipſis originalibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Dat. die 23. Septem. 1608. An. IV.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum ſub Annulo Piſcatoris, die 23. Sept. 1608. Pontificatus noſtri Anno IV.

Subſequitur generalis habilitatio ad Ordines Sacros.

PAULUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Oneroſa Paſtoralis officii cura, meritis licet inſufficientibus Nobis ex alto commiſſa poſtulat, ut Chriſtifideles præſertim ſub ſuavi Religionis jugo, obſequiis Altiſſimi mancipatos, quo ardentiori pietate, & charitate in ſacrificiis, & divinis officiis illi placere, magiſque gratum valeant exhibere famulatum, ſpecialibus Sedis Apoſtolicæ favoribus, gratiiſque proſequamur opportunis, prout pia illorum vota poſtulant, & alias in Domino conſpicimus ſalubriter expedire.

Hic Pontifex edidit præcedentes Conſtitutiones

§.1. Alias ſiquidem poſtquam &c. *Omittitur relatio Conſtitutionum, quæ præcedunt.*

Ex quibus magnus in religione progreſſus evenit

§.2. Cum autem ſicut Fratres dictæ Congregationis Nobis nuper exponi fecerunt, ex promotione eorumdem Fratrum ad Sacros Ordines hujuſmodi felici dictæ Congregationis gubernio, proſperæque directioni hactenus notabiliter, cum magno, & evidenti illius progreſſu, & divini cultus augmento conſultum fuerit, & in dies major illius progreſſus benedicente Domino futurus ſit, ſi non ſolummodo centum, verum omnes prædictæ Congregationis Fratres, ad hoc alias idonei, & capaces, ad eoſdem Sacros Ordines promoveri poſſent. Nobis propterea humiliter ſupplicari fecerunt dicti Fratres, ut ſibi opportuna ſuper præmiſſis licentia providere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Et modo ad feliciorē progreſſum, generalem dat Fratribus habilitationem, ad Ordines.

§.3. Nos igitur ad ea per quæ Congregationum ad divini cultus augmentum, & religionis propagationem inſtitutarum conſervationi, & manutentioni, divinique cultus augmento ſalubriter conſulitur, libenter intendentes, prædictæ Congregationis Fratres ſpecialibus favoribus, & gratiis proſequi volentes, & eorum quemlibet a quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, a jure, vel ab homine quavis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes, ac prædictarum literarum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, ſupplicationibus eorum nomine Nobis per dictum Iſidorum nunc prædictæ Congregationis Viſitatorem generalem ſuper hoc humiliter porrectis inclinati. De eorumdem Cardinalium conſilio, ut omnes, & ſinguli prædictæ Congregationis Fratres, nunc & pro tempore exiſtentes de illorum Superiorum licentia, ad omnes etiam Sacros, & Presbyteratus Ordines ſtatutis a jure tempori-

poribus a locorum Ordinariis, vel aliis quibusvis Antistitibus, gratiam, & communionem Sedis Apostolicæ habentibus promoveri, & promoti in illis etiam in Altaris ministerio ministrare, dummodo tamen prævio diligenti examine ad hoc idonei reperti fuerint, & aliud eis non obstat canonicum impedimentum, ac alias servata forma Sacri Concilii Tridentini, aliisque de jure servandis, libere, & licite possint, & valeant, Apostolica auctoritate prædicta tenore præsentium concedimus, & indulgemus, ac cum eis super hoc opportune dispensamus.

Decretum irritans apponit.

§.4. Sicque per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales etiam de latere Legatos, judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Contrariis derogat.

§.5. Non obstantibus Gregorii, & Clementis Prædecessorum prædictorum, ac nostris literis prædictis, & quibusvis aliis prohibitionibus, necnon Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac dictæ Congregationis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, etiam legitime præscriptis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, illorum omnium, & singulorum tenores præsentibus pro plene, & sufficienter expressis, & ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Transumptis credi jubet.

§.6. Volumus autem, ut præsentium transumptis, etiam impressis &c.

Dat. die 25. Januar. 1611. An.VI.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris die 25 Januarii 1611. Pontificatus nostri Anno VI.

XXVIII.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Commissio Vicario Generali Viglevanensi confirmandi erectionem Scholæ, & Bibliothecæ Ambrosianæ, legesque pro earum regimine latas a Friderico Cardinali Borromæo, eique redditus nonnullos uniendi.

PAULUS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei

Dilecto Filio Vicario Ven. Fratris nostri Episcopi Viglevanen. in spiritualibus generali salutem, & Apostolicam benedictionem.

Exordium a necessitate, atque utilitate Scholarum petitum.

Copiosus in misericordia Dominus, & in cunctis gloriosus operibus, a quo omnia dona defluunt, ad hoc Nobis licet immeritis suæ sponsæ universalis Ecclesiæ regimen committere, & nostræ debilitati jugum Apostolicæ servitutis imponere voluit, ut tamquam de summo vertice montis ad infima reflectentes intuitum, quid pro hujusmodi illustranda Ecclesia ad fidei orthodoxæ propagationem conferat, quidve statui fidelium quorumlibet conveniat, attentius prospiciamus, & ut a fidelibus ipsis profligatis ignorantiæ tenebris illi per donum sapientiæ in via mandatorum Domini conservari debeant, attendentes eos, ad quærendum literarum studia, per quæ militantis Ecclesiæ Respublica regitur, & divini nominis, ac ejusdem fidei cultus protenditur, omnisque humanæ prosperitatis conditio augetur, solicitudinis ope, Apostolicisque favoribus propensius excitemus. Quod ut commodius præstari possit, literarumque studiis vacare volentium Scholæ ubique propagentur, pro illarum stabilitate, & incremento eas congruis facultatibus communiri mandamus, ut ipsarum Scholarum, & illarum Bibliothecarum conservatores sui muneris partes commodius obire, ac ex eisdem Scholis optimarum disciplinarum proventus ad ejusdem militantis Ecclesiæ gloriam, communemque utilitatem, & profectum majori in dies cum fervore valeant provenire: prout pia Prælatorum præsertim Fratrum nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, quos in partem laborum evocavit Altissimus, vota exposcunt, & Nos locorum, & temporum qualitate pensata, conspicimus in Domino salubriter expedire.

Fridericus Card. Borromæus Schol. Ambrosianã in Collegi Oblatorum,

§.1. Exposuit siquidem Nobis nuper dilectus filius noster Federicus tituli Sanctæ Mariæ Angelorum in Thermis Presbyter Cardinalis Borromeus nuncupatus Ecclesiæ Mediolanen. ex concessione, & dispensatione Apostolica Præsul, quod cum ipse Federicus Cardinalis, & Præsul singulari Dei munere, & bon. mem. Caroli olim Sanctæ Praxedis Presbyteri Cardinalis etiam Borromei nuncupati ex concessione, & dispensatione hujusmodi dictæ Ecclesiæ Præsulis pastorali cura, & vigilantia Civitatem Mediolanen. ad Juventutem in bonarum Artium Studiis erudiendam, nec non Ecclesiastica disciplina, bonisque moribus imbuendam, multis Collegiis instructam, & nobilitatam invenisset, idque adeo feliciter accidisse, ut plures inde prodiissent, qui Philosophiæ, Theologiæque confectis spatiis, in publicis iisque celebrioribus Academiis Doctores creati fuissent, & eo quoque tempore cum magna Clericalis Ordinis utilitate, & laude haud multo pauciores prodirent; Animadvertens tamen in ipsa Civitate nullam adhuc Scholam certam esse ad eum finem instructam, ut in ea velut palestra quadam post exactum Studiorum cursum, paratamque rerum plurimarum notitiam, seorsim se aliqui exercentes Catholicæ fidei veritatem adversus impios hæreticorum conatus scriptis, & lucubrationibus aliquando tueri possent, ac certis aliis de causis adductus in Collegio Saecerdo-

tum oblatorum nuncupatorum Sancti Ambrosii in ædibus Sancti Sepulchri dictæ Civitatis per eumdem Carolum Cardinalem, & Præsulem instituto, & opportuno Civitatis loco sito, ad Dei omnipotentis laudem, & sub patrocinio Beatæ Mariæ Virginis, nec non Divi Ambrosii Patroni auspicio, & dicti Caroli Cardinalis, & Præsulis unam Scholam Ambrosianam erexit, instituit, & fundavit, illique sic erectæ octo Viros Ecclesiasticos tam ex Seminarii Alumnis, quam aliunde accitos, quorum tres necessario semper Sacræ Theologiæ addicti essent, reliqui vero aliis facultatibus, bonisque artibus præpositi a dicto Federico Cardinale, & Præsule, quoad viveret, deligendos adscripsit, & cooptavit, atque hi ut ex numero etiam Oblatorum sumerentur, concessit, si vel in ædibus Sancti Sepulchri, vel alibi sit ex eo Ordine quisquam ita insigniter eruditus, ut eo cœtu dignus propter doctrinam, & scientiam censeretur; ad hæc quatuor præterea laicos liberalibus æque disciplinis excultos, & a se pariter deligendos adjunxit, ut horum æmulatione Clerici ad studiorum labores forti animo subeundos alacrius excitarentur. Post ejus vero ex hac vita decessum, si quem ex dicta Schola mori contingeret, reliqui ex eadem Schola superstites alium in demortui locum proprio jure substituerent, qui vitam in Sancti Sepulchri ædibus, & Collegio degerent, & ab instituto domus nullo modo recederent, ac præter victum, & stipendium ex censu Congregationis Oblatorum exhiberi solitum, singulas pensiones a Schola assignandas consequerentur, quas pensiones item a Schola omnes consequi voluit, & decrevit, dummodo institutum hoc, & leges præterea, ac pacta separatim a se cudenda diligenter tuerentur, & servarent, alioquin cum ipsi, tum alii, sive clerici, sive laici existerent, sive Sancti Sepulchri, sive alias quasvis ædes incolerent, fructu hujusmodi carerent, neque pecuniæ summam a Schola assignandam ullo modo perciperent: quin potius illud intelligerent, omnem eis facultatem esse ademptam condonationis, aut remissionis impetrandæ, aut impetratæ etiam ex mutua cessione, concordiaque ineundi; scirentque nihil omnino, quod ejusdem Federici Cardinalis, & Præsulis patentibus desuper confectis literis adversaretur, suffragaturum, etiamsi leges, ut supra condendas, vel in desuetudinem abiisse, vel interdum minus observatas fuisse assererent. Quoniam vero ad Scholæ hujusmodi usum ingenti sacrorum, prophanorumque librorum copia opus esse non ignoravit, idque ad communem, & publicam Civitatis utilitatem pertinere maxime arbitratus est, aulam illam magnam, quam suis sumptibus in eodem Collegio Sancti Sepulchri, dejectis quibusdam antiquis ædibus, quæ proximæ erant, de consensu Congregationis, Præpositi Generalis, & Oblatorum, ut patet ex instrumento publico, extruere est aggressus, brevique, ut sperat, perfectam, & absolutam daturus in publicam Ecclesiasticam Bibliothecam, non solum ad Ambrosianæ Scholæ privatum, sed etiam omnium communem usum cum legibus, & regulis infrascriptis, aliisque ex facultate Apostolica, quandocumque sibi videretur, præscribendis destinavit, & ordinavit. Armariis præterea, scriniis, tabulariis, in quibus libri ordine disponerentur, suo tempore instructurus. Huic vero Bibliothecæ antiquos Codices manuscriptos, atque impressos, aliosque omnes sacros, prophanosque libros a se diligenter undique conquisitos, sumptuque non mediocri comparatos dono dedit, atque in eam imponi, ibique perpetuo ad privatam, & publicam utilitatem adservari mandavit, excommunicationis latæ sententiæ pœnam proponens illis, qui libros vendere, commodare, ex Bibliotheca efferre, aut quoquo modo distrahere non dubitarent, eorum absolutione soli Romano Pontifici reservata; eruditum virum e numero, atque ordine Oblatorum in ipsis Sancti Sepulchri ædibus alendum cum annuo stipendio Bibliothecæ præfecit, eumque Bibliothecarium nominavit: Quæ vero ad Bibliothecæ custodiam, usum, conservationem, ac nitorem librorum spectare æstimaret, facultate a Nobis impetrata, certis legibus præscriberet, quas leges, eo etiam vita functo, usque adeo religiose servari voluit, ut eas immutari, infringi, remitti, vel contrahi non liceret, nisi auctoritas Apostolicæ Sedis accederet, eisdemque legibus de verbo ad verbum derogaretur. Sed quam frustra Bibliothecam construxisset, atque omni librorum genere instruxisset, nisi etiam de ea perpetuo conservanda provisum foret, ne vel varietate temporum, vel hominum improbitate dissolvi, ejusque jus ad quemvis alium transferri queat: Idcirco proprietatem ipsius, ac dominium sibi, quamdiu viveret, reservans, post ejus obitum penes Oblatorum Congregationem ad publicum tamen, & communem omnium usum, & commodum esse decrevit: quod ut firmum, & perpetuum esset ex diversorum Ordinum viris Congregationem tuendæ, conservandæque Bibliothecæ causa ita conflavit, ut præter Præpositum Sancti Sepulchri pro tempore existentem, quem in hunc cætum Conservatorem adscripsit, ex singulis infrascriptis Ordinibus Civitatis caperentur, nimirum ex Canonicis Ordinariis nuncupatis dictæ Ecclesiæ duo, ex reliquo Clero etiam duo, unus ex sexaginta Decurionibus Concilii Generalis, unus ex Juris peritorum Collegio, & unus ex Collegio Phisicorum; Archiepiscopus vero Mediolanen. pro tempore existen., cui a Scholæ Doctoribus observantiam, cultum, atque obsequium præstari perpetuo vult, cuique hoc suum Institutum adeo probatum iri confidit, ut Bibliothecæ Conservatoribus numquam sit suo studio, auctoritate, & gratia defuturus, ideo credidit hujusmodi cura implicari non debere, quod illum aliis assidue premi intelligat. Horum Conservatorum munus esset redditus, & bona, quæ eidem Bibliotheca

Nonnullas in ea servandas leges indixit.

Bibliothecam paravit.

thecæ a prædicto Federico Cardinale, & Præsule addicta forent, quæque liberali piorum hominum largitione relinqui contingeret, fideliter administrare; Et quia redditus sunt ex bonis Ecclesiæ, ideo unum Ecclesiasticum ex eorum corpore quot annis Thesaurarium per voces crearent, qui post annum exactum ipsimet Congregationi reposcenti rationem bene gestæ administrationis confestim redderet. Conservatores bis saltem in anno, vel sæpius, si opus foret, in unum coacti de rebus ad Bibliothecæ conservationem spectantibus inter se conferrent: bis autem singulis annis, & crebrius, si ita res postularet, Bibliothecam, Indicemque librorum, & libros ipsos inspicerent, eorumque numerum diligentissime recognoscerent, darent operam, ut ex pecunia, quæ ad emendos, sarciendosque libros relicta foret, Bibliotheca semper nitida esset, atque omni genere sordium munda. Quod si in hoc exequendo per biennium negligentes essent, ad Capitulum Metropolitanum jus visitandi, vel eo negligente, ut supra, ad Præfectum Fabricæ ejusdem Ecclesiæ spectaret, ipsoque facto absque aliqua Judicis Ecclesiastici declaratione, qui ex Canonicis Ordinariis dictæ Ecclesiæ in numerum Conservatorum receptus foret, huic indicendæ Congregationis vis perpetuo esset, Congregationique in omnibus præesset. Congregatio in Sancti Sepulcri ædibus haberetur: Si Sacerdotes oblati insigniter Bibliothecæ curam negligerent, eamque dissiparent, dissiparique permitterent, aut illius publicum, & communem usum in proprium, & privatum converterent, tunc ab omni jure, quod in, & ad Bibliothecam illis concessit, cecidisse, atque omnia ad templi majoris Fabricæ Præfectos devoluta esse intelligerentur. Hujus vero rei judicium ad pro tempore existentem Vicarium Archiepiscopi Mediolanen. in spiritualibus generalem, ad quem etsi interdum lis, controversia, vel differentia in præmissorum exequutione, vel interpretatione oriretur, cognitionem ejus, & judicium ita voluit pertinere, ut summatim sine strepitu, & figura judicii, sola facti veritate inspecta, omni appellatione prorsus remota, quamcumque controversiam dirimeret, & ubi ad alium Judicem, quam Ecclesiasticum facto ipso Conservatorum, Doctorum, vel in Scola interesse habentium quoquo modo lis, & judicium devolveretur, tunc ipso facto illos jure administrationis, vel loco Scholæ privavit, & privatos esse voluit, prout in dictis suis literis continetur.

Prædicta omnia Pontificia auctoritate confirmari petitur.

§.2. Cum autem, sicut eadem petitio subjungebat, præmissa omnia in laudem Dei, ac divini Cultus augmentum, totiusque dictæ Civitatis, illiusque personarum literis, & virtutibus præditarum, & præcipue necessitatibus oppressarum commodum, & utilitatem, necnon fidei Orthodoxæ contra illius hostes propugnaculum, bonarumque artium ampliationem cesserint, & cedant, cupiatque propterea dictus Federicus Cardinalis, & Præsul illa omnia pro firmiori illorum subsistentia per Nos confirmari, & approbari, aliaque infrascripta sibi benigne concedi: Quare prædictus Federicus Cardinalis, & Præsul nobis humiliter supplicavit, quatenus in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Committitur Vicario Generali Viglevanen. prædictorum confirmatio.

§.3. Nos igitur eumdem Federicum Cardinalem, & Præsulem specialibus favoribus, & gratiis prosequentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, discretioni tuæ, cum Ven. Frater noster Episcopus Viglevanen. Ordinarius vicinior existat, ut dictus Federicus Cardinalis, & Præsul asserit, per Apostolica scripta mandamus, quatenus erectionem, institutionem, fundationem, adscriptionem, cooptationem, voluntatem, singula decreta, destinationem, ordinationem hujusmodi, omniaque, & singula in eis contenta, ac inde sequuta, & sequenda quæcumque auctoritate nostra perpetuo approbes, & confirmes, illisque perpetuæ, & inviolabilis Apostolicæ firmitatis robur adjicias, ac omnes, & singulos tam juris, quam facti, & solemnitatum quomodolibet requisitarum forsan omissarum, ac quosvis alios, etiam quantumvis substantiales defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, suppleas, eademque præmissa omnia, & singula perpetuo, & omni tempore subsistere, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac ab illis omnibus, & singulis ad quos nunc quomodolibet spectat, & spectabit in futurum, quosque id concernit, & concernet quandocumque de cætero firmiter, & inviolabiliter perpetuo observari, & adimpleri, nec ab illis umquam resiliri posse decernas.

Daturque facultas uniendi redditus mille scutorũ ex Collegio Ticinensi dismembrandorum.

§.4. Et insuper pro ipsarum Scholæ, & Bibliothecæ dote, ac illarum Doctorum, aliarumque personarum prædictarum sustentatione, & manutentione, onerumque illis incumbentium supportatione a Collegio Ticinen. Borromeo nuncupato dictæ Civitatis per eumdem Carolum Cardinalem etiam erecto tot proprietates, census, & alia bona stabilia ex Beneficiis Ecclesiasticis illi auctoritate Apostolica unita, quæ detractis infrascriptis ad manutentionem illius Alumnorum, & personarum sufficient, per dictum Federicum Cardinalem, & Præsulem discernen., & specifican., quorum annuus valor ad mille scuta ad rationem sex librarum monetæ Imperialis pro quolibet scuto judicio dicti Cardinalis, & Præsulis ascendat, ex nunc etiam perpetuo dismembres, & separes, illaque sic dismembrata, & separata, necnon alia quæcumque proprietates, res, jura, & bona in quibusvis rebus consistentia, ac cujuscumque quantitatis, & speciei existen. per quoscumque Christifideles quandocumque donanda, leganda, relinquenda, & elargienda eisdem Scholæ, & Bibliothecæ, ita quod liceat illarum Conservatoribus pro tempore existentibus per se, vel alium, seu alios eorum, & dictarum Scholæ, & Bibliothecæ nominibus, corporalem possessionem proprieta-

tum censuum, & bonorum hujusmodi propria auctoritate libere appræhendere, & perpetuo retinere, illorumque fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, & emolumenta quæcumque percipere, exigere, & levare, ac in dd. Scholæ, & Bibliothecæ usus, utilitatem, & necessitates convertere, Diœcesani loci, vel cujusvis alterius licentia desuper minime requisita, similiter perpetuo applices, & approprieș.

Legesque latas, & faciendas confirmandi.

§.5. Postremo pro dictarum Scholæ, & Bibliothecæ fælici successu, ac regimine, & administratione, necnon circa illarum quantitates, qualitates, conditiones, numerum, receptionem, admissionem, & alia quæcumque dictas Scholam, & Bibliothecam quomodolibet concernentia eidem Federico Cardinali, & Præsuli, ut quoad vixerit, quæcumque statuta, ordinationes, constitutiones, decreta, & capitula, licita tamen, & honesta, ac Sacris Canonibus, & Concilii Tridentini Decretis non repugnantia facere, edere, & condere, illaque pro rerum, temporum, & personarum qualitate cassare, mutare, innovare, reformare, ac illorum loco, alia de novo facere, & edere libere, & licite valeat, concedas, & indulgeas: necnon postquam illa facta, reformata, ac de novo facta, & edita fuerint, perpetuo valida, & efficacia fore, & esse, ac ab omnibus, ad quos pro tempore quomodolibet spectabit in futurum, perpetuo inviolabiliter observari, & adimpleri debere, ac illo etiam vita functo, a quoquam quavis auctoritate, causaque, & occasione violari, infringi, restringi, immutari, vel etiam per Nos, & Successores Nostros Romanos Pontifices, nisi illis de verbo ad verbum insertis, & expressis derogari nullatenus umquam posse, pariter perpetuo statuas, & ordines.

Clausulæ.

§.6. Præsentes quoque literas semper validas, & efficaces fore, & esse, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, sicque per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, quavis auctoritate fungentes, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales etiam de latere Legatos judicari, & definiri debere, irritumque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, eadem auctoritate nostra decernas.

Derogatio contrariorum

§.7. Non obstantibus præmissis, ac Lateranen. Concilii novissime celebrati uniones perpetuas, nisi in casibus a jure permissis fieri prohibentes, necnon quibusvis Apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque, & synodalibus Conciliis editis specialibus, & generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus, necnon Collegiorum prædictorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, illis, eorumque Superioribus, & personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis in genere, vel in specie, etiam iteratis vicibus quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamsi pro eorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 15. Februar. 1606 An. I.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ millesimo sexcentesimo quinto, quinto Kalen. Martii Pont. nostri Anno I.

XXIX.

Renovatio Literarum Gregorii XIII. super confirmatione Taxæ ab Archiepiscopo Valentino effurmatæ pro Dotatione Ecclesiarum Parochialium in Regno Valentiæ pro instructione Maurorum noviter conversorum crectarum, non obstantibus Literis Clementis VIII., quibus diversimode provisum fuerat super eadem Taxa, ejusque exactione.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Super hac materia videre est Constit. Clem. VIII. CCLXXIV. Expom fol. 419. Et Const. CCLXXVII. Apostolici fol. 423. T. V. P. II.

PAULUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

INter cæteras nostro muneri incumbentes curas, illa, quæ Nobis in Beato Petro Apostolorum Principe a Christo Domino commissa est, pascendi oves ejus, præcipue Nobis cordi hæret, & propterea nostræ auctoritatis partes in iis libenter interponimus, per quæ de idoneis ad Curam Animarum exercendam Ministris, & ad eorum sustentationem sufficientibus redditibus provideri debere disponitur, idque eo libentius facimus, quo Catholicorum etiam Regum piis votis inde satisfactum iri, ac alias in Domino salubriter conspicimus expedire.

Pro instructione neoconversorum, sub Carolo V. nonnullæ erectæ fuerant Parochiales Ecclesiæ.

§.1. Dudum siquidem fæ: rec: Gregorio Papæ XIII. Prædecessori Nostro, nomine clar. mem. Philippi II. Hispaniarum Regis, exposito, quod ipse Philippus Rex animadvertens, superioribus temporibus, multa fuisse olim in Regno Valentiæ oppida, & Loca a Mahometanis Infidelibus habitata, in quibus etiam, postquam idem Regnum recuperatum fuerat, remanserant supra quindecim mille familiæ Infidelium, quæ anno Domini 1526. ad fidem Catholicam se converterant, ad quos bene, sancteque in eadem fide Catholica erudiendos, & instruendos, tunc Civitaten., & Dertusen. Episcopi auctoritate Apostolica, & inclitæ me: Caroli V. Romanorum Imperatoris ejusdem Philippi Regis Genitoris contemplatione, de anno ejusdem Domini 1534. multa Loca, & illorum Ecclesias a suis Matricibus Parochialibus antiquis dismembraverant, & cas

eas numero supra centum, & nonaginta in Parochiales Ecclesias erexerant: ex his vero, quasdam suis primitiis, reliquas autem triginta tantum libris annuis respective dotarant, statuendo, quod dictæ triginta Libræ, quæ viginti octo ducatos auri, vel circa constituebant, solverentur, quemmadmodum eatenus erant solutæ, & tunc solvebantur. Et in eadem expositione subjuncto, quod propter tenuitatem redditum prædictis Ecclesiis applicatorum, & locorum, in quibus eædem Ecclesiæ sitæ erant, asperitatem, & quia Oppida, & Loca prædicta, in quibus eædem Ecclesiæ consistebant, variis periculis erant exposita, non paucæ illarum propriis Rectoribus caruerant, & tunc etiam iisdem carebant, & ipsi Rectores, qui aliis Ecclesiis erant præpositi, ea eruditione, doctrinaque præditi non erant, qua dictos noviter conversos in Religionis Christianæ præceptis, & illis, quæ ad salutem Animarum erant necessaria, prorsus ignaros, recte, ut decebat, in Fide Catholica instruere valerent; Ac his de causis adductus idem Philippus Rex, sanctissimoque zelo, & quod de animarum discrimine agebatur, motus, cum huic tanto malo aliquod salutare remedium adhiberi maxime cuperet, præsertim cum satis constaret, plurimos ex eis adhuc in suis perversis Mahometicis erroribus impudenter, impieque permanere, curaverat, ut tunc Archiepiscopus Valentin., ac Dertusen., & Oriolen. Episcopi, aliique viri doctrina, & rerum agendarum experientia, & vitæ integritate præditi, maturo, ut par erat, consilio, ea cogitarent, quæ ad instituendos in via Domini noviter ad Fidem conversos, in dicto Valentiæ Regno commorantes, eisque non solum utilia, verum etiam salutaria, & necessaria existimassent. Et postremo idem Philippus Rex ad eamdem Civitatem Valentin., Venerabilem Fratrem Joannem Patriarcham Antiochenum, & Archiepiscopum Valentin., ac tunc existentes Martinum Dertusen., & Gregorium Oriolen. Episcopos, aliosque viros gravissimos convenire fecerat, ut de eadem re agerent, & consulerent, quæ Animarum saluti personarum prædictarum duxissent quomodolibet necessaria, & opportuna; Qui ea re per plures dies examinata, variisque Congregationibus, & colloquiis inter eos habitis, existimaverant, optimum factu, si per ipsum Prædecessorem, & Sedem Apostolicam, novæ aliæ Ecclesiæ Parochiales in Locis ad hoc opportunis erigerentur, illis etiam ab aliis Ecclesiis Parochialibus Matricibus, ac quarum essent filiales, seu suffraganeæ, distinctis, & penitus separatis, eisque Rectores præficerentur, qui Animas, non solum doctrina verbi, sed etiam exemplo boni operis, informare vellent, & possent. Ac ut tales invenirentur, qui Pastoris munus recte obirent, & in Ecclesiis suis assidue residerent, singulæ Dotes, alioquin tenues, ad summam centum Librarum monetæ in Regno Valentiæ cursum habentis, pro qualibet Ecclesia Parochiali, jam de dicto anno 1534. erecta, augerentur, ut ex ea Dote Rector commode sustentari posset: eademque ratio in assignanda Dote Ecclesiis, quæ a suis Matricibus tunc dismembrarentur, & in Parochiales erigerentur, servaretur; Ac ut tam bona, & necessaria institutio ad effectum perduceretur, a Mensæ Archiepiscopalis Valentin., quæ ad valorem annuum quadraginta millium Ducatorum, vel circa ascendebat, ac Dignitatum, & Præpositurarum ejusdem Ecclesiæ Valentin., necnon aliarum antiquarum Parochialium Ecclesiarum, & Beneficiorum Ecclesiasticorum in Libro taxæ comprehensorum quorumcumque fructibus, redditibus, & proventibus, perpetuo summa in eisdem Literis contenta dismembraretur, & seu ad solutiones ex tunc imposterum perpetuo faciendas, tunc, & pro tempore existens Archiepiscopus Valentin., ac alias Dignitates, & Præposituras in eadem Ecclesia, ac alia Beneficia in Literis hujusmodi expressa obtinentes, & alii, juxta taxam ibidem insertam, tenerentur.

Quæ cum parum essent dotatæ, Parochis destituebantur, vel Parochis tradebantur inhabilibus.

Philippus II. Episcopis mandavit, ut huic malo consulerent.

Illi censuerunt novas erigendas esse Parochias.

Earumque dotem ad 100. libras augendam.

Eaque de causa Mensas Episcopales, nonnullaque alia Ecclesiastica Beneficia taxarunt.

§.2. Ac pro parte dicti Philippi Regis eidem Prædecessori humiliter supplicato, ut super eis opportune providere, de benignitate Apostolica, dignaretur: Idem Prædecessor hujusmodi supplicationibus inclinatus, juxta ea, quæ prudenter, ac pie ab eisdem Joanne Patriarcha, & Archiepiscopo, una cum Dertusen., & Oriolen. Episcopis prædictis cogitata, & considerata fuerant, decrevit, statuit, auxit, dismembravit, & in ipsa Diœcesi Valentina, Apostolica auctoritate, erexit, divisit, ac Mensæ Archiepiscopali Valentin., juxta taxam in fine literarum ipsius Prædecessoris descriptam, onera, & solutiones annuas per eumdem Joannem Patriarcham, & Archiepiscopum, & pro tempore existentes Ecclesiæ Valentin. Præsules, & Administratores, ac Archidiaconatus dictæ Ecclesiæ Valentin., ac Præposituras, & alia Beneficia in prædicta taxa contenta pro tempore obtinentes, ac in eisdem Beneficiis Successores quoscumque, & alios Dominos temporales in eadem taxa comprehensos, eorumque Successores, annis singulis, perpetuis futuris temporibus in locis, & terminis constitutis integre faciendas, teneri, & obligatos esse voluit, decernens, taxam prædictam, nullo unquam tempore, etiam ad Successorum prædictorum instantiam, quavis occasione, vel causa, etiam urgenti, & urgentissima annullari, invalidari, aut ad minorem summam reduci posse, ac irritum, & inane quidquid secus super his a quocumque, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari, cum clausula Sublata, ac aliis decretis, & derogationibus, prout in ipsius Prædecessoris, in hac forma Brevis, sub die 16. Junis 1576. desuper expeditis literis, in quibus dicta taxa inserta fuit, plenius continetur.

Prædicta omnia petente Philippo II. confirmavit Gregorius XIII.

§.3. Et deinde eidem Prædecessori pro parte ipsius Philippi Regis denuo exposito, quod in prædicta taxa in supradictis literis inserta, nonnulla per errorem exposita fuerant,

Eadem Philippo nonnulla per errore expressa fuisse asserente;

rant, quæ aliter exponi debuissent, prout in libro a prædicto Joanne Patriarcha, & Archiepiscopo Valentin. super dictarum Parochialium erectionibus, dotationibus, dismembrationibus, & aliis prædictis confecto, ad quem in omnibus, & per omnia relationem ipse Prædecessor haberi voluit, ex quo veritas omnium computationum, distributionum pro rata cujusque, necnon calculationum in execuutione ipsius Prædecessoris literarum facienda, elici poterat, plenius contineri dicebatur. Idcirco idem Prædecessor per alias ejus in eadem forma Brevis voluit, & Apostolica auctoritate concessit, & decrevit, quod priores literæ hujusmodi, cum omnibus, & singulis in eis contentis clausulis, & decretis, ac illarum vigore inde sequuta, & sequenda quæcumque valerent, plenamque roboris firmitatem obtinerent, ac ab illarum data in omnibus, & per omnia suffragarentur, perinde ac si ea, quæ in posterioribus expressa fuerant, in prioribus literis hujusmodi pariter narrata fuissent, volens, utrasque literas prædictas perinde a dicta die 16. Junii 1576. afficere, ac si personaliter unicuique intimatæ fuissent, itaut quæcumque personæ, cujusvis qualitatis, & conditionis existentes, in prædictis literis comprehensæ, ratione dotationis hujusmodi pro rata temporis contribuere, & conferre omnino tenerentur, & contributionem hujusmodi juxta earumdem literarum formam, juris, & facti remediis opportunis, ac demum Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis cogi, & compelli possent, quam ratam pecuniarum idem Prædecessor ab eo tempore, usque quo posteriores literæ prædictæ exequutioni demandatæ fuissent, arbitrio Ordinariorum expendendam ad usum Fabricæ, & ornamentorum parochialium Ecclesiarum earumdem tunc de novo erectarum, applicavit, & appropriavit, nec easdem pecunias ad Rectores prædictos, eo tempore durante, pertinere posse decrevit.

Gregorius alias literas dedit, & utrasque voluit observari.

Et solvi taxam in eisdem præscriptam.

§. 4. Præterea omnia in Capitulo *de Collectore* in supramemorato libro expressa, nominatim confirmavit, & approbavit, eadem clausula Sublata, ac irritanti, & aliis Decretis, & derogationibus pariter adjectis, prout in eisdem posterioribus literis, sub Datum videlicet die 30. Augusti 1577. plenius similiter continetur.

Confirmavit pariter quæ statuta fuerat de Collectore.

§. 5. Quas quidem Prædecessoris literas Venerabilis Frater prædictus Joannes Patriarcha Antiochenus, & Archiepiscopus Valentin., ac plerique in taxa comprehensi susceperunt, admiserunt, & amplexi fuerunt: dilecti vero filii Capitulum, Canonici Ecclesiæ Valentin. capitulariter congregati, sub die 21. Mensis Augusti 1597., promiserunt, quod ipsi, perpetuis futuris temporibus, quolibet anno, & in terminis in prædictis literis contentis, omnes illas quantitates, quæ per taxam in literis prædictis contentam ab ipsis persolvi debuissent, a die Festivitatis B. Joannis Baptistæ ejusdem anni 1597. inclusive persolverent.

Archiepiscopus Valentin. taxam recepit.

Capitulum vero se soluturum spondet juxta eamdem.

§. 6. Idem autem Philippus Rex, mediantibus personis dicti Joannis Patriarchæ, & Archiepiscopi, necnon Ducis de Lerma, tunc Marchionis Deniæ, ac dicti Regni Proregis, promisit, quod termini usque tunc decursi eisdem Capitulo, & Canonicis remitterentur, & condonarentur: hoc etiam adjecto, quod hujusmodi remissio, & condonatio, auctoritate Apostolica confirmaretur, ac alias, prout publico desuper confecto instrumento, ac literis etiam dicti Philippi Regis plenius dicitur contineri.

Philippus Rex non factas solutiones condonat Capitulo.

§. 7. Deinde vero piæ mem: Clemens Papa VIII. etiam Prædecessor noster ad supplicationem Dignitatum, & Præpositurarum, ac Canonicorum Ecclesiæ Valentin., & aliorum forsan litis consortium, causam, & causas, quas ipsi habebant, seu habere volebant, & intendebant contra, & adversus Rectores Ecclesiarum Parochialium, & Diœcesis Valentin. pro instructione Maurorum hujusmodi creatarum, & erigendarum, omnesque alios interesse habentes, super assignatione, seu Dotatione redditu um dictarum Parochialium, dilecto filio Magistro Horatio Lancellotto, Cappellano nostro, tunc suo, & causarum Sacri Palatii Apostolici Auditori, audiendam, cognoscendam, fineque debito terminandam, & decidendam per speciale rescriptum commisit.

Sed cum idem Capitulum hac super re litem agere tentaret.

Clemens VIII. causam Auditori Cameræ cognoscendam committit.

§. 8. Et postea per quasdam sub Datum die 13. Septembris 1601. tunc existenti suo, & Apostolicæ Sedis apud Charissimum in Christo Filium Nostrum tunc suum Philippum Tertium, etiam Hispaniarum Regem Catholicum, Nuncio ex causis tunc expressis, dedit in mandatis, ut per se, vel alium, seu alios, quos ad id duxisset deputandos, quoad quinquaginta quinque Parochiales Ecclesias ex prædictis, quarum fructus ad summam centum librarum non ascendebant, ad exequutionem taxæ suprascriptæ pro concurrenti quantitate ejus summæ, quæ tunc deficiebat ad conficiendam summam librarum centum pro unaquaque ex eisdem Parochialibus, procedi, auctoritate Apostolica, curaret, & faceret, ac quoscumque eorum, qui juxta dicti Gregorii Prædecessoris literarum dispositionem hujusmodi Parochialium Dotationi contribuere tenebantur, ad contributionem debitam, & quæ pro tempore deberetur, taxæ tunc ad eos spectantis, pro concurrenti quantitate hujusmodi, ultra pœnam a Gregorio Prædecessore inflictam, quoad Laicos, etiam per privationem Decimarum, sive primitiarum, quas percipiebant, ac per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, prædicta auctoritate, cogeret, & compelleret: pro aliis vero Parochialibus Ecclesiis, quarum fructus, ut ipsi contribuere debentes asserebant, jam ad summam centum librarum ascendebant, terminum unius anni ad id docendum præfigeret, eoque elapso, ac nihil, quod relevaret dicto, ad exequutionem, & exactionem taxæ hujusmodi, pro concurrenti quantitate, pariter omni, & quacumque appellatione remota,

Ac Nuncio Apostolico mandat, ut taxam a Gregorio præscriptam solvi omnino curet pro dotatione Parochiarum.

mota, procedi curaret, & faceret; sed si infra terminum unius anni constitisset, fructus aliquarum ex dictis Parochialibus Ecclesiis ad dictam summam centum librarum, ut prædicebatur, non ascendere, quoad hujusmodi Parochiales, exequutionem, & exactionem taxæ prædictæ idem Clemens Prædecessor noluit retardari, voluitque etiam, ut interim non retardaretur exequutio quoad eos, qui tunc taxam persolvebant. Verum, si facta liquidatione constitisset, proprios fructus aliquarum ex dictis Parochialibus Ecclesiis, libras centum excedere, respectu harum Parochialium aliqua contributio non fieret, si vero fructus una cum taxa contributionis dictas libras excelsisset, contributio præfata, pro concurrenti quantitate, ad libras centum reduceretur, quia mentis ipsius Clementis Prædecessoris erat, ut illis Parochialibus, quas, sine hujusmodi contributione, redditum annuum centum librarum habere constitisset, hujusmodi contributio fieri minime deberet. Ex illarum tameo Parochialium, propriis fructibus, si quæ essent, quæ tunc absque dicta contributione, summam præfatam librarum centum excederet, nihil prorsus ex eadem summa excedente, pro dotatione aliarum Parochialium detrahi voluit, sed totum id, quod dictam summam centum librarum excessisset, cujuslibet ex dictis Parochialibus Ecclesiis beneficio cedere decrevit, & declaravit.

Causasque coram Auditore Camerae pendentes ad se avocat imposito partibus silentio.

§.9. Ac successive per alias sub Datum 30. Aprilis 1602., ne occasione supradictæ commissionis causæ, seu causarum prædicto Horatio Auditori factæ, aut alia quacumque de causa, aliqua lis, seu controversia super præmissis oriretur, causam, & causas a præfato Horatio Auditore, & quibusvis aliis Judicibus ad se avocavit, illasque circumscriptis literis dicto Nuncio, ut præfertur, directis, per eumdem Nuncium exequutioni demandandis, extinxit, perpetuumque super illis tam præfatis Dignitates obtinentibus, Canonicis, & Præpositis, quam aliis quibuscumque silentium imposuit. Ac demum per alias ejus in eadem forma Brevis confectas literas sub Datum die 2. Augusti 1603., declaravit, quod per literas super avocatione causæ, & causarum præfatarum, & extinctione litis emanatas, occasione verborum *circumscriptis literis nostris* per dictum Nuncium exequutioni demãdandis in eisdem literis appositorum, primo dictis ejus literis super exequutione taxæ dicto Nuncio directis, non erat, nec censeri poterat derogatum: quinimo voluit, statuitque, & ordinavit, ut eædem ejus literæ præfato Nuncio directæ, illarum forma in omnibus, & per omnia servata, a præfato Nuncio, illiusque subexequutoribus, tam eatenus deputatis, quam deinceps deputandis quibuscumque, debitæ exequutioni demandarentur: ac alias, prout in singulis literis præfatis plenius pariter contioetur.

Nonnullisque appositis pro claritate rei declarationibus.

Philippus III. Rex exponit Clementis literas non sine partium contentione exequutioni posse demandari.

§.10. Cum autem, sicut dicti Philippi III. Regis nomine, eidem Clementi Prædecessori primum, ac Nobis deinde ad summi Apostolatus apicem, divina disponente clementia, assumptis expositum fuerit, licet supra memoratæ ipsius Clementis Prædecessoris literæ dicto Nuncio directæ super exequutione dictæ taxæ satis rationabiles videantur, nihilominus, matura desuper habita consultatione, compertum fuerit, illas, sine maxima difficultate, ac totius fere status præfatarum Parochialium Ecclesiarum revolutione, & perturbatione observari, ac exequutioni demandari non posse. Quinimo graves controversias, diuturnasque lites exinde verisimiliter orituras, ac propterea consultius fore, ut, illarum exequutione prætermissa, ad taxæ jampridem in supra memorato libro a dicto Joanne Patriarcha, & Archiepiscopo confecto, stabilitæ, & per præfatum Gregorium Prædecessorem de annis 1576., & 1577. confirmatæ, atque ad ipsius Gregorii Prædecessoris literarum præfatarũ exactam exequutionem, & juxta acceptationes ab ipsis Archiepiscopo, Dignitates obtinentibus, Capitulo, & Canonicis Ecclesiæ Valentin., cæterisque tam Laicis, quam Ecclesiasticis in eadem taxa compræliensis olim factas, ac alias juxta earumdem literarum formam, in omnibus, & per omnia procedatur. Quare pro parte ejusdem Philippi Regis nobis fuit humiliter supplicatum, ut super his opportune providere, de benignitate apostolica, dignaremur.

Taxamque ab Archiepiscopo Valentin. jam pridẽ efformatã, & Grego. XIII. literas petit roborari.

§.11. Nos, qui, vivente ipso Clemente Prædecessore, Cardinalatus honore fungebamur, ac quibus una cum dilectis filiis nostris Pompejo S. Balbinæ Arrigonio, ac Hieronymo S. Blasii de Annulo Pamphilio, necnon tunc in humanis agente Paulo Æmilio S. Marcelli Titulorum nuncupatis Presbyteris Cardinalibus negotium hoc ab ipso Clemente Prædecessore demandatum fuerat, auditis partium agentibus, Procuratoribus, & Advocatis, & nominatim dilecto filio Francisco de Quesada Canonico Ecclesiæ Gadicen. I. V. D. ab eodem Philippo Rege hac de causa ad Romanam Curiam destinato, quique deinde ad summi Apostolatus apicem assumpti, idem ipsum negocium Pompejo, & Hieronymo prædictis, necnon dilectis etiam filiis nostris Flaminio S. Mariæ de Pace Plato, & Laurentio S. Laurentii in Pane, & Perna Blanchetto, necnon bo: mem: Francisco S. Crucis in Hyerusalem Avilæ tunc in humanis agenti, & Antonio S. Matthæi in Merulana etiam Titulorum Zapatæ nuncupatis Presbyteris Cardinalibus per eos diligenter examinandum, & Nobis referendum commisimus, audita eorumdem Cardinalium, qui negotium ipsum mature, ac diligenter examinaverunt, relatione, ulteriorum litium, & controversiarum anfractus e medio tollere, ac statui, & conservationi dictarum Parochialium, ac ut in illis personæ idoneæ ad instructionem dictorum noviter conversorum, eorumque animarum curam exercendam deputari, & manuteneri perpetuo possint, opportune prospicere, simulque dicti Philippi Regis id ipsum enixe postulantis votis favo-

Paulus itaque de consilio nonnullorum Cardinalium;

favorabiliter annuere volentes, ac Rectores dictarum noviter crectarum Ecclesiarum, necnon Capituli hujusmodi singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, siquibus quomodolibet innodatæ existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutas fore censentes, ac singularum Gregorii, & Clementis Prædecessorum præfatorum literarum, necnon taxæ, ac libri supra memorati ab ipso Joanne Patriarcha, & Archiepiscopo confecti, & acceptationum, seu admissionum d. taxæ ab ipso Gregorio Prædecessore confirmatæ, prædictos Archiepiscopum, Capitulum, & Canonicos, ac alios factarum, necnon Instrumentorum, seu aliorum Documentorum desuper confectorum tenores, causarumque, ac litium præfatarum status, & merita, nominaque, & cognomina Judicum, & collitigantium, eorumque, & aliorum quorumcumque contradictiones, oppositiones, prætextus, & jura, cæteraque necessaria, etiam speciali nota digna, præsentibus, perinde ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, insererentur, pro expressis, & insertis habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, causas, & differentias omnes, & singulas præfatas in eisdem prorsus statu, & terminis, in quibus ad præsens reperiuntur, a quibuscumque Judicibus ordinariis, & delegatis, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditoribus, coram quibus forsan pendent, ad Nos harum serie avocamus, ipsasque lites, causas, & differentias, & controversias penitus, & omnino perpetuo extinguimus, & annullamus, partibusque ipsis, & unicuique illarum, cæterisque omnibus, & singulis interesse quomodolibet habentibus, vel prætendentibus, quique imposterom habere, vel prætendere quomodocumque poterunt, perpetuum super præmissis omnibus, & singulis silentium imponimus. Præterea primo, & secondo dictas ipsius Gregorii Prædecessoris literas ac librum, taxamque memoratos, à prædicto Johanne Patriarcha, & Archiepiscopo confectos, cum omoibus in eis contentis, & dispositis, necnon quascumque acceptationes tam ab Archiepiscopo, & aliis quibuscumque Ecclesiasticis, & Laicis, in dicta taxa compræhensis, quam a Capitulo, & Canonicis cum qualitatibus, pactis, conditionibus, reservationibus, & protestationibus in eis contentis, ut præfertur, factas, necnon promissionem a Philippo II. Rege dictis Capitulo, & Canonicis super remissione, & condonatione terminorum taxæ eos tangentis, decorsorum, emanatam, juxtà quam promissionem eisdem Capitulo, & Canonicis dictos terminos, etiamsi ex dispositione literarum Gregorii Prædecessoris præfati ad usum fabricæ, & ornamentorum Parochialium Ecclesiarum earumdem, tunc denuo erectarum applicata, & appropriata essent, ac promissio, remissio, condonatio, & acceptatio præfatæ minus legitime factæ fuissent, Apostolica auctoritate, gratiose remittimus, & condonamus, ac omnia Instrumenta, & documenta desuper confecta, & inde sequuta quæcumque, eadem auctoritate, tenore præsentium, perpetuo confirmamus, & approbamus, illisque perpetuæ, & inviolabilis Apostolicæ firmitatis robur adjicimus, ac omnes, & singulos tam juris, quam facti, & solemnitatum tam de jure communi, quam alias requisitarum, & tam ex eo quod personæ in illis compræhensæ, seu alias interesse habentes, citatæ, vel alias vocatæ non fuerint, liquidationes, aut alios etiam substantiales defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus,

Lites omnes adhuc motas, vel pendentes extinguit.

Gregoriique literas, & taxam ab Archiepiscopo Valentino præscriptam confirmat.

Et quæ earum vigore gesta sunt, rata habet.

§.12. Præterea supradictas Clementis Prædecessoris literas per modernum, aot pro tempore existentem nostrum, & Apostolicæ Sedis Nuncium ulterius exequutioni minime demandandas esse, sed binas literas dumtaxat Gregorii Prædecessoris hujusmodi, & taxam in illis approbatam, & in dicto libro præscriptam ab omnibus, & quibuscumque personis tam Ecclesiasticis, quam laicis, quacumque dignitate, vel excellentia, aut præeminentia præditis, quas illæ concernunt, seu tangunt, firma, tamen, & illæsa remanente remissione, & condonatione terminorum usque ad Festivitatem Sancti Joannis Baptistæ anni 1597. decursorum, Capitulo, & Canonicis prædictis facta, & per Nos, ut præmittitur, approbata, ad unguem, & juxta illarum, ac præsentium nostrarum seriem, & tenorem observandas esse, illasque plenissimum robur, & vim obtinuisse, & obtinere, itaot per literas Clementis Prædecessoris hujusmodi nihil ipsis Gregorii etiam Prædecessoris literis detractum, nec quidquam ex taxa in illis, & memorato libro præscripra imminutum sit, aut esse censeatur, neque dictos Capitulum, & Canonicos, aut quoscumque alios io dicta taxa compræhensos, prætextu, seu vigore dictarum Clementis Prædecessoris literarum, aut inæqualitatis taxæ, aut quod dicti contribuentes non fuerint ad liquidationem fructuum primitialium, vel decimalium, nec ad taxam faciendam legitime citati, aut vocati, aut quod quælibet ex dictis Parochialibus Ecclesiis, quibus contributio ex eadem taxa juxta præscriptum literarum dicti Gregorii Prædecessoris est assignata congrua centum, ac etiam longe ultra centum librarum assignationem ex primitiis, aut aliis redditibus hodie habeat, vel imposterum habere contingat, aut alio quovis quæsito colore, vel causa etiam urgenti, solutionem taxæ eos tangentis tam pro terminis decursis, quam decurrendis ulterius differre, vel remorari posse, sed ad prædictorum terminorum integram solutionem, juxta præsentium tenorem, omnioo perpetuo teneri, & obligatos fore, ac infrascriptis censuris, & pœnis cogi, & compelli posse, ac debere volumus, statuimus, decernimus, & declaramus.

Declarat laudatas Clementis literas nemini posse suffragari.

Ne

Inhibitiones contra præsentium formam non valent, nisi expediantur juxta leges hic expressas.

§.13. Ne autem præfatarum Gregorii Prædecessoris, & præsentium literarum exequutio aliquarum forsan commissionum, aut inhibitionum prætextu, seu vigore ulterius retardetur, volumus, & pariter declaramus, quascumque commissiones, & illarum vigore etiam ab ipsis Palatii Apostolici Auditoribus, aut aliis quibuscumque Judicibus, Commissariis, & Delegatis, etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus emanandas inhibitiones, infrascriptos exequutores, eorumque subexequutores, aut ipsarum Parochialium Ecclesiarum Rectores, seu taxæ hujusmodi Collectores, aut Exactores nullatenus afficere, neque illos propterea ab hujusmodi exequutione impediri, vel retardari posse, nisi commissiones prædictæ in Signatura nostra, vel pro tempore existentis Romani Pontificis, citatis Rectoribus præfatarum Ecclesiarum, vel eorum Procuratoribus, si in Romana Curia adsint, & quorum intererit, aut interesse poterit quomodolibet in futurum, nec non audito Catholici Regis Oratore apud Nos, & Apostolicam Sedem pro tempore residente, & causa cognita, præsentiumque nostrarum, & dicti Gregorii Prædecessoris literarum tenoribus ad verbum in illis insertis proposita, & manu nostra, seu ejusdem pro tempore existentis Romani Pontificis subscriptæ emanaverint.

Clausulæ præsentium præservativæ.

§.14. Decernentes præsentes literas, etiam ex eo, quod Capitulum, Canonici, & Beneficiati prædicti, aut quicumque alii quavis auctoritate fungentes, seu officio, honore, vel dignitate tam Ecclesiastica, quam mundana pollentes, in præmissis, seu circa ea quomodolibet interesse habentes, seu habere prætendentes ad hoc vocati, seu moniti, & causæ, vel causæ, propter quas præmissa emanarunt, coram Nobis, seu etiam coram Ordinario loci, aut alias quomodolibet examinatæ, & justificatæ non fuerint, nec præmissis consenserint, seu quibusvis aliis de causis etiam inexcogitatis, de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ, vel quovis alio defectu impugnari, aut ad terminos juris, seu gratiæ reduci, vel in jus, aut controversiam sub quocumque prætextu, etiam justo, & rationabili, seu alias quomodolibet infringi, vel revocari nullatenus posse, sed illas semper, & perpetuo validas, & efficaces existere, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac ab omnibus inviolabiliter observari, nec non sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, limitationibus, suspensionibus, derogationibus, Cancellariæ Apostolicæ regulis, aut aliis contrariis dispositionibus a Nobis, vel aliis Romanis Pontificibus Successoribus nostris, etiam ex quibusvis, quantumvis justissimis caosis, etiam ad Capituli, & Canonicorum, & Beneficiatorum hujusmodi, aut aliorum quorumcumque instantiam, intuitum, vel contemplationem, etiam motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, ac etiam consistorialiter, & alias quomodolibet emanatis, & emanandis, nullatenus comprehensas, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum, & validissimum statum restitutas, repositas, & plenarie reintegratas, ac de novo etiam sub posteriori data per Rectores de novo erectarum Parochialium Ecclesiarum hujusmodi, vel eos, quorum pro tempore quomodolibet intererit, seu interesse poterit eligenda, concessas esse censeri; Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores prædictos, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique, & in quacumque instantia judicari, & definiri debere, nec non irritum, & inane, quid quid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Exequutores designati.

§.15. Quocirca Venerabilibus Fratribus modernis, & pro tempore existentibus Archiepiscopo Valentin., & Episcopo Segobricen., ac dilectis filiis causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ generali Auditori, ac nostro, & dictæ Sedis in Regnis Hispaniarum hujusmodi Nuncio, per præsentes mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios ubi, quando, & quoties opus fuerit, seu quoties pro parte Rectorum Parochialium Ecclesiarum noviter erectarum hujusmodi, aut eorum Collectoris, vel alicujus eorum fuerint requisiti, faciant, auctoritate nostra præsentes, & dicti Gregorii Prædecessoris literas, ac in eis contenta quæcumque ab omnibus, quos illa concernunt, in futurum inviolabiliter observari, ac debitæ exequutioni demandari: nec non taxas in illis, & prædicto libro contentas, illarumque terminos decursos, & decurrendos, non tamen, ut præfertur, remissos, & dictis Capitulo, & Canonicis, ut præfertur, condonatos, exigi, illosque dictis Parochialibus, & earum Rectoribus, quibus respective debentur, realiter, & cum effectu persolvi curent, & faciant: non permittentes eos, vel eorum quemlibet desuper a quoquam, quavis auctoritate, quomodolibet indebite molestari, aut perturbari, & ipsos taxarum earumdem debitores, quoad laicos videlicet, etiam per privationem decimarum, & primitiarum, quas percipiunt, & ulterius tam quoad ipsos, quam quoad alios Contradictores quoslibet, & rebelles, ac præmissis non parentes, eisque auxilium, consilium, vel favorem publice, vel occulte, directe, seu indirecte quomodolibet præstantes, per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, juxta tenorem dictarum literarum ejusdem Gregorii Prædecessoris, nec non alia opportuna juris, & facti remedia, omni, & quacumque appellatione postposita, atque remota, compescendo, ac legitimis super his habendis, servatis processibus, illos, sen-

sententias, censuras, & pœnas prædictas incurrisse, & in illas incidisse declarando, ac etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, brachii sæcularis auxilio.

Contrariorum derogatio.

§.15. Non obstantibus literis Clementis Prædecessoris prædicti, aliisque præmissis, nec non rec. mem. Bonifacii Papæ VIII. similiter Prædecessoris nostri de una, & Concilii generalis edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis extra suam Civitatem, vel Diœcesim, vigore earumdem præsentium ad judicium non trahatur, ac Lateranen. Concilii novissime celebrati, uniones perpetuas, nisi in casibus a jure permissis fieri prohibentis, ac nostra revocatoria unionum effectum non sortitarum, & de non tollendo jure quæsito, ac de unionibus committendis ad partes, vocatis quorum interest, & exprimendo vero valore tam Beneficii uniendi, quam illins, cui uniri petitur, ac de supplendis defectibus in specie, & non in genere, nec non præstando consensu in pensionibus, aliisque regulis, seu Constitutionibus Cancellariæ Apostolicæ, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis sub quibuseumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis in genere, vel in specie, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, & consistorialiter, ac alias in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiamsi de illis, illorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda foret, illorum tenores, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, ac forma in illis tradita observata, inserti forent, præsentibus pro plene, & sufficienter expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, harum serie, specialiter, & expresse derogamus, ac omnibus illis, quæ dictus Gregorius Prædecessor voluit non obstare, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint, per literas Apostolicas, non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Contra non solventes exequutio super eorum Præbendis facienda.

§.16. Volumus autem, quod pro exactione terminorum, juxta taxam in memorato libro contentam, a supradicto Festo Sancti Joannis Baptistæ anni 1597. inclusive, usque ad datam præsentium decursorum, & hactenus non solutorum, ac per prædictos Capitulum, seu Canonicos Ecclesiæ Valentin. debitorum contra singulares personas Canonicatus, & Præbendas in dicta Ecclesia obtinentes, pro rata temporis, quo possessionem Canonicatuum, ac Præbendarum adeptæ fuerint, non autem contra Mensam Capitularem, vel alias Massas communes, pro reliquo vero tempore, contra eorum in Canonicatibus, & Præbendis Prædecessores, sive Prædecessorum hæredes, & bona, exequutio fiat.

Fides danda transumptis.

§.17. Quodque præsentium exemplis etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur in Judicio, & extra, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. die 6. Martii 1606. An. I.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die 6. Martii 1606. Pontificatus nostri Anno I.

XXX.

Confirmatio reductionis Monachorum Sancti Basilii in unam Congregationem, & approbatio gratiarum, & privilegiorum eidem Ordini concessorum.

PAULUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

INjuncti Nobis Apostolici muneris ratio postulat, ut sacrarum Religionum in militanti Ecclesia suaves in Domino fructus præstantium, paternam curam gerentes, ea quæ a Romanis Pontificibus Prædecessoribus Nostris concessa sunt, quo validius perpetuo subsistant, Apostolicæ confirmationis robore libenter communiamus.

Antiquitatem hujus Religionis recenset hic Pontifex e Const. Greg. XIII.

§.1. Cum itaque, sicut accepimus, fel. rec. Gregorius Papa XIII. Prædecessor Noster, animadvertens Ordinem Sancti Basilii, cæteros omnes Regulares antiquitate præcedere, ac ex eo Dei Ecclesiam, Christianamque Rempublicam ab ipsius Ordinis initio uberes fructus recepisse, ut dicti Ordinis Monaci commodius altissimo famulari, regularemque observantiam servare possent: per quandam suam perpetuo valituram Constitutionem eos in unam Congregationem redegit.

Idem Greg. concessit eidem privilegia Congreg. Cassinen. ut ibidem.

§.2. Nonnullaque privilegia, gratias, & immunitates, illasque præcipue, quibus Congregatio Cassinensis, illiusque Monaci potiuntur, & gaudent, dictæ Congregationi sic erectæ concessit.

Mensisque Monacalibus bona stabilia assignari jussit ibidem, & mensam Conventualem, & Abbatialem separavit.

§.3. Cui etiam Congregationi Monasteria omnia dicti Ordinis, ubique existentia perpetuo univit, & donec Monasteria ipsa in commendam manerent, mandavit ut mensa Conventualis in tot bonis stabilibus, pro victu, & vestitu, ac visitatione Monachorum, aliisque necessariis expensis, ad quæ Commendatarii juxta Canonicas sanctiones, ac præsertim tenore literarum Eugenii Papæ IV. similiter Prædecessoris nostri tenentur, perpetuo separarentur.

Sixtus V. commisit Bruto Farneto, ut perficeret separationem prædictam.

§.4. Cumque separationibus hujusmodi tunc minime perfectis ejusdem Gregorii superveniente obitu, Sixtus V. piæ mem. ad summi Apostolatus apicem assumptus fuisset, idem Sixtus Bruto Farneto per alias suas

suas literas dedit in mandatis, ut in illis Monasteriis, in quibus separationes factæ, ut præfertur, minime fuerant, Constitutionem Gregorii exequeretur, mensasque separatas revideret.

Clem. VIII. Theodorum Abbatem cōstituit exequutorem d. separationis.

§.5. Verum cum ipse Brutus, præmissa totaliter adimplere minime potuisset, ipso etiam, ac successive d. Sixto Pontifice vita functo, Clemens VIII. rec. me. volens, ut tam pium, necessariumque opus omnino sortiretur effectum, eamdem facultatem dilecto filio Theodoro de Savoca ipsius Ordinis Abbati Generali per alias literas dedit, prout in omnibus dictis literis plenius continetur. Qui Theodorus divina favente clementia plures separationes fecit, factaque etiam juxta sibi tributam facultatem revidit.

Hic modo Pontifex confirmat ejusmodi separationes.

§.6. Nos quieti, & perpetuæ tranquillitati, ac Religionis, ipsiusque Theodori Abbatis Generalis, & Monachorum indemnitati consulere, eosque specialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes, & eorum quemlibet a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, motu proprio, non ad Theodori, seu Monachorum, vel alicujus alterius super hoc Nobis oblatæ petitionis instantiam, sed ex certa scientia nostra, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, ex voto Venerabilium Fratrum Nostrorum S.R.E. Cardinalium super consultationibus, & negociis Episcoporum, & Regularium deputatorum, prædictas Prædecessorum Nostrorum literas, ac separationes prædictas, tam Bruti, & Theodori, ac quorumvis aliorum in vim literarum prædictarum factas cum omnibus inde sequutis;

Confirmat etiam privilegia per Gregor. XIII., Sixtum V., & Clem. VIII. concessa.

§.7. Ac prædicta omnia privilegia cum omnibus, & singulis in eis contentis clausulis, decretis, & declarationibus, quarum tenores, acsi de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro sufficienter expressis haberi volumus, Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuo confirmamus, & approbamus, illisque perpetuæ, & inviolabilis Apostolicæ firmitatis robur adjicimus; ac omnes, & singulos, tam juris, quam facti, & solemnitatum etiam de jure necessariarum, vel alias quomodolibet requisitarum, forsan omissarum, & alios defectus (si qui intervenerint in eisdem) supplemus, illasque, & illa Ordini prædicto, illiusque Abbati Generali, Abbatibus, Prioribus, aliisque Superioribus, & Fratribus suffragari, eosque universos, & singulos illis frui, uti, & gaudere, ubi, quando, & quoties opus fuerit, posse, & debere, in omnibus, & per omnia.

Annullatque quid fuerit factum contra dictas literas Apostolicas.

§.8. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, ac causarum Palatii Apostolici Auditores, & S.R.E. Cardinales judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Exequutores hujus Const. deputat.

§.9. Quocirca dilectis filiis Curiæ causarum Cameræ Apostolicæ generali Auditori, & Apostol. Sedis Delegatis, & Nunciis per præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios faciant auctoritate nostra præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, eorum effectum sortiri, illisque omnes, quos concernunt pacifice frui, & gaudere; non permittentes quempiam desuper contra præsentium tenorem per quoscumque quomodolibet indebite molestari; Contradictores quoslibet, & rebelles per censuras, & pœnas ecclesiasticas, & alia opportuna juris, & facti remedia (appellatione quacumque postposita) compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Clausulas derogatorias apponit.

§.10. Non obstantibus præmissis, ac piæ mem. Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris Nostri de una, & in Concilio Generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad judicium non trahatur, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac ejusdem Ordinis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eidem Ordini, illiusque Abbati Generali, seu Abbatibus, & Prioribus, aliisque Superioribus, & Rectoribus, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, ac irritantibus, & aliis decretis in genere, vel in specie, ac alias in contrarium quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, & singulis, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus specialis, expressa, vel individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda esset, tenores hujusmodi, acsi de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque: aut si aliquibus communiter, vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Fidem transumptis, tribuit.

§.11. Volumus autem, ut præsentium transumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. die 17. Martii 1606. An. I.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris, die 17. Martii 1606. Pont. nostri Anno II

XXXI.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Legato Avenionen., ejusque Vice-Legato conceditur facultas confirmandi transactionem super Bullo Regio in pannis sericis, qui in Civitate Avenionensi conficiuntur, & per Galliæ Regnum transvehuntur, apponendo.

Dilecto Filio nostro Cynthio tituli Sancti Petri ad Vincula Presbytero Cardinali Sancti Georgii nuncupato moderno, & pro tempore existenti nostro, & Apostolicæ Sedis in Civitate Avenionen., & Comitatu nostris Venayssino de latere Legato, ac ejus Vice-Legato.

PAULUS PAPA V.

Dilecte fili noster salutem, & Apostolicam benedictionem.

Clem. VIII. transactionis, de qua in rubrica, confirmationem singulis trienniis a Sede Apost. petendam voluit.

§.1. EXpositum Nobis nuper fuit, pro parte dilectorum filiorum Consulum, & Consilii Civitatis nostræ Avenionensis per dilectos filios Franciscum de Berton. Scutiferum de Criglion Christianissimi Franciæ Regis Cubicularium, & Laurentium Joannis U.J.D., & Legationis Avenionen. Secretarium eorum apud Nos Oratores, quod cum fel. rec. Clemens Papa Octavus Prædecessor noster novissime per ejus in forma Brevis literas sub data die 14. Julii 1604. Pontificatus sui Anno XIII. expeditas quamdam transactionem inter dictos Consules, & Consilium ex una, & Redemptorem, seu Appaltatorem Regium Regni Franciæ ex altera partibus initam super Signo, seu Bullo Regio in pannis sericis, qui in Civitate Avenionen. conficiuntur, & per Galliæ Regnum transmittuntur, apponendo, cum interventu ejusdem Clementis Prædecessoris in dicta Civitate Vice-Legati initam, Apostolica auctoritate confirmaverit, & approbaverit, sed inter alia voluerit, & ordinaverit, ut prædictæ transactionis, & aliarum similium confirmatio, ab ipso Prædecessore, ejusque Successoribus Romanis Pontificibus per dictos Consules, & Communitatem Avenionen. de triennio in triennium peteretur, ita quod si elapso triennio hujusmodi absque nova confirmatione, jura prædicti Bulli exigerentur, tales exigentes, & Consilium ejusdem Civitatis in pœnam scutor. 10000. auri Cameræ Apostolicæ applicandorum ipso facto incurrerent, prout in dictis literis plenius continetur.

Consules, & Communitas Avenionen. hoc sibi incommodum esse asserunt.

§.2. Cumque dictis Consilio, & Communitati valde incommodum, & dispendiosum futurum sit, singulo triennio ad Romanum Pontificem, & Apostolicam Sedem pro hujusmodi confirmatione obtinenda transmittere; Propterea Nobis eorumdem Consilii, & Communitatis nomine humiliter supplicatum fuit, ut in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

§. 3. Nos eorumdem Consulum, & Communitatis commodis, quantum cum Domino possumus, prospicere cupientes, illosque specialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes, & eorum singulos a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati tibi Nostro, & Apostolicæ Sedis nomine, transactionem prædictam singulo triennio ad petitionem Consulum, & Communitatis prædictorum Apostolica auctoritate cum præsentium literarum insertione, & non alias confirmandi, & approbandi; ita tamen, ut nisi ipsi Consules, & Communitas hujusmodi confirmationem petierint, in pœnam prædictam tam ipsi, quam jura Bulli prædicti deinceps exigentes, incurrant, eadem Apostolica auctoritate tenore præsentium facultatem concedimus, & impertimur.

Paulus eamdem confirmationem legato committit.

§.4. Non obstantibus voluntate dicti Clementis Prædecessoris, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annolo Piscatoris die 1. Aprilis 1606. Pontificatus nostri Anno I.

Dat. die 1. Aprilis 1606. An.I.

XXXII.

Avenionensibus restituitur facultas locandi piscarionem in Flumine Rhodano ab omni onere immunis.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Dilectis Filiis Consulibus, ac Communitati, & hominibus Civitatis nostræ Avenionen.

PAULUS PAPA QUINTUS

Dilecti Filii salutem, & Apostolicam benedictionem.

Exordium.

VEstra singularis in Nos, & Apostolicam Sedem fides, & devotio promeretur, ut illa vobis concedamus, quæ vestris commoditatibos fore conspicimus opportuna.

Clemens VII. facultatem, de qua in rubrica concesserat Communitati Avenionensi dummodo Camera Apostolica reddititu, quem percipiebat, non amitteret.

§.1. Cum itaque, sicut pro parte vestra inter alia exposuerunt dilecti filii Franciscus de Berton Scutifer de Criglion Christianissimi Franciæ Regis Cubicularius, & Laurentius Ioannis U.J.D., & Legationis Avenionensis Secretarius vestri ad præstandum Nobis nomine vestro obedientiam destinati Oratores, fel. record. Clemens Papa VIII. Prædecessor noster ejus, & Apostolicæ Sedis tunc existenti in Civitate Avenionen. Vice-Legato commiserit, ut vobis auctoritatem locandi piscationem Piscium Caporum nuncupatorum in flumine Rhodani, quam, ut asserebatis, pridem habebatis, sed tunc novissime idem Vice-Legatus in favorem Cameræ Apostolicæ locaverat, restitueret, quatenus tamen eadem Camera

ta redditum annuum xii. scutorum exinde non amitteret,

Paulus eamdé liberam sedi ab omni onere.

§.2. Cumque iidem Oratores Nobis nomine vestro supplicaverint, ut ex nostra liberalitate concedere velimus, quod in posterum vos possitis integre tota piscium prædictorum piscatione frui. Nos propterea vobis consulere, ac vos amplioribus favoribus, & gratiis prosequi volentes, & quemlibet vestrum a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existitis, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, supplicationibus per dictos Oratores Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, & gratiam prædictam ampliantes, & extendentes, vobis absque ulla reservatione liberam facultatem, & auctoritatem piscationem prædictorum piscium imposterum locandi, & dislocandi auctoritate Apostolica tenore præsentium restituimus, & reintegramus, & quatenus opus sit, illam denuo vobis concedimus.

Contraria tollit.

§.3. Non obstantibus prædicti Clementis Prædecessoris, & quibusvis aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Cameræ nostræ Apostolicæ, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, & singulis, eorum tenores præsentibus pro expressis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 3. Aprilis 1606. An. I.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die 3. Aprilis 1606. Pontificatus nostri Anno I.

XXXIII.

Privilegia Curialium, Incolarum Urbis, & Civium Romanorum, in ipsa Urbe, & intra decem milliaria (non tamen extra residentiam) decedentium, quo ad dispositionem, & successionem suorum bonorum ibidem existentium.

Quoad hujusmodi privilegia, habemus etiam Sixti IV. Constit. IX. Etsi universis *To. III. Part. III. fol.* 144., *& Julii III. Const. V.* Cupientes *Tom. IV. Par. I. fol.* 265. *ac Pii IV. Const. XXVIII.* Decens *Tom. IV. Par. II. fol.* 58., *& signanter quoad ædificantes in Burgo Pio Urbis, extat alia ejusdem Pii Const. CXIX.* Romanum *ibidem fol.* 244.

PAULUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Causa hujus declarationis.

IN eminenti Apostolicæ dignitatis specula, meritis licet imparibus, superna dispositione constituti, inter cæteras curas, quæ ex injuncto Nobis Apostolicæ servitutis officio incumbunt, illa præcipua est, ut Alma Urbs nostra beatorum Petri, & Pauli Apostolorum martyrio consecrata, ad quam omnes Christifideles ex universis Mundi partibus tamquam ad communem patriam, & portum cunctarum gentium, & nationum, atque adeo ad Magistram veritatis, & Religionis confluunt, iis demum gratiis, & privilegiis exornetur, per quæ omnes, qui ad eam undique veniunt, illamque incolunt, nunc, ac perpetuis futuris temporibus sine ulla animi molestia in illa stare, & permanere, & Romanæ Ecclesiæ, Sedique Apostolicæ adjumento esse possint.

Sixtus IV., Julius III., & Pius IV. indicati in rubr. indulta Curialib. concesserunt.

§.1. Ac animadvertentes alias fel. rec. Sixtum Quartum, Julium Tertium, Pium Quartum, & nonnullos alios Prædecessores nostros Romanos Pontifices, ut ejusdem Urbis decori, illamque incolentium, & Curiam præfatam sequentium indemnitati consulerent, Curialibus, & incolis prædictis diversa præsertim de eorum bonis testandi, seu alias disponendi privilegia, facultates, & indulta concessisse, prout in eorumdem Prædecessorum literis desuper expeditis latius continetur: Quæ temporum fortasse injuria, aut alias diversas ob causas imminuta, aut alias abrogata dicuntur.

Privilegia, de quibus in rubrica, eisdem confirmantur.

§.2. Volentesque Nos, qui in eadem Urbe nati sumus, Curialium, & Incolarum prædictorum indemnitati, & tranquillitati consulere, ac tam eos, quam Romanos Cives originarios pari favoris, & gratiæ prærogativa prosequi, eorumdem Prædecessorum vestigiis inhærendo, motu proprio, & ex certa scientia, matura deliberatione, & mera liberalitate nostris, deque Apostolicæ Nobis attributæ potestatis plenitudine, hac nostra perpetuo valitura Constitutione statuimus, decernimus, & declaramus, quod posthac perpetuis futuris temporibus, omnes, & singuli Romanam Curiam sequentes, seu ipsam Urbem incolentes, necnon ipsi Romani Cives originarii nunc, & pro tempore existentes etiam Clerici, & in sacris, etiam Presbyteratus ordinibus constituti, cæteræque omnes, & quæcumque aliæ personæ Ecclesiasticæ cujuscumque status, gradus, ordinis, & conditionis, etiam Abbatiali, Episcopali, Archiepiscopali, Patriarchali, & etiam majori, & quavis alia Ecclesiastica, vel mundana dignitate fulgentes, & quæcumque beneficia Ecclesiastica, sæcularia, & quorumvis Ordinum regularia, aut alias quomodolibet qualificata, & speciali nota digna obtinentes, nec non quæscumque pensiones annuas super quarumvis mensarum Patriarchalium, Archiepiscopalium, Episcopalium, Abbatialium, ac Dignitatum, Canonicatuum, & aliorum Beneficiorum Ecclesiasticorum, ut præfertur, vel alias quomodolibet qualificatorum fructibus, redditibus, & proventibus, aut ipsos fructus, redditus, & proventus loco pensionum annuarum sibi Apostoli-

stolica auctoritate quomodolibet reservatas, & assignatas, ac reservatos, & assignatos habentes, & obtinentes, qui in d. Urbe, vel ejus districtu intra decem milliaria ab ipsa Urbe (non tamen extra debitam residentiam) decesserint, de omnibus suis bonis mobilibus, & immobilibus, ac semoventibus, juribus, & actionibus quibuscumque, necnon jocalibus, & pecuniis, ac rebus aliis in dicta Urbe, & ejus districtu intra decem milliaria hujusmodi consistentibus, & seu existentibus, ac etiam provenientibus ex quibuscumque fructibus, redditibus, & proventibus, ac juribus, obventionibus, & emolumentis etiam decimalibus dictarum Ecclesiarum, & beneficiorum, ut praefertur quomodolibet qualificatorum, quae in titulum, vel commendam, aut administrationem, vel alias quomodolibet, etiam ex quibusvis concessionibus, & dispensationibus Apostolicis obtinent, & seu antea obtinuerunt, vel imposterum obtinebunt, necnon etiam ex quibusvis fructibus, redditibus, proventibus, juribus, obventionibus, & emolumentis Ecclesiasticis, atque pensionibus annuis super similibus fructibus, redditibus, & proventibus, ac etiam distributionibus quotidianis sibi reservatis, concessis, constitutis, & assignatis, necnon ex emolumentis quorumcumque Romanae Curiae officiorum, etiam administrationem habentium, & Locorum Montium, vel censuum, ac alias provenieu., quae ipsi pro tempore habuerunt, & obtinuerunt, ac habent, & obtinent, habebuntque, & obtinebunt in futurum, cujuscumque qualitatis, quantitatis, & summae, ac pretii, & valoris existant, per eos, & eorum quemlibet acquisitis, & acquirendis, & in eadem Urbe, & in illius districtu infra decem milliaria, ut supra consistentibus, disponere, & tam donatione inter vivos, vel causa mortis, seu testamento, legato, & fideicommisso, quam alia quavis dispositione inter vivos, seu ultima voluntate in favorem consanguineorum, & affinium suorum, Collegiorumque, Universitatum, & Locorum Piorum, ac quarumvis aliarum personarum etiam penitus extranearum, disponere, & ordinare, ac in eisdem rebus, & bonis consanguineos, & affines, Collegia, & Universitates, ac loca, & personas praefatas, haeredes universales, vel particulares pro eorum libito voluntatis facere, de illisque libere, & licite pro libito voluntatis disponere possint, & valeant plenam, & liberam eis, & cuilibet eorum licentiam, & facultatem omnimodam concedimus, & impertimur.

Quid ad illegitimos spectet, si personae Ecclesiasticae de eis disponant.

§.3. Declarantes, quod si contingat dictos Clericos, & alias Ecclesiasticas personas praefatas disponere de ipsorum bonis in favorem illegitimorum [non tamen ex eorum proprio corpore procreatorum] tunc, & eo casu quoad bona, & jura, & alias res ipsorum disponentium mere patrimonialia, & laicalia in dicta Urbe, & illius districtu, ut supra consistentia, nec Camera, nec ipsi illegitimi in illis ullo modo succedant, sed ad venientes ab intestato juxta juris dispositionem spectent, & pertineant, quavis alia Constitutione forsan contrarium disponente non obstante.

Curialibus, Incolis, & Civibus eisdem in Urbe, & infra x. milliaria, non tamen extra debitam residentiam, decedentibus haeredes ab intestato succedunt, in eorum bonis ibi existentibus.

§.4. Praeterea motu, scientia, & potestate similibus decernimus, & ordinamus, quod si dicti Curiales, seu Incolae Urbis, Romanique Cives originarii, aliique praedicti in Urbe, & districtu praedictis, (non tamen extra eorum debitam residentiam) ab intestato decesserint, eorum bona, pecuniae, jocalia, jura, actiones, & res hujusmodi etiam ex bonis, & redditibus Ecclesiasticis supradictis provenientia, per eos, ut supra acquisita in dicta Urbe, & ejus districtu intra decem milliaria, ut praefertur consistentia ad eorum haeredes ab intestato venientes libere deveniant, nec illa ad Romanum Pontificem, aut Sedem, & Cameram Apostolicam spectare, & pertinere, dici, vel praetendi possit, minusque Ministri, vel Agentes dictae Camerae, etiam sub praetextu, quod dicti haeredes in Urbe non reperiantur, dictorum bonorum possessionem apprehendere, vel sequestrare, nt de illis inventaria conficere, aut in illis quovis modo se intromittere valeant.

Clausulae pro hujusce concessionis firmitate.

§.5. Districtius inhibentes modernis, & pro tempore existentibus S. R. E. Camerario, & dictae Camerae generalibus Thesaurario, Commissario, necnon Praesidentibus, Clericis nunc, & pro tempore existentibus omnibusque, & singulis spoliorum, & jurium Camerae Apostolicae Collectoribus, vel Sub Collectoribus, ac aliis Ministris quocumque nomine nuncupatis, ne haeredes, & successores quoscumque etiam ab intestato dictorum Curialium, ac Incolarum, & Civium Romanorum in Urbe, ac illius districtu praefato, pro tempore decedentium super praedictis bonis, pecuniis, jocalibus, juribus, actionibus, & rebus quibuscumque per dictos Curiales, Incolas, Romanosque Cives originarios pro tempore in Urbe praedicta, & infra illius districtum hujusmodi deceden., ut praefertur acquisitis, contra praesentium nostrarum literarum formam, etiam sub praetextu, seu causa illicitae negotiationis molestare, perturbare, inquietare, & se in haereditatibus, & bonis praefatis quovis modo immiscere, aut illa petere, seu sibi, aut Camerae praefatae vindicare, seu de illis Inventarium conficere audeant, seu praesumant.

Sublata omnibus aliter judicandi potestate.

§.6. Decernentes sic nostrae mentis, & incommutabilis voluntatis existere, ac ita, & non aliter per Camerarium, Thesaurarium, Commissarium, Praesidentes, & Clericos praefatos, ac alios quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales quavis auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, ac irritum prorsus, nullum, & inane, quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Non

Derogatio contrariorum. §.7. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon Cameræ præfatæ, & Ecclesiarum, in quibus dicta beneficia forsan fuerint, aut Monasteriorum, & Ordinum, quorum illa extiterint, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, necnon privilegiis, concessionibus, indultis, & literis Apostolicis, illis, necnon Camerario, Thesaurario, Commissario, Cameræ præsidentibus, & Clericis, aliisque prædictis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, ac irritantibus, & aliis decretis per quoscumque Romanos Pontifices, etiam Prædecessores Nostros in genere, vel in specie, etiam motu, scientia, & Apostolicæ potestatis plenitudine similibus, aut alias quomodolibet etiam consistorialiter concessis, & approbatis, ac innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, & ad verbum expressa mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro sufficienter expressis habentes ad effectum præsentium, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ac suos effectus adversus declarationem, voluntatem, statutum, & ordinem nostras hujusmodi sortiri, aut vendicare non posse, neque debere volumus, & decernimus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Transumptorum fides. §.8. Cæterum quia difficile foret, præsentes nostras literas ad singula quæque loca deferri, volumus, & declaramus, quod illarum transumptis, etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ sigillo munitis, eadem prorsus fides in judicio, & extra ubique adhibeatur, quæ eisdem præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. die 8. Aprilis 1606. An. I. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris die 8. Aprilis 1606. Pont. nostri Anno I.

XXXIV.

Ex Regest. in Secret. Brev. Concessio Ecclesiæ Sancti Laurentii in Lucina de Urbe, cum suppressione Collegiatæ, Congregationi Clericorum Regularium Minorum nuncupatorum.

PAULUS EPISCOPUS,

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium. IN Apostolicæ dignitatis culmine, & potestatis plenitudine summa Redemptoris nostri benignitate, meritis licet imparibus constituti circa ea, quæ ad Ecclesiarum quarumlibet, præsertim in Alma Urbe consistentium, & curam animarum habentium prosperiorem statum, & directionem, ac in eis divini cultus Religionis, & spiritualium operum, simulque Ministrorum idoneorum augmentum, necnon Christifidelium salutem, & profectum pertinere noscuntur, propensis studiis intendamus, ac in his pastoralis officii nostri partes etiam per suppressionis Beneficiorum ibidem erectorum, ministerium salubriter interponamus, prout Ecclesiarum earumdem, ac personarum, & locorum qualitatibus debite pensatis, conspicimus in Domino salubriter expedire.

Causa concedendi Ecclesiam S. Laurentii in Lucina Clericis Regularibus Minoribus. §.1. Cum itaque, sicut accepimus, Ecclesia Sancti Laurentii in Lucina de dicta Urbe, quæ titulus Presbyteri Cardinalis, ac etiam Parochialis existit, & in qua unus Archipresbyteratus Dignitas inibi principalis, cui cura animarum Parochianorum ipsius Ecclesiæ imminet, necnon sex Canonicatus, & totidem Præbendæ, ac tria Beneficiata nuncupata perpetua simplicia Beneficia Ecclesiastica, quorum, dum vacant, collatio, & omnimoda dispositio ad pro tempore existentem tituli Sancti Laurentii hujusmodi Presbyterum Cardinalem, cessantibus reservationibus, & affectionibus Apostolicis, pertinet, instituta reperiuntur, Parochiam longe, lateque patentem, & diffusam, ac copiosa Parochianorum multitudine refertam habeat, & difficile sit, ut illius Archipresbyter pro tempore, quod licet duos Cappellanos ad ejus nutum amovibiles in parochialibus functionibus, & ministeriis sibi assistentes manutenere soleat, curæ animarum tot Parochianorum hujusmodi exercitio, & Sacramentorum Ecclesiasticorum administrationi, aliisque parochialibus officiis, & ministeriis hujusmodi, ea, qua decet diligentia, & solicitudine vacare, & ipsos Parochianos in Catholicæ Fidei articulis, & pie vivendi præceptis, nec non aliis, quæ ad animarum salutem necessaria sunt, commode instruere valeat, & dilecti filii Religiosi Congregationis Clericorum, & Presbyterorum Regularium Minorum nuncupatorum ad hujusmodi exercitia, & ministeria obeunda valde idonei noscantur, & si in dicta Ecclesia introducerentur, aliaque infrascripta fierent, & ordinarentur, procul dubio, ipsi Religiosi dictorum Parochianorum, & aliorum Christifidelium ad eamdem Ecclesiam pro tempore confluentium Confessionibus audiendis, Sacramentis ministrandis, & verbi Dei concionibus habendis sedulo intenderent, ac eorum exemplari vita, & sana doctrina Parochianos, & alios Christifideles prædictos, ad devotionem, pietatem, & Religionem excitarent, salubriterque dirigerent, & exinde dicta Ecclesia celebrior redderetur, ac cura animarum, aliaque officia Parochialia cum majori charitatis zelo exercerentur, & nedum divini cultus, ac bonorum operum, ac Instituti dictæ Congregationis incremento, sed etiam Parochia-

chianorum, & aliorum Christifidelium prædictorum profectui, & spirituali consolationi, animarumque saluti per amplius consuleretur.

Collegiata in ea, Beneficiisque suppressis.

§.2. Nos, qui dudum inter alia decrevimus, & declaravimus, Nostræ intentionis fore, quod deinceps per quamcumque concessionem, seu gratiam, vel literas Apostolicas, etiamsi motu proprio, & ex certa scientia emanarent, nulli jus sibi quomodolibet tolleretur, prædictis, & aliis rationabilibus causis adducti, ac Religiosos Congregationis hujusmodi, eorumque singulos a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, necnon Ecclesiæ Sancti Laurentii, ejusque Archipresbyteratus, Canonicatuum, Præbendarum, & Beneficiorum hujusmodi fundationes, & erectiones, ac Domorum, prædiorum, possessionum, censuum, & quorumcumque aliorum bonorum ad illa, eorumque mensam Capitularem, seu massam communem quomodolibet spectantium, & pertinentium qualitates, quantitates, denominationes, situationes, confines, & circumstantias, fructuumque, reddituum, & proventuum, veros etiam annuos valores, ac cætera omnia hic de necessitate, seu alias exprimenda, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, motu simili, non ad dictorum Religiosorum, vel alicujus pro eis Nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex mera deliberatione, & certa scientia nostris, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine Apostol. auctoritate tenore præsentium in dicta Ecclesia Archipresbyteratum, necnon Canonicatus, & Præbendas, ac Beneficia prædicta ex nunc, prout ex tunc, & è contra cum primum per cessum etiam ex causa permutationis in Romani Pontificis, seu dicti tituli Presbyteri Cardinalis pro tempore existentis manibus, seu decessum, aut privationem, vel quamvis aliam dimissionem, seu amissionem illa ad præsens obtinentium, vel alias quomodolibet, & ubicumque etiam apud Sedem Apostolicam, seu in Romana Curia, vel extra eam simul, vel successive vacabunt, etiamsi actu, præmissis, sive aliis quibusvis modis, & ex quorumcumque personis vacent, etiamsi tanto tempore vacaverint, quod eorum collatio juxta Lateranen. statuta Concilii ad Sedem prædictam legitime devoluta, ac Archipresbyteratus, Canonicatus, Præbendæ, & Beneficia hujusmodi dispositioni Apostolicæ specialiter, vel ex eo, quod illa obtinentes Nostri, seu aliorum Romanorum Pontificum Prædecessorum, vel Successorum Nostrorum, aut alicujus Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalis etiam viventis, & in dicta Curia præsentis familiares continui commensales, seu dictæ Sedis Notarii, Subdiaconi, Acolythi, Cappellani, aut quicumque alii Sedis, & Curiæ prædictarum Officiales quocumque nomine nuncupati fuerint, seu ex quibusvis aliis causis generaliter reservata, seu ex generali reservatione affecta existant, ac super eis inter aliquos lis, cujus statum, etiam præsentibus haberi volumus pro expresso, pendeat indecisa, illorumque omnium, & singulorum essentiam, & quantitates, ac mensam Capitularem, seu massam communem hujusmodi, Cappellanias quoque, & alia Beneficia eidem mensæ, seu massæ quomodolibet unita, nec non titulum, & denominationem Collegiatæ, ac quæcumque Insignia Collegialia perpetuo supprimimus & extinguimus, illorumque sic suppressorum, & extinctorum omnia, & singula prædia tam rustica, quam Urbana, Casalia, Domus, proprietates, terras, possessiones, census, livellos, canones, montium non vacabilium portiones, & loca, & quæcumque alia bona immobilia, & stabilia quomodolibet nuncupata, & ubilibet existentia cum juribus, & pertinentiis suis universis, exceptis dumtaxat duabus Domibus eidem Ecclesiæ Sancti Laurentii a dextero illius latere adhærentibus, & ad dictam mensam Capitularem pertinentibus, quæ diversis personis etiam Laicis ad certum tempus sub annuis, seu menstruis, vel aliis responsionibus, seu pensionibus insimul ad summam octuaginta scutorum similium, vel circa ascendentibus locatæ reperiuntur, nec non cameris, mansionibus, & habitationibus supra porticum ipsius Ecclesiæ Sancti Laurentii extructis, in quibus illius Sacrista, qui etiam amovibilis existit, ac dicti duo Cappellani commorari solent, necnon infrascripto canone annuo nonaginta scutorum Nostræ, & dictæ Sedis dispositioni, ad effectum ex illis nonnulla alia Beneficia Ecclesiastica erigendi, & dotandi, reservamus, necnon apud ipsam Ecclesiam Sancti Laurentii, & in duabus Domibus illi adhærentibus, ac cameris, & mansionibus, & habitationibus prædictis, unam Domum regularem dictæ Congregationis per unum Præpositum ad instar aliarum Domorum Regularium ejusdem Congregationis juxta illius ritus, mores, consuetudines, & instituta regendam, gubernandam, administrandam, & reformandam pro perpetuis usu, & habitatione triginta ad minus Religiosorum Congregationis hujusmodi, computato dicto Præposito, qui ibidem in humilitatis spiritu, & piæ vitæ studiis perpetuum Altissimo famulatum impendere, ac loco Archipresbyteri, Canonicorum, & Beneficiatorum ipsius Ecclesiæ Sancti Laurentii, Missas etiam Conventuales, Horas Canonicas diurnas, & nocturnas, cæteraque divina officia singulis diebus celebrare, & recitare, ac alias eidem Ecclesiæ Sancti Laurentii in divinis laudabiliter deservire, nec non curam animarum Parochianorum, aliaque officia, & ministeria parochialia hujusmodi per unum, vel plures ipsius Congregationis Presbyteros idoneos per dictum Præpositum pro tempore existentem deputan-

Reservatisque pro dd. Clericis nonnullis Domibus pro eorũ habitatione,

Qui quidem Clerici saltem triginta esse debeant.

tandos, & amovendos, ac a dictæ Urbis Vicario etiam pro tempore existen. approbandos exerceri facere, & quæcumque alia onera, quibus ipsi Archipresbyter, Canonici, & Beneficiati ratione Archipresbyteratus, necnon Canonicatuum, ac Præbendarum, ac Beneficiorum prædictorum ex illorum fundationibus, seu fidelium dispositionibus, vel legatis, aut alias quomodolibet adstricti, & obligati existunt, subire, & adimplere debeant, & cum primum ibidem introducti fuerint dilecti filii moderni Archipresbyter, Canonici, & Beneficiati Ecclesiæ Sancti Laurentii hujusmodi, ab illius servitio, ac residentia apud eam facienda, necnon omnibus, & singulis functionibus, officiis, exercitiis, oneribus, & obligationibus prædictis tuta conscientia liberi, & exempti censeantur; Et nihilominus quoad vixerint, seu donec ipsi ad alterius sacri loci servitium cum hujusmodi, vel aliis saltem equivalentibus redditibus annuis per Nos, seu dictam Sedem traducti, vel translati, aut alias adscripti fuerint. Archipresbyter videlicet duas ex octo partibus emolumentorum ratione exercitii curæ animarum hujusmodi provenientium sibi per eosdem Præpositum, & Religiosos in fine cujuslibet mensis consignandas, & tam ipse, quam singuli Canonici, & Beneficiati nunc existentes prædicti omnia, & singula fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, & emolumenta ad Archipresbyteratum, Canonicatus, Præbendas, Beneficia, & mensam Capitularem, seu massam communem hujusmodi tam conjunctim, quam divisim spectantia, & pertinentia pro sua cujusque rata parte, ut prius, percipere, exigere, levare, ac in suos usus, & utilitatem convertere libere, & licite valeant in omnibus, & per omnia, perinde ac si apud dictam Ecclesiam Sancti Laurentii personaliter residerent, nec non Missas, Horas Canonicas, & alia divina Officia ibidem celebrarent, & recitarent, illisque interessent, & cætera onera prædicta respective subirent, & supportarent, etiam perpetuo erigimus, & instituimus, illique sic erectæ, & institutæ;

Archipresbyter, & Canonici a residentia liberantur Præbendæque ipsis ad eorũ vitam reservantur.

§.3. Necnon Præposito, & Religiosis in ea pro tempore degentibus usum dictæ Ecclesiæ cum duabus Domibus illi adjacentibus, ac cameris, mansionibus, & habitationibus prædictis, necnon paramentis, ornamentis, ac omni, & quacumque sacra, & prophana supellectile, Sanctorumque Corporibus, & aliis sacris Reliquiis quantumvis principalibus, & insignibus, cæterisque rebus in Ecclesia Sancti Laurentii, & Sacristia prædictis existentibus eis sub inventario consignandis, absque eo quod Archipresbyter, Canonici, & Beneficiati prædicti quidquam inde auferre, vel amovere possint, ea nunc, ita quod liceat Congregationi, seu pro tempore existentibus Præposito, & Religiosis prædictis illorum omnium corporalem, realem, & actualem possessionem per se, vel alium, seu alios eorum, ac dictæ Domus regularis nominibus propria auctoritate absque spolii, & attentatorum vitio, ac dilecti filii nostri Evangelistæ ejusdem tituli Sancti Laurentii Presbyter Cardinalis Cusentin. nuncupati, ejusque in titulo hujusmodi Successorum, seu pro tempore existentis nostri in dicta Urbe, & illius districtu Vicarii in spiritualibus generalis, aut alterius cujuscumque Judicis mandato, decreto, vel ministerio libere appræhendere, & perpetuo retinere, ac ibidem necnon fabricæ ejusdem Ecclesię Sancti Laurentii fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, & emolumenta quæcumque etiam in anniversariis, mortuariis, funeralibus, suffragiis, oblationibus, eleemosynis, & quibuscumque aliis rebus, non tamen hactenus dictæ mensæ Capitulari, seu massæ communi incorporatis, quæ Capitulo, & Canonicis prædictis libere remaneant, consistentia, ac etiam ratione curæ animarum, & administratione Sacramentorum hujusmodi provenientia percipere, exigere, levare, locare, arrendare, administrare, atque in suos communes, necnon Ecclesiæ Sancti Laurentii fabricæ, & Sacristiæ prædictarum usus, utilitatem, & necessitates convertere, titulo tamen Sancti Laurentii hujusmodi, illiusque Palatio juribus, pertinentiis, honoribus, & præterquam in personas Præpositi, & Religiosorum Domus Regularis hujusmodi, eorumque res, & bona jurisdictionibus pro tempore existenti ejusdem tituli Presbytero Cardinali salvis, & illæsis remanentibus, cum hoc, quod ipsi Præpositus, & Religiosi tam paramentorum, ornamentorum, & aliorum supellectilium eorum videlicet, quæ propriis Capituli, Archipresbyteri, & Canonicorum prædictorum, ac suæ mensæ Capitularis sumptibus, & impensis facta fuisse constabit, quam duarum Domorum hujusmodi pretium in emptionem tot Locorum Montium non vacabilium de dicta Urbe, seu aliorum bonorum stabilium pro dote, seu augmento dotis aliorum Beneficiorum, ut præfertur, erigendorum unico contextu convertendum juxta æstimationem desuper a peritis utriusque eligendis faciendam, & seu arbitrio prædicti Cardinalis titularis intra tempus eis ad id præscribendum eisdem Capitulo, Archipresbytero, & Canonicis persolvere, & interim illis annuas, seu menstruas, aut alias pensiones, seu responsiones per eos ex dictis duabus Domibus percipi solitas temporibus debitis præstare teneantur, similiter perpetuo concedimus, & assignamus.

Ecclesiaque, omniaque supellectilia, Domusque, Præposito, Clericisque traduntur.

Salvis juribus Card. Titularis.

§.4. Ut autem suppressio, & extinctio prædicta suum quantocitius sortiantur effectum, statuimus, & ordinamus, quod Archipresbyteratum, & Canonicatus, & Prębendas, nec non Beneficia hujusmodi ad præsens obtinentes illa nonnisi ad effectum suppressionis, & extinctionis prædictarum resignare, seu juri ipsis, ac eorum cuilibet in illis, vel ad illa quomodolibet competenti cedere, ullatenus possint, & si eos aliter quovis modo resignare, vel dimittere, aut juri cedere contigerit, resignationes, seu dimissiones, vel cessiones hujusmodi, in

Canonicatus, aliaque Beneficia non resignanda, seu conferenda juxta modum infra recensendum.

in odium, & præjudicium ipsorum resignantium, seu dimittentium, vel cedentium, ac in favorem suppressionis, & extinctionis hujusmodi factæ censeantur eo ipso, & tam in his singulis casibus, quam etiam eisdem modernis Archipresbytero, Canonicis, & Beneficiatis quandocumque, & ubicumque decedentibus, suppressio, & extinctio prędicta suum plenarium, & integrum effectum sortiri debeant, neque Archipresbyteratus, Canonicatus, Præbendæ, & Beneficia hujusmodi illorum vacatione, ut præfertur, vel alias quomodolibet occurrente, Apostolica, vel ordinaria auctoritate cuiquam conferri, nec aliter disponi, nec aliqui in resignantium, dimittentium, cedentium, vel decedentium locum ibidem suffici, surrogari, recipi, vel admitti valeant, & si aliquibus, etiam cum speciali de verbo ad verbum præsentium, seu literarum Apostolicarum desuper conficiendarum, & in eis contentorum quorumcumque mentione, derogatione, vel suspensione, sine expresso Præpositi, & Religiosorum, ac totius Congregationis hujusmodi consensu in scriptis formaliter habito conferantur, aut de illis disponatur; collationes, dispositiones, derogationes, & suspensiones hujusmodi nullæ, & invalidæ existant, nec alicui suffragentur, sed suppressioni, & extinctioni prædictis eo ipso locus factus sit, & esse censeatur: Si vero aliqui ex modernis Archipresbytero, Canonicis, & Beneficiatis ante translationem de eis, ut præfertur, faciendam decesserint, portio sic pro tempore decedentium aliis superstitibus nullatenus accrescat, sed usibus per Nos, seu Sedem prædictam designandis cedat eo ipso.

Huic Domui privilegia omnia, quibus aliæ ejusdem Congr. Domus fruuntur, communicata redduntur.

§.5. Insuper eidem Domui Regulari, ac pro tempore existentibus illius Præposito, Religiosis, & personis, ut omnibus, & singulis privilegiis, exemptionibus, immunitatibus, libertatibus, prærogativis, concessionibus, favoribus, facultatibus, indultis, & aliis gratiis, tam spiritualibus, quam temporalibus, aliis dictæ Congregationis Domibus in genere, vel in specie pro tempore concessis, & quibus illæ, earumque Præpositi, Religiosi, & personæ pro tempore existentes de jure, vel consuetudine, seu ex privilegio, aut alias quomodolibet utuntur, fruuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, frui, potiri, & gaudere possunt, & poterunt in futurum similiter, & pariformiter, absque ulla prorsus differentia uti, frui, potiri, & gaudere libere, & licite valeant, & debeant in omnibus, & per omnia perinde acsi illa omnia Domui Regulari per præsentes erectæ, illiusque Præposito, Religiosis, & personis prædictis specialiter, & expresse concessa fuissent, pariter perpetuo indulgemus.

Clausulæ pro hujusce Constitut. firmitate.

§.6. Decernentes præsentes literas nullo umquam tempore, etiam ex eo quod causæ, propter quas emanarunt, coram dicto Vicario, vel alibi examinatæ, verificatæ, & approbatæ, ac Evangelista Cardinalis, nec non Capitulum, Archipresbyter, Canonici, & Beneficiati prædicti, vel quicumque alii in præmissis, vel circa ea interesse quomodolibet habentes ad hoc vocati, & auditi non fuerint, nec eisdem consenserint, aut quovis alio etiam enormis, & enormissimæ læsionis prætextu, vel ex quacumque alia quantumvis legitima, & juridica causa de subreptionis, obreptionis, vel nullitatis vitio, seu intentionis nostræ, aut alio quovis defectu notari, impugnari, invalidari, annullari, retractari, in jus, vel controversiam revocari, ad terminos juris reduci, seu adversus eas quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium impetrari, aut etiam motu simili concedi posse, neque sub quibusvis suppressionum, unionum, & aliarum similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, modificationibus, derogationibus, aut aliis contrariis dispositionibus, etiam per Nos, vel quoscumque alios Romanos Pontifices Successores nostros, dictamque Sedem, etiam in crastinum assumptionis eorumdem Successorum nostrorum ad summi Apostolatus apicem, vel alias etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, ac etiam consistorialiter, & de ejusdem S.R.E. Cardinalium pro tempore existentium consilio sub quibuscumque tenoribus, & verborum formis, ac ex quibusvis causis pro tempore faciendis, etiamsi in illis de eisdem præsentibus, earumque toto tenore, & data specialis, specifica, expressa, ac de verbo ad verbum mentio fiat, nisi Congregationis, ac Præpositi, ac Religiosorum prædictorum ad id expressus accesserit assensus, ut præfertur, ullatenus compræhendi, sed tamquam in divini cultus, Religionis, & bonorum operum augmentum, salutemque, & exactiorem curam animarum tendentes semper, & omnino ab illis exceptas, & quoties emanabunt, toties in pristinum, & validissimum, ac eum, in quo antea quomodolibet erant statum, restitutas, repositas, & plenarie reintegratas, ac de novo etiam sub quacumque posteriori data per pro tempore existentes Præpositum, & Religiosos prædictos quandocumque eligenda concessas fore, & esse, ac suos plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, atque ab omnibus, ad quos spectat, & pro tempore spectabit, inviolabiliter observari; Sicque per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac prædictos Cardinales etiam de latere Legatos, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere: irritum quoque, & inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Canon. concess. super Palatio Cardinali titulari restituitur ab omni onere liber.

§.7. Et quia alias fel. rec. Clemens Papa VIII. Prædecessor noster per eum accepto, quod bo. me. Inicus olim Episcopus Portuen. Cardinalis de Aragonia nuncupatus, cui tunc in humanis agenti dictum Palatium per eum, quoad viveret, tenendum, habitandum, possidendum, & usufructuandum cum suis juribus, & pertinentiis universis

versis Apostolica auctoritate reservatum existebat, Canonem annuum nonaginta scutorum similium antea sibi, & pro tempore existenti dicto Cardinali titulari super magna Domo quondam Horatii Incellari, illiusque Viridario e conspectu, ac sub proprietate, directoque dominio ejusdem Palatii consistentibus debitum exsolvi solitum Capitulo Ecclesiæ Sancti Laurentii hujusmodi ad ipsius Innici Cardinalis vitam dumtaxat, & non ultra liberaliter cesserat, & donaverat, easdem cessionem, & donationem sub prætextu, quod illæ in exequutionem decreti ab ipso Prædecessore in dictæ Ecclesiæ Sancti Laurentii visitatione emanati, quo cavebatur, quod pro tempore existens Cardinalis titularis ipsius Ecclesiæ Sancti Laurentii, vel quilibet alius, qui dicti Palatii commodum sentiret, centum scuta in emendis, & conficiendis paramentis, & ornamentis ad sacra, & divina in eadem Ecclesia Sancti Laurentii decenter peragenda annis singulis expendere, & persolvere deberet, factæ fuissent; nedum vita dicti Innici Episcopi, & Cardinalis, ac usu, habitatione, commodo, & usufructu Palatii hujusmodi durantibus, verum etiam perpetuis temporibus validas existere, ita ut responsio dicti annui Canonis semper ad prædictos Capitulum pertineret, ac eis in perpetuum a dicto Horatio, ejusque in magna Domo prædicta Successoribus persolvi deberet, ne dictus Cardinalis titularis pro tempore existens, seu quilibet alius, qui dicti Palatii usum, habitationem, aut commodum qualitercumque haberet, & sentiret aliquid juris amplius in responsione annui Canonis hujusmodi habere, aut prætendere quomodolibet possint, ac omni, & toto jure ipsis, vel aliis prædictis desuper quomodocumque competente privati censerentur, sed annuus Canon, & illius responsio hujusmodi esset, & intelligeretur esse sub omni jure, proprietate, & directo dominio ipsius Ecclesiæ Sancti Laurentii: reliqua autem decem scuta usque ad summam centum scutorum prædictorum tam a dicto Innico Episcopo, & Cardinale, quam aliis futuris Cardinalibus tituli Sancti Laurentii hujusmodi, seu dicti Palatii possessoribus, aut alias commodum ex eo sentientibus annuatim persolvi, ac in usum paramentorum, & ornamentorum prædictorum per dictos Capitulum, & Canonicos impendi, atque converti debere decrevit, & nihilominus annuum Canonem, illiusque responsionem hujusmodi in eumdem usum applicavit, & appropriavit, prout in ipsius Prædecessoris literis desuper sub Annulo Piscatoris expeditis plenius continetur. Indemnitati ejusdem Cardinalis titularis pro tempore existentis hac in parte prospicere volentes, ipsum, ac dictum ejus Palatium adversus decretum, & literas Prædecessoris hujusmodi, ac in pristinum, & eum, in quo antea quomodolibet erant, statum in omnibus, & per omnia, perinde acsi nullatenus emanassent, restituimus, reponimus, & plenarie reintegramus, dictumque annuum Canonem nonaginta scutorum ad jus, proprietatem, & directum dominium Cardinalis titularis pro tempore existentis, ejusque Palatii hujusmodi reducimus, ac illa omnia ab Ecclesia Sancti Laurentii, illiusque mensa Capitulari, & Sacristia prædictis similiter perpetuo separamus, & dismembramus: Sicque separata, & dismembrata, prædicto Palatio, itaut de illius pertinentiis penitus, & omnino sit, ac esse censeatur, itidem perpetuo applicamus, & appropriamus, necnon Evangelistam Cardinalem, ejusque in titulo, & Palatio hujusmodi Successores prædictos nedum a solutione, & præstatione annui Canonis nonaginta, & residui decem usque ad summam centum scutorum pro usu paramentorum, & ornamentorum juxta decreta, & literas Prædecessoris hujusmodi facienda, sed etiam quibuscumque sumptibus, & impensis ad Ecclesiæ Sancti Laurentii, illiusque Fabricæ, & Sacristiæ, necnon paramentorum, & ornamentorum hujusmodi, necnon cujuscumque alterius sacræ, & prophanæ supellectilis manutentionem, reparationem, & restaurationem, ac etiam Præpositi, & Religiosorum prædictorum sustentationem, ac quorumcumque onerum illis respective incumbentium supportationem necessariis similiter perpetuo eximimus, ac penitus, & totaliter liberamus.

Derogatio contrariorum

§. 8. Non obstantibus priori decreto, & declaratione, aliisque præmissis, nec non piæ me. Bonifacii Papæ VIII. etiam Prædecessoris nostri, ac aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, dictæque Ecclesiæ Sancti Laurentii etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis illi, ac pro tempore existenti ejusdem tituli Sancti Laurentii Presbytero Cardinali, necnon Capitulo, Archipresbytero, Canonicis, & Beneficiatis prædictis, aliisque personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, nec non irritantibus, & aliis decretis in genere, vel in specie per dictum Clementem, & alios quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac etiam Nos, & dictam Sedem, ejusque Legatos quavis causa, & occasione, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine paribus, etiam consistorialiter, ac alias quomodolibet etiam iteratis vicibus concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione alias de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ad de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, acsi de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata, inserti forent, præsentibus pro sufficientes expressis, & insertis habentes, il-

lis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Clausulæ pœnales.

§.9. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ absolutionis, suppressionis, extinctionis, reservationis, erectionis, institutionis, concessionis, assignationis, statuti, ordinationis, indulti, decreti, restitutionis, repositionis, reintegrationis, reductionis, separationis, dismembrationis, applicationis, appropriationis, exemptionis, liberationis, voluntatis, & derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire: Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Dat. die 18. Aprilis 1606. An.I.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo sexcentesimo sexto, quarto decimo Kalendas Maji Pont. nostri Anno I. (a)

XXXV.

Confirmatio omnium gratiarum, & privilegiorum Congregationis Monachorum Cœlestinorum Ordinis Sancti Benedicti. Et subjectio Monasteriorum Galliæ Abbati generali. Cum prohibitione habendi recursum extra Ordinem, & cogendi Capitulum generale, absque interventu dicti Abbatis.

De institutione, & statu hujus Congregationis vide in Constit. I. Cœlest. V. Et si cuoctos *Tom. III. Par. II. fol. 70.*

PAULUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Injuncti Nobis Apostolici muneris ratio postulat, ut sacrarum Religionum in militanti Ecclesia suaves in Domino fructus assidue præstantium paternam curam gerentes, privilegia, gratias, & indulta illis a Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris concessa, quo validius perpetuo subsistant, Apostolicæ confirmationis robore libenter communiamus.

Confirmatio omnium gratiarum, & privilegiorum.

§.1. Volentes igitur universam Congregationem Cœlestinorum Ordinis Sancti Benedicti, quam etiam Nos, antequam ad summi Apostolatus apicem assumpti essemus, semper non modico prosequuti sumus amore, & ex qua uberrimi in eadem Dei Ecclesia fructus ad ipsius Omnipotentis Dei laudem, & Christianæ Reipublicæ spirituale commodum, ac utilitatem ab ipsius Congregationis initio semper prodierunt, & in dies prodeunt, ac dilectos filios Abbatem Generalem, & Procuratorem, ac Monachos ejusdem Congregationis universos specialibus favoribus, & gratiis prosequi, & eorum singulos a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, Motu proprio, non ad Celsi Romani Abbatis Generalis, seu Procuratoris, vel Monachorum dictæ Congregationis instantiam, sed ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine omnia, & singula privilegia, immunitates, exemptiones, libertates, prærogativas, favores, conservatorias, declarationes, facultates, dispensationes, gratias, concessiones, aliaque privilegia, & indulta spiritualia, & temporalia, etiam per modum communicationis, & extensionis inter se, & cum aliis Congregationibus, & Ordinibus Mendicantium, & non Mendicantium, eidem Congregationi Cœlestinorum dicti Ordinis per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros ad Nos, & Apostolicam Sedem sub quacumque verborum forma, & expressione etiam per solam signaturam, & vivæ vocis oraculo, aut alias quomodolibet concessa, ac semel, seu pluries confirmata, cum omnibus, & singulis in eis contentis clausulis, decretis, & declarationibus, ac singulas literas tam sub plumbo, quam in forma Brevis, aut alias desuper confectas, quarum tenores, & formas, datas, effectus, decreta, & alia in illis contenta, acsi de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro sufficienter expressis haberi volumus, quatenus Sacri Concilii Tridentini decretis, necnon Regularibus dictæ Congregationis institutis a Sede Apostolica approbatis non adversentur, ac revocata non sint, nec sub aliquibus revocationibus compræhensa, Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuo confirmamus, & approbamus, illisque perpetuæ, & inviolabilis Apostolicæ firmitatis robur adjicimus, ac omnes, & singulos tam juris, quam facti, & solemnitatum etiam de jure necessariarum, aut alias quomodolibet requisitarum forsan omissarum, & alios defectus, siqui intervenerint in eisdem, supplemus, illasque, & illa Congregationi prædictæ, Monachis, Monialibus, & Oblatis etiam per modum communicationis, & extensionis hujusmodi suffragari, eosque illis frui, uti, & gaudere, ubi, quando, & quoties opus fuerit, posse, & debere in omnibus, & per omnia decernimus.

Abbatis Generalis authoritas tam in Italia, quam in Gallia, & ubique locorum Monasteria visitandi.

§.2. Præterea motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus volumus, & declaramus, quod Abbas Generalis debeat eligi, prout hactenus factum fuit, ac pariter, quod ipse Abbas Generalis pro tempore existens possit, & debeat visitare quæcumque suæ Congregationis prædictæ Monasteria tam in Italia, quam in Gallia, & ubique loco-

(a) Sex post dies Paulus Papa privilegia omnia a Decessoribus suis Sanctæ Lauretanæ Domui concessa confirmavit in forma communi Brevi, quod incipit, *Sacra Domus Lauretana.*

locorum exiſtentia, quando, & quoties ei videbitur, etiam nulla viſitationis intimatione, ſeu notificatione præcedente, cum obſervatione Regulæ, ac Conſtitutionum ejuſdem Congregationis. Præterea quod venientes ad Urbem ex Provincia Galliæ, & ex quacumque alia Provincia ad ipſum Abbatem Generalem abſque licentia, & obedientia ſuorum Provincialium, & Superiorum, & maxime ſi ſint apoſtatæ, profugi, vel vagi, ſi Generalis cognoverit abſque cauſa legitima illos veniſſe, debeant puniri juxta formam Conſtitutionum, & ſtatim remitti ad ſuos Superiores, prout etiam remitti debeant, ſi venerint abſque hujuſmodi ſuorum Superiorum licentia, & obedientia, etiam pro eorum devotione, ſecus autem ſi velint accedere ad Urbem, tamquam ad Apoſtolicam Sedem pro negotiis, & recurſibus habendis, tunc enim volumus, liberum eſſe unicuique ad eam confluere, nec licere Superioribus cuique prohibere.

Prohibitio habendi recurſu extra Ordiné ad Judices, & perſonas &c.

§. 3. Ad hæc, quod nullus Prælatus, Provincialis, Abbas, Prior, vel Monachus ſecrete, vel palam, directe, vel indirecte per ſeipſum, vel per alios es quacumque cauſa, vel occaſione poſſit ad quoſcumque Judices, cujuſcumque dignitatis, & qualitatis fuerint, habere recurſum pro negotiis ſpectantibus ad Congregationem, ejuſque Monaſteria in genere, vel in ſpecie ad particulares perſonas, niſi ad ſuum Abbatem Generalem in Italia eſiſtentem, vel ubique locorum, ubi erit, vel in Regno Galliæ ad ſuos Provinciales, vel ad Capitula Provincialia: qui contravenerit, pœnam excommunicationis ipſo facto, atque indignationis noſtræ, a qua non niſi a Romano Pontifice pro tempore eſiſtente, præterquam in mortis articulo abſolvi poſſit, & perpetuo privatus intelligatur quocumque gradu, honore, & dignitate religionis, & careat voce activa, & paſſiva.

Capitulumq. generale abſque d. Abbatis præſentia celebrandi.

§. 4. Poſtremo, quod Capitula pro tempore facienda tam in Gallia, quam in quibuſcumque aliis Provinciis, debeant vocari Capitula Provincialia, non autem generalia, itaut Capitulum generale intelligatur illud, quod celebrabitur cum aſſiſtentia Generalis, cæterorumque Patrum Definitorum.

Clauſulæ præſervativæ.

§. 5. Præſentes quoque literas ullo umquam tempore de ſubreptionis, vel obreptionis vitio, ſeu intentionis noſtræ, vel quopiam alio defectu, ſeu etiam ex eo, quod Provincialis Provinciæ Galliæ, ac Prior, & Monachi Congregationis, & Ordinis prædictorum, & forſan alii intereſſe etiam aliarum Provinciarum in præmiſſis habentes, ſeu putantes, ad hoc vocati non fuerint, notari, impugnari, invalidari, aut ad terminos juris, vel in jus, ſeu controverſiam vocari poſſe, nec ſub quibuſvis ſimilium, vel diſſimilium gratiarum revocationibus, ſuſpenſionibus, vel aliis contrariis diſpoſitionibus comprehendi.

Decretum irritans.

§. 6. Sicque per quoſcumque Judices, & Commiſſarios quavis auctoritate fungentes, etiam Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, etiam de latere Legatos, ac cauſarum Palatii Apoſtoli Auditores, ſublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate ubique judicari, & definiri debere, nec non irritum, & inane decernimus, ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Exequutoris deputatio.

§. 7. Quocirca dilecto filio cauſarum Curiæ Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori, per præſentes committimus, & mandamus, quatenus per ſe, vel alium, ſeu alios faciant auctoritate noſtra præſentes literas, & in eis contenta quæcumque plenum eorum effectum ſortiri, illiſque Congregationem, & Monachos prædictos pacifice frui, & gaudere. Non permittentes quemquam deſuper contra præſentium tenorem per quoſcomque indebite moleſtari. Contradictores quoslibet, ac rebelles, & præmiſſis non parentes, per cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auſilio brachii ſæcularis.

Derogatio contrariorum

§. 8. Non obſtantibus fel. rec. Martini V., & Eugenii IV., Bonifacii VIII., ac Adriani VI., & Clementis VII., ac aliorum quorumcumque Romanorum Pontificum Prædeceſſorum noſtrorum, aliiſque Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac in Lateranenſi, & aliis Conciliis generalibus editis, ac Ordinis, & Congregationis hujuſmodi juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis in genere, vel in ſpecie, ac alias quomodolibet conceſſis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & ſingulis, etiamſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & individua mentio pro illorum ſufficienti derogatione habenda foret, eorum tenores præſentibus pro ac ſi de verbo ad verbum infererentur, pro eſpreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe harum ſerie derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & eſpreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Fides transſumptorum.

§. 9. Volumus autem, quod præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent eshibitæ, vel oſtenſæ.

Dat. die 29. Aprilis 1606. An. I.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum ſub Annulo Piſcatoris die 29. Aprilis 1606. Pontificatus noſtri Anno I.

6e-

XXXVI.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Sequitur Confirmatio Privilegiorum Provinciæ Franciæ ejusdem Ordinis, ac unionis Monasterii S. Benedicti Terræ Nursiæ Spoletan. Diœcesis dictæ Congregationis olim unitæ.

Dilectis filiis Provinciali, & Monachis Congregationis Cœlestinorum Ordinis S. Benedicti Provinciæ Franciæ.

PAULUS PAPA V.

Dilecti filii salutem, & Apostolicam benedictionem.

Exordium.

DEcet Romanum Pontificem ea, quæ a suis Prædecessoribus Religiosis, Provinciis, & personis provide concessa sunt, ut firma, & illibata persistant, suæ confirmationis robore communire, prout in Domino salubriter conspicitur expedire.

Provinciæ Franciæ privilegia omnia confirmantur.

§.1. Proinde Nos vos, ac vestram Provinciam specialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes, & vestrum quemlibet a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existitis, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, supplicationibus vestro nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, omnia, & singula privilegia, gratias, immunitates, libertates, exemptiones, concessiones, indulta, & indulgentias vestræ Provinciæ, & illius Monasteriis, & locis Regularibus, ac vobis in genere, vel in specie, aut alias quomodolibet per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessore nostros, ac Nos, & Apostolicam Sedem, ac ejusdem Apostolicæ Sedis de latere Legatos, vel Nuncios quomodolibet concessa, confirmata, & approbata, quatenus sint in usu, & non sint revocata, nec sub aliquibus revocationibus compræhensa, ac Sacris Canonibus, & Concilii Tridentini decretis, ac Constitutionibus Apostolicis non adversentur, salvis literis nostris nuper pro confirmatione privilegiorum universæ Congregationis Cœlestinorum, & Visitatione Monasteriorum Franciæ emanatis, quarum teuorem præsentibus pro expresso haberi volumus, Apostolica auctoritate, tenore præsentium confirmamus, & approbamus, illisque inviolabilis Apostolicæ firmitatis robur adjicimus, ac omnes, & singulos tam juris, quam facti defectus, si qui intervenerint in eisdem, supplemus.

Confirmatur etiam unio Monasterii Nursiæ alias facta.

§.2. Præterea, quia, ut accepimus, Monasterium Sancti Benedicti Terræ Nursiæ Spoletan. Diœcesis Congregationis Cœlestinorum olim vestræ Provinciæ Apostolica auctoritate unitum, & incorporatum fuit, Nos hujusmodi unionem pariter confirmamus, & approbamus, & quatenus opus sit, idem Monasterium cum omnibus juribus, & pertinentiis suis, sine tamen præjudicio aliorum Monasteriorum Italiæ vestræ Provinciæ per Romanos Pontifices Prædecessores nostros unitorum de novo eidem Provinciæ vestræ auctoritate, & tenure prædictis perpetuo unimus, annectimus, & incorporamus; ita ut liceat tibi fili Provincialis, & aliis Superioribus istius Provinciæ Priorem, & Monachos ejusdem vestræ Provinciæ in eodem Monasterio Nursiæ constituere, & deputare, idemque Monasterium regere, & gubernare, prout in aliis Provinciæ Franciæ Monasteriis instituere, & deputare, ac regere, & gubernare valeatis.

Clausula.

§.3. Decernentes sic, & non aliter per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Nursini Monasterii Monachi Abbati generali subjecti.

§.4. Volumus autem, ut in prædicto Monasterio tot Monachi vestræ Provinciæ manuteneantur, quot ex redditibus ejusdem Monasterii sustentari poterunt, qui dilecto filio Celso Romano moderno, & pro tempore existenti Abbati generali totius Congregationis Cœlestinorum obedire, illiusque visitationi, & correctioni subesse teneantur.

A quo tamen ipsum Monasterium dictæ Provinciæ traditur.

§.5. Quocirca eidem Celso moderno, & pro tempore existenti Abbati Generali per præsentes committimus, & mandamus, ut Monasterium prædictum vobis juxta tenorem præsentium consignari curet, & faciat, vobisque, & futuris Priori, & Monachis ejusdem Monasterii præcipimus, ut eidem Abbati Generali debitam obedientiam, & reverentiam promptam exhibere studeatis.

Derogatio contrariorum.

§.6. Non obstantibus quatenus opus sit Lateranen. Concilii novissime celebrati uniones perpetuas, nisi in casibus a jure permissis fieri prohibentis, ac nostra de unionibus committendis ad partes, vocatis quorum interest, ac de exprimendo vero valore beneficii, cui aliod uniri peteretur, ac quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Ordinis, & Provinciæ hujusmodi etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 13. Maii 1606. An.I.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris, die 13. Maii 1606. Pontificatus nostri Anno I.

Quod

XXXVII.

Quod Clerici Regulares Congregationis Ministrantium Infirmis ad quoscumque alios etiam Carthusianorum Ordines, & Religiones migrare nequeant, absque Sedis Apostolicæ licentia speciali.

Congregationem istam probavit Sixtus V. in Constitut. XXXV. Ex omnibus. *Tom. IV. Par. IV. fol. 191. Gregorius vero XIV. prohibuit, hosce Clericos ad alium præter Carthusianorum Ordinem transire Constit. XL.* Illius. *Tom. V. Par. I. fol. 306.*

PAULUS PAPA V.

Ad futuram rei memoriam.

Exordium. ROmanum decet Pontificem universo gregi Dominico divina institutione præpositum, pastorali solicitudine providere, ut regularium Ordinum recte instituta conserventur, & eorum disciplina nulla ex parte detrimentum patiatur, sed quæ pro eorum regimine constituta sunt, si temporis processus ita opus esse ostendit, provide corrigere, aut mutare, prout conspicit in Domino expedire.

Gregor. XIV. Const. recensetur. §. 1. Sane dilectus filius Præpositus Generalis Clericorum Regularium Congregationis Ministrantium Infirmis nuper exponi Nobis fecit, quod in literis Apostolicis erectionis dictæ Congregationis ejus Religiosis professis transitus ad Ordinem Carthusianorum tantum, nulla etiam alia ad id Sedis Apostolicæ licentia requisita, permittitur.

Multi ad alios laxiores Ordines migraverunt. §. 2. Quoniam vero præcipuum eorumdem Clericorum institutum est, infirmis Hospitalium, & aliis Christifidelibus morientibus die, nocteque, donec animam Creatori reddant, ac præterea pestilentia laborantibus ministrare, eisque omnibus solemni voto se obstringunt: quæ quidem quoniam non levia onera videntur: multi Religiosi, occasione accepta prædictæ permissionis, libere ad Carthusianorum Ordinem transeundi ad laxiores commigrarunt Religiones: proinde timeri verisimiliter potest, ne imposterum in dies plures idem facere procurent.

Petit Præpositus Congregationis a Paulo ne etiam ad Carthusianorum Ordinem absque Pontificis licentia, transire liceat. §. 3. Propterea ad hujusmodi malum prohibendum, & dictam Congregationem conservandam, dictus Præpositus Generalis cupit, ipsius Religiosis transitum ad quoscumque alios Ordines, & Religiones etiam Carthusianorum eorumdem sine speciali nostra, & Romani Pontificis pro tempore existentis licentia prohiberi, & ideo Nobis humiliter supplicari fecit, ut super hoc opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Ita decernit Paulus. §. 4. Nos igitur hujusmodi supplicationibus inclinati, ac de consilio Venerabilium Fratrum nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium super consultationibus, & negotiis Episcoporum, & Regularium præpositorum, Religiosos ejusdem Congregationis Ministrantium Infirmis ad ipsum etiam Carthusianorum Ordinem sine speciali nostra, & Romani Pontificis pro tempore existentis, aut Cardinalium supradictæ Congregationis Episcoporum, & Regularium licentia, firma manente prohibitione generali transeundi ad quascumque alias Religiones præter Carthusianos, quæ in dictis literis Apostolicis, & seu Constitutionibus, ejusque Congregationis Ministrantium Infirmis continetur transire, auctoritate Apostolica tenore præsentium perpetuo prohibemus.

§. 5. Non obstantibus præmissis literis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque. Quibuscumque non obstantibus.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, die decimasexta Maii millesimo sexcentesimo sexto, Anno II. Dat. die 16. Maii 1606. An. II.

XXXVIII.

Indulgentiarum quoquo modo Religionibus, & Ordinibus regularibus concessarum revocatio. Et alia Indulgentiarum nova concessio.

PAULUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. ROmanus Pontifex in Beati Petri Sede constitutus, cui inter alia cœlestis Indulgentiarum thesauri dispensandi cura incumbit, solicite prospicere debet, ac solerter, ut hujusmodi Indulgentiarum dispensatio, & usus, ad Dei gloriam, & animarum salutem præcipue dirigatur, & ne ex illarum multiplicitate confusio, aut inanis interpretatio exoriatur.

Clem. VIII. formam aggregandi Confraternitates præscripsit. §. 1. Proinde cum fe. re. Clemens PP. VIII. Prædecessor noster magna cum diligentia, & solicitudine procuraverit, abusus, & corruptelas tum in communicando Indulgentiarum thesauros, tum in modo illos recipiendi irreptos tollere; & propterea sua quadam Constitutione formam aggregandi, instituendi, & recte administrandi Societates, & Confraternitates præscripserit, licet morte præventus hanc piam ejus voluntatem ad finalem exequutionem deducere, neque etiam, ut cogitaverat, circa Indulgentias a plerisque Romanis Pontificibus Prædecessoribus, Religionibus, & Ordinibus Monasticis, & Mendicantibus diversis temporibus concessas, aliquid deliberare potuerit;

Id igitur hic Pontif. Card. examinandū committit. §. 2. Nos, qui nullis nostris meritis, sed sola Dei benignitate ad summi Apostolatus officium vocati sumus, susceptum a tanto Pontifice pium hoc opus ad optimum finem perducere cupientes, ubi primum Catholicæ Ecclesiæ regimen suscepimus, Venerabilibus Fratribus nostris Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus ad hoc opus a dicto Clemente Prædecessore deputatis, de quorum numero tempore ipsius Clementis Prædecessoris eramus, injunximus, ut in illo

illo opere ad ulteriora progrederentur, & Indulgentias Regularibus concessas recognoscerent, iisque recognitis rem nobiscum communicarent.

Qui Ordinum Regularium indulta examinarunt, & Indulgentias jam concessas revocandas, & alias de novo concedendas esse censuerunt.

§.3. Cum itaque præfati Cardinales privilegia, concessiones, & gratias prædictis Religionibus, & Ordinibus concessas diligenter inspexerint, & examinaverint, ac eorumdem Ordinum Superiores, & Officiales pluries audiverint, ac circa easdem Indulgentias varia dubia, & incertitudines, & confusiones adesse compererint, & ex judicio eorumdem etiam Regularium, vel aliquorum ex illis Nobis proposuerint, valde expedire, pro eorum majori securitate, & beneficio, ut indulgentias ipsis Religionibus, & Ordinibus ad instar, vel per communicationem, aut alias particulares illis concederemus.

Hic itaque Pontif. has de novo Indulgentias eis concedit videlicet

§.4. Nos matura super hoc consultatione præhabita, cupientes personis Regularibus quibuscumque quorumvis Ordinum, tam Monasticorum, quam Mendicantium spirituale solatium, & juvamen afferre, infrascriptas Indulgentias, & gratias, quas personis Regularibus intra claustra, aut extra, cum licentia tamen suorum Superiorum legitima de causa illis concessa degentibus tantummodo suffragari debere declaramus, concedendas duximus.

Habitum Regularem suscipientibus;

§.5. Omnibus igitur Christifidelibus, qui canonice, & juxta Ordines cujuslibet Religionis, & Constitutiones Apostolicas habitum regularem a legitimis Superioribus causa profitendi in illo susceperint, die primo ingressus in ipsam Religionem, si vere pœnitentes, & confessi Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum sumpserint, plenariam.

Professionem emittentibus;

§.6. Ac cuilibet Novitio, qui pœnitens, confessus, ac sacra Communione refectus post completum probationis annum professionem emiserit, etiam plenariam.

In festo principali sui Ordinis celebrantibus &c.

§.7. Necnon cuilibet Religioso inter claustra sui Monasterii viventi, qui in festo principali sui Ordinis confessus, & sacra Communione refectus fuerit, aut Missam recitans pro Christianorum Principum concordia, hæresum extirpatione, Romani Pontificis salute, ac Sanctæ Matris Ecclesiæ exaltatione pias ad Deum preces effuderint, etiam plenariam.

In mortis articulo pœnitentibus &c.

§.8. In cujuslibet vero mortis articulo, si pariter vere pœnitens, & confessus, ac sacra Communione refectus, vel quatenus id facere nequiverit, saltem contritus nomen Jesu ore, si potuerit, sin autem corde devote invocaverit, etiam plenariam.

Missam primam celebrantibus, vel præsentibus;

§.9. Qui vero ad Presbyteratus Ordinem canonice promotus, & confessus primam Missam celebrabit, nec non etiam iis Religiosis, qui pariter confessi, ac sacra Communione refecti eidem Missæ interfuerint, aut ipso die Missam similiter celebrabunt, etiam plenariam.

Spirituale exercitium (de quo hic) facientibus.

§.10. Iis vero, qui de suorum Superiorum licentia a negotiis per decem dies alieni in Cella commorabuntur, aut ab aliorum conversatione separati in piorum librorum, & aliarum rerum spiritualium animos ad devotionem, & spiritum inducentium lectionibus, operam suam dederint, addendo sæpe considerationes, & meditationes mysteriorum fidei Catholicæ, divinorum beneficiorum, quatuor Novissimorum, Passionis Domini Nostri Jesu Christi, & aliorum exercitiorum, orationum jaculatoriarum, aut vocalium saltem per duas horas in diem, & noctem orationibus mentalibus sese exercendo, faciendo eodem tempore confessionem generalem, aut annualem, vel ordinariam, Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum sumpserint, aut Missam celebraverint, quoties pro quolibet prædictorum exercitiorum plenariam similiter omnium peccatorum suorum Indulgentiam, & remissionem misericorditer in Domino concedimus.

Claustralibus suas Ecclesias visitantibus;

§.11. Præterea iidem Religiosi intra claustra viventes, qui suam Ecclesiam devote visitaverint, & ut præfertur oraverint, consequantur easdem Indulgentias, quas visitantes Ecclesias Urbis, & extra eam diebus Stationum consequuntur, in omnibus diebus, perinde acsi ipsas Urbis Ecclesias personaliter visitarent.

Aliisque diebus orantibus.

§.12. Omnibus item Religiosis intra claustra ut supra viventibus, qui quinquies Orationem Dominicam, & toties Salutationem Angelicam ante Altare eorum Ecclesiæ in quolibet die quinque annos, & totidem quadragenas.

Itinerantibus;

§.13. Iis vero, qui de suorum Superiorum licentia in itinere existentes, aut extra claustra degentes tanquam Prædicatores, & Lectores, quinquies eamdem Orationem Dominicam, & toties Salutationem Angelicam ante quodlibet Altare similiter dixerint, etiam quinque annos, & totidem quadragenas.

Orationem Mentalem facientibus;

§.14. Necnon etiam ejusdem Religiosis, qui per mensem integrum singulis diebus spatio mediæ horæ orationem mentalem fecerint, ac confessi, & sacra Communione ultima Dominica mensis hujusmodi refecti fuerint, sexaginta annos, & totidem quadragenas.

Culpas proprias in Capitulis accusantibus;

§.15. Qui vero contrito corde, & pœnitentes eorum culpas, & peccata, ac imperfectiones in Capitulis culparum accusabunt, & spiritualiter communicabunt, & exercitium virtutum facient, tres annos, & totidem quadragenas.

Missiones ad terras infidelium &c. acceptantibus, &c.

§.16. Quotiescumque autem de licentia Summi Pontificis, aut suorum Superiorum in ditiones, & terras Infidelium, aut Hæreticorum ad concionandum, aut Catholicos docendum, vel Infideles, & Hæreticos ipsos ad fidem Catholicam convertendum, & Ecclesiæ gremium reducendum missi fuerint, si pœnitentes, & confessi, ac Sanctissima Communione refecti fuerint, vel Missam celebraverint, ut melius ad hujusmodi opus sese parare valeant, pro duabus vicibus, videlicet quando itineri se accingent, & quando in Provinciam, ubi prædicta opera eis exercenda erunt, ingressi fuerint, plenariam omnium peccatorum suo-

rum

rum Indulgentiam, & remissionem misericorditer in Domino pariter concedimus, & elargimur.

Orationi 40. Horarum adstantibus;

§.17. Et insuper cum Superior in visitationibus generalibus orationes Quadraginta Horarum pro bono visitationis progressu collocare voluerit, iis Religiosis, qui dictis orationibus saltem spatio duarum horarum in diverso tempore interfuerint, & ibi pro Christianorum Principum concordia, hæresum extirpatione, Romani Pontificis salute, ac Sanctæ Matris Ecclesiæ exaltatione, nec non disciplinæ, & observantiæ regularis augmento pias ad Deum preces, ut supra dictum est, effuderint, si confessi, & sacra Communione refecti fuerint, aut Missam celebraverint, plenariam similiter omnium peccatorum indulgentiam, & remissionem, ut præfertur, concedimus:

Eisdem indulgentiis Moniales fruantur.

§.18. Volumus autem, ut omnes supradictæ Indulgentiæ, & gratiæ Religiosis regularibus cujusvis Ordinis tam Monastici, quam Mendicantis dumtaxat, ut præfertur concessæ, etiam omnibus Monialibus cujusvis Regulæ approbatæ, & intra claustra cum tribus votis solemnibus viventibus, & perpetuam clausuram servantibus tam Ordinariis locorum, quam etiam Regularibus cujuscumque Ordinis, regulæ, & instituti subjectis suffragentur, præsentibus perpetuis futuris temporibus duraturis.

Revocatio aliarū indulgentiarum.

§.19. Cæterum omnes, & singulas Indulgentias quibuscumque Ordinibus, & Institutis regularibus hujusmodi, etiam Mendicantibus, & quibuslibet personis regularibus tam vigore privilegiorum, & literarum Apostolicarum, quam vivæ vocis oraculo, aut alias quovis modo per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac Nos, & Apostolicam Sedem hactenus concessas, confirmatas, approbatas, & innovatas, auctoritate, & tenore prædictis perpetuo revocamus, cassamus, annullamus, & abrogamus, & ad præsentium nostrarum literarum præscriptum reducimus, & moderamur.

Derogatio contrariorū.

§.20. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac eorumdem Ordinum, & Institutorum Regularium, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, etiam Mare magnum, & Bulla aurea nuncupata, eisdem Ordinibus, & Institutis, eorumque Monasteriis, Conventibus, Collegiis, Domibus, Superioribus, & personis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, & singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda foret, tenores hujusmodi præsentibus pro expressis, & ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Transumptis danda fides.

§.21. Volumus autem, ut præsentium transumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem fides habeatur ubique, quæ præsentibus ipsis originalibus literis haberetur.

Dat. die 23. Maii 1606. Anno II.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris, die 23. Maii 1606. Pontificatus nostri Anno II.

XXXIX.

Declaratio jurisdictionis Vicarii Papæ tamquam Judicis Causarum Archiospitalis S. Spiritus in Saxia de Urbe.

Concessionem hujus Jurisdictionis habes supra in Constit. CCCLXIV. Clementis VIII. Cum sicuti *fol.* 109.

Institutionem istius Archihospitalis, & alia ad illud spectantia, vide in Const. XL. Innocentii III. *Inter*. Tom. III. fol. 108.

PAULUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Decet Romanum Pontificem ea, quæ a Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris in favorem piorum locorum, & insignium, præsertim Hospitalis nostri Sancti Spiritus in Saxia de Urbe concessa fuerunt, suæ confirmationis robore communire, ac alias desuper opportune providere, prout in Domino salubriter conspicit expedire.

Clem. VIII. Constitut. citata in rubr.

§.1. Alias siquidem a fel. record. Clemente Papa VIII. Prædecessore Nostro emanarunt literæ tenoris subsequentis, videlicet, *Omittitur insertio hujus Bullæ, siquidem eam habemus loco indicato in Rubrica.*

Confirmatio d. Constitut.

§.2. Cum autem, sicut accepimus, diversæ causæ, in quibus dictum Hospitale, seu alii ab eo dependentes interesse habent, coram Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Camerario, ac Thesaurario generali, & Clericis Præsidentibus dictæ Cameræ pendeant, de quibus in præinsertis literis non fit mentio, cumque propterea dictarum causarum expeditio retardetur in maximum dicti Hospitalis præjudicium, Nos ejusdem Hospitalis commoditati, ac minori dispendio, celerique causarum hujusmodi expeditioni consulere, simulque super præmissis providere volentes, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine præinsertas literas Clementis Prædecessoris (salvis tamen infrascriptis) Apostolica auctoritate, & tenore præsentium, perpetuo confirmamus, & approbamus, ac illis perpetuæ, & inviolabilis Apostolicæ firmitatis robur adjicimus, ac omnes, & singulos tam juris, quam facti defectus, si qui desuper intervenerint, sup-

plemus, ac illas perpetuo valere, & observari debere volumus, & ordinamus.

Declaratio quod in causis spectantibus ad Cam. Apost. vel Magistros viarum Urbis, Procuratores Hospitalis eligant pro Judice, Camerarium, vel unû ex Clericis Cameræ quê voluerint.

§.3. Præterea omnes, & quascumque causas hujusmodi non solum a quibuscumque Judicibus juxta præinsertarum literarum tenorem, sed etiam a Thesaurario, Clericis Præsidentibus, & Camerario præfatis, ac aliis quibuscumque Judicibus Cameralibus in eisdem statu, & terminis, in quibus reperiuntur, & in quibus Monasteria pia loca, & Capitula cujusvis præeminentiæ etiam Basilicarum Urbis principaliter veniunt ad causam, præterquam ubi de interesse Cameræ agitur, vel alias Commissarius noster venit pro suo interesse ad causam, aut de causis ad Camerarium, & Cameram ex Constitutionibus Apostolicis privative quoad alios, vel ad Magistros Viarum spectantibus, ad Nos harum serie avocamus, illasque Camerario, & Clericis Præsidentibus, Annonæ, Grasciæ, Dohanarum, Ripæ, Ripettæ, & alias ad jurisdictionem dictorum Clericorum spectantes cumulative, itaut sit in electione ejusdem Hospitalis Procuratorum, quem maluerint, ex Camerario, vel Clerico Præsidente in singulis causis occurrentibus eligere, ita quod, etiamsi coram altero ex prædictis conventi fuerint, antequam in jurisdictionem consenserint, semper variare, & alterum eligere possint, uno autem electo per d. Hospitalis Præceptores non possint variari, & alter se in eadem causa intromittere non possit, sed illi in dicta causa inhibitum sit, & esse censeatur.

Et in causis obligationis in forma Cameræ, eligant A. C., vel Vicarium.

§.4. Quo vero ad cæteras causas, in quibus agitur vigore obligationis Cameralis, sit in electione dictorum Hospitalis Præceptorum agere, vel coram Auditore Camerarii, aut coram Vicario.

De reliquis Vicarius sit Judex privative quoad alios.

§.5. Reliquas autem causas, quæ non sunt de jurisdictione dictorum Camerarii, Clericorum, & Magistrorum Viarum ut supra, & quæ alias non sunt cognoscendæ coram dictis Camerario, Clericis, & Cameralibus, ac Viarum Magistris, prædicto Vicario privative quoad dictam Cameram, & alios quoscumque supradictos, servata forma in omnibus supradictis causis tam quoad Ordinariorum processum, quam ad appellationem interponendam, præinsertarum literarum.

Decretum irritans, & clausula sublata &c.

§.6. Sicque, & non aliter per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, quicquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Declaratio quoad causas pendentes coram aliis Judicibus.

§.7. Ulterius ad consulendum indemnitati, tum ipsius Hospitalis, tum etiam aliorum litigantium, ac parceodum expensis, volumus, & prædicta auctoritate decernimus, quod in causis jam coram aliis Judicibus instructis, & nunc vigore præinsertarum literarum avocatis, partes ipsæ acta transportari facere non teneantur, sed causas easdem coram dicto Vicario, seu Clericis Præsidentibus, ut præmissum est, firmis tamen remanentibus Notariis, prosequi libere valeant.

Facultas dd. Judicum prorogandi fatalia.

§.8. Et quod prædicti Judices absque nova commissione toties, quoties opus fuerit, possint prorogare fatalia, & adversus lapsum restituere juxta facultates a nostris Prædecessoribus concessas Auditoribus nostri Palatii Apostolici.

Clausulæ derogatoriæ.

§.9. Non obstantibus fel. rec. Pauli III. a tergo: *Dilecto filio nostro in Alma Urbe Vicario &c.* de causis in Camera Apostolica, ubi de interesse illius agitur, cognoscendis, & ejusdem Pii IV. de gratiis ejusdem Cameræ interesse concernen. in eadem Camera præsentandis, registrandis, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac omnibus illis, quæ dictus Prædecessor in præinsertis literis voluit non obstare, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 3. Julii 1606. An. II.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris, die 3. Julii 1606. Pontificatus nostri Anno II.

XL.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Carolo Emanueli Sabaudiæ Duci tres Decimæ ab Ecclesiasticis intra triennium persolvendæ conceduntur, ita tamen ut summam triginta millia scutorum non excedant.

Ven. Fratri Petro Francisco Episcopo Saonen. nostro, & Apostolicæ Sedis apud dilectum Filium Nobilem Virum Carolum Emanuelem Sabaudiæ Ducem Nuncio,

PAULUS PAPA QUINTUS

Ven. Frater salutem, & Apostolicam benedictionem.

Caroli Emanuelis de fide catholica merita, zelusque eam defendêdæ.

Præstantia dilecti filii Nobilis Viri Caroli Emanuelis Sabaudiæ Ducis, & Pedemontium Principis in Nos, & Apostolicam Sedem merita poscunt, ut illi, qui pro Catholica Religione in suis Dominiis tuenda gravissimis assidue sumptibus premitur, quibus suppeditandis ipsius redditus nequaquam sufficiunt, de aliquo subventionis auxilio ex Apostolicæ Sedis benignitate libenter prospiciamus.

Tres decimæ ei conceduntur intra triennium exigendæ.

§.1. Motu igitur proprio, ac ex certa scientia, maturaque deliberatione, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, tenore præsentium indicimus, & imponimus tres integras Decimas intra triennium ab initio currentis anni 1606. numerandum, unam scilicet quolibet anno, respective exigendas omnium, & singulorum fructuum, redditutuum, & proventuum, jurium, obventionum, & emolumentorum quorumcumque tam certorum, quam incertorum secundum verum annuum valorem quarum-

cumque Cathedralium etiam Metropolitanarum, Collegiatarum, & Parochialium, aliarumque Ecclesiarum, & Monasteriorum, & Conventuum, ac etiam mensarum Archiepiscopalium, Episcopalium, Abbatialium, Capitularium, & Conventualium, Prioratuum quoque, Præpositurarum, Præceptoriarum, Canonicatuum, Præbendarum, Dignitatum, Personatuum, Administrationum, Officiorum, cæterorumque Beneficiorum Ecclesiasticorum cum cura, & sine cura sæcularium, ac Sancti Benedicti, Sancti Augustini, Cluniacen., Cistercien., Præmonstraten., Sylvestrinorum, & quorumcumque aliorum Ordinum (non tamen Mendicantium) utriusque sexus, nec non Congregationum Regularium, ac Hospitalium actu pauperum hospitalitatem non exercentium, ac Militiarum quarumcumque, non tamen Sanctorum Mauritii, & Lazari, ac Hospitalis Sancti Joannis Hierosolymitani, quæ pro sui tutela contra Turcas, & alios Infideles, alienis auxiliis continuo egent, in universo Ducatu Sabaudiæ, & Principatu Pedemontium, nec non Niceæ Provinciæ nuncupat., & toto ejus Districtu, ac Territorio, & Statu Oncliæ, ac in reliqua temporali ditione dicti Caroli Emanuelis Ducis ultra, & citra montes existentium a Venerabilibus Fratribus Archiepiscopis, & Episcopis, ac dilectis filiis Electis, Administratoribus, Commendatariis, Abbatibus, Prioribus, Præpositis, Prælatis, Capitulis, Conventibus, Canonicis, Rectoribus, cæterisque personis Ecclesiasticis sæcularibus, & quorumvis Ordinum, & Militiarum Regularibus, etiam exemptis, ac Nobis, & Apostolicæ Sedi immediate subjectis, Ecclesias, Monasteria, & alia Beneficia Ecclesiastica sæcularia, vel regularia, & militaria supradicta in titulum, Commendam, administrationem, aut aliàs quomodolibet obtinentibus, nec non ab aliis, etiam quibus fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, & emolumenta hujusmodi Ecclesiarum, Monasteriorum, & aliorum Beneficiorum supradictorum loco pensionum annuarum, aut super illis pensiones annuæ etiam a similium decimarum solutione quantumcumque liberæ, & exemptæ, & sub quibusvis obligationibus, etiam in forma Cameræ Apostolicæ, & juramento etiam de non contraveniendo, ac fortasse etiam de non impetrando gratias Apostolicas contra hujusmodi exemptiones, & concessis non utendo vallatæ reservatæ fuerint, & intra triennium prædictum duntaxat reservabuntur, cujuscumque præeminentiæ, dignitatis, status, gradus, ordinis, & conditionis existant, exceptis tamen Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, & quoad Parochialium Ecclesiarum, aliorumque Beneficiorum personalem residentiam requirentium, quorum singulorum fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, ac distributiones quotidianas, aliaque emolumenta, tam certa, quam incerta valorem annuum centum scutorum monetæ illarum partium vere, & realiter non excedunt, possessores arbitrio tuo remittimus, quos ab hujusmodi decimarum solutione liberos, & exemptos esse volueris, & declaraveris, quos omnes supradictos unica singulis annis dicto triennio durante solutione intra terminum a Fraternitate tua præfigendum decimam hujusmodi persolvisse, itaut qui pensiones solvere debent, etiam nomine pensionariorum decimas hujusmodi persolvant, & deinde in proximis terminis persolvendarum pensionum eam ratam sibi retineant ad rationem decem pro centenario, nisi ejusdem decimæ collectores, aut subcollectores ab ipsismet pensionariis eam exigere voluerint.

§.2. Decernentes nullas omnino immunitates, & exemptiones etiam ex causa resignationis, cessionis jurium, concordiæ, conventionis, aut quacumque alia gravi, & onerosa occasione, quocumque modo concessas, & dicto triennio durante concedendas, etiamsi possessores, usufructuarii, aut alii pensiones hujusmodi solvere habentes juri, & actioni petendæ, vel retinendæ portionis, & ratæ partis pensionarios contingentis jure jurando renunciaverint, & illa libere donaverint, ac facultati repetendi similiter, renunciaverint, atque in forma Cameræ Apostolicæ amplissima caverint, eosdem Pensionarios aliquo modo excusare, seu integram solutionem hujusmodi minuere, vel impedire posse. Nulla in contrarium obstante exemptione.

§.3. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, etiam de latere Legatos, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Clausula.

§.4. Ut autem supradicta diligenter, & fideliter executioni demandentur, Fraternitatem tuam, cujus fides, & prudentia Nobis jam pridem cognita, & probata existit, ac pro tempore existentem nostrum, & Apostolicæ Sedis apud eumdem Carolum Emanuelem Ducem Nuncium generalem Decimarum hujusmodi collectorem cum omnibus privilegiis, jurisdictionibus, & juribus hujusmodi collectoribus de jure, vel consuetudine quomodolibet competentibus auctoritate Apostolica tenore præsentium facimus, constituimus, & deputamus. Nuncius Apostolicus hujusmodi decimarum collector.

§.5. Mandantes tibi, ut hujusmodi decimas a te, vel subcollectoribus tuis juxta declarationes infrascriptas deputandis exigendas, eidem Carolo Emanueli Duci, vel ab eo deputato integre consignari cures; Dantes tibi plenam, liberam, & absolutam potestatem, & auctoritatem supradictos omnes tam conjunctim, quam divisim ad integram hujusmodi decimæ solutionem, etiam per edictum locis publicis affigendum, etiam sub censuris, & pœnis Ecclesiasticis monendi, & requirendi, non parentes, Facultates ad id eidem concessæ.

rentes, contumaces, & fraudantes in censuras, & pœnas incidisse declarandi, proprietates, fructus, res, & bona ipsorum apprehendendi, & usque ad satisfactionem retinendi; Contradictores, perturbatores, molestatores, & rebelles quoscumque, eisque auxilium, consilium, vel favorem publice, vel occulte quovis quæsito colore præstantes, cujuscumque dignitatis, gradus, & ordinis fuerint, prædictis, aliisque censuris, & pœnis ecclesiasticis, nec non pecuniariis, cæterisque juris, & facti remediis opportunis compellendi, illasque etiam iteratis vicibus aggravandi, dignitatibus, beneficiis, & officiis omnibus privandi, & amovendi, & ad futura inhabiles faciendi, interdictum Ecclesiasticum apponendi, auxiliumque brachii sæcularis, quandocumque opus fuerit, invocandi. Ad sanitatem vero reversos, qui debite satisfecerint, ab omnibus censuris, & pœnis supradictis in forma Ecclesiæ consueta absolvendi, super irregularitate forsan incursa dispensandi, & ad pristinum statum omnino restituendi: Præterea collectores, & subcollectores fide, & facultatibus idoneos in universo Ducatu Sabaudiæ, & Principatu Pedemontium, nec non Niceæ Provinciæ nuncupat., & toto ejus Districtu, ac Territorio, & Statu Oneliæ, ac in reliqua temporali ditione hujusmodi, quot quot videris expedire, cum simili, aut limitata, non tamen absolvendi potestate, ut infra dicetur, constituendi, eumque, vel eos arbitrio tuo revocan., negligentes, & morosos removendi, ac alium, seu alios subrogandi, quotiescumque tibi videbitur. in delinquentes, & contumaces per te, vel alium, seu alios etiam simpliciter, & de plano, ac sine strepitu, ac figura Judicii inquirendi, & meritis pœnis puniendi, modos, & formas in prædictis servandos præscribendi, dubiaque quæcumque in præmissis forte oritura declarandi, & prorsus omnia, & quæcumque circa ea necessaria, & opportuna faciendi, statuendi, & exequendi, etiam si talia forent, quæ mandatum exigerent magis speciale, quam præsentibus est expressum.

Modus verificandi cujusque Beneficii redditum.

§.6. Verum pro verificando vero valore singulorum Beneficiorum volumus, & decernimus, ut locorum Ordinarii in sua quisque Diœcesi, vocato Clero, una cum duabus personis a prædicto Carolo Emanuele Duce deputandis, declarare debeant, quantum cujusque Beneficii ratione pro hujusmodi decima debeatur. Si quis se super hujusmodi declaratione gravatum senserit, gravaminis cognitio ad te pertineat.

Decimasque colligendi.

§.7. Exactionem autem hujusmodi decimarum juxta dictam declarationem in qualibet Diœcesi a duobus collectoribus ab Episcopo, & Clero nominandis, & a te per tuas patentes literas deputandis faciendam esse: Pecunias autem penes personas fide, & facultatibus idoneas quemlibet Episcopum deputandas curare, illasque postea statutis solutionum temporibus in manus tuas transmittere debere volumus, & declaramus. Tu vero pecunias prædictas eidem Carolo Emanueli Duci, aut ab eo deputato consignare curabis.

Decem millia scuta solummodo quolibet anno exigenda.

§.8. Cæterum, quia non intendimus eidem Carolo Emanueli Duci ultra summam annuam 10000. scutorum auri in auro ratione hujusmodi decimarum ex qualibet ex dictis ditionibus videlicet Ducatus Sabaudiæ, & Principatus Pedemontium, & Niceæ, cum Statu Oneliæ concedere, volumus, ut si decimæ in qualibet ex dictis ditionibus colligendæ summam prædictam 10000. scutorum excesserint in notabili quantitate, tu illas ratam partem in qualibet Diœcesi respective minuendo ad dictam summam in qualibet ex dictis ditionibus reducas, ita tamen, ut si in altera ex eisdem ditionibus decimæ hujusmodi ad summam 10000. scutorum non ascenderint, & in altera eamdem summam excesserint, non debeant, nec possint ex decimis unius excedentis suppleri decimæ alterius ditionis deficientis.

Leges nonnullæ servandæ.

§.9. Ad hujusmodi autem decimarum solutionem Clerum Civitatis, & Diœcesis Salutiarum ad instar aliorum teneri volumus, & declaramus. Volumusque etiam, ut tu ex decimis in Principatu Pedemontium, & Niceæ, ac Statu Oneliæ prædictis [non autem in Ducatu Sabaudiæ] ut præfertur, exigendis, postquam exactæ fuerint, decimam partem pro tua provisione retinere possis; ita tamen, ut Clerus nihil ratione hujusmodi provisionis, aut alia quavis de causa ulterius solvat, quam integras decimas supradictas. Tu vero ex singulis decem per te pro tua decima parte ut supra exactis, duo nostro, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Camerario cum effectu persolvas.

Contraria tolluntur.

§.10. Non obstantibus fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris nostri de una, & in Concilio generali edita de duabus dietis, ac aliis Apostolicis Constitutionibus, & Ordinationibus, nec non Ecclesiarum, Monasteriorum, Ordinum, Congregationum, Hospitalium, Militiarum, & locorum prædictorum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, stabilimentis, usibus, & naturis, quodque Prælatis, & personis prædictis, eorumque Ecclesiis, & locis, vel quibusvis aliis communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto, nec non personis, earumque nominibus, cognominibus, Ecclesiis, Monasteriis, Ordinibus, & locis hujusmodi mentionem, & quibuslibet aliis privilegiis, exemptionibus, immunitatibus in genere, & in specie quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis, & solutiones decimarum aliter, quam secundum antiquam taxam, & nisi in universali decimarum per orbem impositione fieri prohibentibus, nec non promissionibus, donationibus, obligationibus, juramentis, renunciationibus, vinculis, & cau-

cautelis in assignatione prædictarum pensionum factis, quibus per impositionem decimæ hujusmodi neminem teneri, neque eas quoad præmissa contra quemquam locum habere declaramus, aliisque indultis, & literis Apostolicis generalibus, & specialibus, cujuscumque tenoris existant, per quæ præsentibus non expressa, aut omnino non inserta effectus earum impediri quo modolibet valeat, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus habenda sit in nostris literis mentio specialis, quæ omnia contra prædicta nolumus cuiquam suffragari, cæterisque contrariis quibuscumque.

Clementis V. Constitutio servanda. §.11. In percipienda vero decima prædicta Constitutionem piæ memoriæ Clementis Papæ V. etiam Prædecessoris nostri in Concilio Viennen. editam, ac præsertim quoad monetam currentem exigi, quodque nec calices, nec libri, cæteraque Ecclesiarum ornamenta divino cultui dicata, aliaque supellex Ecclesiastica ex causa pignoris capi, recipi, vel distrahi, aut alias quomodolibet occupari debeant: quinimo volumus, ut illius occasione Ecclesiæ, Monasteria, aliaque pia, & sacra loca quæcumque debitis propterea non fraudentur obsequiis, ac divinus in iis cultus, ac solitus Altissimo famulantium, & ministrorum numerus nullatenus minuatur, neque eis quoquomodo injuncta onera, aut pia, quæ exerceri solent, opera, & officia ullo modo minuantur, seu negligantur, sed illorum congrue supportentur onera consueta. Nec quisquam etiam plura, aut fortasse beneficia, aut pensiones quanticumque valoris obtinens pro quietantia ultra vigesimam partem unius aurei nummi solvere cogatur.

Fides transum ptis danda. §.12. Præsentium vero literarum exempla etiam impressa Notarii publici manu subscripta, ac tuo sigillo obsignata eamdem in Judicio, & extra illud ubique locorum fidem facere, quam ipsæ originales facerent, si essent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. die 6. Julii 1606. An.II. Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris, die 6. Julii 1606. Pontificatus nostri Anno II.

XLI.

Extensio, & nova concessio gratiarum, & privilegiorum Congregationi Regulari Beatæ Mariæ Fulien. Monachorum Ordinis Cisterciensis.

Institutionem, & alia de hac Congregatione vide in Constit. XLIV. Sixti V. Religiosos *Tom.IV. Par.IV. fol.*211.

PAULUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. Divina disponente clementia in eminenti Apostolatus specula, meritis licet imparibus constituti, animo revolventes, quod & si ea, quæ pro salutari, & quieto Christifidelium quorumlibet, præsertim sub Religionis jugo, regularibusque piæ vitæ Institutis, virtutum Domino famulantium laudabili, & provida Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum ordinatione concessa, & facta dignoscuntur, plenam roboris obtineant firmitatem, illis nihilominus nostræ approbationis, & innovationis robur adjicimus, ut eo firmius illibata perdurent, quo sæpius erunt Sedis Apostolicæ præsidio communita, efficacemque operam circa earumdem conservationem libenter adhibemus, ut fideles ipsi privilegiis, & gratiis sibi concessis hujusmodi in Domino plene gaudentes, in pacis, & tranquillitatis amœnitate conquiescant, ac in eorum instituti Regularis observantia, & mandatorum Domini semita, ac erga dictam Sedem devotione ferventius perseverent.

§.1. Sane pro parte dilecti filii Joannis a Sancto Hieronymo Vicarii Generalis Congregationis Regularis Beatæ Mariæ Fuliensis nuncupatæ, Nobis exhibita petitio continebat, quod alias, postquam felicis recordationis Sixtus Papa Quintus Prædecessor noster &c. *Omittuntur reliqua, quia Sixti V. Constitutio legi potest loco citat. in Rubric.* Sixtus V. hanc Congregationem instituit, eique privilegia concessit ut hic in rubr.

Clem. VIII. illa ampliavit ut in Constit. hic citat. §.2. Piæ memoriæ Clemens Papa VIII. etiam Prædecessor noster, ob laudabilem vitam, & plurimas alias virtutes, & opera fructuosa &c. *Omittitur residuum quia legitur Tom.V. Par.II. fol.*232.

Congregatio nunc supplicat Pontifici pro confirmatione, & extensione dictorum privilegiorum. §.3. Cum autem, sicut eadem expositio subjungebat, dictus Joannes Vicarius Generalis, præ cæteris sibi juxta statuta, & ordinationes ipsius Congregationis, usque ad proximam illius Capituli Generalis celebrationem, demandati officii Vicariatus generalis dictæ Congregationis post obitum quondam Petri a Sancto Bernardo Superioris Generalis ejusdem Congregationis ad præsens defuncti, incumbentibus sollicitudinibus, hanc curam potissimam suam existimans, ut per Sixtum, & Clementem Prædecessores præfatos concessa, & approbata, in suo robore conserventur, propterea præmissa omnia, etiam munimine nostro roborari summopere desideret, pro parte ejusdem Joannis Vicarii Generalis Nobis fuit humiliter supplicatum, ut singulis literis eidem Congregationi concessis prædictis, pro illarum viridi observantia, etiam robur nostræ confirmationis adjicere, aliasque in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Qui juxta petita concedit. §.4. Nos igitur, qui dictæ Congregationis Fuliensis, & Monachorum ejus statum prosperum, & tranquillum, propter uberes fructus, quos Congregatio ipsa, multa præfulgens gloria meritorum, & gratia Sanctitatis, in agro militantis Ecclesiæ hactenus produxit utiliter, ac producit, & in futurum producturam fore spe firma tenemus, intensis desideramus affectibus, prædictorum Sixti, & Clementis, ac aliorum Prædecessorum nostrorum vestigiis inhæren-

rentes, ipsumque Joannem Vicarium Generalem a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, ejusdem Joannis Vicarii Generalis supplicationibus hujusmodi in hac parte etiam inclinati, Sixti, & Clementis Prædecessorum literas hujusmodi eidem Congregationi Fuliensi, ac illius Monasteriis, Prioratibus, Oratoriis, & locis, nec non eorum Superioribus, Abbatibus, Monachis, Monialibus, & Religiosis, in genere, vel in specie, sub quacumque verborum forma concessas, ac omnia, & singula in eis contenta, quatenus sint in usu, & dicti Concilii Tridentini Decretis, ac aliis Canonicis sanctionibus non contrarientur, nec sub ullis revocationibus Apostolicis compræhendantur, Apostolica auctoritate, tenore præsentium, perpetuo approbamus, & confirmamus, ac illa perpetuæ firmitatis robur obtinere debere decernimus.

Extendit ne & communicat privilegia aliorum quorumcumque Ordinum Monasticorum.

§.5. Et insuper, ut Monachi, & Religiosi Congregationis hujusmodi tanto ferventius divinis beneplacitis insistant, quanto majoribus se viderint spiritualibus gratiis fore munitos, omnia, & singula privilegia, prærogativas, concessiones, favores, facultates, declarationes, conservatorias, immunitates, exemptiones, libertates, cæterasque gratias, præeminentias, & indulta cujusvis generis existentia, & spiritualia, & temporalia, qualiacumque illa sint, quæ tam eidem Cisterciensi Ordini, ac Abbati Monasterii Cistercii, ac ejusdem Cisterciensis Ordinis, & Capitulo etiam generali, ac quibusvis Monasteriorum Abbatibus, etiam quatuor primis, videlicet, de Firmitate, Pontiniaco, Claravalle, & Morimundo, quam etiam aliis Religionibus Monasticis, eorumque Professoribus, ac utriusque sexus eorum Monasteriis, Ecclesiis, necnon dilectis filiis earumdem Religionum Generalibus, Præsidentibus, & quibusvis Superioribus, Prælatis, & Capitulis etiam Generalibus, & Provincialibus, seu intermediis, eorumque Definitoribus, Abbatibus, Prioribus, Abbatissis, Monachis, Monialibus, Novitiis, Fratribus, Conversis, Donatis, ac quibusvis eorum, & earum utriusque sexus Regularibus personis, tam in dicta Urbe, quam etiam in quibuscumque Mundi partibus consistentibus, & illorum intuitu, aut aliàs quomodolibet per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, seu per Nos, & Successores nostros, aut alios auctoritatem habentes, concessa sunt, & concedentur, quibus de jure, usu, consuetudine, vel privilegio, seu concessione Apostolica, vel Imperiali, Archiepiscopali, Episcopali, in genere, vel in specie, ac tam conjunctim, quam divisim, aut aliàs quomodolibet utuntur, fruuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, frui, potiri, & gaudere possunt, vel poterunt in futurum, quorum concessorum tenores præsentibus pro expressis habentes, acsi de verbo ad verbum insererentur, etiamsi talia sint, quæ specialem, & individuam requirerent mentionem, & seu particularem insertionem, ad dictam Congregationem Fuliensem, ac singula illius tam virorum, quam mulierum Monasteria, illorumque Superiores, Prælatos, & quascumque utriusque sexus regulares personas, auctoritate, & tenore prædictis etiam perpetuo extendimus, illaque eis communicamus, & de novo concedimus, ac suffragari volumus. Ita tamen, quod dicta Congregatio Fuliensis, illiusque utriusque sexus Monasteria, Prioratus, Grangiæ, Domus, Ecclesiæ, Oratoria, Collegia, Pia, & charitativa loca, res, & bona, Sanctorumque Festivitates, Conventus, & Capitula, etiam Generalia, Particularia, seu Provincialia, eorumque Superiores Generales, & Seniores Assistentes, Definitores, Visitatores, Abbates, Abbatissæ, Priores, & quicumque alii Superiores, nec non Officiales, Ministri, Monachi, Moniales, Novitii, Conversi, Donati, Familiares, Procuratores, & negotiorum Gestores, Benefactores, & aliæ singulares utriusque sexus Regulares personæ sub eorum cura, & secundum ejusdem Congregationis instituta, nunc, & pro tempore degentes, & existentes, præmissis omnibus, & singulis, æque pariformiter respective, & absque ulla penitus differentia, singula singulis concernentia, perinde acsi ea omnia illis, & eorum singulis principaliter, & expresse, & non ad instar concessa, acsi in eis talis Congregatio Fuliensis, illiusque Capitula, Monasteria, Ecclesiæ, dictique Superiores, Prælati, ac utriusque sexus personæ, res, & bona expressa, prænominata, nec non a principio in favorem eorumdem a Sede Apostolica emanassent, & immediate concessa essent, & fuissent, in quantum eidem Congregationi expediat, ejusque gubernio, & constitutionibus non adversentur, uti, frui, & gaudere libere, & licite possint, & valeant.

Decernit, quod præsentes literæ non comprehendantur sub quibuscumque revocationibus gratiarum quodque de vitio subreptionis notari non possint.

§.6. Et insuper præsentes literas sub quibusvis revocationibus, suspensionibus, aut derogationibus similium, vel dissimilium gratiarum, concessionum, & aliorum quorumcumque, nullatenus compræhendi, sed semper ab illis exceptas esse, & censeri debere, ac quovis quæsito colore, vel ingenio, de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ defectu notari, vel impugnari nullatenus posse, sed illas semper validas, & efficaces existere, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & inviolabiliter observari, ac eidem Congregationi Fuliensi, illiusque Superiori Generali, & Monachis perpetuo suffragari.

Apponit decretum irritans.

§.7. Sicque, & non aliter in præmissis omnibus, & singulis per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apo-

Apostolici Auditores, & ipsius Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, in quibusvis causis, & instantiis, judicari, & definiri debere. Nec non si secus super his a quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

Deputat Judices cum amplissimis facultatibus pro illarum executione.

§.8. Quocirca Venerabilibus Fratribus nostris Archiepiscopo Tolosano, & Episcopo Parisiensi, ac dilecto filio causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ generali Auditori per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta hujusmodi, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte dicti Joannis Vicarii Generalis, nec non pro tempore existentis Superioris Generalis, ac dictorum filiorum Abbatum, & aliorum Superiorum dictæ Congregationis Fuliensis, in præmissis jus, & interesse quomodolibet habentium, seu alicujus eorum desuper fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in eisdem præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra præsentes literas, & in eis contenta hujusmodi ab omnibus ad quos spectat, & spectabit quomodolibet in futurum, inviolabiliter observari, ac etiam Vicarium Generalem pro tempore existentem, aliosque Superiores, & Abbates Congregationis, & interesse habentes hujusmodi, nec non eorum singulos illis pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos, aut aliquem eorum desuper per quoscumque quomodolibet indebite molestari, perturbari, vel inquietari. Contradictores quoslibet, & rebelles, ac præmissis non parentes, per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita compescendo, nec non legitimis super his habendis servatis processibus, censuras, & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Derogat contrariis.

§.9. Non obstantibus recolendæ memoriæ Bonifacii Papæ Octavi similiter Prædecessoris nostri, qua cavetur expresse, ne quis extra suam Civitatem, vel Diœcesim, nisi in certis tunc expressis casibus, & in illis ultra unam dietam a fine suæ Diœcesis ad judicium evocetur, seu ne Judices a prædicta Sede deputati, extra Civitatem, vel Diœcesim, in quibus deputati fuerint, contra quoscumque procedere, aut alii, vel aliis vices suas committere audeant, vel præsumant. Et in Concilio generali edita de duabus, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad judicium non trahatur, aliisque quibusvis Apostolicis, nec non in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ac etiam aliorum Monasteriorum, Ecclesiarum, Ordinum statutis, & consuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis stabilimentis, usibus, & naturis, privilegiis quoque, indultis, ac literis Apostolicis, illis, vel alicui eorum, & præsertim eidem Cisterciensi Ordini, ac Abbati Monasterii Cistercii, Superioribus, & personis per quoscumque Romanos Pontifices pariter Prædecessores nostros, & Sedem prædictam, sub quibuscumque verborum tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, etiam motu simili, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, etiam forsan consistorialiter, aut alias quomodolibet in genere, vel in specie concessis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ac nemini in præjudicium præmissorum suffragari posse, aut debere decernimus. Nec non omnibus illis, quæ Sixtus, & Clemens Prædecessores prædicti in dictis suis literis voluerunt non obstare, contrariis quibuscumque: aut si aliquibus communiter, vel divisim a dicta sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Decernit, quod transumptis harum literarum plena fides adhibeatur.

§.10. Et quia difficile foret, præsentes literas originaliter ad omnia, & singula loca, in quibus opus esset, deferri, volumus, & prædicta auctoritate Apostolica decernimus, quod earumdem præsentium transumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ, aut manu Superioris generalis, & sigillo ejusdem Congregationis munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ originalibus ipsis adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Sanctio pœnalis.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam &c. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei &c.

Dat. die 9. Julii 1606. An.II.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum Anno Incarnationis Dominicæ millesimo sexcentesimo sexto, quinto Idus Julii, Pontificatus nostri Anno II.

Sequi-

Sequitur alia non aſſimilis gratiarum conceſſio.

PAULUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

IN ſupereminenti Apoſtolicæ dignitatis ſpecula ſuperna diſpoſitione (meritis licet imparibus) conſtituti, ex incumbente Nobis Apoſtolicæ ſolicitudinis officio circa curam Eccleſiarum, & Monaſteriorum omnium ſolertia reddimur indefeſſa ſolliciti, ut juxta debitum Paſtoralis officii, eorum occurramus diſpendiis, & profectibus, divina cooperante clementia, ſalubriter intendamus.

Clem. VIII. Congregationem B. Mariæ Fulien. a regimine Abbatis generalis Ordinis Ciſtercien. exemit.

§.11. Cum itaque, ſicut accepimus, licet alias felicis recordationis Clemens Papa Octavus Prædeceſſor noſter Congregationem Beatæ Mariæ Fulienſis Ciſtercienſis Ordinis, illiuſque Superiorem Generalem, Abbates, Abbatiſſas, Priores, Monachos, Moniales, & alias quaſcumque ſingulares perſonas, necnon Monaſteria, Grangias, Loca, & bona quæcumque tunc præſentia, & futura, & ad eos quomodolibet ſpectantia, & pertinentia, & quæ deinceps ſpectarent, & pertinerent, illiſque concederentur, vel ad illos devolverentur, ab omni juriſdictione, gubernatione, regimine, ſubjectione, adminiſtratione, obedientia, viſitatione, correctione, & emendatione Abbatis Generalis Ordinis Ciſtercienſis, & aliorum pro tempore exiſtentium Abbatum, Prælatorum, & Superiorum ejuſdem Ordinis Ciſtercienſis, auctoritate Apoſtolica perpetuo exemerit, dictamque Congregationem, ac Superiorem Generalem, necnon Abbates, Abbatiſſas, Priores, Monachos, Moniales, Monaſteria, & bona prædicta ſub immediatam ſuam, & Sedis Apoſtolicæ protectionem, regimen, ſubjectionem, gubernationem, & obedientiam receperit.

Et hic Pont. eam modo ne dum eximit ab omni ſuperioritate Prælatorum Ordinis Ciſtercien. ſed etiam omnium Ordinariorum, ac Judicum Eccleſiaſticorũ.

§.12. Nihilominus quidam locorum Ordinarii in cauſis, & negotiis dictæ Congregationis ſeſe ingerere non verentes, ſub prætextu, quod in literis prædicti Clementis Prædeceſſoris nulla de exemptione a locorum Ordinariorum juriſdictione mentio facta fuerit, dictæ Congregationis Monachos multiplici vexatione perturbant. Nos igitur qui dictæ Congregationis Fulienſis, & Monachorum ejus ſtatum proſperum, & tranquillum, propter uberes fructus, quos Congregatio ipſa in agro militantis Eccleſiæ hactenus produxit utiliter, ac producit, & in futurum producturam fore, ſpe firma tenemus, intenſis deſideramus affectibus, ejuſdem Congregationis Monachorum, aliarumque utriuſque ſexus Regularium perſonarum, ut majori cum quiete, ac ſpiritus fervore, juxta earum Regularia inſtituta Altiſſimo gratum exhibeant famulatum, ſtatui opportunius providere volentes, illoſque intima charitate proſequentes, nec non Superiorem Generalem, ac omnes, & ſingulas perſonas ejuſdem Congregationis a quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis a jure, vel ab homine quavis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes, motu proprio non ad alicujus Nobis deſuper oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate, ac certa ſcientia, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, Congregationem prædictam Fulienſem, ejuſque Generalem, Abbates, Abbatiſſas, Priores, Monachos, Moniales, Converſos, Donatos, Novitios, Vaſſallos, eorumque Monaſteria, Domos, Grangias, & in eis ſervientes, loca, res, & bona quæcumque præſentia, & futura, atque ad ea quomodolibet ſpectantia, & pertinentia, & quæ deinceps ad ea ſpectabunt, & pertinebunt, illiſque concedentur, vel ad ea devolventur, denuo ab omni ſuperioritate, juriſdictione, gubernatione, regimine, adminiſtratione, ſubjectione, obedientia, dominio, viſitatione, & emendatione non ſolum Ciſtercii, Clarævallenſis, & aliorum nunc, & pro tempore exiſtentium Generalium, ac Morimundenſis, & aliorum Abbatum, Prælatorum, & Superiorum Ordinis Ciſtercienſis, quacumque auctoritate fungentium, & functurorum, ſed etiam quorumcumque Archiepiſcoporum, Epiſcoporum, & aliorum Ordinariorum, ac Judicum Eccleſiaſticorum, Prælatorum, & aliarum perſonarum quacumque auctoritate fungentium, & functurorum, & quantumvis ampliſſimis privilegiis utentium, & uſurorum, perpetuo prorſus eximimus, & totaliter liberamus.

Congregationemque Fulien. ſub immediata Sedis Apoſtolicæ protectione recipit.

§.13. Ipſamque Congregationem Fulienſem, ejuſque Generalem, necnon Abbates, Abbatiſſas, Priores, Monachos, Moniales, Converſos, Donatos, Novitios, Monaſteria, Grangias, Domos, Loca, res, & bona prædicta ſub immediatam noſtram, & Sedis Apoſtolicæ protectionem, regimen, ſubjectionem, gubernationem, & obedientiam recipimus.

Monachos Cõgreg. Fulien. a nemine excommunicari, ſuſpendi, vel interdici, neque coram aliis Judicib. ad judicia vocari poſſe decernit.

§.14. Ita quod Archiepiſcopi, Epiſcopi, Ordinarii, Vicarii, Judices, & Officiales prædicti, etiam ratione delicti, aut contractus, vel rei, de qua ageretur, nullam in eos, & eorum aliquem, aut Monaſteria, membra, & bona prædicta, tamquam prorſus exemptos, & exempta, juriſdictionem, correctionem, ſuperioritatem, dominium, vel poteſtatem exercere, aut excommunicationis, ſuſpenſionis, vel interdicti, aut quaſvis alias ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas promulgare præſumant, ſeu poſſint, aut debeant quoquo modo. Nec ipſi ſic exempti, niſi juxta formam Concilii Tridentini coram illis, aut ipſius Sedis Apoſtolicæ Delegatis, niſi in literis eis pro tempore directis, de præſentibus ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa, ac de verbo ad verbum mentio fiat, ad judicium evocari, aut quovis modo directe, vel indirecte moleſtari poſ-

possint, Decernentes omnes, & singulos processus, sententias, censuras, & pœnas, quos, & quas per Archiepiscopos, Episcopos, seu eorum aliquem contra Superiorem Generalem, Abbates, & alios sic exemptos, necnon Monasteria, & Loca hujusmodi etiam exempta, ut præfertur haberi, vel promulgari, necnon quidquid secus super his ab eis, & alio quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irrita, & inania, nulliusque roboris, vel momenti.

Iis qui Monachos etiam ratione decimæ perturbaverint, pœnas imponit.

§. 15. Necnon prædictis Archiepiscopis, eorum Vicariis Generalibus, ac aliis Ordinariis Judicibus Ecclesiasticis, & Sæcularibus, necnon Prælatis etiam dicti Ordinis Cisterciensis, & aliis quibuscumque personis præsentibus, & futuris cujuscumque dignitatis, gradus, & conditionis sint, & fuerint, in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub excommunicationis latæ sententiæ pœna, (a qua nonnisi a Romano Pontifice pro tempore existente, nisi in mortis articulo, absolvi possint) præcipimus, & mandamus, ne imposterum perpetuis futuris temporibus in rebus, & negociis, etiam ratione delicti, vel contractus ubicumque commissi, vel initi, sese ingerere, aut Generalem, Abbates, & alias ejusdem Congregat. utriusque sexus personas, Vassallos, Subditos, Familiares, & in eis servientes quomodolibet molestare, vel in aliquo perturbare, aut bona prædicta occupare, vel de terris, & possessionibus suis præsentibus, & futuris, quas propriis manibus excolunt, aut aliis excolenda tradiderunt, & tradent, quomodolibet in futurum decimas, talleas, aut aliud quodcumque genus exactionis, etiam prætextu cujuscumque Visitationis, aut transitus, necnon de hortis, virgultis, & piscationibus suis, ac de suorum animalium nutrimentis exigere, aut extorquere audeant, vel præsumant.

Literas Martini V. & aliorum quorumcumque Rom. Pont. circa exemptiones decimarum innovat.

§. 16. Innovantes (præterquam in iis, in quibus Concilio Tridentino prædicto adversantur) super hoc literas exemptionis felicis recordationis Martini Quinti, Sixti Quarti, Innocentii Octavi, & aliorum quorumcumque Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum eidem Ordini Cisterciensi concessas, & dictæ Congregationi Fuliensi alias per Nos communicatas, quibus universus Cisterciensis Ordo a solutione decimarum prorsus eximitur, quarum tenores, ut præmittitur, præsentibus pro sufficienter expressis, acsi de verbo ad verbum insererentur, haberi volumus.

Congreg. Fulien. omnibus & singulis privilegiis Ordinum Mendicantium gaudere posse indulget.

§. 17. Et insuper, ut Monaci, & Religiosi Congregationis hujusmodi tanto ferventius divinis beneplacitis insistant, quanto majoribus se viderint spiritualibus gratiis fore munitos, omnia, & singula privilegia, prærogativas, concessiones, favores, facultates, declarationes, immunitates, exemptiones, libertates, cæterasque gratias, præeminentias, & indulta cujusvis generis existentia, spiritualia, & temporalia, qualiacumque illa sint, quibusvis Mendicantium Ordinum Congregationibus, eorumque Professoribus, ac utriusque sexus eorum Monasteriis, Ecclesiis, Domibus, Collegiis, Regularibus Locis, necnon dilectis filiis earumdem Religionum, & Congregationum Generalibus, Præpositis, Superioribus, Prælatis, & Capitulis, tam Generalibus, quam Provincialibus, Fratribus, Monialibus, Novitiis, Conversis, Donatis, ac quibusvis eorum, & earum utriusque sexus Regularibus personis in quibuscumque Mundi partibus consistentibus, etiam illorum intuitu, & per viam communicationis, extensionis, aut alias quomodolibet per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, seu per Nos, & Successores nostros, aut alios auctoritatem habentes concessa sunt, & imposterum concedentur, ac quibus singulæ Congregationes prædictæ, eorumque Monasteria, Ecclesiæ, Domus, & Loca, ac Superiores, Fratres, Moniales, & personæ hujusmodi de jure, usu, & consuetudine, vel privilegio, aut concessione Apostolica, vel alia quavis auctoritate in genere, vel in specie, ac tam conjunctim, quam divisim, aut alias quomodolibet utuntur, fruuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, frui, potiri, & gaudere possunt, vel poterunt quomodolibet in futurum, quarum concessionum tenores præsentibus pro expressis habentes, acsi de verbo ad verbum insererentur, etiam si talia sint, & forent, quæ specialem, & individuam requirerent mentionem, seu particularem insertionem, (quatenus sint in usu, & non sint revocata, neque sub ullis revocationibus comprehensa, ac Sacris Canonibus, & Concilii Tridentini decretis, ac Constitutionibus Apostolicis non adversentur,) ad eamdem Congregationem Fuliensem, & singula illius, tam virorum, quam mulierum Monasteria, illorumque Superiores, Abbates, Prælatos, & quascumque utriusque sexus Regulares personas, auctoritate, & tenore prædictis, etiam perpetuo extendimus, illaque eis communicamus, & de novo concedimus, ac suffragari volumus. Decernentes etiam præsentes literas, & in eis contenta quæcumque nullo umquam tempore de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis nostræ, vel alio quocumque defectu notari, impugnari, aut alias quomodolibet infringi, retractari, seu invalidari, ex quacumque causa, vel prætextu minime posse, sed semper, & perpetuo validas, & efficaces existere, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere. Sicque, & non aliter per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, aliosque Commissarios, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, etiam de latere Legatos, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, judicari, definiri, & interpretari debere, ac ex nunc irritum, & inane, quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari, eisdem auctoritate, & tenore decernimus.

Exequutorum deputatio.

§.18. Quocirca Venerabilibus Fratribus Archiepiſcopis Taurinenſi, Rothomagenſi, & Tholoſano, ac Epiſcopo Pariſienſi, necnon dilecto filio cauſarum Curiæ Cameræ Apoſtolicæ Generali Auditori per præſentes committimus, & mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte Generalis pro tempore exiſtentis, & aliorum Superiorum, & perſonarum dictæ Congregationis Fulienſis fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, illiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra illos præmiſſorum omnium, & ſingulorum effectu, pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos deſuper per quoſcumque quomodolibet indebite moleſtari. Contradictores quoslibet, & rebelles, ac præmiſſis non parentes, per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Derogatio quorumcumque in contrarium facientium.

§.19. Non obſtantibus fel. recor. Bonifacii Papæ Octavi Prædeceſſoris noſtri de una, & in Concilio Generali edita de duabus dietis, dummodo aliquis auctoritate præſentium ultra tres dietas ad judicium non trahatur, ac quibuſvis aliis Apoſtolicis, ac in univerſalibus, Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus, ac dictorum Ordinariorum locorum, & Ordinum Ciſtercienſis, & Mendicantium etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis eorumdem Ordinariorum, & Ordinum Ciſtercien., & Mendicantium, illorumque Generalibus, Abbatibus, Superioribus, Eccleſiis, Monaſteriis, & perſonis præfatis, ſub quibuſcumque verborum formis, & tenoribus in contrarium præmiſſorum conceſſis, ac pluries confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & ſingulis, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, illorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus. Aut ſi eiſdem locorum Ordinariis, Judicibus, & Vicariis, necnon Generalibus, Abbatibus, Superioribus Ordinum hujuſmodi, vel quibuſvis aliis communiter, vel diviſim ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quod excommunicari, ſuſpendi, vel interdici non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Transumptorum manu Generalis, & ſigillo Congr. munitorum fides.

§.20. Cæterum volumus, & dicta auctoritate decernimus, quod earumdem præſentium tranſumptis manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ, aut manu Generalis, & ſigillo ejuſdem Congregationis Fulienſis munitis, eadem prorſus fides adhibeatur in judicio, & alibi, ubi opus fuerit, quæ adhiberetur eiſdem præſentibus, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Dat. die 21. Novem. 1606 An. II.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum ſub Annulo Piſcat., die 21. Novem. 1607. Pont. noſtri Anno III.

X L I I.

Ex Reg. ſ. in Secret. Brev.

Confirmatio ſententiæ latæ a nonnullis Cardinalibus Delegatis, qua declaratur Conventum Sanctiſſimæ Trinitatis in Monte Pincio Ordinis Minimorum S. Franciſci de Paula ad Fratres nationis Gallicæ pertinere, ſoliuſque Correctoris Generalis viſitationi eſſe ſubjectum.

PAULUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

ROmani Pontificis, in quo divina diſpoſitione poteſtatis plenitudo conſiſtit, prudentia circumſpecta ad ea, quæ ſtatui proſpero præſertim Regularium locorum quorumlibet, in illis ſtudio piæ vitæ deditarum perſonarum profutura conſpicit, operoſis ſtudiis intendit, & his propterea ordinata fuiſſe dicuntur, ut illibata perſiſtant, Apoſtolici muniminis adjicit firmitatem, & alias deſuper diſponit, prout in Domino conſpicit ſalubriter expedire.

Clem. VIII. & Leo XI. controverſiã vertentem inter Fratres Nationis Gallicanæ, & Fratres aliarum Nationum Ordinis Minimorum S. Franciſci de Paula ſuper Conventu Sanctiſſimæ Trinitatis in Monte Pincio tribus Cardinalibus deſiniendam committere.

§.1. Sane pro parte chariſſimi in Chriſto filii Noſtri Henrici Francorum, & Navarræ Regis Chriſtianiſſimi Nobis nuper exhibita petitio continebat, quod cum alias, ſeu nuper poſtquam lites, & controverſiæ inter ipſum Regem, & dilectos filios fratres nationis Gallicanæ, Ordinis Minimorum Sancti Franciſci de Paula Domus, ſeu Conventus Sanctiſſimæ Trinitatis in Monte Pincio de Urbe ex una, & Fratres aliarum Nationum ejuſdem Ordinis partibus ex altera, occaſione habitationis, reſidentiæ, regiminis, & præeminentiæ dictæ Domus, ſeu Conventus ortæ extitiſſent, & graviores in dies oriri formidarentur, felic. rec. Clemens Papa VIII., & Leo XI. Prædeceſſores noſtri deſiderantes litibus, & controverſiis hujuſmodi finem imponere, ac quieti, & tranquillitati dictæ Domus, ſive Conventus in perpetuum conſulere, dilectis filiis noſtris Pompejo tituli Sanctæ Balbinæ Arigonio, necnon Hieronymo tituli Sancti Blaſii de Annulo Pamphilio nuncupatis Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Presbyteris Cardinalibus differentiarum, & controverſiarum hujuſmodi cauſam per ſpecialia reſcripta terminandam commiſerint, ipſique Cardinales prævia per eos ſuper præmiſſis matura deliberatione habita, definitivam in

in scriptis tulerint, & pronunciaverint sententiam, tenoris subsequen.

Judices delegati declarant Correctorem hujus Conventus ex Gallis esse eligendum, dictumque Conventum solius Correctoris Generalis visitationi esse subjectum.

§.2. Die 20. Junii 1605. videlicet. Christi nomine invocato. Pro Tribunali sedentes, & solum Deum prae oculis habentes, per hanc nostram definitivam sententiam, quam unanimiter in his scriptis de Juris peritorum consilio, & assensu ferimus in causa, & causis, quae coram Nobis virtute specialium Brevium, seu commissionum felic. recor. Clementis VIII., & Leonis XI. vertuntur inter charissimum Galliarum Regem, & Fratres nationis Gallicae Ordinis Minimorum Sancti Francisci de Paula Conventus Sanctissimae Trinitatis in Monte Pincio ex una, & Fratres aliarum Nationum ejusdem Ordinis partibus ex altera, de, & super habitatione, residentia, regimine, & praeeminentia dicti Conventus, seu Domus Sanctissimae Trinitatis, rebusque in actis causae, & causarum praedictarum latius coram Nobis deductis, dicimus, sententiamus, decernimus, & declaramus, Conventum praedictum Sanctissimae Trinitatis in Monte Pincio de Urbe per Fratres Gallicae Nationis regendum, & habitandum, quamdiu invenientur, qui inibi residere, & cultui divino insistere voluerint, itaut de caetero, quamdiu Fratres dicti Ordinis praedictae Nationis Gallicae idonei reperientur, ut praemissum est, nullus alius quam ejusdem nationis Gallicae in Correctorem eligi, seu admitti, aut electus confirmari quoquomodo possit, seu praesumatur; necnon Domum, seu Conventum praedictum Sanctissimae Trinitatis ab omni, & quacumque superioritate, jurisdictione, visitatione, correctione, subjectione, & obedientia praeter quam pro tempore existentis Rev. Patris Correctoris Generalis, vel ejus oculati Visitatoris, penitus esse liberum, immunem, & exemptum, vexationes, & impedimenta, perturbationes, & molestationes quascumque per dictos Fratres aliarum nationum, de, & super praemissis, & illorum occasione quomodolibet factas, & praestitas, factaque, & praestita fuisse, & esse temerarias, illicitas, indebitas, iniquas, & injustas, temerariaque, & illicita, indebita, & injusta, ac de facto praesumptas, & praesumpta, illasque, & illa ipsis Fratribus aliarum nationum minime licuisse, neque licere, & propterea illis, & quibuscumque praetensionibus eorumdem Fratrum aliarum nationum de, & super praemissis imponendum perpetuum silentium fore, & esse, prout imponimus, mandatumque desuper necessarium, & opportunum, etiam de manutenendo decernendum, & relaxandum fore, & esse, prout decernimus, & relaxamus, dictosque Fratres aliarum nationum ab expensis hactenus factis absolvimus, & ita dicimus, declaramus, decernimus, pronunciamus, & definitive sententiamus, non solum modo, & forma praemissis, sed etiam omni meliori modo. Ita pronunciamus, Pompejus Cardinalis Arigonius. Ita pronunciamus Hieronymus Cardinalis Pamphilius.

Paulus dictam sententiam confirmat.

§.3. Nos attendentes praedictos nationis Gallicae dicti Ordinis Fratres hactenus pie, & religiose cum odore bonae famae sub suavi dicti Ordinis jugo in dicto Conventu vixisse, & de praesenti vivere, aliisque aliarum nationum ejusdem Ordinis Fratribus pietate, moribus, & observantia regulari praeluxisse, & praelucere, ob idque Ordinem hujusmodi inibi a suo laudabili statu, ac illius Fratres praedictos in perpetuis tranquillitate, & pace fovere, necnon quibusvis litibus, discordiis, & scandalis obviare volentes, ejusdem Henrici Regis Christianissimi supplicationibus hac in parte inclinati, praedictam sententiam, ac omnia, & singula in ea contenta, ac expressa quaecumque ex certa nostra scientia, ac de Apostolicae potestatis plenitudine auctoritate Apostolica tenore praesentium approbamus, & confirmamus, illique perpetuae, & inviolabilis Apostolicae firmitatis robur adjicimus, omnesque, & singulos solemnitatum, & alios defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus.

Poenas contra inobedientes statuit.

§.4. Districtius inhibentes pro tempore existentibus Generali Correctori, & Fratribus dicti Ordinis, ac eorum singulis sub majoris excommunicationis latae sententiae, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, necnon privationis Dignitatum, Officiorum, vocisque activae, & passivae, & perpetuae inhabilitatis ad illa, vel alia imposterum obtinenda per eorum quemlibet, si contravenerint, seu aliquis eorũ contravenerit, eo ipso incurrendis poenis, ne de caetero nonnisi alios, quam praedictae nationis Gallicanae dicti Ordinis Fratres in Conventus hujusmodi Correctores, seu alias locales, & Conventuales, vel habitatores eligere, aut electos confirmare, inibique recipere, vel eis locum, & domicilium assignare, seu etiam quoquomodo eos admittere, vel tolerare praesumant: nolumus tamen, quod Fratres dictae nationis Gallicae, qui fugitivi, seu quavis alia juris, aut facti infamia notati fuerint, in dicta Domo, seu Conventu recipiantur, vel admittantur. Decernentes ex nunc irritum, & inane quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executores deligat.

§.5. Quocirca Ven. Fratri Episcopo Sabinen., ac dilectis filiis nostro in Alma Urbe Vicario, & Causarum Curiae Camerae Apostolicae generali Auditori per praesentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios praesentes literas, & in eis contenta quaecumque, ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte Regis Christianissimi, & Correctoris, ac Fratrum dictae Domus Sanctissimae Trinitatis, aut alicujus eorum requisiti fuerint, solemniter publicantes, illisque in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes faciant auctoritate nostra illos, & eorum quemlibet praemissorum omnium, & singulorum effectu pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos

eos desuper a quoquam quavis auctoritate quomodolibet molestari, perturbari, & inquietari; Contradictores quoscumque per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Derogat contrariis.

§.6. Non obstantibus præmissis, ac quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon dicti Ordinis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, necnon privilegiis, indultis, & literis Apostolicis in contrarium forsan quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, illorum tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque; Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Dat. die 13. Julii 1606. An. II.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris die 13. Julii 1606. Pont. nostri Anno II.

XLIII.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Extensio ad aliud sexennium indulti a Clemente VIII. concessi, ut Parochiales Ecclesiæ Regni Valentiæ, & illarum perpetuæ Vicariæ pro Mauris ad Fidem Christianam conversis instruendis erectæ, non solum dicti Regni Indigenis, sed etiam Alienigenis, & quorumvis aliorum Regnorum naturalibus conferri possint, non obstantibus literis Sixti V.

PAULUS PAPA V.

Ad futuram rei memoriam.

Procemium.

ROmani Pontificis providentia circumspecta ad ea solicito studio respicere debet, per quæ Catholicæ Fidei conservationi, & animarum saluti opportune consulatur.

Clem. VIII. literæ, de quibus in rubrica recensentur.

§.1. Alias siquidem a fe. re. Clemente Papa VIII. Prædecessore nostro emanarunt literæ tenoris subsequentis videlicet [Clemens Papa VIII. Ad futuram rei memoriam. Decet Romanum Pontificem suæ provisionis ministerio prospicere, ut Constitutiones a Prædecessoribus quandoque pro temporum, & locorum qualitate, ac præsertim pro divini cultus augmento, & animarum salute suspendantur. Cum itaque fe. rec. Sixtus Papa V. Prædecessor noster sua perpetuo valitura Constitutione statuerit, & ordinaverit, ut perpetuis futuris temporibus omnia, & singula Beneficia Ecclesiastica in Regno Valentiæ tunc, & pro tempore consistentia, etiamsi Parochiales Ecclesiæ, seu earum perpetuæ Vicariæ essent, & quoquo modo pro tempore vacarent, solis indigenis Regni prædicti vere, realiter, & non ficte in eo natis, & nascituris conferri deberent: Decernens inter alia, quascumque collationes, aliasque dispositiones de quibuscumque Beneficiis Regni prædicti contra hujusmodi statuti formam pro tempore factas ipso jure nullas, & invalidas fore, & esse, ipsique statuto nullatenus derogari posse; Voluit tamen, ut si aliquando dictis indigenis, ut in alio Regno Beneficia obtinere possent, permitteretur, tunc vicissim, ut indigenæ illius Regni ad Beneficia Regni Valentiæ obtinenda habiles efficiantur, & alias, prout in ejusdem Sixti Prædecessoris desuper expeditis literis nonis Septembris Pontificatus sui Anno Tertio plenius continetur. Cumque charissimus in Christo filius noster Philippus Hispaniarum Rex Catholicus Nobis nuper exponi fecerit, in prædicto Regno multa esse Oppida, Terras, & loca a Christianis Moriscis appellatis, seu descendentibus a Mauris, seu alias noviter conversis in toto, vel in parte inhabitata, & præterea pro eorum in fide Christiana faciliori instructione complures Parochiales Ecclesias, etiam auctoritate Prædecessorum nostrorum noviter erectas esse, & adhuc alias etiam auctoritate nostra erigi procurari, quo fit, ut difficile sit, tot reperiri viros ejusdem Regni Indigenas, seu naturales, qui in eo orti sint, Presbyteros Sæculares idoneos, qui hujusmodi curis præfici possint, & propterea Nobis humiliter supplicari fecerit, quatenus in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur attentis præmissis, ac literarum ejusdem Sixti Prædecessoris tenorem, & omnia in eis contenta, præsentibus pro expressis habentes, easdem literas quoad Parochiales Ecclesias hujusmodi, illarumque Vicarias ad sexennium suspendimus, ac viribus evacuamus, ita ut hujusmodi sexennio tantum durante, & non ultra, de ejusdem Regni Parochialibus Ecclesiis prædictis, earumque Vicariis quovis modo vacantibus in eisdem Oppidis, Terris, & Locis, in quibus Morischi, seu noviter conversi prædicti habitant, etiam quibusvis aliis aliorum Regnorum Indigenis, seu naturalibus Presbyteris Sæcularibus, atque etiam quorumvis Ordinum, etiam Mendicantium Regularibus, qui ipsos Moriscos, sive noviter conversos in fide Catholica, & pietate diligenter, & solicite instruant, ipsisque Evangelium, & doctrinam Christianam etiam in proprio, quoad fieri poterit, ipsorum idiomate explicare, & prædicare possint, & debeant, per locorum Ordinarios, & eos, ad quos spectat, respective provideri, seu Ecclesias hujusmodi, earumque Vicarias commendari libere, & licite possint, & valeant, perinde acsi prædicti Sixti Prædecessoris literæ hujusmodi non emanassent, illis, ac quibusvis aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis in contrarium quomodolibet facientibus,

tibus, non obstantibus quibuscumque. Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 28. Februarii 1597. Pontificatus nostri Anno Sexto.

Philippus III. Clementis literas petit prorogari.

§.2. Cum autem, sicut charissimus in Christo filius noster Philippus Tertius Hispaniarum Rex Catholicus Nobis nuper exponi fecit, post lapsum dicti Sexennii, & adhuc eadem viguerit, & vigeat difficultas reperiendi viros Ecclesiasticos dicti Regni Valentiæ Indigenas, seu naturales, quibus prædictæ Parochiales Ecclesiæ conferri potuerint, & possint, præsertim ob tenuitatem redditnum earumdem Parochialium Ecclesiarum de novo pro instructione, & cura animarum dictorum Moriscorum ad fidem Christianam noviter conversorum, & ideo etiam post lapsum dicti sexennii occurrente aliquarum earumdem Parochialium Ecclesiarum vacatione, illæ personis Alienigenis collatæ, seu commendatæ fuerint; Cupit idem Philippus Rex, qui non minori, quam claræ mem. Philippus Secundus Rex Catholicus ejus genitor pietate, charitate, & solicitudine Catholicæ fidei conservationem in prædicto, & aliis Regnis suis procurat, collationes, & commendas de Parochialibus hujusmodi Ecclesiis post lapsum dicti sexennii factas per Nos revalidari, & ulterius, ut deinceps dictæ Parochiales Ecclesiæ personis etiam Alienigenis conferri, & commendari juxta præinsertas Clementis Prædecessoris literas possint, concedi, Nobisque humiliter supplicari fecit, ut in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Prorogat Paulus.

§.3. Nos igitur piis ejusdem Philippi Regis votis, quantom cum Domino possumus, annuere, ac Parochialium Ecclesiarum prædictarum, ne propter præmissa Rectoribus, seu Administratoribus destitutæ remaneant, curæ opportune prospicere volentes, ac prædicti Sixti Prædecessoris literarum tenorem præsentibus pro expresso habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati; easdem Sixti Prædecessoris literas, ac omnia, & singula in eis contenta, quoad Parochiales Ecclesias præfatas, illarumque Vicarias, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, ad sexennium tantum a data præsentium suspendimus, ac viribus, & effectu pro toto dicto sexennio evacuamus, ita ut ipso tempore durante, in prædictis Parochialibus Ecclesiis, & illarum Vicariis locum non habeant, sed de illis nunc, & pro dicto tempore quovis modo vacantibus, & vacaturis, non solum ejusdem Regni Valentiæ Indigenis, sed etiam Alienigenis, & quorumvis aliorum Regnorum naturalibus Presbyteris Sæcularibus idoneis, & ab Ordinariis locorum approbatis, servata tamen forma Concilii Tridentini, provideri, nec non etiam quorumvis Ordinum etiam Mendicantium Regularibus pariter idoneis, & approbatis, qui ipsos Moriscos, sive noviter conversos in fide Catholica, & Christiana pietate diligenter, & solicite instruant, ipsisque Evangelium, & doctrinam Christianam etiam in proprio ipsorum, quoad fieri poterit idiomate explicare, & prædicare possint, & debeant, in commendam, aut administrationem concedi libere, & licite possint, & valeant, perinde ac si prædictæ Sixti Prædecessoris literæ non emanassent, auctoritate, & tenore prædictis concedimus, & indulgemus, ac collationes, provisiones, commendas, & concessiones in administrationem de prædictis Parochialibus Ecclesiis, seu illarum Vicariis, ut præfertur, faciendas validas, firmas, & efficaces fore, & esse, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere debere statuimus, & ordinamus.

Factasque validat collationes.

§.4. Præterea quascumque collationes, provisiones, commendas, & alias dispositiones de similibus Parochialibus Ecclesiis in favorem personarum Alienigenarum, ac Religiosorum quorumvis etiam Mendicantium post lapsum supradicti sexennii factas, quarum singularum Ecclesiarum denominationes, situationes, Diœceses, & veros annuos valores, ac personarum hujusmodi nomina, cognomina, ordines, qualitates, & alias circumstantias etiam necessario exprimen. præsentibus pro expressis haberi volumus, simili Apostolica auctoritate per easdem præsentes revalidamus, confirmamus, & approbamus, ac validas, & firmas remanere, ac personas tam Sæculares, quam Regulares hujusmodi, in quarum favorem factæ sunt, Ecclesias hujusmodi in titulum, vel commendam, aut administrationem respective, prout illis concessæ sunt, quoad vixerint, retinere, ac illarum fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, & emolumenta quæcumque percipere, exigere, & levare, in suosque usus, & utilitatem convertere libere, & licite posse.

Clausulæ.

§.5. Sicque, & non aliter in præmissis omnibus, & singulis per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus, nec non fructus, redditus, & proventus quoscumque ex Parochialibus Ecclesiis, seu Vicariis prædictis per personas supradictas hactenus perceptos, illis, & cuilibet illarum respective remittimus, & condonamus.

Exequutores designat.

§.6. Quocirca Venerabili Fratri Archiepiscopo Valentin., ac dilectis filiis nostro, & Apostolicæ Sedis in Regnis Hispaniarum Nuncio, ac Curiæ Causarum Cameræ Apostolicæ generali Auditori per præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte interesse habentium, aut alicujus eorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes faciant auctoritate nostra illos, & quemlibet eorum præmissorum omnium, & singulorum effectu pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos desuper a quoquam

quam quavis auctoritate quomodolibet indebite moleſtari: Contradictores quoſcumque per cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia appellatione poſtpoſita compeſcendo, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Derogatio contrariorum.

§.7. Non obſtantibus prædicta Sixti V., ac piæ me. Bonifacii Papæ VIII. etiam Prædeceſſoris noſtri de una, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præſentium ad judicium non trahatur, aliiſque Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ſtatutis quoque, & conſuetudinibus etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, nec non privilegiis, indultis, & literis Apoſtolicis in contrarium præmiſſorum quomodolibet conceſſis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, & ſingulis, etiamſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa mentio habenda eſſet, tenores hujuſmodi, acſi de verbo ad verbum infererentur, præſentibus pro expreſſis, & ad verbum inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Dat. die 14. Julii 1606. An.II.

Datum Romæ apud S. Marcum, ſub Annulo Piſcatoris die 14. Julii 1606. Pontificatus noſtri Anno II.

XLIV.

Quod Milites Militiarum Jeſu Chriſti, Sancti Jacobi de Spata, & Sancti Benedicti de Avis Regni Portugalliæ, in quacumque Claſſe Regis Hiſpaniarum adverſus Infideles, aut Hæreticos per quinquennium militantes, Commendas, & alia earumdem Militiarum beneficia conſequi valeant, perinde acſi juxta earum ſtatuta, per triennium in Africa contra Infideles militaverint.

Chariſſimo in Chriſto filio noſtro Philippo Portugalliæ, & Algarbiorum Regi Catholico.

PAULUS PAPA V.

Chariſſime in Chriſto fili noſter ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem.

Exordium.

Majeſtatis tuæ in Nos, & Apoſtolicam Sedem meritis inducimur, ut ejus votis, quantum cum Deo poſſumus, libenter annuamus.

Juxta harum Militiarum ſtatuta, milites commendas, & beneficia conſequi non poſſunt, niſi triennio in Africa cum duobus ſervientibus contra Infideles militaverint.

§.1. Cum itaque, ſicut accepimus, ſtatutis, ſeu ſtabilimentis Militiarum Jeſu Chriſti, Sancti Jacobi de Spata, & Sancti Benedicti de Avis Regni Portugalliæ, quarum Tu perpetuus Adminiſtrator Apoſtolica auctoritate deputatus exiſtis, caveatur expreſſe, quod Milites dictarum Militiarum Præceptorias, Commendas, vel alia Beneficia conſequi non poſſint, niſi prius integrum triennium in partibus Africæ cum duobus ſervientibus contra Infideles militaverint.

Rex Hiſpaniarum petit concedi, ut ſufficiat ipſis quinquennio cum duobus ſervientibus, in quacumque claſſe militiare.

§.2. Tu vero animadvertens innumera damna, quæ a rebellibus Majeſtatis Tuæ Inſularum Olandiæ, & in Zelandiæ Claſſe per eos nuper inſtructa, Mercatoribus, & aliis, qui ex Indiarum partibus ad tua Regna, & Dominia Europæ navigant, inferuntur, eorumdem piratarum conatibus obſiſtere, & unam, vel plures ad hunc effectum ingentes claſſes inſtruere intendas, & ut claſſes tuæ militibus ſtrenuis inſtruantur, cupis Apoſtolicæ benignitatis auctoritate per Nos indulgeri, ut Milites, qui in quacumque tua claſſe per quinquennium, una cum duobus ſervientibus pro tempore militaverint, Præceptorias cujuſvis dictarum Militiarum perinde conſequi valeant, ac ſi in Africæ partibus per triennium militaſſent.

Concedit Pontifex.

§.3. Nos tui in hac parte ſupplicationibus inclinati, eidem Majeſtati Tuæ concedimus, & indulgemus, ut quicumque Milites, qui in qualibet tua claſſe, contra Infideles tamen, aut Hæreticos, per quinquennium continuum tam æſtivo, quam hiemali temporibus cum duobus ſervientibus militaverint, quicumque dictarum Militiarum, & cujuſvis earum reſpective commendas, ſeu præceptorias conſequi, & obtinere poſſint, & valeant, perinde acſi in Africa juxta prædicta ſtatuta, & ſtabilimenta militaſſent.

Quibuſcumque non obſtan.

§.4. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac dictarum Militiarum, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, ſtabilimentis, uſibus, & naturis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis in contrarium præmiſſorum quomodolibet conceſſis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, & ſingulis, eorum tenores præſentibus pro expreſſis, & ad verbum inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Dat. die 21. Julii 1606. An.II.

Dat. Romæ apud S.Marcum, ſub Annulo Piſcatoris die 21. Julii 1606. An. II. (a)

Com-

(a) Sex poſt dies idem Pontifex confirmat leges nonnullas a Reformatoribus Urbis Maceratæ pro ejuſdem Civitatis regimine latas, & quidem Conſtitutione, cui initium: *His quæ &c.*

X L V.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Commissio Archiepiscopo Maguntino, ut per se ipsum, aut per Præpositum Ecclesiæ Hildeshemen., compellat undecim Vicarios Cleri Sæcularis Hildeshemen., qui Magistratum hæreticum in Protectorem assumpserunt, ad restituendas eidem Magistratui literas protectionis, illique renunciandum.

Ven. Fratri Archiepiscopo Maguntino Sacri Romani Imperii Principi Electori.

PAULUS PAPA V.

Ven. Frater salutem, & Apostolicam benedictionem.

Facti series.

§.1. A Dautes Nostras non sine animi nostri perturbatione pervenit, dilectos filios undecim Vicarios Cleri Sæcularis Ecclesiæ Hildeshemen., ne Decano dictæ Ecclesiæ, qui in illos jurisdictionem habet, cogantur obedire in iis, quæ ad divinum cultum, & morum pertinent correctionem, ad Magistratum eiusdem Civitatis, qui hæresis labe etiam infectus dicitur, accessisse, illumque quasi in Protectorem sibi assumentes ab eo literas protectionis recepisse.

Commissio de qua in rub.

§.2. Quare Nos huic malo protinus, ut par est, occurrere volentes, Fraternitati tuæ, de cujus pietate, prudentia, ac Religionis zelo plurimum in Domino confidimus, per præsentes committimus, & mandamus, ut per Te ipsum, aut per dilectum filium Præpositum Ecclesiæ Hildesbemensis a Te subdelegandum, prædictos undecim Vicarios Cleri Sæcularis Hildeshemen, qui Magistratum hæreticum adiverunt, & ab eo protectionem procuraverunt, ad restituendas eidem Magistratui literas protectionis hujusmodi, & ad illis in perpetuum renunciandum, & ne in futurum idem committant injungas, auctoritate nostra compellas. Quod si facere recusaverint, vel distulerint, eosdem, & quemlibet eorum a fructuum, & redditcum Ecclesiasticorum perceptione, donec id præstiterint, suspendas: Si vero diutius in eorum contumacia perstiterint, illos Ecclesiasticis Beneficiis, quæ obtinent, prives, & contra eosdem per alias pœnas, & censuras Ecclesiasticas, ac opportuna juris, & facti remedia appellatione postposita procedas, super quibus omnibus, & singulis eidem Fraternitati tuæ, & dicto Præposito a Te, ut præfertur, subdelegando, opportunam, & amplam tribuimus facultatem.

Derogatio contrar.

§.3. Non obstantibus in contrarium facientibus quibuscumque.

Dat. die 4. Augusti 1606 An.II.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris die 4. Augusti 1606. Pont. nostri Anno II.

X L V I.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Confirmatio Privilegiorum Congregationis Fratrum Ordinis Reformatorum Sancti Benedicti Regni Franciæ.

PAULUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

I Njuncti Nobis Apostolici muneris ratio postulat, ut sacrarum Religionum in militanti Ecclesia suaves in Domino fructus assidue præstantium paternam curam gerentes privilegia, gratias, & indulta illis a Romanis Pontificibus Prædecessoribus Nostris, & Apostolica Sede concessa, quo validius perpetuo subsistant, Apostolicæ confirmationis robore libenter communiamus.

Confirmatio, de qua in rub.

§.1. Volentes igitur universam Congregationem Ordinis Fratrum Reformatorum Sancti Benedicti Regni Franciæ, ac ejusdem Congregationis generalem, & Fratres universos specialibus favoribus, & gratiis prosequi, ac eorum universos, & singulos a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, supplicationibus nomine dilecti filii Hiyæ Jaunay ejusdem Congregationis Generalis Nobis humiliter porrectis inclinati, omnia, & singula privilegia, immunitates, exemptiones, libertates, prærogativas, favores, facultates, concessiones, gratias, & indulta spiritualia, & temporalia eidem Congregationi, ejusque Generali, ac Fratribus universis, eorumque Domibus, Monasteriis, Ecclesiis, & locis Regularibus quibuscumque in dicto Regno consisten. per fel. recor. Sixtum V., Gregorium XIV., Clementem VIII., & quoscumque alios Romanos Pontifices Prædecessores Nostros, & Apostolicam Sedem sub quacumque verborum forma, & expressione in genere, vel in specie, aut alias quomodolibet concessa, ac pluries confirmata cum omnibus, & singulis in eis contentis clausulis, decretis, & declarationibus, ac singulas literas, tam sub plumbo, quam in forma Brevis, aut alias desuper confectas, quarum tenores præsentibus pro expressis haberi volumus, quatenus sint in usu, & non sint revocata, seu sub aliquibus revocationibus comprehensa, ac sacris Canonibus, & Concilii Tridentini decretis, & Constitutionibus Apostolicis non adversentur, tenore præsentium perpetuo confirmamus, & approbamus, ac illis perpetuæ, & inviolabilis Apostolicæ firmitatis robur adjicimus.

Executio Ordinariis locorum commissa.

§.2. Quocirca Venerabilibus Fratribus Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & aliis locorum Ordinariis quibuscumque, nec non

non dilecto filio Causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ generali Auditori per præsentes committimus, & mandamus, quatenus quilibet eorum, quandocumque fuerint requisiti, per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque solemniter publicantes, faciant auctoritate Nostra prædictos Generalem, & universos Fratres, ac quemlibet eorum præmissorum omnium, & singulorum effectu pacifice frui, & gaudere, non permittentes illos, & eorum singulos desuper a quoquam quavis auctoritate quomodolibet indebite molestari. Contradictores quoscumque per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Derogatio contrar. §.3. Non obstantibus fel. recor. Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris nostri de una, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium in Judicium non trahatur, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac dictæ Congregationis, & singulorum illius Monasteriorum, Ecclesiarum, & locorum Regularium quorumcumque, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, & singulis eorum tenores præsentibus pro expressis, & ad verbum insertis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, necnon omnibus illis, quæ singuli Prædecessores prædicti in eorum literis voluerunt non obstare, cæterisque contrariis quibuscumque.

Transumptorum fides. §.4. Volumus autem, ut præsentium transumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. die 21. Augusti 1606. An. II. Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris die 21. Augusti 1606. Pont. nostri Anno II.

XLVII.

Confirmatio, & Innovatio privilegiorum Ordinis Beatæ Mariæ de Mercede Redemptionis Captivorum. Et approbatio Congregationis Reformatorum, seu Recollectorum, sub regimine Magistri Generalis, & aliorum Prælatorum ejusdem Ordinis.

Ordinem istum primo confirmavit Gregorius IX., in sua Constit. XLII. Devotionis Tom III. fol. 284.

PAULUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Ordinis Commendatio. INter omnes vitæ regularis Ordines, quibus misticum totum hoc militantis Ecclesiæ corpus ad Christianæ pietatis cultum dirigitur, ille in primis ex omni sui parte conspicuus nobis videtur, quem Beatissima Cœlorum Regina ad Captivorum in Infidelium partibus misere servientium redemptionem, Sancto Raymundo de Pennafort, & claræ memoriæ Jacobo Aragonum Regi, necnon quondam Petro Nolasco primo illius Professori dum vitam ducerent in humanis, singulari quodam miserationis affectu sibi fore carissimum, revelavit, & feliceis recordationis Calistus Papa Tertius Prædecessor noster cæteris Ordinibus ratione quatti voti, quo illius Fratres se Infidelibus in Captivorum redemptionem pignus fore devovent, & obstringunt, celsiorem, & perfectiorem vocavit. Hic ipse Ordo jam inde ab Anno Domini 1208. in Civitate Barchinonen. ab eodem Jacobo Rege in die festo Sancti Laurentii Martyris sub Invocatione Beatæ Mariæ de Mercede, & Redemptionis Captivorum nuncupatæ institutus, & a piæ memoriæ Gregorio Papa Nono etiam Prædecessore nostro a Nativitate ejusdem Domini 1230. a revelatione vero prædicta duodecimo, Pontificatus autem sui Octavo annis, in festivitate Sancti Antonii Abbatis confirmatus iis pietatis incrementis in corporum, animarumque Captivorum hujusmodi salutem scilicet eorum, aliis redimendis, aliis instituendis, aliisque in fide corroborandis opera, & sermone in dies magis magisque effloruit, ut quamplurimi Romani Pontifices similiter Prædecessores nostri non minus primam illius originem cœlitus revelatam, quam pios hujusmodi progressus admirati, innumeras propemodum in eum gratias, & privilegia ex inexhausto Ecclesiæ Dei Thesauro Sedis Apostolicæ benignitate depromptas, liberalissime contulerint. alias 1235.

Ejusdem supplicatio pro suorum privilegiorum confirmatione. §.1. Cum autem sicut dilectus filius Ferdinandus de Sancto Jacobo ipsius Ordinis per Italiam Vicarius Generalis, tam suo quam dilectorum filiorum universorum ejusdem Ordinis professorum nominibus Nobis nuper exponi fecit, ipsi professores pri-

privilegia hujusmodi pro firmiori illorum subsistentia per nos Apostolico munimine roborari, ac infrascripta fieri summopere desiderent, idem Ferdinandus nominibus prædictis nobis humiliter supplicari fecit, quatenus privilegiis ipsis robur Apostolicæ confirmationis adiicere, & infrascriptis annuere, ac alias desuper opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Hæc Pont. cōfirmat, quatenus non sint revocata, & sacris Canonibus, & Concilio, Constitutionibusque Apostolicis contraria.

§. 2. Nos igitur, qui vestigiis Prædecessorum hujusmodi, postquam ad Apostolatus apicem, meritis licet imparibus, divina favente clementia assumpti fuimus inhærentes, peculiarique nostra erga Deiparam Virginem, primam, & veram hujus Ordinis Institutricem devotione adducti, non solum ad eorum, quæ a tot Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris ad ipsius Ordinis tam spiritualem, quam temporalem decorem, & commodum concessa sunt, confirmationem, sed etiam eorum, quæ ad ejusdem amplitudinem promovendam, uberioresque fructus in vinea Domini proferendos opportuna videntur, corroborationem propensissima voluntate inducimur, dictum Ferdinandum a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, siquibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, necnon consideratione charissimi in Christo filii nostri Philippi Hispaniarum Regis Catholici nobis desuper, & humiliter supplicantis, omnia, & singula indulta, privilegia, decreta, Constitutiones Ordinationes, reformationes declarationes, ac provisiones quascumque, auctoritatem, & potestatem, officium, & electionem Magistri Generalis, Vicariorum, Procuratorum, Visitatorum, Provincialium Redemptorum Captivorum, Electorum, Definitorum, Commendatorum vocalium, aliorumque Officialium dicti Ordinis, Capitulorumque tam Generalium, quam Provincialium, ejusdem celebrationem, necnon Provinciarum, Monasteriorum, Fratrum, & aliorum sub dicti Ordinis Regula, & Institutis degentium gubernationem, directionem, curam, administrationem, visitationem, correctionem, unionem, & separationem concernentia, ac immunitates, exemptiones, libertates, prærogativas, autelationes, præeminentias, licentias, facultates, concessiones, invocationes, favores, aliasque temporales gratias universas, necnon Apostolicas, tam sub plumbo, quam in forma brevis desuper quomodolibet expeditas literas, quas, & quæ idem Gregorius Nonus, & recolendæ memoriæ Gregorius Papa Undecimus, Innocentius Quartus, Sextus, & Octavus, Alexander Quartus, Sextus, Clemens Quartus, Sextus, & Septimus, Joannes Vigesimus secundus, Nicolaus Tertius, Quartus, & Quintus, Bonifacius Octavus, Urbanus Quintus, Martinus etiam Quintus, Eugenius Quartus, Pius Secundus, prædictus Callistus, Paulus Secundus, Tertius, & Quartus, Sixtus Quartus, Julius Secundus, & Tertius, Leo Decimus, & novissime Sixtus Quintus, & Clemens Octavus, ac alii quicumque Romani Pontifices Prædecessores nostri huic universo Ordini, ac singulis illius Provinciis, Monasteriis, Prioratibus, Domibus, & aliis regularibus locis, necnon Generali Magistro, illiusque, sive ipsius Ordinis Vicario, seu Vicariis, Procuratoribus, Visitatoribus, Provincialibus, Redemptoribus Captivorum, Electoribus, Definitoribus, Commendatoribus vocalibus, aliisque Officialibus prædictis quocumque nomine nuncupentur, ac cæteris illius Fratribus, & Religiosis quibuscumque tam in genere, quam in specie, etiam per modum communicationis, extensionis, & ampliationis, ac alias quomodolibet, & sub quibuscumque verborum formis, & expressionibus concesserunt, innovarunt, confirmarunt, & approbarunt, quorum omnium, & singulorum tenores, etiamsi talia forent, quæ specialem, & individuam mentionem requirerent, præsentibus, acsi de verbo ad verbum insererentur, pro plene, & sufficienter expressis haberi volumus, (dummodo tamen sacris Canonibus, & decretis Concilii Tridentini, ac Constitutionibus Apostolicis contraria, & sub aliquibus revocationibus comprænhensa non sint) Apostolica auctoritate tenore præsentium (exceptis tamen indultis, & concessionibus Indulgentiarum, ac peccatorum remissionibus, & relaxationibus) perpetuo approbamus, confirmamus, & innovamus, ac quatenus opus sit, ea omnia, & singula de novo concedimus, illisque perpetuæ, & inviolabilis Apostolicæ firmitatis robur adiicimus, ac omnes, & singulos, tam juris, quam facti, ac quarumcumque solemnitatum de usu, jure, vel consuetudine, aut alias quomodolibet requisitarum, ac in præmissis omissarum, necnon quoscumque alios etiam quantumvis substantiales defectus, siqui forsan in eisdem, aut eorum aliquo quomodolibet intervenerint, supplemus.

Congregationem Reformatorum seu Recollectorū hujus Ordinis cum eorū regulis, similiter confirmat.

§. 3. Præterea reformationem nonnullorum ejusdem Ordinis piorum Religiosorum virorum, quos perfectioris vitæ amantes, aliquas domos reformatas, seu recollectas nuncupatas in Provinciis Castellæ, & Beticæ, ubi sub arctioribus quibusdam vitæ, & morum regulis longe a sæcularibus curis vivunt, juxta dicti Ordinis laudabiles Constitutiones per eos rigorosius, & strictius observari cœptas instituisse, cum non exigua animi nostri in Domino lætitia percepimus, omniumque, & singularum Domorum hujusmodi erectionem, necnon omnes, & singulas antiquas dicti Ordinis Constitutiones, & Ordinationes per eos, ut præfertur, observari cœptas, quarum etiam tenores præsentibus pro plene, & sufficienter expressis haberi volumus (quatenus non sint revocatæ, nec decretis Concilii hujusmodi, aut aliis Canonicis sanctionibus contrarientur) auctoritate, & tenore prædictis

etiam perpetuo approbamus, & confirmamus.

Et Generali facultatem Reformatorũ Domos ubique erigendi tribuit.

§.4. Ac Generali dicti Ordinis Magistro nunc, & pro tempore existenti, ut ubicumque locorum quascumq; ejusdem Ordinis reformatas Domos, & Ecclesias canonice erigere, & instituere, libere, & licite valeat, similiter perpetuo concedimus, & indulgemus, ac etiam plenam, liberam, & omnimodam licentiam, auctoritatem, & potestatem tribuimus, & impertimur.

Quæ tamen Congregationem Generali Ordinis, aliisque Prælatis totaliter supponit.

§.5. Ceterum ne prætexto Reformationis hujusmodi unitatem dicti Ordinis aliquo tempore perturbari contingat, omnia, & singula domos, Ecclesias, & alia regularia loca sub eadem reformatione hucusque erecta, & instituta, ac de cetero in perpetuum erigenda, & instituenda, eorumque omnium, & singulorum Superiores, Fratres, Religiosos, & alias personas quascumque nunc, & pro tempore existentes, perpetuis futuris temporibus sub ejusdem Ordinis unitate remanere volumus, illaque, & illos Generali Magistro, Vicariis, Provincialibus, Visitatoribus, ceterisque Superioribus dicti Ordinis, præsentibus, & futuris in omnibus, & per omnia perpetuo quoque supponimus, & subjicimus, ita ut Generali Magistro, Vicariis, Provincialibus, Visitatoribus, cæterisque Superioribus prædictis æque ac cæteri Ordinis prædicti Fratres, & Religiosi subsint, & pareant, nec ab eadem unitate, & subjectione quovis prætextu, colore, vel ingenio se ullo unquam tempore sejungere, aut separare, vel eximere præsumant.

Clausulæ pro perpetua harum literarum firmitate.

§.6. Decernentes præsentes literas semper, & perpetuo validas, & efficaces esse, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere: sicque per quoscumque Judices etiam Commissarios quavis auctoritate fungentes, & causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, etiam de latere Legatos, dictæque Sedis Nuncios judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executorũ deputatio.

§.7. Necnon mandantes Venerabilibus Fratribus nostris Toletan., Ispalen., & Cæsaraugustan. Archiepiscopis, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se vel alium, seu alios, præsentes hujusmodi, ac in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte ipsorum Professorum, vel alicujus eorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, illisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes faciant auctoritate nostra omnia, & singula præmissa inviolabiliter observari, ac singulos, quos ipsæ præsentes concernunt, illis pacifice gaudere, non permittentes eos desuper per quoscumq; contra præsentium hujusmodi tenorem quomodolibet molestari. Nos enim eis, & eorum cuilibet, quos, quibus, quoties, & quando opus fuerit, citandi, & sub censuris aliisque pœnis in forma consueta inhibendi, nec non contradictores quoscumque per similes sententias, censuras, & pœnas appellatione postposita (servata tamen forma Concilii Tridentini) compescendi, brachiumque sæculare, si opus fuerit, invocandi, plenam, liberam Apostolica auctoritate prædicta earumdem tenore præsentium concedimus facultatem.

Clausulæ contrariarum derogatoriæ.

§. 8. Non obstantibus ejusdem Bonifacii Prædecessoris de una, & Concilii generalis de duabus dictis, dummodo ultra tres dietas aliquis extra suam Civitatem, vel Diœcesim vigore ipsarum præsentium ad judicium non trahatur, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, nec non dicti Ordinis juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis illis, ejusque Superioribus, & personis sub quibuscumque tenoribus; & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis in genere, vel in specie, etiam Motu proprio, & consistorialiter, ac aliàs in contrarium quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat harum serie latissime, & plenissime, ac specialiter, & expresse derogamus, cæterisq; contrariis quibuscumq;. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Transumptorum fides.

§.9. Et quia difficile foret præsentes literas ad singula loca ubi necesse fuerit deferri, volumus, & apostolica auctoritate prædicta decernimus, quod earumdem præsentium transumptis, etiam impressis, manuque, ac sigillo pro tempore existentis Magistri Generalis ipsius Ordinis, seu Vicarii subscriptis, munitis, eadem fides tam in judicio, quam extra adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Sanctio pœnalis.

§. 10. Nulli ergo omninò hominum liceat, hanc paginam nostrarum absolutionis, approbationum, confirmationum, innovationis, concessionum, roboris, adjectionis, defectuum suppletionis, concessionis, indulti, impartitionis, voluntatis, suppositionis, subjectionis, decreti, mandati, & derogationis prædictorum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Dat. die 21. Aug. 1606. An. II.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ 1606. 12. Kalen. Septembris Pontif. Nostri Anno II.

Re-

XLVIII.

Revocatio facultatum Superioribus quorumcumque Ordinum Regularium quoquo modo concessarum, cognoscendi causas suorum subditorum, ad officium Sanctæ Inquisitionis contra hæreticam pravitatem quomodolibet pertinentes.

Concordat Constit. LVI. Alexandri IV. Ne commissæ. Tom. III. fol. 393.

PAULUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Romanus Pontifex ea interdum, quæ a Prædecessoribus suis temporum, & rerum qualitate id tunc exposcente, provide pro hæresum extirpatione sancita sunt, novis emergentibus rationibus revocat, & immutat, aliaque desuper disponit, & ordinat, prout in Domino salubriter conspicit expedire.

Pius IV. jussit Inquisitores procedere cōtra quoscumque saeculares dummodo ab eorum Superioribus non esset præventum.

§. 1. Dudum siquidem fel. rec. Pius Papa Quartus Prædecessor noster sua perpetuo valitura Constitutione statuit, ordinavit, & declaravit, quod ex tunc deinceps in omnibus Christiani Orbis partibus Inquisitores hæreticæ pravitatis tam generales, quam in quibusvis Provinciis, Civitatibus, Oppidis, Terris, & locis pro tempore deputati particulares, contra omnes quorumcumque Ordinum etiam exemptorum, & Mendicantium professores, & religiosos, ac tam alios quoscumque quovis modo privilegiatos, & exemptos, de hæresis crimine quomodolibet suspectos, aut culpabiles, dummodo ab eorum professorum, & Religiosorum Superioribus, vel Prælatis in causis hujusmodi præventi non fuissent, juxta facultates officii Inquisitionis ipsius pravitatis inquirere, & procedere, ac culpabiles, & delinquentes repertos secundum canonicas sanctiones castigare, atque punire possent, & valerent, ac alias prout in literis ipsius Pii Prædecessoris latius continetur.

Hic modo Pontifex facultatem quibuscumque Ordinū Prælatis cognoscendi causas Regularium ad officium Inquisitionis spectātes quomodocū cessam revocat.

§. 2. Cum autem rerum usu compertum sit, occasione præventionum hujusmodi, nonnulla interdum impedimenta orta esse, quominus causæ hujusmodi ea, qua decet diligentia, cognoscantur, Nos de consilio Venerabilium Fratrum nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium contra hæreticam pravitatem generalium Inquisitorum illa de medio tollere volentes, Motu proprio, & ex certa scientia nostra, ac matura deliberatione, hac nostra etiam perpetuo valitura Constitutione, omnia, & quæcumque privilegia, indulta, facultates, & concessiones Generalibus, Superioribus, & Prælatis quorumcumque Ordinum, sive Mendicantium, sive Clericorum Regularium, cujusvis Ordinis, & Instituti, etiam in dicta Constitutione non expressorum, & quantumvis exemptorum, & quocumque nomine nuncupatorum, per dictum Pium, ac quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, & Sedem Apostolicam concessa, approbata, & innovata, & quantumvis etiam longissimo tempore observata, causas ad dictum officium quovis modo spectantes cognoscendi, & terminandi, seu in illis quoquo modo se intromittendi, quorum omnium, & singulorum tenores, etiamsi de illis specialis, & expressa mentio habenda esset, præsentibus pro plene, & sufficienter expressis, & insertis habentes, Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuo cassamus, revocamus, & abolemus, ipsisque Generalibus, Superioribus, & Prælatis, ut de cætero quovis quæsito colore, vel prætextu præventionis, vel consuetudinis, & præscriptionis immemorabilis, seu cognoscendi, an delationes hujusmodi calumniosæ sint, necne in eisdem causis, tam motis, quam movendis, quoquo modo se intromittere, seu immiscere, denunciationes recipere, testes examinare, processus conficere, causas ipsas cognoscere, definire, vel terminare minime audeant, seu præsumant, simili auctoritate districtius inhibemus.

Regulares omnes Ordinariis, & Inquisitoribus libere denunciari mandat.

§. 3. Volentes, & expresse mandantes, ut ipsi Religiosi possint, & debeant omnes, etiam Ordinum hujusmodi professores de hæresi suspectos, Inquisitoribus, vel Ordinariis locorum vicinioribus libere denunciare, absque eo quod Superiores prædicti personas denunciandas, & causas perquirere, vel quoquo modo id impedire, vel retardare audeant, seu præsumant.

Exemptos coram ipsis Prælatis pendentes Inquisitoribus, & Ordinariis committit.

§. 4. Insuper omnes, & quascumque causas ad dictum officium quomodolibet spectantes, & pertinentes, coram Generalibus, Superioribus, & Prælatis hujusmodi in quibuscumque locis existentibus, ac contra quoscumque Religiosos, ut præfertur, exemptos, motas, & pendentes, ad Nos harum serie avocamus, easque omnes in statu, & terminis, in quibus de præsenti reperiuntur, ipsius pravitatis Inquisitoribus, vel Ordinariis locorum vicinioribus terminandas committimus.

Prælatos de transmittendo omnia acta, & omnes regulares de hæresi suspectos iisdē Ordinariis, & Inquisitoribus monet.

§. 5. Præterea ipsis Generalibus, Superioribus, & Prælatis pari auctoritate præcipimus, atque mandamus, ut omnes processus, & acta causarum hujusmodi Inquisitoribus, seu Ordinariis prædictis respective remittant, & consignent; necnon Professores, Fratres, & Religiosos supradictos, quos hæresis labe infectos, vel suspectos, etiam in visitatione esse noverint, absque alia consultatione cum propriis Superioribus facienda, eisdem Inquisitoribus, vel Ordinariis locorum vicinioribus respective denuncient.

Contravenientibus pœnas imponit.

§. 6. Quod si Generales, aliique prædicti præsentibus literis non paruerint, eos omnes privationis quarumcumque dignitatum, seu prælaturarum, vel officiorum suorum Ordinum, ac vocis activæ, & passivæ, perpetuæque inhabilitatis ad eadem, necnon contra fautores hæreticorum, & impeditores officii statutas, & inflictas pœnas

nas, aliaſque cenſuras eccleſiaſticas etiam excommunicationis majoris latæ ſententiæ, a qua nonniſi a Nobis, vel a Romann Pontifice pro tempore exiſtente, præterquam in mortis articulo, abſolutionis beneficium valeant obtinere, eo ipſo incurriſſe.

Clauſulas hujus Bullæ præſervativas apponit.

§.7. Nec non præſentes literas, licet Generales, Superiores, & Prælati prædicti, aut quicumque alii quavis auctoritate, dignitate, vel officio, ſeu honore fulgentes in præmiſſis quomodolibet intereſſe habentes, vel habere prætendentes ad hoc vocati non fuerint, ſemper, & perpetuo validas, & efficaces exiſtere, ſuoſque plenarios, & integros effectus ſortiri, & obtinere, ac ab omnibus inviolabiliter obſervari: Sicque per quoſcumque Judices, & Commiſſarios, quavis auctoritate fungentes, etiam Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus, & declaramus.

Clauſulas derogatorias addit.

§.8. Non obſtantibus prædicta, & quibuſvis aliis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, necnon Ordinum, & Inſtitutorum quorumcumque juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, etiam mare magnum, vel alias quomodolibet nuncupatis, eiſdem Ordinibus, eorumque Generalibus, Superioribus, & Prælatis, ac perſonis, etiam per quoſcumque Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, ac Sedem prædictam, & per Nos quovis modo conceſſis, confirmatis, & iteratis vicibus approbatis, & innovatis. Quibus, ac aliis omnibus, quæ præſentibus quomodolibet obſtare poſſent, etiamſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa, ac individua, & de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, eorum tenores pro plene, & ſufficienter præſentibus expreſſis, & totaliter inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Formam, & effectum publicationis præſcribit.

§.9. Ut autem præſentes literæ ad omnium notitiam deducantur, neve aliquis ignorantiam earum prætendere, aut contra eas ſe excuſare valeat, illas in valvis Sancti Joannis Lateranenſis, & Principis Apoſtolorum Baſilicarum de Urbe, necnon Cancellariæ Apoſtolicæ, ac in acie Campi Floræ de more affigi, & publicari, earumque exempla inibi affixa dimitti, ac poſt publicationem hujuſmodi omnes, & ſingulos, quos concernunt, & concernent in futurum perinde arctent, & afficiant, acſi eorum cuilibet perſonaliter intimatæ fuiſſent.

Tranſumptis credi jubet.

§.10. Quodque earum tranſumptis, etiam impreſſis, Notarii publici manu ſubſcriptis, & ſigillo alicujus Prælati, ſeu perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eamdem prorſus fidem in judicio, & extra, ubique gentium, & locorum adhiberi volumus, & mandamus, quæ eiſdem originalibus literis adhiberetur, ſi eſſent exhibitæ, vel oſtenſæ. Et nihilominus, ut ad majorem notitiam ſingulorum, & quorumcumque Religioſorum prædictorum præſentes deveniant, etiam volumus, & in virtute ſanctæ obedientiæ præcipimus, & mandamus Generalibus, Superioribus, & Prælatis prædictis, ut in primis proximis futuris Capitulis, ſeu Congregationibus Provincialibus, vel Generalibus cujuſcumque Provinciæ tam in Italia, quam extra, præſentes noſtras literas legi, & publicari faciant, & procurent.

Præſentes in Capitulis publicandæ.

Sanctio pœnalis.

§.11. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ caſſationis, revocationis, abolitionis, inhibitionis, mandatorum, avocationis, commiſſionis, præceptorum, decreti, declarationis, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Dat. die 1. Septem. 1606. An. II.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo ſexcenteſimo ſexto, Kalend. Septembris, Pontificatus noſtri Anno II.

XLIX.

Ex Regeſt. in Secret. Brev.

Facultas quærendi eleemoſynas de licentia ab Ordinariis gratis obtinenda, Confratribus Confraternitatis Tonorii prope Genevam inſtitutæ ad converſionem Hæreticorum conceditur, & hujuſmodi Confratres dictis Ordinariis commendantur.

PAULUS PAPA QUINTUS

Venerabilibus Fratribus Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, ac dilectis filiis Abbatibus, Prioribus, Præpoſitis, Decanis, Archipresbyteris, Plebanis, cæteriſque Locorum Ordinariis, & Eccleſiarum Rectoribus, eorumque reſpective Vicariis, & Officialibus in ſpiritualibus generalibus, ad quos præſentes literæ pervenerint, ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem.

Exordium.

Vices illius, quanquam immeriti, gerentes in terris, qui propter nimiam charitatem ſuam, qua dilexit Nos, de ſolio cœleſtis gloriæ ad infima hujus Mundi deſcendens venit ſalvare, quod perierat, nihil prætermittere debemus, quod reducendis ad ejus ovile diſperſis ovibus conducat.

§.1. Cum igitur, ſicut accepimus, oſtendente

Erecta Tononii Confraternitas ad cujusdam Hæreticorum conversionem.

te Domino divitias misericordiæ suæ, per ministerium servorum suorum prope Genevam ostium apertum sit hæreticorum conversioni, & ad eam operandam pia quædam Domus, ac Sodalitas, seu Confraternitas sub titulo Beatæ Mariæ Compassionis in Oppido Tononii instituta, & in aliis hæreticorum locis in dies propagetur, magno cum fructu, & augmento Catholicæ Religionis, quippe quæ multa, ac varia egregia opera ad subversos reducendos ad veritatem peragat, eam omni studio, & favore prosequi, quantum in Domino possumus, conamur.

Confratres petunt concedi sibi facultatè eleemosynas quærendi a Catholicis.

§.2. Quoniam vero multos, grandesque sumptus in eamdem quotidie fieri necesse est, qui longe impares sunt viribus suis, piis fidelium eleemosynis indiget; Quamobrem Confratres dictæ Confraternitatis Nobis humiliter supplicari fecerunt, aut eleemosynam quærere in locis omnibus Catholicæ Religionis illis facultatem concedere, & vobis commendare hoc sanctum ministerium dignaremur.

Conceditur de licentia Ordinariorum, & sub legibus nonnullis.

§.3. Quapropter dictos Confratres ab omnibus excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, & pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, ut ubique locorum Catholicæ Religionis eleemosynas per se, vel per alios quærere libere possint, tenore præsentium iis concedimus, & indulgemus; ita tamen, ut licentiam a vobis obtinere debeant gratis expediendam, & servent conditiones infrascriptas.

Ordinarii locorum ut Cófratribus præsto sint, monentur.

§.4. Ac licet Fraternitatibus vestris, Venerabiles Fratres, ac Discretionibus vestris, dilecti filii, promptum esse animum, & sponte se exhibere in causis Dei, & talibus causis confidamus, tamen pro pastorali officio piis eorum precibus annuentes, vos ita per præsentes, quantum cum Domino possumus, enixe hortamur, ut per viscera misericordiæ Dei nostri non solum ea solatia, quæ vos ultro decet impendere nostris quoque literis provocati libenter impendatis, & Collectores supradictæ Domus, & Confraternitatis benigne excipiatis, sed etiam omnibus Christifidelibus, ut benigne excipiant, tamquam strenuos messis dominicæ operarios, & animarum salutis prudentes negotiatores in caritate Dei diligenter commendetis, aut commendare faciatis; ac simul, quantum in Domino potestis, sedulam detis operam, ut unusquisque Apostolici hujus ministerium officii facultatibus suis pro viribus juvet, & eleemosynam largé illi tribuat, quasi benedictionem, non tamquam avaritiam: Indicantes omnibus, quam mercedem sint a Domino accepturi. Monemus autem nonnumquemque vestrum, & in virtute sanctæ obedientiæ districte præcipiendo mandamus, ut omni cura, ac studio provideatis, ne ullo loco, aut tempore opportune quomodolibet dicti Collectores, vel eorum Ministri, & Adjutores, seu Substituti in officio impediantur, aut molestentur, vel ut hujusmodi eleemosynæ quæcumque occasione solita, vel opportuna ad eleemosynam colligendam non colligantur, ne ab ullo quovis prætextu committatur. Ac præterea, ut requisiti personas deputetis Ecclesiasticas, quæ iis ad quærendas eleemosynas adjumento sint, & ubi fuerit opus, assistant, nec non etiam, ut qui sese Confraternitati prædictæ aggregare voluerint, libere, & absque ullo impedimento hoc facere valeant.

Modus colligendi eleemosynas præscribitur.

§.5. Volumus autem, ut ne quid contra sacrorum Canonum voluntatem, & Concilii Tridentini Decreta in quærendis hujusmodi eleemosynis indecenter, aut alias quomodocumque committatur, a Vobis diligenter curari, ut personæ, quæ illas colligent, sint honestæ vitæ, & spectatæ religionis, & unius cujusque vestri judicio in sua Diœcesi approbatæ, non participes eleemosynarum, sed hoc munere absque dolo, & fraude summa cum modestia fungantur; Quæstorum nomen nullo modo gerant, sed eleemosynarum Collectorum: dum quærunt, sua privilegia secum non ferant, nec reliquias: non largiantur imagines, candelas, aliudve quidpiam simile: minis, aut imprecationibus fideles non inducant ad eleemosynas tribuendas. Non petant tamquam debitum, aut solitum, neque ulla arte, aut prætextu dicendo cujusvis Sancti orationem, aut aliter pecuniam, vel alia bona extorqueant: sed simpliciter petendo eleemosynas, accipiant, quod datur: nullam super iis quovis nomine conventionem ineant, etiam in utilitatem Confraternitatis, atque hæc omnia, & singula, ut præcise, & inviolabiliter serventur, & illud præcipue, super quo vestram conscientiam oneramus, ut quiequid harum eleemosynarum nomine collectum fuerit, in dictæ Domus, & Confraternitatis, quocumque loco existant, & in operis prædicti usum vere, & cum effectu, sine diminutione convertatur, tenore præsentium vobis præcipimus, & mandamus, sub pœnis arbitrio nostro.

Derogatio contrariorum

§.6. Non obstantibus Apostolicis, ac in universalibus, provincialibus, & synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ac statutis, & consuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, & aliis contrariis quibuscumque.

Fides danda transumptis.

§.7. Volumus autem, ut harum exemplis, etiam impressis, ac manu alicujus personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ, & sigillo ejusdem munitis fides eadem habeatur, quæ præsentibus haberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. die 7. Septem. 1606. An.II.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris die 4. Septemb. 1606. Pontificatus nostri Anno II.

Quod

L.

Quod Fratres Congregationis Cappuccinorum, Ordinis Sancti Francisci, in Regnis Hispaniarum, servata forma sacrorum Canonum, & Concilii Tridentini, cæteris non obstantibus, nova loca recipere possint.

Congregationem istam approbavit Clem.VII. in sua Constit.XXIV. Religionis. *Tom.IV. Par.I.fol.73.*

PAULUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

AD uberes, & suaves fructus, quos dilecti filii Congregationis Cappuccinorum, Ordinis Sancti Francisci Fratres in Ecclesia militanti, cujus regimini divina disponente clementia præsidemus, in dies afferunt, mentis nostræ aciem convertentes, ac uberiores ex ipsa Congregatione fructus in dies proventuros esse sperantes, ad ea merito libenter intendimus, quæ ipsius Congregationis Cappuccinorum augmento conducere possunt, quæ vero illi in hoc impedimentum aliquod afferre dignoscuntur, e medio tollere procuramus, prout in Domino salubriter conspicimus, expedire.

Cappuccini in Regnis Hispaniarum nova loca recipere possunt.

§.1. Idcirco supplicationibus pro parte Procuratoris Generalis prædicti Ordinis Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, de consilio Venerabilium Fratrum nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium negotiis regularium præpositorum, ejusdem Ordinis Fratrum Cappuccinorum Superioribus, ut ubique locorum in Regnis Hispaniarum, nova Monasteria, seu Domos, servata tamen forma in iis recipiendis Sacrorum Canonum, & Concilii Tridentini, accipere libere, & licite valeant, Apostolica auctoritate, tenore præsentium, licentiam, & facultatem concedimus, & indulgemus.

Non obstantibus Bulla Clementis VIII., & aliis contrariis quibuscumque.

§.2. Non obstantibus fæl. rec. Clementis Papæ Octavi Prædecessoris nostri, quæ incipit: *Quoniam ad instituta*, sub datum Romæ apud Sanctum Marcum, sub Annulo Piscatoris, die 23. Junii 1603. Pontificatus sui Anno XII., aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, & cujusvis alterius Ordinis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis quibusvis aliis Ordinibus, ac eorum Superioribus, & personis, sub quibuscumque verborum formis, & tenoribus in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, & singulis, eorum tenores præsentibus pro expressis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Transumptis hujus Bullæ danda fides.

§.3. Volumus autem, ut præsentium transumptis etiam impressis, manu alicujus Notarii publicis subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem prorsus fides adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. die 5. Septem. 1606. An. II.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris die 5. Septembris 1606. Pontificatus nostri Anno II.

LI.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Facultas Nuncio Franciæ pro tempore existenti deputandi singulis triennis Sacerdotem sæcularem in Visitatorem Monasterii Monialium Carmelitarum Discalceatarum Parisien., & aliorum Monasteriorum Regni Franciæ tam erectorum, quam erigendorum ejusdem Ordinis.

Venerabili fratri Maphæo Archiepiscopo Nazareno nostro, & Apostolicæ Sedis apud charissimum in Christo filium nostrum Henricum Francorum Regem Christianissimum Nuncio, & pro tempore existenti.

PAULUS PAPA V.

Ven. frater salutem, & Apostolicam benedictionem.

Clem. VIII. hoc Monasterio Sedi Apostolicæ immediate subjecit.

§.1. CUm alias fæl. recordat. Clemens Papa VIII. Prædecessor noster Monasterium Monialium Ordinis Carmelitarum Discalceatorum in Civitate Parisien. tunc novissime erectum, ejusque Abbatissam, seu Priorissam, & Conventum ab Ordinarii loci jurisdictione, & superioritate exemerit, ac Sedi Apostolicæ immediate, ac visitationi Commissarii Generalis Ordinis Fratrum Carmelitarum Discalceatorum subjecerit; Et quia tunc dictus Ordo Fratrum Carmelitarum Discalceatorum in Regno Franciæ nondum erat, prout adhuc, ut asseritur, non est institutus, voluerit idem Clemens Prædecessor, ut quousque Ordo prædictus in dictum Regnum introduceretur, Monasterium prædictum visitationi, & correctioni Generalis Ordinis Carthusien., ac Administrationi trium nominatorum in literis Apostolicis super erectione ipsius Monasterii expeditis subjectum esset, prout in illis plenius continetur.

Ejusque visitationem generali Carthusianorum visitationi commisit.

Eo autē hoc munus recusante datur Nuncio Apostolico facultas Visitatorē deputandi.

§.2. Cumque, sicut accepimus, prædictus Generalis Carthusianorum vigore decreti in Capitulo generali dicti Ordinis celebrato onus hujusmodi recusaverit; Nos ne Monasterium prædictum aliquod in spiritualibus detrimentum patiatur, opportune pro nostro pastorali munere providere volentes, ac de tua prudentia, fide, & integritate plurimum in Domino confisi, tibi, ut singulis trienniis, donec aliud a Nobis, & Apostolica Sede mandatum fuerit, etiamsi dicti Fratres Carmelitæ Discalceati tunc forsan Parisiis, vel in aliis Civitatibus, & locis Regni Galliarum Conventus obtineant, vel imposterum assequantur, unum Sacerdotem sæcularem ætate gravem, vitæ probitate spectatum ex duobus tibi nominandis, ac præsentandis per prædictos

Admi-

Administratores in visitatorem dicti, & aliorum Monasteriorum Monialium Carmelitarum Discalceatorum in dicto Regno Franciæ erectorum, vel imposterum erigendorum deputare, ac illum sic deputatum tuo arbitrio etiam infra triennium revocare, ac finito triennio ad aliud triennium, non tamen ultra, confirmare, auctoritate nostra Apostolica possis, & valeas, eadem auctoritate facultatem, & auctoritatem concedimus, & impertimur.

Facultates hujusmodi Visitatori conceduntur.

§.3. Eidem vero visitatori, sic, ut præmittitur, a te deputato, prædictum, nec non etiam quæcumque alia ejusdem Ordinis Carmelitarum Discalceatorum in toto Galliarum Regno nunc, & pro tempore consistentia Monasteria, eorumq; Superiores, Abbatissas, seu Priorissas, ac Moniales, & alias personas in eis degentes visitare, ac tam capite, quam in membris corrigere, & reformare, ac in singularum vitam, ritus, mores, & disciplinam diligenter inquirere, nec non Evangelicæ, & Apostolicæ doctrinæ, sacrorumque Canonum, & Conciliorum generalium decretis, Sanctorumque Patrum traditionibus, ac regularibus dicti Ordinis institutis inhærendo, quæcumque mutatione, correctione, reformatione, emendatione, revocatione, renovatione, aut etiam ex integro editione indigere cognoverit, mutare, corrigere, reformare, emendare, revocare, renovare, & de novo constituere, condita sacris Canonibus, & Concilii Tridentini decretis, ac regularibus institutis dicti Ordinis non repugnantia confirmare, abusus quoscumque tollere, bonas, & laudabiles institutiones, ac in primis divinum cultum, monasticam disciplinam, & observantiam regularem, ubicumque exciderint, modis congruis restituere, ac ipsas Moniales, & alias personas prædictas ad regularis clausuræ formam, ac debitum, & honestum vitæ modum reducere, si aliquas in aliquo delinquentes repererit, eas juxta canonicas sanctiones, & regularia instituta dicti Ordinis punire, & castigare; quæcumque vero graviora repererit, ea in scriptis redacta ad Nos diligenter deferri facere, ac quascumque rebelles, & præmissis non parentes per censuras, & pœnas ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescere, ac legitimis super his habendis servatis processibus, censuras, & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravare, interdictum Ecclesiasticum apponere, ac etiam, si opus fuerit, auxilium brachii sæcularis invocare, omniaque alia, quæ visitationem, & reformationem concernunt, pro dictorum Monasteriorum, eorumque Monialium prospero statu dirigendo necessaria, & opportuna facere, & exequi possit, & valeat, auctoritate prædicta, tenore præsentium similiter facultatem concedimus, & impertimur.

Derogatio contrariorum

§.4. Non obstantibus præmissis, ac Apostolicis, nec non in Provincialibus, Synodalibus, & generalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus; ac dictorum Monasteriorum, & Ordinis hujusmodi, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eisdem Monasteriis, & Ordini, eorumque Superioribus, Abbatissis, Priorissis, & Monialibus, ac quibusvis aliis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, ac irritantibus, & aliis Decretis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, & singulis eorum tenores præsentibus pro expressis, & ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris die 9. Septembr. 1606. Pontificatus nostri Anno II. — Dat. die 9. Septem. 1606. An. II.

LII.

Jurisdictio, & facultates Auditoris Curiæ causarum Rev. Cameræ Apostolicæ.

Hoc officium antiquissimum, & præstantissimum est, & vetustior Bulla, quæ ac speciali hujus Tribunalis jurisdictione haberi potuit, est Constitut. IX. Innocentii VIII. Apprime. *Tom. III. Par. III. fol. 206. Ultra quam posui aliam Pii IV. Constit. XL.* Ad eximiæ. *Tom. IV. Par. II. fol. 80., ut quisque ex illis, & ista dignoscat, quam aucta sit hujus Auditoris jurisdictio.*

Hujus autem Tribunalis reformationem primo edidit Pius IV. in Constit. LXVI. *Inter multiplices*. ibid. fol. 125. Et deinde Pius V. in Constit. CLVII. *Inter illa*. Tom. IV. Par. III. fol. 133.

PAULUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Dilecto filio Magistro Petro Paulo Crescentio Presbytero Romano, utriusque Juris Doctori, causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ generali Auditori, Notario, & Familiari nostro, salutem, & Apostolicam benedictionem.

Exordium.

Eximiæ fidelitatis, & prudentiæ, nec non onerosa, ac grata devotionis, & familiaritatis obsequia, quæ Nobis, & Apostolicæ Sedi jamdudum impendisti, & de præsenti assiduis studiis impendere non desistis, generis quoque nobilitas, literarum scientia, & ingentes animi dotes, quibus clarere dignosceris, jam exinde conceptam in Nobis spem, & expectationem majorem accendunt, ac pollicentur haud dubie, quod ea, quæ tibi etiam de cætero duxerimus committenda, etiam quam maxima, ardua-que

que negocia, eo majori prudentia, ac diligentia exequeris, quo personam tuam imposterum condignis honoribus, gratiis, & favoribus magis propriis a Nobis cognoveris decoratam.

Officium Auditoratus vacavit per promotioné Marcelli Lantes, ad Cardinalatum.

§. 1. Cum itaque officium generalis Auditoratus, seu audientiæ causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ, quod nuper dilectus filius noster Marcellus Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalis Lautes nuncupatus tempore assumptionis de ejus persona ad Cardinalatus honorem per Nos nuper de Fratrum nostrorum consilio, Apostolica auctoritate, factæ obtinebat, ex eo, quod illud per assumptionem prædictam harum serie vacare decernimus, per decretum hujusmodi vacet ad præsens.

Et modo Petro Paulo Crescentio confertur.

§. 2. Nos volentes te literarum Apostolicarum majoris Præsidentiæ Abbreviatorem, & illarum expeditione dilecto filio nostro Alexandro Sancti Laurentii in Damaso Diacono Cardinali Montalto nuncupato, ejusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Vice-Cancellario assistentem, ac in utraque Signatura nostra Referendarium, etiam continuum Commensalem nostrum, quem ad tanti officii regimen, & ministerium duximus assumendum, & in illius assequutione cæteris anteponendum, favore prosequi gratiæ specialis, teque a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existis, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, necnon singulorum privilegiorum, indultorum, facultatum prædicto, & quibuscumque aliis Officiis, Collegiis, Tribunalibus, & locis piis Urbis, eorumque Judicibus, Rectoribus, & Protectoribus, ac aliis personis, quomodolibet, & quandocumque etiam sub quibuscumque verborum expressionibus, & formis concessorum, ac scripturarum, aliarumque literarum desuper confectarum tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro expressis, & insertis habentes, de tuis probata fide, integritate, & diligentia plurimum in Domino confisi;

Cum omnibus juribus emolumentis, & jurisdictionibus solitis, & cum infrascriptis videlicet.

§. 3. Motu proprio, non ad tuam, vel alterius pro te Nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed de mera deliberatione, & ex certa scientia nostris, officium prædictum, sive ut præmittitur, sive alias quovis, quem haberi volumus pro expresso, modo vacans cum Officio Correctoriæ, seu Correctoris Archivii dictæ Curiæ, & aliis illi annexis, ac omnibus, & singulis illius honoribus, præeminentiis, prærogativis, exemptionibus, immunitatibus, jurisdictionibus, favoribus, gratiis, privilegiis, nec non (salva dismembratione, & separatione sex millium scutorum annuorum monetæ Romanæ decem julis ejusdem monetæ pro quolibet scuto hujusmodi computatis, ex fructibus dicti Officii Auditoratus per fel. recor. Sixtum Papam V. Prædecessorem nostrum factis, seu sex millibus scutis prædictæ Cameræ alias applicatis salvis remanentibus) cum juribus, regalibus, proventibus, obventionibus, & emolumentis consuetis, ac debitis, facultatibusque, & indultis, ac decretis, etiam in ordine, & modo procedenti in causis præfato Marcello Cardinali, & aliis, qui pro tempore fuerunt, causarum Curiæ hujusmodi generalibus Auditoribus, ac per piæ memoriæ Julium II., Leonem X., Clementem VII., Paulum III., & Julium etiam III., ac prædictum Sixtum, & Gregorium XIV. aliosque quoscumque Romanos Pontifices etiam Prædecessores nostros, ac Nos, & Sedem prædictam sub quibuscumque tenoribus, ac cum quibusvis clausulis, & decretis tam in forma brevis, quam sub plumbo expeditis literis, ac alias ex usu, stylo, consuetudineque quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis, Apostolica auctoritate tenore præsentium concedimus, & assignamus. Teque ad tui vitam nostrum, & pro tempore existentis Romani Pontificis, ac dilecti filii nostri Petri tit. Sancti Joannis, & Pauli Presbyteri Cardinalis Aldobrandini nuncupati moderni, & pro tempore existentis ipsius Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Camerarii, & causarum Curiæ Cameræ hujusmodi generalem Auditorem, cum honoribus, oneribus, præeminentiis, prærogativis, exemptionibus, immunitatibus, jurisdictionibus, favoribus, gratiis, privilegiis, concessionibus, indultis, juribus, regalibus, emolumentis, facultatibus, & decretis prædictis, eisdem auctoritate, & tenore constituimus, & deputamus: ac in locum dicti Marcelli Cardinalis, quoad hujusmodi Auditoratus officium, ejusque liberum exercitium, quoad vixeris, substituimus, & subrogamus.

In causis Criminalibus absque irregularitate se immiscendi.

§. 4. Teque ad Auditoratus, & Correctoriæ officia hujusmodi, & eorum liberum exercitium, ac omnia, & singula prædicta ex nunc admittimus, & recipimus, & per Petrum Cardinalem modernum, ac pro tempore existentem Camerarium prædictum, nec non dilectos filios dictæ Cameræ Præsidentes, Clericos, cæterosque ad quos spectat, & spectabit tam in Camera, quam extra eam recipi, & admitti, atque tibi de juribus, regalibus, localibus, taxis, proventibus, obventionibus, & emolumentis, & aliis supradictis integre responderi, & satisfieri mandamus, ac volumus, & etiam præcipimus. Tibique indulgemus, quod si te in quibuscumque causis criminalibus, etiam ubi pœna sanguinis, & ultimi supplicii imponenda erit, seu imponetur, aut de hujusmodi causis tractandum fuerit, imposterum aliquando contigerit immiscere, nullam ob id irregularitatis, vel inhabilitatis cujuscumque, seu aliam censuram ecclesiasticam, aut infamiæ maculam, sive notam, nec alia incurras impedimenta, dummodo sententiam sanguinis per te ipsum non feras, neque votum subscribas.

Causas per Locumtenentes cognoscendi.

§. 5. Ac etiam tibi, per te, seu alium, vel alios idoneum, vel idoneos Locumtenen-

nentem, seu Locatenentes, & Officiales, vel Vicegerentes tuos, quos, & quando pro tempore duxeris assumendos, aut deputandos, de omnibus, & singulis causis, modis, & formis infrascriptis cognoscendi, & decidendi, facultatem concedimus per præsentes.

In causis obligationū Cam. præterquam in litibus alibi introductis, & inter Cives Romanos juxta Bullam Pii Quarti in rubrica præced.

§. 6. Quod tu videlicet tam in causis obligationum in forma Cameræ, quam in forma juris Guarentigiæ, vel Ripæ, vel Ripettæ celebratarum, ac etiam in aliis obligationibus, in quibus etiam absque obligatione in forma Cameræ debitores consenserint in mandatum exequutivum unica citatione, vel etiam sine citatione, & quarum obligationum, vel consensuum vigore in aliis Tribunalibus exequutive, vel per relaxationem mandatorum proceditur quovis modo, solus, præterquam inter Cives Romanos, inter quos privilegium, seu Constitutionem ultimo loco per rec. mem. Pium Papam IV, similiter Prædecessorem nostrum in favorem Populi Romani motu proprio factam servari volumus: Alii vero quicumque etiam Romanæ Curiæ Judices in similibus causis nullatenus nulloque modo procedere possint: Ac de omnibus, & singulis obligationibus in forma Cameræ ubivis locorum, & inter quascumque personas factis, vel faciendis, iis dumtaxat exceptis, quæ in dependentibus a litibus, & causis in eadem Camera, aut coram aliis Judicibus pro tempore introductis, factæ, & receptæ fuerint, & tunc non per viam censurarum, sed per viam mandati exequutivi.

Easque a quibuscumque Judicibus præterquam commissas per speciale rescriptū de oblig. Camer. mentionem faciens, & causas Capitolinas inter Cives Romanos vertentes reassumendi.

§. 7. Itaut quascumque causas, quæ de cætero perpetuis futuris temporibus in eadem Curia super ipsis obligationibus, aliisque omnibus supradictis, in alio, quam Auditoratus hujusmodi Tribunali, præterquam in vim specialis commissionis nostræ de dictis obligationibus specialem mentionem facientis, motæ fuerint, in illarum statu, gradu, & terminis, in quibus reperientur, tua ordinaria auctoritate, exceptis dumtaxat causis Curiæ Capitolinæ contra dictos Cives Romanos pro tempore juxta formam dicti privilegii motis, reassumere, & etiam Judicibus, quibus fuerint commissæ, ac coram quibus illæ pendebunt, ne in eis, aut de illis quoquo modo, aut quovis quæsito colore, directe, vel indirecte, illisque, ac omnibus, & singulis quibuscumque aliis Judicibus, eorumque Locatenentibus, ac Auditoribus tam ecclesiasticis, quam sæcularibus, ne in exequutionibus, ac processibus prædictarum obligationum, ac contractuum, de cætero contra tenorem præsentium ad instantiam cujusvis personæ, Collegii, Universitatis, Capitulorum, & quorumvis, etiam privilegiatorum, sub excommunicationis latæ sententiæ, indignationisque nostræ pœnis, ac partibus ipsis, & Notariis, Procuratoribus, Sollicitatoribus, Exequutoribus, ac Officialibus, sub eisdem censuris, & pœnis, ac privationis officiorum suorum, & inhabilitatis ad illa, & alia imposterum obtinenda, nec non quingentorum ducatorum Fisco, & eidem Cameræ applicandorum, refectionisque expensarum partibus arbitrio tuo, & nullitatis processuum inde sequentium, & sequuturorum quovis modo, directe, vel indirecte se intromittere præsumant, inhibere: & quicquid secus super his contigerit attentari, irritum, & inane existat, & esse censeatur, prout ita decernimus.

Vigore oblig. Cam. censuras promulgandi.

§. 8. Quodque tu solus vigore dictarum obligationum censuras ecclesiasticas promulgare.

Causas omnes spirituales & etiam omnium Curialium, Communitatum, Mercatorum, & pensionum cognoscendi.

§. 9. Necnon omnes, & singulas spirituales, ecclesiasticas, ac profanas, & quorumvis etiam ejusdem Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, eorumque, ac Nostrorum familiarium, & continuorum commensalium, nec non quorumcumque Prælatorum in ipsa Curia degentium, ac etiam Imperatoris, Regum, Principum, ac Communitatum, & Universitatum, eorumdemque Principum Oratorum, necnon dictæ Curiæ officialium eamdem Curiam sequentium, ac familiarium eorumdem, & ipsius Curiæ causarum hujusmodi Auditoris Notariorum, & eorum Familiarium, Campiorum quoque, & quorumvis mercatorum, ac pensionum annuarum super fructibus, redditibus, & proventibus Ecclesiasticis, ac eorum fructuum, etiam loco pensionum hujusmodi reservatorum, & assignatorum, etiamsi eorum, & earum solutio non fit in prædicta Curia, sed in partibus facienda, & quascumque alias etiam commissarias causas tam civiles, quam (absque alicujus irregularitatis, seu inhabilitatis, aut infamiæ, vel cujusvis alterius sententiæ, & pœnæ ecclesiasticæ incursu) criminales, & mixtas, conjunctim, vel divisim in eadem Curia quomodocumque, vel qualitercumque motas, & movendas, ac inter quascumque partes, etiam per viam inquisitionis, aut ex officio quomodolibet pendentes.

Causas appellationum a sententiis Judicum Urbis, (Vicario, Gubernatore, & Senatore, ac Judicibus Capitolii exceptis) necnon a quibuscumq. Judicibus extra Curiam latarum cognoscendi.

§. 10. Et quæ per appellationem a gravaminibus illatis, & inferri comminatis, seu sententiis definitivis, vel interloquutoriis a quibusvis Judicibus Ordinariis, & arbitris, atque arbitratoribus in Curia, & Urbe prædictis (Vicario nostro, ac Gubernatore, & Senatore ipsius Urbis, Judicibusque Capitolinis dumtaxat exceptis) ac extra easdem Curiam, & Urbem, a quibuscumque Judicibus ordinariis, & delegatis, seu arbitris, vel arbitratoribus, ac etiam dictæ Sedis Legatis, & eorum Vice-Legatis in terris eidem Romanæ Ecclesiæ mediate, vel immediate subjectis, aut aliis eorum Gubernatoribus, vel Officialibus, & quibusvis in feudum, vel Vicariatum, seu alias quomodolibet concessis, & pro tempore latis, & promulgatis interpositam, seu alias eamdem Sedem per viam reclamationis judicialis, vel extrajudicialis, aut nullitatis, vel recursus, a quibuscumque sententiis quorumcumq; Ordinariorum, etiam extra Statum Ecclesiasticum hactenus devolutæ sunt, & imposterum devolventur.

In causis non excedentibus valorem duc. 200 & in causis Mercatorũ & Notariorũ Tribunalis, usque ad quãcumque summam summarie, & in omnibus aliorum causis prout in Beneficialibus procedendi.

§.11. Eas videlicet, in quibus non agetur ultra summam ducentorum ducatorum auri de Camera, aut de re verum valorem prædictæ summæ oon excedente, seu quæ inter, & contra mercatores dictæ Curiæ pro quibuscumque negociis ad qnamcumque summam ascendant, & pro Notariis tuis, ac inter, & contra ipsos, ac eorum familias pro tempore vertentur, summarie, simpliciter, & de plano, sine strepitu, & figura judicii, sola veritate inspecta, & manu Regia, absque observatione termioorum, qui de stylo, seu ordinatione Palatii Apostolici, aut alias observari consueverunt, seu cnnsueverint, etiam privative, quoad alia Tribunalia, alias vero summam prædictam, aut illius valorem excedentes, ac inter, & contra alios, quam mercatores vertentes, servatis terminis, & alias summarie, prout in beneficialibus, eisdemque terminis quomodocumque male,&nulliter, præpostere, & confuse tentis, pro minore partium dispendio, etiam unico contextu, citatione, & audientia reiteratis, etiam per affixionem citationum pro tempore faciendarum, ad valvas ipsorum citandorum habitationis, quoad obligatos in forma Cameræ, seu Guarentigiæ, Ripæ, Ripettæ, ac aliis supradictis formis exequutivis, & quoad alios aliter obligatos, ubi non agetur de majore, quam de viginti ducatorum summa, audire, cognoscere, decidere, & fine debito terminare.

Causas omnium delictorum, tam in Urbe, quam extra contra Curiales, & exemptos cognoscendi.

§.12. Nec non de omnibus, & singulis quibuscumque, & quantumcumque enormibus criminibus, delictis, & excessibus tam in Urbe, & Curia prædictis, quam extra eas per quoscumque tam ejusdem Curiæ, atque Sedis Officiales, quam dictam Sedem sequentes, & alios etiam a Jurisdictione Ordinariorum exemptos, ac dictæ Sedi immediate subjectos, cujuscumque Ecclesiasticæ, vel mundanæ dignitatis, etiam Episcopalis, Archiepiscopalis, primatialis, vel majoris, & per quoscumque alios, cujuscumque status, gradus, ordinis, vel conditionis fuerint, perpetratis, vel perpetrandis, ad Procuratoris Fiscalis denunciationem, & promotionem, quam etiam partium accusationem, vel etiam instigatiouem, seu ex mero officio, & quoad omnes privative, per Notarios tuos, eorumque substitutos, ac inter, & contra eos, ac alios in eorum officiis, & intus ea solum inquirere, & super illas tam per viam inquisitionis, quam accusationis, seu denunciationis, & instigationis hujusmodi procedere, & culpabiles repertos, juxta suorum excessuum, exigentiam, & qualitatem, quovis modo, absque alicujus irregularitatis, aut alterius censuræ ecclesiasticæ hujusmodi incursu, punire.

Monitoria contra Episcopos ad personaliter comparendũ prævia Papæ cõmissione decernendi.

§.13. Ita tamen, quod monitoria contra Episcopos, vel alios eorum Superiores prædictos ad comparendum personaliter, nonnisi prævia commissione manu nostra signata decernas.

Literas Apostolicas solum,

§.14. Et insuper, quod quascumque literas Apostolicas generales, & particulares, tam sub plumbo etiam per officium Audientiæ nostrarum literarum contradictarum, ac per Officium minoris gratiæ, quam in forma Brevis expeditas, & quarum solam Signaturam sufficere concessum fuerit, supplicationes per Nos, & pro tempore existentem Romanum Pontificem, aut in ejusdem Pontificis, seu nostra præsentia signatas, nec non literas pro tempore existentium Camerarii, & Pœnitentiarii majoris, oostrorum (dummodo in illis, & literis Apostolicis prædictis alii Exequutores deputati non fuerint) solus, io quibus vero deputati erunt, cumulative cum illis, exequi, & super illis processus debitos in forma solita, etiam cum promulgatione censurarum in similibus promulgari solitarum decernere.

vel dato alio exequutore, cumulative exequendi.

Sententias quorumcumque Iudicum in Curia, & extra latarum & processuũ, tam generalium, quam particularium simili modo exequendi,

§.15. Ac per te, tuosque Locumtenentes, seu Vicegerentes, & Officiales, aut Deputatos, & quosvis alios tam Ecclesiasticos, quam sæculares Judices, & tam delegatos, ac etiam causarum dicti Palatii Auditores, vel alios, aut Romanum Pontificem pro tempore existentem tam io genere, quam io specie, ac alias quomodolibet in eadem Curia, & extra eam pro tempore latarum sententiarum, nec non quorumcumque processuum generalium, vel specialium tam in die Cœnæ Domini, quam alias, cum censurarum, & pœnarum ecclesiasticarum fulminatione fieri solitorum exequutionem, quas etiamsi delegatis, aut subdelegatis prædictis, vel quibusvis aliis etiam specialiter per Nos, & Sedem prædictam commissæ fuerint, tibi cumulative, & non privative commissa esse volumus, atque decernimus, servatis terminis in Tribunali Auditoris Cameræ hujusmodi servari solitis, etiam singulis diebus, & horis, prout in Ordinariis consuetum est facere, illasque,& illos debitæ exequutiooi, etiamsi opus fuerit, cum auxilii brachii sæcularis invocatione demandare.

Communitates, & omnes alios extra Curiam degentes pro cõtractibus initis in Curia, & Curiales, aliosque in Curiam degẽtes pro quibuscumq; rebus citandi.

§.16. Ac quascumque Communitates, Universitates, Collegia, Capitula, necnon etiam extra dictam Curiam degentes, personas, pro debitis per eas in eadem Curia contractis, aut salario, seu contractu in ipsa Curia inito, degentes vero in eadem Curia, seu Curiales Ecclesiasticos sæculares, vel regulares, etiam ab ipsa Curia absentes cujuscumque gradus, status, ordinis, etiam Pontificalis dignitatis, vel præeminentiæ existentes, pro quibusvis rebus, & pecuniarum summis, ad quorumvis etiam absentium, quorum interesit pro tempore, instantiam, quoties expedierit, etiam per Edictum publicum, cooStito summarie, & extrajudicialiter de non tuto ad eos accessu, ad satisfaciendum de eorum debitis, & præstandum ea, ad quæ pro tempore tenebuntur monere, & citare.

Compulsoriales, & semissoriales decernendi.

§.17. Ac literas quascumque remissoriales, & compulsoriales, tam generales, quam speciales, ubi, & quoties opus fuerit, arbitrio tuo decernere.

In vim Eug, & Leon. citatarum in sub-

§.18. Necnon etiam in vim Eugenianæ in favorem Curialium emanatæ, ac Leoninæ

næ Constitutionum, & pro cujusque illarum extensione inhibere.

Curiales tuendi.

Monitoria & c. ad partes decernendi.

§.19. Ac monitoria, citationes, & inhibitiones ad partes, etiam per simile edictum decernere, eosque quoque arrestare, & carcerare, ac si tibi videbitur, quascumque pœnas, & mulctas eodem arbitrio tuo dimittere, & relaxare, atque pro delictorum, & excessuum, necnon criminum qualitate quibusvis pro tempore delinquentibus per Te, tuosque Locumtenentes, Vicesgerentes, & Officiales infligere, & imponere.

Inobedientes excommunicandi &c.

§.20. Necnon quoslibet inobedientes excommunicare, & a divinis suspendere, generaliter, vel specialiter interdicere, ac sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas per Te, & Locumtenentes, ac alios tuos prædictos pro tempore latas etiam iteratis vicibus aggravare.

Excommunicati ab A. C. per alios non nisi in articulo mortis absolvi possunt.

§.21. Et quod a Te, vel Locumtenentibus, & aliis prædictis pro tempore excommunicati, seu alias censurati, ab aliis quam a Te, vel Locumtenentibus, & aliis tuis hujusmodi etiam de partium consensu, præterquam in mortis articulo constituti, absolvi non possint, ad evitandas collusiones statuere.

Excommunicatos autem ab aliis, ipse A. C. absolvit &c.

§.22. Et cum tibi visum fuerit expedire, Communitates, Universitates, Collegia, Capitula, & personas quascumque a quibusvis sententiis, censuris, & pœnis, ac mulctis Ecclesiasticis spiritualibus, vel temporalibus, tam per Te, & Locumtenentes, ac alios tuos præfatos, quam per alios inflictis, in diebus Paschalibus, & Natalitiis, cum reincidentia absolvere, necnon sententias, censuras, & pœnas, ac mulctas hujusmodi, & quæcumque interdicta suspendere, tollere, & eis relaxare.

Obligationes in forma Cameræ post mortem debitorum, contra eorũ bona exequitur.

§.23. Obligationes quoque in forma Cameræ, etiam per mortem debitoris, quoad illius bona tantum, etiam per viam confessionis debiti per aliquem ex Procuratoribus in qualibet obligatione constitutis more solito faciendas, & hæredibus legitime citatis, seu alias arbitrio tuo exequi, & exequutioni demandari facere.

Eaque omnia facere potest, quæ Prædecessores agere consueverunt. H c autem intelligenda, sūt juxta Reformationem Pii PP. V.

§.24. Et generaliter omnia, & singula, quæ ad officium Auditoris causarum Curiæ hujusmodi de jure, vel ex privilegio, aut usu, seu literis, & consuetudine prædictis olim spectabant, & quæ illi, qui pro tempore fuerunt causarum Curiæ hujusmodi Auditores juxta, concessas eis facultates facere, decernere, mandare, statuere, ordinare, & exequi quomodolibet potuerunt, seu consueverunt, facere, dicere, mandare, statuere, & ordinare, decernere, & exequi libere, & licite valeas. Processus, & sententias, quas Tu, & Locumtenentes, ac alii a Te deputati prædicti pro tempore habueritis, & tuleritis, ac reliqua omnia, quæ in præmissis, & circa ea, aut quodlibet eorum feceritis, dixeritis, mandaveritis, statueritis, & ordinaveritis, rata, ac grata habituri, ac facturi, ea omnia auctore Domino, ab omnibus usque ad satisfactionem condignam inviolabiliter observari.

Indulta omnia Auditoris innovantur, iteratoq; cōceduntur.

§.25. Insuper eisdem auctoritate, & potestatis plenitudine, tam literas Julii II., Leonis X., aliorumque Prædecessorum hujusmodi, quam omnia, & singula privilegia, indulta, facultates, jurisdictiones, & gratias officio Auditoratus, & Auditoribus prædictis quomodolibet concessa, ac cum omnibus, & singulis in eisdem contentis clausulis, singulas desuper confectas literas, quorum omnium, & singulorum, ac literarum Prædecessorum hujusmodi tenores, acsi de verbo ad verbum insererentur, pariter præsentibus haberi volumus pro expressis, auctoritate, & tenore prædictis approbamus, confirmamus, & innovamus, ac illa perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur obtinere, & inviolabiliter observari debere decernimus, eaque omnia, & singula ad officium Auditoratus, & pro tempore existentem Auditorem hujusmodi, perinde acsi in eis specialiter, & expresse, ac individuo, & pro eis, seu in illorum favorem statuta, & ordinata fuissent, harum serie extendimus, & ampliamus.

Dilationes per alios quolcumque concessæ, obligatis in forma Cameræ non prosunt.

§.26. Quodque Constitutiones, quæ *Odoardus*, & *Pervenit* incipiunt, & quævis alternativæ, seu moratoriæ, & dilationes etiam salinariæ, per quoscumque etiam ejusdem Romanæ Ecclesiæ Cardinales, Clericos Cameræ, & ipsius Cameræ Camerarium pro tempore decretæ, quoad obligatos ut supra, tam respectu bonorum, quam personarum nullatenus prosint.

Causa discussionum subhaber pendentiū & appellationes non facien mentionem de oblig. camerali, exequutionem non retardat.

§.27. Quinimo obligationes prædictæ debitæ exequutioni demandentur, & etiam post mortem debitoris quoad bona, etiam quacumque appellatione, & superinde obtenta commissione de hujusmodi obligatione expressam mentionem non faciente, aut discussione hæreditatis ubilibet pendente, si per Creditores data fuerit idonea cautio in forma depositi de restituendo id quod receperint prioribus, & potioribus Creditoribus in eventum succumbentiæ non obstantibus.

Præcedentia A.C. in Capella Papæ, & actibus publicis.

§.28. Ac etiam, quod tu Auditor in Cappella nostra, & aliis actibus, tam publicis, quam privatis, primum locum post dictum Gubernatorem, & Oratores Principum, si Prælati fuerint, habeas, volumus, statuimus, & ordinamus, tibique pariter indulgemus.

Contradictores in prædictis coercet.

§.29. Ac similiter tibi, contradictores, & rebelles, tibique in præmissis non parentes, opportunis juris remediis compescendi, & ad id, si opus fuerit, auxilium brachii sæcularis invocandi, cæteraque in præmissis, & circa ea quomodolibet necessaria, & opportuna, tam in dicta Urbe, quam ubique locorum faciendi, & exequendi, juxta facultates alias tunc officium Auditoratus hujusmodi attinentibus, attributas.

Carceratos vigore suorū mandatorum etiam extra Curiam relaxat juxta Jul. III. Const. & Const. Pii V.

§.30. Necnon pariter tibi, tuisque in officio Auditoratus hujusmodi Successoribus quoscumque pauperes extra Romanam Curiam pro debitis civilibus, & vigore tuorum, & pro tempore existentis Auditoris Cameræ mandatorum carceratos, tuo, & tuorum in officio Auditoratus successorum

rum hujusmodi arbitrio, juxta facultates desuper Visitatoribus carcerum Urbis prædictæ per Constitutiones piæ me. Pauli III., & Pii V. Romanorum Pontificum pariter Prædecessorum nostrorum, ad favorem pauperum carceratorum editas, relaxandi, & relaxari faciendi,

Miserabiles personas in causa diffusionis, cæteris præfert juxta Bullam Pii V.

§. 31. Necnon quoscumque pauperes, & vere miserabiles in causis tui Tribunalis, tam motis, quam movendis, pro tempore comparentes, constito prius summarie, & extrajudicialiter, quantum tibi sufficere videbitur, de eorum paupertate, & miseria ad satisfactionem crediti, cujus creditores fuerint, usque ad summam quinquaginta scutorum inclusive, pro quolibet Creditore paupere, & miserabili hujusmodi, etiam si cæteris Creditoribus priores, & potiores non extiterint admittendi, ac eis de ipso eorum credito satisfaciendi, & satisfieri faciendi, & mandandi realiter, & cum effectu.

In Curia, & extra citare, &c.

§. 32. Præterea quoscumque ubi, & quando, ac quoties opus fuerit, etiam per edictum publicum, constito summarie, & extrajudicialiter de non tuto accessu, ac etiam sub Ecclesiasticis censuris, & pecuniariis, aliisque pœnis imponendis, moderandis, & applicandis, citandi, monendi, & inhibendi, ac in eventum non paritionis sententias, censuras, & pœnas hujusmodi declarandi, aggravandi, reaggravandi, excommunicandi, interdicendi, auxiliumque brachii sæcularis, si opus fuerit, invocandi, perpetuum quoque silentium, omni, & quacumque appellatione, & recursu remotis, desuper imponendi, ac alia omnia, & singula in præmissis, & circa ea necessaria, seu quomodolibet opportuna faciendi, gerendi, & exercendi, juxta concessionum aliorum Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum desuper, ipsum Auditoratus officium obtinentibus, ut præmittitur factarum tenorem, plenam, & liberam, eisdem auctoritate, & tenore concedimus, & impertimur facultatem, & potestatem, ac ita tibi mandamus, statuimus, & ordinamus.

Causas cambiorum si cotum in Urbe cognoscetur juxta Bullam Pii V.

§. 33. Postremo, ut omnes, & quascumque causas, tam per te, quam Locumtenentes, & alios deputatos tuos prædictos super omnibus, & singulis articulis, negociis, & causis in Constitutione, seu motu proprio per prædictum Pium Prædecessorem, pro pecuniis ad cambium, & recambium usuraria, & malo modo per mercatores dictæ Urbis accipiendis, factis, contentis, & dependentibus ab eis, prout pro singulorum casuum circumstantiis alias de jure tibi faciendum videbitur, non obstante facultate sub forma motus proprii per prædictum Pium Prædecessorem in favorem dicti Gubernatoris concessa partibus justitiam ministrando, audiendas, in quibus non tamquam specialis Commissarius, sed prout Auditor Cameræ hujusmodi in similibus causis, juxta tenorem facultatum suarum, & ordinarium ejus Curiæ stylum, consuevit, procedas, cum potestate citandi, & inhibendi, ac qualscumque inhibitiones per dictæ Urbis Gubernatorem decretas revocandi, & criminalitates contra mercatores tollendi, aliasque, & alia, quæ in præmissis, & circa ea fuerint necessaria, & quomodolibet opportuna, faciendi, & alias in omnibus, & per omnia, juxta concessionum per eosdem Romanos Pontifices Prædecessores nostros suo tempore Curiæ causarum ejusdem Cameræ generalibus Auditoribus factarum tenorem per easdem præsentes tibi committimus, & mandamus.

Pœna inhibet quibuscumq; Judicibus, & personis etiam si Card. fuerint, ne se in oblig. Cam. intromittant.

§. 34. Mandantes propterea, & districtius inhibentes quibuscumque Judicibus, & personis quacumque nomine nuncupatis, ac quavis privilegio munitis, etiamsi ejusdem S. R. E. Cardinales fuerint, sub indignationis nostræ pœna, & interdicti, nec non etiam excommunicationis sententiis, quas si secus fecerint, eo ipso incurrant (& a quibus præterquam in mortis articulo constituti, alias quam a Romano Pontifice absolvi non possint) ne in obligationibus supradictis, illarumque executionibus, aut aliis præmissis contra ipsarum præsentium tenorem quomodolibet se intromittere, aut Te, vel Locumtenentes, seu alios deputatos tuos prædictos super præmissis molestare præsumant.

Quodque præsentes literæ non possint notari de subreptione &c. neq. sub aliquib. revocationibus comprehendi.

§. 35. Ac decernentes easdem præsentes literas tibi in omnibus, & per omnia suffragari debere, illasque, & in eis contenta hujusmodi, nullo umquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ defectu notari, impugnari, invalidari, aut ad terminos juris reduci, seu in jus, vel controversiam revocari, aut adversus eas quodcumque juris, aut facti, vel gratiæ remedium impetrari, minusque sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, & aliis contrariis dispositionibus eas comprehendi posse, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum, & eum, in quo antequam illæ emanarent, erant, statum restitutas, repositas, & plenarie reintegratas, ac de novo concessas, etiam sub quacumque data per te eligenda, validasque, & efficaces semper fore, & esse, vimque validi, & efficacis contractus inter Nos, & Sedem, ac Cameram prædictas ex una, & te ea altera parte rite, & recte facti, initi, & stipulati, ac etiam hinc inde acceptati habere, & obtinere, ac inviolabiliter observari debere.

Decretum irritans cum clausula sublata apponit.

§. 36. Sicque per quoscumque Judices & Commissarios etiam S. R. E. Cardinales & Camerarium dictæ Cameræ, ac Præsidentes, & Clericos, necnon Palatii Apostolici Auditores hujusmodi, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, in quavis causa, & instantia, ac ubique locorum judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane si secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Non

Derogationes amplissimas, & in specie regulis de jure quæsito non tollendo, & Bullæ Pii IV. de registrandis subnectit.

§. 37. Non obstantibus præmissis, ac Nostris, quatenus opus sit, de non tollendo jure quæsito, necnon revocatoria facultatum ad instar non concedendarum, aliisque Cancellariæ Apostolicæ regulis, etiam per Nos, ac Prædecessores, & Successores nostros Romanos Pontifices quoscumque, quomodocumque, & quandocumque editis, & edendis, & etiam prædicti Pii IV. Prædecessoris, quod privilegia, concessiones, & indulta Cameræ prædictæ præjudicium quomodolibet concernentia in Camera ipsa intra certum tempus registrari, intimari, insinuari, & notificari debeant disponente. Ita quod tu ipsas præsentes literas in eadem Camera nullo umquam tempore præsentare, intimare, notificare, registrari facere, ac insinuare minime tenearis, nisi si, & quando tibi videbitur, ac quibusvis aliis Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, etiam de rebus, & bonis Ecclesiæ, & Cameræ prædictarum non alienandis, ac in illorum alienatione, seu concessione, certas solemnitates, & formas servari debere disponentibus, ac Curiæ, & Palatii prædictorum stylo, necnon Urbis, & Cameræ hujusmodi, ac quarumcumq; aliarum Civitatum, Terrarum, & locorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, reformationibus etiam novis, & novissimis, & decretis, ac ordinationibus, privilegiis quoque, & indultis, ac literis Apostolicis quibusvis Communitatibus, Universitatibus, Baronibus, Domicellis, feudatariis, & aliis quibuscumq; ac dictæ Sedi mediate vel immediate subiectis, & quibusvis aliis quacumque dignitate, etiam Episcopali, Archiepiscopali, Patriarchali, & Cardinalatus honore fulgentibus personis, ubivis locorum existentibus, ac etiam Nostris, & dictæ Sedis Nuntiis, Legatis etiam de latere, per Nos, & recolendæ mem. Clementem VIII., ac alios Romanos Pontifices Prædecessores nostros sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, etiam pro quibuscumque causis, etiam motu simili concessis, confirmatis, & approbatis, ac etiam iteratis vicibus innovatis, & imposterum concedendis, confirmandis, approbandis, & innovandis. Quibus omnibus, & singulis, ac omnibus aliis hic non expressis, quæ forsan præsentibus obesse possent, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, ac individua mentio habenda, aut aliqua alia certa, & exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, acsi de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata, inserti forent, præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat motu, & scientia, ac de potestatis plenitudine paribus specialiter, & expresse derogamus, ac plene, & sufficienter derogatum esse decernimus, & declaramus, necnon omnibus illis, quæ in præmissis, & quibuscumque desuper confectis literis concessa fuerunt non obstare, cæterisque contrariis quibuscumque.

Declarat non derogare Cõcilio Tridentino, neque reformationibus Pii IV., & V.

§. 38. Per præsentes autem non intendimus reformationibus de Auditoratus hujusmodi, & aliis dictæ Curiæ officiis per Pium IV., & Pium V. Prædecessores præfatos factis, necnon Concilii Tridentini decretis in aliquo derogare, vel alias præjudicare, sed illas, & illa salva esse, & in suo robore permanere, eaque omnia, ac etiam alias, quas hodie per alias literas nostras statuimus, & ordinamus reformationes, per te, & successores tuos prædictos, atque alios, ad quos id spectat, seu in futurum quomodolibet spectabit, omnino, & inviolabiliter servari volumus, & mandamus.

Jubet A. C. jurare de fideliter exercendo officium.

§. 39. Et insuper etiam volumus, quod tu, antequam officium Auditoratus causarum Curiæ Cameræ hujusmodi exercere incipias, de illo fideliter exercendo in manibus prædicti Petri Cardinalis, & Camerarii, seu ab eo ad id deputati, aut ejus Locumtenentis solitum præstes juramentum.

Transumptis que credi debere.

§. 40. Quodque præsentium literarum transumptis, & exemplis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ Ecclesiasticæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, & adhiberi fidemque facere illa debeant, quæ ipsis originalibus adhiberetur, & quam ipsæ facerent, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Monitum de bene gerendo officium.

§. 41. Tu igitur præfatum Auditoratus causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ officium prompta devotione suscipiens, sic illud diligenti studio, cura, & integritate exequere, ut tua opera ad Dei laudem, & gloriam, ac earumdem Ecclesiæ, & Curiæ bonum publicum, privatorumque commoditatem, & exemplum laudabile cedant, teque apud Nos & Sedem prædictam, ut speramus, merito peramplius recommendent.

Sanctio poenalis.

§. 42. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ absolutionis, concessionis, assignationis, Constitutionis, deputationis, substitutionis, subrogationis, admissionis singulorum Indultorum, Statutorum, Ordinationum, facultatum, approbationis, confirmationis, innovationis, extensionis, ampliationis, decretorum, præcepti, mandatorum, voluntatis, derogationis, & declarationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Dat. die 25. Septem. 1606. An. II.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo sexcentesimo sexto 7. Kal. Octobris, Pont. nostri Anno II.

Fa-

LIII.

Ex Regest. in Secret. Brev. Facoltas Hispaniarum Nuncio deputandi aliquam personam in dignitate Ecclesiastica constitutam, in Visitatorem Regii Hospitalis extra muros Civitatis Burgensis.

Dilecto filio apud Charissimum in Christo filium nostrum Philippum Hispaniarum Regem Catholicum, nostro, & Apostolicæ Sedis Nuncio.

PAULUS PAPA V.

Dilecte fili salutem, & Apostolicam benedictionem.

Facultas Nuncio deputandi Visitatorem Hospitalis; §.1. Regium Hospitale S. Mariæ de las Huelgaa nuncupatum prope, & extra muros Burgen. Ordinis Sancti Bernardi Apostolicæ Sedi immediatè subjectum, ejusque Commendatarios Fratres Cappellanos, & Ministros quoscumque in his, quæ ad morum correctionem tantùm spectant, visitari, & reformari cupientes, ac de tua prudentia, integritate, ac fide plurimum in Domino confidentes, tibi, ut auctoritate Nostra Apostolica, aliquam personam in dignitate Ecclesiastica constitutam, doctrina, prudentia, integritate, ac experientia præstantem, arbitrio tuo eligendam in ejusdem Hospitalis visitatorem deputare valeas, eadem auctoritate, tenore præsentium, facultatem concedimus, utque hujusmodi deputationem facias, committimus, & mandamus.

Facultates Visitatoris deputandi, §.2. Ipsi vero a te deputando Visitatori, ut Hospitale prædictum, ejusque Commendatarios Fratres, Cappellanos, ac Ministros quoscumque visitare, ac tam in capite, quam in membris corrigere, ac in singulorum vitam, ritus, mores, & disciplinam diligenter inquirere; necnon evangelicæ, & Apostolicæ doctrinæ, sacrorumque Canonum, & Conciliorum generalium Decretis, Sanctorumque Patrum traditionibus, ac regularibus ipsius Hospitalis institutis inhærendo, quæcumque circa mores correctione, & emendatione indigere cognoveris, corrigere, & emendare: Contradictores quoscumque, eisque auxilium, consilium, vel favorem publice, vel occulte, directe, seu indirecte quomodolibet præstantes, cujuscumque status, gradus, ordinis, & conditionis fuerint, per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia cogere, & compellere, auxiliumque brachii sæcularis, ad hoc, si opus fuerit, invocare possit, & valeat, facultatem concedimus, & impertimur.

Graviora tamen negocia Sedi Ap. referenda. §.3. Volumus autem, ut præter ea, quæ ad morum correctionem pertinent, dictus Visitator aliquid corrigere, vel emendare non possit, ac de gravioribus, quæ forsan in hujusmodi visitatione repererit, Nos certiores facere teneatur.

Derogatio Contrariorũ. §.4. Non obstantibus quibusvis Apostolicis, ac in Universalibus, Provincialibus, & synodalibus Conciliis editis, generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & ordinationibus Hospitalis, & illius Ordinis etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roborata statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, exemptionibus, & literis Apostolicis illis, eorumque Superioribus, & personis sub quibuscumque verborum formis, & tenoribus, & cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, ac irritantibus, & aliis Decretis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis: quibus omnibus, & singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa, ac individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda foret, illorum tenores præsentibus pro expressis, & ad verbum insertis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum, sub Annulo Piscatoris, die 18. Septembris 1606., Pontificatus nostri Anno II. *Dat. die 18. Septem. 1606. Anno II.*

LIV.

Rectori & Collegialibus Collegii Theologorum Sorbonæ Parisien. conceditur Indultum utendi Rochetto, & Superpelliceo ad instar Canonicorum Ecclesiarum Cathedralium. *Ex Regest. in Secret. Brev.*

PAULUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Romanus Pontifex fideles, ac devotos suos, eos præsertim, qui Sacrarum literarum scientia ad fidei Catholicæ propagationem, aliisque virtutum donis, ac singulari erga Apostolicam Sedem fide, ac devotione, ac meritis sunt ornati, honoribus libenter exornat, ac favoribus, & gratiis prosequitur opportunis, prout in Domino salubriter conspicit expedire. *Exordium.*

§.1. Proinde Nos dilectorum filiorum Rectoris, & Collegialium Collegii Theologorum Sorbonæ Parisien. eximiam doctrinam, & in fide Catholica constantiam, ac sinceram erga Nos, & dictam Sedem fidem, & devotionem, aliaque multiplicia in Nos, & prædictam Sedem merita animo recolentes, illos digno censemus, quos speciali honoris, & gratiæ prærogativa exornemus. Motu igitur proprio, non ad eorumdem Rectoris, & Collegialium, vel alicujus eorum, vel aliorum pro eis Nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex certa nostra scientia, ac matura deliberatione, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, eisdem Rectori, & Collegialibus, ut in Ecclesia eorum Collegii Rochetto, & superpelliceo ad instar Canonicorum earum Ecclesiarum Cathedralium, qui hujusmodi Rochetto, & superpelliceo uti solent, uti libere, *Indultum, de quo in Rubrica.*

bere, & licite possint, & valeant, auctoritate Apostolica tenore præsentium concedimus, & indulgemus.

Obstantium derogatio.

§. 2. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat die 2. Septem. 1606. An. II.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum, sub Annulo Piscatoris die 28. Septembris 1606. Pontificatus nostri Anno II.

L V.

Quod Moniales Congregationis Beatæ Mariæ Fuliensis Ordinis Cisterciensis, perfruantur gratiis, & exemptionibus a superioritate aliorum Prælatorum d. Ordinis, quibus Monachi dictæ Congregationis potiuntur.

Istam Congregationem omnium primus approbavit Sixtus V. in sua Constitut. XLIV. Religiosos *Tom. IV. Par. IV. fol.* 211.

PAULUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

QUÆ regulares personas in aliquam controversiam ex concessionibus Apostolicis vocare possunt, nostra Nos decet auctoritate submovere.

Clem. VIII. exemit a Prælatis omnibus Ordinis Cisterc. Monachos reformatæ Congregationis Beatæ Mariæ Fulien. eorumque bona, & Monasteria.

§. 1. Dudum siquidem fe. rec. Clemens Papa VIII. Prædecessor noster Congregationem Reformatam Beatæ Mariæ Fuliensis Ordinis Cisterciensis, ejusque Superiorem Generalem, Abbatemque, & Monachos Monasterii Beatæ Mariæ Fuliensis hujusmodi, in quo primum hujus Congregationis regularis observantia, & reformatio introducta fuerat, aliosque universos eorum Abbates, Monachos, & Religiosos, eorumque Monasteria, Domos, Grangias, loca, & bona quæcumque tunc præsentia, & futura, ab omni superioritate, jurisdictione, gubernio, regimine, administratione, subjectione, obedientia, visitatione, correctione, & emendatione Cistercii, Claravallensis, & aliorum tunc, & pro tempore existentium Generalium, ac Morimundensis, & aliorum Abbatum, Prælatorum, & Superiorum ejusdem Ordinis Cisterciensis, quacumque auctoritate fungentium, & futurorum, Apostolica auctoritate motu proprio in perpetuum exemit, ita ut nullam omnino jurisdictionem, facultatem, & auctoritatem in dictam Congregationem, Abbates, Monachos, Religiosos, Monasteria, & loca, atque bona illius habere, exercere, aut prætendere dicti Generales, & alii Abbates, & Prælati dicti Ordinis Cisterciensis aliquo tempore possent.

Sub Sedis Apostolicæ protectione suscepit.

§. 2. Ipsamque Congregationem Fuliensem, ejusque Superiorem Generalem, nec non Abbates, Monachos, Religiosos, Monasteria, Domos, loca, res, & bona prædicta, sub immediatam suam, & Sedis Apostolicæ protectionem, regimen, subjectionem, gubernationem, & obedientiam recepit, prout in literis dicti Prædecessoris in forma Brevis, die 4. Septembris 1592, confectis plenius continetur.

Declaravit postea facultates datas Abbati Cisterc. visitandi varias Congregationes, & loca Ordinis, non præjudicare exemptioni d. Congregationis Fulien.

§. 3. Cumque postmodum idem Clemens Prædecessor ex certis causis ad id animum suum moventibus, quondam Edmundo a Cruce, tunc ac pro tempore existenti Abbati Monasterii Cistercii, & totius Ordinis Cisterciens. hujusmodi Præsuli quascumque Congregationes obivis, tam in Hispaniarum, ac etiam Portugalliæ Regnis, quam alibi ubilibet institutas, & quæcumque illarum ejusdem Cisterciensis Ordinis, tam virorum, quam mulierum Monasteria visitandi, & reformandi facultatem concessisset, prout in aliis dicti Prædecessoris etiam in simili forma Brevis, sub Datum die 15. Januarii 1603. expeditis literis, etiam plenius continetur, prædictus Clemens Prædecessor considerans, quod ex supradictarum literarum diversitate facile dubitari posset de sua intentione, & exinde inter Abbatem Monasterii Cistercii, & d. Congregationis Fuliensis Generalem, aliosque Superiores, & Monachos controversia, & perturbatio exoriri posset, volens propterea omnem ambiguitatem in ea parte tollere, ac Congregationem ipsam ab eadem Sede approbatam, & illi immediate subjectam, privilegio Apostolicæ gratiæ extollere, singulari motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus per alias suas, etiam in forma Brevis confectas literas, mentem, & intentionem suam non fuisse per dictas posteriores suas literas prioribus suis literis prædictis in aliquo derogare, neque adversus illas prædicto Abbati Monasterii Cistercii jurisdictionem, superioritatem, vel auctoritatem aliquam, aut visitandi facultatem in Congregationem Fuliensem prædictam, illiusque Generalem, & alios Superiores, Monachos, Monasteria, & loca regularia, ac bona quæcumque tribuere, vel impertiri. Quinimo priores suas literas prædictas confirmans, & innovans, ipsam Congregationem Fuliensem, ejusque Generalem, & alios Superiores, Monachos, Monasteria, loca, & bona prædicta in posterioribus literis suis minime comprænhendi debere, sed ab illis semper excepta esse, & censeri, nec ipsum Abbatem Generalem Ordinis Cisterciensis illarum vigore visitationis munus, aut alium jurisdictionis, superioritatis, vel auctoritatis actum in Congregatione Fuliensi, ejusque Generali, ac aliis Superioribus, Monachis, Monasteriis, locis, & bonis prædictis quovis modo exercere posse, aut debere declaravit, prout etiam in dictis literis plenius continetur.

Paulus declarat, Moniales quoque comprehendi in d. exemptione.

§. 4. Cum autem, sicut accepimus, lites, & discordiæ inter prædictum Generalem, & alios Superiores dicti Ordinis Cisterciensis pro tempore existentes, & Generalem hujusmodi Congregationis Fuliensis, sub prætextu, quod tam in prioribus, quam in posterioribus literis eidem Congregationi a prædicto Clemente Prædecessore nostro concessis, nulla de Monialibus dictæ Congregationis Fuliensis, quæ susceperunt gerere,

rere, & continuo gerunt habitum dictæ Congregationis, & regularibus illius institutis se conformant, & hactenus semper fuerunt, & sunt sub jurisdictione ipsius Congregationis, mentio facta fuit, oriri formidentur. Nos omnem in præmissis dubitandi materiam amputare, & pro majori præmissorum dilucidatione, ac litibus, & discordiis obviare, & dictæ Congregationis quieti consulere cupientes, necnon dictarum literarum tenores, perinde acsi de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro expressis habentes, motu simili, & de Apostolicæ potestatis plenitudine, ac ex certa nostra scientia, harum serie declaramus, tam in dicti Clementis, quam hujus Congregationis confirmatoriis nostris literis sub nomine totius Congregationis comprahendi, & comprahensas esse, & censeri Abbatissas, Priorissas, & alias quascumque Moniales, quæ gerunt, & in futurum gerent habitum dictæ Congregationis, ac omnibus, & singulis exemptionibus, privilegiis, indulgentiis, & aliis gratiis, tam spiritualibus, quam temporalibus eidem Congregationi per quoscumque Romanos Pontifices etiam Prædecessores nostros, ac Nos, & Successores nostros quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis, ac imposterum concedendis, uti, frui, potiri, & gaudere, illasque suppositas, & subjectas esse in omnibus, & per omnia, jurisdictioni Superiorum pro tempore existentium dictæ Congregationis eodem plane modo, quo & omnes ejusdem Congregationis Monachi, nec ipsum Abbatem Generalem dicti Ordinis Cisterciensis visitationis munus, aut alium jurisdictionis, superioritatis, vel auctoritatis actum in Abbatissas, Priorissas, & alias Moniales dictæ Congregationis, quovis modo exercere posse, aut debere.

Easq. iterato supponit regimini Congregationis Fratrum B. M. Fuliensis, & ab aliis omnibus eximit.

§.5. Et nihilominus potiori pro cautela ipsas Abbatissas, Priorissas, & alias quascumque dictæ Congregationis Fuliensis Moniales, earumque Monasteria, Grangias, loca, res, & bona quæcumque ab omni superioritate, jurisdictione, gubernio, regimine, administratione, subjectione, obedientia, visitatione, correctione, & emendatione Cistercii, Clarævallensis, & aliorum nunc, & pro tempore existentium Generalium, & Morimundensis, & aliorum Abbatum, Prælatorum, & Superiorum ejusdem Ordinis Cisterciensis, quacumque auctoritate fungentium, & functorum, & quantumvis amplissimis privilegiis, & facultatibus utentium, & usurorum, Apostolica auctoritate, & earumdem tenore præsentium, perpetuo eximimus, & liberamus, ita ut nullam omnino jurisdictionem, facultatem, & auctoritatem in dictas Abbatissas, Priorissas, & Moniales, earumque bona quæcumque tam præsentia, quam futura, habere, exercere, aut prætendere possint Generales, & alii Abbates, & Prælati dicti Ordinis Cisterciensis. Et denique illæ etiam exemptæ sint, quemadmodum Congregatio ipsa, ejusque Generales, Abbates, & Monachi, per ipsius Clementis Prædecessoris, & nostras literas prædictas exempti fuerunt. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, ac definiri debere, necnon irritum, & inane decernimus, si secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§.6. Non obstantibus quibuscumque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac omnibus illis, quæ dictus Clemens Prædecessor, & Nos in singulis literis prædictis voluimus non obstare, cæterisque contrariis quibuscumque.

Transumptis credi jubet.

§.7. Et quia difficile foret præsentes literas originaliter ad omnia, & singula loca, in quibus opus esset deferri: Volumus, & prædicta auctoritate Apostolica decernimus, quod earumdem præsentium transumptis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ, aut manu Superioris Generalis, & sigillo ejusdem Congregationis munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ originalibus ipsis adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. die 10. Octob. 1606. An. II.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum, die 10. Octobris 1606. Anno II.

L V I.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Irritantur Statuta nonnulla a Vexillifero, & Antianis Reipublicæ Lucensis edita, iique admonentur, ne imposterum similia tentent.

Dilectis filiis nobilibus Viris Vexillifero Justitiæ, & Antianis Reipublicæ Lucensis.

PAULUS PAPA V.

Dilecti filii nobiles Viri salutem, & Apostolicam benedictionem.

Antiani Lucenses statuta nonnulla jurisdictionis Ecclesiasticæ læsiva ediderūt.

§.1. Jamdudum accepimus vos, varia statuta, & decreta condidisse, quæ Sacrorum Canonum Decretis, Ecclesiasticæ jurisdictioni, & Sancti Inquisitionis Officii privilegiis adversari, ac præjudicare perspeximus: Denunciationes nimirum in crimine hæresis certis Officialibus vestris faciendas esse: libros hæreticalia continentes, & scandalosa, quorum etiam Cathalogum proposueritis, legentibus si pœnituerint, veniam concedendam, eosdemque libros ab iis, qui illos haberent, per se ipsos comburendos, aut Confessario tradendos: literas ab hæreticis ad aliquos scriptas iisdem vestris Officialibus exhibendas, & in his casibus ab illis procedendum. Præterea a Sancto Inquisitionis Officio citatos, qui antequam declararentur hæretici, elapso anno com-

comparuerint, & mandatis ejusdem Sancti Officii paruerint, si a prædictis vestris Officialibus condemnati fuerint, ipso jure absolutos censendos: Cum suspectis communiter de hæresi, & in locis suspectis habitantibus commercium, conversationem, & longum colloquium absque eorumdem vestrorum Officialium licentia non habenda. Et hujusmodi decretorum, seu statutorum vigore contra Theutonicos ad vestram Civitatem probibitos libros importantes processisse, librosque comburi fecisse, aliaque peregisse, quæ absque Ecclesiasticæ jurisdictionis, Sancti Officii præjudicio, ac detrimento a Laicis fieri plane non possunt: quibus quantumvis Religiosis, ac potentibus quocumque zelo hoc faciant, de quibusvis Ecclesiasticis præsertim Catholicæ Fidei negotiis decernere, statuere, vel judicare, aut eis quoquo modo se immiscere prorsus est vetitum, & interdictum.

Irritantur.

§.2. Quare Nos, ne in ultimo die prætermissi officii pastoralis rei a Domino arguamur, & ipsi talia committendo Saulis, & Ozæ horrendo exemplo Dei indignationem in vos provocetis, nullo modo dissimulanda existimavimus. Quapropter cum Venerabilibus Fratribus Nostris S. R. E. Cardinalibus eidem Sanctæ Inquisitionis Officio Præsidentibus sæpe sæpius re communicata, ac matura deliberatione discussa, supradicta decreta, & statuta, ac similia, quorum veriores tenores præsentibus pro expressis haberi volumus, aliaque inde sequuta, tamquam Sacrorum Canonum statutis, jurisdictioni Ecclesiasticæ, & privilegiis Sancti Officii contraria, licet per se nulla, irrita, & invalida, ac nullius roboris, & momenti sint, nihilominus de Apostolicæ potestatis plenitudine, eadem omnia, & singula per præsentes irritamus, & annullamus, irritaque, nulla, & invalida, nulliusque roboris, & momenti fuisse, esse, ac fore, nec prædicta statuta in causis cognoscendis, & terminandis allegari, seu illorum rationem haberi posse, aut debere: Vosque illa facere, & edere, & illis immisceri non potuisse, neque posse decernimus, & declaramus.

Adhortatio, ut a similibus abstineant.

§.3. Et idcirco Vobis per Apostolica scripta mandamus, ut imposterum a prædictis, & similibus statutis, ac decretis faciendis, & factis exequendis, aliisque supradictis, & iis similibus vos quomodolibet immiscendo, omnino abstineatis, alioquin sciatis, censuras omnes, & pœnas a Sacris Canonibus, generalibus Conciliis, ac Summorum Pontificum Constitutionibus contra usurpantes jurisdictionem Ecclesiasticam, præsertim in causis ad dictum Officium spectantibus, & pertinentibus, ac contra illius privilegia violantes irrogatas, ipso facto vos incurfuros.

Derogatio contrariorum

§.4. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Præservantur statuta edita favore S. Officii.

§.5. Cæterum volumus per præsentes vos non impediri, quin ea statuere, & decernere, aut jam decreta, & statuta servare libere valeatis, quibus in condemnatos a Sancto Officio, vel a Ven. Fratre Episcopo Lucen. in causis hæresis, & ad Sanctum Officium pariter pertinentibus, pœnæ augentur, seu auxilium, & favorem, ac brachium pro exequendis decretis, & mandatis ejusdem Sancti Officii, ac ejusdem Episcopi in iisdem causis præstari decernitur, & ordinatur: quinimo vos his statuendis, & decernendis magnam a Deo retributionem, a Nobis vero, & Apostolica Sede gratiam, ab omnibus laudem, & commendationem promerituros, pro comperto habeatis.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris die 12. Octob. 1606. Pont. nostri Anno II.

Dat. die 12. Octob. 1606. An II.

L V I I.

In idem argumentum Episcopo Lucensi.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Venerabili Fratri Alexandro Episcopo Lucensi.

PAULUS PAPA V.

Venerab. Frater salutem, & Apostolicam benedictionem.

Recenset leges ab Antianis latas.

§.1. CUM, sicut accepimus, dilecti filii nobiles viri Vexillifer, & Antiani Reipublicæ Lucanæ, statuta, & decreta condiderint, quæ Sacrorum Canonum decretis, Ecclesiasticæ jurisdictioni, & Sancti Inquisitionis Officii privilegiis adversari, ac præjudicare perspeximus: ut puta: Denunciationes in crimine hæresis certis eorum Officialibus facien. esse: libros hæreticalia continentes, & scandalosa, quorum Cathalogus ab iis etiam proponeretur, legentibus, si pœnituerint, veniam concedendam, eosdemque libros per se ipsos ab iis, qui illos haberent, comburendos, aut Confessario traden., literas ab hæreticis ad aliquos scriptas, iisdem Officialibus exhibendas, & in his casibus ab Officialibus prædictis procedendum. Preterea a Sancto Officio citatos, qui antequam declarentur hæretici, elapso anno comparuerint, & mandatis ejusdem Sancti Officii paruerint, si ab eorum Officialibus condemnati fuerint, ipso jure absolutos censendos. Cum suspectis communiter de hæresi, & in locis suspectis habitantibus, commercium, conversationem, & longum colloquium absque eorum licentia non haben., & hujusmodi decretorum, seu statutorum vigore contra Theutonicos ad eorum Civitatem libros prohibitos importantes processerint, librosque comburi fecerint, aliaque peregerint, quæ absque Ecclesiasticæ jurisdictionis, Sancti Officii præjudicio, ac detrimento a Laicis fieri plane non possunt; quibus quantumvis Religiosis, ac potentibus, quocumque zelo hoc faciant, de quibusvis Ecclesiasticis, præsertim Catholicæ Fidei negotiis decernere, statuere, cognoscere, vel judicare, aut eis quo-

quoquo modo se immiscere prorsus est vetitum, & interdictum, ne in ultimo die prætermissi officii pastoralis rei a Domino arguamur, & prædicti Lucenses talia committendo Saulis, & Ozæ horrendo exemplo, Dei indignationem in se provocent, nullo modo dissimulanda esistimavimus.

Easq; irritat.

§.2. Quamobrem cum Venerabilibus Fratribus Nostris S.R.E. Cardinalibus eidem Sanctæ Inquisitionis officio Præsidentibus, sæpe sæpius re communicata, & matura deliberatione discussa, supradicta decreta, & statuta, ac similia, quorum veriores tenores præsentibus pro expressis haberi volumus, aliaque inde sequuta, tamquam Sacrorum Canonum statutis, jurisdictioni Ecclesiasticæ, & privilegiis Sancti Officii contraria, licet per se nulla, irrita, & invalida, ac nullius roboris, & momenti sint, nihilominus de Apostolicæ potestatis plenitudine, omnia, & singula per præsentes irritamus, & annullamus, irritaque, & nulla, ac invalida, nulliusque roboris, & momenti fuisse, esse, ac fore: Hæc prædicta statuta in causis cognoscendis, & terminandis allegari, seu illorum rationem haberi posse, aut debere, prædictosque Vexilliferum, & Antianos illa facere, & edere, & in illis se immiscere non potuisse, neque posse decernimus, & declaramus.

Monetque, ut a similibus abstineant.

§.3. Et idcirco iisdem Vexillifero, & Antianis per Apostolica scripta præcipiendo mandamus, ut imposterum a prædictis, & similibus statutis, & decretis faciendis, ac factis exequendis, aliisque supradictis, & iis similibus se se quomodolibet immiscendo, omnino abstineant, alioquin sciant, se censuras omnes, & pœnas a Sacris Canonibus, generalibus Conciliis, ac Summorum Pontificum Constitutionibus contra usurpantes jurisdictionem Ecclesiasticam, præsertim in causis ad Sanctum Officium quomodolibet spectan., & pertinentibus, & contra illius privilegia violantes irrogatas, se se ipso facto incursuros.

Derogatio contrariorum.

§.4. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Statutaque præservat, quæ præstandam opem S. Inquisitioni respiciunt.

§.5. Volumus autem, per præsentes prædictos Vexilliferum, & Antianos minime impediri, quin ea statuere, ac decernere, aut jam decreta, & statuta servare libere valeant, quibus in condemnatos in Sancto Officio, vel a Fraternitate tua, & a tuis pro tempore Successoribus in causis hæresis, & ad Sanctum Officium pariter pertinentibus pœnæ augentur, seu auxilium, & favorem, ac brachium pro exequendis decretis, & mandatis ejusdem Sancti Officii, ac tuis, & tuorum pro tempore Successorum in eisdem causis præstandum decernitur, & ordinatur; quinimo in his statuendis, & decernendis magnam a Deo retributionem, a Nobis vero, & Apostolica Sede gratiam, ab omnibus laudem, & commendationem promerituros pro comperto habendum est.

Monet Archiepiscopum curet, ne quid contra hanc declarationem attentetur.

§.6. Ut autem nihil contra hanc nostram declarationem, & mandatum a prædictis Vexillifero, & Antianis quomodolibet imposterum attentetur, erit tuæ pastoralis curæ & solicitudinis diligenter providere.

Dat. die, mense, annoque eisdem.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris die 12. Octob. 1606. Pont. nostri An. II.

L V I I I.

Ex Reg. A. in Secret. Brev.

Committitur Nuncio apud Helvetios, ut conventiones inter Episcopum Constantien., & Senatum, ac Communitatem ejusdem Civitatis, super perceptione nonnullorum fructuum ex Domibus, & aliquibus Locis Piis ab hæreticis olim dirutis, & in alios pios usus conversorum confirmet, cum absolutione a censuris, & pœnis Ecclesiasticis, in quas hac de causa illi incurrerunt.

Ven. Fratri Fabritio Episcopo Sancti Severi Nostro, & Apostolicæ Sedis apud Helvetios Nuncio.

P A U L U S P A P A V.

Ven. Frater salutem, & Apostolicam benedictionem.

Facti series.

§.1. EXponi Nobis nuper fecit Vener. Frater Episcopus Constantien., quod ipse pastorali solicitudine invigilans, si quæ bonorum Ecclesiasticorum, aut piis usibus dicatorum occupata fuerint, diligenter indagavit, ac reperiit, nonnullos Religiosos vulgo nuncupatos *Scotos* egestate coactos ab ipsa Civitate jam septuaginta ab hinc annis discessisse, & eorum Monasterium Communitati dictæ Civitatis cum pacto illud reassumendi in eventum, in quem istuc redirent, reliquisse, sed postea idem Monasterium ita ab Hæreticis dirutum extitisse, ut nulla illius vestigia appareant. Insuper extra dictam Civitatem Ecclesias Sanctorum Jodoci, & Leonardi dirutas apparere, ex quibus nullos redditus percipi constat, & si qui forsan percipiuntur, sumptus in illis exigendis fieri soliti, illos superare dicuntur: Quatuor præterea Domunculas ad præsens fere penitus dirutas, in quibus olim nonnullæ mulieres in habitu Monialium, sed citra observationem Clausuræ insimul habitabant, *Beguinæ* nuncupatæ, ex quibus nunc nullæ in dicta Civitate existunt, omniaque supradicta quinquaginta ab hinc annis a Laicis occupata fuisse, sed postea Cives nonnullos Constantien. pro eorum conscientiarum securitate curasse, ut in loco supradicti Monasterii a prædictis Monachis Scotis relicti, Ecclesia, Cœmeterium, & Domus commode ad recipiendos pestilentiæ morbo laborantes dictæ Communitatis sumptibus ædificarentur; & licet de præmissis nisi per famam non constet; quia tamen sumptus in prædictis ædificiis, & pia dicti operis administratione per dictæ Civitatis Senatum facti, & qui fiunt, fructus,

ctus, qui ex dictis bonis Ecclesiasticis percipiuntur, superant, dicto Episcopo consultius visum fuit circa illa nihil immutari; Praterea ab eodem Senatu detineri comperiit quamdam Domum olim dictarum mulierum Beguinarum ab eisdem Beguinis ob illius tenues redditus relictam, ex qua Senatus trecentos circiter florenos annuatim percipit, ac in pauperum præsertim leprosorum usus erogare consuevit: ipse vero Episcopus Domum hanc Seminario puerorum Ecclesiasticorum erigendo applicavit, ubi Alumni ejusdem Seminarii, & alii Convictores sub cura Religiosorum Societatis Jesu, & gubernio unius Præfecti ejusdem Societatis, pietate, optimis moribus, & literis imbui possint, ea conditione tamen, ut Senatus, & Communitas prædicti Domum prædictam, cum ad præsens penitus diruta sit, suis sumptibus pro prædicto Seminario erigendo reædificent, & ut redditus omnes dictæ Domus recte impendantur, cum eodem Senatu convenit, ut de residuo fructuum quinquaginta duo floreni uni Sacerdoti, qui diebus præfixis in Ecclesia Hospitalis prædicti extra dictam Civitatem existentis, Missas celebret, annuatim tradantur: duoque Alumni in prædicto Seminario perpetuo alantur cum onere, ut ad Presbyteratus ordinem canonice promoveantur ad titulum Beneficii, vel patrimonii juxta Sacri Concilii Tridentini Decreta, quorum præsentatio ad Senatum, & Communitatem prædictos, electio vero ad prædictum, & pro tempore existentem Episcopum Constantien. spectet.

Commissio, de qua in rub.

§.2. Cum autem, sicut eadem expositio subjungebat, hæc omnia inter Episcopum, & Senatum prædictos sub Nostro, & Sedis Apostolicæ beneplacito tractata, & stabilita fuerint, & tam Episcopus, quam Senatus, & Communitas prædicti conventiones prædictas pro illarum firmiori validitate, & observatione, atque conscientiarum ejusdem Senatus securitate, Apostolicæ nostræ confirmationis robore communiri cupiant: Nobisque propterea humiliter supplicari fecerunt, ut in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur, qui justa petentibus, nostrum non denegamus assensum, Senatum, & Communitatem prædictos specialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes, ac singulares ejusdem Senatus personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatæ existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, de consilio Venerabilium Fratrum nostrorum S.R.E. Cardinalium super consultationibus, & negotiis Episcoporum, & Regularium deputatorum, Fraternitati tuæ per præsentes committimus, & mandamus, ut de præmissis te diligenter informes, & si per informationem hujusmodi preces veritati niti repereris, super quo tuam conscientiam oneramus, omnes, & singulos Senatores prædictos a quibuscumque censuris, & pœnis Ecclesiasticis propter præmissa forsan incursis auctoritate nostra Apostolica in utroque foro gratiose absolvas, & liberes, ac illis omnes, & singulos fructus, redditus, & proventus ex prædictis bonis per illos perceptos, & in quoscumque usus licitos conversos remittas, & condones; Ac præterea supradictas conventiones per dictum Episcopum cum eodem Senatu initas, & quascumque scripturas desuper celebratas cum pactis, & conditionibus in illis contentis, dummodo tamen sint licita, & honesta, ac Sacris Canonibus non adversentur, eadem auctoritate nostra perpetuo confirmes, & approbes, illisque perpetuæ, & inviolabilis Apostolicæ firmitatis robur adjicias, ac omnes, & singulos tam juris, quam facti defectus, si qui in eisdem intervenerint, suppleas, itaut Senatus prædictus, & singulares illius personæ, si & postquam conventiones prædictas adimpleverint, in conscientia tuti remaneant, neque ad aliud occasione præmissorum pro exoneratione conscientiarum eorum teneantur.

Derogatio contrarior.

§.3. Non obstantibus, quatenus opus sit fe. rec. Pauli Papæ IV., & aliorum Romanorum Pontificum Prædecessorum Nostrorum de rebus Ecclesiæ non alienandis, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Ecclesiarum, & Monasterii prædictorum etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, & singulis, eorum tenores præsentibus pro expressis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 30. Octob. 1606. An.II.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die 30. Octob. 1606. Pont. nostri Anno II.

LIX.

Quod in promotione personarum Militiæ, & Hospitalis Sancti Joannis Hierosolymitani ad magnam Crucem habeatur ratio meritorum magis quam antianitatis promovendorum, juxta dictæ Religionis statutum de Electionibus, si est in usu.

De hac regulari Militia, vide in Constitut. XV. Anastasii IV. Christianæ *Tom. II, fol. 346.*

Dilectis filiis Magistro, & Consilio Hospitalis S. Joannis Hierosolymitani.

PAULUS PAPA V.

Dilecti filii salutem, & Apostolicam benedictionem.

Statutū de Electionibus inter alia cavetur, quod in promotione ad magnam Crucem habeatur ratio meritorū magis quam antianitatis respectu temporis.

§. 1. Accepimus, inter alia laudabilia statuta istius Hospitalis Sancti Joannis Hierosolymitani Apostolica auctoritate confirmata, statuto quinto de electione provide ordinatum fuisse, ut in promotione ad magnam Crucem, ratio habeatur meritorum, & sufficientiæ promovendorum, potius quam antianitatis, quo fit, ut Fratres ejusdem Hospitalis, alioquin si jure antianitatis tantum ad asequenda beneficia, ac dignitates ejusdem Hospitalis aditum haberent, onera Religionis minus prompte subeuntes, virtute, ac meritis certatim anteire non contendunt,

Quod Papa præcipit observari, si est in usu.

§. 2. Proinde Nos hoc statutum in viridi observantia retinendum esse censentes, motu proprio, & ex certa scientia, ac matura deliberatione nostra, Vobis per præsentes præcipimus, & mandamus, ut statutum prædictum quintum de Electionibus, cujus tenorem præsentibus pro expresso haberi volumus, si est in usu, inviolate observari, auctoritate etiam Apostolica, mandetis, & faciatis, ita ut occurrente quandocumque aliqua vacatione, atque fruitione dignitatum magnæ Crucis, juxta ipsius statuti dispositionem, magis de ipso Hospitali benemeriti, cæteris licet antianis respectu temporis, minus tamen benemeritis præferantur, omni exceptione, & affectione cessante: irritumque decernatis; & inane, quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio

§. 3. Non obstantibus quibusvis aliis ejusdem Hospitalis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, consuetudinibus, stabilimentis, usibus, & naturis, ac etiam Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac privilegiis, & indultis, ac literis Apostolicis, cæterisque in contrarium disponentibus quibuscumque.

Dat. die 4. Decem. 1606 An. II.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum die 4. Decembris 1606. Pontificatus nostri Anno II.

LX.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Dat facultatem Episcopis Argentinensi, & Basilien., & illorum singulis applicandi summam 11. mill. Florenorum congestorum ex fructibus Præpositura Peris nuncupat. Ordinis Sancti Benedicti, vocatæ per obitum Cardinalis ab Austria pro erigendo Puerorum Seminario Ecclesiastico in Landgraviatu Alsatiæ.

Ven. Fratribus Argentinen., & Basilien. Episcopis, & eorum alteri:

PAULUS PAPA V.

Ven. Fratres salutem, & Apostolicam benedictionem.

Maximilianus fructus Præposituræ vacātis collegit.

CUM, sicut accepimus, alias per obitum bon. mem. Andreæ Diaconi Cardinalis ab Austria nuncupati, qui Præposituram Peris nuncupat. Ordinis Sancti Benedicti in Landgraviatu Alsatiæ in Commendam ex concessione, & dispensatione Apostolica, dum viveret, obtinebat, Commenda hujusmodi cessante, Præpositura prædicta adhuc eo, quo ante Commendam ipsam vacabat, modo vacante, & antequam dicta Præpositura alteri personæ Ecclesiasticæ a fel. recor. Clemente Papa VIII. commendata fuisset, fructus, qui interim decurrerunt, opera dilecti filii nobilis viri Maximiliani Archiducis Austriæ illius Provinciæ Principis asservati fuerint, & nunc in loco tuto reperiantur, ad summam undecim millium florenorum monetæ illarum partium, quinque mille, ac septingentos ducatos auri de Camera, vel circiter constituentium ascendentes.

Erigendo que Puerorum Seminario petit applicari.

§. 2. Cumque dictus Maximilianus considerans, non solum utile, sed plane necessarium esse, ad Catholicam Religionem in illa Provincia undique ab hæreticis circumsepta conservandam, ut Seminarium Ecclesiasticum ad imbuendam Catholicæ fidei dogmatibus Juventutem extruatur, & ad hujusmodi Seminarii erectionem non parum adjumenti allatum iri, si dicta pecuniarum summa ex fructibus Præposituræ supradictæ vacantis congesta, & asservata illi applicaretur, cum præsertim aliunde sumptus ad id necessarii haberi non possint: Nobis humiliter supplicari fecerit, ut super hoc Apostolica benignitate providere dignaremur.

Pontifex eam rem committit Episcopis Argentin., & Basilien.

§. 3. Nos, qui piis nobilium virorum votis, quantum cum Domino possumus, libenter annuimus, hujusmodi supplicationibus inclinati, Vobis, & cuicumque vestrum, ut accedente moderni ejusdem Præposituræ Præpositi, seu Commendatarii consensu, & non aliter, summam pecuniarum ex fructibus dictæ Præposituræ, ut præfertur, asservatam, pro extructione unius Seminarii Puerorum Ecclesiastici in dicta Provincia in loco a vobis, vel altero vestrum dissignando faciendo, auctoritate nostra Apostolica perpetuo

petuo applicare valeatis, facultatem concedimus, & impertimur.

Derogat contrariis.

§.4. Non obstantibus quatenus opus sit, fel. rec. Pauli Secundi, & aliorum Romanorum Pontificum de rebus Ecclesiæ non alienandis, aliisque Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, dictæque Præpositura, & illius ordinis etiam Juramento, Confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 15. Decēb. 1606. An. II.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 15. Decembris 1606. Pontificatus nostri Anno II.

L X I.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Concessio ad Sedis Apostolicæ beneplacitum Emolumentorum ex dispensationibus Matrimonialibus provenientium ad summam 500. scutorum annuorum ascendentium pro subventione Hospitalis Pauperum Infirmorum, & Peregrinorum Italorum Ulyxbonæ commorantium.

PAULUS PAPA V.

Ad futuram rei memoriam.

Ulisyppone erecta Parochia, & Hospitale Italis.

Alias, sicut accepimus, fel. recor. Clementi Papæ VIII. Prædecessori Nostro Ven. fratris Fabii Patriarchæ Hierosolymitani, tunc in Portugalliæ, & Algarbiorum Regnis Spoliorum, & Jurium Cameræ Apostolicæ debitorum Collectoris, & Vicelegati Apostolici, ac Nationis Italicæ in Civitate Ulixbonen. degen. nominibus exposito, quod dudum impensis ipsius Nationis in ipsa Civitate Ecclesia sub invocatione Beatæ Mariæ de Laureto à fundamentis fabricata extiterat, & in ipsa Ecclesia, cujus Fabrica valde sumptuosa est, divina Officia decenter per Religiosos ibidem degentes, & Missæ quotidie celebrabantur, & diebus festivis solemni ritu decantari, & Verbi Dei Conciones haberi solebant; Præterea in eadem Ecclesia animarum cura unius fatis amplæ Parochiæ per idoneos Parochos exercebatur, eaque cura dudum ipsi Ecclesiæ absque aliquo emolumento Nationis Italicæ personis applicata fuerat, & ita expensæ omnes tam ad curam animarum, quam ad alia necessaria pertinentes ære particularium dictæ Nationis collato absque ulla prorsus Parochianorum contributione fiebant.

Cardinalis Austriacus d. Hospitali applicat 500. annua scuta ex dispensationibus matrimonialibus.

§.2. Et in eadem expositione subjuncto, quod licet dudum Homines prædictæ Nationis apud dictam Ecclesiam unum Hospitale pro Infirmis, & Peregrinis ejusdem Nationis extruere cogitassent, nihilominus, eo quia à nonnullis annis citra commercium Indiarum in dicto Regno valde defecerat, & eadem causa Italicorum Mercatorum numerus imminutus, ipsique mercatores remanentes facultatibus extenuati erant, opus hoc differebatur; dilectus filius nobilis vir Albertus Archidux Austriæ tunc tituli Sanctæ Crucis in Hierusalem Præsbyter Cardinalis, & Sedis Apostolicæ in dicto Regno de latere Legatus, precibus tunc existentis Collectoris Jurium, & spoliorum Cameræ prædictæ in dictis Regnis debitorum, ac Nationis prædictæ adductus, concessit, ut ex dispensationibus matrimonialibus in ipsa Legatione expediri solitis, ultra emolumenta ordinaria, loco operum manualium in quibus quandoque contrahentes condemnari solebant, alicui pio loco præstandorum, ipsi contrahentes quamdam eleemosynam solverent, nimirum pro dispensationibus ordinariis decem Regalia, & quando in duplici gradu peterentur, viginti Regalia, quod emolumentum ad quingenta circiter scuta monetæ annuatim ascendens in Hospitalis prædicti fabricam, ejusque manutentionem converti, & erogari voluerat, prout ex tunc deinceps factum fuerat sine aliqua cujusque reclamatione, immo potius cum universali omnium satisfactione, emolumentaque prædicta, cum adhuc Ecclesiæ fabrica perfecta non esset, de licentia ejusdem Alberti tunc Cardinalis Legati ipsius Ecclesiæ fabricæ, quousq; absoluta esset, applicata fuerant: Ita tamen, ut postea ad Hospitalis fabricam, & manutentionem reverterentur.

Hujusmodi applicationem approbat Clem. VIII.

§.3. Ac eidem Clementi Prædecessori pro parte Fabii Patriarchæ, & Nationis prædictorum humiliter supplicato, ut concessioni, & assignationi hujusmodi robur Apostolicæ confirmationis adiicere dignaretur. Idem Clemens Prædecessor, hujusmodi supplicationibus inclinatus, concessionem, & assignationem ab ipso Alberto tunc Cardinale Legato, ut præfertur, factam, durante dicta Legatione confirmavit, & approbavit, prout in ejus literis in simili forma Brevis, sub die 23. Novembris 1594. Pontificatus sui anno Tertio desuper expeditis plenius continetur.

Officiales Hospitalis iterum petunt confirmari.

§.4. Cum autem, sicut Nobis nuper dilectorum filiorum Officialium, & deputatorum ejusdem Nationis Italicæ Ulixbonæ commoran. nomine fuit expositum, ex prædicta impositione, & assignatione, quæ nemini gravis, vel onerosa existit, pauperum infirmorum, & Peregrinorum Nationis Italicæ necessitatibus plurimum prospiciatur, & ut illam imposterum quoque tuta conscientia percipere valeant, cupiant impositionem, & concessionem emolumentorum prædictorum ipsi Hospitali, ut supra jam factam, per Nos de novo dicto Hospitali concedi, & assignari; Ideo Nobis humiliter supplicari fecerunt, ut in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Confirmatur ad Sedis Ap. beneplacitum.

§.5. Nos igitur impositionis, & concessionis emolumentorum prædictorum, seu literarum Patentium, aut aliorum quorumcumque Diplomatum, necnon literarum dicti Clementis Prædecessoris confirmatoriarum desuper expeditarum, vel expeditorum tenores, veriusque hujusmodi emolumen-

lumentorum annuum valorem præsentibus pro expressis habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, emolumenta ex dictis dispensationibus matrimonialibus per nunc, & pro tempore existentem Jurium, & spoliorum hujusmodi Collectorem Generalem, aut Legatum, seu Vicelegatum Apostolicæ Sedis in dictis Regnis pro tempore commoran. vigore facultatum sibi desuper concessarum, seu concedendarum concedendis modo supradicto juxta impositionem a dicto Alberto tunc Cardinale, & Legato, ut præfertur, factam provenientia, eidem Hospitali, auctoritate Apostolica, tenore præsentium ad Nostrum, & Sedis Apostolicæ beneplacitum concedimus, & assignamus:

Clausulæ. §.6. Ac Administratores prædicti Hospitalis, aut alios pro tempore deputatos super hujusmodi emolumentorum perceptione molestari, impediri, perturbari, aut inquietari nullatenus posse, aut debere; sicque per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, ac modernum, & pro tempore existentem in dictis Regnis Collectorem, ac Nostrum, & dictæ Sedis de latere Legatum, seu Vicelegatum hujusmodi, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Collectori spoliorū exequutio committitur. §.7. Quocirca eidem moderno, & pro tempore existenti Collectori Generali, & Legato, seu Vicelegato per præsentes committimus, & mandamus, quatenus Hospitali prædicto in præmissis efficacis defensionis præsidio assistens, in illius subventionem dicta emolumenta erogari curet, & faciat.

Contraria tolluntur. §.8. Non obstantibus quibusvis Apostolicis, ac in Universalibus, Provincialibusque, & synodalibus Conciliis editis Generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & ordinationibus, ac statutis, & consuetudinibus etiam Juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, approbatis, & innovatis: necnon omnibus illis, quæ dictus Clemens Prædecessor in suis literis prædictis voluit non obstare, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 6. Feb. 1607. An. II. Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 6. Februarii 1607. Pontificatus nostri Anno II.

LXII.

De auctoritate Ministri Generalis Ordinis Fratrum Minorum S. Francisci de Observantia, & Commissarii generalis Ordinis Fratrum Reformatorum, super Fratribus Minoribus Reformatis de strictiori Observantia.

Reformatorum Congregationem probavit Clemens VII. in sua Const. XLIII. In superna *Tom. IV. Par. I. fol.* 100.

Dilecto filio Archangelo a Messana Ministro Generali totius Ordinis Fratrum Minorum Sancti Francisci de Observantia.

PAULUS PAPA V.

Dilecte fili salutem, & Apostolicam benedictionem.

Exordium. POstulat Apostolici muneris ratio, quod nullis nostris exigentibus meritis divina dignatio gerere nos voluit in terris, ut inter ceteras agri Dominici excolendi curas, minime negligatur restitutio disciplinæ Ordinis regularis, qui merito, ut flos quidam, & pretiosus lapis inter Ecclesiæ ornamenta Sanctorum Patrum præconio celebratur, ut quæ humanæ fragilitatis vitio tempore collabuntur, Pastorali vigilantia divina aspirante gratia corrigantur.

Ministri Generalis auctoritas super reformatos. §.1. Ut igitur B. Francisci Fratres Minores de Observantia nuncupati, quod nomine præseferunt, in dies magis re ipsa præstent, motu proprio, & ex certa scientia, & matura deliberatione nostra, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, tenore præsentium, statuimus, & ordinamus, ut tu, & tui pro tempore Successores Ministri generales, super omnibus Reformationibus, & Fratribus Reformatis eamdem ordinariam potestatem, quam super aliis ejusdem Ordinis Fratribus habes, & exerces, similiter habere, & exercere libere possis.

Provincialium Reform. potestas super Custodibus. §.2. Quodque Ministri Provinciales, qui Reformati erunt, ordinariam super Custodibus, & Reformatis similiter habeant, & exerceant potestatem.

Præcedentia. §.3. Qui vero ex dictis Ministris de Familia erunt, eisdem Custodibus, & Reformatis præcedant, & pro eorum Superioribus censeantur, & recognoscantur.

Custodis, vocaliumque facultas in Capitulo Provinciali. §.4. Custos autem, & ejus vocales ad Provinciale Capitulum accedant, & in eo in electione Ministrorum, & Definitorum, vocem activam, & passivam habeant, ipseque Custos a vocalibus suæ Custodiæ in prædicto Capitulo eligatur, qui una cum discretis Guardianos constituet, & familias in sua custodia disponet, & ulterius, ut ipse Custos quoties sibi necessarium videbitur, suam custodiam visitare, mutare, corrigere, & punire possit.

Appellatio ad Ministrū Gen. §.5. In casu vero appellationis, ad te, & pro tempore existentem Ministrum generalem appellandum erit.

§.6. Rursus quotiescumque aliquis ex Fra-

Transitus de Reformatione ad Familiam, & e contra.

Fratribus Reformatis ob infirmitatem, vel aliam legitimam causam a Reformatione, exire, & ad Familiam transire voluerit, in Capitulo, aut Congregatione Provinciali de consensu Custodis, & majoris partis vocalium Custodiæ illi concedatur, & eorumdem consensu, necnon Ministri Provinciæ Fratres de Familia ad Reformationem poterunt migrare.

Novitii possunt eligere Reformationē vel Familiam.

§.7. Novitiis quoque, qui in Capitulo, aut Congregatione recipientur, utrum ad Reformationem, vel ad Familiam ad Novitiatum agendum se conferre velint, eligere liberum erit, servata tamen fel. rec. Sixti Papæ V. Prædecessoris nostri Constitutione.

Conventus de Familia acceptandi facultas penes Ministrū Generalem.

§.8. Præterea circa Conventus de Familia acceptandos, quicquid a dilecto filio nostro Pompejo tit. S. Balbinæ Præsbytero Cardinale Arrigonio nuncupato, & a te, ac pro tempore existente istius Ordinis Protectore, ac Generali Ministro ordinatum fuerit, observetur.

Jussio prædicta observandi.

§.9. Quocirca in virtute Sanctæ obedientiæ omnibus, & singulis dicti Ordinis, & Reformationis prædictæ Superioribus, & Religiosis præcipimus, & mandamus, ut præmissa omnia, & singula inviolabiliter observent, tibique in illis prompte pareant, obedian', & assistant, alioquin sententiam, sive pœnam, quam rite tuleris, seu statueris in rebelles ratam habebimus, & faciemus auctore Domino usque ad satisfactionem condignam inviolabiliter observari.

Derogatio contrariorū.

§.10. Non obstantibus Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon ejusdem Ordinis statutis, & consuetudinibus, etiam juramento confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis eidem Ordini, illiusque superioribus, & personis, ac quibusvis aliis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis derogatoriarum derogatoriis, & insolitis clausulis, ac irritantibus, & aliis decretis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, & singulis, eorum tenores præsentibus pro expressis, & ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris harum serie specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 4. Februarii 1607 An. II.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub annulo Piscatoris, die 4. Februarii, millesimo sexcentesimo septimo, Pont. Nostri Anno Secundo.

Sequitur extensio auctoritatis Ministri Generalis ad Commissarium Generalem, de qua in rub.

Dilecto filio Evangelista de Gobiano Commissario Generali Ordinis Fratrum Minorum Reformat. S. Francisci de Observantia.

PAULUS PAPA V.

Dilecte fili, salutem, & Apost. benedictionem.

Extensio auctoritatis Ministri generalis, donec erit

1. Cupientes regimini, & gubernio Fratrum Reformatorum Sancti Francisci de Observantia opportune prospicere, ac de tua pietate, prudentia, Religionis zelo, ac in gubernando experientia plurimum in Domino confisi, Tibi, durante officio Commissarii Generalis ejusdem Ordinis, & absentia Ministri, seu Vicarii Generalis dicti tui Ordinis, & vice, ac loco ipsius, Universos dicti Ordinis Fratres Reformatos cum eadem auctoritate, superioritate, jurisdictione, & facultatibus, Ministro, seu Vicario generali totius ordinis S. Francisci de Observantia competentibus, & competituris, in spiritualibus, & temporalibus, regendi, & gubernandi plenam, & liberam facultatem, & auctoritatem tribuimus, & impertimur.

absēs, ad Cōmissarium generalem Ordinis Reformatorum, ejus officio durante.

Obedientia ab omnibus Reformatis ei præstanda.

§.2. Mandantes propterea dilectis filiis Custodibus, & aliis Superioribus, & Fratribus Universis Reformatis prædictis, ut Tibi debitum honorem, & reverentiam exhibentes, tua salubria monita, & mandata suscipiant humiliter, & efficaciter adimplere procurent, alioquin sententiam, sive pœnam, quam rite tuleris, seu statueris in rebelles, ratam habebimus, & faciemus (auctore Domino) usque ad satisfactionem condignam inviolabiliter observari.

Restrictio auctoritatis ejus dē Cōmissarii.

§.3. Cæterum volumus, ut quæ per fel. record. Clementem Papam Prædecessorem Nostrum, per ejus sub plumbo in favorem eorumdem Fratrum Reformatorum, seu aliàs expeditas literas disposita fuerunt, immutare, aut aliquo modo alterare non possis, sed illa observari facere tenearis.

Derogatio contrariorū.

§.4. Non obstantibus Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, nec non Ordinis prædicti, etiam juramento confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis Ordini prædicto, ac Ministro generali, & aliis Superioribus, nec non Fratribus tam Reformatis, quam de Familia, & aliis quibuslibet personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, ac irritantibus, & aliis decretis, in genere, vel in specie, ac aliàs in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, eorum tenores pro plene, & sufficienter expressis, & ad verbum insertis habentes illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 8 Julii 1615. An. XI.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem, sub Annulo Piscatoris, die 8. Julii, millesimo sexcentesimo decimo quinto, Pont. nostri Anno XI.

Quod

LXIII.

Quod Rectores Ecclesiarum Parochialium Indiarum Occidentalium, ab iis qui in Ecclesia, & Domibus Ordinis Fratrum Eremitarum Sancti Augustini sepelliuntur, majorem non exigant eleemosynam, quam eam, quæ a Concilio Tridentino præscribitur, & a Pio V. explicatur.

PAULUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Rectores Ecclesiarum Parochialium Indiarum Occidentalium, majorem exigebāt eleemosynam ab his, qui in Ecclesiis Fratrum Eremitarum S. Augustini sepeliebantur, in quam ab iis, qui in propriis Ecclesiis sepeliebantur.

§. 1. Exposuit Nobis nuper fuit pro parte dilecti filiorū Francisci Pereira, Assistentis Generalis totius Ordinis Fratrum Eremitarum Sancti Augustini, nec non Provincialis Provinciæ Mexicanæ ejusdem Ordinis novæ Hispaniæ in Indiis, quod Rectores Parochialium Ecclesiarum Indiarum Occidentalium, ne ita commode Christifideles, qui in Domino moriuntur, in Ecclesiis Ordinis hujusmodi, ac in propriis eorum Parochialibus sepeliri valeant, de consilio forsan suorum Superiorum, abusum introduxerunt, ut scilicet exigant majorem eleemosynam ab iis, qui in Ecclesiis dicti Ordinis sepeliuntur, quam si in propriis Ecclesiis sepelirentur, ita ut fideles qui in Ecclesiis Ordinis hujusmodi sepeliri desiderant, parem ad minus Parochialibus Ecclesiis eleemosynam relinquere debeant ratione eorum sepulturæ, quam Ecclesiis Ordinis hujusmodi relinquunt.

Exigebant insuper eleemosynam Missarū quas pro anima sua Fratrib. dicēdas relinquunt, testatores.

§. 2. Et quod pejus est, siquis pro animæ suæ refrigerio, nonnullas Missas a Fratribus Ordinis hujusmodi dicendas reliquerit, prætendunt Parochi eleemosynam ratione Missarum hujusmodi relictam inter ipsos, & Fratres prædictos esse dividendam, quo fit, ut non parum in deligendis sepulturis in Ecclesiis dicti Ordinis graventur sæculares, cum duplum pro sepultura solvere cogantur.

Hujusmodi abusum a Papa removeri, Ordinis Prælati supplicant.

§. 3. Cum autem, sicut eadem expositio subjungebat, plerique Christifideles in dictarum Domorum Ecclesiis ob difficultatem tam magnas expensas persolvendi sepeliri se facere non possint, quo fit ut Ecclesiæ hujusmodi mortuorum sepulturis, & consequenter eleemosynis in dies fieri consuetis propemodum priventur, idcirco pro parte eorumdem Francisci Assistentis Generalis, & Provincialis Nobis humiliter supplicatum fuit, ut in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Qui propterea Rectoribus dictarum Parochialium prohibet majorē eleemosynam petere quā præscribitur a Concilio Trid. sess. 25. c. 13., & a Pio V. explicatur in sua Const.

§. 4. Nos igitur hujusmodi abusus omnino tollere, ac dicti Ordinis commoditatibus, & propagationi, quantum cum Domino possumus, prospicere cupientes, hujusmodi supplicationibus inclinati, de consilio Venerabilium Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium, super consultationibus, & negociis Episcoporum, & Regularium deputatorum, omnibus, & singulis Parochialium Ecclesiarum Universarum Indiarum Occidentalium, & Orientalium Rectoribus, nunc, & pro tempore existentibus, harum serie interdicimus, & prohibemus, ne sub excommunicationis majoris latæ sententiæ poena, a qua nonnisi a Nobis, seu Romano Pontifice pro tempore existente, præterquam in mortis Articulo absolvi possint, ex nunc de inceps perpetuis futuris temporibus, majorem eleemosynam ab iis, qui in dictorum Fratrum Eremitarum Sancti Augustini Ecclesiis sepeliuntur, ea quam illis præscribit Concilium Tridentinum sess. 25. cap. 13. juxta explicationem a fel. recor. Pio Papa V. Prædecessore nostro emanatam, sub Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1567. xvii. Kal. Junii Pontificatus sui Anno Secundo, quovis prætextu, aut occasione, etiam de consilio, consensu, & mandato suorum Ordinariorum exigere valeant, seu præsumant.

Executores hujus Constitutionis deputat.

§. 5. Quocirca dilectis filiis causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ generali Auditori, ac Indiarum Occidentalium, & Orientalium Societatis Jesu Provincialibus pro tempore existentibus, per præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios, ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte Assistentis generalis, & Procuratoris prædictorum, nunc, & pro tempore existentium, aut alicujus eorum fuerint requisiti, præsentes literas, & in eis contenta quæcumque solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra illos præmissorum omnium & singulorum effectu pacifice frui, & gaudere: Non permittentes eos desuper a quoquam quavis auctoritate quomodolibet indebite molestari: Contradictores quoscumque, ac præmissia non parentes, eisque auxilium, consilium, vel favorem, publice, vel occulte, directe, seu indirecte quomodolibet præstantes, per censuras, & poenas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Contrariisq; derogat.

§. 6. Non obstantibus præmissis, ac quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Ecclesiarum, Domorum, & Ordinis hujusmodi, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, consuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis eidem Ecclesiis, Domibus, & Ordini, earumque Rectoribus, Superioribus, & Fratribus, ac quibusvis aliis personis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis, ac literis Gregorii XIII. etiam Prædecessoris Nostri, sub Dat. Romæ apud S. Petrum Anno 1572. Pontificatus sui Anno Primo. Quibus omnibus, & singulis, eorum tenores præsentibus pro expressis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisq; contrariis quibuscumque.

§. 7. Vo-

Transumptis quoque credi jubet. §. 7. Volumus autem, ut præsentium transumptis etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. die 16. Febr. 1607. An. II. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, die 16. Februarii 1607. Anno Secundo.

LXIV.

Ex Regest. in Secret. Brev. Canonicis Metropolitanæ Ecclesiæ Goanæ Officio S. Inquisitionis addictis exemptio conceditur a servitio Ecclesiæ, & Indultum percipiendi distributiones quotidianas.

PAULUS PAPA V.

Ad futuram rei memoriam.

Indultum, de quo in Rubrica. §. 1. CUM, sicut accepimus, nonnulli Canonici Ecclesiæ Metropolitanæ Goan. in Indiis Officio Sanctæ Inquisitionis pro Inquisitoribus Fiscalibus, seu Notariis inserviant: & propterea dicto munere occupati in eadem Ecclesia personaliter residere, ac divinis officiis nocturnis, & diurnis, uti ratione eorum Canonicatuum, & Præbendarum, quos obtinent, tenentur, interesse non possint; Nos ne id prædictis Canonicis alicui detrimento sit, opportune providere volentes, motu proprio, & ex certa scientia, & matura deliberatione nostra, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, prædictæ Ecclesiæ Canonicis nunc, & pro tempore ad servien. Officio ejusdem Sanctæ Inquisitionis pro Inquisitoribus, Fiscalibus, seu Notariis deputatis quamdiu dictis muneribus fungentur; Consultoribus vero, & cæteris Officialibus ejusdem Sanctæ Inquisitionis, qui Canonicatus, & Præbendas in eadem Ecclesia obtinent, pro eo dumtaxat tempore, quo actu servitio Inquisitionis vacabunt, a prædicta Ecclesia abesse, & interim omnia, & singula fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, & emolumenta quæcumque, nec non etiam distributiones quotidianas in quibusvis rebus consisten., etiam ratione Matutinorum, aut aliarum Horarum Canonicarum manualiter quotidie dari, & præstari solita, ad prædictos Canonicos, & quemlibet eorum ratione suorum Canonicatuum, & Præbendarum, si in eadem Ecclesia personaliter residerent, ac singulis officiis divinis, missis, legatis, diurnis, & nocturnis horis assidue interessent, spectantia, & pertinentia, cum ea integritate percipere, exigere, & levare, ac in suos usus, & utilitatem convertere, cum qua illos, & illa percipere, exigere, & levare possent, si, ut præfertur, personaliter residerent, & interessent, libere, & licite possint, & valeant, & quilibet eorum respective possit, & valeat; ita tamen, ut pro tempore, quo dicti Consultores, & cæteri Officiales præter Fiscales, Inquisitores, & Notarios primodictos pro negotiis Sanctæ Inquisitionis non fuerint occupati, a servitio Ecclesiæ non eximantur, auctoritate Apostolica tenore præsentium concedimus, & indulgemus.

Exequutio Archiepiscopo, & Capitulo demandatur. §. 2. Mandantes propterea Ven. Fratri Archiepiscopo Goan., ac dilectis filiis Capitulo, & Canonicis ejusdem Ecclesiæ, cæterisque, ad quos fructuum, necnon distributionum, aliorumque præmissorum distributio, seu traditio nunc quomodolibet spectat, & in futurum spectabit, in virtute sanctæ obedientiæ, ut statim visis præsentibus omnia, & singula fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, & emolumenta, nec non distributiones quotidianas solis præsentibus, & divinis officiis, ut præfertur, interessentibus dari, & per eos lucrifieri solitas quocumque nomine nuncupentur, omni mora, & dilatione postpositis, prædictis Canonicis nunc, & pro tempore ad servitium Sanctæ Inquisitionis hujusmodi deputatis, ac Consultoribus, & Officialibus prædictis, seu eorum legitimis Procuratoribus occasione suorum Canonicatuum, & Præbendarum juxta præsentium tenorem tradant, & consignent, seu ab aliis tradi, & consignari curent, & faciant realiter, & cum effectu.

Contraria tolluntur. §. 3. Non obstantibus Apostolicis, ac in universalibus, Provincialibusque, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ac ejusdem Ecclesiæ Goan., etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eidem Ecclesiæ, ejusque Præsuli, nec non Capitulo, Canonicis, & quibusvis aliis personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, & cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, ac irritantibus, & aliis decretis in genere, vel in specie, ac alias in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, & singulis, eorum tenores præsentibus pro expressis, & ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 7. Martii 1607. An. II. Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris, die 7. Martii 1607. Pontificatus nostri II.

LXV.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Suspensio cujusdam Statuti super electione Archiepiscopi Salisburgensis a Capitulo, & Canonicis dictæ Ecclesiæ facti.

Dilectis filiis Decano, Capitulo, & Canonicis Ecclesiæ Salisburgen.

PAULUS PAPA QUINTUS

Dilecti filii salutem, & Apostolicam benedictionem.

Exordium.

QUoniam novitates contra sacrorum Canonum decreta, & jusus longævi auctoritatem in Ecclesias introduci non debent, exigit officii nostri ratio, ut si aliquæ usquam pullulant, pastorali solicitudine, quam omnibus Ecclesiis debemus, celeri remedio occurratur.

Capitulum Familias Austriacam, & Bavaricam a voce passiva statuto quodam excluserat.

§.1. Sane ad Apostolatus nostri audientiam, nec sine animi nostri molestia, pervenit, quod vos ad perpetuo excludendum certis prætensis de causis ab Ecclesiæ Salisburgen. regimine Austriacæ, & Bavariæ familiarum quascumque personas, propria auctoritate statuere, aut decernere non dubitastis, ut nullus ex his ambabus familiis, ad Salisburgensem Archiepiscopatum in perpetuum eligatur, vel postuletur; Id quod contra ecclesiasticas regulas commissum fuisse plane dignoscitur.

Hujusmodi statutum suspendit Paulus.

§.2. Quapropter Nos, quibus sacrorum Canonum commissa est custodia, ne Ecclesiastica subvertatur disciplina, ex nostri Apostolatus officio, quo divina dignatio fungi voluit humilitatem nostram, suprascriptum statutum, seu decretum, quod diligenter considerавimus, & ab aliis considerari, & examinari fecimus, matura super eo habita deliberatione, auctoritate Apostolica, præsentium tenore suspendimus, & stante hujusmodi suspensione, Capitulum vestrum, aut ejus, & quascumque alias, ad quas Salisburgen. Archiepiscopi electio spectat, personas non ligare, neque arctare, nullique eligibili ullatenus præjudicare, eadem auctoritate decernimus, ita ut quandocumque Ecclesiam Salisburgen. destitui contigerit solatio pastoris, nullus Canonicorum, neque ulla aliarum dictarum personarum, ad quas prædicta electio pertinet, aut alias eligibiles sunt, cujuscumque gradus, dignitatis, nobilitatis, conditionis, & præeminentiæ existant, ab electione activa, vel passiva, aut a postulatione vigore statuti hujusmodi ita suspensi excludantur, aut repellantur, prout excludi, aut repelli non posse, nec debere, prædicta auctoritate decernimus; firmis nihilominus, & in eodem statu in cæteris remanentibus vestri Capituli quibuscumque aliis Constitutionibus, ejusdemque, & Canonicorum, ac supradictarum personarum juribus. Quibus omnibus, & singulis non intendimus in aliquo præjudicare:

Sicque servari præcipit.

§.3. Quare vobis omnibus, & singulis, aliisque, ad quos electiones prædictæ negotium quomodolibet spectat, per Apostolica scripta præcipiendo mandamus, ne hujusmodi per Nos ita suspenso statuto, seu decreto, adveniente dictæ Ecclesiæ vacatione in judicio, vel extra ullo modo utamini, & respective utantur.

Obstantibus derogat.

§.4. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac privilegiis, indultis, & literis Apostolicis vobis, & aliis prædictis, vel vestrum, & illorum cuilibet sub quibuscumque tenoribus, & formis, & cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, ac irritantibus, & aliis decretis in genere, vel in specie, aut alias in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, & singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & ad verbum expressa mentio habenda esset, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro expressis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 9. Martii 1607. An. II.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris, die 9. Martii 1607. Pontificatus nostri Anno II. (a)

LXVI.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Prohibet, quominus Ecclesiastici Regni Siciliæ, Boves, Vaccas, Vitulos, ac alia Animalia agrorum culturæ utilia occidant.

PAULUS PAPA QUINTUS

Ad futuram rei memoriam.

Proœmium a fertilitate soli deductum.

REgnum Siciliæ ultra Pharum, illiusque solum ita fertile esse considerantes, ut nedum adjacentibus locis, sed interdum ipsi Urbi pluries in maximis Annonæ difficultatibus frumenta subministravit, ob idque antiquitus *Romani Horrei* nomen meruerit; ad ipsius Regni commodiorem, facilioremque culturam proficientia maxime Catholicorum Regnum votis id expostentibus libenter constituimus, prout conspicimus in Domino salubriter expedire.

Siciliæ Reges edicto suo cavérant, quominus Boves, Vituli &c. mactentur.

§.1. Sane charissimus in Christo filius noster Philippus Hispaniarum Rex Catholicus Nobis nuper exponi fecit, quod cum in prædicto Regno, cujus ipse Philippus etiam Rex existit, magna Boum, & Vaccarum ad terras illius Regni excolendas penuria exsisteret, ipsius Philippi Regis in dicto Regno antecessores per eorum Edicta, Constitutiones, seu Pragmaticas mandarunt, & præceperunt omnibus, & singulis ejusdem

(a) Die 21. Martii Paulus Papa Privilegia Mercatoribus Anconitanis a Clemente VIII. concessa, & quæ suo loco retulimus, confirmavit.

dem Regni incolis, ne Boves, Vaccas, Vitulos, & hujusmodi generis animalia ad usum carnium pro victu humano conficiendarum, præterquam in certis publicis locis dumtaxat statutis sub quibusdam pœnis quovis modo mactare, seu mactari facere auderent, vel præsumerent. Quæ edicta, Constitutiones, seu Pragmaticas, ipse Philippus Rex, seu ejus in dicto Regno Proreges, vel alii Ministri postea confirmarunt, & innovarunt.

Philippus hic legem ad Ecclesiasticos petit extendi.

§.2. Verum, quia personæ ecclesiasticæ tam sæculares, quam regulares dicti Regni, sive eorum aliqui in maximum totius Regni, illiusque agriculturæ detrimentum, Boves, Vaccas, & Vitulos interdum mactare, seu mactari facere non verentur: prædictus Philippus Rex Nobis humiliter supplicari fecit, quatenus super præmissis opportunum adhibere remedium de benignitate Apostolica dignaremur.

Paulus extendit sub pœnis, quæ hic recensentur.

§.3. Nos igitur, qui ab initio nostræ ad summi Apostolatus apicem assumptionis, frumenti, & bladorum abundantiam, & ubertatem ubique vigere sinceris desideravimus affectibus, ipsius Philippi Regis Nobis per dilectum filium Nobilem Virum Joannem Fernandez de Pacecho Marchionem Villenæ, dum apud Nos pro ipso Philippo Rege Oratoris munere fungeretur, porrectis supplicationibus inclinati: omnibus, & quibuscumque personis ecclesiasticis tam sæcularibus, quam regularibus, etiamsi sæculares Patriarchali, Episcopali, aut quavis alia dignitate, vel eccellentia; regulares vero personæ hujusmodi cujusvis ordinis, etiam quantumvis exempti, & privilegiati, nec non Militiarum, etiam Sancti Joannis Hierosolymitani existant, in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub indignationis nostræ, nec non mille scutorum, quoad sæculares, quo vero ad regulares personas hujusmodi quorumcumque officiorum, ac dignitatum etiam generalium, quæ obtinent, ac incapacitatis ad illa similia, aut dissimilia in futurum quomodolibet obtinenda: quo autem ad Milites Hospitalis Sancti Joannis Hierosolymitani hujusmodi aliorum mille scutorum, & in subsidium, quoad eos, qui non habent in ære, exilii a toto præfato Regno pœnis per contravenientes incurrendis districte prohibemus, & inhibemus, ne ipsi, aut eorum aliqui de cætero quovis quæsito colore, prætextu, vel ingenio Boves, Vaccas, Vitulos, aut animalia hujusmodi agrorum culturæ inservientia ad nostrum, & Sedis Apostolicæ beneplacitum mactare, seu mactari facere, vel alias mactantibus auxilium, vel favorem, occulte, vel publice, directe, vel indirecte dare audeant, vel præsumant.

Clausulæ.

§.4. Decernentes præsentes nostras literas etiam ex eo, quod quicumque quavis auctoritate, dignitate, officio, & honore fungentes in præmissis quomodolibet interesse habentes, seu habere prætendentes, ad hoc vocati, & causæ, propter quas illæ emanarunt, examinatæ, & justificatæ non fuerint, nec præmissis consenserint, seu quibusvis aliis de causis de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ, vel quovis alio defectu notari, vel impugnari, aut ad terminos juris reduci, vel in jus, aut controversiam sub quocumque prætextu, seu alias quomodolibet infringi, vel revocari nullatenus posse, sed illas semper, & perpetuo validas, & efficaces esse, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac ab omnibus inviolabiliter observari; Sicque, & non aliter in præmissis omnibus, & singulis per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam S. R. E. Cardinales, ac Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere; irritum quoque, & inane, quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executores designati.

§.5. Quocirca Ven. Fratri Archiepiscopo Panormitan., & Messanen., & Episcopo Mazarien. per præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel eorum quilibet per se, vel alium, seu alios in dignitate ecclesiastica constitutos per ipsos delegandos, easdem præsentes literas, & in eis contenta quæcumque publicari, & sub prædictis, & aliis sibi benevisis pœnis per quoscumque Antistites, Prælatos tam regulares, quam sæculares, Capitula, Clericos, Fratres, Milites, & personas quaslibet, quantumvis exemptas omnibus juris, & facti remediis, invocato etiam brachio sæculari, omni mora, dilatione, & exceptione remotis, faciant, præcipiant, & mandent inviolabiliter observari: Contradictores quoslibet, & rebelles per prædictas, seu alias eis benevisas etiam corporis afflictivas, citra tamen sanguinis pœnas, ac censuras ecclesiasticas auctoritate nostra, appellatione postposita, compescendo.

Derogatio contrariorum.

§.6. Non obstantibus præmissis, ac fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris nostri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac quibusvis exemptionibus, immunitatibus, ac gratiis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis quibusvis Prælatis, Superioribus, Collegiis, Conventibus, Monasteriis, Hospitalibus, Domibus, & locis, illorumque personis, & Ordinibus, ac Militiis prædictis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, nec non irritantibus, & aliis decretis, etiam motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, & alias quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut ali-

aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, acsi de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata, inserti forent, præsentibus pro plene, & sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat harum serie specialiter, & expresse derogamus contrariis quibuscomque. Aut si aliquibus communiter, aut divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Fides danda transumptis. §.7. Volumus autem, quod præsentium transumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, ac sigillo personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides in judicio, & extra adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si vere, & realiter essent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. die 23. Martii 1607. An. II. Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris, die 23. Martii 1607. Pontificatus nostri Anno II. (a)

LXVII.

Ex Regest. in Secret. Brev. Facultas Card. de Jojosa absolvendi Ducem, Senatum, Statutarios, Consultores, & alios Reipublicæ Venetiarum Ministros &c. a censuris per eos incursis, necnon interdictum a dicta Civitate amovendi.

Venerabili Fratri nostro Francisco Episcopo Sabinensi S. R. E. Cardinali de Jojosa nuncupato.

PAULUS PAPA V.

Venerabilis Frater salutem, & Apostolicam benedictionem.

Procemium. Vices illius, quamquam immeriti gerentes in terris, qui visitat in virga iniquitates hominum, & in verberibus peccata, misericordiam autem suam non dispergit ab eis, multæque miserationis est, & præstabilis super malitia, eos, quibus errantibus inviti adhibuimus virgam Ecclesiasticæ disciplinæ, reversos in viam, libenter paterna complectimur misericordia, & benignitate.

Pontifex Venetam Urbi Ecclesiastico Subposuerat interdicto ob violatam Ecclesiasticam libertatem. §.1. Dudum siquidem Leonardum Donatum Ducem, & Senatum Reipublicæ Venetorum, Statutarios, & eorum Consultores, Fautores, & adhærentes, quod Dux, & Senatus ipsius Reipublicæ certas leges contra Ecclesiasticam libertatem, & Sedis Apostolicæ auctoritatem, ac generalibus Conciliis, & Sacris Canonibus, ac Romanorum Pontificum Constitutionibus repugnantes, nulliter, & de facto condidissent, & promulgassent: præterea duas personas Ecclesiasticas, videlicet, Brandolinum Valdemarinum Abbatem, seu Commendatarium Monasterii de Hervesa Tarvisin. Dioecesis, ac Scipionem Saracenum Canonicum Vicentin., pariter de facto, & Ecclesiasticam violando immunitatem, ob quædam prætensa delicta Carceratos tenerent, prout nunc tenent, ex debito pastoralis officii, quo divina dignatio fungi voluit humilitatem nostram, canonica monitione præmissa, excommunicavimus, & excommunicatos declaravimus, Civitatemque Venetiarum, & universum Venetorum Dominium Ecclesiastico supposuimus interdicto, & alias contra eos processimus, prout in nostris sub hujusmodi forma Brevis literis expeditis, ac datis die 17. Aprilis proxime præteriti, plenius continetur.

Galliæ, Hispaniæque Reges Senatui nomine absolutionem petunt. §.2. Cum autem, dum eorumdem Leonardi Ducis, Senatus, & aliorum prædictorum expectamus correctionem, Charissimus in Christo filius noster Henricus Galliæ Rex Christianissimus per dilectum filium nobilem virum Carolum de Alincourt ejusdem Henrici Regis apud Nos, & Apostolicam Sedem Ordinarium Oratorem primum, & deinde Charissimus etiam in Christo filius noster Philippus Hispaniarum Rex Catholicus per dilectos etiam filios nobiles viros Franciscum de Castro ejusdem Philippi Regis apud dictam Rempublicam extraordinarium, & Inicum Cardenas Ordinarium Oratores nomine, ac de ordine, & ad requisitionem, virtuteque commissionis ejusdem Reipublicæ, supplicationibus Nobis super hoc humiliter porrectis, apud Nos intercessissent, ut quoniam, sicut ipsi Oratores, ac demum etiam Fraternitas tua scriptis Nobis affirmasti, ipsi Leonardus Dux, ac Senatus prædicti circa contenta in dictis literis nostris jam aliqua ex parte satisfecerunt, & plenius satisfacere intendunt, eosdem, & alios prædictos a dicta sententia excommunicationis contra eos a Nobis lata, & promulgata absolvere, & liberare, interdictumque amovere de benignitate Apostolica dignaremur.

Facultates ad hoc necessarias Cardinali Jojosæ tribuit Pontifex. §.3. Hanc ob rem, Nos morem Ecclesiæ, quæ nemini ad se post errata humiliter redeunti claudit gremium, cum misericordia servare, facti, exemplo Apostoli, infirmi, ut infirmos lucrifaciamus, ac prædictorum Regum præmissis, necnon aliorum Christianorum Principum, qui pro iisdem Leonardo Duce, & Senatu prædictis pariter instanter supplicando apud Nos intercesserunt, seu intercedi fecerunt, precibus honorem habere, ac prædictorum Leonardi Ducis, & Senatus, & aliorum prædictorum saluti consulere paterna charitate volentes, Fraternitati tuæ, de cujus fide, integritate, & prudentia plurimum in Domino confidimus, Venetias proficiscenti, tenore præsentium committimus, & mandamus, quatenus si, & quando iidem Leonardus Dux, & Senatus, aliique prædicti in iis,

(a) Quinque post dies confirmata fuit facultas a Prædecessoribus Pontificibus concessa Episcopo Ostiensi, & Veliternensi cognoscendi Causas Incolarum Dioecesis Veliternensis, & quidem in prima, & secunda instantia in Urbe Veliternensi, in tertia vero in Romana Curia.

iis, quæ tibi significavimus, satisfactionem præstiterint, eaque realiter, & cum effectu adimpleverint, & non alias, ipsum Leonardum Ducem, ac Senatum Venetorum, Statutarios, & eorum Consultores, Fautores, & adhærentes prædictos, ab excommunicationis sententia a Nobis indictis, & aliis quibuslibet literis nostris, contra eos lata, & promulgata, in utroque Foro penitus, & omnino, auctoritate Apostolica absolvas, & liberes: Necnon Ecclesiasticum interdictum prædictum remittas, tollas, & relaxes, ac Sanctis Ecclesiæ Sacramentis eosdem restituas, imposita eis pœnitentia, quæ tibi videbitur, salutari: Nos enim, stantibus præmissis, pro prædictis omnibus, & singulis faciendis, & exequendis, eidem Fraternitati tuæ, tenore præsentium, eadem auctoritate Apostolica facultatem tribuimus, & impertimur.

Contraria tollit. §.4. Non obstantibus præmissis, ac supranominatis, & aliis literis nostris, cæterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, quod per præsentes nostras, ac per quemvis actum a Fraternitate tua, mandato, & auctoritate nostris hujusmodi, ac virtute præsentium, quomodolibet facien., libertati, immunitati Ecclesiasticæ, necnon juribus Sedis, & Cameræ Apostolicæ quibuscumque, & signanter declarationibus nullitatis, & invaliditatis prædictarum legum a Nobis in prædictis literis factis, & promulgatis, necnon Capitulis, & conventionibus cum fe. rec. Julio II. Prædecessore nostro, ac prædicta Republica, seu ejus legitimis Procuratoribus initis, & juratis, die 24. Februarii anni 1510., & omnibus, & singulis in eis contentis, nullum omnino præjudicium quomodolibet inferatur: quinimo a dictis declarationibus, Capitulis, & conventionibus, omnibusque in iis contentis nullo modo recedere intendimus, aut eis in aliquo derogare, sed salva semper esse, & fore, neque alias pœnas, occasione præmissorum ab eis incursas, remittere, & ita decernimus, & declaramus.

Dat. die 4. Aprilis 1607. An.II. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris die 4. Aprilis 1607. Pontificatus nostri An.II.

LXVIII.

Ordinationes, & Statuta super bono regimine Congregationis Cassinensis Monachorum Ordinis Sancti Benedicti.

Quæ ad hanc pertinent Congregationem, vide in Constit. II. Julii II. Super Cathedram To.III. Par.III. fol.260.

PAULUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. CUM, sicut accepimus, in Ordine Sancti Benedicti Congregationis Cassinensis, alias Sanctæ Justinæ Paduanæ, qui primo ab eodem Sancto Benedicto institutus, & deinde a tot, tantisque Patribus, sanctitate, & disciplinæ regularis exemplo per diversas totius Orbis Christiani Regiones propagatus, virtute Altissimi ad laudem sui nominis jam multis ab hinc sæculis floruit, nonnulli abusus exorti fuerint, quibus nisi nostræ pastoralis solicitudinis providentia celeriter occurratur, dubitandum fit ne hujusmodi morbo invalescente, regularis disciplinæ observantia paulatim collabatur.

§.1. Nos igitur attendentes, quod ubi gubernaculum disciplinæ contemnitur, restat, ut Religio naufragetur, pro nostri pastoralis officii debito præmissa conniventibus oculis pertransire nequivimus. Quapropter prius mature discussa, & examinata, adhibitis viris gravitate, prudentia, & usu rerum præstantibus, quibus negocium demandavimus, de eorum consilio hujusmodi abusibus, quantum cum Domino possumus, occurrendum decrevimus. Motu igitur proprio, non ad alicujus Nobis oblatæ petitionis instantiam, sed ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, Congregationis prædictæ, Ordinis Sancti Benedicti, in universa Italia, Insulisque ei adjacentibus septem Provincias nempe Romanam, Hetruriæ, Neapolis, Siciliæ, necnon Venetiarum, Lombardiæ, ac Liguriæ, per præsentes perpetuo valituras, constituimus, & deputamus, illisque sic constitutis, & deputatis: Constituit septem Provinciarum in Italia.

§.2. Romanæ videlicet Sancti Pauli prope, & extra muros Almæ Urbis nostræ, necnon Sanctæ Scholasticæ Sublaci, ac Sanctæ Mariæ Farfensis, & extra muros Cæsenatensis, ac Sancti Vitalis Ravennatensis, & Sancti Proculi Bononiensis, necnon ejusdem Sancti Benedicti Ferrariensis. Romanæ.

§.3. Et Hetruriæ Sancti Eugenii Senensis, necnon SS. Floræ, & Lucillæ Aretinensis, necnon Sanctæ Mariæ Florentinensis, & Sancti Honorati Lerini, ac Sanctæ Mariæ Cromensis, Ragusinen. Diœcesis, & Sancti Petri Mutinensis, ac Sancti Petri Regiensis. Hetruriæ.

§.4. Necnon Neapolitanæ ipsius Sancti Benedicti Castro Villarum, Sancti Michaelis Montis Caveosi, Sanctæ Mariæ Andriensis, Sanctissimæ Trinitatis Cavensis, necnon Sancti Severini Neapolitanensis, ac Sancti Angeli Caetanensis, Sancti Laurentii Aversanæ, & ejusdem Sancti Benedicti Montis Cassini. Neapolitanæ.

§.5. Siculæ Sancti Placidi Messanensis, necnon Sancti Nicolai Cathaniensis, & Sanctæ Mariæ Fondroni, necnon Sanctæ Flaviæ, ac Sanctæ Mariæ Montis Regalis, & Sancti Martini Panormitanensis, necnon ejusdem Sanctæ Mariæ de Gangio, & Sancti Philippi de Argirione. Siculæ.

§.6. Ac Venetæ Sancti Nicolai Littoris, necnon Sancti Georgii Venetiarum, & Sanctæ Mariæ de Pratalia, & Sanctæ Justinæ de Padua, necnon SS. Felicis, & Fortunati Vicentinen., & Sancti Nazarii Veronensis, ac Sancti Pauli de Atgon, necnon Sancti Jacobi de Pontida Bergomensis Diœcesis, & Sancti Faustini, ac Sanctæ Euphemiæ Brixiensis. Venetæ.

Nec-

Lombardiæ.

Huic addita sunt hic infra duo ultima loca Provinciæ Thusciæ.

§.7. Necnon Lombardiæ Sancti Simpliciani, ac Sancti Petri in Glassiate Mediolanen. Sancti Spiritus, & Sancti Salvatoris Papien., necnon Sancti Sixti Placentin., ac Sanctæ Mariæ Gratiarum Placentin. Diœcesis, & Sancti Joannis Evangelistæ Parmensis, necnon Sancti Columbani Bobiensis, ac Sancti Benedicti de Padolione.

Liguriæ.

§.8. Liguriæ vero Provinciis prædictis Sancti Nicolai Buschetti, Sancti Benigni, & Sancti Juliani, ac Sanctæ Catharinæ, necnon Sancti Hieronymi Cervariæ Januensis Diœcesis, ac Sancti Bartholomæi Astensis, ac Sancti Petri Salviani Taurinensis Diœcesis dictorum Ordinis, & Congregationis Monasteria, etiam perpetuo subjicimus, & supponimus.

In dictis Provinciis, novē Abbates Definitores eligendi sunt.

§.9. Et ut deinceps in Definitorio æqualitas votorum habeatur, quod de cetero perpetuis futuris temporibus in dictis septem Provinciis novem Abbates Definitores, ex quibus Romana unum, Hetruriæ unum, Neapolitana unum, & Siciliæ alium, & Liguriæ alium, Veneta vero, & Lombardiæ Provinciæ prædictæ ob illorum majorem Monasteriorum numerum pro qualibet earum duos Abbates hujusmodi ex illis respective oriundos habeant, eligantur, ac deputentur; Dictique novem Definitores canonice per vota, & scrutinia secreta, ut moris est, canonice electi, in quibuscumque Capitulis generalibus omnes, & singulas, tam spirituales, quam temporales gratias, & facultates ab hac Sede Apostolica eis concessas, & quas hactenus habuerunt, habeant; hac tamen ratione, ut post hac singuli Definitores septem provinciarum prædictarum diversarum nationum, & professionum existant, nulloque modo duo ex eadem natione, vel professione uno, & eodem tempore in prædicto Capitulo, licet ex diversis Provinciis prædictis professi sint, essent patiantur, sed ex eisdem Provinciis oriundi eligantur, ut supra, ac constituantur.

Ex quibus tres ex antiquioribus quolibet anno vacent, & alii sufficiantur.

§.10. Et ad tollendam dictorum Definitorum perpetuitatem quieti dictæ Congregationis maxime contrariam, quod singulo quoque anno tres Definitores ex antianis sive antiquioribus, duo nempe ex Lombardiæ, Venetæ, & Liguriæ, ac unus ex Romana, Hetruriæ, Neapolitana, & Siculæ, Provinciis prædictis ab eodem Definitorio per biennium vacent, ac illorum loco tres substituantur respective ex eisdem Provinciis, ita ut semper unaquæque Provincia suum, vel suos semper habeat Definitorem, seu Definitores præscriptum, vel præscriptos.

Eorumque si aliquo a Definitorio excluso, alter ex viciniori Provincia eligatur.

§.11. At si aliqua justa causa, Abbates alienjus Provinciæ ad prædictum Capitulum non accederent, vel accedentes ab electione Definitorii exclusi remanerent, seu illo anno Visitatorum officio functi essent, seu quod per biennium minime vacassent, & eo casu in prædicto Definitorio ab hujusmodi electione exclusi essent, & tunc ex Provincia illi viciniori Abbas Definitor servatis tamen superius narratis, pro illa vice tantum eligatur.

Conservatores qui, & unde sint eligendi, & quod eorum sit munus.

§.12. Conservatores quoque juxta Constitutiones dictæ Congregationis approbatas, nempe duo ex Romana, Hetruriæ, & Neapolitana, alii vero ex Veneta, Lombardiæ, & Liguriæ Provinciis prædictis eligantur, ipsique sic electi cum Dei timore, omnique diligentia omnia illo anno a Definitoribus, Visitatoribus, ac Præsidente prædictis gesta, & præcipue electiones Prælatorum, & Officialium perspiciant, ac recognoscant, & quidquid contra Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum decreta, ac Constitutiones dictæ Congregationis factum esse reperient, illud nullum, & irritum declarent, ac cum effectu sub privationis dignitatum, quas pro tempore obtinerent, ac inhabilitatis ad illas obtinendas pœnis eo ipso incurrendis, illorum habilitationem Nobis, & Successoribus nostris Romanis Pontificibus, quandocumque existentibus, omnino reservando exequi mandent; & contra inobedientes etiam Definitores, nulla habita personarum, vel dignitatum ratione, per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, auctoritate nostra, procedant.

Abbatum &c. numerus qui, & quæ electio.

§.13. Et in qualibet ex Provinciis prædictis tot Abbates, Priores, Cellerarii, ac Magistri Novitiorum ex ea oriundi, quot sunt in ea Monasteria, vel Prælaturæ, & Officia existant, & casu, quo in singulis Monasteriis idonei ad hoc munus subeundum minime reperiantur, tunc idonei aliis ex Monasteriis ejusdem Provinciæ professi subrogentur. Quod si in tota Provincia non sint tot Monachi idonei professi, qui ad prædicta officia suæ Provinciæ assumi possint, tunc ex Monasteriis viciniorbus alterius Provinciæ idonei assumantur.

Abbates a Definitorio eligendi.

§.14. Ne autem facultas regiminis dictæ Congregationis diminuta intelligatur, quod pro arbitrio dicti regiminis, Abbates, Priores, omnesque Officiales, ac singulos privatos Monachos ex Provincia in Provinciam, prout expediens ei videbitur, ut antea poterant, & valebant, itaut omnia in dicta Congregatione communia sint, & esse intelligantur, amovere, & destinare possint, & valeant, nulla nationum, & personarum, seu Monasteriorum habita ratione, quinimo singuli Abbates ejusque Provinciæ Monasteriis Congregationis Definitorii, & Regiminis arbitratu deputentur, & præficiantur.

Eorū munus quinquennio expletur.

§.15. Quodque Abbates, Priores, cæterique Officiales prædicti juxta præscriptum usum dictæ Congregationis alicui Monasterio non præficiantur ultra quinquennium, & ab illius administratione, etiam per quinquennium omnino vacent. Itaut tam Abbates, quam cæteri Officiales prædicti quot annis præfuerunt, tot etiam ab ejus Monasterii, ac officii administratione vacent, & quod singuli resideant, nec ab eis ullo quæsito colore ultra unam dietam, & per octo dies, sine licentia Præsidentis, justam causam expressam Conservatoribus in proximo Capitulo generali exhibendam, & examinandam, an justa fuerit causa discessus

ſus abeſſe poſſint, & qui ſecus fecerint illorum arbitrio puniantur.

Vitam communé, & alia inſtituta obſervent.

§.16. Ne alii prædicantes Abbates prædicti, reprobi inveniantur, quod ad vitam communem, necnon divina Officia, tam diurna, quam nocturna, omniaque alia regulæ dictæ Congregationis inſtituta cum Dei timore, habita tamen perſonarum, ac temporum qualitate, concurrant, ut ſi cum hoſpitibus impediti ſint, vel alia juſta cauſa excuſentur.

Studentibus plene provideent.

§.17. Monachis vero literis operam dantibus, de idoneis Lectoribus, ac aliis neceſſariis, & decentibus rebus, ac commoditatibus illis benevisis provideant.

Eamdem ubique diſciplinam ſervari curent.

§.18. In omnibus quoque Monaſteriis, parem formam vivendi, & veſtiendi, ac regularem diſciplinam ab omnibus obſervari curent.

Adminiſtratio Cellerariorum temporalis ſit.

§.19. In adminiſtratione autem rerum temporalium ea cautio adhibeatur, ne Prælati eam per ſe ipſos, ut cauſa vagandi tollatur, exerceant: ſed ea per Cellerarios a dictis Definitoribus, vel prædicti Ordinis regimine deputatos (corruptela, & abuſu Cellerariam in pectus, ut dicunt, Abbatis concedendam, penitus ſublatis) exerceatur.

Qui Decani ſint.

§.20. Ac Conſtitutiones prædicti Ordinis, ut Cellerarii a regimine deputati Decani exiſtant, omnino obſerventur.

Viſitatorum munus, & electio.

§.21. Duo autem Viſitatores dictæ Congregationis, ex Romanæ, Hetruriæ, ac Neapolitanæ, ac alii duo ex Lombardiæ, Venetæ, necnon Liguriæ Provinciarum prædictarum Abbatibus ex ipſiſmet Provinciis oriundi eligantur, qui extraneas Provincias viſitent, non autem proprias, ſi id Definitores expedire judicaverint: alias Conſtitutiones dictæ Congregationis ſerventur, & in Provincia Sicula duo Viſitatores, juxta præſcriptum uſum dictæ Congregationis eligantur, dictique Viſitatores, Deo juvante, munus ſuum Viſitationis cum omni diligentia ſubeant, ac abſolvant, ſingulosque Monachos, & Novitios de ſtatu Monaſterii, necnon Præpoſitorum, & Miniſtrorum qualitate, ac rerum ſpiritualium, & temporalium ſtatu exactiſſime examinent.

Præſertim circa Monachorum amotionem.

§.22. Monachos vero, vel Commiſſos ab aliquo Monaſterio, in quo ſaltem per annum continuum non permanſerint, & quos amovendos neceſſarium judicaverint, ſuper quo illorum conſcientias gravamus, per illam Provinciam tantum mutare valeant, dicto Capitulo Generali, mutationes de una ad aliam Provinciam (ut ſumptibus ſuperfluis parcatur) reſervando.

Novitiorum educatio, & probatio qualis eſſe debeat

§.23. Et Novitiatus pro Novitiorum educatione in ſingulis Provinciis prædictis conſtituti, & conſtituendi in ſuo robore permaneant, ita tamen quod in quibuslibet Novitiatibus prædictis ex ejuſdemmet Provinciis hujuſmodi oriundi juxta Conſtitutiones Apoſtolicas, & decreta Concilii Tridentini idonei ad probationem admittantur, ac ſemper, & ubique Cives Civitatum, & locorum, in quibus Monaſteria hujuſmodi ſita ſint, cæteris extraneis paribus præferantur.

Novitiatus duo conſtituantur.

§.24. Quodque in Provincia Romana prædicta, etiam in Monaſteriis S. Proculi Bononienſis, ac Sancti Benedicti Ferrarienſis, Novitiatus conſtituatur, & in eis juvenes ex eadem Provincia oriundi ad probationem recipiantur.

Novitiorum numerus præfinitus.

§.25. Qualibet antem Provincia illum tantum numerum Novitiorum recipiat, & ad profeſſionem admittat, quem commode alere poterit; ſi vero aliqua Provincia, ſeu Monaſterium plures Monachos, quam ex ejus redditibus ali poſſunt, habere comperiatur, neminem recipiat, priuſquam ad numerum præfixum illius profeſſi redacti fuerint.

Novitii ſex in Monaſterio S. Pauli de Urbe ſingulis annis recipiantur de Provincia Romana.

§.26. Et quia in dicto Monaſterio Sancti Pauli de eadem Urbe ob illius aeris intemperiem (ut ajunt) Romani, vel ex eadem Provincia oriundi, in maximum eorum, dictæque Congregationis detrimentum minime recipiuntur, quemadmodum præteritis temporibus recipere ſolitum fuit, & hoc in aliis Monaſteriis ſervatur; quod deinceps ſingulo quoque anno ſaltem ſex Novitii ad probationem ibi recipiantur, ſed in dictum Monaſterium Sanctæ Scholaſticæ Sublaci, ad probationem, & profeſſionem emittendam, ſumptibus tamen, & expenſis dicti Monaſterii Sancti Pauli, cujus profeſſi ſint, & eſſe intelligantur, mittantur.

Et alii quatuor in Novitiatu Sublacenſi.

§.27. Hacque de cauſa ſaltem duo Novitii pro Monaſterio Farfenſi, & alii duo pro Monaſterio Sublaci prædictis ex eadem Provincia Romana oriundi in dicto Novitiatu Sublacenſi uſque ad numerum, qui ex illorum Monaſteriorum redditibus ali, & ſuſtentari poſſint, reducti fuerint, quibuſcumque non obſtantibus recipiantur.

Abbas d. Monaſterii Sancti Pauli, & Procurator Ordinis non ſint de eadem Provincia oriundi, vel profeſſi.

§.28. Quodque quoties contigerit Abbatem dicti Monaſterii Sancti Pauli oriundum, vel profeſſum eſſe ex Monaſteriis Lombardiæ, Venetæ, & Liguriæ Provinciarum prædictis, tunc Procurator Generalis dictorum Ordinis, & Congregationis oriundus, vel ſaltem profeſſus ex aliquo Monaſterio Romanæ, Hetruriæ, vel Neapolitanæ Provinciarum prædictarum, & viceverſa exiſtat, & eſſe debeat, nec ambo ullo umquam tempore ex Monaſteriis earumdem, ſed diverſarum Provinciarum prædictarum eſſe debeat.

Juſſio præmiſſa obſervandi.

§.29. Similiter perpetuo ſtatuimus, & ordinamus, ac ita ab omnibus, & ſingulis quos præmiſſa concernunt, & concernent quomodolibet in futurum, ſub pœna privationis vocis activæ, & paſſivæ, ipſo facto incurrendis, inviolabiliter obſervari debere volumus, & mandamus.

Confirmatio privilegiorum & ordinationum Pontificiarum, quæ præmiſſis non contrariantur.

§.30. Ac pro præmiſſorum complemento, omnia, & ſingula privilegia, libertates, immunitates, favores, antelationes, aliaſque gratias tam ſpirituales, quam temporales per fe. re. Eugenium Papam IV., & Gregorium XIII., necnon Clementem VIII. Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, ſub quacumque verborum forma, & expreſſione

sione super dictorum Definitorum electione, dictæque Congregationis felici statu, ac directione, & alias super præmissis quomodolibet concessa, necnon singulas literas Apostolicas desuper expeditas, ac illarum formas, & continentiam, tenores, & effectus, perinde acsi de verbo ad verbum præsentibus inserta essent, dummodo præmissis contraria non existant, pariter perpetuo approbamus, & confirmamus, illisque, ac earum singulis, perpetuæ, ac inviolabilis firmitatis robur adjicimus, necnon omnes, & singulos, tam juris, quam facti, ac solemnitatum in his quomodolibet requisitarum, ac necessariarum defectus, excogitatos, vel non cogitatos, siqui principaliter, vel accessorie, aut alias quomodolibet intervenerint in eisdem, etsi de illis ad hoc, ut suppleri, & sanari possint, specialis, specifica, & expressa mentio facienda esset, supplemus.

Appositio clausularum præservativarum.

§. 31. Decernentes prædictas eorum Prædecessorum literas validas, & efficaces fore, & esse, suosque plenarios, & integros effectus sortiri ab eis, ad quos nunc spectat, & pro tempore quomodolibet spectabit, firmiter observari debere, nec ab illis ullo umquam tempore resilire posse: sed ad illarum observationem obligatos fore, & esse, ac sub eisdem majoris excommunicationis, & privationis vocis activæ, & passivæ pœnis cogi, & compelli, præsentes vero de subreptione, vel obreptione, seu nullitatis vitio, aut intentionis nostræ, vel quopiam alio defectu notari, seu impugnari, aut alias quomodolibet infringi, vel retractari, seu invalidari, aut ad viam, & terminos juris reduci, seu in jus, vel controversiam vocari, aut adversus eas quodcumque juris, vel facti, aut justitiæ, seu gratiæ remedium intentari, impetrari, vel concedi nullatenus umquam posse: sicque ab omnibus, & singulis censeri, & ita per quoscumque Judices, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, irritumque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Deputatio Executoris.

§. 32. Quocirca dilecto filio Nostro Alexandro Sancti Laurentii in Damaso, Diacono Cardinali Montalto nuncupato, S. R. E. Vice Cancellario, moderno, & pro tempore existenti dictæ Congregationis Cassinensis, apud Nos, & Apostolicam Sedem Protectori, per præsentes maudamus, ut præmissa omnia, & singula per eos, ad quos spectat, & in futurum spectabit, auctoritate nostra observari curet, & faciat. Contradictores quoscumque per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Derogatio contrariorum.

§. 33. Non obstantibus præmissis, ac quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac ejusdem Ordinis, & Congregationis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis in contrarium præmissorum, quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis, cæterisque contrariis quibuscumque.

§. 34. Volumus autem, ut præsentium transumptis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ ipsis præsentibus haberetur, si essent exhibitæ, vel ostensæ. — Fides transumptorum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris die 6. Aprilis 1607. Pont. nostri Anno II. — Dat. die 6. Aprilis 1607. An. II.

Sequitur declaratio, & moderatio prædictarum, ac aliarum editio ordinationum.

PAULUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Romani Pontificis prudentia circumspecta nonnumquam aliqua ex eis, quæ pro bono regimine, & felici directione Religiosorum sub Regularis vitæ observantia Altissimo famulantium concesserat, saniori judicio mutat, alterat, ac disponit, prout rerum, temporum, personarum qualitatibus diligenter pensatis, conspicit in Domino salubriter expedire.

Relatio nonnullorum contentorum in præcedenti Bulla.

§. 35. Sane cum Nos alias per quasdam in forma Brevis, sub annulo Piscatoris die 6. Aprilis 1607. Pontificatus nostri Anno Secundo confectas literas, inter alia in tota, ac universali Italia, Insulisque ei adjacentibus, septem Provincias Ordinis Sancti Benedicti Congregationis Cassinensis, alias Sanctæ Justinæ, nempe Romanam, Neapolitanam, Siculam, Venetam, ac Hetruriæ, necnon Liguriæ, & Lombardiæ, perpetuo constituerimus, & deputaverimus, illisque ac eorum singulis Monasteriis dictorum Ordinis, & Congregationis in Italia, ac Insulis prædictis consistentibus, suppositis Sancti Petri Mutinensis, ac ejusdem Sancti Petri Regiensis, Monasteria dictorum Ordinis, & Congregationis dictæ Provinciæ Hetruriæ, etiam perpetuo subjecerimus, & supposuerimus, & quod ex tunc de cætero perpetuis futuris temporibus in dictis septem Provinciis novem Abbates Definitores ex illis respective oriundi, diversarum tamen nationum, & professionum, ac quatuor dictorum Ordinis, & Congregationis Visitatores ex eisdem met Provinciis oriundi, eligerentur, & in qualibet ex Provinciis prædictis, tot Abbates, Priores, Cellerarii, ac Magistri Novitiorum ex ea tamen oriundi, quot sint in ea Monasteria, vel Prælaturæ, & Officia essent. Quodque quoties contingeret, Abbatem Monasterii Sancti Pauli prope, & extra muros Almæ Urbis nostræ dictorum Ordinis, & Congregationis oriundum, vel professum esse ex Monasteriis Lombardiæ,

Vene-

Venetæ, & Liguriæ Provinciarum prædictarum, tunc Procurator Generalis ipsius Ordinis, & Congregationis oriundus, vel saltem professus ex aliquo Monasterio Romanæ, Neapolitanæ, & Hetruriæ Provinciarum hujusmodi, ac viceversa esset, & esse deberet: nec ambo ullo umquam tempore ex Monasteriis earumdem, sed diversarum Provinciarum prædictarum esse deberent similiter perpetuo, prout in dictis literis plenius continetur, statuerimus, & ordinaverimus.

Causa hujus moderationis.

§.36. Nihilominus ex relatione dilectorum filiorum Anastasii a Carpenedulo Abbatis dicti Monasterii Sancti Pauli, ac Joannis Baptistæ Romani, Ordinis, & Congregationis prædictorum Procuratoris Generalis, ad Nos per illorum Capitulum Generale superiori anno celebratum, ut ex literis Nobis exhibitis constat, destinatorum accepimus, prædicta Monasteria Sancti Petri Mutinensis, ac ipsius Sancti Petri Regiensis eidem Provinciæ Lombardiæ, quam Hetruriæ viciniora esse, idque illorum Abbatibus, ac Conventibus incommodum inferre, & illorum Regularibus institutis magis consonum esse, ut professi Monasteriorum dictorum Ordinis, & Congregationis, qui non sunt oriundi Civitatum, vel locorum, aut Provinciarum, in quibus professionem emiserunt, omnibus illorum dignitatibus, & officiis priventur: Abbates vero, & alii Prælati dictæ Provinciæ Siculæ a regimine ipsius Monasterii Sancti Pauli, ac officio Procuratoris Generalis dictorum Ordinis, & Congregationis, cum de eis in prædictis literis ad hæc nulla mentio facta fuerit, in eorum damnum, & præjudicium excludantur.

Mutatio duorum Monasteriorum Provinciæ Hetruriæ.

§.37. Nos igitur in supremo dignitatis culmine, divina disponente clementia, constituti, in his remedium provisionis nostræ adhibere cupientes, dictarum literarum veriores, & totos tenores præsentibus pro expressis habentes, motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, Sancti Petri Mutinensis, ac ejusdem Sancti Petri Regiensis Monasteria hujusmodi, illorumque Abbates, Priores, Conventus, ac alias illorum personas nunc, & pro tempore existentes ab eadem Provincia Hetruriæ perpetuo disjungimus, & separamus, illaque, & illos prædictæ Provinciæ Lombardiæ etiam perpetuo subjicimus, & supponimus.

Professi usquemodo in Monasteriis, ex quibus non sunt oriundi, omnibus gaudeant privilegiis, quibus ipsi oriundi perfruuntur.

§.38. Quodque de cætero perpetuis futuris temporibus illi, qui in Monasteriis dictorum Ordinis, & Congregationis Civitatum, & locorum, ex quibus non sunt oriundi, ad præsens professi existunt, non autem qui de cætero ad ipsorum Ordinis, & Congregationis habitus susceptionem, ac professionem regularem admitterentur, omnibus, & singulis privilegiis, libertatibus, immunitatibus, favoribus, antelationibus, prærogativis, aliisque gratiis, tam spiritualibus, quam temporalibus, quibus oriundi Civitatum, locorum, & Provinciarum hujusmodi utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere possunt, & poterunt quomodolibet in futurum, pariter, & pariformiter, ac æque principaliter in omnibus, & per omnia, perinde acsi ex eis oriundi essent, utantur, potiantur, & gaudeant, ac nihilominus oriundi cæteris paribus professis, in assequutione dignitatum, ac officiorum hujusmodi præferantur.

Qui ad Abbatiam Sancti Pauli concurrant.

§.39. Quodque Abbates, & Priores dictæ Provinciæ Siculæ una cum Abbatibus, & Prinribus Romanæ, Neapolitanæ, & Hetruriæ Provinciarum prædictarum ad regimen dicti Monasterii Sancti Pauli, & officium Procuratoris Generalis hujusmodi concurrant, ac ad illa, & eorum alterum ad instar Abbatum, & aliorum Priorum aliarum Provinciarum prædictarum eligi possint, & valeant.

Prælatorum numerus designatur.

§.40. Ac pro pace inter regulares personas dictorum Ordinis, & Congregationis conservanda, illorumque augmento, quod in singulis eorum Monasteriis pro quolibet decimotertio numero Monachorum professorum unus graduatus, nempe unus Abbas, vel Procurator Generalis, aut Cancellarius Præsidis, sive unus Prior pro qualitate, & capacitate professorum singulorum respective Monasteriorum, & pro quinque Monachis professis unus Decanus, computatis Cellerariis, ac Noviiiorum Magistris, Confessoribus Monialium, ac Rectoribus, aliisque Officialibus, ita tamen quod ipsi Decani numerum tercentum non excedant, assignentur.

Decanorum approbatio, quæ sit.

§.41. Ad officium tamen Decanorum quoad sufficientiam literarum, illi dumtaxat Monachi assumantur, qui vel per Examinatores ab Ordinariis locorum pro tempore deputatos, seu per dictos Visitatores, vel alios ab ipsis Visitatoribus, vel Definitoribus subrogatos, ad confessiones Christifidelium audiendas examinati cum effectu per patentes literas in forma probanti Visitatoribus tradendas, & ab ipsismet Visitatoribus, an favore, vel merito illas impetraverint examinandas, & Definitoribus Capituli Generalis præsentandis tamquam idonei approbati fuerint. Quo vero ad integritatem, vitæ, & morum probitatem, pro potiori cautela, & securitate exactissimam inquisitionem faciant Visitatores, examinando tam Abbates, Priores, quam cæteros Monachos cum omni diligentia, ac puram, & meram veritatem repertam Definitoribus in scriptis medio eorum juramento deferant.

Observantia Constitutionum approbatarum a Greg. XIII.

§.42. Præterea quod Constitutiones dictorum Ordinis, & Congregationis per fel. rec. Gregorium Papam XIII. Prædecessorem nostrum, approbatæ, & confirmatæ, in omnibus, & per omnia, sub pœnis a Definitoribus statuendis, ac præfigendis, pro singulis transgressionibus præfatarum Constitutionum ipso facto incurrendis, dummodo per alias Constitutiones Apostolicas revocatæ non sint, inviolabiliter observentur.

Horæ Canonicæ in Choro recitentur.

§.43. In Monasteriis dictorum Ordinis, & Congregationis, etiam in quibus licet tan-

tantum decem pro Conventu Monaelii existant, Horæ Canonicæ, tam diurnæ, quam nocturnæ in Choro psallendo singulis diebus recitentur.

Culpæ Monachorum semel in hebdomada audiantur.

§.44. Culpæ Monachorum in Capitulo, semel in qualibet hebdomada ad minus audiantur.

Lectio casuū conscientiæ habeatur.

§.45. Missæque decantentur, & lectio casuum conscientiæ saltem bis in unaquaque hebdomada habeatur, ac disciplina Monastica, prout in aliis Monasteriis servatur, etiam servetur.

Lectioque in Refectorio.

§.46. In Refectorio lectio assidua audiatur.

Carnes non edantur, nisi juxta Bullam Greg. XIII.

§.47. Carnes vero in illis Monasteriis, ac temporibus tantum in Constitutionibus prædictis præscriptis, & per dictum Gregorium Prædecessorem approbatis, & extra tamen illorum Refectoria edantur.

Contravenientium pœnæ.

§.48. Præmissaque omnia non observantes, tam Superiores, quam inferiores voce activa, & passiva ad arbitrium dictorum omnium Definitorum, seu Regiminis ipso facto privati existant.

Decreta Congregationis quando ligēt.

§.49. Quodque decreta facta, & non impressa, ac imposterum facienda pro bono regimine dictorum Ordinis, & Congregationis in illorum Capitulis generalibus per vota secreta a majori parte illorum Prælatorum approbentur, & ad effectum ut omnes ad eorum observationem, sub pœna præcepti teneantur, & obligati existant, a Sede prædicta confirmari, & approbari debeant.

Observantia prædictorum demandatur.

§.50. In reliquis vero omnia, & singula in prædictis nostris literis contenta in omnibus, & per omnia juxtà illorum tenorem observentur, nec illorum declaratio, moderatio aliqua in parte, vel in totum, seu revocatio, quovis quæsito colore, vel ingenio, nisi de consilio, & consensu omnium dictorum Ordinis, & Congregationis Prælatorum, etiam sub privationis dignitatum, & officiorum, quas, & quæ pro tempore obtinuerint, ac inhabilitatis ad illas obtinendum eo ipso incurrenda pœna nullo umquam tempore intentari, vel impetrari possint, itidem perpetuo statuimus, & ordinamus, ac ita ab omnibus, & singulis, quos concernunt, & concernent quomodolibet in futurum, sub pœnis præfatis inviolabiliter observari debere volumus, & mandamus.

Additio clausularum præservativarū.

§.51. Præsentes vero nostras literas de subreptionis, vel obreptionis, seu nullitatis vitio, ac intentionis nostræ, vel quopiam alio defectu notari, seu impugnari, aut alias quomodolibet infringi, vel retractari, seu invalidari, aut ad viam, & terminos juris reduci, seu in jus, vel controversiam vocari, aut adversus eas quodcumque juris, & facti, vel justitiæ, aut gratiæ remedium intentari, impetrari, vel concedi nullatenus umquam posse, sed eas ab omnibus, & singulis, quos concernunt, & concernent quomodolibet in futurum, inviolabiliter observari debere, sicque ab omnibus, & singulis censeri, & ita per quoscumque Judices tam ordinarios, quam delegatos quavis auctoritate fungen., etiam causarum Palatii nostri Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, ac interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & definiri debere: irritum quoque, & inane decernimus, si secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Deputatio executorum.

§.52. Quocirca dilectis filiis prædictorum Ordinis, & Congregationis Protectori nunc, & pro tempore existenti, necnon Curiæ causarum Cameræ nostræ Apostolicæ generali Auditori nunc, & pro tempore existentibus per præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios, præsentes nostras literas, ac in eis contenta quæcumque, ubi, & quando, & toties quoties opus fuerit, ac pro parte nunc, & pro tempore existentium dictorum Ordinis, & Congregationis Fratrum, aut alius eorum nomine, & Congregationis requisiti fuerint, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assisten. faciant eas, & ea auctoritate nostra ab omnibus inviolabiliter observari, ac omnes dictorum Ordinis, & Congregationis Prælatos, Monachos, ac alias illorum personas eis pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos desuper quomodolibet molestari, vel perturbari; Contradictores quoslibet, & rebelles per quasvis Ecclesiasticas sententias, censuras, etiam pecuniarias pœnas eorum arbitrio imponendas, moderandas, & applicandas, cæteraque opportuna juris, & facti remedia appellatione postposita compescendo, necnon legitimis super his haben. servatis processibus, sententias, censuras, & pœnas, etiam iteratis vicibus aggravan., invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, brachii sæcularis auxilio.

Derogatio contrarior.

§.53. Non obstantibus præmissis, ac felicis record. Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris nostri de una, & Concilii generalis de duabus dictis, dummodo quis vigore præsentium extra suam Civitatem, & Diœcesim ultra tres dietas ad judicium non trahatur, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, & quatenus opus sit, dictorum Ordinis, & Congregationis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis alia firmitate roboratis statutis, stabilimentis, usibus, & consuetudinibus, cæterisque contrariis quibuscumque; aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Dat. die 21. Martii 1608. An. III.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die 21. Martii 1608. Pont. nostri Anno III.

L X I X.

Ex Regest. in Secret. Brev. Mandatum Episcopo Civitatis Plebis capiendi possessionem nomine Sedis, & Cameræ Apostolicæ Castri Campi Orseoli post mortem Scipionis Piccolominei.

Venerabili Fratri Fabritio Episcopo Civitatis Plebis.

PAULUS PAPA V.

Venerabilis frater salutem, & Apostolicam benedictionem.

Castrum Campi Orseoli Piccolominei in Feudum masculinum ab Apostolica Sede concessum. §.1. CUM, sicut accepimus, dilectus filius Scipio Piccolomineus graviter ægrotet, & si quid humanitus illi contingat, nullum filium legitimum, & naturalem relicturus sit, & Castrum Campi Orseoli, Civitatis Plebis Dioecesis, ab illo detentum, quod ab Apostolica Sede ejus Antecessoribus in Feudum concessum fuit, prout in investituris plenius continetur, quas præsentibus haberi volumus pro expressis, ob lineam finitam, seu ob alias etiam causas una cum omnibus ejus Territoriis, membris, & pertinentiis, ac juribus universis ad Nos, & eamdem Sedem, & Cameram nostram legitime devolvendum, seu devolutum sit;

Mandatum, de quo in rubrica. §.2. Nos tua fide, & diligentia freti, tibi per præsentes committimus, & mandamus, ut si contingat, dictum Scipionem suum diem obire, statim, nullo alio a Nobis expectato mandato, dicti Castri, ejusque jurium, & pertinentiarum quorumcumque corporalem, realem, & actualem possessionem, Nostro, ac Sedis, & Cameræ prædictarum nominibus, appræhendas, & retineas, donec aliud a Nobis habueris in mandatis.

Contrariorū derogatio. §.3. In contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque.

Dat. die 24. Aprilis 1607. An.II. Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris die 24. Aprilis 1607. Pont. nostri Anno II.

L X X.

Ex Regest. in Secret. Brev. Confirmatio Privilegiorum Hospitali 300. Coecorum Parisiis erecto a Summis Pontificibus concessorum.

PAULUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium. INter coetera Christianæ pietatis officia illud magnopere placere Domino nostro Jesu Christo certum est, quod circa pauperum miserabilium, quales profecto sunt pauperes oculorum lumine orbati, subventionem, & alimoniam versatur. Proinde Nos illius vices quamquam immeriti gerentes in Terris, & ejus divino eloquio edocti, qui tantopere pauperes commendat, ea, quæ pro eorumdem Pauperum Cæcorum sustentatione ex Apostolicæ Sedis benignitate, ac piorum Regum, & Principum munificentia liberaliter concessa, & approbata reperiuntur, ut perpetuo firmiora subsistant Apostolicæ firmitatis robore libenter communimus, prout in Domino salubriter conspicimus expedire.

Erectio hujus Hospitalis recensetur. §.1. Aliàs siquidem, prout accepimus, tam Charissimi in Christo filii Nostri Henrici Francorum Regis Christianissimi, quam tunc existentium Sindicorum, Gubernatorum, & Administratorum Hospitalis Trecentorum Pauperum Cæcorum S. Remigii Parisiensis nominibus fe: re: Clementi Papæ VIII. Prædecessori nostro exposito, quod olim cum Sanctus Ludovicus eorumdem Francorum Rex tunc in humanis agens magna militum, & armigerorum multitudine comitante, ad Partes Infidelium, ut ab eorum manibus Terram Sanctam eriperet, se transtulisset, ipsique Infideles trecentis ex ipsis militibus captivis oculos eruissent, dictus Ludovicus Rex in suum Regnum Franciæ reversus ad, præmissorum perpetuam habitationem in Civitate Parisiensi Hospitale prædictum fundaverat, & instituerat, ac hujusmodi trecentis Pauperibus Cæcis in eodem Hospitali pro tempore degentibus signum lilii in pectore deferendi, necnon pro eorum vitæ subsidiis per dictum Regnum perquirendis nuntios, & quæstores deputandi licentiam concesserat, Archiepiscopis quoque, Episcopis, & aliis Prælatis ejusdem Regni, ut nuntios, & quæstores hujusmodi admitterent, Apostolica auctoritate mandari obtinuerat, ipsumque Hospitale pluribus privilegiis, gratiis, & immunitatibus, & libertatibus per Sedem Apostolicam approbatis insigniri curaverat; sed morte præventus illud, prout decebat, dotare non potuerat.

Concessaque ei privilegia a Sixto PP. IV Postmodum vero fe: re: Sixtus Papa IV. Prædecessor Noster, ut pauperes in eodem S. Remigii, ac illi unitis Sancti Spiritus prope Civitatem Rothomagensem, & S. Michaelis Hospitalibus degentes fidelium eleemosynis amplius adjuvarētur, Magistris, Administratoribus, Servitoribus, ac aliis personis pro tempore exercentibus tam S. Remigii, quam illi unitorum Hospitalium prædictorum illorum fructus, redditus, proventus, eleemosynas, quæstus, & oblationes pro ipsis Hospitalibus, eorumque Servitoribus pauperibus, & ministris exigiendas, recipiendi, illasque secundum Deum, & eorum conscientias, in usus, & utilitatem eorumdem Hospitalium convertendi, necnon in Ecclesiis, Monasteriis, & locis Regni Franciæ, ac illi adiacentium Civitatum, & oppidorum, ad quæ dicti quæstores nomine Hospitalium, & pauperum prædictorum admitterentur, receptores, & Capsas pro eleemosynis recipiendis, & conservandis deputandi, ac circa ea, que in utilitatem, commodum, & conservationem Hospitalium, & pauperum prædictorum cederent, statuendi, & ordinandi, necnon su-

super eleemosynis colligendis, Indulgentiisque, & gratiis dictis Hospitalibus concessis publicandis, & acquirendis cum locorum Ordinariis, proot utilitati, & necessitatibus Hospitalium, & pauperum præd. expediens foret, conveniendi, & concordan. facultatem etiam concesserat, ac tam dictus Sixtus, quam alii Pontifices Romani Prædecessores sui, & dictæ Sedis Legati, necnon Francorum Reges, & aliæ personæ quamplurima alia privilegia, Indulta, Indulgentias, libertates, Concessiones, & gratias eisdem Hospitalibus communiter, vel divisim auctoritate prædicta similiter concesserant. Insuper

A Julio II.

piæ me: Julius Papa II. etiamsi Prædecessor Noster tunc Cardinalatus honore fungens, & Episcopus Sabinensis, ac in partibus illis prædictæ Sedis Legatus sufficienti ad id ut asserebat, facultate per literas dictæ Sedis suffultus, illius vigore, inter alia Confratribus, Benefactoribus Servientibus, & personis eorumdem Hospitalium, & ad illa certis temporibus confluentibus, ut Servitiorum, Missarum, Orationum, & Suffragiorum in Ecclesiis, Monasteriis, Prioratibus, & locis infra limites suæ Legationis consistentibus faciendorum, & celebrandorum participes effici mererentur, eadem auctoritate etiam perpetuo concesserat, & deinde re: mem:

Ab Alexandro VI.

Alexander Papa VI. similiter Predecessor Noster inter alia voluerat, & decreverat, quod dictorum Hospitalium Magistri, Administratores, Nuncii, Confratres, Servitores, Benefactores, & personæ utriusque Sexus, eorumque Parentes vivi, & defoncti, de Missis, & aliis piis suffragiis totius Ecclesiæ militantis participes efficerentur, ipsique Magistri, Administratores, & Confratres, ac ab iis pro tempore deputati questores, & Receptores bis in quolibet anno in singulis Ecclesiis, aliisque locis dicti Regni, & Provinciarum illi adiacentium Capsas, seu Truncos a primis vesperis diei præcedentis usque ad occasum solis diei sequentis permanentes, in quibus fidelium eleemosynæ pro subventione pauperum, & aliis necessitatibus Hospitalium prædictorum reponerentur, & conservarentur, deputare possent. Quodque singoli ex Magistris, Administratoribus, Confratribus, Nunciis, & Servitoribus hujusmodi, unam, vel duas Ecclesiam, vel Ecclesias illarum partium, in quibus constituti forent, visitando, & in unaquaque Ecclesia septies Orationem Dominicam, & toties salutationem Angelicam devote dicendo, omnes, & singulas Indulgentias, & peccatorum remissiones consequerentur, & quilibet eorum consequi posset, quas consequerentur, & consequi possent, si quadragesimalibus, & aliis anni temporibus illas, quæ pro Stationibus deputatæ existebant, Ecclesias in Urbe, & extra eam personaliter visitarent. Quodque infirmi, senes, valetudinarii, & impotentes simili Indulgentia potirentur, dicta auctoritate concessit, & indulsit, districtius inhibendo universis, & singulis locorum Ordinariis, Archiepiscopis, Episcopis, Abbatibus, Capitulis, Conventibus, ac aliis Prælatis, & personis Ecclesiasticis tam sæcularibus quacumque, etiam dicta Apostolica auctoritate fungentibus, quam Ordinum quorumcumque etiam mendicantium sæcularibus exemptis, & non exemptis sub excommunicationis latæ sententiæ pœna, quas inobedientes ab Episcopis inferiores incurrere volebat, ne ex tunc deinceps Magistros, Administratores, Confratres, Nuncios, Receptores, aut Servitores dictorum Hospitalium, vel ab eis deputatos, seu deputandos pro tempore super deputatione Capsarum, seu Truncorum hujusmodi, aut alias contra formam facultatum desuper a dicta Sede concessarum molestare, seu perturbare præsumerent. Propterea idem Julius Prædecessor noster singulas suas, dum legationis officio fungeretur, ac Sixti, & Alexandri Prædecessorum prædictorum literas, facultates, & concessiones, omniaque, & singula in eis contenta, necnon inde sequuta quæcumque auctoritate prædicta, ex certa scientia approbaverat, & confirmaverat, ac omnes, & singulos tam juris, quam facti defectos, si qui forsan intervenerint in eisdem, suppleverat, illaque omnia, & singula, prout per ipsum Julium tunc Legatum, ac prædictos Sixtum, & Alexandrum Prædecessores concessa fuerant, de novo concesserat. Et successive similis memoriæ Leo

A Leone X., & Clemente VII.

X., & Clemens VII. etiam Romani Pontifices Prædecessores omnia, & singula privilegia, Indulta, libertates, immunitates, Indulgentias, remissiones, & gratias a Sixto IV. Alexandro VI. Julio II. aliisque Romanis Pontificibus Prædecessoribus suis dicto Hospitali S. Remigii, illiusque Magistris, Administratoribus, Confratribus, Servitoribus, Nunciis, & Benefactoribus, necnon libertates, & exemptiones sæcularium exactionum a Regibus, & Principibus, aliisque Christifidelibus concessa eadem Apostolica auctoritate pariter perpetuo approbaverat, & confirmaverat, proot in singulis Prædecessorum, & Julii Legati prædictorum literis desuper confectis plenius continebatur. Et in eadem expositione subjuncto temporum malignitate, & vigentibus multorum annorum serie in universa Gallia bellorum tempestatibus effectum fuisse, ut Christiana charitas admodum neglecta, ac numerus Cœcorum, & pauperum in dicto Hospitali S. Remigii auctus esset, ac exinde tam pium opus a prædicto Sancto Ludovico Rege charitatis affectu institutum facile deperire posset, nisi piorum fidelium eleemosynis adjutum foret, hujusmodi vero auxilium parum proficuum, & utile evasurum, nisi ad eleemosynarum collectas personæ particulares per totum Regnum prædictum deputarentur. Quapropter dictus Clemens

A Clemente VIII.

Prædecessor supplicationibus eisdem nominibus sibi humiliter porrectis ea in parte inclinatus, omnia, & singula privilegia, Indulta, libertates, Immunitates, Indulgentias, remissiones, concessiones, & gratias ab eisdem Sixto IV. Alexandro VI. Clemente VII. aliisque Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris Hospitali S. Remigii,

migii, illiusque Magistris, Administratoribus, Confratribus, Servitoribus, Nunciis, & Benefactoribus prædictis communiter, vel specialiter, necnon libertates, & exemtiones secularium exactionum a Regibus, & Principibus, aliisque Christifidelibus concessa, & elargita, dummodo, quoad tunc non expressa, illa essent in usu, ac licita, & honesta, Sacrisque Canonibus, & dicti Concilii Tridentini Decretis minime contraria, necnon, quoad facultatem habendi Capsas, seu Truncos, bis quolibet anno in singulis dicti Regni Ecclesiis, quatenus etiam esset in usu, Apostolica auctoritate perpetuo approbavit, & confirmavit, ac illis plenariæ, & inviolabilis firmitatis robur adjecit, omnesque, & singulos tam juris, quam facti defectus, si qui forsan intervenissent in eisdem, supplevit; & nihilominus tunc, & pro tempore existentibus Syndicis, Gubernatoribus, & Administratoribus Hospitalis S. Remigii hujusmodi, ut de cætero perpetuis futuris temporibus petita, & obtenta in primis annis singulis a locorum Ordinariis in scriptis licentia, quam ipsi Ordinarii omnino gratis dare deberent, elæmosynas, & quæcumque charitatis subsidia per personas honestæ vitę ad id ab ipsis Syndicis, Gubernatoribus, & Administratoribus pro tempore deputatis ad usum dicti Hospitalis S. Remigii, illiusque pauperum in universo Regno prædicto, ac singulis ejus Provinciis, Civitatibus, Terris, Burgis, villis, & locis perquiri, & colligi facere, illasque, & illa recipere, & levare libere, & licite valerent: ita tamen ut hujusmodi elæmosinæ in dicti Hospitalis usum, ac illius pauperum necessitates sublevandas dumtaxat converterentur, auctoritate, & tenore prædictis etiam perpetuo concessit, & indulsit. Decernens Sindicos, Gubernatores, & Administratores prædictos, ac ab eis ad receptionem elæmosinarum hujusmodi deputatas personas per locorum Ordinarios, seu eorum Vicarios in spiritualibus generales, aut officiales, necnon Fabricæ Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, & Cruciatæ Sanctæ, ac Ordinis B. Mariæ Redemptionis Captivorum deputatos, vel quoscumque alios quavis auctoritate fungentes molestari, perturbari, vel inquietari non posse. Sicque per quoscumq; Judices ordinarios, vel delegatos, aut Commissarios etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales etiam de latere Legatos, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & definiri debere; ac irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contingeret attentari: prout in ipsius Clementis VIII. literis sub Dat. Nonis Maii Pontificatus sui anno VIII. plenius continetur.

Prædicta privilegia confirmari petit Henricus IV. Rex.

§. 2. Cum autem, quæ sæpius Apostolicæ confirmationis robore muniuntur, validiorem obtineant firmitatem, ac propterea sicut Nobis nuper dictus Henricus Rex tam suo, quam dilectorum filiorum modernorum Syndicorum, Gubernatorum, & Administratorum dicti Hospitalis nominibus exponi fecit, ipsi cupiant præmissis nostræ quoque Apostolicæ confirmationis robur accedere Nobisque nominibus supradictis humiliter supplicatum fuit, ut in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur;

Confirmat Paulus.

§. 3. Nos igitur pro ejusdem Henrici Regis desiderio benigne annuentes, ac dicti Hospitalis commodis, quantum cum Domino possumus, consulere, dictosque illius Syndicos, Gubernatores, & Administratores, qui ut accepimus, ex primariis Civibus Civitatis, & Parlamenti Parisien. existunt, specialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes, & eorum quemlibet a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, nec non singularum literarum prædictarum tenores præsentibus pro expressis habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati omnia, & singula privilegia, Indulta, libertates, Immunitates, Indulgentias, remissiones, concessiones, & gratias ab eisdem Sixto IV. Alexandro VI. Clemente VII., & VIII. aliisque Romanis Pontificibus Prędecessoribus Nostris eidem Hospitali Sancti Remigii, illiusque Magistris, Administratoribus, Confratribus, Servitoribus, Nunciis, & Benefactoribus prædictis communiter, vel specialiter, nec non libertates, & exemptiones sæcularium exactionom a Regibus, & Principibus, aliisque Christifidelibus concessa, & elargita, dummodo, quoad præsentibus non expressa, illa sint in usu, ac licita, & honesta, sacrisque Canonibus, & dicti Concilii Tridentini Decretis minime contraria, nec non quoad facultatem habendi Nuncios bis quolibet Anno in singulis dicti Regni Ecclesiis, quatenus etiam sit in usu, Apostolica auctoritate perpetuo confirmamus, & approbamus, ac illis plenariæ, & inviolabilis Apostolicæ firmitatis robur adiicimus, ac omnes, & singulos tam juris, quam facti defectus, siqui forsan intervenerint in eisdem, supplemus.

Exequutoresque designat.

§. 4. Quocirca Ven. Fratribus Archiepiscopis Remensi, & Rothomagensi, ac Episcopo Parisiensi per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Henrici Regis, necnon pro tempore existentium Syndicorum, Gubernatorum, & Administratorum prædictorum, vel alicujus eorũ fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisq; in præmissis efficacis defensionis pręsidio assistẽtes, faciant auctoritate nostra præsentes literas, & in eis contenta hujusmodi ab omnibus, ad quos spectat, & pro tempore spectabit inviolabiliter observari,

ac

ac Syndicos, Gubernatores, & Administratores prædictos, omnesque alios, quos præsentes ipse concernunt, & concernent in futurum, illa pacifice frui, & gaudere, non permittentes ipsos, vel eorum quempiam per quoscumque desuper contra earumdem præsentium tenorem quomodolibet indebite molestari; contradictores quoslibet, & rebelles per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo; necnon legitimis super his habendis servatis processibus, sententias, censuras, & pœnas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis,

Obstantia tollit.

§. 5. Non obstantibus præmissis, & sanctæ mem: Bonifacii Papæ VIII. itidem Prædecessoris nostri de una, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad Judicium non trahatur, aliisque Apostolicis, necnon in Sinodalibus, Provincialibus, & Universalibus Conciliis editis specialibus, vel generalibus Constitutionibus, ordinationibus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Leges à quæstoribus eleemosynarum servandas præscribit.

§. 6. Volumus autem, ac per easdem præsentes decernimus, prout dictus Clemens VIII. Prædecessor in suis literis prædictis voluit etiam, & decrevit, quod personæ ad collectionem eleemosynarum hujusmodi pro tempore deputatæ eo munere sine dolo, & modeste fungantur: quæstorũ nomen non gerant, nu llas indulgentias divulgent, nec per se, vel alium prædicent, privilegia sua non ostentent, Reliquias, Chartas, Imagines, aliave similia ad Christifideles excitandos, aut ulla Instrumẽta, quorumdã Quæstorũ insignia non circumferant, minas, & imprecationes ad extorquendas pecunias, aut alia bona non intentent nihil quasi debitum, & consuetum petant, nulla arte utantur, sed simpliciter, pie, & modeste pro subventione d. hospitalis petendo id, quod sponte offertur, tantum accipiant, nullamq; super dd. eleemosynis quovis nomine conventionẽ etiam in dicti Hospitalis utilitatem faciant. Ordinarii autem locorum pro præmissorum præcisa observatione non solum ex aliorum delatione, sed ex suo etiam officio inquirant, si quæ fraus ab ipsis collectoribus præsertim adversus Leges eis præscriptas committatur: quos si reos vere repererint pro modo culpæ arbitrio suo puniant, eosdemque statim a collectione eleemosynarum hujusmodi amoveant, ac alios, qui boni, & idonei sint ab eisdem superioribus curent sufficiendos.

Præsentiumque transumptis credi jubet.

§. 7. Quodque earumdem præsentium transumptis, etiam impressis manu Notarii publici subscriptis, & alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ sigillo munitis eadem prorsus ubiqùe in Judicio, & extra fides adhibeatur, quæ ipsis originalibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. die 30. Aprilis 1607. An. II.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris die 30. Aprilis 1607. Pontificatus nostri Anno II.

LXXI.

Prohibet quominus Ecclesiastici in partibus Indiarum Occidentalium degentes quodvis illicitæ negociationis genus exerceant.

Ex Regest. in Secret. Brev.

PAULUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Ecclesiastici in Indiis occidentalibus negotiationes exercebant.

§. 1. CUM, sicut accepimus, nec sine animi Nostri molestia, in Indiarum Occidentalium partibus inoleverit abusus, seu potiùs corruptela, ut Clerici, etiam in sacris, & Presbyteratus Ordinibus constituti, ac etiam Ecclesiarum Parochialium Rectores, aliæque personæ Ecclesiasticæ partim sub prætextu, quod redditus sufficientes ad eorum congruam sustentationem non habeant, partim aliis frivolis causis, sed potius avaritia, quæ omnium malorum radix existit, adducti, diversis illicitæ negociationis generibus se se involvant, in Ecclesiastici ordinis dedecus, eorumq; animarum perniciem, & scandalum plurimorũ, & licet Provincialibus, & Synodalibus Constitutionibus sub excommunicationis, & aliarum censurarum Ecclesiasticarum pœnis ipso facto incurrendis vetitum fuerit clericis, & presbyteris, ne Decimarum arrendationes, mercaturas, agriculturas, locationes animalium, aut alias quascumque similes, vel dissimiles negociationes facere auderent, nihilominus aliqui à similibus negociationibus non abstinuerint, nec abstineant, quinimò censuria hujusmodi alligati in eorum ordinibus, etiam sacris, & presbyteratus, & etiam in Altaris ministerio ministrare, curamque animarum exercere, & in ministrandis eorum Parochialibus Ecclesiasticis Sacramentis continuare non desiterint, nec desistant, indeque peccata peccatis cumulent, scelera sceleribus addant, gravioribusque in dies censuris se se implicent, irregularitatisque notam contraxerint, & contrahant.

Quamvis idcis vetitum tunc esset legibus synodalibus sub pœna excommunicationis.

Pontifex id vetat sub pœnis Clericis negociatoribus a S. Canonibus inflictis.

§. 2. Nos talem abusum è medio tollere, & Ecclesiasticas personas prædictas ab eorum erroribus ad rectam Ecclesiasticæ disciplinæ normam, quantum cum Domino possumus, revocare, ac ne alios Christifideles ad æternam perditionem secum trahant, opportune providere volentes; Motu proprio, & ex certa scientia, ac matura deliberatione Nostra, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, detestabilem hunc abusum improbantes, Ecclesiasticis quibuscumque personis, & præsertim Sacerdotibus, ne quodvis illicitæ negociationis genus quovis prætextu, causa, & occasione exercere audeant, vel præsumant, sub pœnis à Sacris Canonibus, & Apostolicis Constitutionibus contra illicitos Negotiatores inflictis per eos ipso facto incurrendis expresse interdicimus, & prohibemus, & contra eosdem illicitos Negotiatores in posterum per easdem pœ-

Censuras contra Præsbyteros à Constitutionibus synodalibus cõminatas tollit. pœnas, escommunicationis tamen pœnam contra Sacerdotes earumdem partium per quascumque Provinciales, aut Synodales Constitutiones, præsertim in Synodo Limen. editas pœnam quomodolibet impositam, & inflictam ex nunc auctoritate Apostolica tenore præsentium perpetuo abrogantes, tollentes, & annullantes. cum omni rigore, & severitate procedi volumus, statuimus, & ordinamus.

Derogat obstantibus. §. 3. Non obstantibus præmissis, ac quibusvis Apostolicis, nec non in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & ordinationibus, ac quarumcumque Ecclesiarum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, & consuetudinibus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Præsentium que transumptis credi jubet. §. 4. Verum quia difficile foret, præsentes literas ad singula loca, ad quæ opus esset, deferre, volumus, ut earum transumptis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem prorsus fides habeatur, quæ ipsismet præsentibus originalibus haberetur.

Dat. die 7. Maii 1607. An. II. Datum Romæ apud S. Marcum sub Annulo Piscatoris die 7. Maii 1607. Pont. Nostri Anno II.

LXXII.

Ex Regest. in Secret. Brev. Confirmatio Donationis cujusdam annui redditus in perpetuum, Hospitali Sancti Joannis Hierosolymitani factæ, per quondam Stephanum de Claramont, Bajulivum Caspis, pro constructione Triremium, qui ejusdem Hospitalis Militibus serviant.

PAULUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium. QUæ ad Religiosorum, & præsertim Hospitalis Sancti Joannis Hierosolymitani, ex quo tot, tantaque in dies commoda in universam Christianam Rempublicam proveniunt, utilitatem cedere noscuntur, ea nostræ confirmationis Apostolicæ robore libenter communimus, prout in Domino salubriter conspicimus expedire.

Stephanus Claramont nonnullos red ditus assignat pro triremiũ constructione. §. 1. Cum itaque, sicut accepimus, alias quondam Stephanus Claramontes Bajulivus Caspi dicti Hospitalis, pro ejus erga prædictum Hospitale voluntate, & illius utilitati, & commodo consulens, post alterius redditus ab eo pridem factam infrascripta de causa assignationem, a fel. rec. Clemente Papa VIII., nostro Prædecessore confirmatam, alium redditum annuum perpetuum pro fabricandis Triremibus pro servitio ejusdem Hospitalis instituerit, & fundaverit, quæ quidem institutio, & fundatio in Capitulo generali dicti Hospitalis novissime celebrato confirmata fuit, prout in instrumento, & Bulla Magistrali desuper expeditis, plenius dicitur contineri, hujusmodi sub tenore, videlicet:

Hæc autem assignatio in Capitulo Generali confirmatur. §. 2. Frater Alophius de Wignacourt Dei gratia Sacræ Domus Hospitalis Sancti Joannis Hierosolymitani Magister humilis, Pauperumque Jesu Christi Custos universis, & singulis præsentes nostras literas visuris, lecturis, & audituris salutem.

Notum facimus, & in verbo veritatis attestamur, qualiter infrascripta Bulla cum Instrumentis, & articulis in ea insertis, & contentis extracta fuit ex libro, seu Registro Capituli generalis nostræ Cancellariæ de anno millesimo sexcentesimo tertio ab Incarnatione, in quo similes Bullæ notari, & registrari soleot, quam quidem Bullam in hanc publicam formam extrahi, & redigi jussimus, ut ubique, tam in judicio, quam extra eidem plena, & indubitata fides adhibeatur, cujus tenor est qui sequitur, videlicet: Frater Alophius de Wignacourt Dei gratia Sacræ Domus Hospitalis Sancti Joannis Hierosolymitani Magister humilis, Pauperumque Jesu Christi Custos, & Nos Bajulivi, Priores, Commendatarii, & Fratres Capitulum generale in Domino celebrantes, universis, & singulis præsentes nostras literas, & capitulares Bullas visuris, lecturis, & audituris, salutem in Domino sempiternam. Datio Dei permanet justis, & profectus illius successus habebit in æternum; Deus enim est, qui operatur in Nobis, & velle, & perficere pro bona voluntate. Quoniam ergo ex ipso, & per ipsum, & in ipso sunt omnia, ipsi in primis sit omnis honor, gloria, & gratiarum actio; Deinde cum divina ejus Majestas, & infinita bonitas in Nobis etiam hominibus dona suæ largitatis jugiter coronare non dedignetur: Nos sacræ paginæ saluberrimis eloquiis, & exemplis edocti, per justitiæ distributivæ debitum, Venerandum Religiosum nostrum in Christo percharissimum Fratrem Stephanum Claramont, Bajulivatus nostri Caspis Regni Aragoniæ Bajulivum, qui Deo inspirante, & in eo operante, infrascriptum egregium facinus ausit, & perfecit, summis, & perpetuis laudibus, & grati animi nostri omni recognitione, in præsenti nostro generali Capitulo, uno omnium ore, & concordibus votis dignum, & benemeritum dijudicavimus. Pateat igitur vobis universis, & singulis, qualiter hodie pro parte, & nomine ipsius Venerandi Bajulivi Caspis, Fratris Stephani Claramont, coram Nobis comparuit ejus Procurator, Religiosus in Christo Nobis charissimus Frater Ferdinandus Ruyz de Prado Commendæ nostræ Templi de Guesca Castellaniæ Empostæ Commendatarius, huic nostro sacro generali Capitulo pro ipso Venerando Bajulivo interveniens, & incorporatus, mandatum procuratorium, & petitionem exhibuit, & præsentavit, quorum tenores sunt, qui sequuntur. In Dei nomine. Amen. Sea manifiesto à todos, que yo Fray Don Estevan Claramont Baylio de-

la

la Villa de Caspe, y Comendador de las Encomiendas de Calatayud, y Samper, domiciliado en la dicha Villa de Caspe, de grado, y de mi çierta sciençia, no revocando los otros Procuradores mios por mi antes de a ora hechos, constituydos, ereados, y ordenados, a ora de nuebo hagn, constituyo, creo, y ordeno çiertos, especiales, y alas cosas infraescriptas generales Procuradores mios, assi y en tal manere, que la generalidad a la especialidad no derogue, ni por el contrario assaber alos muy Ill. Fray Don Bernardo de Ezpeleta, Prior de Nabarra, Fray Luperçio de Arbizo, Comendador de Horta, Fray Hernando Ruyz de Prado, Comendador del Temple de Guesca, Fray Hieronimo Medina Caballero de la Castellania de Amposto, y Fray Pedro Amatriayn, Caballero del Priorado de Nabarra, residentes en la Ciudad de Malta, absentes bien assi, como si fuesen presentes a todos juntamente, y a cadauno dellos porsi, en tal manera, que non sea meyor la condiçion de los presentes, que de los ahsentes, antes bien lo que por el uno dellos será comenzado por el otro, o otros dellos pueda sermediado, finido, y terminado. Espeçialmente y espressa para que por mi, y en nombre mio puedan los dichos mis procuradores y qual quiera dellos por si comparezer, y comparezcan ante la presençia dell' Illmo, y Rmo Monseñor Gran Maestre de la Sacra Orden, y Religion del Hospital del Señor S. Juan de Hierusalem, y suplicar a Sù Señoria Illma como Superior mio, me de, y conceda liçençia, facultad especial, y expresso consentimiento, y libre decreto para poder hazer la donaçion, y cession infraescripta, y en al presente poder mençionada, y obtenida, a quella, puedan los dichos mis procuradores, y qual quiera dellos por si en mi nombre, representando mi propria persona, comparezer, y comparezcan ante la presençia del dicho Illmo, y Rmo Monseñor Gran Maestre de la sacra Orden, y Religion del Hospital del Señor S. Juan de Hierusalem, y en el sacro Capitulo general de aquella, prosimamente çelebradero, y presentar, dar, y hazer libre donaçion alla sobredicha Religion, y sacro Orden Hierosolymitano, y à su Señoria Illma, y a dicho sacro Capitulo general en nombre de la dicha Orden, y Religion, son a saber los çensales infrascriptos, y siguientes. Y primieramente diezyseys mill su el dos dineros Jaqueses çensales, y de añua pension, con treçientos çinquenta, y dos mill sueldos Jaqueses de propriedad, y suerte prinçipal q' estan cargados en ocho çensales *ad formom Bulla*, los qoales los Jurados, Consejo, y Univerfidad, y singulares personas vezinos, y habitadores de la dicha Villa de Caspe con çegil universal, y singularmente vendieron, y originalmente cargaron, e imposaron en fabor mio sobre todos los Bienes, y Rentas de la dicha Villa, y delos singulares vezinos, y habitadores della que son dichos ocho çensales con dos mill sueldos de pension cada uno, y se pagan, y caen en cada un año por el quinzeno diez y seyseno, diez y seteno, diez y ocheno, diez y nobeno, veynteno, veynte y uno, y veynte y doseno dias del mes de Setiembre segun de lo sobredicho mas largamente consta, y parcze por ocho Instrumentos publios de dichos çensales, que heehos fueron en la dieha Villa de Caspe, a veynte yun dias del mes de Setiembre del año, que feeonto del Naçimiento de nuestro Señor Jesù Christo mil seys çientos y uno por Pedro Figueroa Notario Real, y vezino de la dicha Villa de Caspe, resçibidos, y testificados. Item quatro mill sueldos jaqueses, çensales, y de annua pension en dos çensales de a dos mill sueldns eada uno dellos, con ochenta, y ocho mill sueldos de propriedad, y suerte prinçipal, los quales los dichos Jurados, Consejo, Univerfidad, y singulares personas, vezinos, y habitadores de la dicha Villa de Caspe con çegil universal, y singularmente vendieron, y originalmente cargaron, y imposaron en fabor mio sobre todos los Bienes, y Rentas de la dicha Villa, y de los singulares vezinos, y habitadores della, los quales se pagan, y caen en cada un año el trezeno, y catorzeno dias del mes de Setiembre, segun de lo sobredicho mas largamente consta, y pareze por dos Instrumentos publicos de çensales, que fueron hechos en la dica Villa de Caspe a onçe dias del mes de Agosto del año, que se conto del Naçimiento de nuestro Señor Jesu Christo mil seysçientos, y dos, y por el dicho Pedro Figueroa Notario real arriba, nombrado, reçipidos, y testificados con todas las pensiones, y çensos, que de aquellos, y cada uno dellos han corrido, y se deben correran, y se debran desde los treze dias del mes de Setiembre del año proximo passado, que se conto del naçimiento de nuestro Señor Jesu Christo mil seysçientos, y dos en adelante *in perpetuum, & cunctis temporibus futuris*, con las mesmas condiçiones, pactos, y reserbaçiones y para el mesmo efecto de hazer Bucos de Galeras para la dieha Religion Hierosolymitana, per orden del Señor Gran Conserbador cabeze de la Ven. Lengua de Aragon, Cataluña, y Nabarra, o de su Lugartiniente, o de quien su poder tubiere, y no de otra persona alguna, y con las mesmas condiçiones, y pactos contenidos, y espieificados en el acto publico de donaçion, que yo hize a la dicha sacra Religion Hierosolymitana para el mesmo efecto de doze mill escudos de prinçipal cargados *juxta formam Bulla* sobre las Rentas reales del Reyno de Siçilia a razon de diez por çiento, al qual acto de donaçion fue heeho en la dieha Ciudad de Malta a treze dias del mes de Henero del año, que se conto de la Encarnaçion del Señor mil quinientos, nobenta y oeho, y por Fray Juvan Otto Bosio Viçe-Cançellier de dieha sacra Religion, reçibido, y testificado. Exçeptado emperò que las peusiones y çensos, que

ue proçederan de los dichos diez çeuſales y delo, que dellos ſe aumenterà, y cargarà de nuebo, ſe deban depoſitar en la tabla de Depoſitos de la Ciudad de Caragoça del preſente Reyuo de Aragon y tambien, que ſiempre, y todos las vezes *in perpetuum* q' alguno de los hijos, y deçendientes del Señor Alberto Claramunt Señor de Artaſona domiçiliado en la Ciudad de Balbaſtro, Sobriuo mio querran yr à tomar el Abito en grado de Fray les Caballeros de dicha Religion, luego q' el Señor Gran Conſerbador, o, ſu Lugartiniente ſerà aviſado d' eſta voluntad, y deliberaçion, les deba pagar, o hazer pagar en poder del Reçibidor de la Religion, reſidente en la dicha Ciudad de Carogoça la ſuma importante los paſajes q' al preſute, y en el tiempo venidero ſerà acoſtumbrado, y ordenado pagarſe al comun Teſoro en grado de Fray le Caballero a beneſiçio de los ſobredichos hijos, y deçendientes del ſobre dicho Señor Alberto Claramunt, y que los Señores Adminiſtradores de la dicha tabla de Caragoça los deban pagar por qualquiere orden del dicho Señor Gran Conſerbador, o, ſu Lugartinieute, eſcribiendoles, que an de ſerbir para el ſobredicho efecto, y el meſmo Señor Gran Conſerbador, o, ſu Lugartiniente deba cobrar del Reçibidor de Aragon Apocas, o, Albaranes del pagamieuto de los ſobredichos paſajes, y preſentarlos al Señor Couſerbador Conventual, y hazerlos regiſtrar al comun Teſoro, de manera, que llegando en Convento los hijos, y deçendieutes ſobredichos hallen ya ſu paſaje pagado, y notado al comun Teſoro, por que uo reſciban per Iuiçio de a quellos gentiles hombres, que podranbenir junto con ellos en la reçeption, y ançianidad por falta de no haberſe pagado ſus paſajes, y ſe ballen libres, y quitus de la obligaçion del ſubredicho paſaje, y el Reçibidor de Aragon s' entienda en virtud de diehas Apocas, ò Albaraues, cargado de dichos paſajes en beueficio del comun Teſoro, de tal manera, que los hijos y deçendieutes ſobre dicbos perpetuamente por el modo ſobredicho, que den y ſean francos, y libres de pagar algun otro paſaje, y ſi por caſo lo hubieſen pagado, les deba ſer reſtituydo del comun Teſoro, el qual tenga acçion de hazerſelo pagar como arriba ſe dize, y en falta de los hijos, y deçendientes del ſobredicbo Señor Alberto Claramunt, quiero, y entiendo yo dicho conſtituyente q' en el dicho privilegio de no' pagar otro paſaje, ſi no, como arriba ſe dize, ſubintren a gozer perpetuamente tambien los hijos, y deçendientes de a quel gentil hombre, que perpetuamente ſera Heredero, y Succeſſor del Lugar de Artaſona, oy el dicho Señor Alberto Claramunt tiene, y poſſee por viuclo, y vinclado de ſus Anteceſſores, y viniendo aun à faltar los ſobredichos, ſubiutren, y ſuſedan à goçar el meſmo privilegio de franqueza de paſaje perpetuamente los hijos, y deçendientes de a quel gentil hombre, que ſerà Señor, y poſſehedor de la Caſa grande, que oy poſſehe en la dicha Ciudad de Balbaſtro el dicho Señor Alberto Claramunt, como arriba ſeà eſpeçificado, quedando en eleççion y voluntad de todos los ſobredichos, y cada uno dellos, que an de goçar dicho privilegio de franqueza de paſaje, de que dichos ſus paſajes ſe paguen en la tabla de depoſitos de la dicha Ciudad de Caragoça, o, en la tabla de Depoſitos de la Ciudad de Palermo, donde maſellos, y qualquiere dellus quiſieren; y aſſi meſmo, ſi por caſo, lo que no ſe debe penſar, occurrieſe, q' en la Religion no ſe guardaſen todos, o parte de las coſas eſtablczidas, y ordenadas en el dicho aucto de fundaçion arriba calendado, y en el acto de fundaçion, que los dichos mis Procuradores arriba nombrados, y qualqniere dellos por ſi otorgara, o, otorgaran con el preſente poder por qualquiere cauſa, o, modo, declaro, y quiero deſde aora para entonçes, que la preſente donaçion ſea aſſi como ſino hubiera Jamas ſido hecba en el qual caſo de la inobſerbançia ſobredicha, la Ven. Caſtellania de Amposta ſea *ipſo jure*, *& ipſo facto* Señora, y poſſehedora aſſi del prinçipal de los dichos quatruçiento, y quarenta mill ſueldos que ſon veinte y dus mill eſcudos dea diez Reales, como a un de todos los nuebos, prinçipales, y propriedades q' con ellos ſeran aumentados, de la maucra q' en el ſobredicho acto de fundaçion ſe coutiene, y de las peuſioues, y çenſos haſta entonçes caydos, con eſto emperò, que ſin dilaçion deba inſtituyr, lebantar, y hazer una nueba Encomienda para cabimiento, o, mejoramiento de los Caballeros de la dicha Caſtellauia de todo el ſobredicho dinero, y priuçipal da ſmutirſe *more ſolito*, la qual ſea nombrada perpetuamente la Encomienda de Claramunt en Aragon, y q' el Comendador de dicha nueba Encomienda, ni otro uo pueda diſponer de las dichas ſuertes principales de dichos çenſales en manera alguna, ni por qualquiere ocaſion, y en caſo de luyçion, dichas ſuertes prinçipales eſten en dicha tabla haſtaque el Comendador con couſejo y voluntad de la mayor parte de los Caballeros ſolos *collegialiter congregati* en la Caſtellania d' Ampoſta los buelba à fundar en otra parte buena, y ſegura todas las vezes, que ſuçederà luyrſe en el modo, y forma ſobredicha, v de manera, que los Comendadores no ſe tengan otro, que la Renta del çenſo, y ſean obligados à pagar los paſajes de los hijos, y deçendientes ſobredichos, que querrau ſer reçibidos por Caballeros de la Religion, en la manera, y forma, q' arriba ſe ha eſpeçificado con pagar à un las reſponſiones, y impoſiçiones al comun Teſoro, ſegun el curſo de las oſtras Encomiendas de la dicha Caſtellania de Ampoſta, y con los pactos, y condiçiones arriba dichas, y no ſin ellas, prometter por mi, y en nombre mio, con ſolemne ſtipulaçiou, inviolablemente, y en todo tiempo veuidero guardar, y tener por firme, y valedera la dicba donaçion, y fun-

y fundaçion, y renunçiar a qualesquiere beneficios, fabores, y auxilios de qualesquiere leyes, usos, y costumbres que en contrario sean, queriendo, que la dicha donaçion, y fundaçion, y las cosas en ella contenidas sean validas perpetuamente, y se guarden, inviolablemente, y a çerca lo sobredicho puedan prestar en anima mia juramento, conforme al costumbre de dicha Religion, y generalmente hazer, deçir, exerçir, y procurar por mi, y en nombre mio todas, y cada unas otras cosas que a çerta lo sobredicho, y en aquello fueran neçessarias, y que yo haria, y hazer podria siendo presente, aunque sean tales, que requieran poder mas especial, prometo tener por firme, agradable, seguro, y valedero perpetuamente todo lo, que por los dichos mis Procuradores, y qualquiere dellos por si açerca lo sobredicho, será comparezido, suplicado, pretendado, prometido, renunçiado, Jurado, dicho, hecho, y procurado, y aquello no revocar en tiempo alguno so obligacion de todos mis Bienes, y Rentas, Mobles, y Sitios, habidos, y por haber en todo lugar. Fue hecho lo sobredicho en la Villa de Caspe el primero dia del mes de Abril del año contado del Naçimiento de nuestro Señor Jesu Christo mil, seyçientos, y tres; presentes testigos fueron a lo sobredicho llamados y rogados Juan Perandreu Justicia de la Villa de Caspe, y Juan Ponz Alcayde del Barrio de Sanct Juan de la dicha Villa, domiçiliados en la dicha Villa de Caspe; esta firmado el presente poder en su nota original devitamente, y segun fuero del presente Reyno de Aragon Signo de mi Juan Casteldasuos habitante en la Villa de Caspe, y por las auctoridades Apostolica por dequiere, y Real portodo el Reyno de Aragon publico Notario, qui alas sobredichas cosas juntamente con los testigos arriba nombrados presente fui, y en parte segun fuero lo scribi, y lo otro scribir hize consta deraisos, emendados, donde se lee, los nuebos, & çerre &c. Illmo, y Rmo Señor, y sacro General Cap. Fray Hernando Ruyz de Prado humilde Religioso de V. S. Illma, assi como Procurador de Fray Estevan Claramunte, Baylio de Caspe, especialmente deputado, como parece por su Procura autenticada, que presenta a V. S. Illma, y S. G. C. hecha en Caspe por el Notario Ju: Casteldasuos el primero del mes Abril de 1603. Para effecto de hazer obligaçion en seruçio de la Religion por su devoçion, y affeçion, y assi en nombre de su Principal offieçe, y da veynte y dos mill escudos de principal cargados, y assigurados sobre la Univerfidad de la Villa de Caspe con mil escudos de renta, los quales, an de servir para hazer Bucos de Galeras para el serviçio de la Religion, conforme las condiçiones conçedidas del Capitulo general de Monseñor Garzes de buena memoria, quedio el dicho Baylio Claramunte los otros doçe mill escudos de prinçipal, sobre el Reyno Patrimonio del Reyno de Siçilia, reservada emperò condiçion de haver de pagar la Religion el pasaje de aquellos a quien en su donacion, mas amplamente declara, como de todo mas largamente se contiene assi en la Minuta estipulada en dicho Capitulo general, como en esta, que aora se ha de hazer de nuevo de esta su nueva donaçion, la quales todas dos se presentan a V. S. Illma, y S. G. C. para que sean servidos de verlas, y conforme la affiçion, y devoçion de dicho Baylio Fray Esteran Claramonte estipularla tambien de nuevo conforme se hizo en el ultimo Capitulo general passado. Quam Deus &c. Fray Hernando Ruytz de Prado. Quibus bene perspectis, recognitis, & perceptis, statim post juramentum, & compromissum, de more nostro laudabili, juxta formam statutorum in Rev. Dños sexdecim Capitulares legitime per Nos electos factum, ipsis etiam præsentibus, & nobiscum pro Tribunali sedentibus, antequam ad eorum Conclave secesserint, in præsenti plena nostri Capituli generalis sessione legitime congregata, de prælibati Magistri nostri, nostraque licentia, certa scientia, & expressa voluntate, assensu, pariterque consensu, ipse Frater Ferdinandus Ruitz de Prado procuratorio nomine ipsius Venerandi Bajulivi Claramunt, infrascriptum utile, perpetuum, nobile, & memorabile, novum, & secundum munus numquam satis laudandum Nobis, Religionique nostræ obtulit, donavit, atque dicavit; & Nos illud libentissimo, ac gratissimo animo, plurimisque gratiis relatis, & reiteratis acceptavimus, & acceptamus in vim contractus infrascripti inter Nos præfatos Magistrum, & Generale Capitulum ex una, & præfatum Religiosum nostrum Fratrem Ferdinandum Ruyz de Prado Procuratorem, ut præfertur, dicti Ven. Bajulivi Claramunt, partibus ex altera per ministerium, & solemnem stipulationem, & publicationem infrascripti ordinis nostri Vice-Cancellarii initum, & solemnibus juramentis vallatum tenoris sequentis,

In Nome dello Santo, ed Indiviđua Trinità Padre, Figliuolo, e Spirito Santo, e della Immacolata, e Gloriosissima Vergine Maria, e del nostro Padrone S. Gio: Battista. Amen.

Nell' Anno 1603. ab Incarnatione Domini, alli 19. del mese di Febraro, nel Pontificato della Santità di Nostro Signore Papa Clemente VIII., a suono di Campana, e secondo l' usato costume fu congregato, e celebrato il sacro General Capitolo del sacro Ordine dell' Ospedale di S. Gio: Battista Gerosolimitano nella Città Valletta dell' Isola di Malta, e nella Sala, e luogo solito del Palazzo Magistrale, nella quale sono intervenuti, e stati presenti l' Illustrissimo, e Reverendissimo Signore Gran Maestro di detto Ordine Frà Alofio di Wignacourt, il Molto Reverendo Sig. Vescovo di Malta, il Reverendo Signor Priore della Maggiore Conventuale Chiesa del nostro Padrone S. Gio: Battista Gerosolimitano, e tutti gli altri Ven. Signori Baglivi, Conventuali, Priori, Baglivi Capito-

pitolari, Pileri, Signori Procuratori delli Ven. Priori, e Baglivi Capitolari absenti delle Venerabili Lingue, e delli Signori Commedatori di tutti li Priorati soliti à intervenire, e formare complitamente il Sagro Capitolo Generale, sommo, e supremo Tribunale della S. Casa, e Religione dell' Ospedale di S. Gio: Gerosolimitano, nel qual sagro Capitolo generale si levò con licenza di Monsignore Illustrissimo sudetta Gran Maestro il Signore Frà Ferdinando Ruitz de Prado, come Procuratore del Ven. Signore Frà Stefano Claramunt Bailio di Caspe, e Commendatore delle Commende di Calatayud, e S. Per di Calanda della Ven. Castellanìa di Amposta, e con ogni debita riverenza umilmente espose aver, gran tempo fà, il detto suo Sig. Principale desiderato molto di pervenire a stato tale, di potere in vita sua ritrovar occasione di dimostrare parte della molta gratitudine dell' animo, che tiene verso la Sagra Religione per li molti onori, carichi, dignità, e beneficj da lei ricevuti, e considerando, che insieme con l' Ospitalità la professione di detta sua Religione sia il fare la guerra agl' Infedeli, e massime per Mare, ora che si abita quest' Isola, non essendo restato alla Religione alcun altro modo più opportuno à persegaitarli, che con Galere, le quali acciò abbiano da essere leggiere, e durabili, si devono fare di legname buono, bene stagionato, il che ha osservato esso Sig. Bailio Claramunt per aver fatto finire due Buchi di Galere, e varare in Messina lu due Invernate, mentre fu Generale, e le condusse in Malta; Quindi è, che si mosse con zelo di buon Religioso di fare nel Capitolo Generale precedente, celebrato dell' anno 1597. ab Incarnatione, spontaneamente offerta, e donazione a detta sua Religione di dodeci mila scudi capitalo, acquistato dalla Reggia Corte del Regio Patrimonio del Regno di Sicilia, con loro introusure, ad effetto di farsi delli Censi tanti Buchi di Galere in servizio del pubblico, in quelli modi, e forme, o come più amplomente appare per lo Istrumento fatto tra detto Sogro Capitolo, ed esso di Claramunt per mano del Vice-Cancelliere dell' Ordine in pieno Capitolo, alli quattro giorni di esso Capitolo, ed alli 13. di Gennaro 1597. ab Incarnatione, siccome più largamente appare per esso Istromento, al quale si debba aver piena relazione, ed aumentadosegli lo stesso desiderio, e devozione, ed animo grato alla giornata, procurò di più acquistare, siccome acquistò altri dieci acquisti capitali, juxta formam Bullæ, *che sono li Censuali infrascritti, e seguenti. E primieramente sedici mila soldi dineros Jaqueses censuali, e di annua pensione con trecento cinquanta, e due mila soldi Jaqueses di proprietà, a sorte principale, che sono caricati in otto censuali a forma di Bolla, li quali li Giurati, Consiglio, ed Università, e persone particolari vicini, ed abitatori della Villa di Caspe in universale, e particolare hanno venduto, ed originalmente caricato, ed imposto in favore di esso Signor Bailio Claramunt sopra tutti li beni, e rendite della detta Villa, e delli particolari vicini, ed abitatori di detta Villa, e sono delli otto Censali, con due mila soldi pensione ogni anno, e si pagano alli 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21., e 22. del mese di Settembre, come dal sopradetto più amplamente consta, ed appare per atto Istromenti pubblici di detti Censali, celebrati nella detta Villa di Caspe ai 21. del mese di Settembre l' anno della Natività di Nostro Signore Gesù Cristo 1601., ricevuti per Pietro Figueroa Notaro Reale della detta Villa di Caspe. Item quattro mila soldi Joqueses censali, e di annua pensione in due censali di due mila soldi l' uno con ottantotto mila soldi di proprietà, e sorte principole, li quali detti Giurati, Consiglio, Università, e particolari persone abitatori della detta Villa di Caspe in generale, ed in particolare hanno venduto, ed originalmente caricato, ed imposto in favore del detto Signor Bailio Claramant sopra tutti li beni, e rendite della detta Villa, e delli particolari abitatori di essa, li quali si pagano ogni anno alli 13., e 14. del mese di Settembre, come dal sopradetto più amplamente consta, ed appare per due Istromenti publici di censali celebrati nella detta Villa di Caspe alli 11. di Agosto l' anno della Natività di Nostro Signore Gesù Cristo 1602. ricevuti dal sudetto Pietro Figueroa con tutte quelle pensiani, e censi, che di quelli, e d' ogni uno di essi hanno corso, o si devono, correranno, e si doveranno dalli 13. del mese di Settembre dell' anno prossimo passato 1602. in perpetuo per tutti li tempi d' avvenire, alli quali si abbia in tutto, e per tutto relazione, e ciò allo stesso fine, ed intenzione di dedicarli in beneficio della sudetta sua Sagra Religione per la medesima causa di fare Buchi di Galere sperando con buono esempio di fare palese alla posterità la gratitudine, e devota intenzion sua, ed à fine, che essi Buchi di Galere si facciano, e più facilmente, ed in maggior numero. Per questo con licenza, volontà speciale, ed espresso consenso, e libero assenso del sudetto Illustrissimo, e Reverendissimo Signor Gran Maestro suo Superiore* vivæ vocis oraculo, *dato, e concesso esso Signor Procuratore del detto Signor Bailio Claramunt di sua spontanea, e libera volontà, con gratissimo animo, e religioso affetto del suo Principale, in ogni miglior modo, presentò, diede, e fece libero donativo alla sudetta Religione, e Sagro Ordine Gerosolimitano, ed a S. S. Illustrissima, e detto Sagro Capitolo generale in nome di esso Ordine, e Religione li sudetti capitali, con tutti li loro censi decorsi dalli 13. di Settembre dell' anno prossimo passato 1602., e che sono per decorrere in perpetuo, ed il loro pieno dominio, e proprietà irrevocabilmente, con le condizioni però, e modi, e qualità infrascritte, e non altrimente, nè in alcun altro modo, e che perpetuamente, &* cunctis futuris temporibus *il Ven. Signor Gran Conservatore Capo della Ven. Lingua di Aragon, Catalogna, e Navarra, moderno, e che per il tempo sarà, ed in sua assenza del Convento, e Residenza della Sagra Religione il Signor Piliero della sudetta Ven. Lingua Luogotenente di esso Signor Gran Conservatore solo, o chi*

averà facoltà, ed autorità sua, così, come se gli dà per il presente pubblico Istrumento, con libera potestà, ed amministrazione di esiggere, e ricuperare li sudetti Censi annuali di detti luoghi, o da chi ne sarà debitore, e quitare, e liberare, quelli subito depositare nella Tavola delli depositi della Città di Saragosa d' Aragon, o farli depositare in essa Tavola senza toccarli da quello, che averà facoltà, ed autorità da esso Signor Gran Conservatore, o suo Luogotenente specialmente, ed espressamente, e non per altra persona: Non ostante qualsivoglia urgente necessità, causa, o ragione, che si presentasse, e paresse mettere, ed indurre necessità di doversi fare il contrario, debba prendere da detta Tavola delli denari depositati pervenuti, e procedenti dalli sudetti Censi quella quantità di denari, che gli parrà essere di bisogna per far tagliare il legname, e condurlo dove si averà da fare il Buco, o Buchi delle Galere, ed appresso per fare fabbricare detti Buchi di Galere finiti, negri, atti à potersi varare in mare con il loro Schiffo, e con tutti li suoi Banchi, Rambate, e Pavesate, e con tutti li suoi Alberi, ed Antenne, e Palamenta, ed in somma con tutte le cose necessarie di legname senza alcun altra sorte di guarnimento, nè di Sarciame, nè di Vele, nè d' altra, che delle cose di legname solamente; e che si faccia in quel luogo, e di quella misura, grandezza, e forma, che sarà designata, ed ordinata dall' Illustrissimo Signore Gran Maestro, e suo Ven. Consiglio di otto in otto anni, o più lungo tempo, ò meno, secondo, che dureranno li Buchi primi delle Galere, che saranno fatti, e gli altri appresso navigabili, cominciando fare li primi con li primi censi, che saranno maturati del detto Capitale, li quali Buchi di Galere sieno per servire alla Religione sudetta per Galera Capitana, o altre, secondo parerà al detto Illustrissimo Signor Gran Maestro, o suo Ven. Consiglio; purchè detto Signor Gran Conservatore, o suo Luogotenente, e chi averà facoltà da lui, in ogni modo li debba far fare di legname tagliato in buona Luna al suo tempo, stagionato, e secco, facendoli fabbricare à bell'agio à poco à poco da buon Capo Maestro, e buoni Maestri di Ascia, e Calafati, talchè vengano ad essere Galere perfette, durabili, e leggiere, essendosi conosciuta per esperienza, che per non essersi fatti in tal maniera li Buchi delle Galere, sono riusciti pesanti, e di poca durata, ed una delle cause, che hanno mosso esso Signor Bailio di Claramunt di fare la prima, e la presente seconda disposizione è stata, a fine che la Capitana della Religione, o altre Galere sieno sempre fabbricate in tutta perfezione, e per questo effetto Sua Signoria Illustrissima, e Ven. Consiglio debbano dare l' ordine sudetto quattro anni avanti, poichè à giudizio di esperti non è bisogno di minor tempo per fabbricarli della perfezione, e bontà sudetta, lasciando, e restando à carico della Religione l'ottenere, e fare spedire di mano in mano le licenze di tagliare, ed estraere il legname. Che nella Poppa di ogni Buco di Galera, che si farà nel modo sudetto, si debbano mettere le Armi, ed Insegne della Sagra Religione, e dell' Illustrissimo Signor Gran Maestro moderno, o di chi sarà in quel tempo in tutti li luoghi, che parerà convenire di mettersi, e che si debba ancora mettere in detta Poppa nelle due parti di essa in uno delli Tavolieri, o Quadri per bando il luogo apparente le Armi del sudetto Signor Bailio di Claramunt, e nel Dragante s' intagli in lettere majuscole, ed indorate il Nome Claramunt per cagionare, e far nascere con questa memoria volontà agli altri Religiosi di fare simili opere in beneficio della Religione: Dichiarando, che dovendo uno delli sudetti Buchi essere la Galera Capitana della Religione, oltre di mettere le Armi, ed il nome, come di sopra si è detto, si debba fare la Poppa di essa Capitana sontuosa, figurata di rilievo, ed indorata, col suo Fanale alla moderna, e di bellissima fattura, come meglio parerà all' Illustrissimo Signor Gran Maestro, e suo Ven. Consiglio. Ma quelli, che doveranno servire per Galera della squadra, la loro Poppa si faccia liscia, ed ordinaria, con mettergli le Armi, ed il Nome Claramunt, come di sopra si è detto, e la sudetta prima Galera, o sia Capitana, o altra, sia nominata perpetuamente del Nome del Glorioso Protomartire S. Stefano, e che però sopra la Poppa si metta in figura di rilievo la sua Immagine ben intagliata, e dipinta, ed adorna di oro, e colori fini. E la seconda Galera dopo la Capitana sia nominata perpetuamente S. Lorenzo, e perciò sopra la Poppa si metta in figura di rilievo la sua Immagine bene intagliata, dipinta, e adorna di oro, e di colori fini. E dopo fatti detti Buchi di Galere, del modo di sopra, delli primi censi sudetti, esso Signor Gran Conservatore, o suo Luogotenente, o chi da esso averà facoltà, ed autorità, secondo, che essi censi di mano in mano matureranno, così, come annualmente devono entrare, e si raccolgono, debba all' avvenire impiegarli in compra di altrettanti Capitali sicuri, e rendibili per quel censo si potrà trovare più utilmente. E così si farà sempre, mentre, che non succederà il caso doversi fare altri Buchi di Galere. Di modo, che se col tempo, crescesse tanto la rendita, che si potessero fare più Buchi di Galere, per servizio della Religione, si debbano fare, secondo, che il tempo, e la necessità apporterà al giudizio di detto Illustrissimo Signor Gran Maestro, e suo Ven. Consiglio, nel modo però, e forma, che di sopra si è detto per mano, o autorità delli sudetti Signori Gran Conservatore, o suo Luogotenente, o per chi da esso averà facoltà, e potestà, e non da altri. E fatto detto Bucho, o Buchi di Galere da detti Signori Gran Conservatore, o suo Luogotenente, o dalla persona, che da essi averà la facoltà, e potestà, si debbano consegnare à chi il Gran Maestro, o suo Ven. Consiglio ordineranno in terra atti à vararsi, come di sopra si è detto, e che la Religione sia obligata incontenente, che riceverà essi Buchi di Galere nuovi, fare consegnare al sudetto Signor Gran Conservatore, o suo Luogotenente, ò a chi averà facoltà, ed autorità da essi, li Buchi vecchi di Galera, in luogo delli quali si faran-

saranno fatti li nuovi con le cose, che furono consegnate prima con li sudetti Buchi vecchi, nella qualità, che si troveranno. E volendo il Signor Gran Conservatore, o suo Luogotenente, o chi averà da essi facoltà, e potestà, che li Buchi rilasciati, da consegnarsi, come è detto, sieno tirati, e ritirati in terra, questo si debba fare à carico, e spese della Religione, li quali Buchi si debbano far vendere da esso Signor Gran Conservatore, o suo Luogotenente, o da chi averà da essi l' autorità, e facoltà al maggior prezzo, che si potrà trovare, il qual prezzo sarà in aumento, e per servizio del nuovo Bucho, ò Buchi di Galere, che si averanno da fare, o aumento del censo, e che interim il denaro, che si caverà, si debba mettere nella sudetta Tavola, e nel medesimo tempo il detto Signor Gran Conservatore, o suo Luogotenente doverà presentare all' Illustrissimo Signor Gran Maestro il conto veridico, e legale della spesa fatta in fabbricarli, e spedirli, il qual conto si abbia da vedere, e riconoscere da quella persona, o persone, che deputerà, e nominerà Sua Signoria Illustrissima, o dichiara esso Signor Procuratore in nome di esso Signor Bailio Claramunt, non volere, che detto conto si debba per altro effetto dare, eccetto a fine, che si riconosca, e con ragione si laudi la fedeltà, diligenza, e sparagno, col quale si sarà fatta la spesa del detto nuovo Bucho, o Buchi di Galere, solamente caricandone la coscienza di esso Signor Gran Conservatore, o suo Luogotenente, e che mutandosi il Signor Gran Conservatore, o suo Luogotenente, ed eleggendosi altro in suo luogo, debba dare conto, come di sopra, ed istruisca il successore dello stato, e termine, che si troverà il legname tagliato, o li Buchi incominciati, e di ogni altra cosa dipendente da questa, e dalla prima fondazione, con l'intiera consegnazione di ogni cosa, acciò si possa continuare, e complire quanto in questo Istromento stà ordinato, e che tali conti, ed istruzioni, si debbano mettere, e conservar nella Cassa della sudetta Ven. Lingua. Che essendosi acquistati detti Capitali con patto di reluizione, che li denari si debbano depositare nella Tavola sudetta, così ancora per patto espresso, esso Signor Gran Conservatore, o suo Luogotenente, o chi averà facoltà, ed autorità da loro, debba fare il medesimo deposito in essa Tavola delli denari, che procederanno dalla reluizione delli censi, che oltre il sudetto capitale si saranno aumentati, e di mano in mano si anderanno aumentando, come di sopra si è ordinato, lasciando li detti depositi in essa Tavola, fintanto che li denari si troveranno ad impiegare, ed investire in nuovi censi, in modo, che li depositi delle sudette reluizioni si debbano sempre fare in essa Tavola, e non altrove, tante volte, quante succederà il caso di farsi le reluizioni sudette in tutto, o in parte, respettive, o d' impiegare, ut supra, con gli stessi patti, e condizioni, obbligando di più li debitori delli censi per patto espresso, che li debbano pagare, e mettere in detta Tavola. E che li detti denari non si possano spendere, nè servire, nè cavare da detta Tavola per altro effetto in modo alcuno, nè per qualsivoglia caso, o autorità, o permutazione, o diminuzione di volontà, se non per il sudetto effetto di ricomprare ai capitali, e di loro censi, o per la fabbrica di detti Buchi di Galere nel modo, e forma di sopra, cunctis perpetuis temporibus; e che detta Tavola per isborsare il denaro a chi ordinerà detto Signor Gran Conservatore, o suo Luogotenente, si tenga per sufficiente cautela l' aver solamente fede del Gran Maestro, e suo Ven. Consiglio, per il quale appaja l' ordine dato al Gran Conservatore, o suo Luogotenente di fabbricare Bucho, o Buchi di Galere. Che sempre, e tutte le volte in perpetuo, che alcuno delli figliuoli, e discendenti del Sig. Alberto Claramunt, Nepote di esso Signor Bailio Claramunt, volessero venire a pigliar l' Abito in grado di Frà Cavaliere di nostra Religione, subito che il Sig. Gran Conservatore, o suo Luogotenente sarà avvisato di questo animo, e deliberazione, loro debba pagare, o far pagare in poter del Ricevitore della Religione residente in Saragosa di Aragon la somma importante il passaggio, che al presente, e per il tempo avvenire sarà solito, ed ordinato di pagarsi al commun Tesoro, in grado di Cavaliero, a beneficio de' sudetti figli, e discendenti del sudetto Signor Alberto, e che la detta Tavola la debba pagare ad ogni ordine del sudetto Signor Gran Conservatore, o suo Luogotenente, scrivendoli, debbano ricuperare dal Ricevitore sudetto le Apoche, o sieno Polize del pagamento de sudetti passaggi, e presentarle al Sig. Conservatore Conventuale, e farle registrare al comun Tesoro, di modo che arrivando in Convento li figliuoli, e discendenti sudetti, trovino già il passaggio loro pagato, e notato al comun Tesoro, acciò non ricevono pregiudizio da que' Gentiluomini, che potranno venire insieme con essi nella recezione, ed anzianità per mancamento di non essersi pagato il loro passaggio, e si trovino quieti, e liberi dall' obbligo del sudetto passaggio, ed il Ricevitore s' intenda in virtù di esse Cedole, ed Apoche, caricato di essi passaggi à beneficio del commun Tesoro, in modo tale che li figli, e discendenti perpetuamente per il modo sudetto restino, e sieno franchi, e liberi di pagare alcun altro passaggio, e se per caso l' avessero pagato, gli debba essere restituito dal comun Tesoro, il quale abbia azione di farseli pagare, come di sopra. Ed in difetto, e mancamento delli figli, e discendenti del sudetto Sig. Alberto Claramunt, vuole, ed intende esso Signor Procuratore del Sig. Bailio Claramunt, che nel sudetto privilegio di non pagare altro passaggio, se non come di sopra, subentrino à godere perpetuamente ancora li figli, e discendenti di quel gentiluomo, che perpetuamente sarà erede, e successore del luogo di Artajona, che oggi esso Signor Alberto tiene, e possiede per vincolo, e vincolato dalli suoi Antecessori, e venendo anco à mancare li sopradetti, subentrino à godere il medesimo privilegio di franchezza di passaggio perpetuamente li figli, e discendenti di quel gentiluomo, che successivamente sarà padrone, e possessore della Casa, che oggi possiede-

siede nella Città di Balbastra il sudetto Signor Alberto Claramunt, come di sopra è specificato: intendendo però, che resti in elezione, e volontà delli prenominati, e qualsivoglia di essi, che hanno da godere del modo sudetto il privilegio, e beneficio del detto passaggio, che detti loro passaggi si paghino nella Tavola delli Depositi della detta Città di Saragosa di Aragon, o nella Tavola della Città di Palermo, dove ognuno delli sudetti meglio vorrà, e nel modo, e maniera sudetti. Si riserva il Signor Bailio Claramunt sudetto, vita sua durante, che nel presente Istromento, lui solo in ogni caso di ambiguità, ed inconvenienza, ò altra causa, di dichiarare meglio la volontà sua, alla quale dichiarazione si debba stare nel modo, e forma, che la farà, senza solennità alcuna; e che per qualsivoglia caso opinato, o inopinato, così di guerra, di ribellione de' Popoli, fame, e peste, come di ogni altra necessità, quantunque estrema, e di qualsivoglia simile, o dissimile maggiore, o minore, o che immaginar si possa, etiam insolita, e mai più vista, nè intesa, la Religione, nè il Capitolo generale, nè qualsivoglia altro, possa alterare, dispensare, diminuire, nè mutare la volontà del detto Sig. Bailio Claramunt sudetta, e che in sua vivenza, come di sopra, gli parerà di dichiarare, ed ordinare, nè qualsivoglia di dette clausole, condizioni, modi, ò circostanze, nè impetrare, nè dimandare da qualsivoglia Superiore, o Potentato, grazia, licenza, ò facoltà di poterlo fare, ne anco dal Sommo Pontefice, ed impetrata, che fosse, de fatto per narrazione di qualsivoglia quesito colore, caso, e necessità sudetta, che s' intenda subreptitie, & obreptitie impetrata, e non possa usarla in modo alcuno esso Convento, Capitolo generale, e Sagra Religione, nè altri, restando sempre la presente disposizione, e fondazione nella sua forza, vigore, ed osservanza, come nel presente Istromento si è specificato, ed ordinato, e se per caso, il che non si deve presumere, occorresse, che nella Religione non si osservassero tutte, o parte delle cose stabilite, ed ordinate nel presente Istromento di fondazione, per qualsivoglia causa, e modo, dichiara, e vuole esso Sig. Procuratore à nome del detto Sig. Bailio Claramunt di adesso per allora, che la presente donazione sia così, come non fosse mai fatta, nel qual caso della inosservanza sudetta la Ven. Castellanìa di Amposta sia ipso jure, & ipso facto Domina, e Padrona tanto delli Capitali sudetti, e qualsivoglia di essi, quanto ancora di tutti li nuovi capitali acquistati, ut supra, e censi sin' allora maturati: Con questo però, che senza dilazione debba istituire, erigere, o fare una nuova Commenda per cabimento, o miglioramento delli Cavalieri di detta Castellanìa, di tutti sudetti denari, e capitali da smuttirsi more solito, la quale sia nominata perpetuamente la Commenda di Claramunt; e che il Commendatore di essa nuova Commenda, ne altro possa disporre delli capitali, in modo alcuno, nè per qualsivoglia ragione. Ed in caso di reluizione li capitali stiano in detta Tavola, finchè il Commendatore con consiglio, e volontà della maggior parte delli Cavalieri soli Collegialiter congregati in Castellanìa, torni ad impiegarli in altri capitali buoni, e sicuri tutte le volte, che succederà reluizione nel modo, e forma sudetti: Di modo che li Commendatori non abbiano altro, che la rendita del censo, e sieno obbligati di pagare li passaggi delli figli, e discendenti sudetti, che vorranno essere ricevuti per Cavalieri della Religione nel modo, e forma, che di sopra si è specificato, con pagare anco le responsioni, ed imposizioni al comun Tesoro, secondo il corso delle altre Commende della detta Castellanìa di Amposta. E finalmente la presente donazione, promette esso Sig. Procuratore in nome del detto Sig. Bailio Claramunt con solenne stipulazione inviolabilmente, ed in ogni futuro tempo osservare, ed averla rata, e grata, rinunciando l' una, e l' altra parte à qualsivoglia beneficio, favore, ed ausilio di qualsivoglia legge, costume, ed osservanza, che ostasse in contrario. Volendo, che la presente donazione, e fondazione, e le cose in essa contenute abbiano perpetua validità, ed inviolabile osservanza, e così giurorono, poste le loro mani sù la Croce dell' Abito loro, conforme è il costume del detto loro Ordine, la qual donazione, offerta, e volontà del detto Sig. Bailio Claramunt essendo stata perfettamente intesa dalli prenominati Illustrissimo, e Reverendissimo Signor Gran Maestro, ed altri Signori del sudetto Sagro Capitolo generale con tutte le condizioni, modi, e qualità sudette, precedendo la licenza, e consentimento di Sua Signorìa Illustrissima, come di sopra si è detto, esso Illustrissimo, e Reverendissimo Monsignore, e detto Sagro Capitolo generale, con il scrutinio delle balle nemine discrepante, con allegro, giocondo, e gratissimo animo l' hanno accettato, ed approvato di loro spontanea, e libera volontà in nome di ciascheduno di loro, e de' suoi Successori, e dell' Ordine sudetto, in ogni miglior modo, che possono, hanno promesso, e data la lor fede publica di tutto il sudetto Ordine ad esso Sig. Procuratore presente, e riverentemente stipulante in nome del detto Sig. Bailio Claramunt, che tutte, e qualsivoglia cose sudette sempre, ed in ogni futuro tempo le manterranno, e le averanno, e saranno avute da ciascheduno del detto Ordine per grate, e ferme, e non si gli contraverrà in cosa nessuna, directe, ò indirecte per qualsivoglia causa, o quesito colore, anzi sempre inviolabilmente saranno osservate: Ed acciocchè tutte, e singole qualsivoglia cose premesse abbiano, e debbano avere loro effetto plenario, Monsignore Illustrissimo Gran Maestro, e tutti li Signori Capitolanti hanno promesso per se, e loro Successori attenderle, ed osservarle, ut supra, & ad cautelam, de certa eorum scientia, & Capituli generalis auctoritate, hanno derogato à tutte, e qualsivoglia cose, che in qualunque modo potessero ostare, supplendo tutti, e qualsivoglia difetti tam juris, quam facti, volendo, che in nessun modo si possa contravenire, etiam per qualsivoglia causa, che immaginar si potesse: e per perpetua, ed inconcussa osservanza di tutte le sudette cose, Monsignore Illustrissi-

strissimo, e Sagro General Capitolo, hanno promesso, e promettono impetrare dalla Santità del Papa confermazione della presente fondazione del modo, che di sopra è espresso con tutte le cautele, e clausule favorabili in forma larga, e sufficiente per la corroborazione, e perpetua validità del presente atto, ed ordinato à me Vice-Cancelliere di spedire à nome di Sua Signoria Illustrissima, e sagro Capitolo la Bolla plumbea loro Capitolare con inserzione di tutta la presente fondazione. Testes autem ad præmissa omnia fuerunt Domini Fratres Socii Illustrissimi, & Reverendissimi Domini Magni Magistri in sacro generali Capitulo existentes, & in Registro Capituli descripti, nec non D. F. Laurentius de Virien Pupetieres Magister Hospitii, ac Procurator ipsius Illmi Domini F. Franciscus de Arguedas, & Ascanius Surdus J. U. DD. Auditores prælibati Illustrissimi ad præmissa omnia vocati, pariterque rogati per me Fratrem Joannem Othonem Bosium Commendarum de Auximo, de Gradulis, de Vilanterio, & Civitatis Theatinæ, sive de Chieti, Prioratuum Urbis, Lombardiæ, & Capuæ Commendatarium, ac Sacræ Religionis, & Ordinis Sancti Joannis Hierosolymitani Vice-Cancellarium, adhibito, ut supra, scrutinio ballottarum, quod extitit nemine penitus discrepante, omnium, & singulorum Dominorum Capitulantium. Quare Nos agnoscentes, & attendentes, omnia, & singula inter Nos, & præfatum Ven. Caspis Bajulivum, sive ejus Procuratorem supradictum in præinserto contractu concordata, concessa, donata, dicata, firmata, disposita, & stabilita fore, & esse Religioni, Ordini, & professioni nostræ summæ utilitatis, commodi, & ornamenti, nihilque fructuosius, conducibilius, atque ad conservationem nostri status in obsequio Dei, totiusque Christianæ Reipublicæ præstantius effici potuisse, nec posse, licet ad eorum omnium subsistentiam, & perpetuam validitatem per solum contractum ipsum præinsertum sufficienter provisum existat: ad abundatiorem tamen cautelam, ut eo tenacius observentur, & difficilius, immo nullo modo derogari possit, juxta etiam a Nobis in eodem contractu per juramenta nostra promissa, præsenti nostro capitulari diplomate, omni meliori modo, via, jure, & forma, quibus melius, & validius facere possumus, & debemus, invicem maturo, & deliberato consilio, de nostra certa scientia, etiam motu proprio, præmissa cum omnibus, & singulis statutis, ordinationibus, decretis, definitionibus, pactis, conventionibus, promissionibus, voluntate, ac pœnis, inhibitionibus, aliisque omnibus, & singulis clausulis Italico idiomate in præinserto contractu contentis, & expressis, iterum firmamus, statuimus, concordamus, concedimus, acceptamus, laudamus, approbamus, confirmamus, & de novo concordamus, & concedimus, præsentisque scripti patrocinio communimus: supplentes nostra suprema auctoritate capitulari omnes, & singulos defectus tam juris, quam facti, si qui forsan intervenerint in eisdem.

Non obstantibus statutis, ordinationibus Capitularibus, consuetudinibus, usibus, & quibuscumque in contrarium existentibus, sive dictantibus, eisque omnibus ad effectum præinsertorum, auctoritate Capitulari, sufficienter derogamus, ac expresse derogatum esse declaramus. Præcipientes universis, & singulis dictæ domus nostræ Fratribus, quacumque auctoritate, dignitate, officioque fungentibus, præsentibus, & in perpetuum futuris, in virtute sanctæ obedientiæ, ne contra præsentes nostras contractus, consensus, constitutionis, approbationis, concessionis, & confirmationis literas aliquatenus facere, vel venire præsumant, sed eas studeant inviolabiliter observare. Supplicantes denique humiliter S. D. N. D. Clementem, divina Providentia Papam VIII., & Sacrosanctam Sedem Apostolicam, ut ea etiam approbare, & rata habere, omnesque, & singulos defectus tam juris, quam facti supplere, & de novo concedere, & statuere dignetur.

In cujus rei testimonium Bulla nostra communis plumbea præsentibus est appensa.

Datum Melitæ in Conventu nostro, durante Capitulo nostro generali, die 19. mensis Februarii 1603. ab Incarnatione.

Et quia se habet veritas, factaque fideli cum originali collatione, concordare comperimus: Ideo in hujus rei testimonium Bulla nostra Magistralis in Cera nigra præsentibus est impressa.

Datum Melitæ in Conventu nostro die 10. mensis Januarii 1605. ab Incarnatione.

Sequitur legalitas in forma.

§. 3. Cum autem firmiora sint ea, quæ Sedis Apostolicæ patrocinio muniuntur, & propterea, sicut pariter accepimus, Magnus Magister, & Conventus prædicti cupiant, hujusmodi institutionem, & fundationem, cum conditionibus quibuscumque in illa expressis, per Nos Apostolica auctoritate confirmari. Prædicta petitur confirmari.

§. 4. Nos illorum votis, quantum cum Domino possumus, benigne annuere, eosque specialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes, & quemlibet eorum a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, ex certa scientia, ac mera deliberatione nostra, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, institutionem, & fundationem per dictum Stephanum factam supradictam, ac illius acceptationem, & conditiones quascumque in illis appositas, juxta præinsertæ Bullæ Magistralis, & Instrumenti desuper celebrati tenores, dummodo licitæ sint, & honestæ, ac Sacris Canonibus, & Constitutionibus Apostolicis Confirmat Paulus.

non

non contraria, ac ipsas præinsertas Bullam Magistralem, & Instrumentum, ac omnia, & singula in illis contenta, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, perpetuo confirmamus, & approbamus, illisque perpetuæ, & inviolabilis Apostolicæ firmitatis robur adjicimus, ac omnes, & singulos tam juris, quam facti defectus, si qui intervenerint in eisdem supplemus, ac institutionem, & fundationem prædictam, atque in ea expressas conditiones omnes, ab ipsis Magistro, & Conventu acceptatas, & emologatas, perpetuo validas, firmas, & efficaces fore, & esse, ac ab ipsis nunc, & pro tempore existentibus Magistro, & Conventu, cæterisque ad quos spectat, & in futurum spectabit, inviolate perpetuo custodiri, & observari debere: sicque per ipsos Magistrum, & Conventum, aliosque quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Derogat obstantibus. §.5. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac ejusdem Hospitalis etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, stabilimentis, usibus, & naturis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eidem Hospitali, ejusque Magistro, Conventui, & Fratribus, ac quibusvis aliis personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, ac irritantibus, & aliis decretis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, & singulis eorum tenores, præsentibus pro expressis, & ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 17. Maii 1607. An.II. (a) Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris, die 17. Maii 1607. Pontificatus nostri Anno II.

(a) Die 22. mensis hujus Paulus Pontifex Constitutiones in ultimo Capitulo Sacri hujus Militaris Ordinis editas, confirmavit in forma specifica literis, quibus initium est: *Et si vigilis Pastoris*: Eas autem omittendas putavimus, cum facile negocio legi possint in Codice Diplomatico ejusdem Ordinis.

LXXIII.

Commissio Nuncio Apostolico apud Regem Hispaniarum, ut illud tamquam perpetuum Administratorem, & Magistrum Militiæ de Montesia Ordinis Cistercien. conservet in jure præsentandi ad septem Parochiales Ecclesias Diœces. Dertusen. *Ex Regest. in Secret. Brev.*

Dilecto filio nostro, & Apostolicæ Sedis in Regnis Hispaniarum Nuncio.

PAULUS PAPA V.

Dilecte fili noster salutem, & Apostolicam benedictionem.

Exordium. IN Beati Petri Apostolorum Principis solio meritis licet imparibus, divina favente clementia, constituti, ad ea potissimum Nos invigilare, ac intendere convenit, per quæ Militiarum quarumlibet præsertim Regularium pro Fidei Orthodoxæ defensione, & incremento pugnantium jura, & privilegia non solum conserventur, sed etiam augeantur, ita ut earum Milites ad ipsius fidei propagationem eo promptiores reddantur, quo uberiori Sedis Apostolicæ munificentia noverint se confoveri.

Rom. Pontifices declararūt juspatronatus Parochiarum, de quibus agitur, competere Magistro Domus de Montesia. §.1. Dudum siquidem nonnulli Romani Pontifices Prædecessores nostri Juspatronatus, seu præsentandi personas idoneas ad Sancti Matthæi de Cervaria, de Caneto, de Chert, de Calig, de Covis, & de Albocorçer locorum Magistratus de Montesia Dertusen. Diœcesis Parochiales Ecclesias, dum pro tempore vacarent, tam ex privilegiis Apostolicis, quam ex legitime præscripta, & tanti temporis consuetudine, quod de ejus initio hominum memoria non extabat, ad Magistrum Militiæ Domus Beatæ Mariæ de Montesia, & Sancti Georgii de Alfama Cistercien. Ordinis Valentin. Diœcesis competere enunciarunt, & approbarunt, certa forma in præsentationibus ad illas, dum pro tempore vacassent, faciendis præscripta.

Julius II. hoc jus eidem Magistro confirmari nonnullis commisit Delegatis. §.2. Et deinde, cum inter Episcopum Dertusen., & dictæ Militiæ Magistrum tunc existentē, nonnullę controversiæ super Patronatus, aut præsentandi hujusmodi, nec non providendi de dictis Parochialibus Ecclesiis juribus essent exortæ, fel. rec. Julius Papa II., etiam Prædecessor noster, certis Exequutoribus tunc ab eo deputatis dedit in mandatis, quatenus omnia, & singula privilegia super jurepatronatus, & præsentandi ad Ecclesias hujusmodi pro tempore existenti Magistro dictæ Militiæ Apostolica auctoritate concessa, nec non immemorabiles consuetudines super præmissis introductas eadem auctoritate approbarent, & confirmarent; Ac quod de cætero Ecclesiis præfatis, seu earum aliqua quoquo modo vacantibus, seu vacaturis, aut earum Commendis cessantibus, pro tempore existens Magister ejusdem Militiæ ad easdem Ecclesias, & earum quamlibet per-

personas idoneas Ordinario loci, prout alii ipsius Militiæ Magistri, qui pro tempore fuerant, præsentare consueverant, præsentare libere possent, eadem auctoritate, statuerent, & ordinarent.

Sixt. V. hunc Magistratum univit Coronæ Aragonũ.

§.3. Postremo piæ mem. Sixtus Papa V. similiter Prædecessor noster Magistratum Militiæ hujusmodi certo tunc expresso modo vacantem Coronæ Regiæ Regnorum Aragonum auctoritate præfata perpetuo univit, annexuit, & incorporavit, prout in dictis diversis literis Apostolicis desuper confectis plenius continetur.

Paulus Nuncio Pontificio committit, ut in hujusmodi jure Hispaniarum Regem confirmet.

§.4. Cum autem, sicut charissimus in Christo filius noster Philippus Hispaniarum Rex Catbolicus, dictæque Militiæ Magister, seu Administrator perpetuus Nobis nuper exponi fecit per dilectum filium Franciscum Garrido Sacræ Theologiæ Doctorem Fratrem Cappellanum ejusdem Militiæ apud Nos, & Sedem Apostolicam dictæ Militiæ Procuratorem Generalem, & Patrimonialem, Magistri dictæ Militiæ, qui pro tempore fuerunt in præsentando personas idoneas ad Ecclesias prædictas interdum negligentes, & remissi fuerint, & propterea ita exacta probatio juris præsentandi hujusmodi, ut par esset, haberi non possit; Ne vero dicta Militia, quæ pro defensione Regni Valentiæ, ac illius Incolarum a Saracenorum incursibus, quibus præfatum Regnum frequenter turbare, & affligere non cessabant, ad instantiam clar. mem. Jacobi Regis Aragonum dicta auctoritate erecta fuit, juribus suis privetur, aut in illis ob negligentiam, vel incuriam hujusmodi aliqua detrimenta patiatur, providere volentes nec non singularum literarum prædictarum, & inde sequutorum quorumcumque tenores, acsi de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro expressis habentes, ipsius Philippi Regis supplicationibus in hac parte inclinati, discretioni tuæ per præsentes committimus, & mandamus, quatenus vocatis Ven. Fratre nostro Episcopo Dertusen., & aliis, qui fuerint evocandi, defectum probationis hujusmodi supplere, dictoque Philippo Regi, & Magistro, seu Administratori perpetuo Juspatronatus, & præsentandi ad Ecclesias hujusmodi, quoties illas quoquo modo vacare, seu Commendas de illis factas cessare contigerit, conservare, & defendere, ipsumque in eo manutenere, perinde acsi omnes, ac continuatæ præsentationes, dictarumque Ecclesiarum status rite, & concludenter probarent, nullumque aliud juris adminiculum ad juspatronatus, & præsentandi hujusmodi requiri, itaut ipsi Philippo Regi, & Magistro, seu Administratori perpetuo ad Parochiales Ecclesias prædictas, & earum quamlibet, quotiescumque eas quoquo modo, & ex quorumcumque personis vacare, seu Commendas de eis quibusvis factas cessare contigerit, fratres Cappellanos dictæ Militiæ, si ad id reperiantur idonei, sin minus Clericos sæculares, servata alias Sacri Concilii Tridentini, ac Constitutionis rec. mem. Pii Papæ V. pariter Prædecessoris nostri super provisionibus similium Ecclesiarum, dum pro tempore vacant, faciendi editæ forma, Ordinario loci intra tempus ad id a jure statutum præsentare, ipsique Ordinario personas sibi, ut præfertur, præsentatas intra tempus debitum in Rectores Parochialium Ecclesiarum, ad quas per Magistrum, seu Administratorem perpetuum ipsius Militiæ pro tempore existentem præsentatæ fuerint, instituere liceat declaran.

Et Episcopo Dertusen. inhibeat, ne Regem in hujusmodi jure perturbet.

§.5. Ac insuper nunc, & pro tempore existenti Episcopo Dertusen., nec non aliis dictarum Ecclesiarum, seu alicujus earum, dum pro tempore vacat, collationem, provisionem, seu quamvis aliam dispositionem conjunctim, vel divisim ad se spectare, & pertinere quomodolibet prætendentibus, ne de cætero perpetuis futuris temporibus de eisdem Ecclesiis, seu aliqua earum, cum vacaverint, ut præfertur, etiam prætextu quorumcumque privilegiorum, & indultorum eis sub quibuscumque verborum formis concessorum providere, aut alias disponere quoquo modo præsumant, districtius inhibere, ac etiam ex nunc quascumque collationes, provisiones, præsentationes, institutiones, seu quasvis alias dispositiones de dictis Ecclesiis quoquo modo vacaturis, seu etiam nunc vacantibus in aliarum, quam per Magistrum, seu Administratorem perpetuum dictæ Militiæ pro tempore existentem, aut ab eo deputatum, seu deputatos præsentatarum personarum favorem, nullas, & invalidas, nulliusque roboris, vel momenti fuisse, & esse, nullumque per eas cuiquam jus acquiri, nec etiam coloratum titulum possidendi tribui posse.

Clausulæ pro perpetua literarum firmitate.

§.6. Præsentes quoque literas semper, & perpetuo validas, & efficaces fore, & esse, & de obreptionis, aut subreptionis vitio impugnari non posse, neque sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, derogationibus, aut aliis contrariis dispositionibus comprehendi, sed semper ab illis exceptas, & quoties illas revocari, vel immutari contigerit, toties in pristinum statum, etiam sub data posteriori per Magistrum, & Administratorem perpetuum dictæ Militiæ pro tempore existentem eligenda, restitutas, repositas, & plenarie reintegratas, ac de novo concessas esse, & censeri; Sicque, & non aliter per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiã causarum Palatii Apostolici Auditores, aut Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & definiri debere, ac quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernere; Nec non quibuscumque personis quacumque dignitate, præeminentia, vel excellentia etiam Episcopali, seu Cardinalatus honore fungentibus, ac etiam Ordinario Dertusen., aut alias in præ-

Præmissis sua quomodolibet intercesse habentibus, aut habere prætendentibus perpetuum silentium imponere eadem auctoritate nostra cures.

Derogatio contrariorum. §.7. Non obstantibus præmissis, ac quibusvis Apostolicis, nec non in Provincialibus, & Synodalibus, universalibusque Conciliis editis, & edendis specialibus, vel generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ac Militiæ, & Ordinis præfatorum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, ac quibusvis privilegiis, ac indultis, & literis Apostolicis dicto Episcopo Dertusen., seu quibusvis aliis personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, ac alias in contrarium forsan quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus pro illorum sufficienti derogatione, acsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma adhoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, ac forma in illis tradita observata inserti forent, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat harum serie specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 19. Maii 1607. An.II. Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris, die 19. Maii 1607. Pontificatus nostri Anno II.

LXXIV.

Ex Regest. in Secret. Brev. Confirmantur Statuta, seu Decreta nonnulla ab Archiepiscopo Coloniensi edita pro reformatione Regularium utriusque sexus suæ Diœcesis.

Venerabili Fratri Archiepiscopo Coloniensi, Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Principi Electori.

PAULUS PAPA V.

Venerabilis Frater salutem, & Apostolicam benedictionem.

Archiepiscopi Coloniensis studium Regularium corruptelas tollendi. Singularis tuus regularis disciplinæ, ac religionis conservandæ zelus, promeretur, ut ea, quæ desuper a te salubriter decreta, & sancita esse cognoscimus, Apostolicæ firmitatis munimine roboremus.

Nonnulla ad id statuta efformat. §.1. Cum itaque, sicut tuo nomine Nobis nuper expositum fuit, tu ad nonnullos abusus in Religiosorum ad regularem vitam ingressu in tua Diœcesi vigentes tollendos, & religionis rigorem, quoad fieri potest, in viridi observantia manutenendum, statuta, & decreta quædam edideris hujusmodi sub tenore, videlicet.

Ernestus, Dei, & Sedis Apostolicæ gratia electus, & confirmatus Archiepiscopus Coloniensis.

De expensis in Novitiis recipiendis. Quia variæ audiuntur querelæ, quod in primo actu, & in ipso religiosæ vitæ tyrocinio, nec non in professionibus in Monasteriis utriusque sexus Regularium, multæ, & magnæ fiant expensæ tam in sumptuosorum prandiorum, quam vestimentorum, & suppellectilis, qua recipiendorum Cellulæ adornantur, ac munerum causa, quæ Superioribus dari consueverunt: unde quamplurimis ad vitam monasticam alioquin idoneis media frequenter præcluduntur, quominus ad tam sanctum institutum pervenire possint.

Dimissione eorum, qui professionem emiserunt. Iis quoque, qui admissi sunt, si forte vitam monasticam sibi minus convenire esperiantur, quod non raro accidit, & loco cedere velint, libertas recedendi adimitur, propterea quod ob solemnitatem hujusmodi prandiorum, & aliorum actuum circa investitionem habitorum, qui hominibus laicis professionis formam exhibent, sine apostasiæ suspicione, & infamiæ nota id facere nequeunt, tum etiam, quod ob sumptus nimis magnos, qui recuperari nequaquam possunt, magnam partem patrimonii sui, & alimentorum in subsequentem vitam necessariorum perdiderint.

Monachorum Testamentis. Detestabilis etiam corruptela quædam Monasteria invasit, qua Conventuales etiam professi, seu professæ ex hac vita decedentes testamenta condere, Abbatibus, vel Abbatissis, seu aliis Superioribus Monasterii sui, certam quamdam pecuniæ summam relinquere pro solemnioribus exequiis, sive etiam pro annuis obitus sui memoriis, peculium, ex quo Conventui refectio aliqua detur, deputare, & assignare tenentur, vel si id factum non fuerit, tota supellex, quæ in demortui Cella relicta est, in hunc usum vendi, & distrahi debet, alioquin Defuncti animæ hujusmodi charitatis officia, & justa nequaquam persolvuntur: quæ quidem instituta vitæ monasticæ repugnant; ipsos Conventuales, præter proprietatis vitium, quod hac ratione incurrunt, per omnem vitam suam in congreganda hujusmodi pecunia sollicitos, & distractos faciunt, amicos quoque, a quibus eam extorquere sæpe coguntur, valde gravant.

Remedia hujusmodi abusibus allata. Hinc statuimus, & ordinamus, ut in primo actu, quo qualescumque personæ Religioni alicui primum destinantur, & Habitum assumunt, sive etiam ante, sive post illum actum aute professionem, nullum omnino instituatur prandium, nulla Superioribus, vel aliis quibuscumque dentur, nec per ipsos recipiantur dona, aut munera: Non exigantur novæ, aut pretiosæ Lecticæ, Cellarum Fenestræ, Imagines, vel Tabulæ pictæ, Statuæ, Cistæ, Promptuaria, Armaria, Sacrarum Reliquiarum Thecæ, aut Capsulæ, neque aliud quidquam, quo Novitii, vel Novitiæ Cella potius adornatur, quam rebus necessariis instruitur.

Si qua tamen sacræ investitionis, vel pro-

professionis die ; ultra communem, & quotidianam portionem, ex consuetudine Religionis, in Monasterio existentibus ab antiquo data fuerit refectio, eam quidem non intendimus per hoc statutum adimere, sed ita moderari volumus, ut pro singulis Religiosis istius Monasterii non amplius, quam dimidius Florenos Coloniensis, sive duodecim Albi, in sumptum ejusmodi refectionis a parentibus, aut amicis Monasterio numerentur.

Sacræ Religioni investienda Virgo posthac absque omni pompa, & superbo vestitu, absque ullo comitatu parentum, vel amicorum, puerorum, vel puellarum, ex ipsis penetralibus Monasterii eo habitu, quo in Schola Monasterii constituta, vel alias antea diebus solemnioribus sueverat ad Sacram Commonionem accedere, in publicum vestienda procedat.

Nulli Virgini religioso habitu investiendæ, aut professionem facturæ, pueruli Jesu præferatur statua, sed ejus loco exponatur ei in summo Altari in Venerabili Sacramento ipse Virginum omnium sponsus Christus Dominus.

Die sacræ professionis non alii invitentur ad Convivium, quam qui, vel sanguine, vel summo alio necessitudinis vinculo, professionem edituro, vel edituræ conjuncti sunt, qui sine aperta ingratitudinis nota, & gravi offensione non invitari non possunt: hac tamen conditione, ut plures non admittantur Convivæ, quam duodecim. Procul hinc arceantur exquisitæ dapes, absint argentea, atque aurea vasa, & pocula: nulla admittatur instrumentalis, aut vocalis musica: nullæ ducantur Choreæ, neque ulli, conviuctis manibus, in orbem ducti circuitus: sed sint frugalia omnia, sit spiritualis lætitia, & in Deo, divinisque colloquiis recreatio, atque ante Vesperas, quæ ultra horam tertiam consuetam non differantur, finienda.

Secundo autem die, multoque minus tertio, aut sequentibus, nullus amicorum, convivandi causa, ad Monasterium fiat accessus: nec in esculentis, aut poculentis, novi aliqui in Monasteriis sumptus fiant, ullave repotia, aut anniversaria professionis convivia.

Prohibemus etiam omnia Convivia Regalia, & Reginalia, nec non prandia, & sumptus, qui propter similes quascumque causas fieri, & institui solent.

Si plures in uno, atque eodem Monasterio ejusdem cursus fuerint Novitii, aut Novitiæ, ii, non distinctis diebus, sed uno, atque eodem tempore simol professionem faciant, & una, atque eadem opera, unoque sumptu, tempus molestiæ, & sumptus redimantur.

Nemini Religionem, seu vitam monasticam professo, aut professæ liceat testamentum condere, peculium colligere, Superioribus, vel aliis quibuscumque certam pecuniæ summam post mortem relinquere, vel pro solemnibus exequiis, aut pro annuis obitus sui memoriis, vel pro similibus causis quidquam deputare, vel assignare.

Ut vero hæc sanctissime constituta optatum sortiantur effectum, & nusquam hisce sanctionibus, adeoque Spiritui Sancto pertinaciter resistatur, præter excommunicationem ferendæ sententiæ, quam contra delinquentes Abbates, Commissarios, Visitatores, Prælatos, Rectores, Confessarios, & alios quoscumque investitionis actum facientes, vel professionem excipientes, similiter contra Abbatissas, Magistras, Priorissas, Matres, aliasque Sanctimonialium Rectrices, Præfectas, & investitionem, aut professionem ejusmodi promoventes, vel admittentes, in his scriptis, & præsentium tenore, comminamur, a qua excommunicatione, nonnisi a Nobis, aut nostro in spiritualibus Vicario absolvi valeant, quando latæ fuerint, præter alias ordinarias, ac arbitrarias pœnas certe infligendas: nullus postea eo loco, ubi, contra quam præscribimus, actum fuerit, investiatur, aut ad professionem faciendam admittatur. Morientes quoque, qui testamenta condiderint, seu aliquid præscriptorum de exequiis, aut annuis obitus sui memoriis ordinaverint, aut Superioribus, vel aliis quibuscumque pecuniam, aut peculium assignaverint, ecclesiastica priventur sepultura: Superiores vero, & alii, qui pecuniam, vel peculium tali modo exegerint, vel receperint, aut ordinationibus scriptis consenserint, aut admiserint, a Prælaturis, & officiis suis sint suspensi, donec transgressores ad obedientiam venerint, & Nobis pro excessibus suis satisfecerint.

Mandamus proinde Fiscalibus omnibus, ut omnes diligentiæ, ac vigilantiæ nervos intendant, ne quid ab eis desideretur officii in facienda investigatione, & delatione hujusmodi excessuum. Qui ne per aliquam ignorantiæ rimulam denuo alibi irrepant, aut inolitæ, vitiosæ, & corruptæ consuetudinis januam palam ingrediantur; volumus, ut quotiescumque aliquis investiendus, aut professionem editurus est, hæc nostra Constitutio in Congregatione omnium istius Monasterii Professorum publice legatur, uno mense ante investitionem, & professionem, eademque per Superiores Monasterii plenissime explicetur parentibus, & amicis investiendorum, atque professionem editurorum, eosque promoveant, ut omnibus modis huic nostræ sanctioni obedienter aquiescant, & satisfaciant.

Præcipimus propterea Visitatoribus, & Rectoribus omnibus, ut eamdem per singulos articulos in omni visitatione sua, & alias, quotiescumque videbitur, vigilantissime inquirant, examinent, & vindicent.

Insuper, cum ob graves causas frequenter mandatum sit, ut Virginibus Sanctimonialibus, præter ordinarium Confessarium, bis, aut ter in anno alius extraordinarius Confessarios offeratur, qui omnium Confessiones audire deberet, & nedum satis pro afflictarum conscientiarum con-

conſolatione ea res in uſum ubique venerit, quin ſuperſit juſtæ querelæ locus, ſub pœna excommunicationis, mandamus omnibus Abbatibus, Prælatis, Præpoſitis, Rectoribus, Confeſſariis, Monaſteriorum Præfectis, ad quos hæc cura aliquo modo pertinere dignoſcitur, ut quotannis Sanctimonialibus ſuis, bis, aut ter, aliquem à Nobis, aut Noſtro in ſpiritualibus Vicario approbatum Confeſſarium extraordinarium, ſive ſæcularem, ſive regularem offerant, qui omnium Confeſſiones audiat, nimirum in principio Quadrageſimæ, ad Feſtum Aſſumptionis Beatæ Mariæ Virginis, & circa Feſtum omnium Sanctorum, ſeu in Principio Adventus Domini, aut aliis temporibus magis opportunis.

Et, ut Nobis conſtet, quinam, & quales iſti extraordinarii Confeſſarii ſint, & ne injuria fieri poſſit contra perſonam exceptio, tenebuntur ſinguli Monaſteriorum Prælati, Præfecti, aut Rectores, quibus incumbit hujuſmodi Confeſſarium nominare, ſuum, & Confeſſarii Ordinarii, atque extraordinarii nomen Nobis, aut Noſtro in ſpiritualibus Vicario quotannis ſcripto exhibere ante Dominicam Quinquageſimæ.

Datum Arnsburgi Anno 1605., die 12. menſis Septembris.

Archiepiſcopus eadem Statuta petit confirmari.

§.2. Cumque cupias præinſerta Statuta, ſeu decreta a te edita, pro majori illorum firmitate, & firmiori obſervantia Apoſtolica auctoritate confirmari, tuo nomine Nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut in præmiſſis opportune providere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Confirmat Pontifex.

§.3. Nos igitur te ſpecialibus favoribus, & gratiis proſequi volentes, & a quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis a jure, vel ab homine, quavis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatus exiſtis, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutum fore cenſentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, præinſerta ſtatuta, ſeu decreta a te edita, de Venerabilium Fratrum Noſtrorum S.R.E. Cardinalium negotiis Regularium Præpoſitorum conſilio, Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium, approbamus, & confirmamus, illiſque omnibus, & ſingulis Apoſtolicæ inviolabilis firmitatis robur adjicimus, ſupplentes omnes, & ſingulos tam juris, quam facti defectus, ſi qui intervenerint in eiſdem; tibique, ut ſtatuta, & decreta ſuprainſerta inviolabiliter obſervari facere poſſis, & valeas, concedimus, & indulgemus.

Derogat contrariis.

§.4. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, necnon quorumcumque Monaſteriorum, Conventuum, & Ordinum, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis in contrarium præmiſſorum quomodolibet conceſſis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, & ſingulis eorum tenores pro expreſſis habentes, hac vice dumtaxat harum ſerie ſpecialiter, & expreſſe derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum ſub Annulo Piſcatoris die 6. Junii 1607., Pont. noſtri Anno III.

Dat. die 6. Junii 1607. An.III.

L X X V.

Confirmatio concordiæ inter Regem Catholicum, & Archiepiſcopum Cæſarauguſtanum, aliosque ſuper augmento fructuum ab aquis Fluminum Iberi, & Xalonis provenientium, initæ.

Ex Regeſt. in Secret. Brev.

Dilecto Filio Noſtro, & Apoſtolicæ Sedis in Regnis Hiſpaniarum Nuncio.

PAULUS PAPA V.

Dilecte Fili ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem.

Facti ſeries.

§.1. Exponi Nobis nuper fecerunt chariſſimus in Chriſto filius Noſter Philippus Hiſpaniarum Rex Catholicus, ac Venerabilis Frater Cæſarauguſtanus Archiepiſcopus, ac alii in infraſcripta concordia intereſſe habentes, quod alias fel. rec. Clementi VII., & Paulo III., & ſucceſſive Julio etiam III. Romanis Pontificibus Prædeceſſoribus Noſtris pro parte clar. mem. Caroli V. Romanorum Imperatoris, qui etiam Aragoniæ, & Navarræ Rex Catholicus erat, expoſito, quod provide conſiderans, propter penuriam aquarum, & quæ exinde cauſabatur ſterilitas Terrarum Aragonum, & certæ partis Navarræ Regnorum Habitatoribus ipſius Regni Aragonum, in eorum alimentis, & aliis rebus humanæ vitæ neceſſariis maximam pati ægeſtatem, & tamquam optimus Subditorum ſuorum Protector, ægeſtati hujuſmodi providere volens, ex duobus Fluminibus inſignibus, Ibero videlicet, & Xalone per dictum Regnum Aragonum decurrentibus, aquas, pro dictis terris irrigandis, deduci mandaverat: & cum ex præmiſſis, tam propter Alveorum dictorum Fluminum aſperitatem, quam longitudinem fovearum, & Rivulorum pro decurſibus aquarum, magnæ admodum expenſæ neceſſariæ eſſent, & ad eas ſublevandas, Sedis Apoſtolicæ auxilium, & auctoritas, prout in ſimilibus fieri conſueverat, plurimum requireretur, ipſi Clemens, Paulus, & Julius Prædeceſſores ad ipſius Caroli Imperatoris, & Regis ſupplicationem, per diverſas eorum literas, certis viris probis in Partibus illis, & eorum cuilibet ſucceſſive dederunt in mandatis, ut habità per eos, ſeu eorum alterum diligenti informatione, quantum quolibet anno a tunc proxime præteritis tribus annis, fertili cum ſterili compenſato, pro decimis, & primitiis ex fructibus in dictorum Regnorum Terris collectis, Eccleſiis, Monaſteriis, & aliis piis Locis, aut illarum, ſeu illorum

lorum Rectoribus, vel Beneficiatis Cæsaraugustanæ, & Tirasonensis Civitatum, & Diœcesum persolutum fuisset, illisque perpetuis futuris temporibus singulis annis persolutis, augmentum decimarum primitiarum, quod tam es fructuum super escrescentia propter irrigationem hujusmodi, quam es nuvalibus, quæ ex derivatione, & irrigatione aquarum hujusmodi provenirent, aut propterea ad culturam, & frugem pinguiorem redigerentur, pro tempore fierent, eidem Carolo Imperatori, & Regi, illiusque in dicto Regno Aragonum Successoribus, cum primum aquæ fluminis hujusmodi per foveas, sive rivulos ad Terras irrigandas perducerentur, licet ad finem perductæ non forent, etiam annis singulis persolvendas esse decerneret, prout in singulis dictis literis plenius continetur. Cum autem, sicut eadem expositio subjungebat, informatio a principio, quantum quolibet anno a tunc prosime præterito, iis tribus annis, fertili cum sterili compensatis, pro decimis, & primitiis, prædictis Ecclesiis, Monasteriis, & piis Locis persolutum fuisset, juxta earumdem literarum formam facta non fuerit: sed postquam aquæ pro irrigandis Terris hujusmodi per foveas, & rivulos, cum magnis expensis, dictus Carolus Imperator, & Rex deduci fecisset, & exinde habitatoribus earumdem Partium utilitas, & commoda non parva provenissent, super excrescentia decimarum, & primitiarum, etiam novalium Carolo Imperatori, & Regi, ac successive eidem Philippo Regi ejus Successori, non justa literarum prædictarum formam, sed justa æstimationem, quantum singulis annis decimæ, & primitiæ, habita ratione pluviarum, propter hujusmodi irrigationes escreverint, facta fuit: & quia forma hujusmodi valde incommoda, & dispendiosa, ac præter formam literarum prædictarum Apostolicarum existit, ob non factam, ut præfertur, a principio Ecclesiis, Monasteriis, & aliis Locis prædictis assignationem, justa earumdem literarum Apostolicarum formam, quibus omnibus per Philippum Regem, & Archiepiscopum Cæsaraugustan., & interesse habentes mature consideratis, auditaque Peritorum in præmissis sententia, ac habita ratione, quantum annuatim, dicta posteriori forma, per eos, ut præfertur, servata, Ecclesiis, Monasteriis, & Locis prædictis obvenerit ab anno 1547. ad annum 1593., a quo tempore Terræ infrascriptorum Locorum irrigantur, ut es Processibus apparet, eorumdem Peritorum adhibito consilio, omnibusque rite, & recte, ac mature examinatis, inter Philippum Regem, & dictum Archiepiscopum, & alios interesse habentes, ad hujusmodi verbo, vel in scriptis deventum fuit concordiam, videlicet, quod Ecclesiis, Monasteriis, & aliis Beneficiatis hujusmodi semel assignetur id, quod habere, & consequi debent, non autem ad arbitrium, & prout unoquoque anno pluit, & aliter Campi irrigantur, sed inde Bauuel videlicet quinque ex sex, & inde Cortes duæ ex tribus, uecnon inde Malen tres ex quinque partibus ipsi Philippo Regi, reliquæ vero partes Ordinario, & aliis interesse habentibus, ac inde Galur, Locis, seu Oppidis Cæsaraugustanæ Diœcesis, medietas Philippo Regi, aliaque medietas fructuum decimalium, & primitialium Terrarum ab antiquo coli solitarum, eidem Ordinario, & interesse habentibus prædictis dsreutur, salvis in reliquis juribus dicti Philippi Regis super decimis, & primitiis dictarum Terrarum, quæ ab anno 1537. cultæ fuerunt, & denuo coluntur, & irrigantur, & antea non colebantur, quæ omnes ad eumdem Philippum Regem spectent; Quod vero a rivulo, seu fovea Cequiæ irrigari non possunt omnes, ad eumdem Ordinarium, & interesse habentes spectent, nec sub aliqua divisione compræhendantur: hæc tamen concordia intelligi debeat, & duret, quatenus Terræ irrigentur, aut ad hoc aqua detur, ac donec fovea, seu rivulus Cequiæ hujusmodi in totum perficiatur, itaut termini, seu territoria Cæsaraugustan., & planities de Fuentes illo irrigentur, & alias prout in dicta concordia, & scripturis desuper confectis: quam quidem concordiam fe. re. Clemens Papa VIII. Prædecessor noster per suas in simili forma Brevis literas, tunc in Regnis Hispaniarum Nuncio directas sub die 6. Novembris 1595., desuper espeditas, confirmari, & approbari mandavit, plenius continetur.

§.2. Cumque firmiora sint ea, quæ Sedis Apostolicæ patrocinio sæpius muniuntur, & propterea tam dictus Philippus Rex, quam Archiepiscopus Cæsaraugustan., & alii interesse habentes cupiant, concordiam prædictam, quæ in earumdem Partium, & præsertim Ecclesiarum commodum, & utilitatem cedere dignoscitur, ut firmius observetur, Nostro, & Sedis Apostolicæ patrocinio roborari, ideo Nobis humiliter supplicari fecerunt, quatenus in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur. *Petitur confirmatio concordiæ.*

§.3. Nos igitur hujusmodi supplicationibus inclinati, ac singularum prædictarum, & aliarum literarum tenores, ac inde sequutorum, præsentibus pro expressis habentes, tibi per præsentes committimus, & mandamus, quatenus, consideratis per te, vel alium, seu alios, quos ad id idoneos duxeris deputandos, considerandis, vocatis similiter aliis forsan interesse habentibus, in hujusmodi fructibus, ad concordiamque reductis, si concordiam hujusmodi in ejusdem Archiepiscopi, & interesse habentium commodum esse repereris, eam, prout facta, &, ut præfertur, confirmata est, denuo, auctoritate Nostra apostolica, confirmes, & approbes, illique inviolabilis Apostolicæ firmitatis robur adjicias, ac omnes, & singulos tam juris, quam facti, & etiam quoscumque alios defectus, si qui, tam in concordia, quam aliis præmissis, & inde sequutis quomodolibet intervenerunt, suppleas, ac illam ab omnibus interesse habentibus *Confirmatur.*

bentibus, etiam sub Ecclesiasticis sententiis censuris, & pœnis, inviolabiliter observari cures, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Contraria tollit.

§.4. Non obstantibus præmissis, ac quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Ecclesiarum, Monasteriorum, & piorum Locorum hujusmodi, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 26. Junii 1607. An.III.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris die 26. Junii 1607., Pont. nostri Anno III.

LXXVI.

Ex Regist. in Secret. Brev.

Unio Abbatiæ S. Mariæ in Venticano Beneventanæ Diœcesis Bibliothecæ Vaticanæ.

PAULUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Clem. VIII. concessit Bibliothecario S. R. E. Monasterium S. Mariæ de Venticano.

§.1. Alias fel. rec. Clemens Papa VIII. Prædecessor noster officio Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Bibliothecarii, quod bo. mem. Cæsar tituli Sanctorum Nerei, & Achillei Presbyt. Cardinalis Baronius nuncupatus S. R. E. Bibliothecarius, tunc in humanis agens obtinebat, de aliquo subventionis auxilio providere volens, motu ejus proprio, Monasterium, Abbatiam nuncupatum Sanctæ Mariæ de Venticano Sancti Benedicti, vel alterius Ordinis Beneventanæ Diœcesis, illiusque Commenda tunc per obitum quondam Jacobi de Leo defuncti cessante, adhuc eo, quo ante Commendam ipsam vacabat, modo vacans, cum annexis juribus, & pertinentiis suis, prædicto officio, ita quod liceret dicto Cæsari Cardinali, & pro tempore existenti S. R. E. Bibliothecario pro ejus commodiori manutentione, ac onerum dicti Officii supportatione, corporalem, realem, & actualem possessionem Monasterii, & annexorum, juriumque, & pertinentiarum prædictorum per se, vel alium, seu alios ejus, ac dictæ Bibliothecæ nominibus propria auctoritate libere apprehendere, & apprehensam perpetuo retinere, necnon Monasterii, & annexorum hujusmodi fructus, redditus, & proventus, juraque, obventiones, & emolumenta percipere, ac in suos, & dictæ Bibliothecæ usus, utilitatem, & necessitates convertere, cujusvis licentia desuper minime requisita, Apostolica auctoritate perpetuo univit, annexuit, & incorporavit, prout in literis Apostolicis desuper confectis, quarum tenorem præsentibus pro expresso haberi volumus, plenius continetur.

Paulus illud unit Bibliothecæ Vaticanæ.

§.2. Cum autem officium prædictum per obitum dicti Cæsaris Cardinalis, qui hodie, seu nuper apud Sedem Apostolicam debitum naturæ persolvit, vacaverit, & vacet ad præsens; Nos sumptibus, & expensis, qui quotidie in dicta Bibliotheca fieri solent, aliqua ratione consolere cupientes, ac dicti Monasterii fructuum, redditum, & proventuum verum annuum valorem secundum communem æstimationem, aliarumque unionum dictæ Bibliothecæ forsan hactenus factarum tenores, præsentibus etiam pro expressis habentes, motu simili, ac ex certa scientia nostra, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, omnia, & singula Monasterii, & annexorum hujusmodi fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, & emolumenta in quibusvis rebus consistentia, & undecomque provenientia, prævia illorum separatione, & dismembratione a dicto officio præfatæ Bibliothecæ, ac illius usibus, sumptibus, & expensis, non autem illius Bibliothecario, destinata, & applicata esse, & censeri decernimus, & declaramus, prout, quatenus opus sit, motu, & auctoritate paribus ex nunc tenore præsentium applicamus, & appropriamus: ita quod futuri S. R. E. Bibliothecarii, in perceptione fructuum, redditum, proventuum, & emolumentorum hujusmodi, nisi ad commodum, & utilitatem Bibliothecæ, ac expensarum hujusmodi sese quoquo modo ingerere non possint, nec valeant, sed ipsi tantummodo nudi Administratores fructuum, redditum, proventuum, & emolumentorum, ac aliorum bonorum dicti Monasterii sint, & esse censeantur.

§.3. Decernentes præsentes literas etiam ex eo. quod dictum officium legitime careat Defensore, & quicumque in præmissis interesse habentes, vel habere prætendentes, illis non consenserint, & ad ea vocati, & causæ, propter quas emanarint, verificatæ, seu justificatæ non fuerint, aut ex quocumque alio capite, vel causa quantumvis legitima, & juridica, de subreptionis, vel obreptionis vitio notari, impugnari, retractari, annullari, invalidari, seu in jus, aut controversiam vocari, ad viam, & terminos juris reduci, aut adversus illas quodcumque juris, gratiæ, vel facti remedium impetrari, vel concedi nullatenus nmquam posse, sed illas semper, & perpetuo validas, & efficaces existere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac ita per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, etiam de latere Legatos, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Inhibentes pro tempore existenti Bibliothecario prædicto, ne in perceptione fructuum, redditum, proventuum, & emolumentorum prædictorum, ac aliorum jurium dicti Monasterii in alios, quam usus prædictos, se immiscere audeat, seu quoquo modo præsumat.

Clausulæ.

Derogatio contrariorum

§.4. Nob obstantibus præmissis, ac nostris

ftris de non tollendo jure quæfito, & unionibus committendis ad partes, vocatis quorum intereft, ac Lateranen. Concilii noviffime celebrati, uniones perpetuas, nifi in caufis a jure permiffis fieri prohibente, aliifque Conftitutionibus, & Ordinationibus Apoftolicis, necnon Monafterii, ac Bibliothecæ hujufmodi juramento, confirmatione Apoftolica, vel quavis firmitate alia roboratis ftatutis, & confuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoftolicis illis, ac dicto Bibliothecario, aliifque Superioribus, & perfonis fub quibufcumque tenoribus, & formis, & cum quibufvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliifque efficacioribus, & infolitis claufulis, irritantibufque, & aliis decretis, etiam motu pari, & confiftorialiter, ac alias in contrarium forfan quomodolibet conceffis, confirmatis, & approbatis, quibus omnibus, & fingulis, etiamfi de illis, eorumque totis tenoribus fpecialis, fpecifica, & individua, non autem per claufulas generales idem importantes mentio, feu alia expreffio habenda foret, tenores hujufmodi, præfentibus pro plene, & fufficienter expreffis habentes, illis alias in fuo robore permanfuris, hac vice dumtaxat fpecialiter, & expreffe motu fimili derogamus, cæterifque contrariis quibufcumque.

Fructus dicti Monafterii penes Depofitarium C. A. deponendi.

§.5. Volumus autem, ut pecuniæ omnes ex dicto Monafterio quomodolibet provenientes, penes Depofitarium Cameræ noftræ Apoftolicæ deponantur, & inde non removeantur, nifi ad effectum illas in ufus fumptus, expenfas, & neceffitates dictæ Bibliothecæ, non autem illius Bibliothecarii realiter, & cum effectu convertantur, juxta tamen mandata ab eodem Bibliothecario, feu ab eo deputando, fubfcribenda.

Dat. die 1. Julii 1607. An.III.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum fub Annulo Pifcatoris, die 1. Julii 1607., Pont. noftri Anno III.

LXXVII.

Ex Regeft. in Secret. Brev.

Nuncio Apoftolico Hifpaniarum committitur vifitatio Hofpitalis Regii Burgenfis.

Ven. Fratri Decio Archiepifcopo Damafceno Noftro, & Apoftolicæ Sedis in Regnis Hifpaniarum Nuncio.

PAULUS PAPA V.

Venerabilis Frater falutem, & Apoftolicam benedictionem.

Commiffio, de qua in rub.

§.1. CUM, ficut accepimus, Hofpitale Regium prope, & extra muros Burgen. exiftens, Nobifque, & Apoftolicæ Sedi immediate fubjectum, quod a perfonis Ecclefiafticis folum a Sede Apoftolica deputatis vifitatum fuerit; Nos per præfentes Fraternitati tuæ committimus, & mandamus, quatenus fi ita effe compereris, in exequutione vifitationis, vigore alterius cujufvis, quam Noftræ, & ejufdem Sedis commiffionis, factæ, fuperfederi auctoritate noftra mandet, donec a Nobis aliter fuerit ordinatum; Interim vero ad exequutionem literarum noftrarum in hac forma Brevis de menfe Septembris anni proxime præteriti 1606. expeditarum, per quas dilecto filio noftro Joanni Garziæ Presbytero Cardinali Millino nuncupato tunc in iftis Regnis Noftro, & d. Sedis Nuncio, ut aliquam perfonam in dignitate Ecclefiaftica conftitutam, doctrina, prudentia, integritate, & experientia præftantem ejus arbitrio eligendam in ejufdem Hofpitalis Vifitatorem deputare valeret, facultatem conceffimus, utque ejufmodi deputationem faceret, commifimus, & mandavimus, ipfique Vifitatori fic deputando, Hofpitale prædictum modo, & forma tunc expreffis vifitandi, & reformandi facultatem conceffimus, prout in eifdem literis plenius continetur, procedi cures, & facias. Nos enim tibi earumdem noftrarum literarum, quarum tenorem præfentibus pro expreffo haberi volumus, exequutionem plenariam, perinde acfi eædem literæ tibi ipfi directæ fuiffent, curandi, & faciendi, fimili auctoritate tenore præfentium omnimodam tribuimus facultatem, & auctoritatem.

Derogatio contrariorum

§.2. Non obftantibus præmiffis, ac omnibus illis, quæ in eifdem literis voluimus non obftare, cæterifque contrariis quibufcumque.

Dat. die 14. Julii 1607. An.III.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum fub Annulo Pifcatoris die 14. Julii 1607. Pont. noftri Anno III.

LXXVIII.

Ex Regeft. in Secret. Brev.

Pœnæ fpirituales contra Ecclefiafticos primæ Dignitatis Regni Siciliæ Boves, Vaccas, Vitulofque mactantes.

Conftitutione XVI. hujufmodi mactionem prohibuerat Paulus. Vide pag. 250.

PAULUS PAPA V.

Ad futuram rei memoriam.

Recenfet literas fuperius indicatas.

§.1. ALias ex caufis tunc expreffis, ac fupplicationibus Chariffimi in Chrifto filii noftri Philippi Hifpaniarum Regis Catholici, qui etiam Siciliæ ultra Pharum Rex exiftit, nomine Nobis porrectis inclinati, per noftras in fimili forma Brevis fub data 23. Martii proxime præteriti expeditas literas omnibus, & quibufcumque perfonis Ecclefiafticis tam Sæcularibus, quam Regularibus, etiamfi Sæculares tam Patriarchali, Epifcopali, aut quavis alia dignitate, vel excellentia, regulares vero perfonæ hujufmodi cujufvis Ordinis etiam quantumvis exempti, & privilegiati, nec non Militiarum etiam Sancti Joannis Hierofolymitani exifterent, in virtute fanctæ obedientiæ, ac fub indignationis noftræ, necnon mille fcutorum quoad Sæculares, quo vero ad Regulares perfonas hujufmodi quorum-cum-

cumque Officiorum, ac Dignitatum, etiam generalium, quæ obtinent, privationis, ac incapacitatis ad illa, & alia similia, vel dissimilia imposterum obtinenda, quo autem ad Fratres Hospitalis Sancti Joannis Hierosolymitani hujusmodi aliorum mille scutorum, & in subsidium, quoad eos, qui non habent in ære, exilii a toto Regno Siciliæ ultra Pharum prædicto poenis per contravenientes incurrendis districte prohibuimus, & inhibuimus, ne ipsi, aut eorum aliqui de cætero quovis quæsito colore, prætextu, vel ingenio Boves, Vaccas, Vitulos, aut animalia hujusmodi agrorum culturæ inservientia mactare, seu mactari facere, vel alias mactantibus auxilium, vel favorem occulte, vel publice, directe, vel indirecte dare auderent, seu præsumerent, ac Venerabilibus Fratribus Archiepiscopis Panormitan., & Messanen. mandavimus, ut ipsi, vel quilibet eorum per se, vel alium, seu alios in dignitate Ecclesiastica constitutos easdem literas, & in eis contenta quæcumque publicari, & sub prædictis, & aliis sibi benevisis poenis per quoscumque Antistites, Prælatos tam Sæculares, quam Regulares, Capitula, Clericos, Fratres, Milites, & personas quaslibet quantumvis exemptas omnibus juris, & facti remediis, invocato etiam brachio sæculari, omni mora, dilatione, & exceptione remotis, facerent, præciperent, & mandarent inviolabiliter observari. Contradictores quoslibet, & rebelles per prædictas, seu alias cis benevisas, etiam corporis afflictivas, etiam tamen sanguinis poenas, ac censuras Ecclesiasticas, auctoritate nostra, appellatione postposita compescendo, prout in prædictis literis, quarum tenorem præsentibus pro expresso haberi volumus, plenius continetur.

Poenas addit spiritualis contra Ecclesiasticos primæ Dignitatis. §.2. Quas quidem literas nostras inviolabiliter, ut par est, observari cupientes, eisdem ibi expressis causis adducti, ac supplicationibus ejusdem Philippi Regis nomine iterum Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati omnibus, & singulis personis Ecclesiasticis in dicto Regno Siciliæ ultra Pharum existentibus, Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis exceptis, Boum, Vaccarum, Vitulorum, & aliorum animalium supradictorum mactationem sub excommunicationis poena: Patriarchis vero, Archiepiscopis, & Episcopis sub poena suspensionis ab ingressu Ecclesiæ ad beneplacitum Nostrum ipso facto incurren., ultra alias poenas in dictis nostris literis contentas tenore præsentium interdicimus, & prohibemus.

Derogat contrariis. §.3. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac omnibus illis, quæ in prædictis literis voluimus non obstare, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 21. Augusti 1607. An. III. Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris die 21. Augusti 1607. Pont. nostri Anno III.

LXXIX.

Declaratio, & confirmatio privilegii fori pro Regularibus intra Claustra degentibus.

De Regularibus extra Claustra delinquentibus puniendis, Clem. VIII. edidit Constitut. CXVIII. Suscepit Tom. V. Par. II. fol. 93.

PAULUS PAPA V.

Ad futuram rei memoriam.

Exordium. Religiosorum sub suavi Religionis jugo Altissimo famulantium quieti prospicere cupientes, quæ illam quoquo modo perturbare posse videntur, opportuna nostra declaratione è medio tollere, ac alias desuper opportune providere curamus, prout in Domino salubriter conspicimus expedire.

Ordinarii quidam prætendebant, Religiosos coram se convenire ex cap. Volentes de privileg. in 6. cap. 20. sess. 24. Conc. Trid. §.1. Cum itaque nomine dilecti filii Basilii Angussolæ Procuratoris Generalis Ordinis Fratrum Carmelitarum in Congregatione Venerabilium Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium Tridentini Concilii interpretum, expositum fuerit, in Hispaniarum Regnis, quosdam Ordinarios Locorum contendere, Religiosos intra Claustra degentes coram ipsis Ordinariis conveniri debere in causis civilibus, *Cap. Volentes, de privileg. in 6.* comprehensis, propter illius innovationem a Concilio Tridentino factam, *sess. 7. cap. 14.*, quo præfatus Religiosos, eorum privilegiis abrogatis, defendunt comprehendi. Præterea eosdem locorum Ordinarios pariter contendere, eosdem Religiosos intra Claustra degentes in prima instantia eoram ipsis conveniri debere ex decreto ejusdem Concilii Tridentini, *sess. 24. cap. 20. de Reform.*

Sac. Congregatio sup. interpretatione Conc. Trid. contrarium decrevit. §.2. Cumque ab eodem Basilio Procuratore Generali in eadem Congregatione supplicatum fuerit, ut super utraque re responsa darent. Ab eadem vero Congregatione fuerit responsum, Neque Constitutione in Generali Concilio Lugdunensi edita, quæ incipit, *Volentes*, neque decreto Concilii Tridentini *cap. 14. sess. 7.* comprehendi Regulares, ideoque eos juxta eorum privilegia, eoram suis Superioribus, vel Conservatoribus esse conveniendos. Necnon Decretum ejusdem Concilii Tridentini dicto *cap. 20. sess. 24.* ad Regulares non pertinere, nec eorum Conservatoria immninuere, nec quoad primam illam instantiam aliquid novi inducere, ipseque Basilius Procurator Generalis Nobis humiliter supplicari fecerit, ut pro sui Ordinis quiete, supradictas declarationes ab eisdem locorum Ordinariis servari debere, Apostolica auctoritate, præcipere dignaremur.

Paulus id approbat. §.3. Nos illius hujusmodi supplicationibus inclinati, omnibus, & singulis locorum Ordinariis, in virtute sanctæ obedientiæ per præsentes districte præcipiendo mandamus, ne Fratres, & Religiosos dicti Ordinis

dinis Carmelitarum contra dispositionem declarationum prædictarum perturbare, inquietare quoquo modo audeant, vel præsumant: irritum nihilominus, & inane decernentes, quicquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Et ita servari mandat. §.4. Quocirca dilectis filiis causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ generali Auditori, & Nostro, & Apostolicæ Sedis in Regnis Hispaniarum Nuncio, per præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel alter eorum præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte dictorum Religiosorum, eorumve Superiorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra illos eorumdem præmissorum effectu pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos desuper a quoquam quavis auctoritate quomodolibet indebite molestari. Contradictores quoscumque per censuras, & poenas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Quibuscumque non obstantibus. §.5. Non obstantibus fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris Nostri de una, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad judicium non trahatur, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Fides exemplorum bullæ. §.6. Volumus autem, ut præsentium transumptis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides habeatur, quæ eisdem præsentibus haberetur, si originaliter forent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. die 24. Augusti 1607 An.III. Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris die 24. Augusti 1607. Pont. nostri Anno III.

LXXX.

Ex Regest. in Secret. Brev. Declaratur Congregationem Cardinalium super Fontibus, ac S. R. E. Camerarium, vel alios quoscumque aliquam Aquæ Virginis quantitatem nemini absque speciali mandato Pontificio concedere posse.

PAULUS PAPA V.

Ad futuram rei memoriam.

Prohibitionis causæ. §.1. Quoniam multiplici concessione, quæ fieri consuevit, personis privatis Aquæ Virginis, illius primarium Trivii nuncupatum, & alios publicos Almæ Urbis nostræ Fontes valde imminui compertum est; Nos eorumdem Fontium conservationi ad Urbis ornatum, & publicam commoditatem prospicere volentes; Motu proprio, non ad alicujus Nobis super hoc

Prohibitio. oblatæ petitionis instantiam, sed ex certa scientia, ac matura deliberatione nostra, deque Apostolicæ potestatis plenitudine statuimus, & ordinamus, ne de cætero quisquam quavis auctoritate, & facultate fungatur, nec etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales super Fontibus deputati, aut ejusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Camerarius, quamcumque dictæ Aquæ Virginis partem, seu quantitatem quantumvis exiguam sine speciali mandato per Chyrographum manu nostra subscriptum illis dato, cuique quovis titulo dare, vel concedere possint, irritum nihilominus, & inane decernentes, quicquid secus super his a quoquam illorum scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum. §.2. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac quibusvis statutis, & consuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eisdem Cardinali Camerario, aut quibusvis aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, & singulis, eorum tenores præsentibus pro expressis, & ad verbum insertis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 18. Sept. 1607. An.III. Datum Romæ apud Sanctum Marcum, sub Annulo Piscatoris die 18. Septem. 1607. Pont. nostri Anno III.

LXXXI.

Contra Canonicos Regulares Congregationis Sancti Salvatoris Ordinis Sancti Augustini, Dignitates, & Officia ipsius Ordinis conquisitis extra Religionem favoribus ambientes, eorumque complices, & fautores. Nec non Superiores eosdem in electionibus favores attendentes.

Congregationem istam probavit Gregor. XII. ut supra in sua Const. III. Excitat. *To.III. Par.II. fol.*409.

PAULUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Ambitus Regularium improbatur. Quoniam nemo debet sibi assumere honorem, nisi vocatus a Deo tamquam Aaron, & a regularis vitæ instituto valde alienum est, ut Religiosi mendicatis, sæcularium præsertim personarum studiis, ad dignitatum gradus sibi aditum patefacere contendant, unde magna in Ecclesia Dei mala provenire solent: Nos pro muneris nostri debito huic malo quantum in nobis est opportunum remedium adhibendum censuimus.

Canonici Regulares S. Salvatoris ad obtinendas dignitates Ordinis, favores personarū extra Religionē requirebant. §.1. Cum itque, sicut accepimus, quidam in Congregatione Canonicor. Regularium S. Salvatoris Ordinis S. Augustini, dignitatum, & officiorum in dicta Religione ambitione ducti, pro iis consequendis, Ecclesiasticorum, & sæcularium Principum,

aut aliarum personarum studia requirant, & a Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, aliisque Prælatis commendatitias literas, aliosque favores, & gratias procurent, quibus adjuti gradus, & dignitates in eadem Religione consequi valeant.

Hunc ergo ambitum Pontifex illis sub gravibus pœnis interdicit.

§.2. Propterea Nos dictæ Religionis officia, & dignitates pro meritis cujusque absque ambitu conferri cupientes, motu proprio, & ex certa scientia, ac mera deliberatione nostris, omnes, & singulos Canonicos regulares dictæ Congregationis, & Ordinis, cujuscumque status, gradus, conditionis, præeminentiæ, qualitatis, & dignitatis existentes, qui de cætero pro prælaturis, gradibus, honoribus, dignitatibus, administrationibus, functionibus, & aliis Officiis Congregationis, & Ordinis prædictorum consequendis, ad Principum, & Prælatorum, ac aliarum quarumcumque personarum tam Ecclesiasticarum, quam Secularium de gremio dictæ Congregationis non existentium, etiam Cardinalatus honore, & quacumque sæculari dignitate, & excellentia, etiam Imperiali, Regali, & Ducali fulgentium favores recurrerint, aut alias viis illicitis ad hujusmodi Prælaturas, gradus, honores, dignitates, administrationes, & alia officia obtinenda aspiraverint, vel aliis minus legitimis, & honestis rationibus ea obtinere quæsiverint, ac iis obtentis usi fuerint, illorumque complices, & fautores, ad quascumque Prælaturas, dignitates, officia, gradus, honores, administrationes, & munera in ipsa Congregatione obtinenda, perpetuo inabiles declaramus, ac obtentis per eos Prælaturis, gradibus, honoribus, dignitatibus, administrationibus, functionibus, & officiis hujusmodi eo ipso privamus, & sic privatos voce tam activa, quam passiva carere decernimus, & declaramus.

Superioribusque in electionibus hujusmodi favores attendere, vel pœnas aliquas remittere prohibet sub pœna inobedientiæ, & excómunicationis

§.3. Atque in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub excommunicationis latæ sententiæ pœna omnibus dictorum Congregationis, & Ordinis Superioribus, Prælatis, Canonicis quocumque titulo nuncupatis etiam Priori generali, præsentibus, & futuris præcipimus, districteque mandamus, ne quempiam ullo tempore precibus, literis, vel favoribus adducti, vel alias ad instantiam, seu requisitionem, vel contemplationem Principum, etiam Imperatoris, Regum, Ducum, & Rerumpublicarum, vel Prælatorum, etiam S. R. E. Cardinalium, aut aliarum quarumcumque personarum, tam sæcularium, quam Ecclesiasticarum, extra dictum gremium existentium, ad cujusvis generis Prælaturas, gradus, honores, dignitates, administrationes, functiones, & officia dictæ Congregationis promovere, vel pœnas aliquas remittere audeant, vel præsumant.

Electiones aliter factas irritat.

§.4. Decernentes electiones, & promotiones ad Monasteria, seu Prioratus, vel officia dictorum Congregationis, & Ordinis contra præsentium dispositionem, quod absit, quandocumque faciendas, & pro tempore obtentas, nullas prorsus, invalidasque fore, & esse, nullisque viribus subsistere.

Contravenientes eo ipso pœnas hic enunciatas incurrisse declarat.

§.5. Ac omnes, & singulos in præmissis delinquentes, nulla alia monitione præcedente, & absque processu desuper habendo, sententias, & pœnas præmissas irremissibiliter eo ipso incurrere.

Ambitum ex sola instantia, & precibus etiã oretenus porrectis probari decernit.

§.6. Et ad illos sententias, & pœnas præmissas damnabiliter incurrisse legitime probandum, solas præmissarum personarum instantias, preces, & favores etiam oretenus porrectas, plenam, indubiam, & sufficientem in judicio, & extra fidem facere, nec ad id probationis alterius adminiculum requiri.

Et ita, & non aliter judicari præcipit.

§.7. Et ita per quoscumque Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, & S.R.E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Contrariis omnibus derogat.

§.8. Non obstantibus quibusvis Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ac Congregationis, & Ordinis prædictorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, eorum tenores præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si prædictis Canonicis regularibus, vel quibusvis aliis communiter, vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Hanc Const. etiam in Capitulis & dictis publicari mandat.

§.9. Ut autem harum literarum notitia ad omnes dictæ Congregationis Sancti Salvatoris Ordinis Sancti Augustini Canonicos Regulares facilius deveniat, volumus illas etiam in Capitulis generalibus, ac Congregationibus dictis nuncupatis lectas sic arctare, ac si legitime unicuique intimatæ fuissent, illarumque exemplis etiam impressis, manu Prioris generalis ipsius Congregationis subscriptis, & ejus sigillo munitis, eamdem prorsus fidem habere, quæ præsentibus haberetur, si eædem exhiberentur.

Dat. die 22. Sept. 1607. An. III.

Dat. Romæ apud Sanctum Marcum &c. die 22. Septemb. 1607. Anno III.

Pro-

LXXXII.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Prorogatio, & extensio temporis ad exigendum subsidium 18. millionum ab Ecclesiasticis Regnorum Castellæ Regi Catholico persolvendorum.

Charissimo in Christo Filio Nostro Philippo Hispaniarum Regi Catholico.

PAULUS PAPA V.

Charissime in Christo Fili Noster salutem, & Apostolicam benedictionem

Clement VIII. subsidium, dequo in rubrica, intra sexennium ab Ecclesiasticis quoque præberi permisit.

§. 1. Exponi Nobis tua Majestas nuper fecit, quod cum fel. record. Clemens Papa VIII. Prædecessor Noster olim accepisset eidem Majestati tuæ Regna Castellæ in Comitiis tunc habitis, ut sumptus necessarios bellorum, quæ clar. mem: Philippus Genitor tuus contra hostes Catholicæ fidei gessit, & tua Majestas gerit, aliquo subsidio opportune suppeditarent, quædam superadditionalia servitia nuncupata in totum ad summam decem, & octo millionum nummorum aureorum ascenderent, ad sexennium duratura super vino, & oleo præstare prompte obtulisse propterea idem Clemens ut faciliorem redderet prædictorum servitiorum in causam Religionis præstationem, Ecclesiasticas etiam personas illa subire voluit: ac Motu ejus proprio, ac ex certa scientia, ac matura deliberatione omnes, & singulas Ecclesiasticas personas tam sæculares, quam cujusvis, etiam exempti Ordinis regulares in eisdem Regnis commorantes, ad contribuendum, prout laici, in dictis servitiis, & ad solvendum gabellam, seu sisam super vino, & oleo in prædictis Regnis colligendis, & consumendis imponendam, seu forsan impositam, durante dicto sexennio, & non ultra teneri mandavit, prout in ejus in simili forma Brevis expeditis literis sub dat. die 23. Januarii MDCI. plenius continetur: & deinde, quod accepto etiam ab eodem Clemente, in Comitiis, seu Curiis eorumdem Regnorum tunc proxime habitis, ne nimium populi gravarentur præstatione gabellæ, seu sisæ super vino, & oleo tantum, ad carnes etiam in eisdem Regnis vendendas, ita tamen, ut summa decem, & octo millionum nummorum aureorum nullo modo cresceret, extendere decrevisse, idcirco Clemens prædictus, ut facilius, etiam esset Ecclesiasticorum onus, simili Motu proprio, ac ex certa scientia, ac matura deliberatione prædictos omnes, & singulos Ecclesiasticos ad solvendam gabellam, seu sisam super carne etiam, ita tamen, ut nec summa prædicta, nec tempus sexennii augeretur, æque ac laicos obligatos esse voluit, & statuit, declarando tamen, ne aliqua Jurisdictio laicis in Ecclesiasticos, seu compellendi facultas concessa censeretur, quod suæ intentionis fuerat, & erat, quod exactores non possent per se ipsos, aut alios sæculares Ministros, sed Ordinariorum auctoritate d. Ecclesiasticos compellere, & eosdem coram eis convenire: quibus idcirco mandaverat, ut contra prædictos Ecclesiasticos recusantes solvere ad quamcumque simplicem eorumdem exactorum requisitionem exequutive, omni appellatione remota auctoritate sua procederent, & compellerent, prout in aliis ejusdem Clementis literis in simili forma Brevis expeditis sub dat. die XI. Augusti 1603. plenius continetur. Et rursus, quod illi exposito nomine Majestatis tuæ, quatenus in ultimo dictis comitiis, seu curiis declaratum fuerat, ut in dicta gabella, seu sisa vini, & olei contribuere deberent non solum ementes, & vendentes, sed illi etiam, qui illa perciperent ex propriis terrenis, aut ex affictibus, aut emerent in uvis, aut olivis, seu ex decimis, aut dono, vel alias quovis alio redditu acciperent, haberent, & consumerent in propriis Domibus, & pro suo, & familiarum suarum usibus, & non solum de vino, sed etiam de musto, aquato, & aceto intelligeretur: & ulterius, quod eadem gabella usque ad integram exactionem dictæ summæ decem, & octo millionum nummorum aureorum durare deberet, & quod cum dictæ declarationes in ejusdem Clementis literis prædictis expressæ non fuissent, tua Majestas ad tollendum omnem dubitandi occasionem per prædictum Clementem eadem declarari cupiebat, ac etiam tempus sexennii extendi, & prorogari; Idem Clemens tuis supplicationibus inclinatus decrevit, & declaravit, ecclesiasticas personas prædictas ad solven. gabellam, seu sisam juxta declarationem prædictam, quoad rerum species, non autem quoad eas, quæ pro eorum propriis usibus consumerent, ad instar laicorum in omnibus, & per omnia, quoad reliqua tenerentur, tempus vero sexennii ad triennium à fine ipsius sexennii computandū, quo tantum durante si prædicta summa decem, & octo millionum nummorum aureorum congesta non foret, adhuc gabellas, seu sisas hujusmodi persolvere similiter tenerentur: sed si ante lapsum dicti triennii hujusmodi summa congesta foret, ab hujusmodi solutione liberi essent eo ipso absque alia declaratione, extendit, & prorogavit; voluitque, & decrevit, ut quemadmodum in aliis suis literis declaraverat, quod exactores prædicti non per se ipsos, aut alios Ministros sæculares, sed per locorum Ordinarios recusantes Ecclesiasticos compellerent, & coram eis convenirent, similem eisdem Ordinariis procedendi facultatem tribuendo, quam in aliis prædictis literis tribuerat, & quod alias disposuit, prout in ejusdem Clementis aliis literis in hujusmodi forma Brevis expeditis sub die 17. Decembris 1604. plenius pariter continetur.

Renuentes vero ab Ordinariis locorum dumtaxat posse cōpelli.

Alias etiam declarationes appofuit, & ad aliud triennium prorogavit.

§. 2. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, prædicta summa decem, & octo millionum nummorum aureorum ex dictis gabellis, seu sisa nondum confecta fuerit, nec dicti triennii spatio eam confici posse spes sit; Propterea Majestas tua, à No-

Philippus triennii terminū petit prorogari.

à Nobis dictum triennii tempus prorogari, & extendi desiderat.

Paulus prorogat ad aliud triennium.

§. 3. Nos igitur votis tuis annuere, & ad prædictæ summæ subsidium integre Majestati tuæ præstandom Ecclesiasticos prædictos pro rata contribuere, ut id quod in Domino justissimam ob causam agere coeperunt, per eumdem Dominum perficiant, supplicationibus Majestatis tuæ nomine Nobis humiliter porrectis inclinati prædictum triennii tempus in dictis Clementis literis concessum, & prorogatum, nec non easdem literas desuper expeditas, quarum omniom veriores tenores præsentibus haberi volumos pro sufficienter expressis, una cum omnibus in iis contentis declarationibus, clausulis, & Decretis ad aliud triennium, a fine dicti triennii computandum, ita tamen, ut si ante finem triennii hujusmodi summa decem, & octo millionum nummorum aureorum per solutionem dictarum gabellarum, seu sisarum ab Ecclesiasticis, ut præfertur, & à laicis facienda confecta fuerit, Ecclesiastici ab hujusmodi solutione liberi sint, & immunes, & præsens prorogatio expiret ipso facto, absque alia declaratione, auctoritate Apostolica tenore præsentium extendimus, & prorogamus, utque hujusmodi triennio durante Ecclesiastici prædicti in dictis Regnis commorantes ad instar laicorum, & quatenus illi dictas gabellas, seu sisas solvant, ad earumdem solutionem omnino, & juxta formam, & tenorem prædictarum Clementis Prædecessoris literarum teneaotur, decernimus, & declaramus.

Derogat cōtrariis.

§. 4. Non obstantibus præmissis, & omnibus illis, quæ dictus Clemens Prædecessor in eisdem literis suis voluit non obstare.

Ecclesiastici autem coram Ordinariis tantum vult conveniri.

§. 5. Volumus autem, & harum tenore decernimus, ut Exactores gabellarum, seu sisarum prædictarum noo per se ipsos, nec per alios Ministros, Judices, Magistratus, aut quoscumque alios Officiales laicos, sed per locorum Ordinarios Ecclesiasticos prædictos solvere recusantes compellere, & coram illis tantum causas, & occasione præmissorum convenire possint; Quibus Ordinariis harum serie committimus, & mandamus, ut contra Ecclesiasticos eosdem ad omnem simplicem dictorum Exactorum requisitionem, quacumq; appellatione remota, ad exequutionem contentorum in literis hujusmodi auctoritate nostra procedant.

Dat. die 2. Octob. 1607. An. III.

Dat. Romæ apud S. Marcum sub Annulo Piscatoris die 2. Octobris 1607. Pont. Nostri Anno Tertio.

LXXXIII.

Confraternitatis Doctrinæ Christianæ erectio in Archiconfraternitatem in Basilica Sancti Petri Principis Apostolorum de Urbe, cum Indulgentiarum, privilegiorumque elargitione.

De instituendis bis Confraternitatibus, habes Constit. CXIV. Pii V. Ex debi to Tom. IV. Par. III. fol. 435. De forma autem aggregandi alias Confraternitates, attende Constit. CCCL. Clementis VIII. Quæcumque. ut supr. fol. 85.

PAULUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

EX credito nobis Pastoralis officii munere piis locis, quæ majora in dies in spiritualibus, & temporalibus ad Dei gloriam, & animarum salutem incrementa suscipiunt, ulteriora subsidia, & ampliora concedimus privilegia, oe quidquam illarum rerum prætermittamus, quæ ad Christianam propagandam religiooem conducere videntur.

Concil. Trid. & Pont. suferunt instit. Cōfraternitatis Doctrinæ Christianæ.

§. 1. Ob has causas considerantes nos jure optimo à Sacro Tridentino Concilio, & Summis Pontificibus Prædecessoribus nostris statutum, & jam multos ab hinc Anois maximo Ecclesiæ Dei commodo observatum fuisse, ut pueri singulis Dominicis, & aliis festivis diebus fidei rudimenta, obedientiam erga Deum, & parentes, alialque christianas virtotes ab iis, ad quos spectat edocerentur, ut hac ratione, qui ad mundi voluptates sequendas natura proni sunt, christiana pietate eruditi, de virtute in virtutem proficientes, tales evaderent, qui ad populi Christiani mores reformandos, & catholicæ fidei incrementum idonei efficerentur Ministri.

In Urbe instituta nedū fuit Congregatio laicorum, sed etiam Clericorum.

§. 2. Atque hoc consilio, cum nonnulli probitatis viri zelo charitatis accensi, pro divini cultus augmento in hac Alma Urbe nostra cæterarum Matre, & Magistra, Tridentino Concilio publicato in quibusdam Ecclesiis pueros, & adultos quoscomque summa pietate, ac diligentia Doctrinam Christianam docere cœpissent, hoc pium opus præstante Domino, exiguo temporis spatio, adeo incrementa suscepisse, ut Congregatio sub Doctrinæ Christianæ nomine jam pridem instituta fuerit, ex quibus licet aliqui tantum in communi vivant cum suo Præposito, in Ecclesia Sanctæ Agathæ Regionis Transtyberinæ, in unum tamen omnes sub uno Protectore conveniunt, atque uno Præside huic saluberrimo operi singulis festivis diebus sedula incumbuerunt, & incumbunt diligeotia.

Hic modo Pont. d. Confraternitatem erigit in Archicōfraternitatem in Basilica S. Petri de Urbe.

§. 3. Nos pro nostro Pastoralis officii muoere hoc pium, Christianæque Reipublicæ necessarium opus, ex quo hactenus uberrimi fructus provenerunt, ac multo uberiores postbac proventuros speramos, ex animo amplectentes, illudque in dies augeri

ma-

magis, ac magis cupientes, Congregationem prædictam in Urbe institutam, necnon singulas illius personas, & Ecclesias, nempe Sancti Martini Regionis Arenulæ, S. Agathæ Regionis Transtyberinæ eidem Congregationi Apostolica auctoritate concessas, sub nostra, & Sedis Apostolicæ protectione suscipientes, Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, in celeberrima Basilica Principis Apostolorum de Urbe, Congregationem Doctrinæ Christianæ hujusmodi in Archiconfraternitatem Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuo erigimus, & instituimus.

Ejusque Protectorem deputat, suum Vicarium.

§. 4. Illiusque sic erectæ, & institutæ perpetuum Administratorem, & Protectorem dilectum filium nostrum Hieronymum Tituli S. Blasii Presbyterum Cardinalem Pamphilium nuncupatum, ac pro tempore existentem in Urbe, & ejus districtu Rom. Pont. Vicarium harum serie constituimus, & deputamus.

Eidem Archiconfraternitati facultatem alias Confraternitates aggregandi, & indulgentias communicandi concedit.

§. 5. Ac ipsius Archiconfraternitatis Confratribus pro tempore existentibus aggregandi dictæ Archiconfraternitati, alias quasvis ejusdem Doctrinæ Christianæ in qualibet Mundi parte canonice erectas, & institutas, ac instituendas Confraternitates, illisque privilegia, indulta, favores, exemptiones, gratias, & Indulgentias infrascriptas sibi per Nos concessas, ac pro tempore a Sede Apostolica concedendas communicandi.

Statuta condendi.

§. 6. Nec non de Administratoris, & Protectoris prædicti consensu quæcumque statuta felix regimen, & gubernium dictæ Archiconfraternitatis concernentia, licita tamen, & honesta, ac sacris Canonibus, & Decretis Concilii prædicti, Constitutionibusque Apostolicis minime contraria condendi, illaque sic condita pro rerum, & temporum qualitate, in toto, vel parte, ac toties, quoties opus fuerit, immutandi, & in eorum locum alia de novo edendi, licentiam, facultatem, & auctoritatem concedimus, & impertimur.

Indulgentiam plenariam Confratribus in die ingressus elargitur.

§. 7. Ut autem devotio Christifidelium ad dictum opus exercendum in dies magis augeatur, de Omnipotentis Dei misericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, omnibus, & singulis utriusque sexus Christifidelibus vere poenitentibus, & confessis, ac sacra Communione refectis, qui pro Ministris operariis, & Confratribus dictam Archiconfraternitatem ingredientur, die primo illorum ingressus, seu eo die, quo dictæ Archiconfraternitati ascripti fuerint, plenariam;

Et in festo præcipuo Confraternitatis.

§. 8. Nec non eisdem sic descriptis, qui vere poenitentes, & confessi Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum in festo, quod ab ipsa Archiconfraternitate, & aliis Confraternitatibus aggregatis, seu aggregandis pro earum præcipuo, & principali respective eligetur, sumpserint, etiam plenariam.

Ac in articulo mortis.

§. 9. Quique vere poenitentes, & confessi dictum Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum sumpserint, aut id facere non valentes, animo contrito nomen Jesu saltem corde in mortis articulo invocaverint, similiter plenariam omnium peccatorum suorum remissionem, & Indulgentiam dicta auctoritate earumdem tenore præsentium concedimus.

Alias indulgentias Confratrib. quolibet mense communicatis concedit.

§. 10. Præterea eisdem Confratribus, qui vere poenitentes, & confessi semel quolibet mense Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum sumpserint, septem annos, & totidem quadragenas.

Inducentibus alios ad discendã Doctrinã.

§. 11. Quique in causa fuerint, ut pueri, famuli, aut quævis aliæ personæ ad discendam Doctrinam Christianam eant, ducentos dies.

Discentib., & docentib. Doctrinã in diebus Stationum Urbis.

§. 12. Qui vero diebus Stationum Urbis hanc Doctrinam in Ecclesiis docuerint, ac etiam illi, qui ad eamdem discendam accesserint, easdem Indulgentias consequantur, quas consequerentur, & consequi possent, si Ecclesias Stationum personaliter visitarent.

Visitatoribus Scholarum Doctrinæ.

§. 13. Easdem etiam Indulgentias Visitatores dictæ Archiconfraternitatis, qui ex commisso sibi officio visitabunt illas Scholas, quas in illo die visitare poterunt, consequantur.

Docentibus eamdẽ diebus feriatis.

§. 14. Insuper eisdem Confratribus, qui diebus feriatis hanc Doctrinam Christianam, aut publice, aut privatim explanaverint, centum dies.

Præceptorib. eamdem docẽtibus diebus festivis.

§. 15. Nec non omnibus, & singulis Præceptoribus, qui diebus festivis discipulos suos ad Doctrinam Christianam duxerint, eosque illam docuerint, septem annos.

Explicantib. eã in Scholis diebus feriatis.

§. 16. Quique diebus feriatis in propriis Scholis eamdem doctrinam explicaverint, centum dies.

Sacerdoti Archiconfraternitat. in ejus Ecclesia prædicanti &c.

§. 17. Sacerdoti etiam dictæ Archiconfraternitatis, qui in Ecclesia, seu Oratorio illius Confraternitatis, verbum Dei prædicaverit, aut collationes fecerit, licet illo die non intervenerit in aliqua Schola docendi causa, septem annos.

Parentibus Doctrinã Domi familiam docentibus.

§. 18. Omnibus autem, & singulis Patribus, & Matribus familias, qui in suis domibus liberis, famulis, & familiaribus utriusque sexus Doctrinam Christianam explanaverint, qualibet vice id fecerint, centum dies.

Cõvocantibus alios ad Doctrinam.

§. 19. Item Confratribus, qui per Civitatem viros, mulieres, aut pueros ad eamdem Doctrinam Christianam ducendi causa circumierint, septem annos.

Confratribus per Castella eũntibus, & Doctrinam docentibus.

§. 20. Eisdem autem Confratribus, qui extra Civitatem ad illam docendam per Castella, & Villas exierint, decem annos.

Disputationi Doctrinæ.

§. 21. Item eisdem Confratribus, qui disputationibus, quæ in Scholis dictæ Archiconfraternitatis fieri solent, interfuerint, ducentos dies.

Doctrinam docendi, vel discendi causa, studentib.

§. 22. Omnibus item, & singulis Christifidelibus, qui per mediam horam Doctrinam, aut docendi, aut discendi gratia studuerint, centum dies.

Infirmos Cõfratres visitantibus.

§. 23. Eisdem etiam Confratribus, qui infirmos dictæ Archiconfraternitatis visitaverint, quoties id fecerint, ducentos dies.

Eucharistiam comitantibus

§. 24. Quoties vero Sanctissimum Eucha-

charistiæ Sacramentum, dum ad infirmos defertur, comitati fuerint, septem annos.

Corpora eorumdem defunctorum associantibus, aut exequiis præsentibus,

§.25. Eisdemque Confratribus, qui corpora Confratrum, & Consororum defunctorum, ac defunctarum ad sepulturam associaverint, aut exequiis, anniversariis, officiisve, quæ pro eis celebrantur, pro eorum animabus preces fundentes interfuerint, tres annos.

Congreg. vel divinis officiis Arch. assistentibus,

§.26. Ac quoties divinis officiis, & Congregationibus publicis, vel secretis dictæ Archiconfraternitatis intervenerint, ducentos dies.

Processionibusq; per Ordinarios præscribendi.

§.27. Eamdemq; indulgentiam consequantur, quandocumque processionibus a locorum Ordinariis sub vexillo dictæ Archiconfraternitatis præscribendis interfuerint.

Discétib. Doctrinã, & cõmunicatis in die festo deputando singulis mensib.

§.28. Item omnibus, & singulis utriusque sexus, & cujuslibet ætatis Christifidelibus ad Doctrinam Christianam discendam in dictis Scholis convenire solitis, qui peccata sua quolibet Beatæ Mariæ Virginis, aut alio festo a Superioribus dictæ Congregationis determinando, confessi fuerint, tres annos, iis vero, qui ad communicandum habiles sunt, si dictum Eucharistiæ Sacramentum devote sumpserint, quinque annos,

Confratribus communicatis die quo aggregatio in qualibet Terra publicatur.

§.29. Præterea quolibet die dicta aggregatio in quavis Civitate, vel Terra publicabitur, omnibus, & singulis utriusque sexus Confratribus dictæ Confraternitatis vere pœnitentibus, confessis, ac communicatis septem annos, & totidem quadragenas de eis injunctis, seu alias quomodolibet debitis pœnitentiis misericorditer in domino concedimus, & relaxamus.

Declaratio quod etiã Cõfraternitates aggregandæ his fruantur indulgentiis.

§.30. Nostræ propterea intentionis esse declaramus, quod indulgentiæ, gratiæ, & indulta prædicta intelligantur, ac sint concessa, quivis Confraternitati canonice erectę, seu erigendæ in qualibet Orbis parte, statim, ac prædictæ Archiconfraternitati, justa constitutionem fe: rec. Clementis Papæ VIII. Prædecessoris nostri, fuerit aggregata, nec absque aggregatione hujusmodi gratiarum, & indulgentiarum prædictarum particeps ullo modo esse possit.

Derogatio quod sufficit aggregatio unius Cõfraternitatis pro quolibet Diecẽsi, ut cætera ibi erigenda ab Ordinario participes sint.

§.31. Declarantes nihilominus, quod cum una Confraternitas dictæ Doctrinæ Christianæ unius Civitatis aggregata fuerit, intelligantur, & sint omnino aggregatæ reliquę omnes utriusque sexus ab Ordinario loci erectæ, & erigendæ, earumdemque indulgentiarum, & gratiarum prædictarum participes sint.

Derogatio cõtrariorum.

§.32. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Fides transũptorum.

§.33. Volumus autem, quod præsentium transumptis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo dictæ Archiconfraternitatis munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Derogatio cõtrariorum.

Datum Tusculi sub Annulo Piscatoris, die 6. Octobris 1607. Pontificatus Nostri Anno Tertio.

LXXXIV.

Confirmatur Transactio quædam inita inter Commissarios Papæ, & M. Ducis Hetrurię super Confinibus, & Aquis Urbium Civitatis Plebis, & Clusii,

Ex Regest. in Secret. Brev.

PAULUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam

Proœmium.

DEcet Romanum Pontificem ea, quæ ad litium, & discordiarum materias præcidendas, ac mutuam pacem, & charitatem firmandam, mandato præsertim suo providè concordata, & stabilita sunt, rata, grata, & firma habere, ac decernere, prout in Domino conspicit salubriter expedire.

Commissarii PP., & M. Ducis Hetruriæ transactionẽ ineunt super confinibus & Aquis Urbium Civitatis Plebis, & Clusii.

§.1. Cum itaque, ut controversiis, quæ continuo inter dilectos filios Communitates, & Homines Civitatum Plebis, & Clusii occasione Confinium, & Aquarum exoriuntur, aliquando tandem de communi consensu finis imponeretur, deputati fuerunt hinc inde tam à Nobis, quam a dilecto filio nobili viro Ferdinando Hetruriæ sibi subjectæ Magno Duce certi Commissarii, qui post accessum una cum peritis ad loca differentiæ, babitis simul pluribus tractatibus, & re bene discussa, omnia Nobis diligenter renunciarunt. Quorum relatione audita, & re mature considerata, nos es iisdem Commissariis a Nobis deputatis duos, Magistrum videlicet Verospium in utraque Signatura Nostra Referendarium, & Audientiæ literarum contradictarum Auditorem, nec non Mutium Matthæjum nobilem Romanum iterum deputavimus, & dictus Ferdinandus Magnus Dux pro parte sua deputavit Joannem de Nicolinis nobilem Florentinum, & suum apud Nos, & Sedem Apostolicam Oratorem, dilectos filios, qui juxta facultates per nostras in forma Brevis literas, ac Instrumentum Procuræ respective concessas, ad infrascriptam Concordiam, & Transactionem per publicum desuper celebratum Instrumentum devenerunt, hujusmodi sub tenore videlicet:

Tenor transactionis refertur.

Præsenti publico Instrumento cunctis pateat evidenter, & sit notum; quod Anno a Nativitate Domini millesimo sescentesimo septimo, Indictione quinta, die verò decima Septembris Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris, & D.N.D. Pauli divina Providentia Papæ Quinti Anno Tertio. Cum nunquam fuerit satis provisum controversiis, quæ continuo inter Plebanos, & Clusinos, occasione Confinium, & Aquarum exoriuntur, ut illis aliquando de communi consensu finis imponeretur, deputati nuper fuerunt hinc inde tam a Sanctissimo D. N., quam a Serenissimo Magno Hetruriæ Duce Commissarii, qui post accessum ad loca differentiæ habito simul pluries tractatu, & re bene discussa, redierunt suis Principibus, quæ gesta fuerunt, renunciantes: unde postea Sanctissimus D.N. iterum deputavit Perillustrem, & Reverendissimum D Fabritium Verospium utrinsq; Signaturæ Referendarium, & Audientiæ literarum contradictarum Auditorem, nec non Perillustrem D. Mutium Matthæjum nobilem Romanum, sicu-

ti

ti pariter Serenissimus Magnus Hetruriæ Dux pro parte sua elegit Illustrissimum D. Joannem de Nicolinis nobilem Florentinum, & suum apud Sanctissimum D.N. Oratorem, qui deputati, juxta suas facultates, per literas Apostolicas in forma Brevis, nec non Instrumentum Procuræ respective concessas in Nostrorum Notariorum in solidum rogatorum, & testium infrascriptorum præsentia, ad infrascriptam Transactionem devenerunt.

1. Che dalli Pievajuoli, ed Ecclesiastici si faccia nel Padule verso Città della Pieve un Argine grosso in pianta palmi 30. in cima palmi 10. ed alto, quanto giudicheranno li Periti di ambe le parti, che basti a riparare, che le Acque della Chiana escrescenti dell' Inverno non lo cavalchino, e si faccia con sua Banchina larga palmi 12., e detto Argine sarà distante da quello, che hanno li Chiusini dalla parte verso Chiusi braccia 150., e così si mantenga, acciò in quel mezzo di detti Argini la Chiana abbia il suo corso, e si cominci dal chiaro della Pieve, con seguitarsi sempre con la sudetta distanza fino al fine dell'Argine Gianfigliazzo verso le Torri.

2. Da questo termine in su verso le Torri si vada continuando con la medesima linea, quanto si potrà, dove sia terra da farlo, e sempre così distante dall' acqua della Chiana dell'Estate, che vi si possano ritenere le acque dell' Inverno, che non lo cavalchino, e si arrivi fino al Poggio del Papa, o al Rio della Valle de' Sassi, con attestarlo quivi al sito alto, ma dal detto Rio in su verso le Torri si lasci come di presente.

3. Che li Pievajuoli sieno obligati à mantenere detto Argine stabile, nè variarlo in modo alcuno in pregiudizio de' Chiusini, nè tolerare, che sia danneggiato, ma castigare li Dannatori, e risarcire tutte le rotture, e danni, che in qualunque modo succedessero.

4. Che oltre questo, in caso di danno, di rotture, o abbassamento di detto Argine, non rimediandovi li Pievajuoli subito, che succedono, così d'Inverno, come d'Estate, competa alli Chiusini libera facoltà di risarcirlo, e rialzarlo à spese degli obbligati, fattone però prima intimazione al Governatore, ad alli Priori della Pieva con semplice lettera missiva, ed in luogo de' Priori al lor Cancelliere, acciò possan mandar à vedere per loro interesse.

5. Che li Chiusini per il mantenimento del corso dell'acqua della Chiana nel corso, che ha di presente seguitino di perfezionare, con ingrossamento, ed alzamento al pari di quello della Pieve l'Argine, che hanno di presente, e con allungarlo verso il chiaro e della Pieve, e debbano mantenerlo.

6. Che in oltre debbano continuar l'Alia cominciata fino al Monte, grossa, & alta come sarà il resto dell'Argine.

7. Che tanto li Pievajuoli, quanto li Chiusini, e ciascuna delle parti infra il loro Argine, e le Terre, possa fare un Fosso per scolo di dette terre, capace di detto scolo.

8. Che li Chiusini sieno obbligati mantenere, e risarcire il sudetto loro Argine, come li Pievajuoli, e non lo facendo, abbiano li Pievajuoli la medesima facoltà circa questo Argine delli Chiusini, che di sopra si riserba alli Chiusini circa quelli delli Pievajuoli.

9. Che il confine delli Pievajuoli s' intenda sempre fino all' acqua, tanto dentro li due Argini, quanto di fuora, ogni volta, che la Chiana pigliasse altro corso, ma allora sarà in potere delli Chiusini di fare ritirare in dietro li Pievajuoli, con rinchiudere di novo detta Chiana fra li due Argini.

10. Che dalla detta Alia in sù verso le Torri, giacche la Chiana va quasi accanto al Monte de' Chiusini, non sieno obligati li Chiusini à farvi Argine.

11. Che tutto il Paese con l'acqua, Argini, ed ogni altra cosa verso la Città della Pieve, dall'acqua della Chiana, s'intenda di dominio, proprietà, jurisdizione, e Territorio delli Pievajuoli.

12. Che l'acqua della Chiana sopra il chiarore della Pieve verso le Torri, con li suoi effetti, jurisdizione, Territorio, Dominio, proprietà, Pesche, Porti, Gabelle, ed altro, si conservi, come di presente, alli Chiusini, con facoltà libera, ed assoluta di mantenere corrente detta acqua, nettare l'Alveo, levar ogni impedimento, e fare tutto quello, sarà opportuno per mantenerla corrente ancora lungo la banchina dell' Argine de' Pievajuoli, li quali, sotto pretesto di loro Territorio fino all'acqua, non possano fare innovazione, ma il tutto si aspetti alla facoltà delli Chiusini, li quali inoltre debbano alzare, ingrossare, fortificare, e mantenere il loro Argine, come di sopra, accomodarli la Banchina, e possano perciò valersi del terreno dell'Alveo fra l'uno, e l'altro Argine tante volte, quante bisognerà.

13. Che il chiarore della Pieve si mantenga con le sue Pesche, ed altro, come al presente sotto il dominio, proprietà, jurisdizione, e Territorio de Pievajuoli, ed in evento di disseccazione, l'acqua, che passerà per quello, sarà nel medesimo modo de' Pievajuoli, di maniera, che li Chiusini non possano per alcun tempo venire con il suo confine, se non fino all'acqua.

14. Che infra il chiarore della Pieve ed il Canale sopra Buterone con arrivare fino à detto Canale, con tagliare cannuccie, sterpi, vetticcie, ed altro, che vi sia fino alla pelle della Terra, senza però scavamento di essa, si faccia dalli Pievajuoli un' apertura di larghezza di braccia 80. e si mantenga di ogni tempo alla detta pelle della Terra, e sia in facoltà alli Chiusini, volendo intervenire, quando si farà di tempo in tempo detta appertura.

15. Che mancando li Pievajuoli di avere ogn' anno per tutto il Mese di Agosto tagliato come sopra, per il mantenimento di detta appertura, sia in facoltà libera de' Chiusini senza che li possa dare impedimento al-

alcuno, scritto, che ne haveranno nel principio di Settembre al Governatore, ed alli Priori della Pieve, con bastare, che la Lettera de' Priori sia presentata al loro Cancelliere, ed aspettato per quindici giorni acciò il Governatore, e li Priori ne possano dar notizia alli loro superiori à Roma, il supplire, e fare lavorare per li Pievajuoli à spese di detti Pievajuoli senza però scavamento.

16. Che la Tressa con il Moiano, ed altre acque de Pievajuoli, che in quella si trovano al presente, si abbia à pigliare dalli Pievajuoli verso la Pieve, e separata dall'acqua della Chiana, in maniera, che li Periti sopra detti giudichino non possa nuocere all' Argine de' Pievajuoli, si conduca dalli medesimi ad entrare nel chiarore della Pieve, lontano per 50. braccia dalla Bocca sudetta della Chiana, e per il medesimo chiarore di mano in mano, che si disseccasse, si vada conducendo all' apertura sopradetta arginata dalla parte di verso la Chiana, acciò non gli impedisca il suo corso, ed esito per l'apertura, ed alli Chiusini, à cautela loro, in questo caso di disseccazione di mano in mano, che succedesse, competa facoltà di metter mano à detto lavoro, e proseguirlo in luogo delli Pievajuoli, ogni volta che l'averanno fatto sapere à quelli, che s'è detto nel precedente capitolo, ed in spazio di un Mese non vi sarà preso provvedimento.

17. Che à tutti li lavori sopradetti si metta mano dalle Parti quanto prima, e di tutto si faccia Istromento pubblico con le clausole solite, ed opportune, con approvazione di Sua Santità per parte della Pieve, e di Sua Altezza per parte di Chiusi.

Et pro majori Transactionis, & Concordiæ prædictarum, ac præsenti Instrumenti subsistentia, prædicti Reverendissimus D. Verospius, & D. Matthæjus ex parte Suæ Sanctitatis, necnon dictus Illustrissimus D. Joannes ex parte Serenissimi Magni Ducis respectivè Deputati, promiserunt, & quilibet ipsorum promisit, quod idem Sanctissimus, & Serenissimus hujusmodi Instrumentum, ac omnia in eo contenta valide ratificabunt.

Demum Transactionem, Compositionem, & Concordiam hujusmodi, præsensq; Instrumentum, ac omnia, & singula in eo contenta, prædicti DD. Deputati promiserunt, & mutua, ac solemni stipulatione hinc inde interveniente, convenerunt, perpetuo, & inviolabiliter attendere, & observare, ac attendi, & observari facere per Communitates, & Subditos per dictos respective, & alios quoscumque, ut supra, & in aliquo non contravenire, dicere, vel facere per se se, vel alium, seu alios, in judicio, vel extra de jure, vel de facto, aliqua ratione, vel causa, prætextu, vel quæsito colore, sub pœnis in dictis capitulis contentis. Pro quibus omnibus, & singulis observandis, obligaverunt, & quilibet ipsorum obligavit se, se dictis omnibus, prout in dictis Capitulis continetur. Renunciantes &c. juraveruntque videlicet prædictus Reverendissimus D. Verospius, tacto pectore, more Prælatorum, & dicti DD. Deputati scripturis Sacro-sanctis ad Sancta Dei Evangelia respective: Super quibus omnibus, & singulis præmissis, petitum fuit à me Notario publico infrascripto, ut unum, vel plura, publicum, seu publica, conficerem Instrumentum, & Instrumenta.

Actum Romæ in Palatio Illustrissimi, & Reverendissimi D. Francisci Mariæ Card. de Monte nuncupat., & in Camera Audientiæ S. Illustrissimæ D. etiam ipso Illustrissimo D. Cardinale assistente, præsentibus ibidem Illustr. D. Joanne Baptista Incoronato nobili Romano, & Magnifico, & Excellenti D. Petro Gerio qu. Rocchi de Aretio V. I. D. & D. Joanne Baptista Pertinario de Dovadula, Britonorien. Diœcef. & Reu. D. Adriano Ciamberlino qu. Evangelistæ de Cingulo, Auximan. Diœcef. Testibus ad præmissa vocatis, habitis specialiter, atque rogatis &c.

Et quia Ego Hieronymus Scanardus Cameræ Apostolicæ Notarius, una cum D. Bartholomæo Dino Cancellario Consulatus Florentinorum Urbis de supradicta Transactione, & Concordia rogatus fui, ideo præsens Instrumentum subscripsi, signavi, & publicavi in fidem requisitus. Loco ✠ signi.

§. 2. Cum itaque idem Deputati promiserint, quod dictum Instrumentum tam à Nobis, quam à dicto Ferdinando Magno Duce ratum habebitur, & dictus Ferdinandus Magnus Dux, sicut accepimus, ex parte sua Concordiam, & Transactionem prædictas, ac dictum Instrumentum cum omnibus in eo contentis ratificaverit: Cumque Nos pariter cupiamus, Concordiam, & Transactionem hujusmodi inviolabiliter perpetuo observari. *Hujusmod transactio rata habetur a M. Hetruriæ Duce.*

§. 3. Idcirco Motu proprio, non ad alicujus super hoc Nobis oblatæ petitionis instantiam, sed ex mera deliberatione, & ex certa scientia Nostris, Concordiam prædictam, ac præinsertum Instrumentum, ac omnia, & singula in illo contenta, sicut provide, & mandato Nostro facta sunt, Apostolica auctoritate, tenore præsentium, approbamus, & rata, & grata habemus, & perpetuo confirmamus, illisque perpetuæ, & inviolabilis Apostolicæ firmitatis robur adjicimus, ac omnes, & singulos tam juris, quam facti etiam substantiales defectus, si qui in eisdem intervenerint, supplemus. *Confirmatur etiam a Pontifice.*

§. 4. Decernentes Concordiam prædictam, & Instrumentum præinsertum hujusmodi, ac omnia, & singula in illo contenta, perpetuo valida, rata, & firma esse, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, & inviolabiliter observari debere: Sicque, & non aliter per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, quidquid secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari, *Clausulæ pro observantia, & firmitate.*

§. 5. Non obstantibus fel. recor. Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris Nostri de una, & in Concilio generali edita de duabus dietis, *Derogatio côtrariorum.*

tis, dummodo ultra tres dietas aliquis, auctoritate præsentium, ad judicium non trahatur aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac quibusvis Statutis, & consuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, & singulis, eorum tenores præsentibus pro expressis, & ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 19. Octob. 1607. An. III.

Dat. Romæ apud S. Marcum sub annulo Piscatoris die 19. Octobris 1607. Pont. Nostri Anno Tertio.

LXXXV.

Congregationi Clericorum Regularium Somaschæ, alias Sancti Majoli, quæcumque gratiæ, & privilegia Ordinibus Mendicantium concessa, & concedenda, communicantur, & de novo conceduntur, quatenus sint in usu, non revocata, nec sacris Canonibus, aut Concilio Tridentino contraria.

Istam Congregationem approbavit Pius V., in sua Const. CV. Injunctum *Tom. IV. Par. III. fol.* 50.

PAULUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Ex quo divina Majestas ad pastorale fastigium Nos quamquam immeritos evexit, illud, quantum in Nobis semper fuit, superno auxilio freti, agere conati sumus, ut piorum hominum Congregationes, quæ ad divini cultus augmentum, & animarum salutem institutæ sunt, & in observatione institutorum suorum, pie, & religiose persistunt, magis quotidie in hujusmodi suo pio proposito confirmentur.

Communicatio, vel concessio omnium gratiarum, & privilegiorum cuicumque ex Ordinibus Mendicantibus concessorum con cedendorum.

§. 1. Cum itaque, sicut accepimus, dilectorum filiorum Congregationis, & Clericorum Regularium Somaschæ alias S. Majoli nuncupatorum fortiores quotidie vires, adjuvante Domino, in militantis Ecclesiæ Castris appareant, ut Clerici Congregationis hujusmodi eo ferventius adhuc pugnare studeant, quo majoribus se viderint spiritualibus gratiis fore munitos, ipsos, & eorum quemlibet à quibusvis excommunicationis &c. censentes, præ alia quæcumque privilegia, & gratias iisdem Congregationi, & Clericis hactenus quomodolibet concessa, omnia, & singula privilegia, prærogativas, concessiones, favores, facultates, declarationes, immunitates, exemptiones, libertates, cæterasque gratias, præeminentias, & Indulta cujusvis generis existentia spiritualia, & temporalia, qualiacumque illa

Limitatio dictæ communicationis.

sint, (excepta tamen exemptione à jurisdictione Ordinariorum) quibusvis Mendicantium Ordinum Congregationibus, eorumque professoribus, ac eorum Monasteriis, Ecclesiis, Domibus, & Regularibus locis, nec non dilectis filiis earumdem Religionum, & Congregationum Generalibus, Præpositis, Superioribus, Prælatis, & Capitulis, tam Generalibus, quam Provincialibus, Fratribus, Novitiis, Conversis, Donatis, ac quibusvis eorum, & earum personis in quibuscumque Mundi partibus existentibus, & illorum intuitu, etiam per viam communicationis, vel extensionis, aut alias quomodolibet per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores Nostros, seu per Nos, & successores Nostros, aut alios auctoritatem habentes, concessa sunt, & concedentur, ac quibus singulæ Congregationes prædictæ, eorumque Monasteria, Ecclesiæ, Domus, & loca, ac Superiores, Fratres, & personæ hujusmodi de jure, usu, consuetudine, vel privilegio, aut concessione Apostolica, vel alia quavis auctoritate in genere, vel in specie, ac tam conjunctim, quam divisim, aut alias quomodolibet utuntur, fruuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, frui, potiri, & gaudere possunt, vel poterunt quomodolibet in futurum, quarum concessionum tenores præsentibus pro expressis habentes, ac si de verbo ad verbum insererentur, etiamsi talia sint, & forent, quæ specialem, & individuam requirerent mentionem, seu particularem insertionem, (quatenus sint in usu, & non sint revocata, neque sub ullis revocationibus comprehensa, ac sacris Canonibus, & Concilii Tridentini decretis non adversentur) ad eamdem Congregationem Somascham, seu S. Majoli, ac singulos illius Conventus, illorumque Superiores, Præpositos, Prælatos, & quascumque personas, auctoritate, & tenore prædictis, perpetuo extendimus, illaque eis communicamus, & de novo concedimus, & suffragari volumus, & declaramus.

Alia limitatio ejusdem communicationis.

Derogatio quorumcumque contrariorum.

§. 2. Non obstantibus tam fel. record. Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris Nostri de una, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad judicium non trahatur, quam aliis quibuscumque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, tam de Judicibus delegatis, & Conservatoribus, quam personis ultra certum numerum ad judicium non vocandis, necnon quibusvis privilegiis, & Indultis Apostolicis quibusvis sæcularibus, vel regularibus Militiis, Communitatibus, Universitatibus, Capitulis, Castris, Villis, Terris, & quibusvis Cathedralibus, & Metropolitanis, vel Collegiatis, aut aliis Ecclesiis, Capitulis, Conventibus, Monasteriis, Hospitalibus, & aliis piis locis, etiam motu, & scientia similibus, & de non trahendis eorum subditis, vel personis, ipsarum Ecclesiarum, Civitatum, Universitatum, Castrorum, villarum, & locorum respective, extra eas, aut coram illis Judicibus, & personis, quam

etiam vigore quarumcumque literarum Apostolicarum, aut alias quibusvis modis, & qualitercumque, ac quibusvis verborum formis, & tenoribus, de quibus etiam plena, & expressa, specialis, specifica, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda, foret, tenores hujusmodi præsentibus pro sufficienter expressis habentes illis alias in suo robore permansuris, specialiter, & expresse derogamus: seu si aliquibus communiter, aut divisim ab eadem sit Sede indultum quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem, cæterisque contrariis quibuscumque.

Transumptorum fides. §. 3. Cæterum volumus, & dicta auctoritate decernimus, quod earumdem præsentium transumptis, etiam manu alicujus Notarii subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ, aut manu Præpositi Generalis, & sigillo ejusdem Congregationis Somaschæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur in judicio, & alibi ubi opus fuerit, quæ adhiberetur eisdem præsentibus, si forent exhibitæ vel ostensæ.

Dat. die 9. Nov. 1607. An. III. Datum Romæ apud S. Petrum die 9. Novemb. 1607. Pont. Nostri Anno Tertio.

LXXXVI.

Ampliatio jurisdictionis S. R. E. Cardinalium Congregationis boni regiminis Communitatum Status Ecclesiastici etiam mediate S. R. E. subjectarum, quoad cognitionem causarum easdem tangentium, non tamen quoad pœnas maleficiorum.

Istam Congregationem instituit Clemens Octavus in Constit. XXIX. Pro Commissa. *Tom. V. Part. I. fol.* 379.

PAULUS PAPA V.

Ad futuram rei memoriam.

Causa hujus Constit. §. 1. Cupientes Constitutionem a fel: rec: Clemente Papa VIII. Prædecessore Nostro super bono regimine, & administratione redditumm Communitatum, & Universitatum ditionis temporalis Ecclesiasticæ editam, debitæ exequutioni pro earumdem Communitatum, & Universitatum utilitate demandari, ac de singulari fide, prudentia, & integritate dilectorum filiorum Nostrorum Mariani SS. Marcellini, & Petri de Camerino, Octavii S. Sabinæ Bandini, Dominici S. Honuphrii, Tusci, Dominici Gymnasii, Innocentii S. Thomæ in Parione titulorum Presbyterorum, Bubali, & Bartholomæi Sanctæ Mariæ in Porticu Diaconi de Cæsis nuncupat. S. R. E. Cardinalium, plurimum in Domino confisi, eisdem Cardinalibus, quos pro exequutione d. Constitutionis harum serie deputamus;

Jurisdictio Card. in causis quarumcumque Communitatum etiam mediate §. 2. Omnes, & quascumque causas tam civiles, quam criminales, & mixtas ad Communitates, & Universitates quascumq; Status Nostri Ecclesiastici Nobis mediate; vel immediate subjectas tam active, quam passive pertinentes, per se, vel alios ab eis subdelegandos, audiendi, discutiendi, examinandi, terminandi, ac omnia alia, & singula in eadem Constitutione contenta exequutioni demandandi.

S.R.E. subjectarum.

Prælatosque Cõgregationi adjungendi, & Secretarium deputandi. §. 3. Ac pro faciliori negociorum hujusmodi expeditione aliquos Prælatos, aut alias personas juris prudentia præditas, à Nobis approbandas, in eorum Consultores adhibendi, nec non aliquem ea illis, aut alium idoneum eis benevisum, in eorum Congregationis Secretarium deputandi, & causas quascumque reassumendi, & avocandi. Nec non quibuscumque Judicibus, & aliis personis, etiam sub censuris, & pœnis inhibendi, & quoscumque citandi etiam per edictum publicum constito de non tuto accessu, cæteraque omnia, & singula in præmissis, & circa ea, quomodolibet necessaria, & opportuna faciendi, gerendi, ordinandi, & exequendi, itaut occasione causarum criminalium censuram Ecclesiasticam, aut irregularitatis notam, dummodo sententiam, sanguinis per se ipsos non ferant, minime incurrant, plenam, liberam, & amplam auctoritatem, facultatem, & potestatem concedimus, & impertimur.

Derogatio cõtrariorum. §. 4. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac omnibus illis, quæ d. Clemens Prædecessor in eadem Constitutione voluit non obstare, cæterisque contrariis quibuscumque.

Major pars totam Cõgregationem repræsentat. §. 5. Volumus autem, ut ea, quæ à majori parte eorum resoluta fuerint, plenam obtineant firmitatem, & plenariæ exequutioni demandari debeant.

Dat. die 4. Junii 1605. An. II. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris, die 4. Junii 1605. Pont. Nostri Anno Primo.

Sequitur declaratio d. Constitutionis.

PAULUS PAPA QUINTUS

Ad futuram rei memoriam.

Relatio Cõst. præcedentis. Jam pridem cupientes Constitutionem a fæl. record. Clemente Papa VIII. Prædecessore Nostro super bono Regimine Status Ecclesiæ editam exequutioni demandari, dilectis filiis Nostris S. R. E. Cardinalibus pro ejusdem Constitutionis exequutione a Nobis deputatis omnes, & quascumque causas tam civiles, quam criminales, & mixtas, ad Communitates, & Universitates quascumque Status Ecclesiastici Nobis mediate, vel immediate subjectas tam active, quam passive pertinentes per se, vel alios ab eis subdelegandos, audiendi, discutiendi, examinandi, expediendi, & terminandi, ac omnia alia, & singula in eadem Constitutione contenta exequutioni demandandi, easdemque causas quascumque reassumendi, & avocandi, quibuscumq; Judicibus inhibendi, & alias, prout in Nostris literis in hujusmodi forma Brevis desuper expeditis sub die quarta Junii 1605. Pont. No-

Nostri Anno primo plenius continetur.

Causæ hujus declarationis. §. 1. Quia vero ob generalitatem verborum prædictarum literarum Nostrarum facile videri alicui posset, ea Nos commisisse, quæ nostræ intentionis committere minime fuit; idcirco ad tollendas hujusmodi difficultates, prædictarum literarum tenore præsentibus pro sufficienter expresso, & ad verbum inserto habentes,

Declaratio. §. 2. Motu proprio, & ex certa scientia, maturaque deliberatione nostra, vigore præsentium declaramus, intentionis Nostræ fuisse, eisdem Cardinalibus eas solummodo, & non alias causas civiles, criminales, & mixtas, tam active, quam passive ad Communitates, & Universitates Status Nostri Ecclesiastici mediate, vel immediate subjectas pertinentes per se, vel alios, ut præmittitur subdelegandos pertinentes, audiendi, discutiendi, examinandi, expediendi, & terminandi, reassumendi, & avocandi, quæ ad redditus, & proventus, (non tamen pœnarum maleficiorum) ad illas quomodolibet spectan., & quæ in futurum spectabunt, aut rationem, seu computorum redditiones, etiam ratione administrationis Annonæ, seu Abundantiæ, & pecuniarum, ac rerum illius, seu illi destinatarum Civitatum, Terrarum, & Locorum ejusdem Status Ecclesiastici, sive ad quorumcumq; bonorum administrationes prædictarum Communitatum, & Universitatum, quomodocumque, & qualitercumque pertinent, & pertinebunt, facultatem tribuere, itaut eas tantum, & non alias causas iidem Cardinales per se, vel alios subdelegandos audire, discutere, examinare, espedire, & terminare, reassumere, & avocare a quibuscumque Judicibus, nec non iisdem inhibere, & omnia, & singula in eis contenta, omnibusque aliis, & singulis in prædictis literis nostris facultatibus illis concessis, in præmissis, & circa ea uti possent, & valerent, ac possint, & valeant.

Clausula sublata, &c. §. 3. Irritum decernentes, & inane, quicquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum. §. 4. Non obstantibus præmissis, necnon quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, cæterisq; contrariis quibuscumque.

Dat. die 20. Nov. 1607. An. II. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris, die 20. Novembris 1607. Pont. Nostri Anno III.

LXXXVII.

Ex Regest. in Secret. Brev. Cavetur quominus Ecclesiastici Principatus Cathaloniæ, & Comitatus Rossilionis, & Ceritaniæ utantur Archibusiis ad Rotam nuncupatis, eosque penes se detineant.

PAULUS PAPA V.

Ad futuram rei memoriam.

Philippi Regis petitio. §. 1. Charissimi in Christo filii Nostri Philippi Hispaniarum Regis Catholici nomine Nobis nuper expositum fuit, ipsum Philippum Regem cupientem atrocissimis delictis, quæ in Principatu Cathaloniæ, & Comitatibus Rossilionis, & Ceritaniæ ob delationem tormentorum Bellicorum, quæ *Archibusia ad Rotam* dicuntur, obviare, & hujusmodi Armorum genus ex Principatu, & Comitatibus hujusmodi penitus tollere, quoddam Proclama, seu Edictum edi, & publicari curasse, pro quo quoad bonum publicum, & quietem in dictis Principatu, & Comitatibus conservanda, & ad evitanda inconvenientia, & occasionem delinquendi in offensam Dei, & proximi, inde provenire solita, prædictorum Archibusiorum, non solum usus, sed etiam detentio domi, aut in aliis locis palam, aut clam, & artificibus illa ulterius fabricandi, aut jam fabricata aptandi facultas sub pœnis gravissimis espresse prohibetur. Cum autem, sicut in eadem expositione subjunctum fuit, parum prodesset præmissa arma Laicis prohibuisse, si fas esset Clericis, & personis Ecclesiasticis illa detinere, vel fabricare, & ideo ipse Philippus Rex cupiat ipsis etiam Clericis, & personis Ecclesiasticis eorumdem armorum usum, detentionem, & fabricationem, Apostolica auctoritate prohiberi.

Prohibitio, de qua in rubrica §. 2. Nos attendentes, talia arma, quæ Laicis minime convenire visa sunt, ab Ecclesiasticis tanto magis rejicienda, & abhorrenda esse, quanto ipsos Ecclesiasticos vitæ, ac morum exemplo laicos magis præcellere decet, ac propterea ejusdem Philippi Regis honestis votis, ac justis Nobis super hoc porrectis precibus annuentes, omnibus, & quibuscumque Ecclesiasticis, & Clericis, etiam in sacris, & Presbyteratus ordinibus constitutis, tam sæcularibus, quam cujusvis Ordinis, & Militiarum, ac Hospitalis Sancti Joannis Hierosolymitani Regularibus, & quantumvis exemptis, ac Nobis, & Apostolicæ Sedi subjectis ac sub Nostra, & Beati Petri protectione immediate receptis, & quocumque privilegio suffultis, & quacumque dignitate, auctoritate, & præeminentia fulgentibus, earumque familiaribus, servientibus, & Ministris in dictis Principatu, & Comitatu consistentibus, præsentibus, & futuris, ne simili Archibusiorum ad rotam genere quovis modo uti, aut illa publice, vel occulte detinere, vel fabricare, vel fabricari facere quoquo modo audeant, vel præsumant, auctoritate Apostolica tenore præsentium ad Nostrum, & Sedis Apostolicæ beneplacitum prohibemus.

Episcopo Gerundensi data facultas procedendi contra inobedientes. §. 3. Ac Venerabili Fratri Nostro Episcopo Gerunden. nunc, & pro tempore existenti committimus, & mandamus, ut contra personas Ecclesiasticas prædictas, etiam quoad esempias, tamquam Noster, & Apostolicæ Sedis delegatus, quæ hujusmodi Archibusia gestaverint, detinuerint, aut quoquo modo habuerint, vel fabricaverint, aut fabricari fecerint per pœnas gravissimas juxta Proclamatis, & Edicti Regis contra laicos publicati formam citra tamen pœnam

nam ultimi supplicii per se, vel alium tam per viam accusationis, vel denunciationis, vel simplicis querelæ, quam ex mero officio inquirat, & procedat, ac in eas pœnas prædictas exequatur, ac exequutioni debitæ demandari curet, & faciat, auxilium etiam brachii sæcularis ad id, si opus fuerit, invocando, super quibus omnibus, & singulis ipsi Episcopo plenam, liberam, & omnimodam facultatem, & auctoritatem concedimus per præsentes.

Derogatur obstantibus.

§. 4. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac in Conciliis etiam generalibus editis, & quorumcumque Ordinum, & Militiarum, & dicti Hospitalis Sancti Joannis Hierosolymitani privilegiis, Indultis, & literis Apostolicis specialibus, vel generalibus quorumcumq; tenorum existant, per præsentibus non expressis, vel totaliter non insertis effectus earum valeat quomodolibet impediri, ac aliis eorumdem Principatus, & Comitatus Statutis, & consuetudinibus in contrarium quomodolibet facientibus. Quæ omnia, nolumus cuique adversus præmissa in aliquo suffragari.

Transumptis danda fides.

§. 5. Ut autem præsentes literæ facilius ad notitiam perducantur, volumus, ut earum exempla, etiam impressa manu Notarii publici subscripta, & sigillo Prælati Ecclesiastici obsignata eandem prorsus in judicio, & extra illud fidem faciant, quam ipsæ præsentes facerent, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. die 28. Novem. 1607. An. III.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub annulo Piscatoris die 28. Novemb. 1607. Pont. Nostri Anno Tertio.

LXXXVIII.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Facultas Archiepiscopo Pragen. visitandi Monasteria, & Conventus utriusque sexus Regni Bohemiæ.

Ven. Fratri Carolo Archiepiscopo Pragen.

PAULUS PAPA V.

Venerabilis Frater salutem, & Apostolicam benedictionem,

In Bohemia regularis observantia labefactata.

§. 1. CUM, sicut accepimus, in Regno Bohemiæ diversorum Ordinum Monasteria, & loca reperiantur, in quibus Observantia Regularis, juxta illorum cujusque regularia instituta non nihil labefactata videtur, ac divinus cultus, nec non omnis bene, & catholice vivendi ratio tepescit, & quatenus plures dictorum Monasteriorum Monachi prætextu, & clypeo exemptionis licentiose, & scandalose vivunt.

Pontifex Archiepiscopum Pragen. Visitatorem Apostolicum creat ad triennium.

§. 2. Nos hujusmodi incommodis de optimo remedio providere cupientes, ac de tuis integritate, experientia, & circumspectione in his, ac aliis specialem in Domino fiduciam obtinentes, & sperantes, quod ea, quæ tuæ prudentiæ duxerimus committenda, fidelibus studiis, & exacta diligentia exequeris; Motu proprio, non ad tuam, vel alterius pro te Nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed de nostra mera deliberatione, ac de Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium super interpretatione decretorum Sacri Concilii Tridentini deputatorum consilio, Te quotiescumque Superiores, & Visitatores Regulares infrascriptorum Ordinum a visitatione suorum Monasteriorum quolibet anno cessaverint toties pro eis, & quolibet anno Visitatorem omnium, & singulorum Monasteriorum, Domorum, & Religiosorum locorum tam virorum, quam mulierum totius dicti Regni Bohemiæ quorumcumque Ordinum, & a jurisdictione, visitatione, & correctione tuis, ac illorum Ordinariorum, etiam per quævis privilegia, indulta Apostolica, aut alias quomodolibet exemptorum, ac Nobis, & Sedi Apostolicæ immediate subjectorum, Apostolica auctoritate, tenore præsentium, ad triennium proximum constituimus, & deputamus.

Opportunasque tribuit facultates.

§. 3. Ac tibi tamquam a dicta Sede Delegato, ut in toto Regno Bohemiæ prædicto in quibuscumque civilibus, & criminalibus, vel mixtis causis contra quorumvis Ordinum Regulares quomodolibet exemptos, auctoritate nostra procedere, necnon causas ipsas, ac illarum merita quæcumque cognoscere, fineque debito terminare, ac quidquid terminaveris exequi, & observari facere, ipsosque exemptos pro tempore delinquentes juxta excessus, & delicta punire, corrigere, ac omnem jurisdictionem in eos exercere, ipsaque Monasteria, Domos, & Religiosa loca tam virorum, quam mulierum qualitercumque qualificata totius Regni prædicti, eorumque Abbates, Præpositos, Priores, Abbatissas, Priorissas, & Præpositas personas, etiam ut præfertur exempta, ac Nobis, & dictæ Sedi subjecta per te, vel a te deputandum, seu deputandos reformare, corrigere, emendare, punire, necnon Abbates, & Monachos, & Religiosos vagantes, ut ad sua Monasteria, & loca hujusmodi redeant, ac habitum, & observantiam Regulares reassumant, requirere, necnon eorumdem Monasteriorum Abbatibus, Prioribus, & Monachis, ac Religiosis, ne illorum bona alienare, & quibusvis personis, etiam Laicis quacumque dignitate fulgentibus ne illa usurpare præsumant, inhibere, & ut ea sic usurpata, seu ab eis alienata dimittant, & relaxent, sive restituant, sub excommunicationis, & aliis sententiis, & censuris Ecclesiasticis compellere, ac contradictores quoslibet, & rebelles cujuscumque, tam Ecclesiasticæ, quam sæcularis dignitatis, & excellentiæ fuerint, per easdem censuras, & pœnas Ecclesiasticas, ac alia juris opportuna remedia, appellatione postposita compescere, & si opus fuerit, auxilium brachii sæcularis invocare, ac omnia, & singula alia salubrem illorum directionem concernentia, quæ de jure, vel consuetudine ad officium Visita-

toris spectant, & pertinent, & quæ circa ea necessaria fuerint, seu quomodolibet opportuna facere, ordinare, constituere, & exequi libere, & licite valeas, ita quod iis, quæ Monasteriorum, Domorum, ac locorum hujusmodi decentiam offuscant, penitus remotis, salutares fructus, aut exemplares mores plantentur in eisdem, ac utriusque sexus Regulares, ad regularem observantiam reducantur, ac Divinus cultus ubique restauretur, & restauratus perpetuo conservetur, auctoritate, & tenore prædictis plenam, liberam, & omnimodam licentiam, & facultatem concedimus,

Ab eis sententiis in his, quæ mores respiciunt, appellari non posse, declarat.

§.4. Decernentes, quod causas prædictas a tuis Ordinationibus, interlocutionibus, decretis, ante definitivam, vel vim definitivæ habentem sententiam, & ubi agetur de morum correctione, nullatenus etiam ad Nos, & dictam Sedem Apostolicam posse appellari, & nihilominus per appellationes quascumque contra præsentium tenorem quomodolibet interpositas, causas nemini devolvi, aut etiam per quasvis inhibitiones, etiam cum quibuscumque censuris, & pœnis eis a quibusvis Judicibus ordinariis, vel delegatis forsan faciendas, illarum ulteriorem cognitionem, & expeditionem, ac ubi de morum cognitione agetur, etiam legitimam exequutionem minime impediri, aut censuris, & pœnis hujusmodi ligari, & irretiri censeri.

Clausulæ.

§.5. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S.R.E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate ubique judicari, & definiri debere, necnon irritum, & inane, quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum

§.6. Non obstan. fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris nostri de una, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas quis auctoritate præsentium ad Judicium non trahatur, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon Monasteriorum, Ordinum quorumcumque juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, exemptionibus, etiam mare magnum, aut alias nuncupatis, Conservatorum deputationibus, & eorum, ac aliis inhibitionibus, quibus Tu defferre minime teneris, sed illis rejectis, & non obstantibus, in dictis causis, ut præfertur procedere, & illas jure debito terminare possis, ac literis Apostolicis, & exemptionibus Monasteriis, & Ordinibus hujusmodi, ac illorum Conventibus, Abbatibus, & personis, necnon eorumdem Definitoribus, & quibusvis aliis cujuscumque dignitatis, status, & præeminentiæ existentibus sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, etiam talibus, quod illis nullatenus, aut nonnisi modo, & forma in illis expressis derogari possit, irritantibus, & aliis decretis, etiam motu simili, & ex certa scientia in contrarium emanatis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus illorum tenores præsentibus pro expressis habentes illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem. Volumus autem, quod tu facultatem hujusmodi in his nostris literis per Nos tibi tributam, & omnia in eis contenta eisdem Superioribus Regularibus intimare, & publicare debeas, alioquin præsentes nostræ literæ nullius sint roboris, vel momenti.

Dat. Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die 22. Decembris 1607. Pont. nostri Anno III.

Dat. die 22. Decem. 1607. An. III.

LXXXIX.

Contra Fratres Ordinis Prædicatorum, qui pro consequendo officio Magistri Generalis prose, vel aliis, ad favores extra Religionem recurrunt, vel aliis minus legitimis modis illud obtinere quærunt.

De hoc Ordine vide in Honorii III. Const. II. Religiosam Tom. III. fol. 278.

PAULUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

ADmonemur pastoralis officii nostri debito, diligentius prospicere, ne Religiosis ad dignitates, & officia per emendicata suffragia ambitiosus pateat accessus.

Greg. XIII Prælatis Ordinis Prædicatorum vetuit ullam gratiam cuivis Religioso facere, vel pœnam remittere ad instantiam personarum extra Ordinem existentium.

§.1. Alias siquidem felicis recordationis Gregorius Papa Decimus tertius Prædecessor noster, per suas in forma Brevis literas die 1. Junii 1580. Pontificatus sui Anno Nono datas, Magistro Generali, ac Provincialibus, & reliquis Ordinis Fratrum Prædicatorum Prælatis, tunc, & pro tempore existentibus, in virtute sanctæ obedientiæ mandavit, ne ad instantiam, & requisitionem quarumcumque personarum tam laicarum, quam Ecclesiasticarum extra supradictum Ordinem constitutarum, etiam Cardinalatus honore, & quacumque sæculari dignitate, & excellentia etiam Ducali, Regali, & Imperiali fulgentium, cuivis dicti Ordinis Religioso ullam gratiam concedere, vel pœnas aliquas remittere auderent.

Vetuit etiam Fratribus iis viis, aliquid sibi procurare

§.2. Quinimo quoscumque dicti Ordinis Fratres, & Religiosos, qui contra decreta suarum Constitutionum, ac via, & iis mediis per conquisitos favores, & suffragia, ali-

aliquid sibi procuraverint, ad talia, & similia, ac etiam majora, in eodem Ordine consequenda, perpetuo inhabiles etiam declaravit.

Clem. VIII. d. prohibitionem ampliavit.

§.3. Et subinde cum a nonnullis ambigeretur, an sub gratiarum vocabulo, gradus, honores, dignitates, officia, & omnia Ordinis prædicti compræhenderentur, similis mem. Clemens Papa Octavus etiam Prædecessor noster per alias similes literas die 23. Maji 1592. Pontificatus sui Anno I. datas, priores literas prædictas, & in eis contenta quæcumque approbavit, & confirmavit, ac prædictam Gregorii de gratiis, ut prædicitur, per mendicatos favores minime conceden. prohibitionem ad quoscumque gradus, honores, dignitates, officia, administrationes, functiones, Prælaturas ejusdem Ordinis perpetuo extendit, & extendi debere decrevit, & præterea dilectis filiis Magistro Generali, Provincialibus, & aliis Prælatis, Superioribus ejusdem Ordinis, ne imposterum aliquod præmissorum cuiquam ad instantiam, seu requisitionem, vel contemplationem personarum superius expressarum quarumcumque, quovis modo concedere, Religiosis vero, ac Fratribus ejusdem Ordinis quibuscumque non solum in præmissis omnibus sæcularium favorem minime procurare, sed nec etiam sponte oblatum, aut ab eis minime procuratum recipere, & similiter ne ad hunc effectum munera aliqua sæcularibus impendere, vel exhibere auderent, vel præsumerent, in virtute sanctæ obedientiæ, & sub pœnis in dictis Gregorii Prædecessoris literis contentis præcepit, & expresse interdixit, ac prohibuit, prout in singulis literis prædictis plenius continetur.

Hic Pontifex eorum Consti. approbat.

§.4. Cum autem, sicut accepimus, ad electionem novi Magistri Generalis dicti Ordinis brevi deveniendum sit, Nos quantum interfit, ut electio hujusmodi eliminatis procul favoribus in sanctitate, & justitia celebretur, probe cognoscentes, & ideo dicti Ordinis Fratres non solum pœnarum in dictis literis contentarum, sed etiam censurarum Ecclesiasticarum metu, in officio debito continere volentes, motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, dictorum Gregorii, & Clementis Prædecessorum prædictas literas, & in eis contenta quæcumque, eorum serie præsentibus pro expressis habentes, Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuo confirmamus, & approbamus, ac illis perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adjicimus.

Contravenientibus pœnam excommunicationis latæ sententiæ addit, & si pro obtinendo officio Magistri Generalis, vel pro se, vel aliis, ad favores hujusmodi recurrant.

§.5. Et insuper omnibus, & singulis dicti Ordinis Fratribus, cujuscumque conditionis, gradus, & præeminentiæ existentibus, in virtute sanctæ obedientiæ districte præcipiendo mandamus, ne ad quarumcumque personarum tam Laicarum, quam Ecclesiasticarum extra supradictum Ordinem constitutarum, etiam Cardinalatus honore, ac quacumque sæculari dignitate, & excellentia, etiam Ducali, Regali, & Imperiali fulgentium favores, ad effectum consequendi dictum officium Magistri Generalis, pro se, vel aliis recurrant, vel aliis minus legitimis viis, & modis illud obtinere queant, hos, qui mandato nostro hujusmodi contravenerint, ultra supradictas pœnas, etiam vinculo excommunicationis latæ sententiæ, a quo nisi per Nos, & Romanos Pontifices pro tempore existentes, præterquam in mortis articulo constituti absolvi nequeant, annodamus.

Contrariisque derogat.

§.6. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, dictique Ordinis statutis, & consuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, cæterisque contrariis quibuscumque. Aut si Ordini, & Fratribus prædictis communiter, vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Transumptisque credi jubet.

§.7. Volumus autem quod præsentium literarum exemplis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici, & sigillo alterius personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem fides ubique adhiberi debeat, quæ præsentibus adhiberetur, si exhibitæ forent, vel ostensæ.

Dat. die 7. Januar. 1608. An. III.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum die 6. Januarii 1608. Pontificatus nostri Anno III.

XC.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Archiepiscopo Granaten. conceditur facultas cogendi etiam Regulares exemptos ad servanda decreta sua de Tapetis, & Pulvinaribus pro mulieribus in Ecclesiis non ponendis, nec Sedibus quoties Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum expositum est.

Ven. Fratri Archiepiscopo Granaten.

PAULUS PAPA QUINTUS

Ven. Frater salutem, & Apostolicam benedictionem.

Archiepiscopi decreta, de quibus in rubrica.

§.1. Pro parte tua Nobis nuper expositum fuit, quod Tu, ut scandalis, & discordiis, quæ occasione Sedium per sæculares personas in Ecclesiis poni solitarum oriri solent, obviares, ne tapetes, & pulvinaria mulieribus inservitura in dictis Ecclesiis ponantur, nec aliquis cujuscumque conditionis, & qualitatis in Festivitate Sanctissimi Corporis Domini Nostri Jesu Christi, totaque ejusdem Festivitatis Octava, ac aliis temporibus, quibus Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum in Ecclesiis Populo venerandum publice exhibetur, sedilia, & fitialia vulgo nuncupata in ipsis Ecclesiis habeat, præcepisti; necnon etiam Constitutionibus tuis Synodalibus personis sæcularibus Sedes intra pavimenta Altarium Majorum

jorum quarumcumque Ecclesiarum habere vetuisti.

Quæ non observabantur a Regularibus exemptis. §2. Hæc autem, sicut eadem expositio subjungebat, præcepta, ac mandata, & Constitutiones Synodales in Ecclesiis Monasteriorum a jurisdictione tua ordinaria exemptorum, non tamen absque discordiis, & divini cultus detrimento minime observantur.

Archiepiscopus PP. supplicat pro opportuno remedio. §3. Quare Nobis humiliter supplicari fecisti, ut in præmissis de Apostolicæ potestatis plenitudine providere dignaremur.

Paulus ei ad id Delegati Apostolici concedit facultates. §4. Nos igitur volentes, ut in Ecclesiis, quæ orationis, non jurgiorum, & litium Domus sunt, qua decet reverentia Altissimo famulatus, & Sanctissimo Eucharistiæ Sacramento debitus cultus exhibeatur, Tuis in hac parte supplicationibus inclinati, de consilio Venerabilium Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium negotiis Episcoporum, & Regularium præpositorum, Fraternitati tuæ per præsentes committimus, & mandamus, ut tu tamquam Sedis Apostolicæ delegatus præcepta, & mandata, ac Constitutiones Synodales prædicta in quibuscumque tuarum Civitatis, & Diœcesis Ecclesiis etiam utriusque sexus Monasteriorum, etiam exemptorum, ac Sedi Apostolicæ immediate subjectorum sub arbitrio tuo infligendis pœnis auctoritate nostra Apostolica observari mandes, & facias. Nos enim tibi ad id plenam, & amplam facultatem, & auctoritatem tenore præsentium concedimus, & impertimur.

Derogat contrariis. §5. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon Ecclesiarum, & Monasteriorum, ac Ordinum, quibus illa fuerint, statutis, & privilegiis illorum omnium, & singulorum tenores, perinde acsi de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 9. Januar. 1608. An.III. Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die 9. Januarii 1608. Pont. nostri Anno III.

XCI.

Ex Regest. in Secret. Brev. Committitur Collectori Generali Regni Portugalliæ, & Algarbiorum, ut Visitatorem Militiarum Sancti Jacobi, & de Avis deputet, a cujus sententiis appellari non possit, non obstantibus Statutis dictarum Militiarum.

Dilecto filio Spoliorum, & Jurium Cameræ Nostræ Apostolicæ debitorum in Portugalliæ, & Algarbiorum Regnis Collectori Generali.

PAULUS PAPA QUINTUS

Dilecte fili salutem, & Apostolicam benedictionem.

Causa Commissionis. §1. Exponi Nobis nuper fecit charissimus in Christo filius noster Philippus Portugalliæ, & Algarbiorum Rex Catholicus, quod certus Visitator Militiarum Sancti Jacobi, & de Avis Regni Portugalliæ, & Fratrum Militum illarum in visitatione sua deprehendit, quod earumdem Militiarum Fratres milites Regularium suorum Institutorum immemores in vitia passim prolabuntur, & excessus committunt, & hujus mali non levis est causa, quod juxta privilegia Militiis hujusmodi a Sede Apostolica concessa, non nisi præviis tribus conformibus sententiis puniri possunt. Quare idem Rex Nobis humiliter supplicari fecit, ut in præmissis Apostolica auctoritate providere dignaremur.

Commissio, de qua in rubrica. §2. Nos volentes, ne prætextu hujusmodi privilegiorum, delicta remaneant impunita, Tibi per præsentes committimus, & mandamus, ut Judicem deputes, qui de vita, & moribus Militum dictarum Militiarum in prædicto Regno existentium, ac de excessibus, & delictis ab eis commissis se diligenter informet, & ad condignas pœnas per ejus sententiam procedat, cujus exequutio per subsequentem appellationem arbitrio tuo minime retardetur.

Derogatio contrariorum. §3. Non obstantibus præmissis, ac dictarum Militiarum etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eisdem Militiis, illarumque Magistris, & aliis Superioribus, & personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis in contrarium forsan quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa mentio habenda foret, tenores hujusmodi pro plene, & sufficienter expressis habentes, hac vice specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 14. Januar. 1608. An.III. Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die 14. Januar. 1608. Pont. nostri Anno III.

XCII.

Gratiæ, & Indulta Fratrum Ordinis Sanctissimæ Trinitatis Redemptionis Captivorum, ad partes Infidelium pro dicta Redemptione se transferentium: Necnon aliorum Christifidelium etiam non Captivorum ibi existentium.

Hujus Ordinis Institutionem, & Regulam vide in Constit. XVII. Innocentii III. Operante *Tom. III. fol. 76.*

PAULUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. EX omnibus christianæ charitatis officiis, quibus æterna salus per gratiam Dei comparatur, illa Redemptori nostro Jesu Christo maxime placere credimus, per quæ infe-

infelices Captivi, a Terra Impiorum, & misera servitute revocantur, ac eorum saluti prospicitur.

Facultas Fratrum Ordinis Sanctissimæ Trinitatis ad partes Infidelium se transferentium, Confessiones Christifideliũ ibi degentium audiendi, & in foro conscientiæ absolvendi.

§. 1. Supplicationibus igitur dilectorum filiorum Superiorum, & Bernardi de Monroy Administratoris Ordinis Sanctissimæ Trinitatis Redemptionis Captivorum Nobis humiliter porrectis Inclinati, dicto Bernardo, qui ut asserit, forsan cum aliis dicti Ordinis professis, Superiorum prædictorum jussu, brevi in Africam pro redimendis captivis profecturus est, & aliis professis ad hujusmodi munus obeundum deputandis, ut Algerium, & ad alias Africæ, & Infidelium Partes se transferre, declinare, ac migrare, ibique conversari, & commorari, ac in eisdem partibus omnium, & singulorum utriusque sexus Christifidelium Captivorum, & non captivorum, ibidem nunc, & pro tempore degentium, & commorantium, confessiones audire, ipsosque in captivitate positos, ac etiam liberos Christifideles inibi commorantes, (dummodo tamen animo infrascripta facultate fruendi ad partes illas non confugerint) a quibusvis suis peccatis, criminibus, excessibus, & delictis, quantumcumque gravibus, & enormibus, etiam Sedi Apostolicæ reservatis, ac etiam contentis in literis die Cœnæ Domini legi consuetis, non tamen hæresis, læsæ Majestatis, Apostasiæ, Idololatriæ, Judaismi, nec delationis prohibitorum ad partes Infidelium, scilicet semel in anno, Captivos prædictos, liberos autem prædictos semel tantum in vita, necnon a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, injuncta eis pro modo culpæ pœnitentia salutari, in foro conscientiæ tantum absolvere.

Presbyteros ibidem degentes super irregularitate in foro conscientiæ dispensandi.

§. 2. Necnon etiam cum Presbyteris Captivis, super quacumque irregularitate, per eos quomodolibet (præterquam ex homicidio voluntario, & bigamia, contracta,) cum liberis vero Presbyteris, in dictis partibus commorantibus, super irregularitatibus hujusmodi per eos dumtaxat in illis partibus contractis (ex homicidio, & bigamia, ut præfertur, provenientibus pariter exceptis) in eodem foro tantum dispensare.

Captivos omnes a votis absolvendi.

§. 3. Ac Captivos etiam prædictos, utriusque sexus in eisdem partibus, nunc, & pro tempore existentes, a quibuscumque votis, non tamen solemniter emissis, vel quæ Captivi prædicti in eisdem partibus conversantes, vel postea in libertate constituti commode adimplere poterunt, pariter absolvere.

Bonaque incerta, & per eos Captivos male parta condonandi.

§. 4. Præterea sub bonis incertis, quæ Captivi prædicti male parta habuerint, erogata tamen prius aliqua portione in beneficium, & usum Redemptionis hujusmodi, Bernardi, & Professorum prædictorum arbitrio disponere, illaque eis concedere, & condonare.

Paramenta, & ornamenta Ecclesiastica benedicendi.

§. 5. Quodque Bernardus, & professi prædicti pro usu locorum, & Ministrorum Ecclesiasticorum dictarum partium, paramenta, & ornamenta Ecclesiastica benedicere, eo tempore dumtaxat, quo apud eosdem Infideles commorabuntur, nisi ibi quispiam alius reperiatur, qui ex officio illa benedicere valeat.

Religiosi, & alii Presbyteri etiam Captivi, certis horis, Missam in illis partibus celebrare possint, in locis etiam profanis cum ornamentis, & in Altari portatili.

§. 6. Quodque Religiosi, & alii Presbyteri, etiam Captivi in illis partibus nunc, & pro tempore existentes, per unam horam ante ortum diei, usque ad horam meridianam, & post meridiem per aliam horam, Missam, in locis etiam profanis ad id eis commodioribus, cum ornamentis, & Altari portatili celebrare possint, etiamsi tempore celebrationis hujusmodi Mauri, Turcæ, Judæi, Idololatræ, Hæretici, Apostatæ, vel alii ab Ecclesia Catholica separati, ibidem præsentes existant, nisi adsit probabilis suspicio illos irridendi hoc sacrum Misterium, vel aliquam aliam irreverentiam illi inferendi causa ibidem ex professo adesse.

Et Sacramentum Eucharistiæ ad Christifideles deferre valeant.

§. 7. Atque tam Religiosi, quam alii Presbyteri prædicti, Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum in aliqua capsa ad id per dictos Religiosos benedicta inclusum, ad Christifideles, qui ad locum, in quo Missam celebrari contigerit accedere nequiverint, sine luminibus, vel aliqua exteriori pompa, subtus vestes ordinarias deferre possint.

Bonaque Fratribus data recipere pro eorum usu, & redemptione Captivorum.

§. 8. Quodque dicti Religiosi, omnes, & singulas pecunias, res, & bona, quæ ad eos transmitti contigerit, recipere, & retinere, illaque penes se habere, ac in necessarios dumtaxat usus, tam proprios, quam eorumdem Captivorum, aut in prædictorum Captivorum redemptiones convertere valeant, cum aliunde non habebunt, unde hujusmodi necessitatibus subvenire possint, ac cum quibusvis Turcis, Mauris, Judæis, Hæreticis, & aliis Infidelibus communicare, pacisci, & consuetudinem habere, justa subsistente causa.

Fratres prædicti pro defunctis Missam celebrare, & animas a Purgatorio liberare.

§. 9. Quodque dictus Bernardus, & alii professi Sacerdotes, nunc, & pro tempore in illis partibus existentes, possint in qualibet hebdomada tres Missas in refrigerium animarum in Christi charitate defunctorum dicere, & celebrare, & in unaquaque illarum unam animam ex fidelibus in illis partibus decedentibus a pœnis Purgatorii liberare possint.

Indulgentiæ plenariæ omnibus Christifidelibus in illis partibus existentibus, confessis, & sacra Communione refectis conceduntur.

§. 10. Denique, quod omnes utriusque prædicti sexus Christifideles, tam liberi, quam Captivi in dictis partibus pro tempore existentes, qui per unum, aut duos dies ante Festivitates Nativitatis, Resurrectionis, Ascensionis Domini Nostri Jesu Christi, Pentecostes, Assumptionis, Nativitatis, Purificationis, Annunciationis Beatissimæ, & Gloriosissimæ Dei Genitricis, semperque Virginis Mariæ, ac Omnium Sanctorum, Nativitatis Beati Joannis Baptistæ, Martyrii BB. Petri, & Pauli Apostolorum, necnon Sancti Jacobi Zebædei, aut in ipsis Festivitatibus peccata sua confessi, & sacra communione refecti, si commode illa refici possint, alias si non possint, saltem sacramentaliter confessi, pro exaltatione fidei

dei Catholicæ, ac Maurorum, & Infidelium conversione, pias ad Deum preces effuderint, in singulis Festivitatibus prædictis, in quibus præmissa peregerint, plenariam omnium, & singulorum peccatorum suorum indulgentiam, & remissionem consequantur.

Aliæ Indulgentiæ pro eisdem.

§.11. Ipsique fideles, qui aliquem ex Captivis in eorum tribulationibus, & angustiis consolati fuerint, seu ægrotum visitaverint, aut nudum vestiverint, egenis quovis modo subvenerint, vel mortuum terræ commendaverint, qualibet vice, qua id pro tempore fecerint, decem annos de injunctis eis, seu alias quomodolibet debitis pœnitentiis consequantur.

Præsertim die Sabbati certo modo orantibus.

§.12. Ipsique fideles, qui die Sabbathi cujuslibet hebdomadæ ad occasum Solis congregabuntur in aliquo loco populoso, seu deserto, vel in mari, ac in honorem ejusdem intemeratæ Virginis Matris Mariæ Antiphonam, quæ incipit, Salve Regina, semel recitaverint, vel cantaverint, aut cum aliis illam pie recitantibus, vel cantantibus affuerint, quolibet die Sabbathi, quo id egerint, quadraginta annos de injunctis eis, ut præfertur, seu alias quomodolibet pœnitentiis debitis consequantur.

Indultum eorumdem confitendi in periculo mortis, Sacerdoti etiã Captivo, qui eos ab omnibus delictis absolvat.

§.13. Præterea, quod supradicti Christifideles in articulo, vel periculo mortis, quando non dabitur accessus, vel spes accedendi ad ipsos Religiosos, peccata sua cuilibet Sacerdoti, etiam in hujusmodi captivitate detento, confiteri, dictique Sacerdotes illos a quibuscumque peccatis, criminibus, excessibus, & delictis, etiam Sedi prædictæ reservatis, etiam contentis in literis die Cœnæ Domini, ut præfertur, legi solitis, etiam Hæresis, Apostasiæ, Idololatriæ, Judaismi, absolvere, illisque plenariam omnium, & singulorum peccatorum suorum indulgentiam, & remissionem concedere, & impertiri libere, & licite valeant.

Alia plenaria indulgentia pro eisdem in articulo mortis.

§.14. Et præterea, quod omnes, & singuli utriusque sexus Christifideles prædicti, in dictis partibus Infidelium, nunc, & pro tempore existentes, vere pœnitentes, & confessi, vel qui sine culpa sua non potuerint ad Confessarios accedere, in dicto mortis articulo constituti, qui pium nomen Jesu corde, si ore non potuerint, invocantes, similiter plenariam omnium, & singulorum peccatorum suorum indulgentiam, & remissionem consequantur.

Declaratio quod concessio ista sit ad decennium.

§.15. Præsentibus ad decennium proximum tantum valituris.

Exemplorum hujus Bullæ fides.

§.16. Volumus autem, quod præsentium transumptis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. die 8 Februar. 1608. An. III.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris die 8. Februar. 1608 Pont. nostri Anno III.

XCIII.

Erectio Ordinis Militaris sub Titulo, Habitu, & Regula Beatæ Mariæ Virginis de Monte Carmelo, in Gallia, ab Henrico IV. Francorum Rege, ex bonis suis mere laicalibus instituti: Nec non ordinationum præscriptio, pro felicieri regimine ejusdem Ordinis.

PAULUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Romanus Pontifex, cujus Principatum super omnes extulit divina Majestas, piis devotorum, & suis obsequentissimorum filiorum votis, qui majorum suorum, quam simillimi evadere, & quam nobilitatem a majoribus acceperunt, eamdem posteris suis insigni aliqua accessione cumulatam tradere cupiunt, libenter annuit, & quæ ad id, ac ad fidem Catholicam sartam, tectamque tuendam, & illius inimicos propulsandos, salutemque animarum procurandam tendere dignoscuntur, concedit, prout conspicit in Domino salubriter expedire.

Henricus IV. Rex Galliæ, Ordinem Militarẽ sub denominatione, & Regula B. Mariæ de Monte Carmelo, pro nobilibus, & ingenuis Gallicæ nationis viris de bonis suis mere laicalibus instituti cupiens, Pontifici pro opportuna provisione supplicat.

§.1. Exposuit siquidem Nobis nuper dilectus filius nobilis vir Carolus de Neufuille Dominus in temporalibus d'Halineourt, & Eques utriusque Ordinis Regii, nomine charissimi in Christo filii nostri Henrici Francorum Regis Christianissimi, cujus ipse ad Nos, Sedemque Apostolicam Orator existit; Quod ipse Henricus Rex pro singulari, qua etiam uti dictæ Sedis Apostolicæ filius primogenitus, tuendæ, & propagandæ, augendæque Religionis Catholicæ desiderio fervet, ad Sanctæ Romanæ Ecclesiæ exaltationem, & profectum, hæresumque extirpationem, & hæreticorum depressionem, aliaque jam diu, & usque a primordio ejus feliciter suscepti Francorum Regni, in eodem Regno, & aliis ditioni suæ subjectis locis consuevit adhibere remedia. Quare unam Militiam, seu Ordinem Militarem ad ipsius Henrici Regis arbitrium competenter de suis bonis mere laicalibus (non tamen beneficialibus, seu redditibus Ecclesiasticis) dotandam, seu dotandum ex delectis Gallicanæ nationis viris nobilibus, & ingenue natis, denominatione, seu titulo, ac Regula Gloriosissimæ semperque Virginis Dei Genetricis Mariæ de Monte Carmelo, quam prædictus Henricus Rex sui protectricem, & advocatam singulari devotione semper habet, ac veneratur, sub Nostro, & dictæ Sedis beneplacito, & auctoritate erigi, & institui summopere desiderat, dictusque Carolus nomine ipsius Henrici Regis Nobis humiliter supplicavit, quatenus eumdem Henricum Regem specialibus favoribus, & gratiis prosequi, aliasque in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

§.2. Nos igitur hoc pium, & numquam satis laudandum desiderium promovere cupientes, ac dictum Henricum Regem a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, Militiam, seu Ordinem hujusmodi sub eadem regula, cujus Militiæ suprema, vel principalis Sedes, & Conven. ad id per dictum Henricum Regem in ipso Franciæ Regno, seu alio ab eodem Henrico Rege possesso dominio consisten. loco assignan. & statuen. existat, & esse debeat, ac in Militia, seu Ordine hujusmodi unum Magistrum magnum vocandum supremam, seu principalem illius dignitatem pro uno Magistro Magno vocando, qui ejusdem Militiæ, vel Ordinis caput, & supremus sit, cum Conventu per dictum Henricum Regem (sine alicujus præjudicio) constituendo. Nec non Militum, seu Ministrorum numero eidem Magistro benevisο. Qui Magister, & Milites cum una, & ea defuncta, cum altera muliere, etiam vidua, dumtaxat matrimonium contrahere possint, & alias ipsi castitatem conjugalem, & obedientiam expresse profiteantur, cum signo ejusdem B. Mariæ Virginis, & habitu ab aliis aliarum Militiarum signis omnino diversis, & dissimilibus non immutandis. Ac mensa Magistrali, Prioratibus, Præceptoriis, aliisque beneficiis, & officiis, de bonis mere laicalibus non tamen beneficialibus, seu ex redditibus ecclesiasticis, ut præfertur dotandis, ex nunc prout ex tunc, & e contra, postquam Militia, seu Ordo hujusmodi competenter, ut præfertur dotata, vel dotatus fuerit, Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuo, & sine alicujus præjudicio erigimus, & instituimus.

Magistratus quoquo modo vacantes omnimoda dispositio Regi Galliæ asseritur.

§.3. Ita, quod dicti Magistratus etiam a primæva illius erectione, & institutione vacantis, & de cætero perpetuis futuris temporibus, quotiescumque illum quovis modo, & ex cujuscumque, & qualitercumque qualificata persona, etiam apud Sedem prædictam, aut alias quocumque tempore, aut quandocumque vacare contigerit, provisio, & omnimoda dispositio ad dictum Henricum, & pro tempore existentem Francorum Regem, perpetuo spectet, & pertineat, spectareque, & pertinere debeat.

Quam infra tres menses confirmationem impetret, & fidei professionem ad Sedem Ap. transmittat, & interim in administratione Magistratus se non intromittat.

§.4. Et tam hac prima vice, quam quotiescumque alia ejusdem Magistratus vacatio evenerit, quicumque de eo per dictum Regem provisus fuerit, ut præfertur, post provisionem hujusmodi factam intra tres menses ex nunc proximos novam desuper ab eadem Sede provisionem, seu confirmationem petere, & impetrare, ac fidei Catholicæ professionem juxta articulos a dicta Sede traditos emittere, illamque sic emissam, & ab eodem Magno Magistro manu sua subscriptam, ad eamdem Sedem intra eosdem tres menses transmittere debeat, & teneatur, cum eo tamen, quod dictus Magnus Magister in propria, & administratione dictæ Militiæ nisi post obtentam novam provisionem, & emissionem professionis hujusmodi se nequeat intromittere. Necnon prædictæ erectæ Militiæ dotem per dictum Henricum Regem de suis bonis mere laicalibus, non tamen ecclesiasticis, ut præfertur, dotandę, etiam perpetuo concedimus, & applicamus.

Magnus Magister principalem Ordinis sedem in locis a Rege possessis collocare, & milites creare possit.

§.5. Ac insuper pro tempore existenti Magno Magistro hujusmodi, ut supremam, seu principalem ejusdem Militiæ, vel Ordinis Sedem post hanc primam vicem ad quemcumque locum, etiam maritimum, in Regno, seu locis per eumdem Regem possessis, de licentia tamen ejusdem Sedis Apostolicæ transferre, & collocare, ac Milites creare, qui eamdem fidem profiteri, & fidelitatis juramentum tam Romano Pontifici, quam dicto Magno Magistro præstare etiam teneantur, & debeant.

Statuta pro Ordinis regimine condere.

§.6. Stabilimenta quoque, statuta, & ordinationes Militiæ, seu Ordinis hujusmodi, illiusque prosperum regimen concernentia a Sede Apostolica prædicta approbanda condere, ac condita pro temporum, & rerum qualitate, si opus fuerit, mutare, & alia de novo edere, dummodo licita, & honesta sint, ac Sacris Canonibus, & præsertim decretis Concilii Tridentini, ac Constitutionibus Apostolicis non contraria, eisdem auctoritate, & tenore concedimus, & indulgemus.

Prioratus etiam & beneficia quęcumq; dicti Ordinis Militibus conferre.

§.7. Nec non prædicto Magno Magistro, ut perpetuis futuris temporibus per seipsum dumtaxat, & non alium, juxta stabilimenta, & decreta prædicta, de omnibus, & singulis Prioratibus, Præceptoriis, & membris, cæterisque beneficiis ecclesiasticis ejusdem Militiæ, seu Ordinis, ut præfertur, erectæ, seu erecti, qui pro tempore qualitercumque, & ex quorumcumque personis etiam quamcumque reservationem inducentibus, ubique etiam apud Sedem Apostolicam prædictam vacaverint, Militibus, & personis dicti Ordinis providere possit.

Priores autem, Præceptores, & Cappellani habito M. Magistri consensu, & licentia Ordinariorum, in Ecclesiis Militiæ Ecclesiastica Sacramenta administrare possint.

§.8. Prioribus vero, & Præceptoribus, ac Cappellanis Militiæ, seu Ordinis hujusmodi, habito, & obtento sui Magistri consensu, ac licentia, & approbatione a locorum Ordinariis in Ecclesiis etiam Militiæ Missas celebrare, nec non quibuscumque Militibus, & personis Militiæ, seu Ordinis hujusmodi, Extremæ Unctionis, aliaque Ecclesiastica Sacramenta, etiam in mortis articulo, & omni tempore (sine tamen Parochialium Ecclesiarum, & illarum Rectorum præjudicio) administrare, & eorum confessiones prævia Ordinariorum approbatione audire, & illos in forma Ecclesiæ consueta, imposita pœnitentia salutari absolvere.

M. Magistro ut pro summa 5000. & Militibus pro summa 500. ducatorum pen-

§.9. Magistro autem, ac Militibus, Presbyteris, ac Cappellanis prædictis, eorumque singulis tam clericis, quam laicis, etiam uxoratis, & bigamis (non tamen trigamis) ut unam, vel plures pensiones annuas, Magistri

fiones super beneficiis Ecclesiasticis in locis a Rege possessis auctoritate Apostolica reservandas una cum Prioratibus, & aliis benefic. eis d. Militiæ habere possint indulget.

gistri videlicet usque ad mille quingentorum, cæteri vero Milites prædicti ad quingentorum ducatorum auri de Camera summas super Cathedralium etiam Metropolitanarum, & aliarum Ecclesiarum, necnon Monasteriorum etiam Consistorialium, Prioratuum, Canonicatuum, & Præbendarum, dignitatum, personatuum, administrationum, & officiorum, aliorumque beneficiorum Ecclesiasticorum cum cura, & sine cura sæcularium, & quorumvis Ordinum regularium, qualitercumque qualificatorum, in Dominiis per dictum Regem possessis dumtaxat consisten. fructibus, redditibus, & proventibus, juribus, & emolumentis universis, ac etiam distributionibus quotidianis, eis Apostolica auctoritate reservatas, & reservandas, vel loco pensionum annuarum hujusmodi omnia, & singula fructus, redditus, & proventus, jura, obventiones, & emolumenta, ac distributiones hujusmodi, sibi usque ad dictam summam, ut præfertur, reservata, & reservanda, etiam si post illarum, vel illorum reservationem uxorem duxerint, & matrimonium contraxerint, ac ut præfertur, bigami (non tamen trigami) & ultra, dictoque matrimonio constante ad eorum vitam, una cum quibusvis Præceptoriis, & aliis beneficiis dictæ Militiæ percipere, exigere, & levare, & in suos usus, & utilitatem convertere, libere, & licite valeant, eisdem auctoritate, & tenore de speciali gratia etiam indulgemus, ac desuper cum eisdem Magistro, & Militibus, ac eorum singulis dispensamus.

Militiam ejusque personas, & bona ab omnibus impositionibus, & Ordinariorum superioritate eximit, & M. Magistro totaliter subiicit.

§. 10. Præterea Militiam prædictam, illiusque Milites, res, & bona, ant quibusvis impositionibus, quartis, mediis, vel aliis quibuscumque gravaminibus impositis, & quandocumque imponendis, ac superioritate quorumcumque Ordinariorum etiam perpetuo eximimus, & liberamus, illaque omnimodæ jurisdictioni, superioritati, & obedientiæ dicti Magistri subjicimus, & supponimus.

Magno Magistro militibus, & personis dictis Ordinis peccatorū remissionem elargitur.

§. 11. Postremo ad augendam Christifidelium devotionem, & animarum salutem procurandam, de Omnipotentis Dei misericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum auctoritate confisi, Magistro, Militibus, & aliis personis prædictis vere pœnitentibus, & confessis, ac sacra Communione refectis tam in die, qua in dicta Militia professionem emiserint, quam singulis annis in festo ejusdem Beatæ Mariæ Virginis de Monte Carmelo die decimasexta Julii celebrari solito, a primis Vesperis usque ad occasum solis ejusdem festi, & etiam in eorum mortis articulo saltem contritis, ac nomen Jesu corde, si ore nequiverint, invocantibus, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam, & remissionem dicta Apostolica auctoritate earumdem tenore præsentium misericorditer in Domino perpetuo concedimus, & elargimur.

Executores hujus Constitutionis deputat.

§. 12. Quocirca dilectis filiis Avicien., & Damascen., ac Parisien. Officialibus, per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios faciant auctoritate nostra, præsentes literas, & in eis contenta, ubi, & quando opus fuerit publicari, & ab omnibus ad quos spectat, & spectabit in futurum firmiter observari, non permittentes Milites prædictos desuper a quoquam quomodolibet molestari. Contradictores quoslibet, & rebelles, ac præmissis non parentes, per sententias, censuras, & pœnas ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita compescendo.

Contrariisque derogat.

§. 13. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Ecclesiarum prædictarum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, illis, illarumque Præsulibus, Capitulis, Conventibus, Superioribus, & personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis in contrarium quomodolibet concessis. Quibus omnibus etiamsi de illis, illorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, ac individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda foret, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab Apostolica sit Sede prædicta indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas, non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Sanctionem pœnalem addit.

§. 14. Nulli &c. nostræ absolutionis, erectionis, institutionis, applicationis, indultorum dispositionis, exemptionis, liberationis, suppositionis, concessionis, mandati, derogationis, & elargitionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Dat. die 16. Februar. 1608. An. III.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum, anno Incarnationis Dominicæ millesimo sexcentesimo octavo, quartodecimo Kalendas Martii, Pontificatus nostri Anno Tertio.

Sequuntur Pontificiæ Ordinationes, de quibus in rubrica.

PAULUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Militantium Ordinum institutio, Reipublicæ Christianæ utilis, & Catholicæ fidei tutelæ, & propagationi proficua futura esse dignoscitur, si certæ regulæ præscribantur, sub quarum felici auspicio, & regimine Militiis hujusmodi nomen datu-

ri, & recte vivere, & Catholici nominis hostes debellare valeant.

Ut Militia prædicta, piis regulis ordinata felicius in dies procedat, hic Pontifex hæc statuit videlicet.

§.1. Hinc est, quod Nos, qui nuper piis charissimi in Christo filii nostri Henrici Francorum Regis Christianissimi nomine supplicationibus Nobis humiliter porrectis inclinati, ad Omnipotentis Dei, & eius Gloriosissimæ Matris Virginis Mariæ gloriam, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ exaltationem, hæresumque extirpationem, & hæreticorum depressionem, Militiam ex delectis Gallicanæ Nationis viris nobilibus, & ingenue natis, sub denominatione, seu titulo, ac regula ejusdem Gloriosissimæ semper Virginis Dei Genitricis Mariæ de Monte Carmelo, ereximus, & instituimus, cupientes, ut illa piis, & opportunis regulis ordinata, & innixa, religioso gradu jugiter, & feliciter incedat, ejusdem Henrici Regis nomine Nobis humiliter porrectis precibus annuentes.

Milites fidei professionem emittant.

§.2. Quod perpetuis futuris temporibus dictæ Militiæ Milites fidei professionem juxta articulos tempore felicis recordationis Pii Papæ Quarti Prædecessoris nostri a Sede Apostolica propositos, & approbatos, in manibus Magni Magistri ejusdem Militiæ, seu ab eo deputandi, emittere, illamque manu propria subscriptam ei, qui curam Archivii ipsius Militiæ habebit consignare.

In susceptione habitus Eucharistiæ Sacramentū sumant.

§.3. Eoque die, quo habitum militarem suscipiunt, ante illius susceptionem, peccata sua sacramentaliter confiteri, & Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum sumere.

In palliisque Crucem fulvi coloris imaginem B. Virginis in medio habentem, & aliam Crucem cum d. imagine è collo pēdentē gestent.

§.4. Nec non in palliis Crucem fulvi, seu impluviati coloris, imaginem d. Virginis Mariæ in medio habentem gestare, aliam quoque Crucem auream, cui ab utroque latere ejusdem Gloriosissimæ Virginis imago sit vincta serica ejusdem coloris e collo pendentem d. ferre.

Vota obedientiæ, & castitatis conjugalis emittant.

§.5. Insuper Deo, & eidem Gloriosissimæ Matri Mariæ, & dictæ Militiæ Magno Magistro, juxta tenorem prædictæ erectionis creato, obedientiæ, & castitatis conjugalis vota emittere.

Contra R. E. hostes pugnare promittant.

§.6. Ac quotiescumque a Nobis, & Sede Apostolica, aut Francorum Rege Christianissimo pro tempore existente prædicto Magno Magistro præcipietur, contra Romanæ Ecclesiæ hostes pugnare.

Officiū Beatæ Mariæ, seu Coronam singulis diebus recitent.

§.7. Ad hæc singulis diebus Officium B. Mariæ, seu Coronam quanta majori poterit devotione, recitare.

Festis, & Sabbati diebus Missā audiant.

§.8. Festis quoque, & legitime non impediti Sabbathi diebus, sacrum Missæ sacrificium audire.

Feria tertia ab esu carniū se abstineant.

§.9. Nec non feria tertia cujuslibet hebdomadæ ab esu carnium abstinere.

Festis B. Mariæ, Eucharistiam sumant.

§.10. Quolibet vero ipsius Gloriosissimæ Virginis Mariæ festivitatis die, & præcipue de Monte Carmelo, quæ die 16. Julii celebrari solet, peccata sua sacramentaliter confiteri, & Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum sumere.

Die festo Beatæ Mariæ ad eum celebrā.

§.11. Eodemque die festivitatis Beatæ Mariæ de Monte Carmelo, in loco per dictum Magnum Magistrum designando ad devote celebrandam hujusmodi festivitatem simul congregari,

dum conveniant.

Militiæ ærario, solitas responsiones persolvant.

§.12. Denique ratione commendarum, quæ juxta tenorem erectionis prædictæ fundabuntur, quasque obtinebunt, solita jura, & responsiones ærario dictæ Militiæ, prout aliarum Militiarum Milites persolvere solent, etiam solvere debeant, & teneantur.

Sub quibusvis Ducibus absque licentia M. Magistri non militent.

§.13. Quia vero ex Francorum Regis Christianissimi subditis dictæ Militiæ Milites juxta prædictæ erectionis tenorem esse debent, sub quibuscumque Ducibus absque expressa dicti Magni Magistri licentia, sub pœna privationis habitus dictæ Militiæ nullo modo militare possint, perpetuo statuimus, & ordinamus: sicque a Militibus prædictis observari præcipimus, & mandamus.

Quibuscumq; non obstantibus.

§.14. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 26. Februar. 1608. An. III.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, die vigesima sexta Februarii 1608. Anno Tertio.

XCIV.

Quod Rex Franciæ perpetuus Administrator Militaris Ordinis S. Spiritus etiam exteros Catholicos ad Militiam admittere possit. Et tam ipse, quam alii ejusdem Militiæ Milites Sacramentum Eucharistiæ, Octavam ante generalem Congregationem, & sui admissionem sumere debeant.

PAULUS PAPA V.

Charissimo in Christo Filio nostro Henrico Francorum Regi Christianissimo, salutem, & Apostolicam benedictionem.

Statutis Ordinis Militaris S. Spiritus cavetur, quod exteris, qui habilitatis, & Regni Franciæ Incolæ non sunt non recipiantur, & tā Rex, quam cæteri die Congregat. generalis Eucharistiam sumere teneantur.

§.1. Majestatis tuæ nomine Nobis nuper expositum fuit, quod statutis Militaris Ordinis Sancti Spiritus, cuius Majestas tua perpetuus Administrator esse dignoscitur, inter alia cautum est, ne exteri, qui habilitati, & Regni Franciæ incolæ non sunt, in Milites dictæ Militiæ recipiantur, die vero generalis Congregationis dicti Ordinis, quando etiam aliquis ad habitus per ejusdem Militiæ Milites gestari soliti susceptionem admittitur, ut tam Majestas tua, quam Officiales dicti Ordinis, & Milites, & quisquis ad habitum admittitur, Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum sumere teneantur.

Rex ad exteros quoque Militiam extendi, & Eucharistiam ante Cong. Gen. sumi posse petit.

§.2. Cum autem, sicut eadem expositio subjungebat, Majestas tua, quæ sicut, & prædicti Officiales, ac Milites statuta hujusmodi observare voto, & juramento se astrinxerunt, ad Spiritus Sancti gloriam, & Catholicæ fidei exaltationem dictum Ordinem etiam extra Regnum Franciæ longius diffundi, & in exteros fidei prædictæ zelo conspicuos, ac alias juxta ejusdem Ordinis statuta qualificatos extendi posse plurimum desi-

desideret. Cumque etiam dicto die generalis Congregationis, & admissionis ad habitus susceptionem, aliis negotiis, & Officiis magna cum mentis agitatione potius, quam orationi, & spirituali contemplationi vacari soleat, SSmæ Eucharistiæ Sacramentum aliquot diebus ante, longe majori cum reverentia, & spirituali fructu sumi posset; Ideirco eadem Majestas tua Nobis humiliter supplicari fecit, ut in præmissis de benignitate Apostolica providere dignaremur.

Conceditur itaque, exteros posse recipi;

§.3. Nos igitur, qui illa, quæ ad Spiritus Sancti gloriam, & Catholicæ fidei exaltationem cedunt, ac fidelium devotionem augent, ejusdem Sancti Spiritus gratia suffragante promovere desideramus, Ordinis prædicti propagationi, & Militum ejusdem animarum saluti quantum cum Domino possumus consulere volentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, votum, & juramentum prædicta, illis in cæteris omnibus in iis contentis firmis remanentibus, auctoritate Apostolica tenore præsentium relaxamus. Utque Majestas tua, & prædicti Officiales, ac Milites, exteros etiam non habilitatos, nec Regni Franciæ Incolas, Catholicos tamen, & gratiam, & communionem Sedis Apostolicæ habentes, dicto statuto non obstante in Milites dictæ Militiæ admittere, illique admitti (dummodo tamen in eorum admissionem, aut alias quandocumque, qui non Majestatis tuæ sed aliorum Principum, aut Dominorum subditi, & Vassalli existerent, votum aliquod, aut juramentum non emittant, aut præstent, quod potestati, aut superioritati, vel jurisdictioni, aut ali cuicumque juri Principum, seu Dominorum, quorum subditi, ac Vassalli erunt quomodolibet adversetur) libere, & licite possint. Necnon ut Majestas tua, Officiales, & Milites prædicti, & quisquis ad dictæ Militiæ habitus susceptionem admittitur, non ipso die Congregationis generalis, & quo habitum suscipit, sed infra Octavam præcedente Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum suscipere valeant, & teneantur (ita tamen, ut ante diem Congregationis, & admissionis ad habitum hujusmodi tam Officiales, & Milites, quam ad habitum admittendi se prædictum Sacramentum infra dictum tempus suscepisse legitime ostendant) eadem auctoritate concedimus, & indulgemus. Et votum, ac juramentum prædicta ad hunc effectum commutamus, & pariter relaxamus, ac statuimus, & ordinamus.

Quibuscumque non obstantibus &c.

§.4. Non obstantibus præmissis, ac dictæ Militiæ statutis etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 16. Februar. 1608. An. III.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris die decimasexta Februarii 1608. Pontificatus nostri Anno III.

XCV.

Innovatio Taxæ Pii PP. IV. servandæ in Officiis Criminalibus Urbis cum nova declaratione. *Ex Regest. in Secret. Brev.*

PAULUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

INter graves Apostolatus nostri curas, quibus assidue premimur, dum regimini Ecclesiæ Universalis tenuitati nostræ nullo nostrorum meritorum suffragio a Domino creditæ invigilare nitimur, postrema illa non est, ut Almæ Urbis nostræ Tribunalia, quæ præ oculis quotidie habemus, & in quibus inter tam multos etiam remotissimarum nationum Christifideles jus dicitur, ita sint ordinata, ut Justitiæ, integritatis, & moderationis aliis sint speculum, & exemplar: Quapropter, si quos abusus, præsertim ex omnium radice malorum cupiditate exortos illa reformare cognovimus, eos pastorali vigilantia recidere, ac penitus evellere debemus.

Pius IV. Taxam a Tribunalibus Criminalibus Urbis observandam præscripsit.

§.1. Alias siquidem fel. rec. Pius Papa Quartus Prædecessor noster constituendo taxam mercedum Notariorum Causarum Criminalium Gubernatoris, Auditoris Cameræ, Vicarii, Senatoris Urbis, & Judicis Burgi inter alias statuit, & præcepit, quod ipsi Notarii pro eorum mercede pro nota sententiæ absolutoriæ desinitivæ, seu decreti vim definitivæ habentis, quidque pro cassatione processus tam in causis, in quibus capitalis, quam in aliis, in quibus non capitalis, sed corporalis, ac etiam in quibus, nec capitalis, nec corporalis pœna imponenda erat, accipere deberent, ex qua quidem Constitutione, & taxa sic distincte præscripta, licet iidem Notarii decreti notam, & processus cassationem prætendere nullo pacto possent, nisi in casu, in quo inquisiti rei, seu carcerati ab illis imputato crimine absolvuntur.

Eam vero Notarii non observantes pauperibus extant gravamini.

§.2. Tamen, sicut accepimus, nec sine animi nostri molestia complures inquisiti, seu carcerati, & forsan pro levi crimine vix examinati, & quandoque etiam non examinati, absque ulla eorum causæ discussione habentes decretum de relaxando, seu de non molestando, vel modica soluta, aut commutata, vel etiam aliqua ex causa Judici benevisa, nulla soluta pœna, a Notariis coguntur ipsis solvere, & decreti notulas, & processus cassationes, perinde ac si formaliter tanquam reperti non culpabiles, prout eadem Pii taxa loquitur, forent absoluti, sub prætextu, quod in eodem relaxationis, seu non molestationis, vel absolutionis decreto, ut plurimum a Judice non subscripto, & forsan etiam eodem Judice inscio, ad effectum extorquendi indebitas pecunias, apponunt clausulam, *mandavit cassari, & amplius non molestari*, quam nec carcerati, nec inquisiti, & non carcerati apponi petunt, nec curant, credentes sic locum esse exactioni dictæ notæ, & cassatio-

fationi, quasi illæ clausulæ absolutionem importent, idque sæpissime contingit præsertim in carceratis pro prætensa contraventione exilii, vel præcepti pro delatione armorum non prohibitorum, pro rixa cum modico vulnere, aut similibus Causis, quæ sine plena Causæ cognitione brevi manu expediendæ sunt: Unde interdum evenit, quod pauperes carcerati non habentes unde solvant, in carceribus detineantur, nec relaxari possunt, nisi in die visitationis carcerum, in quo petunt, & obtinent gratis relaxari. Adducunt autem, sicut etiam accepimus, ad eorum excusationem Notarii, quod ita in præteritum fuit observatum, & quod ab hac observantia sic eadem taxa interpretationem recipit: ignorantes, seu potius ignorare volentes, quod talis non observantia, sed corruptela, & mala extorquendi alienas pecunias consuetudo dicenda est, quod constitutio, & taxa prædictæ interpretatione minime indigebant, cum earum verba clara, non autem dubia sint, quin etiam iidem Notarii frequenter reos inquisitos, & processatos, non tamen umquam carceratos, vel etiam jam carceratos, & sub obligatione, vel fidejussione de se repræsentando, vel alias ante causæ expeditionem relaxatos, ad ejusmodi processus cassationem, sententiæve, seu decreti absolutorii prolationem a Judicibus obtinendam, ut exinde indebitum quæstum notulæ sententiæ, vel decreti, & cassationis processus faciant variis artibus, & fallaciis, præsertim per citationes ad se repræsentandum, vel sententiam audiendum in maximum pauperum reorum dispendium invitos trahunt, & inducunt.

Paulus prædictam Taxam confirmat.

§.3. Volentes igitur hujusmodi extorsionibus, & indebitarum pecuniarum exactionibus pro pastoralis officii debito occurrere, omnesque id genus abusus, & corruptelas de medio tollere, ac pauperes carceratos, seu inquisitos, vel quærelatos quantum fieri potest, sublevare: idcirco Motu proprio non ad alicujus super hoc Nobis oblatæ petitionis instantiam, sed ex mera deliberatione nostra, ac ex certa scientia, deque Apostolicæ potestatis plenitudine reformationem, & taxam Pii Quarti Prædecessoris prædictas, omniaque, & singula in eis contenta, ac prout ibi continentur pro insertis habentes, auctoritate Apostolica confirmamus, approbamus, & innovamus.

Prohibet, quo minus Notarii quidquam accipiant pro notulis sententiarum.

§.4. Et insuper eidem Reformationi, & taxæ inhærentes, & quatenus opus sit eas declarantes, hac nostra perpetua valitura Constitutione statuimus, decernimus, ac districte præcipiendo mandamus omnibus, & singulis nostri, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Camerarii, Vice-Camerarii, Gubernatoris, Auditoris Cameræ, Vicarii, & Clericorum etiam Cameræ nostræ Præsidentium, Senatoris, Conservatorum, Curiæ Burgi, de Gabellis, Ripæque, & Ripettæ, & aliarum quarumcumque etiam Piorum Locorum Almæ Urbis nostræ Curiarum, vel jus dicentium Notariis, Actuariis, Scribentibus, aut quoquo modo criminales causas exercentibus, ne sub pœna privationis officiorum, eorumque proprietatis ipso facto incurrenda, & Cameræ nostræ Apostolicæ applicanda, aliisque gravioribus, & corporalibus arbitrio Judicis imponendis in casu contraventionis pœnis, de cætero audeant, vel præsumant mercedes notulæ sententiæ, aut etiam decreti, aut processus cassationis in relaxatione carceratorum, seu abolitione quærelarum non carceratorum, etiam a sponte dantibus, nec etiam quid minimum accipere, nisi quando ipse carceratus, quærelatus, seu inquisitus fabricato processu, & præcedente plena Causæ cognitione, & discussione Fisco, aut parte, si aderit, citatis in ipsa sententia, seu decreto vim definitivæ habente, a Judice subscripto fuerit a crimine, pro quo detinebatur, seu non detentus quærelebatur, vel definitive tamquam innocens, vel ex hactenus deductis tamquam non repertus culpabilis expresse absolutus.

Exceptis casibus hic expressis.

§.5. Pro compositionibus vero easdem notulas decretorum, & cassationes accipere minime possint, nisi in causis, & criminibus gravibus, gravemque pœnam merentibus, & in quibus non solum intervenerit plena causæ cognitio, sed etiam discussio, & decreta fuerint nedum Judicis, sed manu etiam Procuratoris nostri Fiscalis subscripta; Remissiones tamen gratiosas Bannitorum in contumaciam condemnatorum, nec non exilii, & triremium pœnarum de ordine Nostro, & pro tempore existentis Romani Pontificis, excipimus, in quibus iidem Notarii notulas decretorum, & cassationis processuum accipere licite possint.

Mercedem pro causis accipiendi præscribit.

§.6. In aliis autem quibuscumque casibus, si carcerati fuerint, contenti esse debeant sola mercede mandati de relaxando, juxta dictam taxam Pii Prædecessoris; Si vero non fuerint carcerati pariter contenti esse debeant ea mercede, quæ si carcerati fuissent, ipsis deberetur, pro mandato de relaxando, reprobata omnino, prout reprobamus illa, seu omni alia prava consuetudine, & observantia Notariorum, qui ad effectum extorquendi notulam decreti in omnibus fere decretis de relaxando, sub gratiæ, aut commutationis pœnæ, aut alio quocumque prætextu apponunt clausulas *mandavit cassari, amplius non molestari, silentium imponi, aut similes*.

Prohibet quo que quominus cogant reos ad petendi processus cassationẽ &c.

§.7. Et insuper sub eisdem pœnis prædictis omnibus Notariis prohibemus, ne per se, vel alium carceratos, inquisitos, vel processatos, ad processus cassationem, aut cujuscumque sententiæ, vel decreti absolutorii impetrationem, vel postulationem per citationem ad se repræsentandum, aut ad sententiam, vel alia quavis via directe, vel indirecte, aut quoquo modo cogere, inducere, aut invitare audeant, vel præsumant, sed omnia, & quæcumque contenta in dicta reformatione, & taxa Pii IV. Prædecessoris prædicti, & juxta hanc nostræ declarationis formam ad unguem omnino observent.

Clausulæ.

§.8. Decernentes sic in præmissis omnibus,

bus, & singulis per quoscumque Judices etiam ordinarios, & delegatos quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & definiri debere: irritum quoque, & inane, quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§.9. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, stylo, ac etiam consuetudine quocumque temporis cursu etiam immemorabili, roboratis statutis, usibus, privilegiis, & indultis quibuscumque Urbis præfatæ Tribunalibus, & Curiis, earumque Collegiis, & Superioribus, Præsidentibus, Officialibus, Notariis, aliisque Ministris, & quibuscumque personis quacumque speciali nota, & expressione dignis, & quomodocumque, & qualitercumque privilegiatis etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, etiam consistorialiter sub quibuscumque tenoribus, & formis, & cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis in genere, vel in specie, & alias quomodolibet etiam per Nos concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, individua, & expressa de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi præsentibus pro sufficienter expressis, & ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, & quibuslibet aliis privilegiis, indultis, & literis Apostolicis generalibus, vel specialibus quorumcumque tenorum existant, per quæ præsentibus non expressa, vel totaliter non inserta effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, de quibus quorumque totis tenoribus specifica, individua, & expressa, ac de verbo ad verbum habenda esset mentio specialis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Præsentium publicatio.

§.10. Ut autem præsentes nostræ literæ ad omnium notitiam deducantur, ac omnes quorum interest, aut interesse poterit, afficiant, nec earum possint ignorantiam allegari, volumus, & mandamus illas in Cancellariæ Apostolicæ, & in acie Campi Floræ affigi, & ibi relicta copia aliquandiu detineri, sicque ad effectum incurrendi omnes, & singulas pœnas in eo contentas, perinde ac si personaliter intimatæ fuissent, omnes afficere.

Fides danda transumptis.

§.11. Volumus etiam, quod earum exemplis, etiam impressis, ac Notarii publici manu subscriptis, & alicujus personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ sigillo signatis plena, & indubitata fides, eaque prorsus adhibeatur in Judicio, & extra, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Taxa Pii IV. & præsens declaratio in officiis tenenda.

§.12. Utque tam ipsis Notariis, & scribentibus, quantum petere valeant, quam partibus litigantibus, quantum solvere debeant jugiter innotescat, ut singuli Notarii prædicti dictam taxam Pii IV. Prædecessoris, & hanc nostram declarationem impressam tabellæ affixam in suo quisque officio in loco publico, quo ab omnibus inspici, legi, & intelligi possint, omnino teneant.

Dat. die 1. Martii 1608. An. III.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die 1. Martii 1608. Pontificatus nostri Anno III.

XCIV.

Quod sacrum opus, Agnus Dei in cera signandi, & fractum renovandi, perpetuo spectet ad Monachos dumtaxat Congregationis B. Mariæ Fulien. in Urbe, Cisterciensis Ordinis S. Benedicti.

PAULUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium.

ROmanum decet Pontificem in supremo Sedis Apostolicæ solio divina dispositione constitutum, ad ea munera, in quibus sacra, & sancta ex Catholicæ religionis ritu tractanda sunt, viros ex delectu peculiari eura, & solicitudine assumere, qui æque vitæ integritate, ornatu, ac usu, & peritia præditi, in muneribus hujusmodi hinc cum utilitate, & fide, illinc cum rerum dignitate, versari possint, & velint.

Clemens VIII. delegit hos religiosos ad signandum in cera Agnum Dei, toto tempore sui Pont.

§.1. Quod prudenti consilio a fel: rec: Clemente Papa VIII. Prædecessore nostro factum fuit. Nam cum animo destinasset ad opus sacrum, Agnus Dei in cera signandi, & fractum renovandi, certas, & idoneas personas deputare, quæ ad hoc pium, & devotum munus deligerentur, religiosos Congregationis B. Mariæ Fulien. dignos, & idoneos judicavit, ac etiam pro insigni sua pietate toto suo Pontificatus tempore delegit.

Ipsi d. munus plene impleverunt.

§.2. Religiosi autem ipsi delatum munus aggressi, expectationi d. Clementis Prædecess. abunde responderunt.

Leo ideo XI. eisdem d. munus comprobavit.

§.3. Quod permovit piæ: me: Leonem Papam XI. etiam Prædecessorem nostrum, ut ipsos religiosos in eo munere confirmaret.

Hic modo Pont. eisdem dumtaxat illud perpetuo demandat.

§.4. Cujus vestigiis nos inhærentes, ac existimantes ipsos religiosos in prædicto munere retinendos, ac speciali aliquo Sedis Apostolicæ privilegio, & decreto, in eam sententiam cohonestandos, motu proprio, non ad ipsorũ religiosorum, vel alicujus alterius Nobis pro eis oblatæ petitionis instantiam, sed ex certa scientia, meraque deliberatione nostra, ac de Apost. potestatis plenitudine, d. Congregationi, illiusque religiosis nunc, & pro tempore existentibus, munus, & officium sacrum Agnus Dei in cera signandi, & fractum

ctum renovandi, in Monasterio S. Pudentianæ, & Prioratus S. Bernardi de Urbe dictæ Congregationis, ac quolibet eorum, vel alibi, (si ita Nobis, & Romano Pontifici pro tempore existen. visum fuerit) per religiosos ad id a moderno, & pro tempore existente ejusdem Congregationis Generali deputandos, debitis temporibus obeundum, & exercendum auctoritate Apostolica tenore præsentium, perpetuo committimus, & mandamus, ac etiam concedimus, & assignamus, ipsosque religiosos ad opus, munus, & officium hujusmodi, ab illis modo, & forma præmissis obeundum, & exercendum, cum plena, libera, & omnimoda facultate, & auctoritate, omnia, & singula circa illud necessaria faciendi, & exequendi, perpetuo constituimus, & deputamus.

Ceterisque omnibus prohibet.

§. 5. Districtius propterea præcipientes, & inhibentes, omnibus, & singulis quorumcumque Ordinum, Congregationum, Societatum, & Hospitalium, Monachis, Fratribus, & Religiosis, ac quibuscumque aliis personis tam Ecclesiasticis, quam sæcularibus cujuscumque status, gradus, Ordinis, conditionis, & auctoritatis fuerint, in virtute sanctæ obedientiæ, ne in opere, munere, & officio hujusmodi, per se, vel alium, seu alios, se ingerere, vel immiscere, seu religiosos dictæ Congregationis Fulien. desuper quoquo prætextu, vel causa molestare, perturbare, seu inquietare quovis modo audeant, seu præsumant.

Decretum irritans.

§. 6. Ac irritum decernentes, & inane, quicquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§. 7. Non obstan. præmissis, & quibusvis Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 28. Martii 1607. An. III.

Datum Romæ apud S. Petrum. sub annulo Piscatoris die 28. Martii 1608. Pont. Nostri Anno Tertio.

XCVII.

Ex Regest. in secret. Brev.

Revocatio provisionis factæ de Bajulivatu Turcopilerii eum nova illius unione Magisterio Hospitalis S. Joannis Hierosolymitani donec Regnum Angliæ ad obedientiam Sedis Apostolicæ revertatur.

PAULUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Apostolicæ Sedis providentia circumspecta personarum Religioni adstrictarum quieti invigilans, nonnumquam disposita mutat, & concessa revocat, prout ex re ipsa conspicit salubriter in Domino expedire.

Gregorius XIII. huic Bajulivatū Magisterio univit.

§. 1. Alias siquidem fel. record. Gregorius Papa XIII. Prædecessor Noster Bajulivatum Turcopilerii Hospitalis Sancti Joannis Hierosolymitani, qui caput Linguæ Anglicanæ existit quovis modo vacantem Magisterio dicti Hospitalis, donec Regnum Angliæ ad obedientiam Sedis Apostolicæ reductum foret, univit, & incorporavit.

Paulus V. hanc unionem dissolverat;

§. 2. Ac posimodum Nos certis de causis animum Nostrum tunc moventibus unionem, & incorporationem hujusmodi dissolventes Bajulivatum Turcopilerii prædictum cum Magna Cruce, ac omnibus, & singulis ejus honoribus, & dignitatibus, aliisq; pertinentiis suis, dilecto filio Francisco de Spinay alias Sanlucas fratri Militi dicti Hospitalis nondum tamen professo, quem Charissimus in Christo filius Noster Henricus Francorum, & Navarræ Rex Christianissimus Nobis per suas literas plurimum commendaverat, ex tunc, prout ex eo tempore, postquam professionem prædictam emisisset, contulimus, & de illo providimus.

Et Francisco Spinay d. Bajulivatum contulerat.

§. 3. Deinde verò nonnullis rationabilibus causis animum Nostrum similiter moventibus adducti, literas Nostras, earumque vim, & effectum ad Nostrum, & Sedis Apostolicæ beneplacitum suspendimus, prout in dicti Gregorii Prædecessoris, & Nostris desuper confectis literis plenius continetur.

Ac deinde suas literas suspenderat.

§. 4. Cum autem, sicut Nobis fide dignorum relatione constitit, ad tranquillum statum, & concordiam Religionis prædicti Hospitalis maximè intersit, prædictam Nostram provisionem, & unionis dissolutionem effectum nunquam sortiri, sed in pristinum omnia restitui, & dilectus etiam filius Alphonsus de Wignacourt dicti Hospitalis Magnus Magister prædicto Francisco, licet ille professionem per fratres Milites dicti Hospitalis emitti solitam non emiserit, minusque debitam in Conventu ejusdem Hospitalis residentiam, & solitas Caravanas fecerit, Commendam gratias des Expaulx nuncupatam Prioratus Aquitaniæ ejusdem Hospitalis contulerit. Propterea Nos pro nostri Pastoralis officii munere, ne inter personas Religioni adscriptas discordiarum zizania irrepat, providere volentes, dictarumque literarum tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes, Motu proprio, & ex certa scientia nostra, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine provisionem dicti Bajulivatus Turcopilerii prædicto Francisco per Nos, ut supra factam, revocamus, cassamus, & annullamus, ac eumdem Bajulivatum quovis modo vacantem, etiamsi tanto tempore vacaverit, quod ejus collatio juxta Lateranen. Statuta Concilii ad Sedem prædictam legitime devoluta, ipseque Bajulivatus dispositioni Apostolicæ specialiter, vel generaliter reservatus existat, & ad eum consueverit quis per electionem assumi, super eo quoque inter aliquos lis, cujus statum præsentibus haberi volumus pro expresso, pendeat indecisa, dummodo tempore Datæ præsentium non sit in eo alicui alii, quam prædicto Francisco, ut præfertur, specialiter Jus quæsitum: dicto Magisterio, donec Regnum prædictum ad obedientiam dictæ Sedis reductum fuerit, de novo unimus, annectimus, & incorporamus, itaut liceat pro tempore existenti Magistro dicti Hospitalis per se, vel alium, seu

seu alios possessionem Bajulivatus, annexorum, membrorum, possessionum, Juriumque, & pertinentiarum prædictorum retinere, seu quatenus opus sit, propria auctoritate appræhendere, & donec dictum Regnum ad obedientiam prædictam reductum fuerit, similiter retinere.

Derogat contrariis.

§. 5. Non obstantibus priori Nostra voluntate prædicta, ac Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris Nostri, & aliis Constitutioninibus Apostolicis, nec non regula Nostra de non tollendo jure quæsito, ac dicti Hospitalis etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, & consuetudinibus, stabilimentis, usibus, & naturis, privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis pro tempore existenti Magistro prædicto, Conventui, ac Fratribus dicti Hospitalis per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores Nostros, acNos, & Sedem prædictam sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarium derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, nec non irritantibus, & aliis decretis in genere, vel in specie, etiam ad Imperatoris, Regum, Ducum, vel aliorum Principum instantiam, seu etiam motu, & scientia similibus, & potestatis plenitudine, etiam consistorialiter, vel per viamstatuti perpetui, seu contractus, aut alias quomodolibet etiam iteratis vicibus concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, acsi de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata, inserti forent, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque.

Aut si aliqui super provisionibus sibi faciendis de dignitatibus dictæ Hospitalis specialibus, vel aliis beneficiis Ecclesiasticis in illis partibus generales dictæ Sedis, vel Legatorum ejus literas impetrarint, etiamsi per eas ad inhibitionem, reservationem, & decretum, vel alias quomodolibet sit processum: quas quidem literas, & processus habitos per easdem, & inde sequuta quæcumque ad dictum Bajulivatum volumus non extendi, sed nullum per hoc eis quoad assequutionem dignitatum, seu beneficiorum aliorum prejudicium generari, & quibuslibet aliis privilegiis, Indultis, & literis Apostolicis generalibus, vel specialibus quorumcumque tenorum existant, per quæ præsentibus non expressa, vel totaliter non inserta effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de qua, cujusque toto tenore habenda sit in Nostris literis mentio specialis.

Præcipit d. Bajulivatus oneribus satisfieri.

§. 6. Volumus autem, quod propter unionem, annexionem, & incorporationem hujusmodi dictus Bajulivatus propterea debitis non fraudetur obsequiis, sed ejus congrue supportentur onera consueta.

Irritamque hanc reddi unionē si Anglia ad d. obedientiam reducatur.

§. 7. Quodq; postquam dictum Regnum ad obedientiam prædictam reductum fuerit, unio, annexio, & incorporatio prædictæ dissolutæ sint, & esse censeantur, ipseque Bajulivatus in pristinum statum revertatur eo ipso, & insuper ex nunc irritum decernimus, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Dat. die 29. Martii 1608. An. III.

Datum Romæ apud S. Petrum sub annulo Piscatoris die 29. Martii 1608. Pont. Nostri Anno III.

XCVIII.

Facultas Christianissimo Regi Franciæ, perpetuo Administratori Militaris Ordinis Sancti Spiritus, Statuta pro illius prospero regimine necessaria, & utilia edendi, corrigendique, & immutandi.

PAULUS PAPA V.

Charissimo in Christo filio nostro Henrico Francorum Regi Christianissimo, salutem, & Apostolicam benedictionem.

Exordium.

Majestatis tuæ votis, quæ ex catholicæ religionis zelo prodire conspicimus, libenter annuimus.

Facultas datur Christianissimo Regi Galliæ edendi, corrigendi, & immutandi statuta Militaris Ordinis Sancti Spiritus, licita tamen, & honesta, Cōciliog; Trid. & Apostolicis Constitut. nō contraria.

§. 1. Hinc est, quod Nos supplicationibus ejusdem Majestatis tuæ, quæ Militaris Ordinis S. Spiritus perpetuus administrator existit, nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, tibi, & pro tempore existenti dicti Ordinis Administratori, seu Magno Magistro, ut quæcumque statuta prædicti Ordinis, prout rerum, & temporum qualitas, & ratio exegerit, ac tibi, & Administratori, seu Magno Magistro pro tempore existenti expediens videbitur, corrigere, seu in meliorem formam reducere, reformare, alterare, mutare, & interpretari, ac alia dicti Ordinis, illiusque Militum, rerum, & bonorum prosperum statum, regimen, & gubernium, felicemque directionem, & administrationem concernentia, ac alias Ordini, & Militibus prædictis necessaria, & utilia, licita tamen, & honesta, sacrisque Canonibus, & Concilii Trid. decretis, necnon Constitutionibus, & Ordinationibus Apost. non contraria, de novo, ac ex integro condere, edere, & facere, libere, & licite possis, & valeas, ac possit, & valeat, plenam, & liberam facultatem, & licentiam, ac auctoritatem, Apostolica auctoritate, tenore præsentium concedimus, & elargimur.

Derogatio contrariorū.

§. 2. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 17. Aprilis 1608. An. III.

Datum Romæ apud S. Marcum sub Annulo Piscatoris, die decima septima Aprilis 1608. Pontificatus nostri Anno III.

XCIX.

Ex Regest. in Secret. Brev. Facultates Cardinali Joanni Garziæ Millino Sedis Apostolicæ in Germaniam, & Hungariam Legato conceduntur.

PAULUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Dilecto Filio Nostro Joanni Garzia, Tituli Sanctorum Quatuor Coronatorum, S.R.E. Presbytero Cardinali, Millino nuncupato, Nostro, & Apostolicæ Sedis ad Charissimum in Christo Filium Nostrum Rhodulphum Hungariæ, & Bohemiæ Regem Illustrem, Romanorum Imperatorem electum, & Principes Germaniæ, & ipsam Germaniam, & Hungariam universas de latere Legato salutem, & Apostolicam benedictionem.

Mos concedendi facultates Legatis S.A. SOlemne est Romanis Pontificibus hujus Sedis Legatos, qui præsertim ad Summos Reges, & remotas procul Provincias è latere destinantur, privilegiis Apostolicis, quantum fert temporis, & locorum ratio, cumulate prosequi, ut, & ipsi illis suffulti possint in functione muneris sui, benignitatem hujus Sedis erga ejus fideles, & devotos, cum venerit usus, liberaliter impertiri.

Card. Millinus Legatus in Germaniã, & Hungariã. §.1. Proinde, cum te ad Charissimum in Christo Filium nostrum Rodulphum Hungariæ, & Bohemiæ Regem Illustrem, in Imperatorem electum, ac Germaniæ Principes, & universam Germaniam, & Hungariam, omnesque illius Provincias, Civitates, & Terras, ac quæcumque eis adjacentia, & cætera alia earum Loca, ad quæ Te declinare contigerit, ad componendas hujus temporis discordias nostrum, & dictę Sedis de latere Legatum de Fratrum nostrorum consilio destinaverimus;

Facultates ei conceduntur. §.2. Nos, ut Germaniæ, & Hungariæ Provinciarum, Civitatum, Terrarum, & Locorum prædictorum, eorumque personarum saluti, opera tua, consulatur, hoc tuum munus specialibus favoribus prosequendum censuimus, ut illis suffultus, juxta datam tibi a Domino sapientiam utaris provide, ac prudenter, sicut ad Dei gloriam, Populorum solamen, & ædificationem, ipsiusque Sedis decorem videris expedire.

Ecclesias omnes, Capitula, & Regularium Domos visitandi. §.3. Itaque ut Tu, & personis Germaniæ, & Hungariæ, Provinciarum, Civitatum, Terrarum, & Locorum prædictorum ad te undecumque confluentibus, ubicumque domicilium habuerint, & undecumque originem trahent, opportune consulere, teque erga illos utilem, & benignum exhibere possis, circumspectioni tuæ per te, vel alium, seu alios viros probos, & idoneos, Patriarchales, Primatiales, Metropolitanas, & alias Cathedrales, & Collegiatas, ac Parochiales Ecclesias, necnon Monasteria, tam virorum, quam mulierum, Prioratus, Præpositoras, & loca sæcularia, etiam Cluniscen., Cistercien., Præmonstraten., ac quorumvis aliorum Ordinum etiam Mendicantium Regularia, necnon Hospitalia etiam exempta, dictæque Sedi immediate subjecta, vel quocumque alio privilegio suffulta, eorumque Capitula, Conventus, Universitates, Collegia, & personas, tam sæculares, quam regulares etiam, ut præfertur, exemptas, & subjectas, quoties tibi videbitur, Apostolica auctoritate, visitandi, ac in illorum statum, formam, regulas, instituta, regimen, statuta, consuetudines, vitam, ritus, mores, & disciplinam, tam conjunctim, quam divisim, ac tam in capite, quam in membris, diligenter inquirendi, necnon Evangelicæ, & Apostolicæ doctrinæ, sacrorumque Canonum, & Generalium Conciliorum decretis, ac Sanctorum Patrum traditionibus, atque institutis inhærendo, & alias, prout occasio, rerumque qualitas exegerit, quæcumque mutatione, correctione, emendatione, revocatione, & renovatione, vel etiam ex integro editione indigere cognoveris, reformandi, mutandi, corrigendi, & etiam de novo condendi, condita sacris Canonibus non repugnantia confirmandi, abusus quoscumque tollendi, regulas, institutiones, observationes, & Ecclesiasticam disciplinam, ubicumque illæ exciderint, modis congruis restituendi, & reintegrandi, prædicti Concilii Tridentini decreta, ubi nondum introducta sunt, proponendi, & custodiri præcipiendi, ipsasque personas, tam sæculares, quam regulares, etiam exemptas ad debitum, & honestum vitæ modum revocandi, ac quidquid inde statueris, & ordinaveris, perpetuo observari faciendi.

§.4. Contra inobedientes, ac etiam contra falsarios, usurarios, raptores, incendiarios, & alios criminosos, & delinquentes quoscumque, etiam exemptos, eorumque fautores, & receptatores, cujuscumque dignitatis, ordinis, & conditionis fuerint, per viam accusationis, vel denunciationis, & etiam ex officio, etiam summarie, simpliciter, & de plano, ac sine strepitu, & figura judicii, inquirendi, & procedendi, reosque, prout canonicæ requirunt sanctiones, & alias tibi videbitur expedire, puniendi. *Contra reos procedendi.*

§.5. Necnon horum criminum, & beneficiales, ac matrimoniales, & quascumque alias causas Ecclesiasticas, prophanas, civiles, criminales, & mixtas ad Forum Ecclesiasticum quomodolibet pertinentes, sine præjudicio Ordinariorum, quoad causas hujusmodi in prima instantia coram eis, juxta Concilii Tridentini decretum, ubi illud receptum, & in usu est, cognoscendi, tam per viam simplicis querelæ, quam etiam quarumcumque appellationum a quibuscumque Judicibus Ordinariis, & etiam a Sede prædicta Delegatis interpositarum, & dicta durante legatione interponendarum, motas, & incohatas, ac interim movendas cum omnibus earum incidentibus, dependentibus, emergentibus, annexis, & connexis, etiam summarie, simpliciter, & de plano *Causas Ecclesiasticorũ cognoscendi.*

plano, ac sine strepitu, & figura Judicii, sola veritate inspecta, terminisque substantialibus, unico contextu, vel etiam non servatis, sed illorum loco præfixo termino, arbitrio tuo procedendi, audiendi, & fine debito terminandi, & ad hunc, cæterorumque contingentium effectum quoscumque etiam per edictum publicum, constito prius, etiam summarie, & extrajudicialiter de non tuto ad illos accessu, citandi, & monendi, eisque, & etiam quibusvis Judicibus, cæterisque personis, quibus, & quoties opus fuerit, etiam per simile edictum, ac etiam sub censuris, & pœnis Ecclesiasticis, nec non pecuniariis, tuo, vel Delegatorum tuorum arbitrio moderandis, & applicandis, inhibendi, ac contra inobedientes, & rebelles quoslibet censuras, & poenas ipsas etiam iteratis vicibus, aggravandi, interdictum Ecclesiasticum apponendi, & relaxandi, auxiliumque brachii sæcularis invocandi, seu causas ipsas alii, vel aliis idoneis, modo, & forma præmissis, ac cum simili, vel limitata potestate, pariter audiendas, & terminandas delegandi: quascumque personas adversus sententias, res judicatas, & contractus quoscumque, prout juris fuerit, in integrum restituendi; Juramenta quæcumque ad effectum agendi dumtaxat, quibuslibet relaxandi: Quoscumque a quibusvis censuris, & pœnis simpliciter, vel ad cautelam, prout juris fuerit, absolvendi.

Ab irregularitatibus dispensandi.

§.6. Præterea quoscumque ad te recurrentes, qui homicidium etiam voluntarium, necnon sacrilegium, simoniam, & perjurii reatum quomodocumque commiserint, qui bellis interfuerint, qui manus violentas in Clericos, & Presbyteros, non tamen Episcopos injecerint, & qui ratione Beneficiorum Ecclesiasticorum per eos obtentorum, Horas non dixerint, & intra tempus a jure statutum, vel fundatione, aut alias requisitum se ad Sacerdotium promoveri non fecerint, quive Beneficia Ecclesiastica contra Constitutionem fe. rec. Joannis Papæ XXII. Prædecessoris Nostri, quæ incipit *Execrabilis*, aut alias indebite retinuerint, etiamsi ipsi, ac etiam alii quicumque ex aliis quibuscumque causis, fructus ecclesiasticos indebite, & quomodocumque perceperint; Et prætereaeos, qui adulterium, incestum, sacrilegium, fornicationem, & aliud quodcumque peccatum carnis perpetraverint: Necnon literarum, & supplicationum Apostolicarum falsarios, usurarios, raptores, incendiarios, & aliorum quorumcumque criminum ad Forum Ecclesiasticum pertinentium reos, tam Clericos, quam Laicos, si hoc a te humiliter petierint, homicidas voluntarios, videlicet, ac in susceptis Ordinibus simoniacos Clericos, eis ab Altaris Ministerio perpetuo suspensis, alios vero simoniæ labe, occasione Beneficiorum infectos, Beneficiis ipsis prius realiter dimissis, & qui fructus Ecclesiasticos indebite perceperint, illis pro facultate impetrantium, arbitrio tuo, Ecclesiis, & Locis, unde profecti sunt, restitutis, vel in pauperes erogatis, vel etiam ipsis impetrantibus in toto, vel in parte remissis, necnon Apostatas, postquam ad Ovile redierint, vel si necessitas, aut utilitas postulaverit, ad alios ordines pares, vel strictiores transierint, & prorsus quoscumque alios in omnibus, & quibuscumque aliis casibus, etiam dictæ Sedi reservatis, non tamen alias contentis in literis die Cœnæ Domini legi consuetis, nec non excommunicationis, aliisque sententiis, censuris, & pœnis Ecclesiasticis, & temporalibus, quas propterea quomodolibet incurrerint, etiam in utroque Foro absolvendi, ac cum eis, & prorsus cum quibusvis aliis Clericis, & personis Ecclesiasticis super quacumque irregularitate, per eos, non tamen occasione homicidii voluntarii, vel bigamiæ quomodolibet contracta, etiamsi ipsi censuris hujusmodi sic ligati Missas, & alia divina Officia, non tamen in contemptum clavium celebraverint, vel alias se se divinis immiscuerint: ita, ut nondum promoti, omnes etiam Sacros, & Presbyteratus Ordines suscipere, ac tam ipsi, quam alii in susceptis, etiam in Altaris ministerio ministrare, ac quæcumque, & qualiacumque Beneficia Ecclesiastica cum cura, & sine cura, qualitercumque qualificata, quæ tamen plura non sint, quam quæ a Concilio Tridentino permittuntur, recipere, illaque, & per eos obtenta retinere libere, & licite valeant: Ac super male ablatis, & retentis incertis, facta prius, si, & prout poterit, debita satisfactione, dispensandi, & ab eis, aliisque prædictis omnem inhabilitatis, & infamiæ maculam, sive notam, contra eos insurgentem, penitus abolendi, & in pristinum statum restituendi.

Alias hic indicatas dispensationes concedendi.

§.7. Ac quibusvis in ætate legitima constitutis, ac alias idoneis, ut ad omnes, & qui competenter beneficiati fuerint, vel etiam ubi, & Ecclesiarum, & locorum necessitas, aut utilitas id suaserit, ad titulum Patrimonii etiam ad sacros, & Presbyteratus Ordines a suo Ordinario in unitate Fidei, & dictæ Sedis obedientia persistente, vel cum ejusdem, aut Vicarii sui testimonio alioquin a quocumque maluerint Catholico Antistite, gratiam, & communionem dictæ Sedis habente extra Romanam Curiam, & in propria Diœcesi residente, etiam quoad sacros Ordines, quibusvis tribus Dominicis, vel aliis festis diebus, etiam extra tempora a jure statuta; ac etiam quibusvis aliis, juxta canonicas sanxiones, qualificatis, earum Civitatum, & Diœcesum, in quibus similes Antistites non fuerint, ut pariter a quocumque alio voluerint Catholico Antistite clericali charactere insigniri, & ad omnes etiam Sacros, & Presbyteratus Ordines, ut præfertur, promoveri, & in illis sic promoti, etiam in Altaris Ministerio ministrare possint, licentiam tribuendi. Insuper cum patientibus defectum natalium, si consideratis diligenter circumstantiis universis, quæ citra idoneitatem personarum fuerint attendendæ, & si paternæ non sint incontinentiæ imitatores, sed bonæ conversationis, & vitæ, aliaque eis merita suffragentur, ad dispensationis gratiam obti-

nendam: cum corpore vitiatis, dummodo tanta non sit deformitas, quæ scandalum in Populo debeat generare, ut pariter ad omnes etiam sacros, & Presbyteratus Ordines promoveri, ac quæcumque Beneficia Ecclesiastica cum cura, & sine cura, etiamsi Parochiales Ecclesiæ, vel earum perpetuæ Vicariæ, aut Canonicatus, & Præbendæ, Dignitates, Personatus, Administrationes, vel Officia in Cathedralibus, vel Metropolitanis, vel Collegiatis Ecclesiis, & Dignitates ipsæ, non tamen, quoad defectum natalium patientes, si in Cathedralibus etiam Metropolitanis post Pontificales majores, vel Collegiatis Ecclesiis hujusmodi principales fuerint, si eis alias canonice conferantur, aut eligantur, præsententur, vel alias assumantur ad illa, & instituantur, in eis recipere, & dummodo plura simul non sint, retinere: Ac etiam cum quibusvis personis tertio, seu tertio, & quarto a communi stipite, aut quarto etiam duplicibus, vel multiplicibus consanguinitatis, vel affinitatis gradibus invicem conjunctis, vel se se attinentibus, videlicet si vir, vel alius aliter non obligatus mulierem nullam dotem habentem dotare, aut vir ipse eam cum dote minus competenti ducere voluerit, seu si locus angustus, & contrahere volentes, aut nobiles, aut illic principales fuerint, seu quia ipsi in Civitatibus, vel Oppidis insignibus primarii, paris conditionis personas invenire nequiverint, vel ubi mulier in proprio Castro, vel Loco virum sibi non attinentem, cui honeste nubere possit, minime invenerit, & si extra nubere cogeretur, dotem ad id in bonis stabilibus competentem non habuerit, ac etiam pro sedandis inimicitiis utriusque parentum, Fratrum, Cognatorum, vel Affinium ante contractum Matrimonii ex alia causa intercedentibus, & pace ineunda, aliisque hujusmodi casus, & aliis quibuscumque causis, quæ tibi videbuntur, ac etiam sine earum expressione, & pro tuæ voluntatis libito, & simili modo in publica honestatæ justitiæ, ubi solum Sponsalia intercesserint, ac cognatione spirituali, non tamen inter levatum, & levantem, ut matrimonium inter se contrahere, & in facie Ecclesiæ solemnizare, ac postquam contractum fuerit, in eo remanere. Ac pariter cum iis, qui hujusmodi impedimentis non obstantibus, illud scienter, vel ignoranter contraxerint, prolemque exinde susceperint, ipsos ab incestus reatu, & excommunicationis pœna, aliisque censuris Ecclesiasticis in forma Ecclesiæ consueta, injuncta inde eis, pro culpæ modo, pœnitentia salutari, & aliis, quæ de jure fuerint injungenda absolvendo, ut etiam Matrimonium de novo inter se contrahere, & ut præfertur, solemnizare, ac pariter in eo remanere libere, & licite valeant, dispensandi, prolem exinde susceptam, & suscipiendam legitimam decernendi, atque nunciandi.

Etiam Matrimoniales.

Beneficia vacantia, dimissa, vel resignata conferendi.

§. 8. Ad hæc resignationes quorumcumque Beneficiorum Ecclesiasticorum cum cura, & sine cura, sæcularium, nec non Cluniacen., Cistercien., Præmonstraten., Grandimonten., & Fontisebrandi, & quorumcumque aliorum Ordinum Regularium intra limites tuæ legationis consistentium, etiamsi sæcularia, Dignitates, Canonicatus, & Præbendæ, Personatus, Administrationes, vel officia in Cathedralibus etiam Metropolitanis, vel Collegiatis Ecclesiis, & Dignitates ipsæ in Cathedralibus etiam Metropolitanis post Pontificales majores, vel Collegiatis Ecclesiis hujusmodi principales, aut Parochiales Ecclesiæ, vel earum perpetuæ Vicariæ; Regularia vero Beneficia hujusmodi Prioratus, etiam conventuales, & electivi, Præpositurae, Præpositatus, Dignitates, Personatus, Administrationes, & Officia etiam curata, & electiva, aut de jure patronatus Laicorum, vel eorum Ecclesiasticorum mixtim, & alias qualitercumque qualificata, ac etiam dispositioni Apostolicæ specialiter, vel generaliter reservata, vel affecta, & cujuscumque annui valoris, illorum fructus, redditus, & proventus fuerint, simpliciter, vel ex causa permutationis, ac cessiones Commendarum, necnon litis, & causæ Beneficiorum, tam in dicta Curia, quam extra eam litigiosorum, ac jurium quorumcumque recipiendi, & admittendi, causas desuper pendentes, quoad ipsos cedentes tantum avocandi, litesque hujusmodi penitus extinguendi, uniones, annexiones, & incorporationes ex causis, quæ tibi justæ videbuntur, dissolvendi, dictaque Beneficia tam simpliciter, quam ex causa permutationis resignata, per resignationem, seu dissolutionem hujusmodi, ac quæcumque alia per obitum, aut alias quibusvis modis, & ex quorumcumque personis extra dictam Curiam intra limites dictæ Legationis, sive Provinciæ, & Locorum ejusdem, ad quæ eundo, & redeundo te declinare contigerit vacantia, dummodo illa, quæ per obitum vacaverint ratione familiaritatis continuæ commensalitatis nostræ, seu alicujus Cardinalis viventis, prædictæ dispositioni reservata, vel affecta non fuerint, personis idoneis, ac etiam pro Ecclesiarum, & locorum necessitate, & utilitate, Presbyterorumque sæcularium proborum, & peritorum penuria, Parochiales Ecclesias, vel earum perpetuas Vicarias quibusvis Fratribus Mendicantium Ordinum professoribus ad instruendum plebes, & hujusmodi munera idoneis conferendi, & de illis etiam providendi; Ac cum eisdem Professoribus, ut dictas Parochiales Ecclesias, seu Vicarias recipere, & retinere possint, dispensandi. Monasteriis tam virorum, quam mulierum Ordinum quorumcumque Legationis prædictæ, quorum tamen virorum fructus, redditus, & proventus ducentorum florenorum auri de Camera, secundum communem æstimationem, valorem annuum non excedant, nunc, & pro tempore vacantibus, de Abbatibus, & Abbatissis, seu Prælatis providendi, seu Monasteria, & alia regularia Beneficia hujusmodi commendari solita, vel saltem Commendis de illis autea ad vitam

factis

factis tunc cessantibus vacantia personis sæcularibus per eas quoad vixerint, vel ad tempus tenenda, regenda, & gubernanda; ita quod liceat eis, debitia, & consuetis illorum supportatis oneribus, de residuis eorum fructibus, redditibus, & proventibus disponere, & ordinare, sicuti illa in titulum pro tempore obtinentes, de illis disponere, & ordinare potuerunt, seu etiam debuerunt, alienatione tamen quorumcumque bonorum immobilium, & pretiosorum mobilium, Monasteriorum, & Beneficiorum regularium commendandorum prædictorum eis penitus interdicta commendandi, & ad sententiarum rei judicatæ exequutorialium, & censurarum per resignantes, seu cedentes in Auditorio causarum Palatii Apostolici, seu alibi ubicumque habitarum prosequutionem, illos, iu quorum favorem resignaverunt, vel cesserint admittendi, seu admitti faciendi, & ad ulteriorem exequutionem usque ad realem paritionem contra quoscumque etiam Pontificali dignitate prædiios, procedendi, ac juri patronatus, etiam si Laicorum tantum, etiam nobilium sit, ad effectum provisionum, & Commendarum hujusmodi ea vice dumtaxat pro medietate, &, si ex causa permutationis fiant, vel Beneficia hujusmodi litigiosa fuerint, aut juspatronatus hujusmodi etiam patronis Laicis tantum aliter quam es fundatione, vel dotatione competat, seu Laicorum, & Clericorum mixtim existat, in totum specialiter, & expresse derogandi, necnon verum, & ultimum vacationis modum, etiamsi ex eo quævis generalis reservatio resultet, pro expresso habendi, & ad effectum validitatis provisionum, & Commendarum per resignationem, seu ex cessione jurium hujusmodi vacantium, quascumque reservationes, uniones, anuexiones, incorporationes, absque consensu Coadjutorum, deputationes, nominationes, ac nominandi, conferendi, & alias citra accessus, & regressus, facultates, & mandata etiam per Nos, & dictam Sedem, illiusque Legatos quibusvis personis, Ecclesiis, Hospitalibus, & Locis, non tamen Seminariis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis etiam motu proprio, & ex certa scientia, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, ac quacumque consideratione, intuitu, & contemplatione, factas, & concessas, ac faciendas, & concedendas, illorumque omnium vim, & effectum, quoad resignationes, & concessiones in manibus tuis pro tempore faciendas dumtaxat, omnino suspendendi, & in hujusmodi vacatione, effectum sortiri, aut locum sibi vindicare non posse, neque debere, decernendi: Ac etiam super prædictorum Beneficiorum resignatorum, seu cessorum fructibus, redditibus, & proventibus, quatenus id ferre commode poterunt, quascumque pensiones annuas, non tamen medietatem fructuum, redditnum, & proventuum hujusmodi excedentes, ac fructus, redditus, & proventus hujusmodi usque ad dictam medietatem, loco pensionis resignantibus, vel cedentibus, quoad viaeriut, prædicta Beneficia pro tempore obtinentes, & eorum Successorea annis singulis, in locis, & terminis, ac sub privationis, & aliis sententiis, censuris, & pœnis Ecclesiasticis, necnon vinculis, clausulis, & cauthelia in talibus apponi solitis, persolvendi, etiam cum regressu ad resignata, vel cessa Beneficia hujusmodi, ob non solutionem, vel invalidam assignationem earum in forma solita, de consensu illorum, qoi dictas pensiones persolvere habebunt, reservandi, constituendi, & assignandi, ac easdem, & alias hactenus reservatas, & deinceps reservandas pensiones de consensu, etiam anticipata solutione aliquorum annorum, cassandi, extinguendi, & annullandi.

§. 9. Quascumque concordias licitas, & honestas, approbandi, & confirmandi, omnes, & quoscumque juris, & facti defectus, si qui intervenerint in eisdem, supplendi, easque ab omnibus firmiter observari debere decernendi. Concordias confirmandi.

§. 10. Ac in quibusvis Cathedralibus etiam Metropolitanis, ac Collegiatis Ecclesiis Canonicatus, & Præbendas, Dignitates, Personatus, Administrationes, & Officia; necnon Monasteria tam virorum, quam mulierum cujuscumque Ordinis, & prorsus quæcumque alia Beneficia Ecclesiastica cum cura, & sine cura, sæcularia, & regularia, etiam, ut præfertur, qualificata, eum omnibus jurisdictionibus, & insignibus consuetis, ac etiam cum eo, quod in titulum perpetui Beneficii Ecclesiastici erigi numquam possint, Hospitalia, Confraternitates, & alia Religiosa loca erigendi, & instituendi; ac bona pro eorum dote assignanda, quæ competens sit, perpetuo applicandi, & approbandi; Necnon in hujusmodi erectionibus dumtaxat juspatronatus, & præsentandi Ordinario Loci personas idoneas ex fundatione, vel dotatione dumtaxat reservandi, & concedendi; ac uniones, annexiones, incorporationes, suppressiones, applicationes, translationes, separationes, dismembrationes, & alias hujusmodi dispositiones Beneficiorum, & bonorum, ac fructuum Ecclesiasticorum, in omnibus casibus Concilii Tridentini, & alias, prout tibi, juxta rerum, & personarum exigentiam, expedire videbitur, perpetuo, vel ad tempus faciendi: Ac quæcumque statuta, & ordinationes, licita, & honesta, ac sacris Canonibus non contraria condendi. Canonicatus, Dignitates, Hospitalia, &c. erigendi.

§. 11. Præterea quibusvis personis, Ecclesiis, Capitulis, Monasteriis, Conventibus, Confraternitatibus, & Locis dictæ Legationis, ut bona immobilia Monasteriorum, Prioratuum, Dignitatum, & aliorum Beneficiorum, ac Locorum Ecclesiasticorum in evidentem illorum utilitatem, vel necessitatem, permutare, seu vendere, aut in emphytheusim etiam perpetuã concedere possint, licentiam concedendi, seu permutationes, aut venditiones, vel concessiones hujusmodi, sic jam factas, in forma consueta approbari, & confirmari, ac etiam quos- Ecclesiasticis facultatem concedendi bona permutandi &c.

quoscumque defectus in illis suppleri mandandi.

Non residentibus Indultū perceptionis fructuum elargiendi.

§.12. Necnon quibusvis Cathedralium, etiam Metropolitanarum, & Collegiatarum Canonicis, aut Dignitates, Personatus, Administrationes, Officia, & alia Beneficia Ecclesiastica in eis, non tamen curam animarum Parochianorum habentibus, infra trigesimum annum constitutis, ut literarum studio, in loco, ubi illud vigeat, generali insistendo, & actu studendo, omnes fructus, redditus, & proventus suorum Canonicatuum, & Præbendarum, Dignitatum, Personatuum, Administrationum, Officiorum, & Beneficiorum prædictorum, cum ea integritate, quotidianis distributionibus dumtaxat exceptis, cum qua illos perciperent, si præsentes interessent, & ad residendum interim apud illas minime teneantur; ita tamen, ut intra primum annum dicti quinquennii, ij saltem Subdiaconi fiant, qui ratione suorum Beneficiorum, ad aliquem, seu aliquos ex sacris Ordinibus promoveri teneantur, eisdem, & aliis etiam Presbyteris, ac etiam in dignitate Ecclesiastica constitutis, ut leges, & alia jura civilia, etiam in Scholis publicis usque ad quinquennium audire, in illis versari, & studere, & ad gradus omnes ejus facultatis promoveri, licite, & libere valeant, indulgendi.

Notarios, Comites, Equitesque creandi &c.

§.13. Cæterum, ut virtute, & meritis præstantes dignioris nominis, & titulo decorentur, viros aliquot, quos videris, sive nobilitate, sive gradu, vel doctrina, & moribus laudabiles, alios, videlicet Clericos in Nostros, & dictæ Sedis Notarios, recepto prius ab eis solito juramento, alios vero Laicos in Palatii, & Aulæ Nostræ Lateranensis Comites, & alios auratæ Militiæ Milites, cum insignibus debitis, & consuetis, facta ab eis Fidei professione, juxta formam novissime a Sede prædicta propositam creandi, recipiendi, & instituendi, ac eos etiam aliorum Notariorum, necnon Comitum, & Militum numero, & consortio favorabiliter aggregandi, ipsisque etiamsi Notarii habitum, & Rocchettum non ferant, nihilominus, ut omnibus, & quibuscumque privilegiis, honoribus, prærogativis, favoribus, gratiis, & indultis aliis Notariis etiam de numero Participantium, nec non Comitibus, & Militibus concessis, sine tamen præjudicio dictorum Notariorum de numero Participantium, & citra exemptionem a Concilio Tridentino sublatam, utantur, concedendi.

Celebrandi, vel celebrari faciendi in locis interdicto Ecclesiastico suppositis.

§.14. Necnon quibuscumque utriusque sexus Ecclesiasticis, & Sæcularibus, quos ad loca Ecclesiastico interdicto etiam Apostolica auctoritate supposita, declinare contigerit, ut in eis, januis clausis, non pulsatis Campanis, excommunicatis, & interdictis prorsus exclusis, dummodo ipsi causam non dederint hujusmodi interdicto, nec eis id contigerit, specialiter interdici, in sua, & domesticorum Familiarium suorum præsentia celebrare, & celebrari facere, licite possint, facultatem tribuendi,

Indulgentias concedendi.

§.15. Postremo omnibus utriusque sexus Christifidelibus vere pœnitentibus, & confessis, qui quascumque sæculares, vel regulares Ecclesias, seu Cappellas una die, & una vice tantum, plenariam omnium peccatorum suorum Indulgentiam, & remissionem. in una vero, vel duabus anni Festivitatibus dumtaxat, a primis Vesperis, usque ad secundas Vesperas, & occasum Solis cujusque diei Festi, visitaverint, & pro unione Principum, & Fidei Catholicæ propagatione, preces Altissimo effuderint, quo die festo id fecerint, decem annos, & decem quadragenas, & infra de injunctis eis pœnitentiis, seu quæ merito injungi debuissent, misericorditer in Domino relaxandi; ita ut relaxatio hujusmodi, semel tantum pro una Ecclesia, vel Cappella fiat; & si pro duobus diebus festis concedatur, triennium, pro uno vero festo concessa, quinquennium tantum debeat perdurare.

Aliaque hic expressa faciendi.

§.16. Necnon vota quæcumque ultramarino, visitationis Liminum BB. Petri, & Pauli Apostolorum de Urbe, S. Jacobi in Compostella, castitatis, & Religionis votis dumtaxat exceptis, in alia pietatis opera commutandi: Denique, ut omnibus utriusque sexus personis Ecclesiasticis, & Sæcularibus, non tamen Regularibus, ut propter adversam valetudinem, & infirmitates, ovis, butyro, caseo, lacticiniis, & carnibus tam quadragesimæ, quam aliis anni temporibus, ac diebus, quibus horum usus prohibetur, secreto tamen, & sine scandalo, ac de utriusque Medici consilio uti, & vesci licite possint, indulgendi; Ac etiam omnibus, & quibuscumque personis Ecclesiasticis, etiam Prælatis, ut de bonis, & rebus Ecclesiasticis, juxta formam in quinterno Cancellariæ Apostolicæ adnotatam, testari, & disponere libere, & licite valeant, facultatem concedendi: Tempus quoque præfixum Exequutoribus ultimarum voluntatum ad illas exequendum, prorogandi, ipsasque ultimas voluntates in alios pios usus commutandi; & ut concessiones, gratiæ, ac literæ per te vigore præsentium concedendæ, sublatis obstaculis suum sortiantur effectum, quascumque personas ad effectum omnium, & singulorum præmissorum dumtaxat consequendum, ab omnibus, & quibuscumque excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati fuerint, dummodo in eis per annum non insorduerint, absolvendi, & absolutos fore censendi, vicesque tuas in præmissis, sive universis, sive singulis committendi, Judices assistentes, Commissarios, & Exequutores pro prædictorum, & literarum tuarum exequutione, & observatione delegandi, mandata, prohibitiones, & monitoria etiam sub censuris, & aliis pœnis prædictis, cæterisque tibi benevisis remediis, & etiam, appellatione postposita, decernendi: Ac omnia, & quæcumque alia in præmissis, & circa ea necessaria, & quomodolibet opportuna facien-

ciendi, decernendi, & exequendi, etiam per alium, seu alios auctoritate Apostolica prædicta, tenore præsentium plenam, & liberam facultatem, & auctoritatem concedimus, & indulgemus: Decernentes te omnibus facultatibus, & concessionibus prædictis, etiam cum derogationibus, suspensionibus, indultis, irritantibus, aliisque decretis, & clausulis necessariis, & opportunis, ac in literis Apostolicis concedi, & extendi solitis, eundo, stando, & redeundo in quibuscumque partibus, Regnis, Provinciis, Terris, Civitatibus, & Locis prædictis, ad quæ te declinare, ac etiam morari contigerit, & cum personis illorum, etiam alienigenis, undecumque ad te venientibus, necnon Familiaribus tuis libere, & licite uti posse, ac in concessionibus, provisionibus, & aliis dispositionibus, etiam de Beneficiis, aliisque gratiis per te auctoritate præsentium, tuæque Legationis faciendis, soli narrativæ tuæ, & etiam solis concessionibus, & literis tuis, absque alia præsentium insertione, seu exhibitione, aut Notarii, Testiumve adhibitione, stari, nec ad id alterius probationis adminiculum requiri; Sicque per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales in quavis causa, & instantia, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & definiri debere, irritum, quoque, & inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum. §. 17. Non obstantibus defectibus, & aliis prædictis, ac de certo Notariorum numero, etiamsi ad illud nondum deventum sit, ac quorumcumque Conciliorum Universalium Provincialium, & Synodalium, necnon piæ me: Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris nostri, etiam de una, & de duabus Dietis, ac aliis Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, necnon Cancellariæ Apostolicæ regulis nullis prorsus exceptis, & quæ singillatim in quoque re exprimi, & extendi possint, statutis quoque, & consuetudinibus Ecclesiarum, Monasteriorum, Capitulorum Conventuum, necnon Universitatum, Collegiorum, Civitatum, & locorum quorumcumque juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, etiamsi de illis servandis, & non impetrandis literis Apostolicis contra illa, & illis etiam ab alio, vel aliis impetratis, seu alias quovis modo concessis non utentibus, personæ præstiterint, eatenus, vel imposterum præstare contigerit juramentum, ac quibusvis privilegiis, & Indultis Apostolicis generalibus, & specialibus, Cluniacen., Cistercien., Præmostraten., & aliorum prædictorum, cæterorumque Ordinum, & alias in omnibus aliis, quæ præmissis, quovis modo obstare videantur, quæ, quoad hæc nullatenus cuiquam in aliquo suffragari volumus, aliisque omnibus, & cæteris contrariis quibuscumque, ubi, & quando expediet, secundum rei, & casus exigentiam in genere, & in specie, ac tam conjunctim, quam divisim, prout tibi placuerit, valeas derogare, & super bis indulgere: Quodque aliqui super provisionibus, seu Commendis sibi faciendis de hujusmodi, vel aliis Beneficiis Ecclesiasticis in illis partibus speciales, vel generales d. Sedis, vel Legatorum ejus literas impetrariut, etiamsi per eas ad inhibitionem, reservationem, & decretum, vel alias quomodolibet sit processum: Quibus omnibus personas in quorum favorem per te de Beneficiis prædictis providebitur, aut alias disponetur, in eorum assequutione volumus ante ferri, sed nullum per hoc eis, quoad assequutionem Beneficiorum aliorum præjudicium generari, seu si locorum Ordinariis, & Collatoribus, ac prædictis, vel quibusvis aliis communiter, vel divisim ab eadem sit Sede Indultum, quod ad receptionem, vel provisionem alicujus minime teneantur, & ad id compelli, aut, quod interdici, vel excommunicari non possint: Quodque de hujusmodi, vel aliis Beneficiis Ecclesiasticis ad eorum Collationem, provisionem, præsentationem, electionem, seu quamvis aliam dispositionem conjunctim, vel separatim spectantibus, nulli valeant provideri, seu Commenda fieri, per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de Indulto hujusmodi mentionem; & qualibet alia dictæ Sedis indulgentia generali, vel speciali, cujuscumque tenoris existat, per quam præsentibus, necnon literis per te earumdem vigore concedendis non expressam, vel omnino non insertam effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de qua, cujusque toto tenore habenda sit in eisdem literis mentio specialis.

Danda transumptis fides. §. 18. Volumus autem, ut præsentium transumptis, etiam impressis, manu Regentis Cancellariæ tuæ, ac sigillo tuo obsignatis, eadem illa prorsus fides in Judicio, & extra illud ubique locorum adhibeatur, quæ adhiberetur eisdem præsentibus, si essent exhibitæ, vel ostensę.

Dat. die Maii 1608. An. III. Datum Romæ, apud S. Marcum Anno Incarnationis Dominicæ 1608. tertio Nonas Maii, Pontificatus nostri Anno III.

C.

Canonizatio Sanctæ Franciscæ Romanæ, ex Oblatis Sororibus Ordinis Sancti Benedicti Congregationis Montis Oliveti.

PAULUS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium. CÆlestis aquæ flumen, quod ab inexhausto vitę fonte procedens perpetuo fluit, impetu, qui lætificat Civitatem Dei, cum abun-

abundantius effunditur, & hortos plantationum supernæ Sapientiæ, hoc est fidelium mentes, septem charismatum donis, felici inundatione fœcundat, tunc sane, qui magnus est semper, magnus nimis apparet, & mirabilis in altis Dominus, in Sanctis suis videlicet, qui terrena abnegantes desideria, ac solem Justitiæ induti Dominum Nostrum Jesum Christum, vitę puritate sine reprehensione nitidi, virtutum luminibus igne charitatis accensis quasi stellis ornati, excelsi spiritu in carne ambulantes, & secundum carnem non militantes, cœli pretiosi Domino, & Dei sedes efficiuntur. Quæ sane dexteræ Excelsi opera multo illustriora resplendent, multoque cernitur admirabilior magnificentia Domini, cum erga vascula infirmiora, & sexum consilii imbecillioris apponens cor suum, misericordiarum suarum divitias superabundanter elargitur. De quo cœlesti dono merito omnis Ecclesia, sed Romana præcipue in Domino gloriatur, Quę cum inenarrabili Dei beneficio cunctis prælata Ecclesiis, Principatum acceperit Ecclesiarum, & beatorum Principum Apostolorum doctrina fuerit una cum sanguine irrigata, in hoc etiam agnoscit felicitatem suam, quod, ut fortissimorum Martyrum purpuratis populis, ut venerabilium Sacerdotum beatis cœtibus, castissimarumque Virginum splendidis choris, ita etiam sanctarum Mulierum cœlestibus numeris, quasi multiplici rutilantium honore gemmarum corona decora, Orbi universo præfulget.

B. Franciscam, & qualitates.

§. 1. In hac igitur Ecclesia, Matre Ecclesiarum, & magistra sanctitatis, renovans Dominus castitatis, & multarum excellentium virtutum vetusta Romanarum mulierum infidelium exempla, ducentis ferme ab hinc annis, in ornamentum totius domus suæ Ecclesiæ universæ, suscitavit mulierem, vera fortitudine fortem, Franciscam nomine. Hæc enim per gratiam Spiritus Sancti, naturæ usum, & sexus infirmitatem transgrediens, accincta robore, & in spiritu ambulans, desideria carnis non perfecit, sed odit animam suam in hoc mundo, ut in vitam æternam custodiret eam, & per altissimam humilitatem elegit abjecta esse in domo Domini, ac propter verba labiorum ejus custodire vias duras, currens per arduas christianæ perfectionis semitas in odorem unguentorum sponsi: quamobrem introduxit illam Rex in cellaria sua, ubi exultat, & lætatur in eo, ubi non occidet ultra Sol ejus, & Luna ejus non minuetur. Hujus virtutes, fidei puritas, vitæ, morumquo sanctitas, aliaque hujusmodi cœlestia dona miraculorum insignibus comprobata testimoniis, adeo excellentia fuerunt, ut Ecclesiæ Catholicæ auctoritatis illustratione diutius destitui plane non deberent, sed proponenda aliquando essent imitanda fidelibus, ut glorificaretur per illam Dominus Pater misericordiarum.

Ejus nativitas, & infantia.

§. 2. Quam etiam ob rem nonnulla de ejusdem virtutibus, & miraculis hic duximus ex legitimis actis referenda. Dilecta Dei filia Francisca ex Paulo Buxiq, & Jacobella de Broffedeschis Romanis, nobilibus genere, sed longe nobilioribus prole conjugibus nata, & è Laurentii Mariti familia de Pontianis vocata, data est Ecclesiæ suæ a Domino circa Annum 1384. Quæ, ut erat forte gratiæ Spiritus Sancti sortita animam bonam, vel in infantia sua signa futuræ sanctitatis dabat, Aversabatur gaudia hujus sæculi, ejusque ætatis ludos, & illecebras abhorrens, solitudine magnopere capiebatur. Crescens confortabatur spiritu, & quam amabat, solitudine fruebatur, in dies magis orationi vacando,

Nupta virum habuit tamquam non haberet.

§. 3. Undecimum annum nata, ut jugum Domini cito portare inciperet, Christo virginitatem consecrare, & Monasterium ingredi proposuit, sanctoque proposito hujusmodi convenienter vivendo, quasi solitariam vitam agebat, & jam in cœlis conversari incipiebat. Verum quia voluntas Dei erat, ut coniugalis status perfectionis grande documentum daret, parentes quibus subdita erat, oubere viro diviti, & nobili eam voluerunt, illa vero hand desiit nupta cogitare, quæ Dei sunt, sed in sancto, & immaculato coujugio, virum habuit tamquam non haberet, & quemadmodum Sara obediebat Abrahæ, sic illa viro semper obediens fuit.

Meditationibus, aliisque sanctis operibus studuit.

§. 4. Curis familiaribus a spiritualibus minime distrahebatur, sed rebus domesticis dispositis, non egrediebatur foras cum Dina, ut videret filias alienigenaa, sed ipsas horas iu secreto cubiculi sui devote orando, & meditando quotidie transigebat. Abstinebat spectaculis, nuptiarum celebritatibus, non ingrediebatur domum convivii, neque etiam cognatorum, ejusque oblectamenta, & deliciæ erant Ecclesias, & Hospitalia frequentare, verbi Dei prædicationibus, & divinis Officiis cum devotione intendere.

Religiosam domum pro Oblatis Congregationis montis Oliveti in Urbe instituit.

§. 5. At qua ratione in dies magis Christo placeret indagans, quod sibi viro alligatæ non licebat, id, ut sorores suæ in Christo Romanæ mulieres præstarent, curavit. Itaque complures a sæculari ad arctioris vitæ institutum revocans, domum religiosam Oblatarum in Regula Beati Benedicti Congregationis Montis Oliveti in Urbe instituit. Et cum dedisset Domino innupta, dedisset nupta fructus suos, multiplicans Deus cum illa misericordiam suam, fructificare etiam eam voluit in sancta viduitate.

Et inter easpost viri obitum adscribitur.

§. 6. Itaque defuncto marito, paucis annis ante suam dormitionem, variis servitutis obsequiis non destitit Christo famulari. Proinde sanctum claustralis vitæ propositum sollicite adimplere volens, absque mora Oblatas, quas ipsa Christo pepererat, nudis pedibus adit, ac vinculo de collo pendente, prona in terram, multisque cum lacrymis, quasi peccatrix indigna, non tamquam earum parens supplicìter illas orat, ut se ipsarum numero adscribant. Adscripta, verbo, & exemplo magnopere, ut par erat, in sororibus profecit, donec consummato curriculo, ad coronam Justitiæ accipiendam de manu Dei, ætatis suæ Anno LVI. virtutum donis onusta, & signis, ac prodigiis clara, a Domino evocata est. Cu-

Humilitate, & in proximum caritate eximia claruit.

§. 7. Cujus ex multis, ac præclaris virtutibus humilitas in primis, per quam ad ſolidam, veramque celſitudinem pervenitur, maxime enituit. Non illi, etiam dum in conjugio vixit, quamquam nobili, & opulento viro collocatæ, ſerica, non auro contexta, ſed vilis, & lanea veſtis. In clauſtrali vita, eſſet licet omnium Oblatarum mater, item domi, quaſi Domina, miniſtrari numquam, ſed memor Domini verbi, miniſtrare omnibus amabat: ac tamquam ancilla tractari, & ancilla videri delectabatur: alioque honoris titulo, quam peccatricis, immunditiæ vaſculi, fœminæque viliſſimæ, & abjectæ ſe minime inſignivit. Nec verbis tantum, ſed re etiam propter Chriſtum, ut abjecta eſſet, ſedulo curabat: itaut ſæpe e ſub urbana vinea ſua revertens, lignorum faſces in capite pauperibus portaret, interdum aſellum lignis, & ſarmentis in uſum ſimiliter pauperum onuſtum per Urbem ageret, oſtendens videlicet, omnia eſſe facilia charitati. Qua etiam beatam Mulierem abunde fuiſſe a Spiritu Sancto donatam, præter hujuſmodi perfectionis opera, cujus eſt vinculum charitatis, illi præterea declarant: Super egenos, & pauperes benigne, & multifariam reſpiciebat: largas eleemoſynas, hoſpitalium præſertim infirmis erogabat. Viſitabat eos frequenter, neque ſolum afferebat corporis cibaria, ſed monita etiam ſalutis, & ad Eccleſiæ ſacramenta ſuſcipienda illos inducebat. Pium afflictos conſolandi officium, ad amorem Dei, & mundi contemptum cohortando, aſſidue præſtitit. Orabat frequenter pro peccatoribus ferventi ſpiritu, maximeque in id incumbebat ejus ſollicitudo, ut Romanas Matronas a pompis ſæculi, & ornatus vanitate abduceret.

Patientia, & fortitudine multa claruit.

§. 8. Et quoniam, ut Beatus inquit Gregorius, pœna interrogat, ſi quietus veraciter amat, ſicut non extollebatur proſperis, ſic tribulationibus agitata, non ſolum æquo animo, patienterque ferebat, ſed novit etiam, Sanctorum æmulando virtutem, Domino gratias agere. Nam exilio Mariti, bonorumque magna jactura, & domus univerſæ mœrore aliquando graviter tentata, ejus querelæ benedictiones illæ frequentes fuere: *Dominus dedit, Dominus abſtulit, ſit nomen Domini benedictum*. Potuit ſimiliter in eo, qui illam confortabat, non ſolum adverſa mundi hujus, ſed Principis quoque tenebrarum viſibilibus inſultibus fortiter reſiſtere. Sæpe enim inter orandum à Diabolo verberibus affecta, ad terram alliſa, cæſaque in facie, induta loricam juſtitiæ, & ſumpto ſcuto fidei, tentatorem ſic imperterrita eluſit, ut illi formidabilis evaderet, ſed & Angeli præſidio, quem familiarem protectorem, & comitem ſingulari Dei beneficio habebat, ab hujuſmodi inimici tentationibus defenſam in actis conſignatum apparet. Unde factum putatur, ut poſt Beatæ Franciſcæ dormitionem, ſtatim ejuſdem imagines cum Angelo pingerentur, & uſu retentum fuerit.

Aſperitate vitæ, & maxima obedientia enituit.

§. 9. Nec minori virtute in Chriſto Jeſu cum hoſte domeſtico pugnavit. Sed exemplo electorum Dei, admirabilem in modum caſtigavit corpus ſuum, & in ſervitutem redegit. Cibum illi ſemel in die herbæ, & legumina, aqua potum præbuerunt. Sive vigilaret, ſive dormiret, aſperum laneum induſium non exuebat, duroque cilicio, ac ferreo cingulo ſuper nuda membra mortificabat; accedebant flagella ferreis aculeis, aſpera quibus corpuſculum, quamquam aliunde attritum, ſeveriſſime atterebat. Sed quoniam tanti illi erat obedientia, ut juſſa ageret etiam, quod nolebat, confeſſarii mandato ab hujuſmodi corporis cruciatibus modice temperavit. His autem modis, eum qui foris eſt, hominem affligens, ex quo ille, qui intus eſt, firmior redditur, magno mentis ardore, divina omnia, præſertim Domini Paſſionem contemplabatur, tantumque lacrymarum profundebat, ut doloris ſenſu acerbiſſimo confici putaretur. Sæpe cum oraret, maxime ſumpto Sanctiſſimo Euchariſtiæ Sacramento, ſpiritu in Deum elevata, ac cœleſtium contemplatione rapta immobilis perſiſtebat.

Divinorumque contemplatione.

Miraculis vivens illuſtris fuit, quorum aliqua referuntur.

§. 10. Hujuſmodi virtutes ardentis fidei munere ſtabilitas, miraculorum clariſſimis luminibus manifeſtare volens mirabilis Dominus, multa grandia ſigna, multaque mirabilia operari per Sanctam ſuam, etiam viventem, & dormientem dignatus eſt.

Ægrum a comitiali morbo ſanavit.

§. 11. Nam ut ex multis pauca referantur, primum ſuper ægros manus impoſuit, & bene habuerunt. Siquidem comitiali morbo graviſſimo quinque annorum ægrotus adoleſcens, Menicus nomine, Tartagliæ cujuſdam filius, cum illum ad ſanctam Mulierem Rentius avunculus duxiſſet, ut orationibus ejus juvaretur, & illa manu ſuper ægroti caput impoſita bene ſperare juſſiſſet, quando divina bonitatè confideret, amplius morbum non paſſurum, confeſtim ſanatus eſt.

Herniâ laborantem liberavit.

§. 12. Ejuſdem manus contactu, puerum Lelii de Cinque Romani filium, hernia cum ruptura laborantem, & mox Chirurgo tradendum extrema remedia adhibituro, ſtatim ſimiliter ancilla Chriſti ſanavit.

Brachii uſum mulieri reddidit.

§. 13. Ac Sanctæ auxilium implorando obviam illi facta fœmina quædam, Angelella nomine, quæ ex articulari morbo brachii uſum abſque ſpe ſanitatis perdiderat, illico convaluit.

Panes multiplicavit.

§. 14. Dedit quoque admirabiliter per illam Dominus eſcam eſurientibus, & opera, quæ ipſe fecit, innovavit. Cum in Monaſterio ageret Oblatam, contigit aliquando, ut ſororibus, tunc numero undecim, ſub refectionis horam panis paucula ſolum fragmenta, quæ vix tribus reficiendis ſufficerent, eſſe cognoſceret, quamobrem, cæteris valde ſollicitis, ſola ipſa immota Dominum proviſurum inquit, poſitiſque fragmentis ſuper menſam benedixit, & comederunt omnes agentes gratias Deo, ac ſaturatæ ſunt, tantumque panis ſuperfuit, ut caniſtrum impleretur

Ea orante Vvæ ſitienti.

§. 15. Ad hæc, cum ex iiſdem ſororibus com-

bus Sororibus apparet.

complures extra Urbem, ligna parandi causa mense januario essent, & præ labore sitirent, & ad aquam hauriendam ullam ex iis procul ire Francisca honestum non duceret, in Domino sperare illas jubet, Dominumque provisurum pariter affirmat: tum vero statim ad vicinam arborem conversæ, vitem, & in ea tantum Uvæ adspiciunt, ut sunm unaquæque botrum, jussu Franciscæ gratias Deo agentis, decerpere, ac sitim extinguere potuerit.

Super aquas orans, siccis vestibus egreditur.

§.16. Elementa quoque non semel Beatæ Franciscæ Sanctitatis testimonium dederunt. Primum enim, cum in vigilia Sanctorum Apostolorum Petri, & Pauli a visitanda Apostoli Pauli Basilica, nonnullis ex sororibus comitata reverteretur, in proximam vineam suam cum secessisset, ibique ad aquæ rivum sedisset, mentemq; levasset ad Deum, in extasim rapta, super labentem Aquam, minime advertens, Genua flexit, nec modico tempore Aqua circumsepta perstitit; postquam vero ad se rediit, siccis vero vestibus ex Aqua egressa est, non secus, ac si illam non attigisset. Simili deinde miraculo eodem anno, & loco, B. Virginis Mariæ Horas recitans, Ancilla Dei honorificata est, maximo enim imbre in aperto oppressa, orare nihilominus perseveravit, & comitibus omnibus madidis, sola madefacta non est.

Cordium secreta agnoscit, & aperit.

§.17. Potens etiam fuit, cælestis gratiæ dono, secreta cordium cognoscere. Etenim Laurentium Tuccii filium adolescentem a proposito occidendi gladio linguæ Franciscum Sclavium educatorem suum revocavit, Christiana charitate illum corripiendo, & a concepto peccato dehortando, quod nulli revelaverat.

Infantis obitum prævidet.

§.18. Simili spiritu mortem Inopinatam incolumis infantis, quasi prævidens, vitam illi æternam procuravit. Nam hora secunda noctis, quæ diem natalem ejusdem infantis sequuta est, domo præter morem egressa, stimulo charitatis, & gratia Spiritus sancti, quæ tarda nescit molimina, impellentibus, intempestiva solicitudine, ut cæteris videbatur, cum nulla accelerandi baptismi appareret causa, ut statim baptizaretur curavit, post baptisma vero subitus infantem morbus, quem mors consequuta est, occulto Dei judicio invasit. Et his quidem signis inter cætera clarificavit Dominus famulam suam in servitute corruptionis vitæ hujus degentem.

Mortuæ corpus odore fragrat.

§.19. Postquam vero ab hac servitute in libertatem gloriæ liberata est, ipso die dormitionis ejus, quæ Urbem universam commovit, & duobus sequentibus, quibus diebus ejus corpus inhumatum fuit in Ecclesia S. Mariæ Novæ nuncupata, simili miraculo, quo Sanctorum suorum corpora non semel honoravit, Franciscæ etiam corpus honorare dignatus est Dominus. Tantis enim odoribus fragravit, ut omnia odoratis floribus referta visa fuisse, acta testentur.

Miraculisque multis claruit, quorum pauca hic referuntur.

§.20. Multa exinde Ancillæ Dei sanctimoniæ præclara miracula fidem fecerunt. Complures enim gravissimis, & extremis morbis opem, quam in medicinæ auxiliis invenire non potuerunt, in ejus, vel libri Horarum B. Mariæ Virginis, vel vestium contactu, per ejus merita, & intercessionem, præsentaneam invenerunt.

Mulieri visum restituit.

§.21. Constat enim inter cætera Viterbiensem fœminam Augustinam Angeli lippitudine, quæ visum illi ademerat, panno oculis admoto, quo sacrum Franciscæ corpus contectum fuerat, subito sanatam.

Post infectum liberavit.

§.22. Et Hieronymum quendam Aromatarium, qui peste laborabat in articulo mortis ejusdem sanctæ Veste superinjecta, ac voto eidem facto subito similiter convaluisse.

Febri alteram brevi morituram sanavit.

§.23. Aliam vero fœminam febri cum pleuritide ad perniciem procedente affectam, cui medicus neque ad sequentem diem vitam promittebat, Franciscæ velo lateri imposito, dolore statim liberatam, & postridie e lecto sanam consurrexisse.

Morbo simili alteram laborantem sanam reddidit.

§.24. Multi etiam Sanctæ mulieris auxilio, & intercessione devote solum invocatis, e morbis similiter variis, & gravibus divina gratia evaserunt. In his mulier quædam nomine Magdalena de Clarellis, peste, & ipsa laborans, quæ quamquam chirurgi scalpello læsa brachii dolore ita cruciaretur, ut non putaretur a morte procul abesse, eadem hora convaluit, qua mater ad Franciscæ sepulchrum pro filiæ sanitate oravit.

Puero gressum constituit.

§.25. Insigni quoque miraculo crurum sanitate, B. Franciscæ intercessione, a Domino donatus fuit puer annorum quatuor, Pauli Totti filius, qui eum gravibus ulceribus incessu prohiberetur, mater, quod puerum minime sanescere medicinæ remediis cerneret, illo in ulnis suscepto, cum ad Sanctæ Imaginem in Ecclesiam B. Mariæ Transtyberim pro ejus sanitate devote oratum venisset, nondum finita oratione, ecce ex ulnis deponi puer rogat, depositus ambulare incipit, ac domum pedibus redit, solitisque ligaminibus, & emplastris emotis, non solum sanis cruribus, sed etiam, ut divina magis per Sanctæ suæ merita elucesceret potentia, sine cicatricibus invenitur.

Vicarius itaque Eugenii IV. super ejus vitam, & miraculis, statim post obitum inquisitionem fieri instit.

§.26. Hujus itaque tam excellentis sanctitatis lucernam, quoniam sub modio esse nolebat Dominus, sed aliquando super candelabrum, Apostolicæ auctoritatis decreto, constituendam præordinaverat, factum est, vel paucis mensibus post felicem Sanctæ obitum, ut bo: me: Andreas Episcopus Ausimanus fe: re: Eugenii Papæ IV. Prædecessoris Nostri tunc in Urbe in spiritualibus Vicarius, examen testium super ejus vita, & miraculis committeret Episcopo Bovensi, ac Priori Monasterii Sanctæ Crucis in Hierusalem Ordinis Chartusiensis, qui multorum testimoniis susceptis, summariam inquisitionem egerunt.

Processus per Cardinalem ad hoc deputatum ad ulteriora deductus fuit.

§.27. Deinde vero biennio, ac nonnullis mensibus elapsis, & causa bo: me: Cardinali de Albertis delegata, instantibus Procuratore, & Syndico Monasterii S. Mariæ Novæ, anno 1443. processu causæ hujusmodi coram bo: me: Dominico Cardinale Firmano nuncupato, subdelegato Cardinalis de Albertis, rite instituto, triginta, & octo testes super octoginta articulis recepti sunt.

§.28. De-

Duo poſtea Epiſcopi juſſu Nicolai V. alium deſuper proceſſum fecerunt.

§.28. Defuncto Eugenio Prædeceſſore prædicto, anno 1451. meritis B. Franciſcæ exigentibus, fe: re: Nicolaus Papa V. pariter Prædeceſſor noſter, qui Eugenio in Apoſtolatu ſucceſſerat, Canonizationis ejus negotium aggreſſus, inquiſitionem peragi per Spoletanum, & Mindonenſem Epiſcopos mandavit, coram quibus a Procuratore, & Syndico prædictis teſtes ad numerum centum, & triginta duorum ſunt producti, & ſuper novis articulis rite, & recte recepti, ac proceſſus accurate, & legitime formatus.

Dies obitus B. Franciſcæ feſtus habitus eſt uſque ad Clemēt VIII qui dictam Canonizationem terminare volens.

§.29. Ac licet rem tranſigi, & B. Franciſcam Sanctam declarari, nec tunc temporis, neque poſtea tot annis ſucceſſerit, tamen Dominus Sanctæ ſuæ ſummum honorem in terris debitum, ad hanc uſque diem occulta diſpenſatione differri volens, non permiſit interea aliis honoribus deſtitui: nunquam enim devotio fidelium erga Ancillam ſuam refrixit in Urbe, quinimo die tranſitus ejus, Auctoritate Apoſtolica, & Populi Romani pia ſolicitudine in honore, & in Curia Capitolina feſtus habitus fuit, donec fel: re: Clemens Papa VIII. Predeceſſor Noſter, pro ſui Paſtorali providentia, ſpiritu Dei motus, piis ejuſdem Populi Romani precibus benigne aures præbens, Canonizationis B. Franciſcæ opus, ad decorem, & utilitatem domus Dei jamdiu cœptum, conſummandum cenſuit.

Tribus Rotæ Auditoribus negocium cōmiſit.

§.30. Itaque bo: me: Seraphino S. Salvatoris in Lauro, necnon dilectis filiis noſtris Hieronymo S. Blaſii de annulo Pamphilio, & Jo: Garziæ SS. Quatuor Coronatorum tit. S. R. E. Presbyteris Cardinalibus Millino nuncupatis, tunc Sacri Palatii Apoſtolici cauſarum Auditoribus commiſit, ut viderent: an ſecundum Sacrorum Canonum decreta, & Eccleſiæ Romanæ receptum morem Canonizatio hujuſmodi celebrari poſſet. Illis vero, & in eorum locum, iiſdem ad Cardinalatus honorem eorum exigentibus meritis promotis, poſtea ſubrogati dilecti etiam filii Franciſcus Pennia, Horatius Lancellottus, & Jo: Baptiſta Pamphilius ejuſdem Sacri Palatii cauſarum pariter Auditores, proceſſus, & acta omnia ab exordio cauſæ, ut res poſtulabat recenſentes, probationes diligenter perpenderunt, novoque proceſſu rite confecto, ſanctitatis, & miraculorum B. Franciſcæ ab ejus obitu ad annum uſque 1604. quo anno hæc agebantur, continuam, conſtantemque famam probari voluerunt.

Eo defuncto Paulus habita relatione, & ſententia dd. Auditorū Canonizationis definitionem Card. præfectis Sacris ritibus commiſit.

§.31. Verum, viam univerſæ carnis ingreſſo Clemente Prædeceſſore, & humilitate Noſtra ad ſummum Apoſtolatus gradum nullo ſuffragio meritorum a Domino vocata, nec ceſſante Populo Romano ſancta ſedulitate inſtare, ut cauſa Canonizationis hujuſmodi abſolveretur: Nos ex officii debito Paſtoralis, quæ ad Dei laudem, & fidelium ædificationem ſunt, quantum in Domino poſſumus, promovere cupientes, ac non ambigentes, id genus eſſe triumphalem Canonizationis honorem, per quem ſapientiam Sanctorum narrant Populi, & laudem eorum nunciant Eccleſiæ, patriæque Noſtræ Inclitæ Urbis charitate cogente, ne filiæ ſuæ merita veneratione, quaſi nova corona deſtitueretur, Prædeceſſorum Noſtrorum veſtigiis inſiſtentes, rei tantæ in nomine Domini perficiendæ conſilium cœpimus. Quapropter cognita, eorumdem ex Auditorum relatione, illorum pro Canonizatione ſententia, illam, & univerſam cauſam a Venerabilibus Fratribus Noſtris S.R.E. Cardinalibus Sacris Ritibus, & Cœremoniis Præfectis, accuratiſſime recogniſci, & examinari mandavimus.

Qui tandem B. Franciſcam Canonizandā eſſe cenſuerunt.

§.32. Qui re diu multumque diſcuſſa, ac diſputata, Beatæ Franciſcæ vitæ excellentem cum fide ſanctitatem, & præclara miracula ex omnibus proceſſibus, primo excepto, ſatiſque legitime ad rem, de qua agebatur, probata, ad Canonizationem procedi recte poſſe cenſuerunt.

Hic Pont. horum omnium relationem in Conſiſtorio Secreto habuit, & etiam ſententiam Card. quos ipſe omnes hortatus eſt ad piis operibus divinum deſuper auxilium implorandum.

§.33. Itaque eorum ſententia una cum omnibus, quæ in cauſa erant, in Conſiſtorio Noſtro Secreto a Venerab. Fratre Noſtro Dominico Epiſcopo Hoſtien. S.R.E. Cardin. Pinello nuncupato, Sacri Collegii Decano, & eorumdem Cardinalium antiquiore, ſummatim, & appoſitè relatis, cum reliqui Cardinales, qui adfuerunt, idem cenſuiſſent, in publico frequenti Conſiſtorio audita dilectorum filiorum Cameræ Urbis Noſtræ Conſervatorum pro Canonizatione hujuſmodi, per dilectum filium Hieronymum de Rubeis P. R. Advocatum habita diſerta oratione, ac de re tanta Nos, ut oportebat, cum jiſdem Cardinalibus, & Epiſcopis deliberaturos reſponſo dato, eoſdem Cardinales, & Epiſcopos ad implòrandum eleemoſynis, jejuniis, & orationibus divinum auxilium in Domino hortati ſumus.

Tandem ſententiam in Conſiſtorio Prælati comprobarunt.

§.34. Deinde eorumdem Cardinalium, Patriarcharum, Archiepiſcoporum, & Epiſcoporum in Urbe præſentium, Conſiſtorio ſemipublico indicto, in quo etiam Noſtri, & Apoſtolicæ Sedis Notarii, & Sacri Palatii Apoſtolici cauſarum Auditores vocati adfuerunt, jidem Cardinales, Patriarchæ, Archiepiſcopi omnes, Beatam Franciſcam ex jis, quæ a Nobis propoſita, & ex proceſſu relata fuerant, jure canonizandam eſſe cenſuerunt.

Et Pontifex diem Canonizationis præfigendam ſibi reſervat.

§.35. Quorum ſententiis auditis, Nos gratias Deo agentes, quod ancillam ſuam per miniſterium noſtrum honorificari velle dignaretur, Canonizationis diei declarationem Nobis reſervavimus, omneſque ad devote interim nobiſcum orandum, & eleemoſynis, jejuniis, ac ſacrificiis cœleſtem Spiritus Sancti ſavorem in eam rem infirmitati noſtræ procurandam, iterum adhortati ſumus.

Tandem ſervatis ſervandis, Beatam Franciſcam ſanctam eſſe pronunciat, & canonizat.

§.36. Ac tandem rite peractis omnibus, quæ Sanctorum Patrum auctoritas, Sacrorum Canonum ſtatuta, Sanctæque Romanæ Eccleſiæ antiqua conſuetudo in re hujuſmodi peragenda præſcribunt, hodie in ſacra Beati Petri Principis Apoſtolorum Baſilica, ad quam una cum iiſdem Fratribus Noſtris Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, necnon Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, aliiſque Romanæ Curiæ Prælatis, Officialibus, ac Familiaribus Noſtris, Clero ſæculari, ac regulari Hymnum *Ave maris ſtella*,

Beatæ Mariæ Virginis, cantorum cœtu reſonante, ſolemni ritu proceſſimus, maxima populi frequentia. Poſt prædictorum Conſervatorum, pro Canonizationis decreto, per eumdem Advocatum conſuetas petitiones repetitas, poſt ſacras Litanias, Hymnoſque decantatos, precibuſque in ſpiritu humilitatis præmiſſis, ac Spiritus Sancti gratia rite implorata: Ad honorem Sanctæ, & Individuæ Trinitatis, ad Fidei Catholicæ exaltationem, & Religionis Chriſtianæ augmentum, auctoritate ejuſdem Sanctiſſimæ Trinitatis Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, Beatorum Apoſtolorum Petri, & Pauli, ac noſtra, de Venerabilium Fratrum noſtrorum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, Patriarcharum, Archiepiſcoporum, & Epiſcoporum in Urbe præſentium conſilio, & unanimi conſenſu, Beatam Franciſcam Romanam, ex Oblatis Monaſterii Turris ſpeculorum Urbis, Ordinis Sancti Benedicti Congregationis Montis Oliveti, cujus corpus Romæ in Eccleſia Sanctæ Mariæ Novæ nuncupata in pace quieſcit, de cujus ſanctitate vitæ, fidei ſinceritate, & miraculis plene conſtabat, & conſtat, Sanctam eſſe definivimus, ac Sanctarum mulierum catalogo adſcribendam decrevimus, prout præſentium tenore definimus, decernimus, & adſcribimus, illamque omnes fideles venerari mandavimus, & mandamus.

Ejuſque in honoré, eccleſias conſtrui, & feſtum die 9. Martii celebrari jubet.

§.37. Statuentes, ut ab nniverſali Eccleſia in ejus honorem Eccleſiæ, & Altaria, in quibus ſacrificia Deo offerantur, ædificari, & conſecrari poſſint, & ſingulis annis die 9. Martii feſtum ipſius, & officium Sanctarum nec Virginum, nec Martyrum ad Breviarii Romani præſcriptum devote celebretur.

Indulgentias ejuſdem Sepulchrum viſitantibus elargitur.

§.38. Præterea eadem auctoritate, omnibus vere pœnitentibus, & confeſſis, ac ſacra communione refectis, qui annis ſingulis eodem die feſto, ad ſepulchrum, in quo corpus ejus requieſcit, devote acceſſerint, nec non Eccleſias, & Altaria in ipſius honorem constructa devote pariter viſitaverint, eaſdem indulgentias, & peccatorum remiſſiones conceſſimus, & elargiti ſumus, prout concedimus, & elargimur, quæ cæteris dicti Ordinis Eccleſiis in diebus Feſtis ejuſdem Congregationis Montis Oliveti Sanctorum jam conceſſæ ſunt.

Præſentibus huic Canonizationis peccatorum remiſſionem concedit.

§.39. Denique exactis omnibus, quæ Canonizatio hujuſmodi poſtulabat, ac Deo Patri immenſæ majeſtatis, venerandoque ejus vero, & unico Filio, Sanctoque paraclito Spiritui laudibus ſacro Hymno cantatis, Eccleſiæ communi prece oravimus Dominum, ut quoniam B. Franciſcæ feſtivitate gaudebamus, ejus exemplo piæ devotionis erudiremur affectu, ac ſacroſanctis ſacrificiis ad Altare Principis Apoſtolorum Pontificali ritu, cum ejuſdem Sanctæ commemoratione oblatis, plenariam omnibus Chriſtifidelibus ibi preſentibus, ad Dei laudẽ, & gloriam Sanctæ ejus, peccatorum indulgentiam, & remiſſionem conceſſimus.

§.40. Confiteamur igitur Domino Dominorum, per quem amici ejus honorificantur nimis, & a quo gloria, & honor omni operanti bonum. Et quoniam Sanctæ etiam hujus præſidium jam cernimus Nobis divinitus comparatum, æquum eſt, Nos ſempiternam clementiam orare, ut cujus in terris voluit his noſtris calamitoſis temporibus gloriam manifeſtari, illam etiam in tribulationibus noſtris Nobis adeſſe, & obſecrationes pro Eccleſiæ ſanctæ exaltatione, hæreſum extirpatione, Principum Chriſtianorum unione, patrocinio ſuo promovere ſentiamus per Chriſtum Dominum noſtrum.

Sanctæque Franciſcæ præſidium implorat.

Hujus Bullæ tranſumptis credi mandat.

§.41. Cæterum, quia nimis difficile foret, præſentes noſtras literas ad ſingula loca, ubi opus eſſet, deferri, volumus, ut earum exemplis etiam impreſſis, manu publici Notarii ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem ubique fides habeatur, quæ ipſis præſentibus, ſi exhibitæ, vel oſtenſæ eſſent, haberetur.

Sanctionemq; pœnalem apponit.

§.42. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum decreti, definitionis, adſcriptionis, mandati, ſtatuti, conceſſionis, elargitionis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Dat. die 29. Maii 1608. An. IV.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo ſexcenteſimo octavo, quarto Kalendas Junii, Pontificatus noſtri Anno IV.

✠ Ego Paulus Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

✠ *Ego Dominicus Epiſcopus Oſtien. Card. Pinellus.*

✠ *Ego Fr. Hieronymus Epiſcopus Portuen. Card. Aſculanus.*

✠ *Ego Antonius Maria Epiſcopus Præneſtin. Card. Gallus.*

✠ *Ego Antonius Epiſcopus Albanen. Card. Saulius.*

✠ *Ego Marianus Epiſcopus Tuſculan. Card. de Camerino.*

✠ *Ego Evang. tit. S. Laurentii in Lucina Preſb. Card. Caſentinus.*

✠ *Ego Gregorius tit. Sanctæ Mariæ Tranſtyberim Preſbyter Cardinalis de Monte Elpera.*

✠ *Ego Franc. Maria tit. S. Mariæ in Ara-Cœli Preſb. Card. a Monte.*

✠ *Ego Octavius tit. S. Alexii Preſb. Card. Paravicinus.*

✠ *Ego Octavius tit. S. Praxedis Presb. Card. Aquaviva.*

✠ *Ego Octavius tit. S. Sabinæ Preſb. Card. Bandinus.*

✠ *Ego Laurentius tit. S. Laurentii in Pane, & Perna Preſb. Card. Blanchettus.*

✠ *Ego Bartholomæus tit. S. Mariæ in Porticu Preſb. Card. Cæſius.*

✠ *Ego*

✠ *Ego Franciscus tit. S. Mariæ de Populo Presb. Card. Mantica.*
✠ *Ego Pompejus tit. S.Balbinæ Presb.Card. Arigonus.*
✠ *Ego Bonifacius tit. S. Hieronymi Illiricorum Presb. Card. Bevilaqua.*
✠ *Ego Dominicus tit. S. Honufrii Presbyter Card. Thuscus.*
✠ *Ego Robertus tit. S. Mariæ in Via Presb. Card. Bellarminus.*
✠ *Ego Dominicus SS. Duodecim Apostolorum Presb. Card. Gymnasius.*
✠ *Ego Antonius tit. S. Crucis in Hierusalem Presb. Card. Zapata.*
✠ *Ego Innoc. tit. SS. Nerei, & Achillei Presb. Card. Bubalus.*
✠ *Ego Joannes tit. S. Marci Presb. Card. de Vicentia.*
✠ *Ego Jacobus tit. S. Stephani in Monte Cœlio Presb. Card. Sannesius.*
✠ *Ego Hieronymus tit. S. Blasii de Annulo Presb. Card. Pamphilius.*
✠ *Ego Ferdinandus tit. S. Eusebii Presbyter Card.*
✠ *Ego Scipio tit. S.Chrysogoni Presb. Card. Burghesius.*
✠ *Ego Ludovicus tit. S. Pancratii Presb. Card. Montis Regalis.*
✠ *Ego Maphæus tit. S. Petri in Monte Aureo Presb. Card. Barberinus.*
✠ *Ego Jo: Garsia tit. SS. Quatuor Presbyter Card. Millinus.*
✠ *Ego Marcellus tit. SS. Quirici, & Julitæ Presb. Card. Lantes.*
✠ *Ego Franciscus Sfortia Diac. Card. in Via Lata.*
✠ *Ego Alexander S. Laurentii in Damaso Diac. Card. Montaltus S. R. E. Vice-Cancellarius.*
✠ *Ego Andreas S. Angeli in foro Piscium Diac. Card. Perettus.*
✠ *Ego Jo: Baptista S. Mariæ in Cosmedin. Diac. Card. Detus.*

CI.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Suspensio abrogationis pœnæ excommunicationis contra Ecclesiasticos Indiarum Occidentalium illicitæ negociationi vacantes inflictæ.

PAULUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Illicitam negociationē ecclesiasticis interdixerat Paulus abrogata tamen excommunicationis pœna.

§.1. Alias per Nos accepto, quod in Indiarum Occidentalium partibus inoleverat abusus, seu potius corruptela, ut Clerici etiam in sacris ordinibus constituti, ac etiam Ecclesiarum Parochialium Rectores, aliæque personæ ecclesiasticæ partim sub prætextu, quod redditus sufficientes ad congruam sustentationem non haberent, partim aliis frivolis causis, sed potius avaritia adducti, diversis illicitæ negociationis generibus se se involvebant in Ecclesiastici ordinis dedecus, eorumque animarum perniciem, & scandalum plurimorum. Nos talem abusum de medio tollere, ac Ecclesiasticas personas prædictas ab eorum erroribus ad rectam ecclesiasticæ disciplinæ normam revocare volentes, per nostras in simili forma Brevis literas sub datum die septima Maii Pontificatus nostri Anno II., motu proprio, & ex certa scientia nostris, deque Apostolicæ potestatis plenitudine detestabilem hujusmodi abusum improbantes, Ecclesiasticis quibuscumque personis, & præsertim Sacerdotibus, ne quodvis illicitæ negociationis genus quovis prætextu, causa, & occasione exercere auderent, vel præsumerent, sub pœnis a sacris Canonibus, & Apostolicis Constitutionibus contra illicitos negociatores inflictis per eos ipso facto incurrendis expresse interdiximus, & prohibuimus, & contra eosdem illicitos negociatores imposterum per easdem pœnas cum omni rigore, & severitate procedi voluimus, statuimus, & ordinavimus, excommunicationis tantum pœnam contra Sacerdotes illarum partium illicitas negociationes exercentes per quascumque Provinciales, aut Synodales Constitutiones, præsertim in Synodo Liman. editas quomodolibet impositam, & inflictam ex tunc perpetuo abrogavimus, & annullavimus, prout in dictis literis, quarum tenorem præsentibus haberi volumus pro expresso, plenius continetur.

Nunc hujusmodi abrogationem suspēdit.

§.2. Nunc autem justis de causis animum nostrum moventibus motu, & scientia, ac potestatis plenitudine similibus abrogationem, & annullationem excommunicationis pœnæ per Nos, ut supra factas ad nostrum, & Sedis Apostolicæ beneplacitum suspendimus, ac suspensas esse decernimus, & declaramus, ita ut interim excommunicationis pœna Sacerdotes prædictos illicitæ negociationi vacantes, prout ante abrogationem, & annullationem prædictas arctet, & afficiat, ac Synodales Constitutiones præsertim Synodi Liman. prædictæ in suo robore permaneant, perinde ac si hujusmodi abrogatio, & annullatio non emanasset, dictis tamen literis in suo robore permansuris. Non obstan. priori nostra voluntate, ac aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 9. Junii 1608. An.IV.

Datum Tusculi sub Annulo Piscatoris die nona Junii 1608. Pontificatus nostri Anno IV.

Facul-

CII.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Facultas Superioribus Religionum transmittendi Religiosos in Indias Occidentales per aliam viam, quam per Lusitaniam.

PAULUS PAPA V.

Universis, & singulis præsentes literas inspecturis salutem, & Apostolicam benedictionem.

Exordium.

SEdis Apostolicæ providentia circumspecta, quæ ratione suadente aliquando decrevit, experientia deinde comperio, mutatione indigere, nonnunquam immutat, prout re mature discussa in Domino judicat expedire.

Gregorius XIII. prohibuit, quominus quis ad Chinam, Japoniamve ad Missiones exercendas proficisceretur sine licentia Sedis Apostolicæ.

§. 1. Alias siquidem fel. rec. Gregorius Papa XIII. Prædecessor noster certis tunc expressis causis adductus, per suas in simili forma Brevis literas sub datum die 28. Januarii 1585. Pontificatus sui Anno XIII. omnibus Patriarchis, & Episcopis etiam Provinciæ Chinæ, & Japonis sub interdicti Ecclesiastici, & suspensionis ab ingressu Ecclesiæ, & Pontificalium exercitio: aliis vero Sacerdotibus, Clericis, & Ministris ecclesiasticis tam sæcularibus, quam cujusvis ordinis regularibus cujuscumque status, gradus, ordinis, & conditionis existerent, sub excommunicationis majoris pœnis ipso facto incurrendis, interdixit, & inhibuit, ne ad easdem regiones, & Provincias Japonicas, Evangelii prædicandi, vel Doctrinam Christianam docendi, aut sacramenta ministrandi, aliave munia ecclesiastica obeundi causa, sine sua, & Sedis Apostolicæ expressa licentia proficisci auderent.

Clemens VIII. data superioribus regularibus Missionarios illuc transmittendi facultate decrevit ab hisce Missionariis per Lusitaniam tantū iter esse faciendum.

§. 2. Postmodum autem rec. mem. Clemens Papa VIII. similiter Prædecessor Noster accepto, quod tam Chinæ, & Japonum, quam aliæ illis vicinæ, & adjacentes Insulæ, Regiones, & Provinciæ, ac finitima Regna Indiæ Occidentalis amplissima, & populis refertissima erant, & pro tanta animarum multitudine ad fidem Catholicam traducenda, & spiritualibus alimentis fovenda, plures operarii, ac ministri necessarii erant, quam ex sola religiosorum Societate Jesu haberi poterant, omnibus, & singulis Mendicantium Ordinum Magistris, seu Prioribus Generalibus tunc, & pro tempore existentibus indulsit, ut cum necessitas postulasset, quoslibet ordinis sui spectatæ vitæ, & eruditionis religiosos, quos nimirum ad prædicta officia, & ministeria idoneos, & utiles fore in Domino judicarent, per Lusitaniam dumtaxat, & suscepta inde navigatione in Indias, & Civitatem Goan., atque ad Superiores Ordinum in illis partibus existentes transmittere, & tam ipsi sic transmittendi, quam alii superiorum ordinum religiosi in eisdem Indiarum partibus existentes, & ad hoc munus obeundum a suis Magistris, Ministris, vel Prioribus generalibus, seu aliis Superioribus electi, & approbati tam ad Japonicas prædictas, quam ad alias proximas, & adjacentes etiam Chinæ, & finitimorum Regnorum, & Terræ firmæ Indiæ Orientalia Insulas, Regiones, & Provincias accedere possent. Cæterum omnibus, & singulis religiosis cujuscumque status, gradus, ordinis, & conditionis essent, sub excommunicationis majoris a qua non nisi a Romano Pontifice, præterquam in mortis articulo absolvi possent, nec non privationis vocis tam activæ, quam passivæ, ac dignitatum, administrationum, & officiorum quorumcumque, nec non inhabilitatis ad illa, & alia imposterum obtinenda, ac exercenda pœnis ipso facto absque ulla declaratione incurrendis interdixit, & prohibuit, ne ex Insulis Philippinis nuncupatis, sive qualibet alia Indiarum Occidentalium, vel quæ pro partibus Indiarum Occidentalium tunc habebantur parte ad illas pertinente, & Japonicas, & alias illis proximas adjacentes, & finitimas Insulas, Provincias, & Regiones prædictas etiam quorumcumque privilegiorum eis, vel suis Ordinibus a dicto Clemente, & Romanis Pontificibus Prædecessoribus sub quibuscumque tenoribus, & formis in genere, vel in specie, etiam super facultate prædicandi verbum Dei per universum mundum, eatenus concessorum, seu imposterum etiam concedendorum, approbandorum, & innovandorum, nisi in illis de prohibitione hujusmodi, & interdicto specialis, specifica, & expressa mentio cum sufficienti derogatione fieret, aut quovis alio prætextu, & quæsito colore proficisci, & transire auderent, vel præsumerent, & si qui eatenus, vel imposterum secus facerent, postquam moniti essent, statim sub eisdem pœnis, omni mora, & excusatione cessante, ad dictas Insulas Philippinas, vel alias partes Indiarum Occidentalium reverti, & redire omnino tenerentur, & ad id per quoscumque Judices Ecclesiasticos sub eisdem, & aliis eorum arbitrio infligendis pœnis cogi, & compelli possent, prout in dictis Gregorii, ac prædicti Clementis Prædecessorum desuper etiam in forma Brevis sub datum apud Romam apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die 12. Decembris 1600. Pontificatus sui Anno IX. confectis literis plenius continetur.

Paulus concedit, iter per aliam viam sibi beneviss faciant.

§. 3. Cum autem, sicut ex insinuatione carissimi in Christo filii nostri Philippi Hispaniarum Regis Catholici accepimus, experientia compertum sit, quod prohibitio accedendi ad Indias, & Civitatem Goan. alias, quam per Lusitaniam, nec qui sperabatur ex eo fructum protulit, neque Catholicæ fidei propagationis negocio utilis fuit: Nos pastoralis officii nostri debito, ut tantum opus Dei, omni sublato impedimento libere peragi possit, quantum humilitati nostræ ex alto conceditur, providere volentes, dictarumque literarum Gregorii, & Clementis Prædecessorum tenores, præsentibus pro expressis habentes, omnibus, & singulis Mendicantium Ordinum Magistris, Ministris, seu Prioribus Generalibus, aut aliis quocumque nomine nuncupatis ordi-

Ordinum capitibus nunc, & pro tempore existentibus, ut cum necessitas postulaverit, quoslibet ordinis sui spectatæ vitæ, & eruditionis religiosos, quos nimirum ad prædicta officia, & munia idoneos, & utiles fore in Domino judicaverint, ad Superiores Ordinum in illis partibus existentes, etiam per aliam viam, quam per Lusitaniam in Japonicas, & alias illis proximas adjacentes, & finitimas Insulas, Provincias, & Regiones prædictas, servata in reliquis dictarum literarum Clementis Prædecessoris forma in omnibus, & per omnia, & non alias, transmittere libere, & licite valeant, auctoritate Apostolica tenore præsentium indulgemus.

Derogat contrariis.

§.4. Non obstan. interdicto, & prohibitionibus, ac literis dictorum Prædecessorum, aliisque præmissis, nec non Apostolicis, ac Synodalibus, Provincialibus, & universalibus Conciliis editis specialibus, vel generalibus Constitotionibus, & Ordinationibus, nec non prædictæ Societatis Jesu, aliarumque Religionum, Provinciarum, & Regionum prædictarum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis illis, eorumque Prælatis, Superioribus, & personis, etiam particolaribus sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, ac irritantibus, & aliis decretis, etiam motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine in genere, vel in specie, ac alias quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione alias de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda esset, tenores hujusmodi, acsi de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata inserti forent, præsentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes, hac vice specialiter, & expresse in quantum nostris prohibitioni, & interdicto, aliisque præmissis adversentur, harum serie derogamus, ac derogatum esse, & censeri, neque illa eis ullatenus suffragari volumus, & declaramus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Transumptis fidem addit.

§.5. Et quia difficile foret, præsentes literas, ubicumque opus venerit, ostendi, & publicari, volumus, ut earum exemplis etiam impressis manu Notarii publici, vel alicujus dictarum Religionum secretarii subscriptis, & personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ, vel cujusvis ex Generalibus prædictis sigillo munitis, eadem prorsus fides in Judicio, & extra adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si essent exhibitæ, vel ostensæ.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris, die 15. Junii 1608. Pontificatus nostri Anno IV.

Dat. die 15. Junii 1608. An. IV.

CIII.

Ampliatio privilegiorum Militiæ S. Stephani circa annuas pensiones Ecclesiasticas, habitumque a Militibus deferendum.

De institutione totoque statu hujus Militiæ, vide in Constitut. LXX. Pii IV. His quæ. *Tom. IV. Par. II. fol.* 138.

PAULUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Dum generosa Militum Militiæ Sancti Stephani Papæ, & Martyris, sub felici religiosissimi Principis Ferdinandi Magni Hetroriæ sibi subjectæ Ducis, & dictæ Militiæ Magistri auspicio, gubernio, & directione plurimum progredientis gesta, laudabilesque, & gloriosas contra nefarios Turcarum ausus reportatas victorias animo perpendimus, dignum, quin potius debitum arbitramur, ut eosdem Milites, utpote Domini Nostri Jesu Christi athletas acerrimos, peculiari beneficientiæ nostræ largitate prosequamur, eorumque commodis, & congruæ substentationi opportune consulamus, ut ipsi exinde ad majora ab ipsorum Turcarum copiis trophæa reportanda alacriores reddantur, & promptiores.

Pius IV. immunitates, & exemptiones a decimis, & alias gratias, & signanter facultatem retinendi, & transferendi annuas pensiones ducat. 200. Militibus omnibus Sancti Stephani concessit.

§.1. Alias siquidem felicis recordationis Pius Papa Quartus Prædecessor noster, post erectionem, & institutionem dictæ Militiæ sub Regula Sancti Benedicti, per claræ memoriæ Cosmum tunc Florentiæ, & Senarum Ducem in Ducatu Florentiæ de licentia Sedis Apostolicæ ipsi Cosmo Duci per literas ejusdem Pii Prædecessoris attributa, antea factam eidem Cosmo Duci Magno Magistro, nec non Conventui, Militibus, Priori, cæterisque ministris Ecclesiæ dicti Conventus, & aliis personis, etiam in Sacris, etiam Presbyteratus ordinibus constitutis, etiam quæcumque, quotcumque, & qualiacumque, cum cura, & sine cura, beneficia ecclesiastica obtinentibus, eorumque beneficiis, præceptoriis, sive Commendis, rebus, & bonis, diversas exemptiones etiam a Jurisdictione Ordinariorum, libertates, immunitates, etiam a contributione decimarum, & onerum, indulta, privilegia, facultates, indulgentias, gratias spirituales, & temporales benigne concessit, & elargitus fuit, atque inter cætera indulsit omnibus, & singulis dictæ Militiæ Militibus etiam conjugatis, ac etiam bigamis, aliisque prædictis, ut singuli singulas pensiones annuas, usque ad summam 200. ducat. auri de Camera, super quorumvis Cathedralium, & Metropolitanarum, aliarumque Ecclesiarum, Monasteriorum, Prioratuum, Canonicatuum,

& Præbendarum, dignitatum, personatuum, administrationum, & officiorum, aliorumque beneficiorum ecclesiasticorum cum cura, & sine cura, sæcularium, & quorumvis ordinum regularium, fructibus, proventibus, juribus, obventionibus, & emolumentis, alias sibi canonice reservandas cumulative cum quibusvis aliis pensionibus annuis, quas illos ex quovis alio privilegio Apostolico pro tempore percipere contingeret, ad vitam percipere, exigere, & levare, ac in suos usus, & utilitatem convertere, libere, & licite valerent, prout in ejusdem Pii Quarti Prædecessoris binis literis, prioribus nimirum sub Kalendis Februarii, posterioribus vero sub nonis Julii datum, Pontificatus sui Anno tertio confectis, plenius continetur.

Pius V. indultum obtinendi pensiones militibus istis abstulit, & obtentas per contractum matrimonii vacare decrevit in Const. 78. Sanctissimus Tom. 4. Par. 2. fol. 48.

§. 2. Successive vero piæ memoriæ Pius Papa V. etiam Prædecessor noster, per suam, quæ incipit: *Sacrosanctum*, desuper editam Constitutionem, revocavit, & abolevit omnia, & quæcumque privilegia, facultates, dispensationes, & indulta, percipiendi similes pensiones, fructus, & alias res Ecclesiarum, Monasteriorum, & aliorum beneficiorum, & officiorum ecclesiasticorum, sæcularium, & regularium dicti Sancti Stephani, cæterisque Militiis, & Hospitalibus, eorumque Militibus, Fratribus, & personis tam Clericis, quam conjugatis, quibusvis modo, & forma, ac quibuscumque de causis concessa, & approbata, ita quod ipsi sive conjugati, sive bigami, sive Clerici, sive etiam Presbyteri, nullas de cætero reciperent, sed eas solas, quas tunc habebant, retinerent, & eæ quoque per futurum contractum matrimonii extinctæ censerentur, prout in eadem Constitutione latius continetur.

Sixtus V. Bullis Pii V. quoad istos Milites revocavit in Const. 17. Circumspecta. Tom. 5. Par. 1. fol. 142.

§. 3. Postmodum rec. mem. Sistus Papa V. similiter Prædecessor noster, considerans suis potissimum temporibus hujusmodi Milites, pro Dei, & Christiani nominis gloria, & fidei Catholicæ defensione, non solum sæpius in diversis expeditionibus contra &c. *Omittitur residuum, quia tota Bulla legitur loco hic in margine indicato.*

Paulus ex causis, quæ hic recensentur.

§. 4. Cum autem, sicut Nobis innotescit, dicta Militia sub felicibus ipsius Ferdinandi Magni Ducis auspiciis, fortium, & strenuorum Militum, triremiumque, & aliorum Navigiorum bellicis, & nauticis apparatibus optime instructorum numero copioso aucta, ipsique illius Milites piratarum Infidelium oras, Tyrrenique maris passim infestantium excursionibus, & deprædationibus, armata classe obsistentes, non solum Italiam ipsam pluries ab incursionum hujusmodi damnis, & incommodis, magno ejus bono, egregia animi fortitudine tutati sint, sed etiam in ipsorummet infidelium dominia, & regiones, magnis ausis summo cum vitæ, fortunarumque discrimine irrumpentes, graves eis clades, Oppidorum expugnationes, & direptiones intulerint, ac partis non semel de illis insignibus victoriis eorumdem audaciam represserint, vires fregerint, impios conatus contuderint, ac perinde sese magna sui gloria, & nominis Christiani commendatione formidabiles eis reddiderint. Hisce, & aliis rebus præclare gestis cum de ipsa Italia, atque adeo tota republica Christiana optime meriti, & apud etiam exteras nationes inclyta magnanimitatis, reique militaris peritiæ famam adepti sint, ipsaque Militia tum dicti Ferdinandi Magni Ducis, qui majorum suorum vestigiis insistens in hoc ejus eminentiori animi studio, & cura incumbit, præstanti virtute, & potentia, tum etiam propriorum Militum fortitudine eximia clarior, & illustrior in dies evadat, & quemadmodum hucusque Reipublicæ Christianæ adversus infidelium incursiones magno propugnaculo fuit, ita etiam de cætero in expeditionibus contra eosdem infideles, pro fidei Catholicæ defensione pari, vel majori adjumento esse possit.

Gratias, & facultates a Pio V. & Sixto V. percipiendi pensiones Militibus tam laicis, quam clericis, tam conjugatis, quam bigamis concessas restituit, & ad summam ducat. 400. extendit, etiam ad favorem illegitimorum.

§. 4. Nos idcirco eam magis in dies florere, ac novis incrementis augeri desiderantes, illiusque Milites pro insigni eorum virtute, ac in Nos, & Sedem Apostolicam devota propensione, speciali aliqua Apostolica beneficentiæ gratia cohonestare volentes, omniumque, & singularum literarum, & Constitutionum prædictarum tenores, præsentibus pro expressis habentes, necnon dictum Ferdinandum Magnum Ducem, ac Conventus hujusmodi singulares personas, a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existant, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, dicti Ferdinandi Magni Ducis Nobis desuper porrectis supplicationibus inclinati, facultatem, & indultum percipiendi, & exigendi pensiones annuas usque ad summam ducentorum ducatorum auri de Camera hujusmodi, Militibus prædictis tam Laicis, quam Clericis, etiam conjugatis, etiam bigamis, aliisque etiam Presbyteris per Pium IV. concessa, & per Pium Quintum revocata, deindeque per Sixtum Quintum Prædecessores prædictos adversus ipsam revocationem in integrum restituta, reposita, & revalidata, ac de novo etiam concessa, ut præfertur, ac singulas eorum Pii Quarti, & Sixti Quinti Prædecessorum desuper confectas literas, usque ad summam quadringentorum ducatorum auri de Camera hujusmodi in totum: Ita quod omnes, & singuli Milites dictæ Militiæ, nunc, & pro tempore existentes tam laici, quam clerici, etiam conjugati, & bigami, aliique etiam Presbyteri, etiam illegitimi ex quovis reprobato, vel damnato coitu procreati, deinceps in perpetuum qualescumque pensiones annuas, usque ad summam præfatam quadringentorum ducatorum auri de Camera, super quibusvis Cathedralium, & Metropolitanarum, aut aliarum Ecclesiarum, Monasteriorum, Prioratuum, Canonicatuum, Præbendarum, dignitatum, personatuum, administrationum, officiorum,

rum; aliorumque beneficiorum ecclesiasticorum, cum cura, & sine cura sæcularium, & quorumvis Ordinum regularium hujusmodi fructibus, redditibus, proventibus, juribus, obventionibus, & emolumentis, ac distributionibus etiam quotidianis, alias eis canonice reservandas, etiam cumulative, cum quibusvis aliis pensionibus annuis, quas ex quovis alio privilegio, seu indulto, aut dispensatione Apostolica eis in genere, vel communiter, seu eorum cuilibet nominatim, & sigillatim, etiam in una non facta mentione de alia, vel aliis, ante, & post datam præsentium, quandocumque concessa, aut concedenda usque ad quamcumque summam dictis quadringentis ducatis longe majorem de præsenti percipiunt, & pro tempore percipient, ad vitam retinere, percipere, exigere, levare, & recuperare, inque suos usus, & utilitatem convertere, libere, & licite valeant, & ex iis tam laici, quam clerici, & conjugati, & non conjugati, ratione pensionis hujusmodi, quas sic pro tempore perceperint, ad incedendum in habitu, & tonsura clericali, deferendumque vestes talares juxta præfatam Sixti Prædecessoris Constitutionem minime teneantur, neque ad id obligati existant, aut aliqua ratione cogi, aut compelli possint, neque ipsarum pensionum, vel illarum loco fructuum, redditunm, & proventuum hujusmodi reservationes, ob non delationem habitus, tonsuræ, aut vestis hujusmodi, seu per contractum matrimonii, seu per bigamiam, quamcumque etiam supervenientem, aut per exercitium militiæ, & quoscumque actus bellicos Clericis, & Ecclesiasticis personis, de jure, & per sacros Canones prohibitos, nimirum Militares, & sanguinis effusione, membrorum mutilatione, & morte infidelium subsequuta, minime cessent, & expirent, aut cassatæ, vel extinctæ dici, aut censeri possint, sed ipsi Milites nihilominus, ut prius, pensiones, ac fructus, redditus, & proventus hujusmodi percipere, & exigere possint, & valeant, dummodo habitum militarem, vestes nimirum laicales communes cum insignibus Crucis dictæ Militiæ consuetis, juxta alias dicti Sixti Quinti Prædecessoris super declaratione hujusmodi habitus Militaris sub datum videlicet pridie Kalendas Februarii Pontificatus sui Anno Quarto, quæ incipiunt *Pastoralis*, editas literas deferant, utique Constitutioni ejusdem Sixti Quinti Prædecessoris plene satisfacere intelligantur, & censeantur, auctoritate Apostolica, tenore præsentium extendimus, & ampliamus, & quatenus opus sit, usque ad dictam summam quadringentorum ducatorum hujusmodi de novo concedimus.

Clausulæ præservativæ apponit.

§.6. Decernentes facultatem, & indultum hujusmodi, & literas Pii Quarti, & Sixti Quinti Prædecessorum eorumdem desuper editas, ex nunc perpetuo extensas, & ampliatas esse, & fore, nec præmissa, ac præsentes literas de subreptionis, obreptionis, & nullitatis vitio, seu intentionis nostræ, vel quovis alio defectu notari, impugnari, invalidari, aut ad viam, & terminos juris reduci, seu adversus illas quodcumque juris, gratiæ, vel facti remedium impetrari, aut etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus concedi posse, aut debere, neque sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum suspensionibus, revocationibus, limitationibus, aliisque contrariis dispositionibus a Nobis, & Successoribus Nostris, ac Sede Apostolica, quavis de causa, quantumvis justa, pro tempore emanatis, & emanandis comprehendi, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum, & validissimum statum restitutas, repositas, & plenarie reintegratas, ac de novo etiam sub quacumque posteriori data per dictum Ferdinandum Magnum Ducem, & Magistrum, & Milites dictæ Militiæ pro tempore existentes, quandocumque eligenda concessas esse, & censeri; Sicque per quoscumque Judices, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, etiam de latere Legatos, & Vice-Legatos, dictæque Sedis Nuncios, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Exequutores deputat.

§.7. Quocirca Venerabilibus Fratribus Nostris Florentin., & Pisan. Archiepiscopis, ac dilecto filio causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ generali Auditori per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios, præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Ferdinandi Magni Ducis, ac Conventus, & Militum prædictorum, seu alicujus eorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra, eos, & eorum quemlibet, eisdem præsentibus, & in eis contentis quibuscumque, pacifice frui, & gaudere. Non permittentes eos desuper a quoquam quomodolibet indebite molestari; Contradictores per censuras ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia appellatione postposita compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Contrariis quibuscumque derogat.

§.8. Non obstantibus recolendæ memoriæ Bonifacii Papæ Octavi pariter Prædecessoris Nostri de una, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo non ultra tres dietas, aliquis vigore præsentium ad judicium trahatur, necnon Pictaven. Concilii contra illegitimos, ac dicti Pii V. Prædecessoris revocatoria, ac illa, quæ inter alia vetuit, gratias hujusmodi suis esclusi temporibus, & quod sibi licere non est passus, etiam suis Successoribus non licere judicavit, nec non præfatis Sisti V. Prædecessoris, & quibusvis aliis Constitutionibus,

bus, & Ordinationibus Apostolicis, ac in Conciliis etiam generalibus editis, & quarumcumque Ecclesiarum, Monasteriorum, & Ordinum prædictorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eisdem Ecclesiis, Monasteriis, & Ordinibus, eorumque Præsulibus, Capitulis, Conventibus, Superioribus, & personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis in contrarium forsan quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis; Quibus omnibus, & singulis, ac aliis quæ præsenti gratiæ obesse possent, etiamsi pro illarum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, individua, & expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, acsi de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse plenissime derogamus, ac derogatum esse volumus, & decernimus, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, aut divisim, ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint, per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Nulli ergo &c.

Dat. die 15. Junii 1608. An. IV.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum Anno Incarnationis Dominicæ millesimo sexcentesimo octavo, decimoquarto Kalendas Junii, Pontificatus nostri Anno IV.

CIV.

Quod Rectores Ecclesiarum Parochialium Indiarum Occidentalium, & Orientalium, ab iis, qui in Ecclesiis, & Domibus Fratrum, & Monialium Ordinis Sancti Francisci de Observantia sepeliuntur, eam tantum quærant eleemosynam, quæ a Concilio Tridentino præscripta, & a Pio V. explicata fuit.

PAULUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Rectores Ecclesiarum Parochialium Indiarum introduxerunt abusus quosdam circa eleemosynas eorum, qui in domibus Fratrum, & Monialium de Observantia sepeliebantur.

§.1. EXpositum Nobis nuper fuit pro parte dilecti filii Matthæi de Recalde Vicecommissarii Generalis Indiarum Occidentalium Ordinis Fratrum Minorum Sancti Francisci de Observantia, quod Rectores Parochialium Ecclesiarum Indiarum Occidentalium, & Orientalium, ne Christifidelium, qui pro tempore ab humanis decedunt, cadavera ita commode in Ecclesiis Fratrum, & Monialium dicti Ordinis Ecclesiasticæ sepulturæ tradi valeant, ut in eorum Parochialibus Ecclesiis valerent, de consilio forsan suorum Superiorum abusum introduxerunt, ut majorem scilicet eleemosynam ab illis exigant, qui in Ecclesiis dicti Ordinis sepeliuntur, quam si in propriis Ecclesiis sepelirentur, itaut Christifideles, qui in Ecclesiis hujusmodi sepeliri desiderant, parem ad minus Parochialibus Ecclesiis eleemosynam relinquere debeant, ratione eorum sepulturæ, ea, quam Ecclesiis Ordinis hujusmodi relinquunt.

Et quo ad eleemosynam Missarū, quas pro anima sua a dd. Fratribus dicendas quis relinquebat.

§.2. Et quod pejus est, si quis pro animæ suæ refrigerio nonnullas Missas a Fratribus prædicti Ordinis celebrandas reliquerit, prætendunt Parochi eleemosynam ratione Missarum hujusmodi relictam, inter ipsos, & Fratres prædictos dividendam esse.

Necnon quoad cogendos aliquos, ut in dictis Ecclesiis Parochialibus sepelirentur.

§.3. Et ulterius iidem Rectores, de mandato forsan suorum Ordinariorum, filios, quorum Patres in Ecclesiis dd. Fratrum, vel Monialium sepulti sunt, aut sepulturam particularem pro se, & suis habent, nulla consuetudine legitime suffulti, in eorum Parochialibus Ecclesiis sepeliri, & dictos Patres ad hoc, ut in dictis Parochialibus Ecclesiis sepeliantur, cogere, & compellere contendunt, & quotquot Fratres Regulares defunctum aliquem ad Ecclesiasticam sepulturam in suas Regulares Ecclesias comitantur, tot etiam sæculares Sacerdotes, aut Clericos assumi volunt, in maximum domorum, & Monasteriorum dicti Ordinis præjudicium, eo quod multi duplicis hujusmodi funerum impensę difficultate deterriti, in dictis Regularibus Ecclesiis sepulturam eligere nequeunt; unde fit, ut dicti Ordinis Ecclesias mortuorum sepulturis, & consequenter eleemosynis, etiam quæ in suffragium animarum fieri consueverunt, paulatim destitutas iri verendum sit.

Supplicatum itaque fuit Papę pro opportuna provisione.

§.4. Quare dictus Matthæus Nobis humiliter supplicari fecit, ut domorum, & Monasteriorum, necnon Fratrum, & Monialium dicti Ordinis illarum partium indemnitati consulere, ac alias in præmissis opportune providere, de benignitate Apostolica dignaremur.

Qui dd. Rectoribus præcipit solummodo petant eleemosynam quam præscripsit Concil. Trid. *sess.* 25. *cap.* 5. & explicavit Pius Quintus.

§.5. Nos igitur hujusmodi abusus è medio tollere, ac dicti Ordinis, ejusque Religiosorum utriusque sexus, ut majores in Vinea Domini fructus in dies afferre studeant, commoditatibus, quantum cum Domino possumus, prospicere cupientes, de consilio Venerabilium Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium consultationibus, & negotiis Episcoporum, & Regularium Præpositorum, omnibus, & singulis Parochialium Ecclesiarum in partibus Indiarum, tam Occidentalium, quam Orientalium Rectoribus, nunc, & pro tempore existentibus, harum serie interdicimus, & prohibemus, ne sub excommunicationis majoris latæ sententiæ pœna, a qua nonnisi a Nobis, seu a Romano Pontifice pro tempore existente, præterquam in mortis articulo absolvi possint, ex nunc deinceps perpetuis futuris temporibus, majorem eleemosynam ab iis, qui in dictarum Domorum

utriuſ-

utriusque sexus Ordinis Sancti Francisci Ecclesiis sepulturam eligunt, & sepeliuntur, ea quam illis præscribit Concilium Tridentinum *sess.25. cap.13.* juxta explicationem a fel: rec: Pio Papa V. Prædecessore Nostro emanatam, sub Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1567. xvii. Kalen. Junii, Pontificatus sui Anno Secundo, quovis prætextu, aut occasione, etiam de consilio, consensu, & mandato suorum Ordinariorum exigere.

Nec ad sepeliendum in Parochialibus cogere posse, qui in domibus d. Ordinis sepulturam elegerunt.

§.6. Nec filios, quorum Patres in Ecclesiis dictorum Fratrum, & Monialium sepulti sunt, aut sepulturam particularem pro se, & suis habent, in eorum Parochialibus Ecclesiis sepeliri, & dictos Patres ad hoc, ut in dictis Parochialibus sepeliantur, cogere valeant, seu præsumant.

Executores hujus Constitutionis deputat.

§.7. Quocirca dilectis filiis Curiæ causarum Cameræ Apostolicæ Generali Auditori, ac Indiarum Occidentalium, & Orientalium Societatis Jesu Provincialibus pro tempore existentibus, per præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios, ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte Superiorum, & Fratrum cujuscumque domus, & Monasterii dicti Ordinis illarum partium fuerint requisiti, vel eorum aliquis fuerit requisitus, præsentes literas, & in eis contenta quæcumque solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra, illorum omnium, & singulorum effectu pacifice frui, & gaudere; non permittentes eos desuper a quoquam quavis auctoritate quomodolibet indebite molestari: Contradictores quoscumque, & præmissis non parentes, eisque auxilium, consilium, vel favorem, publice, vel occulte, directe, vel indirecte, quomodolibet præstantes, per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia appellatione postposita compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Contrariis derogat.

§.8. Non obstantibus præmissis, ac quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Ecclesiarum, Domorum, & Monasteriorum, & Ordinis hujusmodi, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, quibusvis Ecclesiis, ac illarum Rectoribus, aut quibuscumque aliis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis, quibus omnibus, & singulis, eorum tenores, præsentibus pro expressis, & ad verbum insertis habentes, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Transumptis que credi mandat.

§.9. Volumus autem, ut præsentium transumptis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ eisdem præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. die 25. Junii 1608. An.IV.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris die 25. Junii 1608. Pont. nostri Anno IV.

CV.

De Ambitu Fratribus Eremitis Ordinis Sancti Augustini interdicto.

Alia de his Fratribus vide in Alexand. IV. Const. XXIX. Licet *Tom. III. fol. 373.*

PAULUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam

Exordium.

Admonemur pastoralis officii nostri debito, diligentius prospicere, ne Religiosis, qui Regularem vitam professi sæculo renunciarunt, ad dignitates, & officia per emendicata suffragia ambitiosus pateat accessus.

Ambitus prohibetur Prælatis hujus Ordinis.

§.1. Quocirca motu proprio, & ex certa scientia nostra, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, dilectis filiis Priori Generali, ac Provincialibus, & reliquis Ordinis Sancti Augustini Fratrum Eremitarum Prælatis, nunc, & pro tempore existentibus, in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub excommunicationis pœna ipso facto incurrenda præcipimus, & mandamus, ne ad instantiam, & requisitionem quarumcumque personarum, tam Laicarum, quam Ecclesiasticarum extra dictum Ordinem constitutarum, etiam Cardinalatus honore, & quacumque sæculari dignitate, & excellentia, etiam Ducali, Regali, & Imperiali fulgentium, cuivis dicti Ordinis Religioso, ullam gratiam concedere, vel pœnas aliquas remittere, seu gradus, honores, dignitates, officia, & administrationes, functiones, & Prælaturas ejusdem Ordinis concedere audeant.

Favores exquirentium pœna.

§.2. Quinimo dicti Ordinis Fratres, & Religiosos, qui contra decreta hac via, & his mediis per conquisitos favores, & suffragia aliquid sibi procuraverint, ad talia, & similia, ac etiam majora in eodem Ordine consequenda perpetuo inhabiles declaramus.

Prohibitionis ampliatio;

§.3. Insuper dictis Religiosis, & Fratribus ejusdem Ordinis quibuscumque sub eisdem pœnis præcipimus, & expresse interdicimus, ut non solum in præmissis omnibus favores hujusmodi minime procurare, sed nec etiam sponte oblatos, aut ab eis minime procuratos recipere, & similiter ne ad hunc effectum munera aliqua prædictis personis exhibere audeant, seu præsumant.

Contrariorum derogatio.

§.4. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, dictique Ordinis statutis, & consuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, cæterisque contrariis quibuscumque. Aut si eidem Ordini, & Fratribus prædictis communiter,

aut divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem,

Transumptorum fides. §.5. Volumus autem, quod præsentium literarum transumptis, etiam impressis, mano alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides ubique adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ,

Dat. die 4. Julii 1608. An.IV. Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub annulo Piscatoris, die 4. Julii 1608, Pont. nostri Anno IV.

C V I.

Confirmatur Erectio Collegii Doctorum, & Bibliothecæ Ambrosianæ, necnon sex Cappellaniarum per Cardinalem Fridericum Borromæum in Ecclesia Metropolitana Mediolanensi erectarum; Titulique nonnulli Doctoribus prædictis conceduntur.

Ex Regest. in Secret. Brev.

PAULUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium. CReditam Nobis Militantis Ecclesiæ providentiam, coadjuvante Domino, utiliter exequi cupientes, ac etiam animo contemplantes suavissimos, atque uberes fructus, quos viri literarum scientia præditi in agro domini in dies producunt, ea, quæ pro Collegiorum selecta, eruditorum Virorum hujusmodi, & Bibliothecarum ad publicum commodum, & utilitatem propagatione cum divini Cultus incremento provide facta fuisse dicuntur, ut perpetuo firma, & illibata persistant, libenter cum a Nobis petitur, & præsertim Venerabilium Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium vota id exposcunt, Apostolico præsidio communimus, ipsosque Collegiales honoris, & famæ amplioribus præconiis, ac præclaris dignitatum titulis decoramus, & ornamus, prout locorum, temporum, & personarum qualitatibus debite pensatis, conspicimus in Domino salubriter expedire.

Fridericus Borromæus Collegium, & Bibliothecam Ambrosianam fundaverat. §.1. Sane dilectus Filius Noster Fridericus Tituli Sanctæ Mariæ Angelorum in Termis Presbyter Cardinalis Borromæus nuncupatus, ac Ecclesiæ Mediolanensis ex concessione, & dispensatione Apostolica, Præsul, Nobis exponi fecit, quod cum alias dictus Fridericus Cardinalis, singulari Dei munere, & beatæ mem: Caroli, olim Tituli Sanctæ Praxedis Presbyteri Cardinalis etiam Borromæi nuncupati, ac ex concessione, & dispensatione similibus dictæ Ecclesiæ Præsulis, pastorali cura, & vigilantia, Civitatem Mediolanen. ad juventutem io optimarum artium studiis erudiendam, necnon Ecclesiastica disciplina, bonisque moribus imbuendam, multis Collegiis instructam, & nobilitatam, tanto eum progressu, ut inde prodiissent, & in dies prodirent quamplures Sacræ Theologiæ, Philosophiæque, ac Jurisprudentiæ in publicis, eisque celebrioribus Academiis creati Doctores, cum magna Clericalis Ordinis utilitate, & laude, invenisset: animadvertens tamen, in ipsa Civitate nullum adhuc Collegium Ecclesiasticum erectum esse, ad eum finem instructum, ut in eo, velut in Palestra quadam, post exactum studiorum cursum, paratamque rerum plurimarum notitiam se exercentes, Catholicæ Fidei veritatem adversus impios Hæreticorum conatus scriptis, & lucubrationibus aliquando tueri possent, & tuerentur, aliasque scientias, & facultates, quas profiterentur, suis in publicum emissis operibus illustrarent, remque literariam juvarent, & certis aliis de causis adductus, jamdiu in opportuno dictæ Civitatis loco unum perpetuum Collegium Ecclesiasticum Doctorum Bibliothecæ Ambrosianæ, certorum, & designatorum Virorum tum in Sacra Theologia, tum in aliis facultatibus insigniter eruditorum, qui supradicta, prout etiam infrascripta præstare valerent, cum dote competenti, & sub legibus, regulis, & ordinibus per ipsum Fridericum Cardinalem, & Præsulem, etiam ex auctoritate Apostolica præscribendis, erigere, & fundare, ibidemque amplam, & locopletam Bibliothecam, omnium librorum copia refertam parare in animo suo destinasset, & constituisset. Præterea supra annos tres, re prius communicata cum dilectis filiis Præposito, & Sacerdotibus Congregationis Oblatorum Sancti Ambrosii in Ædibus Sancti Sepulchri Mediolanen. per eumdem Carolum Cardinalem, & Præsulem institutæ residentibus, in certis situ, & loco ejusdem Congregationis prope Ecclesiam ejusdem Sancti Sepulchri, ac Ædes residentiales ipsius Congregationis existentibus, & per Fridericum Cardinalem de propriis suis pecuniis, nuper emptis extruere, & fabricare aggressus fuerit, ædificarique curaverit amplum locum, & seu aulam magnam, & sedimen eidem aulæ conjunctum cum multis locis subterraneis, terraneis, & superioribus ad usum præcipuum dictorum Collegii, & Bibliothecæ, utilitatemque publicam, servata forma Typi, ac delineationis ab Architectorum, & Ecclesiasticorum Virorum in utroque jure, & in sacra Pagina Laureatorum scientia comprobata, dejectis, ac penitus destructis antiquis Domibus fere vetustate consumptis, & jam ruinosis, quæ intra situs, & loca prædicta aderant, extruere, & fabricare aggressus fuit, ipsamque fabricam postmodum propria, & centum, ac quatuor mille, ac noningentarum librarum Imperialium monetæ illarum Partium, & ultra, impensa, ut ipsius operis structura satis per se indicat, & ex Codicibus Mensæ Archiepiscopalis Mediolanen. juxta earumdem impensarum notam clare perspicitur, & tamen

pro

pro earum fabricatione perſolvenda, ſuiſque numeris abſolvenda, alii non exigui remaneant faciendi ſumptus, quos libenter facere intendit: Pro Bibliotheca vero, tam ad dicti Collegii Eccleſiaſtici Doctorum, quam etiam publicum uſum inſtruenda paravit ingentem numerum, & copiam ſacrorum aliorum librorum, tam antiquorum, quam recentiorum, & manuſcriptorum Codicum a ſe diligenter undique conquiſitorum, ſumptuque non modico comparatorum, nec quotidie alios libros, quotquot haberi poſſunt, diverſarum ſcientiarum magna diligentia perquirendos, & coemendos ad ipſam Bibliothecam magis cohoneſtandam, & locupletandam, curare deſiſtit.

Hanc erectionem confirmaverat Paulus, eique nonnullas univerat Collegii Ticinenſis proprietates pro Scholarium, & Doctorum ſuſtentatione.

§.2. Cum autem Collegio Doctorum, & Bibliothecæ hujuſmodi de competenti aliqua dote providendum eſſet, & pro parte ejuſdem Friderici Cardinalis, & Præſulis, Nobis erronee tum expoſitum fuiſſet, ipſum Fridericum Cardinalem in ædibus ejuſdem Congregationis, unam Scholam Ambroſianam cum Bibliotheca hujuſmodi erexiſſe, & inſtituiſſe, aliaque multa tunc inibi expreſſa perfeciſſe; Noſque dicti Federici Cardinalis, & Præſulis ſupplicationibus inclinati, erectionem, inſtitutionem, aliaque prætenſa facta, etiam modo, & forma tunc expreſſa, Apoſtolica auctoritate approbari, confirmari, omneſque, & ſingulos juris, & facti defectus ſuppleri, necnon pro ipſarum Scholæ, & Bibliothecæ dote, ac illarum Doctorum, aliarumque perſonarum ſuſtentatione, & manutentione, onerumque illis incumbentium ſupportatione a Collegio Borromæo nuncupato in Civitate Ticinen. auctoritate Apoſtolica erecto, tot proprietates, cenſus, & alia bona ſtabilia ex Beneficiis Eccleſiaſticis illi dicta auctoritate Apoſtolica unitis; quæ, detractis infraſcriptis, ad manutentionem illius Alumnorum, & perſonarum ſufficerent, per dictum Fridericum Cardinalem, & Præſulem diſcernenda, & ſpecificanda, quorum annuus valor ad mille ſcuta, ad rationem ſex librarum monetæ pro quolibet ſcuto hujuſmodi, judicio dicti Friderici Cardinalis, & Præſulis, aſcenderet, perpetuo diſmembrari, & ſeparari, illaque ſic ſeparata, & diſmembrata eiſdem Scholæ, & Bibliothecæ per alias noſtras literas ſub certis modo, & forma tunc expreſſis, applicari, & appropriari mandaſſemus.

Dictoque Friderico Statuta condendi facultatem dederat.

§.3. Nec non pro dictatum Scholæ, & Bibliothecæ felici ſucceſſu, & regimine, eidem Friderico Cardinali, & Præſuli, ut quæcumque ſtatuta, & ordinationes, licita tamen, & honeſta, ac ſacris Canonibus, & Concilii Tridentini decretis non repugnantia, facere, ac pro rerum, temporum, & perſonarum qualitate, caſſare, mutare, & alia de novo edere libere, & licite valeret, eadem Apoſtolica auctoritate conceſſiſſemus, & indulſiſſemus, prout in dictis literis ſub Datum videlicet quinto Kalendas Martii, Pontificatus noſtri Anno Primo, expeditis, plenius continetur.

Nonnulla tamen fuerant erronee enunciata.

§.4. Et quia multa in dictis literis per errorem enarrata, expreſſaque fuerant præter mentem ejuſdem Friderici Cardinalis, & Præſulis, & tamquam facta, uti erectio dicti Collegii Doctorum, inſtitutio Bibliothecæ, librorum traditio, ac legum, regularum, & ordinationum præſcriptio, & alia forſan, quæ revera non erant adhuc effecta, ſed ipſe Fridericus Cardinalis, & Præſul in pluribus ea peragere deſtinaverat, ſeu potius in animo conceperat, & propterea erroribus prædictis non circumſpectis, nec earumdem literarum tenore animadverſo illarum exequutionem, & ad ſpecificationem etiam bonorum dicti Collegii Ticinen., quæ diſmembrari, & applicari exoptabat, decernendo, & illorum poſſeſſionem, etiam per alium appræhendendo, procuraverat.

Quibus cum per eum provide fuerit cõſultum, Collegium, Doctorum inſtituit.

§.5. Viſis poſtmodum erroribus prædictis, ad magis firmandum, ſtabiliendumque hoc ſuum inſtitutum, immutatis etiam nonnullis ex aſſertis in eiſdem literis, uti antea cogitaverat, reſervare poſt obitum ſuum penes dictam Congregationem, ad publicum tamen, & eumdem pium uſum, proprietatem, ac dominium ipſius Bibliothecæ, conſiderans, utilius fore dictæ Congregationi, habere pretium dictorum ſitus, & locorum, quam nudam proprietatem, ac dominium Bibliothecæ, cum jam illius uſus, etiam ab ipſo initio fuerit deſtinatus, & nunc in perpetuum diſponatur ad publicam omnium, non autem privatam cujuſque perſonæ, ſeu certæ Univerſitatis utilitatem; nuper ſub Noſtro, & Sedis Apoſtolicæ beneplacito, & aſſenſu, emit ab eadem Congregatione ſitum, & loca hujuſmodi, in quibus dicta fabricatio extructa conſpicitur, necnon ad dictam Bibliothecam ingentem librorum ab eo, ut ſupra, comparatorum copiam, prout transferri curavit, & alios quamplures libros ex longinquis Partibus advectos, in ædibus Archiepiſcopalibus exiſtentes, tranſportari curabit: & deinde fabrica ſic abſoluta, & Bibliotheca inſtructa, ut præfertur, ad Dei Omnipotentis laudem, ac ſub peculiari patrocinio Beatæ Mariæ Virginis, necnon Divi Ambroſii Patroni auſpicio: item ejuſdem Caroli Cardinalis, & Præſulis in dictis locis, ut ſupra emptis, & extructis, noviſque fabricationibus ampliatis, & decoratis, unum perpetuum Collegium Eccleſiaſticum Doctorum, Bibliothecæ Ambroſianæ nuncupatum, omnibus melioribus jure, via, & auctoritate, quibus potuit, erexit, & inſtituit: cui quidem Collegio ſic erecto voluit eſſe adſcriptos, & cooptatos, juxta electionem ab eo, quoad vixerit, faciendam, duodecim Viros Eccleſiaſticos, quorum quatuor neceſſario ſemper Sacræ Theologiæ addicti, reliqui vero aliis facultatibus, boniſque artibus dediti eſſent, hiſque adjunxit quatuor Laicos liberalibus æque diſciplinis excultos ab eo pariter deligendos; poſt illius vero ab hac vita diſceſſum, ſi quem ex prædicto Doctorum Collegio, aut numero mori, aut amoveri contigerit, voluit, ut reliqui ex eorum Doctorum Collegio ſuperſtites alium in

demor-

demortui, seu amoti locum juxta leges, & regulas ab ipso Friderico Cardinale praescribendas, perpetuo jure substituerent; in hoc autem Doctorum Collegium adscribendi pro suo stipendio, seu potius honorario haberent quisque proventus annuos pecuniarum sibi persolvendos ab inferius deputandis Conservatoribus, modis, & formis in dictis legibus edendis; Scopum vero, & munus in praedictum Doctorum Collegium, ut supra, recipiendorum, illud praecipuum esse voluit, & decrevit, ut infra perfuncta eorum quisquam facultate, quam profitetur, aliquod semper ad publicam utilitatem in apertum proferret opus elaboratum, ac excultum: aliaque peragerent, quae sancita reperientur in dictis legibus, & regulis, ita ut semper constaret hujusce Collegii fructus, ac illius progressus, tam in praedicta Civitate, quam alibi apparerent, & elucescerent.

Ejusque Bibliothecam addixit.

§.6. Ac proinde videns ad hujusmodi Collegii Ecclesiastici usum opus esse librorum copia, eum etiam illud appellaverit Collegium Doctorum Bibliothecae Ambrosianae, in eisdem locis, ut supra emptis, constructis, & fabricatis, etiam erexit, instituit, & fundavit Bibliothecam, quam appellari voluit *Ambrosianam*; haec autem Bibliothecae hujusmodi erectio censeretur, & esset, facta prout eam fecit, & facere declaravit ex ordine, qui requiritur, sive ante, sive post erectionem dicti Collegii Doctorum, sive distinctim, sive conjunctim, ac simul cum, & unico contextu haec peragerentur.

Leges pro hujusmodi Bibliotheca tulit.

§.7. Decrevit quoque, hanc Bibliothecam sic erectam censeri, & esse dispositam, prout disposuit, & ordinavit, nedum ad privatorum eorumdem Doctorum Collegii praedicti, sed etiam omnium communem usum, atque in hoc, & caeteris adamussim observari leges, & regulas, ut superius, & inferius proferendas edisit, & huic Bibliothecae sic instructae, & erectae donavit antiquos Codices manuscriptos, aliosque etiam sacros libros, ut praefertur, transportatos, & quos in futurum illuc transferri mandaret; voluitque libros omnes, qui in dicta Bibliotheca tunc erant repositi, & ex nunc reponerentur, tum ad privatum ipsorum Collegii usum, tum ad publicam utilitatem asservari, ut saepius praedixit, juxta easdem leges, & proposuit, statuit, & promulgavit excommunicationis latae sententiae poenam eo ipso, & facto incurrenda, adversus omnes, & singulos, qui praedictos libros, seu alios ibidem deponendos, vel aliquem eorum vendere, commodare, aut quoquo modo distrahere, vel ex Bibliotheca, ac ejusdem aedibus annexis efferre praesumerent, eorum absolutione soli Romano Pontifici reservata, confidens & hoc ipsum una cum aliis a Nobis confirmatum iri: ut autem haec censura personam suam non includat, sibi reservavit desuper, aut infra eorum librorum dominium, vita sua durante, ita ut non comprehendat personas, quibus ipse facultatem extrahendi, & ad aliquod tempus utendi, seu aptandi concesserit: Insuper voluit eidem Bibliothecae semper debere praefigi eruditum virum e numero, atque ordine praedictorum Oblatorum, ipsumque etiam posse vivere in aedibus Sancti Sepulchri declaravit, sibique quoad viveret, electionem Bibliothecarii dictae Bibliothecae, qui stipendium, & facultates, praerogativas, ac potestates haberet ad formam, & modum praedictarum legum. Sancivit quoque, hunc pro tempore Bibliothecearium, quatenus viveret, seu vivere vellet in praedictis aedibus Sancti Sepulchri, fore, & esse exemptum, & immunem ab omnibus institutis dictae Congregationis Oblatorum, praeterquam ab onere in dicta Ecclesia Sancti Sepulchri Missas celebrandi, & nihilominus eum frui, & gaudere posse, & debere omnibus privilegiis, & praerogativis, ac juribus, quibus gaudent, ac fruuntur caeteri Oblati residentes in dictis aedibus Sancti Sepulchri, & munera ex dictae Congregationis institutis obeuntes: ipsum autem Bibliothecarium debere servare, quae in dictis legibus, & regulis praescribentur. Quoniam vero, frustra Bibliothecam construxisset, atque omni librorum genere instruxisset, nisi etiam de ea perpetuo conservanda provisum foret, ne, vel varietate temporum, vel hominum improbitate dissolvi, ejusque jus ad quemvis alium transferri posset; Idcirco prohibuit alienationem tam librorum praedictorum, quam quorumcumque bonorum, & jurium ad dictum Collegium, & Bibliothecam quomodolibet spectantium, & pertinentium, quia voluit, ea semper, & perpetuo deservire ad publicam omnium utilitatem; interim vero proprietatem, ac dominium tam dictorum locorum per eum a praedicta Congregatione emptorum, & extructorum, fabricisque adauctorum, quam dictae Bibliothecae, & Collegii, illiusque bonorum, jurium, omniumque, & singulorum librorum in eadem Bibliotheca hactenus reconditorum, & in futurum recondendorum, sibi quamdiu vixerit reservavit, salvis tamen manentibus in suo robore pactionibus inter eum, & dictam Congregationem super emptione situs, & Locorum praedictorum initis. Ipsi autem Bibliothecae dilectum filium Antonium Olgiatum ex numero, & Congregatione dictorum Oblatorum, praefecit, voluitque, ut ipse Bibliothecarius de praedictis Libris intra biennium Indices per Alphabetum conficeret, quorum alter nomina Librorum omnium impressorum complecteretur, alter vero Codices manuscriptos contineret, quorum Indicum duo Exempla exscriberentur, quae ipsius Bibliothecarii, & Conservatorum manu firmata Notario consignarentur, qui tamen Notarius aliquod exinde exemplum nulli dare, aut ostendere posset, praeterquam ipsis Conservatoribus: Stipendium autem seu honorarium pro Bibliothecario statuendum, non curreret praedicto Antonio, nisi post obtentam praemissorum a nobis confirmationem, & Doctorum electionem, & tunc a die, quam

quam ipse Fridericus Cardinalis, & Præsul declararet, & in dictis regulis contineretur.

Conservatores nonnullos deputavit.

§. 8. Præterea, ut hæc, quæ ipse Fridericus Cardinalis, & Præsul instituit, firma, & perpetua essent, ad tuendum, & conservandum tum dictum Collegium Doctorum, & Bibliothecam, tum bona, quæ infrascriptis Cappellaniis, ac hujusmodi Collegio, & Bibliothecæ fuerant hactenus respective applicata, & in futurum quomodolibet applicarentur, conflavit, deputavit, & constituit Congregationem infrascriptorum Virorum, qui *Conservatores* appellarentur, ex singulis infrascriptis Ordinibus Civitatis Mediolanen., ita, ut essent octo in numero, hoc modo, videlicet: In primis duos ex dilectis filiis Capitulo Canonicorum ordinariorum majoris Ecclesiæ Mediolanen., ab ipso Capitulo, duos alios ex reliquo Clero Urbano, ab ipso Clero Urbano respective eligendos, pro tempore existentem Præpositum Sancti Sepulcbri, unum ex sexaginta Decurionibus Concilii Generalis ejusdem Civitatis ab eodem Collegio seligendum, unum ex Collegio Jurisperitorum ab eodem Collegio denominandum, & unum ex Collegio Physicorum ab ipso etiam Collegio eligendum adscripsit, ac perpetuis futuris temporibus adscriptos esse voluit, ita, ut semper prædicti Ordines haberent jus eligendi dictos Conservatores in perpetuum, juxta numerum cuilibet Ordini respective assignatum, ac modis, & formis, quibus supra, & prout etiam in dictis legibus cavebitur: Archiepiscopum vero Mediolanen. pro tempore existentem, cui a dicti Collegii Doctoribus observantiam, & obsequium præstari perpetuo voluit, & a quo hoc suum institutum adeo probatum iri confidebat, ut dicti Collegii Doctoribus, ac Bibliothecæ Conservatoribus nunquam esset suo studio, auctoritate, & gratia defuturus, ideo credidit hujusmodi cura implicari non debere, quod illum aliis curis assidue premi intelligeret. Horum autem Conservatorum munus esset, redditus, & bona Collegii, & Bibliothecæ, ac Cappellaniarum infrascriptarum fideliter administrare, & erogare stipendia, sive honoraria in ejusdem Collegii, & Bibliothecæ usum juxta formam in erectione dictarum Cappellaniarum traditam, & in dictis legibus præscribendam: & quia dicti redditus sunt ex bonis Ecclesiæ, ab Ecclesiasticis profecti, & aliis in pios usus destinati; necnon Collegium Doctorum cum Bibliotheca, illorum locis, & bonis est Ecclesiasticum, voluit, ut iidem Conservatores unum Ecclesiasticum ex eorum corpore Thesaurarium per suffragia secreta quotannis crearent, qui, post annum exactum, ipsimet Congregationi Conservatorum reposcenti, prout reposcere debeat, rationem bene gestæ administrationis confestim redderet: Item, semel in mense, nisi sæpius opus foret, simul in unum coacti, de rebus ad Collegii Doctorum Bibliothecæ, & Cappellaniarum hujusmodi, illorumque bonorum conservationem spectantibus inter se conferrent, bis autem, singulis annis, & crebrius, si ita res expostularet, Bibliothecam visitarent, Indicemque, seu Indices librorum, & libros ipsos inspicerent, & numerum diligentissime recognoscerent, darentque operam, ut Bibliotheca nitida esset, atque omni genere sordium munda, & si in hoc exequendo, quoad caput visitationis per biennium, negligentes forent, ad Capitulum dictæ majoris Ecclesiæ, & eo negligente, ad Præfectos Fabricæ ipsiusmet Ecclesiæ jus visitandi dictam Bibliotheeam, ipso facto, & absque alia Judicis Ecclesiastici declaratione spectaret: Item Conservatores prædicti in omnibus, & per omnia ita se gererent, prout in legibus prædictis, & sub pœnis in eis cautum esset: Jus autem indicendæ Congregationis inter ipsos Conservatores, quæ haberetur, prout haberi deberet semper in loco dictæ Bibliothecæ, perpetuo esset penes unum ex dictis Canonicis ordinariis, videlicet digniorem, isque in omnibus semper præesset ipsi Congregationi, & eo impedito, alter succederet, ambobus autem impeditis, dignior succederet in ordine Ecclesiastico: declaravit tamen, ac decrevit, hoc munus, & officium Conservatorum tunc esse assumendum, inchoandum, & successive exercendum, postquam ipse Fridericus Cardinalis, & Præsul præmissorum, & aliorum infrascriptorum confirmationem a Nobis impetrasset, ac leges, & regulas prædictas edidisset.

Voluit quæque bona Collegii Doctorum, & Bibliotheca esse bona Ecclesiastica.

§. 9. Insuper declaravit, & ordinavit, quod hujusmodi Collegium Doctorum, & Bibliotheca, eorumque bona, & jura quæcumque, præsentia, & futura essent, & censerentur omni tempore, prout revera erant, & sunt, res, loca, bona, & jura pia, ac Ecclesiastica, gauderentque, & fruerentur privilegiis, juribus, & prærogativis, quibus gaudent, & fruuntur aliæ res Ecclesiasticæ.

Judicemque causarũ omnium, quæ ex hujusmodi legum interpretatione oriri possent, Vicarium Generalem Archiepisc. Mediol. esse voluit.

§. 10. Ad hæc declaravit, & statuit, quod si, & quoties super exequutione, & interpretatione præmissorum, vel alicujus eorum, necnon legum, & regularum prædictarum, aliqua lis, controversia, vel differentia oriretur, in omnibus, & per omnia judicium pertineret ad pro tempore existentem Vicarium Archiepiscopi Mediolanen., in spiritualibus Generalem, qui summatim, ac sine strepitu, & figura judicii, sola facti veritate inspecta, omni appellatione prorsus remota, quamcumque controversiam dirimeret, salva semper potestate sua, dum viveret, & ubi ad alium Judicem, quam Ecclesiasticum, facto ipso, Conservatores d. Collegii Doctorum, vel in eorum Collegio locum habentium, quoquo modo lis, & judicium traheretur, seu alias devolveretur, tunc ipso facto illos jure administrationis, vel loci Collegii prædicti, ex tunc privavit, & privatos esse voluit.

Fundavit præterea sex Cappellanias ad Altare Beatæ Virginis de Arbore.

§. 11. Præterea ob singularem, quam ad eamdem Virginem Mariam gerit devotionem, ad Altare ejusdem Beatæ Mariæ de *Arbore* nuncupat. in Aquilonari Plaga dictæ

dictæ majoris Ecclesiæ situm, ubi alias claræ me: Franciscus II. Sfortia Vicecomes, dum vixit, Mediolani Dux, unam perpetuam Cappellaniam, certis designatis redditibus cum onere Missæ quotidianæ fundavit, & ubi ipse Fridericus Cardinalis, & Præsul suam proposuit eligere sepulturam, alias sex Cappellanias Sacerdotales, Sacerdotaliaque Officia, non tamen collativa, sed electiva, itaut nullo unquam tempore in titulum erigi, vel conferri possent, neque ullatenus Beneficia Ecclesiastica essent, aut censerentur, cum dote, oneribus, & legibus infrascriptis, etiam erexit, & instituit, ipsasque Cappellanias sic erectas perpetuo dotavit omnibus, & quibuscumque possessionibus, bonis immobilibus, & juribus, quæ suis pecuniis a dilectis filiis Bartholomæo, & Melchiorre Fratribus de Cribellis in Agro Indi Ganibaterii Plebis Cesani Mediolanen. Diœcesis, quantitatis quingentarum sex perticarum, sex tabularum, & sex unciarum mensuræ illarum partium, computatis ædificiis, tam pro Nobilibus, quam Massariis, & Inquilinis, pro pretio quinquaginta duarum millium, ac sex centarum, & quinquaginta librarum, ad rationem centum, & quatuor librarum monetæ earumdem partium pro qualibet Pertica hujusmodi, ex quibus jam viginti septem millia, ac octingenta, & viginti tres libræ, & solidi duo persoluta fuerunt; Item omnibus bonis, & juribus aquarum, sitis jacentibus, & existentibus in dicto Territorio Indi Ganibaterii, trecentarum, & sexaginta sex perticarum, trium tabularum, unius pedis, & duarum unciarum, computatis sedíminibus pro Nobilibus, Massariis, & Inquilinis, quæ etiam suo ære a dilecto filio Cæsare etiam Cribello, pretio triginta duarum millium, ac ducentarum, & quadraginta duarum librarum similium ad rationem octuaginta quinque librarum, & solidorum quindecim pro qualibet pertica, ex quibus viginti quatuor millia, ducenta, & nonaginta novem, & solidi decem persoluta fuerunt, respective acquisivit; quæ quidem omnia bona nomine ficti simplicis modo locata sunt, partim Joanni Paulo, & Fratribus de Tabuchis, & Baptistæ de Heeo dilectis filiis ad computum in totum duarum millium, noningentarum, & nonaginta quatuor librarum, & quinque solidorum dictæ monetæ: sed quia pro integra satisfactione totius pretii dictorum bonorum, summa viginti quatuor millium, octingentarum, & viginti sex librarum, & solidorum octodecim Bartholomæo, & Melchiori, ac septem millium, noningentarum, & quadraginta duarum librarum, & solidorum decem Cæsari prædictis, respective adhuc solvenda est, ut exinde universa bona, ut supra, acquisita libera remaneant, voluit, quod eorumdem bonorum fructus, redditus, & proventus, tam post emptionem sequutam, maturatique ex tunc maturandi, & modo etiam pendentes, cederent, & cedere omnino deberent ad extinctionem totius pretii ipsorum bonorum, neque in alium usum transire possent, donec, & quousque integro exbursato pretio, ab omni, & quocumque Venditorum jure, & Ipotheca libera essent, nisi tamen alia ratione, & aliis aliunde conflatis pecuniis hoc residuum debitum extingueret, quem in eventum de fructibus decursis, & decurrendis, ad cujus, quorumve servitium futuri essent, declaret; hoc vero expleto, & non alias, & non alio modo, ex tunc, ex fructibus dictorum bonorum sequentibus annis maturandis, Sacerdotalia indumenta, & ornamenta infrascripta, confici mandavit, & alia, quæ hic enumerantur, videlicet Albæ duodecim, cum suis cingulis, & amictibus telæ lineæ subtilioris, planetæ decem panni damasceni albi, rubri, viridis, violacei, & nigri colorum, itaut duæ quæque sint consimiles, cum suis etiam manipulis panno, & colore prædictis Thecæ duodecim Corporalium, pulvinaria totidem, & missalium integumenta, & calicum velamina, calices quatuor argentei cum patenis, corporalia viginti quatuor cum suis pallis, purificatoria centum, quæ omnia in indicem relata, Sacristiæ, publico desuper celebrato Instrumento, concederentur, ut Cappellanorum usui sint, & esse debeant; nolens autem, quod fabrica dictæ majoris Ecclesiæ, quæ totius supellectilis, necnon vini, hostiarum, & Clericorum, qui Sacerdotibus celebrantibus inserviunt, & etiam respectu laboris Sacristæ sumptum sustinet, ac etiam Impensa pro Cappellaniis prædictis, ullo modo gravaretur, de consensu illius Deputatorum, qui hoc onus tunc acceptarunt, summam ducentarum, & sexaginta librarum parium ex bonorum traditorum hujusmodi redditibus per Conservatores, seu Thesaurarium antedictos in annos singulos, scilicet in qualibet Festivitate Sancti Martini, esolvi mandavit, eo nomine, ut supellectilem farciendam, reficiendam, & quandocumque oporteret, novam conficien. curaret, tum ceræ, vini, hostiarum, lotionis, purgationis pannorum lineorum, ac demum necessarias, & opportunas, & Clericorum, Sacristæque impensas subministraret, & quamvis in Sacristia Aquilonari certum Sacristæ officium ejusdem Caroli Cardinalis, & Præsulis cura, cum competenti dote erectum extet, illudque exercens totam supellectilem custodiat, & ad cujusquam diei usum necessaria Indumenta, & ornamenta per Clericos Cappellanis, & aliis Sacerdotibus celebrantibus exhibeat; & præterea dicta Fabrica jam onus supellectilis, & Sacristæ, etiam in se suscepit; nihilominus, ut eidem B. Mariæ apparatui, & nitori commodius prospiceret, & ne Cappellanis ejusdem in eis, quæ partes suæ sunt, quidquam deesset, invigilaret, ejusdem onorarii titulo dicto Sacristæ pro tempore existenti, eam annuam summam per prædictos Conservatores tribuendam assignavit, quam dicti Conservatores pro eorum voluntate, & liberalitate elargiri arbitrarentur, modo sexaginta libras ejusdem monetę in anno non excederet, & prædicta

Fatque dotavit.

dicta etiam locum haberent, ubi tamen Sacrista bene se gereret, erga Cappellanos, eosque honorifice tractaret, sicque dictis Conservatoribus videretur, itaut dictum honorarium ex aliqua obligatione a Sacrista peti non posset, sed id totum a Conservatorum arbitrio, & beneficentia penderet.

Administrationem hujusmodi dotis Conservatoribus dd. Collegii, & Bibliothecæ commisit.

§. 12. Bonorum vero omnium, quibus d. Cappellanias dotavit, eorumq; fructuum conservationem, exactionem, & administrationem Bibliothecæ, & Collegii Doctorum hujusmodi, prædictis Conservatoribus commisit, quos in Domino enixe hurtatus est, ut bonis conservandis, iisque melioribus reddendis, & a quibuscumque defendendis, tamquam Viri providi, & solertes incumberent, fructus, quos annuatim exigerent, perciperentur, cum aliis Collegii, & Doctorum hujusmodi redditibus, proventibus, & emolumentis administrarent, & cuilibet Cappellano, qui Missarum oneri, ut infra, imponendo, plene satisfecerit, servatis regulis prædictis, eam summam tribueret, quam in dictis regulis distribuendam esse statueret.

Onera nonnulla Cappellanis imposuit

§. 13. Cappellaniis singulis prædictis onus Missæ quotidianę celebrandę imposuit, quam singuli per seipsos, & non per alios interpositos Sacerdotes celebrarent, hac tamen declaratione, ut uno die cujusque hebdomadæ ex aliqua legitima causa vacare possint, dummodo alibi Missæ sacrificium non faciant, & si forte aliqui ad tempus, vel perpetuo detinerentur impedimento quominus celebrare possent, tunc per alios sæculares, idoneosque Sacerdotes onus explerent, ab his exciperentur dies, quibus ex Rubricarum præscripto, vel Ecclesiæ Ambrosianæ recepto, & approbato ritu celebrari vetitum est, vel una tantum Missa qualibet in Ecclesia celebranda est; Item dies Litaniarum Minorum, & cum Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum, seu Sanctissimus Domini Nostri Jesu Christi Clavus pro oratione quadraginta horarum in Majori dictæ Ecclesiæ Altari propositus est, & denique cum alii Sacerdotes ex quavis causa celebrare non debent: ut autem Cappellanis prædictis ad animos relaxandum, & propriis, domesticisque rebus consulendum, aliquod temporis spatium daret, eisdem permisit, quod dies quinquaginta in anno, etiam interpellatis diebus abesse valerent, modo interea per alios Sacerdotes Missæ celebrationi satisfacere non omitterent.

Cappellanos ex Doctorum Collegio desumi præcepit.

§. 14. Sex hi Cappellani de prædictorum Doctorum numero desumerentur ad præscriptum legum, & regularum prędictarum, electionem personarum sibi viventi, & post ejus obitum Conservatoribus eisdem perpetuo reservavit; expresse inhibens, ne alterius sæcularis, vel regularis ordinis Sacerdotes assumerentur, & ubi secus fieret, quæcumque electio, ita nulla, & invalida esset, ut numquam suffragaretur.

Legesque nonnullas eis indixit.

§. 15. Cappellani indumentis Sacerdotalibus in sacristia Aquilonari induti, in proprio ejusdem Sanctæ Mariæ de Arbore altari semper celebrarent, nisi tamen aliquando ob aliquod inevitabile impedimentum, vel urgentem causam Sacrista necesse judicarit, aliquos ex dictis Cappellanis ad alia Altaria ipsius Ecclesiæ transmittendos esse, quo casu, ac si in proprio celebrarent Altare censerentur: quem tamen Sacristam monet, ut Sacerdotes ad reliqua Altaria ita disponat, ut hoc Beatæ Virginis ab aliis, quam a destinatis Cappellanis minime occupetur; & quoniam Cappellani prædicti ex dicti Collegii numero desumendi, ut supra, ex ipsius Collegii præcipuo instituto in diversis scientiarum, & professionum studiis, scriptionibus, & lucubrationibus, ut supra, versari, & assidue defatigare tenentur, eos, & eorum quemlibet a publicis functionibus, actibus Collegialibus Cleri, Processionibusque, & supplicationibus generalibus, vel specialibus, aliisque Conventibus, & congressibus declaravit, & declarat, salvis infrascriptis, exemptos; & tamen omnibus, & quibuscumque privilegiis, immunitatibus, exemptionibus, præeminentiis, & prærogativis gauderent, & potirentur, prout alii Ecclesiastici gaudere, & potiri solent: ac præterea ab illius Tabellæ observatione exemit, in qua certa omnium Missarum celebrandarum hora per ordinem distributa est. Ne autem propter hoc celebrandi ordo everteretur, aut alio quovis modo praeverteretur, distinctam Tabellam pro his sex Cappellanis conficiendam in Sacristia affigendam esse præcepit, aliumque Librum ab alio, qui in Sacristia habetur, separatim perpetuo detineri oporteret, in quo unusquisque dictorum Cappellanorum in singulos dies, quibus Missæ Sacrificium faceret, manu sua subscriberet: hunc quidem Librum, anno expleto, vel etiam brevioris temporis spatio, in spicerent Conservatores, & ubi Missarum, quas celebraverint, supputato numero, revera compererint, quemlibet Cappellanorum muneri, celebrando non defuisse, cuilibet, qui munus suum impleverit, summam designandam traderent: si vero aliquem quandocumque celebrare prętermisisse compertum erit, tunc, quod ob prætermissionem hujusmodi, Cappellanis, vel eorum alicui tribuendum nequaquam esset, æque demeretur, servatis regulis prædictis, aliaque circa præmissa statuit, & ordinavit, prout in dicti Friderici Cardinalis, & Præsulis erectionibus, institutionibus, fundationibusq; hujusmodi, ac Instrumentis diversis publicis desuper confectis, dicitur contineri.

Prædicta a Pontifice confirmari petit;

§. 16. Cum autem, sicut eadem expositio subjungebat, præmissa omnia in laudem Dei, ac divini cultus augmentum, totiusque dictæ Civitatis, illiusque personarum literis, & virtutibus præditarum, & præcipue necessitatibus oppressarum commodum, & utilitatem, nec non fidei orthodoxæ, contra illius hostes propugnaculum, bonarumque artium ampliationem cedant, & cessura sint: propterea dictus Fridericus Cardinalis, & Præsul Nobis humiliter supplicari fecit, ut illa omnia pro firmiori illorum

rum subsistentia confirmare, & approbare, aliaque infrascripta sibi concedere, de benignitate Apostolica dignaremur.

Quia ea confirmat.

§.17. Nos igitur, qui dudum inter alia voluimus, quod petentes Beneficia Ecclesiastica aliis uniri, tenerentur exprimere verum annuum valorem secundum communem æstimationem etiam Beneficii, cui aliud uniri peteretur, alioquin unio non valeret, & semper in unionibus commissio fieret ad partes, vocatis quorum interesset, idemque servaretur in quibuscumque perpetuis concessionibus, dismembrationibus, & applicationibus de quibuscumque fructibus, & bonis Ecclesiasticis, pium hoc, & laudabile dicti Friderici Cardinalis opus plurimum in Domino commendantes tam Collegii Doctorum, & Bibliothecæ Ambrosianæ, quam sex Cappellaniarum hujusmodi erectionem, institutionem, fundationem, dotationem, ordinationes, omniaque, & singula alia in prædictis erectionibus, necnon Instrumentis super præmissis omnibus, & singulis celebratis contenta, ac inde sequuta, & sequenda quæcumque præsentem gratiam tangentia, & concernentia, tum licita, tum etiam honesta, ac Sacris Canonibus, & Decretis Concilii Tridentini non repugnantia, Apostolica auctoritate, tenore præsentium perpetuo approbamus, & confirmamus, illisque perpetuæ, & inviolabilis Apostolicæ firmitatis robur adjicimus, ac omnes, & singulos tam juris, quam facti, & solemnitatum quomodolibet requisitarum, forsan omissarum, ac quosvis alios etiam quantumvis substantiales defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus.

Et sic jubet observari.

§.18. Decernentes eadem præmissa omnia, & singula perpetuo valida, & efficacia fore, & esse, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, & ab omnibus, & quibuscumque nunc quomodolibet spectat, & spectabit, firmiter, & inviolabiliter observari, & adimpleri, nec ab illis ullo umquam tempore resiliri posse, neque debere, eadem auctoritate decernimus.

Collegium, & Bibliotecam sub sua protectione suscipit.

§.19. Et nihilominus Collegium Doctorum, & Bibliotecham, illorumque bona hujusmodi, salvo tamen jure ordinarii in casibus sibi a jure concessis, sub nostra, & Sedis Apostolicæ protectione, & defensione etiam perpetuo suscipimus:

Rata quoque habet, quæ pro Doctorum sustentatione, Bibliothecæ conservatione, & Cappellaniarum erectione & dote sunt statuta.

§.20. Necnon pro Collegii Doctorum, & Bibliothecæ, ac eorumdem Doctorum, aliarumque personarum prædictorum, & Ministrorum sustentatione, & manutentione, a prædictis Collegio Ticinen., Borromæo nuncupato, ex Beneficiis Ecclesiasticis, ac bonis illi auctoritate Apostolica prædicta alias unitis, unam domum, seu domorum, & bonorum locis domus Thisini, seu *la casa di Thisino* nuncupati Papien. Diœcesis, mille, & decem, & novem perticarum, vel alterius mensuræ illarum partium, cum suis Domibus, Massaritiis, & juribus: item alteram, Tenutas, & Possessiones Vogheræ etiam nuncupatam, sexcentarum, & quinquaginta circiter perticarum dictæ mensuræ cum ejus domibus, & juribus, quas Tenutas, & Possessiones cum prædictis juribus ipse Fridericus Cardinalis, & Præsul existimans prædictas literas Apostolicas, ut supra, suffragari, specificaverat, ac nunc denuo etiam specificat, & quarum annuus valor, Judicio suo ascendit ad prædictam summam mille scutorum, ad rationem sex librarum Imperialium pro quolibet scuto hujusmodi, quibus detractis, reliqua bona, & fructus ipsius Collegii Thicinen., ad illius Alumnorum, & personarum congruam manutentionem sufficient, auctoritate, & tenore prædictis de novo similiter perpetuo dismembramus, & separamus, illasque sic separatas, & dismembratas, nec non alias quascumq; proprietates, res, jura, & bona in quibuscumque rebus consistentia, ac cujusvis quantitatis, & speciei existentia, per quoscumque Christifideles quandocumque donanda,leganda, relinquenda, & elargienda, Collegio Doctorum, & Bibliothecæ hujusmodi, ita quod liceat eisdem Friderico Cardinali, & Præsuli, ac illorum Conservatoribus pro tempore existentibus, per se, vel alium, seu alios eorum, ac Collegii Doctorum, & Bibliothecæ hujusmodi nominibus, corporalem, realem, & actualem possessionem bonorum prædictorum, propria auctoritate, libere apprehendere, & perpetuo retinere, seu jam forsan apprehensam continuare, illorumque fructus, redditus, proventus, obventiones, & emolumenta quæcumque percipere, exigere, & levare, ac ex prædictis duabus Tenotis in Festo Sancti Martini Anno Domini 1606. ac in antea, a quo priores dismembratio, & applicatio per Exequutorem dictarum literarum facta fuerunt, perceptos, & percipiendos retinere, exigere, & levare, ac in Collegii Doctorum, & Bibliothecæ hujusmodi usus, utilitatem, & necessitatem convertere, Diœcesani loci, vel cujusvis alterius licentia desuper minime requisita, pariter perpetuo applicamus, & appropriamus.

Leges condendi eidem Friderico facultatem tribuit.

§.21. Præterea eidem Friderico Cardinali, quoad vixerit, ut pro eorumdem Collegii Doctorum, & Bibliothecæ, necnon Cappellaniarum felici successu, regimine, & administratione, nec non citra illorum qualitates, conditiones, numerum, receptionem, administrationem, & alia quæcomque Collegium Doctorum, ac Bibliothecam, & Cappellanias prædictas quomodolibet concernentia, quæcumque Statuta, ordinationes, Constitutiones, leges, regulas, Decreta, & Capitula licita tamen, & honesta, ac prædictis Canonibus, & Concilii Tridentini Decretis, nec non Constitutionibus Apostolicis non repugnantia, facere, edere, & condere, illaque pro rerum, temporum, & personarum qualitate, irritare, innovare, reformare, & illorum loco alia de novo, toties quoties sibi libuerit, facere, edere, minuere, augere, & corrigere, seu alias immutare, etiam quoad numerum Doctorum dicti Collegii, nec non etiam Conservatorum prædictorum, sive Ecclesiasticorum, sive laicorum, seu alias.

modo

modo, & prout, & quoties idem Fridericus Cardinalis maluerit, libere, & licite valeat, Apostolica auctoritate, & tenore similibus, licentiam, & facultatem tribuimus, & impertimur, nec non postquam illa facta, reformata, ac de novo facta, & edita fuerint, perpetuo valida, & efficacia fore, & esse, ac ab omnibus, ad quos pro tempore quomodolibet spectabit in futurum, perpetuo inviolabiliter observari, & adimpleri debere, ac ipso Friderico Cardinali vita functo, a quoquam, quavis auctoritate, causaque, & occasione, violari, infringi, restringi, immutari, vel etiam per Nos, & successores Nostros Romanos Pontifices, nisi de illis de verbo ad verbum insertis, & expressis, derogari, dictasque sex Cappellanias, ut præfertur, erectas, in Titulum perpetuorum Beneficiorum Ecclesiasticorum, quavis auctoritate erigi, & institui, aut tamquam collativas, seu in Titulum perpetuorum simplicium Beneficiorum Ecclesiasticorum, quavis auctoritate, erectas, & institutas, impetrari, nullatenus umquam posse, ac quascumque erectiones, institutiones, collationes, provisiones, Commendas, aut alias dispositiones de illis quibusvis personis, etiam quavis auctoritate pro tempore factas, nullas, & invalidas, nulliusque roboris, vel momenti existere, nec cuiquam jus in re, vel ad rem tribuere posse, Apostolica auctoritate, & tenore paribus, etiam perpetuo statuimus, & ordinamus.

Archiepiscopo Mediolanen. facultatem dat Collegium, & Bibliothecā quolibet biennio visitandi.

§. 22. Præterea Archiepiscopo Mediolanen. pro tempore existenti, ut per se ipsum, & simul cum Conservatoribus prædictis, semel in biennio dictum Collegium Doctorum, & Bibliothecam visitare possit, ita tamen, ut visitationem infra terminum octo continuorum dierum omnino perficiat, nihil constituat, decernatve, quod dicti Collegii, & Bibliothecæ fundationi, legibus, & regulis, ut supra præscribendis, & Constitutionibus Pontificiis resistat, seu repugnet, nec aliquod aliud statuat sine Nostro, & Sedis Apostolicæ auctoritate, eisdem Apostolica auctoritate, & tenore pariter, perpetuo concedimus:

Doctores, & Bibliothecariū ab actis publicis eximit.

§. 23. Insuper, ut Collegii Doctorum, & Bibliothecæ hujusmodi Doctores Ecclesiastici, & Bibliothecarius suis muneribus commodius vacare possint, prædictos Doctores Ecclesiasticos, eorumque quemlibet, & Bibliothecarium ab omnibus, & quibuscumque publicis functionibus, actibus Collegialibus, Cleri Processionibus generalibus, vel specialibus, aliisque quibusvis Conventibus, & Congressibus, exceptis tamen Processionibus generalibus Sanctissimi Corporis Christi, Clavi ejusdem Domini Nostri Jesu Christi, & Triduanis, nec non Synodis Diœcesanis, & Provincialibus, itidem perpetuo eximimus, & liberamus, ipsisque nihilominus, ut omnibus, & singulis, ac quibuscumque privilegiis, facultatibus, libertatibus, immunitatibus, exemptionibus, prærogativis, concessionibus, Indultis, favoribus, præheminentiis, aliisque universis gratiis, quibus alii Ecclesiastici de more, usu, consuetudine, vel ex privilegio, aut alias quomodolibet utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, non solum ad eorum instar, sed pariformiter, & æque principaliter, absque ulla prorsus differentia, in omnibus, & per omnia, uti, potiri, & gaudere libere, & licite valeant, simili Apost. auctoritate concedimus, & indulgemus.

Doctores S. palatii comites creat.

§. 24. Denique omnes, & singulos ejusdem Collegii Doctorum Doctores pro tempore existentes, Sacri Palatii, & Aulæ Lateranensis Comites, Milites, & Almæ Urbis Cives originarios, & antiquissimos, pari Apostolica auctoritate creamus, & instituimus, ac Palatii, & Aulæ prædictorum Comitum, & Militum, & Civium hujusmodi originariorum numero, & consortio favorabiliter aggregamus, eisque, ut in quibuscumque impetrationibus, concessionibus, & literis tam gratiam, quam justitiam concernentibus, se Comites, Milites, & Cives Romanos etiam originarios nominare, nec propterea impetrationes, concessiones, & literæ ipsæ subreptionis vitio subjaceant, sed validæ, & efficaces existant; nec non ex nunc deinceps in perpetuum, omnibus, & quibuscumque, ac prorsus similibus antelationibus, prærogativis, privilegiis, libertatibus, immunitatibus, exemptionibus, decretis, declarationibus, favoribus, gratiis, privilegiis, Indultis, ac juribus, quibus alii Palatii, & Aulæ Comites, Milites, ac Urbis prædictorum Cives, etiam ex utroque parente vere nobili, & Cive originario, & antiquissimo procreati, de jure, statuto, consuetudine, vel alias quomodolibet utuntur, fruuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, frui, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, itidem uti, frui, potiri, & gaudere, libere, & licite valeant, realiter, & integre, in omnibus, & per omnia, perinde, ac si de vere nobili genere ex utroque parente nobili, originario, & antiquissimo Cive Romano procreati forent, eisdem Apostolica auctoritate, & tenore, etiam perpetuo indulgemus.

Libros e Bibliotheca distrahi, alienari &c. sub pœnis hic expressis, cavet.

§. 25. Porro, ut perpetuæ conservationi Librorum, & Codicum in prædicta Bibliotheca reconditorum, & recondendorum consulatur, omnibus, & quibuscumque tam Ecclesiasticis, etiam in Presbyteratus Ordine, ac dignitate Ecclesiastica constitutis, quam sæcularibus cujuscumq; status, gradus, ordinis, vel conditionis existentibus, in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub indignationis Nostræ, & Romani Pontificis pro tempore existentis, & Sedis prædictæ, necnon reatus peccati mortalis, ac etiam majoris excommunicationis latæ sententiæ, & ulterius, quoad Ecclesiasticos, etiam privationis quorumcumque Beneficiorum, & officiorum per eos pro tempore obtentorum, inhabilitatisque ad illa, & alia quæcumque imposterum quandocumque obtinenda, per quoscumque contravenientes incurrendis pœnis, a quibus nonnisi per Nos, & Successores Nostros prædictos, præterquam in mortis articulo consti-

tuti absolvi queant, nc deinceps, ullo unquam tempore, aliquos Libros, Codices, Volumina, & quinternos dictæ Bibliothecæ, seu eorum folia integra, vel non integra tam ex hactenus ibidem repositis, quam reponendis, ab eadem Bibliotheca, ac ejusdem ædibus annexis, & ipsius propriis, etiam animo, & intentione restituendi, aut alio quovis quæsito colore, vel prætextu, asportare, commodare, vendere, alienare, aut alias quomodolibet distrahere, vel auferre, seu quod asportentur, commodentur, vendantur, alienentur, vel distrahantur, aut auferentur, procurare, vel consentire, aut permittere, vel etiam mutuo dare, vel accomodare quoquo modo audeant, seu præsumant, auctoritate Apostolica prædicta perpetuo districtius inhibemus, quæ tamen censuræ, & pœnæ non includant personam prædicti Friderici Cardinalis, neque comprehendat personas, quibus ipse Fridericus Cardinalis facultatem extrahendi, & ad tempus ipsi Friderico Cardinali visum, utendi, seu aptandi concesserit.

Clausulæ pro præsentium litterarum firmitate.

§. 26. Decernentes, præsentes literas, etiam ex eo, quod interesse habentes, seu habere prætendentes ad præmissa vocati non fuerint, nec illis consenserint, minusque causæ, propter quas emanarunt, etiam coram Loci Ordinario, etiam tamquam a Sede Apostolica Delegato, examinatæ, & justificatæ, vel verificatæ extiterint, aut ex quovis alio capite, vel causa quantumvis legitima, & juridica, de subreptionis, vel obreptionis, seu nullitatis vitio, aut intentionis nostræ, vel alio quopiam defectu notari, impugnari, retractari, annullari, invalidari, seu in jus, vel controversiam vocari, aut adversus illas quodcumque juris, gratiæ, vel facti remedium impetrari nullatenus umquam posse, sed semper, & perpetuo validas, & efficaces esse, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere: Sicque per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, & S.R.E. Cardinales, etiam de Latere Legatos, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate ubique judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executores earundem designat.

§. 27. Quocirca dilectis filiis Curiæ causarum Cameræ Apostolicæ generali Auditori, ac Archipresbytero Ecclesiæ Mediolanen., ac Vicario Venerabilis Fratris Nostri Archiepiscopi Mediolanen. in spiritualibus generali per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Friderici Cardinalis, & Doctorum, & aliorum prædictorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant eos, & eorum singulos præmissis omnibus, & singulis pacifice frui, & gaudere, ac easdem præsentes, & in eis contenta quæcumque firmiter observari, non permittentes illos, vel eorum aliquem super præmissis per quoscumque quomodolibet indebite molestari, perturbari, vel impediri: Contradictores quoslibet, & rebelles, ac præsentibus non parentes per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, necnon legitimis super his habendis servatis processibus, easdem sententias, censuras, & pœnas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Derogat obstantibus.

§. 28. Non obstantibus priori voluntate Nostra prædicta, ac Lateranen. Concilii novissime celebrati, uniones perpetuas, nisi in casibus a jure permissis fieri prohibentis, nec non fe: rc. Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris Nostri, etiam illa, qua cavetur, ne quis extra suam Civitatem, vel Diœcesim, nisi in certis expressis casibus, & in illis ultra unam Dietam a fine suæ Diœcesis ad Judicium evocetur, seu ne Judices ab eadem Sede deputati extra Civitatem, & Diœcesim, in quibus deputati fuerint contra quoscumque procedere, aut alii, vel aliis vices suas committere præsumant, & in Concilio generali edita de duabus Dictis, dummodo non ultra tres Dietas, aliquis auctoritate præsentium ad judicium non trahatur, ac aliis quibusvis Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis specialibus, vel generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ac Ecclesiæ, & Civitatis Mediolanen. prædictarum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis, illis, eorumque Præsuli, & dilectis filiis Capitulo, & Canonicis, Senatui, & Civibus, aliisque superioribus, & personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, etiam vim contractus, & statuti perpetui continentibus, etiam motu proprio, & alias in contrarium forsan quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

§. 29. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede Indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint, per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de Indulto hujusmodi mentionem.

§. 30. Et qualibet alia d. Sedis indulgentia generali, vel speciali, cujuscumque tenoris exi-

existat, per quam præsentibus non expressam, vel totaliter non insertam, effectus hujusmodi gratiæ impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de qua, cujusque toto tenore habenda sit in nostris literis mentio specialis.

Clausulæ penales.

§. 31. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostrorum approbationis, confirmationis, adjectionis, suppletionis, susceptionis, dismembrationis, separationis, applicationis, appropriationis, tributionis, impartitionis, statuti, ordinationis, exemptionis, liberationis, concessionum, ereationis, institutionis, aggregationis, indultorum, inhibitionis, decretorum mandati, & derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire: Siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Dat. die 7. Julii 1608. Anno IV.

Datum Romæ apud S. Marcum Anno Incarnationis Dominicæ 1608., Septimo Idus Julii Pontificatus nostri Anno IV.

CVII.

Ampliatio Iurisdictionis S.R.E. Cardinalis Archipresbyteri, & Iudicis causarum Sacrosanctæ Lateranensis Ecclesiæ, & Capituli interesse concernentium.

De hac Jurisdictione extat supra Constitut. LXX. Gregor. XIII. Cum sicut *Tom. IV. Part. III. fol.* 340.

PAULUS EPISCOPUS.

SERVUS SERVORUM DEI

Dilecto filio Scipioni, tituli S. Chrysogoni Presbytero Cardinali Burghesio nuncupato, salutem, & Apostolicam benedictionem.

Exordium.

AD ea circumspectioni tuæ multis nominibus de Sede Apostolica beneméritæ, & Nobis plurimum gratæ, & acceptæ concedenda libenter inducimur, per quæ felici Ecclesiæ Lateranensi opera tua prospici, & personarum ipsius Ecclesię erga quam peculiarem gerimus devotionis affectum, commoda in dies augeri, & illarum jura conservari possint.

Confirmatio omnium privilegiorum, quæ aliis Archipresbyteris concessa fuerunt.

§. 1. Cum itaque Nos nuper Archypresbyteratum dictæ Ecclesiæ certo, quem haberi volumus pro expresso modo vacantem, Tibi, qui Noster secundum carnem ex sorore germana nepos existis, per te quoad vixeris, tenendum, regendum, & gubernandum Apostolica commendaverimos auctoritate, prout in Nostris inde confectis literis plenius continetur, ipsius Ecclesiæ indemnitati, utilitati, & bono regimini salubriter consulere, prout ex debito Pastoralis officii tenemur, ac dilectorum filiorum illius Capituli, & Canonicorum, ad ministrorum commodis, ac jurium conservationi, & ne ad diversa Tribunalia dictæ personæ trahantur, earum quieti, & litium dispendio providere cupientes, nec non de tuis integritate providentia, & circumspectione plurimum in Domino confidentes, Motu proprio, non ad tuam, vel alterius pro te Nobis desuper oblatæ petitionis instantiam, sed ex mera Nostra deliberatione, ac certa scientia, omnes, & singulas Iurisdictiones, potestates, privilegia, exemptiones, libertates, prærogativas, antelationes, indulta, etiam super collatione beneficiorum Ecclesiasticorum quorumcumque, auctoritates, & facultates per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores Nostros, aliis S. R. E. ejusdem Lateranensis Archipresbyteris, qui pro tempore fuerunt, quoad Ecclesias ipsas, & illarum personarum intuitu, & ad eorum vitam, in genere, vel in specie concessa, ad te, quamdiu dictum Presbyteratum obtinueris, tuumque, & dictæ Ecclesiæ Vicarium per te deputatum, & pro tempore a te deputandum, dicta auctoritate, tenore præsentium, extendimus, & ampliamus.

Concessio jurisdictionis, & facultatis cognoscendi omnes causas interesse Lateranensis Ecclesiæ, Capituli, Canonicorum, &c. concernentes.

§. 2. Et nihilominus, Motu, & scientia similibus, & inhærentes aliis facultatibus, & privilegiis per fel. record. Gregorium Papam XIII., & alios quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores Nostros, Archipresbyteris, & Canonicis, ac Beneficiatis, d. Ecclesiæ Lateranen. pro tempore existentibus hactenus concessis, quas, & quæ salva, & illæsa, ac salvas, & illæsa esse, ac suam valoris firmitatem obtinere, illasque, & illa ampliare, & extendere volumus, & intendimus, omnes, & singulas causas, etiam Beneficiales Ecclesiasticas, spirituales, mere profanas, & mixtas, etiam compromissas, tam civiles, quam criminales (citra tamen pœnam sanguinis, & corporis afflictivam) inter dictos Capitulum, & Canonicos, & Beneficiatos, & Clericos, nec non Cappellanos, Ministros, servientes respective, seu quemcumque eorum ex una, & quascumque alias personas, cujuscumque status, gradus, ordinis, conditionis, dignitatis, & præheminentiæ existentes, necnon Hospitalia, Pia loca, & Collegia, Communitates, vel Universitates ex altera partibus, sive inter dictum Capitulum, & Canonicos, vel eorum quemlibet, ac Beneficiatos, Clericos, seu Cappellanos prędictos, vel quoscumque eorum, coram quibuscumque Iudicibus ordinariis, extraordinariis, Commissariis, & executoribus, etiam S.R.E. Cardinalibus, ac causarum Palatii Apostolici, & Curiæ, Cameræ Apostolicæ Auditoribus, & Locumtenentibus, super quibuscumque rebus, bonis, & pecuniarum summis, etiam vigore obligationis in forma Cameræ Apostolicæ vertentes, & pendentes respective, quorum omnium, & singulorum status, & merita, nominaque, & cognomina, ac qualitates tam partium, & personarum prædictarum, quam etiam rerum, super quibus lis pendet, præsentibus pro expressis habentes, ad Nos per easdem præsentes avocantes, illasque in statu, & terminis, in quibus ad præsens reperiuntur, & quas in futurum

turum moveri denuo contigerit tam active, quam paſſive, etiam per prædictos Capitulum, Canonicos, Beneficiatos, Clericos, & Cappellanos, ſeu eorum quemlibet, contra quaſcumque perſonas, Conventum, Collegia, Capitula, Univerſitates, Societates, Hoſpitalia, & loca, quæcumque ſæcularia, & quorumvis Ordinum, Militiarum, & Hoſpitalium regularia privilegiata, etiam per prædictos Capitulum, & Canonicos, contra Beneficiatos, Clericos, & Cappellanos prædictos, ſuper quibuſcumque pecuniarum ſummis, bonis Eccleſiaſticis, cenſibus, canonibus tritici, grani, vini, pecuniarum, aut aliarum rerum reſponſionibus, prædiis, rebuſque, & bonis ad quamcumque pecuniarum ſummam, numerum, & quantitatem, ac valorem aſcendentibus, ad d. Lateranen., aut illi unitas, vel annexas Eccleſias, & Parochiales, ſeu Capitulum, Canonicos, Beneficiatos, Clericos, & Miniſtros, etiam privatim, ac ratione ſingularum perſonarum quomodolibet ſpectantibus; aut eorum intereſſe, directe, vel indirecte, communiter, vel diviſim ad eorum quemlibet concernentibus], rebus aliis in actis cauſæ, & cauſarum hujuſmodi latius deductis, & deducendis, ac illorum occaſione, cum omnibus, & ſingulis ſuis inciden. dependen. emergen. annexis, & connexis tibi, tuoque Vicario, nunc, & pro tempore per te deputato, ſummarie, ſimpliciter, & de plano, ſine ſtrepitu, & figura judicii, ſola veritate facti inſpecta, & quatenus opus ſit, exequutive, etiam manu regia, abſque terminorum ſubſtantialium, & alicujus telæ judiciariæ obſervatione, ſine confectione regeſtri, ſive extractus, quacumque appellatione poſtpoſita etiam non frivola audiendas, cognoſcendas, verificandas, ſineque debito terminandas, dicta auctoritate earumdem tenore præſentium, committimus, & mandamus, eiſque præſentibus perpetuis temporibus duraturis.

Facultas citandi in Curia & extra, & omnibus Judicibus inhibendi, cauſaſque reaſſumendi &c.

§. 3. Cum poteſtate dictas partes reſpective, & omnes alios, quos opus fuerit, ſua communiter, vel diviſim intereſſe putantes, omnes in exequutione citationis nominandos, in Romana Curia, vel extra, tam per edictum publicum, conſtito ſummarie, & extrajudicialiter de non tuto acceſſu, citandi, ac omnibus judicibus ſupradictis, & quibus, & quoties opus fuerit, etiam ſub cenſuris Eccleſiaſticis, & pecuniariis, tuo arbitrio moderandis, & applicandis, etiam per ſimile edictum inhibendi, cauſaſque ipſas coram quibuſvis eorum de facto forſan introductas, ſeu introducendas, ab eis avocandi, & reaſſumendi, etiam in eventum non paritionis, pœnas, & cenſuras prædictas damnabiliter incurriſſe, & incidiſſe, declarandi, illaſque, etiam iteratis vicibus, aggravandi, & reaggravandi, interdictum Eccleſiaſticum apponendi, & brachii ſæcularis auxilium habendi, & invocandi, loco unius ſententiæ, ſeu ſententiarum prædictarum, mandata exequutiva in forma ſolita, & conſueta decernendi, illudque, & illa quicquid per te; & Vicarium prædictum, vel alterum veſtrum judicatum fuerit, exequendi, expenſa quaſcumque taxandi, & moderandi.

Singulis diebus in honorem Dei non feriatis procedendi.

§. 4. Ac in cauſis omnibus, & ſingulis præmiſſis, vel earum qualibet, ſeu quolibet præmiſſorum, etiam ſingulis diebus, & horis, præterquam in honorem Dei feriatis procedendi.

Canonicoſque, & alios a juramento abſolvendi ad effectum agendi.

§. 5. Necnon Capitulum, Cannnicos, Beneficiatos, Clericos, & Cappellanos prædictos, ſeu eorum quemlibet, a vinculo juramenti ad effectum agendi, aliiſque cenſuris, & pœnis, quatenus oportuerit, abſolvendi, omniaque, & ſingula alia faciendi, gerendi, exercendi in præmiſſis neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna.

Commiſſiones cauſarum præjudicantes d. juriſdictioni a ſolo Papa citato Archipresbytero ſignata valent.

§. 6. Ac inſuper, ſi in præjudicium auctoritatis, juriſdictionis, & facultatum præfatarum contingat cauſas ſub diverſis prætextibus a te, ſeu d. Vicario avocari, ac aliis Judicibus committi, omnes, & quaſcumq; commiſſiones tam gratiæ, quam juſtitiæ, intereſſe Eccleſiæ Lateranenſis, Capituli, & perſonarum hujuſmodi quomodolibet concernentes, aliter quam manu Noſtra, & pro tempore exiſtentis Romani Pontificis, te ad id vocato, ſignatas, & inhibitiones earum prætextu emanandas, proceſſuſque per eoſdem habendos, & inde ſequuta quæcumque, nullius roboris, vel momenti eſſe, & illis non obſtantibus, te, dictumque Vicarium, ut ad ulteriora in cauſis hujuſmodi procedere poſſis, atque ad parendum commiſſionibus prædictis, earumque prætextu emanatis inhibitionibus minime teneri, ac ob non paritionem, cenſuras, aut pœnas aliquas minime incurrere poſſe, declaramus.

Clauſulæ hujus Conſtitutionis præſervativa.

§. 7. Decernentes eaſdem præſentes ad tui vitam, ſeu quamdiu Archipresbyteratum hujuſmodi obtinueris tam Noſtris, quam Romanorum Pontificum Prædeceſſorum Noſtrorum temporibus durare, ſuamque vim, & roboris firmitatem obtinere, nec eaſdem præſentes ſub quibuſvis ſimilium, vel diſſimilium facultatum, & gratiarum derogationibus, revocationibus, aut aliis contrariis diſpoſitionibus, per Nos, vel Romanos Pontifices Succeſſores Noſtros præfatos etiam motu ſimili, & ex certa Noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine edendis comprehendi, nec per eas immutari, ſuſpendi, limitari, moderari, aut ad terminos juris reduci poſſe, ſed eas perpetuo validas, & efficaces fore, ac quoties hujuſmodi contraria emanabunt, toties illas in priſtinum, & eum, in quo antea erant ſtatum, reſtitutas, & ſub poſteriori data, per te, ſeu dictum Vicarium eligenda, de novo conceſſas cenſeri, & quicquid illarum vigore alias rite geſtum, ſtatutum, factum, mandatum, indultum, & exequutum fuerit, perpetuam vim, & roboris firmitatem obtinere, ac de ſubreptionis vitio, ſeu intentionis Noſtræ, vel quopiam alio defectu notari, impugnari, vel ad terminos juris, ſeu in jus, vel controverſiam revocari non poſſe.

§. 8. Sicque per quoſcumque Judices, & cau-

causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorom cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, in quavis causa, & instantia, judicari, & diffiniri debere, necnon irritum, & innane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorũ. §.9. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Conciliis etiam generalibus editis, stylo Palatii, regula Cancellariæ Apostolicæ prohibente, mandata exequtiva alias, quam sub plumbo expediri, facultatibus, & jurisdictionibus Nostro in Urbe, & ejus districtu in spiritualibus Vicario generali, Senatori, & causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ generali Auditori, seu S. R. E. Cardinalibus, quibusvis dictæ Urbis Judicibus supradictis, & aliis quibusvis personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & fortioribus decretis, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine paribus, etiam consistorialiter per Nos, seu quoscumque alios Romanos Pontifices Prædecessores Nostros in contrarium forsan quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis, ac etiam iteratis vicibus innovatis, etiam si cautum sit in eis expresse, quod illis nullatenus, vel non nisi sub certis inibi forsan expressis, & nominatis modis, & forma derogari, seu contra illa quicquam concedi possit, & aliter factæ pro tempore derogationes, concessiones, nullatenus eis quibus concedentur suffragari possint, seu debeant, nulliusque roboris, vel momenti existant. Quibus omnibus, etiamsi de illis eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores, acsi de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata præsentibus pro plene, & sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, etiam motu, & scientia similibus, specialiter, & expresse derogamus, & derogatum esse, nec illa eisdem præsentibus quicquam adversari, vel obstare volumus, cæterisque contrariis quibuscumque. Nulli ergo &c.

Dat. die 6. Julii 1608. An. IV. Datum Romæ apud S. Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ 1608. sexto Idus Julii, Pontificatus Nostri Anno IV.

CVIII.

Quod Fratres Ordinis B. Mariæ de Mercede Redemptionis Captivorum, non recipiant Fratres Ordinis Minorum S. Francisci Cappuccinorum, neque alios strictioris Regulæ.

Eamdem fere Constitutionem ad favorem omnium Fratrum Minorum edixit Clem.VIII. in sua Constit. CXL. Nuper ad nos *Tom.V. Par.II. fol.137. Quo vero ad Cappuccinos, vid. in Clem.VII. Constit.XXIV.* Religioni *Tom.IV. Par.I. fol.73.*

PAULUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

§.1. Nuper ad nos perlatum est Religiosos Ordinis B. Mariæ de Mercede Redemptionis Captivorum, prætextu cujusdam indulti Apostolici dicto Ordini antiquitus concessi, ac demum per fel: re: Clementem Papam VIII. Prædecessorem Nostrum per suas in hujusmodi forma Brevis literas datas 25. Decembris 1596. Pontificatus sui Anno Quinto, aboliti, & revocati, aut forsan alterius, Professores Ordinis Fratrum Minorum S. Francisci Cappuccinorum nuncupatorum, & alios regulæ strictioris in eorum sodalitatem, seu Domos, aut Conventus recipere. Causa hujus Const.

Prohibitio de qua in sub. §.2. Quare cum id sæpius meritas pœnas eludendi causa fiat, & ex hoc multa scandala in Populo generentur, & alia multa incommoda nascantur, Nos hujusmodi scandalis obviare, & quieti religiosorum amplius prospicere cupientes, ne quis Prælatorum, seu Superiorum, aut Fratrum Conventuum, seu domorum dicti Ordinis B. Mariæ de Mercede Redemptionis Captivorum, tam in Regnis Hispaniarum, quam alibi consistentium, quavis ille dignitate, præeminentia, prærogativa, vel munere fungatur, prætextu cujusvis indulti, seu privilegii Apostolici eos recipere audeat, vel præsumat, causa quarti voti, quod ipsi Professores Ordinis B. Mariæ de Mercede hujusmodi faciunt, Apostolica auctoritate, tenore præsentium districte prohibemus.

Derogatio cõtrariorum. §.3. Non obstantibus privilegiis, seu indultis hujusmodi, ac quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, nec non dicti Ordinis B. Mariæ de Mercede juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, illi sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, in genere, vel in specie, ac alias in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiamsi de illis, illorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda foret, illorum tenores præsentibus pro expræ-

pressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptorum.

§. 4. Volumus autem, ut præsentium transumptis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutę munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, in judicio, & extra illud, quæ eisdem præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensę.

Dat. die 7. Julii 1608. An. IV.

Datum Romæ apud S. Marcum, sub Annulo Piscatoris die 7. Julii 1608. Pontificatus Nostri Anno IV.

CIX.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Facultas Regi Catholico imponendi Census super bonis stabilibus Mensarum Magistralium trium Militiarum Sancti Jacobi, de Calatrava, & de Alcantara.

Charissimo in Christo filio Nostro Philippo Hispaniarum Regi Catholico.

PAULUS PAPA QUINTUS

Charissime in Christo fili noster salutem, & Apostolicam benedictionem.

Causæ faciendæ concessionis.

§. 1. Majestatis tuæ nomine Nobis nuper expositum fuit, tibi pro satisfactione Creditorum tuorum inter alia expedire, ut super bonis stabilibus Mensarum Magistralium trium Militiarum Sancti Jacobi, de Calatrava, & de Alcantara, quarum Majestas tua perpetuus Administrator Apostolica auctoritate deputatus existit, unus, vel plures annui Census redimibiles centum millium ducatorum annuorum, valoris vicies centenorum millium ducatorum in proprietate ad rationem quinque pro quolibet centenario, imponerentur, illique uni, vel pluribus personis pro solutione debitorum tuorum venderentur; Cum autem impositio, & venditio huiusmodi absque Nostra, & Sedis Apostolicæ dispensatione fieri nequeat, ideo Nobis humiliter supplicari fecisti, ut opportunam tibi ad id licentiam de benignitate Apostolica concedere dignaremur.

Concessio, de qua in rub.

§. 2. Nos igitur Majestatem tuam specialis gratiæ favore prosequi volentes, & a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis si quibus quomodolibet innodata existit, ad effectum pręsentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutam fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, eidem Majestati tuæ, super dictis bonis stabilibus trium Mensarum Magistralium Militiarum S. Jacobi, de Calatrava, & de Alcantara prædictarum ubicumq; existentibus, unum, vel plures annuos census redimibiles summam centum millium ducatorum annui redditus infimul non excedentes valoris vicies centenorum millium ducatorum similium in proprietate semel, vel successive, ac diversis temporibus constituendi, & imponendi, & sic constitutos, & impositos uni, seu pluribus, & quibuscumque personis, tam Ecclesiasticis, quacumque dignitate, & auctoritate fungentibus, quam sęcularibus, etiam Communitatibus, Universitatibus, Collegiis, Capitulis Conventibus, vel locis ad rationem quinque pro centenario, vendendi, pretiumque, seu pretia inde provenientia per te, vel alium, seu alios exigendi, recipiendi, seu recepisse confitendi, illudque, vel illa in solutionem debitorum tuorum convertendi, necnon pro evictione, & legitima defensione censuum, ut præfertur, constituendorum, fructuumq;, & emolumentorum occasione illorum pro tempore debitorum solutione facienda, ac perpetua, & inviolabili omnium, & singulorum in instrumento, seu instrumentis desuper conficiendis promittendorum observatione, dicta bona stabilia, etiam in ampliori forma Cameræ Apostolicæ cum juramento, procuratione, Constitutione, & aliis in similibus apponi solitis, & necessariis obligandi, & hypothecandi, ac instrumenta desuper opportuna stipulata quibuscumque promissionibus, & clausulis in similibus apponi solitis vallata celebrandi, stipulandi, & obligandi, licentiam, & facultatem Apostolica auctoritate tenore præsentium, concedimus, & indulgemus.

Derogatio contrariorum.

§. 3. Non obstan. re: me: Pauli Papæ II. Prædecessoris Nostri de rebus Ecclesiæ non alienandis, aliisque Apostolicis Constitutionibus, & ordinationibus, necnon dictarum Militiarum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, stabilimentis, usibus, & naturis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eisdem militiis, illarumque magno Magistro, Conventibus, & Fratribus, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, ac irritantibus, & aliis Decretis in genere, vel in specie, ac alias in contrarium præmissorum etiam pluries concessis, confirmatis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, eorum tenores, acsi ad verbum exprimerentur, & insererentur, præsentibus pro plene, & sufficienter expressis, & ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 16. Julii 1608. An. IV.

Datum Romæ apud S. Marcum, sub Annulo Piscatoris, die 16. Julii 1608. Pontificatus Nostri Anno IV.

Præ-

CX.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Praeceptum Regi Catholico extinguendi censūs imponendos super bonis Mensarum magistralium Militiarum S.Jacobi, de Calatrava, & de Alcantara infra viginti annos.

Charissimo in Christo filio nostro Philippo Hispaniarum Regi Catholico.

PAULUS PAPA V.

Charissime in Christo fili Noster salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Recensetur facultas Regi concessa, Census imponendi.

NUper supplicationibus Majestatis tuae nomine Nobis humiliter porrectis inclinati, per alias nostras in simili forma Brevis literas, eidem Majestati tuae super bonis stabilibus trium mensarum magistralium Militiarum Sancti Jacobi, de Calatrava, & de Alcantara ubicumque existentibus, unum, seu plures annuos census redimibiles summam centum millium ducatorum annui redditus insimul non excedentes valoris vicies centenorum millium ducatorum similium in proprietate semel, vel successive, ac diversis temporibus constituendi, & imponendi, ac sic constitutos, & impositos uni, vel pluribus, & quibuscumque personis tam Ecclesiasticis quacumque dignitate, & auctoritate fungentibus, quam Saecularibus, etiam Communitatibus, Universitatibus, Collegiis, Capitulis, Conventibus, vel locis ad rationem quinque pro centenario vendendi, pretiumque, seu pretia inde provenientia per te, vel alium, seu alios exigendi, recipiendi, seu recepisse confitendi, illudque, vel illa in solutionem debitorum tuorum convertendi, necnon pro evictione, & legitima defensione censuum, ut praefertur constituendorum, fructuumque, & emolumentorum occasione illorum pro tempore debitorum solutione facienda, ac perpetua, & inviolabili omnium, & singulorum in Instrumento, seu Instrumentis desuper conficiendis promittendorum observatione, dicta bona, etiam in ampliori forma Camerae Apostolicae cum juramento, procuratione, & aliis in similibus apponi solitis, & necessariis obligandi, & hypothecandi, ac instrumenta desuper opportuna stipulata quibuscumque promissionibus, & clausulis in similibus apponi solitis vallata celebrandi, stipulandi, & obligandi licentiam, & facultatem concessimus, prout in dictis literis, quarum tenorem praesentibus haberi volumus pro espresso, plenius continetur.

Praeceptum eosdem Census infra 20. annos.

§.2. Ne autem bona praedicta obligationi, & hypothecae hujusmodi perpetuo subjaceant, Majestatem tuam hortamur, & paterne in Domino admonemus, ut census imponendos hujusmodi quam primum extinguat, & bona praedicta ab illorum onere, obligatione, & hypotheca praedictis omnino liberet, itaut infra viginti annos census penitus extincti, ac bona liberata existant: Nos enim, ut saltem infra dictum tempus viginti annorum census extinguere, & bona praedicta, ut praefertur, penitus liberare, super quo tuam conscientiam oneramus, omnino debeas, & tenearis, volumus, & decernimus.

Derogatio contrariorū.

§.3. In contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque.

Dat. die 18. Julii 1608. An. IV.

Datum Romae apud S. Marcum sub Annulo Piscatoris die 18. Julii 1608. Pont. Nostri Anno Quarto.

CXI.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Venerabilis Servus Dei Ludovicus Betrandus Beatorum numero adscribitur.

PAULUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

IN Sede Principis Apostolorum, nullis licet nostris suffragantibus meritis, a Domino constituti piis Catholicorum Regum, & aliorum fidelium votis, quibus virtutum Dominus in servis suis honorificatur, libenter annuimus, & Apostolica auctoritate indulgemus, prout in Domino conspicimus expedire:

Philippus Rex Hispaniae, que proceres Ven. Ludov. Bertrandum Beatum vocari, officiumque de eo, Missamque legi petunt.

§.1. Sane charissimi in Christo filii Nostri Philippi Hispaniarum Regis Catholici, Regni Valentiae, & totius Ordinis Fratrum Praedicatorum nomine Nobis expositum fuit, quod bonae memoriae Ludovicus Bertrandus Valentinus dicti Ordinis Fratrum Praedicatorum professus multis, & eximiis virtutibus, & gratiis vivens, ac miraculorum dono a Domino, tam in vita, quam post mortem illustratus fuit, & ideo magna est etiam erga ejus nomen, & memoriam Populorum, & Aragonum Regni devotio. Quapropter tam dictus Philippus Rex, quam Regnum, & Ordo praedicti semel, & iterum Nobis supplicari fecerunt, ut donec Canonizationis honorem, quem dicto Ludovico ob excellentia ejus merita aliquando divina adspirante gratia habitum iri sperant, ab Apostolica Sede impetrent, eumdem Ludovicum Beatum vocari, & de eodem Officium, & Missam in Civitate, & Regno Valentiae tanquam de Confessore non Pontifice agi posset, auctoritate Apostolica indulgeremus.

Annuit Pontifex.

§.2. Quare Nos, re prius per Venerabiles Fratres Nostros S. R. E. Cardinales Sacris ritibus Praefectos, quibus eam examinandam demandavimus, mature discussa, de eorumdem Cardinalium consilio, praedictorum Philippi Regis, Regni Valentiae, & Ordinis Fratrum Praedicatorum supplicationibus inclinati, quod inposterum dictus Ludovicus Beltrandus Beatus nuncupari, deque eo in Civitatis, & Regni Valentiae omnibus Monasteriis, & Ecclesiis Fratrum, atque Monialium ejusdem Ordinis Praedicatorum ab ipsis Fratribus, & Monialibus die decima nona Mensis Octobris, quae ut asseritur, ejus obitus dies est, singulis annis Officium, & Missa de communi unius Confessoris non Pontificis secundum ritum, & consuetudinem sui

sui Ordinis celebrari libere, & licite possit, & valeat, Apostolica auctoritate, tenore præsentium, perpetuo concedimus, & indulgemus.

Derogatio contrariorum

§.3. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 19. Julii 1608. An. IV.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris, die decima nona Julii millesimo sexcentesimo octavo, Pontificatus Nostri Anno IV. (a)

CXII.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Erectio Congregationis S. Pauli Fratrum Ordinis Carmelitarum Discalceatorum pro Missionibus obeundis.

PAULUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

ONus pastoralis officii supremæ majestatis providentia Nobis, meritis licet imparibus, commissi debitores Nos constituit, non solum populorum Christifidelium, sed & universarum gentium salutem sedulo procurandi, quippe qui, ut Apostolus Nos admonet, non solum sapientibus, sed etiam insipientibus debitores sumus. Quocirca ad universi Orbis Provincias, Urbes, & loca, & ad universas creaturas, quibus prædicari Evangelium Dominus Apostolus suos mandavit, mentis nostræ oculos dirigentes, & de conversione animarum, & ad Christi ovile reductionem meditantes, valde opportunum fore æxistimavimus, ex Ordine Beatæ Mariæ Virginis de Monte Carmelo novæ Reformationis tam Hispaniarum, quam Italiæ, in qua, benedicente Domino, viri vitæ sanctitate, & sacrarum literarum doctrina, & Christianæ fidei propagandæ zelo præstantes conspiciuntur, aliquot probitate morum, exemplo vitæ, atque scientia magis conspicuos eligere, & ex illis unam Congregationem, quæ in dies similium Religiosorum copia, ne operariorum messis tam grandis opera umquam deficiat, augeri poterit, constituere.

Ex nonnullis selectis viris Congregationem Discalceatorũ Sancti Pauli pro Missionibus obeundis erigit.

§.1. Igitur ad omnipotentis Dei gloriam, sanctæ fidei Catholicæ exaltationem, & universi Orbis, animarumque, quæ extra Ecclesiæ Dei gremium per æternę damnationis viam incedunt, salutem, Motu proprio, ac ex certa scientia, ac matura deliberatione nostris, deque Apostolicæ potestatis plenitudine ex infrascriptis ad hoc munus electis tam ex Congregatione Hispaniarum, quam Italiæ religiosis viris, qui spiritu Dei afflati huic sanctissimo operi se obtulerunt, nempe ex Congregatione Hispanica dilectis filiis Thoma a Jesu, Didaco ab Incarnatione. Ex Congregatione vero Italica Philippo a Sancto Jacobo, Redempto a Cruce, Bartholomæo Maria a Sancto Francisco, Adriano a Sancta Maria, Leandro ab Annunciatione, Hyacinto a Sancto Angelo, Joanne Damasceno ab Annunciatione, Hilario a Sancto Augustino, Fulgentio a Conceptione, Cassiano a Sancto Anselmo, Simeone a Monte Carmelo, Donato, & Thaddæo a Sancto Elia, & Donato: Quos omnes, & singulos idcirco ad hunc effectum penitus, & omnino in perpetuum, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, separamus, sejungimus, & dismembramus a prædictis Congregationibus tam Hispanicæ, quam Italicæ, & ab obedientia Prælatorum prædictarum Congregationum eximimus, & animarum conversioni procurandæ perpetuo emancipatam Congregationem unam sub invocatione Sancti Pauli Apostolici ab uno Commissario Generali cum Definitorum interventu juxta regularia instituta infrascripta regendam, & gubernandam auctoritate, & tenore prædictis perpetuo erigimus, & instituimus; Cujus Religiosorum vocationis præcipuus finis sit, ut orthodoxæ fidei propagationi Ecclesiæ Sanctæ per universum Orbem dilatationi, & animarum infidelium, & aliorum a dicta fide errantium ad ejusdem fidei veritatem reductioni, & conversioni sedulo incumbant.

Exercitia, quibus Religiosi, antequam ad Missiones mittantur, vacare debent.

§.2. Ut autem prædicti Religiosi ad hæc sufficienter, & pro dignitate præstanda, difficultatesque superandas, & pericula, quibus in hujusmodi ministeriis se exponent, subeunda aptiores inveniantur; ante omnia volumus, & ordinamus, ut ipsius Congregationis divinarum rerum contemplationi, & profectibus animarum vacent, ita ut ex cœlestium contemplatione animarum salutis zelus, quasi ex ardentissimæ charitatis fonte derivetur, omnesque deinceps professionis suæ tempore præter tria, quæ aliis religiosis sunt communia, vota, quartum votum emittant, videlicet per totius vitæ spatium, & animarum saluti se se operam daturos, & a Sede Apostolica, seu a Commissario Generali missos ad quamlibet totius Orbis Regionem pro animarum salutem procuranda, etiam cum periculo vitæ ituros.

Quintum votum de non ambiendis dignitatibus debent emittere

§.3. Præterea, quia Evangelii ministros inter alias humilitatis præcipue virtutem habere oportet, professionis ejusdem tempore quintum etiam votum non ambiendi Dignitates, & Prælationes neque directe, neque indirecte per se, neque per alium intra Ordinem, neque extra Ordinem pariter emittant.

Huic Congregationi Commissarius Generalis præficitur.

§.4. Et ut ejusdem Congregationis prospero regimini consulatur, prædictæ Congregationis Commissarium Generalem eum-

(a) Eadem die Paulus PP. literis Apostolicis in forma Brevis datis, & quibus initium est *Totius orbis* facultatem P. Thomæ a Jesu Carmelitæ discalceato viro clarissimo, ac iis, qui Ecclesiasticam callent Historiam, apprime noto Opere, quod publici juris fecit *de conversione omnium Gentium* facultatem concessit Seminarium Ulyssippone erigendi pro istruendis Ordinis sui Missionariis, qui in Regno Congensi, aliisque Africæ partibus propagandæ Christianæ fidei operam darent. Nos eas ommittendas putavimus, cum exequutioni demandatæ non fuerint. Congi siquidem, Africæ, & Brasiliæ Missiones PP. Cappuccinis commissæ postmodum fuerunt, nec sine magna fidei nostræ emolumento. Erectum tamen posterioribus temporibus fuit Seminarium pro Missionariis Carmelitis Discalceatis ad Ædes S. Pancratii extra Urbis mœnia.

eumdem Thomam a Jesu ejusdem Ordinis Beatæ Mariæ de Monte Carmelo novæ Reformationis Discalceatorum Congregationis Hispaniarum expresse professum, de cujus pietate, prudentia, doctrina, & religionis zelo plurimum in Domino confidimus, motu pari constituimus, & deputamus, illique, ac successoribus suis futuris pro tempore Commissariis Generalibus universam dictæ Congregationis Sancti Pauli curam in spiritualibus, & temporalibus plenarie committimus, ac Congregationem ipsam, ejusque Provincias, Domos, Seminaria, quæ pro tempore fuerint, & regulares personas quascumque regendi, gubernandi, visitandi, corrigendi, & reformandi, & alia quæcumque ad regimen, & administrationem ejusdem Congregationis Sancti Pauli pertinentia faciendi, prout omnes, & singuli aliorum Ordinum Superiores Generales in suis Ordinibus de jure, vel privilegiis, & indultis Apostolicis possunt, plenariam, & liberam tribuimus facultatem, & potestatem.

Qui triennio quolibet eligatur.

§.5. Ipsum autem Fratrem Thomam a Jesu Commissarium Generalem a Nobis deputatum, hac prima vice Officium prædictum ad sexennium obtinere; finito vero sexennio Commissarium Generalem hujusmodi de triennio in triennium a Capitulo generali eligi, & eum, qui uno triennio Commissarii Officio functus fuerit, ad illud successive reeligi non posse, sed aliud triennium vacare pariter volumus, & ordinamus; teneaturque Commissarius generalis prædictus secundum Regulam Alberti primitivam, & Constitutiones sui Ordinis, (quas quidem Constitutiones ad præscriptum hujus novæ Congregationis instituti ex voto quatuor Definitorum, cum primum fieri poterit, optari volumus, itaut optatio sic facienda usque ad Capitulum generale celebrandum duret) Congregationem eamdem gubernare.

Commissarii hujusmodi auctoritas.

§.6. Interea vero, donec dictæ Constitutiones aptentur, idem Thomas Commissarius prædictus omnia, & singula, quæ Præpositus Generalis, & Definitores facere possunt, faciendi auctoritatem habeat. Si vero prædictus Commissarius, antequam eligantur Definitores, e vita decesserit, antiquior ex fratribus præsideat, & quamprimum fieri poterit, convocatis professis Sacerdotibus omnibus per secreta vota, & servatis aliis ad electionem canonicam per dictas Constitutiones requisitis novus Commissarius eligatur. Insuper prædictæ Congregationi sic erectæ, & eidem Thomæ a Jesu Commissario, ejusque Successoribus Monasteria, & Seminaria, servata forma Concilii Tridentini, erigendi, Novitios ad habitum recipiendi, & ad professionem regularem suo tempore admittendi, novas Constitutiones, & Ordinationes condendi, dummodo earum primitivæ regulæ, & ipsius Congregationis instituto, Sacris Canonibus, Concilio Tridentino, & Constitutionibus Apostolicis non sint contrariæ, facultatem concedimus.

Congregatio hujusmodi ab Ordinariorũ, & Generalis Congreg. Italo-Hispanæ exempta jurisdictione.

§.7. Ad hæc eamdem Congregationem Sancti Pauli, ejusque Monasteria, Domos, Seminaria, Prælatos, & Religiosos universos, & singulos nunc, & pro tempore existentes, illorumque bona mobilia, & immobilia ab omni Jurisdictione Ordinariorum locorum quorumcumque, nec non ab obedientia, superioritate, & potestate Præpositorum Generalium tam Congregationis Hispaniarum, quam Italiæ, præterquam in infrascriptis, perpetuo eximimus, & liberamus, ac exemptos, & liberos esse volumus, & declaramus, ac sub Nostra, & Sedis Apostolicæ, ac Beati Petri protectione suscipimus, Nobisque, & dictæ Sedi immediate subiicimus.

Priori vero Generali Congregat. Italiæ quoad visitationem subsit.

§.8. Volumus autem, ut prædicta Congregatio, ejusque Commissarius Generalis Priori Generali dictæ Congregationis Italiæ tamquam Universali, & Superiori capiti, juxta tamen formam infrascriptam, subjaceant; qui Prior Generalis Domos, Monasteria, ac Seminaria dictæ Congregationis Sancti Pauli, eorumque Conventus, & personas solus per se ipsum personaliter cum duobus sociis, & uno Scriba, seu Secretario ab ipsa Congregatione Sancti Pauli eligendo, & juxta ejusdem Congregationis instituta, nec alias visitare, corrigere, & reformare, & delinquentes punire, idque de consensu dictorum Sociorum, & intra Monasteria ipsius Congregationis dumtaxat, extra quæ nullatenus Religiosi prædictæ Congregationis, eorumque aliquis ab eodem Præposito Generali amoveri, vel alio modo transferri, neque eorum loco mutari, aut poni, neque Priores, aut alios Officiales eorumdem Seminariorum, aut Monasteriorum, & locorum Congregationis Sancti Pauli pro tempore eis Præsidentes a suis officiis amoveri, neque alii eorum loco substitui, nisi ob enormem excessum, qui juste tolerari nequeat, & tunc in defectum prædicti Commissarii generalis, & de consensu dictorum sociorum, nec alias ullo modo valeat. Prohibemus quoque, ne idem Præpositus Generalis aliquas gratias particulares prædictis Fratribus concedat.

Commissario Gener. locus assertus in Capitulis Generalibus Ordinis.

§.9. Commissarius autem prædictæ Congregationis Sancti Pauli cum duobus sociis in Capitulo eligendis Capitulo Generali totius Ordinis interesse, ibique vocem tam activam, quam passivam, & locum sibi congruentem tam ipse, quam socii habere debeant.

Prior Generalis quomodo se gerere debeat in visitatione peragenda.

§.10. Prior autem Generalis prædictus quoad visitanda Monasteria, Domos, & loca statutis, & privilegiis ejusdem Congregationis Sancti Pauli in omnibus, & per omnia se conformet, nihilque contra illa renovare, aut alterare præsumat, prædictæque Congregationis, ut præfertur, Monasteria, Domos, loca, & personas visitare valeat, & antequam visitationem incipiat, hoc ipsum in Capitulo generali dictæ Congregationis intimare, & denunciare teneatur, ad effectum, ut ibi prædicti socii visitationis (uti superius dispositum est) deputentur, ac deinque inhibemus, ne in ali-

qua

qua alis re ad prædictam Congregationem Sancti Pauli spectante prædictus Generalis, seu alii Prælati se nullo modo immisceant, exceptis iis, quæ hic exprimuntur.

Huic Congr. privilegia omnia Ordinis communicantur.

§.11. Omnia præterea privilegia speciali quoque nota digna, immunitates, exemptiones, libertates, facultates, concessiones, gratias tam spirituales, quam temporales, & indulta, etiam per modum extensionis, vel communicationis cum particula exclusiva, aut alias concessa, quorum omnium, & singulorum tenores præsentibus pro expressis haberi volumus, & concedenda universo Carmelitarum, & novæ Reformationis Ordini, & quibusvis aliis Fratrum, & Sororum Mendicantium, & non Mendicantium Ordinibus, eorumque Congregationibus, Conventibus, Capitulis, & utriusque sexus personis tam Prælatis, quam subditis, ac illorum Monasteriis, Domibus, Ecclesiis, Hospitalibus, & quibusvis Piis locis, prædictæ Congregationi Sancti Pauli, utpote uni ex Mendicantibus, ejusque Commissario generali, aliisque Superioribus, & Personis, Monasteriis, Domibus, Ecclesiis, & Seminariis quibuscumque, itaut hi omnes, & singuli non solum ad supradictorum instar, sed pariformiter, & æque principaliter, ac perinde acsi illis nominatim, & in specie concessa fuissent, hujusmodi privilegiis, immunitatibus, exemptionibus, libertatibus, facultatibus, concessionibus, gratiis, & indultis illis præsertim, quæ personis quibuscumque in animarum conversione laborantibus hactenus concessa sunt, aut imposterum concedentur, prævia tamen quoad inferiores Fratres dicti Commissarii licentia, dummodo tamen Concilio Tridentino, & Constitutionibus Apostolicis non sint contraria, nisi tamen quoad eos, qui in missionibus erunt, post prædictum Concilium alicui fuerint concessa, & non sint revocata, uti, frui, potiri, & gaudere, libere, & licite possint, & valeant, ac debeant, prædicta auctoritate perpetuo pariter concedimus, communicamus, & extendimus.

Pœnæ contra molestiam inferentes.

§.12. Præcipientes sub excommunicationis pœna, ne quisque quavis auctoritate prædictæ Congregationis Religiosos super præmissis quomodolibet molestare, perturbare, inquietare, aut impedire quovis quæsito colore audeat, vel præsumat.

Transitus ab hac Congreg. Italo-Hispană & v.v. prohibetur.

§.13. Et sub eadem pœna inhibentes Religiosis Congregationis Hispaniarum, & Italiæ prædicti Ordinis Carmelitarum Discalceatorum, ne ad hanc Congregationem Sancti Pauli, & vicissim hujus etiam Congregationis Religiosi, ne ad aliquam prædictarum Congregationum, neque aliam quamcumque absque Nostra, & pro tempore existentis Romani Pontificis, vel suorum Generalium speciali licentia, transire audeant, vel præsumant, quam excommunicationis pœnam tam transeuntes, quam illos admittentes incursuros declaramus.

Clausulæ pro prædictorum firmitate.

§.14. Decernentes præsentes literas, & in eis contenta quæcumque præsentes validas, firma, & efficacia fore, ac suos plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, nec a quoquam quavis auctoritate fungente impugnari, rescindi, retractari, vel revocari, neque de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ, vel alio quocumque defectu notari nullatenus posse; Sicque per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Ordinarii omnes hujusce Constitutionis executores deputantur.

§.15. Hortamur autem in Domino Venerabiles Fratres Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, & alios locorum Ordinarios, ac dilectos filios nostros, & Apostolicæ Sedis de latere Legatos, Vice Legatos, Nuncios, & alios Ministros, illisque in virtute sanctæ obedientiæ mandamus, ut Congregationem Sancti Pauli prædictam, ejusque Religiosos pro Nostra, & Sedis Apostolicæ reverentia propensius commendatos habentes, illos benigni favoris præsidio, ubi opus fuerit, fulciant, nec non præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte Commissarii Generalis, aut aliorum dictæ Congregationis fuerint requisiti, solemniter publicantes, illisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate Nostra Congregationem ipsam, ejusque Religiosos eorumdem præmissorum effectu pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos desuper a quoquam, quavis auctoritate quomodolibet indebite molestari; Contradictores quoscumque per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Derogatio contrariorũ.

§.16. Non obstantibus piæ mem. Bonifacii PP. VIII. Prædecessoris nostri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas quis non trahantur, & quibusvis aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac dicti Ordinis Carmelitarum etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis quibusvis Ordinibus, Congregationibus, Superioribus, & personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, & cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, ac irritantibus, & aliis decretis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, & singulis, eorum tenores præsentibus pro expressis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Transumptis danda fides.

§.17. Volumus autem, ut præsentium transumptis, etiam impressis, manu alicujus

jus Notarii publici subscriptis, & sigillo dictæ Congregationis, vel alicujus personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides habeatur, quæ præsentibus originalibus haberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. die 22. Julii 1608. An.IV.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris die 22. Julii 1608. Pontificatus nostri Anno IV.

CXIII.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Episcopis Mazariensi, & Agrigentino in Regno Siciliæ mandatur, ut cogant Ecclesiasticos tam sæculares, quam cujuscumque Ordinis regulares ad revelanda, justoque pretio vendenda Blada, & Frumenta tempore caritatis Annonæ in eodem Regno, usque ad novam messem.

Venerabilibus Fratribus Mazarien. & Agrigentin. Episcopis, nec non dilecto Filio etiam Venerabilis Fratris Archiepiscopi Panormitani in spiritualibus Vicario Generali.

PAULUS PAPA V.

Venerabiles Fratres, & dilecte fili salutem, & Apostolicam benedictionem.

Pro Regis Siciliæ petitio.

§.1. EXpositum Nobis nuper fuit nomine dilecti filii nobilis viri Joannis Fernandez Pacheco, Marchionis Villenæ Regni Siciliæ Pro-Regis, quod in eodem Siciliæ Regno frumenti, & bladorum messis hoc anno tennis adeo fuerit, ut non obscure colligatur, Annonam graviorem, ac magnam Populi ejusdem Regni, pauperum præcipue, calamitatem successuram: quibus ipse Marchio Pro-Rex, ut juxta officii sui debitum provide occurrat, nullam prætermittit diligentiam, qua eisdem opportune consuli posse speret. Quare cum intellexerit in eodem Regno, & Insula Siciliæ complures personas ecclesiasticas, tam sæculares, quam regulares, etiam Hospitalis Sancti Joannis Hierosolymitani reperiri, quæ frumentum, quod habent absconditum, servant, ut illud quanti plurimi poterunt, vendant, magno cum proximi detrimento, ac Dei offensa, quod a Christiana, qua Ecclesiasticos præcipue præstare decet, pietate, ac charitate alienissimum est: ideo Nobis humiliter supplicari fecit, ut opportune desuper providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Commissio de qua in rubr.

§.2. Nos igitur justis ejusdem Joannis Marchionis Pro-Regis petitionibus annuentes, ac supplicationibus inclinati, vobis, & cuilibet vestrum per præsentes committimus, & mandamus, ut quascumque personas Ecclesiasticas tam sæculares, quam cujusvis ordinis, & instituti regulares, etiam dicti Hospitalis Sancti Joannis Hierosolymitani, cujusvis status, gradus, ordinis, dignitatis, præeminentiæ, & conditionis existant, & quantumvis exemptas, ac Nobis, & Apostolicæ Sedi immediate subjectas per pecuniarias, ac amissionis frumentorum, & bladorum, quæ habent, ac in subsidium per censuras, & pœnas Ecclesiasticas arbitrio vestro declarandas, aggravandas, & reaggravandas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, omni, & quacumque appellatione, recursu, & reclamatione postpositis, auctoritate Nostra cogatis, & compellatis, ut frumenta, & blada, quæ habent, etiamsi ex redditibus Ecclesiasticis percepta fuerint, vobis, & vestrum cuilibet, seu a vobis, & quolibet vestrum deputandis fideliter notificent, ac detracta ex eisdem frumentis, & bladis ea quantitate, quæ pro usu illa habentium, & illorum familiarium, usque ad novam messem respective necessaria fuerit, residuum pro communi Populorum usu, justo pretio, præsente tamen pecunia solvendo, nisi aliud venditoribus placuerit, vendant.

§.3. Et ut præmissa adimplere facilius in Domino valeatis, & quoscumque tam Ecclesiasticos, quam Laicos ad frumenta, & blada revelanda sub pœnis, & censuris Ecclesiasticis tam in genere, quam in specie compellatis: Nos enim vobis, & vestrum cuilibet super his omnibus, & singulis per præsentes opportunam facultatem tribuimus, & impertimur. *Facultates ad id Commissariis concessæ.*

§.4. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac quarumvis Ecclesiarum, Monasteriorum, Ordinum, & dicti Hospitalis Sancti Joannis Hierosolymitani etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, exemptionibus, & literis Apostolicis sub quibuscumque tenoribus, & formis, & cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, ac irritantibus, & aliis decretis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis: Quibus omnibus, & singulis eorum tenores, præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. *Derogatio contrariorum.*

§.5. Volumus autem, ut præsens commissio, seu mandatum, ac facultas, ad messem novam usque tantùm perduret, ac in compellendis Ecclesiasticis, debitus honor, & reverentia Ordini habeatur. *Tempus commissioni limitatum.*

Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub annulo Piscatoris, die 30. Julii 1608. Pont. nostri Anno IV. *Dat. die 30. Julii 1608. An.IV.*

Nun-

CXIV.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Nuncio Apostolico apud Helvetios commoranti committitur, ut quamdam concordiam super nonnullis bonis, & juribus initam inter Abbatem Monasterii Sancti Galli nullius Diœces., Provinciæ Maguntinæ, & Consules, ac Magistratum Oppidi Wangen. in Helvetia confirmet.

PAULUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Dilecto Filio Nuncio Apostolico apud Helvetios commoranti, salutem, & Apostolicam benedictionem.

Exordium.

HIs, quæ pro Monasteriorum, & aliorum Religiosorum Locorum commodo, & utilitate, ex concordia, seu transactione provide facta fuisse dicuntur, ut firma perpetuo, & illibata persistant, libenter, cum a Nobis petitur, Apostolici mandamus adjici muniminis firmitatem.

Paulus II. statuit poenis decrevit a Delegatis Apostolicis in causis alienationis bonorum Ecclesiasticorum utilitatem Ecclesiarum esse respiciendam.

§. 1. Dudum siquidem a fel: rec: Paulo Papa II. Prædecessore Nostro, emanarunt literæ tenoris subsequentis, videlicet: Paulus Episcopus Servus Servorum Dei. Cum in omnibus Judiciis sit rectitudo Justitiæ, & præscientiæ puritas observanda, id multo magis in Commissionibus alienationum rerum Ecclesiasticarum convenit observari, in quibus de Christi Patrimonio, & dispensatione pauperum, non de proprio cujusque peculio agitur, aut tractatur; Quapropter oportet, ut in examinandis hujusmodi alienationum causis, quæ a Sede Apostolica in forma *Si in evidentem utilitatem cedant*, oneratis Ecclesiasticorum Judicum conscientiis delegantur, nihil favor usurpet, nihil timor extorqueat, nulla expectatio præmii Justitiam, conscientiamque subvertat. Monemus igitur, & sub interminatione divini Judicii, omnibus Commissariis, & Delegatis hujusmodi præcipimus, ut caute, & diligenter attendant causas in literis Apostolicis per supplicantes expressas, illasque solicite examinent, atque discutiant, testes, & probationes super narratorum veritate recipiant, & solum Deum præ oculis habentes, omni timore, aut favore deposito Ecclesiarum indemnitatibus consulant, nec in læsionem, aut in detrimentum earum decretum quomodolibet interponant. Si quis autem Commissarius, aut Delegatus conscientiæ suæ prodigus, in gravamen, aut detrimentum Ecclesiæ, per gratiam, timorem, vel sordes alienationi consenserit, aut decretum, vel auctoritatem interposuerit, inferior quidem Episcopo sententiam excommunicationis incurrat: Episcopus vero, aut Superior ab exequutione officii per annum noverit se suspensum, ad æstimationem detrimenti Ecclesiæ illati nihilominus condemnandus, scituros, quod si, suspensione durante, damnabiliter ingesserit se in divinis, irregularitatis laqueo se involvere, a qua non nisi per summum Pontificem poterit liberari. Is vero, qui dolo, vel fraude, aut scienter in detrimentum Ecclesiæ alienationem fieri procuraverit, aut per sordes, vel impressionem alienationis Decretum extorserit, similem sententiam excommunicationis incurrat, a qua nonnisi per Roman. Pontificem poterit absolvi, ad restitutionem nihilominus rerum alienatarum, cum fructibus, quandocumque de præmissis constiterit condemnandus. Volumus autem quod Delegati, & Commissarii prædicti de poenis Constitutionis Nostræ specifice moneantur, & in quibuscumq; literis Commissionum hujusmodi hoc statutum Nostrum inseratur. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostræ monitionis, præcepti, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ 1465., Quinto Idus Maii Pontificatus Nostri Anno Primo.

Abbas Monasterii S. Galli, & Consules Oppidi Wangen quamdam concordiam ineunt.

§. 2. Et deinde exhibita Nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Bernardi Abbatis Monasterii Sedi Apostolicæ immediate subjecti S. Galli in Helvetiis Ordinis S. Benedicti; nullius Diœcesis, Provinciæ Maguntinæ, necnon modernorum Consulum, & Magistratus Oppidi Wangen petitio continebat, quod, cum de Anno Domini 1586. quondam Joachinus, olim Abbas dicti Monasterii certa quædam bona ad ipsum Monasterium spectantia, ac intra, & extra dictum Oppidum existentia, videlicet jus advocariæ ab eodem Monasterio prætensum, non tamen actualiter possessum, item jus, & censum Feudi, necnon jus directum in Hospitale, certos servos, & complura Feuda rustica, cum quibus etiam juspatronatus duarum Ecclesiarum Parochialium Wangen, & Tuchelridt, ac nonnullorum Beneficiorum Ecclesiasticorum in dicto Oppido existentium, ac quidam census, & decimas transiverant: Præterea quoddam Dominium novo nomine Spergam nuncupatum cum omnibus juribus, & pertinentiis suis, Consulibus, & Magistratui prædictis, pro certo, tunc expresso pretio vendidisset, ac dictus Bernardus Abbas, prætendens venditionem hujusmodi, non tantum multis nullitatibus laborare, sed etiam in magnum præjudicium, & damnum d. Monasterii factam fuisse & ante quatuor annos plus, vel minus contra eam reclamari, & protestari cæpisset, causamque desuper eoram certis illarum partium Judicibus competentibus committi obtinuisset; postmodum, illa adhuc pendente indecisa, Bernardus Abbas, & Consules & Magistratus prædicti, volentes litium anfractus, & dubios eventus declinare, mutuamque inter se, & successores suos benevolentiam conservare, ad infrascripta, mediante voto viri gravis, & eruditi, ac consilio dilecti filii Abbatis Monasterii Wengacsen, ejusdem Ordinis Arbitri Commissarii a Bernardo Abbate, necnon Consulibus, & Magistratu prædictis electi devenerunt inter

se

se ad concordiam, seu transactionem, videlicet, quod Bernardus Abbas suo, & prædicti Monasterii S. Galli nomine, omnibus, & singulis prætensionibus, juribus, & bonis, quę idem Monasterium S. Galli intra, & extra muros dicti Oppidi Wangen aliquando habuit, sive ea liquida, sive olim controversa fuissent, & in favorem ejusdem Oppidi Wangen cedere, & renunciare: Consules vero, & Magistratus prædicti pro cessione, & renunciatione prætensionum, jurium, & bonorum hujusmodi dicto Bernardo Abbati, seu eidem Monasterio S. Galli universum Dominium Novoramen Spergam prædictum cum juribus, & pertinentiis suis quibuscumque: Bernardus vero Abbas prædictus Oppido Wangen, seu illius Consulibus, & Magistratui prædictis unum, & viginti mille, ac noningentos florenos Romanos ex pretio alias accepto restituere teneretur, prout in concordia, seu transactione hujusmodi, ac scripturis publicis desuper confectis dicitur contineri.

Petiturque eam Pontificia auctoritate roborari.

§.3. Cum autem, sicut eadem expositio subjungebat, concordia, seu transactio hujusmodi, non solum pro componendis lite, & causa prædictis, sed etiam pro evidenti dicti Monasterii S. Galli utilitate inita esse dignoscatur, idque ex informatione tua de mandato nostro super præmissis, diligenter, & accurate facta, & ad Nos transmissa, plene, & sufficienter constet, pro parte Bernardi Abbatis, ac Consulum, & Magistratus prædictorum, Nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus concordiæ, seu transactioni hujusmodi pro firmiori illius subsistentia, & observatione inviolabili, robur Apostolicæ confirmationis adiicere, aliasque in præmissis opportune providere, de benignitate Apostolica dignaremur.

Paulus rem Nuncio Apostolico committit.

§.4. Nos igitur certam de præmissis notitiam non habentes, ac Bernardum Abbatem, necnon Consules, & Magistratum prædictos, ac eorum quemlibet a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, siquibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, necnon bonorum, & Dominii prædictorum situationes, confines, vocabula, denominationes, qualitates, quantitates, ac veros, & annuos valores, præsentibus pro expressis habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, discretioni tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatenus si, & postquam vocatis, qui fuerint evocandi, ac specificatis prius coram te bonis, & Dominio prædictis, nec non servata forma literarum Prædecessoris hujusmodi, de concordia, seu transactione hujusmodi, & quod in evidentem d. Monasterii S. Galli cesserit, & cedat utilitatem, ut præfertur, legitime constiterit, concordiam, seu transactionem prædictas, auctoritate Nostra perpetuo approbes, & confirmes, illique perpetuæ, & inviolabilis Apostolicæ firmitatis robur adjicias, ac omnes, & singulos tam juris, quam facti, & solemnitatum de usu, jure, & consuetudine, aut alias quomodolibet requisitarum, vel necessariarum, ac quosvis alios etiam quantumvis substantiales defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint in eisdem, suppleas, decernendo, concordiam, seu transactionem hujusmodi perpetuo validam, & efficacem esse, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac tam ab ipsis Bernardo Abbate, & Consulibus, & Magistratu, quam eorum Successoribus, & quibusvis aliis, ad quos nunc quomodolibet spectat, & spectare poterit in futurum, perpetuo firmiter, & inviolabiliter observari, & adimpleri debere, nec ab illis ullo umquam tempore, quovis prætextu, colore, vel ingenio, resiliri, vel recedi posse, ac præsentes literas semper, & perpetuo validas, & efficaces esse, & fore: sicque per quoscumque Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S.R.E. Cardinales etiam de Latere Legatos, & Vicelegatos judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane, quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorũ.

§.5. Non obstantibus singulis præmissis, ac Pauli Prædecessoris hujusmodi, & quorumvis aliorum Romanorum Pontificum, etiam Prædecessorum Nostrorum de rebus Ecclesiæ non alienandis, ac aliis quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, nec non Monasterii S. Galli, & Ordinis prædictorum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis illis, illorumque superioribus, & personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis in contrarium forsan quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis: Quibus omnibus, etiamsi de illis specialis mentio habenda foret, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 7. Augusti 1608. An. IV.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum Anno Incarnationis Dominicæ 1608., septimo Idus Augusti, Pontificatus Nostri Anno Quarto.

Quod

C X V.

Quod Monachi Congregationis Beatæ Mariæ Fulienfis, Ordinis Cifterciensis, possint ubique, de sola Ordinariorum licentia, nova Monasteria construere.

Istam Congregationem primo approbavit Sixtus Quintus Constitut. XC. Super Tom. IV. Part. IV. fol. 366.

PAULUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. MInisterio sacri Apostolatus officii licet immeriti præsidentes, ad ea, per quæ cunctorum fidelium præsertim religiosorum sub reformatione ad arctiorem regularis disciplinæ observantiam introducta vacantium profectui, & eorum locorum regularium propagationi provideatur, libenter intendimus, & ea, quæ his quodammodo obstare videntur, tollimus, & alias in his officii nostri partes favorabiliter impertimur, prout rerum, temporum, & personarum qualitatibus diligenter pensatis, conspicimus in Domino salubriter expedire.

Fructus ex hujus Congregationis ampliatione manantes. §. 1. Cum igitur sicut cum magno spirituali gaudio nostro accepimus, dilecti filii Religiosi, & Monachi Congregationis Beatæ Mariæ Fulienfis Ordinis Cisterciensis, tam Galliæ, quam Italiæ, aliisque Mundi partibus pergant assidue Deo, & Ecclesiæ suæ sanctæ, non solum ipsi Deo per orationem, & contemplationem sedulo vacando, verum etiam animarum salutem exemplo, & doctrina solicite procurando, gratum exhibere famulatum; Cumque in dies fructus uberiores ex dictæ Religionis propagatione, benedicente Domino, sperandi sint; Nos ea, quæ Religiosorum prædictorum adjumento esse possunt, concedenda, & ad ea, quæ illis in hoc impedimentum aliquod adferre dignoscuntur, removenda, merito propensiores sumus.

Pontifex loca ubique de sola Ordinariorum licentia construi, & recipi posse concedit. §. 2. Quapropter dictam Congregationem Fulienfem specialis gratiæ favore prosequi volentes, illiusque singulares personas a quibusvis excommunicationis &c. censentes, Motu proprio, non ad alicujus Nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed de mera deliberatione, ac certa scientia, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, de consilio Venerabilium Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium, negociis Episcoporum, & Regularium Præpositorum ejusdem Congregationis Fulienfis Generali, Abbatibus, Prioribus, & Religiosis ubique locorum, juxta literarum fel. record. Sixti Papæ V. Prædecessoris Nostri super erectione Congregationis hujusmodi, sub Datum Idibus Novembris, Pontificatus sui Anno Tertio, expeditarum formam, & tenorem, quas præsentibus pro expressis, ac si de verbo ad verbum insererentur, haberi volumus, ac dictæ Congregationis Constitutiones, & Statuta, Monasteria, Domos, Conventua, Oratoria, Grangias, & alia quæcumque loca, juxta Concilii Tridentini Decreta, de sola Ordinariorum licentia, nullo aliarum personarum cujusvis Ordinis, etiam Regularium, requisito consensu, construere, fundare, & erigere, ac etiam per alios jam fundata, & erecta recipere possint, & valeant, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, licentiam, & facultatem concedimus, & impertimur.

Exequutores hujus Constitutionis deputat. §. 3. Quo circa Venerabilibus Fratribus Archiepiscopo Tholosano, & Episcopo Parisiensi, seu eorum Officiali, & Vicario in spiritualibus generali respective, ac dilecto filio Curiæ causarum Cameræ Apostolicæ generali Auditori, per præsentes committimus, & perpetuo mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios, præsentes nostras literas, & in eis contenta quæcumque, quoties pro parte dictæ Congregationis Fulienfis religiosorum, vel cujuslibet eorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate Nostra ab omnibus inviolabiliter observari, dictæque Congregationis Monachos, ac eorum singulos illis pacifice frui, & gaudere, non permittentes, eos, vel quemlibet eorum per quoscumque desuper quomodolibet indebite molestari, vel perturbari, contradictores, & rebelles quoslibet per sententias, censuras, & pœnas etiam pecuniarias eorum arbitrio imponen., moderan., & applican., cæteraque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, legitimisque super his habendis servatis processibus sententias, censuras, & pœnas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando invocato etiam ad hoc, si opus fuerit auxilio brachii sæcularis.

Contrariisque derogat. §. 4. Non obstantibus præmissis, ac fel. record. Clementis Papæ VIII. similiter Prædecessoris Nostri, quæ incipit: *Quoniam ad institutum*, sub Dat. Romæ apud S. Marcum sub Annulo Piscatoris die 23. Julii 1603. Pontificatus sui Anno 12. necnon piæ mem. Bonifacii Papæ VIII. etiam Prædecessoris Nostri de una, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad Judicium non trahatur, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, nec non in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis specialibus, vel generalibus, ac cujusvis alterius Ordinis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, quibusvis aliis Ordinibus, ac eorum Superioribus, & personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, eorum tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro expressis habentes, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque: Aut si aliquibus communiter, aut divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod

quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Transumptis quoque credi mandat. §. 5. Volumus autem, ut præsentium transumptis, etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ, aut manu Generalis, & sigillo dictæ Congregationis Fuliensis munitis, eadem prorsus fides adhibeatur in judicio, & alibi, ubi opus fuerit, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. die 14. Augusti 1608. An. IV. Datum Romæ apud S. Marcum, sub Annulo Piscatoris die 14. Augusti 1608. Pontificatus Nostri Anno Quarto.

CXVI.

Ex Regest. in Secret. Brev. Confirmantur literæ Clementis PP. VIII. super reductione Fratrum Tertii Ordinis Sancti Francisci Regni Franciæ ad obedientiam Magistri Generalis Ordinis Sancti Francisci de Observantia.

PAULUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium. In supremi Apostolatus apice constituti de ea libenter intendimus, per quæ Religiosorum Ordinum quorumcumque status optime dirigitur, & quæ ideo etiam Apostolica auctoritate facta fuerunt, ut firmiora perpetuo subsistant, Nostræ quoque Apostolicæ auctoritatis robore communimus.

Clem. VIII. Fratres Tertii Ordinis Provinciæ Franciæ ad obedient. tiam Ministri Generalis de Observantia redigi jussit. §. 1. Alias siquidem a fel. record. Clemente PP. VIII. Prædecessore Nostro emanarunt in simili forma Brevis literæ tenoris subsequentis, videlicet.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Ejusdem Clementis literæ. Ex injuncto Nobis Pastoralis muneris debito Religiosorum quorumcumque statui prospere dirigendo libenter prospicimus, prout in Domino salubriter conspicimus expedire.

Volentes igitur prospero statui, & felici regimini Fratrum Tertii Ordinis Sancti Francisci in Regno Franciæ existentium, quantum in Domino possumus, opportune prospicere, motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac mera deliberatione, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, universos Fratres dicti Tertii Ordinis Sancti Francisci Regni Franciæ, eorumque Conventus, seu Domos quascumque dilecto filio Ministro Generali Ordinis Sancti Francisci de Observantia, ac Commissario Generali Ultramontanæ Familiæ prædicti Ordinis, nec non Commissario Generali Nationali Franciæ, quem prædictus Minister Generalis pro tempore deputaverit, qui ut accepimus, in ipsorum Ministri, & Commissarii Generalis absentia septem Provincias dicti Ordinis Minorum de Observantia Regni Franciæ gubernare solet, auctoritate Apostolica tenore præsentium perpetuo subjicimus, ipsisque Ministro, & Commissario Generalibus Ultramontanæ Familiæ, nec non Commissario Generali Nationali Franciæ respective, ut eorum singuli, per se, vel alios sui Ordinis Fratres ad hoc idoneos, ab eis respective deputandos Domos, & Conventus, ac Fratres Tertii Ordinis Sancti Francisci supradictos tam in capite, quam in membris visitare, corrigere, reformare, & castigare, necnon electionem Ministri Provincialis, ut infra, faciendam, servata forma Decretorum Concilii Tridentini facere, & confirmare possint, facultatem concedimus, & impertimur.

Præterea, cum modo prædicti Tertii Ordinis Fratres Ministrum Provincialem non habeant, volumus, & eadem auctoritate statuimus, & ordinamus, quod Fratres prædicti Tertii Ordinis, seu eorum Conventuum Superiores, & alii Vocales in unum congregentur jussu dicti Ministri Generalis Sancti Francisci de Observantia, seu Commissarii Nationalis Franciæ, & ex se ipsis unum Ministrum Provincialem per vota secreta eligant, qui sic electus ab eodem Ministro Generali, vel Commissario Nationali Franciæ, aut alio, qui eorum nomine hujusmodi electioni præfuerit, confirmare debeat, ac omnibus privilegiis, facultatibus, & auctoritate super omnes dicti Tertii Ordinis Conventus, & Fratres Regni Franciæ, quibus alii Ministri Provinciales aliarum Provinciarum Tertii Ordinis Sancti Francisci hujusmodi ubivis existentium frui, & gaudere possunt, & poterunt quomodolibet in futurum, sine aliqua differentia frui, & gaudere possit, & debeat, prout ei ad hoc nominatim facultatem concedimus, & impertimur.

Volumus tamen, quod singulis bienniis, seu trienniis iidem Fratres Vocales Tertii Ordinis prædicti Capitulum Provinciale celebrent, ante cujus celebrationem tunc existens Minister eorum Provincialis teneatur a dicto Generali Ministro Fratrum de Observantia, vel a Commissario Generali Ultramontanæ Familiæ, seu a Commissario Generali Franciæ Nationali ejusdem Ordinis de Observantia Visitatorem petere, qui eorum Provinciam visitet, & electionem novi Ministri Provincialis, ut supra, faciat, & confirmet.

Verum si hujusmodi Visitator intra duos, aut tres menses ad summum non accesserit, supradicti Fratres Tertii Ordinis ad celebrationem Capituli, & electionem novi Ministri Provincialis, absque interventu dicti Visitatoris procedere valeant; de qua electione Visitatorem postea accedentem, qui eam confirmare teneatur, certiorem facere debeant. Sed si post factam hujusmodi electionem, & dictis Superioribus notificatam, electio prædicta intra sex menses ab eis confirmata, vel infirmata non fuerit, ipsa electio Apostolica auctoritate censeatur confirmata eo ipso.

Decernentes sic, & non aliter perpetuo observari debere, ac irritum, & inane quic-

quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac dicti Tertii Ordinis Sancti Francisci, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eidem Ordini, illiusque Superioribus, & personis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, & singulis, eorum tenores præsentibus pro expressis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Datum Tusculi sub annulo Piscatoris die 2. Octobris 1603. Pontificatus nostri Anno XII.

Exequutioni demandari præcipitur. §.2. Nos igitur omnino cupientes dictas Clementis Prædecessoris literas suos plenarios, & integros effectus, ubi sortitæ non sunt, perpetuo sortiri, ac majus, quo sæpius a Sede Apostolica fuerint confirmatæ, firmitatis robur obtinere; Motu simili, ac ex certa nostra scientia, & mera deliberatione Nostris, deque Apostolicæ potestatis plenitudine easdem literas, & in eis contenta quæcumque perpetuo confirmamus, & approbamus, illisque perpetuæ, indubitatæ, & inviolabilis Apostolicæ firmitatis robur adjicimus, ac per eos, ad quos spectat, & spectabit quomodolibet in futurum, etiam perpetuo observari mandamus.

Clausula. §.3. Decernentes pariter irritum, & inane, quiquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari,

Derogatio contrariorum. §.4. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon dicti Tertii Ordinis Sancti Francisci, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, nec non omnibus illis, quæ idem Clemens Prædecessor in iisdem præinsertis literis voluit non obstare, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 27. Augusti 1608. An.IV. Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub annulo Piscatoris die 27. Augusti 1608. Pont. nostri Anno IV.

CXVII.

Contra mulieres ingrediendi Monasteria Monialium licentiis abutentes.

PAULUS PAPA V.

Ad futuram rei memoriam.

FAcultatem plora Monasteria Monialium ingrediendi abusus tollere volentes.

Declaratio circa usum licentiarum. §.1. Tenore præsentium statuimus, & ordinamus, quod nulla persona cujuscumque gradus, status, & conditionis, ac præeminentiæ existat, etiamsi Ducali, Marchionali, aut alia dignitate præfulgeat, vigore licentiarum plura Monasteria, domos, & loca Monialium, pluribus vicibus ingrediendi, etiam absque clausula (in totum, seu in universa, non autem in eorum aliqua, vel singula) a Nobis, vel Prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus, sub quovis tenore, vel forma, etiam motu proprio concessarum, & expeditarum, aut imposterum forsan concedendarum, & expediendarum, aliqua, vel singula Monasteria pluribus vicibus ingredi possit, sed licentiæ hujusmodi respectu universorum, non autem aliquorum, vel singulorum Monasteriorum suffragentur, itaut cui bis in Anno, seu amplius plora Monasteria ingredi conceditur, bis, vel amplius tantum universa, non autem eorum aliqua, vel singula, ingredi liceat, etiamsi prædicta Monasteria in diversis Civitatibus, Terris, Diœcesibus, & locis existant.

Pœna abutentium. §.2. Iisdem mulieribus, aliter quam ut præfertur easdem licentias interpretari, vel illis uti, sub censuris, & pœnis a Concilio Tridentino, & Apostolicis Constitutionibus intra septa Monasteriorum Monialium absque licentia ingredientibus inflictis, ipso facto incurrendis, eadem auctoritate prohibemus.

Clauf. derog. §.3. Præmissis, & aliis quomodolibet in contrarium facientibus quibuscumque non obstantibus.

Fides transumptorum. §.4. Volumus autem, ut harum literarum exemplis etiam impressis, & manu alicujus Notarii publici subscriptis, ac sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ ipsismet præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. die 1. Septem. 1608. An.IV. Datum Romæ apud Sanctum Marcum, sub annulo Piscatoris, die 1. Septem. 1608. Pont. nostri Anno IV. (a)

CXVIII.

Monachis Ordinis Sancti Basilii Magni conceditur facultas Monasteria erigendi Matriti, & in aliis quatuor Hispaniarum locis.

Ex Regest. in Secret. Brev.

PAULUS PAPA V.

Ad futuram rei memoriam.

Clem. VIII. duobus exceptis Basilitarum Monasteriis in Hispania in cæteris Novitios recipi vetuit. §.1. EXponi Nobis nuper fecit dilectus filius Petrus Celi Ordinis Sancti Basilii Procurator Generalis nomine omnium Monasteriorum dicti Ordinis in Regnis Hispaniarum existentium, quod alias felicis recor. Clemens Papa VIII. Prædecessor Noster duo Monasteria del Tardon nuncupata ab aliis ejusdem Ordinis Monasteriis dictorum Regnorum separavit, & duobus

(a) Die 16. mensis hujus Paulus PP. Constitutione, quæ incipit *Injuncti Nobis* Privilegia omnia Ordini Minorum de Observantia concessa confirmavit.

bus illis exceptis, cæteris omnibus receptionem Novitiorum, novorumque locorum, seu Monasteriorum fundationem interdixit. Subinde tamen dilectus filius Noster Joannes Garzias Tituli Sanctorum quatuor Coronatorum Presbyter Cardinalis Millinus nuncupatus tunc Noster, & Sedis Apostolicæ in dictis Regnis Nuncius, de mandato Nostro Monasteriis prædictis, Constitutiones Monachorum dicti Ordinis Provinciæ Italiæ assignavit.

Et Card. Millinus eis Regulas Monasteriorum Italiæ tradidit.

§.2. Cum autem, sicut eadem expositio subjungebat, in Oppido Madriti Toletan. Diœcesis nullum Monasterium dicti Ordinis reperiatur; Et propterea Monachi ejusdem Ordinis, qui ad Curiam Charissimi in Christo filii Nostri Philippi Hispaniarum Regis Catholici pro negotiis suorum Monasteriorum pertractandis accedunt, ad Hospitia personarum sæcularium divertere, & inibi etiam morari cogantur; Idcirco Superiores, & Monachi dictorum Monasteriorum plurimum cupiant, sibi concedi, ut tam in prædicto Oppido, quam in aliis dictorum Regnorum locis nova Monasteria erigere possint: ideirco dictus Petrus nomine, quo supra, Nobis humiliter supplicari fecit, ut in præmissis providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Petunt itaque facultatem sibi concedi nova erigendi Monasteria Matriti, & in aliis Hispaniarum locis.

§.3. Nos igitur de ea, quæ Monachorum prædictorum augmento, & commoditatibus cedere possunt, libenter attendentes, dictosque Superiores, & Monachos, ac eorum singulos, a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, Superioribus, & Monachis prædictis, ut in dicto Oppido Madriti, & quatuor aliis locis dictorum Regnorum, Monasteria ejusdem Ordinis juxta Concilii Tridentini decreta, de sola licentia Ordinariorum, nullo aliarum personarum cujusvis Ordinis requisito consensu, absque tamen alicujus præjudicio condere, fundare, & erigere valeant, auctoritate Apostolica tenore præsentium licentiam, & facultatem concedimus, & indulgemus.

Paulus concedit, ut illa Matriti, & in aliis quatuor locis possint erigere.

§.4. Non obstantibus dicti Clementis Prædecessoris interdicto prædicto, ac ejusdem, quæ incipit: *Quoniam ad institutam*, sub Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub annulo Piscatoris die 23. Julii 1603. Pontificatus sui Anno XII.; aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, & cujusvis alterius Ordinis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis quibusvis aliis Ordinibus, ac eorum Superioribus, & personis, sub quibuscumque verborum formis, & tenoribus, in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, & singulis, eorum tenores præsentibus pro expressis, & ad verbum insertis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, & derogatum esse volumus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Derogat contrariis.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub annulo Piscatoris die 17. Septem. 1608. Pont. nostri Anno IV.

Dat. die 17. Septem. 1608. Pu. IV.

CXIX.

Deputatio Cardinalis Lantes in Protectorem Ordinis Fratrum Minorum Conventualium Sancti Francisci, cum facultatum declaratione. *(a)*

Dilecto Filio Nostro Marcello, Tituli Sanctorum Quirici, & Julittæ, Presbytero Cardinali Lantes nuncupato.

PAULUS PAPA QUINTUS

Dilecte Fili Noster, salutem, & Apostolicam benedictionem.

§.1. Cum Ordo Fratrum Minorum Conventualium Sancti Francisci Protectore ad præsens destitutus reperiatur; Nos eidem Ordini de idoneo Protectore providere volentes, ac de tua industria, singulari prudentia, doctrina, & integritate, ac Religionis zelo, plurimam in Domino fiduciam habentes, motu proprio, non ad ipsius Ordinis, aut ejus Superiorum, vel alterius pro eis Nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex certa scientia, & deliberatione Nostris, Te, ex cujus protectione ob tuas eximias virtutes Ordinem prædictum commodi plurimum suscepturum esse confidimus, prædicti Ordinis, ac illius Domorum, Conventuum, & Fratrum quorumcumque apud Nos, & Sedem Apostolicam Protectorem, cum omnibus facultatibus, jurisdictionibus, honoribus, & oneribus solitis, & consuetis, ac quibus alii Ordinis hujusmodi Protectores usi sunt, ac uti quomodolibet potuerunt, seu etiam debuerunt, ad tui vitam facimus, constituimus, & deputamus.

Deputatio Card. Lantes in Protectorem.

§. 2. Volumus autem, ac tibi in virtute sanctæ obedientiæ per præsentes easdem, injungimus, & mandamus, ut Superiorum dicti Ordinis auctoritatem, quantum fieri poterit, conservare cures. Et propterea cum ipsi Superiores eorum officii debito satisfecerint, ac gubernio subditorum sufficienter incubuerint, tunc negociis eorumdem Fratrum, te non immisceas. Quando autem ab ipsis fueris requisitus, ut in eisdem negociis auctoritatem interponas, vel necesse fore cognoveris, ut eamdem auctoritatem tuam in eisdem negociis exerceas, tunc id libere facere possis: sed quoad po-

Declaratio auctoritatis.

(a) Easdem fere facultates habent alii aliarum Religionum Protectores, sed has congruentius ponendas duxit Cherubinus.

tueris per te ipsum hoc facere cores, adhibito ad scribendum, quando opus fuerit in eisdem negociis, seu causis, loco Notarii, aliquo ex Fratribus dicti Ordinis.

Obedientia eidem praestanda. §. 3. Mandantes propterea prædictis Superioribus, oec non oniversis Fratribus, & personis quibuscumq; Ordinis hujusmodi in virtute saoctæ obedientiæ, ut te in eumdem Protectorem juxta præsentium tenorem recipiaot, & ea, qua decet, revereotia prosequantur. Contrariis non obstantibus quibuscumqoe.

Adhortatio ad eundem Cardinalem. §. 4. Cæterum te in Domioo hortamor, ut hujusmodi protectionis muous ita obire studeas, ut apud Deum bonorom operum retributorem æternum præmium, & a Nobis condignam laudem valeas promereri.

Dat. die 7. Octob. 1608. An. IV. Datum Romæ apud S. Marcum, sub Annulo Piscatoris, die 7. Octobris 1608. Pont. Nostri Anno Quarto.

C X X.

Ex Regest. in Secret. Brev. In Hospitali Sancti Joannis Hierosolymitani præcedentia servanda juxta antianitatem receptionis Magnæ Crucis.

PAULUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. Circumspecta Romani Pontificis, in quo plenitudo potestatis consistit, providentia in id magnopere intendit, ut Christifideles præsertim Religioni addicti, semotis discordiis, Altissimo famulatum exhibeant.

Facti series. §. 1. Sane non sine animi Nostri molestia accepimus, in Conventu Hospitalis Sancti Joannis Hierosolymitani controversias inter Bajulivos Capitulares, & Priores, seu Fratres Magnę Crucis noncupatos dicti Hospitalis circa locum, & præcedentiam tam in Processionibus, quam in publicis, & privatis sessionibos in Ecclesia, & extra eam, quotidie exoriri, cum alii alios variis rationibus, & prætextionibus præcedere prætendaot, & propterea quandoque ad publica Consilia venire, non sine scandalo, & perturbatione dicti Hospitalis recusent:

Declaratio, de qua in Rub. §. 2. Nos idcirco pro Nostri Pastoralis officii debito, huic malo occurrere volentes, ac singulorum Bajulivorum, & Priorum, seu Fratrum Magnæ Crucis prædictorum jora, actiones, & prætensiones præsentibus pro sufficienter expressis habentes, Motu proprio, non ad alicujus Nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, de Venerabilium Fratrum nostrorū S.R.E. Cardinalium Sacris Ritibus, & Cœremoniis Præpositorum coosilio, & Apostolicæ potestatis plenitudine tenore præsentiom statuimus, & ordinamos, ut imposterum perpetuis futuris temporibus inter BajulivosCapitulares, & Priores, seu Fratres Magnæ Crucis dicti Hospitalis nulla alia ratio præcedentiæ attendatur, nisi antianitatis receptionis Magnæ Crucis, ut ille scilicet Bajulivus Capitularis, & Prior, seu Frater Magnæ Crucis cæteris tam in poblicis, quam privatis sessionibus, & processionibos præferatur, qui prius Magnam Crucem susceperit, licet simplicem habitum dicti Hospitalis alius similis Bajulivus Capitularis, & Prior, seu Frater Magnæ Crucis ante ipsum suscepisset, exceptis tameo Episcopo, & octo Bajulivis Conventoalibus, ac Priore Ecclesiæ Melevitan. inter qoos nolla est, sicut accepimus, hujusmodi controversia.

Contraria tolluntur. §. 3. Non obstantibos præmissis, ac Regula Nostra de non tollendo jure quæsito, & quibusvis aliis Constitutionibus, & Ordioationibus Apostolicis, nec non dicti Hospitalis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, Indoltis, & literis Apostolicis eidem Hospitali, illiusque Magno Magistro, Conventui, & Fratribus, ac quibusvis aliis personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisqoe efficacioribus, & insolitis clausulis, ac irritaotibus, & aliis decretis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, & singulis eorum tenores præsentibus pro plene, & sufficienter expressis habentes illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis qnibuscumqoe.

Datum Romæ apud S. Marcum, sub annulo Piscatoris die 9. Octobris 1608. Pont. Nostri Anno Quarto. Dat. die 9. Octob. 1608. An. IV.

C X X I.

Declaratur Fratres Cappuccinos vere Fratres Minores S. Francisci ejusque filios, & eorum constitutiones ejusdem S. Francisci Regulæ consentaneas esse.

Capuccinorum institutionem primo approbavit Clem. VII. in sua Const. XXIV. Religionis *Tom. IV. Par. I. fol.* 73.

PAULUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Ecclesię militantis regimini, aoctore Domino, nullo suffragio meritorum, præsidentes, ex injuncti Nobis officii debito providere tenemur, ot qoi sub B. Francisci vexillis, qoi inter strenuos Christi Duces gloriæ splendore corusCant, in hujus vitę Militia sob strictioris ejusdem B. Francisci Regula disciplinæ Altissimo obsequiom præstant, & per corporis castigationem, per divitiarum contemptum, suique ipsius abnegationem, jejoniis, orationibus, sacris prædicationibos, aliisque religiosis operibus vacantes, verbo, & exemplo veros sese B. Francisci imitatores, & germina ostendunt, tales ab omnibus absque ulla controversia habeātur. Proœmium.

§. 1. Cum itaque, sicut acccpimus a nonnullis revocetur in dubium, an Fratres Ordinis Causa hujus constitut.

nis ejusdem S.Francisci Cappuccini nuncupati, sint vere Fratres Minores, & etiam quoniam Regulam Sancti Francisci profitentur, filii Sancti Francisci, cum tempore Sancti Francisci Instituti non fuerint, pariterque an eorum Constitutiones aliquid habeant, quod Regulæ Sancti Francisci repugnet.

Cappuccini sunt vere Fratres Minores S. Francisci.

§. 2. Nos dubia hujusmodi Apostolicæ declarationis oraculo decidere cupientes, cum Venerab. Fratrum Nostrorum S.R.E. Cardinalium Concilii Tridentini interpretum consilio matura deliberatione habita, hac nostra perpetuo valitura Constitutione, auctoritate Apostolica, declaramus, Fratres Cappuccinos esse vere Fratres Minores, ac etiam (quamvis tempore S. Francisci minime Instituti fuerint, cum tamen ejus Regulam profiteantur, atque eorum instituta congruant tam Regulæ Statuti, quam ejusdem Regulę declarationibus, quæ habentur in Constitutione fel. record. Clementis Papæ V. Prædecessoris Nostri in generali Concilio Viennensi edita, quæ incipit: *Exivi de Paradiso*, filios Sancti Francisci.

Eorumque constit. sunt consentaneæ regulę S. Francisci.

§. 3. Eorum præterea Constitutiones nihil continere, quod non sit Regulę S. Francisci prædictæ consentaneum.

Clausula sublata &c.

§. 4. Sicque ab omnibus, & singulis censeri, ac reputari, & judicari debere, ac irritum, & inane, quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Exequutores deputantur.

§. 5. Quo circa omnibus, & singulis Venerabilibus Fratribus Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, ac dilectis filiis Nostris, & Apostolicæ Sedis Nunciis per præsentes mandamus, quatenus ipsi per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte Fratrum Cappuccinorum prædictorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, illisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate Nostra eos, præmissis omnibus, & singulis juxta præsentium continentiam, & tenorem, pacifice frui, & gaudere. Non permittentes eos desuper a quoquam quavis auctoritate quomodolibet indebite molestari. Contradictores quoslibet, & rebelles, ac præmissis non parentes, per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo: Nec non legitimis super his habendis servatis processibus, illos sententias, censuras, & pœnas prædictas incurrisse declarando, illasque iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Contraria tolluntur, & transumptis additur fides.

§. 6. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, & auctoritate prædicta decernimus, ut præsentium transumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem prorsus fides in judicio, & extra adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Datum Romæ apud S. Marcum, sub Annulo Piscatoris die 15. Octobris 1608. Pont. Nostri Anno Quarto.

Dat. die 15. Octob. 1608. An. IV.

CXXII.

Conceditur secundas instantias Causarum Militum Militiarum Sancti Jacobi de Spatha, de Calatrava, & de Alcantara, a Rege Catholico earum Administratore committi posse duobus Militibus dictarum Militiarum locum in Consilio Regio habentibus.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Charissimo in Christo filio nostro Philippo Hispaniarum Regi Catholico.

PAULUS PAPA QUINTUS

Charissime in Christo fili noster, salutem, & Apostolicam benedictionem.

§. 1. Majestatis tuæ nomine Nobis nuper expositum fuit, quod alias Majestas Tua pro dirimendis nonnullis differentiis, & controversiis inter Tribunalia sæcularia, & consilium Ordinum Militiarum Sancti Jacobi de Spatha sub Sancti Augustini, ac de Calatrava, & Alcantara sub Cistercien. Regulis, quarum Tu perpetuus Administrator Apostolica auctoritate deputatus existis, super modo, & forma cognoscendi, & tractandi causas criminales, & mixtas Militum dictarum Militiarum vigentibus, statuit, & ordinavit, ut de cætero causæ criminales, & mixtæ Militum quorumcumque dictarum Militiarum, qui tamquam delinquentes carceribus mancipati essent, a quibuscumque aliis Judicibus remitti deberent, nec ipsi Judices in ipsorum Militum causis se intromittere possint: quodque a sententiis per dictum Consilium super hujusmodi causis criminalibus, & mixtis ferendis ad Majestatem Tuam tamquam Militiarum prædictarum Administratorem appellari posset: ac eadem Majestas Tua causas appellationum hujusmodi in secunda instantia quatuor Judicibus, quorum duo de Consilio Regio, & alii duo de Consilio Ordinum Militiarum prædictarum existerent, committeret; ab istis vero quatuor Judicibus, si partes se gravatas sentirent, illis ad Majestatem Tuam tamquam Administratorem dictarum Militiarum, ut præfertur, iterum appellare licitum esset, quo casu Majestas Tua per se ipsam, adhibitis personis ab ea deputandis, causas easdem in tertia, & ultima instantia cognoscere, & terminare, ac sententiam per se ferendam exequutioni demandare quibuscumque non obstantibus omnino deberet.

Philippus Rex nonnihil statuerat super modo appellandi in causis hujusmodi Militiarum, easque decidendi.

§. 2. Et subinde fel. rec. Clemens Papa VIII. Prædecessor noster per suas in forma Brevis literas ordinationem prædictam quoad

Quæ a Clemente VIII fuerunt approbata.

quoad Milites dictarum Militiarum [non tamen Clericos Beneficiatos, vel in Sacris Ordinibus conſtitutos, aut eos, qui vulgo *Frayles* nuncupantur, quorum cauſas, necnon criminales,& mixtas ipſorum Militum, quæ meræ exiſtunt Eccleſiaſticæ, videlicet hæreſis, ſimoniæ, ac uſuræ, ubi agitur, an contractus ſit feneratitius, vel ne, a prædicta ordinatione excepit] confirmavit, & approbavit, ac inviolabilis firmitatis robore communivit, omneſque, & ſingulos tam juris, quam facti defectus, ſi qui deſuper intervenissent, ſupplevit; Et nihilominus, quod cauſæ criminales, & mistæ ad Milites quarumcumque Militiarum prædictarum, non tamen ad Clericos Beneficiatos, vel in Sacris Ordinibus conſtitutos, aut *Frayles* nuncupatos pertinentes, nec prædictæ criminales, & mixtæ vere Eccleſiaſticæ hæreſis videlicet, ſimoniæ, & uſuræ, ubi agitur, an contractus ſit feneratitius, vel in prima inſtantia per conſilium dictarum Militiarum juxta formam ſtatutorum, & ſtabilimentorum ipſarum Militiarum cognoſci, & terminari: quodque ad ipſum conſilium Milites Militiarum, qui tamquam delinquentes Carceribus mancipárentur, a quibuſcumque aliis Judicibus remitti deberent, nec ipſi Judices in ipſorum Militum cauſis criminalibus, & mistis prædictis, ut ſupra exceptis ſeſe intromittere poſſent, quodque a ſententiis per dictum conſilium ſuper hujuſmodi cauſis criminalibus, & mistis ferendis, ad Majeſtatem Tuam tamquam Militiarum prædictarum adminiſtratorem appellari poſſet, ac eadem Majeſtas Tua cauſas appellationis hujuſmodi in ſecunda inſtantia quatuor Judicibus, quorum duo de conſilio Regio, & alii duo de dicto conſilio Ordinum Militiarum hujuſmodi eſſent, committere, ab ipſis vero quatuor Judicibus, ſi partes ſe gravatas ſentirent, illis ad Majeſtatem Tuam tamquam Adminiſtratorem dictarum Militiarum, ut præfertur, iterum appellare liceret, quo caſu Majeſtas Tua per ſe ipſam, adhibitis perſonis ab ea deputandis cauſas eaſdem in tertia, & ultima inſtantia cognoſcere, & terminare, quacumque ulteriori appellatione remota, deberet, ſtatuit, & ordinavit, prout in dictis literis plenius continetur.

Idem Philippus ſtatui petit, prout in Rubrica.

§.3. Cum autem, ſicut eadem expoſitio ſubjungebat, Majeſtati Tuæ conveniens viſum fuerit, ut duo Judices per eamdem Majeſtatem Tuam, uti dictarum Militiarum Adminiſtratorem ex conſilio Tuo Regio pro cognitione dictarum cauſarum in ſecunda inſtantia juxta formam prædictarum literarum deputandi ſint etiam dictarum Militiarum Milites, ſi in dicto conſilio adfuerint; Ideo d. Majeſtatis Tuæ nomine Nobis humiliter ſupplicatum fuit, ut deſuper providere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Concedit Paulus.

§.4. Nos igitur honeſtis Majeſtatis Tuæ votis, quantum cum Domino poſſumus, benigne favorabiliter annuere cupientes, ac dictarum Literarum tenores præſentibus pro expreſſis habentes hujuſmodi ſupplicationibus inclinati: Quod Majeſtas Tua tamquam dictarum Militiarum Adminiſtrator, quoties Cauſæ hujuſmodi in ſecunda inſtantia committendæ erunt, quatuor Judicibus, duobus videlicet de conſilio Regio, & duobus de conſilio Militiarum prædictis, ita tamen, quod ſi in dicto conſilio Regio, dictarum Militiarum Milites extiterint, illis, ſimulque prædictis duobus de conſilio Militiarum, & non aliis, illas committere debeat, exceptione, & literis prædictis alias in ſuo robore permanſuris, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium decernimus, ſtatuimus, & ordinamus.

Derogat contrariis.

§.5. Non obſtantibus quibuſvis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac dictarum Militiarum, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis in contrarium præmiſſorum quomodolibet conceſſis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, & ſingulis, eorum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Tranſumpti credi jubet.

§.6. Volumus autem, ut præſentium tranſumptis manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur in Judicio, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Dat. die 5. Novem. 1608. An.IV.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum ſub Annulo Piſcatoris die 5.Novemb. 1608. Pontificatus noſtri Anno IV.

CXXIII.

Ex Regeſt. in Secret. Brev.

Miſſo ad Maronitas Jubilæo admonentur, ut zeloſum, probumque eligant Patriarcham,& in fide erga Sedem Apoſtolicam perſeverent.

PAULUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Venerabilibus Fratribus Archiepiſcopis, & Epiſcopis, nec non dilectis Filiis Clero, & Populo Maronitarum.

Maronitæ conſtanter uniti cum S. R. E. hæreſiſque expertes.

BEnedictus Deus Pater Domini noſtri Jeſu Chriſti, qui ſecundum magnam miſericordiam ſuam in Diluvio aquarum multarum variorum ſchiſmatum, ſcilicet, & hæreſum, impiarumque perverſitatum, quæ jamdiu Orientem inundaverunt, & pene univerſum obrutum miſerabiliter tenent, illas ad vos approximare non permiſit, ſed ſingulari clementiæ ſuo dono in Catholicæ fidei veritate, & in Romanæ Sedis unitate, tot ſeculis vos conſervare dignatus eſt. Quapropter fides veſtra annunciatur in univerſo Mundo, celebratur in Mundi totius Eccleſiarum Matre, & Magiſtra Romana Ec-

Ecclesia, Beati Petri merito, Domini voce consecrata, cujus vos divinum agnoscentes super omnes Ecclesias Primatum, debitum Christo honorem impenditis, qui ex universo hominum genere, unum Petrum elegit, quem universarum Gentium vocationi, & omnibus Apostolis, cunctique gregis sui non solum ovibus, sed regendis etiam præficeret Pastoribus: gaudete igitur in Domino semper. Gaudete, inquam, gaudeamus omnes de tanto Domini dono, & gratias agentes Deo, confiteamur Domino, quoniam bonus, quoniam in sæculum misericordia ejus; Dicat nunc Populus Maronitarum, quoniam in sæculum misericordia ejus.

Sergius Archiepiscopus Damascenus ad Pontificem Legatus a Patriarcha.

§.1. Quod sane gaudium renovavit, & auxit magnopere in Nobis gratissimus adventus Venerabilis Fratris Sergii Damasceni Archiepiscopi Maronitarum, una cum dilectis filiis Elia, & Georgio Presbyteris Monachis Ordinis S. Antonii, ac Josepho Clerico ad Apostolatum nostrum ad præstandum humilitati nostræ, & B. Petri Sedi obedientiam, & de aliis gravibus Ecclesiæ vestræ negociis missi: sed gaudium nostrum, sicut divinæ dignationis voluntas fuit, ne plenum esset, factum est, gravi nuncio, & inexpectato obitus bo: me: Petri Patriarchæ vestri Maronitarum Antiocheni, qui pro sua pastorali solicitudine, Catholicæ religionis zelo, & in Apostolicam Sedem sincera devotione, Sergium Archiepiscopum suum fratrem germanum misit, quo tanto Pastore orbatos sane ut vos merito dolere non dubitamus: ita Nos justo vobiscum dolore compatimur.

Qui eum obierit, ut alium eligant, monentur.

§.2. Verum, quando ille, divina disponente clementia, cursum consummavit, & ad Coronam justitiæ accipiendam decessit, reliquum est, ut pro vestra fraterna, ac filiali pietate, sacrificia, orationes, & eleemosynas pro illo Deo offeratis, ut, si quid ex culpis per humanam fragilitatem in vita contractis purgandum illi restat, propitiationibus vestris juvetur, aut gratiarum actionis loco pia hujusmodi opera Deus suscipiat, si ad æternæ pacis beatitudinem per abundantiam gratiæ Christi pervenire promeruit. Illud autem, vobis illis loquimur, ad quos electio novi Patriarchæ spectat, illudque cordi esse, illud vos diligentissime curare, & a Domino instanter petere desideramus, & ut re ipsa efficiatis, pro pastoralis officii debito enixe hortamur, ut Petro Successorem dignum, ac tanto oneri gerendo aptum eligatis. Videte, ne caro, & sanguis revelet Vobis, quis ad ministerium curæ pastoralis hujusmodi promovendus sit: sed omnes parvulos vestros, hoc est omnia carnalia desideria ad petram angularem, Christum Jesum Dominum nostrum allidentes, in sinceritate, & rectitudine spiritus, zelum Domus Dei solius sequentes, virum eligite prudentem in primis, & humilem, fidei Catholicæ ardore conspicuum, qui cum opus fuerit, possit murum se opponere pro domo Israel, & paratus sit obedire magis Deo, quam hominibus, quique Evangelicam Doctrinam, Ritus Ecclesiæ, ac Sacrorum Canonum decreta docendo, munus suum adimplere recte valeat, & gregem sibi commissum verbo, & exemplo pascere, & ad vitam deducere sempiternam.

Apostolica benedictio eis conceditur.

§.3. Cæterum, quoniam ob Petri Patriarchæ transitum, ea, quæ a Nobis, & Apostolica Sede postulabat, indulgere non licuit, Fraternitates, ac dilectiones vestras scire volumus, humilitatem nostram, & Apostolicam Sedem, vos, ac nationem vestram unice in Domino diligere, & memoriam vestri Nos facere in orationibus nostris, vos Beatis Apostolis commendantes, ut eripiant sua intercessione e tribulationibus, quibus circumdati estis, nec deerimus umquam vestram in eamdem Sedem antiquam, constantemque devotionem paternis officiis, & gratiis, quantum in Domino concedetur, libentissime prosequi. Interim, quod etiam ab eodem Sergio Archiepiscopo petitum fuit, ex parte Omnipotentis Dei, Patris, ac Filii, & Spiritus Sancti, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus, Vobis omnibus, & singulis Apostolicam nostram benedictionem impertimur.

Et Jubilæum.

§.4. Mittimus etiam ad Fraternitates, & dilectiones vestras Jubilæum universale, superioribus diebus, pro præsentibus Ecclesiæ necessitatibus a Nobis indictum, hortamurque vos, ut devote tantum Ecclesiæ thesaurum accipiatis, nostramque humilitatem, & Ecclesiam Dei, orationibus vestris juvare procuretis. Dedimus præterea Sergio Archiepiscopo nonnullas alias Indulgentias pro certis Ecclesiis vestris, quibus, suis temporibus frui, ad animarum vestrarum salutem, & in Christo quiescentium refrigerium possitis.

Et ad patientiam, & constantiam adhortantur.

§.5. Restat, ut Fraternitates, & Dilectiones vestras hortemur ad patienter pro Christo ferendas pressuras: breves dies sunt, & adhuc pusillum, & non erit peccator, sustinentesque Dominum, hæreditate possidebunt terram illam viventium, ubi gloria, & honor omni operanti bonum in sæcula sæculorum.

Dat. die 28. Novem. 1608. An. IV.

Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ millesimo sexcentesimo octavo, quarto Kalendas Decembris, Pontificatus nostri Anno IV.

Ad-

C X X I V.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Admonetur Hispaniarum Rex, ut decem millia ducatorum auri de Camera, ex eleemosynis, quæ causa, & occasione Indulgentiarum, & gratiarum Cruciatæ erogabuntur in Regnis Portugalliæ, Fabricæ Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe quot annis solvi curet.

Charissimo in Christo filio nostro Philippo Portugalliæ, & Algarbiorum Regi Catholico.

PAULUS PAPA V.

Charissime in Christo fili noster salutem, & Apostolicam benedictionem.

Ad triennium Paulus prorogaverat indulgentias Cruciatæ pro incolis Regnorum Portugalliæ, & Algarbiorum.

§. 1. Hodie per alias Nostras in simili forma Brevis expeditas literas, justis, & gravibus causis adducti, vice, & loco Indulgentiarum, & gratiarum cl. me. Philippo Portugalliæ, & Algarbiorum Regi Catholico Genitori tuo, & omnibus in Regnis prædictis consistentibus, & ad illa declinantibus, per fel. re. Gregorium XIII., Clementem VIII. Romanos Pont. Prædecessores Nostros, & postremo per Nos ad triennium concessarum, extensarum, & sæpius prorogatarum Majestati tuæ, & omnibus Christifidelibus in prædictis Portugalliæ, & Algarbiorum Regnis, ac eorumdem Regnorum Insulis, Indiis Orientalibus, & Ultramarinis conquisitis Terris, & Locis Dominio temporali prædictorum Regnorum subjectis commorantibus, & ad illa declinantibus, ac eorumdem Regnorum subditis in dictis Indiis in alieno Dominio mercimonii causa, non tamen animo in alieno Dominio hujusmodi permanendi degentibus, Indulgentias, & gratias illas spirituales, & temporales ad sexennium publicandas, & duraturas prædicto Philippo Genitori tuo, ac omnibus, & singulis Christifidelibus in Regnis, & Dominiis Hispaniarum, & illis adiacentibus, nec non Sardiniæ Insulis consistentibus, & ad illa declinantibus, qui certa munera adimplevissent a diversis Romanis Pontificibus Prædecessoribus Nostris, & postremo a Nobis concessas, & prorogatas ad triennium proximum concessimus, & indulsimus, prout in dictis literis plenius continetur.

Statuit ex eleemosynis colligendis decem m. Ducquotannis Fabricæ S. Petri de Urbe solvi.

§. 2. Ut autem Fabrica Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, quæ in ejusdem Apostoli honorem jam multis annis ingentibus sumptibus extruitur, Fidelium eleemosynis adjuvetur, volumus, & Apostolica auctoritate tenore præsentium decernimus, ut ex eleemosynis, quæ causa, & occasione dictarum Indulgentiarum, & gratiarum erogabuntur, decem millia ducatorum auri de Camera quot annis a data præsentium incipien., eidem Fabricæ impertiri, & pro ea Venerabili Fratri Decio Archiepiscopo Damasceno moderno, & pro tempore existenti Nostro, & Apostolicæ Sedis apud Majestatem tuam in Regnis Hispaniarum Nuncio solvi omnino debeant.

Derogat obstantibus.

§. 3. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 9. Dec. 1608. An. IV.

Datum Romæ apud S.Petrum sub Annulo Piscatoris die nona Decembris 1608. Pont. Nostri Anno Quarto.

C X X V.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Ne Fratres, & Moniales eligant confessarium ex privilegio Bullæ Cruciatæ.

PAULUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Clemens VIII. declarat neque Fratres neque Moniales posse Confessarium sibi eligere ex Privilegio Bullæ Cruciatæ.

§. 1. Alias fælicis record. Clementi Papæ VIII. Prædecessori Nostro nomine Prioris Generalis Fratrum Beatæ Mariæ de Monte Carmelo exposito, quod cum in Bulla Cruciatæ Sanctæ, & aliis privilegiis, quæ ab Apostolica Sede concedi solent, detur facultas eligendi Confessorem idoneum ab Ordinario approbatum, qui possit Christifideles absolvere a casibus Ordinario reservatis, & a quibusdam etiam, quæ dictæ Sedi reservata sunt: Religiosi dicti Ordinis, seu eorum nonnulli, etiam iis facultatibus uti præsumebant, & illorum prætextu eligebant Confessorem aliquando præter eos, qui a suis Prælatis eorum confessionibus audiendis deputati erant, quod aliquando in spirituale eorum vergebat detrimentum; dictus Clemens Prædecessor ejusdem Prioris supplicationibus, etiam ex tunc sibi humiliter porrectis, inclinatus, per suas in simili forma Brevis expeditas literas concessionem Sanctæ Cruciatæ, & aliorum Indultorum particularium, quantum ad prædictum articulum eligendi Confessarium, & absolvendi a casibus reservatis, cum Fratribus, & Sororibus Monialibus Ordinis prædicti, ac aliorum quorumcumque Ordinum, ac Congregationum cujusvis Instituti Mendicantium, & non Mendicantium tam Provinciæ Hispaniæ, quam extra eam ubilibet locorum minime habere, neque censeri, sed suæ intentionis fuisse, quod iidem Fratres, & Moniales, quantum ad Sacramentum Pœnitentiæ, seu confessionis administrationem dispositioni suorum Prælatorum subjecti essent, perpetuo declaravit; iisdem tamen Prælatis, ut in usu hujusmodi potestatis se cum subditis faciles, & benignos exhiberent, præcepit, & mandavit, prout in dictis literis plenius continetur.

Episcopus Salamantinus Clementis literas petit confirmari.

§. 2. Cum autem sicut Nobis nuper nomine venerabilis Fratris Ludovici Episcopi Salamantini expositum fuit, pro declarationis, ac præcepti, & mandati, nec non literarum prædictarum firmiori subsistentia, plurimum expediat, illas per Nos approbari, & confirmari; Ideo nobis humiliter supplicari fecit, ut in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Confirmat Paulus.

§. 3. Nos igitur, qui personarum sub religionis

ligionis jugo Altissimo famulantium statui, & salubri directioni libenter consulimus, & per Romanos Pontifices Prædecessores Nostros provide disposita, ut inviolabiliter observentur curare tenemur, dictarum literarum tenores præsentibus pro expressis habentes, declarationem, & literas prædictas Apostolica auctoritate, tenore præsentium perpetuo confirmamus, & approbamus, illisque perpetuæ, & inviolabilis Apostolicæ firmitatis robur adjicimus, ac ab aliis Monachis, & Fratribus, ac Monialibus prædictis, & quorumvis aliorum Ordinum, & Congregationum, cujusvis Instituti, Mendicantium, & non Mendicantium tam Provinciæ Hispaniæ, quam extra eam, inviolabiliter observari similiter mandamus, & præcipimus.

Obstantia tollit. §. 4. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac prædicti & quorumvis aliorum Ordinum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, & consuetudinibus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Transumptis credi jubet. §. 5. Volumus autem, ut præsentium transumptis etiam impressis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. die 24. Dec. 1608. An. IV. Datum Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris die 24. Decemb. 1608. Pont. Nostri Anno Quarto.

CXXVI.

Ex Regest. in Secret. Brev. Angamalensis Ecclesia in Archiepiscopatum restituitur.

PAULUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. Romanus Pontifex æqui, bonique supremus assertor, ea quæ per alios Romanos Pontifices Prædecessores suos circa certarum Civitatum, & Ecclesiarum Statum provide disposita, & ordinata credebantur, ut Civitatum tranquillitati, nec non Ecclesiarum ipsarum bonori, & decori consulatur, ac scandalorum, animarumq; periculis occurratur, successu temporis, in pristinum statum reponere, & ex potestate sibi divinitus tradita desuper opportune providere consuevit, prout personarum, temporum, & locorum qualitatibus debite pensatis conspicit in Domino salubriter expedire.

Clemens VIII. Ecclesiam Angamalensem ad Episcopatum redegit, & Archiepiscopo Goano subjecit. §. 1. Alias siquidem fel. record. Clemens Papa VIII. Prædecessor Noster certis tunc causis adductus in Ecclesia Angamalen., quæ in remotis, & inter Gentiles, & Schismaticos, & alios errorum Sectatores existit, & cui Ven. Frater Noster Franciscus Episcopus Angamalen. ad præsens præesse dignoscitur, Suffraganeis tunc carente, & certo modo Pastoris solatio destituta, nomen, & titulum Archiepiscopi, ac Metropolitanæ Ecclesiæ, nec non Sedem, Dignitatem, Superioritatem, Præeminentiam, Archiepiscopales, universumque jus Metropoliticum per quasdam suas literas perpetuo suppressit, & extinxit, ipsamque Ecclesiam ad statum simplicis Cathedralis Ecclesiæ pro uno Episcopo futuro Suffraganeo pro tempore existen. Archiepiscopo Goano Metropolitico jure, etiam perpetuo subjecit, prout in dictis literis plenius continetur.

Eam in Archiepiscopatum restituit Paulus. §. 2. Cum autem, sicut accepimus, suppressio, extinctio, reductio, & subjectio hujusmodi, perturbationem in dilectis filiis clero, & populo Civitatis Angamalensis introduxerint: Nos ne earumdem suppressionis, extinctionis, reductionis, & subjectionis prætextu, dicta Ecclesia Angamalensis aliqua in spiritualibus, & temporalibus dispendia patiatur, pro Nostro Pastoralis officii debito providere volentes, motu proprio, non ad prædicti Francisci Episcopi, vel alterius pro eo nobis oblatæ petitionis instantiam, sed de Nostra mera deliberatione in dicta Ecclesia Angamalen. nomen, & titulum Archiepiscopi, & Metropolitanæ Ecclesiæ, nec non Sedem, Dignitatem, & Præeminentiam Archiepiscopales, universumque jus Metropoliticum de voto venerabilium Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium negociis, & rebus Consistorialibus Præfectorum Apostolica auctoritate, tenore præsentium perpetuo restituimus, ac ipsam Ecclesiam Angamalen. adversus suppressionem, extinctionem, & literas Clementis Prædecessoris hujusmodi, ac omnia, & singula in eis contenta, & alias in integrum, ac pristinum, ac eumdemmet statum, in quo ante suppressionem, & literas prædictas reperiebatur, ita quod ea nunc deinceps perpetuis futuris temporibus tam illa, quam Franciscus Episcopus, & illius in dicta Ecclesia Angamalen. Successores nomine, & titulo Metropolitanæ Ecclesiæ, ac Archiepiscopi, nec non Sede, dignitate, superioritate, & præminentia Archiepiscopalibus, universoque jure Metropolitico uti, & gaudere possint, & debeant in omnibus, & per omnia, perinde acsi suppressio, & literæ prædictæ numquam emanassent, auctoritate, & tenore præmissis similiter perpetuo restituimus, reponimus, & plenarie reintegramus, ipsamque Ecclesiam Angamalen. ad statum, & essentiam Archiepiscopalis, & Metropolitanæ Ecclesiæ, prout antea erat, reducimus, & ab omni suffraganeatus, superioritate, & Metropolitico jure Ecclesiæ Goan., illiusque Archiepiscopi eisdem auctoritate, & tenore etiam perpetuo eximimus, & liberamus.

Clausulæ pro præsentis conservationis firmitate. §. 3. Decernentes Ecclesiam Angamalen. hujusmodi adversus suppressionem, & literas prædictas perpetuo restitutam, reductam, exemptam, & liberam, necnon easdem præsentes literas nullo unquam tempore ex quavis causa de subreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ, vel quo-

piam alio defectu notari, impugnari, vel retractari posse, sed semper, & perpetuo validas, & efficaces fore, & esse, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere: Sicque, & non aliter per quoscumque Judices, etiam Commissarios, quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Contraria tollit.

§.4. Non obstantibus suppressione, ac prioribus literis, aliisque præmissis, nec non quibusvis Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Clausulæ pœnales.

§.5. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam Nostræ restitutionis, repositionis, reintegrationis, reductionis, exemptionis, liberationis, & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noviter incursurum.

Dat. die 22. Dec. 1608. An. IV.

Datum Romæ, apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ millesimo sexcentesimo octavo, undecimo Kalendas Januarii, Pontificatus Nostri Anno IV.

CXXVII.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Facultas Nuncio Sabaudiæ cognoscendi quascumque causas in secunda instantia Universitatum S. Benigni, Montanari, Filetti, & Lombardoni jurisdictionis Monasterii Abbatiæ nuncupati S. Benigni, Ord. S. Benedicti, nullius Diœcesis Provinciæ Taurinensis.

PAULUS PAPA QUINTUS

Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

EX commissa Nobis desuper Pastoralis officii cura, invigilare debemus, ne Christifideles, præsertim Apostolicæ Sedi subjecti, qui in remotis degunt, & paupertate premuntur, in prosequendis eorum litibus, expensis, & incommodis graventur.

Pius IV. Abbati S. Benigni concessit, ut causas Incolarum horum Oppidorum cognosceret insecunda instantia.

§.1. Sane dilecti filii Universitates, & homines S. Benigni, & Montanari, ac Filetti, necnon Lombardoni, & aliorum locorum jurisdictionis Monasterii Abbatiæ nuncupati Sedi Apostolicæ immediate subjecti, ejusdem S. Benigni, Ordinis S. Benedicti, nullius Diœcesis Provinciæ Taurinen. Nobis nuper exponi fecerunt, quod alias fe: rec: Pius Papa IV. Prædecessor Noster dictis Universitatibus, & hominibus, qui propter eorum paupertatem, magnamque dictorum locorum a Sede Apostolica distantiam, causas ad dictam Sedem pro tempore devolutas prosequi nequibant, tunc, & pro tempore existentem Sedis prædictæ in illis partibus Legatum, seu Nuncium, Judicem, qui quascumque causas in secunda instantia a quibuscumque sententiis, summam quinquaginta scutorum auri in auro non exceden. per ipsius Monasterii Abbatem, aut ab eo deputatos pro tempore latis, cognoscere, decidere, & fine debito terminare, ac debitæ executioni demandare valeret, ad ipsius Prædecessoris, & dictæ Sedis beneplacitum constituit, & deputavit:

Clemens VIII. eandem facultatem Nuncio Apostolico concessit ad quinquennium.

§.2. Et subinde pro eo, quod Universitatibus, & hominibus prædictis propter eorum paupertatem, & distantiam hujusmodi, valde difficile erat, pro singulis casibus dictam summam quinquaginta scutorum excedentibus, ad Sedem eamdem recursum habere, re: mem: Clemens Papa VIII. etiam Prædecessor Noster facultatem cognoscendi quascumque causas in secunda instantia usque ad summam quinquaginta scutorum Nuncio Apostolico concessam, ad omnes, & quascumque causas in secunda instantia, civiles, & criminales, ac mixtas, & etiam Beneficiales, & Matrimoniales, ac alias quascumque, cujuscumque qualitatis existentes, & ad quamcumque summam ascendentes, pro tempore movendas, ad certum tunc expressum tempus extendit, ipsumque tempus pluries, & ultimo ad quinquennium prorogavit, prout in literis desuper expeditis plenius continetur.

Quo elapso Paulus ad aliud quinquennium prorogat.

§.3. Cum autem, sicut eadem expositio subjungebat, finis prædicti quinquennii instet, & Universitates, & homines prædicti eadem paupertate premantur, ideo Nobis humiliter supplicari fecerunt, ut ipsis de ulteriori prorogatione in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur: Nos igitur dictos Universitates, & homines amplioribus favoribus, & gratiis prosequi volentes, & eorum singulos a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, siquibus quomodolibet, innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, necnon dictarum literarum tenores præsentibus pro expressis habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, dictum quinquennium, quod, ut dicti Universitates, & homines asserunt, adhuc durat, ad aliud quinquennium, quo durante, nunc, & pro tempore existens in illis partibus Nuncius, causas quascumque in secunda instantia, civiles, criminales, & mixtas, ac etiam Beneficiales, & matrimoniales, & alias quascumque, cujuscumque qualitatis existentes, ad quamcumque summam ascendentes, juxta prædictarum literarum tenorem, audire, cognoscere, decidere, & fine debito terminare, ac exequutioni demandare possit, & debeat, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, extendimus, & ampliamus.

Derogat obstantibus.

§.4. Non obstantibus quibusvis Apostolicis, ac in Provincialibus, & synodalibus Conciliis editis, & edendis specialibus, vel gene-

generalibus Constitutionibus, & ordinationibus, necnon omnibus illis, quæ Pius, & Clemens Prædecessores prædicti in suis quisque literis voluerunt non obstare, cæterisque contrariis quibuscumque.

Transumptis credi jubet.

§.5. Cæterum, quia difficile foret, præsentes literas ad singula loca, in quibus de eis forsan fides facienda fuerit, deferri, etiam volumus, & eadem auctoritate decernimus, quod earum Transumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus Curiæ Ecclesiasticæ, vel personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides in Judicio, & extra adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. die 19. Januarii 1609. An. IV.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris, die 19. Januarii 1609. Pontificatus Nostri Anno IV.

CXXVIII.

Commissio Officiali Remensi erigendi in Collegiatam Ecclesiam de Charville ejusdem Remensis Diœcesis, eique uniendi quatuordecim Canonicatus Ecclesiæ Collegiatæ de Rosoir.

PAULUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Dilecto Filio Officiali Remen. salutem, & Apostolicam benedictionem.

Proœmium.

IN supernæ Apostolicæ dignitatis specula, meritis licet insufficientibus, divina dispositione constituti, ad Ecclesiarũ quarumlibet erectionem, & institutionem, illarumque decus, & venustatem, ac statum augendum, & fæliciter dirigendum nostræ solicitudinis aciem dirigere intendentes, ea fieri mandamus, per quæ illis, ac in eis divinis Officiis insistentibus personis, honor accrescat, divinus Cultus floreat, & excitetur devotio, animarumque desiderata salus proveniat; præcipue cum nobilium virorum vota hoc exposcunt, Nosque alias id conspicimus in Domino salubriter expedire.

Causæ erigendæ Ecclesiæ de Charville in Collegiatam.

§.1. Exhibita siquidem Nobis nuper pro parte devoti filii Caroli Gonzaga Clevei Ducis Nivernensium, & Reteleorum petitio continebat, quod ipse Carolus Dux provide considerans, Oppidum de Charville Remen. Diœcesis, cujus Dominus in temporalibus existit, non longe a Stenay, aliisque Oppidis, & locis circumvicinis, in quibus nullum Orthodoxæ, & Catholicæ Religionis exercitium habetur, quinimmo in eis hæreticæ pravitatis virus admodum grassatur, distare, dictique Oppidi de Charville Incolas, ob hæreticorum in aliis Oppidis, & locis prædictis existentium vicinitatem, de facili in perfidæ hæresis labem incidere posse, ac adolescentes, nisi recte, antequam vitiorum habitus totos eos possideat, in divini numinis cultu, veraque Religione instituantur, ac bonis moribus, & disciplinis imbuantur, ex adipe hæreticæ pravitatis allectos, ad illam, & quascumque Mundi voluptates amplectendas pronos existere; huicque inconvenienti, quantum in se est, aliquo salubri remedio viam præcludere, simulque charitatem, qua erga ejus Vassallos semper fuit affectus, hoc speciali signo exhibere cupiens, ad Dei Omnipotentis laudem, & gloriam dictorum Vassallorum spiritualem consolationem, & adolescentium hujusmodi in pietate, Religione, literarumque scientia institutionem in dicto Oppido de Charville aggeribus, & propugnaculis satis superque munito, unam Ecclesiam, quam fœlicibus auspiciis Collegiatæ Ecclesiæ titulo decorari in votis habet, unum Collegium, in quo viros summæ eruditionis introduxit præclaro, ac celebri ædificio construi fecit, & ut voti sui hujusmodi compos effici queat, quatuordecim Canonicatus, & totidem Præbendas Sæcularis, & Collegiatæ Ecclesiæ loci de Rosoir Laudunen. Diœces. quam, & in ea triginta duos Canonicatus, & totidem Præbendas ejus Majores, & antecessores fundaverint, eosque redditu annuo ter mille scutorum aureorum dotaverint, maxima eum injuria temporum, & bellorum illis in partibus superioribus annis gestorum, dictus locus de Rosoir ita destructus fuerit, ut vix decem, aut duodecim Canonici in eo habitare possint, alii vero in locis circumvicinis in maximum divini cultus detrimentum dictis decem, aut duodecim Canonicis residentibus divina inibi officia dumtaxat peragentibus morari cogantur, provida nostra dispositione supprimi, & extingui, illorumque fructus, & proventus mensæ Capitulari Ecclesiæ erigendæ applicari, & appropriari desiderat.

§.2. Quare pro parte dicti Caroli Ducis asserentis fructus, redditus, & proventus singulorum quatuordecim Canonicatuum, & Præbendarum prædictarum viginti quatuor, computatis vero distributionibus quotidianis nonaginta ducatorum auri de Camera, secundum communem æstimationem valorem annuum non excedere, Nobis fuit humiliter supplicatum quatenus suo pio desiderio in præmissis annuere, ac alias opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Ducis Nivernensis hac super re petitio.

§.3. Nos igitur, qui Ecclesiarum quarumlibet decorem, & venustatem, ac divini cultus augmentum, animarumque salutẽ ubique vigere, & augeri sinceris desideramus affectibus, ipsumque Carolum Ducem a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, discretioni tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatenus si ita est, vocatis qui fuerint evocandi, dictam Ecclesiam

Paulus Remensi Officiali facultatem illius erigendi cum Canonicatibus tribuit.

siam ab eodem Carolo Duce, ut præfertur, nuviter erectam in sæcularem, & Collegiatam Ecclesiam sub Invocatione eidem Carolo benevisa cum mensa Capitulari, sigillo, arca communi, aliisque Collegialibus insignibus, & ad instar aliarum sæcularium, & Collegiatarum Ecclesiarum, ac in ea unum Decanatum, qui inibi prima, & principalis Dignitas existat, pro uno illius Decano, qui inibi caput, & Superior sit, ac illius Canonicos juxta ejus præeminentiam præcedat, ac novem Canonicatus, & totidem Præbendas pro novem Canonicis, qui in dicta nova Collegiata Ecclesia Capitulum constituant, ac tam Decanus, quam omnes novem Canonici prædicti apud eam personaliter resideant, horasque tam diurnas, quam nocturnas, ac Missam Conventualem, cæteraque divina officia solita, & consueta cum mentis devotione, & attentione, servataque disciplina Ecclesiastica ad instar aliarum Collegiatarum Ecclesiarum hujusmodi decantent, recitent, & celebrent, illisque intersint, & alias dictæ novæ Collegiatæ Ecclesiæ in divinis laudabiliter deserviant perpetuo, sine alicujus præjudicio, auctoritate nostra, erigas, & instituas.

Atque unienda quatuordecim Canonicatus Ecclesiæ de Rosoir.

§.4. Illisque sic erectis, & institutis quatuordecim Canonicatus, & totidem Præbendas dictæ Ecclesiæ de Rosoir, qui de Jurepatronatus dicti Ducis ex fundatione, vel dotatione hujusmodi existunt, ac quorum singulorum omnium fructus, redditus, & proventus viginti quatuor, computatis vero distributionibus quotidianis quadraginta ducat. auri de Camera similium secundum existimationem prædictam valorem annuum ut dictus Carolus Dux asserit, non excedunt, cum illos primo loco per cessum, etiam ex causa permutationis, vel decessum, seu quamlibet aliam dimissionem, vel amissionem, seu privationem, illos ad præsens obtinentium, aut alias, quando etiam apud Sedem Apostolicam, seu etiam in quocumque, vel quibuscumque ex mensibus Nobis, & Romano Pontifici pro tempore existenti, ac dictæ Sedi per quascumque Constitutiones Apostolicas, vel Cancellariæ Apostolicæ regulas editas, & edendas, seu alias quomodolibet reservatis, & reservandis, aut locorum Ordinariis, & aliis Collectoribus per easdem, vel alias Constitutiones Apostolicas, seu dictæ Cancellariæ regulas similiter editas, & edendas, aut literas alternativarum, vel quævis alia privilegia, & indulta Apostolica, seu alias quomodolibet per dictam Sedem concessis, & imposterum concedendis, aut etiam de jure communi, vel particulari, seu alias quoquo modo competentibus, & competituris, ac alias quomodocumque, & ubicumque vacare contigerit, etiam ipsi, aut eorum aliqui jam ad præsens vacent, etiamsi tanto tempore vacaverint, quod eorum collatio juxta Lateranen. Statuta Concilii ad Sedem Apostolicam legitime devoluta; Ipsique quatuordecim Canonicatus, & Præbendæ dispositioni Apostolicæ specialiter, vel generaliter reservati existant, & super eis inter aliquos lis, cujus statum præsentibus haberi volumus pro expresso, pendeat indecisa, illorumque, ac singulorum eorum nomina, titulos, denominationes, essentiam, & naturam etiam perpetuo, dicta auctoritate, supprimas, & extinguas, illorumque sic suppressorum, & extinctorum Decimas, & Primitias, si quas habeantur, proprietates, res, census, & bona, eorumque fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, & emolumenta quæcumque ex nunc, prout ex tunc, & è contra, cum primum illos, & eorum singulos vacare contigerit, ut præfertur, Mensæ Capitulari dictæ noviter erectæ Ecclesiæ similiter perpetuo applices, & appropries; Ita quod si suppressionem, extinctionem, & applicationem, ac appropriationem hujusmodi per te vigore præsentium fieri contigerit, postquam factæ fuerint, liceat illius Decano, & Canonicis pro tempore existentibus per se, vel alium, seu alios eorum, & dictæ Mensæ Capitularis nominibus propria auctoritate corporalem, realem, & actualem possessionem Decimarum, Primitiarum, proprietatum, rerum, censuum, & bonorum hujusmodi cum omnibus juribus, & pertinentiis suis libere apprehendere, & apprehensam perpetuo retinere, ac fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, & emolumenta quæcumque percipere, exigere, levare, arrendare, locare, dislocare, ac deductis in primis, & ante omnia trecentis, quæ in dictæ noviter erectæ Ecclesiæ fabricam, ac paramentorum, & ornamentorum, & aliarum rerum, illiusque Sacristiæ necessariarum emptionem, ac luminariorum usum, & aliorum onerum ei pro tempore incumbentium supportationem expendantur, nec non quingentis, & quinquaginta scutis aureis, ex quibus Decanus centum, & singuli Canonici prædicti quinquaginta scuta aurea similia pro Decanatus, nec non Canonicatuum, & Præbendarum hujusmodi dotibus habeant, reliqua vero omnia Decimæ, Primitiæ, res, census, bona, ac fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, & emolumenta hujusmodi in usum distributionum inter Decanum, & Canonicos prædictos apud dictam noviter erectam Ecclesiam pro tempore residentes, & horis Canonicis, aliisque divinis officiis suis loco, & tempore in eadem noviter erecta Ecclesia celebrandis personaliter interessentes dumtaxat juxta providam dispositionem ab eodem Carolo Duce cum interventu Ordinarii loci desuper faciendam dividenda, & repartienda, & per eos lucrifacienda absentium, aut non residentium pro uniuscujusque rata portione infirmitatis, aut alio legitimo impedimento, de quo docere debeant, cessantibus, aliis præsentibus, & prædictis divinis officiis, ut præfertur, personaliter interessentibus pro uniuscujusque rata accrescant, & accrescere debeant, convertere, Diœcesani loci, vel cujusvis alterius licentia desuper minime requisita.

Capitulo exterorum Ca-

§.5. Et insuper dictæ noviter erectæ Ecclesiæ;

pitulorum privilegia concedit.

clesiæ, illiusque Decano, necnon Canonicis pro tempore existentibus, eorumque Ministris, familiaribus, & personis, quod omnibus, & singulis privilegiis, libertatibus, immunitatibus, exemptionibus, prærogativis, antelationibus, favoribus, præeminentiis, indultis, concessionibus, aliisque gratiis tam spiritualibus, quam temporalibus, quibus aliæ sæculares, & Collegiatæ Ecclesiæ illarum partium, illarumque Capitula, & Canonici de jure, privilegio, usu, consuetudine, aut alias quomodolibet utuntur, fruuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, frui, potiri, & gaudere possunt, & poterunt quomodolibet in futurum, ipsi pariter, & pariformiter, ac æque principaliter absque ulla prorsus differentia in omnibus, & per omnia, acsi illa nominatim, & expresse per præsentes concessa, & impertita forent, etiamsi talia existant, quæ specialem, & individuam requirant mentionem, & sub generali expressione non compræhendantur, etiam uti, frui, potiri, & gaudere.

Et facultatem speciales edendi Constitutiones.

§.6. Ac pro suis, & dictæ noviter erectæ Ecclesiæ, & personarum ei pro tempore in divinis deservientium feliciori regimine, & salubri directione, quæcumque Constitutiones, Ordinationes, Statuta rationabilia, & honesta, ac sacris Canonibus, & Concilii Tridentini Decretis, ac Constitutionibus Apostolicis minime contraria, nec sub ullis revocationibus compræhensa, ac alias recta, & utilia ab Ordinario tamen examinanda, & approbanda condere, & condita toties, quoties opus fuerit, immutare, limitare, corrigere, & interpretari, ac prout rerum, & temporum qualitates exegerint, ipsaque occasio se se exhibuerit, alias Constitutiones, Ordinationes, & Statuta, quoties eis ita videbitur expedire, præviis tamen examine, & approbatione hujusmodi, de novo edere, ac tam illa, quam prius edita limitare, corrigere, reformare, alterare, penitusque abrogare, & ad eorum observationem singulos de gremio dictæ noviter erectæ Ecclesiæ per subtractionem fructuum, & distributionum Decanatus, ac singulorum Canonicatuum, & Præbendarum hujusmodi obligare possint, & valeant, eadem auctoritate nostra de speciali gratia indulgeas.

Duci vero Nivernensi Juspatronatus & præsentandi ad Decanatum, & Canonicatus.

§.7. Præterea eidem Carolo Duci, ejusque Successoribus dicti Oppidi de Charville Dominis in temporalibus pro tempore existentibus Juspatronatus, & præsentandi personas idoneas ad Decanatum, & singulos Canonicatus, & Præbendas vigore præsentium erigendos hujusmodi, quoties illos, & eorum quemlibet similiter per cessum, etiam ex causa permutationis, vel decessum, seu quamvis aliam dimissionem, vel amissionem, aut privationem illos, & illorum singulos pro tempore obtinentium, aut alias quomodocumque, seu in quocumque, seu quibuscumque ex mensibus Nobis, & Romano Pontifici pro tempore existenti, & dictæ Sedi per easdem Constitutiones Apostolicas, seu dictæ Cancellariæ regulas editas, & edendas, seu alias quomodolibet reservatis, vel reservandis, aut locorum Ordinariis, vel aliis Collatoribus prædictis per easdem, vel alias Constitutiones Apostolicas, seu Cancellariæ prædictæ Regulas similiter editas, & edendas, seu literas alternativarum, aut quævis alia privilegia, & indulta Apostolica, seu alias quomodolibet per dictam Sedem hactenus concessis, & imposterum pariter concedendis, aut etiam de jure communi, vel particulari, seu alias quoquomodo competentibus, & competituris, ac alias quomodocumque, quandocumque, & ubicumque vacare contigerit, loci Ordinario, seu ejus Officiali pro tempore existenti ad præsentationem eamdem in Decanatu, ac singulis Canonicatibus, & Præbendis per præsentes erigendis prædictis instituendas, etiam perpetuo dicta nostra auctoritate reserves, concedas, & assignes; Ita quod non censeatur dicto Carolo Duci reservatum Juspatronatus vigore præsentium ad Decanatum, ac novem Canonicatus, & Præbendas erigendos hujusmodi, nisi quatenus dicto Carolo Duci ad quatuordecim Canonicatus, & Præbendas supprimendos idem Juspatronatus ex fundatione, vel dotatione legitime competat, illudque coram Te verificatum fuerit; & non alias, nec alio modo decernendo Juspatronatus, & præsentandi hujusmodi Laicorum Nobilium dicto Carolo Duci, ac futuris patronis prædictis non ex privilegio Apostolico, sed ex veris primæva reali, actuali, integra, & omnimoda fundatione, & perpetua dotatione laicali ex bonis mere patrimonialibus etiam laicalibus dumtaxat competere, & ad illos pertinere, ac ut tale sub derogatione Jurispatronatus ex privilegio Apostolico nullatenus umquam compræbendi, nec illi ullo umquam tempore quocumque prætextu, & ex quavis causa quantumvis urgenti, & necessaria per quoscumque Romanos Pontifices pro tempore existentes, ac Nos, & Sedem prædictam, aut illius Legatos de latere, Nuncios etiam motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, seu cujusvis intuitu, & contemplatione derogari, aut derogatum censeri posse, neque debere, ac quascumque collationes, provisiones, Commendas, præsentationes, institutiones, & alias dispositiones de Decanatu, & singulis Canonicatibus, & Præbendis noviter erectis prædictis, ut præfertur, vacantibus quibusvis personis alias, quam ad fundationem dictorum Patronorum, etiam cum speciali, & expressa derogatione Jurispatronatus hujusmodi pro tempore factas, processusque desuper formatos, ac inde sequuta, & sequenda quæcumque nulla, & invalida, nulliusque roboris, vel momenti esse, & fore, & pro nullis, & infectis haberi, & censeri debere, nec jus, aut coloratum titulum possidenti cuiquam tribuere, vel per illa acquiri.

§.8. Ac præsentes literas ab omnibus, & singulis, quos illæ concernunt, & concernent quomodolibet in futurum, inviolabiliter observari debere; Sicque ab omnibus, Clausula præsentium præservativa.

bus, & singulis censeri, & ita per quoscumque Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores judicari, & definiri debere, necnon irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum

§. 9. Non obstantibus Lateranen. Concilii novissime celebrati, uniones perpetuas nisi in casibus a jure permissis fieri prohibentis, ac fe: rec: Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris nostri, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, nec non dictæ Ecclesiæ de Rosoir juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eidem Ecclesiæ de Rosoir, ac dilectis filiis illius Capitulo, Canonicis, aliisque Superioribus, & personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis in contrarium forsan quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamsi de illis, illorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda foret, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si aliqui Apostolica prædicta, vel alia quavis auctoritate in dicta Ecclesia de Rosoir in Canonicos sint recepti, vel ut recipiantur insistant, seu si super provisionibus sibi faciendis de Canonicatibus, & Præbendis dictæ Ecclesiæ de Rosoir speciales, vel aliis Beneficiis Ecclesiasticis in illis partibus generales dictæ Sedis, aut Legatorum ejus literas impetrarint, etiamsi per eas ad inhibitionem, reservationem, & decretum, vel alias quomodolibet sit processum: quas quidem literas, & processus habitos per easdem, & inde sequuta quæcumque ad dictos quatuordecim Canonicatus, & Præbendas volumus non extendi, sed nullum per hoc eis quoad assequutionem Canonicatuum, & Præbendarum, seu Beneficiorum aliorum præjudicium generari, & quibuslibet aliis privilegiis, indulgentiis, & literis Apostolicis generalibus, vel specialibus quorumcumque tenorum existant, per quæ præsentibus non expressa, vel totaliter non inserta effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda sit in eisdem literis mentio specialis.

Dat. die 19. Januar. 1609. An. IV.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ millesimo sexcentesimo octavo, quartodecimo Kalendas Februarii Pont. nostri Anno IV.

CXXIX.

Reservatio juris patronatus, & præsentandi personas idoneas ad Metropolitanas, & Cathedrales Ecclesias, & Monasteria, etiam consistorialia, in Siciliæ ultra Pharum, & Sardiniæ Regnis, pro Philippo III. Rege, ejusque Filio.

Charissimo in Christo filio Nostro Philippo Hispaniarum Regi Catholico.

PAULUS PAPA QUINTUS

Charissime in Christo fili Noster salutem, & Apostolicam benedictionem.

Philippus Rex de Apostolica Sede optime meritus.

§. 1. Tantus est devotionis tuæ erga Nos, & Apostolicam Sedem affectus, talisque in te fidei Catholicæ conservandæ, & propagandæ ardor, ut non immerito, quæ tibi, tuisque Progenitoribus a Romanis Pontificibus Prædecessoribus Nostris concessa fuerunt, eadem Nos Successoribus tuis, etiam libenter indulgeamus, firmamque in Domino spem concipientes, quod Successores tui, gratia sibi assistente divina, paterna, & avita sequentes exempla, paribus etiam præfulgebunt meritis.

Clemens VII. Carolo V. jus nominandi, de quo in Rubrica, concessit.

§. 2. Alias siquidem fel. rec. Clemens Papa VII. Prædecessor Noster, clar: mem: Carolo V. Romanorum Imperatori tunc in humanis agenti, Avo tuo, ob ejus præclara in eamdem Sedem merita, de tunc existentium Fratrum suorum S. R. E. Cardinalium Consilio, jus patronatus, & præsentandi personas idoneas ad Cathedrales, & Metropolitanas Ecclesias in Siciliæ ultra Pharum, & Sardiniæ Regnis, & Insulis, quorum Rex, & Dominus in temporalibus idem Carolus Imperator tunc existebat, consistentes, quoties illas vacare contingeret, quamdiu idem Carolus Imperator viveret reservavit, atque concessit,

Quod Philippo II. concessit Sixtus V.

§. 3. Et deinde rec: me: Sixtus Papa V. etiam Prædecessor Noster, clar: similiter mem: Philippo Genitori tuo, quamdiu ille viveret, & illo vita functo, tibi similiter, quamdiu viveres, juspatronatus, & præsentandi personas idoneas sibi, & pro tempore existentibus Romanis Pontificibus successoribus suis ad præsentationem hujusmodi præficiendas, ad quascumque Cathedrales, etiam Metropolitanas Ecclesias, ac quæcumque Monasteria, etiam Consistorialia in Siciliæ ultra Pharum, & Sardiniæ Regnis prædictis, ac illorum Insulis consistentia, quoties illas, & illa quovis modo, & ex quorumcumque, & ex S. R. E. Cardinalium personis vacare contingeret, etiam concessit, & assignavit, prout in Clementis, & Sixti Prædecessorum literis desuper confectis, plenius continetur.

Philippus III. idem privilegium Philippo IV. filio suo concedi petit

§. 4. Cum autem, sicut tuo nomine Nobis nuper expositum fuit, Tu plurimum cupias, dilectissimo filio nobili puero Philippo Hispaniarum, & eorumdem Regnorum, & Insularum Principi, nato tuo, & præ-

præterea alteri, tantum in Siciliæ ultra Pharum, & Sardiniæ Regnis, & illorum Insulis legitimo successori, simile Indultum per Nos concedi, Nobis idcirco humiliter supplicari fecisti, ut votis tuis in præmissis annuere de benignitate Apostolica dignaremur.

Concedit Paulus. §. 5. Nos igitur dictarum literarum tenores præsentibus pro expressis habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, ex nunc, prout postquam tu viam universæ carnis ingressus fueris, eisdem Philippo Principi, & alteri tantum in Siciliæ ultra Pharum, & Sardiniæ Regnis, & illorum Insulis legitimo Successori, itaut personam Philippi, & alterius legitimi Successoris prædicti, hæc Nostra reservatio, & concessio non egrediatur, sed duabus tantum personis prædictis suffragetur, quamdiu illi vixerint, jus patronatus, & præsentandi personas idoneas Nobis, & pro tempore existentibus Romanis Pontificibus Successoribus Nostris, ad præsentationem hujusmodi præficiendas ad quascumque Cathedrales, & Metropolitanas Ecclesias, & quæcumque Monasteria etiam consistorialia in Siciliæ ultra Pharum, & Sardiniæ Regnis prædictis, ac illorum Insulis consistentia, quoties illas, & illa quibusvis modis, & ex quorumcumque etiam S. R. E. Cardinalium personis vacare contigerit, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, similiter reservamus, concedimus, & assignamus.

Clausula. §. 6. Decernentes quascumque provisiones, & alias dispositiones de Ecclesiis, & Monasteriis prædictis, postquam tu e vita decesseris, alias quam ad Philippi Principis, & alterius tantum legitimi Successoris prædictorum, ut præfertur, præsentationem, pro tempore quomodolibet faciendas, & inde sequuta quæcumque nulla, & invalida, nulliusque roboris, vel momenti fore, & esse, irritumque, & inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum. §. 7. Non obstantibus quibusvis generalibus, vel specialibus Cathedralium, Metropolitanarum Ecclesiarum, ac Monasteriorum prædictorum reservationibus, seu affectionibus, necnon Cancellariæ Apostolicæ regulis editis, & edendis, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon Ecclesiarum, & Monasteriorum prædictorum etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis, etiam quasvis clausulas, & reservationes in se continentibus per eosdem Prædecessores, ac Nos, & Sedem eamdem quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis: quibus omnibus, & singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totia tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, acsi de verbo ad verbum, & forma in illis tradita observata insererentur, & exprimerentur, pro plene, & sufficienter expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, harum serie, specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

§. 8. Per præsentes autem in juris patronatus, si quod iisdem Philippo Principi, & alteri legitimo Successori prædicto competere poterit, ad Metropolitanas, & alias Cathedrales Ecclesias, & Monasteria prædicta Siciliæ ultra Pharum, & Sardiniæ Regnorum hujusmodi, ratione illorum fundationis, seu recuperationis a manibus inimicorum, vel per privilegia Apostolica, quæ nihilominus valere, & in suo robore permanere volumus, aliquid innovare, seu minuere non intendimus, cum intentionis Nostræ fuerit Majestatem tuam novis favoribus prosequi, non autem tollere ea, quæ sui juris sunt. Hæc concessio juri, si quod Philippus habet, non præjudicat.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 7. Aprilis 1609. Pontificatus Nostri Anno IV. Dat. die 7. Aprilis 1609. An. IV.

CXXX.

Unio Monasterii de Claraco Agennen. Diœcesis Basilicæ Sancti Joannis Lateranensis.

En Regest. in Secret. Brev.

PAULUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. IN Sacra Petri Sede superna dispositione constituti, licet ad singulas Ecclesias, ut spiritualibus proficiant incrementis, pervigili curæ continuo nos deceat esse intentos, circa Lateranensem tamen Ecclesiam, quæ inter cæteras Urbis, & Orbis Ecclesias tam ejus, cujus dedicata est nomine, quam Pontificum dignitate præcipuo decore refulget tanto amplius, ut in ea divini vigeat cultus amplitudo, quam ipsius Ecclesiæ cura, & solicitudo Nobis tamquam ejus Pastori specialius est commissa, vigilare, & quorum merita more progenitorum suorum in nostra, & Apostolicæ Sedis conspectu clarere dignoscuntur, Catholicorum Principum, ac Regum Illustrium votis, quæ ad dictæ Ecclesiæ decorem, & Ecclesiasticarum personarum inibi Altissimo divinas laudes persolventium commoditatem cedere dignoscuntur, favorabiliter annuere, nec non ea, quæ inter ipsos Reges, & personas media concordia emanarunt, libenter amplecti Nos convenit, prout circumstantiis undique pensatis in Domino conspicimus salubriter expedire.

Franciæ Regem pecunias nonnullas Capitulo Lateranensi assignaverat. §. 1. Sane nuper charissimus in Christo filius Noster Henricus Francorum Rex Christianissimus Nobis exponi fecit, & sicut exhibita Nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Capituli, & Beneficiatorum, ac Cle-

(a) Hanc Constitutionem quamvis Anno Primo Pauli Pontificis datam, hoc tamen loco posuimus, cum nunc primum ad manus Nostras devenerit.

Clericorum Ecclesiæ Lateranen., nec non Antonii Trilach clerici petitio continebat, quod eum alias dilecti filii Capitulum, & Canonici, Beneficiati,& Clerici Ecclesiæ Lateranen. nonnullas pecuniarum summas,seu redditus annuos a charissimo in Christo filio Nostro Henrico Francorum,& Navarrorum Rege Christianissimo per Francorum Reges d. Henrici Regis Antecessores d. Ecclesiæ relictos, & a pluribus annis non persolutos, & forsan alia quamplurima prætenderent, & de eis non satis superque constaret, prædictus Henricus Rex animum benevolum, quem Canonici, Beneficiati, & Clerici Ecclesiæ hujusmodi in ejus personam, & Francorum Reges omni tempore, & loco testificati fuerant, recognoscere, & in illos suæ liberalitatis dexteram, ut ipsi imposterum pro eo preces Altissimo funderent, extendere, & animum suum erga dictam Ecclesiam magis atque magis propensum, & devotionis, quam erga Sanctam Sedem Apostolicam gessit, & gerit, effectum exhibere, simulque vestigiis suorum Antecessorum prædictorum,qui dictam Ecclesiam summa, & peculiari devotione semper sunt prosequuti, inhærere volens, seu ex certis aliis causis adductus cum dictis Capitulo, Canonicis, Beneficiatis, & clericis, seu illorum deputato, vel deputatis ad hanc sub Nostro, & dictæ Sedis beneplacito devenit transactionem, videlicet: quod dictus Henricus Rex unioni, annexioni, & incorporationi Monasterii Abbatiæ nuncupati de Claraco Ordinis Sancti Benedicti Agennen. Diœcesis, ad quod, illius vacatione pro tempore occurrente, nominatio personæ idoneæ ad dictum Henricum Regem in vim concordatorum inter Sedem Apostolicam, & clar:mem:Franciscum Primum Francorum Regem super nominatione personarum sub certis inibi expressis modis ad Monasteria Regni Franciæ pro tempore vacan. promovendarum per Regem Franciæ pro tempore existen. facien. initorum, spectare dignoscitur, dictæ Ecclesiæ, seu illius Mensæ Capitulari Apostolica auctoritate faciendis, ita quod administratio bonorum ipsius Monasterii, in quo nulli Monachi expresse professi reperiuntur, cujusque Ecclesia,aliaque ædificia ob bellorum, quæ in illis partibus superioribus annis viguerant, tumultus magnum detrimentum perpessa, & fere diruta fuerunt penes præscriptum Capitulum remaneret,ipsiq; Capitulum possent ejusdem Monasterii fructus, redditus, & proventus propria auctoritate per unum, vel plures eorum Procuratorem, vel Procuratores ad id specialiter, pro tempore deputandum, seu deputandos, nullius desuper requisita licentia,percipere, exigere, & levare, ac in suos usus, & utilitatem, modo, & forma tantum infrascriptis distribuendos, convertere, & non alias consentiret, suumque consensum, vel assensum desuper præstaret, reservata tamen Antonio, qui nominationi alias per prædictum Henricum Regem per suas Patentes literas de ejusdem Antonii persona ad dictum Monasterium certo tunc expresso modo vacans factæ literis Apostolicis desuper non expeditis, in manibus prædicti Henrici Regis cesserat, pensione annua ab omnibus oneribus, & impositionibus libera, & exempta duorum millium librarum Turonen.super dicti Monasterii fructibus, redditibus, & proventibus prædicto Antonio, quoad viveret, persolvenda, prout per Diploma Regium manu dicti Henrici Regis subscriptum constare dicitur: Et cum per Diploma prædictum inter alia caveri dicatur, quod hujusmodi unio, annexio, & incorporatio cum conditionibus, quæ inter Ven. Fratrem Nostrum Franciscum Episcopum Sabinen. S. R. E. Cardinalem de Giojosa nuncupat. negociorum ipsius Henrici Regis, ac Galliarum apud Nos, & Sedem prædictam Protectorem, nec non dilectum filium Philippum Bethunes ipsius Henrici Regis etiam apud Nos nuper Oratorem, ac Capitulum, Canonicos, nec non Beneficiatos, & Clericos prædictos convenirentur, & statuerentur, fieri deberent; Et propterea Franciscus Episcopus, & Cardinalis, ac Philippus Orator, nec non Capitulum, Canonici, Beneficiati, & Clerici prædicti inter se convenerunt,seu transegerunt, quod una inter omnes Canonicos, Beneficiatos, & Clericos dictæ Ecclesiæ Lateranen. Titulares, & de Massa Capitulari illius participantes juxta uniuscujusque ratam ex aliis dictæ Ecclesiæ, & illius Mensa fructibus, & obventionibus eos tangen., & observatam ejusdem Ecclesiæ consuetudinem: Altera vero medietas omnium fructuum, reddituum, & proventuum dicti Monasterii inter octo ipsius Ecclesiæ Lateranen.Canonicos per dictum Henricum Regem, ejusque successores Francorum Reges pro tempore existentes tantum nominandos, & non inter alios Canonicos Ecclesiæ Lateranen. huiusmodi non nominatos, ultra distributiones, dd. octo Canonicos pro tempore nominatos ex altera fructuum medietate hujusmodi tangentes æqualiter, & proportionabiliter respective dividerentur, & repartirentur: Et ipsi octo Canonici per Henricum, & ejus successores Reges nominati, easdem portiones permutare, seu in alios transferre, vel pensionem super ipsis tantum, vel super eis, ac etiam eorum Canonicatuum, & Præbendarum fructibus simul reservandæ consentire nullatenus umquam possent, sed illæ semper, & omni tempore ab omni onere, & impositione etiam Apostolica auctoritate, vel pro servitio Ecclesiæ Lateranen., aut Capituli prædictorum prorsus remanerent, & ita liberæ, & exemptæ sub Henrici,& ejus successorum Regum prædictorum dispositione, & concessione, non autem Capituli, seu Canonicorum pro tempore existentium hujusmodi portionem obtinentium, vel Romani Pontificis quandocumque existentis, aut Sedis prædictæ omnino essent, aut esse censerentur. Quodque dilectus filius Joannes Baptista Elicona ejusdem Ecclesiæ Lateranen. Canonicus, qui eidem Henrico Regi gratus, & acceptus existit, ut duplici honore

Quibus non persolutis Henricus IV. cum illo transactionem init.

Consentiens, ut illi uniatur Monasterium de Claraco.

Sub conditionibus, super quibus Regis Orator, & Capitulum convenirent.

Conventum que fuit, ut fructus dividantur inter Capitulum,& octo Canonicos per Regem nominandos.

ex prædicti Regis Henrici benevolentia frueretur, duas portiones haberet, itaut ejus vita durante prædicta medietas fructuum non in octo dumtaxat, ut præfertur, sed in novem æquales portiones divideretur, ex quibus dictus Joannes Baptista duas perciperet: post vero illius obitum prædictæ portiones octo essent, nec ex tunc alicui Canonico duplex portio assignaretur, dictusque Joannes Baptista ex altera medietate fructuum inter omnes distribuendorum duplicem portionem haberet, nempe tantundem, quantum duo alii Canonici ejusdem Ecclesiæ Lateranen. ex ipsa medietate perciperent, & hujusmodi prærogativa, alteri, eo vita functo, non concederetur, ac ipsi Capitulum, & Canonici, nec non Beneficiati, & Clerici Ecclesiæ Lateranen. hujusmodi tunc, & pro tempore existentes perpetuis futuris temporibus ad Altare Majus ejusdem Ecclesiæ Lateranen. quolibet anno per Canonicum una cum Diacono, & Subdiacono paratis, ac omnibus ipsius Ecclesiæ Lateranen. stipendiatis Cantoribus duo solemnia Officia unius magnæ, seu decantatæ Missæ, pro quolibet unum videlicet in die festivitatis Sanctæ Luciæ, quæ dies Natalis ipsius Henrici Regis existit, de festo ejusdem S. Luciæ, vel alio Galliarum Protectori apud Sedem prædictam pro tempore existenti beneviso pro dicto Rege ejus vita durante, & post ejus obitum pro Rege Francorum pro tempore Regnante, & Regni Galliarum fælici, ac prospero statu, & gubernio; Alterum vero officia hujusmodi die 8. Commemorationis Defunctorum videlicet die 9. Mensis Novembris, in qua festum Sancti Dionysii celebratur, pro Francorum defunctorum, & signanter Henrici Regis hujusmodi animarum salute, & refrigerio, & præter hæc duo Officia solemnia unam Missam quotidianam submissa voce in Altari dictæ Ecclesiæ Lateranen., & hora a Protectore, seu pro tempore existente Francorum Regis apud Romanum Pontificem, & Sedem hujusmodi Oratorem etiam pro tempore existen. quandocumque ad id designanda pro ipso Henrico Rege cum oratione pro Francorum Regibus, & una Collecta defunctorum in his diebus, quibus licitum, & permissum esset, pro Animæ dicti Henrici Regis refrigerio postquam ipse ab hac vita migrasset: nullo tamen unquam tempore in secretis Canonis Missæ ejusdem Henrici Regis vita durante pro vivis, & eo vita functo, pro defunctis fieri solitis precibus de ipso Henrico Rege prætermissa memoria, seu Oratione celebrare deberent, & tenerentur, & ex illa medietate fructuum inter Canonicos, & Beneficiatos, & Clericos prædictos communiter distribuendorum parte centum, & quinquaginta scuta, centum videlicet in eadem festivitate Sanctæ Luciæ, reliqua vero quinquaginta scuta hujusmodi eadem die nona Mensis Novembris inter solos præsentes, & divinis officiis personaliter intereſſentes, reliquis vero absentibus penitus, & omnino exclusis, pro sua cujusque rata quemlibet

Injunctoque Capitulo onere duas solemnes Missas celebrandi.

Aliisque hic designatis oneribus.

ut supra tangente integre, nihilque deducto pro facibus, & Candelis, quæ tam in Altari, quam extra Altare a dictis Capitulo ejus numeri, & ponderis, prout in solemnioribus Missis ipsius Ecclesiæ Lateranen. consuetum erat, exponi deberent, distribuenda quot annis retinerentur, & asservarentur, ex integris vero fructibus præd. Monasterii aliqua portio loci Ordinario benevisa deduceretur, eaque penes Œconomos ad id deputandos remaneret, quæ etiam inservire deberet pro manutentione aliquorum Sacerdotum Regularium, seu sæcularium, ac aliorum Ministrorum, qui Ecclesiæ, vel Cappellæ, quæ in loco, ubi dictum Monasterium existit, vel alibi construeretur, divinis inservirent, & iis Officiis, & oneribus satisfacerent, quæ in præd. Monasterio eatenus fundata, & celebrari solita fuisse reperirentur. Dicti vero Capitulum, Canonici, nec non Beneficiati, & Clerici præmissa omnia ex largitione pura, & mera gratia, ac liberalitate dicti Henrici Regis recepisse, & recipere confiterentur, omnesque supradictas conditiones, concordias, & pacta, ita tamen, quod Henricus, & ejus Successores Francorum Reges prædicti reservationi, seu impositioni alicujus pensionis annuæ super dictis octo portionibus per eosdem octo Canonicos pro tempore nominatos percipiendis, nullo umquam tempore consentirent, acceptare, & observare deberent, & tenerentur, quodque per hujusmodi unionem, annexionem, & incorporationem nullum jus censeretur acquisitum eidem Ecclesiæ Lateranen., sive ejus Archipresbytero, ac Capitulo super collatione, & provisione Prioratuum, aut aliorum Beneficiorum, seu Officiorum tam perpetuorum, quam ad nutum amovibilium a dicto Monasterio dependentium, sive ad illud spectantium, sed nominatio personarum idonearum ad Prioratus Conventuales, & vere electivos ab ipso Monasterio dependentes, ad prædictum Henricum, sive ejus Successores Francorum Reges hujusmodi, prout antea, competeret, & nisi Prioratus a dicto Monasterio dependens ex tunc primo vacaturus concederetur prædicto Antonio in recompensam pro extinctione dictæ pensionis, dictus Henricus Rex consentiret, ut supra unioni d. Prioratus Sacristiæ ejusdem Ecclesiæ Lateranen. Si vero in hujusmodi pensionis extinctione Prioratus primo vacaturus hujusmodi eidem Antonio concederetur, prædictus Henricus Rex unioni, annexioni, incorporationi alterius Prioratus secundo loco vacaturi pro comparandis ornamentis, & suppellectilibus Ecclesiasticis pro dicta Ecclesia Lateranen., & specialiter pro Altare, ut præfertur, designando, consentiret, prout in Transactione, ac Diplomate, nec non conventione hujusmodi, ac publico desuper confecto Instrumento plenius dicitur contineri.

Reservata congrua pensione pro inservientibus Ecclesiæ, vel Cappellæ Monasterii.

Additæque sunt nonnullæ aliæ Clausulæ.

§. 2. Quare pro parte Henrici Regis, ac Capituli, Canonicorum, ac Beneficiatorum nec non Clericorum, & Antonii prædictorum Nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus

Hujusmodi Transactio confirmari petitur.

Z z

tenus Transactionem, & conventionem, aliaque præmissa pro illarum subsistentia firmiori Nostro, & dictæ Sedis patrocinio communire, ac alias desuper opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Paulus ratam habet.

§. 3. Nos, in quorum manibus prædicti Capitulum, Canonici, & Beneficiati, ac Clerici, supradictis eorum prætensionibus ad effectum dictæ transactionis, & conventionis sponte, & libere cesserunt, quique cessionem hujusmodi duximus admittendam, prædicti Henrici Regis singularem animi benevoli erga Ecclesiæ Lateranen. Capitulum, Canonicos, & Beneficiatos, necnon Clericos prædictos propensionem, ac devotionem hujusmodi non parum in Domino commendantes, ac eosdem Canonicos, & Beneficiatos, nec non Clericos, & Antonium, eorumque, & Capituli hujusmodi singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, siquibus quomodolibet innodatæ existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutas fore censentes, nec non verum, & ultimum dicti Monasterii vacationis modum, etiamsi ex illo quævis generalis reservatio etiam in corpore juris clausa resultet, ac quarumcumque unionum, annexionum, & incorporationum Ecclesiæ Lateranen., & Mensæ hujusmodi hactenus quomodolibet factarum tenores, illarumque fructuum, redditiuum, & proventuum veros annuos valores, præsentibus pro expressis habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, transactionem, & conventionem, aliaque præmissa omnia, etiam in dicto documento contenta, auctoritate Apostolica, tenore præsentium perpetuo confirmamus, & approbamus, illisque respective, & inviolabiliter firmitatis robur adiicimus, ac omnes, & singulos tam juris, quam facti defectus, si qui intervenerint in eisdem, etiamsi ad hoc, ut suppleri, vel sanari possint, specialis, specifica, & expressa mentio facienda esset, supplemus;

Monasterium, quo Capitulo Lateranensi unit.

§. 4. Et insuper dictum Monasterium, quod cura, & Conventu caret, ac cujus fructus, redditus, & proventus ad ducentos florenos auri in libris Cameræ Apostolicæ taxati reperiuntur, quovis modo, & ex cujuscumque persona, seu per liberam cujusvis de illo, illiusque regimine, & administratione in Romana Curia, vel extra eam, etiam coram Notario publico, & testibus sponte factam Commendæ juris cessionem, aut Constitutionem fæ: re: Joannis PP. XXII. Prædecessoris Nostri, quæ incipit *Execrabilis*, vel assequutionem alterius Beneficii Ecclesiastici quavis auctoritate collati vacet, seu ipsius Monasterii cuivis personæ facta Commenda cesset, etiam, tanto tempore vacaverit, quod ejus provisio juxta Lateranen. statuta Concilii, aut alias Canonicas Sanctiones ad Sedem prædictam legitime devoluta existat, ab eo consistorialiter disponi consueverit, seu debeat, ipsaque provisio ad Sedem prædictam specialiter, vel generaliter pertineat, ac super regimine, & administratione prædictis inter aliquos lis, cujus statum præsentibus haberi volumus pro expresso, pendeat indecisa, dummodo tempore datæ præsentium eidem Monasterio de Abbate provisum, aut illud alteri commendatum canonice non existat, cum illis forsan annexis, & omnibus juribus, & pertinentiis suis eidem mensæ capitulari, ita quod liceat Capitulo, & Canonicis, Beneficiatis, & Clericis prædictis per se, vel alium, seu alios eorum, & dictæ Mensæ nomine, seu nominibus propria auctoritate corporalem, realem, & actualem possessionem dicti Monasterii, ac annexorum, juriumque, & pertinentiarum prædictorum libere apprehendere, ac apprehensam perpetuo retinere, illiusque fructus, redditus, & proventus, jura, obventiones, & emolumenta quæcumque, dempta tamen ex eis prædicta portione pro manutentione Presbyterorum, ac aliorum Ministrorum Ecclesiæ, seu Cappellæ dicti Monasterii, ut præfertur, pro tempore deservientium quot annis desumenda, percipere, exigere, levare, arrendare, locare, dislocare, ac in suos usus, & utilitatem modo, & forma præmissis convertere, Diœcesani loci, vel cujusvis alterius licentia desuper minime requisita, cum prædicti Henrici Regis ad hoc expressus accedat assensus Apostolica auctoritate, & tenore prædictis, etiam perpetuo unimus, annectimus, & incorporamus.

Clausulæ.

§. 5. Decernentes Transactionem, conventionem, aliaque illis concernentia, & in d. documento contenta valida, & efficacia fore, & esse, ac perpetui roboris firmitatem obtinere, ac per eos, ad quos nunc spectat, & pro tempore spectabit, firmiter observari debere, nec ab illis ullo umquam tempore resiliri posse, sed ad illorum omnium observationem perpetuo obligatos esse, & fore, & ad id censuris Ecclesiasticis, ac pecuniariis pœnis cogi, & compelli posse; Sicque ab omnibus, & singulis censeri unionem, annexionem, & incorporationem hujusmodi, præsentesque literas de subreptionis, vel obreptionis, seu nullitatis vitio, aut intentionis Nostræ, vel quopiam alio defectu notari, seu impugnari, aut alias quomodolibet infringi, vel retractari, seu invalidari, aut ad viam, & terminos juris reduci, seu in jus, vel controversiam revocari, aut adversus eas quodcumque juris, & facti, vel justitiæ, aut gratiæ remedium intentari, impetrari, vel concedi nullatenus umquam posse, nec eas sub quibusvis revocationibus, suspensionibus, derogationibus, vel aliis contrariis dispositionibus, etiam desuper in genere, vel in specie pro tempore quomodolibet, etiam Apostolica auctoritate factis, & faciendis comprehendi, sed semper ab illis excipi, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum, & validissimum statum restitutas, repositas, & plenarie reintegratas, ac etiam de novo, & sub quacumque posteriori data per Capitulum, Canonicos, Beneficiatos, & Clericos

Ec-

Ecclesiæ Lateranen. pro tempore existen. hujusmodi quandocumque eligenda concessas esse, & fore, eisque suffragari debere, Sicque, & non aliter per quoscumque Judices Commissarios, & Delegatos quavis auctoritate fungentes, ac etiam causarum Palatii Apostolici Auditores judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executores designantur. §. 6. Quocirca dilectis filiis Curiæ causarum Cameræ Apostolicæ generali Auditori, & Agenuen., ac Burdegalen. officialibus per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta hujusmodi, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Henrici, & pro tempore existentis Francorum Regis, necnon Capituli, & Canonicorum, & Beneficiatorum, necnon Clericorum prædictorum, seu alicujus eorum desuper fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis omnibus, & singulis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate Nostra præsentes literas, & in eis contenta prædicta firmiter observari, ac singulos, quos ipsæ præsentes literæ concernunt, & concernent quomodolibet in futurum, Illis pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos desuper per quoscumque quomodolibet indebite molestari: Contradictores quoslibet, & rebelles per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, necnon legitimis super his habendis servatis processibus, sententias, censuras, & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Derogationes. §. 7. Non obstantibus præmissis, ac piæ mem: Bonifacii Papæ VIII. etiam Prædecessoris Nostri, etiam qua cavetur nequis extra suam Civitatem, vel Diœcesim, nisi in certis tunc expressis casibus, & in illis ultra unam Dietam a fine suæ Diœcesis ad Judicium evocetur, seu ne Judices a dicta Sede deputati extra Civitatem, vel Diœcesim, in quibus deputati fuerint, contra quoscumque procedere, aut alii, vel aliis vices suas committere audeant, vel præsumant, ac in Concilio generali edita de duabus Dietis, dummodo ultra tres Dietas aliquis auctoritate præsentium ad Judicium non trahatur, nec non Nostra, per quam inter alias voluimus, quod petentes Beneficia Ecclesiastica aliis uniri, tenerentur exprimere verum annuum valorem secundum communem æstimationem, etiam Beneficii, cui aliud uniri peteretur, alioquin unio non valeret, & semper in unionibus Commissio fieret ad partes, vocatis quorum interest, ac generalis, & novissime celebrati Lateranen. Conciliorum, uniones, annexiones, & incorporationes perpetuas, nisi in casibus a jure permissis, fieri prohibentibus, aliisque Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, nec non Concordatis prædictis, ac Monasterii, & Ordinis prædictorum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis, quoque indultis, & literis Apostolicis, illisque, eorumdemque Monasterii, & Ordinis superioribus, & personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, & cum quibusvis clausulis, & decretis in contrarium forsan quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, de prædicti Henrici Regis adhoc expresso accedente consensu, concordatis prædictis, etiamsi de illis specialis, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque: Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

§. 8. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam Nostræ absolutionis, confirmationis, approbationis, adiectionis, suppletionis, unionis, annexionis, incorporationis, decreti, voluntatis, mandati, & derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire: Si quis autem attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum. Clausulæ pœnales.

Datum Romæ apud S. Marcum Anno Incarnationis Dominicæ 1605. Quinto Idus Octobris Pontificatus Nostri Anno I. Dat. die 11. Octob. 1605. An. I.

CXXXI.

Quod unus ex Confratribus Congregationis Joannis Dei nuncupatæ, in qualibet Domo ejusdem Congregationis ad Presbyteratum promoveri, & sacramenta administrare possit.

De hujus Congregationis institutione habes in Pii V. Constit. CXCIV. Licet. Tom. IV. Par. III. fol. 190.

PAULUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam

INter alias Nostræ Pastoralis sollicitudinis curas, quibus premimur, hæc una præcipua est, ut non solum Christi fideles in egestate constituti corporalibus cibis reficiantur, sed spiritualibus præsertim alimoniis confoveantur. Exordium.

§. 1. Cum itaque, sicut dilectorum filiorum Vicarii generalis, & Confratrum Congregationis Joannis Dei nomine Nobis nuper expositum fuit, omnes Domus regulares Congregationis prædictæ magna incommoda, & damna patiantur, ex eo quod quadam Constitutione fel. recor. Clementis Clemens VIII. prohibuerat, quominus Fratres hujus Congregationis sacris initiarentur.

mentis Papæ Octavi Prædecessoris nostri, data die nona Septembris millesimo quingentesimo nonagesimo sexto, Pontificatus sui anno Quinto, inter alia Confratribus dictæ Congregationis ascensus ad sacros ordines interdictus est, siquidem Presbyteros sæculares, qui pauperum in domibus prædictis exceptorum confessiones audiant, & sacramenta ministrent, ac agonizantium animas omnipotenti Deo commendent, habere, valde dispendiosum, & quod deterius est, d. Presbyteri sæculares post celebratum ab iis sacrosanctum Missæ sacrificium a prædictis domibus sæcularibus pro majori parte dici, & nocte tota absunt, in maximum præjudicium animarum dictorum pauperum. Ideo Vicarius, & Confratres prædicti Nobis humiliter supplicari fecerunt, ut aliquibus d. Congregationis Confratribus licentiam sacros ordines suscipiendi, & in illis etiam in Altaris ministerio ministrandi concedere de benignitate Apostolica dignaremur.

Hic autem Pontifex ut unus ex dictis Confratribus, pro una quaque domo ad sacros ordines promoveatur concedit.

§.2. Nos igitur piis eorum votis favorabiliter annuere, illosque specialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes, nec non singulares dictæ Congregationis personas, a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, siquibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, Quod in qualibet domo dictæ Congregationis unus Confrater dumtaxat arbitrio nunc, & pro tempore existentis ejus Congregationis apud Nos, & Apostolicam Sedem Protectoris, ad omnes etiam sacros, & Presbyteratus Ordines a suo Ordinario, vel de ejus licentia, a quocumque maluerit Catholico Antistite, gratiam, & communionem præfatæ Sedis habente, ad titulum hospitalitatis hujusmodi promoveri, & promotus in illis, etiam in Altaris ministerio ministrare, dummodo tamen prævio diligenti examine ad hoc idoneus reperiatur, neque aliud obstet canonicum impedimentum, & ante sex annos saltem Congregationis hujusmodi regulam professus fuerit, libere, & licite valeat Apostolica auctoritate, tenore præsentium licentiam concedimus, & indulgemus.

Nullum tamē officium exerceat.

§.3. Utque sic promoti, nullum officium, munus, aut administrationem in dicta Congregatione gerere, aut exercere possint, sed Missis celebrandis, ac Sacramentis ministrandis tantummodo vacare debeant.

Et à Congregatione pulsus, ab ordinum exercitio suspensus remaneat.

§.4. Et si eorum aliquis suis ita exigentibus demeritis dictę Congregationis habitu postea privari contigerit, ipso facto, & absque ulla declaratione ab ordinum hujusmodi exercitio statim suspensus sit, & esse censeatur, eadem auctoritate statuimus.

Clausulæ præservativæ, & decretum irritans.

§.5. Decernentes, præsentes literas nullo unquam tempore de subreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ, vel alio quopiam defectu quavis de causa, occasione, aut prætextu notari, vel impugnari, infringi, suspendi, limitari, retractari, aut revocari ullatenus posse, sed semper validas, firmas, & efficaces existere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere: Sicque, & non aliter, per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, ubique judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane decernimus, quid quid secus super his a quoquam &c. attentari.

Quibuscumq; non obstantibus.

§.6. Non obstantibus prædicta, ac quibusvis aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac dictæ Congregationis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, eidem Congregationi, illiusque Superioribus, & Fratribus, ac quibusvis aliis personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, ac irritantibus, & aliis decretis, in genere, vel in specie, ac alias in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, & singulis, eorum tenores præsentibus pro plene, & sufficienter expressis, ac ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad effectum omnium, & singulorum præmissorum, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptorum.

§.7. Volumus autem, ut præsentium transumptis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutę munitis, eadem prorsus fides in judicio, & extra adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. die 1. Julii 1609. An.V.

Datum Romæ apud S. Marcum, sub Annulo Piscatoris die 1. Julii 1609. Pontificatus Nostri Anno V.

CXXXII.

Quod cujuscumque Ordinis, Congregationis, & Societatis regulares personæ, ad eas tantum recta se transferant Indiarum partes, ad quas ab eorum Superioribus, ad fidem Catholicam prædicandam, sive ecclesiastica sacramenta ministranda delegantur.

PAULUS PAPA QUINTUS

Ad futuram rei memoriam.

Legis causæ.

Accepimus non sine animi nostri molestia, Religiosos, qui Religionis Catholicæ propagandæ, & alias in Vinea Domini laborandi causa, ad Indiarum partes, & cer-

& certas illius Provincias a suis Superioribus delegantur, destinatas sibi Provincias, & loca non petere, verum, vel in ipso itinere immorari, vel alio deflectere, non sine Religionis ejusdem dispendio, & salutis animarum detrimento.

Sanctio, de qua in rubric. §.1. Quare Nos pro nostra Pastoralis officii sollicitudine omnium saluti intendentes, Apostolica auctoritate, tenore præsentium, omnibus, & singulis cujuscumque Ordinis, & Congregationis, ac Societatis regularibus personis, qui ad partes Indiarum ad fidem Catholicam prædicandam, sive alia ecclesiastica ministeria exercenda, & in messem Domini operarii mittentur, sub excommunicationis pœna ipso facto incurrenda, præcipimus, & mandamus, ut memores voti obedientiæ per eos emissi, ad eas Provincias, & loca recta se transferant, ad quæ ab eorum Superioribus missi fuerint, nec quovis prætextu absque eorumdem Superiorum licentia (legitimo tamen impedimento cessante) in itinere immorentur, vel ad loca eis non destinata declinent.

Derogatio contrariorum. §.2. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, nec non Ordinum, quorum illi professi fuerint, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, illis, eorumque Superioribus, & personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, & singulis, eorum tenores præsentibus pro expressis, & ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Transumptorum fides. §.3. Volumus autem, ut præsentium transumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides in judicio, & extra adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ, præsentibus ad nostrum, & Sedis Apostolicæ beneplacitum duraturis.

Dat. die 8. Julii 1609. An. V. Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris, die 8. Julii 1609., Pontificatus nostri Anno V.

CXXXIII.

Monetur Abbas Fuldensis, ut nonnullarum Præposituraram possessionem Decano Ecclesiæ Fuldensis restituat. Ex Regest. in Secret. Brev.

Dilecto Filio Joanni Friderico Abbati Fuldensi.

PAULUS PAPA QUINTUS

Dilecte Fili salutem, & Apostolicam benedictionem.

§.1. Exposuit apostolatui nostro dilectus filius Reynhardus Ludovicus Decanus istius Ecclesiæ Fuldensis, quod cum ipse Præposituras Tubla Blankenavv Montis Sancti Petri, & Montis S. Ioannis in eadem Ecclesia pacifice possideret, earum possessione, mandato tuo, privatus fuit, & forsan, Te nesciente, juris ordine non servato. Decanus nonnullis Præposituris se privatum queritur.

§.2. Cum autem a dilectis filiis nostris Laurentio tituli Sancti Laurentii in Pane, & Perna Blanchetto, & Joanne Garzia tituli Sanctorum Quatuor Coronatorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Presbyteris Cardinalibus Millino nuncupatis rem diligenter examinari tam Decano prædicto, quam persona, quæ Tua negotia in Romana Curia gerit, sæpius auditis, mandaverimus, iidem Cardinales Nobis retulerunt ex scripturis, juribus, & informationibus tam in jure, quam in facto ab utraque parte datis, dignosci, Te Decanum prædictum a possessione Præpositurarum hujusmodi, Sacrorum Canonum forma non servata, amovisse. Hoc autem contra Canonum formam peractum esse dignoscitur.

§.3. Quamobrem cum de tua pietate, & singulari erga Nos, & Apostolicam Sedem devotione non dubitemus, tecum paterne agendum censuimus, & in Domino hortandum, ut ne videaris, quoniam majores minorem opprimere, eidem possessionem earumdem Præpositurarum una cum fructibus, emolumentis, rebusque omnibus restituas, eoque in statu, in quo erat, cum reponas, Nos enim deinde, ut juris tramite progrediatur, de jure tuo accurate cognosci, & justitiam summarie ministrari faciemus, Quod si, ut speramus, præstiteris, præterquam quod justitiæ, & æquitatis cultorem, ac nostrum, & Apostolicæ Sedis obsequentissimum filium Te omnibus te ipsa ostendes, non committes, ut Apostolicum implorare auxilium Decanus iterum compellatur, Nobisque longe gratissimum erit. Monetur Abbas, ut ei ablatas Præposituras restituat.

Dat. die 8. Julii 1609. An. V. Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris, die 8. Julii 1609. Pontificatus nostri Anno V.

Quod

CXXXIV.

Quod causæ Hospitalis Mendicantium de Urbe, in secunda instantia, ab uno ex Judicibus ordinariis Urbis, per Cardinalem illius pro tempore Protectorem eligendo cognoscantur, una cum Notario ejusdem Hospitalis.

Erexit hoc Hospitale Sixtus V. in sua Const.LXXXV. Quamvis. Tom.IV. Par.IV. fol.304. Et jurisdictionem ejus lites in prima instantia cognoscendi, Doctori ab illius Administratoribus deputando concessit, in alia Const.CXXXIII. Postulat. Tom.V. Par.I. fol.21.

PAULUS PAPA QUINTUS

Dilecto filio nostro Alexandro S. Laurentii in Damaso Diac.Card. Montalto nuncupato, S.R.E. Vice-Cancellario, salutem, & Apostolicam benedictionem.

Sixtus V. administratoribus Hospitalis Mendicantium de Urbe dedit facultatem deputandi unum Doctorem in Judicem causarum illius.

Alias fel. rec. Sixtus Papa Quintus Prædecessor noster, indemnitati Hospitalis Pauperum Mendicantium per eum apud Pontem Sixtum nuncupatum de Urbe erecti, consulere cupiens, inter alia motu proprio, & ex certa scientia sua, perpetuo statuit, & ordinavit, quod ex tunc de cætero perpetuis futuris temporibus, pro tempore existentes dicti Hospitalis Administratores unum utriusque Juris Doctorem Clericum in Judicem causarum Hospitalis prædicti eligere, seu deputare possent, & valerent.

A cujus sententia semel tantum ad Gubernatorē Urbis appellari posse decrevit.

§.2. Decernentes, quod a pro tempore existentis Doctoris, ut præmittitur electi, & deputati sententiis, semel tantum pro qualibet parte liceret appellare, & alia remedia intentare coram pro tempore existente Urbis Gubernatore, seu alio Judice ab ipso Gubernatore deputando, ei vero parti, quæ semel appellasset, secundo, vel ulterius sublata esset omnis, & quæcumque appellatio, sed duæ sententiæ conformes plenariam exequutionem obtinerent, acsi essent tres conformes.

Iste modo Pont. ex causis hic expressis dat Cardin. hospitalis Protectori auctoritatem deputandi unum ex Judicibus ordinariis, ad cognoscen. causas appellationis, adhibito Notario Hospitalis.

§.3. Cum autem, sicut accepimus Administratores, Officiales, & Ministri prædicti, ut expeditionem dictarum causarum in secunda instantia coram Gubernatore, seu Judice ab ipso Gubernatore deputando prosequi possint, registra, & extracta cum magnis expensis conficere, & non nunquam pecuniis ad id necessariis sibi deficientibus, causas ipsas in maximum eorum præjudicium deserere cogantur; Nos propterea eorumdem Administratorum, Officialium, & Ministrorum prædictorum indemnitati in præmissis consultum esse cupientes, ac illos, & eorum quemlibet a quibusvis excommunicationis, &c. censentes, discretioni tuæ, quem rec. mem. Clemens Papa VIII. etiam prædecessor noster dicti Hospitalis Protectorem, cum auctoritate, facultatibus, jurisdictione, superioritate, honoribus, & oneribus, aliis similium piorum locorum Protectoribus, de jure, consuetudine, privilegio, aut alias quomodocumque competentibus, ad sui vitam deputavit, ut aliquem ex judicibus ordinariis Urbis, qui omnes, & singulas causas, lites, quæstiones, & controversias in secunda instantia per appellationem, seu alias a sententiis prædicti Doctoris coram Gubernatore, seu ejus deputato, vigore prædictarum literarum, ut prædicitur, introductas, & quæ introduci debebunt, firmo remanente Notario per Administratores in prima instantia deputato, audiat, cognoscat, & fine debito terminet, deputare libere, & licite valeas, facultatem, & auctoritatem, Apostolica auctoritate tenore præsentium concedimus, & impertimur.

§.4. Non obstantibus literis prædictis, ac Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac d. Hospitalis statutis, etiam juramento roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, quibusvis Judicibus, & Tribunalibus concessis, Quibus omnibus, & singulis, etiam si de illis specialis, specifica, & expressa mentio facienda, seu quævis alia expressio ad hoc servanda foret, eorum tenores, acsi de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro expressis sufficienter, & ad verbum insertis habentes, illis alias &c. permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Contrariisque derogat.

§.5. Volumus autem, ut præsentium transumptis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Transumptis fidem mandat.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum, die 20. Julii 1609. Anno V.

Dat. die 20. Julii 1609. An.V.

CXXXV.

Confirmatio oblationis nonnullarum pecuniarum Regi Catholico, per Archiepiscopos, Episcopos, aliosque Ecclesiasticos Regni Siciliæ ultra Pharum factæ.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Charissimo in Christo filio Nostro Philippo Hispaniarum Regi Catholico.

PAULUS PAPA QUINTUS

Charissime in Christo fili noster salutem, & Apostolicam benedictionem.

Ecclesiastici Siciliæ pecunias nonnullas Regi offerunt persolvendas.

§.1. Exposuit Nobis nuper fecisti, quod cum nuper dilecti filii tres hominum status, seu tria brachia, Ecclesiasticum, Militare, & Demoniale nuncupata Regni Siciliæ ultra Pharum, cujus tu Rex existis, quibusdam rationabilibus de causis eorum animos moventibus, de offerendo tibi, ac dilecto filio nobili viro Joanni Fernandez Pacheco Marchioni Villenæ, ejusdem Regni Pro-Regi, certas pecuniarum summas donativa nuncupata sub certis terminis,

minis, ac modo, & forma exigendas inter se tractaverint, Venerabiles Fratres Archiepiscopi, Episcopi, & dilecti filii Archimandrita, & aliæ personæ Ecclesiasticæ dicti Regni certam ratam sponte sua obtulerunt, & dare statuerunt in parlamentis ordinariis habitis de anno præsenti, ipsique Archiepiscopi, Episcopi, & Archimandrita, ac aliæ ecclesiasticæ personæ eorum ratam hujusmodi, accedente ad hoc Nostro, & Sedis Apostolicæ beneplacito, persolvere obtulerunt, & forsan etiam persolverunt.

Philippus Rex id a Pontifice permitti precatur.

§.2. Cum autem, sicut eadem expositio subjungebat, ex eo quod per Lateranense Concilium novissime celebratum, diversasque alias canonicas sanctiones sub diversis censuris, & pœnis caveatur expresse, ne Reges, Principes, & alii Potentatus ab Archiepiscopis, Episcopis, Abbatibus, & aliis personis ecclesiasticis etiam sponte offerentibus aliquam pecuniarum summam, sive subventionem recipiant, Majestas Tua, ac Tui illius Regni Ministri, nec non dictus Joannes Fernandez Pro-Rex dubitetis, ratam prædictam recipiendo, censuras, & pœnas prædictas incurrere, & forsan incurrisse, & Nobis propterea humiliter supplicari fecistis, pro Tua, & dictorum Ministrorum, ac Joannis Fernandez Pro-Regis conscientiæ quiete quatenus præmissis nostram, & hujus sanctæ Sedis auctoritatem interponere dignaremur.

Præstat Paulus.

§.3. Nos supplicationibus hujusmodi inclinati oblationi, & forsan promissioni, nec non solutioni per Archiepiscopos, Episcopos, & Archimandritam, ac alias Ecclesiasticas personas factis pro hac vice tantum nostram, & dictæ Sedis auctoritatem interponimus per præsentes, & nihilominus Archiepiscopis, Episcopis, & Archimandritæ, ac aliis ecclesiasticis personis prædictis, ut ratam hujusmodi per eos, ut præfertur, oblatam, & promissam persolvere, ac Majestas Tua, & Tui Ministri, dictusque Joannes Fernandez Pro-Rex eam petere, & recipere absque conscientiæ scrupulo, seu censurarum, & pœnarum prædictarum incursu libere, & licite valeant concedimus, & indulgemus: ipsosque Archiepiscopos, Episcopos, & Archimandritam, ac alias personas ecclesiasticas, & earum singulas, quatenus ipsi dictam ratam jam promiserint, aut solverint, nec non eamdem Majestatem Tuam, & tuos Ministros, ac Joannem Fernandez Pro-Regem prædictum, si eamdem ratam jam perceperint, ab omnibus, & singulis censuris, & pœnis propterea quomodolibet incursis, eadem auctoritate absolvimus, & absolutos fore censemus, & declaramus.

Et ad eas persolvendas Ecclesiasticos singulos teneri declarat.

§.4. Decernentes, quod omnes, & singuli pensionarii, seu ii, quibus loco pensionum fructus in totum, vel in partem reservati existunt, cujuscumque dignitatis, vel conditionis sint, exceptis tamen Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, ad hujusmodi ratæ solutionem in omnibus, & per omnia, perinde ac si nominatim ratam eamdem se soluturos obtulissent, clausulis, & decretis in literis Apostolicis reservationum pensionum, & fructuum hujusmodi, etiam consistorialiter appositis, etiam quod dictæ pensiones ab omni decima, subsidio charitativo, & quovis alio onere tam ordinario, quam extraordinario quavis auctoritate, etiam pro expeditione tam offensiva, quam defensiva contra Turcas, & alios Infideles, ac Reipublicæ Christianæ ab illorum conatibus, defensione, seu inexcogitabili causa, a Romano Pontifice pro tempore existente, etiam ad Imperatoris, Regum, Ducum, & aliorum instantiam, illorumque contemplatione, & intuitu, etiam motu proprio, & ex certa scientia impositis, & imponendis, aut alias qualitercumque exemptæ sint, nequaquam obstantibus, teneantur, & efficaciter adstricti sint, ipsique Archiepiscopi, Episcopi, Archimandrita, & aliæ personæ, quarum Ecclesiæ, Monasteria, & alia beneficia ecclesiastica annuis pensionibus, auctoritate Apostolica, assignatis, gravata, & onerata sunt, ratam pensionariorum suorum, seu eorum, quibus fructus hujusmodi sint reservati, solvere, & illud, quod pro ipsis pensionariis, seu iis, quibus fructus hujusmodi sunt reservati, vere, & realiter, ac quacumque fictione cessante, persolverint sua propria auctoritate postmodum penes se retinere possint, nec propterea sententias, censuras, & pœnas in eisdem pensionum reservationibus contentas incurrant.

Contraria tollit.

§.5. Non obstantibus præmissis, ac quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, nec non Ecclesiarum, Monasteriorum, & beneficiorum hujusmodi, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, exemptionibus, immunitatibus, etiam in corpore juris clausis, ac literis Apostolicis quibusvis generaliter, vel specialiter concessis, nec non literis reservationum pensionum, & fructuum hujusmodi, ac quibusvis obligationibus etiam in forma Cameræ, etiam cum juramento, & censurarum, & mandati executivi susceptione, vel alias desuper factis, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus de verbo ad verbum mentio, seu quævis alia expressio habenda sit, & in eis caveatur expresse, quod per hujusmodi clausulas generales etiam specialem mentionem importantes, eis derogatum esse non censeatur, aut derogari non videatur, nisi certis modo, & forma in illis expressis, plene observatis: Quibus omnibus, eorum tenores præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Pauperes ad solutioné cogi posse negat.

§.6. Cæterum volentes providere, ne pauperes Ecclesiastici ad contributionem hujusmodi graventur, Joannem Fernandez Pro-Regem prædictum hortamur attente, ac in virtute sanctæ obedientiæ illi mandamus, quatenus eosdem pauperes ecclesiasticos, qui in redditibus annuis nihil, aut

parum,

parum, etiam usque ad valorem decem unciarum, scuta viginti quinque monetæ illius Regni constituen. inclusive habent, ad contributionem prædictam, per quoscumque quavis auctoritate fungentes cogi, aut compelli nullo modo permittant.

Eos vero, qui cogendi sunt, ab Ecclesiasticis dumtaxat vult cogi.

§.7. Volumus, quod exactio pecuniarum hujusmodi contra personas ecclesiasticas, per personas etiam ecclesiasticas a dicta Majestate Tua, seu dicto Joanne Fernandez deputandas fieri debeat, invocato, etiamsi opus fuerit, ausilio brachii sæcularis. Quod si secus in aliquo præmissorum factum fuerit, qui contravenerint, in pœnas, & censuras incurrant, perinde ac si prædictæ literæ non emanassent.

Præsentiumque transumptis credi.

§.8. Denique volumus præterea præsentium transumptis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ munitis eamdem prorsus fidem in judicio, & extra in omnibus, & per omnia adhiberi, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si essent eshibitæ, vel ostensæ.

Dat. die 24. Julii 1609. An. V.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris, die 24. Julii 1609. Pontificatus nostri Anno V.

CXXXVI.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Confirmantur literæ Pii V., & Clementis VIII, quibus nonnullæ aliæ revocabantur concedentes Communitati Bisuntinæ, facultatem erigendi Studiorum, Universitatem.

PAULUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Pius V. Universitatem Bisuntinam erigi permiserat.

§.1. Expositum Nobis nuper fuit nomine dilectorum filiorum Nobilis Viri Alberti Archiducis Austriæ, ac Rectoris, Magistrorum, & Scholarium Universitatis Studii Generalis, nec non majoris Scabinorum, & Consilii Oppidi Dolæ Bisuntin. Diœcesis, quod cum alias fel. recordat. Pius Papa Quintus Prædecessor Noster dilectis filiis Senatoribus Civitatis Bisuntin., eorum tunc sibi humiliter porrectis supplicationibus inclinatus, ut in dicta Civitate, & loco ad id convenienti, & apto, unum Collegium Scholarium, in quo aliquot Præceptores, seu Doctores, qui inibi publice Theologiam, & jus tam civile, quam canonicum, ac philosophiam, & medicinam profiterentur, ac docerent, sub certis modo, & forma tunc expressis erigendi, & instituendi facultatem concessisset.

Post modum datam facultatem revocavit suis literis

§.2. Ipse Prædecessor subinde per eum vicinitate Universitatis Studii Generalis Oppidi Dolæ, quod a dicta Civitate octo leucas plus, minusve distabat, & prout asseritur, distat, intellecta, concessionem prædictam, ac omnia, & singula in literis desuper confectis, aut conficiendis contenta revocavit, cassavit, & annullavit, prout in ejusdem Pii V. Prædec. super revocatione, cassatione, & annullatione hujusmodi in simili Brevis forma expeditis literis tenoris subsequentis continetur: Pius PP. V. Ad futuram rei memoriam. Etsi ab Apostolica Sede, ad quam de diversis mundi partibus negotiorum multitudo confluit, curis continue plena innumeris, nonnulla interdum ex aliquibus causis per opportunam petentium instantiam concedantur non debet repræhensibile videri, si Romanus Pontifex, ad cujus providentiam pro debito pastoralis officii spectat, quandoque per eum concessa rationabilibus, & a jure non deviantibus causis, maturius, & attentius deinde cognitis revocat, & annullat: præsertim cum scandala inde oriri posse cognoscit, ac rerum, & temporum qualitate pensatis id in Domino conspicit salubriter expedire. Sane cum postquam Nos nuper dilectorum filiorum Senatorum Civitatis Bisuntin. supplicationibus inclinati, eisdem Senatoribus, ut in dicta Civitate, ac loco ad id convenienti, & apto, unum Collegium Scholarium cum dote, Ecclesia, vel Cappella, in qua Missæ, & alia divina officia celebrantur, ac structuris, ædificiis, cameris, & locis, & dote simul Collegio convenientibus, ac necessariis, in quo aliquot Præceptores, seu Doctores, qui inibi publice theologiam, & jus tam civile, quam canonicum, ac philosophiam, & medicinam profiterentur, & docerent sub certis modo, & forma tunc espressis erigere, & instituere possent, facultatem, Apostolica auctoritate, concesseramus, seu concedi indulxeramus, intellexerimus, in Oppido Dolensi Provinciæ Burgundiæ insignem, & antiquam Universitatem Studii generalis, in qua non solum grammatica, & rectorica, verum etiam logica, philosophia, & theologia, omnesque aliæ facultates, ac canonicum, & civile jus hujusmodi leguntur, & interpretantur, & in ea quamplures egregii Doctores resident, existere, quodque si tempore datæ concessionis, seu indulti hujusmodi de Universitate prædicta notitiam habuissemus, illam nullatenus concessissemus, quia cum dicta Civitas Bisuntina consistat in eadem Provincia Burgundiæ, & sicut accepimus, a prædicto Oppido per octo leucas, vel parum plus solum distet ex modica distantia hujusmodi, ac ex aliis justis, & urgentissimis causis Nobis notis ex erectione Collegii hujusmodi gravia, & irreparabilia damna, scandala, malaque, & inconvenientia verisimiliter oriri, ac sequi possent, quæ postquam orta, & sequuta forent, illa reparari, & tolli difficile forent, Nos ideo damnis, & scandalis, ac malis, & inconvenientibus hujusmodi obviare cupientes, motu proprio, non ad alicujus Nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed de nostra certa scientia, ac dictæ Sedis plenitudine, facultatem, & potestatem, seu illius concessionem prædictam, ac omnia, & singula in literis desuper confectis, aut conficiendis contenta, & inde sequuta quæcumque, & si contingeret, Collegium hujusmodi

Quæ referuntur.

jusmodi erigi, dicta auctoritate Apostolica, per præsentes revocamus, cassamus, annullamus, & irritamus, ac pro revocatis, cassatis, ac annullatis, ac irritis haberi volumus, & decernimus, ac mandamus: nec non omnibus in dictis literis nominatis, & nominandis, ac exequutoribus in illis deputatis, & deputandis, ac quibuscumque aliis Judicibus, & personis, ne Collegium hujusmodi erigere, fundare, construere, & dotare, nec erigi, fundari, construi, & dotari facere, ac quibuscumque Doctoribus, Magistris, & quibusvis aliis, ne in dicta Civitate logicam, philosophiam, theologiam, & alias facultates, ac jus canonicum, vel civile hujusmodi legere, interpretari audeant, seu præsumant sub indignationis nostræ, & excommunicationis sententia ipso facto incurrenda pœna præcipimus, & mandamus, & expresse inhibemus: nec non ipsas præsentes de subreptionis, aut obreptionis, seu quocumque alio vitio, seu defectu notari non posse; Sicque, & non aliter per quoscumq; Judices, ac causarum Palatii Apostolici auditores, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, auctoritate, & potestate, judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus, & declaramus. Non obstantibus literis, & aliis præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris, die 23. Octobris 1567., Pontificatus nostri Anno Secundo.

Eandem facultatem a Sixto V. concessam revocavit pariter Clemens VIII.

§. 3. Successive vero eisdem Senatoribus iterum simili facultate per rec. memor. Sixtum Papam Quintum etiam Prædecessorem nostrum concessa, & postea eisdem de causis a similis rec. mem. Gregorio Papa Decimoquarto pariter Prædecessore nostro literis ejusdem Gregorii Prædecessoris, morte ejus superveniente minime expeditis, revocata, a similis quoque memoriæ Clemente Papa Octavo etiam Prædecessore nostro aliæ literæ super revocatione ultimo dicta emanarunt, quarum tenor est, qui sequitur: Clemens Papa VIII. ad futuram rei memoriam. Rationi congruit, & convenit honestati, ut ea, quæ de Romani Pontificis gratia processerunt, licet ejus superveniente obitu literæ Apostolicæ desuper confectæ non fuerint, suum debitum sortiantur effectum. Dudum siquidem per fel. rec. Sixtum Papam Quintum Prædecessorem nostrum accepto, dilectos filios Senatores, seu Gubernatores, ac Communitatem, & homines Civitatis Bisuntinæ pro dictæ Civitatis decore, & ejus populi commoditate, ac bonarum artium scientiis in ea nutriendis, & propagandis summopere cupere, in dicta Civitate unum Collegium erigi, in quo tam theologia, quam jus civile, & Pontificium, nec non philosophia, & medicina docerentur, idem Prædecessor non informatus, quod aliqua alia vicina studiorum hujusmodi Universitas instituta existeret, ac proinde solum commodum, quod ex studiis provenire solet, tunc considerans, eorumdem Conservatorum, seu Gubernatorum, ac Communitatis, & hominum supplicationibus inclinatus, illis, ut in dicta Civitate, & loco ad id convenienti Collegium Scholarium cum Ecclesia, vel Cappella, nec non futuris ædificiis, cameris, locis, & dote simili Collegio convenientibus, & necessariis, in quo aliquot Civitatis Bisuntinæ, seu aliunde evocandi idonei, & honesti Præceptores, seu Doctores, qui inibi publice theologiam, jus tam civile, quam Pontificium, philosophiam, & medicinam profiterentur, & docerent, erigere, & instituere possent, facultatem concesserat, ejusdemque Collegii Scholaribus, Rectoribus, & Gubernatoribus, ut omnibus, & singulis privilegiis, quibus tam alii Urbis nostræ Romæ, quam Bononien. Civitatis Universitatum Scholares ad gradus pro tempore promoti, & illorum Rectores, nec non Doctores, & Regentes in eis tam de jure, quam consuetudine, aut alias quomodolibet utuntur pariformiter uti possent, indulserat sub certis modo, & forma, tunc latius expressis, prout in suis exinde confectis literis, quas etiam de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut quocumque defectu nullatenus notari, neque sub ullis revocationibus comprehendi posse, & quoties revocari contingeret, eatidem in pristinum statum restitutas censeri, ac ita per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari debere, irritumque, & inane, quidquid secus super his quavis auctoritate attentari contingeret, decernendo, plenius continetur. Successive per piæ mem. Gregorium Papam XIV. etiam Prædecessorem nostrum accepto, quod in Oppido Nolano ejusdem Diœcesis, quod insigne existebat, una Studii generalis Universitas tam ex sui antiquitate, quam Doctorum, & aliorum literatorum Virorum abundanti numero etiam insignis dudum instituta fuerat, in ea que ultra Grammaticam, & Rhetoricam, Logicam, & Philosophiam, & omnes alias facultates Theologia, ac utrumque Jus legerentur, & interpretarentur, ipsumque Oppidum à Civitate Bisuntina non amplius, quam octo leucis, vel circa distaret, ac proinde, & alias Collegium in Civitate Bisuntina non adeo necessarium videretur, immò si ad effectum perduceretur, verisimile esset, quod id sine gravi adeo ipsius Universitatis Dolen. præjudicio fieri non posset, gravia quoque scandala, atque inconvenientia esse subsequutura: hisque potissimum de causis alias piæ mem. Pius Papa V. similiter Prædecessor noster, postquam in eadem Civitate Bisuntina tale Collegium erexerat, seu erigendi facultatem concesserat, eamdē facultatem cum inde sequutis revocaverat, de quibus tamen, & hac vicina Universitate

tate prædicta in literis ejusdem Sixti Prædecessoris desuper confectis nulla mentio facta fuerat, ac proinde dictæ literæ merito nullæ, & subreptioni censendæ, & revocandæ erant; quibus etiam per eumdem Sixtum Prædecessorem acceptis, ac materia hujusmodi per dilectos filios nostros tunc suos Hieronymum Sanctæ Susannæ, ac Hieronymum Sancti Petri ad Vincula titulorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales Rusticucinm, & Rovere nuncupatos coram eodem Sixto Prædecessore exposita, literas prædictas, ut ab eisdem Cardinalibus fide digna relatione, dictus Gregorius Prædecessor acceperat, licet plumbatas, & de ejus mandato in plumbo retentas postmodum lacerari mandaverat, idem Gregorius Prædecessor ex dictis, certisque aliis causis urgentibus, atque justis ei notis, volens scandalis, & inconvenientiis prædictis, prout in eo erat obviare, ac Universitati Oppidi Dolani hujusmodi indemnitati, prout par erat, consulere, earumdem literarum tenores pro expressis, ac de verbo ad verbum insertis habens sub datum videlicet die 5. Februarii 1591, Pontificatus sui Anno Primo, Motu proprio, & ex certa sua scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine licentiam, & facultatem erigendi Collegium in Civitate Bisuntina, ac indultum hujusmodi, ac desuper confectas literas, omniaque, & singula alia in dictis literis contenta, auctoritate Apostolica, perpetuo revocavit, penitusque cassavit, annullavit, & viribus evacuavit, ac revocatas, cassatas, & annullatas, viribusque evacuatas, & irritas, nullasque prorsus roboris, ac momenti, vel efficaciæ fore, nec esse, ac pro omnino infectis haberi debere, nec prædictis Conservatoribus, seu Gubernatoribus, & Communitati, & hominibus, atque adeo ipsi Civitati Bisuntinæ, aut Præceptoribus, & Scholaribus prædictis, seu quibusvis aliis in aliquo suffragari, aliasque literas tunc desuper conficiendas nullo umquam tempore etiam, quod Senatores, seu Gubernatores, & alii prædicti ad hoc vocati non fuerint, aut alias si ex quavis causa de subreptionis, vel obreptionis, seu nullitatis vitio, vel intentionis suæ, aut quocumque alio defectu notari, impugnari, aut retractari, seu adversus eas quodcumque juris, gratiæ, vel facti remedium impetrari nullatenus posse, sed observari, & adimpleri; Sicque per quoscumque Judices etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & definiri debere, irritumque, & inane decernens, quidquid secus super his per quoscumque quomodolibet attentari contingeret, Non obstantibus ejusdem Sixti Prædecessoris, & aliis præmissis, nec non Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac statutis, & privilegiis in contrarium forsan quomodolibet concessis, Quibus omnibus latissime ea vice specialiter, & expresse derogavit, cæterisque contrariis quibuscumque. Ne autem de revocatione, cassatione, annullatione, evacuatione, decreto, & derogatione Gregorii Prædecessoris hujusmodi pro eo, quod super illis ejusdem Gregorii Prædecessoris ejus superveniente obitu, literæ Apostolicæ confectæ non fuerunt, valeat quomodolibet hæsitari, volumus, & similiter motu simili decernimus, quod revocatio, cassatio, annullatio, evacuatio, decretum, & derogatio Gregorii Prædecessoris hujusmodi, perinde a dicta die quinta Februarii suum sortiantur effectum, ac si super illis dicti Gregorii Prædecessoris literæ sub ejusdem diei data confectæ fuissent, prout superius enarratur. Quodque præsentes literæ ad probandum plene revocationem, cassationem, annullationem, evacuationem, decretum, & derogationem prædictas ubique sufficiant, nec ad id probationis alterius adminiculum requiratur. Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die nona Februarii 1592, Pontificatus nostri Anno Primo.

§. 4. Cum autem, sicut eadem expositio subjungebat, ipsi Albertus Archidux, ac Rector, Magistri, & Scholares, nec non major Scabinorum, & Consilium prædicti pro literarum præinsertarum firmiori robore, illas per Nos Apostolica auctoritate confirmari plurimum desiderent; Idcirco Nobis humiliter supplicari fecerunt, ut sibi desuper opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur. *Albertus Archidux Austriæ hasce revocatorias literas confirmari petit.*

§. 5. Nos igitur Albertum Archiducem, nec non Rectorem, Magistros, & Scholares, ac majorem Scabinorum, & Consilium specialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes, & eorum singulos a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, Pii V., & Clementis VIII. Prædecessorum prædictorum literas præinsertas, nec non omnia, & singula in eis contenta, quatenus sint in usu, & non revocata, nec sub aliquibus revocationibus comprehensa, Apostolica auctoritate prædicta, tenore præsentium perpetuo confirmamus, & approbamus, illisque perpetuæ, & inviolabilis Apostolicæ firmitatis robur adjicimus, ac omnes, & singulos tam juris, quam facti defectus, si qui in eis quomodolibet intervenerint, supplemus. *Confirmat Paulus.*

§. 6. Decernentes illa valida, firma, & efficacia fore, & esse, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere: Sicque per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane, quid- *Clausulæ.*

quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorū.

§.7. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, nec non statutis, & consuetudinibus quibusvis etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, & singulis, eorum tenores præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 10. Sept. 1609. An. V.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris, die decima Septembris 1609. Pontificatus nostri Anno V.

CXXXVII.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Jubilæum pro Regni Poloniæ necessitatibus, ad divinam opem implorandam.

PAULUS PAPA V.

Universis Christifidelibus præsentes literas inspecturis, salutem, & Apostolicam benedictionem.

Proœmium.

UNiverso gregi Dominico per abundantiam divinæ gratiæ, nullo merito nostro præpositi, solicitudine, quam omnibus Ecclesiis tenemur impendere, Pastorali cunctorum Populorum Christifidelium necessitatibus, quantum cum Domino conceditur, consulere assidue conamur. Igitur in Regnum Poloniæ Ecclesiæ Dei partem grandem, & insignem, & Apostolicæ Sedis præcipue dilectam mentis aciem intendentes, ejusque præsentes necessitates divinæ gratiæ auxilium magnopere desiderare cernentes, ut illud efficacius implorari, & uberius a Divina Clementia impetrari valeat, cœlestis Ecclesiæ Thesauri, cujus Nos auctore Domino dispensatores sumus, copiosa erogatione pro solita Apostolicæ Sedis benignitate provideri duximus.

Christifideles Poloniæ hortatur, ut jejuniis, & orationibus divinam opem implorent.

§.1. Quapropter omnes Christifideles in prædicto Regno Poloniæ, aliisque dominiis charissimo in Christo filio Nostro Sigismundo Poloniæ, & Svetiæ Regi illustri subjectis existentes hortamur in Domino, & enixe requirimus, ut quoniam humilium, & mansuetorum semper Domino placuit deprecatio, in humilitate cordis ad Deum conversi continentiam jejunii, instantiam orationis, & eleemosynarum pium officium studiosius assumant, & in unum propositum devote omnium corda concurrant, ut propter gloriam Nominis sui fidem Catholicam protegere, & promovere, hæreses extirpare, Principibus Christianis pacem, & veram concordiam largiri, ac Sigismundum Regem prædictum prospere dirigere, & protegere, præsentibusque ejusdem Regni Poloniæ necessitatibus benigne subvenire dignetur.

Pia opera, ut Indulgentiam consequantur, facienda proponit.

§.2. Nos enim de Omnipotentis Dei misericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, ex illa ligandi, atque solvendi potestate, quam Nobis Dominus meritis minime suffragantibus contulit, Universis, & singulis utriusque sexus Christifidelibus prædictis in Civitate Cracovien. existentibus, qui in dicta Civitate duas, Cathedralem videlicet, & alteram a Venerabili Fratre Episcopo Cracovien. designandam Ecclesias, illis autem, qui extra Civitatem prædictam in dicto Regno, & dominiis hujusmodi fuerint, ac si dictus Sigismundus Rex extra hujusmodi Regnum, & dominia erit, eidem Sigismundo Regi, & omnibus illum sequentibus, qui duas alias Ecclesias ab Ordinariis locorum, vel eorum Vicariis, seu Officialibus, vel de eorum mandato, & ubi illi non sint, ab exercentibus curam animarum pariter designandas vere pœnitentes, & peccata sua confessi, & sacra Communione refecti, semel in prima, vel secunda hebdomada post præsentium publicationem, seu postquam ad Ordinariorum locorum, vel eorum Vicariorum, seu Officialium, & ubi illi non erunt, ad curam animarum exercentium notitiam hæ nostræ literæ pervenerint, devote visitaverint, ibique pro Christianorum Principum concordia hæresum extirpatione, ac Sanctæ Matris Ecclesiæ exaltatione, & pro præsentibus Regni Poloniæ necessitatibus, pias ad Deum preces effuderint, & feria quarta, & sexta, ac sabatho primæ, vel secundæ hebdomadæ hujusmodi jejunaverint, & eleemosynam, prout charitas singulis suggesserit, fecerint, plenissimam omnium peccatorum suorum

Indulgentia, que conceditur.

indulgentiam, & remissionem, sicut in anno Jubilæi, visitantibus certas Ecclesias intra, & extra Urbem concedi consuevit, tenore præsentium elargimur.

Legitime impediti qui eā consequi valeant.

§.3. Regularibus autem personis in claustris perpetuo degentibus, necnon aliis quibuscumque Christifidelibus prædictis, carceris, infirmitatis, vel alio quocumque impedimento detentis, qui supra expressa, vel eorum aliqua præstare nequiverint, ut Confessarius, quem ut infra elegerint, prædicta omnia, & singula, vel eorum aliqua in alia pietatis opera commutare, vel in aliud proximum tempus prorogare possint, eaque injungere, quæ ipsi pœnitentes efficere poterunt, pariter concedimus, & indulgemus.

Facultates Confessariis concessæ.

§.4. Cupientes autem eosdem omnes Christifideles Thesauri hujusmodi participes fieri; Universis, & singulis utriusque sexus Christifidelibus prædictis tam Laicis, quam Ecclesiasticis, Sæcularibus, & Regularibus cujuscumque ordinis, & instituti licentiam concedimus, & facultatem damus, ut sibi ad hunc effectum eligere possint quemcumque Presbyterum Confessarium, tam sæcularem, quam cujusvis ordinis regularem ex approbatis a locorum Ordinariis, qui eos ab omnibus excommunicatio-

nis, suspensionis, & aliis Ecclesiasticis sententiis, & censuris a jure, vel ab homine quavis causa latis, seu inflictis, necnon ab omnibus peccatis, excessibus, criminibus, & delictis, quantumvis gravibus, & enormibus, etiam locorum Ordinariis, sive Nobis, & Sedi Apostolicae, etiam in literis die Coenae Domini legi solitis contentis, atque alias per quascumque Romanorum Pontificum Praedecessorum Nostrorum Constitutiones, quarum tenores praesentibus haberi volumus pro expressis quomodocumque reservatis in foro conscientiae, & hac vice tantum absolvere, & liberare valeant, & insuper vota quaecumque (Religionis, & castitatis exceptis) in alia pia, & salutaria opera commutare, injuncta tamen eis, & eorum cuilibet in sup adictis omnibus casibus poenitentia salutari, aliisque ejusdem Confessarii arbitrio injungendis. Non intendimus autem per praesentes super aliqua irregularitate publica, vel occulta, nota, defectu, incapacitate, seu inhabilitate quoquo modo contracta dispensare, vel aliquam facultatem tribuere dispensandi, seu habilitandi, & in pristinum statum restituendi etiam in foro conscientiae, neque etiam iis, qui a Nobis, & Sede Apostolica, aut ab aliquo Praelato, seu Judice Ecclesiastico excommunicati, seu suspensi, vel interdicti, seu alias in sententias, & censuras incidisse declarati, vel publice denunciati fuerint, nisi infra tempus celebrationis hujusmodi Jubilei satisfecerint, aut cum partibus concordaverint, nullo modo suffragari posse, aut debere.

Contraria tolluntur. §. 5. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon regula nostra de non concedendis Indulgentiis ad instar, ac quorumcumque Ordinum, & Congregationum, sive institutorum regularium, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eisdem Ordinibus, & Congregationibus, atque institutis quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, aut quaevis alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores praesentibus pro sufficienter expressis, & ad verbum insertis, ac formam eorum traditam pro servata habentes, hac vice dumtaxat, illis alias in suo robore permansuris, specialiter, nominatim, & expresse ad effectum praesentium derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque.

Transumptorum fides. §. 6. Ut autem praesentes nostrae ad omnium notitiam facilius deveniant, volumus, ut earumdem exemplis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo personae in dignitate Ecclesiastica constitutae munitis, eadem prorsus fides habeatur, quae haberetur ipsis originalibus, si forent exhibitae, vel ostensae.

Datum Tusculi sub annulo Piscatoris die 10. Octobris 1609. Pontificatus Nostri Anno V. Dat. die 10. Octob. 1609. An. V.

CXXXVIII.

Confirmantur literae Clementis Papae VIII, quibus statuitur, quod Officiales, Provisores, & Vicarii Generales, aliique Judices Ordinarii Episcoporum, Archiepiscoporum, & aliorum Ordinariorum locorum Regnorum Castellae, & Legionis debeant esse in sacris Ordinibus constituti. Ex Regest. in Secret. Brev.

PAULUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. Provisionis nostrae debet provenire subsidio, ut jus suum unicuique conservetur.

Recensentur Clemen. VIII. literae. §. 1. Proinde Nos tenorem quarumdam literarum in forma Brevis fel. rec. Clementis Papae VIII. Praedecessoris Nostri in Secretaria domestica ipsius Praedecessoris repertum ex minuta originali de verbo ad verbum transcribi, & praesentibus adnotari fecimus, pro eo, quod hujusmodi tenore indigere dilecti filii Congregatio Status Ecclesiastici Regnorum Castellae, & Legionis Nobis significarunt: qui quidem tenor talis est, videlicet; Clemens Papa VIII. Ad perpetuam rei memoriam. Ecclesiastici Ordinis dignitati, & decori maxime convenit, ut qui personis Ecclesiasticis, & rerum Ecclesiasticarum in spiritualibus, praesertim administrationi praeficiuntur; ii non solum delata sibi auctoritate suffulti, sed, & tali etiam Ordine sint initiati, ut nec indecorum sit, illos ceteris in sacris Ordinibus constitutis personis praeesse, nec illis post absoluta eorum officia licitum sit ad laicalia vota, cum Ecclesiastici Ordinis dedecore, pertransire. Hoc sane consilio, primum in Calcedonensi, tum in Hispalensi Conciliis provide statutum fuit, ut Vicarii Episcoporum non Laici, sed Clerici esse deberent: Quinimo, ut accepimus, in Provinciali Synodo Toletana Anno Domini 1566. celebrata, cum non esset expresse decisum, An Vicarius, seu Officialis, aut Provisor Generalis Episcopi, & Judex Ecclesiasticus in sacris, aut Minoribus tantum Ordinibus constitutus esse deberet, ad tollendam indecentiam, quae inde provenire poterat, ordinatum fuit, ut Judices Ecclesiastici in sacris ordinibus constituti esse deberent. Cumque itaque nuper dilectorum filiorum Congregationis Status Ecclesiastici Regnorum Castellae, & Legionis nomine Nobis expositum fuerit, ipsos, supradictis de causis, maxime cupere, ut pro ipsius Status Ecclesiastici dictorum Regnorum, in quibus Sacerdotum, & Clericorum in sacris ordinibus constitutorum doctrina, aliisque virtutibus insignium, magna, benedicente Domino, copia reperitur, decore, Apostolica aucto-

ritate statuatur, ut Officiales, Provisorea, & Vicarii Generales eorum Episcoporum, vel Archiepiscoporum, aliique Judiees Ecclesiastici, quos in spiritualibus eia præfici pro tempore contigerit, in sacris ordinibus constituti esse debeant: ac propterea Nobis humiliter fuerit supplicatum, ut in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos justis, ac landabilibus Congregationis hujusmodi petitionibua in præmissis benigne annuere, ac ipsam Congregationem specialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes, ac singulares illius personas a quibusvis excommunicationis, suspenfionis, & interdicti, aliisque Ecclesiastieis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatæ existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutas fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, dictum decretum Concilii Toletani approbantes, ex voto nonnullorum S. R. E. Cardinalium, quibus hoc negocium examinandum, & Nobis referendum commisimus, harum serie, perpetuo statuimus, & ordinamus, ut nullus posthac in perpetuum Officialis, seu Provisoris, vel Vicarii Generalis, seu Judicis Ordinarii alicnjus Archiepiscopi, vel Episcopi, aut alterius personæ jurisdictionem Ecclesiasticam obtinentis in dictis Regnis Castellæ, & Legionis muneribus fungi, aut ad ea munera eligi, & deputari possit, qui in aliquo saltem ex ordinibus sacris non fuerit constitutua; Ac propterea Venerabilibus Fratribus Archiepiscopis, & Episcopis, & aliis jurisdictionem Ecclesiasticam obtinentibus in dictis Regnis Castellæ, & Legionis districte præcipiendo mandamus, ne deinceps quempiam in aliquo saltem ex sacris ordinibus non constitutum in eorum Officialem, Provisorem, aut Vicarium Generalem, seu Judicem Ordinarium deputent, eligant, assumant, admittant, vel retineant, & nihilominus omnes, & singulas deputationes, electiones, assumptiones, admissiones, ac dispensationes ad hujusmodi munera, aut aliquod illorum de quibusvis personis in aliquo sacro ordine non constitutis quandocumque, & per quoscumque faciendas nullas, & invalidas, ac nullius roboris, & momenti fore, & esse; Sicque per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales etiam de latere Legatos, & Nuncios, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judieari, & definiri debere, ac irritum, & inane, quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari decernimus. Quocirca dilectis filiis causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ generali Auditori, & Nostro, & Apostolicæ Sedis in Regnis Hispaniarum Nuncio nunc, & pro tempore existentibua per præsentes committimua, & mandamus, quatenut ipsi, vel alter eorum præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte dictæ Congregationis, aut interesse habentium fuerint requisiti per se, vel alios solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes faciant auctoritate nostra præmissa per eos, ad quoa spectat, & in futurum spectabit, inviolate perpetuo observari; Contradictores quoscumque per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita compescendo. Non obstantibus fel. re. Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris Nostri de una, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad judicium non trahatur, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, & quarumvis Ecclesiarum etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis Ecclesiarum Præsulibus, aut aliis quibuscumque personis sub quibusvis tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, ac irritantibus, & aliis decretis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, & singulis eorum tenorea, præsentibus pro expressis, & ad verbum insertis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus contrariis quibuscumque: Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem. Cœterum quia difficile foret præsentes literas ad singula quæque loca, ubi necesse fuerit, deferri, volumus, & Apostolica auctoritate decernimus, quod earumdem præsentium transumptis, etiam impressis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub annulo Piscatoris die prima Februarii 1609 Pont. nostri Anno Nono.

Confirmantur.

§. 2. Cœterum, ut earumdem literarum tenor sic insertus omnimodam rei, seu facti certitudinem faciat, auctoritate Apostolica decernimus, ut illud idem robur, eamdemque vim, & vigorem dictus tenor in omnibus, & per omnia habeat, quem haberent originales literæ prædictæ, ac eadem prorsus eidem tenori fides adhibeatur, quandocumque, & ubicumque sive in Judicio, sive alibi, ubi fuerit exhibitus, vel ostensus, ac illi pariter stetur, sicut eisdem literis originalibus staretur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Per hoc autem nullum jus cuiquam de novo acquiri volumus, sed antiquum solummodo conservari.

Da-

Datum Romæ apud Sanctum Marcum ſub annulo Piſcatoris die 16. Octob. 1609. Pont. noſtri Anno V.

Dat. die 16. Octob. 1609. An. V.

CXXXIX.

Moderatio Indultorum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, ſuper collatione Beneficiorum Eccleſiaſticorum.

Aliam habemus moderationem Pii Quinti in Conſtitut. XXIV. Sanctiſſimus. *Tom. IV. Par. II. fol.* 312. *Ac aliam Gregorii XIV. in Conſtitut. XLIV.* Sanctiſſimus. *Tom. V. Par. I. fol.* 317.

Sanctiſſimus in Chriſto Pater, & D. Noſter D. Paulus Divina providentia PP. V. Provide attendens, quod vacatione beneficiorum Eccleſiaſticorum Sedis Apoſtolicæ diſpoſitioni reſervatorum, etiam apud illam pro tempore occurrente, ex quibuſdam indultis, & facultatibus Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, ſuper diſpoſitione beneficiorum hujuſmodi, conceſſis, Sedes ipſa omnium parens, & alumna ſæpenumero impeditur, quo minus ſolitam ejus benignitatem erga pauperes, & perſonas de ſe benemeritas, ac alias ſibi gratas, & acceptas, liberaliter exercere poſſit.

Moderatio indultorum S. R. E. Cardinalium ſuper collatione beneficiorum.

§. 1. Volens propterea ſuper his opportunæ proviſionis remedium, ut par eſt adhibere, ſimulque contentionibus, & litibus, circa facultatum, & indultorum præfatorum interpretationem oriri ſolitis obviare, fel. recordationis Pii etiam V., & Gregorii XIV. Romanorum Pont. Prædeceſſorum ſuorũ veſtigiis in ea parte inhærendo, motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnia, & quæcumque indulta, conceſſiones, facultates, & privilegia conferendi quæcumque apud Sedem Apoſtolicam præfatam vacantia, aut impoſterum vacatura Beneficia Eccleſiaſtica, cum cura, & ſine cura, ſæcularia, & quorumvis Ordinum regularia, quomodocumque qualificata, etiam inter quaſcumque perſonas litigioſa, ad collationem, proviſionem, præſentationem, electionem, & quamcumque aliam diſpoſitionem tam dictorum Cardinalium ratione Patriarchalium, Metropolitanarum, & Cathedralium, ac aliarum Eccleſiarum (non tamen earum, quibus in titulum, aut denominationem ſui Cardinalatus præſunt, circa quæ aliquid de novo diſponere non intendit) necnon Monaſteriorum, Prioratuum, dignitatum, & aliorum quorumcumque Beneficiorum Eccleſiaſticorum, quæ quomodolibet obtinent, & impoſterum obtinebunt, ac etiam quorum collatio, & proviſio, & quævis alia diſpoſitio illis ex cauſa factæ per eos ceſſionis regiminis, & adminiſtrationis, ſeu commendæ, aut reſignationis Eccleſiarum, Monaſteriorum, & aliorum hujuſmodi Beneficiorum, Apoſtolica auctoritate reſervata, &c. exiſtit, vel impoſterum reſervabitur, quam etiam aliorum quorumcumque inferiorum collatorum, aut collatricum, conjunctim, vel diviſim, de jure, privilegio, conſuetudine, aut alias quomodolibet pertinentia, ac etiam illa commendandi, & alias de eis diſponendi, vel de conſenſu ipſorum Cardinalium requirendo in proviſione eorumdem beneficiorum apud Sedem eamdem, ut præfertur, vacantium, per Sanctitatem Suam ficienda, & quod ſine conſenſu hujuſmodi factæ proviſiones, aut quævis aliæ diſpoſitiones nullæ, & irritæ ſint omnibus, & ſingulis Cardinalibus præfatis per quoſcumque Romanos Pontifices, ac Sanctitatem Suam, & dictam Sedem, etiam motu, ſcientia, poteſtatiſque plenitudine ſimilibus, & conſiſtorialiter, ac etiam ex pactis inter dictos Pontifices, & Cardinales diverſis temporibus factis, firmatis, & juratis, nec non quibuſvis onerosis, & aliis cauſis conceſſa, ac etiam iteratis, aut multiplicatis vicibus approbata, innovata, & extenſa, quibuſcumque concepta formulis, ac etiam reſtitutivis, mentis atteſtativis, præſervativis, derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficaciſſimis, & inſolitis clauſulis, etiam vim contractus inducentibus, ac irritanti, & quod ſine eorum conſenſu derogationes pro tempore factæ nemini ſuffragentur, aliiſque decretis ſuffulta, quorum omnium tenores Sanctitas Sua haberi voluit pro expreſſis, ſpecialiter, & expreſſe revocavit, literaſque Apoſtolicas deſuper confectas, & quoad ea, in quibus illa effectum nondum ſortita erant, & deinde ſequuta quæcumque caſſavit, annullavit, vireſque, & effectum de cætero non habere decrevit. Salva tamen remanente facultate conſenſus per ipſos Cardinales in proviſionibus Apoſtolicis beneficiorum per obitum familiarium continuorum commenſalium eorumdem Cardinalium, etiam apud Sedem prædictam vacantium præſtandi, juxta formam Regulæ Cancellariæ Apoſtolicæ ſuper hoc editæ, & in caſibus tantum in ipſa Regula expreſſis. Voluit ulterius, quod eadem beneficia per obitum familiarium continuorum commenſalium eorumdem Cardinalium poſthac, tam apud eamdem Sedem, quam extra Romanam Curiam vacantia, etiamſi ad alicujus alterius Cardinalis collationem, vel aliam diſpoſitionem pertinere deberent, etiamſi tunc ceſſent aliæ Apoſtolicæ reſervationes hactenus editæ, nihilominus impoſterum diſpoſitioni Sanctitati Suæ reſervata cenſeantur, itaut in proviſionibus talium beneficiorum ſuper expeditionibus literarum illius Cardinalis, cujus tunc familiaris defunctus extitit, ſi ipſe Cardinalis tunc præſens in eadem Curia fuerit conſenſus omnino requiri debeat, non autem beneficia hujuſmodi, etiam eodem Cardinale ab ipſa Curia abſente, ſeu prædefuncto, vel alias conferre, impedito ad collationem, ſeu quamvis aliam diſpoſitionem Cardinalis ordinarii collatoris ullo modo pertineant, neque ejuſdem Cardinalis ordinarii collatoris, etiam in dicta Curia tunc præſentis, conſenſus quoquomodo requi-

requiratur. Easdemque Constitutiones, & Regulas Cancellariæ, etiam declaratorias super beneficiis familiarium prædictorum Cardinalium editas, & edendas, tam quoad Cardinales indulta hujusmodi habentes, quam non habentes, atque adeo indulta ipsa ad terminos præsentis Constitutionis reduxit, & moderatus fuit,

Declaratio, quod hæc constitutio extendantur ad indulta de cætero concedenda.

§. 2. Insuper statuit, & ordinavit, quod in quibuscumque facultatibus, & indultis, quæ deinceps singulis Cardinalibus præfatis, præsentibus, & futuris super hujusmodi beneficiorum, ut præfertur vacantium, & vacaturorum dispositione, aut de consensu ipsorum Cardinalium in provisionibus eorumdem beneficiorum requirendo per Sanctitatem suam, & quoscumque alios Romanos Pontifices Successores suos, dictamque Sedem pro tempore concedentur, eadem præsens constitutum ad unguem omnino observari debeat, omnesque literæ Apostolicæ desuper tam per Cancellariam præfatam, quam Cameram Apostolicam, ac etiam via secreta, sub Annulo Piscatoris absque limitationibus, & moderationibus prædictis, ac alias præter, & contra formam, atque tenorem præsentis Constitutionis hujusmodi, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine paribus, etiam cum præsentium speciali, & expressa derogatione pro tempore expeditæ nullius sint roboris, vel momenti, nec cuipiam suffragentur.

Clausula sublata &c.

§. 3. Decernens sic in iis, cæterisque omnibus præmissis per quoscumque, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac etiam ipsos Cardinales, sublata eis, quavis aliter judicandi, atque interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, aut definiri debere, necnon irritum, & inane, quidquid secus super his per quoscumque, etiam prætextu indultorum, facultatum, & concessionum hujusmodi, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio côtrariorum.

§. 4. Statuto, & ordinatione, decreto, & declaratione Suæ Sanctitatis in crastinum ejus assumptionis ad summi Apostolatus apicem editis, quod Cardinales in Constitutionibus, & Regulis per eam post priorum suarum Constitutionum, & Regularum editionem, & publicationem imposterum faciendis non includantur, nisi illæ eorumdem Cardinalium favorem concernant, vel ipsæ edendæ Constitutiones de illorum, seu majoris partis eorum consilio editæ fuerint, nec non prædictis, & quibuscumque aliis Regulis, Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque nequaquam obstantibus.

Placet Motu proprio publicetur, & describatur C.

CXL.

Locus Columnæ S. Laurentii nuncupatus in Civitate Mediolanensi Ecclesiastica privatur immunitate.

Ex Regest. in Secret. Brev.

PAULUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Vices illius, qui dilexit Justitiam, & odit iniquitatem, ac propterea unxit illum Deus, Deus ejus præ consortibus ejus, quamquam immeriti gerentes in terris, ex debito officii Nostri præcipue debemus scelerum fomenta, cum possumus, omnino prohibere.

Locus Columnæ S. Laurentii nuncupatus asylus facinorosorũ erat.

§. 1. Nuper siquidem pervenit ad aures Nostras non sine animi Nostri molestia, in Civitate Mediolanen. non admodum longe ab Ecclesia S. Laurentii locum esse, Columnas ejusdem S. Laurentii nuncupatum ultra triginta passuum intervallũ ab eadem Ecclesia distantem, qui quidem locus, quoniam Ecclesiastica immunitate gaudet, ob ejus opportunitatem facinorosorum hominum, ac merita scelerum supplicia fugientium, & Curiæ sæcularis contumacium, receptaculum, & asylum, non sine pacis publicæ, & Justitiæ detrimento existit:

Ecclesiastica immunitate destituitur.

§. 2. Quapropter Nos huic malo, quantum cum Domino possumus, pro Pastoralis officii debito providere volentes, & loci prædicti denominationes, situm, confinia, & alias circumstantias, nec non immunitatis hujusmodi privilegiorum, & scripturarum tenores, præsentibus pro sufficienter expressis, & ad verbum insertis habentes, motu proprio, & ex certa scientia Nostra, maturaque deliberatione, prædictum locum, Columnas S. Laurentii nuncupatum, ultra triginta passuum intervallum ab Ecclesia prædicta S. Laurentii distantem, videlicet Columnas, Intercolumnia, Apothecas, Domos, Tabernas, Officinas, Viridaria, Curtes, seu Areas, Anditum, seu transitum, per quem ad Plateam prædictæ Ecclesiæ itur, viam, seu situm inter Apothecas, & Columnas existentem, quæ omnia, sicut accepimus continentur intra spatium, quod est a Columnis prædictis ad Plateam ejusdem Ecclesiæ exclusive, cujus spatii longitudo tantum, quantum Columnæ ipsæ prædictæ, & ab uno latere ad anditum usque, quo ad Domos Canonicales itur, exclusive, & non ultra extenditor, latitudo vero quoad partem quidem, quæ dextrorsum est euntibus a Columnis prædictis prope dictum anditum ad Plateam dictæ Ecclesiæ ultra quadraginta, & unum, quoad alteram vero partem, quæ sinistra est, per eumdem anditum ab iisdem Columnis pariter euntibus, & quoad anditum ipsum triginta tria brachia mensuræ illarum partium non excedit, per dilectum filium Vicarium Venerabilis Fratris Archiepiscopi Mediolanen. in spiritualibus generalem, cum interventu personæ per Curiam sæcularem ejusdem Civitatis deputandæ, terminan., auctoritate Apostolica, tenore præ-

præsentium, immunitate Ecclesiastica prædicta perpetuo destituimos, ita quod imposterum perpetuis futuris temporibus ad locum hujusmodi, intra hujusmodi fines, & spatia comprehensum dumtaxat, ex quacumque causa confugientes, aut in iis degentes, nullo Ecclesiasticæ immunitatis privilegio gaudeant, sed in Judicis sui potestate libere remaneant, indeque extrahi absque ullo censuræ, ac pœnæ Ecclesiasticæ incursu, perinde atque e cæteris locis prædicta immunitate non gaodentibus, possint:

Clausulæ. §. 3. Decernentes ita, & non aliter per quoscumque Judices ordinarios, & Delegatos etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum. §. 4. Non obstantibus præmissis, ac Apostolicis, nec non in synodalibus, Provincialibusque, & generalibus Conciliis editis specialibus, vel generalibus Constitutionibus, & ordinationibus, nec non dictæ Ecclesiæ S. Laurentii, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Salva immunitate cæterorum locorum. §. 5. Volumus autem, & decernimus, per easdem præsentes, nullum omnino præjudicium Plateæ ejusdem Ecclesiæ S. Laurentii, ac aliis omnibus, & singolis locis tam Plateæ, quam loco prædicto, ut supra descripto vicinis, aut circumstantibus, quæ Ecclesiastica quomodolibet gaudent immunitate, fieri, sed suum illis privilegium illæsum remanere, perinde, ac si præsentes non emanassent.

Terminus exequutioni harum literarum præfixus. §. 6. Volumus, etiam, & mandamus, ut præsentes Nostræ literæ nonnisi post duos Menses, a data præsentium computan., vires habeant, & quod infra dictos duos Menses locus hujusmodi per Vicariom, cum interventu personæ, ut præfertur, deputandæ, omnino terminetor: Quodque omnes, & singuli, qui hoc tempore, & infra dictos duos Menses a data earumdem præsentium in prædicto loco, immunitate Ecclesiastica fruendi causa commorantur, & commorabuntur, vel ad ea consugerint, inde abire, & quocumque voluerint, se conferre libere, & licite, absque ullo impedimento, permittantur, alioquin Ecclesiastica immunitas violata censeatur, ac censuris, & pœnis juris communis, ac Sacri Concilii Tridentini, & Apostolicarum Constitutionum illis violatores teneantur:

Transumptis danda fides. §. 7. Utque præsentium earumdem transumptis, etiam impressis, & manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur in Judicio, & extra illud, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. die 31. Octob. 1609. An. V. Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris, die ultima Octobris, 1609. Pontificatus Nostri Anno V.

C X L I.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Confirmatio Concordiæ inter Regem Catholicum, & Clerum Regnorum Castellæ, & Legionis initæ super solutione primæ Decimæ,

PAULUS PAPA QUINTUS.

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium. PRo Nostro munere in his partes Nostras libenter interponimus, quæ ad concordiam, & pacem inter Catholicos Reges, & Ecclesiasticas personas super exactionibus Apostolica auctoritate faciendis, pertinere dignoscuntor.

Philippus Rex, & Capitula Ecclesiarum concordiam ineunt super solutione primæ Decimæ. §. 1. Nuper siquidem, sicut Nobis exponi fecerunt charissimos in Christo filius Noster Philippus III. Hispaniarum Rex Catholicus, ac dilecti filii singula Toletan., Hispalen., Compostellan., Granaten., Burgen., Legionen., Oveten. Palentin., Corduben., Abulen., Civitaten., Salamantin., Conchen., Segobien., Osomen., Placentin., Pacen., Caurien., Gienoen., Pampilonen., Calaguritan., Calciaten., Gadicen. Tuden., Zamoren., Malacitan., Aurien., Astoricen., Carthaginen., Lucen., Canarien., Guadicen., & Seguntin. Ecclesiarum Capitula, quæ universum Clerum Regnorum Castellæ, & Legionis repræsentant, considerantesque iidem Philippus Rex, & Capitula prædicta, gratiam, & concessionem primæ Decimæ quarumlibet Ecclesiarum Parochialium in omnibus Hispaniarum Regnis, & Insulis illis adjacentibus, dudum per fel. recor. Pium Papam Quintum Prædecessorem Nostrum clar. mem: Philippo II. Hispaniarum Regi Catholico ejusdem Philippi III. Regis Genitori ad quinquennium concessam, & postea pluries a rec: memor: Gregorio XIII., ac deinde a Sixto V., & postmodum a Gregorio XIV., ac denique a Clemente VIII. Prædecessoribus Nostris etiam pluries, & ultima vice ad aliud quinquennium a tempore in infrascripto Concordiæ Instrumento, ut asseritur, expresso, incboatum, prorogatum, & extensum, prout in singulis eorumdem Prædecessorum desuper expeditis literis plenius continetur, si eisdem modo, & forma, quibus concessa est, exequutioni demandaretur, id non sine ejusdem Cleri incommodo exequi posset, cupientesque præmissis, ea, qua potest, ratione occurri, quo facilius illa, ad quæ tenentor, ab ipsis adimpleri valeant, ipsæque personæ Ecclesiasticæ onus illis, eam ob causam, incumbens, supportare facilius possint, ad infrascriptam Concordiam per eorum Procuratores ad hoc specialiter deputatos, insimul devenerunt, videlicet.

Articuli concordiæ. §. 2. In primis, quod prædictus Status Ecclesiasticus Coronæ Castellæ, & Legionis dareut dicto Philippo Regi, seu personæ ab eo deputatæ ducentos, & quinquaginta mille ducatos, qui ascendunt ad numerum nonaginta trium computorum, & septuagintorum, & quinquaginta millium

Mo-

Morapetinorum quolibet anno, durantibus quinque annis prorogationis pro iis, quæ ad hujusmodi effectum dicto Regi debentur, & ad eum spectant ratione dictorum Regnorum Castellæ, & Legionis, non compræhensis in dictis ducentis, & quinquaginta millibus ducatis, Regnis Aragoniæ, Cathaloniæ, & Valentiæ, ac Insulis illis adiacentibus, ita ut dictus Philippus Rex ab illis possit exigere, prout sibi visum foret, ex prorogatione hujusmodi provenien., excepta Ecclesia Oriolen., cujus dispositio, & pars ingreditur, & computatur una cum Statu Ecclesiastico Coronæ Castellæ; quiquidem ducenti, & quinquaginta mille ducati persolvi deberent, ut infra, videlicet: ex fructibus Anni 1607. in duabus solutionibus æqualibus, & quia prima illarum debuisset esse jam facta in fine Mensis Junii Anni 1608., & secunda in fine Novembris ejusdem anni, ex eo quia fuit dilatum fieri Congregationem, & concordia non fuerat inita, & propterea fuerunt factæ prima, & secunda solutio in fine supradicti Mensis Novembris dicti Anni 1608. & ducenti, & quinquaginta mille ducati fructuum prædicti anni 1608. in duabus æqualibus solutionibus, videlicet in fine Mensis Junii, & in fine Mensis Novembris præsentis Anni 1609., & sic successive in tribus restantibus annis, donec adimpleantur prædicti quinque anni supradictæ prorogationis, quos dabunt, & solvent suis sumptibus in Capitulis singularum Diœcesum, juxta, & secundum repartitionem, & distributionem infrascriptam, inter se factam a prædicto Statu Ecclesiastico; duas partes in moneta aurea, sive argentea aliam vero tertiam partem in moneta de Vellon nuncupata, absque eo quod in futurum trahatur in consequentiam, & quod id repartiatur, & particulariter exigatur in qualibet Diœcesi ex redditibus decimalibus, & primitiis, quia super illis, & illis, & non aliis redditibus Ecclesiasticis sunt distribuendi, & exigendi in uno quoque dd. quinque annorum præd. ducenti, & quinquaginta mille duc. & ex tunc remanebant obligati, prout obligabant sua Capitula generaliter, & se obligarent, & obligare deberent specialiter pro toto d. octavo quinquennio ad illorum solutionē annis singulis, juxta divisionem infrascriptam, videlicet. Capitulum Ecclesiæ Toletan. pro se, & sua Diœcesi solveret summam quatuordecim millionum, trecentorum, ac decem, & septem millium, nec non noningentorum, & viginti quatuor Morapetinorum; Capitulum Ecclesiæ Hispalen. novem millionum, quadringentorum, & octuaginta octo millium, & quingentorum, ac quinquaginta Morapetinorum, Capitulum Ecclesiæ Salamantin. duorum millionum, & quadringentorum, & sexaginta unius millium, & duodecim Morapetinorum; Capitulum Ecclesiæ Zamoren. pro se, & sua Diœcesi duorum millionum, & trecentorum, & viginti novem millium, & noningentorum, ac duodecim Morapetinorum; Capitulum Ecclesiæ Seguntin. pro se, & sua Diœcesi, duorum millionum, noningentorum, & quatuordecim millium, ac centum, & viginti novem Morapetinorum; Capitulum Ecclesiæ Conchen., trium millionum, & noningentorum quadraginta duorum millium, & quingentorum, ac octuaginta unius Morapetinorum; Capitulum Ecclesiæ Carthaginen., unius millionis, quadringentorum, & quinquaginta duorum millium, ac centum, & quinquaginta duorum Morapetinorum; Capitulum Ecclesiæ Oriolen., quadringentorum, & quadraginta millium, ac trecentorum, & nonaginta septem Morapetinorum, Capitulum Ecclesiæ Cordnben., trium millionum, & triginta duorum millium, ac centum, & octuaginta quinque Morapetinorum; Capitulum Ecclesiæ Pacen. pro se, & sua Diœcesi, unius millionis, & sexcentorum, ac nonaginta unius millium, & ducentorum, ac triginta unius Morapetinorum. Capitulum Ecclesiæ Caurien. pro se, & sua Diœcesi, unius millionis, & septingentorum millium, ac octingentorum, & quinquaginta unius Morapetinorum; Capitulum Ecclesiæ Placentin. pro se, & sua Diœcesi, duorum millionum, & ducentorum, ac quadraginta novem millium, & septingentorum, ac viginti unius Morapetinorum. Capitulum Ecclesiæ Giennen. pro se, & sua Diœcesi, unius millionis, & noningentorum, ac unius millium, & quingentorum, ac viginti Morapetinorum. Capitulum Ecclesiæ Compostellan. pro se, & sua Diœcesi duorum millionum, & trecentorum, ac septnaginta novem millium, & ducentorum, ac octuaginta novem Morapetinorum; Capitulum Ecclesiæ Burgen. pro se, & sua Diœcesi sex millionum, & octoginta duorum millium, ac septingentorum, & unius Morapetinorum: Capitulum Ecclesiæ Legionen., duorum millionum, & sexcentorum, ac viginti sex millium, & septingentorum, ac viginti quatuor Morapetinorum; Capitulum Ecclesiæ Oveten., unius millionis, & duodecim millium, ac octingentorum, & viginti sex Morapetinorum; Capitula Ecclesiarum Calaguritan., & Calcianen. pro se, & suis Diœcesibus, duorum millionum, & quingentorum sex millium, & quingentorum, & viginti septem Morapetinorum. Capitulum Ecclesiæ Astoricen., pro se, suaque Diœcesi, unius millionis, & ducentorum, ac triginta millium, & sexaginta octo Morapetinorum; Capitulum Ecclesiæ Segobien. pro se, & sua Diœcesi, duorum millionum, & septingentorum, ac octuaginta novem millium, & trecentorum, ac quinquaginta septem Morapetinorum; Capitulum Ecclesiæ Oxonen. pro se, & sua Diœcesi, duorum millionum, & septingentorum, & triginta duorum millium, & ducentorum, ac tredecim Morapetinorum; Capitulum Ecclesiæ Aurien. pro se, & sua Diœcesi unius millionis, & nonaginta quatuor millium, ac centum, & decem, & octo Morapetinorum; Capitulum Ecclesiæ Lucen. pro se, & sua Diœcesi, trecentorum, & decem millium, ac quadringentorum, &

quadraginta Morapetinorum; Capitulum Ecclesiæ Mindonien. pro se, & sua Diœcesi ducentorum, & octuaginta quinque millium, & sexaginta octo Morapetinorum. Capitulum Ecclesiæ Tuden, pro se, & sua Diœcesi, quadringentorum, triginta quinque millium, & quingentorum, ac septuaginta octo Morapetinorum. Capitulum Ecclesiæ Palentin. pro se, & sua Diœcesi, trium millionum, & septingentorum, ac triginta sex millium, ac centum, & sexdecim Morapetinorum. Capitulum Ecclesiæ Gadicen. pro se, & sua Diœcesi, sexcentorum, & quinquaginta novem millium, ac quingentorum, & quinquaginta novem Morapetinorum. Capitulum Ecclesiarum Regni Granatæ pro se, & sua Diœcesi, trium millionum, & centum, ac triginta quinque millium, & seacentorum, ac quinque Morapetinorum. Capitulum Ecclesiæ Pampilonen., unius millionis, centum, decem, & novem millium, ac octingentorum, & quinquaginta novem Morapetinorum. Capitulum Ecclesiæ Canarien., pro se, suaque Diœcesi quadringentorum, quadraginta septem millium, & nonagintorum, ac quadraginta trium Morapetinorum: Capitulum Ecclesiæ Vallisoletan., unius millionis, seacentorum, & septuaginta millium, ac quingentorum, & quadraginta Morapetinorum: Abbatia de Alfaro octuaginta novem millium, ac quingentorum, & octuaginta septem Morapetinorum; Abbatia de Aqueda 156780. Morapetinorum: Vicaria de Albadeliste 179177. Morap, Milites Militiæ S.Jacobi duorum millionum, & noningentorum, ac undecim millium, seacentorũ, & triginta quatuor Morapetinorum; Milites Militiæ de Calatrava, duorum millionum, & centum, ac octuaginta trium millium, & septingentorum, ac viginti quatuor Morapetinorum, Milites Militiæ de Alcanthara, unius millionis, noningentorum, & trium millium, ac septingentorum, & septuaginta Morapetinorum. Qui quidem ducenti quinquaginta mille ducati ascendunt ad nonaginta tres milliones, & septingentos, ac quinquaginta mille Morapetinos, Insuper, quod aliquis de comprehensis in prædicta concessione, & prorogatione, cujusvis dignitatis, præeminentiç, ordinis, & Religionis existat, non eximatur a solutione ratæ illius tangentis dictorum ducentorum, & quinquaginta millium ducatorum quolibet anno, dictis quinque annis durantibus. Et, quod si Nos, aut dictus Rex eximeret aliquem ex dictis personis, vel Militiis sic comprehensis in dicta concessione, & prorogatione, Idem Rex fieri mandet desuper justam refectionem, recipiendo ab ipsis Ecclesiis ad suum computum, defalcando ex dictis ducentis, & quinquaginta mille ducatis ratam tales personas, vel Militias tangentem. Rursus, quodquælibet personæ cujuscumque qualitatis, & dignitatis existant, quæ percipiunt, & percipient pensiones, comprehendi debeant, ad effectum contribuendi ad instar aliorum redditunm decimalium in divisione hujusmodi ducentorum, & quinquaginta millium ducatorum, non obstante quacumque clausula, exemptione, prærogativa, aut donatione, & obligatione, etiam in forma Cameræ in sui favorem factis. Quodque Decimæ, & Tertiæ, quas idem Philippus Rex habet, & quocumque modo possidet, vel alias vendidit, aut impignoravit cum evictione, & declaratione, quod sint, & esse debeant liberæ a divisione, & subsidio, & qualibet alia impositione Apostolica, remanere debeant liberæ, & salvæ a reparatione dictorum ducentorum, & quinquaginta millium ducatorum, absque eo, quod hac de causa, vel aliqua alia, nisi ea contentis in præsenti concordia, aliquid minuatur ex summa ducentorum, & quinquaginta millium ducatorum hujusmodi. Reliquæ vero tertiæ, decimæ, & aliæ primitiæ per quascumque Ecclesias, Collegia, Universitates, Monasteria, & quascumque personas possessæ, & perceptæ, quocumque titulo, jure, consuetudine, seu privilegio fuerint, remaneant compræhensæ, & contribuere debeant in dicta divisione ducentorum, & quinquaginta millium ducatorum hujusmodi. Insuper, quod dictus Philippus Rex recipere debeat, & recipiat ad computum omne id, quod tanget, & fuerit juste distributum Mensis Archiepiscopalibus, & Episcopalibus dictorum Regnorum Castellæ, & Legionis eadem Sede vacante, intuitu dictorum ducentorum, & quinquaginta millium ducatorum. Quodque dictus Philippus Rex debeat mandare, dari quascumque cædulas, & mandata solita, & necessaria, ad effectum, ut brachium sæculare det, & præstet favorem, & auxilium ad exequutionem, & exactionem dictæ divisionis prædictorum ducentorum, & quinquaginta millium ducatorum, & expensarum desuper faciendarum, &, ut negotia præsentem concordiam tangentia, non ducantur, aut trahantur ad Audientias Regias per vim, neque in illis se intromittant. Præterea, ut pro parte dictorum Philippi Regis, & Status Ecclesiastici prædictorum Regnorum, supplicetur Nobis, ut concederemus Breve, quo confirmaremus, & approbaremus dictam concordiam, quam teneantur adimplere omnes Ecclesiæ dictorum Regnorum, tam illæ, quarum Procuratores ibi aderant, quæ majorem partem constituunt, quam illæ, quæ Procuratores non habebant, sive quæ non se suscripserunt. Rursus, quod Judices, Commissarii Apostolici, Exequutores generales dictæ Commissionis, & prorogationis, dent, & dare debeant provisiones, & subdelegationes Judicum, & reliqua omnia necessaria ad exactionem dictorum ducentorum quinquaginta millium ducatorum, & expensarum; quodque omnia debita, quæ debentur Capitulo, vel Dignitati, aut Canonico, exigi possint a Judicibus subdelegatis, si tamen tale debitum sit de fructibus, vel redditibus, super quibus est impositum, & oneratum prædictum excusatum. Et subdelegati sint de Capitulis, Dignitatibus, & Canoni-

nonicis, & non alii, ut moris est. Et quoties ad dictos Commissarios Subdelegatos fuerit appellatum per viam gravaminis, quo aliquis se læsum prætendat ex dicta divisione, & repartitione, si Judex desuper aliquid ordinaverit, nihilominus interim non suspendet solutionem, neque impediat Subdelegatis exequutionem exactionis, & super omnibus justitiam administrent, & alias, prout in publico desuper a dilecto filio Joanne de Talavera Scriba Regio, & publico Notario sub die 7. mensis Januarii præsentis Anni 1609. confecto instrumento, plenius dicitur contineri.

Partes concordiæ confirmari petunt.

§. 3. Cum autem, tam Philippus Rex, quam Capitula, & Status Ecclesiastici Regnorum Castellæ, & Legionis hujusmodi cupiant concordiam hujusmodi pro illius majori validitate Apostolicæ confirmationis robore communiri. Ac propterea Nobis humiliter supplicari fecerunt, ut in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Confirmat Paulus.

§. 4. Nos, qui honestis Regis, & Capitulorum prædictorum votis libenter annuimus, eaque favoribus prosequimur opportunis, eumdem Philippum Regem, ac singulares personas Capitulorum hujusmodi, a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatæ existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, necnon concordiæ, & Instrumenti prædictorum veriores tenores, præsentibus pro expressis habentes, supplicationibus inclinati, concordiam hujusmodi, & inde sequuta quæcumque, etiam si ad exactionem pecuniarum in eadem concordia contentarum, etiam ante hujusmodi nostram confirmationem, in totum, vel in partem sit processum, Apostolica auctoritate, tenore præsentium approbamus, & confirmamus, illisque perpetuæ, & inviolabilis Apostolicæ firmitatis robur adjicimus, supplentes omnes, & singulos tam juris, quam facti defectus, si qui forsan intervenerint in eisdem, eaque, ac tam quoad Capitula, quæ nullo modo prædictis concordiæ, & distributioni interfuerunt, nec illis consenserunt, etiamsi S.R.E. Cardinales fuerint, Ecclesias, & alia Beneficia possidentes, nec non decimas, primitias, & alios fructus in dicta concordia expressos exigentes, valida, & efficacia esse, & per eos omnes inviolabiliter observari debere, ipsosque ad illorum omnium observationem, & solutionem, omnibus viis, ac juris, & facti remediis cogi, & compelli posse, & debere decernimus.

Easque a censuris, si quas ob initam concordiam incurrerint, absolvit.

§. 5. Absolventes etiam, si opus fuerit, tam ipsum Philippum Regem, quam quoscumque ejus Ministros, necnon quascumque Ecclesiasticas tam sæculares, quam regulares personas a quibusvis censuris, & pœnis, si quas propter præmissa quomodolibet incurrerint, etiamsi in irregularitatem aliquam inciderint, ac Missas, & alia Divina Officia interim, non tamen in contemptum clavium celebraverint, super qua irregularitate hujusmodi, sic per eos forsan quomodolibet incursa, harum serie, dispensamus, nec propterea fructus Ecclesiarum, & Beneficiorum obtentorum suos non fecisse, dici, aut censeri posse declaramus: ac ab eis omnem inhabilitatis maculam, sive notam, si quam propter præmissa quomodolibet incurrerint, abolemus, eosque in pristinum, & eum, in quo ante præmissa quomodolibet erant statum, in omnibus, & per omnia restituimus, & plenarie reintegramus, ac restitutos, repositos, & plenarie reintegratos per præsentes nuntiamus.

Et ad concordatas solutiones Monasteria etiam, & pia Loca vult teneri.

§. 6. Cæterum ad obviandum litibus, & controversiis, quæ inter personas Ecclesiasticas oriri possent, harum serie declaramus, ad contributionem solutionum, hujusmodi concordiæ vigore faciendarum, Monasteria, & Loca Pia quæcumque respectu etiam eorumdem Beneficiorum, quæ vulgo dicuntur *de la Branza*, *&* *Crianza*, quæ videlicet pro usu, & victu personarum eorumdem Monasteriorum, & Piorum Locorum inserviunt, teneri, & obligatos fore declaramus.

Clausulæ.

§. 7. Sicque in præmissis omnibus, & singulis per quoscumque Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, etiam Sacri Palatii Apostolici Auditores, etiam ejusdem S. R. E. Cardinales, ubique judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Exequutores designat.

§. 8. Et nihilominus Venerabili Fratri moderno, & dilectis filiis, Nostro, & Apostolicæ Sedis apud dictum Philippum Regem nunc, & pro tempore existenti Nuncio, & Commissario generali Cruciatæ in Regnis prædictis, per præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel alter eorum per se, vel alium, seu alios, præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte dicti Philippi Regis, & singularum personarum prædictarum fuerint requisiti, ad exequutionem eorum omnium, quæ in dicta concordia continentur, procedant, & per eos, ad quos spectat, eamdem observari curent, & faciant, necnon eisdem Nuncio, & Commissario generali injungimus, quod ubi, & quoties super repartitione, & aliis in dicta concordia contentis, aliquas differentias exortas suisse compererint, illas, absque retardatione solutionis, juxta repartitionem jam factam, & faciendam, judicio eorum æquabili, componant compositione, & terminent justitiam partibus ministrando; Nos enim eisdem, tam præmissa peragendi, quam quidquid super præmissis statuerint, omni, & quacumque appellatione remota exequutioni debitæ demandandi: Necnon contradictores quoslibet, & rebelles per opportuna juris, & facti remedia, ac demum per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, appellatione

ne postposita, compescendo, legitimisque super his habendis, servatis processibus, sententias, censuras, & poenas ipsas, etiam iteratis vicibus, aggravando, auxiliumque brachii sæcularis invocando, plenam, & liberam facultatem concedimus.

Obstantia tollit.

§.9. Non obstantibus fel: re: Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris Nostri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, & aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon quibusvis etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, necnon legibus etiam municipalibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis in genere, vel in specie, etiam motu proprio, & de Apostolicæ potestatis plenitudine, ac alias quomodolibet, etiam iteratis vicibus concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa mentio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, harum serie, specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque; necnon omnibus illis, quæ in dicta concessione primæ decimæ hujusmodi expressum est non obstare. Seu si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Cardinales & quæcumque solutione eximit.

§.10. Cæterum eosdem S.R.E. Cardinales tantum, quibus pensiones annuæ super fructibus Ecclesiarum Cathedralium, aut Metropolitanarum, & aliorum Ecclesiasticorum Beneficiorum reservatæ, seu ipsi fructus, vel eorum pars, loco pensionum, reservati reperiuntur, a præmissa contributione, quoad ipsas pensiones, & reservationes fructuum, volumus esse exemptos.

Transumptis credi jubet.

§.11. Quodque præsentium transumptis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides in judicio, & extra adhibeatur, quæ ipsis originalibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. die 12. Novem. 1609 An.V.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub annulo Piscatoris, die 12. Novembris 1609, Pont. nostri Anno V.

CXLII.

Decernitur eleemosynas, quæ pro Terra Sancta Hierusalem a Christifidelibus erogantur, in alios usus converti non posse, præter quam in conservationem, & utilitatem ejusdem Terræ Sanctæ.

Ex Regest. in Secret. Brev.

PAULUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

CÆlestis Regis, qui pro humani generis redemptione se ipsum exinanivit factus obediens usque ad mortem vices licet immeriti gerentes in Terris, inter graves officii nostri curas, hanc præ cæteris in visceribus gerimus, ut tanti, & tam salubris mysterii monumenta, quæ in Civitate Hierusalem sunt, conserventur, & ea, qua decet, honorificentia recolantur, & Christifidelium eleemosynæ in hanc causam pie erogatæ, in alios usus non distrahantur.

Decretum, de quo in rub.

§.1. Quocirca dilectis filiis Generali, ac Provincialibus, Ministris, Commissariis tam de Curia, quam aliis quibuscumque, necnon Custodibus, & Guardianis, aliisque Officialibus, & Fratribus quibuslibet nunc, & pro tempore existentibus Ordinis Minorum Sancti Francisci de Observantia nuncupatis, aliisque omnibus, & singulis ubique locorum degentibus, ad quos spectat, & in futurum quomodolibet spectabit, sub privationis vocis activæ, & passivæ, nec non officiorum, quæ obtinent, & obtinebunt, ac inhabilitatis ad illa, & alia imposterum consequenda pœnis, ipso facto incurrendis, tenore præsentium, perpetuo præcipimus, & mandamus, ne perpetuis futuris temporibus, eleemosynas, quæ pro piis locis dictæ Civitatis Hierusalem erogabuntur, seu illarum partem quavis de causa, aut sub quovis prætexto in alios usus, etiam quantumvis pios convertant, verum eas pro dictis piis locis, & eorumdem Ministrorum usu fideliter conservent, & eorumdem locorum agentibus, suis loco, & tempore integre consignent, & tradant, seu consignari curent, & faciant, contrariis non obstantibus quibuscumque.

Pœnæ contra inobedientes.

Transumptorum fides.

§.2. Volumus autem, ut præsentium transumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides in Judicio, & extra adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. die 13. Novem. 1609 An.V.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub annulo Piscatoris die 13. Novembris 1609, Pont. nostri Anno V.

Con-

CLXIII.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Confirmatio Literarum Pauli III. quibus privilegia Regularibus Regni Granatensis concessa non solvendi Decimas, ad viam juris reducuntur.

PAULUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

Decet Romanum Pontificem Prædecessorum suorum gesta, præsertim Catholicorum Regum, & aliorum Christifidelium indemnitatem respicientia, ut perpetuo firma, & inviolata persistant, probationis suæ præsidio communire, aliasque desuper providentiæ suæ partes favorabiliter interponere, prout in Domino conspicit salubriter expedire.

Recensentur Pauli III. literæ, de quibus in Rubrica.

§. 1. Dudum siquidem a fel. record. Paulo Papa III. Prædecessore Nostro emanarunt literæ tenoris subsequentis: Charissimo in Christo filio Nostro Carolo Romanorum Imperatori semper Augusto, & Venerabilibus Fratribus Nostris Archiepiscopo Granaten., ac aliarum Cathedralium Regni Granatæ Episcopis, & dilectis filiis Granaten. Cathedralium hujusmodi, & Collegiatarum Capitulis, Parochialiumque Ecclesiarum totius Regni Administratoribus, ac illorum, & Ecclesiarum earumdem fabricarum Œconomis. Paulus Papa III., Charissime in Christo fili Noster, & Venerabiles Fratres, ac dilecti filii salutem, & Apostolicam benedictionem. Exponi Nobis nuper fecistis, quod alias Regno Granatæ e manibus infidelium, divina favente clementia, per clar. mem. Ferdinandum, & Elisabeth Hispaniarum Reges Catholicos, recuperato fel. record. Innocentius Papa VIII. Prædecessor Noster ad ingentes labores, & expensas per Ferdinandum, & Elisabeth Reges præfatos in hujusmodi Regni recuperatione perpensos, & factas, ut par erat respiciens eisdem Ferdinando, & Elisabeth Regibus, quoad viverent, & deinde eorum successoribus Hispaniarum hujusmodi Regibus pro tempore in perpetuum jus patronatus, & præsentandi personas idoneas ad ipsius Regni Metropolitan., & alias Cathedrales, & Collegiatas, nec non Parochiales Ecclesias, earumque Dignitates, Canonicatus, & Præbendas, ac alia Beneficia, & Hospitalia inibi tunc jam forsan erectas, & erecta, seu erigendas, & erigenda reservavit, & concessit, ac omnes, & singulos fructus, redditus, & proventus Decimales in toto Regno prædicto pro tempore provenientes, ea tamen conditione, quod ipsi Ferdinandus, & Elisabeth Reges ea eisdem fructibus competentem dotem, & portionem tunc Archiepiscopo Granaten., & præfati Regni Episcopis, ac Cathedralium, & Collegiatarum Ecclesiarum hujusmodi Capitulis, nec non Beneficiatis, & Hospitalibus, ipsorumque Hospitalium, & dictarum Ecclesiarum fabricis assignare deberent, & tenerentur, perpetuo donavit, ipsique Ferdinandus, & Elisabeth Reges pro hujusmodi conditionis implemento, duabus nonis partibus fructuum hujusmodi pro se ipsis retentis, reliquas septem nonas partes fructuum eorumdem, Archiepiscopo, Episcopis, Capitulis, Beneficiatis, Hospitalibus, & Fabricis prædictis inter eos certo tunc expresso ordine dividendas reliquerunt, & pro eorum dote assignaverunt. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, ea tunc in antea tam in Granaten., quam aliis Civitatibus, & Oppidis dicti Regni, ac eorum Districtibus, plura Monasteria, & Domos Religiosorum diversorum Ordinum tam virorum, quam Mulierum ædificata fuerint, & in dies ædificentur, & inter alia a viginti annis citra una Domus, seu Monasterium Carthusien. Ordinis, capensis Domus del Paula r, dicti Ordinis Carthusien., Segovien. Diœcesis, quæ opulentissima existit, prope, & extra Muros dictæ Civitatis Granaten. constructa fuerit, ac Prior, & Conventus Monasterii, sive Domus de novo constructæ hujusmodi, ex super abundanti pecunia dictæ Domus del Paular in Civitate Granatensi, & ejus districtu, sive Regno hujusmodi, quamplura Prædia, Hortos, Terras, Vineas, & alias Possessiones magni valoris comparaverint, & in dies comparent, eaque tam per proprios, quam alienos Colonos, cultivari fecerint, & faciant ac prætextu certorum privilegiorum eidem Ordini Carthusien. per diversos Romanos Pontifices etiam Prædecessores Nostros, & præsertim per piæ memor. Joannem Papam XXII. etiam Prædecessorem Nostrum, tunc Priori, & Fratribus Domus Bonipassus ejusdem Ordinis Carthusien. Cavallicen. Diœcesis primo concessorum, & deinde per recol. mem. Pium Papam II. similiter Prædecessorem Nostrum ad omnes, & singulas alias Domus Ordinis hujusmodi ubilibet ædificatas, & ædificandas extensorum, decimas, & primitias fructuum ex Prædiis, Hortis, Terris, Vineis, & aliis Possessionibus prædictis pro tempore provenientium, Vobis, ut præmittitur debitas, & in quarum perceptionis possessione pacifica, vel quasi, vos, & Prædecessores vestri a dicti Regni recuperatione citra, salvis infrascriptis molestationibus, semper fuistis, solvere recusaverint, & recusent: vosque desuper pluribus litibus, & molestiis involvant, & perturbent, & quod deterius est, vos vestra pacifica possessione, vel quasi, & dote Vobis, Fratres Archiepiscope, & Episcopi, ac filii Capitula, Beneficiati, Rectores, Œconomi præfati, ut præfertur, assignata de facto spoliaverint, & spolient in magnum vestrum omnium præjudicium, & perniciosum exemplum: Pro parte vestrum Nobis fuit humiliter supplicatum, ut omnia, & singula privilegia, exemptiones, & immunitates, & indulta Carthusien., & aliis Ordinibus, ac Monasteriis, & Domibus tam virorum, quam Mulierum in præfato Regno constructis, & de cætero construendis concessa, & concedenda ad viam juris communis perpetuo reducere, aliasque in præmis-

fis

fis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur: Nos igitur attendentes, nec juri, nec rationi convenire, quod Carthusien., & aliorum Monasteriorum hujusmodi Conventus, & Fratres, prætextu privilegiorum eis propter prætensam paupertatem, ut credendum est, concessorum, Carolum tot justissimis bellis adversus Infideles prope semper occupatum, Prælatos Gregis Dominici directioni satagentes, Capitula, & Ecclesiarum Ministros, Ecclesiarum earumdem continuo servitio, & Dei laudibus, & Hospitalium ad Pauperû subventionem provide institutorum curæ intentos sua dote, & fructibus, eis, ut prefertur, debitis, & illorum possessione audeant spoliare, dictasque decimas sibi denegare, & desuper eos litibus inquietare conentur, donationis, & assignationis prædictarum, ac desuper confectarum quarumcumque literarum Apostolicarum, etiam in forma Brevis, nec non omnium, & singulorum privilegiorum, indultorum, & literarum Apostolicarum, prædictis quibusvis aliis Domibus, & Monasteriis Carthusien., & cujusvis alterius Ordinis hujusmodi, illorumque Conventibus, & Fratribus per dictos, & alios quosvis Romanos Pontifices Prædecessores Nostros, ac forsan Nos, & Sedem Apostolicam super præmissis, ut præfertur, vel alias quomodolibet concessorum, confirmatorum, & innovatorum, ac extensorum tenores, nec non quarumcumque causarum super præmissis, vel eorum aliquo inter vos, seu aliquem vestrum, & Domus, seu Monasteria hujusmodi, vel eorum aliqua in Romana Curia, vel extra eam in quacumque instantia, coram quibusvis Judicibus ordinariis, vel Delegatis, etiam causarum Palatii Apostolici Auditoribus, seu S. R. E. Cardinalibus, vel alias ubilibet indecisarum pendentium status, & merita pro plene, & sufficienter expressis habentes, causamque, & causas ipsas ad Nos avocantes, ac litem, & lites hujusmodi penitus estinguentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, omnia, & singula privilegia, esemptiones, immunitates, & indulta Carthusien., & aliis Ordinibus, ac Domibus, & Monasteriis tam virorum, quam mulierum in dicto Regno constructis, & de cætero construendis per præfatos, & alios quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores Nostros, ac Nos, & dictam Sedem quomodolibet concessa, & concedenda, quoad ea dumtaxat, per quæ vos in perceptione libera fructuum decimalium, & primitiarum vobis de jure communi debitarum, impedimini, & molestamini, aut impediri videmini, ad viam juris communis, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, penitus, & omnino, ac perpetuo reducimus, revocamus, restringimus, & limitamus, eaque omnia, & singula de cætero perpetuis futuris temporibus, Monasteriis, & Domibus, ac Ordinibus præfatis, illorumque Superioribus, Conventibus, Fratribus, & personis ad hoc, ut illorum vigore, a solutione decimarum, & primitiarum de jure communi debitarum, eximi, excusari, vel quo modo liberari valeant, nullatenus suffragari: Quinimo Monasteria, Domos, & Ordines, eorumque Prælatos, Conventus, Fratres, & personas ad decimarum hujusmodi solutionem, juxta dispositionem, & formam, ac tenorem juris communis hujusmodi teneri, & efficaciter obligata, ac obligatos existere, & ad id per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, ac etiam pecuniarias, & alia opportuna juris remedia per dictarum Ecclesiarum Cathedralium Prælatos cogi, & compelli posse, & debere decernimus; Nec non eisdem Monasteriis, & Domibus, eorumque Conventibus, Superioribus, & Fratribus super causa, & litibus prædictis, & ab eis, vel earum aliqua dependentibus, emergentibus, annexis, & connexis, ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, perpetuum silentium imponimus, ac Monasteria, & Domus, nec non Superiores, Conventus, & Fratres hujusmodi ullo unquam tempore, etiam enormis læsionis, aut quovis prætestu desuper litigare, seu reclamare, vel adversus præsentea in integrum, seu aliam restitutionem in totum, vel in partem petere, vel obtinere non posse, ac præsentes literas, & in eis contenta quæcumque de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis Nostræ defectu, quovis prætextu, occasione, vel causa notari, vel impugnari, aut in aliquo annullari, alterari, vel reduci, seu annullata, alterata, aut reducta censeri nullatenus posse, sed valida, & efficacia existere, suosque plenarios effectus in totum sortiri debere, illisque nullatenus derogari posse, & si illis derogetur, quoties id fiet, toties ea in pristinum statum restituta, reposita, & plenarie reintegrata esse, & censeri: Sicque in præmissis omnibus, & singulis, per quoscumque Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, etiam Auditores præfatos, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, ac quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane similiter decernimus. Quocirca dilectis filiis Hispalen., Corduben., & Giennen. Officialibus per præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta hujusmodi inviolabiliter observari curent, & faciant: Contradictores quoslibet, & rebelles per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, quacumque appellatione postposita, compescendo, ac legitimis super his habendis servatis Processibus, censuras, & pœnas prædictas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis: Nos enim Officialibus præfatis, & eorum cuilibet Conventus, & Fratres prædictos, ac alios quoscumque, etiam per Edictum publicum, constito eis summarie, & extrajudicialiter de non tuto accessu, desuper citandi, necnon eis, & quibusvis aliis personis, etiam sub excommunicationis, & aliis sententiis, ac censuris

furis, & pœnis ecclesiasticis, & etiam pecuniariis, eorum arbitrio imponendis, applicandis, & exequendis, ne vos, aut aliquem vestrum super præmissis, vel eorum aliquo, quovis modo molestare, perturbare, seu impedire præsumant, etiam simili Edicto inhibendi, & alia in præmissis necessaria, seu quomodolibet opportuna faciendi, & exequendi, plenam, & liberam auctoritate, & tenore prædictis, facultatem concedimus; Non obstantibus piæ mem: Bonifacii Papæ VIII. etiam Prædecessoris Nostri de una, & Concilii generalis de duabus Dietis, dummodo ultra tres Dietas aliquis auctoritate præsentium ad Judicium non trahatur, ac quibusvis aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, nec non Ordinum, Monasteriorum, & Domorum hujusmodi etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis, etiam Maremagnum, vel alias nuncupatis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, ac irritantibus, & aliis decretis quomodolibet per præfatos, vel quosvis alios Romanos Pontifices similiter Prædecessores Nostros, ac Nos, & Sedem prædictam, etiam ad Imperatoris, Regum, Ducum, seu aliorum Principum, aut nullius instantiam, etiam Motu proprio concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, harum serie, specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si eisdem Conventibus, & Fratribus, ac aliis prædictis, vel quibusvis aliis communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint, per literas Apostolicas, non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem. Datum Romæ apud S. Marcum, sub Annulo Piscatoris die 22. Julii 1541., Pont. Nostri Anno Septimo.

Philippus III. Rex eas petit confirmari.

§. 2. Cum autem, sicut charissimus in Christo filius Noster Philippus Hispaniarum Rex Catholicus, tam suo, quam Præsulum, Capitulorum, Rectorum, Beneficiatorum, Administratorum, & Œconomorum prædictorum nominibus per dilectum filium Joannem de Mutute Ecclesiæ Granaten. Canonicum, Nobis nuper exponi fecit, licet ipsi Philippus Rex, se Præsules, & alii, quibus decimæ, & primitiæ fructuum hujusmodi in dicto Regno, tam ex privilegio, & concessione per piæ mem: Innocentium Papam VIII., & prædictum Paulum, ac quoscumque alios Romanos Pontifices etiam Prædecessores Nostros factis, & emanatis, quam alias respective debentur, in possessione pacifica, seu quasi decimas, & primitias hujusmodi percipiendi existant: nihilominus nonnulli prædictorum, seu aliorum Monasteriorum, vel Domorum, & Incorum Superiores, & Religiosi, vel alii quocumque nomine nuncupati, seu eorum aliqui rursus suæ exemptionis privilegia, & indulta, sic ad viam juris per easdem præinsertas literas reducta, in usum revocare, seque illorum prætextu a solutione, & præstatione Decimarum, & primitiarum per eos debitarum subtrahere, & excusare, ac alias Philippum Regem, & alios contra earumdem literarum continentiam, & tenorem perturbare moliantur, ac perturbent; Et propterea dictus Philippus Rex nominibus prædictis Nobis humiliter supplicari fecerit, ut eisdem præinsertis literis pro illarum firmiori subsistentia, & observatione, approbationis Nostræ robur adjicere, ac alias in præmissis opportune providere, de benignitate Apostolica dignaremur;

Confirmat Pontifex.

§. 3. Nos igitur, pro Pastoralis officii Nobis incumbentis munere, ac æquitatis, & Justitiæ debito, Philippi Regis, ac Præsulum, Capitulorum, Beneficiatorum, Administratorum, & Œconomorum prædictorum, indemnitati consulere volentes, nec non donationis, & assignationis Decimarum, & Primitiarum, ac assertorum privilegiorum exemptionum, immunitatum, & Indultorum hujusmodi tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, præinsertas literas, & per eas a dicto Paulo Prædecessore factas, privilegiorum, exemptionum, immunitatum, & Indultorum hujusmodi reductionem ad viam juris, ac revocationem, restrictionem, & limitationem cum omnibus, & singulis clausulis, cautelis, decretis, etiam irritantibus, derogationibus, & facultatibus in eisdem præinsertis literis contentis, & appositis, Apostolica auctoritate, tenore præsentium, perpetuo approbamus, confirmamus, & præsentis scripti patrocinio communimus, ac illis perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adjicimus, omnesque, & singulos tam juris, quam facti, ac solemnitatum quantumvis substantialium defectus, si qui intervenerint in eisdem, etiamsi tales sint, vel fuerint, qui sub generali sermone non veniant, sed speciali nota, & expressione indigeant, supplemus.

Executores designat.

§. 4. Quocirca dilectis filiis Nostro, & Sedis prædictæ in illis Partibus Nuncio, ac Toletan., & Giennen. Officialibus per præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios tam præinsertas, quam præsentes literas, & in eis pariter contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, faciant auctoritate nostra, ad quos spectat, & pro tempore spectabit, inviolabiliter observari:

Non

Non permittentes Philippum, & pro tempore Hispaniarum Regem, ac præsules, Capitula, Rectores, Beneficiatos, Administratores, & Œconomos prædictos, vel eorum quempiam desuper quomodolibet indebite molestari, perturbari, vel inquietari; Contradictores quoscumque per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia appellatione postposita, compescendo, ac legitimis super his habendis servatis processibus, censuras, & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato, etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Contraria tollit.

§. 5. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, nec non Monasteriorum, Domorum, Locorum, & Ordinum hujusmodi juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, & consuetudinibus, Privilegiis quoque, Indultis, exemptionibus, & literis Apostolicis illis, eorumque Superioribus, Conventibus, & personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, & cum quibusvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & efficacissimis, ac insolitis clausulis, & decretis, etiam irritantibus, per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores Nostros, ac Nos, dictamque Sedem, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, etiam iteratis, & multiplicatis vicibus, quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis; Nec non omnibus illis, quæ dictus Paulus Prædecessor in suis literis prainsertis voluit non obstante, quibus omnibus, & singulis, etiamsi pro eorum sufficienti derogatione, alias de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, & individua mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, acsi de verbo ad verbum, nihil pœnitus omisso, & forma in illis tradita observata, inserti forent, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Transumptis credi jubet.

§. 6. Cæterum, quia difficile esset, præsentes literas ad singula quæque Loca, ubi opus fuerit, transferri, volumus, quod illarum Transumptis, seu exemplis, etiam impressis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ Sigillo munitis, eadem prorsus fides in Judicio, vel extra ubique adhibeatur, quæ præsentibus originalibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. die 15. Nov. 1609. An. V.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris, die 15. Novembris 1609. Pontificatus Nostri Anno Quinto.

CXLIV.

Confirmatio Dismembrationis, & Translationis Ecclesiæ Angamalensis ad Oppidum Cranganor.

Ex Regest. in Secret. Brev.

PAULUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Ob causas hic indicatas.

Alias pro parte charissimi in Christo filii nostri Philippi Portugalliæ, & Algarbiorum Regis Catholici tam suo, quam Venerabilis Fratris Episcopi Angamalensis nominibus Nobis exposito, quod pro servitio Omnipotentis Dei, Ecclesiam Angamalen., quæ in Terris ab Ethnicis occupatis consistebat, ad Ecclesiam Castri de Cranganor, Cuchinen. Diœcesis, in qua multi Lusitani habitabant, transferri, quippe, quod dictus Episcopus Angamalen. majore cum vitæ suæ securitate, & quiete in dicto Castro vivere, ac liberius officium suum pastorale exercere posset, & perturbationes, ac alia incommoda, quæ patiebatur, vivendo inter gentem, diversis Ethnicis assidue bellum inter se gerentibus, subjectam, evitaret: Nos dicti Philippi Regis supplicationibus Nobis tunc humiliter porrectis, inclinati, per alias nostras sub Plumbo expeditas literas, dictum Castrum Cranganor, & dilectos filios illius Incolas, & habitatores, nec non dictum Clerum, & Populum a dicta Diœcesi Cochinen., Apostolica auctoritate, perpetuo dismembravimus, & separavimus, ac ad illud sic separatum, & dismembratum, illiusque Ecclesiam, Sedem Episcopalem Angamalen. cum dilectis filiis Capitulo Ecclesiæ Angamalen., ac omnibus, & singulis eorum juribus, fructibus, bonis, Reliquiis, & ornamentis, ac paramentis ecclesiasticis, sacraque suppellectili, & aliis ad id pertinen., & in quibusvis rebus consisten., etiam perpetuo transtulimus, ipsamque Ecclesiam dicti Castri cum suis rebus, bonis, & pertinentiis in locum dictæ Ecclesiæ Angamalen., etiam quoad privilegia, prærogativas, immunitates, exemptiones, antelationes, indulgentias, indulta, favores, & gratias illi tam prædicta Apostolica, quam Regia auctoritatibus concessa, nec non quoad fructus, legata, donationes, aliaque bona mobilia, & immobilia, obligationes, & onera universa similiter perpetuo substituimus, & surrogavimus. Præterea Episcopo Angamalen., & Capitulo prædictis, ut una cum omnibus, & singulis dictæ Ecclesiæ Angamalen. fructibus, & bonis, ac sacra, communique suppellectili, aliisque prædictis, ad Ecclesiam dicti Castri transire, & personaliter apud eam residere, ac inibi Missam, & alia divina officia diurna, & nocturna, aliaque omnia, quæ ipsi in dicta Ecclesia Angamalen. celebrabant, & faciebant, celebrare, & facere, ac quæcomque bona dictæ Ecclesiæ Angamalen., illiusque Mensæ Episcopalis, & Capitularis ad dignitatum, personatuum, administrationum of-

ficium

ficiorum, Canonicatuum, & Præbendarum, cæterorumque Beneficiorum Ecclesiasticorum, ut prius administrare, illaque obtinere, necnon ipse Episcopus Angamalen. tam quæ Ordinis, quam quæ Jurisdictionis sunt, ac suum pastorale officium inibi exercere, eisdem prorsus modo, & forma, quibus apud eamdem Ecclesiam Angamalen. personaliter residendo exercebat, & exercere poterat, si inibi vere, & personaliter resideret: quodque Ecclesia dicti Castri, ac Episcopus Angamalen., & Capitulum hujusmodi illis omnibus, & singulis privilegiis, prærogativis, exemptionibus, favoribus, & gratiis, quibus Ecclesia Angamalen., ac Capitulum hujusmodi, & Ecclesia dicti Castri, de jure, usu, & consuetudine, ac alias quomodolibet utebantur, fruebantur, & gaudebant, uti, frui, potiri, & gaudere pariformiter, & æque principaliter libere, & licite possent in omnibus, & per omnia, perinde ac si apud dictam Ecclesiam Angamalen. vere, & personaliter residerent, indulsimus, prout in dictis literis plenius continetur.

Ortis tamen inter Episcopos Angamalen., & Cochinen. controversiis,

§.2. Cum autem, sicut non sine animi nostri mœrore accepimus, Venerabilis Frater Episcopus Cochinen., dismembrationem, & translationem, aliaque præmissa de facto impedire tentaverit, & inter ipsum, seu ejus officialem, ac prædictum Episcopum Angamalen. variæ controversiæ exortæ, ac quod deterius est, hinc inde censuræ ecclesiasticæ, non sine Christifidelium, ac etiam Ethnicorum ibidem degentium scandalo promulgatæ, & ab Ecclesia dicti Castri ornamenta, & paramenta ecclesiastica, ac alia ad cultum divinum spectantia, ablata fuerint;

Pontifex factam translationem ratam habet.

§.3. Nos pro nostri pastoralis officii debito in præmissis auctoritatis nostræ Apostolicæ partes interponere volentes, & solum Omnipotentis Dei cultus augmentum, & Religionis Catholicæ propagationem præ oculis habentes, supplicationibus dicti Philippi Regis Nobis humiliter porrectis inclinati, dismembrationem, separationem, translationem, substitutionem, surrogationem, indultum, ac literas prædictas, & in eis contenta quæcumque, quorum tenorem præsentibus haberi volumus pro expresso, Apostolica auctoritate, tenore præsentium, perpetuo approbamus, & confirmamus, illisque perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adjicimus, ac omnes, & quoscumque tam juris, quam facti, etiam substantiales, si qui in præmissis intervenerint, necnon interesse habentium, si qui sint, & prædicti Episcopi Cochinen. ad præmissa non præstiti consensus, defectus, supplemus.

Ablataque ab Ecclesia Cochinen. ornamenta restitui mandat,

§.4. Et insuper quæcumque ornamenta, & paramenta, ac alia divino cultui destinata, quæ a dicta Ecclesia prædicti Castri de Cranganora quovis prætextu ablata fuerunt, eidem Ecclesiæ, ad quam spectant, sub indignationis nostræ pœna restitui præcipimus, & mandamus.

§.5. Denique, ne Christifidelium salus propterea periclitetur, omnes, & quoscumque Christifideles, qui vigore, seu prætextu sententiarum, seu mandatorum ab Angamalen., & Cochinen. Episcopis prædictis, seu eorum officialibus, seu ministris hinc inde relaxatorum excommunicationem incurrerunt, seu incurrisse dici, vel censeri, aut prætendi possint, ab eadem excommunicationis sententia, auctoritate, & tenore prædictis, sine cujusquam præjudicio, absolvimus.

Christifideles a censuris cōtra quoscumque ab utrolibet Episcopo latis absolvit.

Clausulæ.

§.6. Decernentes præsentes nostras literas, etiam ex eo quod Episcopus Cochinen., seu quicumque alii in præmissis interesse forsan habentes, seu habere prætendentes vocati, nec auditi fuerint, seu alio quocumque prætextu de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ, vel alio quocumque defectu, notari, impugnari, redargui, aut revocari, annullari, in jus, vel controversiam vocari, aut adversus illas quodcumque gratiæ, vel justitiæ remedium impetrari minime posse, aut debere: Sicque, & non aliter ab omnibus, & singulis censeri, & ita per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Exequutores designantur.

§.7. Quocirca Venerabili Fratri Archiepiscopo Goano, ac dilectis filiis Vicariis Provincialibus Ordinum Fratrum Sancti Dominici, & Fratrum Eremitarum Sancti Augustini committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte dicti, & pro tempore existentis Episcopi Angamalen. fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant, auctoritate nostra, illos præmissorum effectu pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos desuper a quoquam, quavis auctoritate, quomodolibet indebite molestari: Contradictores quoscumque per censuras, & pœnas ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Derogatio contrariorum

§.8. Non obstantibus præmissis, & quatenus opus sit, regula nostra de jure quæsito non tollendo, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon Angamalen., & Cochinen. Ecclesiarum etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, illisque, illarumque Superioribus, Capitulo, & personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum dero-

rogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, nec non irritantibus, & aliis decretis, in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis: Quibus omnibus, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, & individua mentio habenda foret, eorum tenores, præsentibus pro sufficienter expressis, & ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, harum serie specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque,

Dat. die 3. Decem. 1609. An. V. — Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris, die tertia Decembris 1609. Pontificatus nostri Anno V.

CXLV.

Ex Regest. in Secret. Brev. — Sequitur commissio Exequutoribus præcedentis Constitutionis assignandi certos limites Diœcesi Angamalensi,

PAULUS PAPA QUINTUS

Ad futuram rei memoriam.

Dismembrationem Oppidi de Cranganor a Diœcesi Cochinensi a se factam recenset. — §.1. CUM, sicut dolenter accepimus, postquam Nos per alias nostras sub plumbo expeditas literas inter alia Castrum de Cranganor, olim Cochinen. Diœcesis, a d. Diœcesi Cochinen. dismembraveramus, ac illud sic dismembratum, illiusque Ecclesiam Sedem tunc Episcopalem, nunc Archiepiscopalem Angamalen, cum dilectis filiis Capitulo Ecclesiæ Angamalen., ac omnibus, & singulis eorum juribus, bonis, & ornamentis transtuleramus, Venerabilis Frater Episcopus Cochinen., sub quibusdam prætextibus dismembrationem, & translationem hujusmodi impedire tentaverit; ac propterea, & aliis forsan de causis inter eum, & Venerabilem etiam Fratrem Archiepiscopum Angamalen. variæ dissensiones, & controversiæ, cum censurarum Ecclesiasticarum hinc inde promulgatione, non sine magno populi scandalo, exortæ fuerint.

Exequutoribus prærelatæ Dismembrationis committit, Archiepiscopo Angamalensi certam Diœcesim assignent. — §.2. Nos, qui hodie per alias nostras in simili forma Brevis expeditas literas dismembrationem, & translationem prædictas confirmavimus, huic malo opportunum remedium adhibere, & ne amplius similia emergant, providere, prædictoque, & pro tempore existenti Archiepiscopo Angamalen. certam Diœcesim assignare volentes, ac singularum literarum prædictarum tenores præsentibus pro expressis habentes, Venerabili similiter Fratri Archiepiscopo Goano, & in ejus defectum dilecto filio personæ ecclesiasticæ regimini Ecclesiæ Goan. interim præpositæ, ac illo legitime impedito, dilectis etiam filiis Vicariis Provincialibus Ordinum Fratrum S. Dominici, & Fratrum Eremitarum Sancti Augustini, per præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipse Archiepiscopus Goan., seu persona ecclesiastica, aut in eventum prædictum, dicti Vicarii, conjunctim procedentes, de præmissis se diligenter informent, & adscito, si discordes fuerint, hæreticæ pravitatis Inquisitore in hujusmodi officio antiquiore, vel si ille absit, alio similiter Inquisitore antiquiore, in tempore immediate sequente, certam Diœcesim, & distinctum Territorium prædictæ Ecclesiæ Angamalen, auctoritate Apostolica, assignent, & si ita eis expedire videbitur, quæcumque loca ad Diœcesim Cochinen., & Meliapor spectantia, etiam intus regiones ipsas existentia, ab eisdem Diœcesibus perpetuo dismembrent, separent, illaque sic dismembrata, & separata, cum incolis, & habitatoribus eorumdem, prædictæ Ecclesiæ Angamalen, pro ejus Diœcesi, etiam perpetuo assignent, necessariasque scripturas, & declarationes desuper faciant,

Opportunasque eis facultates concedit. — §.3. Nos enim Archiepiscopo Goano, seu personæ ecclesiasticæ, aut Vicariis, & Inquisitori prædictis præmissa, & quæcumque circa ea necessaria, & opportuna faciendi, dicendi, gerendi, & exercendi, ac quæ fecerint, dixerint, gesserint, & exercuerint, sub censuris ecclesiasticis, & aliis pœnis eorum arbitrio imponendis, & applicandis, exequutioni demandari, & observari faciendi licentiam, & facultatem, eadem auctoritate, tenore præsentium, concedimus, & impertimur.

Et eidem Archiepiscopo, atque Episcopis Cochinen. & Meliapor committit curam Christianorum illarum partium. — §.4. Insuper, ne Catholici illarum partium propter discordias, & controversias prædictas, necessariis ad salutem destituantur, auctoritate, & tenore prædictis etiam perpetuo statuimus, & ordinamus, quod de cætero perpetuis futuris temporibus Archiepiscopus Angamalen., & Cochinen., & Meliapor Episcopi prædicti habeant curam eorum Catholicorum, sive pridem, sive nunc ad Catholicam fidem, & communionem Sedis Apostolicæ ex quocumque ritu venient, qui in suis respectiive Territoriis tam illis hactenus assignatis, quam vigore præsentium assignandis, commorantur, & eisdem Catholicis Sacerdotes assignent,

Clausulæ. — §.5. Decernentes præsentes nostras literas, & in eis contenta quæcumque, etiam ex eo, quod quicumque in præmissis interesse habentes, seu quomodolibet, & ex quavis causa habere prætendentes ad hoc vocati, & auditi non fuerint, nec præmissis consenserint, de subreptionis, obreptionis, seu nullitatis vitio, aut intentionis nostræ, vel alio quantumvis substantiali defectu notari, impugnari, redargui, in jus, vel controversiam revocari, aut ad terminos juris reduci non posse, sed illas semper validas, & efficaces esse, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, & ita per quoscumque Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, etiam de latere Legatos, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere,

ac

ac irritum, & inane, quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit, attentari.

Derogatio contrariorum

§.6. Non obstantibus præmissis, & quocumque dissensu, ac regula nostra de jure quæsito non tollendo, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon Angamalen., Cochinen., & Meliapor Ecclesiarum etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & quibusvis literis Apostolicis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, & singulis eorum omnium, & singulorum tenores præsentibus pro plene, & sufficienter expressis, & ad verbum insertis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 3. Decem. 1609. An. V.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris, die 3. Decembris 1609. Pontificatus nostri Anno V.

CXLVI.

Adscriptio Fratrum Reformatorum Discalceatorum Ordinis Sanctissimæ Trinitatis Redemptionis Captivorum, inter alios Ordines Religiosorum Mendicantium, cum privilegiorum communicatione.

Hujusmodi Mendicantium privilegia, attende in Pii V. Constitut. XIX. Dum ad uberes. *Tom. IV. Par. II. fol.* 306. *& Constitut. LVIII.* Etsi Mendicantium. *ibidem fol.* 373.

PAULUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Ecclesiæ Catholicæ regimini nullis nostris meritis a Domino præpositi, ex debito pastoralis officii viros Religiosos, qui sub sanctitate religionis jugo gratum Christo obsequium præstant, libenter favoribus, & gratiis prosequimur, prout in Domino conspicimus salubriter expedire.

Congregatio inter Ordines Mendicantium adscribi.

§.1. Cum itaque (sicut Nobis nuper exponi fecerunt dilecti filii Fratres Ordinis Sanctissimæ Trinitatis Redemptionis Captivorum Congregationis Discalceatorum) ipsi actu mendicent, & propterea inter cæteros Ordines Mendicantium adscribi, eorumque privilegiorum, & gratiis participes fieri desiderent; Quare Nobis humiliter supplicari fecerunt, ut in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Adnumeratur cum privilegiorum omnium communicatione.

§.2. Nos igitur dictos Fratres specialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes, & eorum quemlibet a quibusvis excommunicationis &c. censentes, ex sententia dilectorum filiorum nostrorum Octavii tituli Sanctæ Sabinæ Bandini, & Ioannis Garsiæ tit. Sanctorum Quatuor Coronatorum Presbyterorum S. R. E. Cardinalium Millini nuncupatorum, quibus hoc negotium mature examinandum, & Nobis referendum commisimus, dictam Congregationem inter cæteros Mendicantium Ordines auctoritate Apostolica, tenore præsentium, adscribimus, ac illam illiusque Fratres sub Mendicantium nomine comprehendi debere decernimus, & declaramus, ac propterea omnia, & singula privilegia, immunitates, exemptiones, facultates, gratias, libertates, indulta, & alias gratias tam per Nos, quam quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, & Sedem Apostolicam quomodolibet Mendicantibus Ordinibus concessa, eorum omnium, ac tam sub plumbo, quam in forma Brevis confectarum literarum tenores, acsi de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro expressis, & insertis habentes, ad ipsam Congregationem Discalceatorum hujusmodi, ejusque Fratres, Domos, Ecclesias, & loca quæcumque, de novo, quoad ea, quæ eorum regulæ primitivæ, & institutis, ac Constitutionibus non repugnant tantum, eadem auctoritate extendimus, & ampliamus. Necnon omnia, & singula Concilii Tridentini decreta pro Mendicantibus Ordinibus declarata, & modificata, etiam pro Congregatione hujusmodi, ejusque Fratribus declaramus, & modificamus: omnia præterea privilegia speciali quoque nota digna, immunitates, exemptiones, libertates, facultates, concessiones, gratias tam spirituales, quam temporales, & indulta etiam per modum extensionis, vel communicationis, cum particula exclusiva, quorum omnium, & singulorum tenores præsentibus pro expressis haberi volumus, universo Sanctissimæ Trinitatis Redemptionis Captivorum Ordini prædicto, illiusque Domibus, Ecclesiis, & Superioribus, ac Fratribus concessa, prædictæ Congregationi, ita ut illius Fratres non solum ad supradictorum instar, sed pariformiter, & æque principaliter, perinde ac si illis nominatim, & in specie concessa fuissent, hujusmodi privilegiis, immunitatibus, exemptionibus, libertatibus, facultatibus, concessionibus, gratiis, & indultis (dummodo tamen prædictis Mendicantium institutis, & privilegiis non adversentur) uti, frui, potiri, & gaudere, libere, & licite possint, & valeant, dicta auctoritate perpetuo pariter concedimus, communicamus, & extendimus.

Jussio quod desuper Fratres non molestentur.

§.3. Districtius in virtute sanctæ obedientiæ, ac illis arbitrio nostro infligendis pœnis inhibentes, quibusvis locorum Ordinariis, & aliis quibuscumque, ne dictam Congregationem, illiusque Religiosos contra concessa privilegia desuper quoquo modo molestare, inquietare, vel perturbare audeant, seu præsumant.

Clausula hujus Bullæ præservativa.

§.4. Decernentes quoque, præsentes literas nullo umquam tempore de subreptionis,

nis, vel obreptionis vitio, aut intentionis nostræ, vel quopiam alio defectu notari, vel impugnari ullatenus posse, minusve sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, modificationibus, limitationibus, restitutionibus, & aliis contrariis dispositionibus tam per Nos, quam alios Romanos Pontifices Successores Nostros, quomodolibet cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque decretis, pro tempore factis, & faciendis, quorumcumque tenorum existant includi, sed illis non obstantibus in suis robore, & efficacia persistere, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum statum restitutas, repositas, & plenarie reintegratas, & sub data per ipsos Fratres Discalceatos eligenda de novo concessas esse.

Clausula sublata &c.

§.5. Et ita per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, sublata eis &c. attentari.

Exequutorum deputatio.

§.6. Quocirca Venerabilibus Fratribus Toletan., & Hispalen. Archiepiscopis, ac dilecto filio Curiæ causarum Cameræ Apostolicæ generali Auditori per præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios, præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando, & quoties opus fuerit, & pro parte dictæ Congregationis, vel illius Fratrum hujusmodi, aut alicujus eorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra eos, & eorum quemlibet, præmissis omnibus, & singulis pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos desuper per quoscumque quomodolibet indebite molestari, perturbari, aut inquietari: Contradictores quoslibet, & rebelles per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, legitimisque super his habendis servatis processibus, censuras, & pœnas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Derogatio contrariorū.

§.7. Non obstantibus præmissis, ac fælicis recordationis Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris Nostri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliqui auctoritate præsentium ad judicium non trahatur, ac aliis Apostolicis nec non in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis specialibus, & generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ac quibusvis etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibus quoque, & aliis decretis in genere, vel in specie, & quomodolibet per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores Nostros prædictos, ac Nos, & Sedem prædictam etiam motu proprio, & ex certa scientia, etiam consistorialiter, & de Fratrum Nostrorum consilio, nec non Apostolicæ potestatis plenitudine concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamsi pro eorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, & expressa mentio, seu aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum inserti forent, præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, aut divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Fides transumptorum.

§.8. Volumus autem, ut præsentium transumptis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. die 15. Decem. 1609. An. V.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris, die 15. Dec. 1609. Pontificatus nostri Anno V.

CXLVII.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Mandatum Regi Catholico, ut quotannis decem millia ducatorum auri de Camera ex eleemosynis Cruciatæ Portugalliæ pro Fabrica Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe transmittantur.

Charissimo in Christo Filio Nostro Philippo Portugalliæ, & Algarbiorum Regi Catholico.

PAULUS PAPA QUINTUS

Charissime in Christo Fili Noster salutem, & Apostolicam benedictionem.

Enunciat se gratias Cruciatæ dictas ad sexennium prorogasse.

§.1. Hodie per alias nostras in simili forma Brevis expeditas literas indulgentias, & gratias illas speciales ad triennium publicandas, & duraturas clar. mem. Philippo Hispaniarum Regi Catholico Genitori tuo, ac omnibus, & singulis Christifidelibus in Portugalliæ, & Algarbiorum Regnis, aliisque Terris, & Locis Regis Portugalliæ Dominio subjectis consistentibus, & ad illa declinantibus, qui certa munera adimplevissent, a fæl. rec. Gregorio XIV. die 12. Aprilis Pontificatus sui Anno primo, & deinde a Clemente VIII. die 9. Februarii 1592. & 19. Januarii 1598. & die 13. Octobris 1603., ac die 23. Aprilis 1604. Prædecessoribus Nostris, & postremo a Nobis die 22. Junii 1605. Majesta-

ti

ti tuæ, & aliis personis prædictis, per suas, & nostras in simili forma Brevis expeditas literas ad triennium concessas, & sæpius, ut præfertur, extensas, & prorogatas, justis, & gravibus causis adducti omnes, & quascumque indulgentiarum, & gratiarum hujusmodi extensiones, prorogationes, & concessiones a Nobis post diem 22. Junii 1705. factas Maiestati tuæ, & aliis personis in eisdem Regnis Portugalliæ, & Algarbiorum, & aliis Locis in literis desuper expeditis expressis, & easdem literas cassantes, & revocantes ad sexennium a data nostrarum literarum inchoandum extendimus, & prorogavimus, necnon eidem Majestati tuæ, ac omnibus Christifidelibus in prædictis Portugalliæ, & Algarbiorum Regnis, ac eorumdem Regnorum Insulis, Indiis Orientalibus, & ultramarinis, conquisitis terris, & locis ejusdem Portugalliæ, & Algarbiorum Regis Dominio temporali subjectis commorantibus, & ad illa declinantibus, necnon Regnorum prædictorum subditis in alieno Dominio in dictis Indiis mercimonii causa, non tamen animo in alieno Dominio hujusmodi permanendi degentibus, indulgentias, & gratias spirituales, & temporales prædictas cum omnibus, & quibuscumque indultis, facultatibus, concessionibus, declarationibus, extensionibus, conditionibus, clausulis, & decretis in Gregorii, & Clementis Prædecessorum Nostrorum, ac nostris literis contentis ad sexennium, auctoritate Apostolica, de novo concessimus, & indulsimus. Ita quod hujusmodi sexennio durante, Majestati tuæ, ac omnibus, & singulis Christifidelibus prædictis suffragarentur, & alias prout in primo dictis nostris literis hujusmodi plenius continetur.

Mandat 10. mill. ducat. quot annis pro Fabrica Sancti Petri transmitti.

§.2. Ut autem Fabrica Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, quæ in ejusdem Apostoli honorem jam multis annis ingentibus sumptibus extruitur, fidelium eleemosynis adjuvetur, volumus, & Apostolica auctoritate tenore præsentium decernimus, ut ex eleemosynis, quæ causa, & occasione dictarum indulgentiarum, & gratiarum erogabuntur, decem millia ducatorum auri de Camera quotannis a data præsentium incipien. eidem Fabricæ impertiri, & pro ea Venerabili Fratri Episcopo Sancti Angeli Spoliorum, & jurium Cameræ Apostolicæ in prædictis Regnis moderno, & pro tempore existenti Collectori solvi omnino debeant.

Commissio Exequutori Bullæ Cruciatæ.

§.3. Mandantes propterea dilecto filio Francisco de Braganza Canonico Eboren. prædictarum gratiarum exequutori, & Commissario a Nobis deputato, & pro tempore exequutori, & omnibus aliis, ad quos spectat, & spectabit, ut prædictam pecuniarum summam Collectori prædicto integre solvi faciant.

Derogatio cõtrariorum.

§.4. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 16. Decem. 1609. An. V.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub annulo Piscatoris die 16. Decembris 1609. Pont. nostri Anno V.

CXLVIII.

De distinctione duarum Provinciarum Castellæ, & Bethicæ, & electione Vicarii Generalis, Ministrorum Provincialium, Definitorum, & aliorum Ministrorum Congregationis Fratrum Reformatorum Discalceatorum Sanctissimæ Trinitatis Redemptionis Captivorum in Regnis Hispaniarum.

Istam Congregationem primo probavit Clemens VIII. in sua Constit. CCIII. Ad militantis *Tom.V. Par.II. fol.258. Hunc vero Ordinem instituit Innocentius III. in sua Constitut. XVII.* Operante *Tom.III. fol.76.*

PAULUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Ex debito pastoralis officii Nobis ex alto commissi inter alia Nos summa ope niti decet, ut in Domibus Religiosorum tales viri ad officia, & munera publica eligantur, ex quorum opera ipsæ Domus fælicia suscipiant incrementa.

Clem. VIII. in Regnis Hispan. Congregationem illam probavit.

§.1. Cum alias fel. rec. Clemens Papa VIII. Prædecessor Noster, ex certis causis adductus, unam Provinciam, seu Congregationem Fratrum Discalceatorum Ordinis Sanctissimæ Trinitatis, & Redemptionis Captivorum, qui primitivam Regulam dicti Ordinis observarent, in Regnis Hispaniarum in perpetuum motu proprio erexerit, eamque sic erectam ab aliis Provinciis prædicti Ordinis modificatæ Regulæ perpetuo sejunxerit, prout in literis dicti Prædecessoris in forma Brevis die 20. Augusti Pontificatus sui Anno VIII. confectis plenius continetur.

Hic modo Pont. pro feliciori ejus progressu, Ministros ab universo Capitulo Provinciali quolibet triennio eligi mandat. Et si interim decedentia Provinciali, & Definitoribus eligi jubet.

§.2. Nos, ut dicta Congregatio fælicioribus in dies augeatur progressibus, prospicere cupientes, ac eosdem Fratres Discalceatos Congregationis hujusmodi a quibusvis excommunicationis &c. censentes, necnon literarum dicti Prædecessoris, perinde, ac si de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro expressis habentes, supplicationibus dictæ Congregationis Nobis hac in parte humiliter porrectis inclinati, ex sententia dilectorum filiorum Nostrorum Octavii tituli Sanctæ Sabinæ Bandini, & Joannis Garsiæ tituli Sanctorum Quatuor Coronatorum Presbyterorum Cardinalium Millini nuncupatorum, quibus hoc negocium mature examinandum, & Nobis referendum commisimus, harum serie perpetuo statuimus, & ordinamus, quod in futurum perpetuis futuris temporibus in hac Congregatione Ministri a Conventibus ejusdem amplius non eligantur, sed de triennio in triennium in Capitulo Provinciali ab universo Capitulo dumtaxat eligantur. Quod si dissoluto jam Capitulo intra triennium rursus Ministerium aliquod vacare contigerit, Minister ab ipsismet Provinciali, & Definitoribus, non autem per alios

de

de eorum commissione, eligatur, duret vero usque ad sequens Capitulum Provinciale, ubi cessant omnia ministeria prædicta.

Et ita, & non aliter judicari mandat.

§.3. Sicque per quoscumque Judices Ordinarios, vel Delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales ubique judicari, ac definiri debere, necnon irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Quibuscumque contrariis derogat.

§. 4. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, nec non dictæ Congregationis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eidem Congregationi in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis, Quibus omnibus, & singulis eorum tenores præsentibus pro expressis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Hujusque transumptis credi decernit.

§. 5. Volumus autem, ut præsentium transumptis etiam impressis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. die 24. Decem. 1609. An. V.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die 24. Decembris 1609. Pont. nostri Anno V.

Sequitur plenior dispositio super prædictis.

PAULUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

IN supremo Militantis Ecclesiæ solio, & Apostolicæ potestatis plenitudine, nullis nostris exigentibus meritis, sed sola Dei benignitate constituti, circa statum Religionum Regularium, & Congregationum ad Divinæ Majestatis gloriam, animarumque salutem provide institutarum, illarum præsertim, quarum Professores se ad strictioris vitæ normam, & disciplinam solemni voto devinxerunt, nostræ considerationis intuitum, quid pro hujusmodi laudabilis earum instituti felici, & salubri directione, atque progressu conferat, diligenter prospicimus, & desuper providentiæ nostræ partes propensis studiis interponimus, prout temporum, & locorum rationibus debite pensatis conspicimus in Domino salubriter expedire.

Clem. VIII. illam Congr. approbavit in Regnis Hispaniarum.

§.1. Aliàs siquidem per fel. rec. Clementem Papam VIII. Prædecessorem Nostrum accepto, quod nonnulli pii Religiosi Ordinis Sanctissimæ Trinitatis Redemptionis Captivorum Professores &c. *Omittitur tenoris residuum, quia ipsam Constitutionem habes supra.*

Quæ cum multum propagata fuerit, per unumque Ministrum regi non possit;

§.2. Cum autem, sicut nomine Congregationis prædictæ Nobis nuper expositum fuit, Congregatio ipsa benedicente Domino non mediocriter adaucta, & propagata, & quamplurima illius Monasteria, domus, & regularia loca in diversis dictorum Regnorum partibus, cum bonæ famæ, odore, ac pietatis, & charitatis, necnon spiritualium operum incremento, animarumque salute fundata, & instituta fuerint, illaque omnia per unum Ministrum Provincialem regi, & gubernari commode nequeant, ac operæ pretium, & expediens sit, ut ibidem aliquot Provinciæ ejusdem Congregationis invicem distinctæ, juxta augmentum, & numerum Monasteriorum, & domorum hujusmodi instituantur, aliaque infrascripta fiant, & ordinentur.

Duas Provincias distingui decernit in futuro Capitulo, & earum quamlibet per unum Ministrum Provincialem gubernari præcipit.

§.3. Nos pro pastoralis officii nostri debito ipsius Congregationis pium institutum propensæ voluntatis affectu prosequi, & confovere, illiusque prosperitati, & bono regimini consulere volentes, ac universos, & singulos Fratres Reformatos, & Discalceatos prædictos a quibusvis excommunicationis, &c. censentes, motu proprio, & ex certa scientia, ac matura deliberatione Nostris, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, ex omnibus Monasteriis, domibus, & regularibus locis Congregationis hujusmodi in dictis Regnis nunc fundatis, & institutis, & quæ imposterum dante Domino fundari, & institui contigerit duas Provincias, unam videlicet Castellæ, alteram vero Bethicæ nuncupandas, & in proximo futuro Capitulo dictæ Congregationis generali, prout hujusmodi Monasteriorum, & domorum numerus, ac locorum opportunitas suaserit, & alias expedire videbitur, invicem distinguendas, & separandas, quarum quælibet per unum proprium Ministrum Provincialem ex Fratribus Reformatis, & Discalceatis prædictis eligendum regi, & gubernari debeat, Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuo erigimus, & instituimus.

Et in eodem statuta quæcumque fieri permittit, quæ ad bonú regimen Congr. Et celebrationem Capitulorum, Superiorumq; electionem congrua videbuntur,

§.4. Præterea statuimus, & ordinamus, quod in eodem proximo futuro Capitulo generali, dilecti filii Minister Provincialis, & Definitores dictæ Congregationis, ac etiam singulorum illius Monasteriorum, & domorum Ministri ad præsens existentes, sine Procuratorum Conventualium interventu, antequam ad electiones infrascriptas procedant, quæcumque statuta, ordinationes, & decreta, ad Omnipotentis Dei servitium, ac ejusdem Congregationis, illiusque regularis instituti prosperitatem, stabilitatem, & observantiam, necnon generalis, & Provincialium Capitulorum celebrationem, ac quorumcumque Prælatorum, & Superiorum electionem, piorumque, & spiritualium ministeriorum propagationem pertinentia, ac aliàs in præmissis, & circa ea eorum judicio magis convenientia, & necessaria, a Nobis tamen, vel pro tempore existente Romano Pontifice approbanda, & postquam sic approbata fuerint, & non antea, per omnes, & singulos, ad quos

pro

pro tempore spectabit inviolabiliter observanda, facere, & condere.

Postea ad electionem Vicarii Generalis deveniri præcipit, qui totius Congreg. Superior existat, & Ministro generali totius Ordinis subsit.

§.5. Et deinde unum Prælatum, Vicarium generalem nuncupandum, cujus officium, & potestas per sex annos duret, qui Congregationis prædictæ, illiusque Provinciarum, & Ministrorum tam Provincialium, quam Conventualium Superior existat, & Ministro generali totius Ordinis prædicti subsit, prout nunc Minister subest Provincialis, plenamque potestatem dictam Congregationem gubernandi, prædicto tempore durante, habeat.

Nec non ad electioné Definitorum, & Provincialiũ.

§.6. Necnon futuros Definitores generales, ac Ministros tam Provinciales, quam Conventuales eligere, libere, & licite possint.

Electioni dicti Vicarii Nuncium Sedis Apostolicæ præsidere jubet.

§.7. Et quoad electionem Vicarii generalis hujusmodi Noster, & Sedis Apostolicæ Nuncius, in dictis Regnis commorans, illi (pro hac prima vice dumtaxat) præsidere, ipsiusque Vicarii generalis sic electi confirmatio ad Nuncium prædictum spectare, in aliis vero deinceps quolibet sexennio celebrandis Capitulis generalibus ejusdem Congregationis, illius Vicarius generalis tunc munere suo defuncturus, seu in defectum ejusdem Vicarii generalis, illius vice, & loco primus Definitor generalis ejusdem Congregationis, qui ibidem tunc præsens fuerit, electioni Vicarii generalis præsidere debeat.

Vicarii generales (hoc primo excepto) a Ministro generali totius Ordinis confirmationem petere debet.

§.8. Et excepto primo dicto Vicario generali, cæteri omnes futuri ejus in officio Vicariatus generalis hujusmodi Successores, confirmationem suarum electionum a Ministro generali Ordinis prædicti petere, & obtinere curabunt.

Statim autem post electioné, officiũ suum libere exercere possint.

§.9. Statim autem, ut electi fuerint, auctoritatem, & potestatem prædictas habeant, ac omnia, & singola, quæ ad dictum officium Vicariatus generalis quomodolibet pertinent, juxta Clementis Prædecessoris hujusmodi, ac præsentium literarum continentiam, & teoorem exercere, & exequi valeant.

Clausulas hujus bullæ præservativas apponit.

§.10. Decernentes easdem præsentes literas nullatenus de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis nostræ, vel alio quocumque defectu, etiam ex eo, quod Minister generalis dicti Ordinis, & quicumque alii interesse forsan habentes, ad præmissa vocati non fuerint, nec illis consenserint, notari, vel alias quomodolibet impugnari, neque sub quibusvis revocationibus, suspensionibus, limitationibus, aut aliis contrariis dispositionibus, etiam a Sede prædicta emanatis, & imposterum emanandis compræhendi posse, sed illas semper validas, & efficaces esse, & fore, ac suos plenarios, & integros effectus sortiri; Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes judicari, & definiri debere, necnon irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Obstantibus derogat.

§.11. Non obstantibus præmissis, necnon Apostolicis, ac in Synodalibus, Provincialibus, & universalibus Conciliis editis specialibus, vel generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus, necnon dicti Ordinis etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eidem Ordini, illiusque Generali, & Provincialibus Ministris, Superioribus, Definitoribus, & personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, & aliis decretis in genere, vel in specie, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, ac alias quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione, alias de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum mentio, seu quævis alia expressio habenda esset, tenores hujusmodi, acsi de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata inserti forent, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 14. August. 1613. An. IX.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die 14. Augusti 1613. Pontificatus nostri Anno IX.

CXLIX.

Approbatio Constitutionis Clementis VIII, super confirmatione Congregationis Fratrum Discalceatorum Ordinis Sanctissimæ Trinitatis Redemptionis Captivorum, primitivam Regulam observantium, cum adjectione duorum votorum, ultra alia vota ipsius Ordinis.

PAULUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

QUæ pie, & sancte a Romanis Pontificibus Prædecessoribus Nostris circa regularium personarum statum facta sunt, eo libentius approbamus, quo exinde majorem in Ecclesia Dei utilitatem proventuram esse speramus.

Enarratio Cõstitut. Clem. VIII.

§.1. Quare cum fe. recor. Clemens Papa VIII. Prædecessor Noster, unam Congregationem Fratrum Discalceatorum Ordinis Sanctissimæ Trinitatis, & Redemptionis Captivorum, qui primitivam Regulam prædicti Ordinis perpetuo observent, in Regnis Hispaniarum per unum Ministrum Provincialem eligendum ex eisdem Fratribus Discalceatis regendam, & gubernandam, motu proprio, & de Apostolicæ potestatis plenitudine erexerit, eamque sic erectam ab aliis Provinciis prædicti Ordinis modificatæ regulæ perpetuo sejunxerit, ipsosque Fratres, ac eorum domos ab omni, & quacumque jurisdictione, visitatione, & superioritate tam Commissarii Generalis, quam

quam aliorum Ministrorum Provincialium, ac aliorum quorumcumq; Superiorum modificatæ regulæ ejusdem Ordinis perpetuo exemerit, ac sub obedientia, & superioritate Ministri Generalis dicti totius Ordinis perpetuo subesse voluerit, aliaque fecerit, ac alia a tunc, & pro tempore existente Sedis Apostolicæ in dictis Regnis existente Nuncio fieri mandaverit, prout in literis dicti Prædecessoris desuper die 20. Augusti Pontificatus sui Anno Octavo confectis plenius continetur, ipsique Fratres Discalceati, quæ ad suæ professionis perfectionem, ac obedientiæ, paupertatis, & castitatis vota pertinent, fideliter, ut accepimus, observaverint.

Confirmatio d. Constit.

§.2. Nos dictos Fratres Discalceatos, & eorum quemlibet a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, necnon tenorem dictarum literarum, perinde acsi de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro expressis habentes, supplicationibus dictæ Congregationis nomine Nobis hac in parte humiliter porrectis inclinati, ex sententia dilectorum filiorum nostrorum Octavii tituli Sanctæ Sabinæ Bandini, & Joannis Garsiæ tituli Sanctorum Quatuor Coronatorum Presbyterorum Cardinalium Millini nuncupatorum, quibus hoc negocium mature examinandum, & Nobis referendum commisimus, literas dicti Clementis Prædecessoris cum omnibus, & singulis in eis contentis clausulis, & decretis, ac derogationibus, Apostolica auctoritate, tenore præsentium perpetuo approbamus, & confirmamus, illisque robur Apostolicæ confirmationis adiicimus, illasque ab omnibus, & singulis, ad quos pertinet, & in futurum pertinebit, observari volumus, & mandamus.

Adjunctio duorum votorum.

§.3. Quoniam vero Religiosos inter alias humilitatis præcipue virtutem habere oportet, eadem auctoritate Apostolica statuimus, & ordinamus, quod dictæ Congregationis Fratres, qui de cætero profitebuntur, ultra alia vota tempore ejusdem professionis emittenda, aliud votum etiam emittant, videlicet se directe, vel indirecte per se, aut per alios, intra dictam Congregationem, prælationem aliquam, aut officium, per Constitutionem prætendi prohibitum, numquam prætenluros: Et pariter extra eamdem Congregationem, neque directe, neque indirecte per se, aut per alios, ullam prælationem prætensuros, vel oblatam acceptaturos, nisi præcepto ejus, qui eis præcipere poterit, adstringantur, professi tamen, si voluerint, juxta camdem formam idem votum emittant.

Dispensatio illorum votorum prohibetur.

§.4. Decernentes super hujusmodi voto dispensari minime posse, neque illud commutari, non secus ac cætera substantialia vota Religionis.

Contrariis derogatur.

§.5. Non obstantibus præmissis, ac quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac omnibus illis, quæ dictus Clemens Prædecessor in literis suis prædictis voluit non obstare.

Transumptis fides datur.

§.6. Volumus autem, ut præsentium transumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, ac sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur in judicio, & extra, quæ ipsis præsentibus haberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. die 10. Febr. 1610. An.V.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris die 10. Februarii 1610. Pont. nostri Anno V.

CL.

Declaratio reservationis Beneficiorum per assequutionem pacificam vacaturorum.

Causa hujus Constit.

§.1. Sanctissimus in Christo Pater, & Dominus noster Dominus Paulus divina Providentia Papa Quintus, qui in crastinum ejus assumptionis ad summi Apostolatus apicem vestigiis fælicis recor. Benedicti XII., & aliorum Romanorum Pontificum Prædecessorum suorum inhærendo, omnia, & singula Beneficia Ecclesiastica per pacificam assequutionem quorumcumque aliorum per Sanctitatem suam, seu ejus auctoritate conferendorum Beneficiorum Ecclesiasticorum, & ex tunc vacatura ordinationi, & dispositioni suæ, cum decreto irritanti desuper apposito, inter alia duxit reservanda, & cui ex fide dignorum relatione innotuit, quod plerique de Beneficiis Ecclesiasticis, præsertim curam animarum habentibus, seu alias personalem residentiam requirentibus, dum pro tempore vacant, Apostolica auctoritate provisi, seu providendi, jaute illorum assequutionem, alia cum eisdem incompatibilia Beneficia Ecclesiastica per eos tunc obtenta in fraudem reservationis, & decreti prædictorum resignabant, seu dimittebant.

Declaratio reservationis Beneficiorum per assequutionem pacificam vacaturorum.

§.2. Cupiens opportunum super bis remedium adhibere, voluit, decrevit, & declaravit, quod imposterum quibusvis personis de aliquibus Beneficiis Ecclesiasticis tunc vacantibus, seu vacaturis per Sanctitatem Suam, aut ejus auctoritate provideri, ipsosque provisos, seu providendos intra vacationis, & provisionis, seu assequutionis eorumdem beneficiorum tempora, quæcumque alia cum illis incompatibilia Beneficia Ecclesiastica, sæcularia, vel quorumvis Ordinum, ac etiam Hospitalium regularia, per eos tunc obtenta, nulla speciali, & expressa de eisdem in provisionibus prædictis facta mentione, simpliciter, vel causa permutationis, ac alias quomodolibet, sive in Sanctitatis Suæ, vel alterius Romani Pontificis pro tempore existentis, aut Legatorum, vel Nunciorum dictæ Sedis, sive Ordinariorum, vel aliorum collatorum quorumcumque manibus resignare, seu dimittere, aut juribus sibi in illis, vel ad illa com-

competentibus cedere contigerit, omnes, & singulæ concessiones, collationes, provisiones, & quævis aliæ dispositiones de beneficiis, seujuribus sic resignandis, dimittendis, & cedendis pro tempore faciendæ, cum inde sequutis quibuscumque, cassæ, & irritæ, nulliusque roboris, vel momenti existant, nec cuiquam suffragentur, sed beneficia, & jura, ut præfertur, resignata, dimissa, & cessa eo ipso vacent, & vacare, ac sub reservatione, & priori decreto præfatis, quæ Sanctitas Sua, etiam quoad hoc estendit, & ampliavit, comprehensa censeantur. Ita quod de illis per alium, quam eamdem Sanctitatem Suam, vel pro tempore esistentem Romanum Pontificem nullatenus disponi possit in omnibus, & per omnia, perinde acsi per pacificam assequutionem aliorum beneficiorum hujusmodi vere, & realiter vacavissent.

Clausula sublata &c.

§.3. Decernentes sic per quoscumque Judices, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, dictæque Sedis Legatos, & Nuncios, sublata &c. judicari, & definiri debere, irritumque &c. attentari,

Papæ subscr.

Placet, publicetur, & describatur C.

CLI.

Literæ Processus in die Cœnæ Domini.

Quoad omnia quasi Capitula hujus bullæ, (ultra Extravagan. 3. Pauli II., & Extravag. 5. Sixti IV. in tit. de Pœnitent., & remissionibus) habes in Urbani V. Constitut. III. Apostolatus. *Tom. III. Par. II. fol. 325. Julii II. Constit. XXX.* Consueverunt. *Tom. III. Par. III. fol. 319. Pauli III. Constitut. X.* Consueverunt. *Tom. IV. Par. I. fol. 140., & Gregorii XIII. Constit. CXLVII.* Consueverunt. *Tom. IV. Par. IV. fol. 27.*

PAULUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Consueverunt Rom. Pontif. hac die ejusmodi bullam edere ex causis hic expressis.

Pastoralis Romani Pontificis vigilantia, & solicitudo, cum in omni Christianæ Reipublicæ pace, & tranquillitate procuranda, pro sui muneris officio assidue versatur, tum potissimum in catholicæ fidei, sine qua impossibile est placere Deo, unitate, atque integritate retinenda, & conservanda, maxime elucet. Nimirum, ut fideles Christi non sint parvuli fluctuantes, neque circumferantur omni vento doctrinæ in nequitia hominum, ad circumventionem erroris, sed omnes occurrant in unitatem fidei, & agnitionis filii Dei in virum perfectum, neque se in hujus vitæ societate, & communione lædant, aut inter se alter alteri offensionem præbeat, sed potius in vinculo charitatis conjuncti, tanquam unius corporis membra sub Christo capite, ejusque in terris Vicario Romano Pontifice Beatissimi Petri Successore, a quo totius Ecclesiæ unitas dimanat, augeantur in ædificatione, atque ita divina gratia adiutrice, sic præsentis vitæ quiete gaudeant, ut futura quoque beatitudine perfruantur. Ob quas sane causas Romani Pontifices Prædecessores Nostri, hodierna die, quæ anniversaria Dominicæ Cœnæ commemoratione solemnis est, spiritualem Ecclesiasticæ disciplinæ gladium, & salutaria Justitiæ arma per Ministerium summi Apostolatus ad Dei gloriam, & animarum salutem solemniter esercere consueverunt. Nos igitur, quibus oibil optabilius est, quam fidei inviolatam integritatem, publicam pacem, & Justitiam, Deo auctore, tueri vetustum, & solemnem hunc morem sequentes.

Itaque excommunicantur Hæretici cujuscumque sectæ, eorundem fautores libros legentes, tenentes, aut imprimentes, & Schismatici.

§.1. Escommunicamus, & anathematizamus, es parte Dei Omnipotentis, Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, auctoritate quoque Beatorum Apostolorum Petri, & Pauli, ac Nostra quoscumque Hussitas, Vuiclephistas, Luteranos, Zuinglianos, Calvinistas, Ugonottos, Anabaptistas, Trinitarios, & a christiana fide Apostatas, ac omnes, & singulos alios Hæreticos, quocumqne nomine censeantur, & cujuscumque sectæ existant, ac eis credentes, eorumque receptatores, fautores, & generaliter qnoslibet illorum defensores, ac eorumdem libros hæresim continentes, vel de Religione tractantes, sine auctoritate Nostra, & Sedis Apostolicæ scienter legentes, aut retinentes, imprimentes, quomodolibet defendentes, ex quavis causa publice, vel occulte, quovis ingenio, vel colore, nec non Schismaticos, & eos, qui se a Nostra, & Romani Pontificis pro tempore esistentis obedientia pertinaciter subtrahunt, vel recedunt.

Appellantes a Pont. ad futurum Concilium, eorumque fautores.

§.2. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes, & singulos, cujuscumque status, gradus, seu conditionis fuerint, Universitates vero, Collegia, & Capitula quocumque nomine nuncupentur, interdicimus ab ordinationibus, seu mandatis Nostris, ac Romanorum Pontificum pro tempore existentium ad universale futurum Concilium appellantes, nec non eos, quorum auxilio, vel favore appellatum fuerit.

Piratas, atque eorum receptatores, & fautores.

§.3. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes Piratas, Cursarios, ac Latruoculos maritimos, discurrentes Mare Nostrum præcipue a Monte Argentario usque ad Terracinam, ac omnes eorum fautores, receptatores, & defensores.

Naufragorum Christianorū cujuscumque generis bona, & in littoribus inventa, surripientes.

§.4. Item escommunicamus, & anathematizamus omnes, & singulos, qui Christianorum quorumcumque navibus, tempestate, seu in transuersum (, ut dici solet) jactatis, vel quoquo modo naufragium passis, sive in ipsis navibus, sive es eisdem ejecta in mari, vel in litore inventa, cujuscumque generis bona, tam in Nostris Tyrrheni, & Adriatici, quam in cæteris cujusque maris Regionibus, & litoribus, surripuerint, ita ut nec ob quodcumque privilegium

gium, conſuetudinem, aut longiſſimi, etiam immemorabilis temporis poſſeſſionem, ſeu alium quemcumque prętextum excuſari poſſint.

Imponentes nova pedagia & gabellas, vel eas augentes.

§. 5. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes, qui in Terris ſuis nova Pedagia, ſeu Gabellas, præterquam in caſibus ſibi a jure, ſeu ex ſpeciali Sedis Apoſtolicæ licentia permiſſis, imponunt, vel augent, ſeu imponi, vel augeri prohibita exigunt.

Falſific. lit. Apoſtol. aut ſuppl. a quacumq; auctoritatem habẽte ſignat as.

§. 6. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes falſarios literarum Apoſtolicarum, etiam in forma Brevis, ac ſupplicationum, gratiam, vel juſtitiam concernentium, per Romanum Pontificem, vel S.R.E. Vice-Cancellarios, ſeu gerentes vices eorum, aut de mandato ejuſdem Pontificis ſignatarum, nec non falſo publicantes literas Apoſtolicas, etiam in forma Brevis, & etiam falſo ſignantes ſupplicationes hujuſmodi ſub nomine Romani Pontificis, ſeu Vice-Cancellarii, aut gerentium vices prædictorum.

Deferentes arma & alia ad uſum belli inſtrumenta ad Turcas, vel alios Chriſtiani nominis inimicos, & quæ ad Reipub. Chriſtianę ſtatum pertinentia, nidem in damnum Chriſtianorum nunciantes.

§. 7. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes illos, qui ad Saracenos, Turcas, & alios Chriſtiani nominis hoſtes, & inimicos, vel hæreticos per noſtras, ſive hujus Sanctæ Sedis ſententias expreſſe, vel nominatim declaratos, deferunt, ſeu tranſmittunt, equos, arma, ferrum, filum ferri, ſtannum, chalybem, omniaque Metallorum genera, atque bellica inſtrumenta, liguamina, canapem, funes tam ex ipſo canape, quam alia quacumque materia, & ipſam materiam, aliaque hujuſmodi, quibus Chriſtianos, & Catholicos impugnant, nec non illos, qui per ſe, vel alios de rebus ſtatum Chriſtianæ Reipublicę concernentibus, in Chriſtianorum perniciem, & damnum ipſos Turcas, & Chriſtianæ Religionis inimicos, nec non hæreticos, in damnum Catholicæ Religionis, certiores faciunt, illiſque ad id auxilium, conſilium, vel favorem quomodolibet præſtant. Non obſtantibus quibuſcumque privilegiis, quibuſvis perſonis, Principibus, Rebuſpublicis, per Nos, & Sedem prædictam hactenus conceſſis, de hujuſmodi prohibitione expreſſam mentionem non facientibus.

Impedientes eos, qui victualia, & alia neceſſaria Romam convehunt.

§. 8. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes impedientes, ſeu invadentes eos, qui victualia, ſeu alia ad uſum Romanę Curię neceſſaria adducunt, ac etiam eos, qui ne ad Romanam Curiam adducantur, vel afferantur, prohibent, impediunt, ſeu perturbant, ſeu hæc facientes defendunt per ſe, vel alios, cujuſcumque fuerint ordinis, præeminentiæ, conditionis, & ſtatus, etiamſi Pontificali, ſeu Regali, aut alia quavis Eccleſiaſtica, vel mundana præfulgeant dignitate.

Ad Sedẽ Apoſt. venientes vel ab ea recedentes, aut alios opera lædentes, & ſine juriſdictione vexan in Curia commorantes.

§. 9. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes illos, qui ad Sedem Apoſtolicam venientes, & recedentes ab eadem, ſua, vel aliorum opera interficiunt, mutilant, ſpoliant, capiunt, detinent, nec non illos omnes, qui Juriſdictionem ordinariam, vel delegatam a Nobis, vel noſtris Judicibus non habentes, illam ſibi temere vendicantes, ſimilia contra morantes in eadem Curia audent perpetrare.

Romipetas, ac Pereg. & in Urbe morantes, vel abeuntes lædẽtes.

§. 10. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes interficientes, mutilantes, vulnerantes, detinentes, capientes, ſeu deprędantes Romipetas, ſeu Peregrinos ad Urbem cauſa devotionis, ſeu peregrinationis accedentes, & in ea morantes, vel ab ipſa recedentes, & in his dantes auxilium, conſilium, vel favorem.

Offendentes S.R.E. Cardinales & alios Prælatos.

§. 11. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes interficientes, mutilantes, vulnerantes, percutientes, capientes, carcerantes, detinentes, vel hoſtiliter inſequentes S.R.E. Cardinales, ac Patriarchas, Archiepiſcopos, Epiſcopos, Sediſque Apoſtolicæ Legatus, vel Nuncios, aut eos a ſuis Dioeceſibus, Territoriis, Terris, ſeu Dominiis ejicientes: Nec non ea mandantes, vel rata habentes, ſeu præſtantes in eis auxilium, conſilium, vel favorem.

Ad Rom. Cur. pro negotiis ſuis recurrentes per ſe vel per alios lædentes.

§. 12. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes illos, qui per ſe, vel per alios, perſonas Eccleſiaſticas quaſcumque, vel ſęculares ad Romanam Curiam ſuper eorum cauſis, & negociis recurrentes, ac illa in eadem Curia proſequentes, aut procurantes, negociorumque geſtores, Advocatos, Procuratores, & Agentes, ſeu etiam Auditores, vel Judices ſuper dictis cauſis, vel negociis deputatos, occaſione cauſarum, vel negociorum hujuſmodi, occidunt, ſeu quoquomodo percutiunt, bonis ſpoliant, ſeu qui per ſe, vel per alios directe, vel indirecte delicta hujuſmodi committere, exequi, vel procurare, aut in eiſdem auxilium, conſilium, vel favorem præſtare non verentur, cujuſcumque præeminentiæ, & dignitatis fuerint.

Appellantes a gravamine vel futura executione literarum Ap. ad laicam poteſtatem.

§. 13. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes tam Eccleſiaſticos, quam ſæculares cujuſcumque dignitatis, qui prætexentes frivolam quandam appellationem a gravamine, vel futura exequutione literarum Apoſtolicarum, etiam in forma Brevis tam gratiam, quam juſtitiam concernentium: Nec non citationum, inhibitionum, ſequeſtrorum, monitoriorum, proceſſuum, exequutorialium, & aliorum decretorum, a Nobis, & Sede prædicta, ſeu Legatis, Nunciis, Præſidentibus, Palatii Noſtri, & Cameræ Apoſtolicæ Auditoribus, Commiſſariis, aliiſque Judicibus, & Delegatis Apoſtolicis emanatorum, & quæ pro tempore emanaverint, aut alias ad Curias ſæculares, & laicam poteſtatem recurrunt, & ab ea, inſtante etiam Fiſci Procuratore, vel Advocato, appellationes hujuſmodi admitti, ac literas, citationes, inhibitiones, ſequeſtra, monitoria, & alia prædicta capi, & retineri faciunt. Quive illa ſimpliciter, vel ſine eorum beneplacito, & conſenſu, vel examine exequutioni demandari, aut ne Tabelliones, & Notarii ſuper hujuſmodi literarum, & Proceſſuum exequutione, inſtrumenta, vel acta conficere, aut confecta parti cujus intereſt, tradere debeant, impediunt, vel prohibent,

bent, ac etiam partes, seu eorum agentes, consanguineos, affines, familiares, Notarios, exequutores, & subsequutores literarum, citationum, monitoriorum, & aliorum prædictorum capiunt, percutiunt, vulnerant, carcerant, detinent, ex Civitatibus, Locis, & Regnis ejiciunt, bonis spoliant, perterrefaciunt, concutiunt, & comminantur per se, vel alium, seu alios publice, vel occulte, quive alias quibuscumque personis in genere, vel in specie, ne pro quibusvis eorum negociis prosequendis, seu gratiis, vel literis impetrandis ad Romanam Curiam accedant, aut recursum habeant, seu gratias ipsas, vel literas a dicta Sede impetrent, seu impetratis utantur, directe, vel indirecte prohibere, statuere, seu mandare, vel eas apud se, aut Notarios, seu Tabelliones, vel alias quomodolibet retinere præsumunt.

Executionem literarũ Ap. aut aliarum expeditionum impedientes, & prohibentes ad gratias impetrandas, accedentes.

§ 14. Item excommunicamus & anathematizamus omnes, & singulos, qui per se, vel alios auctoritate propria, ac de facto, quarumcumque exemptionum, vel aliarum gratiarum, & literarum Apostolicarum prætextu, beneficiales, & decimarum, ac alias causas spirituales, & spiritualibus annexas, ab Auditoribus, & Commissariis nostris, aliisque Judicibus Ecclesiasticis avocant, illarumve cursum, & audientiam, ac personas, conventus, collegia, causas ipsas prosequi volentes impediunt, ac se de illarum cognitione, tamquam Judices interponunt. Quive partes actrices, quæ illas committi fecerunt, & faciunt, ad revocandum, & revocari faciendum citationes, vel inhibitiones, aut alias literas in eis decretas, & ad faciendum, vel consentiendum eos, contra quos tales inhibitiones emanarunt, a censuris, & pœnis in illis contentis absolvi, per statutum, vel alias compellunt, vel exequutionem literarum Apostolicarum, seu exequutorialium, processuum, ac decretorum prædictorum quomodolibet impediunt, vel suum ad id favorem, consilium, aut assensum præstant, etiam prætextu violentiæ prohibendæ, vel aliarum prætensionum, seu etiam donec ipsi ad Nos informandos, ut dicunt, supplicaverint, aut supplicari fecerint, nisi supplicationes hujusmodi coram Nobis, & Sede Apostolica legitime prosequantur, etiamsi talia committentes fuerint Præsidentes Cancellariarum, Consiliorum, Parlamentorum, Cancellarii, Vicecancellarii, Consiliarii ordinarii, vel extraordinarii quorumcumque Principum sæcularium, etiamsi Imperiali, Regali, Ducali, vel alia quacumque præfulgeant dignitate, aut Archiepiscopi, Episcopi, Abbates Commendatarii, seu Vicarii fuerint.

Judices seculares, qui ecclesiast. personas trahunt ad sua tribunalia, quique ecclesiast. libertatem in aliquo perturbant.

§. 15. Quive ex eorum prætenso officio, vel ad instantiam partis, aut aliorum quorumcumque personas Ecclesiasticas, Capitula, Conventus, collegia Ecclesiarum quarumcumque coram se ad suum Tribunal, Audientiam, Cancellariam, Consilium, vel Parlamentum, præter juris Canonici dispositionem, trahunt, vel trahi faciunt, vel procurant directe, vel indirecte, quovis quæsito colore, nec non qui statuta, ordinationes, Constitutiones, pragmaticas, seu quævis alia decreta in genere, vel in specie, ex quavis causa, & quovis quæsito colore, ac etiam prætextu cujusvis consuetudinis, aut privilegii, vel alias quomodolibet fecerint, ordinaverint, & publicaverint, vel factis, & ordinatis usi fuerint, unde libertas Ecclesiastica tollitur, seu in aliquo læditur, vel deprimitur, aut alias quovis modo restringitur, seu Nostris, & dictæ Sedis, ac quarumcumque Ecclesiarum juribus quomodolibet directe, vel indirecte tacite, vel expresse præjudicatur.

Imped. Prælat. ne sua jurisdict. utantur, quiq; illorum & deleg. judicia eludentes ad Curias sæculares recurrunt, aut contra illos aliquid decernunt, præstãtque auxilium.

§. 16. Necnon qui Archiepiscopos, Episcopos, aliosque Superiores, & inferiores Prælatos, & omnes alios quoscumque Judices Ecclesiasticos ordinarios quomodolibet hac de causa directe, vel indirecte, carcerando, vel molestando eorum agentes, procuratores, familiares, nec non consanguineos, & affines, aut alias impediunt, quominus sua jurisdictione Ecclesiastica contra quoscumque utantur, secundum quod Canones, & sacræ Constitutiones Ecclesiasticæ, & decreta Conciliorum generalium, & præsertim Tridentini statuunt, ac etiam eos, qui post ipsorum ordinariorum, vel etiam ab eis delegatorum quorumcumque sententias, & decreta, aut alias fori Ecclesiastici Judicium eludentes, ad Cancellarias, & alias Curias sæculares recurrunt, & ab illis prohibitiones, & mandata etiam pœnalia, ordinariis, aut delegatis prædictis decerni, & contra illos exequi procurant, eos quoque qui hæc decernunt, & exequuntur, seu dant auxilium, consilium, patrocinium, & favorem in eisdem.

Usurpantes Sedis Apost. & quarumcumque Eccl. jurisdictiones, vel etiam fructus sequestrãtes.

§. 17. Quive jurisdictiones, seu fructus, redditus, & proventus ad Nos, & Sedem Apostolicam, & quascumque Ecclesiasticas personas ratione Ecclesiarum, Monasteriorum, & aliorum beneficiorum Ecclesiasticorum pertinentes usurpant, vel etiam quavis occasione, vel causa sine Romani Pontificis, vel aliorum ad id legitimam facultatem habentium expressa licentia sequestrant.

Imponentes decimas & alia onera personis Ecclesiast. Ecclesiis, Monasteriis, aut eorum fructibus.

§. 18. Quive collectas, decimas, talleas, præstantias, & alia onera Clericis, Prælatis, & aliis personis Ecclesiasticis, ac eorum, & Ecclesiarum, Monasteriorum, & aliorum beneficiorum Ecclesiasticorum bonis, illorumque fructibus, redditibus, & proventibus hujusmodi, absque simili Romani Pontificis speciali, & expressa licentia, imponunt, & diversis etiam exquisitis modis exigunt, aut sic imposita, etiam a sponte dantibus, & concedentibus, recipiunt. Nec non qui per se, vel alios directe, vel indirecte prædicta facere, exequi, vel procurare, aut in eisdem auxilium, consilium, vel favorem præstare non verentur, cujuscumque sint præeminentiæ, dignitatis, ordinis, conditionis, aut status, etiamsi Imperiali, aut Regali præfulgeant dignitate, seu Principes, Duces, Comites, Barones, & alii potentatus quicumque, etiam Regnis, Provinciis, Civitatibus, & Terris quoquo modo Præsidentes, Consiliarii, & Senatores, aut quavis, etiam Pontificali dignitate insigniti. Innovantes de-

decreta super his per sacros Canones, tam in Lateranensi novissime celebrato, quam aliis Conciliis generalibus edita, etiam eum censuris, & pœnis in eis contentis.

Judices seculares, qui se interponunt in causis capitalibus, seu criminalibus cōtra ecclesiast. personas.

§.19. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes, & quoscumque Magistratus, & Judices, Notarios, Scribas, Exequutores, Subexequutores quomodolibet se interponentes in causis capitalibus, seu criminalibus contra personas Ecclesiasticas, illas processando, banniendo, capiendo, seu sententias contra illas proferendo, vel exequendo, sine speciali, specifica, & expressa hujus Sanctæ Sedis Apostolicæ licentia, quique ejusmodi licentiam ad personas, & casus non expressos extendunt, vel alias illa perperam abutuntur, etiamsi talia committentes fuerint Consiliarii, Senatores, Præsidentes, Cancellarii, Vicecancellarii, aut quovis alio nomine nuncupati.

Occupantes bona, aut terras Ecclesiæ Romanæ & illius jurisdictionem usurpantes.

§.20. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes illos, qui per se, seu alios, directe, vel indirecte, sub quocumque titulo, vel colore, invadere, destruere, occupare, & detinere præsumpserint, in totum, vel in partem, Almam Urbem, Regnum Siciliæ, Insulas Sardiniæ, & Corsicæ, Terras citra Pharum, Patrimonium Beati Petri in Thuscia, Ducatum Spoletan., Comitatum Venaysinum, Sabinen. Marchiæ Anconitanæ, Massæ Trebariæ, Romandiolæ, Campaniæ, & maritimas Provincias, illarumque Terras, & loca, ac Terras specialis commissionis Arnulforum, Civitatesque Nostras Bononiam, Cæsenam, Ariminum, Beneventum, Perusium, Avinionem, Civitatem Castelli, Tudertum, Ferrariam, Comaclum, & alias Civitates, Terras, & loca, vel jura ad ipsam Romanam Ecclesiam pertinentia, dictæque Romanæ Ecclesiæ mediate, vel immediate subiecta, nec non supremam jurisdictionem in illis, Nobis, & eidem Romanæ Ecclesiæ competentem, de facto usurpare, perturbare, retinere, & vexare variis modis præsumunt, nec non adhærentes, fautores, & defensores eorum, seu illis auxilium, consilium, vel favorem quomodolibet præstantes.

Hæc bulla quousque liget.

§.21. Volumus præsentes Nostros processus, ac omnia, & quæcumque his literis contenta, quousque alii hujusmodi processus a Nobis, aut Romano Pontifice pro tempore existente fiant, aut publicentur, durare, suosque effectus omnino sortiri.

Absolutio Papæ reservatur.

§.22. Cæterum a prædictis sententiis nullus per alium, quam per Romanum Pontificem, nisi in mortis articulo constitutus, nec etiam tunc, nisi de stando Ecclesiæ mandatis, & satisfaciendo cautione præstita, absolvi possit, etiam prætextu quarumvis facultatum, & indultorum quibuscumque personis ecclesiasticis, sæcularibus, & quorumvis Ordinum, etiam Mendicantium, ac Militiarum Regularibus, etiam Episcopali, vel alia majori dignitate præditis, ipsisque Ordinibus, & eorum Monasteriis, Conventibus, & Domibus, ac Capitulis, Collegiis, Confraternitatibus, Congregationibus, Hospitalibus, & locis piis, nec non laicis, etiam Imperiali, Regali, & alia mundana excellentia fulgentibus, per Nos, & dictam Sedem, ac cujusvis Concilii decreta, verbo, literis, aut alia quacumque scriptura in genere, & in specie concessorum, & innovatorum, ac concedendorum, & innovandorum.

Excommunicatos absolvere præsumentes puniuntur.

§.23. Quod si forte aliqui contra tenorem præsentium talibus excommunicatione, & anathemate laqueatis, vel eorum alicui absolutionis beneficium impendere de facto præsumpserint, eos excommunicationis sententia innodamus, gravius contra eos, spiritualiter, & temporaliter, prout expedire noverimus, processuri.

Papa absolutio non comprehendit eos qui a præmissis non destiterint, &c.

§.24. Declarantes, ac protestantes quamcumque absolutionem, etiam solemniter per Nos faciendam, prædictos excommunicatos sub præsentibus comprehensos, nisi prius a præmissis cum vero proposito ulterius similia non committendi, destiterint, ac quoad eos, qui contra Ecclesiasticam libertatem, ut præmittitur, statuta fecerint, nisi prius statuta, ordinationes, constitutiones pragmaticas, & decreta hujusmodi publice revocaverint, & ex Archiviis, seu capitularibus locis, aut libris, in quibus annotata reperiuntur, deleri, & cassari, ac Nos de revocatione hujusmodi certiores fecerint, eos non comprehendere, nec eis aliter suffragari, quin etiam per hujusmodi absolutionem, aut quoscumque alios actus contrarios, tacitos, vel expressos, ac etiam per patientiam, & tolerantiam Nostram, vel Successorum Nostrorum quantocumque tempore continuatam, in præmissis omnibus, & singulis, ac quibuscumque juribus Sedis Apostolicæ, ac S. R. E. undecumque, & quandocumque quæsitis, vel quærendis, nullatenus præjudicari posse, aut debere.

Derogatio omnium contrariorum.

§.25. Non obstantibus privilegiis, indulgentiis, indultis, & literis Apostolicis, generalibus, vel specialibus, supradictis, vel eorum alicui, seu aliquibus aliis cujuscumque ordinis, status, vel conditionis, dignitatis, & præeminentiæ fuerint, etiamsi, ut præmittitur, Pontificali, Imperiali, Regali, seu quavis Ecclesiastica, & mundana præfulgeant dignitate; vel eorum Regnis, Provinciis, Civitatibus, seu locis a prædicta Sede, ex quavis causa, etiam per viam contractus, aut remunerationis, & sub quavis alia forma, & tenore, ac cum quibusvis clausulis, etiam derogatoriarum derogatoriis concessis, etiam continentibus, quod excommunicari, anathematizari, vel interdici non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi, ac de ordinibus, locis, nominibus propriis, cognominibus, & dignitatibus eorum mentionem, nec non consuetudinibus, etiam immemorabilibus, ac præscriptionibus quantumcumque longissimis, & aliis quibuslibet observantiis, scriptis, vel non scriptis, per quæ contra hos Nostros processus, ac sententias, quo minus includantur in eis, se juvare valeant, vel tueri. Quæ omnia quoad hoc, eorum omnium tenores, acsi ad verbum, nihil penitus

nitus omisso, insererentur, præsentibus pro expressis habentes, penitus tollimus, & omnino revocamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Publicationis in Urbe effectus.

§.26. Ut vero præsentes Nostri processus ad publicam omnium notitiam facilius deducantur, chartas, seu membranas Processus ipsos continentes, valvis Ecclesiæ Sancti Joannis Lateranen., & Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe appendi faciemus, ut ii, quos processus hujusmodi concernunt, quod ad ipsos non pervenerint, aut, quod ipsos ignoraverint, nullam possint escusationem prætendere, aut ignorantiam allegare, cum non sit verisimile, id remanere incognitum, quod tam patenter omnibus publicatur.

Jussio alibi quoque eam publicandi.

§.27. Insuper, ut processus ipsi, & præsentes literæ, ac omnia, & singula in eis contenta eo fiant notiora, quo in plerisque Civitatibus, & locis fuerint publicata, universis, & singulis Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, Episcopis, & locorum ordinariis, & Prælatis ubilibet constitutis, per hæc scripta committimus, & in virtute sanctæ obedientiæ districte præcipiendo mandamus, ut per se, vel per alium, seu alios, præsentes literas, postquam eas receperint, seu earum habuerint notitiam, semel in anno, aut si expedire viderint, etiam pluries in Ecclesiis suis, dum in eis major Populi multitudo ad divina convenerit, solemniter publicent, & ad Christifidelium mentes reducant, nuncient, & declarent.

Quicumque audiunt confessiones apud se has literas habeant.

§.28. Cæterum Patriarchæ, Archiepiscopi, Episcopi, aliique locorum ordinarii, & Ecclesiarum Prælati, nec non rectores, cæterique curam animarum exercentes, ac Præsbyteri sæculares, & quorumvis Ordinum regulares, ad audiendas peccatorum confessiones, quavis auctoritate deputati, transumptum præsentium literarum penes se habeant, easque diligenter legere, & percipere studeant.

Fides danda transumptis.

§.29. Volentes earundem præsentium transumptis, etiam impressis, Notarii publici manu subscriptis, & sigillo Judicis ordinarii Romanæ Curiæ, vel alterius personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eamdem prorsus fidem in Judicio, & extra illud ubique locorum adhibendam fore, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si essent exhibitæ, vel ostensæ.

Sanctio pœnalis.

§.30. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam Nostræ excommunicationis, anathematizationis, interdicti, innovationis, innodationis, declarationis, protestationis, sublationis, revocationis, commissionis, mandati, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Dat. die 8. Aprilis 1610. An. V.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1610. Sexto Idus Aprilis, Pontificatus Nostri Anno V.

CLII.

Quod Superiores Congregationis Clericorum Regularium Sancti Pauli Decollati ubique nova Monasteria de sola Ordinariorum licentia fundare valeant.

Contrarium generaliter statuerat Clemens Octavus in Constitut. CCCVIII. Quoniam *vide hic supra fol. 14. Congregationem istam primo approbavit Clemens VII. in sua Constitut. XLV.* Vota *Tom. IV. Par. I. fol. 103.*

PAULUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Ecclesiæ militantis regimini licet immeriti divina disponente clementia præsidentes, utilissimam perfectorum Militum Christi multitudinem æxistimamus.

Congregatio Clericorum Regularium Sancti Pauli Decollati commendatur.

§.1. Cum sicut non sine spirituali gaudio nostro accepimus, dilecti filii Clerici Regulares Congregationis Sancti Pauli Decollati, in diversis Mundi partibus pergant assidue Deo, & Ecclesiæ suæ Sanctæ exhibere famulatum, non solum ipsi Deo per orationem, & contemplationem sedulo vacantes, verum etiam animarum salutem, escmplo, doctrina, & Sacramentorum administratione solicite procurantes;

Facultas ejus Superioribus conceditur, ubique nova loca, & Monasteria construendi de sola Ordinariorum licentia.

§.2. Cumque indies uberiores fructus es dictorum Clericorum Religionis propagatione benedicente Domino sperandi sint, Nos ad ea, quæ eorumdem Clericorum Religionis augmento cedere possunt concedenda, adque ea, quæ illis in hoc impedimentum aliquod afferre dignoscuntur, removenda, merito propensiores sumus. Motu itaque proprio, & es certa scientia, & mera deliberatione nostris, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, Clericorum Regularium prædictorum Superioribus, ut ubique locorum, quilibet in districtu suo, domos, & Monasteria eorum instituti Regularis, servatis Sacrorum Canonum, & Concilii Tridentini decretis, de sola Ordinariorum licentia, nullo aliarum personarum, cujusvis Ordinis etiam Regularium, requisito consensu, condere, & fundare valeant, auctoritate Apostolica, tenore præsentium licentiam, & facultatem concedimus, & impertimur.

Derogatio contrariorũ.

§.3. Non obstantibus fel. rec. Clementis Papæ Octavi Prædecessoris nostri, quæ incipit, *Quoniam ad instituta*, sub datum Romæ apud Sanctum Marcum, sub annulo Piscatoris die 23. Julii 1603. Pontificatus sui Anno XII. aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, & cujusvis alterius Ordinis, etiam juramento &c. roboratis, statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis quibusvis aliis Ordinibus, ac eorum Superioribus, & personis sub quibuscumque tenoribus, & formis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmamus, & innovamus. Quibus omnibus, & singulis, eorum tenores præsentibus pro expressis habentes,

bentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptorum.

§.4. Volumus autem, ut præsentium transumptis, etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. die 8. Maii 1610. An. VI.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub annulo Piscatoris die 8. Maii 1610. Pont. nostri Anno VI.

CLIII.

De Magistris linguarum Hebraicæ, Græcæ, Latinæ, & Arabicæ, a Regularibus in suis Studiis habendis.

Hujusmodi Magistros in Studiis generalibus haberi jussit Clemens V. in clement. 1. de Magistr. Vide etiam Constitut. XV. Bonifacii VIII. Tom. III. Par. II. fol. 95.

PAULUS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam

Exordium.

Apostolicæ servitutis onere infirmitati nostræ a Domino, inscrutabili consilio ejus imposito, assidue admonemur, sapientibus, & insipientibus constitutos Nos esse debitores, ut scilicet per ministerium nostri Apostolatus, qui sapiunt, quod Sanctus docet Bernardus, non desipiant, qui non sapiunt, sapiant, & qui desipuerunt, resipiscant: quibus verbis instrui Nos satis perspicimus, ut fideles in fide, & charitate conservare, infideles ab infidelitatis tenebris educere, & hæreticos, ac peccatores a perversitate erroris, ac servitute peccati liberare adspirante gratia Dei, a quo omnem sapientiam, pastorali solicitudine procuremus.

Causa institutionis.

§.1. Cum vero præceptum Domini lucidum illuminet oculos, ac testimonium ejus fidele sapientiam præstet parvulis, omni vigilantia procurare debemus, ut Prædicatores, & Doctores verbi Dei ad opus Dei operandum instructi reddantur in dies magis, & partes suas, quantum cum Domino fieri potest, ad gloriam ejus, & utilitatem animarum quotidie melius, & fælicius adimpleant. Cui rei plurimum conducere satis constat Linguarum cognitionem, Hebraicæ præsertim, Græcæ, Latinæ, & Arabicæ: hæc enim conversioni infidelium opportunissima esse dignoscitur, quando magna eorum pars aut Arabice loquitur, aut intelligit: ac si unquam reliquarum trium Linguarum notitia in Ecclesia Dei utilis fuit, diebus nostris profecto utilissima est: hostis enim humani generis Linguarum scientia, singulari dono Dei hominibus tradita, ad ipsius Largitoris contumeliam, & fidei suæ Catholicæ detrimentum, tunc maxime abutitur.

Institutio Linguarum Hebraicæ, Græcæ, Latinæ, & Arabicæ in Studiis Regularium.

§.2. Quamobrem fel. rec. Clementis Papæ V. Prædecessoris nostri, quantum conditio temporis patitur, vestigiis insistentes, Motu proprio, & ex certa scientia, maturaque deliberatione nostris, deque Apostolicæ Nobis attributæ potestatis plenitudine, hac nostra perpetuo valitura Constitutione sancimus, statuimus, & ordinamus, ut in cujuscumque Ordinis, & instituti Regularium tam Mendicantium, quam non Mendicantium, etiam quomodolibet exemptorum, & Apostolicæ Sedi immediate subjectorum Studiis omnibus trium linguarum hujusmodi, Hebraicæ videlicet, Græcæ, & Latinæ, in majoribus vero, ac celebrioribus, etiam Arabicæ Doctores, Regulares quidem, & ejusdem Ordinis, si in illo harum linguarum sufficientem notitiam habentes sint, sin minus, sæculares, aut alterius Ordinis Regulares, qui illas actu, & diligenter doceant, habeantur, si Studia in Urbibus, & locis existunt, ubi linguarum prædictarum peritos conducendi facultas est. Studiis vero locorum, ubi hujusmodi Doctores desunt, cum primum in aliis Studiis ubi Linguæ hujusmodi docebuntur, Scholares tantum profecerint, ut docendis aliis idonei sint, de iisdem Scholaribus provideatur.

Deputatio executorum.

§.3. Quod ut citius, & facilius fieri possit, & sperati fructus ex linguarum hujusmodi studio appareant, omnibus, & singulis Regularium Superioribus sub indignationis nostræ pœna eadem auctoritate, tenore præsentium, præcipimus, & mandamus, & si ipsi negligentes fuerint, eorumdem Ordinum Regularium apud Nos, & Sedem Apostolicam Protectoribus injungimus, eorum conscientias desuper onerantes, ut omni cura, & solicitudine quanto citius provideant, ut Scholæ linguarum hujusmodi quamprimum instituantur, ac Doctores prædicti deputentur, earumdemque linguarum lectionibus Scholares assignentur, qui illis sedulam, & assiduam operam navent.

Privilegium Scholarium studio dictarũ linguarum incumbentium.

§.4. Hi vero Scholares, ut alacrius huic studio incumbant, volumus, & decernimus, ut in promotione ad Doctoratus gradus, & ad alios sui Ordinis honores, illi cæteris paribus præferantur, qui in cognitione trium saltem linguarum prædictarum profecerint, ita ut ad illas docendas apti fiant.

Derogatio contrariorum.

§.5. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac quibusvis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, quibusvis Universitatibus, illarumque Rectoribus, ac Ordinibus prædictis, & illorum Superioribus, & personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, ac irritantibus, & aliis decretis in genere, vel in specie, ac alias in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis

matis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, eorum omnium, & singulorum tenores præsentibus pro plene, & sufficienter expressis, & ad verbum insertis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Sanctio pœnalis.

§.6. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum sanctionis, statuti, ordinationis, præcepti, mandati, injunctionis, onerationis, voluntatis, decreti, & derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Dat. die 31. Julii 1610. An. VI.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum Anno Incarnationis Dominicæ millesimo sexcentesimo decimo, pridie Kalendas Augusti, Pontificatus nostri Anno VI.

CLIV.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Confirmantur declarationes Statutorum Universitatis Mercatorum Civitatis Anconæ per Thesaurarium generalem Reverendæ Cameræ Apostolicæ factæ.

PAULUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Exortis controversiis super observantia privilegiorum Anconitanis Mercatoribus concessorum.

§.1. CUM sicut Nobis nuper expositum fuit nomine dilectorum filiorum Communitatis Civitatis nostræ Anconæ, & Consulum, & Universitatis Mercatorum ejusdem Civitatis, inter ipsos nonnullæ controversiæ, & differentiæ super statutis, quibus dicta Universitas Mercatorum, & illorum Commercium regitur, & gubernatur, nec non super facultatibus, juribus, & privilegiis eisdem Mercatoribus per fel. rec. Clementem Papam VIII., seu alios Romanus Pontifices Prædecessores nostros concessis, & per Nos etiam confirmatis, & approbatis, & super illorum interpretatione, & observantia ortæ fuerint, & oriantur in dies, dictaque Communitas pluries ad Nos recursum habuerit.

Pontifex Thesaurario Gen. decidendas committerat.

§.2. Nos tam dictæ Communitatis, quam prædictæ Universitatis Mercatorum quieti consulere, ac omnes differentias, & controversias tollere cupientes, negotium hujusmodi dilecto filio Magistro Jacobo Serra nostro, & Cameræ Apostolicæ Thesaurario Generali examinandum, terminandum, & componendum commisimus, & mandavimus.

Qui confirmatis prædictis privilegiis nonnullas addidit declarationes.

§.3. Qui cum interventu Nuntii, Agentis, & Procuratoris dictæ Civitatis, necnon Procuratoris dictorum Consulum, & Universitatis Mercatorum, adhibitis etiam duobus Mercatoribus Urbis in hujusmodi negotiis apprime versatis, de communi earumdem partium consensu omnibus statutis, privilegiis, juribus, & exemptionibus, nec non omnibus differentiis, & prætensionibus hinc inde vertentibus plene, & mature discussis, omnia dicta Capitula, & Statuta dictæ Universitatis Mercatorum, quibus eorum Commercium regitur, & gubernatur; nec non omnia jura, exemptiones, & privilegia eidem Universitati concessa in suo robore, & observantia juxta formam literarum Apostolicarum desuper expeditarum inviolata persistere, ac ab omnibus observari debere definivit, composuit, & terminavit, declarando tamen, & reformando dicta statuta in Capitulis infrascriptis, & modo infrascripto, videlicet:

Sequuntur declarationes.

§.4. Quia in dictis Statutis sub Rubrica de terminatione causarum capite 24. disponitur, quod causæ primæ instantiæ incipi debeant infra duos menses currentes a die primæ requisitionis, & pro prima requisitione dicti Consules interpretabantur primam instantiam ad sententiam, ideo declaravit, & definivit, quod terminus duorum mensium currat a die primæ petitionis judicialiter factæ. Quodsi pro alicujus causæ expeditione necesse esset aliquas probationes facere in partibus longinquis, tunc, & eo casu Consules, habito respectu ad loci distantiam, & probationum qualitatem, debeant assignare parti unicam tantum dilationem competentem ad probandum, quicquid vult, & potest: quæ dilatio sic assignanda non computetur in termino duorum mensium: in reliquis firma remaneant omnia in dicto Capitulo disposita, & contenta. Consules vero non incurrant pœnam scutorum octuaginta, nisi partes in dictis duobus mensibus institerint pro expeditione. Et quoad Capitulum 21. de extractione Judicum appellationum, quia contingere potest, quod per Consules, postquam sententiam tulerint definitivam, seu interloquutoriam, a qua detur appellatio, recusent facere extractionem Judicum, imponitur pœna eisdem Consulibus scutorum octuaginta auri, nisi statim interposita appellatione ad partium, seu alterius earum instantiam non fecerint extractionem Judicum. Et licet in dicto Capitulo disponatur, quod Judices extrahendi sint numero septem, nihilominus justis de causis redactus fuit numerus ad quinque tantum, firmis remanentibus aliis in dicto Capitulo dispositis, ut supra: & in Capitulo 4., in quo disponitur, quod ex tribus Consulibus unus sit Florentinus, alius Ultramarinus, & tertius cujusvis alterius Nationis, idem Magister Jacobus Thesaurarius, quod in numero, & appellatione Florentinorum intelligantur, & comprehendantur non solum naturales Florentini ex ipsa Civitate Florentiæ oriundi, sed etiam omnes alii de statu, ac subditi, & Vassalli dilecti filii Nobilis Viri Cosmi Hetruriæ sibi subjectæ Magni Ducis, dummodo habeant alias qualitates, & conditiones a Capitulis requisitas, & alias prout in dicta declaratione, & reformatione per dictum Magistrum Jacobum Thesaurarium in actis dilecti filii Joannis Jacobi Bulgarini dictæ Cameræ Notarii exhibita plenius dicitur contineri.

§.5. Nos quo declaratio, aut reformatio

Pontifex eas confirmat, & servari mandat. tio hujusmodi firmius subsistant, & ab omnibus inviolabiliter observentur, in præmissis providere volentes, illarum tenores præsentibus pro plene, & sufficienter expressis, & ad verbum insertis habentes, supplicationibus nomine dictæ Communitatis, & Consulum, ac Universitatis Nobis humiliter porrectis inclinati, Declarationem, & Reformationem prædictas juxta limitationes per dictum Magistrum Jacobum Thesaurarium, ut præfertur, factas, auctoritate Apostolica, tenore præsentium approbamus, & confirmamus, dictaque Capitula, & Statuta cum declaratione, & reformatione præmissis, nec non privilegia, exemptiones, facultates, & jura ad majorem cautelam perpetuo approbamus, confirmamus, & innovamus, ac ab omnibus observari volumus, & mandamus.

Clausulæ. §.6. Sicque, & non alias per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales etiam de latere Legatos, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Derogatio contrariorum. §.7. Non obstantibus omnibus, quæ in dictis literis Apostolicis prædictus Clemens, & alii Prædecessores prædicti, ac Nos in nostris literis voluimus non obstare, Quibus omnibus, & singulis, illorum omnium, & singulorum tenores præsentibus pro plene, & sufficienter expressis, & ad verbum insertis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 3. Augusti 1610. An.VI. Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris, die 3. August. 1610. Pontificatus nostri Anno VI.

CLV.

Ex Regest. in Secret. Brevi. Confirmatio nonnullorum Statutorum circa Dotes pro Universitate Hebræorum de Urbe.

PAULUS PAPA QUINTUS

Universitati Hebræorum in alma Urbe nostra commorantium viam veritatis agnoscere, & agnitam custodire.

Vicarius Papæ nonnulla statuit super dotibus mulierum Hebræarum. §.1. EXponi Nobis nuper fecistis, quod vos cupientes circa Dotes Mulierum in melius reformare nonnulla Capitula, ordinationes, & reformationes super iis condidistis, quæ a dilecto filio in Urbe nostra Vicario in spiritualibus generali, ejusque Vicegerente approbata fuerunt.

Eaque confirmari petitur a Pontifice. §.2. Ut autem firmius subsistant, & ab omnibus inviolabiliter observentur, Apostolicæ nostræ confirmationis patrocinio communiri summopere desideratis; Ideo Nobis humiliter supplicari fecistis, ut vobis in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Confirmat Paulus. §.3. Nos igitur vos specialis gratiæ favore prosequi volentes, vestris in hac parte supplicationibus inclinati, Capitula, ordinationes, & reformationes circa dotes, ut præfertur, factas, nec non omnia, & singula in illis contenta, licita tamen, & honesta, ac juri, & bonis moribus, & Ecclesiasticæ libertati non repugnantia, Apostolica auctoritate, tenore præsentium confirmamus, & approbamus, ac illis inviolabilis Apostolicæ firmitatis robur adjicimus, illaque, nec non omnia, & singula in illis, ut præfertur, contenta, ab omnibus, quos concernunt, & concernere poterunt quomodolibet in futurum, sub pœnis in eisdem Capitulis expressis observari debere volumus, & mandamus.

Clausula. §.4. Irritumque, & inane, quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Derogatio contrariorum. §.5. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, in contrarium præmissorum quomodolibet facientibus quibuscumque.

Dat. die 7. Augusti 1610. An.VI. Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris die 7. Augusti 1610. Pontificatus nostri Anno VI.

CLVI.

Quod Fratres Tertii Ordinis Sancti Francisci de Pœnitentia nuncupati Familiæ Ultramontanæ habitum humilis panni, distinctique coloris a Fratrum Sancti Francisci de Paula habitu gestare, teneantur.

De hoc Tertio, & aliis S. Francisci Assistensis Ordinibus, vide Innocent. III. Constitut. LXVII. Solet. Tom. III. fol. 129. Ordinem autem Sancti Francisci de Paula primo approbavit Sixtus IV. in sua Constitut. VI. Sedes, Tom. III. Par. III fol. 136.

PAULUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. INter graves pastoralis officii nostri curas, quibus assidue premimur, hæc potissimum Nos urget, ut Christifideles præsertim regularem vitam profitentes, semotis litium anfractibus, unanimi voce sub concordiæ legibus Altissimo vota exolvant, & si quæ inter eos ortæ sint lites, & discordiæ, illæ prout jus, & æquitas postulant liminentur, & ne in futurum resurgant, opportunis remediis provideatur.

Orta fuit differentia inter Fratres Tertii Ordinis S. Francisci, & Fratres Sancti §.1. Alias siquidem per Nos accepto, quod lis, & causa inter dilectos filios Fratres Tertii Ordinis S. Francisci de Pœnitentia nuncupati ultramontanæ Familiæ ex una, & Fratres Ordinis Sancti Francisci de Paula par-

Francisci de Paula, super distinctione habitus, quam hic Pontifex duobus Cardinalibus definiendam delegarit.

partibus ex altera, super colore habitus gestandi a dictis Fratribus Tertii Ordinis, ut a prædictis Fratribus Sancti Francisci de Paula aperte distingui possent, pendebat, Nos litem, & causam, seu causas hujusmodi Venerabili Fratri Nostro Mariano Episcopo Tusculano de Camerino, & dilecto filio Nostro Hieronymo tituli Sancti Blasii de Annulo S. R. E. Presbyteris Cardinalibus Pamphilio nuncupatis, Minimorum Sancti Francisci de Paula, & Fratrum Minorum de Observantia Ordinum hujusmodi apud Nos, & Apostolicam Sedem respective Protectori, & Vice Protectori, audiendas, cognoscendas, decidendas, fineque debito terminandas omni, & quacumque appellatione remota commisimus.

Qui deinde pronunciarit Fratres dicti Tertii Ordinis habitum gestare debere ex humili panno confectum ex tribus partibus lanæ nigræ, & altera lanæ albæ.

§. 2. Qui quidem Marianus, & Hieronymus Cardinales in executionem commissionis hujusmodi sæpe sæpius prædictis partibus tam in voce, & in scriptis auditis, multotiesque, & mature ab eis considerato hujusmodi negotio pro majori dictorum Fratrum inter se quiete, & traoquillitate judicarunt, decreverunt, & statuerunt, ut juxta ipsorum regulam, indultaque summorum Pontificum, præsertim felicis recordationis Clementis Papæ Octavi Prædecessoris Nostri, habitus prædictorum Fratrum Tertii Ordinis de Pœnitentia nuncupati sit ex humili panno confectus hoc modo, videlicet, ut ex quatuor partibus lanæ naturaliter nigra, & sine aliqua tinctura contexta, & una parte lanæ etiam naturaliter candidæ, ita quod singulis quatuor libris lanæ naturaliter nigræ, addatur una libra lanæ albæ, & aliàs prout in eorumdem Mariani, & Hieronymi Cardinalium decreto desuper facto plenius dicitur contineri.

Uterque ordo supplicavit Papæ pro dicti decreti approbatione.

§. 3. Cum autem utriusque Ordinis prædicti Fratres Nobis nuper exponi fecerint, ipsi plurimum cupiant decretum hujusmodi pro illius firmiori subsistentia, & inviolabili observatione a Nobis confirmari, & approbari, ideo Nobis humiliter supplicari fecerint, ut super præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Papa illud approbat, & perpetue observari præcipit.

§. 4. Nos igitur illorum votis, quo quietius, & securius in humilitatis spiritu Altissimo famulari valeant, annuere, eosque specialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes, & a quibusvis excommunicationis &c. censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati decretum prædictum, & omnia, & singula in illo contenta, Apostolica auctoritate, tenore præsentium perpetuo confirmamus, & approbamus, illisque omnibus, & singulis perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adjicimus, omnesque, & singulos tam juris, quam facti, & quoscumque alios, etiam quantumvis substantiales defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, aut intervenisse dici, vel censeri possint, supplemus, eaque omnia, & singula valida, & efficacia fore, & esse, perpetuamque roboris firmitatem obtinere, ac ab omnibus, & singulis utriusque Ordinis prædicti Fratribus nunc, & pro tempore existentibus, inviolabiliter observari debere decernimus.

Fratribus d. Tertii Ordinis ut d. habitu jubet.

§. 5. Mandantes nihilominus omnibus, & singulis ipsius Ordinis de Pœnitentia Fratribus, Ministris, & Prælatis Ultramontanæ Familiæ, præsertim Hispanorum, & Gallorum tam præsentibus, quam futuris, in virtute sanctæ obedientiæ, & sub privationis officiorum, inhabilitatisque ad illa, & alia imposterum obtinenda, necnon latæ sententiæ incurrendis pœnis, ut posthac elapsis sex mensibus dicti Fratres omnes Tertii Ordinis habitu illo prædicto modo contesto induantur, & in futurum utantur.

Deputatio executores.

§. 6. Quocirca Venerabilibus Fratribus Archiepiscopis, & Episcopis, ac dilectis filiis nostris, & Apostolicæ Sedis Nunciis, per præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte utriusque, seu alterius Ordinis Fratrum hujusmodi fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra illos præmissorum omnium, & singulorum effectu pacifice frui, & gaudere, non permittentes illos desuper a quoquam, quavis auctoritate, quomodolibet indebite molestari. Contradictores quoscumque per censuras, & pœnas ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Cōtrariorum derogatio.

§. 7. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon Ordinum prædictorum etiam juramento, &c. roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, illis, illorumque Superioribus, & Fratribus, & quibusvis aliis personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, ac irritantibus, & aliis decretis, in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, eorum omnium, & singulorum tenores præsentibus pro plene, & sufficienter expressis, & ad verbum insertis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 14. Aug. 1610. An. VI.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris, die decimaquarta Augusti 1610., Pontificatus nostri Anno Sexto.

CLVII.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Quod Clerus, & personæ Ecclesiasticæ etiam exemptæ, & Milites Sancti Stephani ratione bonorum per eos in Territorio, Districtu, & Comitatu Civitatis Pisanæ possessorum, subsidium pro expensis aggerum, fossatorum ad decennium persolvere debeant.

PAULUS PAPA QUINTUS

Ad futuram rei memoriam.

Nuncius Apostolicus ex commissione Papæ ac Ecclesiastices pro aggerum reparatione subsidia ad decennium solvenda esse decrevit.

§. 1. NOmine dilecti filii Nobilis Viri Cosmi Medices Hetruriæ sibi subjectæ magni Ducis Nobis nuper expositum fuit, quod cum aliàs Venerabilis Frater Ascanius Episcopus Anglonensis tunc apud bon. mem. Ferdinandum ipsius Cosmi Magni Ducis genitorem etiam Hetruriæ sibi subjectæ Magnum Ducem Sedis Apostolicæ Nuncius cognovisset, facultatem laicorum expensis necessariis, seu sumptibus aggerum, fossatorum, viarum, aquæ ductuum, & aquarum diversionem per officiales, seu deputatos ad officium fossatorum Civitatis Pisan. in Districtu, Territorio, ac Comitatu dictæ Civitatis faciendis, non sufficere, Clerum tam secularem, quam regularem, personasque ecclesiasticas exemptas, & Milites Militiæ Sancti Stephani ratione bonorum per eos in Territorio, Districtu, & Comitatu prædictis possessorum, subsidium dictis expensis ad decennium tunc proximum conferre posse, & debere, auctoritate Apostolica sibi ad id specialiter delegata, concessit, & declaravit.

Non teneri vero pro expensis Cancellariæ,

§. 2. Voluit tamen, & decrevit, Clerum, ecclesiasticas personas, & Milites prædictos ad aliquas expensas ministrorum dicti officii, eorumve Cancellariæ ordinarias, vel extraordinarias nullo modo teneri, & aliàs prout latius in dicto decreto dicitur contineri.

Idem declaratur a Pontifice.

§. 3. Cum autem, sicut eadem expositio subjungebat, prædictorum fossatorum officium propter expensas necessarias, & utiles hactenus factas grave æs alienum ad summam sex millium scutorum ascendens contraxerit, novasque expensas in dies facere cogatur, & ex relatione Ven. Fratris Salustii Archiepiscopi Pisarum cognoverimus, non solum easdem causas, ex quibus Ascanius Episcopus, & Nuncius prædictus ad concedend., & decernen., ut præfertur, motus fuit, sed etiam majores hoc tempore vigere; Idcirco supplicationibus ejusdem Cosmi Magni Ducis nomine Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, quod Clerus tam secularis, quam regularis, personæque ecclesiasticæ etiam exemptæ, ac Milites Sancti Stephani ratione bonorum per eos in Territorio, Comitatu, & Districtu dictæ Civitatis possessorum subsidium ad decennium proximum a data præsentium computandum modo, & forma in decreto dicti Ascanii Episcopi, & Nuncii præscriptis, & juxta illius tenorem conferre, ac Officiales, & Deputati prædicti subsidium hujusmodi dicto decennio durante libere, ac tuta conscientia exigere possint, omnesque de Clero tam seculari, quam regulari, personæque ecclesiasticæ, & exemptæ, ac Milites Sancti Stephani, ratione bonorum, ut præfertur, per eos, & eorum quemlibet possessorum ad solutionem subsidii cogi, & compelli valeant, Apostolica auctoritate, tenore præsentium, concedimus, & decernimus. Volumus autem, quod juxta dicti Decreti tenorem Clerus, ecclesiasticæque personæ, & Milites prædicti ad aliquas expensas Ministris dicti officii, eorumve Cancellariæ ordinarias, vel extraordinarias nullo modo teneantur.

Exactio per Archiepiscopi Vicarium facienda.

§. 4. Quodque exactio subsidii prædicti per Vicarium pro tempore existentem Archiepiscopi Pisan., illiusque curiam tantum Apostolica auctoritate fiat, & dictis officialibus, seu deputatis consignetur: qui quidem officiales, seu deputati, eorumque ministri libros rationum, & computorum dicto Vicario, & Archidiacono Ecclesiæ Pisan., nec non Priori Domus Ordinis Fratrum Minorum de Observantia Pisanæ Diœcesis prædictæ, & pro tempore existentibus, seu saltem duobus ex illis, quorum alter semper sit dictus Prior, exhibere teneantur, ex quibus subsidium per dictos Clerum, & alios, ut supra contribuendum dignosci, comprehendique possit pro exactione contra eos, ut præfertur, facienda:

Obstantia tolluntur.

§. 5. Non obstantibus Lateranen. Concilii novissime celebrati, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, privilegiis quoque, indultis, exemptionibus, immunitatibus, & literis Apostolicis quibusvis personis ecclesiasticis tam secularibus, quam regularibus, dictæque Militiæ Militibus sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis etiam irritantibus in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis eorum omnium, & singulorum tenores præsentibus pro plene, & sufficienter expressis, & ad verbum insertis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 21. Augusti 1610. An. VI.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris die 21. Augusti 1610: Pontificatus nostri Anno VI.

Jubi-

CLVIII.

Ex Regeſt. in Secret. Brev.

Commiſſio Vicario Generali Taurineoſi ut ceſſionem Eccleſiæ S. Dalmatii a Monachis Sancti Antonii Viennen. factam pro ibi erigendo Collegio Clericorum Regularium Congregationis Sancti Pauli approbet, dictumque Collegium erigat.

PAULUS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei

Dilecto filio Vicario Ven. Fratris noſtri Archiepiſcopi Taurinen. in ſpiritualibus generali ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem.

[Pro]emium.

EX debito paſtoralis officii curæ noſtræ divina diſpoſitione crediti egregiam, & fructuoſam operam, quam Congregatio Clericorum Regularium Sancti Pauli De, collati Barnabitarum nuncupatorum in irriguo militantis Eccleſiæ agro jugiter colendo, & vepribus expurgando, ac ſalutaribus diſciplinæ ſementis inſtaurando inter cæteros illius cultores navare dignoſcitur, ſedula meditatione contemplantes, ea, quæ pro Congregationis hujuſmodi propagatione, illiuſque Profeſſorum uſibus, & commoditatibus, ac pii inſtituti progreſſu, divinique cultus, & devotionis Chriſtifidelium augmento conceſſa fuiſſe dicuntur, ut firma, & illibata perſiſtant, Apoſtolico præſidio libenter communimus, ac etiam innovamus, & aliàs deſuper ejuſdem officii partes favorabiliter interponimus, prout locorum, temporum, & perſonarum qualitatibus debite penſatis, conſpicimus in Domino ſalubriter expedire.

Carolus Emanuel Sabaudiæ Dux Collegium Taurini pro Congregatione Clericorum regularium S. Pauli erigi curat.

§. 1. Exhibita ſiquidem Nobis nuper pro parte dilectorum filiorum nobilis viri Caroli Emanuelis Sabaudiæ Ducis, & Pedemontium Principis, ac moderni Abbatis, nec non Conventus Monaſterii Sancti Antonii de Sancto Antonio Viennen. Ordinis Sancti Auguſtini, necnon Definitorum Capituli generalis ejuſdem Ordinis, ac Præpoſiti generalis, ac Religioſorum Congregationis Clericorum Regularium hujuſmodi petitio continebat, quod cum aliàs ipſe Carolus Emanuel, & Princeps conſiderans, eamdem Congregationem ex verbi Dei aſſidua prædicatione, & frequenti Sacramentorum Eccleſiaſticorum adminiſtratione, aliorumque piorum operum exercitio gratos Domino, & utiles Reipublicæ Chriſtianæ fructus in ſingulis Civitatibus, & locis, in quibus recipiuntur, ad Dei laudem, & animarum ſalutem producere conſueviſſe, pro eximia, quam erga ipſam Congregationem gerit propenſione, illam in Civitatem Taurinen. in qua nondum recepta erat, introducere deſideraret, & ad eum effectum dictæ Congregationi nonnullos redditus annuos ex propriis facultatibus, & bonis ſuis pro unius Collegii ejuſdem Congregationis in dicta Civitate fundatione, & ſufficienti numeri illius Religioſorum commoda ſuſtentatione, opportuna liberalitate perpetuo donaviſſet, & aſſignaviſſet, in ipſaque Civitate nullum ad fundationem Collegii hujuſmodi opportuniorem, & commodiorem locum, quam Eccleſiam Sancti Dalmatii, quæ Parochialis quidem minime tamen collativa exiſtit, & a prædicto Monaſterio dependere comperiiſſet, illamque proinde una cum ædificiis, & contiguis dictæ Congregationi ad opus fundationis Collegii hujuſmodi concedi ſummopere exoptaret, & penes eoſdem Abbatem, & Conventum, ac Definitores pro conceſſione hujuſmodi conſequenda, oblatis tamen infraſcriptis, quæ Eccleſiam, & ædificia prædicta valore, & commodo adæquent, pluries inſtetiſſet. Poſtmodum Abbas, & Conventus, ac Definitores prædicti provide attendentes ex dicta conceſſione, ſi oblatio hujuſmodi ſubſequatur, nullum eidem Ordini detrimentum, prædictæ vero Civitati maximum ſpirituale commodum provenire poſſe, præmiſſis nonnullis tractatibus, tandem unanimi conſenſu, & nemine eorum diſcrepante, prædictam Eccleſiam cum Domo, Curtilibus, ſeu areis, Viridario, & Apotheeis parvis, aliiſque ædificiis eidem Eccleſiæ contiguis, ac ad dictum Ordinem, ratione Eccleſiæ hujuſmodi ſpectantibus prædictæ Congregationi, ſeu pro ea ipſi Carolo Emanueli Duci ad effectum fundationis Collegii hujuſmodi mediante perſona dilecti filii Petri Croiſet Sub-Prioris dicti Monaſterii eorum Procuratoris ad id ſpecialiter deputati ſub Noſtro, & Sedis Apoſtolicæ beneplacito perpetuo conceſſerunt; Idem vero Carolus Emanuel Dux in remunerationem congruam, & æquipollentem Ordini, & Petro Croiſet prædictis pro eo acceptanti, & ſtipulanti quoddam Palatium in Civitate prædicta, & Parochia Sanctæ Mariæ de Platea juxta ſuos notiſſimos fines ſitum, & ad ipſum Carolum Emanuelem Ducem legitime ſpectans cum juribus, membris, & pertinentiis ſuis univerſis, mediante quoque perſona dilecti filii Jacobi Gorie Theſaurarii Majoris Eccleſiæ Taurinen., ac dilecti filii noſtri Mauritii Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Diaconi Cardinalis a Sabaudia nuncupati Auditoris, & ipſius ad id ſpecialiter deputati Procuratoris perpetuo donavit ſub pactis, & conditionibus infraſcriptis, videlicet: quod in dicta conceſſione furnus prope Eccleſiam Sancti Dalmatii hujuſmodi ſitus, & ædificia ad eam ſpectantia, ac etiam Cella vinaria ab ædificiis ejuſdem furni per ingreſſum magnæ portæ intermediatæ comprælendi non intelligantur; Abbas vero, & Conventus, ac Definitores prædicti oſtium, per quod de præſenti in dictam Cellam vinariam itur, quamprimum obturare, & perpetuo obturatum relinquere teneantur, & aliud oſtium verſus viam publicam unicum aperire poſſint; licitum tamen ſit, & integrum dicto Carolo Emanueli Duci, & jus ab eo pro tempore habenti furnum, ejuſque ædificia, & Cellam vinariam hujuſmodi pro pretio mille, & ducentorum ducatorum ad rationem duodecim

Monachi S. Antonii Viennen. ad hoc obtinent Eccleſiam S. Dalmatii.

decim florenorum pro quolibet ducato hujusmodi monetæ in dicta Civitate solitinnis tempore currentis redimere, & sequuta dicta redemptione, ipsa Congregatio ab obligatione, quam in se suscepit, solvendi dicto Ordini duodecim ducatonos similes in Festo Sancti Michaelis libera, & exempta sit, & esse censeatur. Cœterum Abbas, & Conventus, ac Definitores prædicti in eodem Palatio unam Ecclesiam sub Invocatione, seu Titulo Sancti Antonii ædificari facere, eodemque Palatio tam ad divinum cultum, quam ad eorum habitationes uti possint; Dictus autem Carolus Emanuel Dux illis in subsidium fabricæ novæ Ecclesiæ hujusmodi quingentos ducatonos dictæ monetæ primo quoque tempore numerare teneatur. Prætereaque Ecclesiam Sancti Dalmatii, ejusque ædificia hujusmodi ab omni supellectile, alioque quovis mobili vacua, & nuda dimitti debeant, ipsique Abbas, & Conventus, ac Definitores a dicta Ecclesia Sancti Dalmatii Iconas proprias, vasa sacra, & omnia alia ecclesiastica ornamenta, ac mobilia cujusvis qualitatis sint, duasque ex quatuor Campanis, quæ in Campanili ipsius Ecclesiæ Sancti Dalmatii collocatæ sunt, ad idem Palatium transferre, ac Ecclesiam ibi construendam in ejus vasis, & aliis ornamentis, necnon mobilibus hujusmodi exornare, & decorare possint, & valeant, nius tamen exercendi curam animarum eidem Ecclesiæ S. Dalmatii imminentem, administrandique Sacramenta Ecclesiastica, & alia necessaria subeundi in se universum suscipere, ac Abbatem, & Conventum, necnon Definitores prædictos a manutentione Parochi in totum relevare teneantur, ac in ipsa Ecclesia Sancti Dalmatii Sacellum, vel Altare aliquod Sancti Antonii construi facere, aut illius titulum simul cum titulo Sancti Dalmatii retinere, votaque, vel eleemosynas colligere nequeant, sed ea omnia cum oneribus celebrationis Missarum, & aliorum divinorum officiorum inde incumbentium dicto Ordini per dilectos filios ejus Religiosos, ubi pro tempore domicilium habuerint, explenda, dimitti, & relinqui debeant. Confraternitas porrò de Misericordia nuncupata, in ipsa Ecclesia Sancti Dalmatii instituta ibidem juxta promissionem dilectis filiis illius Confratribus per Instrumentum publicum aliàs factam, & oneri quidem dictæ Congregationis remanere, illique forma ejusdem Instrumenti observari, nec ut ipsa Confraternitas aliquod detrimentum patiatur, permitti debeat. Postremoque processiones dilectorum filiorum Capituli dictæ Majoris Ecclesiæ, quæ ad Ecclesiam Sancti Dalmatii hujusmodi pro Sancto Antonio fiebant, imposterum ad Ecclesiam sic construendam prædictam onere pro tempore existentium illius Religiosorum fieri debeant, prout in publicis desuper confectis scripturis dicitur contineri.

Prædicta partes auctoritate Pontificia roborati petunt.

§. 2. Cum autem, sicut eadem petitio subjungebat, præmissa omnia divini cultus piorumque operum augmentum, ac animarum salutem, dictæque Congregationis propagationem, & Populi prædictæ Civitatis spiritualem consolationem concernere dignoscantur, pro parte tam Caroli Emanuelis Ducis, quam Abbatis, & Conventus, ac Definitorum, necnon Præpositi, & Religiosorum prædictorum Nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus illa omnia pro eorum firmiori subsistentia, & observatione inviolabili approbare, & confirmare, aliasque in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Confirmat Pontifex.

§. 3. Nos igitur, qui dudum inter alia voluimus, quod petentes Beneficia Ecclesiastica aliis uniri, tenerentur exprimere verum annuum valorem, secundum æstimationem prædictam, etiam Beneficii, cui aliud uniri peteretur, alioquin unio non valeret, quod etiam observari volumus, in quibuslibet concessionibus, & applicationibus, quique in Ecclesiis, & regularibus locis quibuslibet divinum cultum, ac Religionis, & devotionis zelum adaugeri sinceris desideramus affectibus, certam de præmissis notitiam non habentes, ac Carolum Emanuelem Ducem, & Abbatem, necnon Præpositum prædictos, eorumque, ac Conventus, & Congregationis hujusmodi singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatæ existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutas fore censentes, necnon aliarum concessionum, & assignationum dictæ Congregationi hactenus quomodolibet factarum, ac scripturarum desuper confectarum tenores cum inde sequutis quibuscumque, præsentibus pro expressis habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, discretioni tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatenus vocatis, qui fuerint evocandi, de præmissis te diligenter informes, & si per informationem eamdem ita esse repereris, dictam Ecclesiam Sancti Dalmatii cum Domo, Curtilibus, seu Areis, Viridario, Apothecis, aliisque ædificiis concessis hujusmodi, furno cum ejus ædificiis, & Cella vinaria prædictis dumtaxat exceptis, ab eisdem Monasterio, & Ordine, auctoritate nostra perpetuo separes, & dismembres, ac in illis sic separatis, & dismembratis eumdem Ordinem, omnemque statum, essentiam, naturam, & dependentiam regulares, ac etiam quatenus opus sit, Præceptoriæ titulum, nomen, & denominationem, etiam perpetuo supprimas, & extinguas, illisque sic suppressis, & extinctis, eamdem Ecclesiam Sancti Dalmatii una cum Domo, Curtilibus, seu Areis, Viridario, Apothecis, aliisque ædificiis prædictis dictæ Congregationi, illiosque Præposito, & Religiosis pro tempore existentibus prædictis sub omnibus, & singulis conditionibus, & pactis tam superius expressis, quam aliis in dictis scripturis forsan contentis, licitis tamen, & ho-

Datur ad id Vicario generali Archiepiscopi Taurinensis commissione.

& honestis, ac sacris Canonibus, Conciliique Tridentini Decretis non repugnantibus, similiter perpetuo concedas, & assignes, ac in Domo, cortilibus, seu areis, viridario, apothecis, aliisque ædificiis concessis hujusmodi, unum dictæ Congregationis Collegium, quod prædictam Ecclesiam Sancti Dalmatii pro sua Ecclesia habeat una cum Cellis, membris, & officinis necessariis, & opportunis pro perpetuis usu, & habitatione competentis numeri duodecim ad minus Religiosorum Congregationis hujusmodi, qui juxta ejus ritus, & mores, ac Instituta regularia vivant, omnibusque, & singulis privilegiis, facultatibus libertatibus, immunitatibus, exemptionibus, prærogativis, concessionibus, antelationibus, Indultis, favoribus, & gratiis aliis universis tam spiritualibus, quam temporalibus, quibus cætera Collegia, & loca ejusdem Congregationis, eorumque Presbyteri, & Clerici de jure, usu, privilegio, aut concessione Apostolica, seu aliàs quomodolibet utuntur, fruuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, frui, potiri, & gaudere possunt, & poterunt quomodolibet in futurum, similiter, & pariformiter uti, frui, potiri, & gaudere libere, & licite valeant, dictamque curam animarum per se ipsos, seu quoscumque ex eis, vel alios Presbyteros sæculares ad hoc pro tempore per Superiores dictæ Congregationis deputandos, & ab Ordinario loci examinandos, & approbandos exercere, omniaque alia onera, & officia Parochialia inde incumbentia subire, & aliàs eidem Ecclesiæ Sancti Dalmatii laudabiliter in divinis deservire debeant, & teneantur, pariter perpetuo sine alicujus præjudicio erigas etiam, & instituas, illique sic erecto, & instituto pro congrua, & competenti ejus Dote, ac Præpositi, & Religiosorum inibi pro tempore existentium prædictorum substentatione, onerumque illis incumbentium supportatione, omnia, & singula proprietates, & bona, ac fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, & emolumenta quæcumque ab ipso Carolo Emanuele Duce, ut præfertur, donata, ita quod liceat Præposito, ac Religiosis nunc, & pro tempore existentibus prædictis, corporalem, realem, & actualem illorum omnium possessionem per se, vel alium, seu alios eorum, & ipsius Collegii nomine propria auctoritate libere apprehendere, & apprehensam perpetuo retinere; fructus quoque, redditus, proventus, jura, obventiones, & emolumenta ex eis provenientia quæcumque percipere, exigere, levare, recuperare, locare, & arrendare, ac in communes ejusdem Collegii usus, & utilitatem convertere, Diœcesani loci, vel cujusvis alterius licentia desuper minime requisita, perpetuo quoque applices, & appropries, præsentes quoque literas sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, modificationibus, derogationibus, aut aliis contrariis dispositionibus, etiam per Nos, ac quoscumque alios Romanos Pontifices Successores Nostros, & Sedem prædictam etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac consistorialiter etiam sub quibuscumque verborum formis, ac ex quibusvis causis pro tempore concessis, nisi Congregationis, & Præpositi, ac Religiosorum prædictorum ad id expressus accesserit assensus, minime comprehendi, sed uti ad divini cultus, religionis, ac bonorum operum augmentum, salutemque animarum tendentes, semper, & omnino ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum, & validissimum statum restitutas, repositas, & plenarie reintegratas, ac de novo etiam sub quacumque posteriori data per pro tempore existentes Præpositum, & Religiosos prædictos eligenda, concessas esse, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere; Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici auditores, ac S.R.E. Cardinales, etiam de Latere Legatos, & Vicelegatos, dictæque Sedis Nuncios judicari, & definiri debere; Irritum quoque, & inane, quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, eadem auctoritate nostra decernas.

§. 4. Non obstantibus voluntate nostra prædicta, ac Lateranen. Concilii novissime celebrati, uniones perpetuas, nisi in casibus a jure permissis fieri prohibentis, aliisque quibusvis Apostolicis, nec non in Provincialibus, & Synodalibus, universalibusque Conciliis editis specialibus, vel generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus, nec non Monasterii, & Ordinis, ac Ecclesiæ Sancti Dalmatii hujusmodi juramento confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis illis, ac dilectis filiis eorum Superioribus, & personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis in genere, vel in specie, etiam Motu simili, & consistorialiter, ac aliàs in contrarium forsan quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda esset, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat harum serie specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. *Derogat. contrariis.*

§. 5. Volumus autem, quod in eventum redemptionis furni, & Cellæ prædictorum, pretium ex inde proveniens in emptionem bonorum stabilium pro Monasterio ejusdem Ordinis realiter, & cum effectu unico contextu convertatur.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum, An- *Dat. die 1. Octob. 1610. An. VI.*

Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo ſexcenteſimo decimo Kalendis Octobris Pont. Noſtri Anno Sexto.

Ex Regeſt. in Secret. Brev.

CLIX.

Jubilæum pro Indiis Peruanis ad impetrandam Converſionem Æthnicorum.

PAULUS PAPA V.

Univerſis Chriſtifidelibus in Regnis, & Provinciis Peruanis Indiarum Occidentalium præſentes literas inſpecturis ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem.

Exordium.

PAſtoris æterni vices quamquam immeriti gerentes in terris, qui relictis nonaginta novem ovibus in Deſerto venit quærere unam, quæ errabat, & inventam poſuit ſuper humeros ſuos, tam maxime gratum illi obſequium præſtare non dubitamus, cum ad ejus ovile aberrantes oves reducere omni ſolicitudine procuramus, atque hujus rei gratia de Eccleſiæ ſuæ Theſauris noſtræ creditis diſpenſationi liberaliter erogamus.

Pro converſione Peruanorum.

§. 1. Sane, ſicut non ſine animi Noſtri dolore accepimus, licet in Indiis Occidentalibus jamdiu in abundantia miſericordiæ ſuæ notum fecit Dominus ſalutare ſuum, & per Evangelii prædicationem in conſpectum gentium revelavit juſtitiam ſuam, nihilominus in earum Regnis, & Provinciis Peruanis Populi quidam ſunt, qui adhuc in infidelitatis tenebris, & umbra mortis ſedentes idolis ita obſtinate ſerviunt, ut lucem veritatis chriſtianæ odio miſerabiliter proſequentes, Chriſtum agnoſcere recuſant: hos vero cum ad Eccleſiæ Sanctæ gremium reducere, adſpirante divina gratia, hoc tempore præcipue laboretur, idcirco Nos, ut pium hujuſmodi conatum Dominus favore cæleſti proſequi dignetur, genua flectenda duximus ad Patrem Domini Noſtri Jeſu Chriſti, & ſimul poſt orationes, jejunia, & eleemoſynas illarum partium fidelium illius miſericordiam implorandam.

Jubilæum illis in regionibus indicitur.

§. 2. Quare ex parte Omnipotentis Dei Patris, Filii, & Spiritus ſancti omnes, & ſingulos utriuſque ſexus Chriſtifideles in Regnis, & Provinciis Peruanis, præſertim Chilii, Indiarum Occidentalium exiſtentibus auctoritate Apoſtolica paterne, enixeque requirimus, monemus, & in Domino hortamur ad infraſcripta devote peragendum, & adimplendum, & ad pias, & fervidas ad Altiſſimum preces effundendum, ut per viſcera miſericordiæ ſuæ fidem catholicam propagare, protegere, & dictis Populis in tenebris ambulantibus fidei lucem infundere dignetur. Nos enim de Omnipotentis Dei miſericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus auctoritate confiſi, ex illa ligandi, atque ſolvendi poteſtate, quam Nobis Dominus meritis minime ſuffragantibus contulit; Univerſis, & ſingulis Chriſtifidelibus in Regnis, & Provinciis Peruanis præſertim Chilii Indiarum Occidentalium hujuſmodi exiſtentibus; qui proceſſionem ab Ordinariis locorum, vel eorum Vicariis, ſeu officialibus, vel de eorum mandato, & ipſis deficientibus, per eos, qui ibi curam Animarum exercent, prima, vel ſecunda hebdomada, poſtquam ad eorum notitiam eæ Noſtræ literæ pervenerint, indicendæ, & agendæ interfuerint, vel Eccleſiam, ſeu Eccleſias per eoſdem deſignandas ſaltem ſemel viſitaverint, ibique pro infidelium prædictæ Provinciæ, & Regni Chilii, ad fidem catholicam converſione, Deum oraverint, ac feria quarta, ſexta, & ſabatho alterius ex duabus hebdomadis ab eiſdem deputandis jejunaverint, & peccata ſua confeſſi, ac Sacra Communione refecti fuerint, & Eleemoſynas pro ſuo arbitrio fecerint, pleniſſimam omnium peccatorum ſuorum Indulgentiam, & remiſſionem, ſicut in Anno Jubilæi viſitantibus certas Eccleſias intra, & extra Urbem concedi conſuevit, tenore præſentium concedimus, & elargimur.

Opera pro eo lucrando injuncta.

§. 3. Navigantes vero, aut iter agentes, ut cum primum ad ſua ſeſe Domicilia receperint, ſupraſcriptis omnibus peractis, ut ſupra, eamdem Indulgentiam conſequi poſſint, & valeant.

Navigantes &c.

§. 4. Regularibus autem perſonis utriuſque ſexus in Clauſtris perpetuo degentibus, necnon aliis quibuſvis tam laicis, quam Religioſis ſæcularibus, ſeu Regularibus in carcere, aut captivitate exiſtentibus, vel aliqua corporis infirmitate, ſeu alio quocumque impedimento, qui ſupra expreſſa, vel eorum aliqua præſtare nequiverint, ut Confeſſarius, quem, ut infra, elegerint prædicta omnia, & ſingula, vel eorum aliqua in alia pietatis opera commutare, vel in aliud proximum tempus prorogare poſſit, eaque injungere, quæ ipſi pœnitentes efficere poterunt, pariter concedimus, & indulgemus.

In clauſtris degentes, aliiſque impediti quid agere debeant.

§. 5. Cupientes autem omnes Chriſtifideles Regnorum, & Provinciarum prædictarum participes fieri hujus pretioſiſſimi theſauri, univerſis, & ſingulis utriuſque ſexus tam laicis, quam eccleſiaſticis ſæcularibus, & regularibus cujuſvis Ordinis, Congregationis, & inſtituti in illis partibus exiſtentibus licentiam concedimus, & facultatem damus, ut ſibi ad hunc effectum eligere poſſint quemcumque Presbyterum Confeſſarium tam ſæcularem, quam cujuſvis Ordinis Regularem ex approbatis a locorum Ordinariis, qui eos ab omnibus excommunicationis, ſuſpenſionis, & aliis eccleſiaſticis ſententiis, & cenſuris a jure, vel ab homine quavis cauſa latis, ſeu inflictis, nec non ab omnibus peccatis, exceſſibus, criminibus, & delictis quantumvis gravibus, & enormibus, etiam locorum Ordinariis, ſive Nobis, & Sedi Apoſtolicæ etiam in literis die Cœnæ Domini legi ſolitis, contentis, atque aliàs per quaſcumque Romani Pontificis Prædeceſſorum Noſtrorum Conſtitutiones, quarum tenores præſentibus haberi volumus pro expreſſis, quomodocumque reſervatis in foro conſcientiæ, & hac vice

Confeſſoris conceſſio ſæculares.

vice tantum absolvere, & liberare valeant. Et insuper vota quæcumque, Religionis, & castitatis exceptis, in alia pia, & salutaria opera commutare, injuncta tamen eis, & eorum cuilibet in supradictis omnibus casibus pœnitentia salutari, aliisque ejusdem confessarii arbitrio injungendis.

Præsentium facienda publicatio.

§. 6. Quapropter tenore præsentium in virtute sanctæ obedientiæ districte præcipimus, atque mandamus omnibus, & quibuscumque Ordinariis locorum, Regnorum, & Provinciarum prædictarum, eorumque Vicariis, & Officialibus, vel iis deficientibus, illis, qui curam animarum exercent, ut cum præsentium literarum transumpta, aut exempla acceperint, illa statim absque ulla retardatione, vel impedimento per suas Ecclesias, Diœceses, Provincias, Civitates, Oppida, Terras, & loca publicent, & publicari faciant, ac Clericis, & Populis sibi subjectis solemnes processiones, & supplicationes indicent, & celebrent, Ecclesiamque, seu Ecclesias visitandas designent. Non intendimus autem per præsentes super aliqua irregularitate publica, vel occulta, nota, defectu, incapacitate, seu inhabilitate quoquo modo contracta, dispensare, vel aliquam facultatem tribuere, dispensari, seu habilitari, & in pristinum statum restituendi, etiam in foro conscientiæ, neque etiam iis, qui a Nobis, & a Sede Apostolica, vel ab aliquo Prælato, seu Judice ecclesiastico excommunicati, suspensi, interdicti, seu aliàs in censuras incidisse declarati, vel publice denunciati fuerint, nisi infra tempus celebrationis hujusmodi Jubilæi satisfecerint, aut cum partibus concordaverint, ullo modo suffragari posse, aut debere.

Derogatio Contrariorū.

§. 7. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, præsertim in quibus facultas absolvendi in certis tunc expressis casibus, ita Romano Pontifici pro tempore existenti reservatis, ut nec etiam similes, vel dissimiles Jubilæi, Indulgentiarum, ac facultatum hujusmodi concessiones nisi de illis expressa mentio, aut specialis derogatio fiat, cuiquam suffragari queant, nec non regula nostra de non concedendis Indulgentiis ad instar, & quorumcumque Ordinum, & Congregationum, sive Institutorum Regularium juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, eisdem Ordinibus, & Congregationibus, atque institutis quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis: quibus omnibus, & singulis, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, aut expressio habenda, vel quævis alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores præsentibus pro sufficienter expressis, ac formam eorum traditam pro servata habentes, hac vice specialiter nominatim, & expresse ad effectum præsentium specialiter derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Transumptorum fides.

§. 8. Ut autem præsentes nostræ literæ, quæ ad singula loca dictorum Regnorum, & Provinciarum deferri non possunt, ad omnium Christifidelium in eisdem Regnis, & Provinciis existentium notitiam facilius deveniant; volumus, ut earumdem præsentium transumptis, vel exemplis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ munitis eadem prorsus fides habeatur, quæ ipsis præsentibus haberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Datum Tusculi, sub Annulo Piscatoris die 13. Octobris 1610. Pont. Nostri Anno Sexto.

Dat. die 13. Octob. 1610. an. 6.

LX.

Confirmatio literarum Clem: VIII. super reductione Fratrum Tertii Ordinis S. Francisci Regni Franciæ sub obedientia Ministri generalis Fratrum de observantia, & de modo eligendi Provincialem.

Ex Regest. in Secret. Brev.

PAULUS PAPA QUINTUS.

Ad perpetuam rei memoriam.

Clemens VIII. Provincias FF. Tertii Ordinis de Observantia per Commissarium Generalem Ordinis S. Francisci, & Commissarium nationalem regi statuit.

Aliàs fel: record: Clemens Papa VIII. Prædecessor Noster volens prospero statui, & felici regimini Fratrum tertii Ordinis Sancti Francisci in Regno Franciæ existentium opportune prospicere, motu proprio, & ex certa sua scientia, ac matura deliberatione, deque Apostolicæ potestatis plenitudine universos Fratres dicti tertii Ordinis Sancti Francisci Regni Franciæ, eorumque Conventus, seu Domos quæcumque dilecto filio Ministro generali Ordinis Sancti Francisci de Observantia, ac Commissario generali ultramontanæ familiæ prædicti Ordinis, necnon Commissario generali nationali Franciæ, quem prædictos Minister generalis, vel Commissarius generalis pro tempore deputasset, qui ut dictus Clemens Prædecessor acceperat in ipsorum Ministri, & Commissarii generalis absentia septem Provincias dicti Ordinis Minorum de observantia Regni Franciæ gubernare solebat, auctoritate Apostolica, perpetuo subiecit, ipsisque Ministro, & Commissario generalibus ultramontanæ familiæ, necnon Commissario generali nationali Franciæ respective, ut eorum singuli per se, vel alios sui Ordinis Fratres ad hoc idoneos ab eis respective deputandos Domos, & conventus, ac Fratres tertii Ordinis Sancti Francisci supradictos, tam in capite, quam in membris visitare, corrigere, reformare, & castigare, necnon electionem Ministri Provincialis, ut infra, faciendam, servata forma decretorum Concilii Tridentini, facere, & confirmare possint, facultatem concessit, & impertitus fuit.

Eligique Provincialem.

§. 2. Præterea cum tunc prædicti tertii Ordinis Fratres Ministrum Provincialem non haberent, voluit, & eadem auctoritate statuit, & ordinavit, quod Fratres prædicti tertii Ordinis, seu eorum Conventuum Superio-

periores, & alii vocales in unum congregarentur jussu dicti Ministri generalis Ordinis Sancti Francisci de Observantia, seu Commissarii nationalis Franciae, & se se ipsis unum Ministrum Provincialem per vota secreta eligerent, qui sic electus ab eodem Ministro generali, vel Commissario nationali Franciae, aut alio, qui eorum nomine hujusmodi electioni praefuisset, confirmari deberet, ac omnibus privilegiis, facultatibus, & auctoritate super omnes dicti Tertii Ordinis Conventus, & Fratres Regni Franciae, quibus alii Ministri Provinciales aliarum Provinciarum tertii Ordinis Sancti Francisci hujusmodi ubivis existentium frui, & gaudere poterant, & possent quomodolibet in futurum, sine aliqua differentia frui, & gaudere posset, & deberet, prout ei ad hoc nominatim facultatem concessit, & indulsit.

Capitulum Provinciale singulis trienniis cligi.

§.3. Voluit etiam, quod singulis bienniis, seu trienniis iidem Fratres vocales tertii Ordinis praedicti Capitulum Provinciale celebrarent, ante cujus celebrationem tunc existens Minister eorum Provincialis teneretur a dicto Generali Ministro Fratrum de Observantia, vel Commissario generali ultramontanae familiae, seu a Commissario generali Franciae nationali ejusdem Ordinis de Observantia Visitatorem petere, qui eorum Provinciam visitaret, & electionem novi Ministri Provincialis, ut supra, faceret, & confirmaret. Verum si hujusmodi Visitator intra duos, aut tres Menses ad summum non accessisset, supradicti Fratres tertii Ordinis ad celebrationem Capituli, & electionem novi Ministri Provincialis, absque interventu dicti Visitatoris procedere valerent: de qua electione Visitatorem postea accedentem, qui eam confirmare teneretur, certiorem facere deberent. Sed si post factam hujusmodi electionem, & dictis Superioribus notificatam, electio praedicta intra sex Menses ab eis confirmata, vel infirmata non foret, ipsa electio Apostolica auctoritate censeretur confirmata eo ipso, & aliàs, prout in dictis Clementis Praedecessoris desuper in simili forma Brevis expeditis literis plenius continetur.

Clementis literas petitur confirmari.

§.4. Cum autem, sicut iidem Fratres tertii Ordinis hujusmodi reformati Regni Franciae Nobis nuper exponi fecerunt, ipsi plurimum cupiant literas Clementis Praedecessoris praedictas, quo firmius subsistant, & ab omnibus inviolabiliter observentur, Apostolicae confirmationis nostrae robore communiri, iidem Nobis humiliter supplicari fecerunt, ut super praemissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Confirmat Paulus.

§.5. Nos igitur dictos Fratres specialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes, & a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, necnon dictarum literarum veriores tenores praesentibus pro expressis habentes, supplicationibus eorum nomine Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, literas Clementis Praedecessoris praedictas, ac omnia, & singula in illis contenta, quatenus sint in usu, ac minime revocata, aut sub aliquibus revocationibus comprehensa, Apostolica auctoritate, tenore praesentium perpetuo confirmamus, & approbamus, ac illis perpetuae, & inviolabilis Apostolicae firmitatis robur adiicimus.

§.6. Decernentes illa omnia, & singula sic, & non aliter perpetuo observari debere, ac irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Clausulae

§.7. Quocirca Venerabilibus Fratribus Lugdunen., & Tholosan. Archiepiscopis, & dilecto filio Nostro, ac Apostolicae Sedis in Regno Franciae Nuncio per praesentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios, praesentes literas, & in eis contenta quaecumque, ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte dictorum Fratrum reformatorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant auctoritate nostra illos praemissorum omnium, & singulorum effectu pacifice frui, & gaudere; non permittentes illos desuper a quoquam quavis auctoritate quomodolibet indebite molestari. Contradictores quoscumque per censuras, & poenas ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii saecularis. Executorum deputatio.

§. 8. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac dicti Tertii Ordinis Sancti Francisci etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eidem Ordini, illiusque Superioribus, & personis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, eorum omnium, & singulorum tenores praesentibus pro expressis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque. Derogatio contrariorum.

Datum Romae apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris die 27. Octobris 1610. Pont. Nostri Anno Sexto. Dat. die 27. Octob. 1610. An. VI.

Ca-

CLXI.

Canonizatio Beati Caroli Cardinalis Archiepiscopi Mediolanensis, ejusque relatio in numerum Sanctorum Confessorum cum festivitatis institutione pro die 4. Novembris.

PAULUS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam.

Christus variis temporibus in terris suscitavit sanctos viros ad Ecclesiæ suæ majorem gloriam, & exemplum aliorum.

Unigenitus æterni Patris Filius, Christus Dominus, & Redemptor noster, qui se quotidie una cum Patre operari professus est, cum Pater meus, inquit, usque modo operatur, & ego operor, numquam destitit mirabiliter illuminare terram suam a montibus æternis, sed variis locis, variisque temporibus suscitando æternæ gloriæ candidatos, Sanctos suos, Ecclesiam Sanctam illustrare mirabilem in modum consuevit, non solum, ut addat in dies magis domui suæ gloriam, & decorem, sed etiam ut irradiando humanæ vitæ tenebras splendoribus Sanctorum, tarditatem nostram urgeat Fratrum nostrorum exemplo, quasi præsenti testimonio oculorum.

Pridie suscitavit Carolum pluribus magnisque virtutibus illustrem.

§. 2. Hic idem Dominus, qui facit mirabilia magna solus, magnificavit novissime facere nobiscum, ac miro dispensationis suæ opere statuit super apostolicæ petræ arcem grande luminare, eligens sibi e gremio Sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ Carolum, Sacerdotem fidelem, servum bonum, formam gregis, formam Pastorum. Qui videlicet multiplici fulgore sanctorum operum universam decorando Ecclesiam, Sacerdotibus, & Populo præluceret, quasi Abel in innocentia, quasi Enoch in munditia, quasi Jacob in laborum tolerantia, quasi Moyses in mansuetudine, quasi Elias in ardenti zelo, quique imitandam exhiberet inter affluentes delicias, Hieronymi corporis castigationem, Martini in sublimioribus gradibus humilitatem, Gregorii pastoralem sollicitudinem, liberalitatem Ambrosii, Paulini charitatem, ac demum videndum, ac perspiciendum ostenderet oculis nostris, manibus nostris contrectandum hominem, mundo maxime blandiente, crucifixum mundo, viventem spiritu, terrena calcantem, cœlestia jugiter negociantem, & sicut officio in Angelum substitutum, ita etiam mente, & opere vitam, Angelorum in terris æmulantem.

Quem intersancitis ascribi contigit, tempore hujus Pont. qui de hoc plurimum lætatur.

§. 3. Quamobrem merito repletum est gaudio os nostrum, & lingua nostra exultatione, in insigni die solemnitatis nostræ, quando nullis meritis nostris, sed inscrutabili sapientiæ suæ arcano, hanc diem mundo dilucere his temporibus ante sæcula præordinavit Altissimus, in qua per ministerium humilitatis nostræ Carolo Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, cui auctore Domino præsidemus, Presbytero Cardinali, sacris decernendis honoribus, unicæ sponsæ suæ novva imponeretur corona, ornata omni lapide pretioso. Ex hoc enim confundentur omnes, qui adorant sculptilia impiarum adinventionum suarum, & gloriantur in simulacris errorum, confitebuntur autem populi sancti Domino, & exaltabitur nomen ejus solius.

Quique hæc de ejus vita, & miraculis, hac ejus Constitutione recenseri voluit.

§. 4. Et quoniam solemnis declaratio sanctitatis Christi famuli, ex inveterato Ecclesiæ Romanæ ritu, & ex præscripto sacrorum Canonum celebrata, perpetuis futuris temporibus, nostris Apostolicis literis est de more consignanda, hæc duximus ex ejus vita, & miraculis, totiusque causæ actis summatim referenda.

Ortus sui nocte, magnum videtur lumē super cubiculo materno.

§. 5. Nascitur dilectus Dei Carolus in primaria Mediolanensi familia Borromæa, ex parentibus Giberto Comite, & Margarita Medicea, anno salutis 1538. cujus futuræ eximiæ sanctitatis splendorem præmonstravit Dominus magno, & insolito lumine, qua nocte puer nascebatur, super maternum cubiculum compluribus viso.

Puer, & adolescens virtutibus enituit.

§. 6. Nec puerilis ætas ejusdem sanctitatis indiciis caruit: tempus enim, quo vacare licebat, extruendis, & exornandis altariolis magna cum voluptate dabat. Crescente ætate, quod bonam ejus mentem excellentioribus donis Spiritus Sanctus in dies magis præpararet, christianis moribus, & literis non difficile a piis parentibus imbuitur. Eminebant vero in adolescente præludia benedictionum, quibus dignatus est eum Altissimus, munditia cordis, pax interna, innocentia, & modestia, nec rebus solum, sed etiam omnibus verbis turpibus, omnibusque mendaciis abstinebat.

Papiæque doctoratus insignia suscipit, & Romam vocatus a Pio IV. ejus avunculo Cardinalis, postea Archiepiscopus Mediolani eligitur, & a gravissimis Ecclesiæ negociis præponitur.

§. 7. In utroque jure in Papiensi universitate, ubi his studiis operam dederat, ad doctoratus gradum promotus, a fel. mem. Pio Papa Quarto Prædecessore nostro, ejus avunculo, paulo ante, disponente Domino, ad Apostolatus apicem evecto, Romam evocatur, & in Sacrum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium Collegium adscribitur. Deinde Mediolanensi Ecclesiæ præficitur, gravissimæque universalis Ecclesiæ negocia, & Sedis Apostolicæ munera illi creduntur.

In ea administratione inculpate, ac laudabiliter omnia gerit.

§. 8. Hic vero cœpit Dominus ostendere in Carolo mirabilia sua, cum enim nondum vigesimum tertium explevisset annum, administrabat omnia diligenter in sapientia, & justitia, summo cum zelo honoris Dei, & studio Catholicæ Ecclesiæ utilitatis. Quæ omnia in negociis fidei catholicæ, & universæ Ecclesiæ, quæ in Concilio Tridentino tunc agitabantur, maxime enituerunt. Non vigiliis, non incommodis, aut laboribus ullis pepercit, ut ne quid retardaret Sanctæ Synodi absolutionem, quam ipse sollicite, & cum spiritus ardore, promovit semper, donec a Domino impetraret. In tam sublimi dignitatis gradu constitutus, divitiarum, potentiæ, ætatis, aliisque non paucis, nec levibus delinimentis circumdatus, tantum abest, ut post carnalia desideria abierit, ut superno assistente præsidio, tunc cœperit Christo magis adhærere, & spiritualia ardentius æmulari.

Mediolanum se contulit, & Ecclesiæ suam vero ecclesiasticæ disciplinæ nitori restituit.

§.9. Itaque urbano splendore, & amplitudine relictis, bonus operarius in messem, quam susceperat, Mediolanum discedit, ubi partes suas in dies magis implendo, agrum illum, malitia temporum, vepribus turpiter deformem, ac silvescentem, in eum restituit nitorem, ut Ecclesiam Mediolanensem præclarum exemplar redderet ecclesiasticæ disciplinæ. Hoc autem cum a se præsente præstandum cerneret, numquam a residentia discessit, nisi coactus, aut concedente Sede Apostolica, vel seniore Episcopo suæ Provinciæ approbante. Principio Concilii Tridentini decreta exequutioni mandari solicite curavit, & ut ecclesiasticam disciplinam, moresque depravatos recte, & ordine emendaret, Domini via incedendum intelligens, divino auxilio facere incæpit, & docere.

Reformationi in ipsius suæque familiæ studuit.

§.10. Nam a se, suaque familia reformationem aggressus, omnia ad Sacrorum, & Sanctorum Patrum exempla composuit, laicis familiaribus grata missione dimissis, clericorum censuit utendum ministerio, quibuscum assiduæ illi erant ad Deum preces, aliæque complures spirituales occupationes, omni vestium pompa detracta, omnique alia re minus honesta, & religioso indecora sublata. Quantum in Ecclesiæ suæ recta administratione præstiterit, satis declarant Synodi multæ Provinciales, ac Diœcesanæ, ejusdemque Ecclesiæ actorum edita volumina, quæ Sacerdotum manibus teruntur, & regendi Ecclesias doctrinam abunde suppeditant. Civitatis, ac Diœcesis suæ Ecclesias, aut ipse solus suis sumptibus, aut grandi eleemosyna præeundo, una cum aliis instauravit, alias a fundamentis ædificavit, alias ornavit, pretiosa etiam nonnullas suppellectili ære suo instruxit. Pueris, & adolescentibus Civitatis, & Diœcesis, tum Clericis, tum Laicis, necnon Helvetiis, & Rhetis, moribus, & literis informandis, Presbyteris sæcularibus in regimine animarum erudiendis, Seminaria, & Collegia instituit: præterea regularibus clericis, sacris Virginibus, regulares, sæcularibus vero tam mulieribus, quam virginibus sæculares domos, Mendicantibus Hospitale, Canonicis Ecclesiæ Mediolanensis Ordinariis commune domicilium, Archiepiscopis, eorumque hospitibus opportunas ædes, aliis piis operibus complures, alias pias domos magnis sumptibus, partim propriis, partim Beneficiorum Ecclesiasticorum unione, & attributione extruxit, auxit, & necessariis redditibus stabilivit.

Prædicationi, & jejuniis, ac orationi assidue intendit.

§.11. In prædicatione verbi Dei tam frequens erat beatus Pontifex, ut plane in omni patientia, & doctrina impleret ministerium suum, vigilando, laborando, labore pene incredibili, ita ut quadraginta horarum solemnibus precibus continuo persistens in jejunio, & vigilia, singulis horis ad populum admirabili patientia sermonem haberet.

Ecclesiarum visitationi, & cum suæ vitæ discrimine incumbit.

§.12. A frequenti visitatione Ecclesiarum, & populorum suæ diœcesis, ac provinciæ, vel aliarum etiam diœcesum, cum ab Apostolica Sede demandatur, nullis incommodis, aut periculis deterreri, vel retardari potuit, non æstu, non algore, aut nocturnis tenebris, non præruptis, & asperis Rhetorum, & Helvetiorum montium nive, & glacie rigentium, neque aliis denique multis, & gravibus difficultatibus. Sed vir Dei charitate, quæ foras pellit timorem, & omnia sustinet, omnibus superatis, etiam cum suæ vitæ discrimine, increpando, obsecrando, prædicando, & exemplo, atque auctoritate personæ, hæreses, multaque alia gravissima vitia, & abusus, præsertim a clero per Christi gratiam sustulit.

Ecclesiæ patrimonium large dispensavit, & auxit.

§.13. In administrando patrimonio Ecclesiæ tantum industriæ, & diligentiæ adhibuit servus fidelis, ut ejus redditus multo majores relinqueret, quam acceperat, nec minus tamen in illis dispensandis fidelis apparuit coram Domino.

Hospitalitati profundebatur.

§.14. Hospitalitatem quippe exhibuit usque adeo, ut ostium ejus omnibus pateret semper, Diœcesanis, alienigenis, notis, ignotis, præsertim vero ecclesiasticis, quos in sæcularibus diversoriis manere indecorum dicere solebat, suamque domum publicum hospitium vocabat.

Eleemosynas abundanter dabat.

§.15. In eleemosynis dandis, ita se gessit, ut in hoc opere præcipue abundasse merito dici possit, ac dispersisse, & dedisse pauperibus. Quantum enim necessariis sumptibus ex mensæ Ecclesiæ Mediolanensis, & ex aliis propriis redditibus supererat, totum in pauperes abibat, & ne quemquam aperte rogandi, aut accipiendi pudor expertem faceret, misericordiæ suæ secretis eleemosynis fidelem præposuerat ministrum, qui eorum occultis necessitatibus subveniret. Eoque processit pauperibus subveniendi studium, ut Uritanum Principatum, reliquum patrimonii sui, nec tenuis redditus, distraheret, & quadraginta millium scutorum pretio, quamvis vili, inde percepto, diversis piis locis Mediolani tantum pecuniæ paucissimis horis attribueret.

Pestilentiæ tempore, mirabilia operatus est.

§.16. Cum vero pestilentiam in Civitatem, & diœcesim Dominus immisisset, & gregem sibi commissum bonus pastor miserabiliter affligi cerneret, ut egenorum calamitati temporalibus etiam auxiliis prospiceret, vel argentea vasa, stragulam, aliamque vestem, hostiorum vela, propriique demum lectuli solatium dedit. Neque hic constitit fervens Christi servi erga proximum dilectio, sed æmulando charismata meliora, ad eam charitatem pervenit, qua majorem neminem habere Dominus ipse pronunciavit. Quasi enim parum judicaret publicis supplicationibus nudipedalibus, verbo, & opere inducere clerum, & populum ad divinam deprecandam vindictam, & ad pœnitentiam provocare, aliaque multa in commune consulendo sollicite ordinare, pro munere pastorali, cernens id etiam animarum saluti, & gregis necessitatibus in Domino expedire, dispositis rebus suis, & selectis nonnullis adjutoribus infirmos tam Civitatis, quam diœcesis cujuscumque ordinis, die, nocteque visitando, spiritualia,

& tem-

& temporalia ministrabat, defunctos sepeliri, infantes orphanos nutriri, ac sua quemquam onera publice demandata diligenter, ac fideliter administrare curabat, non pauperum valetudinaria, non humiles casas invisas dimisit, non ad mortuorum cadavera accedere veritus est, ut viventem miserabiliter inter mortuos infantem ab uberibus defunctæ matris eriperet, & sic agendo boni pastoris expleret officium, qui animam suam ponit pro ovibus suis.

Auctoritatis ecclesiasticæ vindex.

§.17. Id quod facere etiam se paratum pro tuendis Ecclesiæ juribus, & ecclesiastica restituenda, & conservanda auctoritate non semel ostendit, quippe qui in promptu haberet ulcisci omnem inobedientiam, mitissimus alioquin vir, & clementissimus, ita ut calumnias, contumelias, gravesque persecutiones patientissime ferret. Quapropter oblata aliquando indicia proditionis vitæ suę neglexit, & literas nec resignatas flammis tradidit.

Misericors in omnes fuit.

§.18. Fere nullus, quamquam delicti reus, ejus misericordiam pœnitens imploravit, qui non fuerit consequutus.

Beneficia juxta sacros canones semper contulit.

§.19. Severus tam arbiter erat in expendendis meritis personarum, cum de Ecclesiasticis Beneficiis, & Officiis conferendis ageretur, beneficia enim nisi magis idoneis non dabat, neque in illis dispensandis ullatenus a sacrorum Canonum voluntate recedebat.

Munera semper rejecit.

§.20. Et ut sancte, & juste coram Deo, & hominibus omnia tractaret, a muneribus etiam vilissimis, abstinuit.

Tribunalia sua ab iniquitatis labe præservare studuit.

§.21. Tribunalia sua, ut non solum quavis labe iniquitatis, sed etiam suspicione vacarent, omni studio, præsertim sæpe illa visitando, præstitit.

Quieti nusquã, sed piis operibus assidue incubuit.

§.22. Nullum tempus animi relaxationi dabat, sed opus Dei, & proximi continue agenti negotium negotio succedebat, curam cura excipiebat. Non quietis tempus vacabat ab opere, non refectionis, bonam enim noctis partem lectione, tum scriptione, tum oratione absumebat: interdum in oratione pernoctabat, neque idcirco remissior mane in agendo erat, ita ut in actis inter cætera consignatum sit, quod cum aliquando Romæ in Catacumbis noctem, quam jejunium præcesserat, orando insomnem egisset, mane non solum de corporis refectione, aut quiete non cogitavit, sed valde longa peregrinatione suscepta, ad Beatæ Virginis Agnetis Ecclesiam pedibus processit, ubi Missam agendo, & orando, tantum temporis posuit, ut ante vigesimam secundam horam cibum non caperet, reipsa plane ostendens, quam omnia posset in eo, qui illum confortabat.

Castitatem præservavit.

§.23. Has omnes, & sequentes virtutes exornavit mirum in modum castitate, & pudicitia, quam in florenti etiam ætate, quamquam non leviter tentatus, illæsam fortiter defendit, ac diligentissime semper custodivit. Itaque fœminas sine arbitris non alloquebatur, omnemque occasionem vitæ labefaciendi candorem accurate præcavebat.

Fide doctrina, & caritate emicuit.

§.24. Firmabat vero ejus virtutes omnes solidum fundamentum, præcellens vivæ fidei donum, quod, & dilectionis egregia opera, & doctrinæ veritas, ac puritas, quam ex ejus ore Ecclesia Mediolanensis, aliique non pauci Christifideles tot annis hauserunt, comprobant satis.

Pietate, & devotione insignis fuit.

§.25. Pietas præterea insignis, ac devotio, cujus fervore incensus Christi famulus, sacræ Italiæ loca orationis causa aliquando obibat, longa, & difficillima itinera alienissimo anni tempore pedibus agendo. Qua in re, ut nullo loco a sanctis operibus cessaret, tempus rerum divinarum contemplatione, aut psalmorum, & sanctarum precum recitatione, aut sermones spirituales cum comitibus conferendo transigebat.

Quotidie Deo sacrificium offerebat, & flexis genibus horas canonicas recitabat & sacras scripturas scrutabatur. A sclopittum liberatur.

§.26. Quotidie sacrificium Deo offerebat, genibus flexis horas canonicas recitabat, & sacras scrutabatur scripturas, idque interdum dum secreto refectionem sumeret corporalem. Quamobrem meruit homo Dei in hujusmodi operibus occupatus, non mediocriter a Domino clarificari. Cum enim ex more aliquando in privato oratorio vespere cum familia oraret, & filius perditionis, apostata quidam ex Ordine humiliatorum, quem alii nonnulli ejusdem Ordinis similes ministri Sathanæ pecunia in necem Caroli subornaverant, quod eorum Ordinis reformationem auctoritate apostolica urgeret, in ejus tergum plumbeis globulis instructum sclopum ab Oratorii porta explosisset, divina protegente dextera, sagittæ parvulorum factæ sunt plagæ eorum, & globorum pars sancti Pontificis orantis vestes non penetravit, licet alii, violentia ictus, utrinque fuerint in proximo defixi, omnibusq; de periculo, ac de ejus salute trepidantibus, ipse solus mente immotus, illos in oratione progredi mandavit, & tunc ipsum Domini monitum illud: *Non turbetur cor vestrum, neque formidet*: cantari, non sine divina voluntate, contigerat.

Reditus ecclesiasticos, & patrimoniales ac præclara officia, ut expeditius Deo serviret sponte sua dimisit.

§.27. Qui igitur sui corporis saluti opus Dei tantum anteponeret, haud mirum, si rerum etiam, & honorum contemptu inter Christi servos enituerit Carolus, & illuxerit omnibus, qui in domo sunt. Postquam enim ad Ecclesiam regendam Mediolanensem, & ad Christianam perfectionem animum appulit, ut expeditior agere posset, quod agendum susceperat, majoris Pœnitentiarii officium, Archipresbyteratum Basilicæ Sanctæ Mariæ Majoris Urbis, Ordinum Regularium complurium, Regnorum, & Nationum honorificentissimas clientelas, seu protectiones, opulenta munera, grandesque ecclesiasticos, & patrimoniales redditus sponte sua reliquit.

Jejuniis corpus suum severissime castigavit.

§.28. Neque his tantum vinculis sese exolvendum censuit, ut Christum sequi liberius posset, sed quod longe difficilius est, quo corpus suum redigeret in servitutem, severissime castigavit: quotidiano enim non contentus jejunio carnium, ovorum, ac piscium esum sibi interdixit, deinde ter qualibet hebdomada, post hæc tota Quadragema pane tantum, & aqua jejunavit. Ac de-

mum, ut in corde ipſius diſpoſuerat Dominus Aſcenſiones, Quadrageſimale jejunium magna ex parte ſolis ficis paſſis, aut ſolis dactilis, Sanctorum veterum Eremitarum more peregit: denique poſtremo vitæ tempore hebdomada majore, ſolis lupinis aqua mollitis langueotem animam ſuſtentavit.

Cilicioque, & aſpera cubatione, & frequentibus flagellationibus.

§.29. Veſtis illi interior cilicium, & craſſa aſperaque tunica, exterior privata, lanea, ac vilis, & attrita, publica dignitatis propria ſuper paleas, aut ſuper aſſes, paleis pleno pulvino capiti ſuppoſito, cubabat interdum; ſuper ipſam humum, ſagulo tantum ſubſtrato; poſtquam enim lectum ſuum pauperibus peſtilentia laboraotibus largitus fuit, nomquam ſuper lectum culcita ſtratum dormivit. Accedebant frequentes corporis flagellationes, aliæque id genus complures mortificationes.

Anno ætatis ſuæ 47. obdormivit in Domino.

§.30. Quibus tamdem gradibus, cum ad illam ſervorum Chriſti prefectionem perveniſſet, ut per gratiam Spiritus Sancti audire a Domino poſſet, Serve bone, & fidelis, a paucis, & humanis rebus, in quibus fuerat fidelis, ſuper multa, & æterna bona conſtitui meruit, & intrare in gaudium Domini ſui. Anno ſiquidem ineunte ætatis ſuæ XLVII. cum prius, quaſi diſceſſui ſeſe comparans, Varalli montis Navarienſis diœceſis religioſas paſſionis Chriſti memorias adiiſſet, ibique univerſos annos ſuos recogitando, generali confeſſione culpas diluiſſet, & cum amaritudine animæ ſuæ quindecim dies in oratione, jejuniis, vigiliis, aliiſque corporis afflictionibus egiſſet, æger Mediolanum delatus, conſummato curſu obdormivit in Domino.

Miraculis claruit.

§.31. Ejus obitum univerſi populi Mediolanenſis luctus conſecutus eſt, aliis Sanctum, aliis communem Patrem amiſſum quærentibus. Excellentem vero famuli ſui ſanctitatem comprobare etiam voluit Altiſſimus teſtimonio miraculorum, quorum complura, etſi ab eo vivente facta in actis recenſentur, inſigniora tamen poſt ejus beatam dormitionem edita probantur.

Cœco infanti oculos dedit.

§.32. Nam quidam infans, Philippi Navæ, & Lucinæ Mediolanenſis filius, quem ſine oculis in lucem editum fuiſſe medici re mature perpenſa affirmaverant, piæ matris, ad Caroli auxilium converſæ, precibus mirabiliter illos a Domino accepit: quippe ſorore quinque annorum Carolum infanti benedictionem dediſſe, & illum oculos aperuiſſe clamante, mater clamore advocata puellæ, oculos infantem habere deprehendit.

Paralyticæ ſenſum & motum reſtituit.

§.33. Et Sanctimonialis Monaſterii Majoris Mediolanenſis nomine Paula Juſtina Caſata, cui dexteræ partis corporis omnem ſenſum, ac motum paralyſis ademerat, cum ad Sancti Sacerdotis Imaginem, voto prius ſuſcepto, & eleemoſyna erogata ſacra communione refecta, magno ſpiritus ardore, & fiducia oraret, ſtatim ſenſum, & motum cum valetudine recuperavit, ita ut ad Oratorium ſe conferre, & gratias Deo agere libere potuerit.

§.34. Altera vero Monialis ex Capucinis nuncupatis, ejuſdem Civitatis, cui nomen Candida de Agadis, triennio hectica febre tam acriter laboraverat, ut deſperatæ ſalutis, ac morti proxima æxiſtimaretur; hæc voto ſimiliter emiſſo, & Sancti Pontificis auxilio devote implorato, ad Caroli veſtis ſuper impoſitæ contactum ſtatim convaluit.

Hecticam, & longam febrē ab infirmo expulit.

§.35. Votum ſimiliter cum voviſſet Angela Antonia quædam Senenſis annorum fere 70. quo ſe Dominus per interceſſionem beati Caroli, a membrorum infirmitate ſanaret, cum abſque alterius auxilio incedere non valeret, ante quam votum ſolvere finivit, valetudinem conſequi meruit.

Membrorum ſanitatem infirmæ largitus eſt.

§.36. Ad imaginem rurſus ſervi Chriſti magna cum devotione, dum meritis ejus confidens Deum orat Candida Francia de Fortis Monialis Monaſterii S. Agnetis Mediolanenſis, ut a gravi morbo liberaretur, quo tertio jam menſe affligebatur, quem ſpaſmum ex catarrho Medici cenſebant, indeque crus illi dextrum contractum erat, nulliſque remediis depelli valuerat, ſuavi quadam quaſi aura nervos, & crus dexterum perfundi, & refocillari ſentit, ac finita oratione pedibus conſiſtit, & ſanatur.

Nervos, & crus infirmo ſanavit.

§.37. Angela quoque Butiella Papienſis graviſſimo atriculorum morbo affecta, ex quo omnium membrorum motu, præter quam linguæ, deſtituta, languebat, ad ejus imaginem pro ſanitate orante, meritis, & precibus Caroli, una cum devotæ feminæ oratione morbus mirabiliter finivit.

Articulari morbo aliam liberavit.

§.38. Et Anna, mulier nobilis Polona, ex Marchionibus de Mirou, cum annos circiter novem manuum acerbiſſimis doloribus, cum tumore, & digitorum contractione laboraſſet, omni medicinæ auxilio fruſtra tentato, ad imaginem itidem beati Caroli converſa, ejus opem, magno cum ſpiritus ardore implorans, ſtatim ſanitatem recuperavit.

Manuū acerbiſſimum dolorem ab altera dejecit.

§.39. Sepulchrum quoque ſervi ſui placuit Domino multis ſignis mirificare, fidelium preces in diverſis eorum neceſſitatibus exaudiendo. Ex quibus illud eſt eximium, quod cum vir quidam nobilis Mediolanenſis nomine Jo: Jacobus Lomacius, crurum quinquenii ulceribus affligeretur, neque a medicina valetudinem conſequendi ſpes relicta eſſet, acrioribus, quam ſoleret, doloribus aliquando correptus, ad viri Sancti ſepulchrum, bacillo innixus, proficiſcitur, ibique pro recuperanda valetudine ferventi ſpiritu orat, oratione finita, ſine dolore Miſſam audit, deinde incolumis conſurgit, ac domum reverſus, admirabili Dei beneficio crurum ulcera conſolidata, ſibique ſanitatem redditam deprehendit.

Crurum ulcera alteri conſolidavit.

§.40. Præterea Margharita Monta Mediolanenſis puella, annorum ſex, adeo diſtortis, ac perverſis pedibus nata erat, ut plantæ interius converſæ, ſe invicem adſpicerent, ac pedis pars exterior plantæ officio fungeretur, tamen a corporis vitio hujuſ-

Perverſos diſtortoſque alterius pedes, recte compoſuit.

hujuſmodi, quod nec induſtria obſtetricis neque ſexennio quæſitum humanum remedium corrigere valuerat, per Beati Confeſſoris interceſſionem liberata eſt; a matre enim ad ſepulchrum ejus ducta, ab alterius primum, deinde reducta, ac voto etiam edito ab alterius etiam pedis hujuſmodi inverſione ſanata eſt.

Infantem nervis genibuſque reſolutis natum, ſanitati reſtituit.

§. 41. Non minoris momenti eſt, quod operatus eſt Dominus ſancti Pontificis meritis, in altera infante, nomine Joanna de Maronis ejuſdem Civitatis, matre ad ſepulchrum ejus ſimiliter orante: eum enim infans nervis, quibus tibiis alligantur pedes, genibuſque reſolutis, nata eſſet, ita ut incedere minime poſſet, ac pedes in humeros, cum vellet, libere attolleret, & quartum jam ætatis annum egreſſa eſſet, fama miraculorum Beati Caroli excitati parentes, ad ejus ſepulchrum illam, cum oblationibus, deferri curant, indeque, vitio ſublato, ſana domum refertur.

Chancri morbum expulit.

§. 42. Aurelia de Angelis chancri morbo graviſſimo, multum inveterato, cum febre, & acri dolore in ſiniſtro crure affecta, quem Medici inſanabilem humana arte judicaverant, ad ſervi Dei auxilium converſa, ac voto ſuſcepto, ejuſque ſepulchrum venerationis cauſa cum ſe adituram veſpere propoſuiſſet, mane a febre libera, ſaneſcere mirum in modum crus cœpiſſe cernit, ac triduo penitus convaluit.

Herniæ morbo puerum liberavit.

§. 43. Puer vero quinque annorum, Hieronymi Beriolæ, & Agnetis ab Eccleſia filius, Melchior nomine, hernia admodum gravi, & pericoloſa laborabat, magno cum dolore, & univerſi corporis quaſi ex aqua inter cutem tumore, quamobrem Medicorum irritos conatus diu mater experta, Beatum Carolum ſupplex orat, ut ex iis neceſſitatibus filium ſuum eriperet, vel impetrando infanti a Deo ſanitatem, vel vitæ miſerandæ finem. Has preces ſomnus conſequitur infantis, qui poſt paucas horas expergefactus matrem vocat, eique refert Cardinalem ſuum morbi locum manu, in qua lucidum gereret annulum, tetigiſſe, ac ſanaſſe, quo audito (mirabilis Deus) Mater filiorum adſpicit, ac vere convaluiſſe comperit.

Alium Infantem in Ticinum delapſum a demerſione præſervavit.

§. 44. Non longe diſſimili ratione alterum puerum Papienſem Bernardini Ticoni filium, ſupraſcripto æqualem, a mortis faucibus eripuit Dominus per merita famuli ſui, retribuens pietati parentum, qui ad Sancti Dei imaginem filiorum veſpere quotidie orare, & illum invocare docuerant: cum enim in Ticinum aquis tumidum delapſus fuiſſet infans, & antequam quiſquam illi opem ferre poſſet, quaſi quarta horæ pars elapſa fuiſſet, numquam tamen eſt demerſus, ſed tamquam leve corpus ſupernatans, eo uſque delatus eſt, donec educeretur: eductus plane incolumis ſe ſe Beato Carolo rubris induto veſtibus ſubſtentatum, ne mergeretur, narruit: Beati Caroli autem auxilium more a parentibus accepto invocans, dum decideret, a pluribus auditus fuerat.

Hinc Clem. VIII. de Canonizatione Caroli multis modis requiſitus negocium Card. ſacris Ritib. deputatis demandavit, & de eorum conſilio cauſam pluribus Palatii Apoſtolici Auditoribus cõmiſit.

§. 45. Hæc itaque, & alia quamplura ſigna, & prodigia, quibus ſervi ſui præclara merita conteſtatus eſt Dominus, cum illam in Populis ſanctitatis famam, & erga Beatum Pontificem devotionem, quæ vita excitaverat auxiſſent, & in dies magis augerent, dederunt exordia clarificationis a Patre luminum Carolo præſtitutæ. Itaque anno 1601. precibus Congregationis Oblatorum Sancti Ambroſii Mediolanenſis a Carolo inſtitutæ, primum a Vicario Venerabilis Fratris Noſtri Archiepiſcopi Mediolanenſis, duo proceſſus de vita alter, alter de miraculis ſancti Confeſſoris formati ſunt: exinde Clerus, & Conſilium generale ejuſdem Civitatis Mediolanenſis ad fel: rec: Clementem Papam VIII. Prædeceſſorem Noſtrum Oratores de Beati Carolo Canonizatione miſerunt, quibus auditis idem Clemens cauſam Venerabilibus Fratribus Noſtris, tunc ſuis S. R. E. Cardinalibus ſacris Ritibus Præfectis demandavit, de quorum conſilio cauſa delegata tribus Sacri Palatii Noſtri cauſarum Auditoribus, dilecto videlicet filio Franciſco Peniæ Decano, ac dilecto etiam filio noſtro Joanni Garziæ Tit. SS. Quatuor Coronatorum Presbytero Cardinali Millino nuncupato, tunc earumdem cauſarum Auditori, ac bon: me: Alexandro Littæ, quibus deinde bo: etiam mem: Alexander Juſtus, & Bernardinus Scottus, & huic demum dilectus filius Horatius Lancellottus earumdem cauſarum ſimiliter Auditores ſubrogati fuerunt, cum facultate novos proceſſus, ſi eis videretur, conficiendi.

Qui novos proceſſus faciendos decreverunt.

§. 46. Ipſi re mature examinata, novos proceſſus, auctoritate apoſtolica, faciendos cenſuerunt.

Leo XI. ad ulteriora procedi juſſit.

§. 47. Deinde eodem Clemente Prædeceſſore viam univerſæ carnis ingreſſo, ac felicis recor: Leone Papa XI. ſimiliter Prædeceſſore Noſtro ad Apoſtolatus aſſumpto, eadem cauſa prædictis Auditoribus commiſſa, & ut ad ulteriora procederent, mandatum fuit.

Hic Pont. pariter negocium Canonizationis promovit.

§. 48. Eodemque Leone, ſicut Altiſſimo placuit, ab humanis exempto, noſtraque humilitate, inſerutabili Dei judicio, nullis ſuffragantibus meritis, ad Catholicæ Eccleſiæ regimen vocata, officii noſtri debitum exigere cenſuimus, ut Sancti Cardinalis Canonizationis negocium promoveretur, quando, ſi Deo adſpirante, ut ſperabatur, ſucceſſiſſet, magno cum Eccleſiæ ſuæ augmento decoris, & credentium præſertim Sacerdotalis Ordinis fructu, geſtum iri conſtabat.

Regeſque, & Principes idē ex poſtularūt.

§. 49. Accedebant etiam chariſſimorum in Chriſto filiorum Noſtrorum Philippi III. Hiſpaniarum Regis Catholici, Sigiſmundi etiam III. Poloniæ Regis, & Conſtantiæ Reginæ, Illuſtrium Principum, & aliorum multorum preces, quibus a Romanis Pontificibus Prædeceſſoribus Noſtris prædictis, & a Nobis id ſæpius poſtulaverant, & poſtulabant.

Supradicti ergo Auditores completo pro-

§. 50. Quamobrem, cum in eadem cauſa abſque mora progredi Auditores mandaviſſe-

cessu, & re matura examinata, Caroli Canonizationem fieri posse retulerunt.

davissemus, ipsi ex novo processu, auctoritate apostolica, per Venerabiles Fratres nostros Philippum Comensem, & Claudium Placentinum Episcopos confecto, & ad se misso mandato nostro, diu multumque negocio discusso, & accurate examinato, Nobis primum, deinde Cardinalibus prædictis tamdem retulerunt, constare de Beati Caroli sanctitate vitæ, excellentia fidei, & miraculis, & omnia ad Canonizationem, a sacris Canonibus requisita, legitime fuisse probata, ita ut si Nobis videretur, ad Servi Dei Canonizationis solemnem actum procedere possumus.

Supradicti Card. causam accuratissime recensuerunt, & in eamdem sententiam convenerunt.

§. 51. Restabat, ut relationem Auditorum, & universam causam de more iidem Cardinales accuratissime recenserent, & pro rei gravitate recognoscerent, id quod eum recte, fideliterque præstitissent, idemque omnes censuissent, ac deinde Venerabilis Frater Noster Dominicus Episcopus Ostiensis, & Veliternensis, S. R. E. Cardinalis Pinellus nuncupatus, eorum antiquior, suam, Collegarumque sententiam, cum totius summa processus retulisset in Consistorio nostro secreto, reliqui Cardinales, qui aderant, in eamdem sententiam concesserunt.

In publico consistorio Advocatus aulæ consistorialis Papæ de Canonizatione diserte dixit, & Regis Philippi nomine supplicavit.

§. 52. Quapropter sequenti publico Consistorio, in quo pro Canonizatione diserte dixit dilectus filius Julius Roma Aulæ nostræ Consistorialis Advocatus, ac nomine prædicti Philippi Regis Nobis humiliter supplicavit, Nos de tanti momenti negocio, ut par erat, deliberaturi cum iisdem Cardinalibus, & Episcopis in Curia præsentibus respondimus, & Cardinales, & Episcopos, qui tunc aderant, hortati sumus, ut eleemosynis, jejuniis, & orationibus Spiritus Sancti auxilium devote implorarent.

Qui in semipublico Consistorio de hoc sermonem habuit, & omnes B. Carolum Canonizandum esse dixerunt.

§. 53. Cum vero in semipublico Consistorio, quod ex more deinde habuimus, vocatis non solum Cardinalibus, sed etiam Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis prædictis, ac præsentibus nostris, ac Sedis Apostolicæ Notariis, & Sacri Palatii nostri Apostolici causarum Auditoribus, Nos de vita, & miraculis beati Caroli, quæ oportebat, proposuissemus, omnes Beatum Carolum canonizandum esse apertis suffragiis censuerunt.

Idem Pont. Deo gratias egit.

§. 54. Quorum unanimi consensu audito aperuimus os nostrum in benedictionibus, & gratias egimus divinæ clementiæ, quod tantam gratiam tribuisset puero suo, ac per eum honorificare vellet ministerium nostrum, & Canonizationis declaravimus diem, adhortantes omnes, ut junctis nobiscum precibus, eleemosynis, jejuniis, & sacrificiis Spiritus Sancti gratiam informitati nostræ in eam rem procurarent.

His itaque die 1. Novembris, rite, & recte omnibus servatis, iste Pontifex B. Carolum, Sanctum esse pronunciat, & SS. Confessorum Catalogo adscribit.

§. 55. Denique eum nihil restaret eorum, quæ ex Sanctorum Patrum auctoritate, sacrorum Canonum decretis, ac S. R. E. antiqua consuetudine agenda, & observanda sunt, hodie in Sacrosancta Beati Petri Principis Apostolorum Basilica, in qua solemni ritu, cum iisdem Venerabilibus Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus, Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis prædictis, Romanæ Curiæ Prælatis, Officialibus, ac familiaribus nostris, Clero sæculari, & regulari, ac maxima populi frequentia mane convenimus, post repetitas pro Canonizationis decreto petitiones nomine ejusdem Philippi Regis, a dilecto filio nostro Ferdinando Sancti Eusebii Presbytero Cardinale, per Julium Advocatum prædictum, post sacros Hymnos, Litanias, aliasque preces, post Spiritus Sancti gratiam rite imploratam, ad honorem Sanctæ, & individuæ Trinitatis, ac fidei Catholicæ exaltationem & Religionis Christianæ augmentum, auctoritate Dei Omnipotentis Patris, & Filii, & Spiritu Sancti, Beatorum Apostolorum Petri, & Pauli, ac nostra, de Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium, Patriarcharum, Archiepiscoporum, & Episcoporum in Urbe præsentium, consilio, & unanimi consensu, bon: mem: Carolum Borromæum, dum vixit, Tituli S. Praxedis Presbyterum Cardinalem, & Archiepiscopum Mediolanensem, de cujus sanctitate vitæ, fidei sinceritate, & miraculis plene constabat, & constat, Sanctum esse definivimus, ac sanctorum Confessorum Pontificum Catalogo adscribendum decrevimus, prout præsentium tenore definimus, decernimus, & adscribimus, illumque omnes fideles venerari mandavimus, & mandamus.

Ejusque Festum die 4. ejusdem Mensis agi præcepit.

§. 56. Statuentes, ut ab universali Ecclesia in ejus honorem Ecclesiæ, & Altaria, in quibus sacrificia Deo offerantur, ædificari, & consecrari possint, & singulis annis die 4. Novembris Festum ejus, & officium sancti Confessoris Pontificis ad Breviarii Romani præscriptum devote celebretur.

Eadem die ejus sepulchrum visitantibus indulgentias elargitur.

§. 57. Eademque auctoritate omnibus Christifidelibus, vere pœnitentibus, & confessis, qui annis singulis eodem die Festo, ad sepulchrum, in quo corpus ejus requiescit, devote accesserint, visitandum, unum annum, & unam quadragenam, iis vero qui in ejusdem Festi octava, quadraginta dies de injunctis, seu quomodolibet debitis pœnitentiis, misericorditer in Domino relaxavimus, ac relaxamus in forma Ecclesiæ consueta.

Deinde ad Altare Sancti Petri, Missam egis. cum S. Caroli commemoratione.

§. 58. Postremo Deum Patrem æternum, Regemque gloriæ Christum Patris sempiterni Filium, ac sanctum Paraclitum Spiritum unum Deum, unum Dominum, laudibus, & confessionibus venerati, sacroque Hymno decantato, solemni Oratione Confessorum Pontificum per Beati Caroli merita rite sumus precati, atque ad Altare Sancti Petri Apostoli Missam egimus, cum ejusdem Sancti Pontificis commemoratione, omnibusque Christifidelibus tunc præsentibus plenariam omnium peccatorum suorum Indulgentiam, & remissionem concessimus.

Dat postremo gloriam Deo omnesque apud eum orare hortatur, ut B. Carolum Ecclesiæ suæ patro-

§. 59. Æquum est igitur, dare Nos gloriam, & honorem, & benedictionem viventi in sæcula sæculorum, qui benedixit conservum nostrum in omni benedictione spirituali, ut esset sanctus, & immaculatus co-

num præstare dignetur.

coram ipso, & cum illum dederit Nobis Dominus tamquam fulgentem stellam in hac nocte peccatorum, tribulationum nostrarum, adeamus ad divinam clementiam ore, & opere supplicantes, ut Carolus Ecclesiæ, quam vehementer dilexit, prosit etiam meritis, & exemplo, adsit patrocinio, & in tempore iracundiæ fiat reconciliatio, per Christum Dominum nostrum.

Exemplis hujus Bullæ credi jubet.

§. 60. Cæterum, quia difficile foret, præsentes nostras literas ad singula loca, ubi opus esset, deferri, volumus, ut earum exemplis etiam impressis, manu publici Notarii subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ munitis, eadem ubique fides habeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si essent exhibitæ, vel ostensæ.

Sanctionemque pœnalem apponit.

§. 61. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostrorum decreti, definitionis, adscriptionis, mandati, Statuti, concessionis, elargitionis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Dat. die 1. Nov. 1610. An. VI.

Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ 1610. Kal. Novem. Pont. Nostri Anno VI.

Papæ subsc.

✠ Ego Paulus Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

Cardd. subsc.

✠ *Ego A. Maria Episc. Prænest. Card. Gallus.*
✠ *Ego Antonius Episc. Albanen. Card. Saulus.*
✠ *Ego Evang. tit. S. Laurentii in Lucina Presb. Card. Cusentin.*
✠ *Ego Fr. Gregorius tit. S. Mariæ Transtyb. Presb. Cardinalis de Monte Elpero.*
✠ *Ego Franc. Maria tit. S. Mariæ in Aracœli Presb. Card. a Monte.*
✠ *Ego Flaminius tit. S. Mariæ de Pace Presbyt. Card. Platus.*
✠ *Ego Federicus tit. S. Mariæ Angelorum Presbyter Cardinalis Borromæus.*
✠ *Ego Petrus tit. S. Jo., & Pauli Presb. Card. Aldobrandinus S. R. E. Camerarius.*
✠ *Ego Octavius tit. S. Sabinæ Presb. Card. Bandinus.*
✠ *Ego L. tit. S. Laurent. in Pane, & Perna Presbyter Cardinalis Blanchettus.*
✠ *Ego Bartholom. tit. S. Mariæ in Portico Presb. Card. Cæsius.*
✠ *Ego Franciscus tit. S. Mariæ de Populo Presb. Card. Mantica.*
✠ *Ego Jo. B. tit. S. Priscæ Presbyter Cardinalis Bevilaqua.*
✠ *Ego Dominicus tit. S. Petri in Monte Aureo Presbyter Cardinalis Tuscus.*
✠ *Ego Robertus tit. S. Mariæ in Via Presb. Card. Bellarminus.*
✠ *Ego Dominicus SS. Duodecim Apostolorum Presbyt. Cardin. Gymnasius.*
✠ *Ego Antonius tit. S. Crucis in Hierusalem Presb. Card. Zapata.*
✠ *Ego Carolus tit. S. Clementis Presb. Card. de Comitibus.*
✠ *Ego Jacobus tit. S. Stephani in Monte Cœlio Presbyt. Cardin. Sannesius.*
✠ *Ego Erminius tit. S. Mariæ Transpontinæ Presbyter Cardinalis de Valentibus.*
✠ *Ego Ferdinandus tit. S. Eusebii Presb. Card.*
✠ *Ego Scipio tit. S. Chrysogoni Presbyt. Card. Burghesius, Major Pœnitentiarius.*
✠ *Ego Jo. Garzia tit. SS. Quatuor Coronatorum Presbyter Cardinalis Millinus.*
✠ *Ego Marcellus Card. Lantes tit. SS. Quirici, & Julitæ.*
✠ *Ego F. Cardinalis de la Roche Foucault tit. S. Calixti.*
✠ *Ego Michael Angelus Tontus Cardinalis Nazarenus tit. S. Bartholomæi.*
✠ *Ego Fabritius Cardinalis Verallus tit. S. Augustini.*
✠ *Ego Jo. Baptista tit. S. Sixti Card. Lenius.*
✠ *Ego Alexander S. Laurentii in Damaso Diac. Card. Montaltus S. R. E. Vicecancellarius.*
✠ *Ego Odoardus S. Eustachii Diac. Card. Farnesius.*
✠ *Ego A. S. Angeli in Foro Piscium Diac. Card. Perettus.*
✠ *Ego Jo. Baptista S. Mariæ in Cosmedin. Diac. Card. Detus.*
✠ *Ego A. S. Agathæ Diac. Card. Capponius.*

CLXII.

Declaratio, & extensio Constitutionis Clementis VIII. circa formam communicandi Indulgentias, ad Canonicos, & Capitulum Basilicæ Lateranensis de Urbe, & alios quoscumque, hujusmodi facultatem communicandi Indulgentias habentes.

Circa præscriptionem communicandi indulgentias, vide supra Constit. CCCL. Clementis VIII. quæ incipit, Quæcumque, *fol.* 85.

PAULUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

QUÆ salubriter a Prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus constituta sunt, ut ab omnibus præsertim in Alma Urbe nostra inviolabiliter observentur, ex officii nostri debito providere tenemur, prout in Domino conspicimus expedire.

Clemens VIII. præscripsit omnibus Regularibus, & institutis, formam sibi aggregandi alias Confraternitates, & Congregationes, cum indulgentiarum communicatione, ut in sua Constitut. citata.

§. 1. Olim siquidem fel: record: Clemens Papa VIII. Prædecessor Noster, volens nonnullas pravas consuetudines tollere, quæ irrepserant in usu facultatum a Sede Apostolica concessarum nonnullis Regularibus Ordinibus, Religionibus, & Institutis, ac etiam Christifidelium sæcularium Archiconfraternitatibus, & Congregationibus diversarum nationum, nominum, & Institutorum tam in prædicta Alma Urbe Nostra, quam in aliis Civitatibus, & locis Christiani Orbis institutis erigendi, & instituendi, necnon etiam sibi aggregandi Confraternitates, & Congregationes, eisque privilegia, Indulgentias, facultates, ali-

aliasque spirituales gratias, & Indulta sibi concessa respective communicandi, perpetuo valitura Constitutione, quæ incipit, *Quæcumque a Sede Apostolica*, facultates hujusmodi moderando, Indulgentias, aliasque spirituales gratias communicandas, & formulam easdem Confraternitates, & Congregationes erigendi, instituendi, aggregandi, & respective communicandi præscripsit, & alia constituit, voluit, & ordinavit, prout in literis in hujusmodi forma Brevis, sub Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris die 7. Septembris 1604, Pontificatus sui Anno decimotertio, desuper expeditis plenius continetur.

Canonici, & Capitulum Basilicæ Lateranensis de Urbe, in d. Const. non comprehendi prætendebant.

§. 2. Cum autem, sicut accepimus, dilecti filii Capitulum, & Canonici Basilicæ Lateranensis de eadem Urbe, diversas ubique constitutas Ecclesias, vel Cappellas, seu Altaria, vel Oratoria eidem Basilicæ submittere, subjicere, annectere, incorporare, ac in Basilicæ prædictæ membrum recipere, atque in submissione, subjectione, annexione, incorporatione, & receptione hujusmodi eisdem, nec non aliis similiter Ecclesiis, Cappellis, Altaribus, seu Oratoriis, & piis locis ædificatis, & constructis in solo Lateranensi varias Indulgentias, facultates, aliasque spirituales gratias, indulta, & privilegia concedere soleant, dictæ Constitutionis forma, eo quod in ea se non comprehendi prætendant, minime servata.

Hic igitur Pontifex declarat, dictum Capitulum Lateranense, & alia quæcumque quoad indulgentias per ea aliis communicandas comprehendi.

§. 3. Propterea Nos volentes, ut Constitutio prædicta tam ab eisdem Lateranensis Ecclesiæ Capitulo, & Canonicis, quam ab aliis quibuscumque jus, & facultatem communicandi hujusmodi Indulgentias habentibus, ut par est, sine discrimine in posterum observetur, Constitutionem, & literas prædictas dicti Clementis Prædecessoris cum suis clausulis, & decretis ad Basilicæ Lateranensis, & aliarum Basilicarum, & Ecclesiarum quarumcumque Capitula, Canonicos, & quasvis alias personas similes facultates habentes, illisque utentes, ad effectum videlicet, ut ipsa Capitula, & Canonici, ac personæ, nullas in posterum Indulgentias communicare possint, nisi prædictæ Constitutionis forma servata, & eas solummodo, quæ a Nobis illis præscribentur, auctoritate apostolica, tenore præsentium extendimus, & ab ipsis, perinde ac si eorum expressa mentio in dictis literis facta esset, perpetuis futuris temporibus, sub pœnis in eisdem literis contentis, inviolabiliter observari præcipimus, & mandamus.

Clausulæ derogatoriæ.

§. 4. Non obstantibus præmissis, & omnibus illis, quæ idem Clemens Prædecessor dictis in literis voluit non obstare, cæterisque contrariis quibuscumque. Volumus tamen, quod Indulgentiæ, peccatorum remissiones, gratiæ, & privilegia per dictum Capitulum, & Canonicos Lateranenses vigore Indultorum eis a Sede prædicta concessorum quibusvis Ecclesiis, Cappellis, Altaribus, Oratoriis, & locis piis hactenus concessa, & communicata in suo robore permaneant.

Transumptorum fides.

§. 5. Quodque præsentium transumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. die 3. Nov. 1610. An. VI.

Datum Romæ apud S. Petrum &c. 3. Novembris 1610. Anno Sexto.

CLXIII.

Confirmantur Constitutiones Collegii Borromæi Papiensis a Friderico Cardinali Borromæo correctæ, & in volumen redactæ.

Ex Regest. in Secret. Brev.

PAULUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Sixtus V. Constitut. Collegii Papiensis confirmavit.

§. 1. Alias felic. record. Sixtus Papa V. Prædecessor Noster supplicationibus dilecti filii Nostri Friderici Tit. Sanctæ Mariæ Angelorum Presbyteri Cardinalis Borromæi nuncupati tunc in minoribus constituti, ac Collegii etiam Borromæi nuncupati in Civitate Papien. erecti Administratoris inclinatus, Constitutiones, & Ordinationes pro dicti Collegii recte administrandi, gubernandique ratione juxta mentem, & voluntatem gloriosæ memoriæ Sancti Caroli nuper a Nobis suffragantibus ejus meritis ad Omnipotentis Dei laudem, & Catholicæ Ecclesiæ exaltationem numero, & cathalogo Sanctorum adscripti, ipsius Collegii fundatoris editas perpetuo confirmavit, & approbavit, & per ipsius Collegii Administratorem, Rectorem, & Collegiales, aliasque dicti Collegii personas tunc, & pro tempore existentes observari mandavit, prout in ipsius Sixti Prædecessoris literis in simili forma Brevis expeditis plenius continetur.

Eas vero cum immutatas aliqua ex parte dudum Card. Fridericus Borromæus,

§. 2. Cum autem, sicut dictus Fridericus Cardinalis Nobis nuper exposuit, nonnullæ ex dictis Constitutionibus, & Ordinationibus utiliter, & salubriter tunc editæ temporum varietate, & rerum vicissitudine sic exigentibus correctæ, & aliæ de novo de ipsius Friderici Cardinalis mandato additæ, in unum volumen compilatæ, revisæ, & approbatæ fuerint, cupiatque idem Fridericus Cardinalis Constitutiones, & Ordinationes hujusmodi sic correctas, immutatas, de novo additas, revisas, & approbatas pro illarum subsistentia firmiori, ac ut inviolabiliter ab Administratore, Rectore, Collegialibus, & personis prædictis, aliisque, ad quos pro tempore spectabit, inviolabiliter observentur, nostro, & Apostolicæ Sedis munimine roborari, Nobis idcirco dictus Fridericus Cardinalis humiliter supplicaverit, ut easdem Constitutiones, & Ordinationes correctas, immutatas, & de novo editas confirmare de benignitate apostolica dignaremur;

Nos

Clausulæ.

§. 3. Nos igitur Constitutionum, & Ordinationum prædictarum tenores præsentibus, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso præsentibus insererentur, pro expressis, & insertis habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, Constitutiones, & Ordinationes prædictas sic correctas, immutatas, & de novo additas, revisas, & approbatas, omniaque, & singula in eis contenta pro optimo ipsius Collegii, illiusque Collegialium, & rerum, & bonorum regimine, & administratione, apostolica auctoritate, tenore præsentium perpetuo confirmamus, & approbamus, ac illis perpetuæ, & inviolabilis apostolicæ firmitatis robur adjicimus, omnesque, & singulos tam juris, quam facti defectus, si qui intervenerunt in eisdem, supplemus, ipsiusque Collegii Administratorem, Rectorem, & Collegiales, aliasque dicti Collegii personas nunc, & pro tempore existentes ad earumdem Constitutionum, & Ordinationum observantiam teneri, & obligatos existere, ac ob illarum non observationem pœnas in eisdem Constitutionibus, & Ordinationibus contentas incurrere volumus.

Sic in judiciis definiendum.

§. 4. Et ita per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus, & declaramus.

Exequutores deputantur.

§. 5. Et nihilominus Venerabilibus Fratribus nostris Archiepiscopo Mediolanen., ac Papien., & Laudeñ. Episcopis per præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios Constitutiones, & Ordinationes prædictas ab ejusdem Collegii Administratore, Rectore, Collegialibus, & aliis personis nunc, & pro tempore existentibus, etiam sub censuris, & pœnis tam ecclesiasticis, quam pecuniariis eorum, & cujuslibet ipsorum arbitrio moderandis, & applicandis, reclamatione, recursu, aut exceptione quibuscumque cessantibus inviolabiliter observari faciant; Contradictores quoslibet, & rebelles, ac eisdem Constitutionibus, & Ordinationibus non parentes per easdem censuras, & pœnas, appellatione postposita compescendo, ipsasque censuras, & pœnas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Derogatio contrariorum.

§. 6. Non obstantibus fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris nostri, ac una, & Concilio generali edita de duabus dictis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad judicium non trahatur, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon dicti Collegii etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis apostolicis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, ac irritantibus, & aliis decretis in genere, vel in specie, aut aliàs in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda foret, illorum tenores, acsi de verbo ad verbum insererentur, & exprimerentur præsentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque: Aut si Administratoribus, Rectori, Collegialibus, & personis prædictis, vel quibusvis aliis communiter, aut divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint, per literas apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die 3. Decemb. 1610. Pontificatus nostri Anno VI. Dat. die 3 Dec. 1610. An. VI.

CLXIV.

Quod Archiepiscopi, & Episcopi in partibus Indiarum Maris Oceani sub ditione Regis Catholici existen., non possint suscipere munus consecrationis, nisi in dictis partibus Indiarum. *Ex Regest. in Secret. Brev.*

PAULUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Causa faciendi Decreti.

§. 1. AC cepimus, non sine animi nostri dolore, quod licet fe. re. Gregorius Papa XIII. Prædecessor noster per suas in simili forma Brevis expeditas literas monuerit, & attente hortatus fuerit omnes, & singulos Archiepiscopos, & Episcopos, de quorum personis Metropolitanis, seu Cathedralibus Ecclesiis in partibus Indiarum maris Oceani sub ditione charissimi in Christo filii nostri Philippi Hispaniarum Regis Catholici existen. provisum erat, & ex tunc futuris temporibus provideretur, ut ex Hispania in primo transitu navium ad partes Indiarum prædictarum de hujusmodi transitu certiores facti, ad Ecclesias suas personaliter accederent, alioquin fructus ipsarum Ecclesiarum usque ad eorum adventum ad Ecclesias prædictas decurrendos amitterent: nihilominus promoti ad Ecclesias hujusmodi, seu multi ex illis absque legitima causa ad suas Ecclesias accedere differunt, & in Hispania commorantes fructus, redditus, & proventus earumdem Ecclesiarum exigunt, non sine animarum sibi commissarum salutis detrimento.

§. 2. Quare Nos huic malo quantum

Decretum, de quo in Rubrica.

tum cum Domino possumus, obviare cupientes de Venerabilium Fratrum nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium Sacri Concilii Tridentini interpretum consilio omnibus, & singulis Archiepiscopis, & Episcopis, de quorum personis Metropolitanis, seu Cathedralibus Ecclesiis in partibus Indiarum Maris Oceani sub ditione dicti Philippi Regis existentibus, ex nunc de cætero perpetuis futuris temporibus provideri contigerit, ne alio in loco, quam in partibus Indiarum prædictarum munus consecrationis suscipiant apostolica auctoritate, tenore præsentium perpetuo inhibemus;

Indultorum nonnullorum concessio pro faciliori Episcoporum consecratione.

§.3. Et quia illis impossibile foret munus consecrationis infra tres menses, prout de jure tenentur a die illorū provisionis, & professionis hujusmodi computandos suscipere, & in partibus Indiarum prædictarum plures Episcopi, qui muneris consecrationis hujusmodi impensioni assistant difficile semper convenire possunt, idcirco sic promotis tempus trium mensium ad suscipiendum munus consecrationis præfixum a die eorum ad primum portum Insularum, sive continentis, ubi eorum existunt Ecclesiæ dictarum Indiarum appulsus currere debere declaramus. Et insuper eisdem sic provisis, ut in defectum Episcoporum, & Abbatum, Assistentibus cum Episcopo duabus personis in dignitate ecclesiastica constitutis munus consecrationis suscipere libere, & licite possint, & valeant auctoritate, & tenore prædictis concedimus, & indulgemus; quodq; sic promoti, qui in primo transitu navium ad partes Indiarum prædictarum de hujusmodi transitu certiores facti ad Ecclesias suas personaliter absque causa necessaria non accesserint, juxta prædicti Gregorii Prædecessoris literarum tenorem, quas per præsentes etiam confirmamus, & innovamus, fructus, redditus, & proventus suarum Ecclesiarum usque ad eorumdem adventum ad Ecclesias prædictas decurrendos amittant, illisque privati existant, & censeantur, prout Nos harum serie auctoritate, & tenore similibus, omnibus fructibus, redditibus, & proventibus hujusmodi privamus, illosque pro ornamentis, & paramentis Ecclesiasticis, & fabrica, ac aliis rebus ad cultum divinum in dictis Ecclesiis magis necessariis assignamus, applicamus, & appropriamus.

Fructus inobedientium Capitulis Ecclesiarum addicitur.

§. 4. Ut autem mens, & voluntas nostra in præmissis debitæ exequutioni demandetur, dilectis filiis Capitulis Ecclesiarum, quarum Præsules in dicto transitu illuc non accesserint, seu munus consecrationis alio in loco susceperint, fructus, redditus, & proventus prædictos in ornamenta, & paramenta Ecclesiæ, necnon fabricam, & alias res ad cultum divinum magis necessarias dividendi, atque distribuendi, licentiam, facultatem, & auctoritatem concedimus, & impertimur.

Derogatio cō rariorum.

§.5. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac dd. Ecclesiarum juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis apostolicis in contrarium earum Præsulibus quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, eorum tenores præsentibus pro expressis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Transumptis danda fides.

§.6. Cæterum, quia difficile foret, præsentes literas ad singula quæcumque loca, ubi necesse fuerit, deferri, volumus, quod transumptis præsentium literarum sigillo alicujus Prælati Ecclesiastici munitis, & manu Notarii publici subscriptis, eadem fides tam in Judicio, quam extra illud ubilibet adhibeatur, quæ ipsis literis originalibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. die 7. Decembr. 1610. An. VI.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris, die 7. Decembris 1610., Pontificatus nostri Anno VI.

CLXV.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Facultas Archiepiscopis, & Episcopis Indiarum Occidentalium, celebrationem Conciliorum Provincialium ad duodennium differendi.

PAULUS PAPA QUINTUS

Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

Romani Pontificis circumspecta providentia interdum ea, quæ per Romanos Pontifices provide, & mature statuta, & ordinata fuerunt, novis supervenientibus causis cogitur immutare, prout rerum, & temporum qualitatibus debite pensatis, conspicit salubriter in Domino expedire.

Gregorius XIII. Episcopis Indiarum occidentalium præcipit Concilium Provinciale quolibet septennio celebrari.

§.1. Aliàs siquidem fel. rec. Gregorius Papa XIII. Prædecessor noster per suas in simili forma Brevis expeditas literas Archiepiscopis, & Episcopis in Indiis Occidentalibus existentibus inter alia, ut Concilium Provinciale de septennio in septennium celebrare deberent, præcepit, & injunxit, prout in literis prædictis plenius continetur.

Quod cum nimium sit difficile,

§.2. Cum autem, sicut ex insinuatione charissimi in Christo filii nostri Philippi Hispaniarum Regis Catholici nuper accepimus, magna, & gravia incommoda ex frequentia celebrationis Conciliorum hujusmodi nascantur, cum propter non residentiam Episcoporum apud Ecclesias suas, qui ob longa, & difficilia etiam cum vitæ periculo itinere majori ex parte temporis ab Ecclesiis suis absunt, tum etiam propter parum utiles fructus, qui ex crebra celebratione Conciliorum hujusmodi proveniunt, eo quod nbi in Conciliis hujusmodi nonnulla decreta, seu statuta pro felici Provinciarum, & Diœcesum directione, & gubernio facta, & ordinata sunt, antequam Episcopi ad Diœceses suas jam reversi, illa debitæ exequutioni demandari facere possint, ad Concilia Provincialia hujusmodi celebranda iterum convocantur.

§.3. Nos præmissis, & aliis justis causis oppor-

Paulus, ut ad duodecennium differatur, concedit.

opportune providendum de solita Sedis Apostolicae benignitate censuimus. Igitur Archiepiscoporum, & Episcoporum praedictorum commoditatibus, quantum cum Domino possumus, consulere volentes; Motu proprio, & ex certa scientia nostra, ac de apostolicae potestatis plenitudine, de consilio Venerabilium Fratrum nostrorum Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium Sacri Concilii Tridentini interpretum, ut Archiepiscopi, & Episcopi Indiarum Occidentalium ex causis superius expressis Concilii Provincialis celebrationem ad duodecim annos differre possint, nisi aliud per Sedem Apostolicam postea ordinatum fuerit, vel Episcopis, & Archiepiscopis ipsis, quandocumque visum fuerit frequentiori opus esse celebratione, apostolica auctoritate, tenore praesentium, concedimus, & indulgemus.

Derogat contrariis.

§.4. Non obstantibus praedictis Gregorii Praedecessoris literis, ac in universalibus, provincialibusque, & synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, caeterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 7. Decemb. 1610. An. VI.

Datum Romae apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris, die 7. Decembris 1610., Pontificatus nostri Anno VI.

CLXVI.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Declaratur nova statuta edita pro Seminario Militari Sancti Jacobi de Spatha, & Sancti Benedicti de Avis in Civitate Colimbriensi, non per Ordinarium, sed per Collectorem Portugalliae esse approbanda. Priores autem, & Commendatarii dictarum Militiarum a contributione facienda caeteris Seminariis tam erectis, quam erigendis eximuntur.

PAULUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Paulus Collegium Colimbriae pro hisce Militiis erigi curaverat.

§.1. Aliàs charissimi in Christo filii nostri Philippi Portugalliae, & Algarbiorum Regis Catholici nomine Nobis exposito, quod magna pars Parochialium Ecclesiarum Regnorum Portugalliae, & Algarbiorum praesertim in Ulisbonen., Elboren., Colimbrien., Elnen., Faraonen., Portalegren., & aliis forsan Dioecesibus, constabat ex Praeceptoriis, seu Commendis Militiarum Sancti Jacobi de Spatha sub Regula Sancti Augustini, & Sancti Benedicti de Avis sub Regula ejusdem Sancti Benedicti, quae Parochiales Ecclesiae tam quoad animarum curam, quam quoad alia necessaria per PresbyterosOrdinum earumdem Militiarum respective professos a praedicto Philippo Rege, qui etiam dictarum Militiarum perpetuus Administrator apostolica auctoritate deputatus existit, pro tempore praesentandos, & ab Ordinariis locorum respective instituendos gubernari solebant. Et multae illarum in Civitatibus, & Oppidis praecipuis eorumdem Regnorum existebant, & propterea non solum per Priores, & Rectores, sed etiam per diversos alios earumdem Militiarum beneficiatos collegialiter deserviri solebant, quod quidem non nisi adhibito magno idoneorum ministrorum numero fieri poterat. Et licet in Conventibus dictarum Militiarum tum Grammaticae, tum morali Teologiae operam navarent, nonnulli tamen in Colimbrien., & Elboren. Universitatibus studiorum generalium expensis dictarum Militiarum seorsim, & separatim, & absque aliqua clausura, vel regularis disciplinae observantia literarum studiis incumbebant, ut postea de Prioratibus, & aliis beneficiis earumdem Militiarum provisi dictis Ecclesiis inservirent. Quoniam tamen praedictae Militiae pro ipsarum Ecclesiarum regimine, & administratione majori eruditorum numero indigebant; Nos dicti Philippi Regis, & Administratoris supplicationibus tunc humiliter porrectis inclinati per alias nostras in simili forma Brevis expeditas literas in praedicta Universitate studii generalis Colimbrien. unum Collegium, seu Seminarium Militiarum praedictarum, in quo sub unius Rectoris a praedicto Philippo Rege, & pro tempore existente dictarum Militiarum Administratore, seu Magno Magistro ad nutum deputandi, & amovendi cura, & gubernio aliqui praedictarum Militiarum Religiosi sub regulari clausura, & obedientia sacrae Theologiae, seu Juri Canonico operam dare debeant, perpetuo ereximus, & instituimus, & inter alia, ut praedictum Collegium, seu Seminarium Militare, & Collegiales in illud pro tempore admittendi juxta statuta, & regulas suorum Ordinum, & aliàs pro felici illius gubernio de novo faciendas, dummodo licitae, & honestae, ac sacris Canonibus, & Concilii Tridentini decretis, nec non Constitutionibus Apostolicis conformes existerent, & ab Ordinario loci tamquam a Sede Apostolica approbatae prius examinarentur, & approbarentur regi, & gubernari deberet, statuimos, & ordinavimus.

Cujus statuta a loci Ordinariis approbarentur.

Commendatarios autem &c. a quacumque contributione caeteris Seminariis erectis facienda liberaverat, ut huic uni pares essent contribuendo.

§.2. Ut autem Praeceptores, Commendatarii, Priores, Rectores, & alii Beneficiati, ac Milites dictarum Militiarum onus contributionis faciendae pro manutentione dicti Collegii, seu Seminarii facilius perferre possent, illos universos, & singulos a quacumque alia contributione Seminariis Ecclesiasticis in quibusvis Civitatibus, & Dioecesibus, attenta eorumdem Seminariorum illarum partium redditnum ubertate, quodque ipsa Seminaria non erant in quasi possessione exigendi contributionem a dictis Militiis, etiam perpetuo eximimus, & liberamus, ac liberos fore, & esse decernimus, pront in dictis literis plenius continetur.

Nunc vero decernit nova statuta a Collectore spoliorum R. C. esse approbanda.

§.3. Nunc autem cupientes peramplius Collegii, seu Seminarii hujusmodi felici gubernio, ac Rectoris, Praeceptorum, Collegialium, & Alumnorum, aliarumque personarum in eo pro tempore degentium manu-

manutentioni prospicere, dictarum Literarum tenorem præsentibus pro expresso habentes, supplicationibus ejusdem Philippi Regis, & Administratoris Nobis etiam super hoc humiliter porrectis inclinati, apostolica auctoritate tenore præsentium statuimus, & ordinamus, quod nova Statuta, & Regulæ pro gubernio dicti Collegii, seu Seminarii, non nisi per Præsidentem, & Deputatos mensæ conscientiæ nuncupatos fieri possint: quodque illa priusquam publicentur, per pro tempore existentem spoliorum, & jurium Cameræ Apostolicæ debitorum in Regno Portugalliæ Collectorem, non autem Ordinarium examinentur, & approbentur.

Et declarat Commendatores &c. exemptos esse a contributionibus Seminariis tunc erectis, tum erigendis.

§. 4. Insuper auctoritate, & tenore prædictis Præceptores, Commendatarios, Priores, Rectores, & alios Beneficiatos dictarum Militiarum nunc, & pro tempore existentes non solum a quacumque contributione Seminariis puerorum Ecclesiasticis tunc erectis, verum etiam in quibusvis Civitatibus, & Diœcesibus per Ordinarios locorum in vim Decretorum Concilii Tridentini erigendis, & fundandis facienda similiter perpetuo eximimus, & liberamus, ac exemptos, & liberos fore, & esse; Sicque, & non aliter per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, pariter decernimus.

Exequutores deputat.

§. 5. Quocirca dilectis filiis Curiæ causarum Cameræ Apostolicæ generali Auditori, ac spoliorum, & jurium Cameræ nostræ Apostolicæ debitorum in Portugalliæ, & Algarbiorum Regnis Collectori generali, ac Officiali Colimbriensi per præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte dicti Philippi Regis, & pro tempore existentis Administratoris, & aliorum prædictorum, seu alicujus eorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra illos, & eorum quemlibet eorumdem præmissorum effectu respective pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos desuper a quoquam quavis auctoritate quomodolibet indebite molestari: Contradictores quoscumque per censuras, & pœnas ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Contraria tollit.

§. 6. Non obstantibus fel. recor. Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris Nostri de una, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad judicium non trahatur, aliisque apostolicis, ac in universalibus, Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & ordinationibus apostolicis, nec non Militiarum prædictarum, & quarumcumque Ecclesiarum, etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis apostolicis eidem Collegio, ejusque Rectori, & Collegialibus, aliisque personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis in genere, vel in specie, ac aliàs in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, & singulis, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio habenda esset, tenores hujusmodi præsentibus pro sufficienter expressis, & ad verbum insertis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque; aut si Presbyteris, vel quibusvis aliis communiter, aut divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris die 7. Decemb. 1610. Pont. Nostri Anno Sexto.

Dat. die 7. Dec. 1610. An. VI.

C L X V I I.

Confirmatio Concordiæ inter Rectorem, & Deputatos Universitatis Studii generalis Colimbrien. ex una, & Rectorem, & Presbyteros Collegii Societatis Jesu etiam Colimbrien. ex altera partibus, per quam ex redditibus dictæ Universitatis assignantur 20. mill. scut. pro restaurandis Scholis dicti Collegii.

Ex Regest. in Secret. Brev.

PAULUS PAPA QUINTUS

Ad futuram rei memoriam.

Facti series.

§. 1. EXponi Nobis nuper fecerunt dilecti filii Rector, Lectores, Deputati, & Consiliarii Universitatis Studii generalis Colimbrien., & Rectores, Presbyteri, & Professores Collegii Societatis Jesu etiam Colimbrien., quod cum alias charissimus in Christo filius Noster Philippus Hispaniarum, ac Portugalliæ, & Algarbiorum Rex Catholicus tamquam dictæ Universitatis Protector die 5. Julii 1604. præcepisset dictis Rectori, Lectoribus, Deputatis, & Consiliariis Universitatis hujusmodi, ut ex ejusdem Universitatis redditibus quot annis ter mille scuta, usque ad summam viginti millium scutorum Rectori, Presbyteris, & Professoribus Collegii prædicti, uti membris dictæ Universitatis ad effectum perficiendi inceptam Fabricam Scholarum, in quibus Professores prædicti legerent humaniores literas, & Artes liberales cum decla-

declaratione, quod si Rector, Presbyteri, & Professores prædicti aliquo tempore desinerent legere literas humaniores, & Artes hujusmodi, & recederent a conventis cum dicta Universitate, tunc, & eo casu illi tenerentur restituere dicta viginti millia scuta, eo quia dictæ Scholæ sunt incorporatæ prædicto Collegio, nec ab eo separari possunt: dicti vero Rector, Lectores, Deputati, & Consiliarii Universitatis hujusmodi præsentato sibi mandato prædicto dicti Philippi Regis illi obtemperare recusassent sub diversis prætextibus, & præcipue quod dicta Universitas non tenebatur construere, nec dare Rectori, Presbyteris, & Professoribus dicti Collegii prædictas Scholas. Et subinde dictus Philippus Rex visis, & mature considerati rationibus, quæ per dictam Universitatem afferebantur, die 20. Octobris 1609. iterum praecepisset Rectori, Lectoribus, Deputatis, & Consiliariis prædictis, ut ex redditibus dictæ Universitatis solverent Rectori, Presbyteris, & Professoribus dicti Collegii, dicta 20. mil. scuta eo modo, quo aliàs mandaverat, cum declaratione, quod si Rector, Presbyteri, & Professores dicti Collegii aliquo tempore desinerent legere dictas lectiones, præter restitutionem dictorum viginti millium scutorum, ad quam tenerentur, deberent etiam permittere, ut spatio sex annorum alii Lectores in dictis locis legerent, quo tempore aliæ Scholæ per dictam Universitatem construerentur. Cumque inter Rectorem, Lectores, Deputatos, & Consiliarios Universitatis, & Rectorem, Presbyteros, & Professores Collegii hujusmodi super solutione dictorum viginti millium scutorum materia quæstionis, nonnullæque aliæ differentiæ exortæ essent, & Rector, Lectores, Deputati, & Consiliarii Universitatis decem, & septem millia scuta, quæ ex venditione Scholarum Collegii antiqui Artium aliàs Officio Sanctæ Inquisitionis venditi ad Universitatem prædictam, & non ad Rectorem, Presbyteros, & Professores, Collegii prædicti, qui pretium prædictum habuerunt, spectare, aliaque prætenderent circa præmissa.

Concordia, de qua in Rubrica. §. 2. Tandem Rector, Lectores, Deputati, & Consiliarii Universitatis, & Rector, Presbyteri, & Professores Collegii hujusmodi quæstionem, & differentias omnes amicabiliter terminare cupientes, ad infrascriptam sub nostro, & Sedis Apostolicæ beneplacito devenerunt Concordiam, videlicet, quòd Rector, Lectores, Deputati, & Consiliarii Universitatis prædictæ contenti sunt solvere, prout promiserunt, Rectori, Presbyteris, & Professoribus Collegii hujusmodi supradicta 20. mill. scuta juxta formam, & tenorem mandatorum Regiorum supradictorum, cum prædicta declaratione, & obligatione, quod si Professores hujusmodi desinant legere in supradictis Scholis supradictas lectiones, Rector Presbyteri, & Professores hujusmodi sint contenti, prout ipsi sunt, quod Rector, Lectores, Deputati, & Consiliarii Universitatis hujusmodi faciant legere dictas lectiones in dictis Scholis per alios Lectores spatio sex annorum a die, quo Professores prædicti amplius non legent, quibus sex annis finitis, Rector, Lectores, Deputati, & Consiliarii Universitatis hujusmodi restituere teneantur dictas Scholas Rectori, & Presbyteris Collegii hujusmodi. Insuper quod si dicta viginti millia scuta ad perfectionem dictæ Fabricæ non sufficient, Rectores, Presbyteri, & Professores Collegii hujusmodi non possint directe, vel indirecte, etiam dicto Philippo Rege jubente prætendere, & petere quidquam aliud, & ad hunc effectum renunciant omnibus mandatis Regiis super hoc in futurum obtinen., & quovis modo expedien. Præterea quod Rector, Presbyteri, & Professores hujusmodi se obligent, prout se obligarunt, ad perficiendam Fabricam infra sexdecim annos a die, quo iste contractus sortitus fuerit effectum suum, expendendo in illa pecunias, quas Rector, Lectores, Deputati, & Consiliarii Universitatis hujusmodi illis dabunt infra sex annos, & si dictæ pecuniæ non sufficient, debeant supplere de suo, & perficiant dictam Fabricam intra reliquos decem annos, qui super sunt pro complemento sexdecim annorum, & pro dicto supplemento dicti Rector, Lectores, Deputati, & Consiliarii cedunt Rectori, Presbyteris, & Professoribus Collegii hujusmodi omne jus, si quod habent, super dictis decem, & septem millibus scutis pretii supradictarum Scholarum Collegii antiqui Artium, cum hoc tamen, quod per hanc cessionem nullum censeatur ad juisitum jus Universitati super dictis 17. mill. scutis. Ac etiam quod si Rector, Presbyteri, & Professores Collegii prædicti aliquo tempore desinant legere dictas lectiones, teneantur restituere infra sex annos, prout se obligarunt, dictæ Universitati sine aliqua contradictione supradicta scuta viginti millia, & suam ratam quolibet anno nulla per Rectorem, Lectores, Deputatos, & Consiliarios hujusmodi præstita fidejussione, vel facta obligatione. Et demum voluerunt, quod si in Fabrica dictarum Scholarum supradicta 20. mill. scuta non impenderentur, totum, quod supererit, sit supradictorum Rectoris, & Presbyterorum dicti Collegii, & illud Universitati prædictæ restituere non teneantur, & aliàs, prout in Instrumento, seu scripturis desuper confectis plenius dicitur contineri.

§. 3. Cum autem, sicut eadem expositio subjungebat, Rector, Lectores, Deputati, & Consiliarii Universitatis, nec non Rector, Presbyteri, & Professores Collegii hujusmodi plurimum cupiant, supradictam Concordiam pro illius subsistentia, & validitate per Nos approbari, & confirmari, Ideo Nobis humiliter supplicari fecerunt, ut in præmissis opportune providere de benignitate apostolica dignaremur. Confirmari petitur.

§. 4. Nos igitur pacem, & unitatem, sublatis discordiis, quantum in Nobis est, confovere, ipsosque Rectorem, Lectores, Deputatos, & Consiliarios Universitatis, nec non Confirmatur.

non Rectorem, Presbyteros, & Professores Collegii hujusmodi specialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes, & eorum singulos a quibusvis excommunicationis suspensionis, & interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati Concordiam prædictam, & inde sequuta quæcumque, nec non Instrumentum, seu scripturas desuper confectas, ac omnia, & singula in illis contenta licita tamen, & honesta apostolica auctoritate tenore præsentium confirmamus, & approbamus, illisque apostolicæ firmitatis robur adiicimus, ac omnes, & singulos tam juris, quam facti, etiam substantiales defectus, si qui in illis quomodolibet intervenerint, supplemus.

Contraria tolluntur. §. 5. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, nec non dictæ Universitatis etiam juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, & literis apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, & singulis illorum tenores, præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 1. Feb. 1611. An VI. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris die 1. Febr. 1611. Pont. Nostri Anno Sexto.

CLXVIII.

Ex Regest. in Secret. Brev. Monetur Patriarcha Maronitarum, immutatos a suo Prædecessore Ritus restituat, & anathemate feriuntur, qui Maronitas Antistites in suæ jurisdictionis exercitio perturbant.

PAULUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ven. Fratri Petro Patriarchæ Maronitarum Antiochenæ salutem, & Apostolicam benedictionem.

Patriarchæ Maronitarum studium pro grege sibi commisso. Fraternitatis tuæ literas, quas Nobis detulit dilectus filius Christi servus Georgius Monachus, eo spirituali lætitiæ affectu accepimus, quo semper solemus, quæ ab ista Ecclesia proficiscuntur, ita Apostolicæ Sedi charitate conjuncta, ut disjuncta intervallo temporum, operante scilicet divina gratia, ut qui in unitate fidei unum sumus, locorum dissidiis minime sejungamur: sed majori gaudio affecit cor nostrum, quod ex eodem Georgio cognovimus, Fraternitatem tuam isto in agro Dominico tuæ curæ commisso sollicite versari, ac dare operam, ut licet inter istas calamitates constitutus flens cogaris femina mittere, manipulos tamen, illosque pleniores cum exultatione portare Domino possis. Quamobrem Nos sollicitudinem tuam auctoritate divinitus attributa Beati Petri Sedi juvare cupientes, motu nostro proprio, quæ tuæ Ecclesiæ in Domino utilia fore duximus, significanda pro officii nostri debito censuimus.

Recensentur ritus nonnulli a defuncto Patriarcha immutati. §. 2. Siquidem pervenit ad aures nostras bonæ memoriæ Petro Patriarchæ decessori tuo visum esse, nonnullos antiquos Ecclesiæ vestræ mores mutare, quod sane experientia docuit non ædificationi, sed scandalo cedere: & quia multis factum est, non esse ab omnibus usu receptum: ac propterea expedire duximus per Apostolicam Sedem tibi permitti ad pristinas consuetudines fideles istos reducere: Relatum est enim apostolatui nostro, Patriarcham prædictum decessorem tuum voluisse carnibus more laicorum vesci Archiepiscopos, & Episcopos, cum tamen a carnibus ex veteri consuetudine perpetuo abstinuerent. Universæque nationi vestræ quæ totam quadragesimam in abstinentia a vino, & piscibus celebrabat, piscium cibum, & potum vini permisisse.

Et cum jejunium adventus Domini quadraginta diebus ageretur, neque illud ante meridiem solvere liceret, Patriarcham tamen prædictum novitio ritu a die festo Sanctæ Barbaræ exordiendum decrevisse.

Præterea in honorem Beatorum Apostolorum Petri, & Pauli dies triginta, aut pauciores Maronitas jejunare consuevisse, ab eodem vero decessore tuo quindecim solos dies jejunandum constitutum esse, universi etiam refragante consuetudine orientis. Cumque hebdomadam quadragesimam præcedentem natio vestra lacticiniis solis sine carnibus transfigere consueverit, nunc carnibus vesci passim omnes solere.

Quod in benedicenda Mensa Sacerdos panem primum amplius non benedicit, neque adstantibus tribuit, sicut usus erat, sublato hoc etiam more multis in locis:

Quos, ut restituat, facultas ei conceditur. §. 3. Quas quidem antiquas consuetudines, quoniam nihil contra fidem catholicam habere dignoscuntur, restitui, & servari, ut præfertur, libere posse quibuscumque Decretis, Constitutionibus, & ordinationibus prædicti Patriarchæ contrariis non obstantibus, auctoritate apostolica tenore præsentium concedimus, & indulgemus.

Anathemate feriuntur Episcopos in exercitio suæ jurisdictionis perturbantes. §. 4. Insuper, quoniam sic etiam experidire in Domino accepimus, sub anathematis pœna prohibemus, firmis remanentibus Sacrorum Canonum, & apostolicarum Constitutionum pœnis, ne quisquam imposterum audeat fraternitatem tuam, tuosque Successores violenter inducere quovis modo ad promovendum aliquem ad dignitates, vel gradus, seu Ordines ecclesiasticos, neve Episcopos, aliosque Prælatos ecclesiasticos quomodolibet per se, vel alios impediat, quominus suam possint ecclesiasticam jurisdictionem in subditos suos ubicumque locorum

rum intra fines sui Territorii constitutos, juxta Sac. Canonum statuta libere exercere.

Ad hortatio ad Patriarchā Populos monent, ne Maronitas molestiā fiat.

§.5. Praeterea Sacrorum Canonum Decreta illa, quae ecclesiasticis personis in sortem Domini vocatis debitum honorem habendum esse decernunt, ac gravissimas poenas transgressoribus irrigant, inviolata apud nationem vestram vigere, ut par est, putabamus. Verum magno animi nostri dolore accepimus, non raro contra illa committi, ac humani generis hostis suggestione tam seculares, quam Regulares ecclesiasticas personas laicorum Maronitarum injuriis affici, ac violentas manus non raro perpeti, eosdemque tanquam laicos tributis, & vectigalibus angariari, immunitatis divino jure illis concessae, nulla habita ratione, propter quae non dubitamus irrideri vos ab inimicis vestris, & quod deterius est, divinam Majestatem gravissime offendere, et ad iracundiam illam provocare. Quare fraternitatem tuam hortamur, & enixe in Domino requirimus, ut scelera hujusmodi evellere a Populo isto omnino procures, neque permittas illos in tantis afflictionibus Deum oblivisci, ne aggravet in dies super vos manum suam.

Derogatio contrariorū.

§.6. Non obstantibus praemissis, & aliis contrariis quibuscumque. Curet igitur fraternitas tua, zelo charitatis Dominicae super gregem istum, cujus Pastor constituta est, ita in dies melius intendere, ut fructum, quem Dominus a Nobis expectat, accipiat, teque Regni coelestis muneribus abundantius donet, quod, ut per viscera misericordiae suae tribuere dignetur, supplices exoramus, & apostolicam benedictionem tibi iterum impertimor.

Datum die 14. Feb. 1611. An. VI.

Datum Romae apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicae Millesimo Sexcentesimo Decimo Sexto Kalendas Martii Pontificatus nostri Anno VI.

CLXIX.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Fabritius Verospius Commissarius deputatur ad componendas lites exortas super confinibus, & juribus pascendi inter Civitates Reatinam, & Ducalem, necnon Universitates, & homines Terrarum Montis Leonis, & Leonissae.

Dilecto Filio Magistro Fabritio Verospio in utraque Signatura nostra Referendario.

PAULUS PAPA QUINTUS

Dilecte Fili, salutem, & Apostolicam benedictionem.

Deputatio, de qua in Rubrica cum facultatibus necessariis.

§.1. UT omnibus controversiis super confinibus, & Juribus pascendi inter dilectos filios Communitatem, & homines Civitatis Nostrae Reatinae ex una, ac Universitatem, & homines Civitatis Ducalis, ac Terrae Cintaliensis ex altera locorum Pontis Curvi similiter ex una, ac universitatem, & Homines Terrae Rocchae Guillelmae item ex altera, nec non inter universitatem, & homines Terrae Montis Leonis pariter ex una, & universitatem, & homines Terrae Leonissae Status Ecclesiastici, & respective Regni Neapolitani ex altera similiter partibus vertentibus finis perpetuus amicabiliter, quod & maxime cupimus, imponatur, ac de tua fide, prudentia, integritate, ac doctrina in aliis gravibus negociis Nobis probatis plurimum in Domino confisi; Motu proprio, ac ex certa scientia, & matura deliberatione Nostris, Te ad hoc negotium Commissarium Nostrum Apostolicum deputamus, Tibique, ut ad loca differentiarum te personaliter conferas, committimus, & mandamus, & quascumque differentias, lites, ac controversias tam confinium, quam Jurium pascendi praedictorum, & alias quascumque inter utrumque Statum, ac ditionem temporalem, subditosque praedictos conceernentes audire, nec non cum Deputatis a dilecto filio nobili viro Petro de Castro Comite de Lemos ejusdem Regni Neapolitani Prorege convenire, & cum eisdem de his quaecumque necessaria, & opportuna tibi visa fuerint, tractare, ac terminare, nec non tractatus, terminationes, & conventiones ad communem dictorum populorum utilitatem cum eisdem Deputatis in scripturam redigere, & contractus super eisdem celebrare, quascumque Communitates, & homines Civitatum, Terrarum, & locorum Nobis, & Apostolicae Sedi subditorum, pro observantia omnium, & singulorum quae terminaveris, & stabiliveris obligando, & pro exequutione omnium, & singulorum praemissorum Universitatibus, & quibuscumque personis subditis nostris praedictis cujusvis status, gradus, conditionis, & qualitatis etiam quantumvis privilegiatis, & exemptis tam Ecclesiasticis etiam Regularibus cujusvis ordinis quantumvis exempti, quam laicis, & Baronibus, Comitibus, & Marchionibus, & aliis quibuscumque, cujuscumque dignitatis, & praeheminentiae, auctoritate nostra, praecipere, & mandare, nec non etiam unum, vel plures Commissarios cum simili, vel limitata facultate deputare, & alias quascumque provisiones, quae tibi magis necessariae videbuntur, facere, nec non ad pecuniarias tuo arbitrio applicandas, & corporales poenas, earum exequutionem contra inobedientes, transgressores ordinationum tuarum, & similiter contra eos, quos ex subditis nostris aliquid innovasse, aut contravenisse constiterit, concordiis, & Transactionibus pe ractis, procedere, & non solum terminos finium locorum praedictorum, & illorum situationes, & recognoscere, declarare sed etiam in illis locis, in quibus terminorum vestigia non apparebunt, novos terminos apponere, & constituere, & poenas etiam gravissimas contra amoventes, vel occultantes dictos terminos etiam pro tuo arbitrio imponere, atque in omnibus, & singulis praedictis summarie, simpliciter, & de

de plano; sola facti veritate inspecta, ac omni, & quacumque appellatione remota etiam procedere, quoscumque quavis auctoritate, & potestate fungentes citan., & sub censuris, & poenis arbitrio tuo similiter moderan., & applican. inhibere, etiam per edictum publicum, constito tibi, quantum sufficere videbitur de non tuto accessu, citare; attentata, innovata quæcumque revocare, & in pristinum restituere, & singulis diebus, & horis etiam feriatis in honorem hominum procedere, & demum cætera omnia, & singula, quæ in præmissis, & circa ea necessaria quomodolibet fuerint, seu opportuna, etiamsi talia sint, quod speciali nota digna essent, & specialem requirerent mentionem, facere, dicere, gerere, & exequi libere, & licite possis, & valeas, plenam, liberam, & absolutam facultatem, & auctoritatem concedimus, & impertimur.

Obstantia tolluntur. §.2. Non obstantibus fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris nostri de una, & in Concilio generali edita de duabus dictis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad Judicium non trahatur, aliisque quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac quarumcumque Civitatum, Terrarum, & locorum, ac Ecclesiarum Monasteriorum, & Regularium locorum quorumcumque, etiam Juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, exemptionibus, Indultis, & literis apostolicis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 24. Maii 1611. An. VI. Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub Annolo Piscatoris die 24. Maii 1611. Pontificatus Nostri Anno Sexto.

CLXX.

Ex Regest. in Secret. Brev. Mandatum Episcopo Ceneten., ac ejus in spiritualibus Vicario Generali, nec non Communitati, & Hominibus dictæ Civitatis, ne eorum quisque aliquid super appellatione causarum in præjudicium dictæ Ecclesiæ, & Sedis Apostolicæ innovare præsumat, sed omnino Monitorium Clement. Papæ VIII. observari super hac re emanatum curet.

PAULUS PAPA QUINTUS

Ven: Fratri Episcopo Ceneten., ac dilectis filiis ejus in spiritualibus Vicario Generali, nec non Communitati, & Hominibus Civitatis Ceneten., cæterisque præsentes literas visuris, lecturis, seu audituris salutem, & Apostolicam benedictionem.

Recensentur ea, quæ per Clementem VIII. gesta sunt. §. 1. Alias fel. record. Clemens Papa VIII. Prædecessor Noster ad tuenda ex pastoralis muneris debito Sedis Apostolicæ, & Ecclesiæ Ceneten. jura, cum Civitas Ceneten. hujusmodi etiam in temporalibus Episcopo Ceneten. pleno jure subjecta esset, prout ad præsens est, & ideo appellationes a sententiis pro tempore a Tribunali Curiæ Episcopalis Ceneten. latis, etiam in causis mere prophanis tam Civilibus, quam Criminalibus ipso jure ad Apostolicam Sedem devolvantur, & in causis hujusmodi Ecclesia Ceneten. in quasi possessione existeret, prout ad præsens etiam existit, ne appellationes hujusmodi ad alios quoscumque, præterquam ad ipsam Apostolicam Sedem, a quoquam temere interponerentur, opportune providere volens, universos, & singulos Cives, Incolas, & Habitatores Civitatis Ceneten. prædicti Episcopi Ceneten. non solum spirituali, sed etiam temporali jurisdictioni subjectos, per suas in hujusmodi forma Brevis expeditas literas, sub Dei Omnipotentis, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus, ac suæ indignationis, nec non excommunicationis latæ sententiæ poenis, a quibus non nisi a se, & Sede prædicta præterquam in mortis articulo quisquam absolvi posset, monuit, iisdemque universis, & singulis districte præcipiendo mandavit, ne quisquam eorum a quibusvis sententiis in Tribunali dictæ Curiæ Episcopalis, super quibusvis causis etiam mere prophanis tam civilibus, quam criminalibus, eo usque latis, aut deinceps in perpetuum quandocumque ferendis, appellationes ad quoscumque Judices sæculares, etiam Principes, & Senatum, Rempublicam, seu quoscumque alios, cujuscumque illi gradus, dignitatis, & conditionis forent, etiam Ducali, Regali, vel Imperiali dignitate præfulgentes, interponere auderent, vel præsumerent, sed ad se, & Romanum Pontificem pro tempore existentem, Sanctamque Sedem Apostolicam, ad quos solos causarum dictarum appellationum cognitio pertinet, illas interponere omnino deberent, annullans etiam de plenitudine potestatis, ac irrita declarans quæcumque Decreta, Leges, & Ordinationes in contrarium quomodolibet facta, seu tunc imposterum facienda, nec non appellationes ad prædictos, & alios quoscumque interpositas, seu tunc interponendas cum omnibus inde secutis, & secuturis, ac illa, & illas nullius roboris, & momenti, ac minime attendenda esse, sicque per quoscumque Judices ordinarios, & Delegatos etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & definiri debere decernens, & alia disposuit, & ordinavit, prout in literis prædictis Dat. apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die 23. Decembris 1600. Pontificatus sui Anno Nono plenius continetur.

Sed his non obstantibus cum nonnulli aliqua attentaverint contra jura Sedis Ap., & Ecclesiæ Ceneten. §.2. Cum autem, sicut accepimus, nonnulli nedum contra dictarum literarum tenorem, & prohibitionem, sed alia etiam attentare tractent, seu jam forsan attentaverint, in Sedis Apostolicæ prædictæ, & dictæ Ecclesiæ Ceneten., illarumque jurium, & auctoritatis præjudicium,

Nos

Paulus sub gravissimis pœnis ea, quæ a præd. Clemente statuta sunt, præcipit observari.

§. 3. Nos, quibus etiam pro nostri pastoralis officii debito incumbit omnium Ecclesiarum, & præsertim Sedis Apostolicæ jurium, & auctoritatis defensio, iisdem Clementis vestigiis inhærentes, omnibus, & singulis personis in dictis literis expressis, aut quomodolibet comprehensis, sub eisdem Dei Omnipotenti, ac Beatorum Apostolorum Petri, & Pauli, & nostræ indignationis, nec non excommunicationis ipso facto incurrendis pœnis, a quibus non nisi a Nobis, & Sede prædicta præterquam in mortis articulo constitutus quisquam absolvi possit, tenore præsentium mandamus, ne eorum quisquam per se, vel alium, seu alios directe, vel indirecte, seu aliàs quomodolibet contra prædictarum literarum tenorem, aut aliàs quomodocumque, & qualitercumque quidquam facere, vel alio quocumque modo in Sedis Apostolicæ, & dictæ Ecclesiæ Ceneten., illarumque jurium, & auctoritatis præjudicium attentare, aut innovare præsumant: immo, si quid in contrarium jam forsan attentatum est, aut imposterum attentabitur, vel innovabitur, illud etiam ex nunc, prout ex tunc postquam attentatum, seu innovatum fuerit, cum omnibus inde sequutis, & sequuturis de Apostolicæ plenitudine potestatis similiter tenore præsentium irritamus, & annullamus, ac nullius roboris, & momenti esse, ac fore;

Clausulæ.

§. 4. Sicque per quoscumque Judices ordinarios, & Delegatos etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane quid quid secus super bis a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus, & declaramus, contrariis quibuscumque non obstantibus.

Præsentibus publicandæ.

§. 5. Volumus autem, & apostolica auctoritate decernimus, ut præsentes literæ, seu illarum exempla in Urbe ad valvas Basilicæ Principis Apostolorum, vel in Civitate Ferrariæ affixæ ita omnes arctent, & afficiant, aesi unicuique personaliter intimatæ fuissent.

Dat. die 21. Maii 1611. An.VI.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die 21. Maii 1651. Pontificatus Nostri Anno Sexto. (a)

CLXXI.

Extensio facultatum Nuncii apud Regem Hungariæ ad Regnum Bohemiæ, ad beneplacitum Pontificis.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Ven. Fratri Placido Episcopo Melfien. ad charissimum in Christo filium nostrum Mathiam Hungariæ, & Bohemiæ Regem illustrem Nostro, & Apostolicæ Sedis Nuncio.

PAULUS PAPA QUINTUS

Ven. Frater salutem, & Apostolicam benedictionem.

Episcopus Melphensis Nuncius designatus ad Regem Hungariæ.

§. 1. ALiàs Te ad charissimum in Christo filium Nostrum Mathiam tunc Hungariæ Regem designatum nostrum, & Apostolicæ Sedis Nuncium cum potestate legati de latere destinavimus, & ut quæ Regni Hungariæ, illiusque Provinciarum, & locorum, ac personarum eorumdem saluti, & statui opera tua consuleretur, certas tunc expressas facultates concessimus, prout in aliis nostris in simili forma Brevis sub die 21. Augusti 1608. expeditis literis plenius continetur.

Facultates ei ad Bohemiæ Regnum extenduntur.

§. 2. Cum autem, sicut accepimus, idem Mathias Bohemiæ Rex creatus fuerit; Nos, ut personis similiter prædicti Regni Bohemiæ, ac personarum, & locorum illi adjacentium opportune consulere, teque erga illos utilem, & benignum exhibere possis, Tibi, quem apud eumdem Mathiam etiam Bohemiæ Regem nostri, & Sedis Apostolicæ Nuncii, ut par est, munere fungi debere intendimus, easdem facultates tibi, ut præfetur, concessas, quas præsentibus pro expressis haberi volumus, in prædicto Bohemiæ Regno, ac Provinciis, & locis illi adjacentibus concedimus, Teque illis omnibus, & singulis, etiam in Bohemiæ Regno prædicto, ad Nostrum, & Sedis Apostolicæ beneplacitum uti, illasque exercere libere, & licite posse decernimus, & declaramus.

Contraria tolluntur.

§. 3. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 24. Maii 1611. An.VI.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris die 24. Maii 1611. Pontificatus Nostri Anno Sexto.

(a) Aliæ quoque similes, ejusdemque tenoris literæ expeditæ eadem die sunt cum sequenti Decreto, videlicet: *Volumus autem, & Apostolica auctoritate decernimus, ut præsentes literæ, seu illarum exempla ad valvas dictæ Ecclesiæ Ceneten. affixæ, ita omnes arctent, & afficiant, aesi unicuique personaliter intimatæ fuissent.*

Finis Tomi Quinti Partis Tertiæ.

Dies

K

L

M

Ma-

Peris

R

S

F I N I S.

